

**REGIONALNA DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH
WE WROCŁAWIU**

**PLAN URZĄDZENIA LASU
DLA NADLEŚNICTWA OLEŚNICA ŚLĄSKA**

na okres od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2032 r.

PROGRAM OCHRONY PRZYRODY

**PROGRAM OPRACOWANO W BIURZE URZĄDZANIA LASU I GEODEZJI
LEŚNEJ ODDZIAŁ W BRZEGU**

Aktualizację opracowała

.....

mgr inż. Urszula Franczak

**sekretariat@brzeg.buligl.pl
www.brzeg.buligl.pl**

Sprawdził:

Zastępca Dyrektora Oddziału

.....

mgr inż. Marek Matyjaszczyk

Akceptuje:

Dyrektor Oddziału

.....

mgr inż. Janusz Bańkowski

BRZEG 2023

Projekt Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska na okres od 01.01.2023 do 31.12.2032 opracowano na podstawie umowy nr EZ.271.3.2021 z dnia 30 kwietnia 2021 r. zawartej pomiędzy Skarbem Państwa – Państwowym Gospodarstwem Leśnym Lasy Państwowe Regionalną Dyрекcją Lasów Państwowych we Wrocławiu z siedzibą przy ul. Grunwaldzkiej 90, 50-357 Wrocław, a Przedsiębiorstwem Państwowym Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej w Sękocinie Starym Oddział w Brzegu z siedzibą w Brzegu, ul. Piastowska 9, 49-300 Brzeg.

Współpraca: mgr inż. Katarzyna Drozd

SPIS TREŚCI

I. WSTĘP	10
II. ZAKRES I CELE PROGRAMU.....	11
II.1. Podstawa prawna programu.....	11
II.2. Cele programu i jego zakres	14
II.3. Materiały źródłowe	16
III. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA NADLEŚNICTWA	20
III.1. Położenie.....	20
III.1.1. Usytuowanie w strukturach Lasów Państwowych.....	20
III.1.2. Położenie według podziału administracyjnego kraju.....	23
III.1.3. Położenie w przestrzeni przyrodniczo-leśnej kraju.....	23
III.2. Klimat	27
III.3. Warunki hydrologiczne	31
IV. FORMY OCHRONY PRZYRODY	36
IV.1. Rezerваты przyrody	38
IV.1.1. Istniejące rezerваты przyrody	38
IV.2. Parki krajobrazowe.....	42
IV.2.1. Istniejące parki krajobrazowe	43
IV.3. Obszary Natura 2000.....	47
IV.3.1. Specjalne obszary ochrony siedlisk.....	49
IV.3.1.1. Grądy w Dolinie Odry PLH020017	49
IV.3.1.1. Bierutów PLH020065.....	50
IV.3.1.2. Kumaki Dobrej PLH020078.....	51
IV.3.1.1. Lasy Grędzińskie PLH020081	55
IV.3.1.2. Leśne stawki koło Goszcza PLH020101	59
IV.3.2. Obszary mające znaczenie dla Wspólnoty	62
IV.3.2.1. Ostoja nad Baryczą PLH020041.....	62
IV.3.2.2. Stawy w Borowej PLH020045.....	66
IV.3.2.3. Dolina Oleśnicy i Potoku Boguszyckiego PLH020091	69
IV.3.3. Obszary specjalnej ochrony ptaków	73
IV.3.3.1. Dolina Baryczy PLB020001	73
IV.4. Pomniki przyrody	76
IV.4.1. Istniejące pomniki przyrody	77
IV.5. Użytki ekologiczne.....	85
IV.5.1. Istniejące użytki ekologiczne.....	86
IV.6. Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	96
IV.6.1. Istniejące zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	96
IV.7. Ochrona gatunkowa.....	98
IV.7.1. Chronione i/lub zagrożone gatunki roślin.....	98
IV.7.1.1. Przegląd cennych gatunków roślin na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.....	100
IV.7.1.2. Pozostałe cenne gatunki roślin niepotwierdzone na gruntach w zarządzie nadleśnictwa	102
IV.7.1.3. Zagrożenia i zalecenia ochronne dla najcenniejszych gatunków roślin	103
IV.7.1.4. Państwowy monitoring gatunków roślin	104

IV.7.2.	Chronione i/lub zagrożone gatunki grzybów	107
IV.7.2.1.	Przegląd cennych gatunków grzybów na gruntach w zarządzie nadleśnictwa .	107
IV.7.2.2.	Pozostałe cenne gatunki grzybów niepotwierdzone na gruntach w zarządzie nadleśnictwa	107
IV.7.3.	Chronione i/lub zagrożone gatunki zwierząt	108
IV.7.3.1.	Ssaki.....	109
IV.7.3.2.	Zagrożenia i zalecenia ochronne dla najcenniejszych gatunków ssaków	110
IV.7.3.3.	Ptaki.....	112
IV.7.3.4.	Zagrożenia i zalecenia ochronne dla najcenniejszych gatunków ptaków	117
IV.7.3.5.	Ryby i smoczkouste	123
IV.7.3.6.	Płazy i gady	123
IV.7.3.7.	Zagrożenia i zalecenia ochronne dla najcenniejszych gatunków płazów i gadów	124
IV.7.3.8.	Bezkęgowce	125
IV.7.3.9.	Zagrożenia i zalecenia ochronne dla najcenniejszych gatunków bezkręgowców związanych z siedliskami leśnymi.....	127
IV.7.3.10.	Państwowy monitoring gatunków zwierząt.....	128
V.	WALORY PRZYRODNICZO–LEŚNE	169
V.1.	Siedliska przyrodnicze	169
V.1.1.	Charakterystyka siedlisk leśnych.....	171
V.1.2.	Charakterystyka siedlisk nieleśnych.....	183
V.1.1.	Państwowy monitoring siedlisk przyrodniczych	187
V.2.	Obszary o szczególnych walorach przyrodniczych.....	189
V.3.	Ważniejsze obiekty i miejsca o wartości historycznej i kulturowej	198
V.4.	Zadrzewienia i zakrzaczenia na terenach zarządzanych przez nadleśnictwo	218
V.5.	Charakterystyka drzewostanów w aspekcie typologii urzędzeniowej.....	219
V.5.1.	Siedliskowe typy lasu	219
V.5.2.	Bogactwo gatunkowe i struktura pionowa drzewostanów	219
V.5.3.	Pochodzenie drzewostanów	223
V.5.4.	Zgodność składu gatunkowego z siedliskiem.....	225
V.1.	Formy degeneracji ekosystemów leśnych	228
V.1.1.	Borowacenie	228
V.1.2.	Neofityzacja.....	229
V.1.3.	Monotypizacja.....	230
V.1.4.	Juwenalizacja.....	230
VI.	ZAGROŻENIA.....	232
VI.1.	Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego.....	232
VI.2.	Strefy zagrożenia przemysłowego	236
VI.3.	Stan i kształtowanie się stosunków wodnych	237
VI.3.1.	Stan czystości wód powierzchniowych i podziemnych.....	237
VI.3.2.	Stan gospodarki wodno-ściekowej na terenie gmin	243
VI.4.	Gospodarka odpadami na terenie gmin	247
VI.5.	Poziom zanieczyszczeń gleb	249
VI.6.	Planowane przedsięwzięcia zabezpieczające lasy przed negatywnym oddziaływaniem przyszłych inwestycji	255

VI.7.	Zagrożenia biotyczne.....	257
VI.7.1.	Choroby grzybowe	257
VI.7.2.	Szkodniki owadzie	257
VI.7.3.	Szkody powodowane przez zwierzynę płową.....	258
VI.8.	Zagrożenia abiotyczne.....	258
VI.8.1.	Požary.....	259
VI.8.2.	Czynniki klimatyczne	260
VI.8.2.1.	Wiatr.....	260
VI.8.2.2.	Wyładowania atmosferyczne	260
VI.8.2.3.	Opady i osady atmosferyczne	261
VI.8.2.4.	Zakłócenia stosunków wodnych	261
VI.8.3.	Czynniki antropogeniczne	262
VII.	PLAN DZIAŁAŃ – ZESTAWIENIE PRAC OBJĘTYCH PROGRAMEM OCHRONY PRZYRODY	263
VII.1.	Kształtowanie stosunków wodnych	263
VII.2.	Kształtowanie strefy ekotonowej.....	264
VII.3.	Kształtowanie granicy rolno-leśnej	264
VII.4.	Ochrona różnorodności biologicznej	265
VII.4.1.	Ochrona fauny kręgowców – zalecenia	267
VII.4.2.	Ochrona fauny bezkręgowców – zalecenia.....	270
VII.4.3.	Ochrona cennych roślin naczyniowych – zalecenia	271
VII.4.4.	Ochrona siedlisk hydrogenicznych – zalecenia	272
VII.5.	Wytyczne w sprawie poprawy stanu środowiska przyrodniczego w trakcie wykonywania prac leśnych	274
VIII.	ROZWIĄZANIA I WNIOSKI DO PROJEKTU PUL	275
VIII.1.	Przewidywane rozwiązania mające na celu ograniczanie negatywnych oddziaływań projektu PUL na środowisko	275
VIII.2.	Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zastosowanych w projekcie PUL.....	285
VIII.3.	Trudności napotkane podczas sporządzania prognozy.....	288
VIII.4.	Wnioski końcowe	289
IX.	LITERATURA.....	290
X.	ZAŁĄCZNIKI	297

SPIS TABEL

Tab. 1.	Szczegółowy podział Nadleśnictwa Oleśnica Śląska na leśnictwa.....	21
Tab. 2.	Zestawienie powierzchniowych form ochrony przyrody na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska.....	37
Tab. 3.	Zestawienie powierzchni rezerwatu przyrody „Torfowisko koło Grabowna” na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska	40
Tab. 4.	Identyfikacja zagrożeń oraz opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów na terenie rezerwatu przyrody „Torfowisko koło Grabowna” wg załącznika do Zarządzenia Nr 5.2017 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 2 marca 2017 r.	41
Tab. 5.	Wykaz gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska zaliczonych w całości w zasięgu granic Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy”	44
Tab. 6.	Wykaz gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska leżących w całości w zasięgu granic obszaru Natura 2000 Kumaki Dobrej PLH020078 (granica obszaru wg Rozp. Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 14 października 2021 r.)	52
Tab. 7.	Wykaz gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska leżących w całości w zasięgu granic obszaru Natura 2000 Lasy Grędzińskie PLH020081 (granica obszaru wg Rozp. Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 14 października 2021 r.).....	56
Tab. 8.	Wykaz gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska leżących w całości w zasięgu granic obszaru Natura 2000 Leśne stawki koło Goszcza PLH020101 (granica obszaru wg Rozp. Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 14 października 2021 r.)	60
Tab. 9.	Wykaz gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska leżących w całości w zasięgu granic obszaru Natura 2000 Ostoja nad Baryczą PLH020041 (granica obszaru wg Decyzji wykonawczej Komisji (UE) 2022/231 z dnia 16 lutego 2022 r.)	63
Tab. 10.	Wykaz gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska leżących w całości w zasięgu granic obszaru Natura 2000 Stawy w Borowej PLH020045 (granica obszaru wg Decyzji wykonawczej Komisji (UE) 2022/231 z dnia 16 lutego 2022 r.)	67
Tab. 11.	Wykaz gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska leżących w całości w zasięgu granic obszaru Natura 2000 Dolina Oleśnicy i Potoku Boguszyckiego PLH020091 (granica obszaru wg Decyzji wykonawczej Komisji (UE) 2022/231 z dnia 16 lutego 2022 r.).....	70
Tab. 12.	Wykaz gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska leżących w całości w zasięgu granic obszaru Natura 2000 Dolina Baryczy PLB020001 (granica obszaru wg Rozp. Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r.).....	74
Tab. 13.	Wykaz pomników przyrody na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska (wg Rejestru Form Ochrony Przyrody RDOŚ we Wrocławiu z 2022 r., Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody z 2022 r., danych Nadleśnictwa Oleśnica Śląska).....	78
Tab. 14.	Wykaz pomników przyrody zlokalizowanych poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska (wg Rejestru Form Ochrony Przyrody RDOŚ we Wrocławiu z 2022 r., Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody z 2022 r.).....	82
Tab. 15.	Wykaz użytków ekologicznych zlokalizowanych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska	94
Tab. 16.	Zestawienie wyników monitoringu gatunków roślin w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Oleśnica Śląska	105
Tab. 17.	Zestawienie wyników monitoringu gatunków zwierząt prowadzonego w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Oleśnica Śląska.....	129
Tab. 18.	Wyniki Monitoringu Ptaków Polski w 2020 r. na powierzchniach monitoringowych zlokalizowanych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska.....	161
Tab. 19.	Wykaz typów siedlisk przyrodniczych odnotowanych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska.....	170

Tab. 20.	Zestawienie wyników monitoringu siedlisk przyrodniczych prowadzonego w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Oleśnica Śląska.....	188
Tab. 21.	Wykaz obiektów historycznych i kulturowych zlokalizowanych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska.....	200
Tab. 22.	Wykaz zabytkowych parków zlokalizowanych w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Oleśnica Śląska (poza gruntami w zarządzie LP)	211
Tab. 23.	Chronione układy przestrzenne w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Oleśnica Śląska.	216
Tab. 24.	Struktura powierzchniowa typów siedliskowych lasu wyróżnionych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska	219
Tab. 25.	Zestawienie powierzchni [ha] i miąższości [m ³] drzewostanów wg grup wiekowych i bogactwa gatunkowego	220
Tab. 26.	Zestawienie powierzchni [ha] i miąższości [m ³] drzewostanów wg grup wiekowych i struktury	222
Tab. 27.	Zestawienie powierzchni [ha] wg rodzajów i pochodzenia drzewostanów oraz grup wiekowych.....	224
Tab. 28.	Zestawienie powierzchni wg zgodności składu gatunkowego drzewostanów z siedliskiem	226
Tab. 29.	Zestawienie powierzchni [ha] według form degeneracji lasu - borowacenie.....	228
Tab. 30.	Wykaz gatunków obcych występujących w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Oleśnica Śląska	229
Tab. 31.	Jednolite części wód powierzchniowych w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Oleśnica Śląska	239
Tab. 32.	Jednolite części wód podziemnych w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Oleśnica Śląska	241
Tab. 33.	Zestawienie uszkodzeń biotycznych drzewostanów na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska zarejestrowanych w trakcie prac urzędzeniowych	257
Tab. 34.	Zestawienie uszkodzeń abiotycznych drzewostanów na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska zarejestrowanych w trakcie prac urzędzeniowych	258
Tab. 35.	Średnia roczna liczba pożarów lasu w Nadleśnictwie Oleśnica Śląska (przeciętna z ostatnich 10 lat)	259
Tab. 36.	Przewidywane negatywne oddziaływanie zapisów projektu pul i proponowane w prognozie działania minimalizujące ten wpływ	277

SPIS RYCIN

Ryc. 1.	Położenie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska w strukturach Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych we Wrocławiu	20
Ryc. 2.	Nadleśnictwo Oleśnica Śląska na tle jednostek podziału administracyjnego kraju	23
Ryc. 3.	Nadleśnictwo Oleśnica Śląska na tle podziału fizycznogeograficznego Polski na mezoregiony (Richling i in. 2021)	24
Ryc. 4.	Nadleśnictwo Oleśnica Śląska na tle podziału przyrodniczo-leśnego Polski na mezoregiony (Zielony i Kliczkowska 2012)	25
Ryc. 5.	Położenie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska na tle podziału geobotanicznego Polski na podokręgi (Matuszkiewicz 2008).....	26
Ryc. 6.	Sieć hydrograficzna w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Oleśnica Śląska oraz lokalizacja głównych zbiorników wód podziemnych (GZWP)	32
Ryc. 7.	Lokalizacja rezerwatu przyrody „Torfowisko koło Grabowna” w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Oleśnica Śląska.....	38
Ryc. 8.	Lokalizacja rezerwatu przyrody „Torfowisko koło Grabowna” na tle podziału powierzchniowego nadleśnictwa	39
Ryc. 9.	Lokalizacja parku krajobrazowego „Dolina Baryczy” w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Oleśnica Śląska	42
Ryc. 10.	Lokalizacja obszarów Natura 2000 w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Oleśnica Śląska	47
Ryc. 11.	Lokalizacja obszaru Natura 2000 Kumaki Dobrej PLH020078 na tle podziału powierzchniowego Nadleśnictwa Oleśnica Śląska	53
Ryc. 12.	Lokalizacja obszaru Natura 2000 Lasy Grzędzińskie PLH020081 na tle podziału powierzchniowego Nadleśnictwa Oleśnica Śląska	57
Ryc. 13.	Lokalizacja obszaru Natura 2000 Leśne stawki koło Goszcza PLH020101 na tle podziału powierzchniowego Nadleśnictwa Oleśnica Śląska	61
Ryc. 14.	Lokalizacja obszaru Natura 2000 Ostoja nad Baryczą PLH020041 na tle podziału powierzchniowego Nadleśnictwa Oleśnica Śląska	64
Ryc. 15.	Lokalizacja obszaru Natura 2000 Stawy w Borowej PLH020045 na tle podziału powierzchniowego Nadleśnictwa Oleśnica Śląska	68
Ryc. 16.	Lokalizacja obszaru Natura 2000 Dolina Oleśnicy i Potoku Boguszyckiego PLH020091 na tle podziału powierzchniowego Nadleśnictwa Oleśnica Śląska	71
Ryc. 17.	Lokalizacja obszaru Natura 2000 Dolina Baryczy PLB020001 na tle podziału powierzchniowego Nadleśnictwa Oleśnica Śląska	75
Ryc. 18.	Lokalizacja pomników przyrody w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Oleśnica Śląska (kolor zielony – pomniki na gruntach w zarządzie nadleśnictwa; kolor pomarańczowy – pomniki poza gruntami w zarządzie nadleśnictwa).....	77
Ryc. 19.	Lokalizacja użytków ekologicznych w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Oleśnica Śląska	86
Ryc. 20.	Lokalizacja użytku ekologicznego „Las Boguszycki” na tle podziału powierzchniowego nadleśnictwa.....	87
Ryc. 21.	Lokalizacja użytku ekologicznego „Leśne Stawki koło Goszcza” na tle podziału powierzchniowego nadleśnictwa	88
Ryc. 22.	Lokalizacja użytku ekologicznego „Olsy Sokołowickie” na tle podziału powierzchniowego nadleśnictwa.....	90
Ryc. 23.	Lokalizacja użytku ekologicznego „Olsy Spalickie” na tle podziału powierzchniowego nadleśnictwa.....	91

Ryc. 24.	Lokalizacja użytku ekologicznego „Polana Grochowska” na tle podziału powierzchniowego nadleśnictwa.....	92
Ryc. 25.	Lokalizacja użytku ekologicznego „Mokradła Boguszyckie” na tle podziału powierzchniowego nadleśnictwa	93
Ryc. 26.	Lokalizacja Szczytnickiego Zespołu Przyrodniczo - Krajobrazowego w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Oleśnica Śląska.....	96
Ryc. 27.	Struktura powierzchni udziału gatunków panujących w składach gatunkowych drzewostanów w Nadleśnictwie Oleśnica Śląska	221
Ryc. 28.	Struktura powierzchni rzeczywistego udziału gatunków w składach gatunkowych drzewostanów w Nadleśnictwie Oleśnica Śląska	222
Ryc. 29.	Powierzchniowa struktura klas wieku drzewostanów w Nadleśnictwie Oleśnica Śląska .	231
Ryc. 30.	Drzewo biocenotyczne (rys. Jarosław Janicki) wg <i>Instrukcji Ochrony Lasu</i> (2012)	267

I. WSTĘP

Lasy należą do najcenniejszych źródeł surowców odnawialnych i odgrywają kluczową rolę w środowisku naturalnym oraz w życiu człowieka. Ekosystem leśny powiązany jest szeregiem wzajemnych zależności między światem roślin, zwierząt i grzybów, przez co pełni wielorakie funkcje: od produkcyjnych - opartych przede wszystkim na wykorzystaniu lasu jako bazy surowca drzewnego, po funkcje pozaprodukcyjne, do których zalicza się funkcje przyrodnicze i społeczne.

Problemy optymalnego wykorzystania zasobów leśnych oraz ich ochrony, obok problematyki społecznej i gospodarczej, stanowią dziś podstawy przestrzennego zagospodarowania w państwach Unii Europejskiej, zgodnie z wdrażaniem koncepcji zrównoważonego rozwoju. Na niej opierają się również zasady zrównoważonej gospodarki leśnej, która oznacza gospodarowanie lasami w taki sposób i w takim zakresie, by utrzymana została ich produktywność, bioróżnorodność, zdolność do regeneracji, żywotność i zdolność do utrzymania funkcji ekologicznej, środowiskowej i ekonomicznej teraz i w przyszłości na poziomie lokalnym, krajowym i globalnym, bez negatywnego wpływu na inne ekosystemy.

Europejska polityka leśna wydaje się zmierzać w kierunku coraz szerszego uwzględniania pozaprodukcyjnych funkcji lasów. Dlatego jedną z wiodących przesłanek uznania trwale zrównoważonego charakteru leśnictwa jest ochrona przyrody. W obecnym porządku prawnym Polski zasadniczą część problematyki związanej z ochroną przyrody w lasach uregulowana jest w kilku ustawach oraz kilkunastu aktach wykonawczych. Do najważniejszych z pewnością należy ustawa o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. 2022 poz. 916 z późn. zm.) oraz ustawa o lasach (t.j. Dz.U. 2022 poz. 672 z późn. zm.).

Narzędziem planistycznym i organizacyjnym w gospodarce leśnej są plany urządzenia lasu. Ich podstawowym zadaniem jest projektowanie takiego gospodarowania zasobami drzewnymi, aby zachowana była idea wielofunkcyjności lasów oraz zapewnione było ich trwale użytkowanie. Oznacza to z jednej strony konieczność korzystania z zasobów leśnych w oparciu o obliczone wskaźniki rozmiaru użytkowania, a z drugiej zadbanie o jak najmniejszy negatywny wpływ zaprojektowanych działań na środowisko przyrodnicze.

Plany Urządzenia Lasu nadleśnictwa, wraz z programami ochrony przyrody, stanowią jedyne dokumenty planistyczne na poziomie lokalnym, w których ujmuje się kompleksowo zagadnienia gospodarki leśnej na gruntach leśnych zarządzanych przez Lasy Państwowe.

II. ZAKRES I CELE PROGRAMU

II.1. PODSTAWA PRAWNA PROGRAMU

Program ochrony przyrody, stanowiący integralną część Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska na okres od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2032 r., sporządzono na podstawie umowy nr EZ.271.3.2021 z dnia 30 kwietnia 2021 r. we Wrocławiu pomiędzy Biurem Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Brzegu a Regionalną Dyрекcją Lasów Państwowych we Wrocławiu. Treść niniejszego dokumentu opracowano zgodnie z wymogami ustawy o lasach z dnia 28 września 1991 r. (Dz.U. 2021 poz. 1275) na podstawie „Instrukcji sporządzania programu ochrony przyrody w nadleśnictwie” z 1996 r. (Załącznik nr 11 do Instrukcji urządzania lasu z 1994 r.) oraz „Instrukcji urządzania lasu” z 2011 r. (Załącznik do Zarządzenia nr 55 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 21 listopada 2011 r. w sprawie Instrukcji urządzania lasu). Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska na lata 2023-2032 jest aktualizacją programu z ubiegłego dziesięciolecia. Przy opracowywaniu programu uwzględniono aktualnie obowiązujące przepisy prawne, w szczególności:

Akty prawa krajowego

- Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (tekst jednolity - Dz.U. 2022 poz. 672 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity - Dz.U. 2022 poz. 916 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity - Dz.U. 2022 poz. 2556 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity - Dz.U. 2022 poz. 503 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tekst jednolity - Dz.U. 2022 poz. 840 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie (tekst jednolity - Dz.U. 2022 poz. 1173 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity - Dz.U. 2022 poz. 1029 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (tekst jednolity - Dz.U. 2020 poz. 2187 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tekst jednolity – Dz.U. 2022 poz. 2409);

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 29 lipca 2015 r. w sprawie wykazu, obszarów i map regionów pochodzenia leśnego materiału rozmnożeniowego (Dz.U. 2015 poz. 1425);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz.U. 2014 poz. 1409);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz.U. 2014 poz. 1408);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (t.j. Dz.U. 2022 poz. 2380);
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2019 poz. 1839);
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 5 maja 2022 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2022 poz. 1071);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 22 lipca 2019 r. w sprawie kryteriów oceny wystąpienia szkody w środowisku (Dz.U. 2019 poz. 1383);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 marca 2005 r. w sprawie rodzajów, typów i podtypów rezerwatów przyrody (Dz.U. 2005 nr 60 poz. 533);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (t.j. Dz.U. 2014 poz. 1713);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2012 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu sporządzania planu urządzenia lasu, uproszczonego planu urządzenia lasu oraz inwentaryzacji stanu lasu (Dz.U. 2012 r. poz. 1302);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 września 2012 r. w sprawie centralnego rejestru form ochrony przyrody (Dz.U. 2012 poz. 1080);
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 grudnia 2022 r. w sprawie listy inwazyjnych gatunków obcych stwarzających zagrożenie dla Unii i listy inwazyjnych gatunków obcych stwarzających zagrożenie dla Polski, działań zaradczych oraz środków mających na celu przywrócenie naturalnego stanu ekosystemów (Dz.U. 2022 poz. 2649).

Akty prawa wspólnotowego

- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (wraz z późn. zm.);

- Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (wraz z późn. zm.);
- Dyrektywa Rady 2000/60/WE z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (wraz z późn. zm.);
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko;
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/92/UE z dnia 13 grudnia 2012 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko;
- Dyrektywa Rady 2004/35/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie odpowiedzialności za środowisko w odniesieniu do zapobiegania i zaradzania szkodom wyrządzanym środowisku naturalnemu;
- Decyzja Wykonawcza Komisji (UE) 2022/231 z dnia 16 lutego 2022 r. w sprawie przyjęcia piętnastego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny, notyfikowana jako dokument nr C(2022) 854 (Dz.U.UE L 39/14 z dnia 21 lutego 2022 r.).

Akty porozumień międzynarodowych

- Konwencja Ramsarska o obszarach wodno-błotnych mających znaczenie międzynarodowe, zwłaszcza jako środowisko życiowe ptactwa wodnego, sporządzona w Ramsarze dnia 2 lutego 1971 r. (Dz. U. 1978 nr 7 poz. 24 z późn. zm.);
- Konwencja Paryska w sprawie ochrony światowego dziedzictwa kulturalnego i naturalnego, przyjęta w Paryżu dnia 16 listopada 1972 r. przez Konferencję Generalną Organizacji Narodów Zjednoczonych dla Wychowania, Nauki i Kultury na jej siedemnastej sesji (Dz. U. 1976 nr 32 poz. 190);
- Konwencja Berneńska o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk, sporządzona w Bernie dnia 19 września 1979 r. (Dz. U. 1996 nr 58 poz. 263 z późn. zm.);
- Konwencja Bońska o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt, sporządzona w Bonn dnia 23 czerwca 1979 r. (Dz. U. 2003 nr 2 poz. 17);
- Konwencja o różnorodności biologicznej, sporządzona w Rio de Janeiro 5 czerwca 1992 r. (Dz. U. 2002 nr 184 poz. 1532).

II.2. CELE PROGRAMU I JEGO ZAKRES

Program ochrony przyrody ma na celu doskonalenie zasad prowadzenia gospodarki leśnej i pomoc w realizacji zadań z zakresu ochrony przyrody przez nadleśnictwo. Sporządzany jest dla nadleśnictwa głównie w celu zebrania informacji dotyczących szeroko pojętych aspektów ochrony przyrody w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa. Tak przygotowane opracowanie umożliwi w przyszłości wykonanie szeregu analiz porównawczych dotyczących zmian stanu lasów i środowiska przyrodniczego. Określone w programie wytyczne do ochrony najcenniejszych składników środowiska przyrodniczego pozwolą na poprawę warunków ich ochrony i w miarę możliwości wzbogacenie zasobów przyrodniczych ekosystemów leśnych w nadleśnictwie. Program ochrony przyrody gromadzi też informacje o zasobach dóbr materialnych w lasach o istotnej wartości kulturowej.

Do szczegółowych celów programu należą:

- zinwentaryzowanie i zobrazowanie bogactwa przyrodniczego lasów nadleśnictwa;
- przedstawienie istniejących i potencjalnych zagrożeń lasów oraz środowiska przyrodniczego;
- określenie koniecznych do wprowadzenia modyfikacji zabiegów gospodarczych, przyjęcie zadań z zakresu ochrony przyrody (na podstawie istniejących planów ochrony lub planów zadań ochronnych lub wynikających z oceny potencjalnego oddziaływania planowanych wskazań gospodarczych na komponenty przyrodnicze);
- prezentacja obiektu na tle regionu i kraju;
- wskazanie nowych przedmiotów ochrony oraz określenie celów i metod ich ochrony;
- uświadomienie wszystkim grupom społeczeństwa obecnych i potencjalnych zagrożeń lasów i środowiska przyrodniczego.

Program ochrony przyrody powinien również spełniać rolę edukacyjno-informacyjną, zwłaszcza w odniesieniu do lokalnych społeczności oraz osób zainteresowanych ochroną przyrody. Stanowi on bowiem bogate źródło informacji o walorach przyrodniczych i kulturowych lasów.

Zakres programu ochrony przyrody został ustalony na posiedzeniu Komisji Założeń Projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska na lata 2023-2032 z dnia 18 czerwca 2020 roku. Załącznikami do programu ochrony przyrody są mapa walorów przyrodniczych i wartości kultury materialnej, sporządzona w skali 1:50000 oraz załączniki nieupublicznione w postaci:

- Tabeli XXII Zestawienie przedmiotów ochrony, dla których wyznaczono obszary Natura 2000 w lasach nadleśnictwa lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie;
- Dodatkowej tabeli XXII Zestawienie gatunków zwierząt z II i IV załącznika Dyrektywy Siedliskowej oraz gatunków ptaków z I załącznika Dyrektywy Ptasiej nie

stanowiących przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000, a obserwowanych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska;

- Tabeli XXIII Zestawienie zadań z zakresu ochrony przyrody;
- Wykazu obiektów archeologicznych zlokalizowanych na gruntach w zarządzie nadleśnictwa;
- Wykazu gruntów w zarządzie nadleśnictwa, na których stwierdzono stanowiska lub miejsca obserwacji chronionych i/lub zagrożonych gatunków roślin i grzybów oraz zwierząt.
- Wykazu gruntów w zarządzie nadleśnictwa zlokalizowanych w granicach stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania gatunków;
- Zestawienia ustawowych i pozaustawowych form ochrony przyrody w nadleśnictwie wraz z działaniami ochronnymi.

II.3. MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE

Do opracowania programu ochrony przyrody wykorzystano materiały zebrane podczas prac terenowych przez taksatorów Biura Urządzenia Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Brzegu oraz materiały udostępnione przez Regionalną Dyрекcję Lasów Państwowych we Wrocławiu, pracowników Nadleśnictwa Oleśnica Śląska, Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska we Wrocławiu, Dolnośląski Zespół Parków Krajobrazowych, Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków we Wrocławiu, Narodowy Instytut Dziedzictwa, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska. Wykorzystano dane dotyczące obszarów Natura 2000 w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa zamieszczone w serwisie internetowym Generalnej Dyрекcji Ochrony Środowiska, a także dokumentację z Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody. Do pozostałych źródeł danych należały miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego gmin zlokalizowanych w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa, a także:

- Plan zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego. Uchwała Nr XIX/482/20 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 16 czerwca 2020 r.
- Wojewódzki Program Ochrony Środowiska województwa dolnośląskiego na lata 2014-2017 z perspektywą do 2021 r. Uchwała Nr LV/2121/14 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 30 października 2014 r.;
- Wojewódzki plan gospodarki odpadami dla województwa dolnośląskiego na lata 2016-2022. Uchwała Nr XLIII/1450/17 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 21 grudnia 2017 r. oraz Uchwała Nr V/73/19 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 13 lutego 2019 r.;
- Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2020. Uchwała Nr XXXII/932/13 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 28 lutego 2013 r.;
- Program Opieki nad Zabytkami Województwa Dolnośląskiego na lata 2021-2024. Uchwała Nr 2944/VI/20 Zarządu Województwa Dolnośląskiego z dnia 5 listopada 2020 r.;
- Opracowanie ekofizjograficzne dla województwa dolnośląskiego. Zarząd Województwa Dolnośląskiego, Wojewódzkie Biuro Urbanistyczne we Wrocławiu, 2005 r.;
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Wrocławia. Uchwała Nr L/1177/18 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 11 stycznia 2018 r.;
- Opracowanie ekofizjograficzne dla potrzeb Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Wrocławia. Urząd Miejski Wrocławia, Biuro Rozwoju Wrocławia, Biuro Zrównoważonej Mobilności, 2014 (2017);
- Gminny programu opieki nad zabytkami Wrocławia na lata 2017-2020. Uchwała Nr XLI/914/17 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 22 czerwca 2017 r.;

- Program ochrony środowiska dla miasta Wrocławia na lata 2021-2025 z perspektywą do roku 2030. Uchwała Nr XLVI/1194/21 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 25 listopada 2021 r.;
- Aktualizacja programu ochrony środowiska powiatu wrocławskiego na lata 2016-2019 z perspektywą do roku 2023. Uchwała Nr XI/81/16 Rady Powiatu Wrocławskiego z dnia 30 maja 2016 r.;
- Program ochrony środowiska dla powiatu milickiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028. Uchwała Nr XXV/114/2020 Rady Powiatu Milickiego z dnia 26 listopada 2020 r.;
- Program ochrony środowiska dla powiatu oleśnickiego na lata 2017-2020 z perspektywą do 2022 roku. Uchwała Nr XXXVII/306/2017 Rady Powiatu Oleśnickiego z 30 października 2017 r.;
- Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Oleśnicy. Uchwała Nr XXXVI/309/2017 Rady Miasta Oleśnicy z dnia 29 września 2017 r.;
- Program Ochrony Środowiska dla Miasta Oleśnica – perspektywa do 2030 roku. Uchwała Nr XXXV/373/2021 Rady Miasta Oleśnicy z dnia 25 listopada 2021 r.;
- Program opieki nad zabytkami Miasta Oleśnicy w latach 2015-2018. Uchwała Nr XVI/119/2015 Rady Miasta Oleśnicy z dnia 21 grudnia 2015 r.;
- Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Oleśnica. Tekst ujednoczony. Uchwała Nr XL/281/18 Rady Gminy Oleśnica z dnia 1 lutego 2018 r.;
- Program ochrony środowiska dla gminy Oleśnica na lata 2016-2019 z perspektywą na lata 2020-2023. Uchwała Nr XXVI/180/16 Rady Gminy Oleśnica z dnia 20 grudnia 2016 r.;
- Gminna ewidencja zabytków. Załącznik nr 1 do Zarządzenia Nr 84/16 Wójta Gminy Oleśnica z dnia 27 września 2016 r. w sprawie przyjęcia Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Oleśnica;
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Bierutów. Uchwała Nr XIX/235/20 Rady Miejskiej w Bierutowie z dnia 27 lutego 2020 r.;
- Program ochrony środowiska dla miasta i gminy Bierutów na lata 2022-2025 z perspektywą do 2029 roku. Uchwała Nr XLIX/585/22 Rady Miejskiej w Bierutowie z dnia 24 listopada 2022 r.;
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Długołęka. Uchwała Nr XL/471/22 Rady Gminy Długołęka z dnia 17 lutego 2022 r.;

- Program ochrony środowiska dla gminy Długołęka na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 roku. Uchwała Nr XXXVIII/439/21 Rady Gminy Długołęka z dnia 22 grudnia 2021 r.;
- Gminny program opieki nad zabytkami gminy Długołęka na lata 2020-2023. Uchwała Nr XVIII/194/20 Rady Gminy Długołęka z dnia 27 lutego 2020 r.;
- Inwentaryzacja przyrodnicza gminy Długołęka. 2018. „FULICA” Jankowski Wojciech;
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dobroszyce. Uchwała Nr XX/166/2020 Rady Gminy Dobroszyce z dnia 28 maja 2020 r.;
- Program ochrony środowiska gminy Dobroszyce na lata 2020-2023. Uchwała Nr XXIII-180/2020 Rady Gminy Dobroszyce z dnia 7 września 2020 r.;
- Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Krośnice. Uchwała Nr XIII/98/08 Rady Gminy Krośnice z dnia 23 kwietnia 2008 r.;
- Program ochrony środowiska dla gminy Krośnice na lata 2021-2024 z perspektywą do 2030 roku. Uchwała Nr XXXI/206/2020 Rady Gminy Krośnice z dnia 29 grudnia 2020 r.;
- Program opieki nad zabytkami gminy Krośnice na lata 2021-2024. Uchwała Nr XXXVI/242/2021 Rady Gminy Krośnice z dnia 7 maja 2021 r.;
- Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Trzebnica. Tekst ujednoczony. Uchwała Nr XXXIX/403/22 Rady Miejskiej w Trzebnicy z dnia 30 czerwca 2022 r.;
- Program ochrony środowiska dla gminy Trzebnica na lata 2010 – 2014 z perspektywą na lata 2015 – 2018. Uchwała Nr V/33/11 Rady Miejskiej w Trzebnicy z dnia 24 stycznia 2011 r.;
- Waloryzacja przyrodnicza gminy Trzebnica. Polskie Towarzystwo Przyjaciół Przyrody „pro Natura”, Wrocław 2004 r.;
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Twardogóra. Tekst ujednoczony po zmianie. Uchwała Nr XXXVI.293.2021 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 28 kwietnia 2021 r.;
- Program ochrony środowiska dla gminy Twardogóra na lata 2016-2020. Uchwała Nr XX.215.2016 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 29 września 2016 r.;
- Gminny program opieki nad zabytkami na lata 2012-2015 dla Gminy Twardogóra. Uchwała Nr XVII.103.2012 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 27 marca 2012 r.;
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Zawonia. Uchwała Nr XXXI/199/2021 Rady Gminy Zawonia z dnia 23 września 2021 r.;

- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Zawonia na lata 2017-2020 z perspektywą na okres 2021-2024. Uchwała Nr XXXVI/224/2017 Rady Gminy Zawonia z dnia 27 czerwca 2017 r.;
- Aktualizacja krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych - AKPOŚK 2017. Załącznik do obwieszczenia Ministra Środowiska z dnia 11 grudnia 2017 r. (M.P. 2017 poz. 1183);
- Stan środowiska w województwie dolnośląskim. Raport 2020. Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska we Wrocławiu, Departament Monitoringu Środowiska Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, Wrocław, 2020 r.;
- Ochrona środowiska 2021. Analizy statystyczne. Główny Urząd Statystyczny, Departament Badań Przestrzennych i Środowiska, Warszawa 2021 r.;
- Roczna ocena jakości powietrza w województwie dolnośląskim. Raport wojewódzki za rok 2021. Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska we Wrocławiu, Departament Monitoringu Środowiska Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, Wrocław 2022 r.;
- Pięcioletnia ocena jakości powietrza w strefie dolnośląskiej. Raport wojewódzki za lata 2016-2020. Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska we Wrocławiu, Departament Monitoringu Środowiska Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, Wrocław 2021 r.;
- Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz.U. 2016 poz. 1967);
- Ocena stopnia zanieczyszczenia gleb w województwie dolnośląskim w 2017 roku. Obszary bezpośrednio zagrożone zanieczyszczeniami. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu, Wrocław, kwiecień 2018 r.;
- Badania monitoringowe gleb w województwie dolnośląskim w 2019 roku. Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska we Wrocławiu, Departament Monitoringu Środowiska Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, Wrocław maj 2020 r.;
- Badania monitoringowe gleb w województwie dolnośląskim w 2021 roku. Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska we Wrocławiu, Departament Monitoringu Środowiska Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, Wrocław 2022 r.;
- Ocena stanu akustycznego środowiska na terenie województwa dolnośląskiego. Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska we Wrocławiu, Departament Monitoringu Środowiska Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, Wrocław 2021 r.

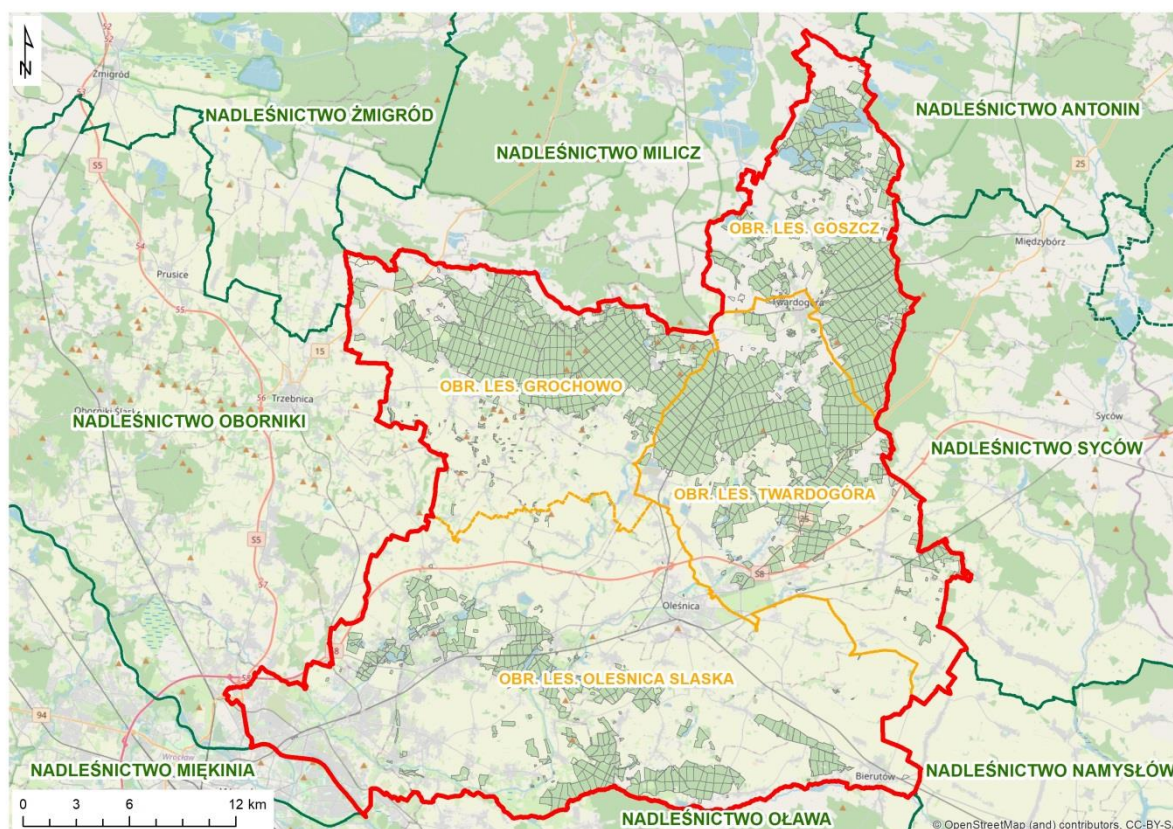
III. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA NADLEŚNICTWA

III.1. POŁOŻENIE

III.1.1. USYTUOWANIE W STRUKTURACH LASÓW PAŃSTWOWYCH

Nadleśnictwo Oleśnica Śląska jest jednym z 33 nadleśnictw wchodzących w skład Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych we Wrocławiu. Graniczy z następującymi jednostkami administracyjnymi Lasów Państwowych:

- od północy z Nadleśnictwem Milicz (RDLP Wrocław);
- od północnego wschodu z Nadleśnictwem Antonin (RDLP Poznań);
- od wschodu z Nadleśnictwem Syców (RDLP Poznań);
- od południowego wschodu z Nadleśnictwem Namysłów (RDLP Katowice);
- od południa z Nadleśnictwem Oława (RDLP Wrocław);
- od południowego zachodu z Nadleśnictwem Miękinia (RDLP Wrocław);
- od zachodu z Nadleśnictwem Oborniki Śląskie (RDLP Wrocław);
- od północnego zachodu z Nadleśnictwem Żmigród (RDLP Wrocław).

Ryc. 1. Położenie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska w strukturach Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych we Wrocławiu

Nadleśnictwo Oleśnica Śląska składa się z 4 obrębów leśnych: Grochowo (obręb 1), Twardogóra (obręb 2), Goszcz (obręb 3) i Oleśnica Śląska (obręb 4) podzielonych na 22 leśnictwa, których łączna powierzchnia wynosi 26 806,45 ha. Siedziba nadleśnictwa mieści się w Oleśnicy, przy ul. Spacerowej 6.

Tab. 1. Szczegółowy podział Nadleśnictwa Oleśnica Śląska na leśnictwa

Nr	Nazwa leśnictwa	Oddziały	Powierzchnia [ha]				Powierzchnia ogółem [ha]
			Grunty leśne		Razem grunty leśne	Grunty nieleśne	
			zalesione i niezalesione	związane z gosp. leśną			
1	Budczyce	20-22, 22A, 23, 23A, 24-27, 47, 93-96, 96A, 96B, 97-101, 128-135, 165-170, 270	1202,87	27,16	1230,03	58,08	1288,11
2	Grochowo	82-92, 116-127, 153-164, 190-194, 214, 268-269	1148,55	39,82	1188,37	57,46	1245,83
3	Zalesie	1-19, 28-29, 34-46, 56-68	1177,23	34,92	1212,15	24,45	1236,60
4	Zamek Myśliwski	30-33, 51-55, 76-81, 109-115, 144-152, 180-189, 206-213, 226-229	1254,94	39,00	1293,94	9,46	1303,40
5	Bartków	49-50, 73-75, 106-108, 141-143, 176-179, 199-205, 220-225, 231-232, 238-239, 247-254, 263-267	1287,98	35,85	1323,83	14,00	1337,83
6	Maleszów	48, 69-70, 70A, 71-72, 102-105, 136-140, 171-175, 195-198, 215, 215A, 216-219, 230, 233-237, 240-246, 255-262	1216,79	34,05	1250,84	4,55	1255,39
Razem Obręb Grochowo			7288,36	210,80	7499,16	168,00	7667,16
7	Strzelce	12-20, 24-34, 45-60	927,00	25,81	952,81	7,26	960,07
8	Miodary	46A, 47A, 94-108, 120-126, 137-139, 188-192, 194-201	1166,60	34,75	1201,35	13,09	1214,44
9	Sosnówka	10, 72-74, 80-93, 109-119, 127-136, 175-178	1155,75	36,78	1192,53	22,24	1214,77
10	Dąbrowa	1-9, 11, 21-23, 24A, 35-44, 45A, 61-71, 75-79	1219,86	32,65	1252,51	18,23	1270,74
11	Sokołowice	180-187, 193, 202-217, 260A, 261-268, 271-277, 297-298	1105,08	24,14	1129,22	39,95	1169,17
12	Ligota Polska	226-236, 239-245, 248-259, 269-270, 278-296, 299	1204,95	27,85	1232,80	26,90	1259,70
13	Ostrowina	140-174, 179, 218-220, 220A, 221-225, 237-238, 246-247, 260	1254,01	25,70	1279,71	20,70	1300,41
Razem Obręb Twardogóra			8033,25	207,68	8240,93	148,37	8389,30
14	Drożęcin	1-46	1112,34	28,37	1140,71	17,41	1158,12
15	Goszcz	47-53, 53A, 53B, 54-58, 58A, 59, 59A, 60, 60A, 61-74, 74A, 74B, 74C, 75-78	1123,26	27,30	1150,56	8,64	1159,20
16	Twardogóra	79-84, 84A, 85-113, 117-123	1050,59	37,57	1088,16	12,58	1100,74
17	Gola Wielka	114-116, 124-143, 147-154, 160-164, 169-172, 178-179	1055,44	33,69	1089,13	17,12	1106,25

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

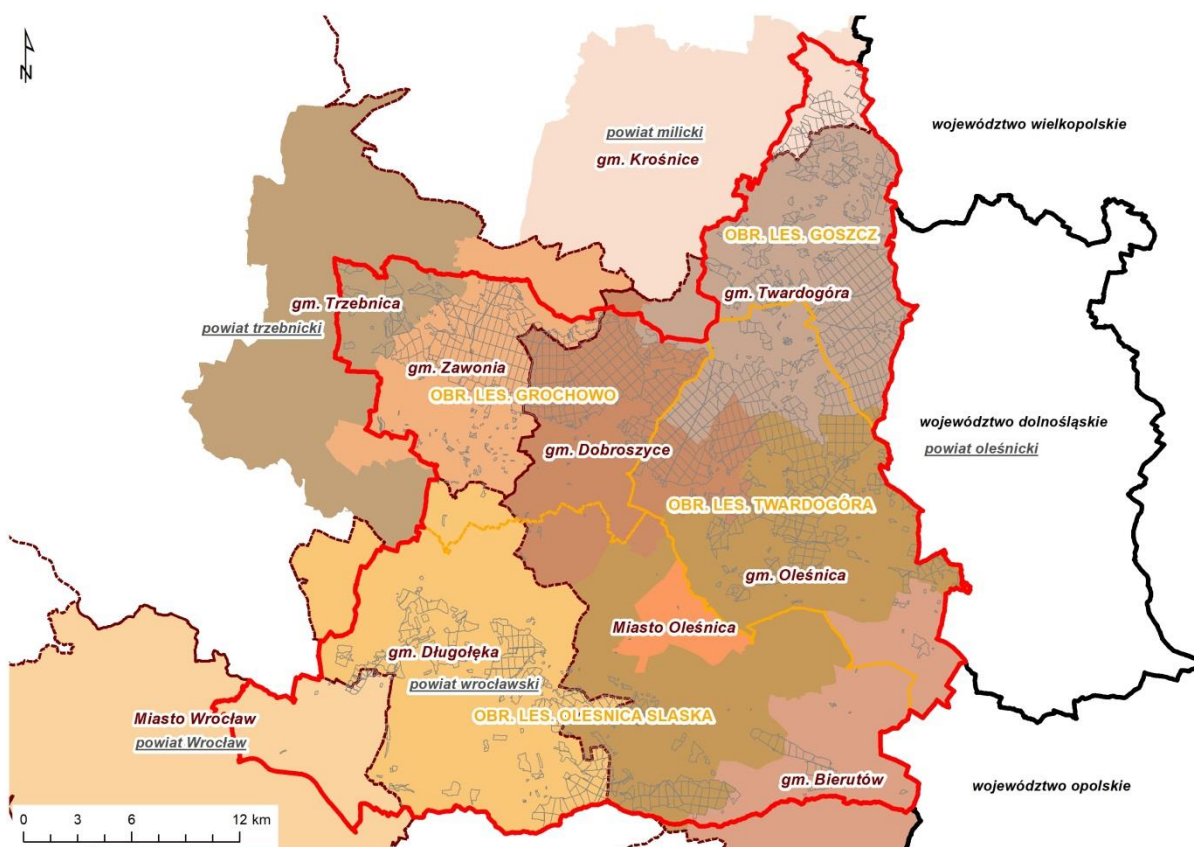
Nr	Nazwa leśnictwa	Oddziały	Powierzchnia [ha]				Powierzchnia ogółem [ha]
			Grunty leśne		Razem grunty leśne	Grunty nieleśne	
			zalesione i niezalesione	związane z gosp. leśną			
18	Chelstów	144-146, 155-159, 165-168, 173-177, 180-205	1066,52	30,59	1097,11	8,49	1105,60
Razem Obręb Goszcz			5408,15	157,52	5565,67	64,24	5629,91
19	Zbytowa	149-165, 165A, 166-168, 168A, 168B, 169-183, 185-199	1404,33	33,80	1438,13	37,89	1476,02
20	Kątna	106-148, 184-184A-184, 184A	1152,20	24,78	1176,98	19,55	1196,53
21	Nieciszów	53-72, 74-86, 86A, 87-105	1130,39	31,18	1161,57	27,17	1188,74
22	Szczodre	1-52	1180,62	35,80	1216,42	42,37	1258,79
Razem Obręb Oleśnica Śląska			4867,54	125,56	4993,10	126,98	5120,08
Razem Nadleśnictwo Oleśnica Śląska			25597,30	701,56	26298,86	507,59	26806,45

*bez gruntów stanowiących współwłasność Skarbu Państwa i osób fizycznych 5,6005 ha

III.1.2. POŁOŻENIE WEDŁUG PODZIAŁU ADMINISTRACYJNEGO KRAJU

Pod względem przynależności administracyjnej Nadleśnictwo Oleśnica Śląska położone jest w północnej części województwa dolnośląskiego. Zasięg terytorialny nadleśnictwa obejmuje następujące jednostki podziału administracyjnego kraju:

- Miasto Wrocław;
- powiat wrocławski, gmina wiejska Długołęka;
- powiat milicki, gmina wiejska Krośnice;
- powiat oleśnicki, Miasto Oleśnica, gmina wiejska Oleśnica, gmina miejsko-wiejska Bierutów, gmina wiejska Dobroszyce, gmina miejsko-wiejska Twardogóra;
- powiat trzebnicki, gmina miejsko-wiejska Trzebnica, gmina wiejska Zawonia.

Ryc. 2. Nadleśnictwo Oleśnica Śląska na tle jednostek podziału administracyjnego kraju

III.1.3. POŁOŻENIE W PRZESTRZENI PRZYRODNICZO-LEŚNEJ KRAJU

Według **fizycznogeograficznego podziału kraju**, Nadleśnictwo Oleśnica Śląska położone jest w następujących jednostkach fizycznogeograficznych Polski (Richling i in. 2021):

Obszar: Europa Zachodnia

Podobszar: Pozaalpejska Europa Środkowa (3)

Prowincja: Niż Środkowoeuropejski (31)

Podprovincja: Niziny Środkowopolskie (318)

Makroregion: Obniżenie Milicko-Głogowskie (318.3)

Mezoregiony: Kotlina Żmigrodzka (318.33)

Kotlina Milicka (318.34)

Makroregion: Wał Trzebnicki (318.4)

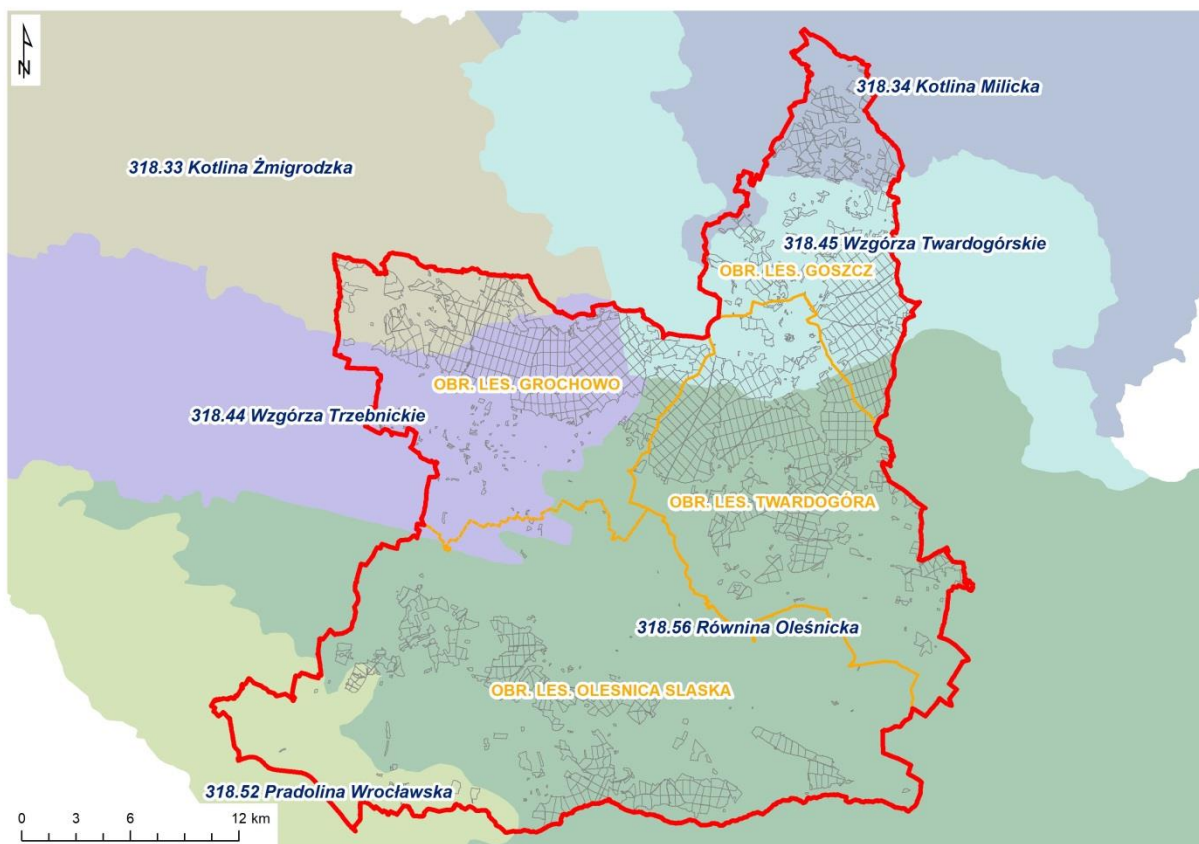
Mezoregiony: Wzgórza Trzebnickie (318.44)

Wzgórza Twardogórskie (318.45)

Makroregion: Nizina Śląska (318.5)

Mezoregiony: Pradolina Wrocławska (318.52)

Równina Oleśnicka (318.56)

Ryc. 3. Nadleśnictwo Oleśnica Śląska na tle podziału fizycznogeograficznego Polski na mezoregiony (Richling i in. 2021)

Zgodnie z **regionalizacją przyrodniczo-leśną Polski 2010** (Zielony i Kliczkowska 2012) Nadleśnictwo Oleśnica Śląska znajduje się w zasięgu następujących mezoregionów:

Kraina Wielkopolsko-Pomorska (III)

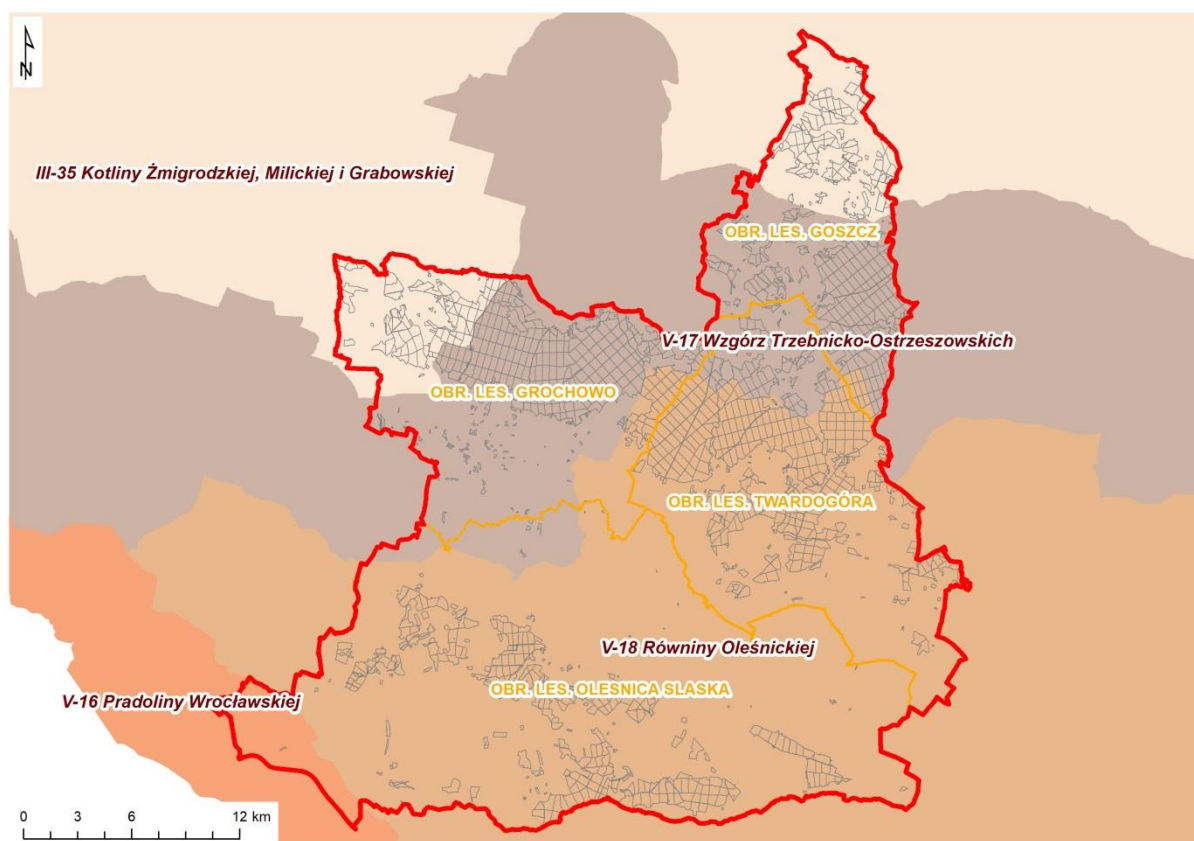
Mezoregion: Kotliny Żmigrodzkiej, Milickiej i Grabowskiej (III-35)

Kraina Śląska (V)

Mezoregion: Pradoliny Wrocławskiej (V-16)

Mezoregion: Wzgórz Trzebnicko-Ostrzeszowskich (V-17)

Mezoregion: Równiny Oleśnickiej (V-18)

Ryc. 4. Nadleśnictwo Oleśnica Śląska na tle podziału przyrodniczo-leśnego Polski na mezoregiony (Zielony i Kliczkowska 2012)

Kolejnym podziałem, opartym na zróżnicowaniu przestrzennym typów roślinności, jest **podział geobotaniczny** (Matuszkiewicz 2008). Według niego obszar Nadleśnictwa Oleśnica Śląska położony jest w granicach następujących jednostek geobotanicznych:

Prowincja Środkowoeuropejska

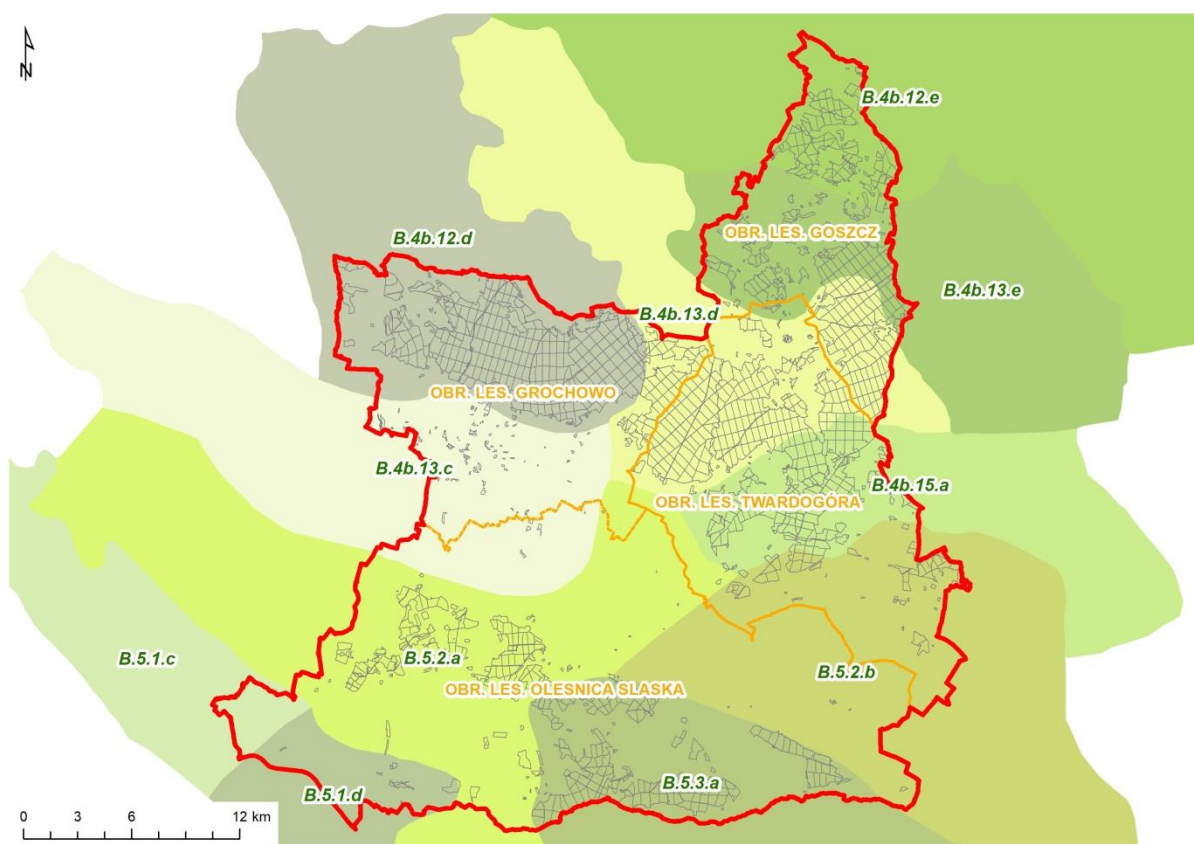
Podprowincja Środkowoeuropejska Właściwa

Dział Brandenbursko-Wielkopolski (B)

Podkrajina Południowowielkopolska (B.4b)

Okręg Doliny Baryczy (B.4b.12)

- Podokręg Czeszowski (B.4b.12.d)
- Podokręg Odolanowsko-Milicki (B.4b.12.e)
- Okręg Wzgórz Trzebnickich (B.4b.13)
- Podokręg Trzebnicki (B.4b.13.c)
- Podokręg Bukowicki (B.4b.13.d)
- Podokręg Międzyborski (B.4b.13.e)
- Okręg Byczyński-Rychtański (B.4b.15)
- Podokręg Stradomski (B.4b.15.a)
- Kraina Dolnośląska (B.5)
- Okręg Legnicko-Brzeski (B.5.1)
- Podokręg Doliny Odry „Wrocław – Lubiąż” (B.5.1.c)
- Podokręg Doliny Odry „Oława – Wrocław” (B.5.1.d)
- Okręg Oleśnicki (B.5.2)
- Podokręg Zakrzowski (B.5.2.a)
- Podokręg Bierutowski (B.5.2.b)
- Okręg Borów Stobrawskich, Turawskich i Niemodlińskich (B.5.3)
- Podokręg Jelczański (B.5.3.a)

Ryc. 5. Położenie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska na tle podziału geobotanicznego Polski na podokręgi (Matuszkiewicz 2008)

III.2. KLIMAT

Obszar Dolnego Śląska jak i cały obszar kraju zaliczany jest do klimatu umiarkowanego o cechach przejściowych między klimatem morskim i kontynentalnym. Dodatkowy, choć sporadycznie notowany, jest napływ mas powietrza arktycznego i zwrotnikowego. Wszystkie te cechy warunkują znaczną zmienność typów pogody w ciągu roku. Warunki pogodowe Dolnego Śląska zalicza się do pięciu głównych typów pogody, wyróżnionych dla tego regionu:

- typ pogody cyklonalnej pochodzenia północnoatlantyckiego (najczęstszy), związanej z napływem wilgotnych mas powietrza polarno-morskiego znad Atlantyku,
- typ pogody antycyklonalnej ciepłej (letniej), związanej z wpływem wyżu azorskiego,
- typ pogody cyklonalnej ciepłej i wilgotnej pochodzenia śródziemnomorskiego, powodujący obfite i intensywne opady powodziowe w Sudetach,
- typ pogody antycyklonalnej zimnej, związany z napływem mas powietrza polarno-kontynentalnego,
- typ pogody wiosennej (kwietniowej), zmiennej, związany z napływem mas powietrza arktycznego.

Istotny wpływ na kształtowanie się warunków klimatycznych na Dolnym Śląsku ma ukształtowanie i urozmaicona rzeźba terenu. Wpływają one na zmiany poszczególnych elementów meteorologicznych i występowanie lokalnych warunków pogodowych i klimatycznych (źródło: *Opracowanie ekofizjograficzne dla województwa dolnośląskiego, 2005 r.*).

Obszar Nadleśnictwa Oleśnica Śląska znajduje się pod wpływem regionalnych warunków klimatycznych. Z uwagi na zróżnicowanie wysokości nad poziomem morza pewne specyficzne warunki pogodowe i klimatyczne panują w obrębie Wzgórz Trzebnickich i Twardogórskich. Zgodnie z regionalizacją klimatyczną Polski (Woś 1993) część północna nadleśnictwa położona jest w regionie XVI Południowowielkopolskim, zaś część południowa w regionie XXIV Dolnośląskim Środkowym. Region Południowowielkopolski obejmuje część nadleśnictwa w obrębie Wzgórz Trzebnickich i Twardogórskich oraz Kotliny Milickiej i Żmigrodzkiej. Charakteryzuje się częstym występowaniem pogody umiarkowanie ciepłej i bardzo ciepłej, a także umiarkowanie ciepłej, pochmurnej, bez opadów. Częstość pogody przymrozkowej wynosi średnio 78 dni, a pogody mroźnej 30 dni. Region Dolnośląski Środkowy obejmuje część nadleśnictwa w obrębie Równiny Oleśnickiej i Pradoliny Wrocławskiej. Najczęściej w roku występuje tu pogoda umiarkowanie ciepła, bardzo ciepła oraz przymrozkowa. Dni mroźnych jest 28, w tym bardzo mroźnych 14. Długość okresu

wegetacyjnego wynosi od 210 dni w części północnej do ponad 220 w części południowej (źródło: *Opracowanie ekofizjograficzne dla województwa dolnośląskiego, 2005 r.*).

Warunki pogodowe na obszarze nadleśnictwa określone są na podstawie danych ze stacji synoptycznych, zaliczanych do I i II rzędu sieci pomiarowej Państwowej Służby Hydrologiczno-Meteorologicznej. Na obszarze nadleśnictwa stacja synoptyczna znajduje się we Wrocławiu, dodatkowo w sąsiedztwie nadleśnictwa funkcjonuje stacja w Lesznie, Kaliszu i Wieluniu. Stacja synoptyczna we Wrocławiu jest stacją reprezentatywną, zbierającą pełne ciągi danych pomiarowych, na podstawie których opierają się analizy klimatyczne z wielolecia. Na podstawie zebranych danych dokonuje się ich interpolacji przestrzennej. Ostatnie analizowane przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej - Państwowy Instytut Badawczy (IMGW-PIB) wielolecie obejmuje okres 1991-2020 (źródło: *serwer klimat.imgw.pl*¹).

Średnia roczna temperatura powietrza z wielolecia (1991-2020) na przeważającej części obszaru nadleśnictwa jest zbliżona i wynosi ponad 9°C. Notowane w wieloleciu maksymalne temperatury wahały się między 28-29°C w północnej części nadleśnictwa oraz ponad 29°C w obrębie Pradoliny Wrocławskiej. Minimalne temperatury w wieloleciu wynosiły przeciętnie między -7 a -8°C. Średnia roczna suma usłonecznienia z wielolecia (1991-2020) utrzymywała się na poziomie ponad 1850 godzin. Suma opadów w tym okresie wyniosła średnio od 500 mm w Pradolinie Odry, 600 mm w obrębie Równiny Oleśnickiej, do 650 mm w rejonie Wzgórz Trzebnickich i Twardogórskich (źródło: *serwer klimat.imgw.pl*²).

Wartości średniej obszarowej temperatury powietrza w 2021 roku wyniosły w rejonie Wrocławia 9,4°C, przy średniej dla całego kraju 8,7°C. W ostatnim dziesięcioleciu mieliśmy przewagę lat ciepłych, bardzo ciepłych i ekstremalnie ciepłych (2012-2021), na tym tle rok 2013 został sklasyfikowany jako lekko chłodny, zaś rok 2012 i 2021 jako normalny. Pod względem opadów w ostatnim dziesięcioleciu następowały okresy suche (2019) i bardzo suche (2015, 2018) naprzemiennie z okresami normalnymi (2012, 2014, 2017, 2021), wilgotnymi (2013, 2016) i bardzo wilgotnymi (2020). Przeważały w tym czasie wiatry z kierunku zachodniego (źródło: *Biuletyn Monitoringu Klimatu Polski rok 2021*. IMGW).

Obserwowane zmiany temperatury z wielolecia na obszarze kraju wykazują wyraźny wzrost. Od 1951 r. temperatura powietrza na terenie kraju wzrosła o nieco więcej niż 2,0°C. Średnie roczne temperatury były w tym czasie wyższe o 0,3-1,5°C wyższe od średniej z wielolecia 1991-2020 i o 0,2-1,9°C wyższe od średniej z wielolecia 1981-2010. Ogólnie wzrost średniej temperatury powietrza w skali roku w okresie 1951-2020 wyniósł 0,29°C/10 lat dla kraju. W samym Wrocławiu temperatura w okresie 1951-2021 wzrosła o 0,38°C/10 lat, a w okresie 1981-2021 nawet 0,59°C/10 lat. W całej zachodniej i środkowej części

¹ https://klimat.imgw.pl/pl/climate-maps/#Mean_Temperature/Yearly/1991-2020/1/Winter

² <https://klimat.imgw.pl/pl/climate-maps/#Precipitation/Yearly/1991-2020/1/Winter>

wschodniej Polski w 2021 roku parowanie z powierzchni gruntu przeważało nad opadami. Utrata wilgoci na wspomnianym obszarze dochodziła do 220 mm, tj. ok 1/3 opadów. Od szeregu lat obserwowany jest także wzrost zagrożenia związany z oddziaływaniem silnego wiatru. To zagrożenie jest szczególnie częste w okresie od października do marca. W przypadku wiatrów o prędkościach przekraczających 15 ms^{-1} obserwujemy wzrost częstości występowania takich wiatrów o 6% w październiku, ponad 5% w grudniu, 10% w styczniu i 7,8% w lutym. (źródło: *Klimat Polski 2020. IMGW*).

W ostatnich dekadach coraz wyraźniej widoczne jest zjawisko kompleksowego oddziaływania zespołu szkodliwych czynników abiotycznych i biotycznych. Obserwowane globalne zmiany klimatyczne, a w szczególności związane z nimi anomalie pogodowe, predysponują do dalszego pogłębiania się procesów rozpadu drzewostanów, szczególnie sosnowych i świerkowych. Punktem krytycznym, w tym kontekście, jest rok 2015 i lata 2016-2019, w których nasiliły się szkody w wyniku oddziaływania zespołu czynników abiotycznych (susza, wysokie temperatury powietrza, silne wiatry) związanych z anomaliami pogodowymi i biotycznych (choroby infekcyjne, szkodniki owadzie i inne organizmy) będących pokłosiem tych pierwszych. Według wielu badaczy istnieje bardzo silny związek pomiędzy tego typu zdarzeniami i zmianami zachodzącymi w środowisku, w tym zwłaszcza ze zmianami klimatycznymi. Wieloczynnikowe zamieranie lasów spowodowane zmianami klimatu, oprócz sosny i świerka, dotyczy również pozostałych gatunków lasotwórczych. Na szczególną uwagę zasługują przede wszystkim cenne przyrodniczo i gospodarczo gatunki szczególnie wrażliwe na zaburzenia związane z dostępnością wody, m.in. jesion.

Z warunkami klimatycznymi wiąże się optimum ekologiczne występujących gatunków drzew. W horyzoncie czasowym istotnym zmianom ulegną składy gatunkowe i typy lasu, na skutek przesunięcia optimum ekologicznych gatunków drzewiastych na północny-wschód oraz podniesienia granicy lasu w górach. Jednak wymagania glebowe drzew mogą stanowić na nowych obszarach barierę w dopasowywaniu składów gatunkowych do zmian średniej temperatury i opadów (za: *Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do 2030, Ministerstwo Środowiska 2013*). Wraz ze wzrostem temperatury wzrasta ewaporacja oraz zmniejsza się grubość i czas zalegania pokrywy śnieżnej. Taka sytuacja wpływa na spadek wilgotności w lasach przez co zwiększa się ryzyko pożarów i przyspiesza się proces mineralizacji gleb. Proces ocieplania i zwiększanie ryzyka suszy sprzyja rozwojowi chorób i szkodników, w tym także gatunków inwazyjnych. Taka tendencja będzie się nadal utrzymywać. Dlatego należy się liczyć z dużymi szkodami, gdyż gatunki rodzime nie są odporne na nowe zagrożenia. Ciepłe zimy będą wpływać korzystnie na zimowanie szkodników, a zmniejszona pokrywa śnieżna będzie ułatwiać zimowanie zwierząt roślinożernych. Obok zmniejszenia stabilności lasów (większej podatności na szkody od czynników biotycznych i abiotycznych), ograniczenia

dostępności zasobów środowiska (w tym drewna) oraz usług ekosystemowych (turystyka, łagodzenie zmian klimatu przez lasy, sekwestracja dwutlenku węgla, ograniczenie naturalnej retencji wodnej lasów), zostaną ograniczone również funkcje produkcyjne i ochronne lasów. Wydłużony okres z dodatnimi temperaturami na jesieni z intensywnymi opadami rozmiękczającymi glebę w połączeniu z osłabieniem drzew przez choroby i szkodniki może dodatkowo zwiększać wrażliwość lasów na wiatry i sprzyjać zwiększaniu wiatrołomów. Pozytywnym aspektem wydłużonego okresu suszy jest zmniejszenie się częstotliwości występowania chorób grzybowych.

Obszary leśne stanowią istotny element przeciwdziałania skutkom zmian klimatycznych. Tereny zalesione muszą ulec poprawie, zarówno pod względem jakości, jak i ilości. Zrównoważone odnawianie lasów oraz zalesianie, a także przywracanie potencjału produkcyjnego w lasach zdegradowanych może zwiększyć odporności lasów na szkodliwe czynniki. Wysiłki podejmowane na rzecz ochrony lasów powinny dotyczyć utrzymania, poprawy i przywracania odporności oraz wielofunkcyjności ekosystemów leśnych jako zasadniczych elementów w zakresie ochrony środowiska oraz dostarczające różnorodne produkty na potrzeby gospodarki. Kluczowym narzędziem służącym realizacji tych założeń, są plany urządzenia lasu, opierające się na zasadach zrównoważonej gospodarki leśnej.

III.3. WARUNKI HYDROLOGICZNE

Zgodnie z podziałem hydrograficznym Polski (2007) teren nadleśnictwa położony jest w zlewni Bałtyku w dorzeczu Odry:

I Odra

II Odra od Nysy Kłodzkiej do Baryczy (p)

III Odra od Stobrawy do Bystrzycy (I)

IV Odra od Oławy do Ślęzy (I), Odra od Ługowiny do Bystrzycy (I)

V Stara Odra, Trzciana

III Widawa

IV Widawa do Studnicy (I), Widawa od Studnicy do Granicznej (I), Widawa od Granicznej do Oleśnicy (p), Widawa od Oleśnicy do Dobrej (p), Widawa od Dobrej do ujścia

V Widawa do Stradomki (p), Stradomka, Widawa od Stradomki do Czarnej Widawy (I), Miłka, Osuch (Kędzierzyński Potok), Widawa od Kraszowskiej Strugi do Smolnej (p), Smolna, Widawa od Smolnej do Świerznej (p), Świerzna, Widawa od Świerznej do Granicznej (I), Widawa od Granicznej do dopł. w Wieściszowie (I), Widawa od dopł. w Wieściszowie do Leniwki (p), Leniwka, Widawa od Leniwki do Oleśnicy (p), Widawa od Oleśnicy do dopł. ze Śliwic (p), Dopływ ze Śliwic, Widawa od dopł. ze Śliwic do dopł. spod Kiełczowa (p), Dopływ spod Kiełczowa, Widawa od dopł. spod Kiełczowa do Kan. Granicznego (I), Kanał Graniczny (Samica), Widawa od Kan. Granicznego do Piskornej (I), Piskorna, Widawa od Piskornej do Dobrej (p), Widawa od Dobrej do Rakowskiego Potoku (p), Rakowski Potok, Widawa od Rakowskiego Potoku do dopł. z Polanowic (I), Dopływ z Polanowic

IV Oleśnica (Oleśniczka)

V Oleśnica do Patoki (p), Patoka, Oleśnica od Patoki do Protwy (p), Oleśnica od Protwy do Rzeczyska (I), Rzeczysko, Oleśnica od Rzeczyska do Boguszyckiego Potoku (p), Boguszycki Potok (Leśny), Oleśnica od Boguszyckiego Potoku do ujścia

IV Dobra (Widawka)

V Dobra do Łuczyńskiej Wody (p), Łuczyńska Woda, Dobra od Łuczyńskiej Wody do Mielnicy (p), Mielnica, Dobra od Mielnicy do Topora (I), Topór, Dobra od Topora do Przyłęku (p), Przyłek, Dobra od Przyłęku do ujścia

II Barycz

III Polska Woda

IV Dziesławski Potok

V Dziesławski Potok do dopł. spod Oskiej Piły (I),

- IV Sarni Rów (Rybnica)
 - V Malinowa Woda od dopł. z Piły do Młyńskiej Wody 2 (p), Sarni Rów od Młyńskiej Wody 2 do Kobylarki (p), Kobylarka, Sarni Rów od Kobylarki do dopł. spod Bukowiny Sycowskiej (I), Dopływ spod Bukowiny Sycowskiej
- III Barycz od Polskiej Wody do Sąsiecznicy (I)
 - IV Prądnia
 - V Prądnia Goszczalska, Prądnia Twardogórska (Skorynia), Prądnia od Prądni Twardogórskiej do Czarnego Rowu (I), Czarny Rów, Prądnia od Czarnego Rowu do Grabownicy (p), Grabownica (Kotlarka)
- III Sąsiecznica (Sieczka)
 - IV Sąsiecznica do Głębokiego Rowu (I)
 - V Sąsiecznica do Krępiny (I), Krępina, Sąsiecznica od Krępiny do Załężnej (I), Załażna, Sąsiecznica od Załężnej do dopł. z Kuźniczyska (I), Dopływ z Kuźniczyska, Sąsiecznica od dopł. z Kuźniczyska do Czarnej Wody (I), Czarna Woda
 - IV Głęboki Rów
 - V Głęboki Rów do Grochówki (p), Grochówka, Głęboki Rów od Grochówki do Mlecznej (I), Mleczna, Głęboki Rów od Mlecznej do Sowy (I), Sowa

Ryc. 6. Sieć hydrograficzna w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Oleśnica Śląska oraz lokalizacja głównych zbiorników wód podziemnych (GZWP)

Lasy nadleśnictwa Oleśnica Śląska są usytuowane w zlewisku Bałtyku, w całości w prawobrzeżnym dorzeczu Odry. Sieć hydrograficzna Nadleśnictwa Oleśnica Śląska należy w części północnej nadleśnictwa do zlewiska Baryczy i tworzona jest przez jej dopływy - Głęboki Rów, Sąsiedznicę i Prądnę. Część centralna i południowa położona jest w zlewni Widawy i jej dopływów – Oleśnicy i Dobrej. Widawa w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa przepływa w większej części przez Równinę Oleśnicko-Bierutowską i tworzy wąską dolinę, w której dominują podmokłe łąki, zadrzewienia i niewielkie kompleksy lasów. Źródła rzeki położone są na terenach leśnych między Golą Wielką a Drołtowicami. Początkowo płynie południkowo, w rejonie Namysłowa zmienia kierunek na równoleżnikowy i uchodzi do Odry w rejonie Wrocławia. Jest to rzeka nizinna piaszczysto - gliniasta o małych spadkach i płaskiej podmokłej dolinie, o szerokości do 2 km w górnym biegu. Średni spadek koryta wynosi 1‰, przy czym zawiera się w przedziale od nawet 3‰ w odcinku źródłowym do 0,5-0,1‰ w pobliżu ujścia do Odry. W dolnym biegu przepływa przez Pradolinę Wrocławską, gdzie tworzy warunki do wykształcania się siedlisk lasów łęgowych okresowo zalewanych przez wody powodziowe. Uregulowana niemal na całej długości. Ustrój hydrologiczny rzeki jest śnieżno-deszczowy, ze wzmożonym zasilaniem w okresie wiosennym oraz zmniejszonym latem i jesienią. W zlewni występuje dodatkowo maksimum letnie związane z opadami atmosferycznym o zmiennej wielkości (za: *Warunki korzystania z wód zlewni Widawy*, RZGW Wrocław). Największymi dopływami Widawy w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa są Oleśnica z Boguszyckim Potokiem, Dobra, Smolna i Świerzna. Oleśnica i Dobra mają szerokie meandrujące koryta, z licznymi starorzeczami. Źródła Dobrej zlokalizowane są na terenach leśnych między Złotowem a Bartkowem w obrębie Wzgórz Trzebnickich. Oleśnica bierze swój początek u podnóża Chełstowskiej Góry koło Chełstowa, zaś Boguszycki Potok na zachód od Sądrożyc w obrębie Wzgórz Twardogórskich. W dolinach obu cieków występuje duża ilość stawów rybnych w rejonie Szczodrego, Domaszczyna i Borowej. Głównymi ciekami w północnej części nadleśnictwa są Prądnia, Sąsiedznicza oraz Głęboki Rów. Źródła Prądni znajdują się na terenach leśnych między Golą Wielką a Chełtówkiem, Sąsiedznicza bierze swój początek w pobliżu miejscowości Białe Błoto na Wzgórzach Twardogórskich, zaś Głęboki Rów ma źródła w rejonie Cegielni na Wzgórzach Trzebnickich. W rejonie Grabka, Drożdżęcina i Lędziny w obrębie Kotliny Milickiej występują duże kompleksy stawów rybnych położonych w sąsiedztwie terenów leśnych, stanowiące ważną ostoję ptactwa.

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Oleśnica zlokalizowane są dwa główne zbiorniki wód podziemnych (GZWP):

- GZWP nr 303 Pradolina Barycz – Głogów (E). Zbiornik położony częściowo w zasięgu granic nadleśnictwa, wzdłuż rzeki Baryczy, na przedpolu Wzgórz Trzebnickich i Twardogórskich. Zbiornik czwartorzędowy o charakterze porowym, na

ogół pozbawiony izolacji lub słabo izolowany od powierzchni terenu. Zwierciadło wody ogólnie zalega na głębokości 1-5 m, miejscami nieco głębiej. Tworzą go osady piaszczysto żwirowe, piaszczyste i piaszczysto pylaste, związane ze wszystkimi kolejnymi ogniwami plejstocenu i holocenu, tworząc dwie warstwy wodonośne: górną, przypowierzchniową o zwierciadle swobodnym i dolną o zwierciadle napiętym, rozdzielone serią półprzepuszczalnych utworów zastoiskowych (mułków, pyłów, iltów warwowych i lokalnie z wkładkami torfów) i glin zwałowych. Zasilany jest głównie na drodze przesączania wód opadowych w przepuszczalne i półprzepuszczalne podłoże, zaś od południa oraz częściowo zachodu i wschodu wodami spływającymi ze Wzgórz Trzebnickich, a od północy wodami napływającymi z Wysoczyzny Leszczyńskiej i Kaliskiej. Stan chemiczny wód podziemnych czwartorzędowego piętra wodonośnego jest na ogół dobry, a ich jakość ogólnie zaliczono do klas I–III. Z uwagi na brak izolacji od powierzchni, warstwy wodonośne pradoliny są podatne na zanieczyszczenie, a jakość wód może być zmienna. Szacunkowe zasoby dyspozycyjne wynoszą 123 330 m³/d. Dominującymi elementami zagospodarowania powierzchni zbiornika są tereny rolnicze i lasy (95% powierzchni), z rozproszonymi ogniskami potencjalnych zanieczyszczeń (Mikołajków i Sadurski 2017).

- GZWP nr 322 Zbiornik Oleśnica. Położony w całości w zasięgu granic nadleśnictwa. Jest to porowy zbiornik czwartorzędowy, należący do grupy zbiorników poligenetycznych. W jego skład wchodzi system rynien subglacialnych (dolin kopalnych: Oleśnica i Nieciszów) oraz zbiornik międzymorenowy, sąsiadujący ze wspomnianą strukturą i częściowo leżący na nich. Tworzą go utwory czwartorzędowe głównie piaski i żwiry, należące do zlodowaceń południowopolskich (poziom rynnowy) i zlodowaceń środkowopolskich (poziom międzymorenowy). Zasilanie wód podziemnych GZWP nr 322 następuje pośrednio na drodze infiltracji opadów atmosferycznych oraz z przesączania międzywarstwowego. Zasoby odnawialne dla obszaru zbiornika wynoszą 41 887 m³/d, zaś zasoby dyspozycyjne łącznie dla poziomu międzymorenowego i rynnowego są równe 39 476 m³/d. Stan jakościowy wód podziemnych na obszarze całego zbiornika zaklasyfikowano jako dobry, dominują wody zaliczone do I i II klasy. Około 60% omawianej powierzchni stanowią użytki rolne, tj. grunty orne, łąki, pastwiska oraz sady. Lasy i grunty leśne stanowią ok. 35% powierzchni i występują głównie w części północnej zbiornika. Obecnie na obszarze zbiornika nie ma stwierdzonych zanieczyszczeń wód podziemnych. Potencjalne zagrożenie dla wód podziemnych związane jest głównie z działalnością rolniczą (stosowanie środków ochrony roślin, oraz koncentracja ferm drobiu) oraz z obszarami zabudowy wiejskiej, które w znacznym stopniu są pozbawione

kanalizacji wodno-ściekowej i uprzemysłowionymi terenami zabudowy miejskiej (Mikołajków i Sadurski 2017).

Nadleśnictwo Oleśnica Śląska realizuje projekt mający na celu poprawę stanu gospodarki wodnej na obszarach leśnych pn. *„Kompleksowy projekt adaptacji lasów i leśnictwa do zmian klimatu - mała retencja oraz przeciwdziałanie erozji wodnej na terenach nizinnych”*, planowany na lata 2016-2022 i współfinansowany z funduszy UE w ramach II osi priorytetowej Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowiska (działanie 2.1 Adaptacja do zmian klimatu wraz z zabezpieczeniem i zwiększeniem odporności na klęski żywiołowe, w szczególności katastrofy naturalne oraz monitoring środowiska). Celem tych prac jest wzmocnienie odporności na zagrożenia związane ze zmianami klimatu w nizinnych ekosystemach leśnych. W ramach projektu zrealizowano 31 obiektów retencyjnych, retencjonujących prawie 63 tys. m³ wody na terenie gmin Dobroszyce, Zawonia i Twardogóra.

IV. FORMY OCHRONY PRZYRODY

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Oleśnica Śląska zlokalizowane są następujące formy ochrony przyrody, ustanowione na podstawie zapisów Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o *ochronie przyrody* (t.j. Dz.U. 2022 poz. 916):

- ✓ rezerwat przyrody „Torfowisko koło Grabowna”;
- ✓ fragment parku krajobrazowego „Dolina Baryczy”;
- ✓ 9 obszarów Natura 2000, w tym:
 - ✓ 5 specjalnych obszarów ochrony siedlisk (SOO):
 - Grądy w Dolinie Odry PLH020017 (poza gruntami LP),
 - Bierutów PLH020065 (poza gruntami LP),
 - Kumaki Dobrej PLH020078,
 - Lasy Grzędzińskie PLH020081,
 - Leśne stawki koło Goszcza PLH020101,
 - ✓ 3 obszary mające znaczenie dla Wspólnoty (OZW):
 - Ostoja nad Baryczą PLH020041,
 - Stawy w Borowej PLH020045,
 - Dolina Oleśnicy i Potoku Boguszyckiego PLH020091,
 - ✓ 1 obszar specjalnej ochrony ptaków (OSO) Dolina Baryczy PLB020001;
- ✓ 6 użytków ekologicznych:
 - „Las Boguszycki”,
 - „Leśne Stawki koło Goszcza”,
 - „Olsy Spalickie”,
 - „Olsy Sokołowskie”,
 - „Polana Grochowska”,
 - „Mokradła Boguszyckie” (poza gruntami LP);
- ✓ Szczytnicki Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy (poza gruntami LP);
- ✓ 107 pomników przyrody (w tym 30 na gruntach w zarządzie LP);
- ✓ chronione gatunki roślin, zwierząt oraz grzybów.

Ponadto do granicy zasięgu terytorialnego nadleśnictwa przylegają:

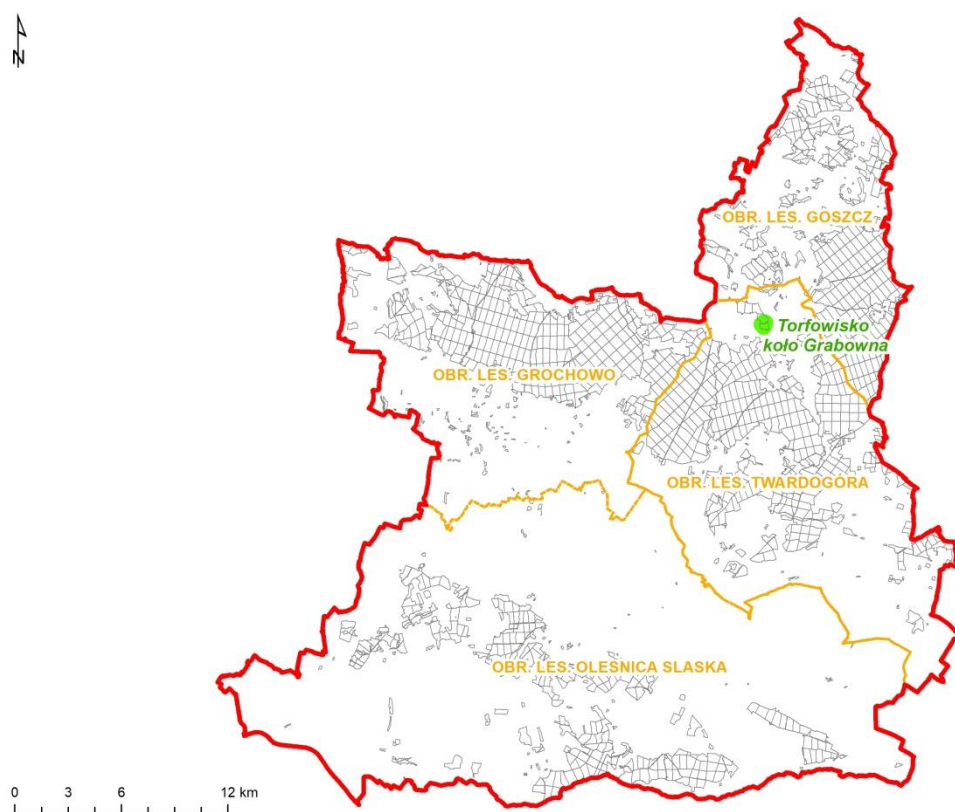
- rezerwat przyrody „Gola”;
- Obszar Chronionego Krajobrazu Wzgórza Ostrzeszowskie i Kotlina Odolanowska;
- Obszar Natura 2000 OZW Bór Jodłowy w Goli PLH020107.

Tab. 2. Zestawienie powierzchniowych form ochrony przyrody na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lp.	Powierzchniowe formy ochrony przyrody	Powierzchnia wydziałów literowanych leżących w całości w granicach obszaru [ha]	Powierzchnia wydziałów nieliterowanych leżących w całości w granicach obszaru [ha]	Łączna powierzchnia gruntów nadleśnictwa w granicach obszaru [ha]	Powierzchnia wg aktu powołującego [ha]	Powierzchnia geometryczna wg warstwy granic [ha]
1	rezerwat przyrody „Torfowisko koło Grabowna”	4,22	-	4,22	4,22	4,34
2	Park Krajobrazowy „Dolina Baryczy”	1 072,23	25,62	1 097,85	70 040,00	85 722,13
3	Ostoja nad Baryczą PLH020041	1 075,72	25,62	1 101,34	82 026,38	82 026,38
4	Stawy w Borowej PLH020045	113,16	2,51	115,67	189,11	189,11
5	Kumaki Dobrej PLH020078	942,34	20,57	962,91	2 094,03	2 094,03
6	Lasy Grędzińskie PLH020081	1 228,76	27,12	1 255,88	3 087,53	3 087,53
7	Dolina Oleśnicy i Potoku Boguszyckiego PLH020091	402,62	5,04	407,66	1 118,81	1 118,81
8	Leśne stawki koło Goszcza PLH020101	105,72	4,17	109,89	111,92	111,92
9	Dolina Baryczy PLB020001	916,58	23,82	940,40	5 5516,83	5 5516,83
10	użytek ekologiczny „Las Boguszycki”	70,15	0,18	70,33	70,27	70,28
11	użytek ekologiczny „Leśne Stawki koło Goszcza”	38,74	1,94	40,68	55,31	40,64
12	użytek ekologiczny „Olsy Spalickie”	4,89	0,06	4,95	4,9483	4,94
13	użytek ekologiczny „Olsy Sokołowickie”	86,15	1,4	87,55	77,98	86,90
14	użytek ekologiczny „Polana Grochowska”	52,69	1,64	54,33	54,33	54,74

IV.1. REZERWATY PRZYRODY

Według ustawy o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. 2022 poz. 916 z późn. zm.) rezerwat przyrody obejmuje obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi (art.13). Uznanie za rezerwat przyrody oraz wszelkie zmiany dotyczące jego granic, powierzchni, celów ochrony następuje w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska. Aktualnie na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska zlokalizowany jest jeden rezerwat przyrody – „Torfowisko koło Grabowna”.

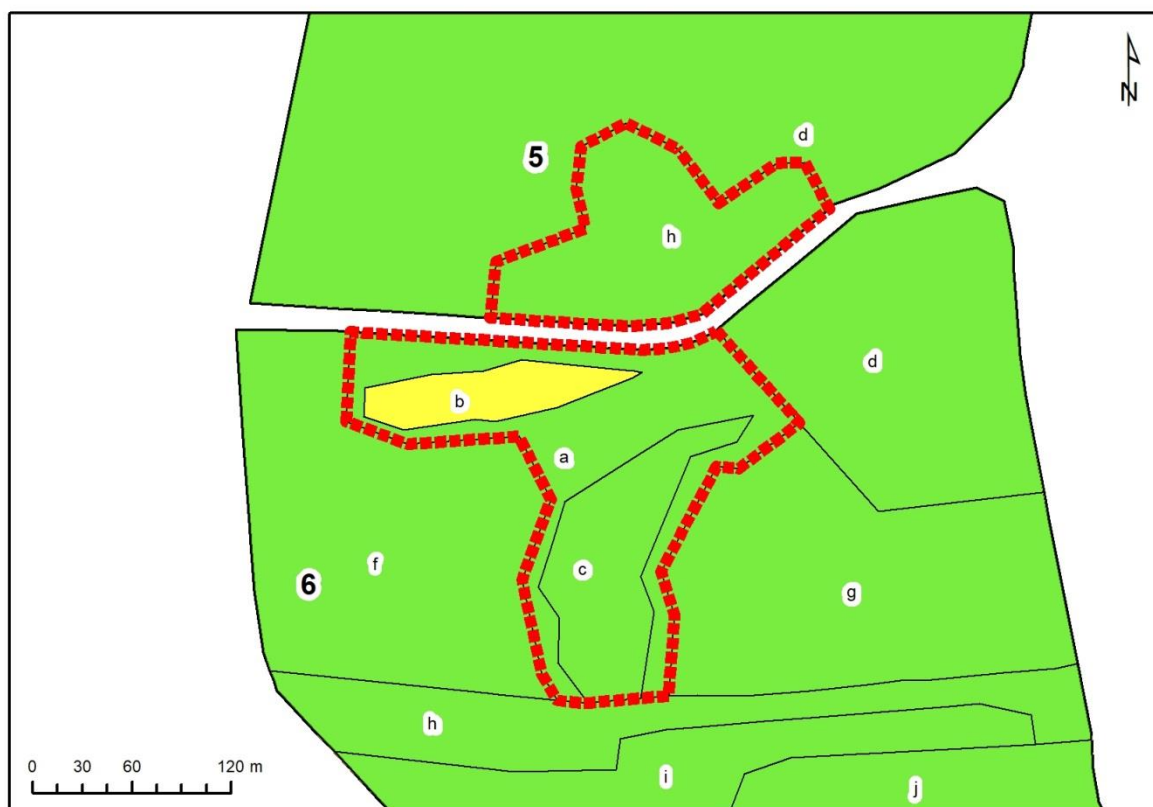
Ryc. 7. Lokalizacja rezerwatu przyrody „Torfowisko koło Grabowna” w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

IV.1.1. ISTNIEJĄCE REZERWATY PRZYRODY

Rezerwat przyrody „Torfowisko koło Grabowna” został powołany Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 11 sierpnia 1980 r. w sprawie uznania za rezerwaty przyrody (M.P. z 1980 r. nr 19 poz. 94). Aktualnie obowiązującym aktem prawnym

jest Zarządzenie Nr 11 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 28 stycznia 2011 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Torfowisko koło Grabowna” (Dz. Urz. Woj. Dolno. z 2011 r. nr 28 poz. 355). Nadzór nad rezerwatem sprawuje Regionalny Konserwator Przyrody we Wrocławiu. Rezerwat posiada zadania ochronne na okres 5 lat ustanowione Zarządzeniem Nr 5.2017 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 2 marca 2017 r.

Rezerwat obejmuje obszar torfowiska o powierzchni **4,22 ha**, położony w województwie dolnośląskim na terenie gminy Twardogóra, w obrębie ewidencyjnym Grabowno Wielkie, na części działek ewidencyjnych nr 190/7 i 192/8. Obszar oznaczony w planie urządzania lasu na lata 2023-2032 jako wydz. 5 h, 6 a-c leśnictwa Dąbrowa (obr. les. Twardogóra). Szczegóły dotyczące wewnętrznego podziału gruntów rezerwatu obrazuje zamieszczona poniżej mapa lokalizacji opisywanego rezerwatu. Rezerwat położony jest w zasięgu granic obszaru Natura 2000 Grądy w Dolinie Odry PLH020017 oraz Ślązańskiego Parku Krajobrazowego.

Ryc. 8. Lokalizacja rezerwatu przyrody „Torfowisko koło Grabowna” na tle podziału powierzchniowego nadleśnictwa

Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie torfowiska o interesującej roślinności i stratygrafii. Typ rezerwatu ustalono jako Torfowiskowy (T), ze względu na dominujący przedmiot ochrony: typ – Florystyczny (PFI), podtyp – roślin zielnych i krzewinek (rzk); zaś ze

względu na główny typ ekosystemu: typ – Torfowiskowy (bagienny) (ET), podtyp – torfowisk przejściowych (tp).

Tab. 3. Zestawienie powierzchni rezerwatu przyrody „Torfowisko koło Grabowna” na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Obręb leśny	Adresy leśne	Pow. leśna zalesiona i niezalesiona	Pow. leśna zw. z gosp. leśną	Pow. nieleśna	Ogółem
Twardogóra	5 h, 6 a-c	3,80	-	0,42	4,22

Charakterystyka przyrodnicza

Rezerwat przyrody „Torfowisko koło Grabowna” położony jest w południowej części kompleksu leśnego pomiędzy Grabownem Wielkim a Twardogórą, po obu stronach szosy łączącej obie miejscowości. Obejmuje trzy bezodpływowe torfowiska zlokalizowane w lokalnych zagłębieniach terenu o maksymalnej głębokości 5 m, w siodłowym obniżeniu między dwoma piaszczystymi wzgórzami morenowymi o średnich wysokościach 220 m n.p.m. Gospodarkę wodną torfowiska określono jako wysiękowo-podsiąkowo-spływową i kształtowaną bezpośrednio przez specyficzny mikroklimat (Borysławski i Kosina 1976).

Wyróżniono tu osiem zespołów roślinnych: zespół turzycy sztywnej *Caricetum elatae*, zespół manny jadalnej *Sparganio-Glycerietum fluitantis*, zespół wełnianki wąskolistnej i torfowca kończystego *Eriophoro angustifolii-Sphagnetum recurvi*, fragmentarycznie wykształcone kwaśne niskoturzycowe zbiorowisko z mietlicą psią *Carici canescentis-Agrostetum caninae*, sosnowy bór bagienny *Vaccinio uliginosi-Pinetum sylvestris*, ols porzeczkowy *Ribeso nigri-Alnetum* i łozowisko z wierzbą szarą *Salicetum pentandrocinnereae*. Ponadto, w miejscach z utrzymującą się na powierzchni wodą wyróżniono płyty zbiorowiska z dominacją bobrka trójlistkowego *Menyanthes trifoliata* (Kola 1995). Dotychczas wykazywano z tego terenu występowanie 114 gatunków roślin, w tym 89 roślin naczyniowych i 25 gatunków mszaków. Spośród mchów na uwagę zasługuje m.in. natorfek nagi *Odontoschisma denudatum*, torfowiec błotny *Sphagnum palustre*, torfowiec obły *Sphagnum teres*, torfowiec kończysty *Sphagnum fallax*, torfowiec pogięty *Sphagnum flexuosum*, torfowiec szpiczastolistny *Sphagnum cuspidatum*, płonnik pospolity *Polytrichum commune*, próchniczek błotny *Aulacomnium palustre*, bielista siwa *Leucobryum glaucum* oraz mokradłoszka zaostrowana *Calliergonella cuspidata*. Chronione rośliny naczyniowe reprezentują widłak jałowcowaty *Lycopodium annotinum*, pływacz drobny *Utricularia minor*, bagno zwyczajne *Ledum palustre* i bobrek trójlistkowy *Menyanthes trifoliata*, zaś spośród gatunków zagrożonych w skali Dolnego Śląska notowano tu turzycę nitkowatą *Carex lasiocarpa*, wełniankę pochwowatą *Eriophorum vaginatum*, żurawinę błotną *Oxycoccus palustris*, siedmiopalecznik błotny *Comarum palustre* oraz jeżogłówkę zapoznaną *Sparganium neglectum* (Dajdok 2017). Fauna rezerwatu jest słabo rozpoznana, w latach 90-

tych notowano tu występowanie traszki górskiej *Ichthyosaura alpestris* (Pawłowska-Indyk i Indyk 1996), obecnie niepotwierdzaną (Kolenda i in. 2019). W ramach prac fitosocjologicznych potwierdzono występowanie w wydz. 5 h oraz 6 c (obr. les. Twardogóra) zbiorowiska *Vaccinio uliginosi-Pinetum sylvestris*, reprezentującego siedlisko przyrodnicze *91D0. Drzewostan w wydz. 6 a sklasyfikowano jako zbiorowisko zastępcze z dominacją sosny zwyczajnej, zaś w wydz. 6 b występują zbiorowiska nieleśne.

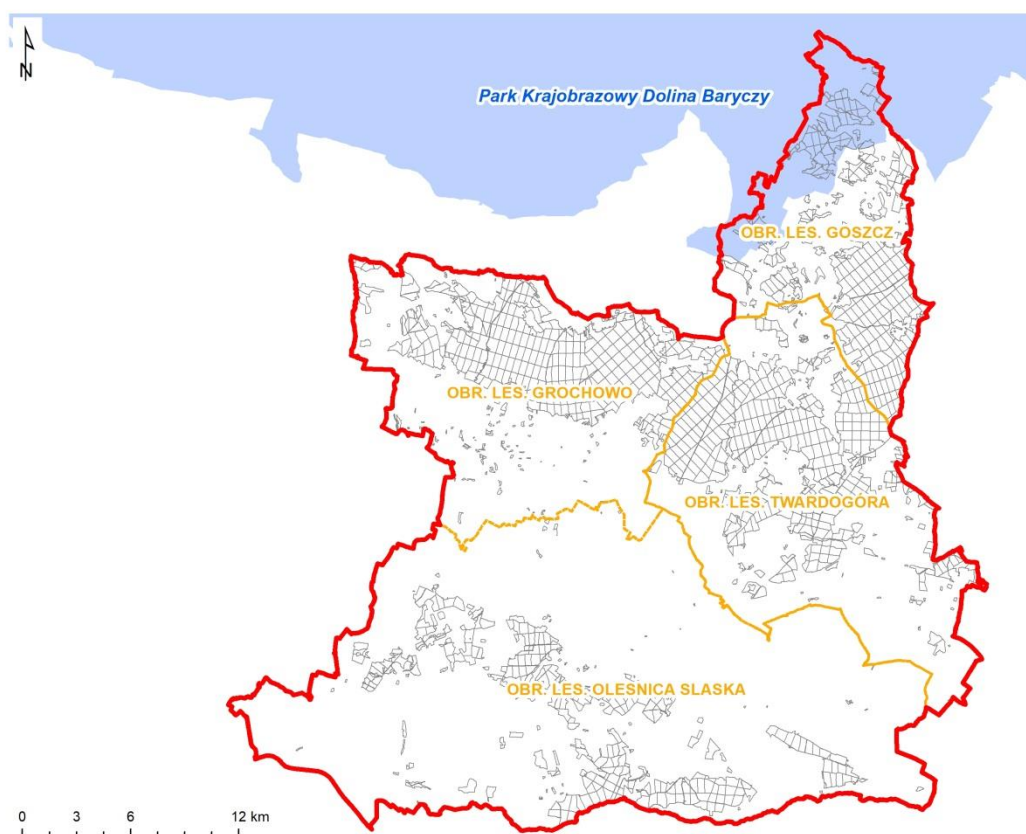
Zagrożeniem dla ekosystemów rezerwatu są postępujące procesy naturalnej sukcesji, wpływające na światłolubną florę torfowiskową. Zachodzą tu również niekorzystne zmiany związane z obniżaniem się poziomu wód gruntowych, co powoduje zanik roślinności wodnej i zarastanie torfowisk przez krzewy.

Tab. 4. Identyfikacja zagrożeń oraz opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów na terenie rezerwatu przyrody „Torfowisko koło Grabowna” wg załącznika do Zarządzenia Nr 5.2017 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 2 marca 2017 r.

Identyfikacja i ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych	Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków	Opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów		
		Rodzaj zadania	Rozmiar zadania	Lokalizacja zadania
Ekosystemy nieleśne - torfowiskowe				
Zarastanie torfowiska podrostem drzew i krzewów (m.in. brzoza, wierzba iwa, wierzba szara, czeremcha amerykańska, jeżyna), wpływających na zanikanie występujących na jego terenie rzadkich i chronionych gatunków roślin (np. bobrek trójlistkowy, gwiazdnica bagienna, gorysz błotny)	Zatrzymanie sukcesji roślinności poprzez usuwanie podrostu drzew i krzewów	Wycięcie podrostu drzew i krzewów wraz z usunięciem pozyskanej biomasy poza granice rezerwatu. Biomasę należy usunąć ręcznie – niedopuszczalne jest ciągnięcie gałęzi i konarów oraz pni po podłożu.	0,42 ha	les. Dąbrowa oddz. 6 b
		Teren po wycince należy dokładnie oczyścić, zwracając uwagę aby zebrać wszystkie drobne gałęzie. Prace należy prowadzić w okresie jesienno-zimowym (tj. wrzesień-grudzień).	0,40 ha	les. Dąbrowa oddz. 6 c
		Należy monitorować stopień sukcesji na torfowisku, a prace związane z wycinką prowadzić z częstotliwością dostosowaną do potrzeb.	0,50 ha	les. Dąbrowa oddz. 5 h

IV.2. PARKI KRAJOBRAZOWE

Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 o ochronie przyrody (tekst jednolity – Dz.U. 2022 poz. 916) charakteryzuje park krajobrazowy jako *obszar chroniony ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania, popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju* (art.16). Utworzenie parku krajobrazowego lub powiększenie/zmniejszenie jego obszaru następuje w drodze uchwały sejmiku województwa. Aktualnie na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska zlokalizowany jest fragment Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy”.

Ryc. 9. Lokalizacja parku krajobrazowego „Dolina Baryczy” w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Uwaga! Przy sporządzaniu wykazu gruntów leśnych w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska znajdujących się w zasięgu granic parków krajobrazowych przyjęto, że do danego obszaru zalicza się wszystkie wydzielania leśne zlokalizowane w jego zasięgu, których granice pokrywają się w całości lub w części z danym obszarem. Dla wydziałów leśnych pokrywających się w części z obszarem parku krajobrazowego zastosowano kryterium odległości granicy obszaru od granicy wydziału. Jako minimalną wielkość przyjęto odległość 5 metrów zakładając, że podczas wektoryzacji granic parku krajobrazowego (otuliny parku krajobrazowego) dopuszczalna odchyłka mogłaby wynosić +/- 1mm na mapie w skali 1:5000 (mapa gospodarcza). Danymi referencyjnymi analizy jest aktualny obiekt

podstawowy i granice obszarów chronionych pochodzące z danych referencyjnych przekazanych wykonawcy planu przez zamawiającego oraz wynikające z obowiązujących aktów prawnych. Dane obiektu podstawowego wynikają z przyjętych do projektu planu danych ewidencyjnych i numerycznego modelu terenu. Metodyka zaliczania wydzieleń do parku krajobrazowego (otuliny parku krajobrazowego) jest wieloetapowa, w pierwszym etapie dokonano zaliczania wydzieleń wchodzących w granice obszaru chronionego w całości i w części. W drugim etapie dla wydzieleń leżących w części w granicach obszaru chronionego dokonano analizy matematycznej i wizualnej przebiegu granicy wydzieleń w stosunku do granicy obszaru chronionego. Efektem analizy jest poprawne zaliczenie wydzieleń leżących w całości i w częściach do parku krajobrazowego. W Nadleśnictwie Oleśnica Śląska wydzielenia zaliczone w całości do parków krajobrazowych to powierzchnie powyżej 55% udziału powierzchniowego. Przebieg granicy parku krajobrazowego „Dolina Baryczy” przyjęto zgodnie z Centralnym Rejestrem Form Ochrony Przyrody (dostęp z dnia 13 maja 2022 r.) oraz załącznikiem 1 i 2 do Rozporządzenia Nr 3 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 28 marca 2007 r. w sprawie Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy”, dla terenu Parku leżącego w granicach województwa dolnośląskiego (Dz. Urz. Woj. Dolno. z 2007 r. nr 88 poz. 1012).

IV.2.1. ISTNIEJĄCE PARKI KRAJOBRAZOWE

Park Krajobrazowy „Dolina Baryczy” został powołany Rozporządzeniem Wojewody Kaliskiego i Wojewody Wrocławskiego z dnia 3 czerwca 1996 r. w sprawie utworzenia i ochrony parku krajobrazowego „Dolina Baryczy” (Dz. Urz. Woj. Wroc. z 1996 r. nr 6 poz. 65). Kolejnymi aktami prawnymi w sprawie parku były: Rozporządzenie Nr 1 Wojewody Dolnośląskiego i Wojewody Wielkopolskiego z dnia 2 października 2000 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z 2000 r. nr 38 poz. 656), Rozporządzenie Nr 3 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 28 marca 2007 r. w sprawie Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy”, dla terenu Parku leżącego w granicach województwa dolnośląskiego (Dz. Urz. Woj. Dolno. z 2007 r. nr 88 poz. 1012) oraz Rozporządzenie Nr 19 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 12 listopada 2008 r. zmieniające rozporządzenie Wojewody Dolnośląskiego w sprawie Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy”, dla terenu Parku leżącego w granicach województwa dolnośląskiego (Dz. Urz. Woj. Dolno. z 2008 r. nr 303 poz. 3494). Nadzór nad obszarem sprawuje Zarząd Województwa Dolnośląskiego. Park nie posiada obowiązującego planu ochrony.

Zgodnie z Rozporządzeniem Nr 3 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 28 marca 2007 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z 2007 r. nr 88 poz. 1012) Park obejmuje obszar o powierzchni **70 040 ha** w granicach gmin: Cieszków, Krośnice i Milicz w powiecie milickim; Prusice, Trzebnica i Żmigród w powiecie trzebnickim i Twardogóra w powiecie oleśnickim. Wokół

Parku nie została wyznaczona otulina. W granicach Parku znajdują się grunty położone w północnej części Nadleśnictwa Oleśnica Śląska w obrębie leśnym Goszcz, leśnictwa Drożęcín i Goszcz. Łączna powierzchnia gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska wchodzących w zasięg Parku wynosi **1 097,85 ha**. Obszar Parku w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa posiada wspólne grunty z obszarami Natura 2000 - Ostoja nad Baryczą PLH020041 oraz Dolina Baryczy PLB020001.

Tab. 5. Wykaz gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska zaliczonych w całości w zasięgu granic Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy”

Nazwa obrębu	Adres leśny	Powierzchnia [ha]*		
		leśna	nieleśna	razem
Goszcz	1 a-f; 2 a-g; 3 a-m; 4 a-l; 5 a-d, h-k; 6 a-g; 7 a-c; 8 a-g; 9 a-g; 10 a-h; 11 a-g; 12 a-g; 13 a-j; 14 a-i; 15 a-d; 16 a-l; 17 a-h; 18 a-k; 19 a-i; 20 a-h; 21 a-h; 22 a-m; 23 a-i; 24 a-j; 25 a-g; 26 a-i; 27 a-p; 28 a-r; 29 a-h; 30 a-p; 31 a-g; 32 a-n; 33 a-h; 34 a-k; 35 a-i; 36 a-r; 37 a-x; 38 a-l; 59 a-l, k, p; 59A a-t; 60 a-t; 60A a-g; 61 a-h; 62 a-f	1061,94	10,29	1072,23
	1 ~a; 2 ~a~i; 3 ~a~f; 4 ~a~f; 5 ~a~b; 6 ~a~b; 7 ~a~c; 8 ~a~b; 9 ~a~f; 10 ~a~g; 11 ~a~h; 12 ~a~i; 13 ~a~g; 14 ~a~h; 15 ~a~h; 16 ~a~j; 17 ~a~g; 18 ~a~b; 19 ~a~d; 20 ~a; 21 ~a~d; 22 ~a~j; 23 ~a~c; 24 ~a~d; 25 ~a~d; 26 ~a~f; 27 ~a~g; 28 ~a~f; 29 ~a; 30 ~a~f; 31 ~a~g; 32 ~a~h; 33 ~a~g; 34 ~a~i; 35 ~a~c; 36 ~a~b; 37 ~a~h; 38 ~a~d; 59 ~a; 59A ~a; 60 ~a~d; 60A ~a~h; 61 ~a~c	25,62	-	25,62
Ogółem		1 087,56	10,29	1 097,85

*powierzchnia wydzieleń literowanych i nieliterowanych

Park Krajobrazowy „Dolina Baryczy” obejmuje obszar chroniony ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania, popularyzowania tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju. Szczególnymi celami ochrony Parku są: zachowanie doliny rzeki Baryczy wraz z łąkami, starorzeczami i terenami podmokłymi oraz zachowanie stawów i innych zbiorników wodnych, będących siedliskami chronionych i rzadkich gatunków roślin i zwierząt.

Charakterystyka przyrodnicza

Park Krajobrazowy „Dolina Baryczy” w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Oleśnica Śląska obejmuje fragment mikroregionu Równiny Kuźnickiej i Wzgórz Krośnickich należących do mezoregionu Kotliny Milickiej. Obszar ten odwadniany jest przez Prądnę z Grabownicą oraz Sarni Rów należące do zlewni Baryczy. W rejonie miejscowości Olszówka, Drożdżęcín i Suliradzice występują kompleksy stawów, stanowiących ostoję ptactwa wodnego oraz dogodnie siedlisko rozrodu dla chronionych gatunków płazów oraz ssaków ziemnowodnych. Notowano tu obecność m.in. bąka *Botaurus stellaris*, bączka *Ixobrychus minutus*, bielika *Haliaeetus albicilla*, błotniaka stawowego *Circus aeruginosus*, bociana czarnego *Ciconia nigra*, brzęczki *Locustella luscinioides*, cyraneczki *Anas crecca*, czajki *Vanellus vanellus*, derkacza *Crex crex*, gągoła *Bucephala clangula*, gąsiorka *Lanius collurio*, kszyska *Gallinago gallinago*, ortolana *Emberiza hortulana*, perkoza rdzawoszyjnego

Podiceps grisegena, perkozka *Tachybaptus ruficollis*, podgorzałki *Aythya nyroca*, remiza *Remiz pendulinus*, samotnika *Tringa ochropus*, świerszczaka *Locustella naevia*, trzciniaka *Acrocephalus arundinaceus*, wodnika *Rallus aquaticus*, zielonki *Zapornia parva*, zimorodka *Alcedo atthis*, żurawia *Grus grus*, bobra europejskiego *Castor fiber*, wydry *Lutra lutra*, kumaka nizinnego *Bombina bombina*, pijawki lekarskiej *Hirudo medicinalis*, kozy *Cobitis taenia* i piskorza *Misgurnus fossilis*. W wyniku prac fitosocjologicznych przeprowadzonych w sezonie 2021-2022 drzewostany w granicach parku sklasyfikowano w większości jako zbiorowiska zastępcze, zinwentaryzowano tu kilka płatów zbiorowisk łąkowych (*Tilio-Carpinetum*, *Stellario-Carpinetum*) i kwaśnych dąbrów (*Calamagrostio arundinaceae-Quercetum petraeae*) oraz zbiorowiska łąkowe ze związku *Alnion glutinosae*. Spośród chronionych gatunków roślin notowano tu występowanie takich gatunków jak salwinia pływająca *Salvinia natans*, bagno zwyczajne *Ledum palustre*, centuria pospolita *Centaurium erythraea*, kruszczyk szerokolistny *Epipactis helleborine*, kukulka krwista *Dactylorhiza incarnata*, listera jajowata *Listera ovata*, wawrzynek wilczczyko *Daphne mezereum*, wiciokrzew pomorski *Lonicera periclymenum*, bielistka siwa *Leucobryum glaucum*, rokielik pospolity *Pleurozium schreberi*. Dogodne warunki znajdują tu gatunki związane z dojrzałymi drzewostanami liściastymi, jak dzięcioł czarny *Dryocopus martius*, dzięcioł średni *Dendrocoptes medius*, muchołówka białoszyja *Ficedula albicollis*, pachnica dębowa *Osmoderma eremita*.

Zgodnie z §3.1. Rozporządzeniem Nr 3 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 28 marca 2007 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z 2007 r. nr 88 poz. 1012) w celu zachowania i ochrony wartości przyrodniczych, historycznych, kulturowych i krajobrazowych na terenie Parku wprowadza się następujące zakazy:

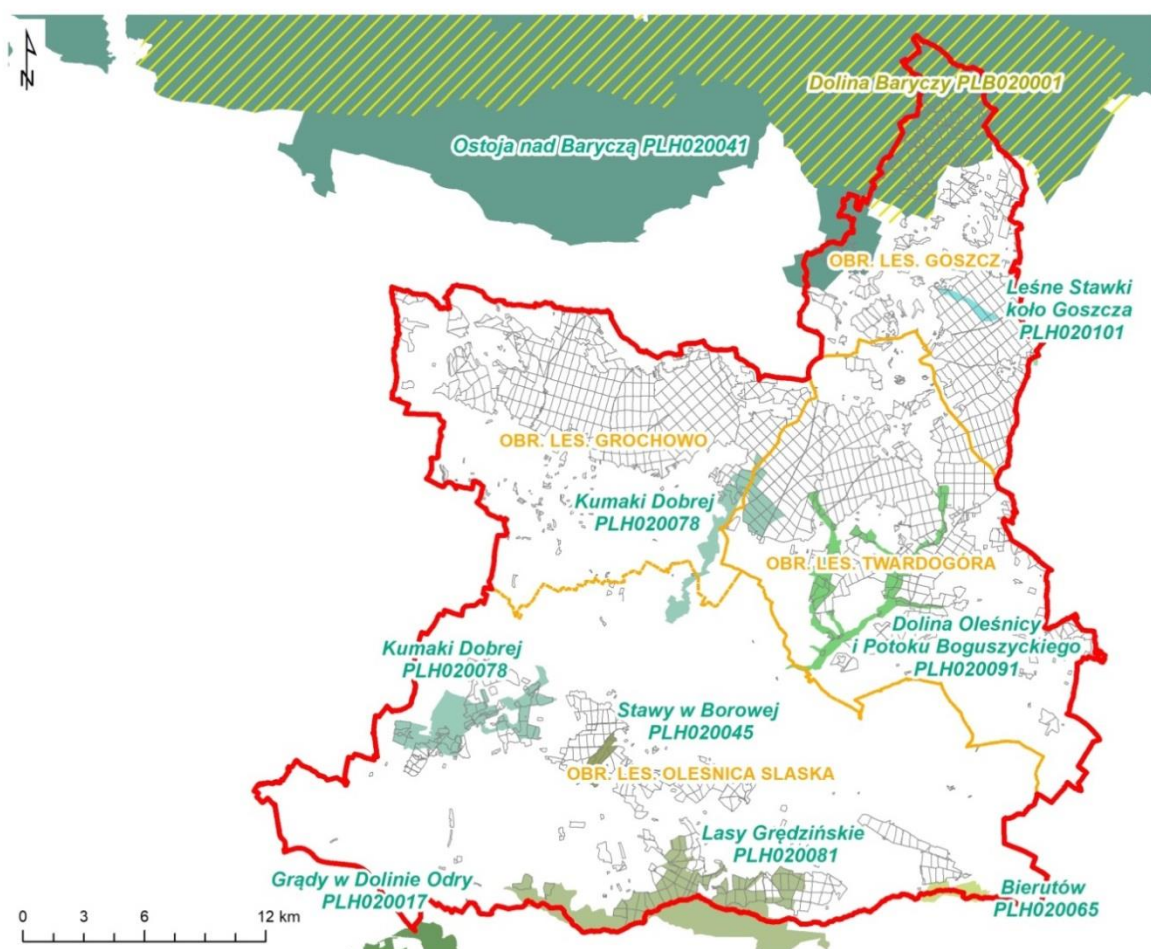
- 1) Realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
- 2) Umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej, rybackiej i łowieckiej;
- 3) Likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają z potrzeby ochrony przeciwpożarowej lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych – zakaz nie dotyczy zadrzewień rosnących na gruntach określonych w ewidencji gruntów jako użytki rolne;
- 4) Pozyskiwania do celów gospodarczych skał oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów - nie dotyczy przedsięwzięć na

- powierzchni mniejszej niż 25 ha, jeżeli procedura oceny oddziaływania na środowisko wykazała brak niekorzystnego wpływu na przyrodę Parku;
- 5) Wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwoświszkowym lub budową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
 - 6) Dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej lub rybackiej;
 - 7) Budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior, i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej – zakaz nie dotyczy terenów położonych w obrębie jednostek osadniczych oraz terenów, które w obowiązujących w dniu wejścia w życie rozporządzenia miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego lub uchwalonym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy takie warunki zabudowy przewidują;
 - 8) Likwidowania, zasypywania, i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno – błotnych;
 - 9) Wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych;
 - 10) Prowadzenia chowu i hodowli zwierząt metodą bezściółkową – zakaz nie dotyczy chowu i hodowli rozpoczętych przed dniem 1 lipca 1996 r.;
 - 11) Utrzymywania otwartych rowów ściekowych i zbiorników ściekowych;
 - 12) Organizowania rajdów motorowych i samochodowych;
 - 13) Używania łodzi motorowych i innego sprzętu motorowego na otwartych zbiornikach wodnych.

IV.3. OBSZARY NATURA 2000

Aktualnie w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Oleśnica Śląska zlokalizowanych jest dziewięć obszarów Natura 2000, w tym:

- 5 specjalnych obszarów ochrony siedlisk (SOO):
 - Grądy w Dolinie Odry PLH020017 (poza gruntami LP),
 - Bierutów PLH020065 (poza gruntami LP),
 - Kumaki Dobrej PLH020078,
 - Lasy Grędzińskie PLH020081,
 - Leśne stawki koło Goszcza PLH020101;
- 3 obszary mające znaczenie dla Wspólnoty (OZW):
 - Ostoja nad Baryczą PLH020041,
 - Stawy w Borowej PLH020045,
 - Dolina Oleśnicy i Potoku Boguszyckiego PLH020091;
- 1 obszar specjalnej ochrony ptaków (OSO):
 - Dolina Baryczy PLB020001.

Ryc. 10. Lokalizacja obszarów Natura 2000 w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Uwaga! Przy sporządzaniu wykazu gruntów leśnych w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska znajdujących się w zasięgu granic obszarów Natura 2000 przyjęto, że do danego obszaru zalicza się wszystkie wydzielania leśne zlokalizowane w jego zasięgu, których granice pokrywają się w całości lub w części z danym obszarem. Dla wydzielen leśnych pokrywających się w części z obszarem Natura 2000 zastosowano kryterium odległości granicy obszaru od granicy wydzielenia. Jako minimalną wielkość przyjęto odległość 5 metrów zakładając, że podczas wektoryzacji granic obszaru Natura 2000 dopuszczalna odchyłka mogłaby wynosić +/- 1mm na mapie w skali 1:5000 (mapa gospodarcza). Danymi referencyjnymi analizy jest aktualny obiekt podstawowy i granice obszarów chronionych pochodzące z danych referencyjnych przekazanych wykonawcy planu przez zamawiającego oraz wynikające z obowiązujących aktów prawnych. Dane obiektu podstawowego wynikają z przyjętych do projektu planu danych ewidencyjnych i numerycznego modelu terenu. Metodyka zaliczania wydzielen do obszarów Natura 2000 jest wieloetapowa, w pierwszym etapie dokonano zaliczania wydzielen wchodzących w granice obszaru chronionego w całości i w części. W drugim etapie dla wydzielen leżących w części w granicach obszaru chronionego dokonano analizy matematycznej i wizualnej przebiegu granicy wydzielen w stosunku do granicy obszaru chronionego. Efektem analizy jest poprawne zaliczenie wydzielen leżących w całości i w częściach obszaru Natura 2000. W Nadleśnictwie Oleśnica Śląska wydzielania zaliczone w całości do obszarów Natura 2000 to powierzchnie w przeważającej większości powyżej 55% udziału powierzchniowego, wydzielania zaliczone w części do obszarów Natura 2000 to powierzchnie poniżej 45% udziału powierzchniowego. Granice obszarów przyjęto wg Decyzji wykonawczej Komisji (UE) 2022/231 z dnia 16 lutego 2022 r. w sprawie przyjęcia piętnastego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (Dz.U.UE L 39/14 z dnia 21 lutego 2022 r.) oraz odpowiednich rozporządzeń Ministra właściwego do spraw Środowiska:

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk *Grądy w Dolinie Odry (PLH020017)* (Dz.U. 2017 poz. 975);
- Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 13 czerwca 2022 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk *Bierutów (PLH020065)* (Dz.U. 2022 poz. 1560);
- Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 14 października 2021 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk *Kumaki Dobrej (PLH020078)* (Dz.U. 2021 poz. 2128);
- Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 14 października 2021 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk *Lasy Grędzińskie (PLH020081)* (Dz.U. 2021 poz. 2208);

- Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 14 października 2021 r. *w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Leśne Stawki koło Goszcza (PLH020101)* (Dz.U. 2021 poz. 2188);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z 12 stycznia 2011 r. *w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków* (Dz.U. 2011 nr 25 poz. 133).

Podstawą w określeniu roślinności rzeczywistej w granicach obszarów Natura 2000 na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska było *Opracowanie fitosocjologiczne dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska*, wg stanu na 1 stycznia 2022 r.

IV.3.1. SPECJALNE OBSZARY OCHRONY SIEDLISK

IV.3.1.1. GRĄDY W DOLINIE ODRY PLH020017

Typ ostoi: B (specjalny obszar ochrony siedlisk powołany Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 28 marca 2017 r.)

Powierzchnia obszaru wg SDF z 03.2022: 8 756,24 ha

Powierzchnia wg Dec. wyk. Komisji (UE) 2022/231 z dnia 16 lutego 2022 r.: 8 756,24 ha

Uwaga! Na dzień 1.01.2023 roku obszar Natura 2000 Grądy w Dolinie Odry PLH020017 posiada plan zadań ochronnych ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 17 kwietnia 2014 r. *w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Grądy w Dolinie Odry PLH020017* (Dz. Urz. Woj. Dolno. z dnia 18 kwietnia 2014 r. poz. 2020)³.

Charakterystyka obszaru

Obszar Natura 2000 Grądy w Dolinie Odry PLH020017 stanowi ważną ostoję siedlisk o charakterze hydrogenicznym i związanych z nimi cennych gatunków zwierząt. Obejmuje dolinę Odry na odcinku około 36 km pomiędzy Oławą a Wrocławiem. Stwierdzono tu występowanie 11 typów siedlisk przyrodniczych, spośród których 9 stanowi przedmioty ochrony obszaru. Największą powierzchnię zajmują tu nadrzeczne lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (91F0), towarzyszą im na znacznie mniejszych powierzchniach dobrze wykształcone grądy środkowoeuropejskie (9170), a w miejscach regularnie i często zalewanych łągi wierzbowe (*91E0). Spośród nieleśnych siedlisk przyrodniczych największe znaczenie mają świeże łąki użytkowane ekstensywnie (6510) oraz zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (6410). Ważną rolę siedliskową pełnią starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne (3150). Mniejsze powierzchnie zajmują łąki selernicowe (6440), ziołorośla (6430) oraz murawy napiaskowe (6120). Przedmioty ochrony obszaru stanowi 21 gatunków

³ <http://wroclaw.rdos.gov.pl/plh020017-grady-w-dolinie-odry>

zwierząt, w tym 5 gatunków ssaków, 2 gatunki płazów, 6 gatunków ryb oraz 8 gatunków bezkręgowców. Żyją tu znaczące w skali regionu populacje bobra *Castor fiber*, wydry *Lutra lutra*, kumaka nizinnej *Bombina bombina* i traszki grzebieniastej *Triturus cristatus*. Obszar jest ważny dla ochrony leśnych nietoperzy, takich jak: mopek *Barbastella barbastellus*, nocek duży *Myotis myotis* oraz nocek łydkowłosy *Myotis dasycneme*. Łąki stanowią siedlisko motyli, przepłatkę maturna *Euphydryas maturna*, czerwończyka nieparka *Lycaena dispar*, modraszka telejus *Phengaris teleius* i nausitous *P. nausithous*. Występują tu stanowiska pachnicy dębowej *Osmoderma eremita*, kozioroga dębosza *Cerambyx cerdo* oraz barczatki kataks *Eriogaster catax*.

Fragment obszaru Natura 2000 Grądy w Dolinie Odry PLH020017 położony jest w południowo-zachodnim krańcu nadleśnictwa, **poza gruntami w zarządzie LP.**

IV.3.1.1. BIERUTÓW PLH020065

Typ ostoi: B (specjalny obszar ochrony siedlisk powołany Rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 13 czerwca 2022 r.)

Powierzchnia obszaru wg SDF z 03. 2022: 225,95 ha

Powierzchnia wg Dec. wyk. Komisji (UE) 2022/231 z dnia 16 lutego 2022 r.: 225,95 ha

Uwaga! Na dzień 1.01.2023 roku obszar Natura 2000 Bierutów PLH020065 posiada plan zadań ochronnych ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 1 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Bierutów PLH020065 (Dz. Urz. Woj. Dolno. z dnia 3 kwietnia 2014 r. poz. 1690), zmieniony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 10 października 2017 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z dnia 11 października 2017 r. poz. 4160)⁴.

Charakterystyka obszaru

Obszar Natura 2000 Bierutów PLH020065 obejmuje kompleks wilgotnych i zalewowych łąk oraz pastwisk w dolinie Widawy pomiędzy miejscowościami Paczków, Kijowice, Bierutów oraz Kruszowice. Obszar powołany w celu ochrony populacji czerwończyka fioletka *Lycaena helle*, który może stanowić łącznik między rejonem jego występowania w województwie opolskim (Namysłów), a dawno nie potwierdzanymi stanowiskami koło Oleśnicy. Jest też ważnym elementem korytarza ekologicznego rzeki Widawy łączącego obszar z położonym około 7 km na zachód obszarem Lasów Grzędzińskich. Przedmiotem ochrony są wilgotne łąki użytkowane ekstensywnie (6510) z udziałem rdestu wężownika *Polygonum bistorta*, łągi wierzbowe (*91E0) występujące wzdłuż Widawy oraz nadrzeczne ziołorośla (6430). Nadwodne biotopy zasiedla bóbr

⁴ <http://wroclaw.rdos.gov.pl/plh020065-bierutow>

europejski *Castor fiber* oraz wydra *Lutra lutra*, w Widawie bytują piskorz *Misgurnus fossilis*, koza *Cobitis taenia* oraz różanka *Rhodeus amarus*. Obszar zasiedla także nieliczna populacja czerwończyka nieparka *Lycaena dispar*, występującego przede wszystkim w sąsiedztwie stawów, w południowo-zachodniej jego części.

Fragment obszaru Natura 2000 Bierutów PLH020065 położony jest przy południowej granicy zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa Oleśnica Śląska, **poza gruntami w zarządzie LP**.

IV.3.1.2. KUMAKI DOBREJ PLH020078

Typ ostoi: B (specjalny obszar ochrony siedlisk powołany Rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 14 października 2021 r.)

Powierzchnia obszaru wg SDF z 03.2022: 2 094,03 ha

Powierzchnia wg Dec. wyk. Komisji (UE) 2022/231 z dnia 16 lutego 2022 r.: 2 094,03 ha

Uwaga! Na dzień 1.01.2023 roku obszar Natura 2000 Kumaki Dobrej PLH020078 nie posiada obowiązującego planu zadań ochronnych ani planu ochrony. Obecnie trwają prace nad projektem pzo dla obszaru prowadzone przez Regionalną Dyрекcyję Ochrony Środowiska we Wrocławiu w ramach projektu nr POIS.02.04.00-00-0193/16 pn. „Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000” (PZO bis). Koordynatorem prac nad projektem pzo dla obszaru Natura 2000 Kumaki Dobrej PLH020078 jest Pan Piotr Tubielewicz⁵.

Podstawą w określeniu roślinności rzeczywistej na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska było *Opracowanie fitosocjologiczne dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska*, wg stanu na 1 stycznia 2022 r.

Charakterystyka obszaru

Obszar Natura 2000 Kumaki Dobrej PLH020078 obejmuje ochroną dwa najcenniejsze fragmenty doliny rzeki Dobrej, położone w granicach gmin Długołęka, Dobroszyce oraz Wrocław. Występują tu kompleksy lasów z dużym udziałem starodrzewu dębowego, zespoły stawów hodowlanych otoczone w większości starymi dziuplastymi dębami, mozaika pól uprawnych, łąk i terenów podmokłych. Przedmiotem ochrony są bardzo bogate i wysokie liczebnie populacje kumaka nizinnego *Bombina bombina* i traszki grzebieniastej *Triturus cristatus* oraz dwóch saproksylicznych gatunków chrząszczy: kozioroga dębosza *Cerambyx cerdo* i pachnicy dębowej *Osmoderma eremita*. W ramach prac nad planem zadań ochronnych dla obszaru potwierdzono obecność traszki

⁵ <https://www.gov.pl/web/rdos-wroclaw/plan-zadan-ochronnych-dla-obszaru-natura-2000-kumaki-dobrej-plh020078>

grzebieniastej na 6 stanowiskach, kumaka nizinnego na 29 stanowiskach. Stanowiska kozioroga dębosza i pachnicy dębowej zlokalizowane są głównie z południowej części obszaru w otoczeniu stawów, w lasach i przy drogach polnych. W części północnej zinwentaryzowano 4 stanowiska czerwończyka nieparka *Lycaena dispar* oraz 1 stanowisko modraszka nausitousa *Phengaris nausithous*, proponowanych do listy przedmiotów ochrony obszaru. Gatunki te związane są głównie z siedliskami łąkowymi (Myśków i Zawisza 2021). Z terenami leśnymi obszaru związany jest szereg gatunków nietoperzy, jak nocek duży *Myotis myotis*, nocek rudy *Myotis daubentonii*, mroczek późny *Eptesicus serotinus*, karlik malutki *Pipistrellus pipistrellus*, karlik drobny *Pipistrellus pygmaeus*, karlik większy *Pipistrellus nathusii*, borowiec wielki *Nyctalus noctula*, gacek brunatny *Plecotus auritus*, gacek szary *Plecotus austriacus* oraz mopek *Barbastella barbastellus*. W części południowej zlokalizowane są schronienia zimowe (bunkry w Pawłowicach). W wyniku prac inwentaryzacyjnych zaproponowano włączenie mopka do listy przedmiotów ochrony obszaru (Gottfried 2021).

W granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa Oleśnica Śląska znajduje się cały obszar Natura 2000 Kumaki Dobrej PLH020078, zlokalizowany w południowo-zachodniej oraz centralnej części nadleśnictwa. Łączna powierzchnia gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska wchodzących w zasięg ostoi wynosi **962,91 ha**.

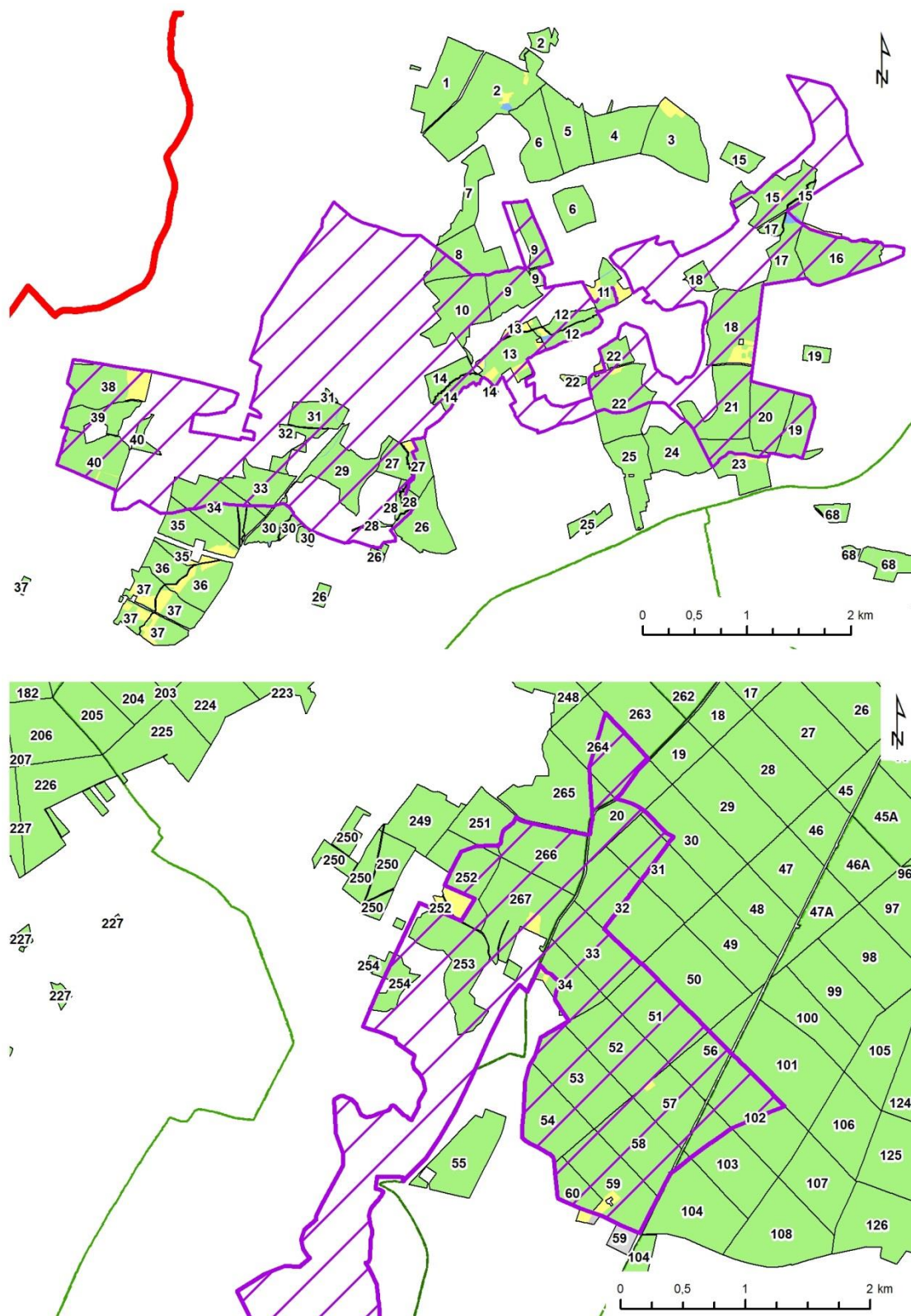
Tab. 6. Wykaz gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska leżących w całości w zasięgu granic obszaru Natura 2000 Kumaki Dobrej PLH020078 (granica obszaru wg Rozp. Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 14 października 2021 r.)

Nazwa obrębu	Adres leśny	Powierzchnia [ha]*		
		leśna	nieleśna	razem
Grochowo	252 a-b, d-f; 253 a-d; 254 a-b, f-g; 264 f-h; 265 c-d; 266 a-l; 267 a-n	138,00	1,60	139,60
	252 ~a~b; 253 ~a; 254 ~a; 264 ~a; 266 ~a~b; 267 ~a~d	1,65	-	1,65
Twardogóra	20 c-i; 30 g-h; 31 b-c; 32 a-f; 33 a-h; 34 a-c, h-j; 51 a-g; 52 a-h; 53 a-g; 54 a-d; 56 b-d; 57 a-g; 58 a-f; 59 a-i; 60 a; 102 a-b; 103 a-b	307,3	2,12	309,42
	20 ~a~c;30 ~f,~h;31 ~f;32~d~f;33 ~a~f;34 ~b~f;51 ~a~c;52 ~a~c;53 ~a~f;54 ~a~c,~f;56 ~c;57 ~a~f;58 ~a~h;59 ~a~g;60 ~a~b,~d;102 ~c~g;103 ~a,~d	8,35	-	8,35
Oleśnica Śląska	8 c, h-i; 9 a-m; 10 a-j; 11 h; 12 a-n; 13 a-s; 14 a-f; 15 a-j, l; 16 b-m; 17 c-i; 18 a-r; 19 a-f; 20 a-g; 21 a-o; 22 a-b, d-o, r-t; 23 a-f; 27 b-f; 28 a-c; 29 a-m; 30 a-b; 31 a-h; 32 a-d; 33 a-k, m; 34 a-k, w; 38 a-f; 39 a-c; 40 a-g; 42 f;	474,00	19,32	493,32
	9 ~a~d; 10 ~a~h; 12 ~a~d; 13 ~a~f; 14 ~a~c; 15 ~a; 16 ~a~f; 17 ~a~d; 18 ~a~f; 19 ~b; 20 ~a~g; 21 ~a~c; 22 ~c; 23 ~a, ~c~f; 27 ~a, ~c; 28 ~a, ~c~d; 29 ~a~d; 31 ~a~c; 32 ~a~b; 33 ~a~d; 34 ~b~f, ~l; 35 ~j; 38 ~a~b; 39 ~a~f; 40 ~a~d	10,57	-	10,57
Ogółem		939,87	23,04	962,91

*powierzchnia wydziałów literowanych i nieliterowanych

Pozostałe powierzchnie leśne zlokalizowane jedynie w części w zasięgu granic obszaru Natura 2000 Kumaki Dobrej PLH020078 stanowią wydziałenia leśne: 251 d; 252 g-h; 251 ~c; 252 ~c; 265 ~b (obr. les. Grochowo), 30 d; 31 a; 32 g; 34 d, g; 56 a; 104 a, d; 30 ~c; 31 31

~a--b, ~d, ~g; 32 ~a--b; 56 ~a--b, ~f; 103 ~c; 104 104 ~b, ~c, ~f (obr. les. Twardogóra), 8 b, g; 16 a; 17 b; 22 p, w-x; 27 a; 30 f-g; 35 a-c, k-l; 19 ~a; 22 ~a, ~d; 23 ~b; 28 ~b; 30 ~a; 34 ~g; 35 ~f (obr. les. Oleśnica Śląska).

Ryc. 11. Lokalizacja obszaru Natura 2000 Kumaki Dobrej PLH020078 na tle podziału powierzchniowego Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Przedmioty ochrony obszaru

Do przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Kumaki Dobrej PLH020078 w postaci siedlisk przyrodniczych występujących na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska (w wydzieleniach zaliczonych w całości i części do ostoi) należą:

- 6510 Ekstensywnie użytkowane niżowe łąki świeże (*Arrhenatherion*) – 5,00 ha;
- 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*) - 153,87 ha;
- 9190 Kwaśne dąbrowy (*Quercetea robori-petraeae*) – 67,99 ha.

Do przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Kumaki Dobrej PLH020078 w postaci gatunków zwierząt występujących na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska (w wydzieleniach zaliczonych w całości i części do ostoi) należą:

- 1084 Pachnica dębowa *Osmoderma eremita*;
- 1088 Kozioróg dębosz *Cerambyx cerdo*;
- 1166 Traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*;
- 1188 Kumak nizinny *Bombina bombina*.

Szczegółowe informacje na temat lokalizacji wyżej wymienionych przedmiotów ochrony na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska zawiera załącznik do programu ochrony przyrody w postaci tabeli XXII. Ponadto w granicach obszaru Natura 2000 Kumaki Dobrej PLH020078 stwierdzono obecność siedliska przyrodniczego 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródliskowe), nie stanowiącego przedmiotu ochrony ostoi. W wyniku przeprowadzonych w latach 2021-2022 prac fitosocjologicznych nie potwierdzono występowania siedlisk zmiennowilgotnych łąk trzęślicowych (6410), zaś zbiorowiska łągowych lasów dębowo-wiązowo-jesionowych (91F0) nie zostały potwierdzone lub zdiagnozowane jako grądy (9170). Nie potwierdzono także obecności torfowisk przejściowych i trzęsawisk (7140). Obecnie są to zbiorowiska zastępcze lub mają charakter roli lub łąki.

IV.3.1.1. LASY GRĘDZIŃSKIE PLH020081

Typ ostoi: B (specjalny obszar ochrony siedlisk powołany Rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z 14 października 2021 r.)

Powierzchnia obszaru wg SDF z 03.2022: 3 087,53 ha

Powierzchnia wg Dec. wyk. Komisji (UE) 2022/231 z dnia 16 lutego 2022 r.: 3 087,53 ha

Uwaga! Na dzień 1.01.2023 roku obszar Natura 2000 Lasy Grędzińskie PLH020081 nie posiada obowiązującego planu zadań ochronnych ani planu ochrony. Obecnie trwają prace nad projektem pzo dla obszaru prowadzone przez Regionalną Dyрекcyję Ochrony Środowiska we Wrocławiu w ramach projektu nr POIS.02.04.00-00-0193/16 pn. „Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000” (PZO bis). Koordynatorem prac nad projektem pzo dla obszaru Natura 2000 Lasy Grędzińskie PLH020081 jest Pan Kamil Martyniak⁶.

Podstawą w określeniu roślinności rzeczywistej na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska było *Opracowanie fitosocjologiczne dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska*, wg stanu na 1 stycznia 2022 r.

Charakterystyka obszaru

Obszar Natura 2000 Lasy Grędzińskie PLH020081 obejmuje około 15 km odcinek doliny Widawy oraz jej dopływów (Smolna, Świerzna, Leniwka, Oleśnica) pomiędzy Zbytową a Kiełczówkiem. Reprezentuje ona fragment słabo zagospodarowanej doliny rzeki nizinnej z zachowanymi procesami aluwialnymi. Podłoże geologiczne stanowią utwory czwartorzędowe (gliny zwałowe i utwory pochodzenia rzecznoego), na których rozwijają się mady rzeczne, a także brunatne i czarne ziemie. Większość obszaru jest zalesiona, pozostałą część zajmują łąki i pastwiska. Główny przedmiot ochrony stanowią dobrze zachowane nadrzeczne lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (91F0) oraz grądy (9170). Przedmiotem ochrony są również zbiorowiska zmiennowilgotnych łąk trzęślicowych (6410) i świeże łąki użytkowane ekstensywnie (6510), stanowiące siedliska motyli z Zał. II DS.: modraszek telejus *Phengaris teleius*, modraszek nausitous *Phengaris nausithous*. Z siedliskami nadrzecznymi związane są populacje bobra *Castor fiber* (6 rodzin) i wydry *Lutra lutra* (4 dorosłe osobniki) (Duduś 2021) oraz czerwończyka nieparka *Lycaena dispar* i trzepli zielonej *Ophiogomphus cecilia* (Myśków i Zawisza 2021). Małe stawy śródpolne i śródleśne stanowią siedliska kumaka nizinnego *Bombina bombina* oraz traszki grzebieniastej *Triturus cristatus* (łącznie 10 stanowisk). Kompleks lasów mieszanych

⁶ <https://www.gov.pl/web/rdos-wroclaw/plan-zadan-ochronnych-dla-obszaru-natura-2000-lasy-gredzinskie-plh020081>

położony w centralnej części obszaru stanowi siedlisko mopka zachodniego *Barbastella barbastellus*. W ramach badań do planu zadań ochronnych nie udało się potwierdzić obecności nocka dużego *Myotis myotis* na tym obszarze. Bytują tu wyłącznie gatunki należące do małych nocków: nocek wąsatek *Myotis mystacinus*, nocek Brandta *Myotis brandtii* i nocek Alkatoe *Myotis alcatoe*, a nad Widawą nocek rudy *Myotis daubentonii*. Najliczniejszym nietoperzem był tutaj karlik drobny *Pipistrellus pygmaeus*, a mniej licznie pojawiał się mroczek późny *Eptesicus serotinus*, karlik większy *Pipistrellus nathusii* i borowiec wielki *Nyctalus noctula* (Gottfried 2021).

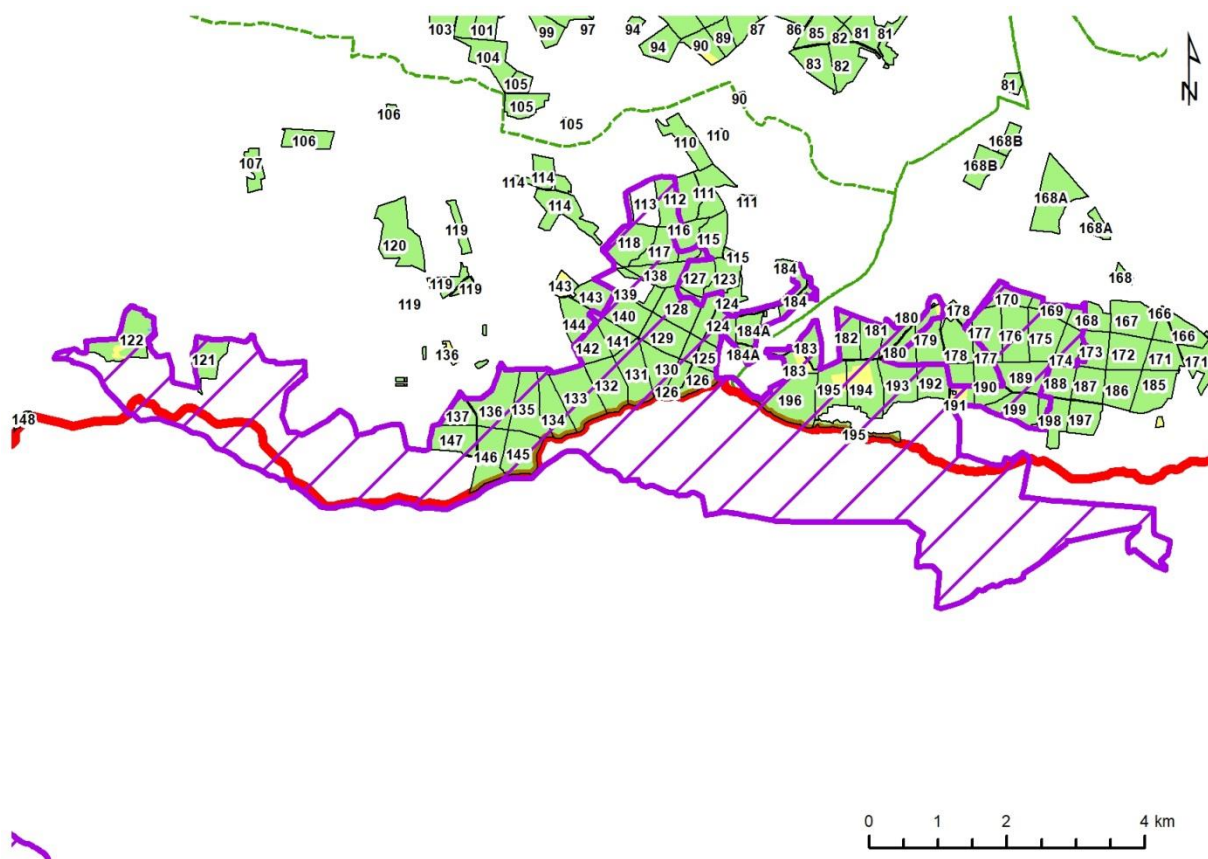
W granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa Oleśnica Śląska znajduje się północna część obszaru Natura 2000 Lasy Grędzińskie PLH020081, zlokalizowana przy południowej granicy zasięgu terytorialnego nadleśnictwa. Łączna powierzchnia gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska wchodzących w zasięg ostoi wynosi **1255,88 ha**.

Tab. 7. Wykaz gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska leżących w całości w zasięgu granic obszaru Natura 2000 Lasy Grędzińskie PLH020081 (granica obszaru wg Rozp. Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 14 października 2021 r.)

Nazwa obrębu	Adres leśny	Powierzchnia [ha]*		
		leśna	nieleśna	razem
Oleśnica Śląska	113 a-k; 115 f; 116 b, h; 117 a-g; 118 a-i; 121 a-f; 122 a-l; 124 d-l; 125 a-d; 126 a-l; 128 b, f-h; 129 a-f; 130 a-i; 131 a-h; 132 a-i; 133 a-i; 134 a-i; 135 a-h; 136 a-d, g-h; 137 a-c; 138 a-d; 139 a-d; 140 a-h; 141 a-f; 142 a; 144 g; 145 a-i; 146 a-i; 147 a-k; 168 b; 169 a; 170 a-b; 173 g; 174 a-d; 175 a-b; 176 a-j; 177 a-k; 178 d; 179 a, c-f, h; 180 a-c; 181 a-d; 182 a-f; 183 a-j; 184 b-f; 184A a-h; 189 a-j; 190 c-g; 191 d, h-p; 192 a-i; 193 a-f; 194 a-n; 195 a-n; 196 a-k; 198 c, h; 199 a-c	1193,05	35,71	1228,76
	113 ~a~b; 116 ~d; 117 ~a~g; 118 ~a~d; 122 ~a~p; 124 ~a, ~d~i; 125 ~a~c; 126 ~a~b; 128 ~b; 129 ~a~c; 130 ~a~h; 131 ~a~f; 132 ~a~d; 133 ~a~c; 134 ~a~g; 135 ~a~g; 136 ~b~d; 137 ~a; 138 ~a~c; 139 ~a; 140 ~a~b; 141 ~a; 142 ~a~b; 145 ~a~b; 146 ~a~d; 147 ~a~b; 169 ~a~b; 170 ~a~d; 174 ~a~c; 175 ~a~d; 176 ~a~j; 177 ~a~c, ~f~i; 178 ~f~h; 180 ~d~h; 181 ~a~d; 182 ~a~b; 183 ~a~g; 184 ~a; 184A ~a; 189 ~a~f; 190 ~a~d; 191 ~b~c; 192 ~a~c; 193 ~a~f; 194 ~a~f; 195 ~a~h; 196 ~a~n; 198 ~a; 199 ~a~g	27,12	-	27,12
Ogółem		1220,17	35,71	1255,88

*powierzchnia wydzieleń literowanych i nieliterowanych

Pozostałe powierzchnie leśne zlokalizowane jedynie w części w zasięgu granic obszaru Natura 2000 Lasy Grędzińskie PLH020081 stanowią wydzielenia leśne: 115 a, h; 116 c-d; 123 c; 127 c; 128 a, c; 143 c; 168 d; 173 f; 180 d, g; 191 c; 198 g; 113 ~c; 115 ~c; 116 ~c; 128 ~a; 144 ~b~c; 168 ~b; 173 ~a; 179 ~f; 180 ~b~c; 191 ~f; 198 ~b (obr. les. Oleśnica Śląska).

Ryc. 12. Lokalizacja obszaru Natura 2000 Lasy Grędzińskie PLH020081 na tle podziału powierzchniowego Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Przedmioty ochrony obszaru

Do przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Lasy Grędzińskie PLH020081 w postaci siedlisk przyrodniczych występujących na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska (w wydzieleniach zaliczonych w całości do ostoji) należą:

- 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*) - 19,70 ha;
- 6510 Ekstensywnie użytkowane niżowe łąki świeże (*Arrhenatherion*) - 4,83 ha;
- 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*) - 516,94 ha;
- 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*) – 47,40 ha.

Do przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Lasy Grędzińskie PLH020081 w postaci gatunków zwierząt występujących na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska (w wydzieleniach zaliczonych w całości i części do ostoji) należą:

- 1308 Mopek *Barbastella barbastellus*;
- 1355 Wydra *Lutra lutra*;
- 1166 Traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*;
- 1037 Trzepla zielona *Ophiogomphus cecilia*;

- 1084 Pachnica dębowa *Osmoderma eremita*;
- 1060 Czerwończyk nieparek *Lycaena dispar*;
- 1065 Przeplatka aurinia *Euphydryas aurinia*;
- 6177 Modraszek telejus *Phengaris teleius*;
- 6179 Modraszek nausitous *Phengaris nausithous*.

Do pozostałych przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Lasy Grędzińskie PLH020081 w postaci gatunków zwierząt, których obecność nie została potwierdzona na gruntach w zarządzie nadleśnictwa należą:

- 1188 Kumak nizinny *Bombina bombina*.

Szczegółowe informacje na temat lokalizacji wyżej wymienionych przedmiotów ochrony na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska zawiera załącznik do programu ochrony przyrody w postaci tabeli XXII. Ponadto w granicach obszaru Natura 2000 Lasy Grędzińskie PLH020081 stwierdzono obecność siedlisk przyrodniczych 9190 Kwaśne dąbrowy (*Quercion robori-petraeae*) oraz *91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe nie stanowiących przedmiotów ochrony ostoi.

IV.3.1.2. LEŚNE STAWKI KOŁO GOSZCZA PLH020101

Typ ostoi: B (specjalny obszar ochrony siedlisk powołany Rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z 14 października 2021 r.)

Powierzchnia obszaru wg SDF z 03.2022: 111,92 ha

Powierzchnia wg Dec. wyk. Komisji (UE) 2022/231 z dnia 16 lutego 2022 r.: 111,92 ha

Uwaga! Na dzień 1.01.2023 roku obszar Natura 2000 Leśne stawki koło Goszcza PLH020101 nie posiada obowiązującego planu zadań ochronnych ani planu ochrony. Obecnie trwają prace nad projektem pzo dla obszaru prowadzone przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska we Wrocławiu w ramach projektu nr POIS.02.04.00-00-0193/16 pn. „Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000” (PZO bis). Koordynatorką prac nad projektem pzo dla obszaru Natura 2000 Leśne stawki koło Goszcza PLH020101 jest Pani Anna Rudzińska⁷.

Podstawą w określeniu roślinności rzeczywistej na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska było *Opracowanie fitosocjologiczne dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska*, wg stanu na 1 stycznia 2022 r.

Charakterystyka obszaru

Obszar Natura 2000 Leśne stawki koło Goszcza PLH020101 położony jest w dolinie Prądni, stanowiącej lewostronny dopływ Baryczy. Obejmuje ciąg niewielkich stawów rybnych zlokalizowanych w kompleksie leśnym na południe od Troski, założonych na początku XX w. przez rodzinę Reichenbachów, która w tamtym czasie zarządzała znacznymi terenami w obrębie Goszcza i Twardogóry. Obszar został utworzony dla ochrony reintrodukowanej populacji żółwia błotnego *Emys orbicularis*. Oprócz niego na terenie tym stwierdzono występowanie innych gatunków z Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej, które nie zostały jednak uznane za przedmiot ochrony, tj. wydry *Lutra lutra*, bobra europejskiego *Castor fiber*, traszki grzebieniastej *Triturus cristatus*, kumaka nizinnego *Bombina bombina*. Obszar stanowi także istotne stanowisko czerwończyka nieparka *Lycaena dispar* w sieci Natura 2000 pomiędzy doliną Baryczy od północy a ostojami w okolicach Oleśnicy od południa. Nad Prądną i dwoma stałymi ciekami w obszarze występują płaty łągu jesionowo-olszowego *Fraxino-Alnetum* oraz łągu jesionowego *Carici remotae-Fraxinetum excelsioris*. Dno stawu III porastają kłęby moczarki kanadyjskiej *Elodea canadensis* tożsame z zespołem *Elodeetum canadensis*. W zbiornikach I, II, III i IV dwa gatunki zakorzenione w dnie, lecz o liściach pływających na powierzchni wody tworzą dwa kolejne zespoły: *Ranunculetum circinatif*

⁷ <https://www.gov.pl/web/rdos-wroclaw/plan-zadan-ochronnych-dla-obszaru-natura-2000-lesne-stawki-kolo-goszcza-plh020101>

z włosienicznikiem krążkolistnym *Batrachium circinatum* oraz *Potamogeton natantis* z rdestnicą pływającą *Potamogeton natans*. W śródleśnych oczkach wodnych i płytkich rozlewiskach występuje rzęsa wodna *Lemna minor*, tworząca inicjalną fazę zespołu *Lemno-Spirodelletum polyrrhizae*.

W granicach obszaru Nadleśnictwo Oleśnica Śląska prowadzi działania ochronne populacji żółwia błotnego, m.in. poprzez utrzymywanie stałego piętrzenia wody na wszystkich stawkach, ograniczanie nielegalnego wędkowania, ograniczanie ruchu po drogach leśnych w okresie lęgowym, tworzenie nowych miejsc do wygrzewania się żółwi, jak np. oparte o brzeg pnie drzew, ograniczanie sukcesji roślin zacieniających miejsca wygrzewania się żółwi, a także tworzenie potencjalnych miejsc lęgowych poprzez zastosowanie rębni gniazdowej w drzewostanach otaczających stawy (Jabłoński 2021). W ramach realizacji projektu nr POIS.02.04.00-00-0191/16 pn. „Inwentaryzacja cennych siedlisk przyrodniczych kraju, gatunków występujących w ich obrębie oraz stworzenie Banku Danych o Zasobach Przyrodniczych” planowane jest wykonanie w terenie inwentaryzacji przyrodniczej obejmującej rozpoznanie lęgowisk i tras przejścia na lęgowiska żółwia błotnego *Emys orbicularis* na podstawie badań telemetrycznych samic, określenie stosunku płci w lokalnej populacji oraz ocenę stanu zachowania populacji gatunku i jego siedliska.

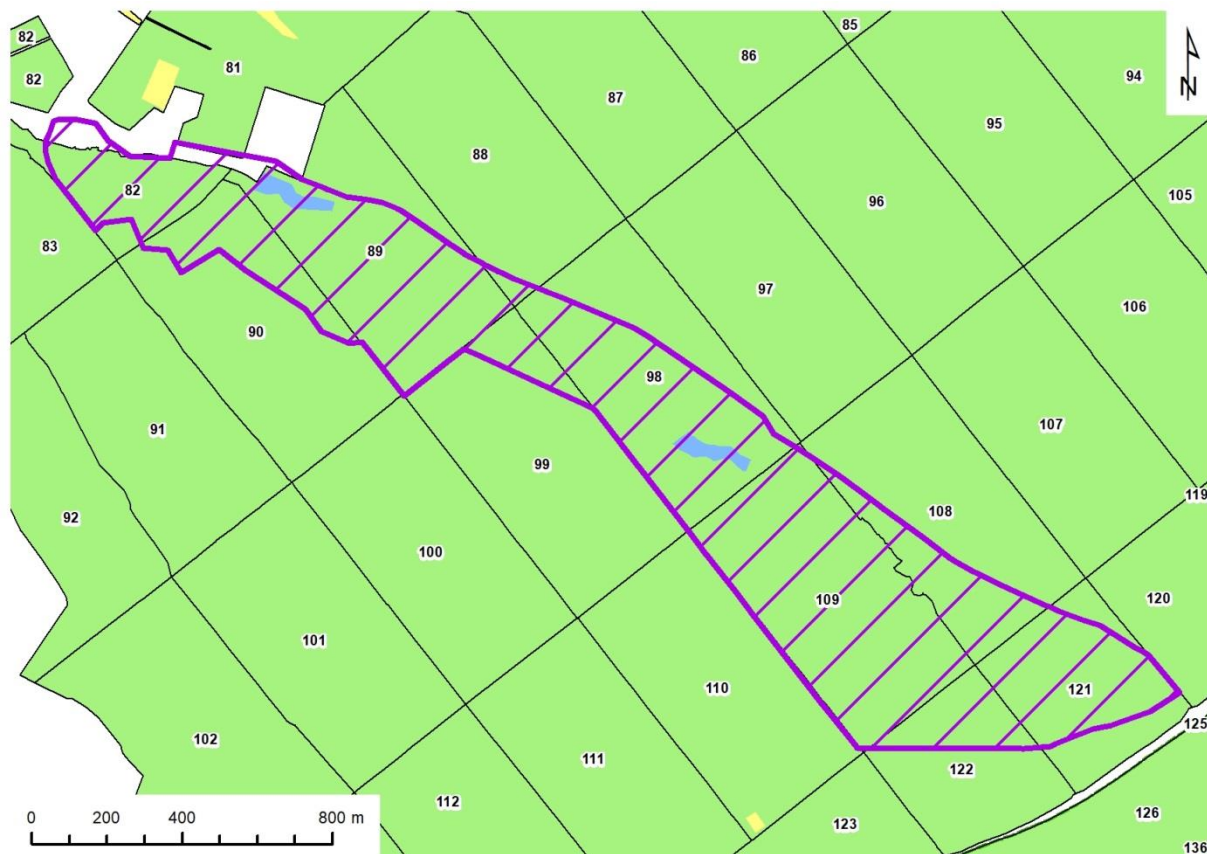
W granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa Oleśnica Śląska znajduje się cały obszar Natura 2000 Leśne stawki koło Goszcza PLH020101, zlokalizowany w północno-wschodniej części nadleśnictwa. W granicach obszaru położony jest użytek ekologiczny „Leśne stawki koło Goszcza”. Łączna powierzchnia gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska wchodzących w zasięg ostoi wynosi **109,89 ha**.

Tab. 8. Wykaz gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska leżących w całości w zasięgu granic obszaru Natura 2000 Leśne stawki koło Goszcza PLH020101 (granica obszaru wg Rozp. Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 14 października 2021 r.)

Nazwa obrębu	Adres leśny	Powierzchnia [ha]*		
		leśna	nieleśna	razem
Goszcz	82 f-i; 89 b-l; 90 a-f, k; 98 d-m; 99 a-b; 108 f, h-j; 109 a-m; 121 a-d, h; 122 a	104,81	0,91	105,72
	82 ~a, ~c, ~f; 89 ~a~b, ~d, ~h~j; 90 ~b~d; 98 ~d~f, ~k~m; 99 ~d~f, ~h; 108 ~d, ~g~i; 109 ~a, ~f~j; 121 ~b, ~c, ~g, ~j; 122 ~b~c	4,17	-	4,17
Ogółem		108,98	0,91	109,89

*powierzchnia wydzieleń literowanych i nieliterowanych

Pozostałe powierzchnie leśne zlokalizowane jedynie w części w zasięgu granic obszaru Natura 2000 Ostoja nad Baryczą PLH020041 stanowią wydzielenia leśne: 81 x; 82 d, j; 88 k, n, p; 89 a; 90 g, i-j; 98 b-c, n; 108 d; 109 n; 110 c; 121 f; 122 b; 88 ~c; 89 ~f; 90 ~g; 98 ~a, ~j; 99 ~c, ~g; 108 ~a; 109 ~b; 110 ~c; 121 ~h, ~i (obr. les. Goszcz).

Ryc. 13. Lokalizacja obszaru Natura 2000 Leśne stawki koło Goszcza PLH020101 na tle podziału powierzchniowego Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Przedmioty ochrony obszaru

Do przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Leśne stawki koło Goszcza PLH020101 w postaci siedlisk przyrodniczych występujących na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska (w wydzieleniach zaliczonych w całości do ostoi) należą:

- *91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i osy źródliskowe – 18,00 ha.

Do przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Leśne stawki koło Goszcza PLH020101 w postaci gatunków zwierząt występujących na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska (w wydzieleniach zaliczonych w całości i części do ostoi) należą:

- 1220 Żółw błotny *Emys orbicularis*.

Szczegółowe informacje na temat lokalizacji wyżej wymienionych przedmiotów ochrony na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska zawiera załącznik do programu ochrony przyrody w postaci tabeli XXII.

IV.3.2. OBSZARY MAJĄCE ZNACZENIE DLA WSPÓLNOTY

IV.3.2.1. OSTOJA NAD BARYCZĄ PLH020041

Typ ostoi: B (obszar mający znaczenie dla Wspólnoty powołany Decyzją Komisji (UE) 2009/93/WE z dnia 12 grudnia 2008 r.)

Powierzchnia obszaru wg SDF z 03.2022: 82 026,38 ha

Powierzchnia wg Dec. wyk. Komisji (UE) 2022/231 z dnia 16 lutego 2022 r.: 82 026,38 ha

Uwaga! Na dzień 1.01.2023 roku obszar Natura 2000 Ostoja nad Baryczą PLH020041 nie posiada obowiązującego planu zadań ochronnych ani planu ochrony. Obecnie trwają prace nad projektem pzo dla obszaru prowadzone przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska we Wrocławiu w ramach projektu nr POIS.02.04.00-00-0193/16 pn. „*Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000*” (PZO bis). Koordynatorem prac nad projektem pzo dla obszaru Natura 2000 Ostoja nad Baryczą PLH020041 jest Pan Alojzy Przemyski⁸.

Podstawą w określeniu roślinności rzeczywistej na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska było *Opracowanie fitosocjologiczne dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska*, wg stanu na 1 stycznia 2022 r.

Charakterystyka obszaru

Obszar Natura 2000 Ostoja nad Baryczą PLH020041 obejmuje bagniste obniżenie doliny Baryczy, z wieloma dopływami, fragmentami terenów zalewanych i dobrze zachowanymi starorzeczami, a także kompleks łąk zalewowych, stawów rybnych, pól uprawnych i rozległych terenów leśnych. Lasy tworzą dwa większe kompleksy - Lasy Milickie na zachodzie i Lasy Ostrzeszowskie na wschodzie. W granicach obszaru znajduje się największy kompleks stawów hodowlanych w Polsce, założony przez cystersów w XIII w., Stawy Milickie. Przedmiotami ochrony obszaru jest 14 typów siedlisk przyrodniczych i 16 gatunków zwierząt z załącznika II DS. Największe powierzchnie zajmują siedliska leśne, w tym kwaśne buczyny (9110), żyzne buczyny (9130), grądy (9170), łągi (*91E0) oraz łągowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (91F0). Wykazywano tu również obecność, niestanowiących przedmiotu ochrony, kwaśnych dąbrów (9190) oraz sosnowych borów chrobotkowych (91T0). Siedliska nieleśne prezentowane są przez zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (6410), świeże łąki użytkowane ekstensywnie (6510), ciepłolubne, śródładowe murawy napiaskowe (*6120), torfowiska przejściowe (7140), torfowiska zasadowe (7230),

⁸ <https://www.gov.pl/web/rdos-wroclaw/plan-zadan-ochronnych-dla-obszaru-natura-2000-ostoja-nad-barycza-plh020041>

starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne (3150) oraz nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników (3150).

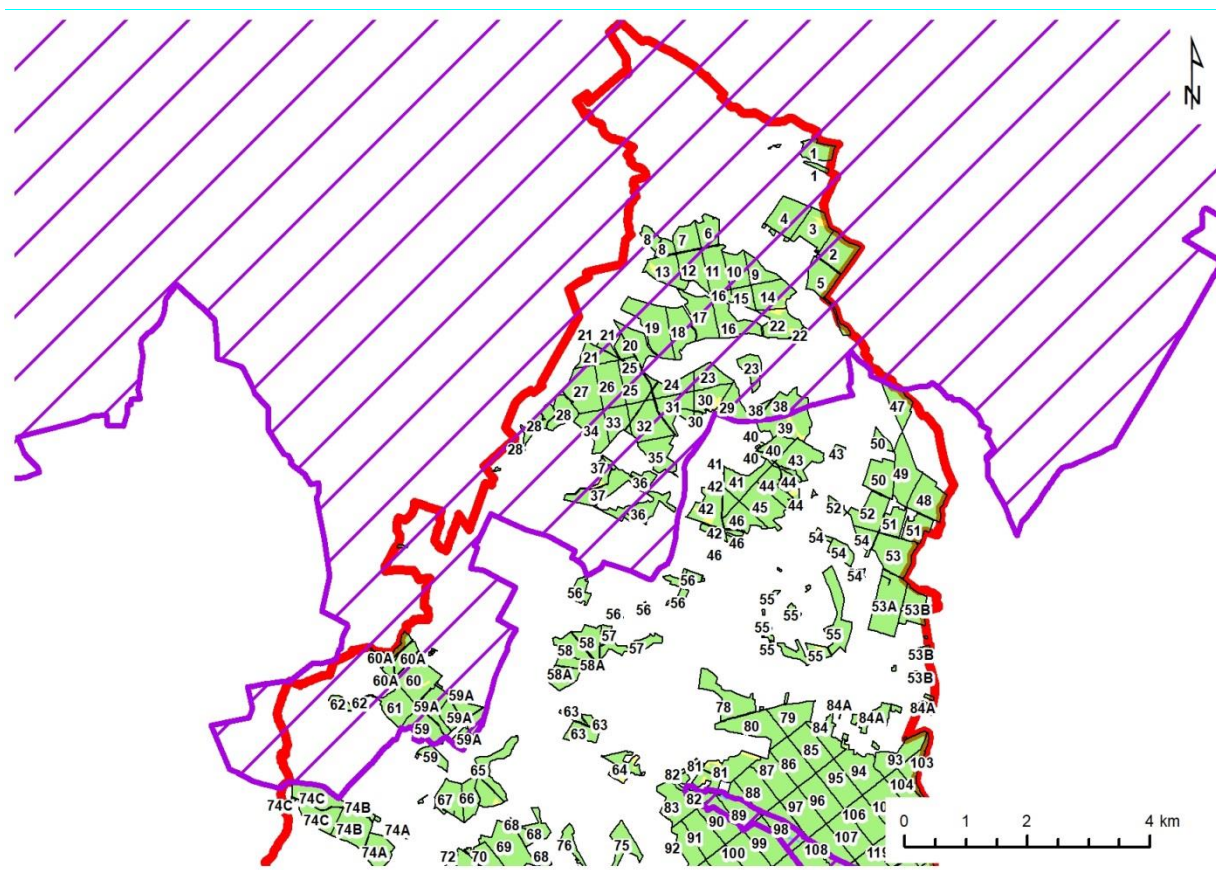
W granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa Oleśnica Śląska znajduje się część obszaru Natura 2000 Ostoja nad Baryczą PLH020041, zlokalizowanego w północno-wschodniej części nadleśnictwa. Łączna powierzchnia gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska wchodzących w zasięg ostoi wynosi **1101,34 ha**. Zasięg obszaru Natura 2000 na gruntach w zarządzie nadleśnictwa pokrywa się częściowo z granicami obszaru OSO Dolina Baryczy PLB020001 oraz Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy”.

Tab. 9. Wykaz gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska leżących w całości w zasięgu granic obszaru Natura 2000 Ostoja nad Baryczą PLH020041 (granica obszaru wg Decyzji wykonawczej Komisji (UE) 2022/231 z dnia 16 lutego 2022 r.)

Nazwa obrębu	Adres leśny	Powierzchnia [ha]*		
		leśna	nieleśna	razem
Goszcz	1 a-f; 2 a-g; 3 a-m; 4 a-l; 5 a-k; 6 a-g; 7 a-c; 8 a-g; 9 a-g; 10 a-h; 11 a-g; 12 a-g; 13 a-j; 14 a-i; 15 a-d; 16 a-l; 17 a-g; 18 a-k; 19 a-i; 20 a-h; 21 a-h; 22 a-m; 23 a-i; 24 a-j; 25 a-g; 26 a-i; 27 a-p; 28 a-r; 29 a-h; 30 a-p; 31 a-g; 32 a-n; 33 a-h; 34 a-k; 35 a-i; 36 a-r; 37 a-x; 38 a-l; 59 a-i, k, p; 59A a-t; 60 a-t; 60A a-g; 61 a-h; 62 a-f	1065,43	10,29	1075,72
	1 ~a; 2 ~a~i; 3 ~a~f; 4 ~a~f; 5 ~a~b; 6 ~a~b; 7 ~a~c; 8 ~a~b; 9 ~a~f; 10 ~a~g; 11 ~a~h; 12 ~a~i; 13 ~a~g; 14 ~a~h; 15 ~a~h; 16 ~a~j; 17 ~a~g; 18 ~a~b; 19 ~a~d; 20 ~a; 21 ~a~d; 22 ~a~j; 23 ~a~c; 24 ~a~d; 25 ~a~d; 26 ~a~f; 27 ~a~g; 28 ~a~f; 29 ~a; 30 ~a~f; 31 ~a~g; 32 ~a~h; 33 ~a~g; 34 ~a~i; 35 ~a~c; 36 ~a~b; 37 ~a~h; 38 ~a~d; 59 ~a; 59A ~a; 60 ~a~d; 60A ~a~h; 61 ~a~c	25,62	-	25,62
Ogółem		1091,05	10,29	1 101,34

*powierzchnia wydzieleń literowanych i nieliterowanych

Pozostałe powierzchnie leśne zlokalizowane jedynie w części w zasięgu granic obszaru Natura 2000 Ostoja nad Baryczą PLH020041 stanowią wydzielenia leśne: 74C g-h (obr. les. Goszcz).

Ryc. 14. Lokalizacja obszaru Natura 2000 Ostoja nad Baryczą PLH020041 na tle podziału powierzchniowego Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Przedmioty ochrony obszaru

Do przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Ostoja nad Baryczą PLH020041 w postaci siedlisk przyrodniczych występujących na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska (w wydzieleniach zaliczonych w całości do ostoi) należą:

- 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*) - 3,92 ha;
- 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*) - 5,09 ha.

Do przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Ostoja nad Baryczą PLH020041 w postaci gatunków zwierząt występujących na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska (w wydzieleniach zaliczonych w całości i części do ostoi) należą:

- 1084 Pachnica dębowa *Osmoderma eremita*;
- 1188 Kumak nizinny *Bombina bombina*;
- 1337 Bóbr europejski *Castor fiber*;
- 1355 Wydra *Lutra lutra*.

Szczegółowe informacje na temat lokalizacji wyżej wymienionych przedmiotów ochrony na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska zawiera załącznik do programu ochrony przyrody w postaci tabeli XXII. Ponadto w granicach obszaru Natura 2000 Lasy Grędzińskie PLH020081 stwierdzono obecność siedlisk przyrodniczych 9190 Kwaśne dąbrowy (*Quercion robori-petraeae*) nie stanowiących przedmiotu ochrony ostoji.

Nie potwierdzono występowania na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska występowania pozostałych przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Ostoja nad Baryczą PLH020041, do których należą:

- Siedliska przyrodnicze:
 - 3130 Brzegi lub osuszane dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z *Littorelletea*, *Isoëto Nanojuncetea*,
 - 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion*,
 - 3260 Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników (*Ranunculion fluitantis*),
 - *6120 Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (*Koelerion glaucae*),
 - 6430 Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*),
 - 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*),
 - 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*),
 - 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk,
 - 9110 Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagetum*),
 - 9130 Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*),
 - *91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe,
 - 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*);
- Gatunki:
 - 1887 Koleantus delikatny *Coleanthus subtilis*,
 - 1060 Czerwończyk nieparek *Lycaena dispar*,
 - 1083 Jelonek rogacz *Lucanus cervus*,
 - 1088 Kozioróg dębosz *Cerambyx cerdo*,
 - 1145 Piskorz *Misgurnus fossilis*,
 - 1149 Koza *Cobitis taenia*,

- 1146 Koza złotawa *Sabanejewia aurata*,
- 6144 Kielb białopłetwy *Romanogobio albipinnatus*,
- 5339 Różanka *Rhodeus amarus*,
- 1166 Traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*,
- 1308 Mopek zachodni *Barbastella barbastellus*,
- 1324 Nocek duży *Myotis myotis*.

IV.3.2.2. STAWY W BOROWEJ PLH020045

Typ ostoi: B (obszar mający znaczenie dla Wspólnoty powołany Decyzją Komisji (UE) 2009/93/WE z dnia 12 grudnia 2008 r.)

Powierzchnia obszaru wg SDF z 03.2022: 189,11 ha

Powierzchnia wg Dec. wyk. Komisji (UE) 2022/231 z dnia 16 lutego 2022 r.: 189,11 ha

Uwaga! Na dzień 1.01.2023 roku obszar Natura 2000 Stawy w Borowej PLH020045 posiada plan zadań ochronnych ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 9 maja 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Stawy w Borowej PLH020045 (Dz. Urz. Woj. Dolno. z dnia 12 maja 2014 r. poz. 2343), zmieniony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 10 października 2017 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z dnia 11 października 2017 r. poz. 4161)⁹.

Podstawą w określeniu roślinności rzeczywistej na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska było *Opracowanie fitosocjologiczne dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska*, wg stanu na 1 stycznia 2022 r.

Charakterystyka obszaru

Obszar Natura 2000 Stawy w Borowej PLH020045 obejmuje kompleks czterech stawów hodowlanych powstałych w XII-XIII w. (Staw Kolejowy, Staw Borowski, Staw Łąkowy, Staw Bielawski), położonych w dolinie rzeki Oleśnica, pomiędzy Borową a Bielawą w gminie Długołęka. Obszar powołano w celu ochrony koleantusa delikatnego *Coelantus subtilis*, dla którego było to pierwsze stanowisko odkryte w Polsce. Siedliskiem gatunku są brzegi lub osuszane dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z *Littorelletea*, *Isoëto-Nanojuncetea*, gdzie towarzyszą mu inne rzadkie gatunki roślin naczyniowych, jak namulnik brzegowy *Limosella aquatica* czy mysiurek drobny *Myosurus minimus*. Tradycyjny sposób użytkowania stawów polega na okresowym spuszczeniu wody, co powoduje cykliczne odsłanianie mulisto-piaszczystego dna jest tu głównym czynnikiem warunkującym występowanie siedliska 3130 oraz koleantusa delikatnego. Od dwóch lat na powierzchni

⁹ <http://wroclaw.rdos.gov.pl/plh020045-stawy-w-borowej>

stawów – w obrębie przybrzeżnych wypłyceń pojawia się nie obserwowany wcześniej kożuch glonów (informacja niepublikowana przekazana przez lokalnego eksperta). Brzegi stawów porasta pas roślinności szuwarowej o zmiennej szerokości – nie przekraczającej jednak 10 m. Przez obszar przebiega dwutorowa linia kolejowa oddzielająca Staw Kolejowy (położony na północy obszaru) od trzech pozostałych stawów rozdzielonych jedynie wąskimi groblami. Po obu stronach linii kolejowej znajduje się szeroki na kilkanaście metrów pas zakrzewień i zadrzewień. Na południowym zachodzie oraz północnym wschodzie obszar graniczy z polami uprawnymi oraz rozproszoną zabudową wiejską. W odległości około 200 m na zachód od obszaru znajduje się składowisko odpadów przemysłowych (Niedźwiedź 2012).

Zagrożenie dla przedmiotów ochrony obszaru może stanowić intensyfikacja gospodarki rybackiej - przede wszystkim zwiększenie dawek nawozów oraz wapnowania. Podobnie ekstensyfikacja gospodarki rybackiej i dopuszczenie do zarastania większych powierzchni roślinnością szuwarową jest zjawiskiem niekorzystnym.

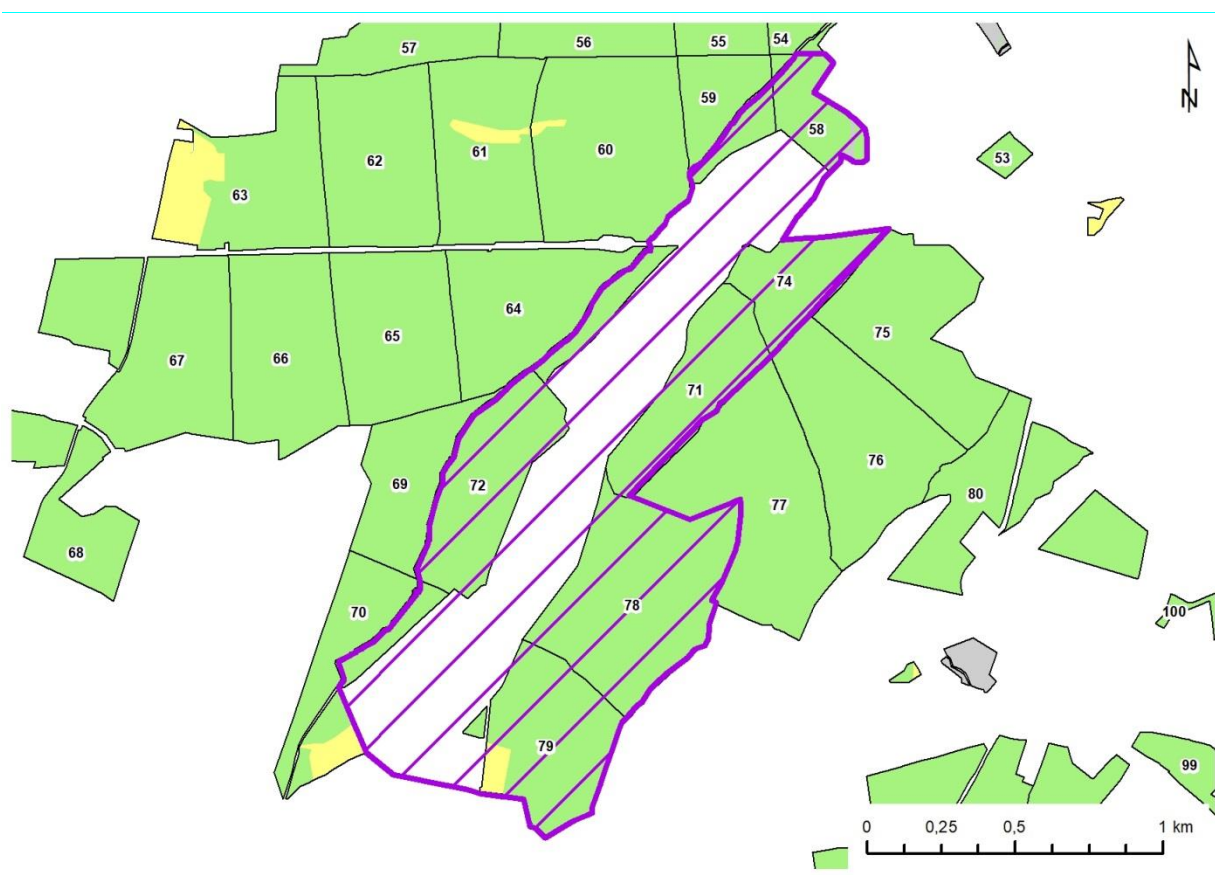
W granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa Oleśnica Śląska znajduje się cały obszar Natura 2000 Stawy w Borowej PLH020045, zlokalizowany w środkowej części nadleśnictwa. Łączna powierzchnia gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska wchodzących w zasięg ostoi wynosi **115,67 ha**.

Tab. 10. Wykaz gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska leżących w całości w zasięgu granic obszaru Natura 2000 Stawy w Borowej PLH020045 (granica obszaru wg Decyzji wykonawczej Komisji (UE) 2022/231 z dnia 16 lutego 2022 r.)

Nazwa obrębu	Adres leśny	Powierzchnia [ha]*		
		leśna	nieleśna	razem
Oleśnica Śląska	58 a, c-h; 59 f; 64 a; 70 b, d; 71 a-f; 72 a-b; 74 a-c; 78 a-d; 79 a-j	111,56	1,6	113,16
	58 ~a, ~c; 59 ~c; 64 ~f; 70 ~d, ~g; 71 ~a--d; 72 ~a; 74 ~a--c; 78 ~a-~k; 79 ~a~f	2,51	-	2,51
Ogółem		114,07	1,6	115,67

*powierzchnia wydzieleń literowanych i nieliterowanych

Pozostałe powierzchnie leśne zlokalizowane jedynie w części w zasięgu granic obszaru Natura 2000 Stawy w Borowej PLH020045 stanowią wydzienia leśne: 77 j-l (obr. les. Oleśnica Śląska).

Ryc. 15. Lokalizacja obszaru Natura 2000 Stawy w Borowej PLH020045 na tle podziału powierzchniowego Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Przedmioty ochrony obszaru

Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska nie potwierdzono występowania przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Stawy w Borowej PLH020045, do których należą:

- Siedliska przyrodnicze:
 - 3130 Brzegi lub osuszane dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z *Littorelletea*, *Isoëto-Nanojuncetea*;
- Gatunki:
 - 1887 koleantus delikatny *Coleanthus subtilis*.

Ponadto w granicach obszaru Natura 2000 Stawy w Borowej PLH020045 stwierdzono obecność siedlisk przyrodniczych 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*) nie stanowiących przedmiotu ochrony ostoi.

IV.3.2.3. DOLINA OLEŚNICY I POTOKU BOGUSZYCKIEGO PLH020091

Typ ostoi: B (obszar mający znaczenie dla Wspólnoty powołany Decyzją Komisji (UE) 2011/64/UE z dnia 10 stycznia 2011 r.)

Powierzchnia obszaru wg SDF z 04.2022: 1 118,81 ha

Powierzchnia wg Dec. wyk. Komisji (UE) 2022/231 z dnia 16 lutego 2022 r.: 1 118,81 ha

Uwaga! Na dzień 1.01.2023 roku obszar Natura 2000 Dolina Oleśnicy i Potoku Boguszyckiego PLH020091 nie posiada obowiązującego planu zadań ochronnych ani planu ochrony. Obecnie trwają prace nad projektem pzo dla obszaru prowadzone przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska we Wrocławiu w ramach projektu nr POIS.02.04.00-00-0193/16 pn. „Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000” (PZO bis). Koordynatorką prac nad projektem pzo dla obszaru Natura 2000 Dolina Oleśnicy i Potoku Boguszyckiego PLH020091 jest Pani Anna Szelka¹⁰.

Podstawą w określeniu roślinności rzeczywistej na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska było *Opracowanie fitosocjologiczne dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska*, wg stanu na 1 stycznia 2022 r.

Charakterystyka obszaru

Obszar Natura 2000 Dolina Oleśnicy i Potoku Boguszyckiego PLH020091 obejmuje doliny Oleśnicy i Potoku Boguszyckiego wraz z ich dopływami położone pomiędzy miejscowościami Kolonia Sosnówka w gminie Twardogóra, Miodary w gminie Dobroszyce, a Miastem Oleśnica. Oba ciekі to małe rzeki nizinne o szerokości od 1 do 5 m, płytkie, o silnie przekształconym korycie, dnie mulistym, słabo morfologicznie zróżnicowanej linii brzegowej, bez roślinności zanurzonej i bardzo ubogiej roślinności wynurzonej. Obszar powołany do ochrony jednej z najważniejszych dolnośląskich populacji czerwończyka fioletka *Lycaena helle*. Większość obszaru zajmują tereny otwarte, zdominowane przez pola uprawne, pozostałą część obszaru stanowią wilgotne siedliska łąkowe i pastwiska. Wzdłuż potoków zachowało się siedlisko łągu jesionowo-olszowego (91E0) oraz niewielkie płyty ziołorośli nadrzecznych (6430). Zbiorowiska łąkowe reprezentują płyty ubogich zbiorowisk kostrzewy czerwonej *Festuca rubra* i wiechliny łąkowej *Poa proatensis* (6510) (Kulpiński i Tyc 2021). Przedmiotem ochrony w obszarze są populacje czerwończyka fioletka *Lycaena helle* i czerwończyka nieparka *Lycaena dispar*. Badania terenowe wykonane w 2019 i 2020 r. na potrzeby sporządzenia planu zadań ochronnych nie potwierdziły występowania trzepli zielonej *Ophiogomphus cecilia* oraz pachnicy dębowej *Osmoderma eremita* w obszarze

¹⁰ <https://www.gov.pl/web/rdos-wroclaw/plan-zadan-ochronnych-dla-obszaru-natura-2000-dolina-olesnicy-i-potoku-boguszyckiego-plh020091>

(Myśków i Zawisza 2021). Obszar stanowi siedlisko kumaka nizinnego *Bombina bombina* oraz traszki grzebieniastej *Triturus cristatus* (łącznie 12 stanowisk), a także wydry *Lutra lutra* (4-5 dorosłych osobników) i bobra europejskiego *Castor fiber* (6 rodzin) (Duduś 2021). Obszar wykorzystywany jest również jako żerowisko pojedynczych osobników mopka zachodniego *Barbastella barbastellus* z kolonii występujących w dużym kompleksie leśnym znajdującym się na północ od obszaru. Nie udało się potwierdzić obecności nocka dużego *Myotis myotis*, wymienianego w SDF obszaru. Najliczniej występującym tu nietoperzem jest karlik drobny *Pipistrellus pygmaeus*, mniej licznie pojawiały borowce wielkie *Nyctalus noctula*, notowano również pojedynczo nocka rudego *Myotis daubentonii* oraz osobniki należące do jednego z gatunku małych nocków wąsatek *Myotis mystacinus*/nocek Brandta *Myotis brandtii*/nocek Alkatoe *Myotis alcatoe* (Gottfried 2021).

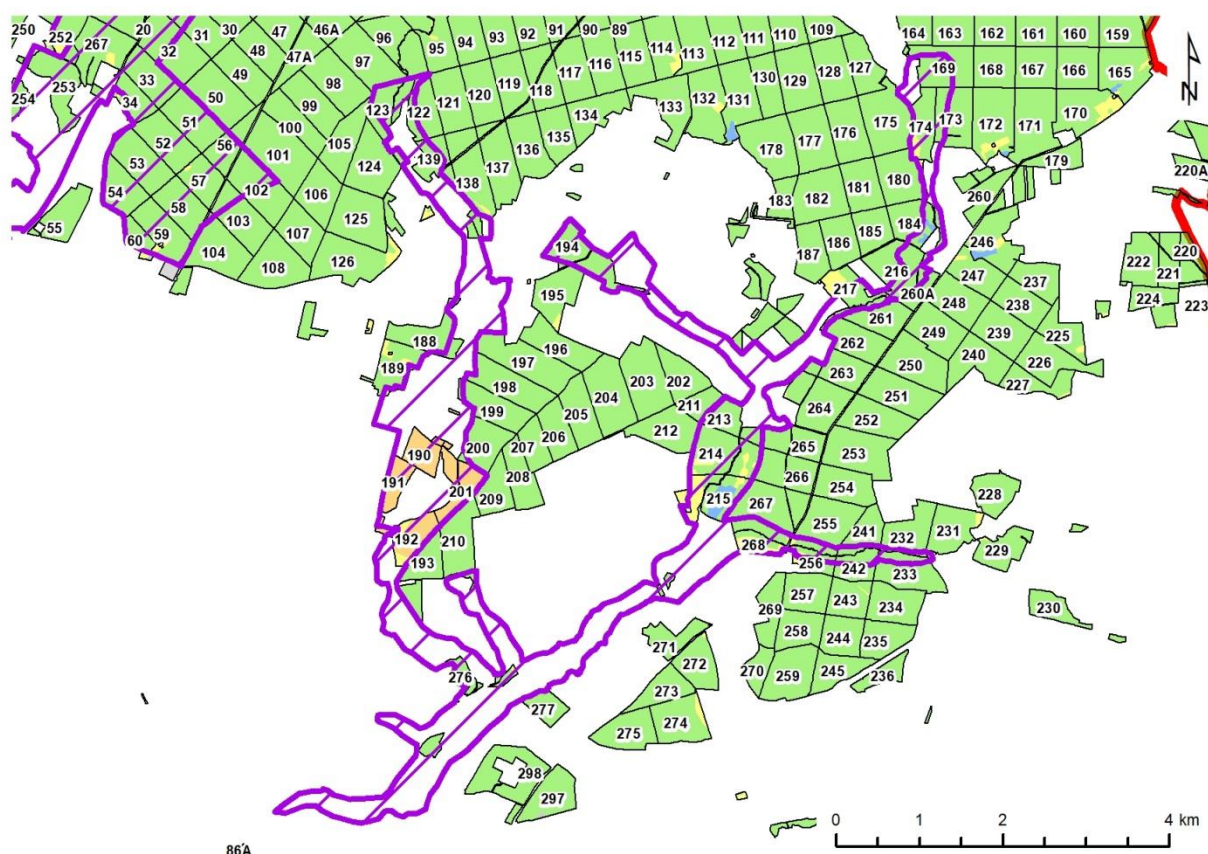
W granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa Oleśnica Śląska znajduje się cały obszar Natura 2000 Dolina Oleśnicy i Potoku Boguszyckiego PLH020091, zlokalizowany w centralnej części nadleśnictwa. Łączna powierzchnia gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska wchodzących w zasięg ostoi wynosi **407,66 ha**. W granicach obszaru Natura 2000 Dolina Oleśnicy i Potoku Boguszyckiego PLH020091 znajdują się cztery użytki ekologiczne: „Las Boguszycki”, „Olsy Spalickie”, „Olsy Sokołowickie” oraz „Mokradła Boguszyckie”.

Tab. 11. Wykaz gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska leżących w całości w zasięgu granic obszaru Natura 2000 Dolina Oleśnicy i Potoku Boguszyckiego PLH020091 (granica obszaru wg Decyzji wykonawczej Komisji (UE) 2022/231 z dnia 16 lutego 2022 r.)

Nazwa obrębu	Adres leśny	Powierzchnia [ha]*		
		leśna	nieleśna	razem
Twardogóra	122 b, f; 123 a-h; 138 t-bx; 139 b-c, f-g; 169 g-j; 173 g; 174 a-k; 180 a; 184 a, g-i; 188 a, h, j; 189 l, o; 190 a-k; 191 a-h; 192 a-h, k-l, n-p, s, x-y; 194 a-l; 199 a, h-i; 200 g; 201 a-j; 210 i-j; 213 a-h; 214 a-n; 215 a-t, z; 216 c-h, j-l; 217 d-h; 233 a-c; 242 a-b, d-f; 256 a-i, l, n; 260A a; 261 a, c; 262 a; 268 a-k, m-n; 271 k-l; 276 a-k	365,35	37,27	402,62
	122 ~f; 123 ~a~f; 139 ~a; 169 ~c; 174 ~a~d; 184 ~d~g; 188 ~d; 190 ~a; 191 ~a; 192 ~a, ~c; 194 ~a~f; 213 ~a~b; 214 ~a~g; 215 ~a~i; 216 ~b; 217 ~a; 233 ~c~f; 242 ~a, ~c; 256 ~a, ~c; 260A ~a; 271 ~a; 276 ~a~b	5,04	-	5,04
Ogółem		370,39	37,27	407,66

*powierzchnia wydzielei literowanych i nieliterowanych

Pozostałe powierzchnie leśne zlokalizowane jedynie w części w zasięgu granic obszaru Natura 2000 Dolina Oleśnicy i Potoku Boguszyckiego PLH020091 stanowią wydzienia leśne: 122 a, c; 139 a, d; 169 b; 173 a-b; 175 d; 180 b-c, h; 188 b, d-g; 189 a, d, k, m, p; 192 i, r; 200 f; 210 k; 216 a-b; 217 a; 242 g; 255 f-g; 261 b; 268 l; 122 ~a, ~c; 139 ~h; 173 ~a, ~f; 175 ~a; 180 ~b; 184 ~c; 188 ~f~g; 189 ~a; 192 ~b; 242 ~b; 256 ~b; 261 ~b; 262 ~c (obr. les. Twardogóra).

Ryc. 16. Lokalizacja obszaru Natura 2000 Dolina Oleśnicy i Potoku Boguszyckiego PLH020091 na tle podziału powierzchniowego Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Przedmioty ochrony obszaru

Do przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Dolina Oleśnicy i Potoku Boguszyckiego PLH020091 w postaci siedlisk przyrodniczych występujących na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa (w wydzieleniach zaliczonych w całości i części do ostoi) Oleśnica Śląska należą:

- 6430 Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*) - pojedyncze punktowe stanowiska;
- *91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe - 108,69 ha.

Do przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Dolina Oleśnicy i Potoku Boguszyckiego PLH020091 w postaci gatunków zwierząt występujących na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska (w wydzieleniach zaliczonych w całości i części do ostoi) należą:

- 1188 Kumak nizinny *Bombina bombina*;
- 1308 Mopek *Barbastella barbastellus*;
- 1355 Wydra *Lutra lutra*;

- 1337 Bóbr europejski *Castor fiber*;
- 1307 Trzepla zielona *Ophiogomphus cecilia*;
- 1084 Pachnica dębowa *Osmoderma eremita*;
- 1060 Czerwończyk nieparek *Lycaena dispar*;
- 4038 Czerwończyk fioletek *Lycaena helle*.

Szczegółowe informacje na temat lokalizacji wyżej wymienionych przedmiotów ochrony na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska zawiera załącznik do programu ochrony przyrody w postaci tabeli XXII. Ponadto w granicach obszaru Natura 2000 Dolina Oleśnicy i Potoku Boguszyckiego PLH020091 stwierdzono obecność siedlisk przyrodniczych 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*) nie stanowiących przedmiotu ochrony ostoi.

Nie potwierdzono na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska występowania pozostałych przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Dolina Oleśnicy i Potoku Boguszyckiego PLH020091, do których należą:

- Siedliska przyrodnicze:
 - 2330 Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi (*Corynephorus*, *Agrostis*),
 - 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*),
 - 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*).

IV.3.3. OBSZARY SPECJALNEJ OCHRONY PTAKÓW

IV.3.3.1. DOLINA BARYCZY PLB020001

Typ ostoi: A (obszar specjalnej ochrony ptaków powołany Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r., zm. dnia 12 stycznia 2011 r.)

Powierzchnia obszaru wg SDF z 03.2022: 55 516,83 ha

Powierzchnia obszaru wg Rozp. Ministra Środowiska z dnia 12.01.2011 r.: 55 516,8 ha

Uwaga! Na dzień 1.01.2023 roku obszar Natura 2000 Dolina Baryczy PLB020001 nie posiada obowiązującego planu zadań ochronnych ani planu ochrony. Obecnie trwają prace nad projektem pzo dla obszaru prowadzone przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska we Wrocławiu w ramach projektu nr POIS.02.04.00-00-0193/16 pn. „Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000” (PZO bis). Koordynatorem prac nad projektem pzo dla obszaru Natura 2000 Dolina Baryczy PLB020001 jest Pan Zdzisław Cichocki¹¹.

Charakterystyka obszaru

Obszar Natura 2000 Dolina Baryczy PLB020001 został powołany w celu ochrony bardzo bogatego zespołu gatunkowego ptaków związanych z wodami otwartymi i siedliskami im towarzyszącymi, takimi jak trzcinowiska, szuwary, wilgotne zarośla i olsy, łąki i pastwiska. Jest to ostoja międzynarodowa IBA PL092, obejmująca dolinę największego prawobrzeżnego dopływu Odry na Śląsku – Baryczy na odcinku od Przygodzic do Żmigrodu. Rzeka zajmuje tu fragment rozległej, równoleżnikowo ułożonej i zabagnionej pradoliny, która była drogą odpływu wód lodowcowych w czasie ostatniego zlodowacenia. Najcenniejszym siedliskiem są tu duże kompleksy stawów rybnych, których historia sięga XIII wieku. W ostoi stwierdzono 286 gatunków ptaków, w tym 180 lęgowych, z których 161 regularnie gniazduje. Przedmiotem ochrony jest 36 gatunków ptaków z zał. I Dyrektywy Ptasiej. Jest to istotne lęgowisko zagrożonej globalnie podgorzałki *Aythya nyroca*, a także jedno z najważniejszych w kraju miejsc gniazdowania bąka *Botaurus stellaris*, bączka *Ixobrychus minutus*, gęgawy *Anser anser*, łabędzia krzykliwego *Cygnus cygnus*, błotniaka stawowego *Circus aeruginosus* i zielonki *Porzana parva*. Ostoja stanowi również ważne w skali Europy miejsce odpoczynku w czasie migracji ptaków wodno-błotnych, których koncentracje sięgają tu 70 tys. osobników w czasie przelotu jesiennego (Wilk i in. 2010). W granicach Nadleśnictwa Oleśnica Śląska znajduje się fragment w południowej części ostoi, z kompleksem stawów w rejonie Suliradzic, Grabka, Drożdżęcina i Nowej Wsi Goszczańskiej (Biały Most, Drozd/Drozd

¹¹ <https://www.gov.pl/web/rdos-wroclaw/plan-zadan-ochronnych-dla-obszaru-natura-2000-dolina-baryczy-plb020001>

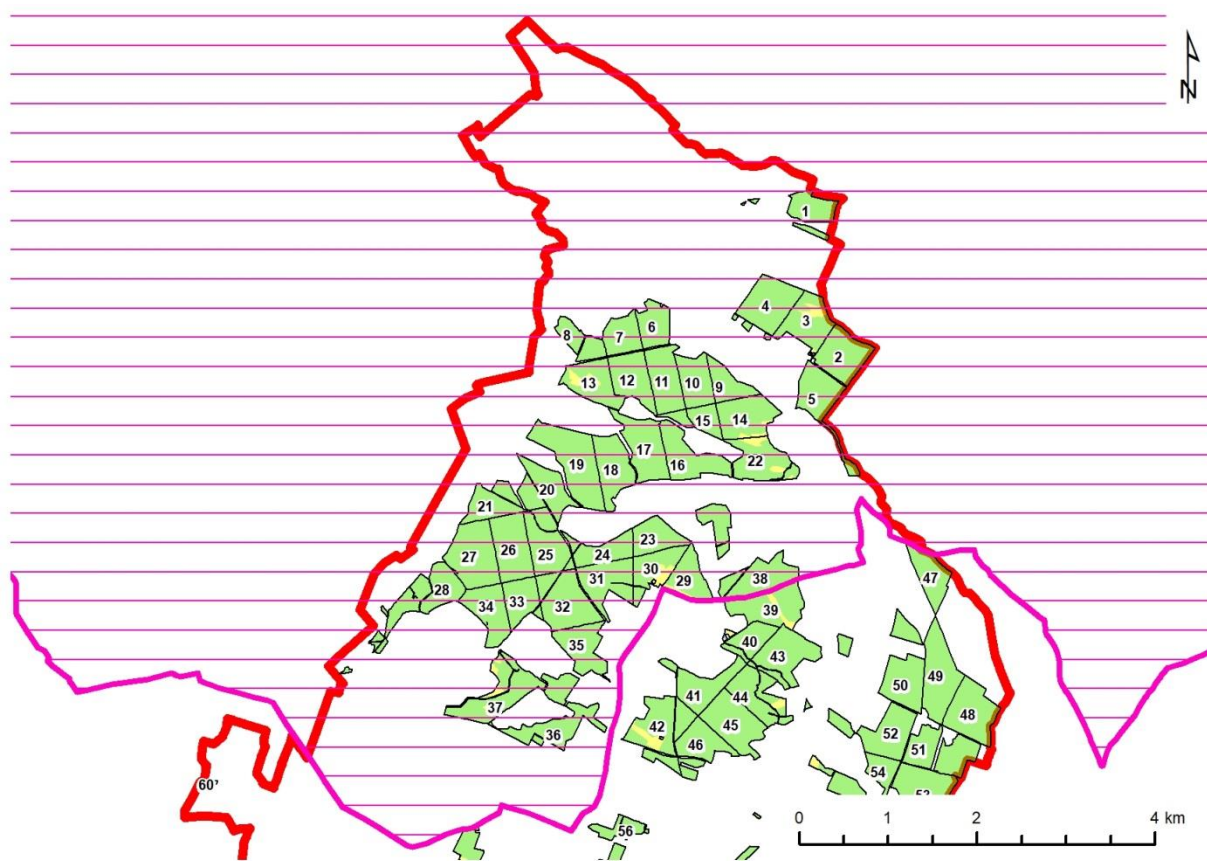
Wielki, Drozdek/Drozd Mały, Duży/Mieczysław, Grabek, Kwasek/Pelagia, Malec/Mała Amalia, Okrąglak/Henryk, Pisarz/Staw Leśny, Ponik/Nowy Staw, Suliradzicki Staw/Strzelecki Staw, Świniarski Staw/Wielka Amalia, Wąski Staw, Zakrzowski Staw/Zakrzewo, Ziemiec). Jest to miejsce gniazdowania 100% populacji rybitwy białowąsej *Chlidonias hybrida* występującej w Dolinie Baryczy, a także stanowisko lęgowe m.in. gęgawy *Anser anser*, bąka *Botaurus stellaris*, żurawia *Grus grus* i rybitwy czarnej *Chlidonias niger* (stawy Grabek), miejsce gniazdowania ponad 30% populacji rybitwy czarnej *Chlidonias niger* występującej w Dolinie Baryczy oraz stanowisko lęgowe gęgawy *Anser anser*, zauszniaka, bąka *Botaurus stellaris*, błotniaka stawowego *Circus aeruginosus*, żurawia *Grus grus*, sieweczki rzecznej i zimorodka *Alcedo atthis* (stawy Drożdżęcín) (za: Zajac i Smyk 2008).

W granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa Oleśnica Śląska znajduje się niewielki fragment obszaru Natura 2000 Dolina Baryczy PLB020001, zlokalizowany w północnej części nadleśnictwa. Łączna powierzchnia gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska wchodzących w zasięg ostoi wynosi **940,40 ha**. Zasięg obszaru Natura 2000 na gruntach w zarządzie nadleśnictwa pokrywa się częściowo z granicami obszaru OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041 oraz Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy”.

Tab. 12. Wykaz gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska leżących w całości w zasięgu granic obszaru Natura 2000 Dolina Baryczy PLB020001 (granica obszaru wg Rozp. Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r.)

Nazwa obrębu	Adres leśny	Powierzchnia [ha]*		
		leśna	nieleśna	razem
	1 a-f; 2 a-g; 3 a-m; 4 a-l; 5 a-k; 6 a-g; 7 a-c; 8 a-g; 9 a-g; 10 a-h; 11 a-g; 12 a-g; 13 a-j; 14 a-i; 15 a-d; 16 a-l; 17 a-h; 18 a-k; 19 a-i; 20 a-h; 21 a-h; 22 a-m; 23 a-i; 24 a-j; 25 a-g; 26 a-i; 27 a-p; 28 a-r; 29 a-h; 30 a-p; 31 a-g; 32 a-n; 33 a-h; 34 a-k; 35 a-i; 36 a-r; 37 a-x; 38 a-l; 56 a	907,65	8,93	916,58
	1 ~a; 2 ~a~i; 3 ~a~f; 4 ~a~f; 5 ~a~b; 6 ~a~b; 7 ~a~c; 8 ~a~b; 9 ~a~f; 10 ~a~g; 11 ~a~h; 12 ~a~i; 13 ~a~g; 14 ~a~h; 15 ~a~h; 16 ~a~j; 17 ~a~g; 18 ~a~b; 19 ~a~d; 20 ~a; 21 ~a~d; 22 ~a~j; 23 ~a~c; 24 ~a~d; 25 ~a~d; 26 ~a~f; 27 ~a~g; 28 ~a~f; 29 ~a; 30 ~a~f; 31 ~a~g; 32 ~a~h; 33 ~a~g; 34 ~a~i; 35 ~a~c; 36 ~a~b; 37 ~a~h; 38 ~a~d	23,82	-	23,82
Ogółem		931,47	8,93	940,40

*powierzchnia wydzielen literowanych i nieliterowanych

Ryc. 17. Lokalizacja obszaru Natura 2000 Dolina Baryczy PLB020001 na tle podziału powierzchniowego Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

W granicach Nadleśnictwa Oleśnica Śląska, w zasięgu ostoi OSO Dolina Baryczy PLB020001 stwierdzono dotychczas obecność następujących przedmiotów ochrony obszaru (dane z lat 2007, 2013-2014, 2015, 2021):

- A005 perkoz dwuczuby *Podiceps cristatus* (Stawy Drożdżęcín);
- A006 perkoz rdzawoszyi *Podiceps grisegena* (Stawy Drożdżęcín i Grabek);
- A021 bák *Botaurus stellaris* (Stawy Drożdżęcín i Grabek);
- A022 bączek *Ixobrychus minutus* (Stawy Drożdżęcín i Grabek);
- A030 bocian czarny *Ciconia nigra* (tereny leśne);
- A031 bocian biały *Ciconia ciconia* (miejscowości poza gruntami w zarządzie LP);
- A036 łabędź niemy *Cygnus olor* (Stawy Drożdżęcín i Grabek);
- A038 łabędź krzykliwy *Cygnus cygnus* (Stawy Drożdżęcín i Grabek);
- A043 gęgawa *Anser anser* (Stawy Drożdżęcín i Grabek);
- A051 krakwa *Mareca strepera* (Stawy Drożdżęcín i Grabek);
- A060 podgorzałka *Aythya nyroca* (Stawy Drożdżęcín);
- A075 bielík *Haliaeetus albicilla* (okolice stawów poza gruntami w zarządzie LP);
- A081 błotniak stawowy *Circus aeruginosus* (Stawy Drożdżęcín i Grabek);
- A118 wodnik *Rallus aquaticus* (Stawy Drożdżęcín i Grabek);

- A120 zielonka *Zapornia parva* (Stawy Drożdżęcín i Grabek);
- A122 derkacz *Crex crex* (łąki poza gruntami w zarządzie LP);
- A127 żuraw *Grus grus* (Stawy Drożdżęcín i Grabek, tereny leśne);
- A179 śmieszka *Chroicocephalus ridibundus* (Stawy Drożdżęcín);
- A196 rybitwa białowąsa *Chlidonias hybrida* (Stawy Drożdżęcín);
- A197 rybitwa czarna *Chlidonias niger* (Stawy Drożdżęcín);
- A229 zimorodek *Alcedo atthis* (otoczenie Stawów Drożdżęcín i Grabek).

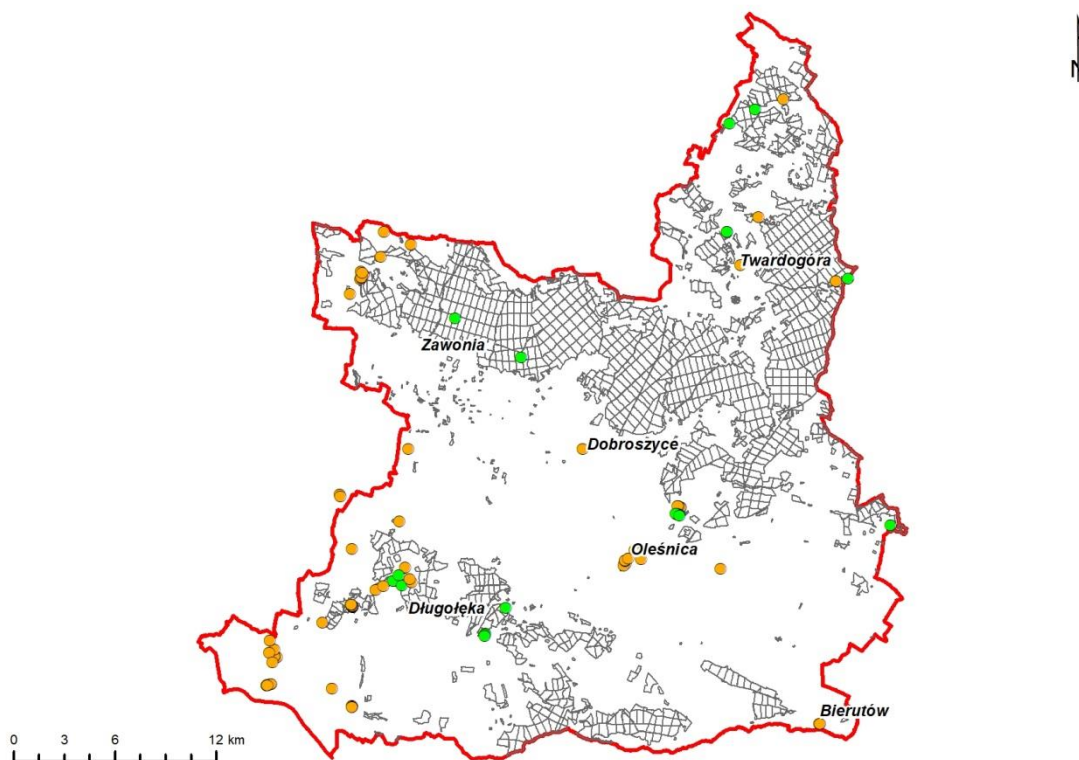
Ponadto notowano tu szereg gatunków nie stanowiących przedmiotów ochrony, związanych z siedliskami wodnymi jak: perkozek *Tachybaptus ruficollis*, zausznik *Podiceps nigricollis*, cyraneczka *Anas crecca*, płaskonos *Spatula clypeata*, gągoł *Bucephala clangula*, sieweczka rzeczna *Charadrius dubius*, kszczyk *Gallinago gallinago*, krwawodziób *Tringa totanus*, samotnik *Tringa ochropus*, mewa czarnogłowa *Ichthyaetus melanocephalus*, brzęczka *Locustella luscinioides*, trzcinia *Acrocephalus arundinaceus*, wąsatka *Panurus biarmicus*, terenami otwartymi: dziwonia *Carpodacus erythrinus*, gąsiorek *Lanius collurio*, ortolan *Emberiza hortulana*, srokosz *Lanius excubitor*, jarzębatka *Curruca nisoria*, czajka *Vanellus vanellus*, dudek *Upupa epops*, świerszczak *Locustella naevia*, remiz *Remiz pendulinus*, oraz lasami: dzięcioł zielonosiwy *Picus canus*, dzięcioł czarny *Dryocopus martius*, dzięcioł średni *Dendrocoptes medius*, muchołówka białoszyja *Ficedula albicollis*, turkawka *Streptopelia turtur*, krogulec *Accipiter nisus*.

IV.4. POMNIKI PRZYRODY

Według ustawy o ochronie przyrody (tekst jednolity – Dz.U. 2022 poz. 916) pomnikami przyrody są *pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głazy narzutowe oraz jaskinie* (art.40). Na terenach niezabudowanych, jeżeli nie stanowi to zagrożenia dla ludzi lub mienia, drzewa stanowiące pomniki przyrody podlegają ochronie aż do ich samoistnego, całkowitego rozpadu (art. 40 ust. 2). Kryteria uznawania tworów przyrody żywej i nieożywionej za pomniki przyrody określa Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 4 grudnia 2017 r. (Dz.U. 2017 poz. 2300). Ustanowienie oraz zniesienie ochrony pomnika przyrody następuje w drodze uchwały rady gminy. Projekty uchwał wymagają uzgodnienia z właściwym regionalnym dyrektorem ochrony środowiska. Katalog możliwych do wprowadzenia zakazów w stosunku do pomnika przyrody zawiera art. 45 ustawy o ochronie przyrody.

IV.4.1. ISTNIEJĄCE POMNIKI PRZYRODY

Aktualnie na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska znajduje się 30 pomników przyrody. Są to zarówno pojedyncze okazy drzew, jak i grupy drzew (jedno i wielogatunkowe). Ponadto w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa poza gruntami w zarządzie LP znajduje się 57 pomników przyrody.

Ryc. 18. Lokalizacja pomników przyrody w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Oleśnica Śląska (kolor zielony – pomniki na gruntach w zarządzie nadleśnictwa; kolor pomarańczowy – pomniki poza gruntami w zarządzie nadleśnictwa)

Wykaz istniejących pomników przyrody sporządzono na podstawie danych uzyskanych z Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody (dostęp z dnia 13.05.2022), Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu (rejestr pomników przyrody województwa dolnośląskiego z dnia 22.12.2021) oraz danych przekazanych przez Nadleśnictwo Oleśnica Śląska w ramach prac nad projektem PUL. Szczegółowe dane dotyczące pomników przyrody zawierają tabele umieszczone poniżej.

Tab. 13. Wykaz pomników przyrody na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska (wg Rejestru Form Ochrony Przyrody RDOŚ we Wrocławiu z 2022 r., Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody z 2022 r., danych Nadleśnictwa Oleśnica Śląska)

Lp.	Nr rejestru RDOŚ	Akt prawny	Położenie		Opis obiektu			Uwagi
			Obręb, leśnictwo, wydzielenie	Gmina, obr. ew., dz. ewid.	Gatunek/ Obiekt	Obw. [cm]	Wys. [m]	
1	188	Decyzja Nr 38/64 Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej z dnia 26 marca 1964 r. (Dz. Urz. WRN we Wrocławiu Nr 3 z 20.05.1966 r.); Uchwała Nr IV/71/11 Rady Gminy Długoleka z dnia 25 marca 2011 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 90, poz. 1435)	Oleśnica Śl. Szczodre 22 n	Długoleka Szczodre 388/4	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	744	29	Dąb z dwoma przewodnikami szczytowymi
2	196	Decyzja Nr 8/82 Wojewody Wrocławskiego z dnia 28 lutego 1982 r.; Uchwała Nr IV/71/11 Rady Gminy Długoleka z dnia 25 marca 2011 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 90, poz. 1435)	Oleśnica Śl. Nieciszów 79 d	Długoleka Bielawa 380/1	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	410	27	Drzewo martwe, brak kory.
3	194	Decyzja Nr 9/82 Wojewody Wrocławskiego z dnia 28 lutego 1982 r.; Uchwała Nr IV/71/11 Rady Gminy Długoleka z dnia 25 marca 2011 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 90, poz. 1435)	Oleśnica Śl. Nieciszów 79 d	Długoleka Bielawa 380/1	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	517	27	Drzewo obumarłe.
4	195	Decyzja Nr 10/82 Wojewody Wrocławskiego z dnia 28 lutego 1982 r.; Uchwała Nr IV/71/11 Rady Gminy Długoleka z dnia 25 marca 2011 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 90, poz. 1435)	Oleśnica Śl. Nieciszów 79 d	Długoleka Bielawa 380/1	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	416	29	Drzewo w złym stanie zdrowotnym
5	186	Decyzja Nr 11/82 Wojewody Wrocławskiego z dnia 28 lutego 1982 r.; Uchwała Nr IV/71/11 Rady Gminy Długoleka z dnia 25 marca 2011 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 90, poz. 1435)	Oleśnica Śl. Szczodre 12 h	Długoleka Szczodre 51	Modrzew japoński <i>Larix kaempferi</i>	342	15	Drzewo z obłamanym wierzchołkiem, zamarte.

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lp.	Nr rejestru RDOŚ	Akt prawny	Położenie		Opis obiektu			Uwagi
			Obręb, leśnictwo, wydzielenie	Gmina, obr. ew., dz. ewid.	Gatunek/ Obiekt	Obw. [cm]	Wys. [m]	
6	185	Decyzja Nr 12/82 Wojewody Wrocławskiego z dnia 28 lutego 1982 r.; Uchwała Nr IV/71/11 Rady Gminy Długołęka z dnia 25 marca 2011 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 90, poz. 1435)	Oleśnica Śl. Nieciszów 75 c	Długołęka Borowa 246	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	553	27	-
7	192	Rozporządzenie Wojewody Dolnośląskiego z dnia 19 kwietnia 2002 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2002 r. nr 69 poz. 1321)	Oleśnica Śl. Szczodre 12 d	Długołęka Szczodre 385	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	481	26	Drzewo z dwumetrowym wypróchnieniem pnia po listwie mrozowej.
8	203	Decyzja Nr 26/64 Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej z dnia 21 marca 1964 r. (Dz. Urz. WRN we Wrocławiu Nr 3 z 20.05.1966 r.)	Grochowo Zamek Myśliwski 185 d	Dobroszyce Łuczyna 70/185	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	550	25	Posusz w koronie ok. 80%.
9	618	Decyzja Nr 2/64 Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej z dnia 20 marca 1964 r. (Dz. Urz. WRN we Wrocławiu Nr 3 z 20.05.1966 r.)	Goszcz Drożęcín 25 a	Krośnice Grabownica 429	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	559	22	-
10	619	Decyzja 22/66 Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej z dnia 28 lutego 1966 r. (Dz. Urz. WRN we Wrocławiu Nr 3 z 20.05.1966 r.)	Goszcz Drożęcín 28 l	Krośnice Grabownica 431	Grupa 2 drzew Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	851	19	Drzewa zamarte.
11	1139	Decyzja Nr 34/64 Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej z dnia 23 marca 1964 r. (Dz. Urz. WRN we Wrocławiu Nr 3 z 20.05.1966 r.)	Twardogóra Ligota Polska 293 d	Oleśnica Osada Leśna 397	Buk zwyczajny <i>Fagus sylvatica</i>	371	23	-
12	1144	Uchwała Rady Gminy Oleśnica z dnia 24 marca 2005 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2005 r. nr 77 poz. 1692)	Twardogóra Sokołowice 276 a	Oleśnica Boguszyce 665	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	450	b.d.	-
13	1145	Uchwała Rady Gminy Oleśnica z dnia 24 marca 2005 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2005 r. nr 77 poz. 1692)	Twardogóra Sokołowice 276 a	Oleśnica Boguszyce 665	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	390	b.d.	-

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lp.	Nr rejestru RDOŚ	Akt prawny	Położenie		Opis obiektu			Uwagi
			Obręb, leśnictwo, wydzielenie	Gmina, obr. ew., dz. ewid.	Gatunek/ Obiekt	Obw. [cm]	Wys. [m]	
14	1146	Uchwała Rady Gminy Oleśnica z dnia 24 marca 2005 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2005 r. nr 77 poz. 1692)	Twardogóra Sokolowice 276 a	Oleśnica Boguszyce 665	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	270	b.d.	-
15	1147	Uchwała Rady Gminy Oleśnica z dnia 24 marca 2005 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2005 r. nr 77 poz. 1692)	Twardogóra Sokolowice 276 a	Oleśnica Boguszyce 665	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	230	b.d.	-
16	1148	Uchwała Rady Gminy Oleśnica z dnia 24 marca 2005 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2005 r. nr 77 poz. 1692)	Twardogóra Sokolowice 276 a	Oleśnica Boguszyce 665	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	400	b.d.	-
17	1149	Uchwała Rady Gminy Oleśnica z dnia 24 marca 2005 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2005 r. nr 77 poz. 1692)	Twardogóra Sokolowice 276 a	Oleśnica Boguszyce 665	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	410	b.d.	-
18	1150	Uchwała Rady Gminy Oleśnica z dnia 24 marca 2005 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2005 r. nr 77 poz. 1692)	Twardogóra Sokolowice 276 a	Oleśnica Boguszyce 665	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	440	b.d.	-
19	1151	Uchwała Rady Gminy Oleśnica z dnia 24 marca 2005 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2005 r. nr 77 poz. 1692)	Twardogóra Sokolowice 276 a	Oleśnica Boguszyce 665	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	370	b.d.	-
20	1152	Uchwała Rady Gminy Oleśnica z dnia 24 marca 2005 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2005 r. nr 77 poz. 1692)	Twardogóra Sokolowice 276 a	Oleśnica Boguszyce 665	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	310	b.d.	-
21	1153	Uchwała Rady Gminy Oleśnica z dnia 24 marca 2005 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2005 r. nr 77 poz. 1692)	Twardogóra Sokolowice 276 a	Oleśnica Boguszyce 665	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	320	b.d.	-
22	1154	Uchwała Rady Gminy Oleśnica z dnia 24 marca 2005 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2005 r. nr 77 poz. 1692)	Twardogóra Sokolowice 276 a	Oleśnica Boguszyce 665	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	310	b.d.	-

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lp.	Nr rejestru RDOŚ	Akt prawny	Położenie		Opis obiektu			Uwagi
			Obręb, leśnictwo, wydzielenie	Gmina, obr. ew., dz. ewid.	Gatunek/ Obiekt	Obw. [cm]	Wys. [m]	
23	1155	Uchwała Rady Gminy Oleśnica z dnia 24 marca 2005 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2005 r. nr 77 poz. 1692)	Twardogóra Sokolowice 276 a	Oleśnica Boguszyce 665	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	385	b.d.	-
24	1156	Uchwała Rady Gminy Oleśnica z dnia 24 marca 2005 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2005 r. nr 77 poz. 1692)	Twardogóra Sokolowice 276 a	Oleśnica Boguszyce 665	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	385	b.d.	-
25	1157	Uchwała Rady Gminy Oleśnica z dnia 24 marca 2005 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2005 r. nr 77 poz. 1692)	Twardogóra Sokolowice 276 a	Oleśnica Boguszyce 665	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	270	b.d.	-
26	1158	Uchwała Rady Gminy Oleśnica z dnia 24 marca 2005 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2005 r. nr 77 poz. 1692)	Twardogóra Sokolowice 276 b	Oleśnica Boguszyce 665	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	290	b.d.	-
27	-	Uchwała Nr L.420.2022 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 26 maja 2022 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z dnia 2 czerwca 2022 r. poz. 2992)	Goszcz Goszcz 68 a	Twardogóra Goszcz 665	„Bliźniak” Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	916	17	Stan agonalny.
28	-	Uchwała Nr L.420.2022 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 26 maja 2022 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z dnia 2 czerwca 2022 r. poz. 2992)	Goszcz Goszcz 68 a	Twardogóra Goszcz 665	„Henryk” Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	616	16	Stan agonalny.
29	-	Uchwała Nr L.420.2022 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 26 maja 2022 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z dnia 2 czerwca 2022 r. poz. 2992)	Goszcz Gola Wielka 160 n	Twardogóra Gola Wielka 106/2	„Goluś” Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	443	19	Stan dobry.
30	2397	Uchwała Nr V/46/2007 Rady Gminy Zawonia z dnia 30 marca 2007 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2007 r. nr 96 poz. 1179)	Grochowo Grochowo 122 g	Zawonia Grochowa 69/122	„Dąb Grochowski” Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	691	18	Drzewo silnie wypróchniałe, główny pień złamany.

Tab. 14. Wykaz pomników przyrody zlokalizowanych poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska (wg Rejestru Form Ochrony Przyrody RDOŚ we Wrocławiu z 2022 r., Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody z 2022 r.)

Lp.	Nr rejestru RDOŚ	Akt prawny	Położenie	Gatunek/obiekt
			Gmina, obr. ew., dz. ewid.	
1	21	Decyzja Nr 3/81 Wojewody Wrocławskiego z dnia 13 kwietnia 1981 r.	Bierutów Bierutów 81	Grupa 3 drzew Dąb szypułkowy <i>Quercus robus</i> Jeden okaz wycięty, pozostała karpa.
2	193	Decyzja Nr 31/64 Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej z dnia 23 marca 1964 r. (Dz. Urz. WRN we Wrocławiu Nr 3 z 20.05.1966 r.); Uchwała Nr IV/71/11 Rady Gminy Długołęka z dnia 25.03.2011 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2011 r. nr 90 poz. 1435)	Długołęka Domaszczyn 305/2	Dąb szypułkowy <i>Quercus robus</i>
3	189	Decyzja Nr 37/64 Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej z dnia 26 marca 1964 r. (Dz. Urz. WRN we Wrocławiu Nr 3 z 20.05.1966 r.); Uchwała Nr IV/71/11 Rady Gminy Długołęka z dnia 25.03.2011 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2011 r. nr 90 poz. 1435)	Długołęka Szczodre 190/2	Dąb szypułkowy <i>Quercus robus</i>
4	191	Decyzja Nr 101/65 Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej z dnia 27 lutego 1965 r. (Dz. Urz. WRN we Wrocławiu Nr 3 z 20.05.1966 r.); Uchwała Nr IV/71/11 Rady Gminy Długołęka z dnia 25.03.2011 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2011 r. nr 90 poz. 1435)	Długołęka Szczodre 15	Dąb szypułkowy <i>Quercus robus</i>
5	190	Decyzja Nr 2/77 Wojewody Wrocławskiego z dnia 24 grudnia 1977 r.; Uchwała Nr IV/71/11 Rady Gminy Długołęka z dnia 25.03.2011 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2011 r. nr 90 poz. 1435)	Długołęka Szczodre 190/3	Dąb szypułkowy <i>Quercus robus</i>
6	187	Decyzja Nr 6/77 Wojewody Wrocławskiego z dnia 27 grudnia 1977 r.; Uchwała Nr IV/71/11 Rady Gminy Długołęka z dnia 25.03.2011 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2011 r. nr 90 poz. 1435)	Długołęka Łozina 305/4	Dąb szypułkowy <i>Quercus robus</i>
7	197	Rozporządzenie Wojewody Dolnośląskiego z dnia 19 kwietnia 2002 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2002 r. nr 69 poz. 1321)	Długołęka Domaszczyn 356/1	Aleja 11 drzew Dąb szypułkowy <i>Quercus robus</i> Jedno drzewo obumarłe.
8	-	Uchwała Nr VI/56/19 Rady Gminy Długołęka z dnia 21 marca 2019 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z dnia 28 marca 2019 r. poz. 2075)	Długołęka Krakowiany 10/1	Miłorząb dwuklapowy <i>Ginkgo biloba</i>
9	2651	Uchwała Nr XXVII/319/21 Rady Gminy Długołęka z dnia 21 stycznia 2021 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z dnia 17 lutego 2021 r. poz. 834)	Długołęka Bukowina 125/5	„Bukowik” Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>
10	2651	Uchwała Nr XXVII/319/21 Rady Gminy Długołęka z dnia 21 stycznia 2021 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z dnia 17 lutego 2021 r. poz. 834)	Długołęka Godzieszowa 186/2	Cypryśnik błotny <i>Taxodium distichum</i>
11	2651	Uchwała Nr XXVII/319/21 Rady Gminy Długołęka z dnia 21 stycznia 2021 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z dnia 17 lutego 2021 r. poz. 834)	Długołęka Godzieszowa 186/2	Tulipanowiec amerykański <i>Liriodendron tulipifera</i>
12	2651	Uchwała Nr XXVII/319/21 Rady Gminy Długołęka z dnia 21 stycznia 2021 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z dnia 17 lutego 2021 r. poz. 834)	Długołęka Domaszczyn 247	„Domaszczynka” Lipa szerokolistna <i>Tilia platyphyllos</i>
13	2651	Uchwała Nr XXVII/319/21 Rady Gminy Długołęka z dnia 21 stycznia 2021 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z dnia 17 lutego 2021 r. poz. 834)	Długołęka Wilczyce 430/4	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>
14	2651	Uchwała Nr XXVII/319/21 Rady Gminy Długołęka z dnia 21 stycznia 2021 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z dnia 17 lutego 2021 r. poz. 834)	Długołęka Wilczyce 430/4	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>

Lp.	Nr rejestru RDOS	Akt prawny	Położenie	Gatunek/obiekt
			Gmina, obr. ew., dz. ewid.	
15	2651	Uchwała Nr XXVII/319/21 Rady Gminy Długoleka z dnia 21 stycznia 2021 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z dnia 17 lutego 2021 r. poz. 834)	Długoleka Wilczyce 430/4	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>
16	202	Decyzja Nr 33/64 Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej z dnia 23 marca 1964 r. (Dz. Urz. WRN we Wrocławiu Nr 3 z 20.05.1966 r.)	Dobroszyce Dobroszyce 619/1	Cis pospolity <i>Taxus baccata</i>
17	1140	Uchwała Rady Gminy Oleśnica z dnia 24 marca 2005 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2005 r. nr 77 poz. 1692)	Oleśnica Sokołowice 155/3	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>
18	1141	Uchwała Rady Gminy Oleśnica z dnia 24 marca 2005 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2005 r. nr 77 poz. 1692)	Oleśnica Sokołowice 155/3	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>
19	1142	Uchwała Rady Gminy Oleśnica z dnia 24 marca 2005 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2005 r. nr 77 poz. 1692)	Oleśnica Sokołowice 155/3	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>
20	1143	Uchwała Rady Gminy Oleśnica z dnia 24 marca 2005 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2005 r. nr 77 poz. 1692)	Oleśnica Sokołowice 155/3	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>
21	-	Uchwała Nr XXI/135/16 Rady Gminy Oleśnica z dnia 30 czerwca 2016 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z dnia 11 lipca 2016 r. poz. 3391)	Oleśnica Bogusławice 180	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>
22	2005	Uchwała nr XI/85/95 Rady Miasta i Gminy Trzebnica z dnia 29 czerwca 1995 r.; Uchwała Nr XXIII/216/12 Rady Miejskiej w Trzebnicy z dnia 26 marca 2012 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z dnia 9 maja 2012 r. poz. 1715)	Trzebnica Masłów 366/1	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>
23	2006	Uchwała nr XI/85/95 Rady Miasta i Gminy Trzebnica z dnia 29 czerwca 1995 r.; Uchwała Nr XXIII/216/12 Rady Miejskiej w Trzebnicy z dnia 26 marca 2012 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z dnia 9 maja 2012 r. poz. 1715)	Trzebnica Masłów 298/2	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>
24	2007	Uchwała nr XI/85/95 Rady Miasta i Gminy Trzebnica z dnia 29 czerwca 1995 r.; Uchwała Nr XXIII/216/12 Rady Miejskiej w Trzebnicy z dnia 26 marca 2012 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z dnia 9 maja 2012 r. poz. 1715)	Trzebnica Masłów 213	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>
25	2008	Uchwała nr XI/85/95 Rady Miasta i Gminy Trzebnica z dnia 29 czerwca 1995 r.; Uchwała Nr XXIII/216/12 Rady Miejskiej w Trzebnicy z dnia 26 marca 2012 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z dnia 9 maja 2012 r. poz. 1715)	Trzebnica Masłów 366/1	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>
26	2009	Uchwała nr XI/85/95 Rady Miasta i Gminy Trzebnica z dnia 29 czerwca 1995 r.; Uchwała Nr XXIII/216/12 Rady Miejskiej w Trzebnicy z dnia 26 marca 2012 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z dnia 9 maja 2012 r. poz. 1715)	Trzebnica Masłów 366/1	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>
27	2010	Uchwała nr XI/85/95 Rady Miasta i Gminy Trzebnica z dnia 29 czerwca 1995 r.; Uchwała Nr XXIII/216/12 Rady Miejskiej w Trzebnicy z dnia 26 marca 2012 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z dnia 9 maja 2012 r. poz. 1715)	Trzebnica Masłów 366/1	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>
28	2011	Uchwała nr XI/85/95 Rady Miasta i Gminy Trzebnica z dnia 29 czerwca 1995 r.; Uchwała Nr XXIII/216/12 Rady Miejskiej w Trzebnicy z dnia 26 marca 2012 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z dnia 9 maja 2012 r. poz. 1715)	Trzebnica Masłów 366/1	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>
29	2012	Uchwała nr XI/85/95 Rady Miasta i Gminy Trzebnica z dnia 29 czerwca 1995 r.; Uchwała Nr XXIII/216/12 Rady Miejskiej w Trzebnicy z dnia 26 marca 2012 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z dnia 9 maja 2012 r. poz. 1715)	Trzebnica Masłów 366/1	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>
30	2013	Uchwała nr XI/85/95 Rady Miasta i Gminy Trzebnica z dnia 29 czerwca 1995 r.; Uchwała Nr XXIII/216/12 Rady Miejskiej w Trzebnicy z dnia 26 marca 2012 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z dnia 9 maja 2012 r. poz. 1715)	Trzebnica Masłów 366/1	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>
31	2014	Uchwała nr XI/85/95 Rady Miasta i Gminy Trzebnica z dnia 29 czerwca 1995 r.; Uchwała Nr XXIII/216/12 Rady Miejskiej w Trzebnicy z dnia 26 marca 2012 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z dnia 9 maja 2012 r. poz. 1715)	Trzebnica Blizocin 140/4	Lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i>

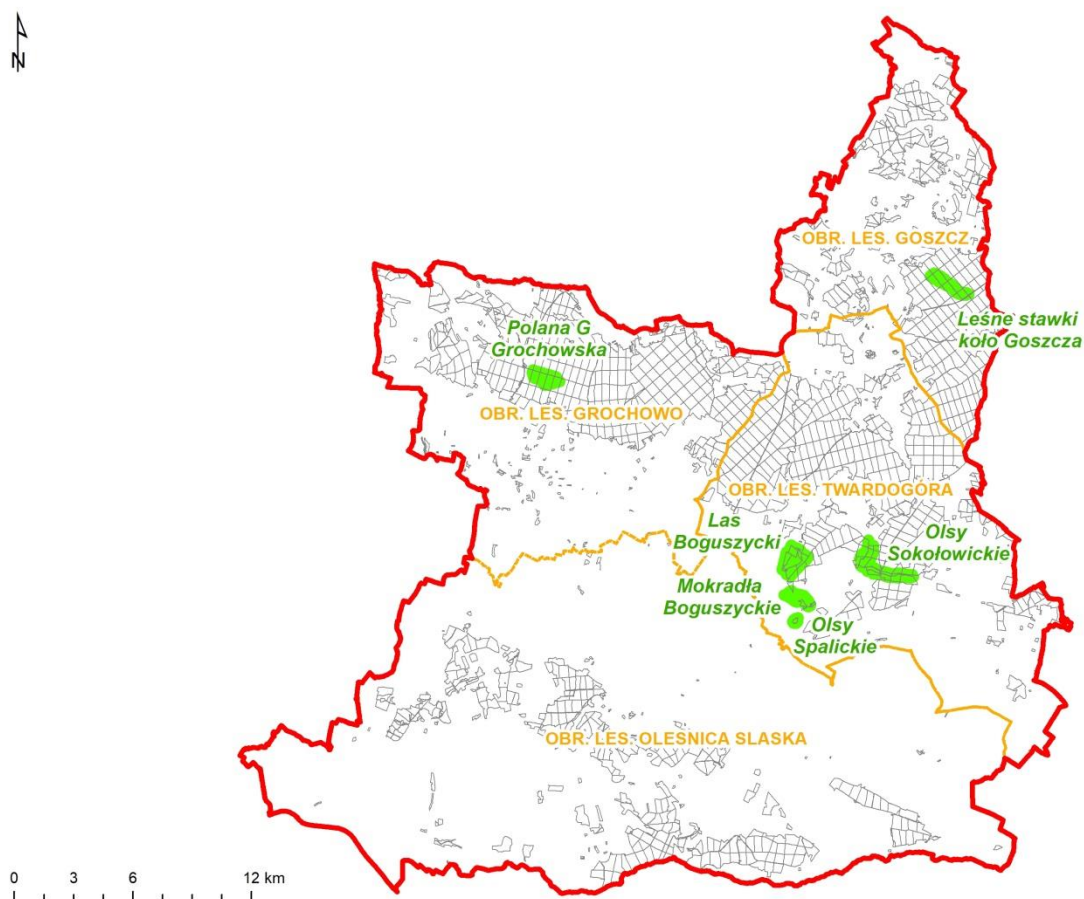
Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lp.	Nr rejestru RDOŚ	Akt prawny	Położenie	Gatunek/obiekt
			Gmina, obr. ew., dz. ewid.	
32	2015	Uchwała nr XI/85/95 Rady Miasta i Gminy Trzebnica z dnia 29 czerwca 1995 r.; Uchwała Nr XXIII/216/12 Rady Miejskiej w Trzebnicy z dnia 26 marca 2012 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z dnia 9 maja 2012 r. poz. 1715)	Trzebnica Masłowiec 240	Lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i>
33	2016	Uchwała nr XI/85/95 Rady Miasta i Gminy Trzebnica z dnia 29 czerwca 1995 r.; Uchwała Nr XXIII/216/12 Rady Miejskiej w Trzebnicy z dnia 26 marca 2012 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z dnia 9 maja 2012 r. poz. 1715)	Trzebnica Kuźniczysko 282	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>
34	617	Decyzja Nr 23/66 Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej z dnia 28 lutego 1966 r. (Dz. Urz. WRN we Wrocławiu Nr 3 z 20.05.1966 r.)	Twardogóra Drożdżęcín 154	Grupa 4 drzew Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>
35	2092	Decyzja Nr 9/81 Wojewody Wrocławskiego z dnia 16 czerwca 1981 r.	Twardogóra Gola Wielka 25	Dwa głazy narzutowe granitowe eratyki, w składzie występuje głównie kwarc, plagioklasy i skalenie
36	-	Uchwała Nr L.420.2022 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 26 maja 2022 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z dnia 2 czerwca 2022 r. poz. 2992)	Twardogóra Goszcz 375/1	„Silny Duch” Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>
37	-	Uchwała Nr L.420.2022 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 26 maja 2022 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z dnia 2 czerwca 2022 r. poz. 2992)	Twardogóra Twardogóra 1/13 AM 25	„Twardoskóry” Jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i>
38	1163	Decyzja Nr 32/64 Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej z dnia 23 czerwca 1964 r. (Dz. Urz. WRN we Wrocławiu Nr 3 z 20.05.1966 r.)	M. Oleśnica 1/2 AM 61	„Oleś” Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>
39	1159	Uchwała Nr VI/39/03 Rady Miasta Oleśnicy z dnia 28 marca 2003 r.	M. Oleśnica 7 AM 60	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>
40	1160	Uchwała Nr VI/39/03 Rady Miasta Oleśnicy z dnia 28 marca 2003 r.	M. Oleśnica 7 AM 60	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>
41	2591	Uchwała Nr XXXV/297/2017 Rady Miasta Oleśnicy z dnia 25 sierpnia 2017 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2017 r. poz. 3629)	M. Oleśnica 86/7 AM 51	Buk zwyczajny <i>Fagus sylvatica</i>
42	2592	Uchwała Nr XXXV/298/2017 Rady Miasta Oleśnicy z dnia 25 sierpnia 2017 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2017 r. poz. 3630)	M. Oleśnica 4/39 AM 29	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>
43	2593	Uchwała Nr XXXV/299/2017 Rady Miasta Oleśnicy z dnia 25 sierpnia 2017 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2017 r. poz. 3631); Uchwała Nr XXIX/328/2021 Rady Miasta Oleśnicy z dnia 27 maja 2021 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2021 poz. 2717)	M. Oleśnica 1 AM 11	„Platany oleśnickich naukowców” im. prof. Dariusza Tarnawskiego Szpaler 6 sztuk drzew Platan klonolistny <i>Platanus x hispanica</i>
44	2594	Uchwała Nr XXXV/300/2017 Rady Miasta Oleśnicy z dnia 25 sierpnia 2017 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2017 r. poz. 3632)	M. Oleśnica 86/7 AM 51	Wierzba biała <i>Salix alba</i>
45	2595	Uchwała Nr XXXV/301/2017 Rady Miasta Oleśnicy z dnia 25 sierpnia 2017 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2017 r. poz. 3633)	M. Oleśnica 58/2 AM 51	Lipa szerokolistna <i>Tilia platyphyllos</i>
46	2648	Uchwała Nr XXIV/268/2020 Rady Miasta Oleśnicy z dnia 30 grudnia 2020 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2021 poz. 270)	M. Oleśnica 3/5 AM 23	„Dąb Jegrów” Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>
47	2290	Decyzja Nr 32/76 Wojewody Wrocławskiego z dnia 5 października 1976 r.; Uchwała nr XXVIII/568/16 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 7 lipca 2016 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2016 r. poz. 3670); Uchwała Nr LIII/1422/22 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 26 maja 2022 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2022 r. poz. 3166)	M. Wrocław Pawłowice	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>
48	2348	Uchwała nr X/199/03 Rady Miejskiej we Wrocławiu z dnia 12 czerwca 2003 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2003 r. nr 117 poz. 2123 zał. 2d)	M. Wrocław Sołtysowice	Grupa 2 drzew Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>
49	2349	Uchwała nr X/199/03 Rady Miejskiej we Wrocławiu z dnia 12 czerwca 2003 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2003 r. nr 117 poz. 2123 zał. 2e)	M. Wrocław Sołtysowice	Wiąz górski <i>Ulmus glabra</i>

Lp.	Nr rejestru RDOŚ	Akt prawny	Położenie	Gatunek/obiekt
			Gmina, obr. ew., dz. ewid.	
50	2363	Uchwała nr XXV/2096/04 Rady Miejskiej we Wrocławiu z dnia 8 lipca 2004 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2004 r. nr 160 poz. 2782 zał. 2h)	M. Wrocław Sołtysowice	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>
51	2364	Uchwała nr XXV/2096/04 Rady Miejskiej we Wrocławiu z dnia 8 lipca 2004 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2004 r. nr 160 poz. 2782 zał. 2i)	M. Wrocław Sołtysowice	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>
52	2391	Uchwała nr 1091/13 Rady Miejskiej we Wrocławiu z dnia 27 czerwca 2013 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2013 poz. 4224)	M. Wrocław Sołtysowice	Platan klonolistny <i>Platanus x hispanica</i>
53	2615	Uchwała Nr XLVIII/1138/17 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 23 listopada 2017 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2017 r. poz. 5021)	M. Wrocław Sołtysowice	„Sołtys” Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>
54	2616	Uchwała Nr XLVIII/1139/17 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 23 listopada 2017 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2017 r. poz. 5022)	M. Wrocław Sołtysowice	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>
55	2617	Uchwała Nr XLVIII/1140/17 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 23 listopada 2017 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2017 r. poz. 5023)	M. Wrocław Zgorzelisko	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>
56	2377	Uchwała Nr XVII/467/07 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 27.12.2007 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2008 r. nr 16 poz.270)	M. Wrocław Kowale 2 AM-2	„Perekowce nad Grudziądką” Perekowiec japoński <i>Styphnolobium japonicum</i>
57	2378	Uchwała Nr XVII/467/07 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 27.12.2007 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2008 r. nr 16 poz.270)	M. Wrocław Kowale 2 AM-2	Sosna wejmutka <i>Pinus strobus</i>

IV.5. UŻYTKI EKOLOGICZNE

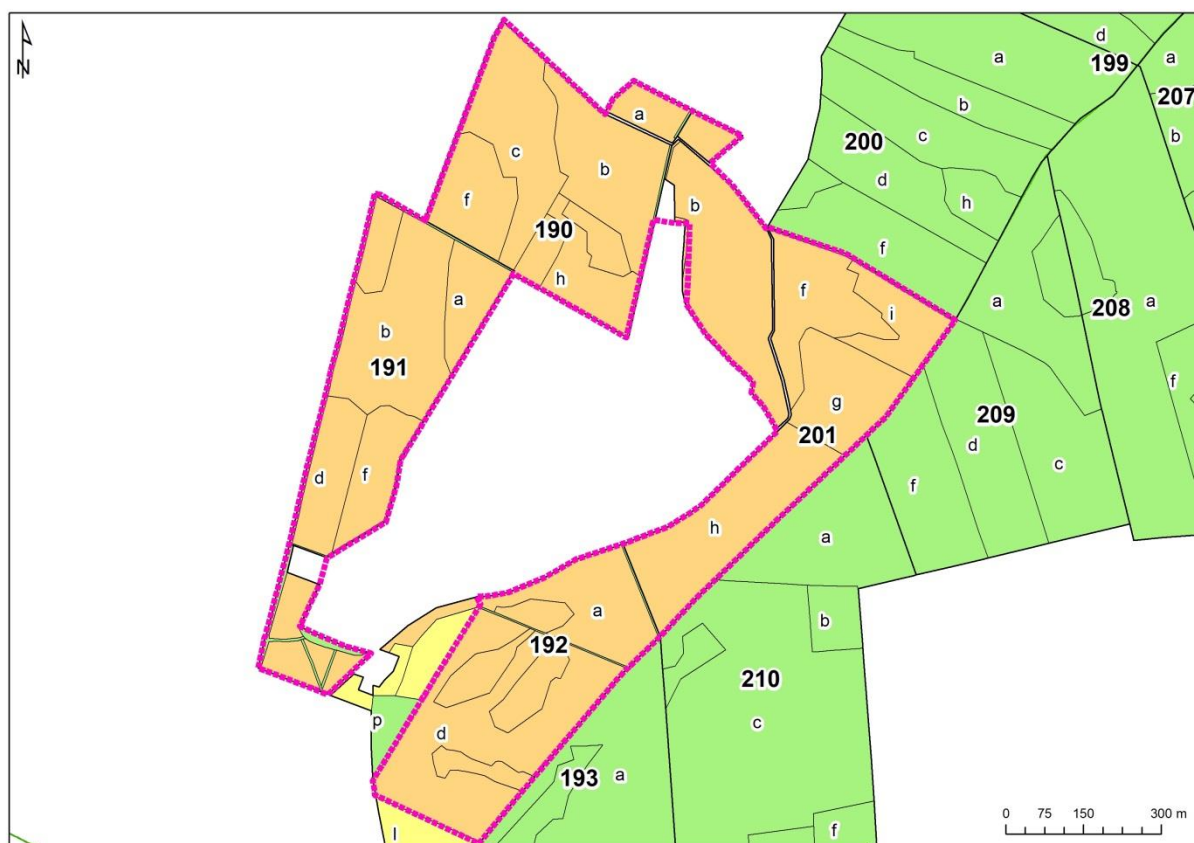
Użytek ekologiczny to indywidualna forma ochrony przyrody wprowadzona do polskich przepisów prawnych przez ustawę o *ochronie przyrody* (tekst jednolity – Dz.U. 2022 poz. 916). Użytkami ekologicznymi w rozumieniu tej ustawy są *zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej – naturalne zbiorniki wodne śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania* (art. 42). Ustanowienie użytku ekologicznego następuje w drodze uchwały rady gminy. Projekty uchwał wymagają uzgodnienia z właściwym regionalnym dyrektorem ochrony środowiska. Katalog możliwych do wprowadzenia zakazów w stosunku do użytku ekologicznego zawiera art. 45 ustawy o ochronie przyrody. Aktualnie w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Oleśnica Śląska znajduje się sześć użytków ekologicznych: „Las Boguszycki”, „Leśne Stawki koło Goszcza”, „Olsy Sokołowickie”, „Olsy Spalickie”, „Polana Grochowska” oraz położone poza gruntami w zarządzie LP „Mokradła Boguszyckie”.

Ryc. 19. Lokalizacja użytków ekologicznych w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

IV.5.1. ISTNIEJĄCE UŻYTKI EKOLOGICZNE

Użytek ekologiczny „Las Boguszycki” został powołany Uchwałą Nr IV/6/07 Rady Gminy Oleśnica z dnia 24 stycznia 2007 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego „Las Boguszycki” (Dz. Urz. Woj. Dolno. z 2007 r. nr 53 poz. 558). Użytek o łącznej powierzchni **70,27 ha** położony jest w gminie Oleśnica i obejmuje działki ewidencyjne nr 669, 670, 671, 672, 673/2, 675, 676, 678, 692, 693 w obrębie ewidencyjnym Boguszyce. Obszar oznaczony w planie urządzania lasu Nadleśnictwa Oleśnica Śląska na lata 2023-2032 jako wydz. 190 a-h, 191 a-f, 192 a-d, g, i-j, m, o, z, 201 a-i leśnictwa Miodary (obr. les. Twardogóra). Szczegóły dotyczące wewnętrznego podziału gruntów użytku ekologicznego obrazuje zamieszczona poniżej mapa. Użytek ekologiczny położony jest w zasięgu granic obszaru Natura 2000 Dolina Oleśnicy i Potoku Boguszyckiego PLH020091.

Ryc. 20. Lokalizacja użytku ekologicznego „Las Boguszycki” na tle podziału powierzchniowego nadleśnictwa

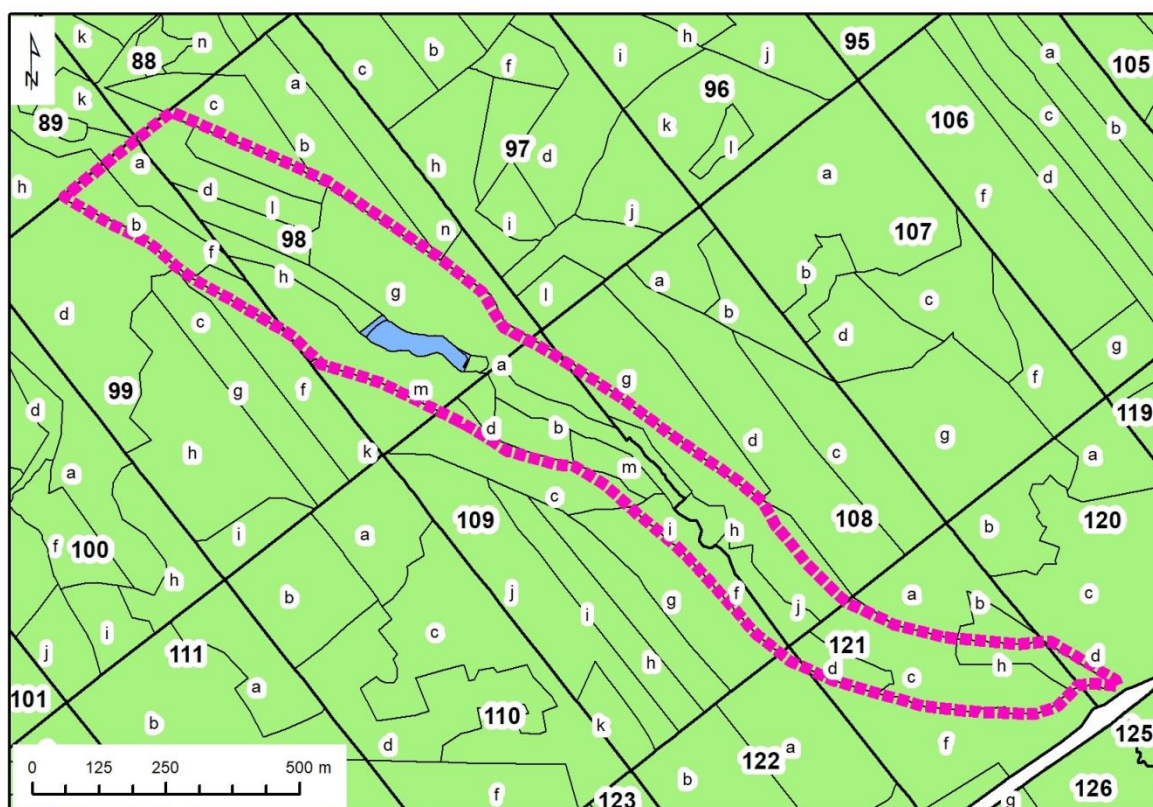
Celem ustanowienia użytku ekologicznego „Las Boguszycki” jest ochrona cennych przyrodniczo gatunków flory i fauny. Nadzór nad użytkowaniem ekologicznym sprawuje Wójt Gminy Oleśnica.

Zgodnie z § 4 Uchwały Nr IV/6/07 Rady Gminy Oleśnica z dnia 24 stycznia 2007 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z 2007 r. nr 53 poz. 558) na terenie użytku ekologicznego zabrania się:

- 1) niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obszaru;
- 2) uszkodzenia i zanieczyszczenia gleby;
- 3) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych;
- 4) zmiany sposobu użytkowania ziemi;
- 5) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 6) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;

- 7) zbioru, niszczenia, uszkodzenia roślin i grzybów na obszarze użytku ekologicznego, utworzonego w celu ochrony stanowisk, siedlisk lub ostoi roślin i grzybów chronionych;
- 8) umieszczania tablic reklamowych.

Użytek ekologiczny „Leśne Stawki koło Goszcza” został powołany Rozporządzeniem Nr 1 Wojewody Wrocławskiego z dnia 3 stycznia 1995 r. w sprawie wprowadzenia indywidualnej formy ochrony przyrody (Dz. Urz. Woj. Wroc. z 1995 r. nr 1 poz.1). Aktualnie obowiązującym aktem prawnym jest Rozporządzenie Wojewody Dolnośląskiego z dnia 22 sierpnia 2002 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne i zespół przyrodniczo-krajobrazowy (Dz. Urz. Woj. Dolno. z 2002 r. nr 185 poz. 2615). Użytek o łącznej powierzchni **55,31 ha** położony jest w gminie Twardogóra, w obrębie wsi Goszcz i Domasławice. Użytek obejmuje części działek ewidencyjnych nr 281, 330, 331, 335, 336 obrębu ewidencyjnego Domasławice oraz 606, 690, 691 obrębu ewidencyjnego Goszcz. Obszar oznaczony w planie urządzania lasu Nadleśnictwa Oleśnica Śląska na lata 2023-2032 jako wydz. 98 d-j, l-m, 99 a-c, 108 f, h-j, 109 a-b, d-f, l-m, 120 d, 121 c-d, h-i leśnictwa Twardogóra (obr. les. Goszcz).

Ryc. 21. Lokalizacja użytku ekologicznego „Leśne Stawki koło Goszcza” na tle podziału powierzchniowego nadleśnictwa

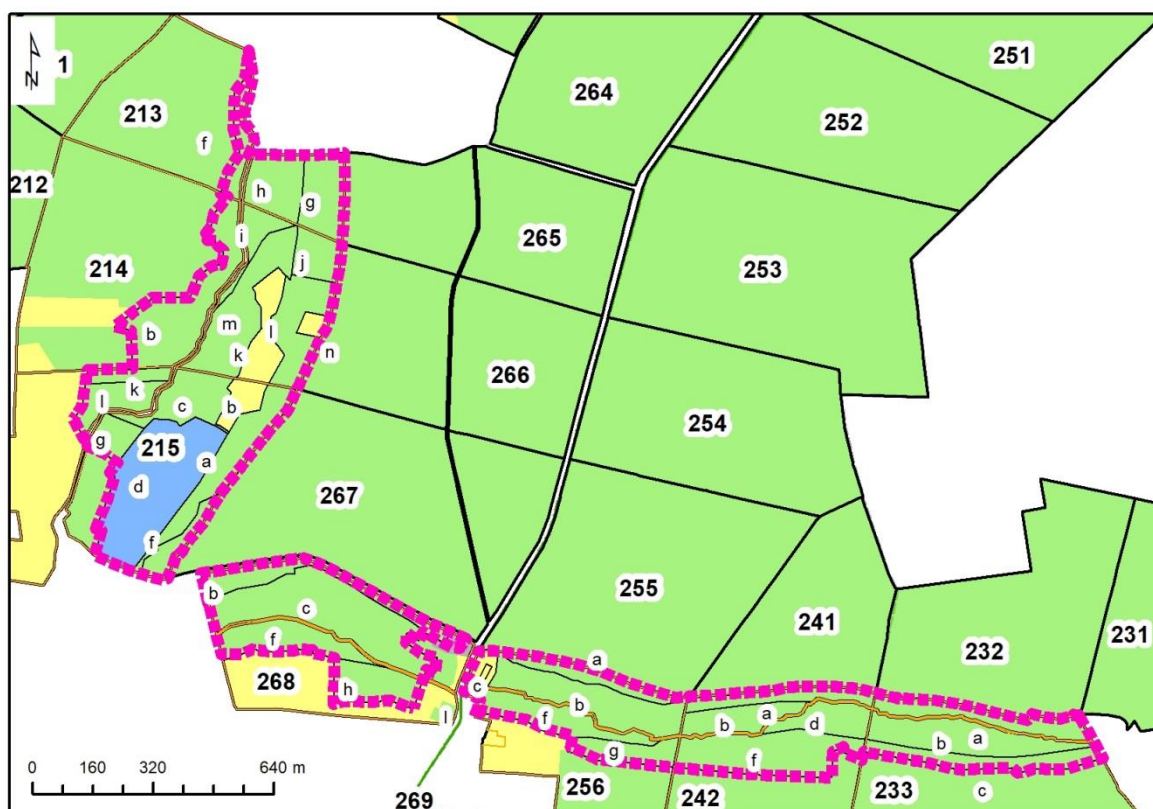
Celem ochrony użytku ekologicznego „Leśne Stawki koło Goszcza” jest zachowanie ze względów przyrodniczych, naukowych, dydaktycznych, krajobrazowych i turystycznych pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania unikatowych zasobów genowych i typów środowisk. Nadzór nad użytkowaniem ekologicznym sprawuje Burmistrz Miasta i Gminy Twardogóra.

Zgodnie z § 5 Rozp. Woj. Dolno. z dnia 22 sierpnia 2002 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z 2002 r. nr 185 poz. 2615) w celu zachowania walorów przyrodniczych na terenie objętym ochroną zabrania się:

- 1) niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu;
- 2) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem obiektów związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym;
- 3) uszkodzenia i zanieczyszczenia gleby;
- 4) wysypywania, zakopywania i wylewania odpadów i innych nieczystości;
- 5) zaśmiecania obiektu i terenu wokół niego;
- 6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody i zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i gospodarki rybackiej;
- 7) likwidowania małych zbiorników wodnych oraz obszarów wodno-błotnych;
- 8) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych;
- 9) lokalizacji budownictwa lotniskowego;
- 10) budowy budynków, budowli, obiektów małej architektury i tymczasowych obiektów budowlanych mogących mieć negatywny wpływ na obiekt chroniony bądź spowodować degradację krajobrazu.

Użytek ekologiczny „Olsy Sokołowickie” został powołany Uchwałą Nr XIII/161/05 Rady Gminy Oleśnica z dnia 24 marca 2005 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego „Olsy Sokołowickie” (Dz.Urz. Woj. Dolno. z 2005 r. nr 67 poz. 1441). Użytek o łącznej powierzchni **77,98 ha** położony jest w gminie Oleśnica i obejmuje działki ewidencyjne nr 579, 580, 581, 582, 567/2, 518, 521, 522, 528, 529, 530 w obrębie ewidencyjnym Sokołowice oraz 299, 300, 301, 302 w obrębie ewidencyjnym Cieśle. Obszar oznaczony w planie urządzania lasu Nadleśnictwa Oleśnica Śląska na lata 2023-2032 jako wydz. 213 f-h, 214 b, i-n, 215 a-g, k-l, cx, 268 b-c, f, h leśnictwa Sokołowice (obr. les. Twardogóra) oraz wydz. 233 a-c, 242 a-b, d-f, 256 a-g, I leśnictwa Ligota Polska (obr. les. Twardogóra). Szczegóły dotyczące wewnętrznego podziału gruntów użytku ekologicznego obrazuje zamieszczona poniżej mapa. Użytek ekologiczny położony jest w zasięgu granic obszaru Natura 2000 Dolina Oleśnicy i Potoku Boguszyckiego PLH020091.

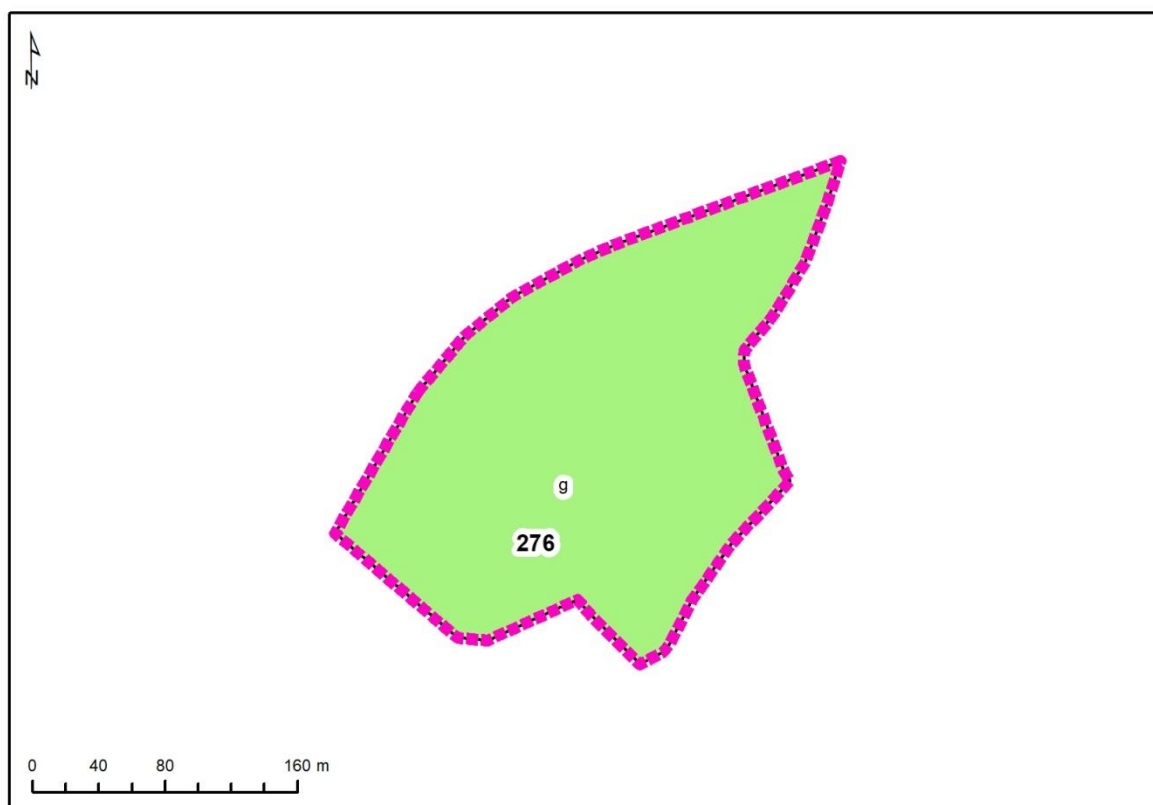
Celem ustanowienia użytku ekologicznego „Olsy Sokołowickie” jest ochrona cennych przyrodniczo gatunków flory i fauny. Nadzór nad użytkowaniem ekologicznym sprawuje Wójt Gminy Oleśnica.

Ryc. 22. Lokalizacja użytku ekologicznego „Olsy Sokołowickie” na tle podziału powierzchniowego nadleśnictwa

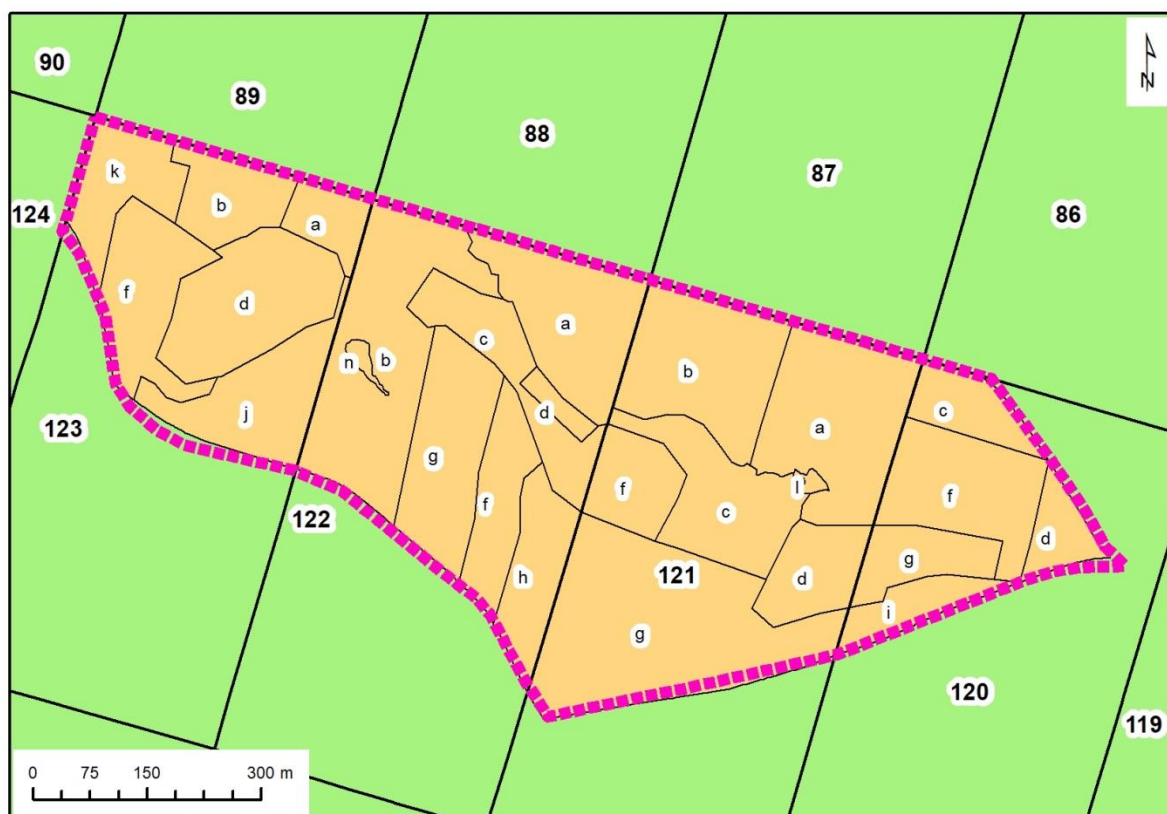
Użytek ekologiczny „Olsy Spalickie” został powołany Uchwałą Nr XIII/160/05 Rady Gminy Oleśnica z dnia 24 marca 2005 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego „Olsy Spalickie” (Dz. Urz. Woj. Dolno. z 2005 r. nr 67 poz. 1440). Użytek o łącznej powierzchni **4,9483 ha** położony jest w gminie Oleśnica i obejmuje działkę ewidencyjną nr 393 w obrębie ewidencyjnym Spalice. Obszar oznaczony w planie urządzania lasu Nadleśnictwa Oleśnica Śląska na lata 2023-2032 jako wydź. 276 g leśnictwa Sokołowice (obr. les. Twardogóra). Szczegóły dotyczące wewnętrznego podziału gruntów użytku ekologicznego obrazuje zamieszczona poniżej mapa. Użytek ekologiczny położony jest w zasięgu granic obszaru Natura 2000 Dolina Oleśnicy i Potoku Boguszyckiego PLH020091.

Celem ustanowienia użytku ekologicznego „Olsy Spalickie” jest ochrona cennych przyrodniczo gatunków flory i fauny. Nadzór nad użytkowaniem ekologicznym sprawuje Wójt Gminy Oleśnica.

Ryc. 23. Lokalizacja użytku ekologicznego „Olsy Spalickie” na tle podziału powierzchniowego nadleśnictwa

Użytek ekologiczny „Polana Grochowska” został powołany Uchwałą Nr V/47/2007 Rady Gminy Zawonia z dnia 30 marca 2007 r. w sprawie uznania za użytek ekologiczny obszaru „Polana Grochowska” na terenie wsi Grochowa (Dz. Urz. Woj. Dolno. z 2007 r. nr 116 poz. 1538). Użytek o łącznej powierzchni **54,33 ha** położony jest w gminie Zawonia i obejmuje działki ewidencyjne nr 57/120, 58/121, 69/122, 70/123 w obrębie ewidencyjnym Grochowa. Obszar oznaczony w planie urządzania lasu Nadleśnictwa Oleśnica Śląska na lata 2023-2032 jako wydz. 120 c-g, i, 121 a-g, l, 122 a-h, n, 123 a-b, d-f, j-k leśnictwa Grochowo. Szczegóły dotyczące wewnętrznego podziału gruntów użytku ekologicznego obrazuje zamieszczona poniżej mapa.

Ryc. 24. Lokalizacja użytku ekologicznego „Polana Grochowska” na tle podziału powierzchniowego nadleśnictwa

Celem ustanowienia użytku ekologicznego „Polana Grochowska” jest ochrona cennych przyrodniczo gatunków flory. Ze względu na specyficzne warunki ekologiczne, a zwłaszcza stosunki wodne, teren pełni rolę lokalnej ostoji różnorodności biologicznej. Nadzór nad użytkiem ekologicznym sprawuje Wójt Gminy Zawonia.

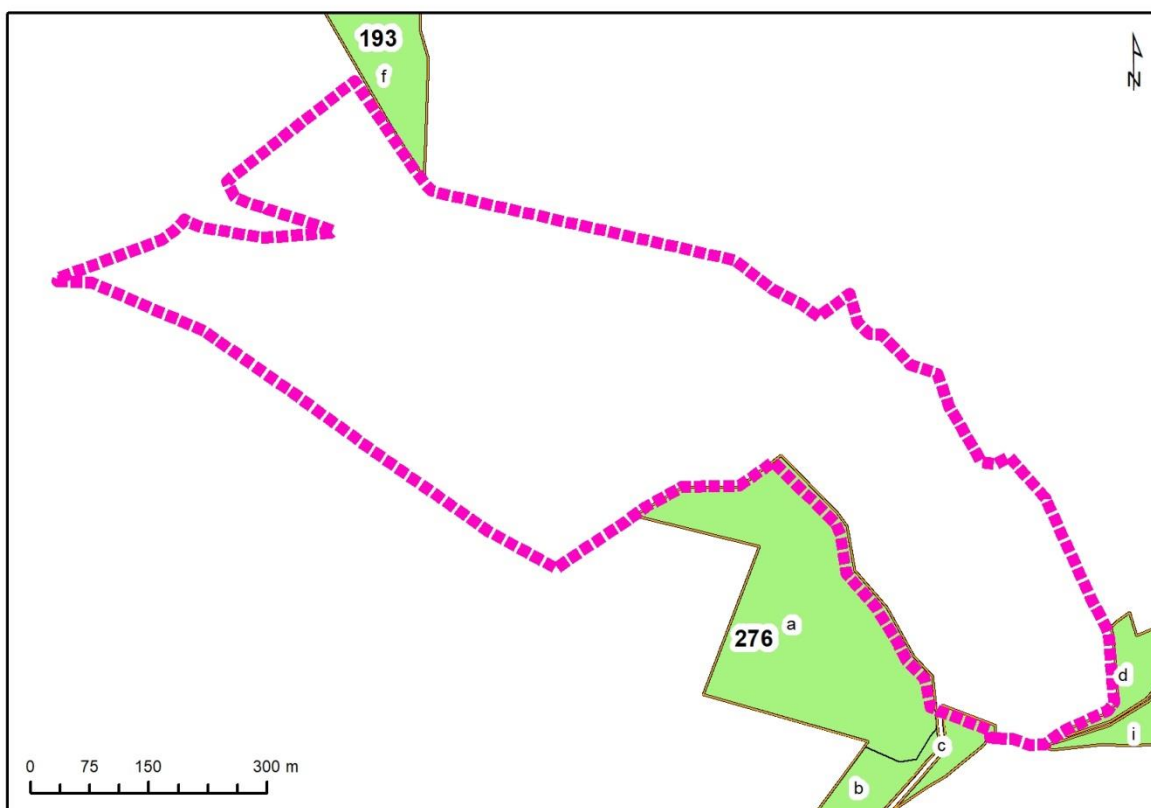
Zgodnie z §4 Uchwały Nr VI/47/2007 Rady Gminy Zawonia z dnia 30 marca 2007 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z 2007 r. nr 116 poz. 1538) na terenie użytku ekologicznego „Polana Grochowska” zabrania się:

- 1) niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obszaru;
- 2) uszkodzenia i zanieczyszczenia gleby;
- 3) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- 4) likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
- 5) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych;
- 6) zmiany sposobu użytkowania ziemi;
- 7) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów;

- 8) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, lęgówisk zwierzęcych oraz tarłisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 9) zbioru, niszczenia uszkodzenia roślin i grzybów;
- 10) umieszczenia tablic reklamowych.

Zakazy, o których mowa w § 4, nie dotyczą m.in. prac wykonywanych na potrzeby ochrony przyrody po uzgodnieniu z Radą Gminy Zawonia.

Użytek ekologiczny „Mokradła Boguszyckie” został powołany Uchwałą Nr XVIII/124/04 Rady Gminy Oleśnica z dnia 29 listopada 2004 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego „Mokradła Boguszyckie” (Dz. Urz. Woj. Dolno. z 2005 r. nr 7 poz. 198). Użytek o łącznej powierzchni **36,30 ha** położony jest w gminie Oleśnica i obejmuje działki ewidencyjne nr 200/2, 203 w obrębie ewidencyjnym Boguszyce oraz nr 155/3 w obrębie ewidencyjnym Sokołowice. Użytek zlokalizowany jest **poza gruntami w zarządzie** Nadleśnictwa Oleśnica Śląska, w zasięgu granic obszaru Natura 2000 Dolina Oleśnicy i Potoku Boguszyckiego PLH020091.

Ryc. 25. Lokalizacja użytku ekologicznego „Mokradła Boguszyckie” na tle podziału powierzchniowego nadleśnictwa

Tab. 15. Wykaz użytków ekologicznych zlokalizowanych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

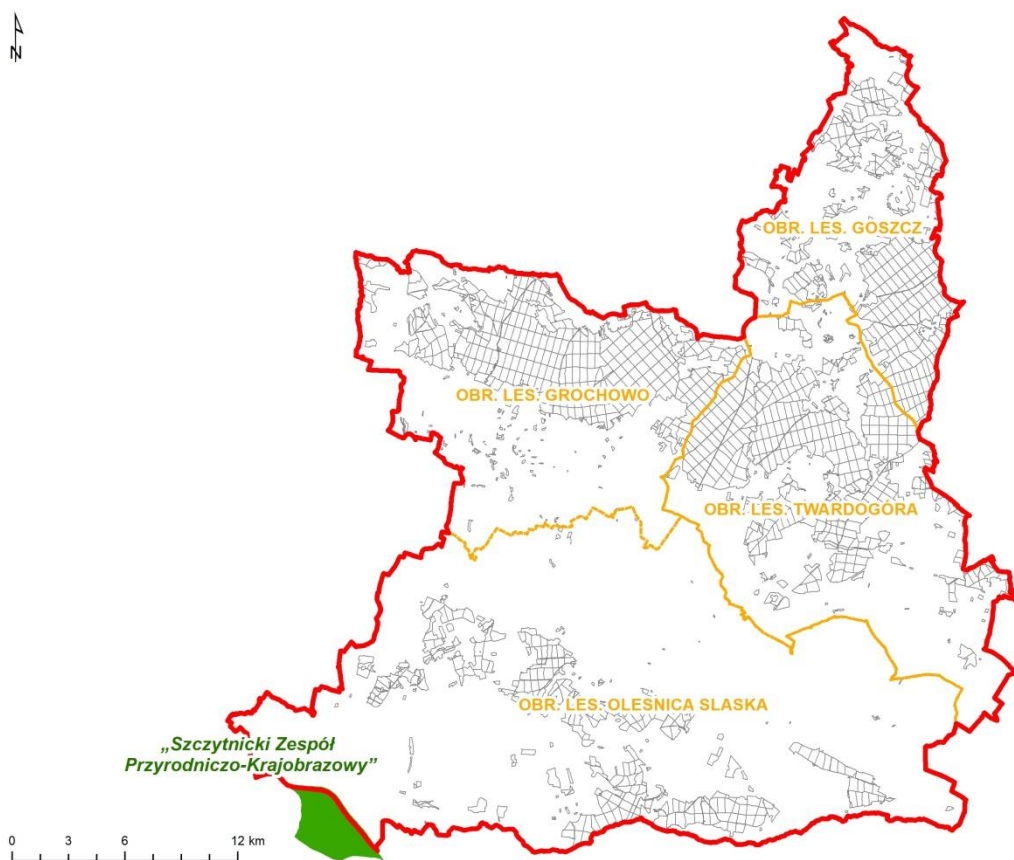
Lp.	Nazwa użytku ekologicznego	Rok powołania	Akt prawny	Położenie		Pow. [ha]	Walory przyrodnicze
				Obręb, leśnictwo, wydzielenie	Gmina, obr. ew., dz. ewid.		
1	„Las Boguszycki”	2007	Uchwała Nr IV/6/07 Rady Gminy Oleśnica z dnia 24 stycznia 2007 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z 2007 r. nr 53 poz. 558)	Twardogóra Miodary 190 a-h, 191 a-f, 190 ~a; 191 ~a; 192 a-d, g, i-j, m, o, z, 192 ~a~c; 201 a-i	Oleśnica Boguszyce 669, 670, 671, 672, 673/2, 675, 676, 678, 692, 693	70,72	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albae</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>), olsy źródłiskowe mokradłozka zaostrzona, czerwoczyk fioletek, czerwoczyk nieparek, kumak nizinny, bóbr europejski, wydra, mopek, nocek duży
2	„Leśne Stawki koło Goszcza”	1995	Rozp. Nr 1 Woj. Wroc. z dnia 3 stycznia 1995 r. (Dz. Urz. Woj. Wroc. z 1995 r. nr 1 poz.1); Rozp. Woj. Dolno. z dnia 22 sierpnia 2002 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z 2002 r. nr 185 poz. 2615)	Goszcz Twardogóra 98 d-j, l-m, 98 ~d~f, ~k~m; 99 a-c, 99 ~d~f, ~h; 108 f, h-j, 108 ~d, ~g~i; 109 a-b, d-f, l-m, 109 ~g~j; 120 d, 121 c-d, h, 121 ~g~j	Twardogóra Domasławice 281, 330, 331, 335, 336 Twardogóra Goszcz 606, 690, 691	55,31	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albae</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>), olsy źródłiskowe bielistka siwa, mokradłozka zaostrzona, płonnik pospolity, rokietnik pospolity, torowiec nastroszony, tujowiec tamaryszkowaty, widłoząb miotłowy kumak nizinny, traszka grzebieniasta, żółw błotny, wydra, bóbr europejski
3	„Olsy Sokołowickie”	2005	Uchwała Nr XIII/161/05 Rady Gminy Oleśnica z dnia 24 marca 2005 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z 2005 r. nr 67 poz. 1441)	Twardogóra Sokołowice 213 f-h, 213 ~b; 214 b, i-n, 214 ~c~f; 215 a-g, k-l, cx, 215 ~c~j; 268 b-c, f, h Twardogóra Ligota Polska 233 a-c, 233 ~c~f; 242 a-b, d-f, 242 ~a, ~c; 256 a-g, l, 256 ~a,~c	Oleśnica Sokołowice 579, 580, 581, 582, 567/2, 518, 521, 522, 528, 529, 530 Oleśnica Cieśle 299, 300, 301, 302	77,98	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albae</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>), olsy źródłiskowe śnieżyczka przebiśnieg, kukułka szerokolistna bóbr europejski, wydra, czerwoczyk fioletek, kumak nizinny

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lp.	Nazwa użytku ekologicznego	Rok powołania	Akt prawny	Położenie		Pow. [ha]	Walory przyrodnicze
				Obręb, leśnictwo, wydzielenie	Gmina, obr. ew., dz. ewid.		
4	„Olsy Spalickie”	2005	Uchwała Nr XIII/160/05 Rady Gminy Oleśnica z dnia 24 marca 2005 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z 2005 r. nr 67 poz. 1440)	Twardogóra Sokołowice 276 g, 276 ~b	Oleśnica Spalice 393	4,9483	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albae</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>), olsy źródłiskowe
5	„Polana Grochowska”	2007	Uchwała Nr V/47/2007 Rady Gminy Zawonia z dnia 30 marca 2007 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z 2007 r. nr 116 poz. 1538)	Twardogóra Grochowo 120 c-g, i, 120 ~a~b; 121 a-g, l, 121 ~a~b, ~d, ~i; 122 a-h, n, 122 ~a, ~d; 123 a-b, d-f, j-k, 123 ~a, ~d	Zawonia Grochowa 57/120, 58/121, 69/122, 70/123	54,33	pachnica dębowa kukułka szerokolistna, lilia złotogłów, listera jajowata, mieczyk dachówkowaty, nasięźrzał pospolity, pełnik europejski, śnieżyczka przebiśnieg, turzyca pchła, wawrzynek wilczelyko

IV.6. ZESPOŁY PRZYRODNICZO-KRAJOBRAZOWE

Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody (tekst jednolity – Dz.U. 2022 poz. 916) na ochronę w formie zespołu przyrodniczo-krajobrazowego zasługują *fragmenty krajobrazu naturalnego i kulturowego wyróżniające się walorami widokowymi lub estetycznymi* (art.43). Ustanowienie zespołu przyrodniczo-krajobrazowego następuje w drodze uchwały rady gminy. Projekty uchwał wymagają uzgodnienia z właściwym regionalnym dyrektorem ochrony środowiska. Aktualnie w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa (ale poza gruntami w zarządzie) znajduje się „Szczytnicki Zespół Przyrodniczo - Krajobrazowy”.

Ryc. 26. Lokalizacja Szczytnickiego Zespołu Przyrodniczo - Krajobrazowego w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

IV.6.1. ISTNIEJĄCE ZESPOŁY PRZYRODNICZO-KRAJOBRAZOWE

„Szczytnicki Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy” został powołany Uchwałą Nr XLV/627/97 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 28 listopada 1997 r. w sprawie wprowadzenia ochrony indywidualnej w drodze uznania za zespół przyrodniczo-krajobrazowy części śródmieścia we Wrocławiu w granicach wyznaczonych przez odcinki rzeki Odry, Starej Odry i Kanału Żeglownego oraz ulice: Paderewskiego, 9 Maja, Kosiby i Chełmońskiego (Biuletyn Urzędowy RMW z 1997 r. Nr 11, poz. 264). Kolejnymi aktami

prawnymi w sprawie zespołu przyrodniczo-krajobrazowego były: Uchwała Nr XLV/628/97 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 28 listopada 1997 r. w sprawie wprowadzenia ochrony indywidualnej w drodze uznania za zespół przyrodniczo-krajobrazowy części śródmieścia we Wrocławiu w granicach wyznaczonych przez odcinki Kanału Żeglownego oraz ulice: Paderewskiego, 9 Maja, Dembowskiego, Żmichowskiej i południową granicę cmentarza imienia Świętej Rodziny (Biuletyn Urzędowy RMW z 1997 r. Nr 11, poz. 265) oraz Uchwała Nr XLV/629/97 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 28 listopada 1997 r. w sprawie wprowadzenia ochrony indywidualnej w drodze uznania za zespół przyrodniczo-krajobrazowy części śródmieścia we Wrocławiu w granicach wyznaczonych przez odcinki Kanału Żeglownego, rzeki Odry oraz ulice: Chełmońskiego, Kosiby, Dembowskiego, Żmichowskiej i południową granicę cmentarza imienia Świętej Rodziny (Biuletyn Urzędowy RMW z 1997 r. Nr 11, poz. 266). Aktualnie obowiązującym aktem prawnym jest Uchwała Nr XV/483/99 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 9 grudnia 1999 r. w sprawie wprowadzenia ochrony indywidualnej w drodze uznania za zespół przyrodniczo-krajobrazowy części śródmieścia we Wrocławiu w granicach wyznaczonych przez Starą Odrę od zachodu, Kanał Żeglowny od północy i północnego wschodu, od południa - Kanał Opatowicki i rzekę Odrę (Biuletyn Urzędowy RMW z 1999 r. Nr 11, poz. 444) wraz ze zmianą wprowadzoną Uchwałą Nr XVIII/546/00 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 24 lutego 2000 r. w sprawie zmiany uchwały nr XV/483/99 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 9 grudnia 1999 r. w sprawie wprowadzenia ochrony indywidualnej w drodze uznania za zespół przyrodniczo-krajobrazowy części śródmieścia we Wrocławiu w granicach wyznaczonych przez Starą Odrę od zachodu, Kanał Żeglowny od północy i północnego wschodu, od południa - Kanał Opatowicki i rzekę Odrę (Biuletyn Urzędowy RMW z 2000 r. Nr 2, poz. 22).

„Szczytnicki Zespół Przyrodniczo - Krajobrazowy” obejmuje obszar o powierzchni **1131 ha**, położony na terenie obrębów ewid. Bartoszowice, Biskupin, Dąbie, Kowale, Opatowice, Plac Grunwaldzki, Sępolno, Strachocin, Swojczyce, Zacisze, Zalesie, w gminie Wrocław (powiat Wrocław). W granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa Oleśnica Śląska znajduje się niewielki fragment chronionego obszaru położony przy południowo-zachodniej granicy zasięgu terytorialnego nadleśnictwa, **poza gruntami w zarządzie LP**.

Celem ochrony „Szczytnicki Zespół Przyrodniczo - Krajobrazowy” jest zachowanie środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz jego walorów estetycznych.

IV.7. OCHRONA GATUNKOWA

Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody (tekst jednolity – Dz.U. 2022 poz. 916) ochrona gatunkowa ma na celu zapewnienie przetrwania i właściwego stanu ochrony dziko występujących na terenie kraju lub innych państw członkowskich Unii Europejskiej rzadkich, endemicznych, podatnych na zagrożenia i zagrożonych wyginięciem oraz objętych ochroną na podstawie przepisów umów międzynarodowych, których Rzeczpospolita Polska jest stroną, gatunków roślin, zwierząt i grzybów oraz ich siedlisk i ostoi, a także zachowanie różnorodności gatunkowej i genetycznej (art. 46 ust 2). W tym celu mogą być ustalane strefy ochrony (art. 46 ust 3).

IV.7.1. CHRONIONE I/LUB ZAGROŻONE GATUNKI ROŚLIN

Na podstawie zebranych danych na temat występowania na terenie nadleśnictwa cennych gatunków roślin ustalono, że w zasięgu jego granic zinwentaryzowano dotychczas 118 gatunków roślin rzadkich i chronionych. Spośród nich 18 objętych jest ochroną ścisłą, 60 ochroną częściową, zaś pozostałe 40 gatunków znajduje się na listach zagrożonych gatunków w skali kraju lub regionu.

Do gatunków szczególnie zagrożonych w skali kraju, odnotowanych w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Oleśnica Śląska należą gatunki podlegające ochronie gatunkowej: długosz królewski *Osmunda regalis*, goryczka wąskolistna *Gentiana pneumonanthe*, grzybieńczyk wodny *Nymphoides peltata*, jarząb szwedzki *Sorbus intermedia*, koleantus delikatny *Coleanthus subtilis* (DS. zał. II, IV), kosaciec syberyjski *Iris sibirica*, nadwodnik naprzeciwlistny *Elatine hydropiper*, nasięźrzał pospolity *Ophioglossum vulgatum*, obuwik pospolity *Cypripedium calceolus* (DS. zał. II, IV), pełnik europejski *Trollius europaeus*, śniedek cienkolistny *Ornithogalum collinum*, turzyca pchła *Carex pulicaris*, widlicz cyprysowy *Diphasiastrum tristachyum* oraz gatunki niechronione: brodobrzanka wodna *Catabrosa aquatica*, dziewięciornik błotny *Parnassia palustris*, rzeżucha drobnokwiatowa *Cardamine parviflora*.

Duża część ze zinwentaryzowanych gatunków należy również do grupy roślin zagrożonych w skali regionu. Do najbardziej zagrożonych gatunków na obszarze Dolnego Śląska, odnotowanych w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Oleśnica Śląska należą gatunki podlegające ochronie gatunkowej: bagno zwyczajne *Ledum palustre*, bobrek trójlistkowy *Menyanthes trifoliata*, kukułka krwista *Dactylorhiza incarnata*, kukułka plamista *Dactylorhiza maculata*, orlik pospolity *Aquilegia vulgaris*, pokrzyk wilcza jagoda *Atropa bella-donna*, salwinia pływająca *Salvinia natans*, widlicz spłaszczony *Diphasiastrum complanatum* oraz gatunki niechronione: kąkol polny *Agrostemma githago*, pajęcznica gałęzista *Anthericum ramosum*, przętka pospolita *Hippuris vulgaris*, skrzyp olbrzymi *Equisetum*

telmateia, szalwia lepka *Salvia glutinosa*, turzyca nitkowata *Carex lasiocarpa*, wełnianka szerokolistna *Eriophorum latifolium*.

Do pozostałych gatunków odnotowanych w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Oleśnica Śląska o najniższym statusie zagrożenia w skali kraju lub regionu, albo jego braku należą gatunki podlegające ochronie gatunkowej: bielistka siwa *Leucobryum glaucum*, brodawkowiec czysty *Pseudoscleropodium purum*, cebulica dwulistna *Scilla bifolia*, centuria pospolita *Centaurium erythraea*, cis pospolity *Taxus baccata*, drabik drzewkowaty *Climacium dendroides*, dzióbekowiec bruzdowany *Eurhynchium striatum*, dzióbekowiec Zetterstedta *Eurhynchium angustirete*, fałdownik nastroszony *Rhytidiadelphus squarrosus*, fałdownik szeleszczący *Rhytidiadelphus triquetrus*, gajnik lśniący *Hylocomium splendens*, groszek błotny *Lathyrus palustris*, grzybień biały *Nymphaea alba*, grzybień północny *Nymphaea candida*, kocanki piaskowe *Helichrysum arenarium*, kruszczyk szerokolistny *Epipactis helleborine*, kukulka Fuchsa *Dactylorhiza fuchsii*, kukulka szerokolistna *Dactylorhiza majalis*, lilia złotogłów *Lilium martagon*, listera jajowata *Listera ovata*, miodownik melisowaty *Melittis melissophyllum*, mokradłoszka zaostrowana *Calliergonella cuspidata*, naparstnica zwyczajna *Digitalis grandiflora*, natorfek nagi *Odontoschisma denudatum*, parzydło leśne *Aruncus sylvestris*, pierwiosnek wyniosły *Primula elatior*, piórosz pierzasty *Ptilium crista-castrensis*, płonnik pospolity *Polytrichum commune*, podkolan biały *Platanthera bifolia*, próchniczek błotny *Aulacomnium palustre*, rokietnik pospolity *Pleurozium schreberi*, śnieżyca wiosenna *Leucoium vernum*, śnieżyczka przebiśnieg *Galanthus nivalis*, torfowiec błotny *Sphagnum palustre*, torfowiec kończysty *Sphagnum fallax*, torfowiec nastroszony *Sphagnum squarrosum*, torfowiec obły *Sphagnum teres*, torfowiec pogięty *Sphagnum flexuosum*, torfowiec szpiczastolistny *Sphagnum cuspidatum*, tujowiec tamaryszkowaty *Thuidium tamariscinum*, wawrzynek wilczczyko *Daphne mezereum*, wiciokrzew pomorski *Lonicera periclymenum*, widłoząb kędzierzawy *Dicranum polysetum*, widłoząb miotłowy *Dicranum scoparium*, włosienicznik rzeczny *Batrachium fluitans*, włosienicznik skąpopręcikowy *Batrachium trichophyllum* oraz gatunki niechronione: cibora brunatna *Cyperus fuscus*, czartawa pośrednia *Circaea intermedia*, fiołek przedziwny *Viola mirabilis*, groszek skrzydlasty *Lathyrus montanus*, gruszkówka jednostronna *Orthilia secunda*, gruszczyca okrągłolistna *Pyrola rotundifolia*, jeżogłówka zapoznana *Sparganium neglectum*, kokorycz wątła *Corydalis intermedia*, kostrzewa leśna *Festuca altissima*, manna gajowa *Glyceria nemoralis*, mysiurek drobny *Myosurus minimus*, namulnik brzegowy *Limosella aquatica*, ostróżeczka polna *Consolida regalis*, przytulia okrągłolistna *Galium rotundifolium*, rutewka wąskolistna *Thalictrum lucidum*, rutewka żółta *Thalictrum flavum*, rześl hakowata *Callitriche hamulata*, siedmiopalecznik błotny *Comarum palustre*, sit drobny *Juncus bulbosus*, starzec kędzierzawy *Senecio rivularis*, śniedek baldaszkowaty *Ornithogalum umbellatum*, turzyca

tunikowa *Carex appropinquata*, wełnianka pochwowata *Eriophorum vaginatum*, zdrojówka rutewkowata *Isopyrum thalictroides*, żurawina błotna *Oxycoccus palustris*.

Szczegółowe informacje na temat lokalizacji stanowisk poszczególnych gatunków na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska zawiera załącznik nr 1 „Lokalizacja stanowisk chronionych i/lub zagrożonych gatunków roślin i grzybów” do programu ochrony przyrody. W przypadku cennych gatunków roślin, w sytuacji przewidywanego potencjalnie negatywnego oddziaływania zapisów PUL sformułowano działania minimalizujące zamieszczone w tabeli XXIII, stanowiącej załącznik do programu ochrony przyrody.

IV.7.1.1. PRZEGLĄD CENNYCH GATUNKÓW ROŚLIN NA GRUNTACH W ZARZĄDZIE NADLEŚNICTWA

Gatunki, których nie dotyczy odstępstwo opisane w § 8 pkt 1 Rozp. Min. Środ. z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. 2014 poz. 1409):

- ochrona ścisła – długosz królewski *Osmunda regalis* (1 stanowisko), jarząb szwedzki *Sorbus intermedia* (1 stanowisko).

Stanowiska gatunków należy stale wyłączać z prac gospodarczych.

Gatunki, których nie dotyczy odstępstwo opisane w § 8 pkt 1 Rozp. Min. Środ. z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. 2014 poz. 1409), wymagające ochrony czynnej:

- ochrona ścisła – obuwik pospolity *Cypripedium calceolus* (2 stanowiska).

Stanowiska gatunków należy stale wyłączać z prac gospodarczych. Ochrona czynna gatunków obejmuje działania związane z zachowaniem siedlisk, w których występują.

Gatunki wymagające ochrony czynnej zgodnie z Rozp. Min. Środ. z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. 2014 poz. 1409):

- ochrona ścisła – kosaciec syberyjski *Iris sibirica* (1 stanowisko), mieczyk dachówkowaty *Gladiolus imbricatus* (3 stanowiska), nasięźrzał pospolity *Ophioglossum vulgatum* (1 stanowisko), pełnik europejski *Trollius europaeus* (1 stanowisko), śniedek cienkolistny *Ornithogalum collinum* (1 stanowisko), turzyca pchła *Carex pulicaris* (1 stanowisko).

Ochrona czynna gatunków obejmuje działania związane z zachowaniem siedlisk, w których występują, tj. siedlisk łąkowych oraz podmokłych.

Gatunki rzadkie siedlisk leśnych:

- ochrona ścisła – lilia złotogłów *Lilium martagon* (3 stanowiska),
- ochrona częściowa – cis pospolity *Taxus baccata* (5 stanowisk), kruszczyk szerokolistny *Epipactis helleborine* (5 stanowisk), listera jajowata *Listera ovata* (5 stanowisk), naparstnica zwyczajna *Digitalis grandiflora* (3 stanowiska), orlik pospolity *Aquilegia vulgaris* (1 stanowisko), parzydło leśne *Aruncus sylvestris* (1 stanowisko), płonnik pospolity *Polytrichum commune* (4 stanowiska), podkolan biały *Platanthera bifolia* (7 stanowisk), pomocnik baldaszkowy *Chimaphila umbellata* (2 stanowiska), śnieżycza wiosenna *Leucoium vernum* (6 stanowisk), tujowiec tamaryszkowaty *Thuidium tamariscinum* (1 stanowisko),
- gatunki niechronione, zagrożone w skali kraju i Dolnego Śląska – fiołek przedziwny *Viola mirabilis* (3 stanowiska), kokorycz wątła *Corydalis intermedia* (1 stanowisko), zdrojówka rutewkowata *Isopyrum thalictroides* (1 stanowisko).

Gatunki pospolite siedlisk leśnych:

- ochrona częściowa – brodawkowiec czysty *Pseudoscleropodium purum* (17 stanowisk), gajnik lśniący *Hylocomium splendens* (12 stanowisk), rokietyk pospolity *Pleurozium schreberi* (55 stanowisk), śnieżyczka przebiśnieg *Galanthus nivalis* (29 stanowisk), wawrzynek wilczełyko *Daphne mezereum* (77 stanowisk), widłak goździsty *Lycopodium clavatum* (49 stanowisk), widłak jałowcowaty *Lycopodium annotinum* (66 stanowisk), widłoząb kędzierzawy *Dicranum polysetum* (18 stanowisk), widłoząb miotłowy *Dicranum scoparium* (18 stanowisk).

Gatunki siedlisk podmokłych (torfowisk, trzęsawisk, młak i źródlisk):

- ochrona częściowa – bagno zwyczajne *Ledum palustre* (12 stanowisk), bielistka siwa *Leucobryum glaucum* (22 stanowiska), bobrek trójlistkowy *Menyanthes trifoliata* (1 stanowisko), mokradłoszka zaostrowana *Calliergonella cuspidata* (2 stanowiska), torfowiec błotny *Sphagnum palustre* (1 stanowisko), torfowiec nastroszony *Sphagnum squarrosum* (1 stanowisko).

Gatunki siedlisk ściśle wodnych:

- ochrona częściowa – grzybienie białe *Nymphaea alba* (3 stanowiska), włosienicznik rzeczny *Batrachium fluitans* (2 stanowiska).

Gatunki siedlisk łąkowych, traworośli i obrzeży lasów:

- ochrona częściowa – kocanki piaszkowe *Helichrysum arenarium* (10 stanowisk),
- gatunki niechronione, zagrożone w skali Dolnego Śląska – śniedek baldaszkowaty *Ornithogalum umbellatum* (2 stanowiska).

Szczegółowe informacje na temat lokalizacji stanowisk poszczególnych gatunków na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska zawiera załącznik nr 1 do programu ochrony przyrody.

IV.7.1.2. POZOSTAŁE CENNE GATUNKI ROŚLIN NIEPOTWIERDZONE NA GRUNTACH W ZARZĄDZIE NADLEŚNICTWA

Do gatunków roślin wskazywanych, jako występujące w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa, ale **niepotwierdzonych na gruntach w zarządzie nadleśnictwa** należą:

- ochrona ścisła – goryczka wąskolistna *Gentiana pneumonanthe*, grzybieńczyk wodny *Nymphoides peltata*, koleantus delikatny *Coleanthus subtilis*, kukulka Fuchsa *Dactylorhiza fuchsii*, natorfek nagi *Odontoschisma denudatum*, pływacz drobny *Utricularia minor*, salwinia pływająca *Salvinia natans*, widlicz cyprysowy *Diphasiastrum tristachyum*,
- ochrona częściowa – brodaczka zwyczajna *Usnea filipendula*, cebulica dwulistna *Scilla bifolia*, centuria pospolita *Centaurium erythraea*, chrobotek leśny *Cladonia arbuscula*, chrobotek najeżony *Cladonia portentosa*, chrobotek reniferowy *Cladonia rangiferina*, chrobotek smukły *Cladonia ciliata*, drabik drzewkowaty *Climacium dendroides*, dzióbekowiec bruzdowany *Eurhynchium striatum*, dzióbekowiec Zetterstedta *Eurhynchium angustirete*, fałdownik nastroszony *Rhytidiadelphus squarrosus*, fałdownik szeleszczący *Rhytidiadelphus triquetrus*, groszek błotny *Lathyrus palustris*, grzybienie północne *Nymphaea candida*, kukulka krwista *Dactylorhiza incarnata*, kukulka plamista *Dactylorhiza maculata*, kukulka szerokolistna *Dactylorhiza majalis*, miodownik melisowaty *Melittis melissophyllum*, nadwodnik naprzeciwlistny *Elatine hydropiper*, pierwiosnek wyniosły *Primula elatior*, piórosz pierzasty *Ptilium crista-castrensis*, pokrzyk wilcza jagoda *Atropa bella-donna*, próchniczek błotny *Aulacomnium palustre*, torfowiec kończysty *Sphagnum fallax*, torfowiec obły *Sphagnum teres*, torfowiec pogięty *Sphagnum flexuosum*, torfowiec szpiczastolistny *Sphagnum cuspidatum*, wiciokrzew pomorski *Lonicera periclymenum*, widlicz spłaszczony *Diphasiastrum complanatum*, włosienicznik skąpopręcikowy *Batrachium trichophyllum*,
- gatunki niechronione, zagrożone w skali regionu lub kraju – brodobrzanka wodna *Catabrosa aquatica*, chrobotek gronkowaty *Cladonia botrytes*, cibora brunatna *Cyperus fuscus*, czartawa pośrednia *Circaea intermedia*, dziewięciornik błotny *Parnassia palustris*, groszek skrzydlasty *Lathyrus montanus*, gruszkówka jednostronna *Orthilia secunda*, gruszyczka okrągłolistna *Pyrola rotundifolia*, jeżogłówka zapoznana *Sparganium neglectum*, kąkol polny *Agrostemma githago*,

kostrzewa leśna *Festuca altissima*, manna gajowa *Glyceria nemoralis*, mąkla tarniowa *Evernia prunastri*, mysiorek drobny *Myosurus minimus*, namulnik brzegowy *Limosella aquatica*, ostróżeczka polna *Consolida regalis*, pajęcznica gałęzista *Anthericum ramosum*, płucnik modry *Platismatia glauca*, przęstka pospolita *Hippuris vulgaris*, przytulia okrągłolistna *Galium rotundifolium*, rutewka wąskolistna *Thalictrum lucidum*, rutewka żółta *Thalictrum flavum*, rzeżucha drobnokwiatowa *Cardamine parviflora*, rzęśl hakowata *Callitriche hamulata*, siedmiopalecznik błotny *Comarum palustre*, sit drobny *Juncus bulbosus*, skrzyp olbrzymi *Equisetum telmateia*, starzec błotny *Senecio congestus*, starzec kędzierzawy *Senecio rivularis*, szaflwia lepka *Salvia glutinosa*, turzyca nitkowata *Carex lasiocarpa*, turzyca tunikowa *Carex appropinquata*, wełnianka pochwowata *Eriophorum vaginatum*, wełnianka szerokolistna *Eriophorum latifolium*, żurawina błotna *Oxycoccus palustris*.

IV.7.1.3. ZAGROŻENIA I ZALECENIA OCHRONNE DLA NAJCENNIJSZYCH GATUNKÓW ROŚLIN

Obuwik pospolity *Cypripedium calceolus*

Optimum występowania gatunek osiąga w zbiorowiskach okrajowych, zaroślach kserotermicznych i lasach o luźnym drzewostanie (buczynach, grądach, dąbrowach, borach mieszanych). Preferuje gleby ubogie w azot, o odczynie zbliżonym do obojętnego, zasobne w wapń, średnio wilgotne lub zmiennowilgotne. Jest to roślina wieloletnia, zimujące pączki znajdują się na podziemnych kłączach. Wegetacja rozpoczyna się w kwietniu, kwitnienie od połowy maja do połowy lipca. Owoce dojrzewają w sierpniu, nasiona rozsiewają się we wrześniu i październiku. Rozwój zarodka jest, podobnie jak u innych storczyków, uzależniony od obecności grzybów mikoryzowych z grupy podstawczaków, opisywanych pod nazwą *Rhizoctonia repens*. Przez pierwsze 3-4 lata rozwój osobnika przebiega w glebie kosztem grzywni. Pełen cykl rozwojowy od nasienia do nasienia trwać może od 6 do 15 lat. Kluczowe dla bytowania populacji obuwika w lasach są warunki świetlne. Nie występuje lub rośnie bardzo słabo wśród gęstych krzewów i w luźnych, niskich murawach ze względu na zbyt duże ocienienie lub zbyt intensywne światło. Najlepsze warunki występują w lukach drzewostanu. Dla długotrwałego istnienia populacji ważne jest także występowanie miejsc optymalnych dla kiełkowania i wzrostu młodych osobników, jak odsłonięta gleba na skutek działania zwierząt czy wykrotów, w lasach gospodarczych mogą to być m.in. szlaki zrywkowe (Kucharczyk 2010). Najważniejszymi czynnikami prowadzącymi do zaniku populacji obuwika są procesy prowadzące do wzrostu ocienienia stanowisk. Utrzymanie leśnych stanowisk obuwika wymaga stosowania zabiegów ochrony aktywnej, głównie okresowego prześwietlania drzewostanów (Kaźmierczakowa i in. 2014).

Długosz królewski *Osmunda regalis*

Długosz królewski jest gatunkiem leśnym, higrofilnym, występującym głównie na torfach niskich, rzadziej na wilgotnych glebach piaszczystych z grubą warstwą próchniczną. Zajmuje zwykle podmokłe zagłębienia terenu, na obszarach zmeliorowanych często utrzymuje się w rowach odwadniających. Najlepszy rozwój osiągają rośliny rosnące przy małym zacienieniu (do 25% pokrycia) (Michalik 1997). Sama paproć może dorastać do 1,5-2 m wysokości. Liście długoogonkowe, do 40 cm szerokości, zewnętrzne całe płonne, wewnętrzne w górnej części przekształcone w liście zarodnikonośne. Zarodniki dojrzewają w maju-czerwcu (Pękoś-Mirkowa i Mirek 2006).

Zagrożeniem dla gatunku jest przede wszystkim obniżenie poziomu wód gruntowych, gdyż zmniejszenie wilgotności może hamować rozmnażanie generatywne. Podobnie nadmierne zakwaszenie gleby utrudnia rozwój przedrośli oraz grzybów potrzebnych do ich rozwoju. Zacienienie ponad 50% może również prowadzić do znaczącego ograniczenia wzrostu kęp. Ochrona stanowisk długosza powinna obejmować poprawę stosunków wodnych oraz regenerację korzystnych dla długosza biotopów. Wskazane są zabiegi odsłaniające jego stanowiska w miarę ich ocieniania przez rozrastające się krzewy i drzewa. W celu oceny skuteczności ochrony należy przeprowadzać regularnie monitoring stanowisk i w razie potrzeby korygować zabiegi ochronne (Michalik 1997).

IV.7.1.4. PAŃSTWOWY MONITORING GATUNKÓW ROŚLIN

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Oleśnica Śląska w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska prowadzony jest monitoring wybranych gatunków roślin. W latach 2006-2014 projekt realizowany był w całości przez Instytut Ochrony Przyrody Polskiej Akademii Nauk. W latach 2015-2018 projekt realizowany był na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska przez zespół ekspertów i finansowany ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. W latach 2020-2021 prowadzono kontynuację badań z lat poprzednich.

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Oleśnica Śląska zlokalizowane są cztery punkty monitoringowe gatunków roślin, dotyczą one bielistki siwej *Leucobryum glaucum*, chrobotków *Cladonia* spp. oraz koleantusa delikatnego *Coleanthus subtilis*. Stanowiska bielistki siwej i chrobotków znajdują się na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska, pozostałe stanowisko koleantusa delikatnego *Coleanthus subtilis* zlokalizowane jest poza gruntami nadleśnictwa w zasięgu granic obszaru Natura 2000 Stawy w Borowej PLH020045. Ostatnie wyniki z przeprowadzonych badań dotyczące bielistki siwej i chrobotków pochodzą z 2015 r., a dotyczące koleantusa delikatnego z 2021 r.

Tab. 16. Zestawienie wyników monitoringu gatunków roślin w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lokalizacja stanowiska	Obszar Natura 2000	Nazwa gatunku	Nazwa stanowiska	Rok badań	Ocena ogólna	Perspektywy zachowania	Stan populacji	Stan siedliska	Uwagi GIOŚ
Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	-	Bielistka siwa <i>Leucobryum glaucum</i>	Sokołowice 1	2015	U2	FV	U2	U2	Stanowisko Sokołowice 1 położone jest w kompleksie borów świeżych i mieszanych świeżych. Drzewostan na stanowisku sosnowy w wieku około 85 lat z niewielkim udziałem dęba w wieku około 65 lat. Stanowisko Sokołowice 3 położone jest w kompleksie borów świeżych i mieszanych świeżych. Drzewostan na stanowisku sosnowy w wieku około 30 lat i 100 lat. Stanowisko znajduje się przy drodze leśnej. <u>Aktualne oddziaływania:</u> brak. <u>Zagrożenia przyszłe, przewidywane oddziaływania:</u> w dłuższej perspektywie mechaniczne niszczenie w wyniku rębni. Poszerzenie drogi leśnej może spowodować uszkodzenie mechaniczne okazów jak również wzmożona penetracja. Mechaniczne niszczenie. <u>Proponowane działania ochronne:</u> brak.
			Sokołowice 3	2015	U2	FV	U2	U2	
Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	-	Chrobotki <i>Cladonia spp.</i>	Sokołowice 2	2015	U2	U1	U2	U2	Stanowisko zlokalizowane w kompleksie borów świeżych. Drzewostan na stanowisku sosnowy w wieku około 35 lat. Prowadzona normalna gospodarka leśna. <u>Aktualne oddziaływania:</u> brak. <u>Zagrożenia przyszłe, przewidywane oddziaływania:</u> pozostawianie gałęzi na dnie lasu przyczynia się do zaniku runa chrobotkowego. Mechaniczne niszczenie podczas prac pielęgnacyjnych. Wzrost młodnika w sąsiednim wydzieleniu leśnym może powodować zamieranie chrobotków. Ocienienie. <u>Proponowane działania ochronne:</u> brak.

Lokalizacja stanowiska	Obszar Natura 2000	Nazwa gatunku	Nazwa stanowiska	Rok badań	Ocena ogólna	Perspektywy zachowania	Stan populacji	Stan siedliska	Uwagi GIOŚ
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Stawy w Borowej PLH020045	Koleantus delikatny <i>Coleanthus subtilis</i>	Borowa Oleśnicka	2021	U1	FV	U1	U1	<p>Stanowisko gatunku znajduje się na jednym ze stawów. Stawy są objęte gospodarką rybacką. W pierwszej połowie sezonu wegetacyjnego (do końca maja) stawy nie są napełnione, co umożliwia rozwój roślinności namuliskowej, w tym licznych płatów z dominacją koleantusa delikatnego. Stosowane zabiegi (płytki orka) mająca na celu ograniczanie arealu zajmowanego przez szuwary i inne zbiorowiska roślinne, jak dotąd sprzyjają rozwojowi kolenatusa, tworzącego populacje zajmującą areal ponad 10 ha.</p> <p><u>Aktualne oddziaływania:</u> oddziaływanie dróg kolejowych i akwakultury śródkowodnej zbliżone do stanu w okresie poprzedniej oceny. W porównaniu z poprzednim okresem monitoringowym nastąpił wzrost udziału przetacznika obcego w zbiorowiskach roślinności namuliskowej. na stawie w Rakowie gospodarka rybacka nie została dostosowana do potrzeb ochrony gatunku.</p> <p><u>Zagrożenia przyszłe, przewidywane oddziaływania:</u> tereny przemysłowe i handlowe, intensywna hodowla ryb, intensyfikacja, rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych z powodu działalności związanej z rolnictwem i leśnictwem, problematyczne gatunki rodzime, usuwanie osadów (mułu), zaniechanie gospodarki wodnej, inne spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych, zmiana składu gatunkowego (sukcesja), nagromadzenie materii organicznej, eutrofizacja (naturalna), konkurencja.</p> <p><u>Proponowane działania ochronne:</u> brak.</p>

IV.7.2. CHRONIONE I/LUB ZAGROŻONE GATUNKI GRZYBÓW

Dane na temat występowania zagrożonych i chronionych gatunków grzybów na terenie nadleśnictwa pochodzą z danych udostępnionych przez pracowników Nadleśnictwa Oleśnica Śląska. W zasięgu terytorialnym nadleśnictwa zinwentaryzowano dotychczas 10 chronionych i/lub zagrożonych gatunków grzybów.

Szczegółowe informacje na temat lokalizacji stanowisk poszczególnych gatunków na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska zawiera załącznik nr 1 „*Lokalizacja stanowisk chronionych i/lub zagrożonych gatunków roślin i grzybów*” do programu ochrony przyrody. W przypadku cennych gatunków grzybów, w sytuacji przewidywanego potencjalnie negatywnego oddziaływania zapisów PUL sformułowano działania minimalizujące zamieszczone w tabeli XXIII, stanowiącej załącznik do programu ochrony przyrody.

IV.7.2.1. PRZEGLĄD CENNYCH GATUNKÓW GRZYBÓW NA GRUNTACH W ZARZĄDZIE NADLEŚNICTWA

Na gruntach w zarządzie nadleśnictwa zostały odnotowane 1 gatunek grzybów wielkoowocnikowych oraz 1 gatunek grzybów zlichenizowanych (porostów):

- ochrona częściowa – płucnica islandzka *Cetraria islandica* (17 stanowisk),
- gatunki niechronione, zagrożone w skali kraju lub regionu – szmaciak gałęzisty *Sparassis crispa* (2 stanowiska).

Szczegółowe informacje na temat lokalizacji stanowisk poszczególnych gatunków na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska zawiera załącznik nr 1 do programu ochrony przyrody.

IV.7.2.2. POZOSTAŁE CENNE GATUNKI GRZYBÓW NIEPOTWIERDZONE NA GRUNTACH W ZARZĄDZIE NADLEŚNICTWA

Do gatunków porostów wskazywanych jako występujące w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa, ale **niepotwierdzonych na gruntach w zarządzie nadleśnictwa** należą:

- ochrona częściowa – brodaczka zwyczajna *Usnea filipendula*, chrobotek leśny *Cladonia arbuscula*, chrobotek najeżony *Cladonia portentosa*, chrobotek reniferowy *Cladonia rangiferina*, chrobotek smukły *Cladonia ciliata*,
- gatunki niechronione, zagrożone w skali kraju – chrobotek gronkowy *Cladonia botrytes*, mąkla tarniowa *Evernia prunastri*, płucnik modry *Platismatia glauca*.

IV.7.3. CHRONIONE I/LUB ZAGROŻONE GATUNKI ZWIERZĄT

Na podstawie zebranych danych na temat występowania na terenie nadleśnictwa cennych i rzadkich gatunków zwierząt ustalono, że w zasięgu jego granic odnotowano występowanie 320 gatunków chronionych i/lub zagrożonych. Spośród nich 241 objętych jest ochroną ścisłą, 61 ochroną częściową, pozostałe gatunki nie są chronione, ale posiadają kategorię gatunków zagrożonych w skali kraju bądź stanowią przedmiot zainteresowania UE.

Do gatunków szczególnie cennych, zagrożonych w skali kraju i regionu, podawanych dla obszaru Nadleśnictwa Oleśnica Śląska należą:

- **ssaki** – bóbr europejski *Castor fiber*, mopek *Barbastella barbastellus*, nocek duży *Myotis myotis*, wilk *Canis lupus*, wydra *Lutra lutra*;
- **ptaki** – batalion *Philomachus pugnax*, bączek *Ixobrychus minutus*, biegus zmienny *Calidris alpina*, błotniak łąkowy *Circus pygargus*, błotniak zbożowy *Circus cyaneus*, derkacz *Crex crex*, gadożer *Circaetus gallicus*, kobczyk *Falco vespertinus*, łączak *Tringa glareola*, mewa czarnogłowa *Ichthyaetus melanocephalus*, mewa mała *Hydrocoloeus minutus*, nur czarnoszyi *Gavia arctica*, ortolan *Emberiza hortulana*, podgorzałka *Aythya nyroca*, rybitwa czarna *Chlidonias niger*, rybołów *Pandion haliaetus*, siewka złota *Pluvialis apricaria*, sokół wędrowny *Falco peregrinus*, świergotek polny *Anthus campestris*;
- **gady** – żółw błotny *Emys orbicularis*;
- **plazy** – kumak nizinny *Bombina bombina*, traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*;
- **ryby** – koza złotawa *Sabanejewia aurata*, miętus *Lota lota*, piskorz *Misgurnus fossilis*, różanka *Rhodeus amarus* (DS. zał. II);
- **minogi** – minóg strumieniowy *Lampetra planeri*;
- **bezkrzęgowce** – barczatka kataks *Eriogaster catax*, biegacz szykowny *Carabus nitens*, czerwoczyk fioletek *Lycaena helle*, kozioróg dębosz *Cerambyx cerdo*, kwietnica okazała *Protaetia aeruginosa*, modliszka zwyczajna *Mantis religiosa*, pachnica dębowa *Osmoderma eremita*, pijawka lekarska *Hirudo medicinalis*, przeplatka aurinia *Euphydryas aurinia*, skójka gruboskorupowa *Unio crassus*, szczeżuja wielka *Anodonta cygnea*, szlaczkoń szafraniec *Colias myrmidone*, tęgosz rdzawy *Elater ferrugineus*.

Szczegółowe informacje na temat miejsc obserwacji poszczególnych gatunków na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska zawiera załącznik nr 2 „Lokalizacja miejsc obserwacji chronionych i/lub zagrożonych gatunków zwierząt” do programu ochrony przyrody. Dodatkowo załącznik nr 7 zawiera informacje na temat lokalizacji stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania gatunków ptaków na gruntach w zarządzie nadleśnictwa (dane te stanowią informacje wrażliwe i nie podlegają upublicznieniu).

W przypadku cennych gatunków zwierząt, w sytuacji przewidywanego potencjalnie negatywnego oddziaływania zapisów PUL sformułowano działania minimalizujące zamieszczone w tabeli XXIII, stanowiącej załącznik do programu ochrony przyrody.

IV.7.3.1. SSAKI

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Oleśnica Śląska występuje 30 cennych gatunków ssaków, w tym 15 gatunków nietoperzy, 3 gatunki gryzoni, 5 gatunków drapieżnych oraz 7 gatunków owadożernych.

Gatunki terenów leśnych (drzewostany w bezpośrednim sąsiedztwie wód płynących lub otwartych powierzchni mokradeł):

- ochrona ścisła – karlik drobny *Pipistrellus pygmaeus* (DS. zał. IV), karlik malutki *Pipistrellus pipistrellus* (DS. zał. IV), karlik średni / większy / malutki / drobny *Pipistrellus kuhlii / nathusii / pipistrellus / pygmaeus* (DS. zał. IV), karlik większy *Pipistrellus nathusii* (DS. zał. IV), mroczek posrebrzany *Vespertilio murinus* (DS. zał. IV), nocek rudy *Myotis daubentonii* (DS. zał. IV);
- ochrona częściowa - bóbr europejski *Castor fiber* (DS. zał. II i IV), rzęsorek rzeczek *Neomys fodiens*, wydra *Lutra lutra* (DS. zał. II i IV).

Gatunki terenów leśnych (drzewostany starszych klas wieku):

- ochrona ścisła – borowiec wielki *Nyctalus noctula* (DS. zał. IV), gacek brunatny *Plecotus auritus* (DS. zał. IV), gacek szary *Plecotus austriacus* (DS. zał. IV), mopek *Barbastella barbastellus* (DS. zał. II i IV), nocek Alkatoe / Brandta / wąsatek *Myotis alcaethoe / brandtii / mystacinus* (DS. zał. IV), nocek Brandta / nocek wąsatek *Myotis brandtii / alcaethoe* (DS. zał. IV), nocek duży *Myotis myotis* (DS. zał. II i IV), nocek Natterera *Myotis nattereri* (DS. zał. IV), orzesznica *Muscardinus avellanarius*, wilk *Canis lupus* (gatunek wędrowny) (DS. zał. II i IV).

Gatunki terenów leśnych (pospolite):

- ochrona częściowa – gronostaj *Mustela erminea*, jeż wschodni *Erinaceus concolor*, jeż zachodni *Erinaceus europaeus*, łasica *Mustela nivalis*, ryjówka aksamitna *Sorex araneus*, ryjówka malutka *Sorex minutus*, tchórz *Mustela putorius*, wiewiórka *Sciurus vulgaris*.

Gatunki terenów otwartych, zurbanizowanych i osiedli ludzkich, śródpolnych zadrzewień i stref ekotonu:

- ochrona ścisła – mroczek późny *Eptesicus serotinus* (DS. zał. IV);
- ochrona częściowa – kret *Talpa europaea*, zębielek karliczek *Crocidura suaveolens*.

Szczegółowe informacje na temat miejsc obserwacji poszczególnych gatunków na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska zawiera załącznik nr 2 do programu ochrony przyrody.

IV.7.3.2. ZAGROŻENIA I ZALECENIA OCHRONNE DLA NAJCENNIEJSZYCH GATUNKÓW SSAKÓW

Nietoperze:

Gatunki związane ze środowiskiem leśnym: borowiec wielki *Nyctalus noctula*, gacek brunatny *Plecotus auritus*, gacek szary *Plecotus austriacus*, karlik drobny *Pipistrellus pygmaeus*, karlik malutki *Pipistrellus pipistrellus*, karlik średni / większy / malutki / drobny *Pipistrellus kuhlii / nathusii / pipistrellus / pygmaeus*, karlik większy *Pipistrellus nathusii*, mopek *Barbastella barbastellus*, mroczek posrebrzany *Vespertilio murinus*, nocek Alkatoo / Brandta / wąsatek *Myotis alcahoo / brandtii / mystacinus*, nocek Brandta / nocek wąsatek *Myotis brandtii /alcahoo*, nocek duży *Myotis myotis*, nocek Natterera *Myotis nattereri*, nocek rudy *Myotis daubentonii*

Nietoperze żerują głównie w strefie ekotonu, w pobliżu koron drzew i lukach drzewostanów, nad drogami leśnymi, a także w sąsiedztwie wód, zwłaszcza o brzegach zarośniętych roślinnością i w pobliżu zadrzewień. Sprzyjają im metody pozyskania powodujące powstawanie niewielkich luk w drzewostanie, bowiem tego typu obszary, obok naturalnych wylomów, są preferowanymi żerowiskami.

Głównym zagrożeniem dla nietoperzy związanych z terenami leśnymi jest niedobór kryjówek w dziuplach i szczelinach pod korą starych drzew iglastych i liściastych. Usuwanie drzew martwych stojących i umierających stwarza niebezpieczeństwo ograniczenia naturalnie dostępnych schronień. Modernizacja i wyburzanie starych drewnianych budynków w zabudowie śródleśnej również powoduje utratę kryjówek. Fragmentacja lasów i znikanie liniowych elementów krajobrazów może pozbawić nietoperze możliwości dotarcia na żerowiska, a chemizacja rolnictwa i leśnictwa – zmniejszać liczebność potencjalnych ofiar.

Podstawową metodą ochrony nietoperzy w lasach powinno być pozostawianie możliwie dużej ilości drzew dziuplastych i martwych oraz biocenotycznych, które stanowią kryjówek nie tylko dla nietoperzy, ale również dla ptaków, niektórych gryzoni (popielicowate) i bezkręgowców. Uzupełnieniem naturalnych schronień mogą być również rozwieszane w drzewostanach młodszych klas wieku skrzynki dla nietoperzy i ptaków. Skrzynki budowane specjalnie dla nietoperzy znacząco ograniczają konkurencję ze strony owadów i ptaków (Rachwald i Fuszara 2014).

Bóbr europejski *Castor fiber* (1337)

Bobry preferują środowiska słodkowodne w sąsiedztwie lasów, zasiedlają różnego rodzaju cieki i zbiorniki wodne, w tym rzeki, strumienie, potoki, rowy melioracyjne, jeziora i bagna. Istotnym czynnikiem warunkującym obecność bobrów i stopień stałości populacji jest dostępność odpowiedniej bazy pokarmowej, szczególnie preferowanych gatunków drzew i krzewów stanowiących całoroczne źródło pokarmu. Preferowane są gatunki drzew o miękkiej korze, jak topola *Populus* sp. (głównie osika *P. tremula*), wierzby *Salix* sp., brzozy *Betula* sp. oraz leszczyna *Coryllus avellana*. Jako minimalną powierzchnię drzewostanu nadbrzeżnego uznaje się pas ciągłych zadrzewień o długości 800 m i szerokości 40 m (bufor 20 m po obu stronach cieku).

Główne czynniki zagrażające populacji bobra w Polsce to obecnie bariery migracyjne, kłusownictwo i wandalizm, zmniejszanie bazy żerowej spowodowane regulacją rzek, wycinanie drzew i krzewów wzdłuż cieków, zagospodarowanie turystyczne brzegów rzek, jezior i stawów, pozyskanie gatunku w ramach ograniczania szkód bobrowych.

Podstawowe działania ochronne gatunku w lasach powinny obejmować m.in. ochronę naturalnej roślinności brzegowej zbiorników i cieków wodnych w pasie co najmniej 20-40 m, zaś wszelkie prace w dolinach rzek powinny być wykonywane z uwzględnieniem wymagań środowiskowych gatunku, w tym z zachowaniem starorzeczy, zadrzewień, starych drzew, utrzymanie odpowiedniej jakości wód i eliminacją źródeł zanieczyszczeń (Zajac, Romanowski i Kozyra 2015).

Wydra *Lutra lutra* (1355)

Wydra związana jest głównie z zasobnymi w ryby rzekami. Najbardziej odpowiadają jej śródlądne rzeki, w których obok ryb może łowić raki. Wśród zbiorników wodnych preferują te, które mają połączenie z rzekami, co stwarza im możliwość przetrwania okresu zimowego i przemieszczania się w celu zdobywania nowych łowisk i partnera do rozrodu. Optymalne środowisko bytowania stwarzają jeziora o naturalnej linii brzegowej, z brzegami zadrzewionymi i zarośniętymi trzciną oraz średnie i duże rzeki o nieuregulowanych brzegach, najczęściej o szerokości powyżej 3 m i czystej wodzie. Sąsiedztwo lasów zapewnia wydrze schronienia oraz jest jednym z czynników warunkujących czystość wód i ich zasobność w ryby. Pozytywne znaczenie ma również obecność dodatkowych środowisk wodnych, jak starorzecza, śródlądne strumienie i torfowiska, które są intensywnie wykorzystywane przy poszukiwaniu pożywienia.

Główne czynniki wpływające negatywnie na populację wydry obejmują: zanieczyszczenie środowiska, w tym wód i związaną z tym redukcję rybostanu w środowiskach wodnych, degradację siedlisk, w tym kanalizację i regulację rzek, usuwanie roślinności nadbrzeżnej, budowa tam, melioracja środowisk wodno-błotnych oraz konflikt

z człowiekiem związany ze stawami hodowanymi oraz kłusownictwem w celu pozyskania futer oraz śmiertelność na drogach.

Podstawowe działania ochronne związane z ochroną środowisk wydry to m.in. zachowanie starorzeczy, zadrzewień wzdłuż cieków, starych drzew, utrzymanie odpowiedniej jakości wód i eliminacja źródeł zanieczyszczeń (Romanowski, Zając i Kozyra 2015).

IV.7.3.3. PTAKI

Z zebranych informacji na temat zróżnicowania awifauny wynika, że w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Oleśnica Śląska występują 224 gatunki ptaków, w tym 202 gatunki ściśle chronione, 10 gatunków częściowo chronionych oraz 12 gatunków łownych stanowiących przedmioty zainteresowania UE.

Ptaki terenów otwartych i osiedli ludzkich, śródpolnych zadrzewień i strefy ekotonu:

- ochrona ścisła – błotniak stepowy *Circus marmuru* (DP zał. I), błotniak zbożowy *Circus cyaneus* (DP zał. I), bocian biały *Ciconia ciconia* (DP zał. I), cierniówka *Sylvia communis*, czajka *Vanellus vanellus*, czeczotka *Carduelis flammea*, derkacz *Crex crex* (DP zał. I), drzemlik *Falco columbarius* (DP zał. I), dudek *Upupa epops*, dymówka *Hirundo rustica*, dzierlatka *Galerida cristata*, dzierzba czarnoczelna *Lanius minor* (DP zał. I), dziwonia *Carpodacus erythrinus*, dzwonec *Chloris chloris*, gąsiorek *Lanius collurio* (DP zał. I), jarzębatka *Curruca nisoria* (DP zał. I), jerzyk *Apus apus*, kłaskawka *Saxicola rubicola*, kopciuszek *Phoenicurus ochruros*, kulczyk *Serinus serinus*, kwiczoł *Turdus pilaris*, makolągwa *Carduelis cannabina*, mazurek *Passer montanus*, mornel *Charadrius morinellus* (DP zał. I), oknówka *Delichon urbicum*, ortolan *Emberiza hortulana* (DP zał. I), pasterz *Pastor roseus*, piegża *Sylvia curruca*, płomykówka *Tyto alba*, pokląskwa *Saxicola rubetra*, potrzyszcz *Miliaria calandra*, pójdzka *Athene noctua*, przepiórka *Coturnix coturnix*, pustułka *Falco tinnunculus*, sierpówka *Streptopelia decaocto*, skowronek *Alauda arvensis*, srokosz *Lanius excubitor*, szczygieł *Carduelis carduelis*, świergotek łąkowy *Anthus pratensis*, świerszczak *Locustella naevia*, trznadel *Emberiza citrinella*, wróbel *Passer domesticus*, żoła *Merops apiaster*;
- ochrona częściowa – gawron *Corvus frugilegus*, gołąb miejski *Columba livia forma urbana*, kawka *Corvus monedula*, wrona siwa *Corvus cornix*;
- gatunek łowny, stanowiący przedmiot zainteresowania Wspólnoty – bażant *Phasianus colchicus*, kuropatwa *Perdix perdix*.

Ptaki terenów wodnych, wodno-błotnych i trzcinowisk:

- ochrona ścisła – bączek *Ixobrychus minutus* (DP zał. I), bąk *Botaurus stellaris* (DP zał. I), bernikla białolica *Branta leucopsis* (DP zał. I), biegus malutki *Calidris minuta*, biegus mały *Calidris temminckii*, biegus zmienny *Calidris alpina* (DP zał. I), bielaczek *Mergellus albellus* (DP zał. I), błotniak łąkowy *Circus pygargus* (DP zał. I), błotniak stawowy *Circus aeruginosus* (DP zał. I), brodziec piskliwy *Actitis hypoleucos*, brodziec śniady *Tringa erythropus*, brzegówka *Riparia riparia*, brzęczka *Locustella luscinioides*, cyraneczka karolińska *Anas carolinensis*, cyranka *Spatula querquedula*, czapla biała *Egretta alba* (DP zał. I), czapla nadobna *Egretta garzetta* (DP zał. I), edredon *Somateria mollissima*, hełmiatka *Netta rufina*, karolinka *Aix sponsa*, kobczyk *Falco vespertinus* (DP zał. I), kokoszka *Gallinula chloropus*, krakwa *Mareca strepera*, kropiatka *Porzana porzana* (DP zał. I), krwawodziób *Tringa totanus*, kszczyk *Gallinago gallinago*, kulik wielki *Numenius arquata*, kwokacz *Tringa nebularia*, lodówka *Clangula hyemalis*, łabędź krzykliwy *Cygnus cygnus* (DP zał. I), łabędź niemy *Cygnus olor*, łożówka *Acrocephalus palustris*, mandarynka *Aix galericulata*, markaczka *Melanitta nigra*, mewa czarnogłowa *Ichthyaetus melanocephalus* (DP zał. I), mewa mała *Hydrocoloeus minutus* (DP zał. I), mewa siwa *Larus canus*, nur czarnoszyi *Gavia arctica* (DP zał. I), nur rdzawoszyi *Gavia stellata* (DP zał. I), nurogęś *Mergus merganser*, ogorzałka *Aythya marila*, perkoz dwuczuby *Podiceps cristatus*, perkoz rdzawoszyi *Podiceps grisegena*, perkozek *Tachybaptus ruficollis*, pliszka cytrynowa *Motacilla citreola*, pliszka górska *Motacilla cinerea*, pliszka siwa *Motacilla alba*, pliszka żółta *Motacilla flava*, płaskonos *Spatula clypeata*, podgorzałka *Aythya nyroca* (DP zał. I), podróżniczek *Luscinia svecica* (DP zał. I), potrzos *Emberiza schoeniclus*, remiz *Remiz pendulinus*, rokitniczka *Acrocephalus schoenobaenus*, rożeniec *Anas acuta*, rybitwa białoskrzydła *Chlidonias leucopterus*, rybitwa białowąsa *Chlidonias hybrida* (DP zał. I), rybitwa czarna *Chlidonias niger* (DP zał. I), rybitwa rzeczna *Sterna hirundo* (DP zał. I), rycyk *Limosa limosa*, sieweczka obroźna *Charadrius hiaticula*, sieweczka rzeczna *Charadrius dubius*, siewka złota *Pluvialis apricaria* (DP zał. I), siewnica *Pluvialis squatarola*, szcudłak *Himantopus himantopus* (DP zał. I), ślepowron *Nycticorax nycticorax* (DP zał. I), śmieszka *Chroicocephalus ridibundus*, śnieżycza duża *Anser caerulescens*, świstun *Anas penelope*, trzciniak *Acrocephalus arundinaceus*, trzcinniczek *Acrocephalus scirpaceus*, uhla *Melanitta fusca*, wąsatka *Panurus biarmicus*, wodnik *Rallus aquaticus*, zausznik *Podiceps nigricollis*;
- ochrona częściowa – czapla siwa *Ardea cinerea*, kormoran *Phalacrocorax carbo*, mewa białogłowa *Larus cachinnans*, mewa srebrzysta *Larus argentatus*;
- gatunek łowny, stanowiący przedmiot zainteresowania Wspólnoty - cyraneczka *Anas crecca*, czernica *Aythya fuligula*, gęgawa *Anser anser*, gęś białoczelną *Anser*

albifrons, gęś zbożowa *Anser fabalis*, głowienka *Aythya ferina*, krzyżówka *Anas platyrhynchos*, łyska *Fulica atra*.

Ptaki terenów leśnych - dziuplaki i półdziuplaki:

- ochrona ścisła – bogatka *Parus major*, czarnogłówka *Poecile montanus*, czubatka *Lophophanes cristatus*, dzięcioł biało-grzbiety *Dendrocopos leucotos* (DP zał. I), dzięcioł białoszyi *Dendrocopos syriacus* (DP zał. I), dzięcioł czarny *Dryocopus martius* (DP zał. I), dzięcioł duży *Dendrocopos major*, dzięcioł średni *Dendrocoptes medius* (DP zał. I), dzięcioł zielonosiwy *Picus canus* (DP zał. I), dzięciołek *Dryobates minor*, kowalik *Sitta europaea*, krętogłów *Jynx torquilla*, modraszka *Cyanistes caeruleus*, muchołówka białoszyja *Ficedula albicollis* (DP zał. I), muchołówka mała *Ficedula parva* (DP zał. I), muchołówka szara *Muscicapa striata*, muchołówka żałobna *Ficedula hypoleuca*, paszkot *Turdus viscivorus*, pełzacz leśny *Certhia familiaris*, pełzacz ogrodowy *Certhia brachydactyla*, pleszka *Phoenicurus phoenicurus*, puszczyk *Strix aluco*, sikora uboga *Parus palustris*, siniak *Columba oenas*, sójka *Garrulus glandarius*, szpak *Sturnus vulgaris*.

Ptaki terenów leśnych - strefowe:

- ochrona ścisła – bielik *Haliaeetus albicilla* (DP zał. I), bocian czarny *Ciconia nigra* (DP zał. I), gadożer *Circaetus gallicus* (DP zał. I), kania czarna *Milvus migrans* (DP zał. I), kania ruda *Milvus milvus* (DP zał. I), orlik krzykliwy *Aquila pomarina* (DP zał. I), rybołów *Pandion haliaetus* (DP zał. I), sokół wędrowny *Falco peregrinus* (DP zał. I), włośchatka *Aegolius funereus* (DP zał. I).

Ptaki terenów leśnych – drzewostany starszych klas wieku:

- ochrona ścisła – grubodziób *Coccothraustes coccothraustes*, jastrząb *Accipiter gentilis*, kobuz *Falco subbuteo*, krogulec *Accipiter nisus*, myszołów *Buteo buteo*, myszołów włośchaty *Buteo lagopus*, trzmielojad *Pernis apivorus* (DP zał. I), zniczek *Regulus ignicapilla*.

Ptaki terenów leśnych - upraw:

- ochrona ścisła – białorzytka *Oenanthe oenanthe*, lelek *Caprimulgus europaeus* (DP zał. I), lerka *Lullula arborea* (DP zał. I), świergotek polny *Anthus campestris* (DP zał. I).

Ptaki terenów leśnych - pozostałe gatunki:

- ochrona ścisła – czyż *Spinus spinus*, drożdżik *Turdus iliacus*, dzięcioł zielony *Picus viridis*, gajówka *Sylvia borin*, gil *Pyrrhula pyrrhula*, kapturka *Sylvia atricapilla*, kos *Turdus merula*, krzyżodziób świerkowy *Loxia curvirostra*, kukułka *Cuculus canorus*,

mysikrólik *Regulus regulus*, orzechówka *Nucifraga caryocatactes*, piecuszek *Phylloscopus trochilus*, pierwiosnek *Phylloscopus collybita*, pokrzywnica *Prunella modularis*, raniuszek *Aegithalos caudatus*, rudzik *Erithacus rubecula*, słowik rdzawy *Luscinia megarhynchos*, sokół wędrowny *Falco peregrinus*, strumieniówka *Locustella fluviatilis*, strzyżyk *Troglodytes troglodytes*, śpiewak *Turdus philomelos*, świergotek drzewny *Anthus trivialis*, świstunka leśna *Phylloscopus sibilatrix*, turkawka *Streptopelia turtur*, uszatka *Asio otus*, wilga *Oriolus oriolus*, zaganiacz *Hippolais icterina*, zięba *Fringilla coelebs*;

- ochrona częściowa – kruk *Corvus corax*, sroka *Pica pica*,
- gatunki łowne, będące przedmiotem zainteresowania Wspólnoty – grzywacz *Columba palumbus*.

Gatunki związane z drzewostanami w bezpośrednim sąsiedztwie wód (brzegi śródleśnych cieków i zbiorników wodnych, śródleśne mokradła):

- ochrona ścisła – batalion *Philomachus pugnax* (DP zał. I), bekasik *Lymnocyptes minimus*, gągoł *Bucephala clangula*, łączak *Tringa glareola* (DP zał. I), samotnik *Tringa ochropus*, zielonka *Zapornia parva* (DP zał. I), zimorodek *Alcedo atthis* (DP zał. I), żuraw *Grus grus* (DP zał. I);
- gatunki łowne, będące przedmiotem zainteresowania Wspólnoty – słonka *Scolopax rusticola*.

Szczegółowe informacje na temat miejsc obserwacji poszczególnych gatunków na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska zawiera załącznik nr 2 do programu ochrony przyrody. Dodatkowo załącznik nr 7 zawiera informacje na temat lokalizacji stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania gatunków ptaków na gruntach w zarządzie nadleśnictwa (dane te stanowią informacje wrażliwe i nie podlegają upublicznieniu).

Strefy ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania gatunków

Podstawy prawne ochrony strefowej zawiera Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. 2022 poz. 916 z późn. zm.) oraz Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (t.j. Dz.U. 2022 poz. 2380). W załączniku nr 4 do ww. rozporządzenia wymieniono gatunki zwierząt, wymagające ustalenia stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania. Informacje o stwierdzonych przypadkach gniazdowania zgłaszają leśnicy, ornitolodzy oraz służby konserwatorskie. Wyznaczanie granic miejsc rozrodu i regularnego przebywania oraz prowadzenie rejestru stref ochrony leży w gestii regionalnego dyrektora ochrony środowiska.

Strefy zatwierdza i likwiduje dyrektor Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w drodze decyzji administracyjnej. Granice stref ochrony oznacza się tablicami z napisem: „ostoja zwierząt” i informacją: „osobom nieupoważnionym wstęp wzbroniony”. Liczba i powierzchnia stref ulegają częstym zmianom, co związane jest z zakładaniem nowych lub opuszczaniem starych gniazd, a także w rezultacie wystąpienia przypadków losowych np. zniszczenia gniazda w wyniku huraganu, gwałtownej burzy lub uderzenia pioruna. Strefa może zostać zlikwidowana przez dyrektora RDOŚ na wniosek nadleśnictwa. Zwyczajowo jednak decyzja taka może być wydana w przypadkach, gdy gniazdo jest przez trzy kolejne sezony niezajęte. W związku z tym zaleca się, aby nadleśnictwo gromadziło informacje na temat stanu obiektu, poprzez obserwacje całoroczne, szczególnie w okresie lęgowym, które należy potwierdzić sporządzeniem notatki służbowej przez leśniczego na koniec roku (za: *Instrukcja Ochrony Lasu*, 2012). Osoby kontrolujące gniazda niebędące pracownikami zarządzanej gruntami jednostki LP (lub osobami działającymi na podstawie umów z LP) muszą posiadać pisemne upoważnienie od dyrektora RDOŚ oraz powiadomić nadleśnictwo o prowadzeniu obserwacji w obrębie stref.

Strefa ochrony całorocznej ma na celu ochronę istniejących stanowisk lęgowych ptaków. Miejsce lęgu obejmuje drzewo gniazdowe oraz cały drzewostan (lub obszar) w jego otoczeniu. Obowiązują tu zakazy: „przebywania osób, z wyjątkiem właściciela nieruchomości objętej strefą ochrony oraz osób sprawujących zarząd i nadzór nad obszarami objętymi strefą ochrony, oraz osób wykonujących prace na podstawie umowy zawartej z właścicielem lub zarządcą; wycinania drzew lub krzewów bez zezwolenia regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska; dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli nie jest to związane z potrzebą ochrony poszczególnych gatunków; wznoszenia obiektów, urządzeń i instalacji”. Odstępstwo od tych zakazów możliwe jest między innymi w celu wykonania niezbędnych prac sanitarnych w sytuacjach klęskowych. Planowane prace muszą być pisemnie zgłoszone dyrektorowi RDOŚ, który rozpatruje każdy przypadek indywidualnie kierując się wymogami ochrony ostoi oraz stanowisk chronionych gatunków (art. 60 ust. 7 ustawy o ochronie przyrody). W strefach całorocznych wykonuje się niezbędne prace, po uprzednim uzyskaniu

zgody RDOŚ, w tym np. obligatoryjne prace z zakresu ochrony lasu (prognostyczne czy niezbędne dla zachowania trwałości lasu).

Strefa ochrony okresowej powinna zapewniać ptakom spokój i bezpieczeństwo podczas wyprowadzania lęgów. W strefach tych, będących obszarami wyłączonymi okresowo z działalności gospodarczej, niezbędne prace związane z pozyskaniem drewna, hodowlą i ochroną lasu muszą być wykonywane poza okresowym terminem ochrony określonym ww. na początku rozdziału rozporządzeniem.

Zgodnie z danymi przekazanymi przez nadleśnictwo i Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska we Wrocławiu, w Nadleśnictwie Oleśnica Śląska funkcjonuje 6 ustanowionych stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania chronionych gatunków zwierząt.

A030 Bocian czarny *Ciconia nigra*

- Decyzja WPN.6442.9.2020.MK.1 z dnia 17 lipca 2020 r.
- Decyzja WPN.6442.34.2021.MK.1 z dnia 26 lipca 2022 r.

A075 Bielik *Haliaeetus albicilla*

- Decyzja WPN-6631/s/12/10/mk z dnia 16 lipca 2010 r.
- Decyzja WPN-6631/s/13/10/mk z dnia 16 lipca 2010 r.
- Decyzja WPN-6631/s/14/10/mk z dnia 16 lipca 2010 r.
- Decyzja WPN.6442.3.2019.MK.2 z dnia 22 maja 2019 r.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (t.j. Dz.U. 2022 poz. 2380) dla poszczególnych gatunków wyznacza się:

- dla bociana czarnego *Ciconia nigra* - strefę ochrony całorocznej, obejmującą obszar w promieniu do 200 m od gniazda oraz strefę ochrony okresowej (obowiązuje od 15 marca do 31 sierpnia), obejmującą obszar w promieniu do 500 m od gniazda
- dla bielika *Haliaeetus albicilla* – strefę ochrony całorocznej, obejmującą obszar w promieniu do 200 m od gniazda oraz strefę ochrony okresowej (obowiązuje od 1 stycznia do 31 lipca), obejmującą obszar w promieniu do 500 m od gniazda.

Szczegółowe informacje o lokalizacji stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania gatunków ptaków na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska zawiera załącznik nr 7 do programu ochrony przyrody. Dane te stanowią informacje wrażliwe i nie podlegają upublicznieniu.

IV.7.3.4. ZAGROŻENIA I ZALECENIA OCHRONNE DLA NAJCENNIEJSZYCH GATUNKÓW PTAKÓW

Gatunki strefowe:

Bocian czarny *Ciconia nigra* (A030)

Bocian czarny to bardzo nieliczny, a lokalnie nieliczny ptak lęgowy. Aktualnie jego liczebność w Polsce szacowana jest na 1,4-1,6 tys. par (Chylarecki i in. 2018). Przeciętna wielkość terytorium wynosi około 50-150 km², zaś obszar penetrowany przez ptaki dorosłe w okresie lęgowym (przy niskim zagęszczeniu populacji) oszacowano na około 540 km² (nawet do 1120 km²). Gniazduje w lasach liściastych i mieszanych położonych w bliskim sąsiedztwie obszarów podmokłych. Nie unika jednak siedlisk borowych, jeśli w ich sąsiedztwie znajdują się dobre żerowiska. Preferuje duże kompleksy leśne, ale wraz ze zwiększaniem się liczebności krajowej populacji zaczął również zasiedlać mniejsze lasy. Do budowy gniazd wybierane są zwykle stare, ponad 100-letnie, dorodne drzewa, głównie dęby, sosny oraz buki, położone w lasach liściastych i mieszanych, w pobliżu obfitujących w pokarm rzek, starorzeczy, strumieni, rozlewisk, bagien, stawów rybnych i łąk. W pokarmie dominują ryby oraz płazy, uzupełnienie stanowią owady, pierścienice, ślimaki oraz pisklęta innych gatunków ptaków. Na zimowiska bociany czarne odlatują od sierpnia do października. Liczebność bociana czarnego na powierzchniach próbnych Monitoringu Ptaków Drapieżnych charakteryzowała się dużą roczną zmiennością w latach 2008-2018. Ogólny trend w ostatniej dekadzie jest spadkowy, a wskaźnik liczebności obniżył się o około 30% w stosunku do pierwszego roku prowadzenia. Trend rozpowszechnienia pozostaje jednak nieokreślony. Aktualnie na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska zlokalizowane są dwie strefy ochrony miejsc gniazdowania gatunku.

Bielik *Haliaeetus albicilla* (A075)

Bielik jest gatunkiem rzadkim i zagrożonym w Europie, jego liczebność w Polsce ocenia się obecnie na 1-1,4 tys. par, przy czym najliczniej występuje w pasie pojezierzy w północnej i zachodniej Polsce (Chylarecki i in. 2018). Gniazduje na terenach leśnych, poluje w środowiskach otwartych, głównie nad stawami rybnymi, jeziorami i w dolinach rzecznych. Przeciętna wielkość terytorium wynosi około 60-100 km². Zasiedla rozległe lasy sosnowe i bukowe oraz nadrzeczne łągi, preferuje drzewostany luźne w wieku 90-120 lat. Bieliki polują zwykle w promieniu 3-5 km od gniazda. Dieta składa się głównie z ryb (karp, leszcz, szczupak) i ptaków wodnych (łyska, krzyżówka, perkoz dwuczuby). Dorosłe osobniki są osiadłe i zimę spędzają w swoich terytoriach, koncentrując się nad niezamarzającymi rzekami i zalewami. Ptaki młodociane wędrują, dojrzałość płciową osiągają dopiero w 5-6 roku życia. W latach 2008-2018 liczebność bielika wzrastała w tempie około 5% rocznie, a wskaźnik liczebności populacji ustabilizował się w ostatnich latach na poziomie około 40% wyższym niż na początku monitoringu. Rozpowszechnienie gatunku pozostało w tym okresie na stałym poziomie, z nieznaczną tendencją wzrostową. Na gruntach w zarządzie

Nadleśnictwa Oleśnica Śląska zlokalizowane są cztery strefy ochrony miejsc gniazdowania gatunku.

Zagrożenia potencjalne:

- niekorzystne zmiany środowiskowe ograniczające dostępność odpowiednich siedlisk lęgowych oraz żerowisk;
- niedostatek odpowiednich miejsc lęgowych – drzewostanów w starszych klasach wieku i drzew o odpowiednich rozmiarach;
- zanikanie żerowisk na skutek obniżania się poziomu wód gruntowych w wyniku suszy, melioracji lub regulacji cieków wodnych;
- niepokojenie ptaków w czasie lęgów;
- drapieżnictwo ze strony kun i kruków w stosunku do jaj i piskląt.

Wskazania ochronne:

- ochrona siedlisk lęgowych poprzez ochronę zidentyfikowanych miejsc rozrodu i regularnego przebywania w formie stref ochrony całorocznej i okresowej;
- przestrzeganie terminów ochrony okresowej, nie wykonywanie w okresie lęgowym żadnych prac gospodarczych w granicach strefy (1.01-31.07 dla bielika, 15.03-31.08 dla bociana czarnego);
- ochrona stabilnych starodrzewów oraz pozostawianie grup drzew na zrębach i pojedynczych, starych drzew, starszych niż otaczający drzewostan (przestoi, głównie dębów), co zwiększa bazę potencjalnych miejsc gniazdowania;
- zachowanie terenów podmokłych (zarówno otwartych jak i leśnych), utrzymanie naturalnego charakteru koryt rzek i potoków.

Włochatka *Aegolius funereus* (A223)

Włochatka to gatunek nieliczny, którego liczebność populacji oceniono na 1,2–2,4 tys. par (Chylarecki i in. 2018). Wykazuje przy tym wzrost liczebności (Chodkiewicz i in. 2021). Preferuje rozległe bory sosnowe z udziałem świerka oraz niewielkimi enklawami lasów liściastych, głównie buczyn. Zajmuje terytoria wielkości 50-200 ha. Bardzo chętnie zasiedla dziuple po dzięciole czarnym. Żeruje głównie na śródleśnych terenach otwartych (halizny, zręby, luki, gniazda, uprawy) oraz w luźnych starszych drzewostanach. Jest gatunkiem osiadłym, koczującym lub częściowo wędrownym (Anderwald 2014). Rozpowszechnienie i liczebność włochatki w okresie 2008-2018 były zmienne. Najwyższe wartości wskaźnika liczebności odnotowano w latach 2012, 2014 i 2017, a okresy niskiej liczebności pojawiały się cyklicznie co 2-3 lata. Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska nie stwierdzono stałych miejsc gniazdowania gatunku.

Zagrożenia potencjalne:

- utrata żerowisk i miejsc gniazdowania w wyniku wycinki starodrzewów i drzew dziuplastych, usuwanie martwego drewna, prowadzenie prac zrębowych w okresie letnim i zalesianie terenów otwartych lub ich naturalna sukcesja;
- upraszczanie struktury przestrzennej lasu;
- presja ze strony drapieżników, szczególnie kuny, a także jastrzębia, puszczyka i puchacza.

Wskazania ochronne:

- ochrona siedlisk lęgowych poprzez ochronę zidentyfikowanych miejsc rozrodu i regularnego przebywania w formie stref ochrony całorocznej o promieniu do 50 m;
- zachowanie terenów otwartych, na których ptaki polują;
- ochrona drzew dziuplastych i biocenotycznych.

Dziuplaki i półdziuplaki:

Siniak *Columba oenas* (A207)

Siniak to średnich rozmiarów dziki gołąb, nieco mniejszy od gołębia miejskiego. Większość ptaków przylatuje na lęgowiska w Polsce pod koniec lutego i w marcu, zaś wędrówka jesienna trwa od września do listopada. W zachodniej i południowej części kraju siniaki zimują w osiedlach lub na terenach rolniczych. Sezon lęgowy trwa od kwietnia do sierpnia. Populacja krajowa została oceniona na 18-37 tys. par (Chylarecki i in. 2018). Najliczniej zasiedla stare lasy różnego typu ze szczególną preferencją buczyn. Na ogół występuje w pojedynczych parach, ale w starych, obfitujących w dziuple drzewostanach zazwyczaj gniazduje w luźnych koloniach. Wybiera dziuple po dzięciole czarnym lub rzadko po dzięciole zielonym, bądź budki lęgowe o średnicy otworu wlotowego 8-10 cm. Może przystępować do 3 lęgów w roku. Siniaki żywią się głównie nasionami, pączkami, kwiatami, owocami, a sporadycznie bezkręgowcami. Żerują na terenach otwartych w krajobrazie rolniczym: na polach, łąkach i pastwiskach o ekstensywnym sposobie gospodarowania.

Dzięcioł zielonosiwy *Picus canus* (A234)

Dzięcioł średniej wielkości, nieco większy od kosa. Gatunek osiadły, w okresie lęgowym jest ptakiem terytorialnym i gniazduje pojedynczo, z reguły w znacznym oddaleniu od innych par. Rewir pary wynosi przeciętnie 1-2 km². Okres lęgowy trwa od kwietnia do przełomu czerwca i lipca. Gnieździ się w dziupli, którą wykuwają oba ptaki z pary, najchętniej w martwym lub usychającym drzewie liściastym, np. topoli, buku, dębie, olszy i lipie, rzadziej

wierzbie i sośnie, w większości przypadków na wysokości 4-7 m. Zjada owady, zwłaszcza różne gatunki mrówek z rodzaju *Lasius* i *Formica*. Odżywia się także pokarmem roślinnym, zjadając orzechy laskowe, owoce jarzębiny i bzu czarnego, a nawet sokiem sączącym się z drzew. Dzięcioł zielonosiwy gniazduje w dojrzałych lasach liściastych i mieszanych o niewielkim zwarciu, w których spotyka się choćby pojedyncze martwe lub zamierające drzewa. Preferuje skraje lasów, sąsiadujące z otwartymi przestrzeniami łąk, zrębów, powierzchni wiatrolomowych i nieużytków. Poza lasami występuje także w większych zadrzewieniach śródpolnych, parkach (zwłaszcza na peryferiach miast), w szpalerach drzew na stawach.

Dzięcioł czarny *Dryocopus martius* (A236)

Największy z krajowych dzięciołów. Gatunek osiadły, zajmuje terytoria, przeważnie o powierzchni kilkudziesięciu lub kilkuset ha, których aktywnie broni. Wielkość populacji lęgowej jest oceniana na 31-42 tys. par (Chylarecki i in. 2018). Zasiedla wszystkie większe kompleksy lasów w starszych klasach wieku. W obrębie trwale zajmowanego terytorium konieczna jest obecność przynajmniej kilkuhektarowych fragmentów starodrzewów w wieku co najmniej 100 lat. Do lęgów przystępuje w drugiej połowie kwietnia. Gniazdo umieszcza w obszernej, głębokiej na co najmniej 0,5 m, samodzielnie wykutych dziuplach, zlokalizowanych przeważnie na wysokości 6-20 m w różnych gatunkach drzew, zarówno zdrowych, jak i osłabionych, przeważnie o średnicy nie mniejszej niż 30 cm. Żywi się larwami owadów, głównie chrząszczy kózkowatych oraz mrówkami z rodzaju gmachówka *Campanotus*, wyjątkowo zjada nasiona drzew. Dzięcioł czarny, jako jedyny w naszych lasach gatunek wykuwający duże dziuple, jest gatunkiem kluczowym dla funkcjonowania populacji wielu innych dziuplaków, dlatego jego ochrona ma znacznie szerszy aspekt biocenotyczny.

Dzięcioł średni *Dendrocopos medius* (A238)

Dzięcioł średni jest nielicznym gatunkiem lęgowym, którego krajowa populacja jest szacowana na 18–23 tys. par (Chylarecki i in. 2018). Występuje głównie w starych, nizinnych liściastych lasach: grądach, dąbrowach, łęgach, olsach i buczynach. Dziuple wykuwa najczęściej w dębach, jesionach, brzozech, olchach, grabach i innych gatunkach drzew liściastych. Gatunek osiadły, zimuje w miejscu gniazdowania. Ptaki dorosłe przemieszczają się na odległość nieprzekraczającą 0,5 km. W pokarmie dominują postaci dorosłe i larwy chrząszczy, błonkoskrzydłych, mrówek oraz pająków. Wiosną w pokarmie wzrasta udział gąsienic motyli zbieranych z powierzchni liści. Kluczowym elementem warunkującym występowanie dzięcioła średniego jest obecność drzew o grubej i spękanej korze oraz drzew martwych lub obumierających bądź drzew z martwymi fragmentami.

Muchołówka białoszyja *Ficedula albicollis* (A321)

Gatunek lęgowy, zwykle bardzo nieliczny, w południowej i wschodniej części Polski. Przyłot od początku kwietnia do połowy maja. Odlot w terminie lipiec-wrzesień. Gniazdo zwykle umieszczone jest w dziupli na wysokości ok. 8 m (0,4-20 m) lub skrzynce lęgowej. Wybiera przede wszystkim cieniste lasy grądowe, w mniejszym stopniu stare łągi i olsy oraz buczyny. Najważniejszym czynnikiem siedliska jest duża liczba naturalnych dziupli, w zagęszczeniu co najmniej kilku na 1 ha. Podstawą pokarmu są stawonogi, przede wszystkim owady, a w mniejszym stopniu pająki.

Zagrożenia potencjalne:

- utrata siedlisk lęgowych na skutek zanikania starych drzewostanów mieszanych lub liściastych z obecnością starych, dziuplastych drzew oraz eliminacji zadrzewień w dolinach rzecznych i przy zbiornikach wodnych, tworzonych przede wszystkim przez gatunki drzew o miękkim drewnie;
- wycofywanie się dzięcioła czarnego i tym samym zmniejszenie liczby dziupli odpowiednich do gniazdowania siniaka i innych dziuplaków;
- utrata siedlisk żerowania w wyniku intensyfikacji rolnictwa – przede wszystkim chemizacji praktyk rolniczych i wprowadzania rozległych monokultur, co w efekcie prowadzi do ujednolicenia krajobrazu rolniczego i zaniku zbiorowisk ziołorośli będących zasadniczym miejscem żerowania siniaka i dzięcioła zielonosiwego;
- drapieżnictwo ze strony gołębiarza, kuny leśnej i kuny domowej.

Wskazania ochronne:

- w trakcie trzebieży późnych wskazane jest pozostawianie drzew dziuplastych, także martwych i zamierających;
- utrzymanie odpowiedniej ilości starych drzew w lasach gospodarczych poprzez pozostawianie w trakcie cięć kęp starodrzewu w formie biogrup do naturalnego rozpadu (co najmniej 5% powierzchni leśnej);
- w drzewostanach liściastych i mieszanych w czasie zabiegów pielęgnacyjnych pozostawiać żywe drzewa z gatunków krótko żyjących, o miękkim drewnie (brzoza, osika);
- tam, gdzie brakuje odpowiednich dziupli w drzewostanach młodszych niż 80 lat, wywieszać budki lęgowe dla siniaka, zabezpieczone przed kunami tzw. kołnierzem.

IV.7.3.5. RYBY I SMOCZKOSTE

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Oleśnica Śląska odnotowano dotychczas 9 cennych gatunków ryb. Gatunki te zostały odnotowane głównie w wodach Oleśnicy i Widawy.

- ochrona ścisła – koza złotawa *Sabanejewia aurata* (DS. zał. II i IV);
- ochrona częściowa – kielb białopłetwy *Romanogobio albipinnatus* (DS. zał. II), koza *Cobitis taenia* (DS. zał. II i IV), minóg strumieniowy *Lampetra planeri* (DS. zał. II), piskorz *Misgurnus fossilis* (DS. zał. II i IV), różanka *Rhodeus amarus* (DS. zał. II), śliz pospolity *Barbatula barbatula*;
- gatunki niechronione, zagrożone - boleń *Aspius aspius* (DS. zał. II i IV), miętus *Lota lota*.

Szczegółowe informacje na temat miejsc obserwacji poszczególnych gatunków na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska zawiera załącznik nr 2 do programu ochrony przyrody.

IV.7.3.6. PŁAZY I GADY

Z zebranych informacji na temat zróżnicowania herpetofauny wynika, że w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Oleśnica Śląska występuje 16 chronionych gatunków płazów i 6 chronionych gatunków gadów.

- ochrona ścisła – grzebieszka ziemna *Pelobates fuscus* (DS. zał. IV), kumak nizinny *Bombina bombina* (DS. zał. II i IV), ropucha paskówka *Epidalea calamita*, ropucha zielona *Pseudepidalea viridis* (DS. zał. IV), rzekotka drzewna *Hyla arborea* (DS. zał. IV), traszka grzebieniasta *Triturus cristatus* (DS. zał. II i IV), żaba moczarowa *Rana arvalis* (DS. zał. IV), żółw błotny *Emys orbicularis* (DS. zał. II i IV);
- ochrona częściowa – jaszczurka zwinka *Lacerta agilis* (DS. zał. IV), jaszczurka żyworodna *Zootoca vivipara*, padalec zwyczajny *Anguis fragilis*, zaskroniec zwyczajny *Natrix natrix*, żmija zygzakowata *Vipera berus*, ropucha szara *Bufo bufo*, salamandra plamista *Salamandra salamandra*, traszka górską *Triturus alpestris*, traszka zwyczajna *Lissotriton vulgaris*, żaba jeziorkowa *Pelophylax lessonae* (DS. zał. IV), żaba śmieszka *Pelophylax ridibundus*, żaba trawna *Rana temporaria*, żaba wodna *Pelophylax esculentus*.

Szczegółowe informacje na temat miejsc obserwacji poszczególnych gatunków na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska zawiera załącznik nr 2 do programu ochrony przyrody.

IV.7.3.7. ZAGROŻENIA I ZALECENIA OCHRONNE DLA NAJCENNIEJSZYCH GATUNKÓW PŁAZÓW I GADÓW

Kumak nizinny *Bombina bombina* (1188)

Kumak nizinny jest ściśle związany ze zbiornikami wodnymi, które opuszcza jedynie w przypadku ich wyschnięcia, poszukiwania pokarmu oraz w czasie zimowania. Preferuje zbiorniki niewielkie o czystej wodzie, z urozmaiconą roślinnością, o głębokości 0,5-1,5 m i płaskich brzegach, z pływami, położone w miejscach dobrze nasłonecznionych. Otoczenie stanowią zwykle wilgotne łąki z kompleksami niewielkich zbiorników i zagłębieniami terenu okresowo wypełnionymi wodą. Kumaki nizinne prowadzą głównie wodny tryb życia, przebywają z reguły bezpośrednio w wodzie. Budzą się ze snu zimowego w pierwszej połowie kwietnia, niekiedy już w połowie marca. Okres godowy rozpoczyna się gdy temperatura wody wzrośnie do około 15°C. Dorosłe osobniki opuszczają zbiorniki pod koniec lata, gdy temperatura wody spada poniżej 10°C i szukają miejsc do zimowania na lądzie. Młode osobniki wychodzą z wody później, często dopiero w październiku, gdy zakończą proces przeobrażenia. Mogą wędrować na odległość 300-500 m, wyjątkowo 1 km. W lecie, w przypadku wyschnięcia zbiornika wędrują w poszukiwaniu nowego akwenu. Zimowiska znajdują się zwykle w sąsiedztwie akwenów rozrodczych. Ich obecność lub brak jest często czynnikiem decydującym o losach populacji. Zimują w norach gryzoni, w szczelinach, wśród kamieni, pod stertami liści i zwałonymi pniami (Mazgajska i Rybacki 2012).

Główne zagrożenie dla gatunku stanowi zanik miejsc odpowiednich do rozrodu: osuszanie mokradeł, likwidacja starorzeczy i regulacja rzek, sypanie wałów ograniczających okresowe wylewy, zasypywanie małych przydomowych sadzawek. Szczególnie groźna jest także fragmentacja krajobrazu i powstawanie barier utrudniających lub uniemożliwiających dyspersję osobników i kolonizowanie nowo powstających zbiorników. Niekorzystny wpływ na populacje kumaków i innych płazów ma praktyka także zarybiania drobnych zbiorników wodnych. Naczelnym zadaniem w ochronie gatunku jest ochrona miejsc rozrodu i zimowania kumaka nizinnego, a także zachowanie korytarzy ekologicznych łączących te dwa kluczowe siedliska. Należy zachowywać liniowe zadrzewienia i pasy nieużytków, które powinny być bogate w kryjówki (np. przyzmy kamieni przemieszanych z liśćmi, sieczką, patykami i luźną glebą, stosy grubszych gałęzi i kłód drewna) i wilgotną roślinność zielną (Szymura 2004).

Żółw błotny *Emys orbicularis* (1220)

Gatunek zasiedla płytkie, mocno zarośnięte zbiorniki wody stojącej lub wolno płynącej. Akwenty takie charakteryzują się szeroką strefą litoralną, zarośniętą turzycami lub wyższymi roślinami, a jeśli strefa ta jest zredukowana, powierzchnię wody pokrywa kożuch

rzęsy, a brzegi porasta roślinność przybrzeżna. Na lęgowiska wybiera głównie nasłonecznione, piaszczyste, trawiaste i suche powierzchnie porośnięte przez roślinność kserotermiczną. Żółwie hibernują pojedynczo lub gromadnie przez okres kilku miesięcy, zazwyczaj od przełomu września i października do przełomu marca i kwietnia, prawdopodobnie zagrzebane w mule. Po okresie hibernacji, najczęściej w maju, żółwie przystępują do godów i kopulacji, które prowadzą wyłącznie w środowisku wodnym. Samice mniej więcej po okresie 1 miesiąca opuszczają wodę i wędrują na lęgowiska, przy czym są wierne raz wybranym miejscom składania jaj. W naszych warunkach klimatycznych okres inkubacji trwa średnio około 3 miesięcy i młode żółwie opuszczają gniazda niekiedy już na przełomie sierpnia i września, ale częściej pozostają w ich obrębie na okres całej zimy. Dopiero wczesną wiosną roku następnego rozpoczynają wędrówkę ku wodzie. Zdecydowaną większość czasu żółwie spędzają w wodzie, wygrzewają się w bliskości wody lub na pograniczu wody i łądu. Wybierają w tym celu roślinność łądową porastającą brzegi zbiornika, powalone drzewa, ich konary i grubsze gałęzie, wypłylenia z szybko nagrzewającą się wodą, kępy, liście oraz inne części wynurzonej roślinności litoralnej. Jest to gatunek głównie mięsożerny. Poluje na drobne bezkręgowce i ich larwy, także małe kręgowce, żywi się również padliną. Przy wysokich temperaturach wody i niedostatku pokarmu zwierzęcego zwiększa się ilość pokarmu roślinnego.

Największe zagrożenie dla stanowiska żółwia błotnego może stanowić osuszanie terenów podmokłych, na których występuje oraz zalesianie lub naturalna sukcesja położonych w ich pobliżu nieużytków, na których składa jaja. Zagrożeniem dla lęgów oraz dorosłych osobników są drapieżniki, jak jenot, wydra, lis i borsuk. W czasie migracji na lęgowiska samice żółwi oraz młode osobniki narażone są na kolizje z pojazdami mechanicznymi. Możliwe są również przypadki kłusownictwa lub przypadkowych odłowów. Introdukcja obcych gatunków żółwi (np. żółw czerwonołocy) może spowodować wprowadzenie pasożytów i chorób, na które żółw błotny nie jest odporny (Mitrus 2004).

IV.7.3.8. BEZKRĘGOWCE

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Oleśnica Śląska odnotowano dotychczas występowanie 37 cennych i rzadkich gatunków bezkręgowców, w tym xxx gatunki owadów (13 gatunków motyli, 12 gatunków chrząszczy, 8 gatunków błonkoskrzydłych, 1 gatunek modliszki, 1 gatunek ważki) oraz 3 gatunków mięczaków i 1 gatunek pierścienic.

Gatunki siedlisk nieleśnych – tereny otwarte, łąki, murawy kserotermiczne:

- ochrona ścisła – barczatka kataks *Eriogaster catax* (DS. zał. II i IV), modliszka zwyczajna *Mantis religiosa*, modraszek nausitous *Phengaris nausithous* (DS. zał. II i IV), modraszek telejus *Phengaris teleius* (DS. zał. II i IV), postojak wiesiołkowiec *Proserpinus proserpina*, szlaczkoń szafraniec *Colias myrmidone* (DS. zał. II i IV);

- ochrona częściowa – biegacz Scheidlera *Carabus scheidleri*, biegacz szykowny *Carabus nitens*, biegacz Ulrichiego *Carabus ulrichi*, ślimak winniczek *Helix pomatia*, trzmiel kamiennik *Bombus lapidarius*, trzmiel ogrodowy *Bombus hortorum*, trzmiel ziemny *Bombus terrestris*, trzmiel żółty *Bombus muscorum*;
- gatunki niechronione, zagrożone w skali kraju/regionu – paź królowej *Papilio machaon*.

Gatunki siedlisk nieleśnych – tereny wodne, wodno-błotne i trzcinowiska:

- ochrona ścisła – skójka gruboskorupowa *Unio crassus*;
- ochrona częściowa – pijawka lekarska *Hirudo medicinalis* (DS. zał. II i IV), szczeżuja wielka *Anodonta cygnea*.

Drzewostany w sąsiedztwie terenów otwartych, w bezpośrednim sąsiedztwie wód płynących, strefy ekotonu:

- ochrona ścisła – czerwończyk fioletek *Lycaena helle* (DS. zał. II i IV), czerwończyk nieparek *Lycaena dispar* (DS. zał. II i IV), przeplatka aurinia *Euphydryas aurinia* (DS. zał. II), przeplatka matura *Euphydryas maturna* (DS. zał. II i IV), trzepla zielona *Ophiogomphus cecilia* (DS. zał. II i IV);
- gatunki niechronione, zagrożone w skali kraju/regionu - mieniak strużnik *Apatura ilia*, mieniak tęczowiec *Apatura iris*, rojnik morfeusz *Heteropterus morpheus*.

Gatunki siedlisk leśnych – drzewostany starszych klas wieku:

- ochrona ścisła – kozioróg dębosz *Cerambyx cerdo* (DS. zał. II i IV), pachnica dębowa *Osmoderma eremita* (DS. zał. II i IV);
- ochrona częściowa – kwietnica okazała *Protaetia aeruginosa*, tęgosz rdzawy *Elater ferrugineus*.

Gatunki siedlisk leśnych – pospolite:

- ochrona częściowa – biegacz gładki *Carabus glabratus*, biegacz pomarszczony *Carabus intricatus*, biegacz skórzasty *Carabus coriaceus*, biegacz zielonożłoty *Carabus auronitens*, tęcznik mniejszy *Calosoma inquisitor*, trzmiel gajowy *Bombus lucorum*, trzmiel leśny *Bombus pratorum*.

Szczegółowe informacje na temat miejsc obserwacji poszczególnych gatunków na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska zawiera załącznik nr 2 do programu ochrony przyrody.

IV.7.3.9. ZAGROŻENIA I ZALECENIA OCHRONNE DLA NAJCENNIJSZYCH GATUNKÓW BEZKRĘGOWCÓW ZWIĄZANYCH Z SIEDLISKAMI LEŚNYMI

Chrząszcze saproksyliczne

W zasięgu terytorialnym nadleśnictwa notowano obecność m.in. kozioroga dębosza *Cerambyx cerdo*, pachnicy dębowej *Osmoderma eremita*, kwietnicy okazałej *Protaetia aeruginosa*, tęgosza rdzawego *Elater ferrugineus*.

Mikrosiedliskami dla chrząszczy saproksylicznych mogą być stojące, leżące lub zawieszane pnie martwych drzew, karpy i kłody, pniaki, konary lub gałęzie, grzyby porastające drewno, dziuple wypełnione próchnem i odchodami zwierząt w nich żyjących, korzenie drzew znajdujące się w glebie lub sama gleba wokół pniaków i wykrotów. Złożoność mozaiki mikrosiedlisk wzrasta, gdy martwe drzewa znajdują się w różnych fazach rozkładu (wstępnej, butwienia, murszenia lub gnicia), kiedy lasy składają się z różnych gatunków drzew oraz kiedy osiągają one wyższe klasy wiekowe. Obecność różnych gatunków chrząszczy saproksylicznych związana jest również z wysokością, na jakiej tworzą się dziuple lub martwice drzewne oraz stopniem uwilgocenia rozkładającego się drewna i stopnia nasłonecznienia mikrosiedliska.

Warunkiem występowania chrząszczy saproksylicznych i wielkość ich populacji jest więc od występowania w lasach martwych drzew oraz liczby innych zwierząt, np. dzięciołów, odżywiających się ich larwami. Na ich liczebność wpływają także długotrwałe susze, z uwagi na kilkuletni okres życia larwalnego. Istotny jest również stopień fragmentacji starodrzewów oraz ich odległości od siebie, gdyż większość gatunków ma małe zdolności dyspersji. W monitoringu przeprowadzonym na obszarze Szwecji stwierdzono, że minimalna grupa dziuplastych drzew, która warunkuje wieloletnie przeżywanie w jednym miejscu pachnicy dębowej wynosi 10, a zdolności dyspersji tego gatunku obliczono na około 190 m (Liberski i Miszta 2011).

Gatunki saproksylicznych chrząszczy związane są głównie z drzewostanami liściastymi, jak grądy i łęgi, a także pojedynczymi drzewami i alejami w parkach, sadach lub zadrzewieniach przydrożnych. Strategie ochrony pachnicy w lasach gospodarczych przedstawia m.in. publikacja Instytutu Badawczego Leśnictwa pt. „Pachnica dębowa *Osmoderma eremita* (Scop.) (Coleoptera, Scarabaeidae) w lasach gospodarczych Polski; wymagania środowiskowe oraz możliwości ochrony” (Hilszczański J. 2012) lub „Ochrona pachnicy w Polsce. Propozycja programu działań” (Oleksa 2012).

Biegaczowate *Carabidae*

W zasięgu terytorialnym nadleśnictwa występuje szereg gatunków biegaczowatych, w tym biegacz gładki *Carabus glabratus*, biegacz pomarszczony *Carabus intricatus*, biegacz

skórzasty *Carabus coriaceus*, biegacz zielonozłoty *Carabus auronitens*, tęcznik mniejszy *Calosoma inquisitor*.

Biegacze zasiedlają drzewostany różnego typu, w większości liściaste, w niższych położeniach bory sosnowe. Miejsca rozwoju larw to zazwyczaj spróchniałe drewno. Pokarm stanowią głównie ślimaki, larwy i imagines chrząszczy, gąsienice motyli, dżdżownice, czasem padlina. Zimują pod korą, kłodami, konarami martwych drzew leżących na ziemi, w ściółce, pod kamieniami, niektóre gatunki w pobliżu gniazd mrówek (Liberski i Miszta 2011).

Jednym z głównych zagrożeń dla tej grupy gatunków jest usuwanie martwych drzew, zarówno stojących, jak i powalonych stanowiących miejsca zimowania. Główne działania ochronne powinny polegać na zachowaniu właściwych biotopów. W miejscach występowania m.in. biegacza pomarszczonego zaleca się rezygnację z usuwania obumarłych drzew i pozostawianie ich do całkowitego rozkładu.

IV.7.3.10. PAŃSTWOWY MONITORING GATUNKÓW ZWIERZĄT

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Oleśnica Śląska w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska prowadzony jest monitoring wybranych gatunków zwierząt. Projekt ten w latach 2006-2014, 2015-2018 i 2020-2021 realizowany był na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska przez Instytut Ochrony Przyrody Polskiej Akademii Nauk ifinansowany ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Oleśnica Śląska zlokalizowane są 33 punkty monitoringowe, które dotyczą takich gatunków jak: czerwończyk fioletek *Lycaena helle*, czerwończyk nieparek *Lycaena dispar*, grzebiuszka ziemna *Pelobates fuscus*, kumak nizinny *Bombina bombina*, mopek *Barbastella barbastellus*, pijawka lekarska *Hirudo medicinalis*, postojak wiesiołkowiec *Proserpinus proserpina*, rzekotka drzewna *Hyla arborea*, traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*, żaba moczarowa *Rana arvalis*, żaba śmieszka *Pelophylax ridibundus*, żaba trawna *Rana temporaria*, żaba wodna *Pelophylax esculentus*, żaby zielone *Rana esculenta* complex, żółw błotny *Emys orbicularis*. Większość z punktów monitoringowych znajduje się w granicach obszarów Natura 2000: Bierutów PLH020065, Dolina Oleśnicy i Potoku Boguszyckiego PLH020091, Kumaki Dobrej PLH020078, Leśne Stawki koło Goszcza PLH020101, Ostoja nad Baryczą PLH020041 i Stawy w Borowej PLH020045. Kilka punktów monitoringowych zlokalizowanych jest na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska. Ostatnie wyniki z przeprowadzonych badań dotyczące czerwończyków, mopka, pijawki lekarskiej i żółwia błotnego pochodzą z 2021 r., dotyczące płazów z 2017 r., a postojaka wiesiołkowca z 2013 r.

Tab. 17. Zestawienie wyników monitoringu gatunków zwierząt prowadzonego w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lokalizacja stanowiska	Obszar Natura 2000	Nazwa gatunku	Nazwa stanowiska	Rok badań	Ocena ogólna	Perspektywy zachowania	Stan populacji	Stan siedliska	Uwagi GIOŚ
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Bierutów PLH020065	Czerwończyk fioletek <i>Lycaena helle</i>	Kijowice	2011	U2	U2	U2	U1	-
				2014	U2	U2	U2	U2	-
				2018	U2	U1	U2	U1	-
				2021	U2	U1	U2	U2	Siedlisko gatunku stanowią podmokłe łąki kaczeńcowe, obecnie poddane silnej sukcesji z udziałem gatunków inwazyjnych oraz wysiewających się drzew i krzewów. W sąsiedztwie dominuje ols, wkraczający na nieużytkowane łąki oraz zarośla wierzbowe wzdłuż rowów. <u>Aktualne oddziaływania:</u> koszenie - jest ono korzystne, o ile przeprowadzane jest w odpowiednim czasie i nie na całej powierzchni łąk. Nadmiar biomasy po skoszeniu z mulczowaniem powoduje zaleganie jej na łące i ogranicza wzrost nowych roślin na wiosnę. Wypas krów sprzyja siedlisku motyla, o ile nie powoduje on nadmiernego tratowania roślinności. Widoczna jest ekspansja trzciny i wiązówki od strony rzeki Widawy, a olchy od strony lasu. <u>Zagrożenia przyszłe, przewidywane oddziaływania:</u> zaniechanie / brak koszenia, wypas intensywny, zarzucenie pasterstwa, brak wypasu, nierodzone gatunki zaborcze. <u>Proponowane działania ochronne:</u> obszar posiada plan zadań ochronnych od 2014 r. Od tego czasu wdrożono na części działek łąkowych programy rolno-środowiskowo-klimatyczne, a także rewitalizacyjne zlecane przez RDOŚ we Wrocławiu.
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Dolina Oleśnicy i Potoku Boguszyckiego PLH020091	Czerwończyk fioletek <i>Lycaena helle</i>	Miodary koło Oleśnicy	2014	U1	FV	FV	U1	-
				2018	FV	FV	FV	FV	-
				2021	U2	U1	U2	U1	Siedlisko gatunku stanowi niekoszona łąka, kilku miejscach zarastająca trzciną. <u>Aktualne oddziaływania:</u> łąki są koszone jednokrotnie w roku w terminie wrzesniowym. Zauważono ślady wylewania/zrzucania nawozu wprost do rzeki. Rdest wężownik jest wypierany ze stanowiska przez konkurencyjną roślinność rodzimą i obcą. Susza nasilona w latach 2015 - 2019 bardzo zaszkodziła stanowisku. <u>Zagrożenia przyszłe, przewidywane oddziaływania:</u> nawożenie /nawozy sztuczne, niewłaściwie realizowane działania ochronne lub ich brak, zanieczyszczenie wód powierzchniowych, nierodzone gatunki zaborcze, problematyczne gatunki rodzime. <u>Proponowane działania ochronne:</u> należy wprowadzić dodatkowe koszenie

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lokalizacja stanowiska	Obszar Natura 2000	Nazwa gatunku	Nazwa stanowiska	Rok badań	Ocena ogólna	Perspektywy zachowania	Stan populacji	Stan siedliska	Uwagi GIOŚ
									w miejscach z dużą liczebnością rdestu węzownika obecnie mocno zarastających trzciną. Ponadto planowana jest wycinka olch rosnących wzdłuż rowów oraz wprowadzanie w ich miejsce krzaczastych wierzb (osłona wiatrochronna).
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Dolina Oleśnicy i Potoku Boguszycznego PLH020091	Czerwończyk fioletek <i>Lycaena helle</i>	Sokołowice koło Oleśnicy	2011	FV	U1	FV	FV	-
				2014	FV	FV	FV	FV	-
				2018	U1	U1	FV	U1	-
				2021	U2	U1	U2	U2	Siedlisko gatunku stanowią wilgotne łąki kaczeńcowe z dużym udziałem rdestu węzownika. <u>Aktualne oddziaływania:</u> łąka koszona raz w roku na początku lata (koniec czerwca). Zauważono wysypywanie gruzu na sąsiedniej łące (15 lipca) w celu stworzenia dojazdu dla maszyn rolniczych przez teren podmokły. <u>Zagrożenia przyszłe, przewidywane oddziaływania:</u> ingerencja i zakłócenia powodowane przez działalność człowieka, niewłaściwie realizowane działania ochronne lub ich brak, nierodzące gatunki zaborcze. <u>Proponowane działania ochronne:</u> zaleca się ekstensywne użytkowanie; wysokie (15 cm) koszenie mozaikowe po 15 września oraz karczowanie drzew i krzewów, które w wyniku naturalnej sukcesji zarastają wiele działek.
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	-	Czerwończyk nieparek <i>Lycaena dispar</i>	E482N314-1 Szczodre	2013	XX	XX	XX	XX	-
				2021	XX	XX	XX	XX	Siedlisko gatunku stanowi wilgotna łąka w pasie między zadrzewieniem śródpolnym a drogą, przecięta rowem melioracyjnym. <u>Aktualne oddziaływania:</u> nieintensywne koszenie, nierodzące gatunki zaborcze, zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie -ogólnie. <u>Zagrożenia przyszłe, przewidywane oddziaływania:</u> intensyfikacja rolnictwa, intensywne koszenie lub intensyfikacja, zaniechanie / brak koszenia, zabudowa rozproszona. <u>Proponowane działania ochronne:</u> brak.
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	-	Czerwończyk nieparek <i>Lycaena dispar</i>	E482N314-2 Januszkowice	2013	XX	XX	XX	XX	
				2021	XX	XX	XX	XX	Siedlisko gatunku obejmuje pola orne, w północnej części występuje dolina rzeczki Dobrej. <u>Aktualne oddziaływania:</u> nieintensywne koszenie. Drogi i zabudowa rozproszona. <u>Zagrożenia przyszłe, przewidywane oddziaływania:</u> zaniechanie / brak koszenia, tereny przemysłowe i handlowe.

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lokalizacja stanowiska	Obszar Natura 2000	Nazwa gatunku	Nazwa stanowiska	Rok badań	Ocena ogólna	Perspektywy zachowania	Stan populacji	Stan siedliska	Uwagi GIOŚ
									Proponowane działania ochronne: brak.
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe		Czerwończyk nieparek <i>Lycaena dispar</i>	E482N314-3 Długoleka	2013	XX	XX	XX	XX	-
				2021	XX	XX	XX	XX	Stanowisko gatunku znajduje się w obrębie małego kompleksu stawów śródeśnych. <u>Aktualne oddziaływania</u> : nieintensywne koszenie, stosowanie biocydów, hormonów i substancji chemicznych, nawożenie /nawozy sztuczne, drogi. <u>Zagrożenia przyszłe, przewidywane oddziaływania</u> : zabudowa rozproszona, przemysłowe i handlowe, pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych / obiektów rekreacyjnych. <u>Proponowane działania ochronne</u> : brak.
Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Stawy w Borowej PLH020045	Czerwończyk nieparek <i>Lycaena dispar</i>	E482N314-4 Raków	2013	XX	XX	XX	XX	
				2021	XX	XX	XX	XX	Stanowisko gatunku znajduje się w obrębie kompleksu stawów rybnych koło Borowej Oleśnickiej. Siedlisko gatunku stanowi tu rów oddzielający groble stawu nr 2 od drogi dojazdowej z pojedynczymi kępami szczawiu lancetowatego. <u>Aktualne oddziaływania</u> : nieintensywne koszenie, stosowanie biocydów, hormonów i substancji chemicznych, nawożenie /nawozy sztuczne, zmiana składu gatunkowego (sukcesja), eutrofizacja (naturalna). <u>Zagrożenia przyszłe, przewidywane oddziaływania</u> : nierodzime gatunki zaborcze, problematyczne gatunki rodzime, zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie - ogólnie. <u>Proponowane działania ochronne</u> : brak.
Na gruntach w zarządzie/ poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe		Czerwończyk nieparek <i>Lycaena dispar</i>	E485N315-3 Dziadów Most	2014	XX	XX	XX	XX	
				2021	XX	XX	XX	XX	Stanowisko gatunku stanowi wschodni brzeg śródeśnego zalewu rzeczki Milki. <u>Aktualne oddziaływania</u> : stanowisko otoczone plantacjami kukurydzy, fragmentów łąk silnie zarastają, zaobserwowano opryski z użyciem środków ochrony roślin. Przenikanie nawozów do gleby obok pól powoduje wzmożony wzrost roślin (pokrzywa, nawłóć). <u>Zagrożenia przyszłe, przewidywane oddziaływania</u> : koszenie / ścinanie trawy, stosowanie biocydów, hormonów i substancji chemicznych. <u>Proponowane działania ochronne</u> : wykaszanie roślinności inwazyjnej na południe od zbiornika.
Poza gruntami	Kumaki Dobrej	Grzebiuszka	Kumaki Dobrej	2010	U1	U1	XX	U1	-

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lokalizacja stanowiska	Obszar Natura 2000	Nazwa gatunku	Nazwa stanowiska	Rok badań	Ocena ogólna	Perspektywy zachowania	Stan populacji	Stan siedliska	Uwagi GIOŚ
w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	PLH020078	ziemna <i>Pelobates fuscus</i>	1	2017	U1	FV	XX	U1	Stanowisko gatunku stanowi staw hodowlany, otoczonym groblą znajdujący się w środku lasu liściastego. Zbiornik jest dosyć płytki, charakteryzuje się dość dużą ilością wyptyczeń. W 2009 roku został wyczyszczony i od tego czasu udział roślinności szuwarowej cały czas się zwiększa. Jego zacienienie jest częściowe. Zauważalna jest poprawa jakości wody. W pobliżu znajdują się stawy używane do celów komercyjnych - wędkarstwo, ale poza tym występują zbiorniki dogodne dla gatunku rozlewiska rowów melioracyjnych w lasach, bagniska, lasy olsowe. <u>Aktualne oddziaływania:</u> obecnie hodowla ryb ma ekstensywny charakter i nie zagraża populacji płazów. <u>Zagrożenia przyszłe, przewidywane oddziaływania:</u> zmiana charakteru hodowli ryb w stawie, w przypadku zintensyfikowania hodowli ryb dojdzie do pogorszenia jakości wody. <u>Proponowane działania ochronne:</u> brak.
Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Kumaki Dobrej PLH020078	Grzebiuszka ziemna <i>Pelobates fuscus</i>	Kumaki Dobrej 2	2010	U1	U1	XX	U1	-
				2017	U1	U1	XX	FV	Stanowisko gatunku jest podmokłym lasem olsowym ze stagnującą wodą. Las płynnie przechodzi w turzycowiska, które zarastają olchami i wierzbami. Lustro wody zbiornika porastają turzyce. Zbiornik jest zacieniony. Woda ze względu na duży udział rozkładających się szczątków materii organicznej jest niskiej jakości. Podczas suchych lat stanowisko całkowicie wysycha. Poza otoczeniem zbiornika znajdują się stawy hodowlane/wędkarskie. <u>Aktualne oddziaływania:</u> na stanowisku odkłada się bardzo dużo materii organicznej z turzyc zarastających prawie całą powierzchnię lustra wody oraz z liści drzew, które wkraczają na stanowisko. Postępuje eutrofizacja stanowiska. W dłuższej perspektywie czasowej możliwe jest zupełne wyschnięcie stanowiska, które obecnie raz na kilka lat wysycha. Wraz z odkładaniem się martwej materii organicznej i postępującą eutrofizacją dochodzi do zanieczyszczenia wody związkami pochodzącymi z rozkładu materii organicznej. <u>Zagrożenia przyszłe, przewidywane oddziaływania:</u> takie same jak oddziaływania aktualne. <u>Proponowane działania ochronne:</u> brak.
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane	Kumaki Dobrej PLH020078	Grzebiuszka ziemna <i>Pelobates fuscus</i>	Kumaki Dobrej 3	2010	U1	FV	XX	U1	-
				2017	U2	U2	XX	U1	Stanowiskiem gatunku jest staw rybny (hodowlany), nieużytkowany intensywnie. Praktycznie cała linia brzegowa zbiornika porośnięta jest szuwarem składającym się z trzciny pospolitej, pałki wodnej i manny mielec. Na

Lokalizacja stanowiska	Obszar Natura 2000	Nazwa gatunku	Nazwa stanowiska	Rok badań	Ocena ogólna	Perspektywy zachowania	Stan populacji	Stan siedliska	Uwagi GIOŚ
wrażliwe									<p>części występują zarośla drzew i krzewów. Zacienienie stawu jest częściowe. Zbiornik ma dużą ilość wypłyceń. Jakość wody jest dość dobra. Od wschodu zbiornik otacza las liściasty, od północy dwa stawy, a od południu do zbiornika przylega dziki, bardzo cenny przyrodniczo staw rybny (hodowlany). Przylegający od północy teren w 2017 roku został w dużej części zdegradowany, zasypiano staw, w którym rozmnażały się płazy.</p> <p><u>Aktualne oddziaływania:</u> Intensywny rozwój zabudowy jednorodzinnej wokół stawów spowodował znaczny wzrost liczby samochodów jeżdżących po lokalnych drogach i wzrost śmiertelności płazów. Przekształcone tereny wilgotnych łąk pod zabudowę jednorodziną ograniczają bazę żerowiskową płazów, zwiększają barierę ekologiczną dla płazów migrujących do stawów. Zasypywane są stawy położone na północ, w którym godują płazy. Płazy mogły zostać zasypane na zimowiskach. Liczba płazów godujących w zbiorniku zmniejszyła się. Mogło dojść do intensyfikacji hodowli ryb.</p> <p><u>Zagrożenia przyszłe, przewidywane oddziaływania:</u> takie same jak oddziaływania aktualne. Dalsze intensywne przekształcanie terenów pod zabudowę jednorodziną (zasypywanie terenu). Potencjalna zmiana sposobu hodowli ryb na bardziej intensywny wywoła spadek liczebności płazów na stanowisku i przekształcenie warunków ekologicznych zbiornika np. poprzez remont stawu (odmulenie, usunięcie szuwaru). Takie zjawisko miało miejsce w przypadku innych stawów w obszarze Natura 2000 Kumaki Dobrej PLH020078.</p> <p><u>Proponowane działania ochronne:</u> powstrzymanie degradacji terenu położonego na północ od stawu. Odtworzenie stawu, który tam się znajdował.</p>
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Kumaki Dobrej PLH020078	Grzebiuszka ziemna <i>Pelobates fuscus</i>	Kumaki Dobrej 5	2017	U1	U1	XX	U1	<p>Stanowisko gatunku to staw rybny (hodowlany), użytkowany średnio intensywnie, położony w kompleksie stawów rybnych. Woda w zbiorniku jest dosyć czysta. Zbiornik nie ma wykształconych pływaczyn. Jego brzeg zarośnięty jest trzciną. Lustro wody zarośnięte jest częściowo przez trzcinę. Zbiornik nie zacieniony. Od północy do stanowiska przylega kompleks leśny, zbudowany głównie z olchy. Las jest bardzo wilgotny, miejscami, w szczególności w sąsiedztwie stawów, w lesie stagnuje woda. Z pozostałych trzech stron stanowisko otaczają inne zbiorniki wodne, będące stawami hodowlanymi.</p> <p><u>Aktualne oddziaływania:</u> droga asfaltowa położona na zachód od kompleksu stawów hodowlanych stanowi silną barierę ekologiczną. Płazy giną na tej drodze próbując migrować do lasu stanowiącego dogodny żerowisko. Budowa ciągów domków jednorodzinnych, głównie przy szlakach komunikacji powiększających barierę ekologiczną dla płazów migrujących z i do zbiornika. Dosyć intensywna hodowla ryb w tym stawie najprawdopodobniej wpływa na to,</p>

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lokalizacja stanowiska	Obszar Natura 2000	Nazwa gatunku	Nazwa stanowiska	Rok badań	Ocena ogólna	Perspektywy zachowania	Stan populacji	Stan siedliska	Uwagi GIOŚ
									<p>że populacja gatunku jest niewielka.</p> <p><u>Zagrożenia przyszłe, przewidywane oddziaływania:</u> sąsiedztwo drogi, intensywna hodowla ryb w stawie.</p> <p><u>Proponowane działania ochronne:</u> budowa przepustów pod drogą asfaltową prowadzącą z Domaszczyna do Autostradowej Obwodnicy Wrocławia, położona pomiędzy kompleksem stawów hodowlanych a kompleksem leśnym. Przepusty powinny być zintegrowane z ogrodzeniem dla płazów uniemożliwiającym wkraczanie płazom na jezdnię.</p>
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Kumaki Dobrej PLH020078	Grzebiuszka ziemna <i>Pelobates fuscus</i>	Kumaki Dobrej 6	2017	U1	U1	XX	U1	<p>Stanowisko gatunku to staw rybny (hodowlany) wykorzystywany do hodowli narybku. Staw znajduje się w kompleksie leśnym z olchą. Woda w stawie jest dosyć czysta. W zbiorniku znajduje się dużo pływaczki. W przybrzeżnej części stawu silnie rozwijają się zarośla pałki wodnej i trzciny pospolitej. Lustro wody jest porośnięte roślinnością w znacznej części. Na środku stawu znajdują się cztery dosyć duże powierzchniowo wyspy, które również otoczone są zaroślami trzciny i pałki. Zacienienie zbiornika niewielkie.</p> <p><u>Aktualne oddziaływania:</u> Autostradowa Obwodnica Wrocławia powstała w odległości około 500 metrów od stanowiska badawczego, która płazy próbują przekraczać. W odległości 300-400 metrów od stanowiska badawczego powstała duża hala logistyczna, na parkingu hali są rozjeżdżane płazy. Budowa ciągów domków jednorodzinnych, głównie przy szlakach komunikacji powiększających barierę ekologiczną dla płazów migrujących z i do zbiornika. Obecnie hodowla ryb na tym stanowisku nie wpływa w znaczący sposób na siedlisko gatunku i na gatunek.</p> <p><u>Zagrożenia przyszłe, przewidywane oddziaływania:</u> takie same jak oddziaływania aktualne. Dalsze intensywne przekształcanie terenów pod zabudowę jednorodziną (zasypywanie terenu). Potencjalna zmiana sposobu hodowli ryb na bardziej intensywny wywoła spadek liczebności płazów na stanowisku i przekształcenie warunków ekologicznych zbiornika np. poprzez remont stawu (odmulenie, usunięcie szuwaru). Takie zjawisko miało miejsce w przypadku innych stawów w obszarze Natura 2000 Kumaki Dobrej PLH020078.</p> <p><u>Proponowane działania ochronne:</u> zakaz polowań na ptaki na stawie (podczas polowań rozjeżdżanie płazów na groblach, płoszenie chronionych gatunków ptaków w sezonie lęgowym). W przypadku remontu stawu konsultacja z herpetologiem i nadzór nad pracami remontowymi.</p>
Poza gruntami	Kumaki Dobrej	Grzebiuszka	Kumaki Dobrej	2010	XX	U1	XX	XX	-

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lokalizacja stanowiska	Obszar Natura 2000	Nazwa gatunku	Nazwa stanowiska	Rok badań	Ocena ogólna	Perspektywy zachowania	Stan populacji	Stan siedliska	Uwagi GIOŚ
w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	PLH020078	ziemna <i>Pelobates fuscus</i>	7	2017	U1	U1	XX	U1	<p>W 2017 r. staw stanowiący siedlisko gatunku był w połowie był porośnięty roślinnością wodną i przybrzeżną. W stawie licznie występują pływaczki. Zacienienie zbiornika nie jest duże. Od wschodu ze stanowiskiem badawczym graniczy drugi staw hodowlany. Od pozostałych stron las liściasty, łąki, pola i zabudowa domków jednorodzinnych. W odległości do 500 metrów od stanowiska badawczego stwierdzono 3 zbiorniki wodne.</p> <p><u>Aktualne oddziaływania:</u> od zachodu, bezpośrednio przy grobli, przebiega droga szutrowa, na której obserwowano niewielką śmiertelność płazów. W okolicach stanowiska badawczego występuje rozproszona zabudowa domków jednorodzinnych, o niewielkim wpływie na stanowisko. W roku 2010 dokonano odmulenia stawu i całkowitego usunięcia roślinności wodnej i przybrzeżnej. Zbiornik w tym roku nie został napełniony wodą, przez co rozród płazów na stanowisku nie odbył się. W 2017 roku, pomimo prac w 2010 roku, stwierdzono rozród gatunku na stanowisku.</p> <p><u>Zagrożenia przyszłe, przewidywane oddziaływania:</u> droga szutrowa zlokalizowana od zachodu stanowiska, istnieje prawdopodobieństwo intensyfikacji ruchu pojazdów, wraz z rozwojem zabudowy jednorodzinnej w sąsiedztwie stawu, wpłynie to na wzrost śmiertelności migrujących płazów i na izolację stanowiska badawczego. Istnieje niebezpieczeństwo intensyfikacji hodowli ryb.</p> <p><u>Proponowane działania ochronne:</u> brak.</p>
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Kumaki Dobrej PLH020078	Kumak nizinny <i>Bombina bombina</i>	Kumaki Dobrej 1	2010	U1	U1	XX	U1	-
				2017	FV	FV	XX	FV	Opis stanowiska (Kumaki Dobrej 1) taki sam jak dla grzebiuszki ziemnej.
Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Kumaki Dobrej PLH020078	Kumak nizinny <i>Bombina bombina</i>	Kumaki Dobrej 2	2010	U1	U1	XX	FV	-
				2017	U2	U1	XX	FV	Opis stanowiska (Kumaki Dobrej 2) taki sam jak dla grzebiuszki ziemnej.
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane	Kumaki Dobrej PLH020078	Kumak nizinny <i>Bombina bombina</i>	Kumaki Dobrej 3	2010	U1	U1	XX	U1	-
				2017	U2	U2	XX	U1	Opis stanowiska (Kumaki Dobrej 3) taki sam jak dla grzebiuszki ziemnej.

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lokalizacja stanowiska	Obszar Natura 2000	Nazwa gatunku	Nazwa stanowiska	Rok badań	Ocena ogólna	Perspektywy zachowania	Stan populacji	Stan siedliska	Uwagi GIOŚ
wrażliwe									
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Kumaki Dobrej PLH020078	Kumak nizinny <i>Bombina bombina</i>	Kumaki Dobrej 6	2010	U1	FV	XX	U1	-
				2017	U1	U1	XX	FV	Opis stanowiska (Kumaki Dobrej 6) taki sam jak dla grzebiuszki ziemnej.
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Kumaki Dobrej PLH020078	Kumak nizinny <i>Bombina bombina</i>	Kumaki Dobrej 7	2010	U1	U1	XX	FV	-
				2017	U2	U2	XX	U1	Opis stanowiska (Kumaki Dobrej 7) taki sam jak dla grzebiuszki ziemnej.
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Kumaki Dobrej PLH020078	Kumak nizinny <i>Bombina bombina</i>	Kumaki Dobrej 9	2017	FV	FV	XX	U1	<p>Stanowisko gatunku jest stawem rybnym (hodowlanym), od wielu lat nieużytkowanym. Woda w stawie jest dosyć czysta. Względem 2010 roku w zbiorniku nastąpiła silna sukcesja roślinności. Cały zbiornik wydaje się być płytki ze względu na silny wzrost trzciny pospolitej i pałki wodnej na obszarze całego zbiornika. Na dnie zbiornika odłożyło się sporo materii organicznej. Zacienienie zbiornika jest niewielkie. Zbiornik badawczy od trzech stron otoczony jest stawami hodowlanymi. Od zachodu, za grobla, znajduje się las o charakterze gradowym/lęgowym.</p> <p><u>Aktualne oddziaływania:</u> W odległości 130 metrów od stawu przebiega droga asfaltowa, na której giną płazy migrujące na łąkę za drogą, gdzie żerują. Wiosną płazy migrują z łąk w kierunku stawów. Obecnie w stawie nie są hodowane ryby. W zbiorniku odkłada się dużo materii organicznej pochodzącej z rozkładu roślinności wodnej. Obecnie nie stanowi to problemu, choć zbiornik jest mocno zarośnięty, ale w przyszłości może spowodować całkowite zamulenie zbiornika.</p> <p><u>Zagrożenia przyszłe, przewidywane oddziaływania:</u> droga w sąsiedztwie zbiornika i zwiększenie się ruchu na drodze, a także powstanie nowej zabudowy domków jednorodzinnych w pobliżu kompleksu stawów, co pogłębi zjawisko bariery ekologicznej, a co za tym idzie śmiertelność płazów na drogach lokalnych. Potencjalna zmiana sposobu hodowli ryb na bardziej intensywny wywoła spadek liczebności płazów na stanowisku i przekształcenie warunków ekologicznych zbiornika. Zjawisko przekształcania stawów hodowlanych zaobserwowano na innych stanowiskach w obszarze Natura 2000</p>

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lokalizacja stanowiska	Obszar Natura 2000	Nazwa gatunku	Nazwa stanowiska	Rok badań	Ocena ogólna	Perspektywy zachowania	Stan populacji	Stan siedliska	Uwagi GIOŚ
									<p>Kumaki Dobrej PLH020078. Największym zagrożeniem jest odmulenie stawu, usunięcie roślinności wodnej i potencjalne przekształcenie stawu na staw komercyjny lub staw gdzie obsada ryb jest duża. Odkładająca się w zbiorniku materia organiczna w przyszłości może spowodować zamulenie zbiornika.</p> <p><u>Proponowane działania ochronne:</u> pozostawienie tego stanowiska jako stawu niehodowlanego. Stawu nie można w całości odmulić i wybrać roślinności. Prace te należałoby wykonać etapami (jeśli są konieczne). Poza tym wzdłuż drogi, przy całym kompleksie stawów należałoby wykonać przejścia dla płazów oraz płotki dla płazów.</p>
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Kumaki Dobrej PLH020078	Kumak nizinny <i>Bombina bombina</i>	Kumaki Dobrej 10	2017	U1	FV	XX	U1	<p>Stanowisko jest stawem rybnym (hodowlanym). Woda w stawie ma średnią jakość, co związane jest zapewne z dużą obsadą ryb. Pokrycie lustra wody przez roślinność jest znaczne. Roślin zanurzonych nie stwierdzono. Szuwar otacza praktycznie całą linię brzegową zbiornika. Płycizny występują jedynie przy brzegu. Zacienienie zbiornika jest niewielkie. Do zbiornika od północy oraz od wschodu przylegają stawy hodowlane oddzielone groblą. Od południa i zachodu do zbiornika przylega las gradowy.</p> <p><u>Aktualne oddziaływania:</u> W odległości 200 metrów od stawu przebiega droga asfaltowa, na której giną płazy migrujące na łąkę za drogą, gdzie żerują. Wiosną płazy migrują z łąk w kierunku stawów. Obecnie obsada ryb w stawie jest dosyć duża, ale nie decyduje to o ustępowaniu płazów ze stanowiska.</p> <p><u>Zagrożenia przyszłe, przewidywane oddziaływania:</u> droga w sąsiedztwie zbiornika i zwiększenie się ruchu na drodze, a także powstanie nowej zabudowy domków jednorodzinnych w pobliżu kompleksu stawów, co pogłębi zjawisko bariery ekologicznej, a co za tym idzie śmiertelność płazów na drogach lokalnych. Potencjalna zmiana sposobu hodowli ryb na bardziej intensywny wywoła spadek liczebności płazów na stanowisku i przekształcenie warunków ekologicznych zbiornika. Zjawisko przekształcania stawów hodowlanych zaobserwowano na innych stanowiskach w obszarze Natura 2000 Kumaki Dobrej PLH020078. Dużym zagrożeniem jest odmulenie stawu, usunięcie roślinności wodnej i potencjalne przekształcenie stawu na staw komercyjny lub staw gdzie obsada ryb jest duża.</p> <p><u>Proponowane działania ochronne:</u> wzdłuż drogi, przy całym kompleksie stawów należałoby wykonać przejścia dla płazów oraz płotki dla płazów.</p>
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane	Kumaki Dobrej PLH020078	Kumak nizinny <i>Bombina bombina</i>	Kumaki Dobrej 17	2010	U1	U1	XX	U1	-
				2017	U2	U2	XX	U1	<p>Stanowisko gatunki stanowi staw rybnym (hodowlany), wykorzystywany do hodowli ryb, głównie karpia. Woda w stawie jest średniej jakości, co spowodowane jest hodowlą ryb. W zbiorniku znajduje się dużo niegłębokich płycizn, które porasta szuwar trzcinowy. W niektórych miejscach odkłada się</p>

Lokalizacja stanowiska	Obszar Natura 2000	Nazwa gatunku	Nazwa stanowiska	Rok badań	Ocena ogólna	Perspektywy zachowania	Stan populacji	Stan siedliska	Uwagi GIOŚ
wrażliwe									<p>materiał organiczny pochodzący z rozkładu roślinności wodnej (trzciny itp.). W przybrzeżnej części stawu rozwijają się zarosła trzciny pospolitej i pałki wodnej, które wąskim pasem otaczają brzeg większości stawu. Lustro wody jest częściowo zarośnięte. Zbiornik nie jest zacieniony. Otoczenie stawu jest zróżnicowane, tworzą je pola, rzeka Dobra, kolejny staw hodowlany, droga asfaltowa.</p> <p><u>Aktualne oddziaływania:</u> staw graniczy z polami intensywnie użytkowanymi. Środki ochrony roślin i nawozy z pól mogą spływać do zbiornika. W bliskiej odległości od stawu (około 20 m) przebiega lokalna droga asfaltowa, a także niewielkie drogi dojazdowe do zabudowań jednorodzinnych oddalonych od stawu o około 60 metrów. Drogi te stanowią barierę ekologiczną. Migrujące osobniki płazów mogą ginąć pod kołami samochodów. W zbiorniku hodowane są ryby, głównie karp. Może to być jedna z przyczyn zaniku gatunku na stanowisku. Jakość wody średnią z powodu hodowli ryb.</p> <p><u>Zagrożenia przyszłe, przewidywane oddziaływania:</u> spływ środków ochrony roślin i nawozów do zbiornika. Drogi stanowią barierę ekologiczną. Migrujące osobniki płazów mogą ginąć pod kołami samochodów. Prawdopodobne jest znaczne poszerzenie się obszaru zabudowy jednorodzinnej w okolicach stanowiska badawczego. Zwiększy to ruch samochodowy, co bezpośrednio przełoży się na wzrost śmiertelności płazów migrujących z i do zbiornika rozrodczego i na izolację stanowiska badawczego. Proces przeznaczania terenów rolniczych pod zabudowę jest powszechny w całym obszarze Natura 2000 Kumaki Dobrej PLH020078. Możliwa intensyfikacja hodowli. Może to spowodować niekorzystne zmiany w ekosystemie - usunięcie szuwaru, zanieczyszczenie wody itp. i w efekcie jeszcze większy wpływ na płazy. Zanieczyszczenie wód wywołane intensywną hodowlą ryb.</p> <p><u>Proponowane działania ochronne:</u> budowa przepustów pod drogą asfaltową prowadzącą z Dobroszyc do Siekierowic na wysokości stawów hodowlanych. Przepusty powinny być zbudowane pomiędzy stawami a terenami - łąkami - położonymi na północ od nich. Przepusty powinny być zintegrowane z ogrodzeniem dla płazów uniemożliwiającym wkraczanie płazom na jezdnię.</p>
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Kumaki Dobrej PLH020078	Kumak nizinny <i>Bombina bombina</i>	Kumaki Dobrej 18	2010	U1	U1	XX	U1	-
				2017	U2	U2	XX	U1	Stanowisko gatunku to staw rybny (hodowlany). Wiosną 2017 roku staw był odmulany i pogłębiany, usuwana z niego była roślinność wodna i szuwar. Staw został napełniony wodą dopiero późną wiosną. Jakość wody była średnią, co świadczy o tym, że obsada ryb się zwiększył. Po napuszczeniu wody do stawu szuwar zaczął rozwijać się na znacznie mniejszej powierzchni. Pomimo odmulenia w zbiorniku nadal występowały pływaczki. Zacienienie zbiornika było

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lokalizacja stanowiska	Obszar Natura 2000	Nazwa gatunku	Nazwa stanowiska	Rok badań	Ocena ogólna	Perspektywy zachowania	Stan populacji	Stan siedliska	Uwagi GIOŚ
									<p>niewielkie. Przy groblach licznie rosną krzewy. Wtoczeniu stanowiska z zmniejszyła się powierzchnia łąk na rzecz pól.</p> <p><u>Aktualne oddziaływania:</u> W pobliżu stawu znajdują się pola intensywnie użytkowane. Środki ochrony roślin i nawozy z pól mogą spływać do zbiornika. Po odmuleniu stawu i zintensyfikowaniu hodowli ryb gatunek przestał rozmnażać się na stanowisku. Jakość wody była średnią. Przyczyną było najprawdopodobniej zwiększenie obsady ryb na stanowisku.</p> <p><u>Zagrożenia przyszłe, przewidywane oddziaływania:</u> spływ środków ochrony roślin i nawozów do zbiornika. Po odmuleniu stawu i zintensyfikowaniu hodowli ryb gatunek przestał rozmnażać się na stanowisku. Prawdopodobna dalsza intensyfikacja hodowli ryb. Intensywna hodowla ryb będzie obniżać jakość wody.</p> <p><u>Proponowane działania ochronne:</u> przywrócenie obsady ryb sprzed 2017 roku.</p>
Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Kumaki Dobrej PLH020078	Kumak nizinny <i>Bombina bombina</i>	Kumaki Dobrej 22	2010	U1	U1	XX	U1	-
				2017	U2	U2	XX	U1	<p>Stanowisko gatunku to niewielki zbiornik wodny, położony na skraju lasu gradowego. Zbiornik jest płytki, występuje w nim dużo pływaczki, zamulenie zbiornika jest duże i w związku z tym woda nie posiada najwyższej jakości. Zbiornik od zachodu porastają szuwary. W zbiorniku występują ryby, które prawdopodobnie dostały się tam w sposób naturalny. Sąsiadujący ze stawem as daje duże zacienienie zbiornika. W bezpośrednim sąsiedztwie zbiornika przebiega rzadko uczęszczana droga gruntowa.</p> <p><u>Aktualne oddziaływania:</u> notowana jest śmiertelność płazów na drodze gruntowej przebiegającej w sąsiedztwie zbiornika. W okolicach stanowiska badawczego występuje rozproszona zabudowa domków jednorodzinnych. Z każdym rokiem zabudowa postępuje. Widoczne jest postępujące zamulenie, nagromadzenie materii organicznej oraz eutrofizacja. Przez te procesy, z czasem zbiornik może zupełnie wyschnąć. Istotnym oddziaływaniem mogącym mieć znaczenie dla populacji płazów jest występowanie w zbiorniku ryb, które rowem dostają się do zbiornika z pobliskich stawów.</p> <p><u>Zagrożenia przyszłe, przewidywane oddziaływania:</u> sąsiedztwo drogi gruntowej, na której notowana jest śmiertelność płazów. Wraz z rozwojem budownictwa jednorodzinne prawdopodobnie ruch samochodów będzie się tu zwiększał. Śmiertelność płazów również może wzrosnąć. Prawdopodobne jest znaczne poszerzenie się obszaru zabudowy jednorodzinnej w okolicach stanowiska badawczego. Oprócz zmniejszenia obszaru żerowiskowego zwiększy to ruch samochodowy, co bezpośrednio przełoży się na wzrost śmiertelności płazów migrujących z i do zbiornika rozrodczego i na izolację stanowiska badawczego. Zamulenie, nagromadzenie materii organicznej oraz eutrofizacja w dalszym</p>

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lokalizacja stanowiska	Obszar Natura 2000	Nazwa gatunku	Nazwa stanowiska	Rok badań	Ocena ogólna	Perspektywy zachowania	Stan populacji	Stan siedliska	Uwagi GIOŚ
									ciągu mogą postępować, w konsekwencji przez te procesy, z czasem zbiornik może zupełnie wyschnąć. Istotnym zagrożeniem mogącym mieć znaczenie dla populacji płazów jest występowanie w zbiorniku ryb, które rowem dostają się do zbiornika z pobliskich stawów. <u>Proponowane działania ochronne:</u> brak.
Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	-	Mopek <i>Barbastella barbastellus</i>	Kolonia letnia - Równina Czeszowska	2011	XX	XX	FV	XX	-
				2016	FV	FV	FV	FV	-
				2021	FV	FV	FV	FV	Powierzchnia badawcza zajmuje ponad 50 km ² . Głównym gatunkiem tworzącym lasy jest sosna. Starodrzewia liściaste zajmują ok 230 ha. Przez teren ten przepływają jedynie niewielkie cieki, z których część bierze tu swój początek. Zbiorniki wodne znajdują się w zachodniej i pół.-zach. części badanego obszaru. Na całym terenie prowadzona jest gospodarka leśna. Powierzchnia badawcza ma liczne połączenia z innymi obszarami lasów. W 2014 r. rozwieszono budki szczelinowe dla mopków, zostały one zasiedlone przez osobniki tego gatunku, w 2015 r. zarejestrowano pierwszą kolonię rozrodczą. W 2016 r. stwierdzono cztery kolonie rozrodcze i potwierdzono rozród tego gatunku w Lasach Złotowskich. <u>Aktualne oddziaływania:</u> wycinka drzew powoduje utratę schronień i żerowisk. Również odnowa drzewostanu za pomocą rębni zupełnych. Wycinka w okresie rozrodu może powodować śmierć osobników młodocianych, które nie nauczyły się jeszcze latać. Zmniejszanie liczby dostępnych kryjówek oraz zmniejszenie bazy pokarmowej (owadów związanych z martwym drewnem). Kumulacja toksyn w ciałach owadów (stosowanie biocydów, substancji chemicznych w lasach) wpływa negatywnie na kondycje nietoperzy, które żywią się tymi bezkręgowcami. Fragmentacja siedliska. Wzrost śmiertelności w wyniku kolizji z pojazdami. Ograniczanie powierzchni lasu w wyniku budowy drogi. <u>Zagrożenia przyszłe, przewidywane oddziaływania:</u> eksploatacja lasu bez odnawiania czy naturalnego odrastania, pożar (naturalny). <u>Proponowane działania ochronne:</u> zrezygnowanie z wycinki dęba i buka (w których najczęściej znajduje schronienia ten nietoperz) w okresie rozrodu i ograniczenie wycinki drzew do niezbędnego minimum w pobliżu miejsc, gdzie zostały rozwieszane budki szczelinowe dla mopków.
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane	-	Pijawka lekarska <i>Hirudo medicinalis</i>	Łazisko	2014	XX	XX	U2	U1	Siedlisko gatunku to niewielkie oczko wodne na pastwisku. Roślinność wynurzona jest bardzo uboga i reprezentowana głównie przez sity. <u>Aktualne oddziaływania:</u> możliwe przedostawanie się substancji chemicznych używanych w rolnictwie i ograniczenie dyspersji droga lądową. <u>Zagrożenia przyszłe, przewidywane oddziaływania:</u> zbiornik ze względu na

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lokalizacja stanowiska	Obszar Natura 2000	Nazwa gatunku	Nazwa stanowiska	Rok badań	Ocena ogólna	Perspektywy zachowania	Stan populacji	Stan siedliska	Uwagi GIOŚ
wrażliwe									niewielka głębokość może przynajmniej okresowo wysychać. Proponowane działania ochronne: brak.
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Ostoja nad Baryczą PLH020041	Pijawka lekarska <i>Hirudo medicinalis</i>	Poręby	2014	U2	U2	U2	U1	-
				2021	U2	U1	U2	FV	Siedlisko to mocno porośnięte roślinnością stawy hodowlane, z których przynajmniej jeden jest wykorzystywany do hodowli ryb. Stanowisko obejmuje północno-wschodnia część Stawu Ziemięc. <u>Aktualne oddziaływania</u> : trudno wskazać ewidentne oddziaływania. <u>Zagrożenia przyszłe, przewidywane oddziaływania</u> : spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych. <u>Proponowane działania ochronne</u> : utrzymanie obecnego charakteru stawu.
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	-	Postojak wiesiołkowiec <i>Proserpinus proserpina</i>	Cielętniki	2013	XX	XX	XX	XX	Stanowisko obejmuje jedno z najwyższych wzniesień Gór Kocich. Górka była dawniej wyrobiskiem gliny i żwiru dla byłej cegielni w Cielętnikach. Obecnie pozostaje nieużytkiem graniczącym z polami, drogą. Częściowo zrasta krzewami i drzewami. <u>Aktualne oddziaływania</u> : zmiana składu gatunkowego (sukcesja), przesunięcie i zmiana siedlisk. <u>Zagrożenia przyszłe, przewidywane oddziaływania</u> : odnawianie lasu po wycince (drzewa nierodzime), wydobywanie piasku i żwiru, pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych / obiektów rekreacyjnych zmiana składu gatunkowego (sukcesja), przesunięcie i zmiana siedlisk - zmiana siedlisk rozumiana jako przekształcenie jednego siedliska w inne na skutek sukcesji naturalnej. <u>Proponowane działania ochronne</u> : stanowisko wymaga pilnych działań renaturyzacyjnych, polegających na odślawianiu muraw kserotermicznych poprzez wycinanie drzew i krzewów oraz wykaszanie i usuwanie roślinności inwazyjnej. W przeciwnym wypadku stanowisko postojaka ulegnie procesom sukcesji naturalnej.
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Kumaki Dobrej PLH020078	Rzekotka drzewna <i>Hyla arborea</i>	Kumaki Dobrej 1	2010	U1	U1	XX	FV	-
				2017	FV	FV	XX	FV	Opis stanowiska (Kumaki Dobrej 1) taki sam jak dla grzebiuszki ziemnej.
Poza gruntami	Kumaki Dobrej	Rzekotka	Kumaki Dobrej	2010	U1	U1	XX	FV	-

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lokalizacja stanowiska	Obszar Natura 2000	Nazwa gatunku	Nazwa stanowiska	Rok badań	Ocena ogólna	Perspektywy zachowania	Stan populacji	Stan siedliska	Uwagi GIOŚ
w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	PLH020078	drzewna <i>Hyla arborea</i>	3	2017	U2	U2	XX	U1	Opis stanowiska (Kumaki Dobrej 3) taki sam jak dla grzebiuszki ziemnej.
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Kumaki Dobrej PLH020078	Rzekotka drzewna <i>Hyla arborea</i>	Kumaki Dobrej 5	2010	U1	U1	XX	FV	-
				2017	U1	U1	XX	U1	Opis stanowiska (Kumaki Dobrej 5) taki sam jak dla grzebiuszki ziemnej.
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Kumaki Dobrej PLH020078	Rzekotka drzewna <i>Hyla arborea</i>	Kumaki Dobrej 6	2010	U1	FV	XX	FV	-
				2017	U1	U1	XX	FV	Opis stanowiska (Kumaki Dobrej 6) taki sam jak dla grzebiuszki ziemnej.
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Kumaki Dobrej PLH020078	Rzekotka drzewna <i>Hyla arborea</i>	Kumaki Dobrej 7	2017	U1	U1	XX	FV	Opis stanowiska (Kumaki Dobrej 7) taki sam jak dla grzebiuszki ziemnej.
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Kumaki Dobrej PLH020078	Rzekotka drzewna <i>Hyla arborea</i>	Kumaki Dobrej 10	2017	FV	FV	XX	FV	Opis stanowiska (Kumaki Dobrej 10) taki sam jak dla kumaka nizinnego.
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Kumaki Dobrej PLH020078	Rzekotka drzewna <i>Hyla arborea</i>	Kumaki Dobrej 11	2010	U1	U1	XX	FV	-
				2017	XX	U2	XX	XX	Siedliskiem gatunku jest rozlewisko, na którym wytworzyło się turzycowisko. Turzycowisko płynnie przechodzi w podmokłą łąkę; turzycowisko znajduje się w obniżeniu łąki. W 2017 roku już wiosną w rozlewisku nie było wody. Skład gatunkowy roślin sugeruje, że w tym miejscu stagnuje woda. <u>Aktualne oddziaływania:</u> w pobliżu stanowiska przebiega asfaltowa droga, na której giną płazy. Ruch samochodów okresowo jest duży. W okolicach stanowiska badawczego występuje rozproszona zabudowa domków

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lokalizacja stanowiska	Obszar Natura 2000	Nazwa gatunku	Nazwa stanowiska	Rok badań	Ocena ogólna	Perspektywy zachowania	Stan populacji	Stan siedliska	Uwagi GIOŚ
									<p>jednorodzinnych. Obecnie ma ona niewielki wpływ na stanowisko. W 2017 roku stanowisko było zupełnie suche. Oprócz nagromadzenia materii organicznej prawdopodobnie do wyschnięcia stanowiska przyczynił się niski poziom wód gruntowych.</p> <p><u>Zagrożenia przyszłe, przewidywane oddziaływania:</u> istnieje prawdopodobieństwo zmiany sposobu użytkowania łąki otaczającej stanowisko – zamiana łąki na grunt rolny. Proces taki obserwuje się w całym obszarze Natura 2000 Kumaki Dobrej PLH020078. Możliwy dalszy wzrost natężenia ruchu na drodze przebiegającej w pobliżu stanowiska. Możliwy dalszy rozwój zabudowy domków jednorodzinnych w pobliżu stanowiska. Możliwe, że nieodwracalny jest proces wysychania stanowiska.</p> <p><u>Proponowane działania ochronne:</u> brak.</p>
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Kumaki Dobrej PLH020078	Rzekotka drzewna <i>Hyla arborea</i>	Kumaki Dobrej 12	2010	U2	U2	XX	FV	-
				2017	U1	U1	XX	U1	<p>Stanowisko gatunku to dużych rozmiarów staw, obecnie przeznaczony do celów wędkarskich. Jest intensywnie zarybiane wieloma gatunkami ryb. Z powodu dużej obsady rybami woda nie ma wysokiej jakości. Zbiornik przy brzegach jest wypłycony, podłoże jest w dużej części piaszczyste. Pokrycie lustra wody przez różnego rodzaju roślinność wodną i przybrzeżną jest niewielkie. Zacienienie zbiornika praktycznie jest znikome. Zbiornik otoczony jest głównie polami.</p> <p><u>Aktualne oddziaływania:</u> staw graniczy z polami intensywnie użytkowanymi. Środki ochrony roślin i nawozy z pól mogą spływać do zbiornika. Zanieczyszczenie wód wywołane intensywną hodowlą ryb. Lokalna droga asfaltowa stanowi barierę ekologiczną, migrujące osobniki płazów giną pod kołami samochodów.</p> <p><u>Zagrożenia przyszłe, przewidywane oddziaływania:</u> środki ochrony roślin i nawozy z pól mogą spływać do zbiornika. Lokalna droga asfaltowa stanowi barierę ekologiczną, migrujące osobniki płazów giną pod kołami samochodów. Zbiornik silnie zarybiany i udostępniany do celów wędkarskich.</p> <p><u>Proponowane działania ochronne:</u> brak.</p>
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Kumaki Dobrej PLH020078	Rzekotka drzewna <i>Hyla arborea</i>	Kumaki Dobrej 13	2010	U1	U1	XX	FV	-
				2017	U1	U1	XX	FV	<p>Stanowisko gatunku to rów melioracyjny otoczony podmokłymi łąkami, polami i zadrzewieniami. Przy rowie rozwinęły się ziołorośla oraz podrost olch. W samym rowie mocno rozwija się trzcina pospolita i pałka wodna. Cały rów w lecie zarośnięty. Zaobserwowano znaczne zacienienie rowu. Woda w rowie była czysta, przejrzysta. Ryby nie występują.</p> <p><u>Aktualne oddziaływania:</u> w pobliżu rowu występują pola intensywnie</p>

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lokalizacja stanowiska	Obszar Natura 2000	Nazwa gatunku	Nazwa stanowiska	Rok badań	Ocena ogólna	Perspektywy zachowania	Stan populacji	Stan siedliska	Uwagi GIOŚ
									<p>użytkowane. Środki ochrony roślin z pól mogą spływać do rowu. Na stanowisko oddziałuje lokalna droga asfaltowa, znajdująca się 20 metrów od rowu. Stanowi ona barierę ekologiczną. Migrujące osobniki płazów giną pod kołami samochodów. Rów w co raz większym stopniu zarasta roślinnością szuwarową. Z czasem w rowie może nie występować otwarte lustro wody.</p> <p><u>Zagrożenia przyszłe, przewidywane oddziaływania:</u> środki ochrony roślin z pól mogą spływać do rowu. Na stanowisko oddziałuje lokalna droga asfaltowa, w przyszłości wpływ drogi będzie się zwiększał (większy ruch pojazdów, wyższa śmiertelność płazów). Rów w co raz większym stopniu zarasta roślinnością szuwarową. Z czasem w rowie może nie występować otwarte lustro wody i może dojść do całkowitego zamulenia i zarośnięcia rowu. Istnieje prawdopodobieństwo przeznaczenia gruntów sąsiadujących z rowem (w tym łąk) na tereny pod zabudowę rozproszoną. Proceder ten jest powszechny w całym obszarze Natura 2000 Kumaki Dobrej PLH020078.</p> <p><u>Proponowane działania ochronne:</u> brak.</p>
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Kumaki Dobrej PLH020078	Rzekotka drzewna <i>Hyla arborea</i>	Kumaki Dobrej 16	2010	U1	U1	XX	FV	-
				2017	U2	U1	XX	U2	<p>Stanowisko gatunku stanowi staw rybny (hodowlany), wykorzystywany do hodowli ryb, głównie karpia. Woda w stawie jest średniej jakości, co spowodowane jest hodowlą ryb. W zbiorniku znajduje się dużo niegłębokich płyczn, które porasta szuwar trzcinowy. W niektórych miejscach odkłada się materiał organiczny pochodzący z rozkładu roślinności wodnej (trzciny itp.). W przybrzeżnej części stawu rozwijają się zarosła trzciny pospolitej i pałki wodnej, które wąskim pasem otaczają brzeg większości stawu. Lustro wody jest częściowo zarośnięte. Zbiornik nie jest zacieniony. Otoczenie stawu jest zróżnicowane, tworzą je pola, rzeka Dobra, kolejny staw hodowlany, droga asfaltowa.</p> <p><u>Aktualne oddziaływania:</u> staw graniczy z polami intensywnie użytkowanymi. Środki ochrony roślin i nawozy z pól mogą spływać do zbiornika. W bliskiej odległości od stawu (około 250 m) przebiega lokalna droga asfaltowa, a także niewielkie drogi dojazdowe do zabudowań jednorodzinnych oddalonych od stawu o około 60 metrów. Drogi te stanowią barierę ekologiczną. Migrujące osobniki płazów mogą ginąć pod kołami samochodów. W zbiorniku hodowane są ryby, głównie karp. Może to być jedna z przyczyn małej liczebności płazów na stanowisku. Jakość wody średnią z powodu hodowli ryb.</p> <p><u>Zagrożenia przyszłe, przewidywane oddziaływania:</u> spływ środków ochrony roślin i nawozów do zbiornika. Drogi stanowią barierę ekologiczną. Migrujące osobniki płazów mogą ginąć pod kołami samochodów. Prawdopodobne jest znaczne poszerzenie się obszaru zabudowy jednorodzinnej w okolicach</p>

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lokalizacja stanowiska	Obszar Natura 2000	Nazwa gatunku	Nazwa stanowiska	Rok badań	Ocena ogólna	Perspektywy zachowania	Stan populacji	Stan siedliska	Uwagi GIOŚ
									stanowiska badawczego. Zwiększy to ruch samochodowy, co bezpośrednio przełoży się na wzrost śmiertelności płazów migrujących z i do zbiornika rozrodczego i na izolację stanowiska badawczego. Proces przeznaczania terenów rolniczych pod zabudowę jest powszechny w całym obszarze Natura 2000 Kumaki Dobrej PLH020078. Możliwa intensyfikacja hodowli. Może to spowodować niekorzystne zmiany w ekosystemie - usunięcie szuwaru, zanieczyszczenie wody itp. i w efekcie jeszcze większy wpływ na płazy. Zanieczyszczenie wód wywołane intensywną hodowlą ryb. Proponowane działania ochronne: budowa przepustów pod drogą asfaltową prowadzącą z Dobroszyc do Siekierowic na wysokości stawów hodowlanych. Przepusty powinny być zbudowane pomiędzy stawami a terenami - łąkami - położonymi na północ od nich. Przepusty powinny być zintegrowane z ogrodzeniem dla płazów uniemożliwiającym wkraczanie płazom na jezdnię.
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Kumaki Dobrej PLH020078	Rzekotka drzewna <i>Hyla arborea</i>	Kumaki Dobrej 17	2010	U1	U1	XX	U1	-
				2017	U1	U1	XX	U1	Opis stanowiska (Kumaki Dobrej 17) taki sam jak dla kumaka nizinnego.
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Kumaki Dobrej PLH020078	Rzekotka drzewna <i>Hyla arborea</i>	Kumaki Dobrej 18	2010	U1	FV	XX	FV	-
				2017	U2	U2	XX	FV	Opis stanowiska (Kumaki Dobrej 18) taki sam jak dla kumaka nizinnego.
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Kumaki Dobrej PLH020078	Traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i>	Kumaki Dobrej 1	2010	U1	U1	XX	U2	-
				2017	FV	FV	XX	FV	Opis stanowiska (Kumaki Dobrej 1) taki sam jak dla grzebiuszki ziemnej.
Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Kumaki Dobrej PLH020078	Traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i>	Kumaki Dobrej 2	2010	U1	U1	XX	U1	-
				2017	U1	U1	XX	FV	Opis stanowiska (Kumaki Dobrej 2) taki sam jak dla grzebiuszki ziemnej.

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lokalizacja stanowiska	Obszar Natura 2000	Nazwa gatunku	Nazwa stanowiska	Rok badań	Ocena ogólna	Perspektywy zachowania	Stan populacji	Stan siedliska	Uwagi GIOŚ
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Kumaki Dobrej PLH020078	Traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i>	Kumaki Dobrej 3	2017	U2	U2	XX	U1	Opis stanowiska (Kumaki Dobrej 3) taki sam jak dla grzebiuszki ziemnej.
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Kumaki Dobrej PLH020078	Traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i>	Kumaki Dobrej 4	2017	U2	U2	XX	U1	<p>Stanowiskiem gatunku jest staw rybny, obecnie nieużytkowany intensywnie. Obecnie woda jest przejrzysta. Lustro wody częściowo porośnięte. Oprócz trzciny pospolitej masowo występuje pałka wodna oraz podrostry olch i wierzb. Zacienienie częściowe. Od północy stwierdzono liczne płycizny, które wcześniej nie występowały. Najprawdopodobniej powstały one na skutek prac ziemnych przy brzegu w poprzednich latach. Obszar położony na północ od stawu został wiosną zasypywany ziemią i gruzem, w tym czasie zasypywany został staw.</p> <p><u>Aktualne oddziaływania:</u> Intensywny rozwój zabudowy jednorodzinnej wokół stawów spowodował znaczny wzrost liczby samochodów jeżdżących po lokalnych drogach i wzrost śmiertelności płazów. Przekształcone tereny wilgotnych łąk pod zabudowę jednorodziną ograniczają bazę żerowiskową płazów, zwiększają barierę ekologiczną dla płazów migrujących do stawów. Zasypywane są stawy położone na północ, w którym godują płazy. Płazy mogły zostać zasypane na zimowiskach. Staw jest użytkowany wędkarsko. prawdopodobnie wpuszczane są do niego ryby, które mogą polować na płazy w różnych fazach rozwoju.</p> <p><u>Zagrożenia przyszłe, przewidywane oddziaływania:</u> takie same jak oddziaływania aktualne. Dalsze intensywne przekształcanie terenów pod zabudowę jednorodziną (zasypywanie terenu). Potencjalna zmiana sposobu hodowli ryb na bardziej intensywny wywoła spadek liczebności płazów na stanowisku i przekształcenie warunków ekologicznych zbiornika. Takie zjawisko miało miejsce w przypadku innych stawów w obszarze Natura 2000 Kumaki Dobrej PLH020078.</p> <p><u>Proponowane działania ochronne:</u> powstrzymanie degradacji terenu położonego na północ od stawu. Odtworzenie stawu, który tam się znajdował.</p>
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Kumaki Dobrej PLH020078	Traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i>	Kumaki Dobrej 5	2017	U2	U1	XX	U1	Opis stanowiska (Kumaki Dobrej 5) taki sam jak dla grzebiuszki ziemnej.

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lokalizacja stanowiska	Obszar Natura 2000	Nazwa gatunku	Nazwa stanowiska	Rok badań	Ocena ogólna	Perspektywy zachowania	Stan populacji	Stan siedliska	Uwagi GIOŚ
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Kumaki Dobrej PLH020078	Traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i>	Kumaki Dobrej 6	2017	U1	U1	XX	FV	Opis stanowiska (Kumaki Dobrej 6) taki sam jak dla grzebiuszki ziemnej.
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Kumaki Dobrej PLH020078	Traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i>	Kumaki Dobrej 7	2017	U1	U1	XX	U1	Opis stanowiska (Kumaki Dobrej 7) taki sam jak dla grzebiuszki ziemnej.
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Kumaki Dobrej PLH020078	Traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i>	Kumaki Dobrej 8	2017	U2	U2	XX	U1	<p>Stanowisko gatunku funkcjonuje jako staw użytkowany wędkarstwo. Jest intensywnie zarybiany wieloma gatunkami ryb. Z powodu dużej obsady rybami woda ma niską jakość. Zbiornik nie ma zbyt wielu wykształconych płyczn, a brzeg zarośnięty jest roślinnością szuwarową w niewielkim stopniu. Zbiornik otoczony jest lasem gradowym i zadrzewieniami.</p> <p><u>Aktualne oddziaływania:</u> w pobliżu przebiega asfaltowa droga o dosyć dużym natężeniu ruchu. Płazy giną na tej drodze w okresach migracji. W okolicach stanowiska badawczego występuje rozproszona zabudowa domków jednorodzinnych. Obecnie ma ona niewielki wpływ na stanowisko, jakkolwiek generuje ona ruch pojazdów. Zbiornik jest zarybiany i użytkowany wędkarsko, co negatywnie wpływa na stan wody oraz powoduje konkurencję i drapieżnictwo ryb na płazach. Zanieczyszczenie wód wywołane intensywną hodowlą ryb.</p> <p><u>Zagrożenia przyszłe, przewidywane oddziaływania:</u> możliwy wzrost natężenia ruchu samochodowego. Istnieje prawdopodobieństwo rozwoju budownictwa domków jednorodzinnych na łąkach w dosyć bliskiej odległości od stanowiska. Zbiornik jest zarybiany i użytkowany wędkarsko, co negatywnie wpływa na stan wody oraz powoduje konkurencję i drapieżnictwo ryb na płazach. Zanieczyszczenie wód wywołane intensywną hodowlą ryb.</p> <p><u>Proponowane działania ochronne:</u> brak.</p>
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane	Kumaki Dobrej PLH020078	Traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i>	Kumaki Dobrej 9	2017	U1	FV	XX	FV	Opis stanowiska (Kumaki Dobrej 9) taki sam jak dla kumaka nizinnego.

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lokalizacja stanowiska	Obszar Natura 2000	Nazwa gatunku	Nazwa stanowiska	Rok badań	Ocena ogólna	Perspektywy zachowania	Stan populacji	Stan siedliska	Uwagi GIOŚ
wrażliwe									
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Kumaki Dobrej PLH020078	Traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i>	Kumaki Dobrej 10	2017	U2	U1	XX	U1	Opis stanowiska (Kumaki Dobrej 10) taki sam jak dla kumaka nizinnego.
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Kumaki Dobrej PLH020078	Traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i>	Kumaki Dobrej 11	2017	U2	U2	XX	XX	Opis stanowiska (Kumaki Dobrej 11) taki sam jak dla rzekotki drzewnej.
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Kumaki Dobrej PLH020078	Traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i>	Kumaki Dobrej 12	2017	U2	U2	XX	U2	Opis stanowiska (Kumaki Dobrej 12) taki sam jak dla rzekotki drzewnej.
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Kumaki Dobrej PLH020078	Traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i>	Kumaki Dobrej 13	2017	U1	U1	XX	FV	Opis stanowiska (Kumaki Dobrej 13) taki sam jak dla rzekotki drzewnej.
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Kumaki Dobrej PLH020078	Traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i>	Kumaki Dobrej 15	2017	XX	U2	XX	XX	Stanowisko gatunku stanowiło niewielkie oczko wodne otoczone łąką. W 2017 roku stwierdzono przekształcenie stanowiska na niewielki staw hodowlany, ogrodzony płotem. W bezpośredniej bliskości zbiornika przepływa rzeka Dobra. <u>Aktualne oddziaływania</u> : Oczko wodne zostało przekształcone na niewielki staw hodowlany. Możliwe ustępowanie płazów z tego stanowiska. Zbiornik może być zanieczyszczony z powodu intensywnej hodowli ryb. W odległości około 100 m od zbiornika występują pola intensywnie użytkowane. Nawozy z pól mogą spływać do zbiornika. W pobliżu przebiega asfaltowa droga lokalna o niewielkim natężeniu ruchu.

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lokalizacja stanowiska	Obszar Natura 2000	Nazwa gatunku	Nazwa stanowiska	Rok badań	Ocena ogólna	Perspektywy zachowania	Stan populacji	Stan siedliska	Uwagi GIOŚ
									<p><u>Zagrożenia przyszłe, przewidywane oddziaływania:</u> takie same jak oddziaływania aktualne.</p> <p><u>Proponowane działania ochronne:</u> przywrócenie pierwotnej funkcji zbiornika - śródpolne oczko wodne, nie wykorzystywane do hodowli ryb.</p>
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Kumaki Dobrej PLH020078	Traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i>	Kumaki Dobrej 16	2017	U2	U2	XX	U1	Opis stanowiska (Kumaki Dobrej 16) taki sam jak dla rzekotki drzewnej.
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Kumaki Dobrej PLH020078	Traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i>	Kumaki Dobrej 17	2017	U2	U2	XX	U1	Opis stanowiska (Kumaki Dobrej 17) taki sam jak dla kumaka nizinnego.
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Kumaki Dobrej PLH020078	Traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i>	Kumaki Dobrej 18	2017	U2	U2	XX	FV	Opis stanowiska (Kumaki Dobrej 18) taki sam jak dla kumaka nizinnego.
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Kumaki Dobrej PLH020078	Traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i>	Kumaki Dobrej 19	2017	U1	U1	XX	FV	<p>Stanowisko gatunku to staw rybny (hodowlany), prawdopodobnie od wielu lat nieużytkowany, przez co w dużej części zarósł szuwarem. Woda w stawie ma wysoka jakość, co świadczy o tym, że obsada ryb nie jest duża. W zbiorniku znajduje się dużo pływaczki, które porasta szuwar trzcinowy. Zacienienie zbiornika jest niewielkie. Otoczenie stawu jest zróżnicowane – pola, zabudowa, nieużytki w dolinie rzeki Dobrej, mniejszy zbiornik wodny, częściowo las, droga powiatowa.</p> <p><u>Aktualne oddziaływania:</u> droga asfaltowa przebiega przy samym stawie. Ruch pojazdów jest tutaj bardzo duży. Płazy giną na jezdni.</p> <p><u>Zagrożenia przyszłe, przewidywane oddziaływania:</u> możliwy dalszy wzrost ruchu pojazdów na drodze w sąsiedztwie stawu i ustępowanie gatunków ze stanowiska. Już obecnie liczebność płazów nie jest wysoka. Potencjalna zmiana sposobu hodowli ryb na bardziej intensywny wywoła spadek liczebności płazów na stanowisku i przekształcenie warunków ekologicznych zbiornika. Zjawisko przekształcania stawów hodowlanych zaobserwowano na innych</p>

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lokalizacja stanowiska	Obszar Natura 2000	Nazwa gatunku	Nazwa stanowiska	Rok badań	Ocena ogólna	Perspektywy zachowania	Stan populacji	Stan siedliska	Uwagi GIOŚ
									stanowiskach w obszarze Natura 2000 Kumaki Dobrej PLH020078. Zanieczyszczenie wody wywołane intensywną hodowlą ryb. <u>Proponowane działania ochronne</u> : budowa przepustów pod droga asfaltowa prowadząca z Dobroszyc do Trzebnicy, we wsi Strzelce na wysokości stanowiska badawczego. Przepusty powinny być zbudowane pomiędzy stawem a terenem położonym na południe – łąkami/zioloroślami wzdłuż rzeki Dobra. Przepusty powinny być zintegrowane z ogrodzeniem dla płazów uniemożliwiającym wkraczanie płazom na jezdnie.
Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Kumaki Dobrej PLH020078	Traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i>	Kumaki Dobrej 20	2017	U2	U2	XX	U2	Stanowisko gatunku to zbiornik przeciwpożarowy otoczony lasem, z wyjątkiem pasa roślinności trawiastej w bezpośredniej bliskości zbiornika, koszonej przez nadleśnictwo. Otaczający zbiornik las to w większości las liściasty. Zbiornik jest w niewielkim stopniu porośnięty roślinnością wodną i przybrzeżną. Pokrycie lustra wody przez roślinność jest niewielka. Zbiornik jest częściowo zacieniony. Jakość wody w zbiorniku oceniono na średnią <u>Aktualne oddziaływania</u> : bezpośrednio przy zbiorniku przebiega lokalna droga asfaltowa, na której mogą ginąć płazy migrujące do i ze stawu. Zbiornik jest zarybiony. Ryby negatywnie oddziałują na populacje płazów (konkurencja, drapieżnictwo), poza tym powodują spadek jakości wody i brak możliwości rozwijania się roślinności przybrzeżnej. Powodem zanieczyszczenia wód jest zarybianie zbiornika. <u>Zagrożenia przyszłe, przewidywane oddziaływania</u> : takie same jak oddziaływania aktualne. <u>Proponowane działania ochronne</u> : zbiornik pełni funkcje przeciwpożarową, a więc można go odrobić.
Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Kumaki Dobrej PLH020078	Traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i>	Kumaki Dobrej 22	2017	U2	U2	XX	U1	Opis stanowiska (Kumaki Dobrej 22) taki sam jak dla kumaka nizinnego.
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Kumaki Dobrej PLH020078	Żaba moczarowa <i>Rana arvalis</i>	Kumaki Dobrej 1	2017	FV	FV	XX	FV	Opis stanowiska (Kumaki Dobrej 1) taki sam jak dla grzebiuszki ziemnej.
Na gruntach	Kumaki Dobrej	Żaba	Kumaki Dobrej	2010	U1	U1	XX	FV	-

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lokalizacja stanowiska	Obszar Natura 2000	Nazwa gatunku	Nazwa stanowiska	Rok badań	Ocena ogólna	Perspektywy zachowania	Stan populacji	Stan siedliska	Uwagi GIOŚ
w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	PLH020078	moczarowa <i>Rana arvalis</i>	2	2017	U1	U1	XX	FV	Opis stanowiska (Kumaki Dobrej 2) taki sam jak dla grzebiuszki ziemnej.
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Kumaki Dobrej PLH020078	Żaba moczarowa <i>Rana arvalis</i>	Kumaki Dobrej 3	2010	U1	U1	XX	FV	-
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Kumaki Dobrej PLH020078	Żaba moczarowa <i>Rana arvalis</i>	Kumaki Dobrej 3	2017	U1	U2	XX	FV	Opis stanowiska (Kumaki Dobrej 3) taki sam jak dla grzebiuszki ziemnej.
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Kumaki Dobrej PLH020078	Żaba moczarowa <i>Rana arvalis</i>	Kumaki Dobrej 4	2017	U1	U2	XX	FV	Opis stanowiska (Kumaki Dobrej 4) taki sam jak dla traszki grzebieniastej.
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Kumaki Dobrej PLH020078	Żaba moczarowa <i>Rana arvalis</i>	Kumaki Dobrej 5	2010	U1	U1	XX	FV	-
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Kumaki Dobrej PLH020078	Żaba moczarowa <i>Rana arvalis</i>	Kumaki Dobrej 5	2017	U1	U1	XX	FV	Opis stanowiska (Kumaki Dobrej 5) taki sam jak dla grzebiuszki ziemnej.
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Kumaki Dobrej PLH020078	Żaba moczarowa <i>Rana arvalis</i>	Kumaki Dobrej 6	2010	FV	FV	XX	FV	-
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Kumaki Dobrej PLH020078	Żaba moczarowa <i>Rana arvalis</i>	Kumaki Dobrej 6	2017	U1	U1	XX	FV	Opis stanowiska (Kumaki Dobrej 6) taki sam jak dla grzebiuszki ziemnej.
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Kumaki Dobrej PLH020078	Żaba moczarowa <i>Rana arvalis</i>	Kumaki Dobrej 7	2017	U1	U1	XX	FV	Opis stanowiska (Kumaki Dobrej 7) taki sam jak dla grzebiuszki ziemnej.
Poza gruntami	Kumaki Dobrej	Żaba	Kumaki Dobrej	2010	U1	U1	XX	FV	-

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lokalizacja stanowiska	Obszar Natura 2000	Nazwa gatunku	Nazwa stanowiska	Rok badań	Ocena ogólna	Perspektywy zachowania	Stan populacji	Stan siedliska	Uwagi GIOŚ
w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	PLH020078	moczarowa <i>Rana arvalis</i>	9	2017	FV	FV	XX	FV	Opis stanowiska (Kumaki Dobrej 9) taki sam jak dla kumaka nizinnego.
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Kumaki Dobrej PLH020078	Żaba moczarowa <i>Rana arvalis</i>	Kumaki Dobrej 10	2017	FV	FV	XX	FV	Opis stanowiska (Kumaki Dobrej 10) taki sam jak dla kumaka nizinnego.
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Kumaki Dobrej PLH020078	Żaba moczarowa <i>Rana arvalis</i>	Kumaki Dobrej 13	2017	U1	U1	XX	FV	Opis stanowiska (Kumaki Dobrej 13) taki sam jak dla rzekotki drzewnej.
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Kumaki Dobrej PLH020078	Żaba moczarowa <i>Rana arvalis</i>	Kumaki Dobrej 16	2017	U1	U1	XX	FV	Opis stanowiska (Kumaki Dobrej 16) taki sam jak dla rzekotki drzewnej.
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Kumaki Dobrej PLH020078	Żaba moczarowa <i>Rana arvalis</i>	Kumaki Dobrej 17	2010	U1	U1	XX	FV	-
				2017	U1	U1	XX	FV	Opis stanowiska (Kumaki Dobrej 17) taki sam jak dla kumaka nizinnego.
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Kumaki Dobrej PLH020078	Żaba moczarowa <i>Rana arvalis</i>	Kumaki Dobrej 18	2010	FV	FV	XX	FV	-
				2017	U2	U2	XX	FV	Opis stanowiska (Kumaki Dobrej 18) taki sam jak dla kumaka nizinnego.

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lokalizacja stanowiska	Obszar Natura 2000	Nazwa gatunku	Nazwa stanowiska	Rok badań	Ocena ogólna	Perspektywy zachowania	Stan populacji	Stan siedliska	Uwagi GIOŚ
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Kumaki Dobrej PLH020078	Żaba moczarowa <i>Rana arvalis</i>	Kumaki Dobrej 19	2017	U1	U1	XX	FV	Opis stanowiska (Kumaki Dobrej 19) taki sam jak dla traszki grzebieniastej.
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Kumaki Dobrej PLH020078	Żaba śmieszka <i>Pelophylax ridibundus</i>	Kumaki Dobrej 12	2017	U1	U1	XX	FV	Opis stanowiska (Kumaki Dobrej 12) taki sam jak dla rzekotki drzewnej.
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Kumaki Dobrej PLH020078	Żaba śmieszka <i>Pelophylax ridibundus</i>	Kumaki Dobrej 16	2017	U1	U1	XX	FV	Opis stanowiska (Kumaki Dobrej 16) taki sam jak dla rzekotki drzewnej.
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Kumaki Dobrej PLH020078	Żaba śmieszka <i>Pelophylax ridibundus</i>	Kumaki Dobrej 17	2017	U1	U1	XX	U1	Opis stanowiska (Kumaki Dobrej 17) taki sam jak dla kumaka nizinnego.
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Kumaki Dobrej PLH020078	Żaba trawna <i>Rana temporaria</i>	Kumaki Dobrej 1	2010	U1	U1	XX	FV	-
				2017	FV	FV	XX	FV	Opis stanowiska (Kumaki Dobrej 1) taki sam jak dla grzebiuszki ziemnej.
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Kumaki Dobrej PLH020078	Żaba trawna <i>Rana temporaria</i>	Kumaki Dobrej 7	2017	U1	U1	XX	FV	Opis stanowiska (Kumaki Dobrej 7) taki sam jak dla grzebiuszki ziemnej.

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lokalizacja stanowiska	Obszar Natura 2000	Nazwa gatunku	Nazwa stanowiska	Rok badań	Ocena ogólna	Perspektywy zachowania	Stan populacji	Stan siedliska	Uwagi GIOŚ
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Kumaki Dobrej PLH020078	Żaba trawna <i>Rana temporaria</i>	Kumaki Dobrej 9	2017	FV	FV	XX	FV	Opis stanowiska (Kumaki Dobrej 9) taki sam jak dla kumaka nizinnego.
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Kumaki Dobrej PLH020078	Żaba trawna <i>Rana temporaria</i>	Kumaki Dobrej 10	2017	U1	FV	XX	U1	Opis stanowiska (Kumaki Dobrej 10) taki sam jak dla kumaka nizinnego.
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Kumaki Dobrej PLH020078	Żaba trawna <i>Rana temporaria</i>	Kumaki Dobrej 11	2010	U1	U1	XX	FV	-
				2017	U2	U2	XX	XX	Opis stanowiska (Kumaki Dobrej 11) taki sam jak dla rzekotki drzewnej.
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Kumaki Dobrej PLH020078	Żaba trawna <i>Rana temporaria</i>	Kumaki Dobrej 13	2010	U1	U1	XX	FV	-
				2017	U1	U1	XX	FV	Opis stanowiska (Kumaki Dobrej 13) taki sam jak dla rzekotki drzewnej.
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Kumaki Dobrej PLH020078	Żaba trawna <i>Rana temporaria</i>	Kumaki Dobrej 15	2010	U1	U1	XX	FV	-
				2017	XX	U2	XX	XX	Opis stanowiska (Kumaki Dobrej 15) taki sam jak dla traszki grzebieniastej.
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Kumaki Dobrej PLH020078	Żaba trawna <i>Rana temporaria</i>	Kumaki Dobrej 16	2017	U1	U1	XX	U1	Opis stanowiska (Kumaki Dobrej 16) taki sam jak dla rzekotki drzewnej.

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lokalizacja stanowiska	Obszar Natura 2000	Nazwa gatunku	Nazwa stanowiska	Rok badań	Ocena ogólna	Perspektywy zachowania	Stan populacji	Stan siedliska	Uwagi GIOŚ
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Kumaki Dobrej PLH020078	Żaba trawna <i>Rana temporaria</i>	Kumaki Dobrej 17	2017	U1	U1	XX	U1	Opis stanowiska (Kumaki Dobrej 17) taki sam jak dla kumaka nizinnego.
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Kumaki Dobrej PLH020078	Żaba trawna <i>Rana temporaria</i>	Kumaki Dobrej 19	2017	U1	U1	XX	FV	Opis stanowiska (Kumaki Dobrej 19) taki sam jak dla traszki grzebieniastej.
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Kumaki Dobrej PLH020078	Żaba wodna <i>Pelophylax esculentus</i>	Kumaki Dobrej 1	2017	FV	FV	XX	FV	Opis stanowiska (Kumaki Dobrej 1) taki sam jak dla grzebiuszki ziemnej.
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Kumaki Dobrej PLH020078	Żaba wodna <i>Pelophylax esculentus</i>	Kumaki Dobrej 6	2017	FV	U1	XX	FV	Opis stanowiska (Kumaki Dobrej 6) taki sam jak dla grzebiuszki ziemnej.
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Kumaki Dobrej PLH020078	Żaba wodna <i>Pelophylax esculentus</i>	Kumaki Dobrej 7	2017	U1	U1	XX	FV	Opis stanowiska (Kumaki Dobrej 7) taki sam jak dla grzebiuszki ziemnej.
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Kumaki Dobrej PLH020078	Żaba wodna <i>Pelophylax esculentus</i>	Kumaki Dobrej 8	2017	U1	U1	XX	FV	Opis stanowiska (Kumaki Dobrej 8) taki sam jak dla traszki grzebieniastej.

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lokalizacja stanowiska	Obszar Natura 2000	Nazwa gatunku	Nazwa stanowiska	Rok badań	Ocena ogólna	Perspektywy zachowania	Stan populacji	Stan siedliska	Uwagi GIOŚ
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Kumaki Dobrej PLH020078	Żaba wodna <i>Pelophylax esculentus</i>	Kumaki Dobrej 12	2017	U1	U1	XX	FV	Opis stanowiska (Kumaki Dobrej 12) taki sam jak dla rzekotki drzewnej.
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Kumaki Dobrej PLH020078	Żaba wodna <i>Pelophylax esculentus</i>	Kumaki Dobrej 16	2017	U1	U1	XX	FV	Opis stanowiska (Kumaki Dobrej 16) taki sam jak dla rzekotki drzewnej.
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Kumaki Dobrej PLH020078	Żaba wodna <i>Pelophylax esculentus</i>	Kumaki Dobrej 17	2017	U1	U1	XX	FV	Opis stanowiska (Kumaki Dobrej 17) taki sam jak dla kumaka nizinnego.
Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Kumaki Dobrej PLH020078	Żaba wodna <i>Pelophylax esculentus</i>	Kumaki Dobrej 22	2017	U2	U2	XX	FV	Opis stanowiska (Kumaki Dobrej 22) taki sam jak dla kumaka nizinnego.
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Kumaki Dobrej PLH020078	Żaby zielone <i>Rana esculenta complex</i>	Kumaki Dobrej 1	2010	U1	U1	XX	FV	-
				2017	XX	FV	XX	XX	Opis stanowiska (Kumaki Dobrej 1) taki sam jak dla grzebiuszki ziemnej.
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Kumaki Dobrej PLH020078	Żaby zielone <i>Rana esculenta complex</i>	Kumaki Dobrej 3	2010	U1	U1	XX	FV	-
				2017	XX	U2	XX	XX	Opis stanowiska (Kumaki Dobrej 3) taki sam jak dla grzebiuszki ziemnej.

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lokalizacja stanowiska	Obszar Natura 2000	Nazwa gatunku	Nazwa stanowiska	Rok badań	Ocena ogólna	Perspektywy zachowania	Stan populacji	Stan siedliska	Uwagi GIOŚ
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Kumaki Dobrej PLH020078	Żaby zielone <i>Rana esculenta complex</i>	Kumaki Dobrej 4	2010	U1	U1	XX	FV	-
				2017	XX	U2	XX	XX	Opis stanowiska (Kumaki Dobrej 4) taki sam jak dla traszki grzebieniastej.
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Kumaki Dobrej PLH020078	Żaby zielone <i>Rana esculenta complex</i>	Kumaki Dobrej 5	2010	U1	U1	XX	FV	-
				2017	XX	U1	XX	XX	Opis stanowiska (Kumaki Dobrej 5) taki sam jak dla grzebiuszki ziemnej.
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Kumaki Dobrej PLH020078	Żaby zielone <i>Rana esculenta complex</i>	Kumaki Dobrej 6	2010	FV	FV	XX	FV	-
				2017	XX	U1	XX	XX	Opis stanowiska (Kumaki Dobrej 6) taki sam jak dla grzebiuszki ziemnej.
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Kumaki Dobrej PLH020078	Żaby zielone <i>Rana esculenta complex</i>	Kumaki Dobrej 7	2017	XX	U1	XX	XX	Opis stanowiska (Kumaki Dobrej 7) taki sam jak dla grzebiuszki ziemnej.
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Kumaki Dobrej PLH020078	Żaby zielone <i>Rana esculenta complex</i>	Kumaki Dobrej 8	2010	U1	U1	XX	FV	-
				2017	XX	XX	XX	XX	Opis stanowiska (Kumaki Dobrej 8) taki sam jak dla traszki grzebieniastej.
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Kumaki Dobrej PLH020078	Żaby zielone <i>Rana esculenta complex</i>	Kumaki Dobrej 9	2010	U1	U1	XX	FV	-
				2017	XX	FV	XX	XX	Opis stanowiska (Kumaki Dobrej 9) taki sam jak dla kumaka nizinnego.

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lokalizacja stanowiska	Obszar Natura 2000	Nazwa gatunku	Nazwa stanowiska	Rok badań	Ocena ogólna	Perspektywy zachowania	Stan populacji	Stan siedliska	Uwagi GIOŚ
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Kumaki Dobrej PLH020078	Żaby zielone <i>Rana esculenta complex</i>	Kumaki Dobrej 10	2017	XX	FV	XX	XX	Opis stanowiska (Kumaki Dobrej 10) taki sam jak dla kumaka nizinnego.
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Kumaki Dobrej PLH020078	Żaby zielone <i>Rana esculenta complex</i>	Kumaki Dobrej 11	2010	U1	U1	XX	FV	-
				2017	U2	U2	XX	XX	Opis stanowiska (Kumaki Dobrej 11) taki sam jak dla rzekotki drzewnej.
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Kumaki Dobrej PLH020078	Żaby zielone <i>Rana esculenta complex</i>	Kumaki Dobrej 12	2010	U1	U1	XX	FV	-
				2017	XX	U1	XX	XX	Opis stanowiska (Kumaki Dobrej 12) taki sam jak dla rzekotki drzewnej.
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Kumaki Dobrej PLH020078	Żaby zielone <i>Rana esculenta complex</i>	Kumaki Dobrej 13	2010	U1	U1	XX	FV	-
				2017	U2	U1	XX	XX	Opis stanowiska (Kumaki Dobrej 13) taki sam jak dla rzekotki drzewnej.
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Kumaki Dobrej PLH020078	Żaby zielone <i>Rana esculenta complex</i>	Kumaki Dobrej 15	2010	U1	U1	XX	FV	-
				2017	XX	XX	XX	XX	Opis stanowiska (Kumaki Dobrej 15) taki sam jak dla traszki grzebieniastej.
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Kumaki Dobrej PLH020078	Żaby zielone <i>Rana esculenta complex</i>	Kumaki Dobrej 16	2010	U1	U1	XX	FV	-
				2017	XX	U1	XX	XX	Opis stanowiska (Kumaki Dobrej 16) taki sam jak dla rzekotki drzewnej.

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lokalizacja stanowiska	Obszar Natura 2000	Nazwa gatunku	Nazwa stanowiska	Rok badań	Ocena ogólna	Perspektywy zachowania	Stan populacji	Stan siedliska	Uwagi GIOŚ
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Kumaki Dobrej PLH020078	Żaby zielone <i>Rana esculenta complex</i>	Kumaki Dobrej 17	2010	U1	U1	XX	FV	-
				2017	XX	U1	XX	XX	Opis stanowiska (Kumaki Dobrej 17) taki sam jak dla kumaka nizinnego.
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Kumaki Dobrej PLH020078	Żaby zielone <i>Rana esculenta complex</i>	Kumaki Dobrej 18	2010	FV	FV	XX	FV	-
				2017	XX	XX	XX	XX	Opis stanowiska (Kumaki Dobrej 18) taki sam jak dla kumaka nizinnego.
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Kumaki Dobrej PLH020078	Żaby zielone <i>Rana esculenta complex</i>	Kumaki Dobrej 19	2017	XX	U1	XX	XX	Opis stanowiska (Kumaki Dobrej 19) taki sam jak dla traszki grzebieniastej.
Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Kumaki Dobrej PLH020078	Żaby zielone <i>Rana esculenta complex</i>	Kumaki Dobrej 20	2010	U1	U1	XX	FV	-
				2017	XX	XX	XX	XX	Opis stanowiska (Kumaki Dobrej 20) taki sam jak dla traszki grzebieniastej.
Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Kumaki Dobrej PLH020078	Żaby zielone <i>Rana esculenta complex</i>	Kumaki Dobrej 22	2010	U1	U1	XX	FV	-
				2017	U2	U2	XX	XX	Opis stanowiska (Kumaki Dobrej 22) taki sam jak dla kumaka nizinnego.
Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Leśne Stawki koło Goszcza PLH020101	Żółw błotny <i>Emys orbicularis</i>	Leśne Stawki koło Goszcza	2009	FV	FV	FV	FV	-
				2014	FV	FV	FV	FV	-
				2017	FV	FV	FV	FV	-
				2021	FV	FV	XX	FV	Stanowisko gatunku to naturalny jar otoczony lasem sosnowym, z niewielkim potokiem o nazwie Dąbrówka, na którym, w systemie paciorkowym, znajdują się 4 stawy. Jar od północy i południa otaczają monokultury świerkowe oraz

Lokalizacja stanowiska	Obszar Natura 2000	Nazwa gatunku	Nazwa stanowiska	Rok badań	Ocena ogólna	Perspektywy zachowania	Stan populacji	Stan siedliska	Uwagi GIOŚ
									<p>nasadzenia sosny. Siedliska gatunku, w tym potencjalne legowiska bardzo dobrze zachowane na całej długości obszaru użytku ekologicznego i w jego najbliższej okolicy.</p> <p><u>Aktualne oddziaływania:</u> zaprojektowany rodzaj gospodarki leśnej (gospodarstwo specjalne) tworzy potencjalne miejsca łęgowe, położone w pobliżu zbiorników wodnych. Utrzymywane są one przez Nadleśnictwo Oleśnica pod kątem rozwijania optymalnych dla legowisk zespołów roślinnych i odpowiedniego nasłonecznienia. Zastosowanie rębni gniazdowej w otaczających zbiorniki drzewostanach spowodowało pojawienie się kolejnych, potencjalnych legowisk. Ruch turystyczny, także pojazdów mechanicznych, w tym pojazdów mieszkańców okolicznych wsi, wjeżdżających na tereny leśne mimo formalnych zakazów. Negatywny wpływ pogłębi się w okresie wędrówek samic na legowiska i wylęgu młodych żółwi.</p> <p><u>Zagrożenia przyszłe, przewidywane oddziaływania:</u> inne problematyczne zaborcze gatunki i geny.</p> <p><u>Proponowane działania ochronne:</u> kontynuowanie działań polegających na utrzymywaniu stałego piętrzenia wody na wszystkich stawkach, ograniczeniu nielegalnego wędkowania, ograniczeniu ruchu po drogach leśnych w okresie łęgowym, tworzeniu nowych miejsc do wygrzewania się żółwi (oparte o brzeg pnie drzew, ograniczenie sukcesji roślin zacinających miejsca wygrzewania się żółwi). Tworzenie potencjalnych miejsc łęgowych dla żółwi poprzez zastosowanie rębni gniazdowej w drzewostanach otaczających stawy. Wzmocnienie progu piętrzącego wodę w środkowym stawie.</p>

Dodatkowo w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Oleśnica Śląska prowadzony jest Monitoring Ptaków Polski (MPP), należący do Państwowego Monitoringu Środowiska. Głównym celem programu jest monitorowanie stanu populacji jak największej liczby gatunków ptaków, ze szczególnym uwzględnieniem sieci obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000. Ptaki są monitorowane w ramach systemu programów dedykowanych grupom gatunków lub pojedynczym gatunkom. Poszczególne podprogramy wykorzystują metody dostosowane do specyfiki monitorowanej grupy ptaków i są prowadzone w odpowiednim sezonie. W 2021 roku w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Oleśnica Śląska prowadzony był Monitoring Łabędzia Krzykliwego (MLK), Monitoring Czapli Siwej i Białej (MCZ), Monitoring Mewy Czarnogłowej (MMC), Monitoring Rybitw Bagiennych (MCH), Monitoring Zimujących Ptaków Wodnych (MZPW), Monitoring Żołą (MZO), Monitoring Pospolitych Ptaków Lęgowych (MPPL).

Wyniki Monitoringu Ptaków Polski prowadzonego w 2021 roku na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska przedstawiono w poniższej tabeli.

Tab. 18. Wyniki Monitoringu Ptaków Polski w 2020 r. na powierzchniach monitoringowych zlokalizowanych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lokalizacja stanowiska	Obszar Natura 2000	Rodzaj i numer powierzchni monitoringowej	Nazwa gatunku / Liczba par/ osobników (łącznie)
Leśnictwo Drożęcín	Dolina Baryczy PLB020001, Ostoja nad Baryczą PLH020041	MLK_CC20	łabędź krzykliwy <i>Cygnus cygnus</i> (2)
Leśnictwo Drożęcín, Goszcz	Dolina Baryczy PLB020001, Ostoja nad Baryczą PLH020041	MLK_CC25	łabędź krzykliwy <i>Cygnus cygnus</i> (7)
Leśnictwo Drożęcín, Goszcz, Twardogóra	Dolina Baryczy PLB020001, Ostoja nad Baryczą PLH020041	MLK_CC26	łabędź krzykliwy <i>Cygnus cygnus</i> (8)
Leśnictwo Kątna, Miodary, Nieciszów, Sokołowice, Szczodre, Zbytowa	Dolina Oleśnicy i Potoku Boguszyckiego PLH020091, Lasy Grędzińskie PLH020081	MLK_CC204	łabędź krzykliwy <i>Cygnus cygnus</i> (0)
Leśnictwo Kątna, Szczodre	Grądy w Dolinie Odry PLH020017, Kumaki Dobrej PLH020078	MCZ_CZ212	czapla biała <i>Ardea alba</i> (0), czapla siwa <i>Ardea cinerea</i> (223)
Leśnictwo Drożęcín, Goszcz	Dolina Baryczy PLB020001, Ostoja nad Baryczą PLH020041	MMC_LM36	mewa czarnogłowa <i>Ichthyaetus melanocephalus</i> (0)

Lokalizacja stanowiska	Obszar Natura 2000	Rodzaj i numer powierzchni monitoringowej	Nazwa gatunku / Liczba par/ osobników (łącznie)
Leśnictwo Drożęcín, Goszcz, Twardogóra	Dolina Baryczy PLB020001, Ostoja nad Baryczą PLH020041	MMC_LM57	mewa czarnogłowa <i>Ichthyaetus melanocephalus</i> (0)
Leśnictwo Budczyce	-	MCH_CH23	perkoz dwuczuby <i>Podiceps cristatus</i> (0), perkoz rdzawoszy <i>Podiceps griseogen</i> (0), perkozek <i>Tachybaptus ruficollis</i> (0), rybitwa białoskrzydła <i>Chlidonias leucopterus</i> (0), rybitwa białowąsa <i>Chlidonias hybrida</i> (0), rybitwa czarna <i>Chlidonias niger</i> (0), zausznik <i>Podiceps nigricollis</i> (0)
Leśnictwo Goszcz	Ostoja nad Baryczą PLH020041	MCH_CH31	perkoz dwuczuby <i>Podiceps cristatus</i> (0), perkoz rdzawoszy <i>Podiceps griseogen</i> (0), perkozek <i>Tachybaptus ruficollis</i> (0), rybitwa białoskrzydła <i>Chlidonias leucopterus</i> (0), rybitwa białowąsa <i>Chlidonias hybrida</i> (0), rybitwa czarna <i>Chlidonias niger</i> (0), zausznik <i>Podiceps nigricollis</i> (0)
Leśnictwo Dąbrowa, Drożęcín, Gola Wielka, Goszcz, Twardogóra	Dolina Baryczy PLB020001, Ostoja nad Baryczą PLH020041, Leśne Stawki koło Goszcza PLH020101	MCH_CH35	perkoz dwuczuby <i>Podiceps cristatus</i> (5), perkoz rdzawoszy <i>Podiceps griseogen</i> (1), rybitwa białowąsa <i>Chlidonias hybrida</i> (107), zausznik <i>Podiceps nigricollis</i> (8)
Leśnictwo Drożęcín	Dolina Baryczy PLB020001, Ostoja nad Baryczą PLH020041	MCH_CH36	perkoz dwuczuby <i>Podiceps cristatus</i> (21), perkoz rdzawoszy <i>Podiceps griseogen</i> (2), perkozek <i>Tachybaptus ruficollis</i> (4), rybitwa białoskrzydła <i>Chlidonias leucopterus</i> (0), rybitwa białowąsa <i>Chlidonias hybrida</i> (311), rybitwa czarna <i>Chlidonias niger</i> (33), zausznik <i>Podiceps nigricollis</i> (16)
Leśnictwo Szczodre	-	MZPW_DS10	bielaczek <i>Mergellus albellus</i> (2), cyraneczka <i>Anas crecca</i> (142), czapla biała <i>Ardea alba</i> (1), czapla siwa <i>Ardea cinerea</i> (12), gągoł <i>Bucephala clangula</i> (66), głowienka <i>Aythya ferina</i> (1), hełmiatka <i>Netta rufina</i> (2), kokoszka <i>Gallinula chloropus</i> (8), kormoran <i>Phalacrocorax carbo</i> (226), krakwa <i>Mareca strepera</i> (6), krzyżówka <i>Anas platyrhynchos</i> (5992), łódówka <i>Clangula hyemalis</i> (1), mandarynka <i>Aix galericulata</i> (1), mewa białogłowa <i>Larus cachinnans</i> (29), mewa siwa <i>Larus canus</i> (20), nurogęs <i>Mergus merganser</i> (186), perkozek <i>Tachybaptus ruficollis</i> (42), rożeniec <i>Anas acuta</i> (3), zimorodek <i>Alcedo atthis</i> (8), łabędź niemy <i>Cygnus olor</i> (61), łyska <i>Fulica atra</i> (99), śmieszka <i>Chroicocephalus ridibundus</i> (1417), świstun <i>Mareca penelope</i> (7)
Leśnictwo Szczodre	-	MZPW_DS46	bielik <i>Haliaeetus albicilla</i> (2), czapla siwa <i>Ardea cinerea</i> (7), kokoszka <i>Gallinula chloropus</i> (126), krakwa <i>Mareca strepera</i> (15), krzyżówka <i>Anas platyrhynchos</i> (2158), mandarynka <i>Aix galericulata</i> (1), mewa siwa <i>Larus canus</i> (3), nurogęs <i>Mergus merganser</i> (18), perkozek <i>Tachybaptus ruficollis</i> (19), wodnik <i>Rallus aquaticus</i> (1), łabędź krzykliwy <i>Cygnus cygnus</i> (7), łabędź niemy <i>Cygnus olor</i> (12), łyska <i>Fulica atra</i> (63), śmieszka <i>Chroicocephalus ridibundus</i> (583), świstun <i>Mareca penelope</i> (81)
Leśnictwo Nieciszów	Dolina Oleśnicy i Potoku Boguszyckiego PLH020091	MZPW_DS47	kokoszka <i>Gallinula chloropus</i> (2), krzyżówka <i>Anas platyrhynchos</i> (510), łabędź niemy <i>Cygnus olor</i> (1)
Leśnictwo Budczyce	-	MZO_MR11	brzegówka <i>Riparia riparia</i> (0), żolna <i>Merops apiaster</i> (2)
Leśnictwo Budczyce, Grochowo, Zalesie, Zamek Myśliwski	-	MZO_MR12	brzegówka <i>Riparia riparia</i> (450), żolna <i>Merops apiaster</i> (17)
Leśnictwo Szczodre	Kumaki Dobrej PLH020078	MZO_MR13	brzegówka <i>Riparia riparia</i> (170), żolna <i>Merops apiaster</i> (11)

Lokalizacja stanowiska	Obszar Natura 2000	Rodzaj i numer powierzchni monitoringowej	Nazwa gatunku / Liczba par/ osobników (łącznie)
Leśnictwo Grochowo, Nieciszów, Szczodre, Zamek Myśliwski	Kumaki Dobrej PLH020078, Stawy w Borowej PLH020045	MZO_MR14	brzegówka <i>Riparia riparia</i> (170), żółna <i>Merops apiaster</i> (3)
Leśnictwo Ligota Polska, Miodary, Nieciszów, Ostrowina, Sokołowice, Zbytowa	Dolina Oleśnicy i Potoku Boguszyckiego PLH020091	MZO_MR15	brzegówka <i>Riparia riparia</i> (0), żółna <i>Merops apiaster</i> (0)
Leśnictwo Bartków, Dąbrowa, Goszcz, Maleszów, Miodary, Sosnówka, Strzelce, Zalesie, Zamek Myśliwski	Kumaki Dobrej PLH020078, Dolina Oleśnicy i Potoku Boguszyckiego PLH020091	MZO_MR166	brzegówka <i>Riparia riparia</i> (0), żółna <i>Merops apiaster</i> (0)
Leśnictwo Maleszów	-	MPPL_DS01	bażant <i>Phasianus colchicus</i> (2), bielik <i>Haliaeetus albicilla</i> (1), bogatka <i>Parus major</i> (12), ciemiówka <i>Curruca communis</i> (1), czapla siwa <i>Ardea cinerea</i> (2), czarnogłównica <i>Poecile montanus</i> (2), czubatka <i>Lophophanes cristatus</i> (1), dzięcioł czarny <i>Dryocopus martius</i> (1), dzięcioł duży <i>Dendrocopos major</i> (6), dzięcioł zielonosiwy <i>Picus canus</i> (1), dzięcioł zielony <i>Picus viridis</i> (1), grubodziób <i>Coccothraustes coccothraustes</i> (1), grzywacz <i>Columba palumbus</i> (1), gęgawa <i>Anser anser</i> (2), kapturka <i>Sylvia atricapilla</i> (8), kos <i>Turdus merula</i> (10), kowalik <i>Sitta europaea</i> (4), kruk <i>Corvus corax</i> (2), krzyżówka <i>Anas platyrhynchos</i> (2), kukulka <i>Cuculus canorus</i> (1), kulczyk <i>Serinus serinus</i> (1), lerka <i>Lullula arborea</i> (2), modraszka <i>Cyanistes caeruleus</i> (2), mysikrólik <i>Regulus regulus</i> (1), myszółw <i>Buteo buteo</i> (1), oknówka <i>Delichon urbicum</i> (1), paszkoć <i>Turdus viscivorus</i> (2), pełzacz ogrodowy <i>Certhia brachydactyla</i> (2), piecuszek <i>Phylloscopus trochilus</i> (4), piegża <i>Curruca curruca</i> (1), pierwiosnek <i>Phylloscopus collybita</i> (11), pliszka siwa <i>Motacilla alba</i> (1), potrzoszc <i>Emberiza calandra</i> (1), potrzos <i>Emberiza schoeniclus</i> (1), raniuszek <i>Aegithalos caudatus</i> (1), rudzik <i>Erithacus rubecula</i> (6), rybitwa rzeczna <i>Sterna hirundo</i> (1), sikora uboga <i>Poecile palustris</i> (3), skowronek <i>Alauda arvensis</i> (2), sosnówka <i>Periparus ater</i> (3), strzyżyk <i>Troglodytes troglodytes</i> (2), szpak <i>Sturnus vulgaris</i> (23), sójka <i>Garrulus glandarius</i> (1), wilga <i>Oriolus oriolus</i> (1), zięba <i>Fringilla coelebs</i> (15), łożówka <i>Acrocephalus palustris</i> (2), śmieszka <i>Chroicocephalus ridibundus</i> (8), śpiewak <i>Turdus philomelos</i> (5), świstunka leśna <i>Phylloscopus sibilatrix</i> (1), żuraw <i>Grus grus</i> (2)
Leśnictwo Drożęcín	Dolina Baryczy PLB020001, Ostoja nad Baryczą PLH020041,	MPPL_DS12	bażant <i>Phasianus colchicus</i> (3), bogatka <i>Parus major</i> (7), ciemiówka <i>Curruca communis</i> (3), czajka <i>Vanellus vanellus</i> (2), czapla siwa <i>Ardea cinerea</i> (1), dudek <i>Upupa epops</i> (2), dymówka <i>Hirundo rustica</i> (1), dzięcioł czarny <i>Dryocopus martius</i> (2), dzięcioł duży <i>Dendrocopos major</i> (4), dzięcioł zielony <i>Picus viridis</i> (1), gajówka <i>Sylvia borin</i> (1), gągoł <i>Bucephala clangula</i> (1), gąsiorek <i>Lanius collurio</i> (2), gęgawa <i>Anser anser</i> (1), jarzębatka <i>Curruca nisoria</i> (1), kapturka <i>Sylvia atricapilla</i> (10), kopciuszek <i>Phoenicurus ochruros</i> (2), kormoran <i>Phalacrocorax carbo</i> (1), kos <i>Turdus merula</i> (8), kowalik <i>Sitta europaea</i> (2), krakwa <i>Mareca strepera</i> (1), kruk <i>Corvus corax</i> (1), krzyżówka <i>Anas platyrhynchos</i> (7), kukulka <i>Cuculus canorus</i> (3), lerka <i>Lullula arborea</i> (1), mazurek <i>Passer montanus</i> (2), modraszka <i>Cyanistes caeruleus</i> (1), muchołówka szara <i>Muscicapa striata</i> (4), myszółw <i>Buteo buteo</i> (1), oknówka <i>Delichon urbicum</i> (2), pełzacz leśny <i>Certhia familiaris</i> (1), pełzacz ogrodowy <i>Certhia brachydactyla</i> (1), piecuszek <i>Phylloscopus trochilus</i> (1), pierwiosnek <i>Phylloscopus collybita</i> (3), pliszka żółta <i>Motacilla flava</i> (1), pokląskwa <i>Saxicola rubetra</i> (3), potrzoszc <i>Emberiza calandra</i> (11), potrzos <i>Emberiza schoeniclus</i> (1),

Lokalizacja stanowiska	Obszar Natura 2000	Rodzaj i numer powierzchni monitoringowej	Nazwa gatunku / Liczba par/ osobników (łącznie)
			przepiórka <i>Coturnix coturnix</i> (1), rybitwa białowąsa <i>Chlidonias hybrida</i> (2), sierpówka <i>Streptopelia decaocto</i> (1), sikora uboga <i>Poecile palustris</i> (1), skowronek <i>Alauda arvensis</i> (15), sosnowka <i>Periparus ater</i> (1), strzyżyk <i>Troglodytes troglodytes</i> (1), szpak <i>Sturnus vulgaris</i> (13), sówka <i>Garrulus glandarius</i> (1), trznadel <i>Emberiza citrinella</i> (9), wilga <i>Oriolus oriolus</i> (4), wrona siwa <i>Corvus cornix</i> (1), wróbel <i>Passer domesticus</i> (3), zaganiacz <i>Hippolais icterina</i> (2), zięba <i>Fringilla coelebs</i> (7), łabędź krzykliwy <i>Cygnus cygnus</i> (1), łabędź niemy <i>Cygnus olor</i> (4), łożówka <i>Acrocephalus palustris</i> (4), śmieszka <i>Chroicocephalus ridibundus</i> (6), śpiewak <i>Turdus philomelos</i> (1), świstunka leśna <i>Phylloscopus sibilatrix</i> (3), żuraw <i>Grus grus</i> (2)
Leśnictwo Ligota Polska		MPPL_DS35	bażant <i>Phasianus colchicus</i> (2), bogatka <i>Parus major</i> (6), brzęczka <i>Locustella luscinioides</i> (1), błotniak stawowy <i>Circus aeruginosus</i> (1), ciemiówka <i>Curruca communis</i> (4), dymówka <i>Hirundo rustica</i> (12), dzięcioł duży <i>Dendrocopos major</i> (1), dzięciołek <i>Dryobates minor</i> (1), dzwonec <i>Chloris chloris</i> (1), grzywacz <i>Columba palumbus</i> (1), gąsiorek <i>Lanius collurio</i> (1), kapturka <i>Sylvia atricapilla</i> (8), kłaskawka <i>Saxicola rubicola</i> (1), kokoszka <i>Gallinula chloropus</i> (1), kopciuszek <i>Phoenicurus ochruros</i> (2), kos <i>Turdus merula</i> (1), kruk <i>Corvus corax</i> (2), krzyżówka <i>Anas platyrhynchos</i> (4), kulczyk <i>Serinus serinus</i> (1), makolągwa <i>Linaria cannabina</i> (2), mazurek <i>Passer montanus</i> (13), oknówka <i>Delichon urbicum</i> (2), piegża <i>Curruca curruca</i> (3), pierwiosnek <i>Phylloscopus collybita</i> (5), pliszka siwa <i>Motacilla alba</i> (7), pliszka żółta <i>Motacilla flava</i> (3), potrzyszcz <i>Emberiza calandra</i> (4), potrzos <i>Emberiza schoeniclus</i> (5), rokitniczka <i>Acrocephalus schoenobaenus</i> (2), sierpówka <i>Streptopelia decaocto</i> (3), skowronek <i>Alauda arvensis</i> (12), sroka <i>Pica pica</i> (3), szczygieł <i>Carduelis carduelis</i> (3), szpak <i>Sturnus vulgaris</i> (23), słowik rdzawy <i>Luscinia megarhynchos</i> (4), trzciniak <i>Acrocephalus arundinaceus</i> (2), trznadel <i>Emberiza citrinella</i> (5), wilga <i>Oriolus oriolus</i> (1), wrona siwa <i>Corvus cornix</i> (2), wróbel <i>Passer domesticus</i> (8), zaganiacz <i>Hippolais icterina</i> (1), zięba <i>Fringilla coelebs</i> (2), łabędź niemy <i>Cygnus olor</i> (1), łożówka <i>Acrocephalus palustris</i> (3), śpiewak <i>Turdus philomelos</i> (2), żuraw <i>Grus grus</i> (2)
Leśnictwo Grochowo		MPPL_DS62	bażant <i>Phasianus colchicus</i> (5), bogatka <i>Parus major</i> (5), ciemiówka <i>Curruca communis</i> (6), dymówka <i>Hirundo rustica</i> (2), dzięcioł czarny <i>Dryocopus martius</i> (2), dzwonec <i>Chloris chloris</i> (4), grubodziób <i>Coccothraustes coccothraustes</i> (3), grzywacz <i>Columba palumbus</i> (5), kapturka <i>Sylvia atricapilla</i> (15), kawka <i>Corvus monedula</i> (1), kopciuszek <i>Phoenicurus ochruros</i> (5), kos <i>Turdus merula</i> (12), krogulec <i>Accipiter nisus</i> (1), kukułka <i>Cuculus canorus</i> (3), kulczyk <i>Serinus serinus</i> (3), lerka <i>Lullula arborea</i> (1), makolągwa <i>Linaria cannabina</i> (2), mazurek <i>Passer montanus</i> (25), modraszka <i>Cyanistes caeruleus</i> (2), myszołów <i>Buteo buteo</i> (1), pęczacz leśny <i>Certhia familiaris</i> (1), piecuszek <i>Phylloscopus trochilus</i> (1), piegża <i>Curruca curruca</i> (3), pierwiosnek <i>Phylloscopus collybita</i> (7), pleszka <i>Phoenicurus phoenicurus</i> (1), pliszka siwa <i>Motacilla alba</i> (2), poklaskwa <i>Saxicola rubetra</i> (1), potrzyszcz <i>Emberiza calandra</i> (8), potrzos <i>Emberiza schoeniclus</i> (1), rudzik <i>Erithacus rubecula</i> (1), sierpówka <i>Streptopelia decaocto</i> (8), siniak <i>Columba oenas</i> (7), skowronek <i>Alauda arvensis</i> (12), szpak <i>Sturnus vulgaris</i> (25), słowik rdzawy <i>Luscinia megarhynchos</i> (4), trzciniak <i>Acrocephalus arundinaceus</i> (1), trznadel <i>Emberiza citrinella</i> (9), wilga <i>Oriolus oriolus</i> (5), wróbel <i>Passer domesticus</i> (21), zięba <i>Fringilla coelebs</i> (7), łożówka <i>Acrocephalus palustris</i> (7), śpiewak <i>Turdus philomelos</i> (2), świergotek drzewny <i>Anthus trivialis</i> (1)
Leśnictwo Szczodre	Kumaki Dobrej PLH020078	MPPL_DS197	bażant <i>Phasianus colchicus</i> (2), bielik <i>Haliaeetus albicilla</i> (1), bogatka <i>Parus major</i> (5), błotniak stawowy <i>Circus aeruginosus</i> (1), ciemiówka <i>Curruca communis</i> (3), czajka <i>Vanellus vanellus</i> (4), dymówka <i>Hirundo rustica</i> (10), dzięcioł czarny <i>Dryocopus martius</i> (1), dzięcioł duży <i>Dendrocopos major</i> (1), gajówka <i>Sylvia borin</i> (1), grubodziób <i>Coccothraustes coccothraustes</i> (2), grzywacz <i>Columba palumbus</i> (1), gąsiorek <i>Lanius collurio</i> (2), kapturka <i>Sylvia atricapilla</i> (1), kłaskawka <i>Saxicola rubicola</i> (1), kos <i>Turdus merula</i> (6), krzyżówka <i>Anas platyrhynchos</i> (2), krętogłów <i>Jynx torquilla</i> (2),

Lokalizacja stanowiska	Obszar Natura 2000	Rodzaj i numer powierzchni monitoringowej	Nazwa gatunku / Liczba par/ osobników (łącznie)
			kukułka <i>Cuculus canorus</i> (3), modraszka <i>Cyanistes caeruleus</i> (3), ortolan <i>Emberiza hortulana</i> (1), pełzacz leśny <i>Certhia familiaris</i> (1), piecuszek <i>Phylloscopus trochilus</i> (2), piegża <i>Curruca curruca</i> (4), pierwiosnek <i>Phylloscopus collybita</i> (1), pliszka siwa <i>Motacilla alba</i> (2), pliszka żółta <i>Motacilla flava</i> (3), pokrzywnica <i>Prunella modularis</i> (2), potrzyszcz <i>Emberiza calandra</i> (3), raniuszek <i>Aegithalos caudatus</i> (2), rokitniczka <i>Acrocephalus schoenobaenus</i> (1), rudzik <i>Erithacus rubecula</i> (2), skowronek <i>Alauda arvensis</i> (27), szpak <i>Sturnus vulgaris</i> (18), sójka <i>Garrulus glandarius</i> (2), słowik rdzawy <i>Luscinia megarhynchos</i> (4), trznadel <i>Emberiza citrinella</i> (8), wilga <i>Oriolus oriolus</i> (1), wróbel <i>Passer domesticus</i> (10), zaganiacz <i>Hippolais icterina</i> (2), zięba <i>Fringilla coelebs</i> (4), zniczek <i>Regulus ignicapilla</i> (1), łabędź niemy <i>Cygnus olor</i> (7), łożówka <i>Acrocephalus palustris</i> (1), śpiewak <i>Turdus philomelos</i> (2), świergotek drzewny <i>Anthus trivialis</i> (3), żuraw <i>Grus grus</i> (1)

Monitoring Łabędzia Krzykliwego (MLK) jest koordynowany przez Stację Ornitologiczną Muzeum i Instytutu Zoologii PAN. Monitoringiem objęty jest jeden gatunek - łabędź krzykliwy *Cygnus cygnus*. Powierzchnie próbne stanowią wszystkie znane stanowiska lęgowe gatunku na obszarze kraju. Obliczanymi parametrami są liczebność krajowej populacji gatunku oraz rozmieszczenie gatunku. Monitoring łabędzia krzykliwego prowadzony jest od 2007 r. W okresie badawczym krajowa populacja tego gatunku systematycznie zwiększała liczebność, od 53 par w 2007 r., do 284 par w 2021 r. W roku 2021 liczebność łabędzia krzykliwego była wyższa o 33% od roku poprzedniego i najwyższa w historii programu. Zasadnicze lęgowiska łabędzia krzykliwego stanowi Warmia z Mazurami, Pomorze oraz Dolny Śląsk z Doliną Baryczy. W 2021 r. stanowiska łabędzia krzykliwego zarejestrowano na 172 powierzchniach o wymiarach 10 km², co wskazuje na czterokrotny wzrost notowań gatunku w stosunku do pierwszego prowadzonego monitoringu, w którym łabędzia krzykliwego odnotowano na 43 powierzchniach.

Monitoring Czapli Siwej i Białej (MCZ) jest koordynowany przez Muzeum i Instytut Zoologii PAN. Monitoringiem objęte są dwa gatunki - czapla siwa *Ardea cinerea* i czapla biała *Ardea alba*. Powierzchnie próbne stanowią wszystkie znane stanowiska lęgowe obu gatunków na obszarze kraju. Obliczanymi parametrami są liczebność krajowej populacji gatunków oraz rozmieszczenie gatunków. Monitoring czapli siwej i czapli białej jest nowym monitoringiem, prowadzonym dopiero od 2020 r. W drugim sezonie monitoringu czapli siwej jej gniazdowanie zarejestrowano na 176 powierzchniach, a liczba zajętych gniazd była niższa o 2% w stosunku do roku poprzedniego. Rozpowszechnienie gatunku było nieznacznie niższe niż w 2020 r. Najliczniejsze stanowisko znajdowało się w Wielkopolsce. W 2021 r. odnotowano znaczny wzrost liczby par lęgowych czapli białej, który był wyższy o 28% od roku poprzedniego. Stwierdzenie czapli białej dotyczyło 10 stanowisk badawczych. Najliczniejszą kolonię tego gatunku odnotowano na Suwalszczyźnie, która stanowiła 25%

krajowej populacji. Wszystkie kolonie lęgowe czapli białej występowały w północno-wschodniej i wschodniej części kraju.

Monitoring Mewy Czarnogłowej (MMC) jest koordynowany przez Stację Ornitologiczną Muzeum i Instytutu Zoologii PAN. Monitoringiem objęty jest jeden gatunek - mewa czarnogłowa *Ichthyaetus melanocephalus*. Powierzchnie próbne stanowią wszystkie znane stanowiska lęgowe gatunku na obszarze kraju. Obliczanymi parametrami są liczebność krajowej populacji gatunku oraz rozmieszczenie gatunku. W 2021 roku gniazdowanie mewy czarnogłowej stwierdzono głównie w środkowej i południowej części kraju w liczbie 68 par. Gniazdowanie stwierdzono na 23 powierzchniach próbnych, co było najwyższym uzyskanym wynikiem w całym okresie monitoringowym. Najliczniejszym stanowiskiem w 2021 r. był m.in. Zbiornik Mietkowski na Dolnym Śląsku.

Monitoring Rybitw Bagiennych (MCH) jest koordynowany przez Muzeum i Instytut Zoologii PAN. Monitoringiem objęte są gatunki główne: rybitwa białowąsa *Chlidonias hybrida*, rybitwa czarna *Chlidonias niger*, rybitwa białoskrzydła *Chlidonias leucopterus* oraz gatunki dodatkowe: perkoz dwuczuby *Podiceps cristatus*, perkoz rdzawoszyi *Podiceps grisegena*, zausznik *Podiceps nigricollis*, perkozek *Tachybaptus ruficollis*. Powierzchnie próbne w liczbie 191 wyznaczone są na powierzchni 10 km². Obliczanymi parametrami są wskaźnik liczebności gatunków i wskaźnik rozpowszechnienia gatunków. Monitoring Rybitw Bagiennych jest nowym programem wdrożonym w 2021 r. obejmującym wszystkie najważniejsze krajowe stanowiska lęgowe ww. rybitw, czyli ok. 70% krajowych populacji tych gatunków. Pierwsze przeprowadzone badania wykazały gniazdowanie 4 288 par rybitwy białowąsej na 21% skontrolowanych powierzchni, 46% populacji tego gatunku występowało na obszarze Doliny Górnej Wisły, największą liczebność stanowiska odnotowano w obrębie zbiornika Nielisz na Lubelszczyźnie - 375 par. Drugim gatunkiem o znacznej liczebności była rybitwa białoskrzydła, której populacja wynosiła 4 109 par o rozpowszechnieniu 12%. Najliczniej odnotowano ten gatunek nad Biebrzą wraz z Bagnem Wizna, gdzie gniazdowało 73% populacji, największą liczebnością stanowiska odznaczały się rozlewiska pod Zajkami - 1034 pary. Najniższą liczebność wykazała rybitwa czarna - 3 659 par, jednocześnie przy najszerszym rozpowszechnieniu 52%. Najliczniej występowała w Dolinie Dolnego Bugu, Dolinie Warty i Dolinie Dolnej Odry, gdzie odnotowano 38% populacji tego gatunku, największą liczebność stanowiska odznaczał się zbiornik Siemianówka - 314 par. W obrębie czynnych kolonii lęgowych rybitw zliczono również perkozy, ich liczebność wynosiła: perkoz dwuczuby - łącznie 348 gniazd, perkozek - 173, zausznik - 120, perkoz rdzawoszyi - 6.

Monitoring Zimujących Ptaków Wodnych (MZPW) jest koordynowany przez Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków. Monitoringiem objętych jest 14 gatunków docelowych - perkoz dwuczuby *Podiceps cristatus*, kormoran *Phalacrocorax carbo*, czapla siwa *Ardea cinerea*, łabędź niemy *Cygnus olor*, łabędź krzykliwy *Cygnus cygnus*, krzyżówka

Anas platyrhynchos, głowienka *Aythya ferina*, czernica *Aythya fuligula*, ogorzałka *Aythya marila*, gągoł *Bucephala clangula*, bielaczek *Mergellus albellus*, szlachar *Mergus serrator*, nurogęś *Mergus merganser*, łyska *Fulica atra*. Powierzchnie próbne obejmują 372 zbiorniki i odcinki rzek na terenie całego kraju. Na powierzchnie wybrano najważniejsze zimowiska ptaków wodnych. Obliczanymi parametrami są wskaźnik liczebności gatunków i wskaźnik rozpowszechnienia gatunków. Monitoring Zimujących Ptaków Wodnych prowadzony jest od 2011 r. Od 2016 r. z monitoringu wydzielono osobną grupę zbiorników wód przejściowych, do których należą zbiorniki częściowo zasolone, ale pozostające pod wpływem wód słodkich, tworzą one osobną podgrupę monitoringu (MZW). W okresie badawczym odnotowano wzrost liczebności zimujących populacji 12 z 14 gatunków z grupy podstawowej. W tym okresie umiarkowany spadek dotyczy nurogęsi, a trend stabilny uzyskały populacje bielaczka.

Monitoring Żoły (MZO) jest koordynowany przez Muzeum i Instytut Zoologii PAN. Monitoringiem objęty jest 1 gatunek podstawowy - żoła *Merops apiaster* oraz 1 gatunek dodatkowy - brzegówka *Riparia riparia*. Powierzchnie próbne wyznaczane są na wszystkich znanych stanowiskach lęgowych gatunku głównego w granicach kraju. Obliczanymi parametrami są liczebność krajowej populacji gatunków i rozmieszczenie gatunków. Monitoring żoły jest nowym monitoringiem, prowadzonym dopiero od 2020 r. W roku 2021 odnotowano 1 644 pary lęgowe rozmieszczone 505 stanowiskach monitoringowych. W stosunku do roku poprzedniego odnotowano 60% wzrost populacji gatunku. Największe zagęszczenie stanowisk lęgowych zarejestrowano na Lubelszczyźnie. Natomiast najliczniejsze kolonie lęgowe stwierdzono na Dolnym Śląsku. W badaniach brzegówki odnotowano 17 967 zajętych nor, co stanowi wzrost o 24% w stosunku do roku poprzedniego.

Monitoring Pospolitych Ptaków Lęgowych (MPPL) jest koordynowany przez Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków. Monitoringiem objętych jest 110 najbardziej rozpowszechnionych gatunków ptaków. Powierzchnie próbne (min. 600 w kraju) wyznaczane są na powierzchni 1 km², a ich dobór opiera się o 15 regionów geograficznych kraju. Obliczanymi parametrami są wskaźnik liczebności gatunków i wskaźnik rozpowszechnienia gatunków, a także wskaźniki zagregowane - wskaźnik zmian liczebności ptaków krajobrazu rolniczego oraz wskaźnik zmian liczebności pospolitych ptaków leśnych. Monitoring pospolitych ptaków prowadzony jest od 2000 r. W okresie badawczym nie wykazano kierunkowych zmian trendu liczebności, populacje pospolitych gatunków uznano za stabilne. Wzrost liczebności odnotowano dla 47 gatunków, największe dotyczyły dzięcioła zielonego, siniaka i pleszki. Spadek zanotowano dla 37 gatunków, największy wykazała przepiórka, świergotek polny, czajka i rycyk. W przypadku jednego gatunku tj. łabędzia niemego trend zmian nie został nieokreślony. W 2021 r. najbardziej rozpowszechnionymi gatunkami były:

grzywacz, zięba, kos i kapturka. W okresie badawczym odnotowano umiarkowany spadek indeksu zmian liczebności pospolitych ptaków krajobrazu rolniczego (1% na rok) oraz umiarkowany wzrost indeksu zmian liczebności pospolitych ptaków leśnych (1% na rok) (źródło: *serwis monitoringptakow.gios.gov.pl*¹²).

¹² <https://monitoringptakow.gios.gov.pl>

V. WALORY PRZYRODNICZO–LEŚNE

V.1. SIEDLISKA PRZYRODNICZE

Siedlisko przyrodnicze jest pojęciem wprowadzonym przez przepisy prawa Unii Europejskiej w ramach wyznaczania obszarów sieci Natura 2000. Oznacza ono obszar lądowy lub wodny wyodrębniony w oparciu o cechy geograficzne, abiotyczne i biotyczne, zarówno całkowicie naturalne, jak i półnaturalne. Należy mieć na uwadze, że siedlisko przyrodnicze w ujęciu obszarów sieci Natura 2000 nie jest tożsame z definicją biologiczną, ekologiczną lub leśną siedliska. Pojęcie siedliska przyrodniczego wprowadziła w Unii Europejskiej Dyrektywa Siedliskowa 92/43/EWG, a polskie prawo (Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody; t.j. Dz.U. 2022 poz. 916 z późn. zm.) w oparciu o tą dyrektywę definiuje siedlisko przyrodnicze, jako „obszar lądowy lub wodny, naturalny, półnaturalny lub antropogeniczny, wyodrębniony w oparciu o cechy geograficzne, abiotyczne i biotyczne” (art. 5 pkt. 17). Siedliska przyrodnicze zostały wyznaczone celem ochrony miejsc bytowania cennych z punktu widzenia przyrodniczego gatunków roślin i zwierząt często zagrożonych wyginięciem. Na mocy ustawy o ochronie przyrody w Polsce został wprowadzony zakaz podejmowania działań mogących w istotny sposób pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych, co w konsekwencji prowadziłoby do negatywnego oddziaływania na gatunki, dla których obszar chroniony został stworzony (art. 33). Wyjątek od zakazu stanowi nadrzędny interes publiczny o charakterze społecznym lub gospodarczym, gdy nie ma żadnej innej alternatywy. W takim przypadku może dojść do zniszczenia siedliska, lecz wskazane są działania rekompensujące straty (art. 34).

UWAGA! W bazie Taksator dla wydziałów leśnych, które zostały zaliczone do obszaru Natura 2000, w polu „Siedlisko przyrodnicze” umieszcza się wyłącznie informację o siedlisku przyrodniczym stanowiącym przedmiot ochrony obszaru Natura 2000. W bazie Taksator w polu „Informacje różne” umieszcza się informacje o występowaniu siedlisk przyrodniczych (wraz z informacją o procentowym pokryciu płatu siedliska w granicach wyłączenia taksacyjnego) w następujących przypadkach:

- w obszarach Natura 2000, w przypadku występowania więcej niż jednego typu siedliska przyrodniczego w wydzieleniu leśnym umieszcza się drugi i kolejne typy występujących w nim siedlisk; w takich sytuacjach przeprowadza się subiektywną ocenę istotności występujących w wydzieleniu leśnym typów siedlisk oraz możliwości realizacji celów ochrony obszaru Natura 2000; najważniejszy (pierwszy) typ siedliska zapisywany jest w bazie Taksator w polu „Siedlisko przyrodnicze”;
- w obszarach Natura 2000, w przypadku występowania siedlisk przyrodniczych nie stanowiących przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 (bez względu na liczbę występujących typów siedlisk w wydzieleniu leśnym);
- poza obszarami Natura 2000 (bez względu na liczbę występujących typów siedlisk w wydzieleniu leśnym).

Tab. 19. Wykaz typów siedlisk przyrodniczych odnotowanych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Podstawą w określeniu roślinności rzeczywistej na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska było *Opracowanie fitosocjologiczne dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska* wg stanu na dzień 01.01.2022 r.

Lp.	Nazwa siedliska	Kod typu	Powierzchnia siedliska na gruntach w zarządzie nadleśnictwa [ha]**	Powierzchnia siedliska w obszarach Natura 2000 [ha]**	Powierzchnia siedliska poza obszarami Natura 2000 [ha]**
Siedliska nieleśne					
1	Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>)	6410	23,63	23,63	brak
2	Ziolorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziolorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)	6430	pojedyncze punktowe stanowiska	pojedyncze punktowe stanowiska	brak
3	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	6510	15,51	11,12	4,39
Siedliska leśne					
4	Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagetum</i>)	9110	616,08	brak	616,08
5	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>)	9170	980,20	682,55	297,65
6	Kwaśne dąbrowy (<i>Quercion roboripetraeae</i>)	9190	221,13	70,30	150,83
7	Bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio uliginosi Betuletum pubescentis</i> , <i>Vaccinio uliginosi Pinetum</i> , <i>Pino mugosphagnetum</i> , <i>Sphagno girgensohnii-Piceetum</i>) i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne - siedlisko priorytetowe	91D0	2,32	brak	2,32
8	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródliskowe - siedlisko priorytetowe	91E0	319,47	172,90	146,57
9	Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Ficario-Ulmetum</i>)	91F0	50,39	47,40	2,99
Razem			2228,73	1007,90	1220,83

**) powierzchnia geometryczna siedliska przyrodniczego

Przy sporządzaniu wykazu siedlisk przyrodniczych w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska znajdujących się w zasięgu granic obszarów Natura 2000 przyjęto, że do danego obszaru zalicza się wszystkie siedliska przyrodnicze zlokalizowane w jego zasięgu, których granice pokrywają się w całości lub w części z daną ostoją. Przyjęto tu takie same kryteria jak przy sporządzaniu wykazu gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

znajdujących się w zasięgu granic obszarów Natura 2000. Granice obszarów siedliskowych przyjęto wg piętnastego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2022/231 z dnia 16 lutego 2022 r.) oraz Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk *Grądy w Dolinie Odry* (PLH020017) (Dz.U. 2017 poz. 975); Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 14 października 2021 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk *Kumaki Dobrej* (PLH020078) (Dz.U. 2021 poz. 2128); Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 14 października 2021 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk *Lasy Grędzińskie* (PLH020081) (Dz.U. 2021 poz. 2208); Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 13 czerwca 2022 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk *Bierutów* (PLH020065) (Dz.U. 2022 poz. 1560); Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 14 października 2021 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk *Leśne Stawki koło Goszcza* (PLH020101) (Dz.U. 2021 poz. 2188).

V.1.1. CHARAKTERYSTYKA SIEDLISK LEŚNYCH

9110 Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagenion*)

Do kwaśnych buczyn zaliczane są środkowoeuropejskie lasy bukowe, w górach także bukowo-świerkowe i bukowo-jodłowe oraz mezofile jedliny górskie rozwijające się na ubogich i kwaśnych glebach. W kraju kwaśne buczyny występują w całym zasięgu buka zwyczajnego *Fagus sylvatica* (Świerkosz i Reczyńska 2015).

Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska kwaśne buczyny wykształciły się głównie w północnej części nadleśnictwa, w obrębie Wzgórz Trzebnickich i Wzgórz Twardogórskich. Wszystkie płaty siedliska położone są poza granicami obszarów Natura 2000. Siedlisko kwaśnych buczyn jest tu reprezentowane przez zespół acydofilnej buczyny niżowej *Deschampsio flexuosae-Fagetum sylvaticae*. W drzewostanach z siedliskiem dominuje buk zwyczajny *Fagus sylvatica*, z domieszką sosny zwyczajnej *Pinus sylvestris* i dębu szypułkowego *Quercus robur*. Siedlisko wykształca się na glebach ubogich, złożonych z osadów żwirowych i gliniastych. Warstwa krzewów jest słabo wykształcona, występuje w niej kruszyna pospolita *Frangula alnus* i jarząb pospolity *Sorbus aucuparia*. Ubogie jest również runo, które budują gatunki acydofilne, jak turzyca pigułkowata *Carex pilulifera*, kosmatka owłosiona *Luzula pilosa*, orlica pospolita *Pteridium aquilinum* i trzcinnik piaskowy *Calamagrostis epigeios*. W warstwie mszystej występują m.in. rokiety cyprysowaty *Hypnum cupressiforme* i złotowłos strojny *Polytrichastrum formosum*. Zinventaryzowane na gruntach w zarządzie nadleśnictwa płaty kwaśnych buczyn na znacznej powierzchni odznaczały się silnym zniekształceniem przez juwenalizację i monotypizację (za: *Opracowaniem fitosocjologicznym dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska wg stanu na dzień 01.01.2022 r.*).

Szczegółowy opis zbiorowiska roślinnego reprezentującego siedlisko przyrodnicze kwaśnych buczyn zawiera *Opracowanie fitosocjologiczne dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska wg stanu na dzień 01.01.2022 r.*

W gospodarce leśnej siedlisko kwaśnych buczyn związane jest z następującymi typami siedliskowymi lasu: las mieszany świeży (LMśw), las mieszany wyżynny świeży (LMwyżśw), las mieszany górski świeży (LMGśw), las mieszany górski wilgotny (LMGw), las górski świeży (LGśw), las górski wilgotny (LGw), bór mieszany górski świeży (BMGśw) i bór mieszany górski wilgotny (BMGw). Na nizinach siedlisko tworzą drzewostany bukowe, na wyżynach i w górach drzewostany z udziałem buka zwyczajnego *Fagus sylvatica*, jodły pospolitej *Abies alba*, świerka pospolitego *Picea abies*, sosny zwyczajnej *Pinus sylvestris* i klonu jawora *Acer pseudoplatanus*. Do odnawiania kwaśnych buczyn odpowiednie są: rębnia stopniowa gniazdowa udoskonalona (IVd) i rębnia częściowa pasowa (IIb), ewentualnie rębnia częściowa wielkopowierzchniowa (IIa). Należy popierać odnowienie naturalne, zwłaszcza buka. Istotne jest unikanie pełnej uprawy gleby, zwłaszcza na stokach. W lasach gospodarczych na siedlisku kwaśnych buczyn udział buka zwyczajnego *Fagus sylvatica* powinien osiągać 70%, przy niewielkim udziale innych gatunków drzew. W drzewostanach jodłowych udział jodły pospolitej *Abies alba* powinien zajmować 50-90% w zależności od zasobności siedliska (Kącki i in. 2016).

Do zagrożeń siedliska kwaśnych buczyn zalicza się upraszczanie struktury wiekowej drzewostanu, niedobór martwego drewna, przerywane zwarcie drzewostanu sprzyjające ekspansji światłolubnych gatunków obcych lub rodzimych. (Kącki i in. 2016).

Dla zachowania różnorodności siedliska kwaśnych buczyn na wybranych powierzchniach prowadzi się ochronę rezerwatową. W drzewostanach gospodarczych istotne znaczenie dla ochrony siedliska ma pozostawianie niektórych drzewostanów oraz części drzewostanów, w tym grup i kęp drzew, do zestarzenia się i naturalnego, samoistnego rozpadu, co osiąga się poprzez pozostawianie przynajmniej 5% zwartego płatu drzewostanu wraz ze wszystkimi elementami strukturalnymi, we wszystkich typach rębni, w formie jednego lub kilku fragmentów, jednak co najmniej kilku-kilkunastoarowych grup, na przyszłe pokolenie drzewostanu i docelowo do ich śmierci i rozkładu. Poza pozostawieniem tych fragmentów ważne jest zachowanie i odtwarzanie zasobów martwego drewna i drzew biocenotycznych na pozostałej powierzchni siedlisk, uwzględniając odpowiednią ilość i zróżnicowaną strukturę i formę martwego drewna, w tym drzewa stojące, leżące grube kłody, w różnych stadiach rozkładu. Ważne jest preferowanie odnowienia naturalnego drzewostanów oraz popieranie gatunków właściwych dla siedliska, w tym gatunków domieszkowych, w trakcie prowadzenia zabiegów hodowlanych - odnowienia, cięcia pielęgnacyjnego, użytkowania rębego. Nie należy wprowadzać do drzewostanów kwaśnych buczyn gatunków drzew obcych geograficznie, jak daglezwia zielona oraz świerk i modrzew poza swym naturalnym zasięgiem,

a także drzew obcych ekologicznie jak sosna w buczynach zniekształconych dawnymi nasadzeniami tego gatunku. Jednakże stare sosny w uproszczonych strukturalnie buczynach stanowią ważny ich element. Należy planować użytkowanie w sposób zapewniający ciągłość przestrzenną i czasową występowania dojrzałych drzewostanów. Na powierzchniach narażonych na rozprzestrzenianie się inwazyjnych gatunków obcych należy odpowiednio prowadzić gospodarkę ograniczając rozprzestrzenianie się tych gatunków (Świerkosz i Reczyńska 2015).

9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*)

Grądy reprezentują wielogatunkowe, żyzne lasy liściaste z domieszką dębu i graba, zajmujące rozległe obszary nizinne i piętro pogórza. Wykształcają się w szerokiej skali warunków siedliskowych, co wpływa na znaczne zróżnicowanie gatunków runa. Na siedliskach suchych i uboższych wyróżnia się grądy wysokie, na siedliskach wilgotniejszych i żyznych grądy niskie. W naturalnych warunkach grądy odznaczają się złożoną strukturą drzewostanu i bogatą szatą roślinną. Szerokie spektrum występowania tych zbiorowisk leśnych wpłynęło na znaczne zniekształcenia spowodowane przez zabiegi gospodarcze, widoczne w uproszczonej strukturze przestrzennej i wiekowej oraz niedoborze martwego drewna. Duże zróżnicowanie ekologiczne i geograficzne zbiorowisk grądowych wpływa na znaczne zróżnicowanie roślin diagnostycznych (Perzanowska i in. 2015).

Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska grądy występują na znacznym obszarze, w tym w granicach obszarów Natura 2000 - Ostoja nad Baryczą PLH020041, Dolina Oleśnicy i Potoku Boguszyckiego PLH020091, Kumaki Dobrej PLH020078, Lasy Grzędzińskie PLH020081. Siedlisko grądów jest tu reprezentowane przez zespół grądu subkontynentalnego *Tilio cordatae-Carpinetum betuli* oraz zespół grądu subatlantyckiego *Stellario holostae-Carpinetum betuli*. W drzewostanach z siedliskiem grądu subkontynentalnego występuje dąb szypułkowy *Quercus robur*, grab zwyczajny *Carpinus betulus* i lipa drobnolistna *Tilia cordata*. W składzie drzewostanu często pojawia się dąb bezszypułkowy *Quercus petraea*, praktycznie nieobecny w *Stellario-Carpinetum*. Warstwę krzewów tworzą jarzab pospolity *Sorbus aucuparia* i leszczyna pospolita *Corylus avellana* (częstsza niż w grądach niskich). Uboższe od grądu niskiego jest runo, w którym występują m.in.: konwalia majowa *Convallaria majalis*, kosmatka owłosiona *Luzula pilosa*, konwalijka dwulistna *Maianthemum bifolium* i wiechlina gajowa *Poa nemoralis*. W runie notuje się także wysoki udział jawora *Acer pseudoplatanus*. Zespół ma charakter mezofilny. Jest on narażony na wnikanie gatunków azotolubnych jak glistnik jaskółcze ziele *Chelidonium majus*, a także obcych geograficznie jak niecierpek drobnokwiatowy *Impatiens parviflora* czy czeremcha późna *Prunus serotina*. Zinwentaryzowane na gruntach

w zarządzie nadleśnictwa płaty grądów subkontynentalnych na znacznej powierzchni odznaczały się silnym zniekształceniem przez neofityzację i monotypizację. Drzewostany grądu subatlantyckiego *Stellario-Carpinetum* buduje dąb szypułkowy *Quercus robur*, jesion wyniosły *Fraxinus excelsior*, grab zwyczajny *Carpinus betulus*, jawor *Acer pseudoplatanus* i lipa drobnolistna *Tilia cordata*. Warstwę krzewów tworzy czeremcha zwyczajna *Prunus padus*. W runie występują wczesnowiosenne geofity jak zawilec gajowy *Anemone nemorosa*, zawilec żółty *Anemone ranunculoides*, ziarnopłon wiosenny *Ranunculus ficaria*, kokorycz pusta *Corydalis bulbosa*. W późniejszym okresie wegetacyjnym ujawniają się typowe gatunki runa grądowego, jak gwiazdnica wielkokwiatowa *Stellaria holostea* i kupkówka Aschersona *Dactylis polygama*. Zespół grądu subatlantyckiego jest silnie zeutrofizowany, przez co często spotykane są tu takie gatunki jak kuklik pospolity *Geum urbanum*, podagrycznik pospolity *Aegopodium podagraria*, czosnaczek pospolity *Alliaria petiolata*, poziwnik szorstki *Galeopsis tetrahit*, przytulia czepna *Galium aparine*, bluszcz kurdybanek *Glechoma hederacea*, przetacznik bluszczowy *Veronica hederifolia*. Zinventaryzowane na gruntach w zarządzie nadleśnictwa płaty grądów subatlantyckich na znacznej powierzchni odznaczały się silnym zniekształceniem przez juwenalizację i fruticetyzację (za: Opracowaniem fitosocjologicznym dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska wg stanu na dzień 01.01.2022 r.). Szczegółowy opis zbiorowisk roślinnych reprezentujących siedliska przyrodnicze grądów zawiera Opracowanie fitosocjologiczne dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska wg stanu na dzień 01.01.2022 r.

W gospodarce leśnej siedlisko grądów związane jest z następującymi typami siedliskowymi lasu: las mieszany świeży (LMśw), las mieszany wilgotny (LMw), las świeży (Lśw), las wilgotny (Lw), las mieszany wyżynny świeży (LMwyżśw), las mieszany wyżynny wilgotny (LMwyżw), las wyżynny świeży (Lwyżśw) i las wyżynny wilgotny (Lwyżw). Siedlisko tworzą drzewostany grabowo-dębowe ze stałym udziałem lipy drobnolistnej *Tilia cordata* oraz innych drzew domieszkowych, jak klon zwyczajny *Acer platanoides*, klon jawor *Acer pseudoplatanus*, buk zwyczajny *Fagus sylvatica* i jesion wyniosły *Fraxinus excelsior*. Świerk pospolity *Picea abies* może występować w drzewostanach w północnej części zasięgu świerka. Do odnawiania grądów odpowiednia jest rębnia stopniowa gniazdowa udoskonalona (IVd), a także rębnia gniazdowa częściowa (IIIb). W składzie gatunkowym drzewostanów należy utrzymać dużą różnorodność gatunkową, przy czym udział dębu szypułkowego *Quercus robur* i lipy drobnolistnej *Tilia cordata* powinien utrzymać się na poziomie 40:30%, a grab zwyczajny *Carpinus betulus* powinien być obecny w drugim piętrze. Dopuszczane są drzewostany z dominacją dębu szypułkowego *Quercus robur* z udziałem 60% oraz drzewostany z przewagą grabu zwyczajnego *Carpinus betulus* na obszarach chronionych (Kącki i in. 2016).

Do zagrożeń siedliska grądów zalicza się wprowadzanie drzew iglastych, jak modrzewia europejskiego *Larix decidua*, sosny zwyczajnej *Pinus sylvestris* oraz świerka pospolitego *Picea abies*, zwłaszcza poza jego naturalnym zasięgiem, obecność gatunków obcych geograficznie, zwłaszcza dębu czerwonego *Quercus rubra*, robinii akacjowej *Robinia pseudoacacia* i czeremchy amerykańskiej *Prunus serotina*, upraszczanie składu gatunkowego drzewostanu, niedobór martwego drewna, szczególnie na siedliskach ubogich. Istotne znaczenie dla ochrony siedliska ma pozostawianie fragmenty starodrzewu do naturalnego rozpadu, promowanie wielogatunkowych drzewostanów oraz zwiększanie zasobów martwego drewna, ograniczenie do niezbędnego minimum uprawy gleby przed odnowieniem (Kącki i in. 2016).

Dla zachowania różnorodności siedliska grądów na wybranych powierzchniach prowadzi się ochronę rezerwatową. W drzewostanach gospodarczych istotne znaczenie dla ochrony siedliska ma pozostawianie niektórych drzewostanów oraz części drzewostanów, w tym grup i kęp drzew, do zestarzenia się i naturalnego, samoistnego rozpadu, co osiąga się poprzez pozostawianie przynajmniej 5% zwartego płatu drzewostanu wraz ze wszystkimi elementami strukturalnymi, we wszystkich typach rębni, w formie jednego lub kilku fragmentów, jednak co najmniej kilku-kilkunastoarowych grup, na przyszłe pokolenie drzewostanu i docelowo do ich śmierci i rozkładu. Poza pozostawieniem tych fragmentów ważne jest zachowanie i odtwarzanie zasobów martwego drewna i drzew biocenotycznych na pozostałej powierzchni siedlisk, uwzględniając odpowiednią ilość i zróżnicowaną strukturę i formę martwego drewna, w tym drzewa stojące, leżące grube kłody, w różnych stadiach rozkładu. Ważne jest preferowanie odnowienia naturalnego drzewostanów oraz popieranie gatunków właściwych dla siedliska, w tym gatunków domieszkowych (kształtowanie wielogatunkowości grądów), w trakcie prowadzenia zabiegów hodowlanych - odnowienia, cięcia pielęgnacyjnego, użytkowania rębego. Nie należy wprowadzać do drzewostanów grądów gatunków drzew obcych geograficznie, jak dagleźja zielona oraz świerk i modrzew poza naturalnymi zasięgami. Należy planować użytkowanie w sposób zapewniający ciągłość przestrzenną i czasową występowania dojrzałych drzewostanów. Na powierzchniach narażonych na rozprzestrzenianie się inwazyjnych gatunków obcych należy odpowiednio prowadzić gospodarkę ograniczając rozprzestrzenianie się tych gatunków (Perzanowska i in. 2015).

9190 Kwaśne dąbrowy (*Quercion robori-petraeae*)

Kwaśne dąbrowy obejmują ubogie lasy dębowe z acydofilnym runem, występujące w zachodniej części kraju. W obrębie kwaśnych dąbrów wyróżniono kilka form. Śródładowe niżowe formy tych zbiorowisk mogą przechodzić w ubogie grądy z drzewostanem dębowym lub kwaśne buczyny w zasięgu występowania buka zwyczajnego *Fagus sylvatica*. Formy

podgórskie mogą przechodzić w ubogie grądy. Występują one również w wariacie ciepłolubnym nawiązującym do podgórskiej dąbrowy brekiniowej. Kwaśne dąbrowy rozwijają się w różnorodnych warunkach topograficzno-siedliskowych. Formy śródlądowe porastają różne utwory piaszczyste i żwirowe, najczęściej na wzniesieniach terenu. Postacie podgórskie porastają stoki i płaskie wierzchowiny wzgórz o wysokości 300-500 m n.p.m., najczęściej zbudowanych ze skał bezwęglanowych (Pawlaczyk 2012).

Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska kwaśne dąbrowy występują głównie w północnej części nadleśnictwa, w tym w granicach obszarów Natura 2000 - Ostoja nad Baryczą PLH020041, Kumaki Dobrej PLH020078. Pojedyncze płaty siedliska zinwentaryzowano również w południowej części nadleśnictwa, w tym w granicach obszaru Natura 2000 Lasy Grędzińskie PLH020081. Siedlisko kwaśnych dąbrów jest tu reprezentowane przez zespół środkowoeuropejskiego acidofilnego lasu dębowego *Calamagrostio arundinaceae-Quercetum petraeae*. Drzewostany acidofilnych dąbrów buduje dąb bezszypułkowy *Quercus petraea*, z częstym udziałem sosny, modrzewia i świerka, prawdopodobnie pochodzących z nasadzeń. W runie dominuje trzcinnik leśny *Calamagrostis arundinacea*, odróżniając acidofilne dąbrowy od uboższych postaci grądów. W wilgotniejszych miejscach pojawia się orlica pospolita *Pteridium aquilinum* i trzęślica modra *Molinia caerulea*. Zespół ma charakter mezofilny. Pojawiają się w nim gatunki siedlisk żyzniejszych jak konwalia majowa *Convallaria majalis* i lipa drobnolistna *Tilia cordata* oraz typowe gatunki acydofilne jak borówka czernica *Vaccinium myrtillus*, kosmatka owłosiona *Luzula pilosa*, pszeniec zwyczajny *Melampyrum pratense* i śmiełek pogięty *Deschampsia flexuosa*. W porównaniu z innymi typami dąbrów acidofilnych omawiany zespół odznacza się wyższą bonitacją drzew, co wskazuje na wykształcanie się zespołu na znacznie żyzniejszych siedliskach. Zespół nawiązuje do lasów grądowych, z którymi często sąsiaduje. Zinwentaryzowane na gruntach w zarządzie nadleśnictwa płaty acidofilnych dąbrów na znacznej powierzchni odznaczały się silnym zniekształceniem przez juwenalizację i pinetyzację (za: *Opracowaniem fitosocjologicznym dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska wg stanu na dzień 01.01.2022 r.*). Szczegółowy opis zbiorowiska roślinnego reprezentującego siedlisko przyrodnicze kwaśnych dąbrów zawiera *Opracowanie fitosocjologiczne dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska wg stanu na dzień 01.01.2022 r.*

W gospodarce leśnej siedlisko kwaśnych dąbrów związane jest z następującymi typami siedliskowymi lasu: bór mieszany świeży (BMśw), bór mieszany wilgotny (BMw), bór mieszany wyżynny świeży (BMwyżśw), las mieszany wyżynny świeży (LMwyżśw) i las mieszany wyżynny wilgotny (LMwyżw). Siedlisko tworzą drzewostany z udziałem brzozy brodawkowatej *Betula pendula*, dębu szypułkowego *Quercus robur*, dębu bezszypułkowego *Q. petraea*, buka zwyczajnego *Fagus sylvatica*, sosny zwyczajnej *Pinus sylvestris* oraz lokalnie, na obszarach górskich, świerka pospolitego *Picea abies*. Do odnawiania łągów

odpowiednia jest rębnia stopniowa gniazdowa udoskonalona (IVd), ale stosowana jest także rębnia gniazdowa częściowa (IIIb). Lasy siedliska posiadają mało zróżnicowany drzewostan. W lasach gospodarczych na siedlisku kwaśnych dąbrów należy ograniczać udział gatunków iglastych, dominować powinny dąb bezszypułkowy *Quercus petraea*, dąb szypułkowy *Q. robur* lub brzoza brodawkowata *Betula pendula* z udziałem 70%. Dopuszczalny jest większy udział sosny zwyczajnej *Pinus sylvestris*, a na obszarach górskich świerka pospolitego *Picea abies* w sytuacji, gdy gatunki te odnawiają się i współtworzą w spontaniczny sposób strukturę zbiorowiska (Kącki i in. 2016).

Do zagrożeń siedliska kwaśnych dąbrów zalicza się odnawianie drzewostanu dużą ilością sosny zwyczajnej *Pinus sylvestris* lub świerka pospolitego *Picea abies*, upraszanie struktury wiekowej drzewostanu, obecność gatunków obcych, głównie dębu czerwonego *Quercus rubra* i czeremchy amerykańskiej *Prunus serotina* (Kącki i in. 2016).

Zaleca się wyłączenie z gospodarowania najcenniejszych i najlepiej zachowanych płatów kwaśnych dąbrów i ich bierną ochronę. Wskazane jest pozostawienie pewnej części kwaśnych dąbrów bez użytkowania w nadleśnictwie w obszarach Natura 2000 z kwaśnymi dąbrowami, jako przykład „dąbrów rozwijających się w naturalny sposób”. Należy zrezygnować z rębni zupełnej, a ewentualne użytkowanie prowadzić rębniami złożonymi z pozostawieniem 5% drzewostanu. Należy pozostawiać drzewa martwe i zamierające, w celu osiągnięcia odpowiednich zasobów martwego drewna, docelowo poziom 10% dojrzałego drzewostanu. Wskazane jest zachowanie wszystkich starych, grubych, dziuplastych, próchniejących dębów, w celu zachowania różnorodności ksylobiontów. W składzie gatunkowym należy dopuścić typ gospodarczy drzewostanu Dbb oraz BK-Dbb, w drzewostanach dębowych dopuszczać co najwyżej domieszkę sosny. Drzewostany zniekształcone z I piętrem sosnowym przebudować cięciami trzebieżowymi lub rębnią IIa, wprowadzając II piętro. Nie stosować w tym przypadku ciecia zupełnego w rębni IIIa. W trakcie cięć trzebieżowych należy usuwać gatunki obce geograficznie czy sosnę z drzewostanu. Nie wskazane jest wprowadzanie gatunków obcych ekologicznie i geograficznie do siedliska (Pawlaczyk 2012).

91D0 Bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi Pinetum*, *Pino mugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum*) i brzozowo-sosnowe bagienne lasy borealne – siedlisko priorytetowe

Bory i lasy bagienne związane są z kompleksami torfowisk wysokich i przejściowych, rzadziej wilgotnych siedlisk torfowych na płytkiej warstwie torfu. Pozostają one pod wpływem zasilania wodą opadową lub wodą z płytkich warstw gruntowych. Zwykle wykształcają się na warstwach torfu mszarnego, mszystego i turzycowego, oligo- lub mezotroficznego. Wielkość warstw torfu jest zróżnicowana od kilku do kilkunastu merów. Typowe postacie borów i lasów

bagiennych są reprezentowane przez bory, brzeziny i świerczyny bagiennie (Pawlaczyk 2010).

Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska bory bagiennie wykształciły się jedynie na terenie rezerwatu przyrody „Torfowisko koło Grabowna”. Siedlisko borów bagiennych jest tu reprezentowane przez zespół boru sosnowego bagiennego *Vaccinio uliginosi-Pinetum sylvestris*. Zespół ten wykształca się naturalnie w wyniku procesów sukcesyjnych zachodzących na torfowiskach wysokich. Drzewostan siedliska jest zwykle dość niski i rozluźniony, dominuje w nim sosna zwyczajna *Pinus sylvestris*, z domieszką brzozy omszonej *Betula pubescens*, czasem świerk pospolity *Picea abies*. Na terenie nadleśnictwa brzoza omszona występuje zamiennie z brzozą brodawkowatą *Betula pendula*. Warstwa krzewów jest słabo rozwinięta, tworzy ją podrost drzewostanu, kruszyna pospolita *Frangula alnus* i czeremcha zwyczajna *Padus avium*. Runo jest zwykle bujne, występują w nim: bagno zwyczajne *Ledum palustre*, borówka czarna *Vaccinium myrtillus*, borówka brusznica *Vaccinium vitis-idaea*, żurawina błotna *Oxycoccus palustris*, trzęślica modra *Molinia caerulea*, trzcinnik owłosiony *Calamagrostis villosa* oraz liczne torfowce *Sphagnum* sp. Obecność torfowców odróżnia bór bagienny od innych borów sosnowych. Zinwentaryzowane na gruntach w zarządzie nadleśnictwa płaty boru sosnowego bagiennego ze względu na przesuszenie opisano jako zniekształcone w stopniu słabym (za: *Opracowaniem fitosocjologicznym dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska wg stanu na dzień 01.01.2022 r.*). Szczegółowy opis zbiorowiska roślinnego reprezentującego siedlisko przyrodnicze boru bagiennego zawiera *Opracowanie fitosocjologiczne dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska wg stanu na dzień 01.01.2022 r.*

W gospodarce leśnej siedlisko bory bagiennie związane są z następującymi typami siedliskowymi lasu: bór bagienny (Bb), bór mieszany bagienny (BMb), bór górski bagienny (BGb) i bór mieszany górski bagienny (BMGb). Siedlisko tworzą drzewostany z sosną zwyczajną *Pinus sylvestris* i świerkiem pospolitym *Picea abies* oraz z udziałem brzozy omszonej *Betula pubescens* lub olszy czarnej *Alnus glutinosa*. Do odnawiania borów bagiennych odpowiednia jest rębnia stopniowa gniazdowa udoskonalona (IVd), ale jej stosowanie wynikać powinno wyłącznie z działań ochronnych siedliska. Siedlisko jest często wyłączane z zabiegów gospodarczych, co wynika zarówno z jego walorów przyrodniczych jak i roli regulacji stosunków wodnych. W drzewostanach gospodarczych borów bagiennych powinny dominować (80%): sosna zwyczajna *Pinus sylvestris*, świerk pospolity *Picea abies*, brzoza omszona *Betula pubescens* lub olsza czarna *Alnus glutinosa*, a zróżnicowanie gatunkowe powinno być niewielkie (Kącki i in. 2016).

Do zagrożeń siedlisk borów bagiennych należy użytkowanie drzewostanów, zwłaszcza rębnią zupełną lub częściową, co oprócz wyrębu drzewostanu przyczynia się do odwodnienia siedliska. Odwodnienie siedliska następuje również w następstwie

oczyszczania rowów melioracyjnych. W drzewostanach zdominowanych przez świerka zagrożenie mogą stanowić gradacje korników oraz próby jego zwalczania. Niewłaściwym dla siedliska jest wprowadzanie podrostów i podszytów w celu wzbogacania składu gatunkowego. Problematyczne są również sztucznie wprowadzane, monolityczne świerczyny w miejscach odwodnionych siedlisk bagiennych (Pawlaczyk 2010).

Najwłaściwszą ochroną dla siedlisk borów bagiennych jest ochrona bierna, przy zachowanych naturalnych warunkach wodnych siedliska. Zaleca się wyłączenie płatów siedlisk z użytkowania rębego. W szczególnych przypadkach dopuszczalna jest rębnia przerębowa (V). Sztucznie odwodnione siedliska przez rowy melioracyjne zaleca się poddać renaturalizacji poprzez blokowanie odpływu wody w rowach i zaniechanie ich oczyszczania. W przypadku małych płatów siedliska wskazane jest unikanie zmian w ich bezpośrednim otoczeniu, np. poprzez odstąpienie od zrębów zupełnych na odległość około dwóch wysokości drzewostanu od płatów boru bagiennego (Pawlaczyk 2010).

91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnetum glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe - siedlisko priorytetowe

Zbiorowiska łągów reprezentowane są przez nadrzeczne lasy: olszowe, jesionowe, wierzby białej i kruchej oraz topoli białej i czarnej. Występują one na całym obszarze kraju w postaci różnych podtypów drzewostanów. Drzewostany jesionowo-olszowe wykształcają się w obrębie źródlisk i związanych z nimi cieków. Drzewostany olszowe występują w dolinach szybko płynących rzek, a olszyny nad wolno płynącymi strumieniami. W wyższych położeniach wykształcają się górskie olszynki z olszą czarną, a nad dużymi rzekami - nadbrzeżne lasy wierzbowe i topolowe. Zbiorowiska te powstają na glebach zalewanych wodami rzecznyymi, o wysokim poziomie wód gruntowych, tzw. glebach pobagiennych lub napływowych aluwialnych. Łęgi znajdują się pod wpływem okresowego zalewania lub pod wpływem ruchu wód gruntowych (Pawlaczyk 2010).

Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska łągi występują w rozproszeniu na znacznym obszarze, w tym w granicach obszarów Natura 2000 – Dolina Oleśnicy i Potoku Boguszyckiego PLH020091, Kumaki Dobrej PLH020078, Lasy Grzędzińskie PLH020081, Leśne Stawki koło Goszcza PLH020101. Siedlisko łągów jest tu reprezentowane przez zespół łągu jesionowo-olszowego *Fraxino excelsioris-Alnetum glutinosae* oraz zespół łągu źródliskowego z jesionem wyniosłym i turzycą rzadkokłosa *Carici remotae-Fraxinetum excelsioris*. Łęg jesionowo-olszowy najczęściej związany jest z lekko zabagnionymi dolinami nizinnych, małych cieków wodnych. Ta postać łągu związana jest z glebami hydrogenicznymi. Widoczne jest wysokie nawodnienie górnych warstw gleby, jednak bez długotrwałych zalewów i stagnowania wody na powierzchni. W drzewostanie tego typu łągu występuje jesion wyniosły *Fraxinus excelsior* i olsza czarna *Alnus glutinosa*.

W dobrze rozwiniętej warstwie krzewów dominuje czeremcha zwyczajna *Prunus padus*. Silnie zwarte runo tworzą gatunki eutroficzne i higrofilne: kosaciec żółty *Iris pseudoacorus*, karbieniec pospolity *Lycopus europaeus*, turzycza błotna *Carex acutiformis*, niecierpek pospolity *Impatiens noli-tangere*, kostrzewa olbrzymia *Festuca gigantea*, wiązówka błotna *Filipendula ulmaria*, pokrzywa zwyczajna *Urtica dioica*, przytulia błotna *Galium palustre*. Zinwentaryzowane na gruntach w zarządzie nadleśnictwa płaty łągów jesionowo-olszowych na ponad połowie zajmowanej powierzchni odznaczały się silnym zniekształceniem przez przesuszenie i monotypizację. Łęgi źródłiskowe wykształcają się na rzadko zalewanych terasach wolno płynących potoków o charakterze podgórskim, na gruboziarnistych, lecz żyznych podłożach, a także na na obszarach źródłiskowych, częściowo zabagnionych. W drzewostanie tego typu łągu występuje jesion wyniosły *Fraxinus excelsior* i olsza czarna *Alnus glutinosa*. Na obrzeżach siedliska spotykane są buk zwyczajny *Fagus sylvatica* i świerk pospolity *Picea abies*. Silnie zwarte runo tworzą gatunki eutroficzne i higrofilne. Na obszarze nadleśnictwa gatunkami diagnostycznymi dla łągów źródłiskowych są gatunki często współwystępujące w innych zbiorowiskach, jak rzeżucha gorzkawa *Cardamine amara*, turzycza odległokłosa *Carex remota*, śledziennica skrętolistna *Chrysosplenium alternifolium*, czartawa pospolita *Circaea lutetiana*, pępawa błotna *Crepis paludosa*, skrzyp leśny *Equisetum sylvaticum*, tojeść pospolita *Lysimachia vulgaris*, mięta nadwodna *Mentha aquatica*, jaskier rozłogowy *Ranunculus repens*, czyściec leśny *Stachys sylvatica*. Prawie nieobecne są gatunki acido- i mezofilne. Zinwentaryzowane na gruntach w zarządzie nadleśnictwa płaty łągów źródłiskowych na znacznej powierzchni odznaczały się silnym zniekształceniem przez przesuszenie, którego konsekwencją jest gładowienie płatów siedliska (za: *Opracowaniem fitosocjologicznym dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska wg stanu na dzień 01.01.2022 r.*). Szczegółowy opis zbiorowisk roślinnych reprezentujących siedlisko przyrodnicze łągów zawiera *Opracowanie fitosocjologiczne dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska wg stanu na dzień 01.01.2022 r.*

W gospodarce leśnej siedlisko łągów związane jest z następującymi typami siedliskowymi lasu: las łągowy (Lł), ols jesionowy (OIJ), las łągowy wyżynny (Lłwyz), ols jesionowy wyżynny (OIJwyz), las łągowy górski (LłG), ols jesionowy górski (OIJG). Siedlisko tworzą drzewostany wierzbowo-topolowe, jesionowo-olszowe, olszowe, dębowo-jesionowe lub jaworowo-jesionowe. Do odnawiania łągów odpowiednia jest rębnia stopniowa gniazdowa udoskonalona (IVd), ale stosowana jest także rębnia gniazdowa częściowa (IIIb). Płaty siedliska zajmują zwykle niewielkie powierzchnie. Szczególnie cenne płaty siedliska powinny być wyłączone z gospodarowania lub podlegać działaniom służącym wyłącznie ich ochronie. Drzewostany siedliska wyróżniają się zróżnicowaniem gatunkowym. W zależności od podtypu łągu w drzewostanach gospodarczych powinny dominować: olsza czarna *Alnus glutinosa* z udziałem 80%, olsza szara *Alnus incana* z udziałem 70%, jesion wyniosły

Fraxinus excelsior i olsza czarna *Alnus glutinosa* w stosunku 40:30%, wierzba biała *Salix alba* lub topola czarna *Populus nigra* z udziałem 80% (Kącki i in. 2016).

Do zagrożeń siedliska łągów zalicza się regulacje cieków wodnych powodujące osuszenie lub zaburzenia i ograniczenie zalewów, usuwaniem nadwodnych zadrzewień, zbyt małe zasoby martwego drewna. Płaty siedliska z udziałem jesionów są zagrożone zmianą struktury określonych podtypów siedliska. Ze względu na zamieranie jesionów w wyniku choroby wywołanej grzybem *Hymenoscyphus fraxineus*, część odnowień jesionowych jest zastępowana innymi gatunkami, jak klon jawor *Acer pseudoplatanus*, olsza czarna *Alnus glutinosa*, wiąz *Ulmus sp.* (Kącki i in. 2016).

Zaleca się wyłączenie z gospodarowania najcenniejszych i najlepiej zachowanych płatów łągów i ich bierną ochronę. Wyłączenia z gospodarowania powinny uwzględniać łągi źródłiskowe. W sąsiedztwie łągów źródłiskowych nie powinno wykonywać się cięć zupełnych na odległość dwóch wysokości drzewostanu od skraju płatu siedliska. Należy zrezygnować z rębni zupełnej, a ewentualne użytkowanie prowadzić rębniami złożonymi z pozostawieniem 5% drzewostanu, o powierzchni nie mniejszej niż 0,5 ha, w formie zwartego fragmentu. Należy pozostawiać drzewa martwe i zamierające, w celu osiągnięcia odpowiednich zasobów martwego drewna (docelowo co najmniej 10% dojrzałego drzewostanu) oraz zostawiać stare brzozy, osiki, olsze i graby jako gatunki dziuplotwórcze. W trakcie planowania użytkowania rębego należy zachować strukturę stanu ochrony siedliska w skali nadleśnictwa oraz nie zmniejszać udziału drzewostanów ponad 100-letnich. Wskazane jest zachowanie jesionu, wiąza i dębu w odnowieniach, jeżeli występują one w drzewostanie. Należy usuwać gatunki obce, jak topola kanadyjska. Należy tolerować lokalne zabagnianie się siedliska z przyczyn naturalnych, w tym także wynikające z działalności bobrów oraz naturalne zaburzenia spowodowane powodziami, erozją rzeki (Pawlaczyk 2010).

91F0 łągowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*)

Łągowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe związane są z terenami sporadycznie zalewanymi wodami rzecznyymi lub pod wpływem spływów powierzchniowych, czy ruchów wód gruntowych. Rozpowszechnione są na niżowym obszarze całego kraju, lecz występują rzadziej niż łągi jesionowo-olszowe. Wyróżniono dwie grupy lasów łągowych - lasy łągowe wykształcone w dolinach większych rzek będące pod wpływem okresowych zalewów oraz lasy łągowe w dolinach mniejszych cieków, wąwozach, rynnach terenowych będące pod wpływem ruchu wód, ale nie zalewowych. Zbiorowiska te występują często w sąsiedztwie wilgotnych, niskich łągów, często tworząc z nimi formy przejściowe. Dobrze wykształcony las łągowy posiada zróżnicowaną strukturę pionową i przestrzenną (Pawlaczyk 2012).

Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska łągowe lasy wykształciły się jedynie w południowej części nadleśnictwa, w dolinie Widawy i jej dopływów, w tym

w granicach obszaru Natura 2000 Lasy Grzędzińskie PLH020081. Siedlisko łągowych lasów jest tu reprezentowane przez zespół łągu dębowo-wiązowo-jesionowego *Ficario vernaе-Ulmetum campestris*. Typowa postać tego łągu wykształca się na madach w dolinach rzecznych, gdzie zajmuje tereny zalewowe. Łęgi dębowo-wiązowo-jesionowe mogą współwystępować z płatami łągów wierzbowych i topolowych. Drzewostan tych łągów buduje jesion wyniosły *Fraxinus excelsior*, wiąz pospolity *Ulmus campestre* i wiąz szypułkowy *Ulmus laevis* oraz dąb szypułkowy *Quercus robur*. Domieszkę tworzy klon polny *Acer campestre* oraz olsza czarna *Alnus glutinosa*. W niższych warstwach drzewostanu występuje dzika jabłoń *Malus sylvestris* i czeremcha zwyczajna *Prunus padus*. Warstwa krzewów jest silnie rozwinięta, dominuje w niej czeremcha zwyczajna *Prunus padus*, której towarzyszy bez czarny *Sambucus nigra*, trzmielina pospolita *Euonymus europaeus* i dereń świdwa *Cornus sanguinea*. Runo w aspekcie wiosennym tworzą liczne geofity, jak zawilec gajowy *Anemone nemorosa*, zawilec żółty *Anemone ranunculoides*, ziarnopłon wiosenny *Ficaria verna*, złoć żółta *Gagea lutea*. Natomiast w aspekcie letnim w runie występują takie gatunki jak szczyr trwały *Mercurialis perennis*, jaskier kosmaty *Ranunculus lanuginosus*, czyściec leśny *Stachys sylvatica*, gajowiec żółty *Galeobdolon luteum*, czartawa pospolita *Circaea lutetiana*. W płatach siedliska widoczny jest udział gatunków wilgociolubnych, jak kosaciec żółty *Iris pseudoacorus*, niecierpek pospolity *Impatiens noli-tangere* i mozga trzcinowata *Phalaris arundinacea*, oraz nitrofilnych, jak podagrycznik pospolity *Aegopodium podagraria*, przytulia czepna *Galium aparine*, pokrzywa zwyczajna *Urtica dioica*, jasnota plamista *Lamium maculatum*, bluszcz kurdybanek *Glechoma hederacea*. W warstwie zielonej notowane są porzeczka czerwona *Ribes spicatum*, porzeczka czarna *Ribes nigrum* i chmiel zwyczajny *Humulus lupulus*. Na obszarze nadleśnictwa w płatach siedliska notowano także obecność gatunków obcych, jak czeremcha późna *Padus serotina*, niecierpek drobnokwiatowy *Impatiens parviflora* oraz gatunki z rodzaju nawłóć *Solidago* sp. Zinwentaryzowane na gruntach w zarządzie nadleśnictwa płaty łągowych lasów na znacznej powierzchni odznaczały się silnym zniekształceniem przez grądowanie (za: *Opracowanie fitosocjologiczne dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska wg stanu na dzień 01.01.2022 r.*). Szczegółowy opis zbiorowiska roślinnego reprezentującego siedlisko przyrodnicze łągowych lasów zawiera *Opracowanie fitosocjologiczne dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska wg stanu na dzień 01.01.2022 r.*

W gospodarce leśnej siedlisko łągowych lasów związane jest z jednym typem siedliskowym lasu - lasu łągowego (Lł). Siedlisko tworzą drzewostany jesionowo-wiązowe i jesionowo-dębowe. Do odnawiania łągowych lasów odpowiednia jest rębnia stopniowa gniazdowa udoskonalona (IVd), ale stosuje się również rębnię gniazdową częściową (IIIb). W lasach gospodarczych siedlisko budują drzewostany z dębem szypułkowym *Quercus robur* z udziałem 40–60% oraz z wiązem *Ulmus* sp. lub jesionu wyniosłego *Fraxinus*

excelsior z udziałem 20-40%. W drzewostanach siedliska należy utrzymać duże bogactwo gatunkowe drzewostanu, a także popierać odnowienie naturalne gatunków łągowych. Ze względu na naturalną zmienność siedlisk w dolinach rzecznych oraz przekształcenia dolin w drzewostanach łągowych lasów pojawiają się gatunki grądowe, jak grab zwyczajny *Carpinus betulus* i lipa drobnolistna *Tilia cordata* (Kącki i in. 2016).

Do zagrożeń siedliska łągowych lasów zalicza się zaburzenia stosunków wodnych, zwłaszcza zanikanie zalewów lub ruchów wód gruntowych, co przyczynia się do zmian struktury roślinności - grądowienia, neofityzacja, zamieranie jesionu wyniosłego *Fraxinus excelsior* powodujące zaburzenie struktury siedliska, upraszczanie struktury przestrzennej i wiekowej drzewostanu (Kącki i in. 2016).

Zaleca się wyłączenie z gospodarowania najcenniejszych i najlepiej zachowanych płatów łągowych lasów i ich bierną ochronę, tak, aby w nadleśnictwie istniał przykład „łągów rozwijających się w naturalny sposób” o powierzchni co najmniej 30-50 ha. Należy zrezygnować z rębni zupełnej, a ewentualne jej zastosowanie powinno być podyktowane warunkami ekologicznymi i ochroną siedliska. Dopuszcza się użytkowanie powierzchni z siedliskiem rębniami złożonymi z pozostawieniem 5% drzewostanu, w formie zwartego fragmentu. Należy pozostawiać drzewa martwe i zamierające, w celu osiągnięcia odpowiednich zasobów martwego drewna (docelowo co najmniej 10% dojrzałego drzewostanu) oraz zostawiać stare brzozy, osiki, olsze i graby jako gatunki dziuplotwórcze. W trakcie planowania użytkowania rębnego należy zachować strukturę stanu ochrony siedliska w skali nadleśnictwa oraz nie zmniejszać udziału drzewostanów ponad 100-letnich. Wskazane jest zachowanie jesionu, wiązu i dębu w odnowieniach, jeżeli występują one w drzewostanie. Należy usuwać gatunki obce, jak topola kanadyjska, klon jesionolistny. W drzewostanach z zamierającym jesionem, przy braku możliwości na wprowadzenie jesionu w odnowieniach, zastępować go dębem, wiązem, ale nie olszą czarną. Wskazane jest pozostawianie fragmentów starego, nawet martwego drzewostanu jesionowego. Należy tolerować naturalne zaburzenia np. spowodowane powodziami, zamieraniem dębów czy jesionów (Pawlaczyk 2012).

V.1.2. CHARAKTERYSTYKA SIEDLISK NIELEŚNYCH

6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*)

Łąki zmiennowilgotne mają charakter półnaturalny, rozwijają się na terenach niegdyś porośniętych przez lasy, które zostały wycięte przez człowieka. Powstanie i utrzymanie się tych zbiorowisk jest związane ze specyficznym typem prowadzonej gospodarki kośnej, polegającej na rzadkim i późnym koszeniu łąk (koszenie pod koniec sierpnia lub na początku września, raz do roku lub rzadziej). Łąki te odznaczają się zmiennością geograficzną i edaficzną, a także formą i intensywnością użytkowania. Brak ich użytkowania prowadzi do

zarastania i stopniowego przekształcania łąk w ziołorośla, zarośla czy lasy, miejsca wtórnie zabagnione mogą przejść w szuwały turzycowe. Zbiorowiska tych łąk są silnie związane ze zmiennym poziomem wody gruntowej, wysokim (również zalewowym) na początku okresu wegetacyjnego oraz niskim w okresie letnim. Stale wilgotne podłoże utrzymuje się na łąkach sitowo-trzęślicowych (Michalska-Hejduk i Kopeć 2012).

Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska zmiennowilgotne łąki trzęślicowe występują w dolinie dopływu Baryczy (dopływu Sarniego Rowu spod Bukowiny Sycowskiej) w granicach obszaru Natura 2000 Ostoja nad Baryczą PLH020041 oraz w dolinach dopływów Widawy (Smolnej i dopływu spod Krzeczyna) w granicach obszaru Natura 2000 Lasy Grzędzińskie PLH020081. Siedlisko zmiennowilgotnych łąk jest tu reprezentowane przez zbiorowisko łąki zmiennowilgotnej z przytulią północną *Galio veri-Molinietum*. Gatunkiem przywiązany do płatów siedliska jest m.in. krwiściąg lekarski *Sanguisorba officinalis*. Pozostałe stwierdzone w płatach siedliska gatunki występują również w innych zbiorowiskach łąkowych. Należą do nich gatunki łąk wilgotnych jak ostrożeń błotny *Cirsium palustre*, kuklik zwisły *Geum rivale* i krwawnica pospolita *Lythrum salicaria* oraz gatunki łąk świeżych jak haber łąkowy *Centaurea jacea* czy szczaw zwyczajny *Rumex acetosa*. Przejściowy charakter zbiorowisk jest cechą typową dla zmiennowilgotnych łąk (za: *Opracowaniem fitosocjologicznym dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska wg stanu na dzień 01.01.2022 r.*). Szczegółowy opis zbiorowiska roślinnego reprezentującego siedlisko przyrodnicze zmiennowilgotnych łąk zawiera *Opracowanie fitosocjologiczne dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska wg stanu na dzień 01.01.2022 r.*

Do zagrożeń siedliska zmiennowilgotne łąki trzęślicowe zalicza się zaniechanie tradycyjnej, ekstensywnej gospodarki kośnej, przez co rozwija się proces sukcesji i zarastanie powierzchni łąk gatunkami ekspansywnymi (Michalska-Hejduk i Kopeć 2012).

Ochrona powierzchni łąkowych powinna odbywać się poprzez prowadzenie ekstensywnej gospodarki kośnej z usuwaniem biomasy poza obszar siedliska lub jej zestogowaniem, jedynie niewielkie fragmenty łąk powinny pozostawać niekoszone jako schronienie dla zwierząt. Koszenie powinno odbywać się raz do roku lub raz na dwa lata, późnym latem, pod koniec sierpnia lub we wrześniu, po przekwitnięciu roślin, wysokość koszenia powinna wynosić 10 cm. Zaleca się także usuwanie podrostu krzewów i drzew w miejscach gdzie rosną typowe gatunki zielne łąk zmiennowilgotnych z ich usunięciem poza powierzchnie siedliska (Michalska-Hejduk i Kopeć 2012).

6430 Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*)

Siedlisko występuje na niewielkich powierzchniach, w postaci wąskich okrajków na obrzeżach łągów w bezpośrednim otoczeniu cieków. Płaty siedliska stwierdzano w granicach

użytków ekologicznych „Olsy Sokołowickie” i „Olsy Spalickie” w dolinie Oleśnicy, gdzie zajmują miejsca w lukach drzewostanu. Występują tu stosunkowo ubogie zbiorowiska związane z małymi ciekami, mające głównie charakter zbiorowisk z dominacją pokrzywy zwyczajnej *Urtica dioica* i kielisznika zaroślowego *Calystegia sepium*, czyli zespołu *Urtico-Calystegietum sepium*. Poza gruntami w zarządzie nadleśnictwa obecne są też elementy zbiorowisk welonowych na skraju lasów łęgowych, z chmielem zwyczajnym *Humulus lupulus*, a także duże płaty kielisznika zaroślowego i wierzbownicy kosmatej *Epilobium hirsutum*, czyli zespół *Calystegio-Epilobietum hirsutii*. (Kulpiński i Tyc 2021). Płaty siedliska notowane były również w dolinie Widawy, na wschód od Kielczówka. Reprezentują one zespół pokrzywy zwyczajnej i kielisznika zaroślowego *Urtico-Calystegietum sepium*. Licznie występują tu gatunki nitrofilne, jak świerzabek korzenny *Chaerophyllum aromaticum*, podagrycznik pospolity *Aegopodium podagraria*, a także liczne gatunki pnączy, m.in. przytulia czepna *Galium aparine*, rdestówka zaroślowa *Fallopia dumetorum*, czy kaniańka pospolita *Cuscuta europaea* (Jankowski 2018).

Zagrożeniem dla siedliska jest naturalna sukcesja w kierunku leśnym, obecność gatunków inwazyjnych, jak nawłóć późna *Solidago gigantea*, niecierpek gruczołowaty *Impatiens glandulifera* i drobnokwiatowy *Impatiens parviflora* czy rdestowiec ostrokończysty *Reynoutria japonica* oraz ekspansywne gatunki rodzime – podagrycznik pospolity *Aegopodium podagraria*, mozga trzciniowata *Phalaris arundinacea*, sadziec konopiasty *Eupatorium cannabinum*. Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych, w tym pełna regulacja koryta cieków może przyczynić się do zaniku siedlisk.

Ochrona siedliska powinna uwzględniać usuwanie obcych gatunków inwazyjnych, w tym nawłoci późnej *Solidago gigantea* i rdestowca ostrokończystego *Reynoutria japonica*, a także rezygnację z pełnej regulacji koryt cieków i pozostawianie odcinków o naturalnym przebiegu (Kulpiński i Tyc 2021).

6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*)

Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie mogą potencjalnie występować na obszarze całego kraju, do wysokości 500-600 m n.p.m. Jednakże ważnym czynnikiem ograniczającym ich istnienie jest tradycyjna ekstensywna gospodarka łąkarska. Jej brak w znacznym zakresie zawęży obszar występowania typowych zbiorowisk świeżych łąk. Mezofilne łąki niżowe wykształciły się na potencjalnych siedliskach gradów i najsuchszych postaciach łąk, jako następstwo pozyskiwania gruntów pod uprawę roślin i hodowlę zwierząt. łąki świeże są reprezentowane przez rajgrasowe łąki o bujnej i wielowarstwowej runi oraz łąki wiechlinowo-kostrzewowe o runi niższej, mniej zwartej i uboższej w gatunki. Mezofilne łąki niżowe zachowały się w dolinach rzek oraz w obrębie wsi z tradycyjną hodowlą zwierząt. łąki rajgrasowe i zbiorowiska *Poa pratensis-Festuca rubra*

występują częściej w regionach z drobną gospodarką rolną. Duże znaczenie dla rozwoju świeżych łąk ma żyzność i uwilgotnienie podłoża. Łąki rajgrasowe wykształcają się na glebach zasobnych o znacznym uwilgotnieniu, natomiast łąki wiechlinowo-kostrzewowe na podłożu suchszym i uboższym w potas, fosfor i magnez (Korzeniak 2012).

Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska łąki świeże występują głównie w granicach obszarów Natura 2000 - Kumaki Dobrej PLH020078, Lasy Grędzińskie PLH020081, Stawy w Borowej PLH020045. Dodatkowo jeden płat siedliska został zinwentaryzowany w sąsiedztwie obszaru Natura 2000 Lasy Grędzińskie PLH020081, w dolinie dopływu Widawy - Leniwka. Siedlisko świeżych łąk jest tu reprezentowane przez zespół pasternaku zwyczajnego i rajgrasu zwyczajnego *Pastinaco sativae-Arrhenatheretum elatioris*. Są to eutroficzne, umiarkowanie termofilne łąki kośne. W odróżnieniu od wilgotnych i zmiennowilgotnych łąk płaty łąk świeżych są uboższe gatunkowo, brak w nich grupy gatunków wilgociolubnych, a często dominuje jeden z gatunków traw, rzadziej bylin. W składzie gatunkowym zespołu łąk świeżych najczęściej występują kombinacje traw, takich jak rajgras wyniosły *Arrhenatherum elatius*, kłosówka wełnista *Holcus lanatus*, wiechlina łąkowa *Poa pratensis*, kostrzewa łąkowa *Festuca pratensis* i wyczyniec łąkowy *Alopecurus pratensis*. Obok traw występują kwitnące byliny, wśród których rosną gatunki odróżniające łąki świeże od wilgotnych, należą do nich: dzwonek rozpierzchły *Campanula patula*, złocień pospolity *Leucanthemum vulgare*, jaskier ostry *Ranunculus acris*, koniczyna łąkowa *Trifolium pratense*, przetacznik ożankowy *Veronica chamaedrys* i chaber łąkowy *Centaurea jacea* (za: *Opracowaniem fitosocjologicznym dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska wg stanu na dzień 01.01.2022 r.*). Szczegółowy opis zbiorowiska roślinnego reprezentującego siedlisko przyrodnicze łąk świeżych zawiera *Opracowanie fitosocjologiczne dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska wg stanu na dzień 01.01.2022 r.*

Do zagrożeń siedliska świeżych łąk zalicza się zaniechanie tradycyjnej, ekstensywnej gospodarki kośnej i nawożenia, przez co rozwija się proces sukcesji i zarastanie powierzchni łąk gatunkami ekspansywnymi (Korzeniak 2012).

Ochrona powierzchni łąkowych powinna odbywać się poprzez prowadzenie ekstensywnej gospodarki kośnej z odpowiednim nawożeniem (Korzeniak 2012).

V.1.1. PAŃSTWOWY MONITORING SIEDLISK PRZYRODNICZYCH

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Oleśnica Śląska w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska prowadzony jest monitoring siedlisk przyrodniczych. W latach 2006-2014 projekt ten realizowany był w całości przez Instytut Ochrony Przyrody Polskiej Akademii Nauk. W latach 2016-2018 monitoring realizowany był na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska przez konsorcjum: Instytut Badawczy Leśnictwa, Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej, Instytut Ochrony Przyrody Polskiej Akademii Nauk, Instytut Ochrony Środowiska Państwowy Instytut Badawczy oraz TAXUS IT Sp. z o. o. i finansowany ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. W latach 2020-2021 prowadzono badania monitoringowe siedlisk przyrodniczych, były to prace kontynuujące badania z lat 2016-2018, zleceniodawcą był GIOŚ, wykonawcą było konsorcjum w takim samym składzie jak w latach poprzednich.

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Oleśnica Śląska (ale poza gruntami w zarządzie) zlokalizowane są cztery stanowiska monitoringowe siedlisk przyrodniczych (3150, 65XX), wyznaczone w granicach obszarów Natura 2000. Ostatnie wyniki z przeprowadzonych badań pochodzą z 2017 r.

Tab. 20. Zestawienie wyników monitoringu siedlisk przyrodniczych prowadzonego w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lokalizacja stanowiska	Obszar Natura 2000	Kod siedliska	Nazwa stanowiska	Rok badań	Ocena ogólna	Perspektywy zachowania	Specyficzna struktura i funkcje siedliska	Powierzchnia siedliska	Uwagi GIOŚ
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Stawy w Borowej PLH020045	3130	Borowa Oleśnicka	2017	FV	FV	FV	FV	<p>Stanowisko wyznaczono w Stawie Kolejowym - jednym z kompleksu pięciu stawów rybnych w Borowej Oleśnickiej. Podobnie jak w pozostałych stawach tego kompleksu, siedlisko najlepiej wykształca się w najpłytszej - północnej części zbiornika, a w sprzyjających sezonach (jak to miało miejsce w 2014 r.) na całej powierzchni stawów. W jego płatach role dominującego gatunku odgrywa koleantus delikatny <i>Coleanthus subtilis</i>.</p> <p><u>Aktualne oddziaływania:</u> linia kolejowa Wrocław - Kluczbork oddzielająca Staw Kolejowy od pozostałych zbiorników w kompleksie. Wykorzystanie zbiornika w gospodarce rybackiej warunkuje regularne wykształcenie się zbiorowisk roślinnych przewodnich dla siedliska 3130. Brak jednoznacznych stwierdzeń nt. wpływu pyłów przenoszonych z wiatrem z oddalonego o ok. 0,5 km składowiska popiołów z elektrociepłowni wrocławskich na jakość wody i osadów dennych w stawach kompleksu.</p> <p><u>Proponowane działania ochronne:</u> brak.</p>
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Dolina Oleśnicy i Potoku Boguszyckiego PLH020091	65XX	Sokołowice	2017	U1	FV	U1	FV	<p>Stanowisko znajduje się obszarze dużego kompleksu łąk wilgotnych z niewielkimi fragmentami torfowisk niskich i przejściowych użytkowanych kośnie w dolinie niewielkiego ciekę otoczony wielkimi powierzchniami gruntów ornych.</p> <p><u>Aktualne oddziaływania:</u> w sąsiedztwie siedliska wielkie areale gruntów ornych, oddziałują negatywnie na siedlisko, np. eutrofizacja. Użytkowanie kośne sprzyja utrzymaniu siedliska w dobrym stanie.</p> <p><u>Proponowane działania ochronne:</u> kontynuacja prowadzonych zabiegów.</p>
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Bierutów PLH020065	65XX	Bierutów	2017	U2	U2	U2	FV	<p>Stanowisko znajduje się obszarze kompleksu łąk wilgotnych nad rzeką Widawa otoczone polami uprawnymi, ugorami, zabudową oraz stawami hodowlanymi, niektóre fragmenty mocno zdegenerowane z dużą ilością nawłoci kanadyjskiej.</p> <p><u>Aktualne oddziaływania:</u> brak koszenia i związane z tym skutki w postaci akumulacji biomasy i ekspansji gatunków obcych. Inwazja <i>Solidago gigantea</i>.</p> <p><u>Proponowane działania ochronne:</u> brak.</p>
Poza gruntami w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - dane wrażliwe	Dolina Oleśnicy i Potoku Boguszyckiego PLH020091	65XX	Boguszyce	2017	FV	FV	FV	FV	<p>Stanowisko znajduje się na rozległym obszarze łąk wilgotnych w Dolinie Boguszyckiego Potoku, otoczonego polami uprawnymi oraz terenami zabudowanymi.</p> <p><u>Aktualne oddziaływania:</u> oddziaływanie sąsiednich intensywnie użytkowanych pól uprawnych na płat siedliska. Użytkowanie kośne sprzyja zachowaniu siedliska w dobrym stanie.</p> <p><u>Proponowane działania ochronne:</u> kontynuacja prowadzonych zabiegów.</p>

V.2. OBSZARY O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Oleśnica Śląska występuje wiele obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych. Najcenniejsze z nich objęto prawnymi formami ochrony przyrody, co zostało opisane we wcześniejszych rozdziałach. Poniżej zostały opisane pozostałe obszary o wyróżniających się walorach przyrodniczych. Informacje o obszarach cennych pochodzą głównie z inwentaryzacji i waloryzacji przyrodniczych, obowiązujących dokumentów planistycznych gmin w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa oraz danych literaturowych i propozycji zgłaszanych przez stronę społeczną.

Obszary cenne pod względem botanicznym:

Uroczysko Grotowskiego – Małe Brzezcie. Teren położony w granicach obszaru Natura 2000 Dolina Oleśnicy i Potoku Boguszyckiego PLH020091. Proponowany pierwotnie do objęcia ochroną w formie rezerwatu przyrody / użytku ekologicznego (Bazan i Tarnawski 2007). Wzdłuż rzeki Oleśnica występują tu zbiorowiska łąkowe ze związku *Alnion glutinosa* i *Alnion incanae* oraz łąkowe ze związku *Carpinion betuli* ze stanowiskami roślin chronionych i rzadkich, takich jak m.in.: wawrzynek wilczelyko *Daphne mezereum*, listera jajowata *Listera ovata*, śnieżyca wiosenna *Leucoium vernum*, śnieżyczka przebiśnieg *Galanthus nivalis*, pierwiosnek lekarski *Primula veris*, grąźel żółty *Nuphar lutea*, grzybień białe *Nymphaea alba*, włosienicznik wodny *Ranunculus aquatilis*, bobrek trójlistkowy *Menyanthes trifoliata*, groszek błotny *Lathyrus paluster*, rutewka wąskolistna *Thalictrum lucidum*, skrzyp olbrzymi *Equisetum telmateia*, kokorycz wątła *Corydalis intermedia*, zdrojówka rutewkowata *Isopyrum thalictroides*, a także mchów i porostów, jak bielistka siwa *Leucobryum glaucum*, brodaczka zwyczajna *Usnea filipendula*, brodawkowiec czysty *Pseudoscleropodium purum*, drabik drzewkowaty *Climacium dendroides*, dzióbekowiec bruzdowany *Eurhynchium striatum*, fałdownik nastroszony *Rhytidiadelphus squarrosus*, fałdownik trzyczędkowy *Rhytidiadelphus triquetrus*, gajnik lśniący *Hylocomium splendens*, mokradłoszka zaostrzona *Calliergonella cuspidata*, płucnik modry *Platismatia glauca*, rokiętnik pospolity *Pleurozium schreberi*, torfowiec nastroszony *Sphagnum squarrosum*, torfowiec błotny *Sphagnum palustre*, tujowiec tamaryszkowy *Thuidium tamariscinum*, widłoząb kędzierzawy *Dicranum polysetum* (Gorzelać 2012). W ramach prac fitosocjologicznych płaty zbiorowisk łąkowych zostały sklasyfikowane jako zniekształcone ze względu na przesuszenie oraz neofityzację, zaś zbiorowiska łąkowe ze względu na pinetyzację.

Ols pod Brzezinką. Teren położony w granicach obszaru Natura 2000 Dolina Oleśnicy i Potoku Boguszyckiego PLH020091 oraz użytku ekologicznego „Olsy Sokołowickie”. Proponowany pierwotnie do objęcia ochroną w formie rezerwatu przyrody.

Wzdłuż rzeki Oleśnica występują tu zbiorowiska łągowe ze związku *Alnion glutinosa* i *Alnion incanae* oraz grądowe ze związku *Carpinion betuli* ze stanowiskami roślin chronionych i rzadkich, takich jak m.in.: śnieżyczka przebiśnieg *Galanthus nivalis* i kukułka szerokolistna *Dactylorhiza majalis*, wawrzynek wilczyko *Daphne mezereum*, kopytnik pospolity *Asarum europaeum*, porzeczka czarna *Ribes nigrum*, groszek błotny *Lathyrus paluster*, groszek skrzydłasty *Lathyrus montanus*, czartawa pośrednia *Circaea intermedia*, rutewka wąskolistna *Thalictrum lucidum*, rzęśl hakowata *Callitriche hamulata*, starzec błotny *Senecio congestus*, starzec kędzierzawy *Senecio rivularis*, turzyca tunikowa *Carex appropinquata*, bielistka siwa *Leucobryum glaucum*, drabik drzewkowaty *Climacium dendroides*, fałdownik nastroszony *Rhytidadelphus squarrosus*, gajnik lśniący *Hylocomium splendens*, płonnik pospolity *Polytrichum commune*, rokietnik pospolity *Pleurozium schreberi*, widłoząb kędzierzawy *Dicranum polysetum* (Gorzela 2012). Swoje stanowiska ma tutaj kumak nizinny *Bombina bombina* oraz bóbr europejski *Castor fiber* i wydra *Lutra lutra*. Zgodnie z aktualnym opracowaniem fitosocjologicznym występują tu zbiorowiska olsu z turzycą błotną *Carici acutiformis-Alnetum glutinosae* oraz łągu jesionowo-olszowego *Fraxino-Alnetum*. Ważną cechą diagnostyczną odróżniającą zbiorowiska olsów od zabagnionych lasów łągowych jest stała obecność elementów charakterystycznych dla szuwarów właściwych, takich jak: kosaciec żółty *Iris pseudacorus* czy trzcina pospolita *Phragmites australis*.

Łąka Oleśnicka oraz **Łąka Spalicka**. Łąki położone w dolinie Oleśnicy, w granicach obszaru Natura 2000 Dolina Oleśnicy i Potoku Boguszyckiego PLH020091 (za: *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Oleśnica Śląska*, 2018).

Stary Staw. Staw będący częścią dawnego założenia pałacowego w Ligocie Polskiej (za: *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Oleśnica Śląska*, 2018).

Dolina Widawy. Obszar cenny pod względem historycznym, kulturowym oraz krajobrazowym. Proponowany do objęcia ochroną jako obszar chronionego krajobrazu. Stanowi część głównego korytarza ekologicznego południowo-centralnego (KPdC-12C) łączącego Wzgórza Trzebnickie i Bory Stobrawskie. W obrębie korytarza ekologicznego, wyklucza się lokalizację jakichkolwiek funkcji mogących stanowić zagrożenie dla środowiska przyrodniczego, w tym wprowadzanie nowych zalesień i zadrzewień (dotyczy terenów położonych wzdłuż cieków wodnych). Są to jednocześnie tereny szczególnego zagrożenia powodziowego, gdzie zgodnie z przepisami ustawy prawo wodne zakazuje się wykonywania urządzeń wodnych i wznoszenia obiektów budowlanych, sadzenia drzew lub krzewów, z wyjątkiem plantacji wiklinowych na potrzeby regulacji wód lub służącej do wzmacniania brzegów, obwałowań lub odsypisk, zmiany ukształtowania terenu, składowania materiałów oraz wykonywania innych robót, z wyjątkiem robót związanych z regulacją lub utrzymaniem wód oraz brzegu morskiego, a także utrzymaniem lub odbudową,

rozbudową lub przebudową wałów przeciwpowodziowych wraz z ich infrastrukturą Część lasów położonych w dolinie Widawy rosnących na terenie zalewowym rzeki oraz na wilgotnych siedliskach leśnych, od Wilczyc do Brzeziej Łąki w gminie Długoleka, pełni rolę lasów wodochronnych. Lasy te chronią zasoby wód powierzchniowych i podziemnych oraz regulują stosunki hydrologiczne w zlewni Widawy. Funkcje produkcyjne lasów ochronnych są drugoplanowe, a prowadzona w nich gospodarka powinna być podporządkowana stałemu utrzymaniu ich w stanie zapewniającym wypełnianie funkcji poza produkcyjnych, w związku z którymi uznane zostały za lasy ochronne. Zgodnie z zapisami *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Bierutów (2020)* obowiązują tu następujące zasady ochrony:

- zabrania się likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- zabrania się wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
- zabrania się dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalnej gospodarce wodnej lub rybackiej;
- zabrania się likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych.

Łąki zmiennowilgotne w okolicach Brzeziej Łąki. Pozostałości dużych kompleksów łąkowych w gminie Długoleka. Licznie występują tu gatunki typowe dla łąk zmiennowilgotnych, jak czyścica lekarska *Betonica officinalis*, ostrożeń siwy *Cirsium canum*, kaniańka macierzankowa *Cuscuta epithimum*, koniopłoch zwyczajny *Silaum silaus* czy olszewnik kminkolistny *Selinum carvifolia* (za: *Program ochrony środowiska dla gminy Długoleka na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 roku*). Poza gruntami w zarządzie nadleśnictwa, częściowo w granicach obszaru Natura 2000 Lasy Grędzińskie PLH020081.

Kompleksy leśne, łąki oraz stawy w okolicy wsi Szczodre. Kompleksy lasów liściastych, w tym grądów i łągów dębowo-wiązowo-jesionowych, duży kompleks łąk świeżych oraz stawy, będące potencjalnym miejscem występowania siedlisk namuliskowych w gminie Długoleka (za: *Program ochrony środowiska dla gminy Długoleka na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 roku*). Objęte ochroną w granicach obszaru Natura 2000 Kumaki Dobrej PLH020078.

Łąki zmiennowilgotne oraz łągi w okolicach Łoziny. Pozostałości dużego kompleksu łąk zmiennowilgotnych, zniszczonych częściowo w wyniku budowy drogi ekspresowej S8. Zachowane dwa płaty roślinności ze znacznym udziałem gatunków charakterystycznych, jak czyścica lekarska *Betonica officinalis*, ostrożeń siwy *Cirsium canum*, koniopłoch zwyczajny *Silaum silaus*, olszewnik kminkolistny *Selinum carvifolia*. W pobliżu zachowane płaty olsów *Carici acutiformis-Alnetum glutinosae*. (za: *Program ochrony środowiska dla gminy Długoleka na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 roku*).

Druga Goszczańska. Drzewostany położone w dolinie bezimiennego dopływu Prądni na południe od Goszczy. Zbiorowiska łągów *Fraxino-Alnetum* ze stanowiskami wawrzynka wilczelyko *Daphne mezereum*. Notowano tu obecność wydry *Lutra lutra* oraz czerwończyka nieparka *Lycaena dispar* (*Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Twardogóra, 2021*).

Las Dębowy. Drzewostan dębowy w wieku 205 lat zlokalizowany na południe od Goszcza, przy Drodze Goszczańskiej prowadzącej z Goszczy do Goli Wielkiej. Sklasyfikowany jako zbiorowisko *Tilio-Carpinetum* (*Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Twardogóra, 2021*).

Obszary cenne pod względem faunistycznym:

Uroczysko Borowa – Raków. Rozległy obszar leśno-stawowy rozciągający się od granicy gminy do Borowej obejmujący zbiorowiska żyznych lasów liściastych wraz z dwoma kompleksami śródleśnych stawów rybnych (Bielawski, Borowski, Kolejowy, Łąkowy, Rakowski, Raków Drugi) oraz przylegające fragmenty łąk i ugorów. Stanowi on ważną ostoję gatunków związanych ze starymi lasami liściastymi, jak dzięcioł średni *Dendrocopos medius*, dzięcioł czarny *Dryocopus martius*, muchołówka białoszaja *Ficedula albicollis* oraz ptaków szponiastych, m.in. bielik *Haliaeetus albicilla*, trzmiełojad *Pernis apivorus*, kobuz *Falco subbuteo*. Stawy w okresie jesiennym stanowią ważne miejsce koncentracji ptaków wodno-błotnych, w tym łyska *Fulica atra*, perkoz dwuczuby *Podiceps cristatus*, perkozek *Tachybaptus ruficollis*, czapla biała *Ardea alba*, czernica *Aythya fuligula*, krakwa *Anas strepera*, płaskonos *Anas clypeata*, łabędź niemy *Cygnus olor*. Obszar stanowi żerowiska dla co najmniej dziewięciu gatunków nietoperzy, głównie nocka rudego *Myotis daubentonii*, karlika drobnego *Pipistrellus pygmaeus* i karlika większego *Pipistrellus nathusii* oraz borowca wielkiego *Nyctalus noctula*, a także nocka dużego *Myotis myotis* i mopka zachodniego *Barbastella barbastellus* (Jankowski 2018). Obszar częściowo objęty ochroną w ramach obszaru Natura 2000 Stawy w Borowej PLH020045.

Lasy nad Widawą. Zbiorowiska żyznych lasów liściastych (łągi, grądy) w dolinie Widawy. Lokalnie ważna ostoja ptaków szponiastych i dziuplaków. Występuje tu m.in. dzięcioł średni *Dendrocopos medius*, muchołówka białoszaja *Ficedula albicollis*, dzięciołek *Dendrocopos minor*, gąsiorek *Lanius collurio*, dzięcioł czarny *Dryocopus martius*, lerka

Lullula arborea, strumieniówka *Locustella fluviatilis*, dzięcioł zielony *Picus viridis*, krogulec *Accipiter nisus*, puszczyk *Strix aluco*, siniak *Columba oenas*, bielik *Haliaeetus albicilla*, dzięcioł zielonosiwy *Picus canus*, jastrząb *Accipiter gentilis*, kania ruda *Milvus milvus*, trzmielojad *Pernis apivorus*, turkawka *Streptopelia turtur* (Jankowski 2018). Obszar objęty ochroną w ramach obszaru Natura 2000 Lasy Grędzińskie PLH020081.

Las Śliwicki. Pozostałość założenia parkowego z XVIII i XIX w. Ważna ostoja dziuplaków w zachowanym starodrzewie na obrzeżach wsi, wewnątrz lasu i w sąsiedztwie zlokalizowane są cenne enklawy mokradłowe. Notowano tu obecność takich gatunków jak dzięcioł średni *Dendrocopos medius*, dzięcioł zielony *Picus viridis*, dzięcioł czarny *Dryocopus martius*, muchołówka białoszyja *Ficedula albicollis*, muchołówka żałobna *Ficedula hypoleuca* oraz strumieniówka *Locustella fluviatilis*, zimorodek *Alcedo atthis* czy żuraw *Grus grus*. Stwierdzono tu obecność pachnicy dębowej *Osmoderma eremita* i kozioroga dębosza *Cerambyx cerdo* oraz karlika drobnego *Pipistrellus pygmaeus* (Jankowski 2018). Obszar objęty ochroną w ramach obszaru Natura 2000 Lasy Grędzińskie PLH020081. Wyróżniono tu zbiorowiska grądu subatlantyckiego *Stellario-Carpinetum* w północnej części kompleksu oraz ols z turzycą błotną *Carici acutiformis-Alnetum glutinosae* w części południowej.

Las Wilczycki. Obszar położony w widłach Widawy i Młynówki. Występują tu zbiorowiska żyznych lasów liściastych (łęgi, grądy) oraz przyległe zbiorowiska łąkowe i szuwarowe. Jest to ważna ostoja dziuplaków, zwłaszcza dzięciołów. Notowano tu takie gatunki jak muchołówka białoszyja *Ficedula albicollis*, dzięcioł średni *Dendrocopos medius*, dzięcioł zielony *Picus viridis*, dzięcioł zielonosiwy *Picus canus*, dzięcioł czarny *Dryocopus martius*, krętogłów *Jynx torquilla*, lerka *Lullula arborea*, jastrząb *Accipiter gentilis*, zimorodek *Alcedo atthis* (Jankowski 2018).

Las Ramiszowski. Kompleks leśny o charakterze grądu, ze znacznym udziałem starodrzewu, z dwoma silnie zarośniętymi stawami rybnymi. Zasadlają go istotne w skali gminy populacje lęgowe gatunków związanych ze starodrzewami, m.in. dzięcioł średni *Dendrocopos medius*, dzięcioł czarny *Dryocopus martius*, dzięcioł zielony *Picus viridis*, mopek *Barbastella barbastellus*, nocek duży *Myotis myotis*, karlik drobnym *Pipistrellus pygmaeus*, karlik większy *Pipistrellus nathusii*, gacek brunatny *Plecotus auritus*, borowiec wielki *Nyctalus noctula*, kozioróg dębosz *Cerambyx cerdo*. W północnej części obszaru notowano grubodzioba *Coccothraustes coccothraustes*. Śródleśne stawy Zaleśniak, Postawek i Mętnik są siedliskiem dla łyski *Fulica atra*, błotniaka stawowego *Circus aeruginosus*, łabędzia niemego *Cygnus olor*, remiza *Remiz pendulinus*, nocka rudego *Myotis daubentonii* oraz miejscem rozrodu dla wielu gatunków płazów, w tym dla kumaka nizinnego *Bombina bombina* i traszki grzebieniastej *Triturus cristatus* (Jankowski 2018). Obszar objęty ochroną w ramach obszaru Natura 2000 Kumaki Dobrej PLH020078.

Las Zakrzowski. Jest to też żerowisko m.in. nocka dużego *Myotis myotis*, mroczka posrebrzanego *Vespertilio murinus* i mopka zachodniego *Barbastella barbastellus*. Liczne stare i dziuplaste dęby, szczególnie wokół stawów, zapewniają dużą liczbę odpowiednich schronień dla nietoperzy. Pobliskie stawy stanowią miejsce żerowania nocka rudego *Myotis daubentonii*, karlika drobnego *Pipistrellus pygmaeus* i karlika większego *Pipistrellus nathusii* oraz borowca wielkiego *Nyctalus noctula* (Jankowski 2018). Obszar częściowo objęty ochroną w ramach obszaru Natura 2000 Kumaki Dobrej PLH020078.

Staw Bełkotek. Niewielki śródleśny staw, silnie zarośnięty szuwarami, z obrzeżami o charakterze bagiennym. Miejsce gniazdowania m.in. gęgawy *Anser anser* oraz błotniaka stawowego *Circus aeruginosus*. W jego bezpośrednim otoczeniu znajdują się stanowiska pachnicy dębowej *Osmoderma eremita*, muchołówki białoszyjej *Ficedula albicollis*, dzięcioła średniego *Dendrocoptes medius* oraz żerowiska borowca wielkiego *Nyctalus noctula*, karlika drobnego *Pipistrellus pygmaeus*, karlika większego *Pipistrellus nathusii* (Jankowski 2018).

Stawy Prusowickie. Kompleks stawów rybnych (Chróstnik, Szczypek, Zarostnik) silnie zarośniętych roślinnością szuwarową, otoczonych od wschodu niewielkim kompleksem leśnym o charakterze grądowym. Miejsce lęgowe perkoza rdzawoszyjnego *Podiceps grisegena*, perkoza dwuczubego *Podiceps cristatus*, wodnika *Rallus aquaticus*, gęgawy *Anser anser* i błotniaka stawowego *Circus aeruginosus*, a także miejsce żerowania czapli białej *Ardea alba* i bociana czarnego *Ciconia nigra*. Na grobli stawów oraz obrzeżach lasu notowano tu obecność kozioroga dębosza *Cerambyx cerdo* oraz kwietnicy okazałej *Protaetia aeruginosa* (Jankowski 2018). Obszar objęty ochroną w ramach obszaru Natura 2000 Kumaki Dobrej PLH020078.

Stawy Zakrzowskie. Kompleks dwóch stawów rybnych (Ciężek, Ostrowity) nad rzeką Dobrą wraz z otaczającymi żyznymi lasami. Ważne miejsce lęgów kilku gatunków ptaków wodno-błotnych, jak zielonka *Zapornia parva*, bąk *Botaurus stellaris*, bączek *Ixobrychus minutus*, błotniak stawowy *Circus aeruginosus*, gęgawa *Anser anser*, wodnik *Rallus aquaticus*, perkoz dwuczuby *Podiceps cristatus*, podróżniczek *Luscinia svecica*, łyska *Fulica atra*, łabędź niemy *Cygnus olor*, remiz *Remiz pendulinus*, żuraw *Grus grus*. Miejsce rozrodu szeregu gatunków płazów oraz gadów. Drzewostany lęgowe i grądowe stanowią dogodne siedlisko gatunków związanych z dojrzałymi drzewostanami, zaś zlokalizowane na groblach stawów drzewa senilne są stanowiskiem pachnicy dębowej *Osmoderma eremita*, kozioroga dębosza *Cerambyx cerdo* oraz kwietnicy okazałej *Protaetia aeruginosa* (Jankowski 2018). Obszar objęty ochroną w ramach obszaru Natura 2000 Kumaki Dobrej PLH020078.

Stawy Domaszczyn. Kompleks niewielkich stawów rybnych silnie zarośniętych roślinnością szuwarową, otoczonych drzewostanem liściastym. Ważne siedlisko lęgowe dla perkoza rdzawoszyjnego *Podiceps grisegena*, gęgawy *Anser anser* i błotniaka stawowego

Circus aeruginosus, a także miejsce rozrodu płazów. Na skraju drzewostanu stanowiska pachnicy dębowej *Osmoderma eremita* i kozioroga dębosza *Cerambyx cerdo* (Jankowski 2018). Obszar objęty ochroną w ramach obszaru Natura 2000 Kumaki Dobrej PLH020078.

Stawy Szczodre. Kompleks stawów rybnych i sąsiadujące starorzecza, położone w dolinie rzeki Dobrej, wraz z otaczającymi żyznymi lasami o charakterze łągów i grądów. Obszar leśno-stawowy, stanowiący ważną ostoję gatunków związanych ze starymi lasami liściastymi, jak dzięcioł czarny *Dryocopus martius*, dzięcioł średni *Dendrocoptes medius*, dzięcioł zielonosiwy *Picus canus*, muchołówka białoszyja *Ficedula albicollis*, pachnica dębowa *Osmoderma eremita* oraz kilku gatunków ptaków wodno-błotnych, m.in. błotniak stawowy *Circus aeruginosus*, bączek *Ixobrychus minutus*, żuraw *Grus grus*, podróżniczek *Luscinia svecica*, pliszka górska *Motacilla cinerea*, brzęczka *Locustella luscinioides*, czernica *Aythya fuligula*, perkoz dwuczuby *Podiceps cristatus*. Znajdują się tu żerowiska co najmniej pięciu gatunków, głównie nocka rudego *Myotis daubentonii*, karlika drobnego *Pipistrellus pygmaeus* i karlika większego *Pipistrellus nathusii* oraz borowca wielkiego *Nyctalus noctula* (Jankowski 2018). Obszar objęty ochroną w ramach obszaru Natura 2000 Kumaki Dobrej PLH020078.

Stawy położone na południe od szosy Luboradów - Suliradzice. Wraz z otaczającymi je lasami w gminie Krośnice stanowią ostoję dla wielu gatunków drobnych ptaków, a w przypadku pełnego napełnienia stawów wodą, są miejscem lęgowym dla ptaków wodnych i wodno-błotnych, jak bąk *Botaurus stellaris*, błotniak stawowy *Circus aeruginosus*, gęgawa *Anser anser*, łabędź krzykliwy *Cygnus cygnus*, łabędź niemy *Cygnus olor*, perkoz rdzawoszyi *Podiceps grisegena*, perkozek *Tachybaptus ruficollis* oraz remiz *Remiz pendulinus*, samotnik *Tringa ochropus*, świerszczak *Locustella naevia*, żuraw *Grus grus* (za: *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Krośnice*, 2008).

Lasy między Ligotą Małą a Krzeczynem. Mozaika lasów i terenów otwartych nad Widawą w południowej części gminy Oleśnica. Najcenniejsza pod względem faunistycznym część gminy. Występują tu traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*, kumak nizinny *Bombina bombina*, bóbr *Castor fiber*, wydra *Lutra lutra*, żaba moczarowa *Rana arvalis*, ropucha szara *Bufo bufo*, żaba trawna *Rana temporaria*, jaszczurka żyworodna *Zootoca vivipara*, zaskroniec zwyczajny *Natrix natrix*, żmija zygzakowata *Vipera berus*. Wśród dużej liczby ptaków żyjących w tym rejonie na uwagę zasługują w szczególności stanowiska remiza *Remiz pendulinus*, derkacza *Crex crex*, brzegówki *Riparia riparia*, miejsca gniazdowania bociana białego *Ciconia ciconia*. Dogodne miejsca żerowania dla mopka *Barbastella barbastellus* (za: *Program ochrony środowiska dla gminy Oleśnica na lata 2016-2019 z perspektywą na lata 2020-2023*). Obszar częściowo objęty ochroną w ramach obszaru Natura 2000 Lasy Grzędzińskie PLH020081.

Staw Soczewica i Dłużyniec. Dwa duże stawy położone w otoczeniu lasów na zachód od Kuźnicy Goszczańskiej. Stanowiska bąka *Botaurus stellaris*, bączka *Ixobrychus minutus*, błotniaka stawowego *Circus aeruginosus*, cyranki *Spatula querquedula*, gągoła *Bucephala clangula*, łabędzia krzykliwego *Cygnus cygnus*, łabędzia niemego *Cygnus olor*, perkoza rdzawoszyjnego *Podiceps grisegena*, rybitwy białowąsej *Chlidonias hybrida* i czarnej *Chlidonias niger*, śmieszki *Chroicocephalus ridibundus*, zauszniaka *Podiceps nigricollis* oraz żurawia *Grus grus*.

Staw Ziemięc. Jeden ze stawów położonych na północ od Grabka. Stanowiska kumaka nizinnego *Bombina bombina*, wydry *Lutra lutra* oraz szeregu gatunków ptaków, jak bąk *Botaurus stellaris*, błotniak stawowy *Circus aeruginosus*, cyraneczka *Anas crecca*, gąsiorek *Lanius collurio*, sieweczka rzeczna *Charadrius dubius*, świerszczak *Locustella naevia*, trzcinia *Acrocephalus arundinaceus*, zimorodek *Alcedo atthis*, żuraw *Grus grus*.

Uroczysko Miodary. Łąki stanowiące siedlisko czerwończyka fioletka *Lycaena helle* oraz czerwończyka nieparka *Lycaena dispar*, położone w gminie Dobroszyce, na południe od miejscowości Miodary. Teren ten to w przeważającej części to łąka wilgotna z udziałem knieci błotnej *Caltha palustris*, kuklika zwisłego *Geum rivale*, wiązówki błotnej *Filipendula ulmaria*, fiołka błotnego *Viola palustris*, ostrożenia warzywnego *Cirsium oleraceum*, firletki poszarpanej *Lychnis flos-cuculi*, turzyc *Carex* spp. oraz rdestu węzownika *Polygonum bistorta*, obecnie nieużytkowana rolniczo. Pomiędzy łąką a Boguszyckim Potokiem znajduje się wilgotny las łąkowy i mały staw. Obszar objęty był działaniami ochronnymi w ramach projektu „Trwałe zachowanie zagrożonych siedlisk i motyli w sieci Natura 2000 w Południowo Zachodniej Polsce”, dofinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach V Osi Priorytetowej, Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013 oraz z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej realizowanego przez Stowarzyszenie Ekologiczne „Eko-Unia”. W ramach działań usunięto naloty olchy i brzozy, koszono powierzchnię zgodnie z wymaganiami gatunku po 15 września, zaś miejsca z trzcina i nawłocią wykoszono dwukrotnie w sezonie wegetacyjnym, a także ustawiono tablice edukacyjne.

Las Sołtysowicki. Niewielki kompleks leśny o charakterze parkowym na lewym brzegu Widawy. Znajdują się tu ruiny grodu z XIII–XIV wieku, pozostałości po fosie okalającej gród i trzy niewielkie stawy, stanowiące miejsce rozrodu płazów. Drzewostan grądowy z bogatym podszytem, stanowi istotne siedlisko ptaków. Obszar proponowany do ochrony w ramach inicjatywy Dzikie Wrocław przez Koalicję Wrocławską Ochrona Klimatu.

Enklawa Sołtysowicka. Obszar niezabudowanych otwartych łąk położonych pomiędzy linią kolejową a aleją Kanonierską w Sołtysowicach. Zlokalizowany tam zbiornik wodny stanowi miejsce rozrodu płazów. Notowano tu obecność m.in. kumaka nizinnego

Bombina bombina i traszki grzebieniastej *Triturus cristatus*. Obszar proponowany do ochrony w ramach inicjatywy Dziki Wrocław przez Koalicję Wrocławską Ochrona Klimatu.

Stawy Swojczyckie. Dwa niewielkie stawy położone pomiędzy ul. Chałupniczą a kanałem odpływowym Odry. Są to pozostałości dawnego koryta Odry, zarośnięte częściowo szuwarem pałkowym i trzcinowym, stanowiące cenną ostoję fauny. Można spotkać tu bobra europejskiego *Castor fiber*, kumaka nizinnego *Bombina bombina*, traszkę zwyczajną *Lissotriton vulgaris*, ropuchę zieloną *Pseudepidalea viridis*, ropuchę szarą *Bufo bufo*, rzekotkę drzewną *Hyla arborea*, żabę moczarową *Rana arvalis*, zaskrońca *Natrix natrix* i jaszczurkę zwinkę *Lacerta agilis* oraz zimorodka *Alcedo atthis*, gąsiorka *Lanius collurio*, trzciniaaka *Acrocephalus arundinaceus*, trzciniczka *Acrocephalus scirpaceus*, remiza *Remiz pendulinus*. Obszar proponowany do ochrony w ramach inicjatywy Dziki Wrocław przez Koalicję Wrocławską Ochrona Klimatu.

Dolina Widawy. Fragment doliny Widawy na odcinku między Swojczycami a Sołtysowicami. Obszar istotny ze względu na zachowanie siedlisk ssaków, ptaków, płazów, gadów oraz bezkręgowców w granicach Wrocławia. Lokalny korytarz ekologiczny łączący dwa odcinki Odry poniżej i powyżej Wrocławia. Obszar proponowany do ochrony w ramach inicjatywy Dziki Wrocław przez Koalicję Wrocławską Ochrona Klimatu.

Obiekty geomorfologiczne

Bartków. Wał spiętrzony moreny końcowej, na przedpolu którego roztaczają się rozległe powierzchnie utworów akumulacji wodnolodowcowej (za: *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dobroszyce*, 2020).

Wydma. Śródleśna wydma w otoczeniu borów sosnowych położona na południe od wsi Kuźniczysko (Bobrowicz i Konieczny 2004).

Korytarze ekologiczne

Korytarze ekologiczne to obszary umożliwiające przemieszczanie się roślin, grzybów i zwierząt pomiędzy siedliskami. Dzięki temu wiele gatunków może egzystować pomimo niekorzystnych zmian w środowisku, korytarze umożliwiają zachowanie łączności pomiędzy populacjami rzadkich i zagrożonych gatunków. Przez obszar Nadleśnictwa Oleśnica Śląska przebiega Korytarz Południowo-Centralny (KPdC) łączący Roztocze z Lasami Janowskimi, Puszcza Sandomierską i Świętokrzyską, Przedborskim Parkiem Krajobrazowym, Załęczańskim Parkiem Krajobrazowym, skąd prowadzi do Lasów Lublinieckich i Borów Stobrawskich oraz do Lasów Milickich, Doliny Baryczy i Borów Dolnośląskich.

Wyróżniono tu następujące odcinki:

- odcinek GKPdC-14 łączący Stawy Milickie z Borami Stobrawskimi, obejmujący fragment we wschodniej części nadleśnictwa między miejscowościami Ostrowina i Dębowy Dwór w gminie Oleśnica;

- fragment obszaru węzłowego GKPdC-17 Stawy Milickie, obejmujący główny kompleks leśny na północ nadleśnictwa w gminie Krośnice, Twardogóra, Dobroszyce i Zawonia;
- fragment korytarza o randze krajowej KPdC-19A Dolina Odry Środkowej, przebiegający wzdłuż południowej granicy zasięgu terytorialnego nadleśnictwa, pomiędzy miejscowościami Swojczyce i Karłowice;
- KPdC-18B Wzgórza Trzebnickie, obejmujący fragment w zachodniej części nadleśnictwa między miejscowościami Zawonia i Rzędziszowice w gminie Zawonia oraz Krakowiany i Bierzyce w gminie Długołęka;
- odcinek KPdC-12C łączący Wzgórza Trzebnickie z Borami Stobrawskimi, obejmujący fragmenty doliny Widawy, Smolnej, Świerznej, Oleśnicy oraz Dobrej w gminie Długołęka i Oleśnica.

Doliny Dobrej i Oleśnicy tworzą lokalne połączenia ekologiczne pomiędzy doliną Odry i Widawy a Wzgórzami Trzebnickimi i Stawami Milickimi.

V.3. WAŻNIEJSZE OBIEKTY I MIEJSCA O WARTOŚCI HISTORYCZNEJ I KULTUROWEJ

Wykaz obiektów i obszarów (archeologicznych, historycznych i kulturowych) zlokalizowanych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska opracowano w oparciu o dane udostępnione przez Narodowy Instytut Dziedzictwa (NID) wg stanu rejestrów z kwietnia 2022 r., danych Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków we Wrocławiu - rejestry z 31 stycznia 2022 r., dokumentacji planistycznych gmin leżących w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa oraz materiałów zebranych podczas prac terenowych z lat 2021-2022, a także informacji przekazanych przez Nadleśnictwo Oleśnica Śląska. Wśród wszystkich zgromadzonych danych znalazła się duża część dotycząca obiektów wpisanych do wojewódzkiego rejestru zabytków, dlatego całe zestawienie wskazujące szczegółową lokalizację obiektów i obszarów cennych zlokalizowanych na gruntach w zarządzie nadleśnictwa zostało umieszczone w załącznikach do POP.

Zgodnie z Art. 7.3. Ustawy z dnia 28 września 1991 r. *o lasach* (t.j. Dz.U. 2022 poz. 672) gospodarka leśna w lasach wpisanych do rejestru zabytków i w lasach, na terenie których znajdują się zabytki archeologiczne wpisane do rejestru zabytków, prowadzona jest w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków, z uwzględnieniem przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. *o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami* (t.j. Dz.U. 2021 poz. 710) definiuje zabytek jako „nieruchomość lub rzecz ruchomą, ich części lub zespoły, będące dziełem człowieka lub związane z jego działalnością i stanowiące

świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną lub naukową”, w tym zabytek archeologiczny jako „zabytek nieruchomy, będący powierzchnią, podziemną lub podwodną pozostałością egzystencji i działalności człowieka, złożoną z nawarstwień kulturowych i znajdujących się w nich wytworów bądź ich śladów albo zabytek ruchomy, będący tym wytworem” (art. 3). Formami ochrony zabytków są (art. 7): wpis do rejestru zabytków; wpis na Listę Skarbów Dziedzictwa; uznanie za pomnik historii; utworzenie parku kulturowego; ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego albo w decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego. W studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego uwzględnia się, w szczególności ochronę (art. 19): zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru i ich otoczenia; innych zabytków nieruchomych, znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków; parków kulturowych. Ewidencja zabytków jest podstawą do sporządzania programów opieki nad zabytkami przez województwa, powiaty i gminy (art. 21). Na wniosek właściciela lub posiadacza zabytku wojewódzki konserwator zabytków przedstawia, w formie pisemnej, zalecenia konserwatorskie, określające sposób korzystania z zabytku, jego zabezpieczenia i wykonania prac konserwatorskich, a także zakres dopuszczalnych zmian, które mogą być wprowadzone w tym zabytku (art. 27). Osoba fizyczna lub jednostka organizacyjna, która zamierza realizować (art. 31): roboty ziemne lub dokonać zmiany charakteru dotychczasowej działalności na terenie, na którym znajdują się zabytki archeologiczne, co doprowadzić może do przekształcenia lub zniszczenia zabytku archeologicznego jest obowiązana, z zastrzeżeniem art. 82a ust. 1, pokryć koszty badań archeologicznych oraz ich dokumentacji, jeżeli przeprowadzenie tych badań jest niezbędne w celu ochrony tych zabytków. Zakres i rodzaj niezbędnych badań archeologicznych, o których mowa w ust. 1a, ustala wojewódzki konserwator zabytków w drodze decyzji, wyłącznie w takim zakresie, w jakim roboty budowlane albo roboty ziemne lub zmiana charakteru dotychczasowej działalności na terenie, na którym znajdują się zabytki archeologiczne, zniszczą lub uszkodzą zabytek archeologiczny.

Tab. 21. Wykaz obiektów historycznych i kulturowych zlokalizowanych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Nr rejestru zabytków	Opis obiektu (wg danych NID, WUOZ, DZPK)	Zapisy mpzp/studium
		obręb leśny, leśnictwo, oddz.	gmina, obręb ewid., działka			
Obiekty wpisane do rejestru zabytków (dane NID)						
1	Krzyż pokutny	Oleśnica Śl. Zbytowa 162 c	Bierutów Kijowice 256	569 z dn. 1990-07-9	Kamienny krzyż z 1357 r. Krzyż granitowy, wys. 2,4 m i szer. 1,09 m. Ryt przedstawia ukrzyżowanego Chrystusa i postać modlącą się u jego stóp. Na obrzeżach inskrypcja w majuskułe gotyckiej ¹³ .	<u>Studium uikzp miasta i gminy Bierutów. Uchwała Nr XIX/235/20 Rady Miejskiej w Bierutowie z dnia 27 lutego 2020 r.:</u> Wyznacza się strefę „W” ochrony archeologicznej obejmującą swym zasięgiem krzyże pokutne wraz z najbliższym otoczeniem. Dla wyżej wymienionej strefy wprowadza się zakaz jakichkolwiek działań za wyjątkiem prac związanych bezpośrednio z konserwacją i rewaloryzacja danego terenu, a także zabezpieczeniem przed zniszczeniem. Wszelkie prace w tym archeologiczne i wykopaliskowe należy uzgodnić z Dolnośląskim Wojewódzkim Urzędem Ochrony Zabytków.
2	Park pałacowy w Borowej Strefa „A” / „B” ochrony konserwatorskiej	Oleśnica Śl. Nieciszów 53 g-m, p-s	Długoleka Borowa 397, 399/1, 239/2	635/W z 1990-01-16; A/3797/635/W z 2010-09-16	Zespół pałacowy, XVIII-XX w. Renesansowy pałac wzniesiony w latach 1770-1786 dla rodziny von Schwerin, zmodernizowany w XIX wieku w stylu klasycystyczno-modernistycznym. Park pierwotnie barokowy, w połowie XIX wieku został przekształcony w krajobrazowy oraz umiejętnie wkomponowany w skomplikowany system rzek, kanałów i stawów.	<u>Studium uikzp gminy Długoleka. Uchwała Nr XL/471/22 Rady Gminy Długoleka z dnia 17 lutego 2022 r.:</u> W obrębie zabytkowych parków obowiązuje ochrona układu przestrzennego, alei, ochrona zabytkowego drzewostanu i elementów małej architektury. Zakazuje się zmian układu przestrzennego, likwidacji historycznych elementów małej architektury. Uczytelnienie w przestrzeni obecności parku oraz zadbanie o jego uporządkowanie jest głównym kierunkiem działań. <u>MPZP wsi Borowa. Uchwała Nr XXIV/456/2004 Rady Gminy Długoleka z dnia</u>

¹³ Heś R. 2008. Kamienny krzyż w Kijowicach. Biuletyn Stowarzyszenia Ochrony i Badań Zabytków Prawa. Pomniki Dawnego Prawa: 29-35.

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Nr rejestru zabytków	Opis obiektu (wg danych NID, WUOZ, DZPK)	Zapisy mpzp/studium
		obręb leśny, leśnictwo, oddz.	gmina, obręb ewid., działka			
3	<p>Park pałacowy w Szczodrem</p> <p>strefa „B” ochrony konserwatorskiej / strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego</p>	<p>Oleśnica Śl. Szczodre 18 b, f, r</p> <p>Strefa „B” ochrony konserwatorskiej: 18 b, 22 a-c</p> <p>Strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego:</p>	<p>Długoleka Szczodre 195/2, 190/7, 185/3</p>	<p>649/W z 1990-09-21; A/3803/649/W z 2010-09-16</p>	<p>Zespół pałacowy, 1851-67 r. Neogotycka rezydencja książąt oleśnicko – wirtemburskich, zwana Sybillenort lub Śląskim Windsorem. Zbudowany dla Marii księżniczki saksońsko-merseburskiej, żony księcia oleśnickiego Fryderyka Augusta.</p> <p>Założenie ogrodowe (ogród krajobrazowo-botaniczny) oraz park krajobrazowy i zwierzyńiec o powierzchni 250 ha.</p> <p>Teren 200-hektarowego zwierzyńca położonego pomiędzy wioskami: Mirkowem, Domaszczynem, aż po Łozinę na północy oraz Dobroszowem i Bykowem na wschodzie był ogrodzony, przy bramach wjazdowych znajdowały się murowane strażnice. Na czterech bramach umieszczono rzeźby z brązu: jeleni, saren, orłów i lwów.</p>	<p>27 sierpnia 2004 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z 2004 r. nr 193 poz.3062): Tereny zieleni parkowej: wszelkie działania, w tym podziały terenu należy prowadzić w uzgodnieniu z Dolnośląskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.</p> <p>MPZP dla obrębu wsi Szczodre. Uchwała Nr <u>XXI/539/2005 Rady Gminy Długoleka z dnia 24 lutego 2005 r.</u> (Dz. Urz. Woj. Dolno z 2005 r. nr 57 poz. 1240): Lasy i grunty leśne w obrębie parku zabytkowego: za zgodne z funkcją wiodącą uznaje się wykorzystanie terenów dla celów prowadzenia gospodarki leśnej. Gospodarkę leśną należy prowadzić w porozumieniu z Dolnośląskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.</p>
4	<p>Park pałacowy Zapreżyn</p> <p>Strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego</p>	<p>Grochowo Grochowo 269 i</p>	<p>Długoleka Zapreżyn 61/7</p>	<p>A/5866 z 2013-04-19</p>	<p>Rezydencja powstała pomiędzy 1880 a 1890 rokiem, kiedy majątek znajdował się w rękach rodziny Matzke. Do pałacu przylega park z pojedynczymi ciekawymi okazami starodrzewu.</p>	<p>MPZP wsi Zapreżyn. Uchwała Nr <u>XXII/437/2004 Rady Gminy Długoleka z dnia 29 czerwca 2004 r.</u> (Dz. Urz. Woj. Dolno z 2004 r. nr 143 poz.2454): Tereny zieleni parkowej.</p>
5	<p>Park pałacowy z reliktem fosy w Śliwicach</p> <p>Strefa „B” ochrony konserwatorskiej / strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego</p>	<p>Oleśnica Śl. Kałna 122 a-f</p> <p>Strefa „B” ochrony konserwatorskiej: 122 a-f, k-m</p> <p>Strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego: 122 a, g-h</p>	<p>Długoleka Śliwice 262/124</p>	<p>231/A/03/1-3 z 2003-12-30</p>	<p>Renesansowy dwór w Śliwicach powstał w połowie XVI wieku. Rezydencję odnowił i rozbudował w 1590 i 1600 roku Friedrich von Lindainer. W XIX w. za rządów rodziny Yorck von Wartenburg dobudowano secesyjne skrzydło wschodnie, na początku XX w. w południowym narożniku dostawiono okrągłą wieżę zwieńczoną sterczyną z kulą i iglicą w stylu secesyjnym. Park z drugiej połowy XVIII w., zmiany po 1870 r.</p>	<p>MPZP wsi Śliwice. Uchwała Nr <u>XXIV/461/2004 Rady Gminy Długoleka z dnia 27 sierpnia 2004 r.</u> (Dz. Urz. Woj. Dolno z 2004 r. nr 193 poz.3066): Tereny zieleni parkowej.</p>

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Nr rejestru zabytków	Opis obiektu (wg danych NID, WUOZ, DZPK)	Zapisy mpzp/studium
		obręb leśny, leśnictwo, oddz.	gmina, obręb ewid., działka			
Pozostałe dobra materialne						
6	<p>Park pałacowy, dawny zwierzyniec w Domaszczynie</p> <p>Strefa „B” ochrony konserwatorskiej</p>	Oleśnica Śl. Szczodre 14 a-g	Długotęka Domaszczyn 304, 357/1, 357/2	gminna i wojewódzka ewidencja zabytków	Pałac myśliwski będący częścią kompleksu pałacowo-parkowego w Szczodrem. Dom Łowczego został zbudowany w latach 1851-1869. Odbywały się tu spotkania myśliwych po udanych polowaniach organizowanych przez Wilhelma von Braunschweig-Lüneburg-Oels, księcia oleśnickiego i księcia Brunshwiku. W otaczającym parku urządzony był zwierzyniec.	<p><u>Studium uikzp gminy Długotęka, Uchwała Nr XL/471/22 Rady Gminy Długotęka z dnia 17 lutego 2022 r.:</u></p> <p>W obrębie zabytkowych parków obowiązuje ochrona układu przestrzennego, alei, ochrona zabytkowego drzewostanu i elementów małej architektury. Zakazuje się zmian układu przestrzennego, likwidacji historycznych elementów małej architektury. Uczytelnienie w przestrzeni obecności parku oraz zadbanie o jego uporządkowanie jest głównym kierunkiem działań.</p>
7	<p>Park pałacowy w Rakowie</p> <p>Strefa „B” ochrony konserwatorskiej / strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego</p>	<p>Oleśnica Śl. Nieciszów 80 n, o</p> <p>Strefa „B” ochrony konserwatorskiej: 80 n, o, w, 99 a , 101 a</p>	Długotęka Raków 305/4, 305/5	gminna i wojewódzka ewidencja zabytków	Park otaczający nieistniejący obecnie pałac rodziny von Kessel z drugiej połowy XVIII wieku. W części północno-zachodniej znajduje się mauzoleum właścicieli, obecnie kaplica Matki Bożej Królowej Świata.	<p><u>MPZP wsi Domaszczyn, Uchwała Nr XXX/530/2005 Rady Gminy Długotęka z dnia 27 stycznia 2005 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z</u></p>

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Nr rejestru zabytków	Opis obiektu (wg danych NID, WUOZ, DZPK)	Zapisy mpzp/studium
		obręb leśny, leśnictwo, oddz.	gmina, obręb ewid., działka			
8	<p>Park dworski w Węgrowie</p> <p>Strefa „B” ochrony konserwatorskiej / strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego</p>	Grochowo Grochowo 269 d	Długoleka Węgrów 145/4	gminna i wojewódzka ewidencja zabytków	<p>Od 1741 roku posiadłość należała do rodziny von Poser, zniszczona pod koniec II wojny światowej. W miejscu pałacu zbudowano budynek szkoły.</p>	<p><u>2005 r. nr 34 poz.776</u>): Zieleń parkowa na gruntach leśnych: za zgodne z planem uznaje się wykorzystanie terenów dla celów prowadzenia gospodarki leśnej; urządzenie parku z zachowaniem istniejącego drzewostanu; lokalizację urządzeń rekreacji; lokalizację obiektów małej architektury parkowo-ogrodowej.</p> <p>MPZP wsi Raków. Uchwała Nr <u>XXVI/482/2004 Rady Gminy Długoleka z dnia 08 listopada 2004 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z 2005 r. nr 3 poz.107)</u>: Tereny zieleni parkowej.</p> <p>MPZP wsi Węgrów. Uchwała Nr <u>XXII/436/2004 Rady Gminy Długoleka z dnia 29 czerwca 2004 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z 2004 r. nr 143 poz. 2453)</u>: W określonej na rysunku planu strefie „K” obowiązuje zakaz lokalizacji zabudowy kubaturowej.</p>
9	Bunkry w okolicy Pruszwic	Oleśnica Śl. Szczydło 40 f	Długoleka Ramiszów 927/2	-	<p>Bunkry pochodzą z początku lat 40-tych XX w. Prawdopodobnie kompleks pełnił rolę składu amunicji i części do myśliwców produkowanych w zakładach Rheinmetall-Borsig (później PZL Hydral, obecnie Wrocławski Park Biznesu 3), możliwe również że był to skład bomb dla położonego niedaleko lotniska wojskowego w rejonie obecnego Rakowa Wielkiego - Cienina, z którego prawdopodobnie m.in. podczas II wojny światowej startowały samoloty Junkers Ju-88.</p> <p>Obiekt był zwarty, bardzo dobrze zamaskowany, zabezpieczony, otoczony drutem kolczastym. Przy wjeździe zachowały się betonowe słupy po dawnej bramie.</p>	-

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Nr rejestru zabytków	Opis obiektu (wg danych NID, WUOZ, DZPK)	Zapisy mpzp/studium
		obręb leśny, leśnictwo, oddz.	gmina, obręb ewid., działka			
10	Pomnik poległych w I wojnie światowej ¹⁴	Oleśnica Śl. Szczodre 22 a	Długołęka Szczodre 185/3	-	Pomnik poświęcony pamięci poległych w I Wojnie Światowej. Na tablicy zwieńczonej koroną znajdowały się imiona poległych. Całość postumentu zakończona kopułą w kształcie średniowiecznego hełmu rycerskiego. Pomnik obecnie uległ zniszczeniu i jest w stanie ruiny.	-
11	Krzyż pamięci króla Alberta I ¹⁵	Oleśnica Śl. Szczodre 18 b	Długołęka Szczodre 195/2	-	Krzyż pamięci poświęcony królowi Saksonii Albertowi I.	-
12	Brama Jelenia (Hirschtor), Brama Orla	Oleśnica Śl. Szczodre 25 b, h; 22 j	Długołęka Szczodre 79/27; 388/24	-	Pozostałości dwóch z czterech bram prowadzących do zwierzyńca w Szczodrem.	-

¹⁴ https://polska-org.pl/7030384,Szczodre,Pomnik_wojenny_Szczodre.html

¹⁵ <https://polska-org.pl/4675815,foto.html?idEntity=5902611>

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Nr rejestru zabytków	Opis obiektu (wg danych NID, WUOZ, DZPK)	Zapisy mpzp/studium
		obręb leśny, leśnictwo, oddz.	gmina, obręb ewid., działka			
13	Mauzoleum i cmentarz rodziny von Poser	Grochowo Grochowo 269 d	Długoleka Węgrów 145/4	gminna i wojewódzka ewidencja zabytków	1861 r.	<p><u>Studium uikzp gminy Długoleka, Uchwała Nr XL/471/22 Rady Gminy Długoleka z dnia 17 lutego 2022 r.:</u></p> <p>W obrębie zabytkowych cmentarzy (w tym poniemieckich) obowiązuje ochrona układu przestrzennego, alei, układu kwater, ochrona zabytkowego drzewostanu, ochrona historycznych nagrobków i innych elementów małej architektury. Zakazuje się zmian układu przestrzennego, likwidacji historycznych elementów małej architektury oraz historycznych nagrobków. Uczytelnienie w przestrzeni obecności cmentarza oraz zadbanie o jego uporządkowanie jest głównym kierunkiem działań.</p> <p><u>MPZP wsi Węgrów. Uchwała Nr XXII/436/2004 Rady Gminy Długoleka z dnia 29 czerwca 2004 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z 2004 r. nr 143 poz. 2453):</u></p> <p>Wszelkie prace modernizacyjne związane z przebudową, rozbudową, nadbudową i remontem budynków wpisanych do wykazu zabytków architektury i budownictwa należy prowadzić w porozumieniu z Dolnośląskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.</p>
14	Ruiny Zamku Myśliwskiego (Jagdschloss Blucherwald)	Grochowo Zamek Myśliwski 184 c	Dobroszyce Łuczyna Wielka 547	-	b.d.	-
15	Pozostałości leśniczówki (Blucherwald)	Grochowo Zamek Myśliwski 184 h	Dobroszyce Łuczyna Wielka 547	-	b.d.	-
16	Zabytkowa zieleń do zachowania	Oleśnica Śl. Kątna 111 f-k	Oleśnica Krzeczyn 311	-	Pozostałości folwarku pańskiego.	-

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Nr rejestru zabytków	Opis obiektu (wg danych NID, WUOZ, DZPK)	Zapisy mpzp/studium
		obręb leśny, leśnictwo, oddz.	gmina, obręb ewid., działka			
17	Dawna osada Lorki strefa „OW” obserwacji archeologicznej	Twardogóra Ostrowina 172 h, 260 a	Oleśnica Ostrowina 382, 384	-	Osada, w której znajdował się młyn i zabudowania folwarczne. W XIX w. własność hrabiego Reichenbacha.	-
18	Mogiła carskiego żołnierza	Twardogóra Ligota Polska 255 g	Oleśnica Sokołowice 594	-	Grób rosyjskiego żołnierza Kalinika Rotczenki z 15.03.1813 r. w lesie zwanym Katutscher Walde.	-
19	Zadrzewienie leśne Strefa ochrony konserwatorskiej zadrzewień leśnych przy zespole dworskim	Oleśnica Śl. Nieciszów 81 h	Oleśnica Zimnica 141	gminna i wojewódzka ewidencja zabytków	Pozostałości zadrzewienia w zespole dworskim z ok. 1840 i 1920 r.	<p><u>MPZP dla obszaru Zimnica w gminie Oleśnica. Uchwała Nr XXIII/156/16 Rady Gminy Oleśnica z dnia 29 września 2016 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z dnia 17 października 2016 r. poz. 4686):</u></p> <p>Obejmuje się ochroną konserwatorską zadrzewienia leśne przy zespole dworskim, ujęte w wykazie zabytków, na terenie obowiązują następujące wymogi konserwatorskie:</p> <p>a) obszar zadrzewienia powinien pozostać założeniem zielonym o funkcji rekreacyjnej;</p> <p>b) obowiązują działania odtworzeniowe i rewaloryzacyjne;</p> <p>c) należy zachować historyczną zieleni,</p> <p>d) obowiązuje zakaz podziału nieruchomości oraz wznoszenia nowych zabudowań i innych obiektów kubaturowych (o ile nie mają one uzasadnienia historycznego); zakazuje się też lokowania obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej nie związanych bezpośrednio z obsługą terenu.</p>

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Nr rejestru zabytków	Opis obiektu (wg danych NID, WUOZ, DZPK)	Zapisy mpzp/studium
		obręb leśny, leśnictwo, oddz.	gmina, obręb ewid., działka			
20	Obszar zieleni chronionej	Grochowo Maleszów 171 a, b, c, d, f, h	Twardogóra Bukowinka 205, 214	-	Lasy położone na wschód, północny wschód oraz na południe od miejscowości Bukowinka	<p><u>Studium uikzp gminy Twardogóra. Uchwała Nr XXXVI.293.2021 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 28 kwietnia 2021 r.:</u></p> <p>Ze względów krajobrazowych nie należy odsuwać dalej od wsi granicy lasu, w związku z czym ochroną objęto lasy położone na wschód, północny wschód oraz na południe od miejscowości.</p> <p>W przypadku zaznaczenia obszaru leśnego jako terenu zielonego ważna jest rola lasu jako zielonej otuliny miejscowości lub bariery optycznej i jedynym wymogiem konserwatorskim jest jego zachowanie.</p>
21	Obszar zieleni chronionej	Goszcz Gola Wielka 149 k, 150 h, i, 151 a, c, f-t, 160 ac, f-m, o-y, 161 a-b, d-i, 162 a-w, 163 a-m, 164 a-c, 169 a-j, 170 a-h, 171 a-c	Twardogóra Gola Wielka 3/3, 3/4, 44, 49/1, 51, 80/12, 80/15, 80/16, 85/6, 91, 92/2, 93, 96-105, 160/2, 107-109, 113, 120-123	-	Lasy otaczające miejscowość Gola Wielka	<p><u>Studium uikzp gminy Twardogóra. Uchwała Nr XXXVI.293.2021 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 28 kwietnia 2021 r.:</u></p> <p>Zalecane jest wykorzystanie krajobrazowych walorów miejscowości. Z tego względu nie należy odsuwać dalej od wsi granicy lasu.</p> <p>W przypadku zaznaczenia obszaru leśnego jako terenu zielonego ważna jest rola lasu jako zielonej otuliny miejscowości lub bariery optycznej i jedynym wymogiem konserwatorskim jest jego zachowanie.</p>

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Nr rejestru zabytków	Opis obiektu (wg danych NID, WUOZ, DZPK)	Zapisy mpzp/studium
		obręb leśny, leśnictwo, oddz.	gmina, obręb ewid., działka			
22	Cmentarz poewangelicki strefa „B” ochrony konserwatorskiej / strefa „W” ścisłej ochrony archeologicznej	Goszcz Goszcz 53B p	Twardogóra Domasławice 198/4	gminna i wojewódzka ewidencja zabytków	Dawny cmentarz ewangelicki z 2 połowy XIX w., położony na wschód od wsi.	<p><u>Studium uikzp gminy Twardogóra. Uchwała Nr XXXVI.293.2021 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 28 kwietnia 2021 r.:</u></p> <p>W strefie „B” należy m.in. zachować i wyeksponować elementy historycznego układu przestrzennego. Obowiązuje tu bezwzględny priorytet wymagań i ustaleń konserwatorskich. Należy dążyć do pełnej rewaloryzacji tych obiektów.</p> <p>Wszelkie działania na terenie strefy „W” ochrony reliktywów archeologicznych winny być uzgodnione z Dolnośląskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków i przeprowadzone za pozwoleniem na prace archeologiczne i wykopaliskowe.</p> <p>Cmentarze nie użytkowane należy zachować jako tereny zielone, np. miejsca spacerowe; należy zaznaczyć w terenie obszar cmentarza przez ogrodzenie go w sposób trwały. Funkcję ogrodzenia pełnić może zarówno twórczo sztuczny (mur, estetyczne ogrodzenie metalowe), jak i naturalny (np. żywopłot); należy zachować i konserwować elementy historycznych układów przestrzennych cmentarzy, w tym historyczne ogrodzenia, bramy, nagrobki, obiekty sztuki sakralnej, zieleń.</p>
23	Miejsce po dawnym polskim cmentarzu	Goszcz Goszcz 78 f	Twardogóra Goszcz 682	-	Na północ od drogi do Goszcza, w lesie, znajdował się cmentarz polski. Jego śladów nie odnaleziono. Fakt istnienia tego cmentarza zaznacza krzyż drewniany usytuowany przy tej drodze, na wysokości dawnego cmentarza.	

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Nr rejestru zabytków	Opis obiektu (wg danych NID, WUOZ, DZPK)	Zapisy mpzp/studium
		obręb leśny, leśnictwo, oddz.	gmina, obręb ewid., działka			
24	Pałacyk myśliwski	Goszcz Goła Wielka 140 a	Twardogóra Moszyce 311	-	Nieistniejący już pałacyk myśliwski wchodzący w skład rezydencji Heinricha Leopolda von Reichenbacha w Goszczu. Wybudowany w latach 1750-1760 w lesie pod Twardogórą, w obrębie dóbr goszczańskich (Waldhaus bei Festenberg), zniszczony po 1945 r. Wzniesiony na rzucie ośmioboku pałacyk tworzyła wieżowa część centralna, nakryta dachem mansardowym, z czterech boków symetrycznie ujęta mniejszymi pawilonami o dachach trójspadowych. ¹⁶	-
25	Teren dawnego cmentarza żydowskiego strefa "B" ochrony konserwatorskiej	Goszcz Goszcz 77 p	Twardogóra Twardogóra 1/77	gminna i wojewódzka ewidencja zabytków	Miejsce po dawnym cmentarzu żydowskim, założonym w 1751 r. Kirkut mieścił się przy ulicy Leśnej przy cmentarzu komunalnym, po wojnie funkcjonowała tu kopalnia piasku ¹⁷ .	<u>MPZP dla terenów rolnych i leśnych na obszarze miasta i gminy Twardogóra, Uchwała Nr XXXV/394/2018 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 22 lutego 2018 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z dnia 6 marca 2018 r. poz. 1115):</u> Wyznacza się strefę ochrony miejsca pocmentarnego – dawnego cmentarza żydowskiego, zgodnie z rysunkiem planu, w której: a) należy zachować teren zielony, z dopuszczeniem ogrodzenia w sposób trwały, b) należy zachować i konserwować elementy historycznego układu przestrzennego, w tym historyczne ogrodzenia, bramy, nagrobki, obiekty sztuki sepulkralnej, zieleń, c) mogiły i nagrobki o wartościach zabytkowych zabezpieczyć przed dewastacją i pozostawić na miejsc, ewentualnie tworzyć dla nich lapidaria lub zachować je w inny sposób zgodnie z przepisami ogólnymi w zakresie ochrony zabytków.

¹⁶ <http://www.palaceiparki.pl/zespol-palacowo-parkowy-w-goszczu/dzieje-zespolu-i-jego-wlasciciele-i142>

¹⁷ Burchard P. 1990. Pamiątki i zabytki kultury żydowskiej w Polsce. Zakłady Graficzne Reprint, Warszawa: s. 185.

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Nr rejestru zabytków	Opis obiektu (wg danych NID, WUOZ, DZPK)	Zapisy mpzp/studium
		obręb leśny, leśnictwo, oddz.	gmina, obręb ewid., działka			
26	Głaz upamiętniający 80-lecie powstania Lasów Państwowych	Goszcz Chelstów 195 d	Twardogóra Chelstów 275	-	„Uprawa założona przez pracowników Nadleśnictwa Oleśnica i sympatyków lasów dnia 16.04.2004 r. upamiętniająca 80-lecie powstania Lasów Państwowych”	-
27	Zespół leśniczówki Strefa „B” ochrony konserwatorskiej	Goszcz Drożdżecin 30 h, i strefa „B” ochrony konserwatorskiej: Goszcz Drożdżecin 29 f-g, 30 f-k, n-p	Twardogóra Drożdżecin 164, 166, 168, 169, 178	gminna i wojewódzka ewidencja zabytków	Zespół leśniczówki Będzin: leśniczówka i stodoła z około 1905 r. Obecnie przysiółek wsi Drożdżęcín.	<u>Studium uikzp gminy Twardogóra. Uchwała Nr XXXVI.293.2021 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 28 kwietnia 2021 r.:</u> Na obszarze tej strefy należy kontynuować zabudowę zagrodową poprzez sytuowanie budynków wokół prostokątnego dziedzińca, pełniącego funkcje gospodarcze i komunikacyjne. Niedopuszczalne jest lokalizowanie nowych budynków pojedynczo, w środku działki (posesji). W przypadku dobudowywania nowych budynków na terenie zagród już istniejących należy te obiekty tak lokalizować, aby stanowiły logiczną kontynuację dotychczasowego układu budynków (np. należy dobudować czwarty bok prostokąta).
28	Zespół mieszkalno-gospodarczy Strefa „B” ochrony konserwatorskiej	Goszcz Drożdżecin 40 g-j	Twardogóra Drożdżęcín 170	gminna i wojewódzka ewidencja zabytków	Historyczna zabudowa wsi Pajęczak obecnie przysiółek wsi Drożdżęcín.	<u>Studium uikzp gminy Twardogóra. Uchwała Nr XXXVI.293.2021 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 28 kwietnia 2021 r.:</u> Na obszarze tej strefy należy kontynuować zabudowę zagrodową poprzez sytuowanie budynków wokół prostokątnego dziedzińca, pełniącego funkcje gospodarcze i komunikacyjne. Niedopuszczalne jest lokalizowanie nowych budynków pojedynczo, w środku działki (posesji). W przypadku dobudowywania nowych budynków na terenie zagród już istniejących należy te obiekty tak lokalizować, aby stanowiły logiczną kontynuację dotychczasowego układu budynków (np. należy dobudować czwarty bok prostokąta).

Tab. 22. Wykaz zabytkowych parków zlokalizowanych w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Oleśnica Śląska (poza gruntami w zarządzie LP)

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Nr rejestru zabytków	Opis obiektu
		gmina, miejscowość			
1	Park krajobrazowy	Oleśnica Bogusławice		GEZ, WUOZ	Klasykistyczną rezydencję z 1 poł. XIX w. otacza niewielki park krajobrazowy.
2	Park przy dawnej szkole ewangelickiej	Oleśnica Boguszyce		32/A/00/1-2 z 2000-08-14	Park utworzony w 1920-1930 r.
3	Park pałacowy	Oleśnica Boguszyce Rzędów		470/W z 1980-11-29; A/3524/470/W z 2010-09-02	Zespół pałacowo-parkowy z poł. XIX w. w stylu angielskiego neogotyku. Pałac i folwark przyjęły nazwę Randowhof (po 1945 - Rzędów).
4	Park pałacowy	Oleśnica Brzezinka		247 z 1950-09-05; A/3542/247 z 2010-09-03	Pałac i park zbudowany w latach 1725 – 1751 r. przez Christiana i Joahima Waclawa von Kospoth. Założenie ogrodowe wzorowane było na wzorcach francuskich i charakteryzowało się ścisłą osią symetrii oraz wielką skalą.
5	Sad	Oleśnica Brzezinka		246 z 1997-10-16; A/3543/246 z 2010-09-03	XVIII w.
6	Park dworski	Oleśnica Bystre		521/W z 1984-01-31; A/3534/521/W z 2010-09-02	Dwór z XIX w., prawdopodobnie zbudowany w 1830 r. przez Wilhelminę Siegismundę von Wedell z domu Prittwitz i Gaffron. Park założony pod koniec XVIII w.
7	Ogród ozdobny	Oleśnica Cieśle		GEZ, WUOZ	Pozostałości ogrodu ozdobnego należącego do barokowego, czteroskrzydłowego pałacu z 1728 r. Zachowało się częściowo murewane ogrodzenie parku, jeden ze słupów bramnych ogrodzenia i dom ogrodnika.
8	Park dworski	Oleśnica Krzeczyn		532/W z 1984-01-31; A/3535/532/W z 2010-09-02	koniec XVIII w.
9	Park przy leśniczówce	Oleśnica Ligota Mała		GEZ, WUOZ	Otoczenie Pałacyku Myśliwskiego z 1904 r.
10	Park pałacowy	Oleśnica Ligota Polska		520/W z 1984-01-31; A/3536/520/W z 2010-09-02	Neobarokowy, murowany pałac wzniesiony około 1886 r. Park z 1900 r.
11	Park podworski	Oleśnica Ligota Polska Dębowy Dwór		GEZ, WUOZ	Teren upraw gospodarczych i przydomowe zadrzewienie.
12	Park podworski	Oleśnica Ligota Polska		GEZ, WUOZ	Neobarokowy pałac w dolnej części wioski wzniesiół około 1886 r. Heinrich Grundmann. Do pałacu przylega park, w pobliżu zachowane zabudowania gospodarcze dawnego folwarku.
13	Park podworski	Oleśnica Nieciszów		GEZ, WUOZ	Otoczenie dawnego dworu
14	Park willowy	Oleśnica Nowoszyce		523/W z 1984-01-31; A/3537/523/W z 2010-09-02	Neobarokowy pałac/willa z 1912 r. otoczony parkiem z 1880 – 1890 r.
15	Park pałacowy	Oleśnica Ostrowina		670/W/1-2 z 1992-08-03; A/3526/670/W/1-2 z 2010-09-02	Neorenesansowy pałac z 1902 r., przebudowany 1920 r., rozbudowany 1992-1996 r, Obok pałacu rozciąga się park krajobrazowy z dobrze zachowanym drzewostanem z pocz. XX w.
16	Park pałacowy	Oleśnica Poniatowice		482/W z 1980-12-22; A/3531/482/W z 2010-09-02	2. poł. XIX w.
17	Park dworski	Oleśnica Poniatowice Jonas		GEZ, WUOZ	Folwark i dwór wzniesiony na przełomie XIX i XX w.
18	Park krajobrazowy	Oleśnica Smolna		GEZ, WUOZ	Park podworski

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Nr rejestru zabytków	Opis obiektu
		gmina, miejscowość			
19	Park podworski	Oleśnica Sokołowice		GEZ, WUOZ	Pałac i parku typu swobodnego ze stawem oraz relikty folwarku, zajmujące południowo-zachodnią część wsi.
20	Ogród ozdobny	Oleśnica Świerzna		540/W z 1984-01-31; A/3533/540/W z 2010-09-02	Dwór z XVII w., rozbudowany pomiędzy 1860 a 1875 rokiem przez Rudolfa von der Berswordt. Do dworu przylegają resztki parku krajobrazowego w stylu angielskim.
21	Park willowy	Oleśnica Wszechświęte		560/W z 1984-12-27; A/3532/560/W z 2010-09-02	Niewielki klasycystyczny pałac z połowy XIX w. Wokół pałacu niewielkie zadrzewienie.
22	Park krajobrazowy	Oleśnica Wyszogród		GEZ, WUOZ	Neobarokowy dwór w Wyszogrodzie prawdopodobnie został zbudowany w latach dziewięćdziesiątych XIX w. przez rodzinę Winkler. Wokół dworu zachowany fragmentarycznie park z niewielkim stawem. W pobliżu zabudowania dawnego folwarku.
23	Park i ogród	Oleśnica Zarzysko		248 z 1950-09-05; A/3544/248 z 2010- 09-03	Dwór z przełomu XVIII i XIX w., przebudowany w 1979 r. Dawniej otoczony ogrodem, do którego przylega park krajobrazowy z niewielkim stawem z 1870 r. W pobliżu ruiny zabudowań gospodarczych, pozostałość po dawnym folwarku. W parku pozostałości średniowiecznego grodziska.
24	Ogród dworski	Oleśnica Zarzysko Smółczyce		GEZ, WUOZ	Barokowy pałac w Smółczycach został wybudowany przez rodzinę von Prittwitz w XVIII w. W następnym stuleciu rezydencję przebudowano w stylu klasycystycznym.
25	Zadrzewienie leśne	Oleśnica Zimnica		GEZ, WUOZ	Zadrzewienie otaczające zespół dworski z końca XIX w.
26	Ogrody dworskie	Bierutów		WUOZ	Niewielki park krajobrazowy (ok. 1,2 ha) założony w XIX w. w miejscu wcześniejszych ogrodów zamkowych. Dominują w nim liściaste gatunki rodzime: dęby, lipy, klony, rosną również drzewa owocowe: jabłonie, grusze, śliwy.
27	Park pałacowy	Bierutów Gorzestaw		518/82 z 1982-01-31; A/3315/518/W z 2010-08-24	Dwór powstały w drugiej połowie XIX w. jako siedziba dzierżawców majątku. Należał on do króla Saksonii, dzierżawcą była Elisabeth Schalscha von Ehrenfeld.
28	Park pałacowy	Bierutów Jemielna		WUOZ	Zaniedbany park krajobrazowy otaczający nieistniejący dziś pałac.
29	Park wiejski przy willi nr 29	Bierutów Kijowice		519/W z 1984-12-27; A/3319/519/W z 2010-08-24	Dawny dwór/gospodę Harmonie otacza niewielki park. Od parku w kierunku Bierutowa prowadzi aleja lipowa.
30	Park pałacowy	Bierutów Stronia		524/W z 1984-01-31; A/3318/524/W z 2010-08-24	Klasycystyczna rezydencja wzniesiona około 1870 r., przebudowana na początku XX w. Do pałacu przylega niewielki park krajobrazowy.
31	Park podworski	Bierutów Strzałkowa		WUOZ	Pozostałości po zespole dworskim z pocz. XIX w.
32	Park i ogród podworski	Bierutów Wabienice		189 z 1950-05-31; A/3325/189 z 2010- 08-24	Rezydencja wzniesiona pod koniec XVIII w. otoczona ogrodem oraz parkiem krajobrazowym.
33	Park podworski	Bierutów Zbytowa		WUOZ	Pozostałości zamku Wirtembergów otoczonego fosą i parkiem z XVII w.
34	Park pałacowy	Długoleka Bierzyce		GEZ, WUOZ	Barokowa siedziba szlachecka powstała w pierwszej połowie XVIII wieku. Pałac otacza zaniedbany park krajobrazowy, z ciekawymi okazami starodrzewu.
35	Park podworski	Długoleka Brzezia Łąka		-	Pozostałości dawnego parku pałacowego w Pietrzykowicach, obecnie nieistniejący.

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Nr rejestru zabytków	Opis obiektu
		gmina, miejscowość			
36	Park pałacowy	Długoleka Bukowina		GEZ, WUOZ	Pozostałości parku należącego do nieistniejącego pałacu z XIX w. Zagospodarowany jest jako teren sportowo-rekreacyjny.
37	Park pałacowy	Długoleka Byków		GEZ, WUOZ	Pozostałości ogrodu należącego do nieistniejącego pałacu z XIX w. Obecnie w części parku urządzone jest boisko do piłki nożnej.
38	Park pałacowy	Długoleka Kamień		491/W z 1981-07-01; A/3800/491/W z 2010-09-16	Park o powierzchni 25 ha należący do nieistniejącego obecnie pałacu z połowy XIX w.
39	Park pałacowy	Długoleka Kątna		GEZ, WUOZ	Park należący do pałacu z XVIII w.
40	Park podworski	Długoleka Kępa		Studium uikzp, mpzp	b.d.
41	Park podworski	Długoleka Kielczówek		GEZ, WUOZ	Relikt parku dworskiego.
42	Park pałacowy	Długoleka Krakowiany		GEZ, WUOZ	Relikty parku pałacowego i ogrodu z XIX w. Zagospodarowany jest jako teren sportowo-rekreacyjny.
43	Park dworski	Długoleka Łosice		GEZ, WUOZ	Dwór z XIX w. obecnie w ruinie. Do rezydencji przylega zaniedbany park z rozległym stawem.
44	Park dworski	Długoleka Pruszwice		GEZ, WUOZ	Dwór szachulcowy z 1720 r. otoczony parkiem krajobrazowym ze stawem. Obecnie w ruinie.
45	Park willowy	Długoleka Szczodre		599/W z 1987-06-08; A/3805/599/W z 2010-09-16	Willa nowożytna, położona na planie willi palladiańskiej, otoczona parkiem. Wzniesiona w 1880 r. przez rząd Szwecji z przeznaczeniem na konsulat. Obecnie obiekt służy Towarzystwu Opieki im. św. Brata Alberta
46	Park pałacowy	Długoleka Wilczyce		WUOZ	Pozostałości nieistniejącego 5 ha parku pałacowego. Dwór w stylu empire wzniesł w 1821 r. hrabia Fabian von Pfeil. Wokół dworu rozciągał się rozległy, pięciohektarowy park, w którym na uwagę zasługiwała szeroka bukowa aleja i wiele starych drzew. Część dworskiej posiadłości otaczał mur pochodzący z 1700 roku.
47	Park pałacowy	Długoleka Zaprzęzyn		A/5866 z 2013-04-19	Dwór zbudowany w latach 1880-1890
48	Park dworski	Dobroszyce Dobra		557/W z 1984-12-27, A/3333/557/W z 2010-08-24	Renesansowy dwór zbudowany w latach 1631-1632. W 1633r. powiększony o wieżę. Na przestrzeni wieków kilkakrotnie przebudowywany i przekształcany. W latach 1909-1910 odnowiony i rozbudowany w stylu neobarokowym. Otaczający park z drugiej połowy XIX w.
49	Ogrody dworskie	Dobroszyce		533/W z 1984-01-31, A/3316/533/W z 2010-08-24	Pierwotnie dwór obronny ufundowany przez Andrzeja von Heugla na przełomie XVI i XVII w. Rozbudowany i przebudowany dla księcia oleśnickiego Juliusza Zygmunta w latach 1675-1676. Kolejna przebudowa miała miejsce w 1853 r. W otoczeniu siedziby znajdowały się ogrody, a w drugiej połowie XIX wieku na ich miejscu założono park krajobrazowy.
50	Park pałacowy	Dobroszyce Dobrzeń		563/W z 1984-12-27, A/3324/563/W z 2010-08-24	Rezydencja wzniesiona dla Rudolfa von Kulmiz w 1891 r. w stylu późnego renesansu francuskiego. Do pałacu przylega niewielki park krajobrazowy, w pobliżu zachowane budynki gospodarcze dawnego folwarku.
51	Park dworski	Dobroszyce Nowosiedlice		GEZ, WUOZ	b.d.

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Nr rejestru zabytków	Opis obiektu
		gmina, miejscowość			
52	Park pałacowy	Dobroszyce Siekierowice		721/W z 1996-08-16, A/3320/721/W z 2010-08-24	Pałac wybudowany przez Marcina Antoniego von Puttkamer w 1786 r. został zniszczony w końcowej fazie drugiej wojny światowej lub w czasach Polski Ludowej. Obecnie jedyną pozostałością po rezydencji jest rozległy park krajobrazowy założony w XIX w. w miejscu starszych barokowych ogrodów..
53	Park dworski	Dobroszyce Siekierowice Krotowice /d. Świątniki		538/W z 1984-01-31, A/3317/538/W z 2010-08-24	Dwór w Świątnikach pełnił funkcję siedziby dzierżawców majątku Puttkamerów. Został wzniesiony w XIX lub pierwszej połowie XX w. Do dworu przylega niewielki zaniedbany park, pozbawiony cennych okazów starodrzewu.
54	Zadrzewienie	Trzebnica Jażwiny		GEZ, WUOZ	Pałac w Jażwinach pochodził z XVIII w. W 1842 roku dr medycyny Moritz Küstner założył w pałacu Instytut Ortopedyczny. Siedziba rozebrana po 1945 r. Przetrwiała większość zabudowań mieszkalnych i gospodarczych otaczających dziedziniec folwarczny oraz park. W drzewostanie parku dominują dęby, kasztanowce, świerki i robinie akacjowe.
55	Park pałacowy	Trzebnica Ligota		GEZ, WUOZ	Pałac w Ligocie z XVIII w. został spalony w 1945 roku przez żołnierzy Armii Czerwonej. Pozostałością zespołu jest fragment bramy wjazdowej, brukowana droga na folwark i zaniedbany park. W drzewostanie lipy, kasztanowce, świerki, skrzydłorzech, buk purpurowy, dęby.
56	Park dworski	Trzebnica Masłowice		GEZ, WUOZ	Neogotycka rezydencja rodziny Puschmann z XIX w. została zajęta, splądrowana, a następnie spalona przez żołnierzy radzieckich ok. 1945 r. Obecnie jedynym śladem po dawnym majątku jest park dworski z II poł. XVIII i XIX w. Układ parku jest mocno zmieniony i trudny do odtworzenia w wyniku rozwoju samosiewów w ostatnich kilkudziesięciu latach.
57	Park pałacowy	Trzebnica Masłów		GEZ, WUOZ	Barokowa rezydencja w Masławie została wybudowana w latach 1706–1708, na zlecenie Friedricha von Kreckwitz i jego małżonki Ursuli Heleny, z domu von Diebitsch. Pałac przebudowano w XIX wieku w stylu klasycystycznym i w tej formie przetrwał do 1945 r. Na północ od folwarku rozciąga się kilkuhektarowy zaniedbany park, o przeważnie rodzimym liściastym drzewostanie.
58	Park podworski	Twardogóra Chelstów		GEZ, WUOZ	b.d.
59	Park dworski	Twardogóra Drażów		GEZ, WUOZ	Park w zespole folwarcznym z XIX w.
60	Park pałacowy	Twardogóra Goszcz		192 z 1950-05-31; A/3540/192 z 2010- 09-09	Barokowo - rokokowa rezydencja rodziny von Reichenbach powstała w latach 1749-1755. Przebudowana w latach 1886-1888. Pałac spalony w 1948 r. Do kompleksu pałacowego przylega park, którego początki sięgają XVIII w. W „leśnej” części parku znajdował się zwierzyniec i drewniany pałac myśliwski, zniszczony po 1945 r.
61	Park podworski	Twardogóra Grabowno Wielkie		627/W z 1990-04-11; A/3527/627/W z 2010-09-02	Barokowy dwór z drugiej połowy XVII w. Został wysadzony w powietrze w 1996 r. Decyzją konserwatora zabytków pozostawiono fundamenty i piwnice. W pobliżu resztek dworu zachował się zaniedbany park krajobrazowy i ruiny folwarcznych zabudowań.

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Nr rejestru zabytków	Opis obiektu
		gmina, miejscowość			
62	Park pałacowy	Twardogóra		GEZ, WUOZ	Dwór obronny z 1594 r. przez Kaspara von Köckritz. Przebudowany gruntownie w 1685 r. i 1715 r. na barokowy pałac. Remontowany w latach 1895-1896, 1963-1966 i po 1973 r. Obecnie pełni funkcje oświatowe. Wokół pałacu rozległy park krajobrazowy założony w XIX wieku w miejscu starszych ogrodów.
63	Park podworski	Zawonia Miłonowice		GEZ, WUOZ	Zespół dworski dolny (Nieder Mahliau) z XVIII w. Dwór o konstrukcji szachulcowej został rozebrany ok. 1990 r. Pozostałością po dawnym majątku są zabudowania gospodarcze (spichlerz, stodoła, obory), oficyna dworska oraz park dworski.
64	Park podworski	Zawonia Miłonowice		GEZ, WUOZ	Zespół dworski górny (Ober Mahliau) z XVIII w. Budynek dworski został spalony w 1945 roku przez żołnierzy radzieckich. Przetrwali jedynie dwa budynki gospodarcze, tworzące pierwotnie wschodnią pierzeję dziecińca folwarcznego. Do resztek folwarku przylega zaniedbany park.
65	Park pałacowy	Zawonia Rzędziszowice		583/W z 1984-12-27; A/3631/583/W z 2010-09-07	Pałac wzniesiony w latach 1880-1890 przez Alfreda von Gilgenheimb i przebudowany w latach 1910-1915. Neobarokową rezydencję otacza park o przeważnie liściastym drzewostanie, dominują w nim gatunki rodzime (dęby, lipy, wiąz, buki). Na południe od pałacu położony jest staw i dziedziniec folwarczny wokół którego częściowo zachowane są zabudowania gospodarcze.
66	Park podworski	Zawonia Rzędziszowice Kopic		GEZ, WUOZ	Zespół dworski z I poł. XIX w.
67	Park dworski	Zawonia Sędzice		556/W z 1984-12-27; A/3629/556/W z 2010-09-07	Dwór z XVIII w. otoczony parkiem z XIX w.
68	Park pałacowy	Zawonia Sucha Wielka		582/W z 1984-12-27; A/3628/582/W z 2010-09-07	Klasycystyczny pałac w Suchej Wielkiej zbudowany w XVII w., restaurowany w XIX i XX w., przebudowany około 1870 i w pocz. XX w. Na południowy zachód od pałacu znajdują się założenie parkowe i murowany zespół folwarczny z przełomu XIX i XX wieku
69	Park miejski, d. książęca bażaniarnia (Fasanerie)	m. Oleśnica		GEZ, WUOZ	Park założony w okresie rządów księcia Karola II Podiebrada.
70	Park zamkowy, d. ogród ozdobny	m. Oleśnica		A/6163 z 2020-09-08	Park zamkowy położony od południowej i wschodniej strony zamku książąt oleśnickich. Powstał po objęciu księstwa przez Wirtembergów, w 1702 r. ¹⁸
71	Park klasztorny przy zespole klasztornym Urszulanek	Wrocław Karłowice		478/Wm z 1992-06-16	Park i ogród klasztorny.
72	Park klasztorny przy zespole klasztornym Franciszkanów	Wrocław Karłowice		GEZ, WUOZ	Park i ogród klasztorny.
73	Park pałacowy	Wrocław Pawłowice		565/Wm z 1996-07-10	Dawny Przypałacowy park Kornów w Pawłowicach. Obecnie Arboretum – Ośrodek Badań Dendrologicznych w Pawłowicach Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu
74	Park przy zespole szpitala rehabilitacyjnego Bonifratrów	Wrocław Poświętne		451/Wm z 1990-12-21; A/2371/451/Wm z 2010-06-11	Park i aleja dojazdowa wzdłuż ulicy Lekarskiej.

¹⁸ https://www.olesnica.org/Park_zamkowy.htm

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja	Nr rejestru zabytków	Opis obiektu
		gmina, miejscowość		
75	Ogród pałacowy	Wrocław Sołtysowice	GEZ, WUOZ	Park przy pałacu w Sołtysowicach.
76	Park pałacowy	Wrocław Zgorzelisko	GEZ, WUOZ	Park przy d. pałacyku z drugiej połowy XIX wieku. Przed 1945 rokiem należał do rodziny van Reuss. W roku 1965 roku przebudowany na szkołę.

<https://www.palaceslaska.pl>; <https://polska-org.pl>; https://www.olesnica.org/Wsie_gmina_Olesnica.htm

Ponadto w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Oleśnica Śląska znajdują się chronione układy urbanistyczne i ruralistyczne, które stanowią przestrzenne założenie miejskie, zawierające zespoły budowlane, pojedyncze budynki i formy zaprojektowanej zieleni, rozmieszczone w układzie historycznych podziałów własnościowych i funkcjonalnych, w tym sieci ulic lub sieci dróg (wg art. 3 pkt. 12 Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o *ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*, tj. Dz.U. 2018 poz. 2067 z późn. zm.).

Tab. 23. Chronione układy przestrzenne w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lp.	Obszar zabytkowy	Nr rejestru zabytków	Opis obiektu	Lokalizacja	Zapisy mpzp/studium uikzp
1	Historyczny układ ruralistyczny wsi Goszcz wraz z zabytkami archeologicznymi	A/789 z 2006-06-30	Strefa „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej	Goszcz Goszcz 64 c-g, r, 82 a	<u>Studium uikzp gminy Twardogóra. Uchwała Nr XXXVI.293.2021 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 28 kwietnia 2021 r.:</u> Strefą „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej objęto całe założenie miejscowości, zgodnie z decyzją o wpisie Goszcza jako założenia ruralistycznego do rejestru zabytków. Na obszarze założenia wiejskiego należy utrzymać i kontynuować zabudowę złożoną z zagród oraz niewielkich obejsć, na które składa się budynek mieszkalny i jeden budynek gospodarczy.

Lp.	Obszar zabytkowy	Nr rejestru zabytków	Opis obiektu	Lokalizacja	Zapisy mpzp/studium uikzp
2	Historyczny układ ruralistyczny wsi Gola Wielka	gminna i wojewódzka ewidencja zabytków	Strefa „B” ochrony konserwatorskiej	Goszcz Gola Wielka 151 o, r-t, 160 c, f-h, l, p-y, 161 g-i, 162 b, g-h, 169 a	<p><u>Studium uikzp gminy Twardogóra. Uchwała Nr XXXVI.293.2021 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 28 kwietnia 2021 r.:</u></p> <p>Strefą „B” ochrony konserwatorskiej objęto obie części historycznej miejscowości: „właściwą” Golę Wielką oraz położony na wschód od niej, przy tej samej drodze, przysiółek. Na tym obszarze należy kontynuować zabudowę zagrodową poprzez sytuowanie budynków wokół prostokątnego dziedzińca, pełniącego funkcje gospodarcze i komunikacyjne. Niedopuszczalne jest lokalizowanie nowych budynków pojedynczo, w środku działki (posesji). W przypadku dobudowywania nowych budynków na terenie zagród już istniejących należy te obiekty tak lokalizować, aby stanowiły logiczną kontynuację dotychczasowego układu budynków (np. należy dobudować czwarty bok prostokąta).</p>
3	Historyczny układ urbanistyczny dawnej wsi Pawłowice	gminna i wojewódzka ewidencja zabytków	Strefa ochrony konserwatorskiej dawnej wsi	Oleśnica Śl. Szczodre 37 r, hx	<p><u>Studium uikpz Wrocławia. Uchwała Nr L/1177/18 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 11 stycznia 2018 r.:</u></p> <p>W ramach kształtowania historycznych układów urbanistycznych zaleca się m.in.: ochronę historycznych układów urbanistycznych i ich głównych elementów (rozplanowania dróg, ulic, placów, wnętrz urbanistycznych, linii i gabarytów zabudowy, osi widokowych, historycznych zbiorników i cieków wodnych, układów zieleni, przedogródków, małej architektury, a także historycznych nawierzchni ulic, placów i chodników.</p>

Lp.	Obszar zabytkowy	Nr rejestru zabytków	Opis obiektu	Lokalizacja	Zapisy mpzp/studium uikzp
4	Historyczny układ ruralistyczny wsi Grochowa	gminna i wojewódzka ewidencja zabytków	Strefa „B” ochrony konserwatorskiej	Grochowo Grochowo 94 n, t, w, x, ax, 124 d, n, o, x, 125 j-r, 162 a, d, g-j, l, m, p-t, y, 193 i, 194 h, j, l, m, o	<p><u>Studium uikzp gminy Zawonia. Uchwała Nr XXXI/199/2021 Rady Gminy Zawonia z dnia 23 września 2021 r.:</u></p> <p>W strefie „B” obowiązują m.in. następujące wymogi konserwatorskie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - należy zachować i wyeksponować element historycznego układu przestrzennego tj. rozplanowanie dróg, ulic i placów, linie zabudowy, kompozycję: wewnątrz ruralistycznych, zabudowy, zieleni, zespoły zabudowy; - obowiązują działania odtworzeniowe i rewaloryzacyjne, zarówno w przypadku historycznego układu przestrzennego, przyrodniczych elementów krajobrazu, jak i w stosunku do historycznej struktury technicznej, instalacji wodnych sieci komunikacyjnych, obiektów zabytkowych znajdujących się w wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków i obiektów historycznych; - wprowadza się wymóg uzgadniania z właściwym wojewódzkim konserwatorem zabytków wszelkich działań inwestycyjnych (w tym zmiany zagospodarowania terenu), remontów, przebudów i modernizacji oraz zmiany funkcji obiektów budowlanych, jak i wznoszenia nowych budynków.

V.4. ZADRZEWIENIA I ZAKRZACZENIA NA TERENACH ZARZĄDZANYCH PRZEZ NADLEŚNICTWO

Istnienie zadrzewień śródpolnych ma bardzo duże znaczenie dla rozwoju fauny i flory otwartych przestrzeni oraz stref przejściowych. Wykorzystywane są jako miejsca odpoczynku podczas migracji dużych ssaków, chronią i wzbogacają glebę, są siedliskiem roślin i zwierząt, łagodzą susze, są schronieniem dla ssaków i innych zwierząt. Zadrzewienia i zakrzewienia mają pozytywny wpływ na „przełamywanie” monotonności krajobrazu polno-łąkowego. Zadrzewienia w formie liniowej (wzdłuż rowów i miedz) ograniczają również szkody powodowane przez erozję wietrzną na sąsiadujących polach. Ogólna powierzchnia zadrzewień i zakrzaceń na gruntach w zarządzie nadleśnictwa wynosi 366,32 ha.

V.5. CHARAKTERYSTYKA DRZEWOSTANÓW W ASPEKcie TYPOLOGII URZĄDZENIOWEJ

V.5.1. SIEDLISKOWE TYPY LASU

Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska wyróżniono 11 typów siedliskowych lasu. Z wszystkich wyróżnionych w nadleśnictwie typów siedliskowych lasu dominują siedliska lasowe (ok. 60% udziału powierzchniowego), przy czym największy ich udział jest w obrębie Goszcz. Głównym siedliskiem w grupie siedlisk lasowych jest las mieszany świeży (37%). Większe powierzchnie w tej grupie zajmują także las mieszany wilgotny, las wilgotny, po ok. 8%. Natomiast w grupie siedlisk borowych wyraźnie dominują siedliska boru mieszanego świeżego (35%). Pozostałe typy siedliskowe lasu obejmują niewielkie powierzchnie. Udział procentowy poszczególnych typów siedliskowych lasu dla całego nadleśnictwa ilustruje zamieszczona poniżej tabela.

Tab. 24. Struktura powierzchniowa typów siedliskowych lasu wyróżnionych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

TSL	Obręb Grochowo		Obręb Twardogóra		Obręb Goszcz		Obręb Oleśnica Śląska		Nadleśnictwo Oleśnica Śląska wg stanu na 1.01.2023 r. (PUL)	
	[ha]	[%]	[ha]	[%]	[ha]	[%]	[ha]	[%]	[ha]	[%]
BŚW	60,74	0,83	186,18	2,32	234,15	4,33	1,98	0,04	483,05	1,89
BMŚW	2856,71	39,2	3971,73	49,44	1318,96	24,39	883,8	18,16	9031,2	35,28
BMW	104,04	1,43	140,08	1,74	519,32	9,6	105,78	2,17	869,22	3,4
BMB	0,00	0,00	2,2	0,03	0,00	0,00	0,00	0,00	2,2	0,01
LMŚW	3051,17	41,87	2854,3	35,53	2434,77	45,01	1062,73	21,83	9402,97	36,73
LMW	795,34	10,91	261,14	3,25	428,75	7,93	693,75	14,25	2178,98	8,51
LŚW	346,55	4,75	342,21	4,26	315,41	5,83	230,99	4,75	1235,16	4,83
LW	33,07	0,45	127,73	1,59	134,14	2,48	1686,73	34,66	1981,67	7,74
OL	24,78	0,34	83,43	1,04	20,47	0,38	18,11	0,37	146,79	0,57
OLJ	0,00	0,00	64,25	0,8	0,00	0,00	1,4	0,03	65,65	0,26
LŁ	15,96	0,22	0,00	0,00	2,45	0,05	182,27	3,74	200,68	0,78
Razem	7288,36	100	8033,25	100	5408,42	100	4867,54	100	25597,57	100

*grunty leśne zalesione i niezalesione

V.5.2. BOGACTWO GATUNKOWE I STRUKTURA PIONOWA DRZEWOSTANÓW

Bogactwo gatunkowe drzewostanów dobrze charakteryzuje liczba gatunków wchodzących w ich skład. Drzewostany można podzielić na: jednogatunkowe, dwugatunkowe, trzygatunkowe, cztero- i więcej gatunkowe (pod uwagę wzięto jedynie warstwę drzew tworzących I, II, i III piętro drzewostanu). Lasy Nadleśnictwa Oleśnica Śląska charakteryzują się znacznym zróżnicowaniem gatunkowym drzewostanów. Udział powierzchni w poszczególnych grupach gatunkowych na poziomie nadleśnictwa jest

zbliżony. Największą powierzchnię zalesioną zajmują drzewostany trzygatunkowe (27%). Drzewostany jednogatunkowe, dwugatunkowe oraz cztero- i więcej gatunkowe posiadają podobny udział, po 24-25%. Większym zróżnicowaniem w udziale grup gatunkowych odznaczają się poszczególne obręby leśne.

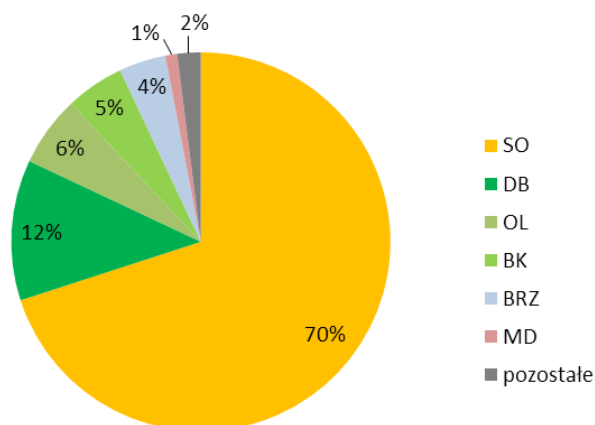
Tab. 25. Zestawienie powierzchni [ha] i miąższości [m³] drzewostanów wg grup wiekowych i bogactwa gatunkowego

Obręb, nadleśnictwo	Bogactwo gatunkowe, drzewostany	Powierzchnia* [ha]/miąższość [m ³]				
		Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
		<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
Obręb Grochowo	jednogatunkowe	252,00	841,35	312,31	1405,66	19,3
		64942	319843	120656	505442	23,8
	dwugatunkowe	503,70	1003,83	437,82	1945,35	26,7
		94664	360397	163909	618970	29,1
	trzygatunkowe	653,54	794,64	652,89	2101,07	28,9
		99541	269700	210220	579461	27,3
	cztero- i więcej gatunkowe	851,81	510,86	461,31	1823,98	25,1
		109574	170588	142234	422396	19,9
Obręb Twardogóra	jednogatunkowe	553,27	1224,93	662,09	2440,29	30,5
		138232	439521	235443	813197	37,2
	dwugatunkowe	565,45	818,93	527,27	1911,65	23,9
		107508	281107	191037	579653	26,5
	trzygatunkowe	922,42	638,32	561,21	2121,95	26,5
		129737	202273	168630	500640	22,9
	cztero- i więcej gatunkowe	959,22	275,44	294,78	1529,44	19,1
		122919	86077	80859	289855	13,3
Obręb Goszcz	jednogatunkowe	239,47	715,08	264,51	1219,06	22,6
		41470	246880	100384	388734	28,0
	dwugatunkowe	456,49	596,66	305,94	1359,09	25,2
		67236	191680	105946	364861	26,2
	trzygatunkowe	642,69	460,45	324,18	1427,32	26,5
		91591	140561	107451	339603	24,4
	cztero- i więcej gatunkowe	831,03	357,39	190,00	1378,42	25,6
		133596	110020	53353	296969	21,4
Obręb Oleśnica Śląska	jednogatunkowe	95,14	625,76	234,78	955,68	19,8
		20887	221490	88680	331057	25,6
	dwugatunkowe	168,11	472,47	174,10	814,68	16,9
		25809	149367	57313	232488	17,9
	trzygatunkowe	419,42	500,95	357,43	1277,80	26,5
		77088	147187	103636	327911	25,3
	cztero- i więcej gatunkowe	654,32	406,56	719,95	1780,83	36,9
		103114	118673	182127	403914	31,2
Nadleśnictwo Oleśnica Śląska	jednogatunkowe	1139,88	3407,12	1473,69	6020,69	23,6
		265532	1227734	545163	2038429	29,1
	dwugatunkowe	1693,75	2891,89	1445,13	6030,77	23,7
		295216	982552	518205	1795972	25,7
	trzygatunkowe	2638,07	2394,36	1895,71	6928,14	27,2
		397957	759720	589937	1747615	25,0
	cztero- i więcej gatunkowe	3296,38	1550,25	1666,04	6512,67	25,5

Obręb, nadleśnictwo	Bogactwo gatunkowe, drzewostany	Powierzchnia* [ha]/miąższość [m ³]				
		Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
		<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
		469203	485358	458573	1413134	20,2

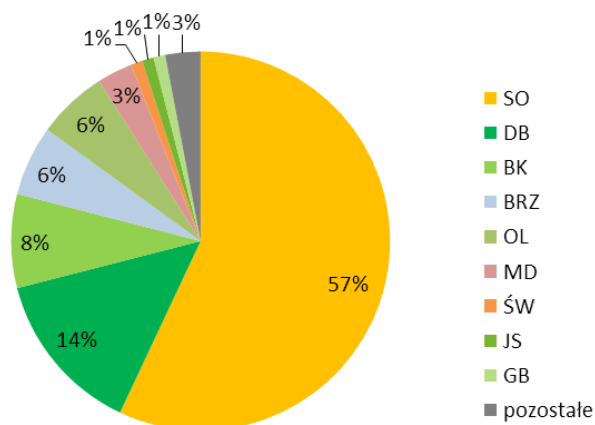
*grunty leśne zalesione

W Nadleśnictwie Oleśnica Śląska gatunkiem panującym w drzewostanach jest sosna, zajmująca 70% powierzchni leśnej zalesionej. Z pozostałych gatunków panujących większym udziałem odznaczają się dąb (12%), olsza (6%), buk (5%), brzoza (4%) i modrzew (1%). Pozostałe gatunki panujące w drzewostanach nadleśnictwa posiadają niewielki udział powierzchniowy (łącznie 2%), należą do nich m.in.: jesion, świerk, lipa, jawor, grab, osika, klon, wiąz, topola.

Ryc. 27. Struktura powierzchni udziału gatunków panujących w składach gatunkowych drzewostanów w Nadleśnictwie Oleśnica Śląska

Struktura powierzchni rzeczywistych składów gatunkowych w drzewostanach Nadleśnictwa Oleśnica Śląska jest zbliżona do struktury powierzchniowej gatunków panujących w tych drzewostanach. Dominującym gatunkiem w rzeczywistych składach gatunkowych jest sosna, zajmująca 57% powierzchni leśnej zalesionej. Większym udziałem powierzchniowym odznaczają się dąb (14%), buk (8%), brzoza (6%), olsza (6%) i modrzew (3%). Do pozostałych gatunków budujących drzewostany nadleśnictwa należą m.in.: świerk, jesion, grab, jawor, lipa, osika, wiąz, klon, topola.

Ryc. 28. Struktura powierzchni rzeczywistego udziału gatunków w składach gatunkowych drzewostanów w Nadleśnictwie Oleśnica Śląska

Budowa pionowa drzewostanów to jeden z podstawowych elementów określających charakter drzewostanów. Drzewostany można podzielić pod względem budowy pionowej na jednopiętrowe, dwupiętrowe, trzypiętrowe i wielopiętrowe oraz o budowie przerębowej w klasie odnowienia (KO) i klasie do odnowienia (KDO). Złożona budowa pionowa jest pochodną wielu czynników związanych zarówno z prowadzeniem gospodarki leśnej, jak również wynikającą z uwarunkowań siedliskowych i wysokościowych. Nerozerwalnie wiąże się ona ze zwarciem pionowym decydującym o stopniu wykorzystania światła. Im bardziej zróżnicowana jest budowa pionowa tym bardziej odporny jest drzewostan na ogólnie pojmowane czynniki szkodliwe.

Drzewostany Nadleśnictwa Oleśnica Śląska odznaczają się uproszczoną strukturą pionową. Dominują tu drzewostany jednopiętrowe, zajmujące blisko 87% powierzchni leśnej zalesionej nadleśnictwa. Drugą grupę stanowią drzewostany w klasie odnowienia i w klasie do odnowienia obejmujące blisko 11% powierzchni leśnej zalesionej. Pozostałą powierzchnię (ok. 2%) porastają drzewostany dwupiętrowe. Nie występują tu drzewostany wielopiętrowe i drzewostany o budowie przerębowej. Struktura drzewostanów w poszczególnych obrębach leśnych jest zbliżona do ogólnej struktury drzewostanów nadleśnictwa.

Tab. 26. Zestawienie powierzchni [ha] i miąższości [m³] drzewostanów wg grup wiekowych i struktury

Obręb, nadleśnictwo	Struktura drzewostanów, drzewostany	Powierzchnia* [ha]/ miąższość [m ³]				
		Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
		<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
Obręb Grochowo	jednopiętrowe	2260,27	3017,24	943,07	6220,58	85,5
		368610	1075393	366807	1810810	85,2
	dwupiętrowe	0,78	75,74	103,60	180,12	2,5
		112	31776	48829	80717	3,8

Obręb, nadleśnictwo	Struktura drzewostanów, drzewostany	Powierzchnia* [ha]/ miąższość [m ³]				
		Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
		<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
	w KO i KDO	0,00	57,70	817,66	875,36	12,0
		0	13359	221383	234742	11,0
Obręb Twardogóra	jednapiętrowe	2996,22	2938,00	1203,66	7137,88	89,2
		497071	1004356	425970	1927397	88,3
	dwupiętrowe	4,14	3,60	232,81	240,55	3,0
		1325	1179	91352	93856	4,3
	w KO i KDO	0,00	16,02	608,88	624,90	7,8
		0	3444	158647	162091	7,4
Obręb Goszcz	jednapiętrowe	2169,68	2057,46	499,76	4726,90	87,8
		333893	665384	194544	1193821	85,9
	dwupiętrowe	0,00	48,73	38,26	86,99	1,6
		0	19041	16268	35309	2,5
	w KO i KDO	0,00	23,39	546,61	570,00	10,6
		0	4715	156322	161037	11,6
Obręb Oleśnica Śląska	jednapiętrowe	1336,99	1971,15	704,25	4012,39	83,1
		226897	627068	243192	1097157	84,7
	dwupiętrowe	0,00	17,87	148,81	166,68	3,5
		0	5613	54462	60075	4,6
	w KO i KDO	0,00	16,72	633,20	649,92	13,5
		0	4037	134102	138139	10,7
Nadleśnictwo Oleśnica Śląska	jednapiętrowe	8763,16	9983,85	3350,74	22097,75	86,7
		1426471	3372201	1230513	6029185	86,2
	dwupiętrowe	4,92	145,94	523,48	674,34	2,6
		1436	57609	210911	269957	3,9
	w KO i KDO	0,00	113,83	2606,35	2720,18	10,7
		0	25554	670453	696008	9,9

*grunty leśne zalesione

V.5.3. POCHODZENIE DRZEWOSTANÓW

Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska drzewostany z nasadzeń zajmują powierzchnię 10 930,43 ha, co stanowi 42% powierzchni leśnej nadleśnictwa. Drzewostany z samosiewu to 800,50 ha, co stanowi 3% powierzchni leśnej. Drzewostany odrosłowe występują na 14,06 ha, a drzewostany z panującym gatunkiem obcym zajmują 369,48 ha. Na gruntach w zarządzie nadleśnictwa nie występują plantacje drzew szybko rosnących. Dla 54% powierzchni leśnej nadleśnictwa nie określono pochodzenia drzewostanów. Dane te są niepełne z uwagi na brak odnotowywania w poprzednich rewizjach pochodzenia drzewostanów. W ocenie ujęto całą I klasę wieku oraz w innych

klasach tylko te drzewostany, w których można było bezsprzecznie stwierdzić ich pochodzenie.

Tab. 27. Zestawienie powierzchni [ha] wg rodzajów i pochodzenia drzewostanów oraz grup wiekowych

Obręb, nadleśnictwo	Struktura drzewostanów, drzewostany	Powierzchnia* [ha]/ miąższość [m ³]				
		Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
		<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
Obręb Grochowo	z panującym gatunkiem obcym	96,76	50,48	5,12	152,36	2,1
		13516	11629	1319	26464	1,2
	odroślowe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
		0	0	0	0	0,0
	z samosiewu	75,30	60,37	8,39	144,06	1,9
		7518	16734	1302	25554	1,2
	z sadzenia	1545,55	309,68	855,70	2710,93	36,7
		214940	97403	239924	552267	25,7
	brak informacji	712,77	2818,49	1004,08	4535,34	61,4
		156400	1015112	396784	1568296	73,1
Obręb Twardogóra	z panującym gatunkiem obcym	66,04	3,28	0,00	69,32	0,9
		13844	774	0	14618	0,7
	odroślowe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
		0	0	0	0	0,0
	z samosiewu	64,79	27,26	25,31	117,36	1,5
		4592	8174	6834	19600	0,9
	z sadzenia	2254,73	369,53	701,16	3325,42	41,3
		346197	122333	191710	660239	30,1
	brak informacji	730,37	2563,29	1318,88	4612,54	57,3
		157990	879053	477426	1514469	69,0
Obręb Goszcz	z panującym gatunkiem obcym	7,44	20,48	0,84	28,76	0,5
		1257	5051	168	6477	0,5
	odroślowe	0,74	1,45	0,00	2,19	0,0
		157	573	0	730	0,1
	z samosiewu	201,52	186,23	57,35	445,10	8,2
		25518	46447	15451	87415	6,3
	z sadzenia	1822,66	814,29	448,21	3085,16	57,1
		296255	249226	131310	676791	48,5
	brak informacji	150,34	1142,97	579,70	1873,01	34,7
		12907	396682	220499	630088	45,2
Obręb Oleśnica Śląska	z panującym gatunkiem obcym	15,80	72,44	30,80	119,04	2,4
		2200	19096	12421	33717	2,6
	odroślowe	7,14	4,73	0,00	11,87	0,2
		1580	1563	0	3143	0,2
	z samosiewu	42,19	51,79	0,00	93,98	1,9
		7413	14583	0	21996	1,7
	z sadzenia	996,21	116,29	696,42	1808,92	36,8
		166929	33823	154713	355465	26,9
	brak informacji	303,30	1887,26	812,94	3003,50	61,1
		52626	601071	286358	940055	71,2
Nadleśnictwo Oleśnica Śląska	z panującym gatunkiem obcym	186,04	146,68	36,76	369,48	1,4
		30817	36551	13908	81276	1,2
	odroślowe	7,88	6,18	0,00	14,06	0,1

Obręb, nadleśnictwo	Struktura drzewostanów, drzewostany	Powierzchnia* [ha]/ miąższość [m ³]				
		Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
		<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
		1737	2136	0	3872	0,1
	z samosiewu	383,80	325,65	91,05	800,50	3,1
		45041	85938	23586	154565	2,2
	z sadzenia	6619,15	1609,79	2701,49	10930,43	42,4
		1024321	502785	717656	2244762	31,8
	brak informacji	1896,78	8412,01	3715,60	14024,39	54,4
		379922	2891918	1381067	4652907	65,9

*grunty leśne zalesione i niezalesione

V.5.4. ZGODNOŚĆ SKŁADU GATUNKOWEGO Z SIEDLISKIEM

Analizując zgodność składu gatunkowego drzewostanów w odniesieniu do siedliska wyróżniamy drzewostany:

- składzie zgodnym z warunkami siedliskowymi,
- składzie częściowo zgodnym z siedliskiem,
- niezgodne.

Drzewostany o składzie gatunkowym zgodnym z siedliskiem uznaje się wówczas, gdy gatunek główny (zgodnie z przyjętym typem drzewostanu) jest gatunkiem panującym i w składzie gatunkowym drzewostanu występują wszystkie gatunki przyjętego typu drzewostanu, zaś suma udziałów występujących gatunków typu drzewostanu stanowi, co najmniej 50% składu gatunkowego tego drzewostanu (przy ocenie uwzględnia się również II piętro oraz podrost w KO - proporcjonalnie do ich udziału w składzie drzewostanu).

Skład drzewostanów jest częściowo zgodny z siedliskiem, kiedy gatunek główny (zgodnie z przyjętym typem drzewostanu) jest gatunkiem panującym w drzewostanie lub gdy gatunek główny nie jest gatunkiem panującym i wraz z pozostałymi gatunkami typu drzewostanu stanowią, co najmniej 50% składu gatunkowego tego drzewostanu (przy ocenie uwzględnia się również II piętro oraz podrost w KO - proporcjonalnie do ich udziału w składzie drzewostanu).

Skład gatunkowy drzewostanów jest niezgodny z siedliskiem, jeżeli nie spełnia wymogów określonych powyżej, co oznacza, że gatunek główny (zgodnie z przyjętym typem drzewostanu) nie jest gatunkiem panującym i jednocześnie w składzie gatunkowym drzewostanu nie występują wszystkie gatunki przyjętego typu drzewostanu. W drzewostanach niezgodnych, dodatkowo wyróżnia się niezgodność obojętną – w przypadku, gdy zalecany gatunek liściasty zastąpiony jest przez inny gatunek liściasty oraz niezgodność negatywną - gdy zalecany gatunek liściasty oraz jodła i modrzew zastąpiony jest przez sosnę lub świerk.

Podczas prac taksacyjnych obecnej rewizji urządzenia lasu na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska dokonano oceny zgodności składu gatunkowego

drzewostanów z siedliskiem. Drzewostany zgodne z siedliskiem zajmują 26% powierzchni leśnej zalesionej nadleśnictwa. Drzewostany o składzie gatunkowym częściowo zgodnym z siedliskiem obejmują 70% powierzchni, zaś drzewostany niezgodne (obojętnie) z siedliskiem występują na 4% powierzchni leśnej zalesionej.

Tab. 28. Zestawienie powierzchni wg zgodności składu gatunkowego drzewostanów z siedliskiem

Obręb, nadleśnictwo	Siedliskowy typ lasu	Typ drzewostanu	Drzewostany o składzie gatunkowym					
			zgodnym		częściowo zgodnym		niezgodnym obojętnie	
			ha	%	ha	%	ha	%
Obręb Grochowo	BMŚW	BK SO	982,96	34,5	1860,56	65,3	7,59	0,3
	BMW	DB SO	35,31	34,0	63,62	61,2	5,02	4,8
	BŚW	SO	59,71	98,3	1,03	1,7	-	-
	LŁ	JS DB	-	-	15,19	95,2	0,77	4,8
	LMŚW	BK SO	726,85	43,1	925,73	54,9	34,22	2,0
		DB	-	-	1,83	100,0	-	-
		SO DB	137,86	10,2	1190,59	87,7	29,44	2,2
	LMW	SO DB	72,80	9,2	686,01	86,4	34,90	4,4
	LŚW	BK DB	0,50	0,6	75,69	98,3	0,79	1,0
		DB BK	16,09	6,0	246,31	91,4	7,17	2,7
LW	DB	6,68	20,4	26,06	79,6	-	-	
OL	OL	23,82	96,1	0,96	3,9	-	-	
Obręb Twardogóra	BMB	SO ŚW	-	-	2,20	100,0	-	-
	BMŚW	BK SO	856,86	21,6	3104,01	78,3	3,53	0,1
	BMW	DB SO	21,79	16,5	98,75	74,7	11,72	8,9
		OL JS	-	-	-	-	5,56	100,0
	BŚW	SO	147,34	79,1	38,84	20,9	-	-
	LMŚW	BK SO	11,75	10,9	94,90	88,0	1,14	1,1
		DB	44,80	69,8	19,34	30,2	-	-
		OL JS	-	-	4,64	100,0	-	-
	LMW	SO DB	393,97	14,8	2246,86	84,1	30,14	1,1
		OL JS	-	-	7,31	100,0	-	-
		SO DB	22,28	9,0	171,46	69,1	54,26	21,9
	LŚW	BK DB	65,82	19,2	211,99	61,9	64,40	18,8
	LW	DB	12,24	13,8	56,53	63,9	19,71	22,3
		OL JS	-	-	23,94	63,8	13,57	36,2
OL	OL	26,21	100,0	-	-	-	-	
	OL JS	-	-	51,22	100,0	-	-	
OLJ	OL JS	-	-	62,16	96,7	2,09	3,3	
Obręb Goszcz	BMŚW	BK SO	519,84	39,7	775,70	59,2	13,92	1,1
	BMW	DB SO	75,60	14,6	436,74	84,1	6,98	1,3
	BŚW	SO	217,44	94,6	11,31	4,9	1,01	0,4
	LŁ	JS DB	2,45	100,0	-	-	-	-
	LMŚW	BK SO	674,40	31,6	1431,92	67,1	27,23	1,3
		LP DB	-	-	0,66	100,0	-	-
		OL JS	-	-	0,96	100,0	-	-
		SO DB	11,53	3,9	258,05	87,1	26,69	9,0
	LMW	LP DB	-	-	0,77	100,0	-	-
OL JS		-	-	1,64	100,0	-	-	
SO DB		39,58	9,4	287,41	68,2	94,57	22,4	

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Obręb, nadleśnictwo	Siedliskowy typ lasu	Typ drzewostanu	Drzewostany o składzie gatunkowym					
			zgodnym		częściowo zgodnym		niezgodnym obojętnie	
			ha	%	ha	%	ha	%
	LŚW	BK DB	4,72	12,4	32,02	84,2	1,28	3,4
		DB BK	14,62	5,3	236,64	86,3	23,08	8,4
		LP DB	-	-	2,90	100,0	-	-
	LW	DB	18,07	13,7	78,28	59,2	35,98	27,2
		OL JS	-	-	1,81	100,0	-	-
	OL	OL	3,70	55,3	2,99	44,7	-	-
OL JS		-	-	-	-	11,40	100,0	
Obręb Oleśnica Śląska	BMŚW	DB SO	408,00	46,5	447,98	51,1	20,52	2,3
	BMW	DB SO	71,07	67,2	34,71	32,8	-	-
	BŚW	SO	1,98	100,0	-	-	-	-
	LŁ	JS DB	21,39	17,3	72,18	58,3	30,28	24,4
		JS WZ DB	-	-	23,32	100,0	-	-
		LP DB	-	-	29,61	100,0	-	-
	LMŚW	LP DB	-	-	1,95	100,0	-	-
		SO DB	91,28	8,6	922,13	87,0	46,11	4,4
	LMW	LP DB	6,99	19,7	28,53	80,3	-	-
		SO DB	55,01	8,4	513,42	78,8	83,49	12,8
	LŚW	BK DB	17,28	13,0	105,04	79,3	10,16	7,7
		JS WZ DB	-	-	7,68	100,0	-	-
		LP DB	23,71	26,1	66,74	73,5	0,38	0,4
	LW	DB	411,05	37,1	475,48	42,9	220,78	19,9
		LP DB	261,01	46,5	281,65	50,2	18,57	3,3
OL	OL	18,11	100,0	-	-	-	-	
OLJ	OL JS	-	-	1,40	100,0	-	-	
Nadleśnictwo Oleśnica Śląska	BMB	SO ŚW	-	-	2,20	100,0	-	-
	BMŚW	BK SO	2359,66	29,0	5740,27	70,6	25,04	0,3
		DB SO	408,00	46,5	447,98	51,1	20,52	2,3
	BMW	DB SO	203,77	23,7	633,82	73,6	23,72	2,8
		OL JS	-	-	-	-	5,56	100,0
	BŚW	SO	426,47	89,1	51,18	10,7	1,01	0,2
	LŁ	JS DB	23,84	16,8	87,37	61,4	31,05	21,8
		JS WZ DB	-	-	23,32	100,0	-	-
		LP DB	-	-	29,61	100,0	-	-
	LMŚW	BK SO	1413,00	36,0	2452,55	62,4	62,59	1,6
		DB	44,80	67,9	21,17	32,1	-	-
		LP DB	-	-	2,61	100,0	-	-
		OL JS	-	-	5,60	100,0	-	-
		SO DB	634,64	11,8	4617,63	85,8	132,38	2,5
	LMW	LP DB	6,99	19,3	29,30	80,7	-	-
		OL JS	-	-	8,95	100,0	-	-
		SO DB	189,67	9,0	1658,30	78,4	267,22	12,6
	LŚW	BK DB	88,32	15,0	424,74	72,0	76,63	13,0
		DB BK	30,71	5,6	482,95	88,8	30,25	5,6
		JS WZ DB	-	-	7,68	100,0	-	-
		LP DB	23,71	25,3	69,64	74,3	0,38	0,4
	LW	DB	448,04	32,9	636,35	46,8	276,47	20,3
		LP DB	261,01	46,5	281,65	50,2	18,57	3,3
OL JS		-	-	25,75	65,5	13,57	34,5	
OL	OL	71,84	94,8	3,95	5,2	-	-	

Obręb, nadleśnictwo	Siedliskowy typ lasu	Typ drzewostanu	Drzewostany o składzie gatunkowym					
			zgodnym		częściowo zgodnym		niezgodnym obojętnie	
			ha	%	ha	%	ha	%
		OL JS	-	-	51,22	81,8	11,40	18,2
	OLJ	OL JS	-	-	63,56	96,8	2,09	3,2

*grunty leśne zalesione

V.1. FORMY DEGENERACJI EKOSYSTEMÓW LEŚNYCH

V.1.1. BOROWACENIE

Zjawisko borowacenia, zwane także pinetyzacją, określa się w drzewostanach na siedliskach borów mieszanych, lasów mieszanych i lasów. Polega ono na ponadnormatywnym udziale gatunków iglastych, takich jak sosna czy świerk w składzie gatunkowym drzewostanów. W zależności od udziału sosny lub świerka w górnej warstwie drzew wyróżniono następujące stopnie borowacenia:

- słabe, jeżeli udział sosny i świerka w składzie gatunkowym drzewostanu wynosi: ponad 80% na siedliskach borów mieszanych, 50-80% na siedliskach lasów mieszanych, 10-30% na siedliskach lasowych,
- średnie, jeżeli udział sosny lub świerka wynosi: ponad 80% na siedliskach lasów mieszanych, 30-60% na siedliskach lasowych,
- mocne, jeżeli udział sosny i świerka w składzie gatunkowym drzewostanu wynosi ponad 60% na siedliskach lasowych.

Tab. 29. Zestawienie powierzchni [ha] według form degeneracji lasu - borowacenie

Obręb, nadleśnictwo	Stopień borowacenia	Powierzchnia* [ha]				
		Wiek			Ogółem [ha]	Ogółem [%]
		<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
Obręb Grochowo	brak	894,10	716,03	299,31	1909,44	26,2
	słabe	1053,09	1784,02	1071,37	3908,48	53,7
	średnie	287,21	629,21	470,40	1386,82	19,1
	mocne	26,65	21,42	23,25	71,32	1,0
Obręb Twardogóra	brak	1151,93	576,82	396,15	2124,90	26,6
	słabe	1598,46	2003,31	1217,09	4818,86	60,2
	średnie	231,35	363,29	419,65	1014,29	12,7
	mocne	18,62	14,20	12,46	45,28	0,6
Obręb Goszcz	brak	892,55	536,94	118,58	1548,07	28,8
	słabe	1045,01	1159,66	517,63	2722,30	50,6
	średnie	229,69	408,74	445,90	1084,33	20,1
	mocne	2,43	24,24	2,52	29,19	0,5
Obręb Oleśnica Śląska	brak	823,24	833,88	984,38	2641,50	54,7
	słabe	399,11	899,58	299,84	1598,53	33,1
	średnie	103,27	252,56	190,32	546,15	11,3
	mocne	11,37	19,72	11,72	42,81	0,9

Obręb, nadleśnictwo	Stopień borowacenia	Powierzchnia* [ha]				
		Wiek			Ogółem [ha]	Ogółem [%]
		<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
Nadleśnictwo Oleśnica Śląska	brak	3761,82	2663,67	1798,42	8223,91	32,3
	słabe	4095,67	5846,57	3105,93	13048,17	51,2
	średnie	851,52	1653,80	1526,27	4031,59	15,8
	mocne	59,07	79,58	49,95	188,60	0,7

*grunty leśne zalesione

Według powyższego zestawienia drzewostany Nadleśnictwa Oleśnica Śląska na ponad połowie powierzchni leśnej zalesionej wykazują słabe zjawisko borowacenia. Borowacenie w stopniu średnim stwierdzono na blisko 16% powierzchni, natomiast drzewostany o borowaceniu w stopniu mocnym zajmują tylko 0,7% powierzchni leśnej zalesionej. Natomiast na 32% powierzchni leśnej zalesionej nie odnotowano zjawiska borowacenia.

V.1.2. NEOFITYZACJA

Forma degeneracji lasu polegająca na wprowadzeniu sztucznym lub samoistnym wnikaniu do drzewostanów gatunków obcych drzew i krzewów nosi miano neofityzacji. Drzewostany posiadające w swoim składzie gatunkowym, co najmniej 10% gatunków obcego pochodzenia tj.: dęba czerwonego, robinie akacjową, daglezie zieloną, czeremchę amerykańską, sosnę wejmutkę, oraz klona jesionolistnego wykazano w obszarze nadleśnictwa, jako zdegenerowane pod względem neofityzacji. Neofity zostały zaewidencjonowane podczas prac urzędniowych w składzie gatunkowym drzewostanu we wszystkich warstwach, przy czym w warstwie podszytu nie notowano procentowego udziału poszczególnych gatunków. W zestawieniu tabelarycznym gatunki neofitów występujące w podszytu znajdują się w kolumnie „wiek <= 40 lat”. Wszystkie neofity są wynikiem prowadzenia gospodarki leśnej i zostały wprowadzone sztucznie.

Tab. 30. Wykaz gatunków obcych występujących w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Gatunek	Powierzchnia* [ha]				
	Wiek			Ogółem	%
	<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
klon jesionolistny	-	-	0,28	0,28	0,00
sosna wejmutka	3,61	1,65	0,39	5,65	0,02
czeremcha amerykańska	3,89	2,02	0,64	6,55	0,03
daglezia zielona	10,86	0,07	3,41	14,34	0,06
robinia akacjowa	17,32	47,43	8,20	72,95	0,29
dąb czerwony	55,66	26,83	20,56	103,05	0,40
Razem	91,34	78,00	33,48	202,82	0,80

*grunty leśne zalesione

Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska zjawisko neofityzacji występuje w niewielkim stopniu. Ogólna powierzchnia zajmowana przez gatunki obce wynosi 203 ha, co stanowi 0,8% powierzchni leśnej zalesionej nadleśnictwa. Wszystkie gatunki neofitów występujące jako domieszki miejscami lub pojedynczo nie zostały uwzględnione w powyższym zestawieniu ze względu na niewielkie znaczenie. Z gatunków obcych największe powierzchnie w drzewostanach zajmuje dąb czerwony (103 ha), występujący niemal we wszystkich klasach wieku. Z uwagi na niekorzystne zjawiska, jakie są następstwem procesu neofityzacji należy dążyć do eliminowania obcych gatunków ze środowiska leśnego.

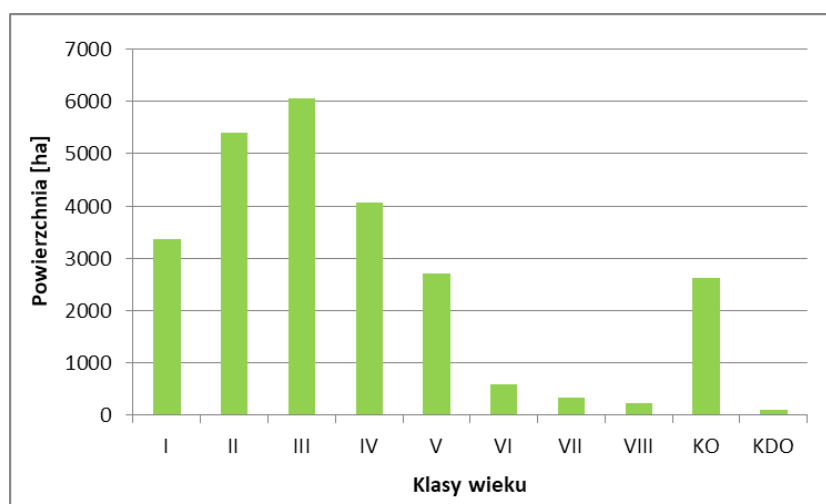
V.1.3. MONOTYPIZACJA

Monotypizacja to ujednoczenie gatunkowe i wiekowe drzewostanu, uproszczenie struktury warstwowej będące efektem gospodarki leśnej opartej na systemie zrębowym lub przerębowym. Przejawia się w skrajnym zubożeniu składu gatunkowego drzewostanu do jednego - dwóch gatunków lasotwórczych.

Drzewostany Nadleśnictwa Oleśnica Śląska odznaczają się uproszczoną strukturą pionową. Dominują tu drzewostany jednopiętrowe, zajmujące blisko 87% powierzchni leśnej zalesionej nadleśnictwa. Drugą grupę stanowią drzewostany w klasie odnowienia i w klasie do odnowienia obejmujące blisko 11% powierzchni leśnej zalesionej. Pozostałą powierzchnię (ok. 2%) porastają drzewostany dwupiętrowe. Oleśnica Śląska charakteryzują się znacznym zróżnicowaniem gatunkowym drzewostanów. Największą powierzchnię zalesioną zajmują drzewostany trzygatunkowe (27%). Drzewostany jednogatunkowe, dwugatunkowe oraz cztero- i więcej gatunkowe posiadają podobny udział, po 24-25%. Wśród gatunków w rzeczywistych składach gatunkowych dominuje sosna, zajmująca 57% powierzchni leśnej zalesionej. Do pozostałych gatunków budujących drzewostany nadleśnictwa należą m.in.: dąb, buk, brzoza, olsza, modrzew, świerk, jesion, grab, jawor, lipa, osika, wiąz, klon, topola.

V.1.4. JUWENALIZACJA

Juwenalizacja to jedna z form degeneracji ekosystemu leśnego polegająca na utrzymywaniu drzewostanu w młodym stadium rozwojowym poprzez cykliczne zręby. W lasach użytkowanych gospodarczo wiek zbiorowiska leśnego wyznacza wiek rębności gatunku głównego. Po zrębie sadzona jest nowa, młoda generacja drzew. Takie wielkopowierzchniowe „odmłodzenie” drzewostanu czasowo zaburza strukturę i funkcję ekosystemu i ogranicza znaczenie lasu dla podtrzymania różnorodności biologicznej.

Ryc. 29. Powierzchniowa struktura klas wieku drzewostanów w Nadleśnictwie Oleśnica Śląska

Przeciętny drzewostanów w Nadleśnictwie Oleśnica Śląska wynosi 59 lat, przy czym najwyższy jest w obrębie Oleśnica Śląska 66 lat, najniższy w obrębie Goszcz - 55 lat, w pozostałych obrębach średni wiek drzewostanów wynosi 57 lat w obrębie Twardogóra i 60 lat w obrębie Grochowo. W nadleśnictwie wyraźnie dominują drzewostany w II i III klasie wieku, których udział powierzchniowy wynosi odpowiednio 21% i 24%. Większe powierzchnie zajmują również drzewostany w I, IV, V klasie wieku i drzewostany w klasie odnowienia. Najmniejsze powierzchnie zajmują drzewostany w wieku powyżej 100 lat i drzewostany w klasie do odnowienia.

VI. ZAGROŻENIA

VI.1. ZANIECZYSZCZENIE POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO

Cykliczna ocena jakości powietrza jest wykonywana na podstawie ustawy *Prawo ochrony środowiska* (t.j. Dz.U. 2021 poz. 1973 z późn. zm.) oraz przepisów prawa Unii Europejskiej przeniesionych do ustawodawstwa krajowego. Zgodnie z załącznikiem do uchwały z dnia 7 lipca 2022 r. o zmianie ustawy – *Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw* (Dz.U. 2022 poz. 1576) oceny tej dokonuje się w ramach wyróżnionych stref. Obszar Nadleśnictwa Oleśnica Śląska znajduje się w zasięgu dwóch z nich – aglomeracji wrocławskiej obejmującej miasto Wrocław oraz strefy dolnośląskiej obejmującej powiat milicki, oleśnicki, trzebnicki i wrocławski. Oceny jakości powietrza dokonuje się ze względu na ochronę zdrowia ludzi i ochronę roślin. Ze względu na ochronę zdrowia ludzi ocenia się 12 substancji - dwutlenek siarki, dwutlenek azotu, tlenek węgla, benzen, ozon, pył zawieszony PM10, pył zawieszony PM2.5 oraz substancje zawarte w pyłe zawieszonym PM10: ołów, arsen, kadm, nikiel, benzo(a)piren. Natomiast ze względu na ochronę roślin bada się 3 substancje - dwutlenek siarki, tlenki azotu i ozon. Podstawą oceny jakości powietrza stanowią poziomy substancji w powietrzu - dopuszczalne, docelowe, cele długoterminowe i alarmowe, liczby przekroczeń określonego poziomu, a także terminy osiągnięcia danego poziomu. Poziomy danych substancji są zróżnicowane względu na ochronę zdrowia ludzi i ochronę roślin. (źródło: *Roczna ocena jakości powietrza w województwie dolnośląskim, raport wojewódzki za 2021 r.*, RWMŚ we Wrocławiu).

Wyniki klasyfikacji strefy dolnośląskiej i aglomeracji wrocławskiej za 2021 rok, ze względu na ochronę zdrowia ludzi nie były zadowalające. Odnotowano znaczne przekroczenia dopuszczalnych norm pyłu zawieszonego PM10, pyłu zawieszonego PM2,5 (II faza i I faza) i poziomów docelowych arsenu i benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10 w strefie dolnośląskiej oraz dwutlenku azotu, pyłu zawieszonego PM2,5 (II faza) i poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10 w aglomeracji wrocławskiej. Ponadto w całym województwie dolnośląskim został przekroczony poziom celu długoterminowego ozonu. Stężenia dwutlenku siarki, benzenu, tlenku węgla, oraz oznaczanych w pyłe PM10: ołowiu, kadmu i niklu na większości stacji pomiarowych utrzymały się na zadowalającym poziomie (poniżej dopuszczalnych norm). Ze względu na ochronę roślin nie stwierdzono przekroczeń poziomów dopuszczalnych dwutlenku siarki, tlenków azotu i poziomu docelowego ozonu, jedyne obserwowane przekroczenia dotyczyły ozonu w odniesieniu do poziomu celu długoterminowego w strefie dolnośląskiej. Przekroczenia poziomów dopuszczalnych ww. substancji wpłynęły na ogólną ocenę stref i wskazanie potrzeb realizacji działań naprawczych mających na celu poprawę jakości powietrza (źródło: *Roczna*

ocena jakości powietrza w województwie dolnośląskim, raport wojewódzki za 2021 r., RWMŚ we Wrocławiu). W ramach działań na rzecz poprawy jakości powietrza na terenie stref województwa dolnośląskiego od 2010 r. wdrażane są programy ochrony powietrza. Aktualnie obowiązującym dokumentem jest „*Program ochrony powietrza dla stref w województwie dolnośląskim, w których w 2018 r. zostały przekroczone poziomy dopuszczalne i docelowe substancji w powietrzu wraz z planem działań krótkoterminowych*”, przyjęty Uchwałą Nr XXI/505/20 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 16 lipca 2020 r. Ponadto na terenie województwa dolnośląskiego od 2017 r. funkcjonują tzw. „uchwały antysmogowe” wprowadzające ograniczenia w spalaniu paliw.

W 2021 roku monitoring jakości powietrza w ramach systemu Państwowego Monitoringu Środowiska był prowadzony w dwóch stacjach pomiarowych zlokalizowanych na obszarze Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - w Oleśnicy (stacja miejska) oraz we Wrocławiu na ul. Bartniczej (stacja podmiejska), w bliższym sąsiedztwie obszaru nadleśnictwa znajdowały się stacje rozmieszczone we Wrocławiu na ul. Na Grobli, ul. Orzechowej, ul. Korzeniowskiego i al. Wiśniowej oraz w Trzebnicy. W dalszym sąsiedztwie nadleśnictwa monitoring dokonano w Oławie i Miliczu. Zakres prowadzonego monitoringu na stacjach zlokalizowanych na obszarze Nadleśnictwa Oleśnica Śląska obejmował pomiary stężeń dwutlenku azotu i ozonu na stacji we Wrocławiu na ul. Bartniczej oraz benzo(a)pirenu i pyłu zawieszonego PM₁₀ na stacji w Oleśnicy. Na stacjach w sąsiedztwie nadleśnictwa pomiarem objęto znacznie więcej substancji. W ocenie rocznej jakości powietrza za 2021 r. dla obszaru gmin zlokalizowanych w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa wykazano przekroczenia zanieczyszczeń powietrza benzo(a)pirenem (poziomu docelowego), dwutlenku azotu (poziomu dopuszczalnego), ozonu (poziomu długoterminowego), pyłu zawieszonego PM_{2.5} (poziomu dopuszczalnego II fazy) (źródło: *Roczna ocena jakości powietrza w województwie dolnośląskim, raport wojewódzki za 2021 r.*, RWMŚ we Wrocławiu).

Ozon jest produktem reakcji fotochemicznych z udziałem zanieczyszczeń emitowanych do powietrza, jego najwyższe stężenia rejestrowane są w okresie letnim, okresie dużego nasłonecznienia. Poziom zanieczyszczenia powietrza ozonem ze względu na ochronę zdrowia ludzi ocenia się w odniesieniu do poziomu docelowego stężenia 8-godzinne 120 µg/m³, z dopuszczalną liczbą przekroczeń 25 dni w ciągu roku (średnio w ciągu ostatnich 3 lat). W okresie badawczym 2019-2021 na żadnej ze stacji pomiarowych w województwie dolnośląskim nie odnotowano przekroczenia poziomu docelowego ozonu, średnia liczba dni z przekroczeniem poziomu docelowego była mniejsza niż 25 dni. Natomiast jedną z najwyższych średnich z serii pomiarowych zarejestrowano na stacji podmiejskiej we Wrocławiu przy ul. Bartniczej, znajdującej się na obszarze Nadleśnictwa Oleśnica Śląska. W odniesieniu do poziomu celu długoterminowego, niedopuszczającego

żadnych dni ze stężeniami ozonu powyżej $120 \mu\text{g}/\text{m}^3$, wykazano przekroczenia we wszystkich stacjach pomiarowych w województwie dolnośląskim. Przyczynami przekroczeń tych stężeń była wysoka temperatura i duże nasłonecznienie w okresie wiosenno-letnim, które sprzyjają formowaniu się ozonu w powietrzu, a także emisja prekursorów ozonu, głównie z sektora transportu samochodowego (źródło: *Roczna ocena jakości powietrza w województwie dolnośląskim, raport wojewódzki za 2021 r.*, RWMS we Wrocławiu).

W 2021 roku na wszystkich stanowiskach pomiarowych benzo(a)pirenu w województwie dolnośląskim stwierdzono przekroczenie średniorocznego poziomu docelowego ($1 \text{ ng}/\text{m}^3$), określonego ze względu na ochronę zdrowia ludzi. Odnotowane we Wrocławiu stężenia średnioroczne wynosiły $2\text{-}3 \text{ ng}/\text{m}^3$, w Oleśnicy i Oławie po $3 \text{ ng}/\text{m}^3$, Miliczu $5 \text{ ng}/\text{m}^3$. Stężenia benzo(a)pirenu, którego źródłem jest spalanie paliw stałych do celów grzewczych (niska emisja), na wszystkich stanowiskach wzrastały wielokrotnie w sezonie grzewczym. Poprawę jakości powietrza w województwie dolnośląskim w odniesieniu do odnotowanych stężeń benzo(a)pirenu rejestrowano w wieloleciu 2012-2019, natomiast kolejne lata 2020-2021 wykazały ponowny wzrost stężeń benzo(a)pirenu (źródło: *Roczna ocena jakości powietrza w województwie dolnośląskim, raport wojewódzki za 2021 r.*, RWMS we Wrocławiu).

W 2021 roku na obszarze nadleśnictwa i w najbliższym jego sąsiedztwie nie odnotowano przekroczenia dopuszczalnej liczby dni z ponadnormatywnymi stężeniami średniodobowymi pyłu zawieszonego PM₁₀ (stężenie $>50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ częściej niż 35 dni w roku) określonej ze względu na ochronę zdrowia ludzi. Dodatkowo na żadnej z tych stacji pomiarowej nie stwierdzono ponadnormatywnych stężeń średniorocznych przekraczających poziomu normatywnego ($>40 \mu\text{g}/\text{m}^3$). Do najwyższych z tych stężeń na obszarze województwa dolnośląskiego należały wyniki pomiarów na stacji w Legnicy, Nowej Rudzie, Kłodzku i Środzie Śląskiej. Natomiast na kilkunastu stacjach w województwie dolnośląskim wystąpiły przekroczenia poziomu informowania społeczeństwa ($100 \mu\text{g}/\text{m}^3$), dotyczyły one m.in. stacji w Miliczu (2 dni) oraz stacji we Wrocławiu ul. Orzechowa (1 dzień) i ul. Korzeniowskiego (2 dni). Wyniki pomiarów z wielolecia 2012-2021 wykazują spadek stężeń średnich rocznych pyłu zawieszonego PM₁₀ na terenie województwa dolnośląskiego, w tym we Wrocławiu (o ponad 30%), w Oławie (o 32%), w Oleśnicy (o 32%), największe ograniczenie liczby dni z przekroczeniami normy 24-godzinnej odnotowano m.in. we Wrocławiu (o ponad 50%), w Oławie (o 53%) i w Oleśnicy (o 57%). Pomiar pyłu zawieszonego PM_{2.5} wykazały przekroczenia normy średniorocznej ($20 \mu\text{g}/\text{m}^3$) w aglomeracji wrocławskiej oraz w strefie dolnośląskiej, przekroczenia norm zarejestrowano m.in. na stacji we Wrocławiu al. Wiśniowa oraz w Miliczu. Średnioroczne stężenia pyłu zawieszonego PM_{2,5} wykazują spadek na przestrzeni lat 2012-2021 na większości stacji pomiarowych w województwie dolnośląskim, jedne z największych redukcji tych stężeń

odnotowano we Wrocławiu (spadek o 30%). Przyczyną wysokich stężeń pyłów zawieszonych, obok wzmożonej emisji zanieczyszczeń pochodzących z procesów spalania paliw do celów grzewczych (niska emisja), transportu drogowego, emisji przemysłowych, są również niekorzystne warunki meteorologiczne - występowanie niskich temperatur, brak wiatru oraz inwersja termiczna, przyczyniające się do kumulowania zanieczyszczeń na danym obszarze (źródło: *Roczna ocena jakości powietrza w województwie dolnośląskim, raport wojewódzki za 2021 r.*, RWMŚ we Wrocławiu).

Oceny jakości powietrza ze względu na ochronę roślin dokonuje się na obszarze całego kraju, za wyjątkiem terenów zamkniętych lub instalacji przemysłowych, miejsc niezamieszkałych, do których obowiązuje zakaz wstępu, jezdni dróg i pasów dzielących drogi, z wyjątkiem sytuacji, w której piesi mają dostęp do pasa dzielącego drogę, a także aglomeracji o liczbie mieszkańców przekraczającej 250 tysięcy i miast stanowiących samodzielne strefy. Zgodnie z powyższym na obszarze województwa dolnośląskiego ocena ta dotyczyła wyłącznie strefy dolnośląskiej. W ocenie uwzględniono wyniki pomiarów ze stacji pozamiejskich. W bliskim sąsiedztwie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska nie zlokalizowano stacji kontrolujących poziom zanieczyszczenia powietrza pod kątem ochrony roślin. Najbliższe takie stacje (Czerniawa, Osieczów, Śnieżka) znajdują się w znacznym oddaleniu od nadleśnictwa, a uzyskane w nich wyniki stanowią tło modelowania na pozostałych obszarach. W 2021 roku, jak i w latach poprzednich, notowane stężenia dwutlenku siarki nie wykazały przekroczeń dopuszczalnego poziomu średniorocznego ($20 \mu\text{g}/\text{m}^3$) oraz dopuszczalnego poziomu w porze zimowej ($20 \mu\text{g}/\text{m}^3$), określonych ze względu na ochronę roślin. Rozpatrując wieloletnie (2012-2022) pomiary dwutlenku siarki na terenach pozamiejskich województwa dolnośląskiego zauważa się utrzymywanie się niskich stężeń dwutlenku siarki w tym okresie. Wyniki modelowania jakości powietrza pod względem zanieczyszczenia tlenkami azotu nie wykazały przekroczeń średniorocznego poziomu dopuszczalnego $30 \mu\text{g}/\text{m}^3$, określonych ze względu na ochronę roślin. Stężenia te utrzymywały się na poziomie 20% normy w Czerniawie i 30% normy w Osieczowie. Niskie stężenia tlenków azotów na obszarach pozamiejskich notowane były w całym okresie 2012-2021. Na całym obszarze województwa dolnośląskiego poziom zanieczyszczenia powietrza ozonem, w odniesieniu do kryterium ochrony roślin został oceniony jako wysoki. W 2021 roku nie odnotowano przekroczenia poziomu docelowego ozonu ($\text{AOT}_{40} = 18000 \mu\text{g}/\text{m}^3 \cdot \text{h}$) na żadnej ze stacji, natomiast wszystkie stacje monitoringowe wykazały znaczne przekroczenia poziomu celu długoterminowego ($\text{AOT}_{40} = 6000 \mu\text{g}/\text{m}^3 \cdot \text{h}$). Poziom współczynnika AOT_{40} ulegał znacznym wahaniom w ciągu kolejnych lat badań, najwyższe stężenia ozonu odnotowano w 2018 r. w stacji w Osieczowie i Czerniawie. Zmienność poziomów ozonu zależna jest zarówno od warunków pogodowych jak i od substancji

stanowiących prekursorzy ozonu (źródło: *Roczna ocena jakości powietrza w województwie dolnośląskim, raport wojewódzki za 2021 r.*, RWMŚ we Wrocławiu).

W województwie dolnośląskim na dwóch stacjach, w Legnicy i na Śnieżce prowadzone są badania chemizmu opadów atmosferycznych. W sposób ciągły, w cyklach miesięcznych, zbierany jest opad atmosferyczny mokry oraz wykonywane jest oznaczenie ilościowe zebranych próbek. Prowadzone są również pomiary i obserwacje wysokości, rodzaju opadu, kierunku i prędkości wiatru oraz temperatury powietrza. Analizie podlegają takie wskaźniki jak: wartości pH, przewodność elektryczna właściwa, chlorki, siarczany, azot azotynowy i azotanowy, azot amonowy, azot Kjeldahla, fosfor ogólny, sód, potas, wapń, magnez, cynk, miedź, ołów, kadm, nikiel i chrom. W 2020 roku w Legnicy zaobserwowano wyższe niż w poprzednim roku wysokości sum opadów (o ok. 32% wyższe niż w 2019 r.). W opadach mokrych odnotowano niższe niż w poprzednim roku wielkości średnich rocznych stężeń ważonych dla chlorków, siarczanów, azotu azotynowego i azotanowego, azotu amonowego, azotu ogólnego i fosforu ogólnego, sodu, potasu, wapnia, magnezu, cynku, kadmu oraz wolnych jonów wodorowych, a także przewodności elektrycznej właściwej. Wyższą depozycję odnotowano jedynie dla miedzi, ołowiu, niklu i chromu. W 2020 roku na Śnieżce obserwowano nieco niższe wysokości opadów niż w poprzednim roku (o ok. 5%). Na stacji odnotowano niższe niż w 2019 roku wielkości średnich rocznych stężeń ważonych siarczanów, chlorków, azotu azotynowego i azotanowego, azotu amonowego, azotu ogólnego, sodu, potasu, wapnia, cynku, miedzi, magnezu, kadmu, ołowiu, niklu i wolnych jonów wodorowych oraz wielkości przewodności elektrycznej właściwej. Wyższe były natomiast średnie roczne stężenia fosforu ogólnego i chromu ogólnego. Odnotowano średnie ważone wartości pH na poziomie 5,62. Monitoring chemizmu opadów atmosferycznych i ocena depozycji zanieczyszczeń do podłoża stanowi źródło wiedzy na temat jakości wód opadowych oraz przestrzennym rozkładzie mokrej depozycji zanieczyszczeń w ujęciu regionalnym i krajowym. Monitoring ten dostarcza informacji o przyczynach zanieczyszczeń i stanowi podstawę do określenia tendencji zmian mokrej depozycji (źródło: *Ocena jakości powietrza na terenie województwa dolnośląskiego w 2020 roku*, RWMŚ we Wrocławiu).

VI.2. STREFY ZAGROŻENIA PRZEMYSŁOWEGO

Drzewostany Nadleśnictwa Oleśnica Śląska znajdują się w I strefie uszkodzeń przemysłowych. Strefy zostały przyjęte zgodnie z ustaleniami w poprzedniej rewizji PUL, dla gruntów nowodoszłych przyjęto informacje z najbliższej przylegających oddziałów.

VI.3. STAN I KSZTAŁTOWANIE SIĘ STOSUNKÓW WODNYCH

VI.3.1. STAN CZYSTOŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH I PODZIEMNYCH

Program wodno-środowiskowy kraju (PWŚK) jako jeden z podstawowych dokumentów planistycznych, opracowany zgodnie z zapisami ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. *Prawo wodne* (tekst jednolity Dz.U. 2021 poz. 2233 z późn. zm.), stanowi realizację wymagań wskazanych w Dyrektywie 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej, tzw. Ramowej Dyrektywie Wodnej (RDW) w zakresie konieczności opracowania programów działań. Zgodnie z art. 11 RDW PWŚK uwzględnia podział kraju na obszary dorzeczy, stanowiące jednostki podziału dla zarządzania zasobami wodnymi. Dla każdego obszaru dorzecza opracowuje się plan gospodarowania wodami. W 2016 roku plany gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy (aPGW) zostały zaktualizowane i regulują działania w gospodarce wodnej w latach 2016-2021. Obecnie prowadzone są prace zmierzające do opracowania II aktualizacji planów gospodarowania wodami. Na podstawie art.3 pkt3) ustawy z dnia 17 listopada 2021 r. (Dz. U. 2021 poz. 2368) plany gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy w rozumieniu art. 318 ust. 1 ustawy *Prawo wodne*, podlegają przeglądowi i aktualizacji do dnia 22 grudnia 2022 r. Należy podkreślić, że wraz ze zmianą ustawy *Prawo wodne* pojęcie programu wodno-środowiskowego kraju nie jest już wymieniane, natomiast zgodnie z art. 318.1. ustawy (tekst jednolity Dz.U. 2021 poz. 2233 z późn. zm.) Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza zawierać ma „zestaw działań z uwzględnieniem sposobów osiągania ustanawianych celów środowiskowych wraz z jego podsumowaniem”.

Obszar Nadleśnictwa Oleśnica Śląska znajduje się w obrębie jednego regionu wodnego - Środkowej Odry. Zgodnie z *Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry* (Dz.U. 2016 poz. 1967) w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa znajduje się 26 zlewni jednolitych części wód powierzchniowych oraz 4 jednolite części wód podziemnych, dla których wyznaczono zbiór działań, których realizacja pozwoli na osiągnięcie przez wody celów środowiskowych przewidzianych w Ramowej Dyrektywie Wodnej (RDW).

Zgodnie z *Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry* wyróżniono po trzy kategorie znaczących oddziaływań antropogenicznych mających wpływ na stan jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) i jednolitych części wód podziemnych (JCWPd). Do oddziaływań antropogenicznych mających wpływ na stan JCWP należą:

- punktowe źródła zanieczyszczeń (gospodarka komunalna, w tym oczyszczalnie ścieków, przemysł, wody opadowe i roztopowe, hodowla ryb - stawy rybne wg art. 9 ust. 1 pkt 14 lit. g ustawy *Prawo wodne*, składowiska odpadów, zrzuty wód związanych z działalnością człowieka - wody zasolone, chłodnicze, porty;

- rozproszone i obszarowe źródła zanieczyszczeń (rolnictwo, ścieki pochodzące od ludności niekorzystającej z systemu kanalizacji sanitarnej, depozycja atmosferyczna);
- zmiany hydromorfologiczne (działalność służąca m.in. ochronie przeciwpowodziowej, retencjonowaniu wód, żegludze, małej i dużej energetyce wodnej, rolnictwu, turystyce i rekreacji, poborom kruszywa, zagospodarowaniu dolin cieków i brzegów zbiorników - zabudowa komunalna i gospodarcza, poborom wód, w szczególności na potrzeby gospodarki komunalnej, przemysłu, produkcji energii elektrycznej, rolnictwa, hodowli ryb, górnictwa, żeglugi).

Do oddziaływań antropogenicznych mających wpływ na stan JCWPd należą:

- punktowe źródła zanieczyszczeń (składowiska odpadów przemysłowych, składowiska odpadów komunalnych, gospodarka komunalna - zrzut ścieków bytowych, przemysł - zrzut ścieków przemysłowych, w tym przemysł rafineryjny oraz emisja pyłów i gazów);
- rozproszone i obszarowe źródła zanieczyszczeń (rolnictwo, zwłaszcza zanieczyszczenia azotanami i fosforami pochodzenia rolniczego, depozycja zanieczyszczeń chemicznych z atmosfery, górnictwo - odwodnienie wyrobisk i odwodnienia wgłębne, melioracje, obszary bezpośrednio zagrożone powodzią, aglomeracje miejsko-przemysłowe);
- pobory wód na różne cele (zaopatrzenie ludności w wodę, przemysł i inne czynniki sprawcze, odwodnienia kopalniane, przeszacowanie zasobów wód podziemnych)

Tab. 31. Jednolite części wód powierzchniowych w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lp.	Kod JCWP	Nazwa JCWP	Region wodny	Typ JCWP	Status	Ocena stanu JCWP	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
1	RW60001713392	Trzciana	Środkowej Odry	potok nizinny piaszczysty na utworach staroglacjalnych	silnie zmieniona część wód	zły stan wód	zagrożona
2	RW600017136139	Widawa od źródła do Czarnej Widawy	Środkowej Odry	potok nizinny piaszczysty na utworach staroglacjalnych	silnie zmieniona część wód	zły stan wód	zagrożona
3	RW600017136169	Miłka	Środkowej Odry	potok nizinny piaszczysty na utworach staroglacjalnych	silnie zmieniona część wód	zły stan wód	zagrożona
4	RW600017136189	Osuch	Środkowej Odry	potok nizinny piaszczysty na utworach staroglacjalnych	naturalna część wód	zły stan wód	zagrożona
5	RW6000171363549	Bierutowska Woda	Środkowej Odry	potok nizinny piaszczysty na utworach staroglacjalnych	naturalna część wód	zły stan wód	zagrożona
6	RW600017136369	Smolna	Środkowej Odry	potok nizinny piaszczysty na utworach staroglacjalnych	naturalna część wód	zły stan wód	zagrożona
7	RW600017136389	Świerzna	Środkowej Odry	potok nizinny piaszczysty na utworach staroglacjalnych	naturalna część wód	zły stan wód	zagrożona
8	RW600017136549	Leniwka	Środkowej Odry	potok nizinny piaszczysty na utworach staroglacjalnych	naturalna część wód	zły stan wód	zagrożona
9	RW600017136849	Mielnica	Środkowej Odry	potok nizinny piaszczysty na utworach staroglacjalnych	silnie zmieniona część wód	zły stan wód	zagrożona
10	RW600017136869	Topór	Środkowej Odry	potok nizinny piaszczysty na utworach staroglacjalnych	silnie zmieniona część wód	zły stan wód	zagrożona
11	RW60001713688	Przyłek	Środkowej Odry	potok nizinny piaszczysty na utworach staroglacjalnych	naturalna część wód	zły stan wód	zagrożona
12	RW600017136929	Rakowski Potok	Środkowej Odry	potok nizinny piaszczysty na utworach staroglacjalnych	naturalna część wód	zły stan wód	niezagrożona
13	RW60001714269	Polska Woda od źródeł do Młyńskiego Rowu	Środkowej Odry	potok nizinny piaszczysty na utworach staroglacjalnych	naturalna część wód	zły stan wód	zagrożona

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lp.	Kod JCWP	Nazwa JCWP	Region wodny	Typ JCWP	Status	Ocena stanu JCWP	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
14	RW60001714289	Malinowa Woda	Środkowej Odry	potok nizinny piaszczysty na utworach staroglacjalnych	naturalna część wód	zły stan wód	niezagrożona
15	RW60001714329	Prądnia	Środkowej Odry	potok nizinny piaszczysty na utworach staroglacjalnych	silnie zmieniona część wód	zły stan wód	zagrożona
16	RW60001714429	Głęboki Rów	Środkowej Odry	potok nizinny piaszczysty na utworach staroglacjalnych	silnie zmieniona część wód	zły stan wód	zagrożona
17	RW600018136689	Oleśnica od źródła do Boguszyckiego Potoku	Środkowej Odry	potok nizinny żwirowy	silnie zmieniona część wód	zły stan wód	niezagrożona
18	RW600018136834	Dobra od źródła do Jagodnej	Środkowej Odry	potok nizinny żwirowy	naturalna część wód	zły stan wód	zagrożona
19	RW60001814449	Sąsiedzka od źródła do Głębokiego Rowu	Środkowej Odry	potok nizinny żwirowy	silnie zmieniona część wód	zły stan wód	zagrożona
20	RW60001913659	Widawa od zbiornika Michalice do Oleśnicy	Środkowej Odry	rzeka nizinna piaszczysto - gliniasta	naturalna część wód	zły stan wód	niezagrożona
21	RW600019136699	Oleśnica od Boguszyckiego Potoku do Widawy	Środkowej Odry	rzeka nizinna piaszczysto - gliniasta	silnie zmieniona część wód	zły stan wód	zagrożona
22	RW60001913679	Widawa od Oleśnicy do Dobrej	Środkowej Odry	rzeka nizinna piaszczysto - gliniasta	naturalna część wód	zły stan wód	niezagrożona
23	RW60001913689	Dobra od Jagodnej do Widawy	Środkowej Odry	rzeka nizinna piaszczysto - gliniasta	silnie zmieniona część wód	zły stan wód	zagrożona
24	RW60001913699	Widawa od Dobrej do Odry	Środkowej Odry	rzeka nizinna piaszczysto - gliniasta	naturalna część wód	zły stan wód	zagrożona
25	RW60002113399	Odra w granicach Wrocławia	Środkowej Odry	wielka rzeka nizinna	silnie zmieniona część wód	dobry stan wód	zagrożona
26	RW600023136769	Kanał Graniczny	Środkowej Odry	potok lub strumień na obszarze będącym pod wpływem procesów torfotwórczych (ciek, którego funkcjonowanie ekologiczne jest niezależne od ekoregionów)	naturalna część wód	zły stan wód	zagrożona

Tab. 32. Jednolite części wód podziemnych w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lp.	Kod JCWPd	Opis JCWPd	Ocena stanu JCWPd		Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
			ilościowego	chemicznego	
1	PLGW600079	<p>Dorzecze Odry. Region wodny Środkowej Odry. Główną zlewnią w obrębie JCWPd (rząd zlewni) jest Barycz (II). Obszar bilansowy: W-II Barycz. Region hydrogeologiczny: VI-wielkopolski. Powierzchnia JCWPd: 3819,90 km².</p> <p>Dwa piętra wodonośne:</p> <p>I. Piętro czwartorzędowe, zbudowane z piasków i żwirów, zbiornik porowy, zwierciadło wody swobodne, częściowo napięte, głębokość występowania warstw wodonośnych 0,5-70 m. Naturalne typy chemiczne wód podziemnych: wody wodorowęglanowo-wapniowe, wody wodorowęglanowo-wapniowo-magnezowe, wody wodorowęglanowo-siarczanowo-wapniowe, wody wodorowęglanowo-siarczanowo-wapniowo-magnezowe.</p> <p>II. Piętro neogeńskie, zbudowane z piasków, zbiornik porowy, zwierciadło wody napięte, głębokość występowania warstw wodonośnych 40-160 m. Naturalne typy chemiczne wód podziemnych: wody wodorowęglanowo-wapniowo-magnezowe.</p> <p>JCWPd znajduje się w granicach form ochrony przyrody. Zasoby wód podziemnych dostępne do zagospodarowania wynoszą 268 844 m³/d, wykorzystanie zasobów to 22,1%. Źródła zanieczyszczeń stanowią obszarowe zanieczyszczenia związane z terenami zurbanizowanymi oraz zanieczyszczenia azotami pochodzenia rolniczego. Leje depresji związane z poborem wód podziemnych.</p>	dobry	dobry	zagrożona
2	PLGW600080	<p>Dorzecze Odry. Region wodny Środkowej Odry. Główną zlewnią w obrębie JCWPd (rząd zlewni) jest Barycz (II). Obszar bilansowy: W-II Barycz. Region hydrogeologiczny: VI-wielkopolski. Powierzchnia JCWPd: 1 723,50 km².</p> <p>Dwa piętra wodonośne:</p> <p>I. Piętro czwartorzędowe, zbudowane z piasków i żwirów, zbiornik porowy, zwierciadło wody swobodne, napięte (w dolinach kopalnych), głębokość występowania warstw wodonośnych 0-68 m. Naturalne typy chemiczne wód podziemnych: wody wodorowęglanowo-wapniowe, wody wodorowęglanowo-wapniowo-sodowe, wody wodorowęglanowo-siarczanowo-wapniowe.</p> <p>II. Piętro neogeńskie, zbudowane z piasków, zbiornik porowy, zwierciadło wody napięte, głębokość występowania warstw wodonośnych 60-166 m. Naturalne typy chemiczne wód podziemnych: wody wodorowęglanowo-wapniowe.</p> <p>JCWPd znajduje się w granicach form ochrony przyrody. Zasoby wód podziemnych dostępne do zagospodarowania wynoszą 122 068 m³/d, wykorzystanie zasobów to 15%. Źródła zanieczyszczeń stanowią obszarowe zanieczyszczenia związane z terenami zurbanizowanymi oraz zanieczyszczenia azotami pochodzenia rolniczego. Leje depresji nie występują.</p>	dobry	dobry	niezagrożona

Lp.	Kod JCWPd	Opis JCWPd	Ocena stanu JCWPd		Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
			ilościowego	chemicznego	
3	PLGW600096	<p>Dorzecze Odry. Region wodny Środkowej Odry. Główne zlewnie w obrębie JCWPd (rząd zlewni): Odra (I), Widawa (II). Obszar bilansowy: W-III Widawa i Stobrawa. Region hydrogeologiczny: XV-wrocławski. Powierzchnia JCWPd: 1 744,60 km².</p> <p>Trzy piętra wodonośne:</p> <p>I. Piętro czwartorzędowe, zbudowane z piasków i żwirów, zbiornik porowy, zwierciadło wody swobodne, lokalnie napięte, głębokość występowania warstw wodonośnych 1-50 m. Naturalne typy chemiczne wód podziemnych: wody wodorowęglanowo-wapniowe.</p> <p>II. Piętro paleogeńsko-neogeńskie, zbudowane z piasków i żwirów, zbiornik porowy, zwierciadło wody napięte, głębokość występowania warstw wodonośnych 20-100 m. Naturalne typy chemiczne wód podziemnych: wody wodorowęglanowo-wapniowe.</p> <p>III. Piętro triasowe, zbudowane z wapieni, margli, dolomitów i piaskowców, zbiornik szczelinowo-porowy, zwierciadło wody napięte, głębokość występowania warstw wodonośnych 200-1000 m. Naturalne typy chemiczne wód podziemnych: wody wodorowęglanowo-wapniowo-magnezowe.</p> <p>JCWPd znajduje się w granicach form ochrony przyrody. Zasoby wód podziemnych dostępne do zagospodarowania wynoszą 305 061 m³/d, wykorzystanie zasobów to 8,3%. Źródła zanieczyszczeń stanowią obszarowe zanieczyszczenia związane z terenami zurbanizowanymi oraz zanieczyszczenia azotami pochodzenia rolniczego. Leje depresji nie występują.</p>	dobry	dobry	niezagrożona
4	PLGW6000109	<p>Dorzecze Odry. Region wodny Środkowej Odry. Główną zlewnią w obrębie JCWPd (rząd zlewni) jest Odra (I). Obszar bilansowy: W-IX Nysa Kłodzka, W-XI Przyodrze. Region hydrogeologiczny: XV – wrocławski, XVI - sudecki. Powierzchnia JCWPd: 4 258,30 km².</p> <p>Trzy piętra wodonośne:</p> <p>I. Piętro czwartorzędowe, zbudowane z piasków, zbiornik porowy, zwierciadło wody częściowo napięte, głębokość występowania warstw wodonośnych 0-50 m. Naturalne typy chemiczne wód podziemnych: wody wodorowęglanowo-wapniowo-magnezowe, wody wodorowęglanowo-wapniowe, wody wodorowęglanowo-siarczanowo-wapniowo-magnezowe, wody wodorowęglanowo-siarczanowo-wapniowe.</p> <p>II. Piętro neogeńskie, zbudowane z piasków, zbiornik porowy, zwierciadło wody napięte, głębokość występowania warstw wodonośnych 12-115 m. Naturalne typy chemiczne wód podziemnych: wody wodorowęglanowo-wapniowe, wody wodorowęglanowo-siarczanowo-wapniowe, wody wodorowęglanowo-siarczanowo-wapniowo-magnezowe.</p> <p>III. Piętro triasowe, zbudowane z piaskowców i wapieni, zbiornik porowy, szczelinowy, zwierciadło wody napięte, głębokość występowania warstw wodonośnych bardzo dobra. Nie wyróżniono naturalnych typów chemicznych wód podziemnych.</p> <p>JCWPd znajduje się w granicach form ochrony przyrody. Zasoby wód podziemnych dostępne do zagospodarowania wynoszą 408 601m³/d, wykorzystanie zasobów to 12,7%. Źródła zanieczyszczeń stanowią obszarowe zanieczyszczenia związane z terenami zurbanizowanymi oraz zanieczyszczenia azotami pochodzenia rolniczego. Leje depresji mają charakter lokalny i związane są z poborem wód podziemnych oraz wpływem aglomeracji.</p>	dobry	dobry	niezagrożona

*opis za serwisem Państwowego Instytutu Geologicznego <https://www.pgi.gov.pl/psh/zadania-psh/8913-zadania-psh-jcwpd>

VI.3.2. STAN GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ NA TERENIE GMIN

Przystępując do Unii Europejskiej, Polska zobowiązała się do wypełnienia wymogów dotyczących gospodarki ściekowej, wynikających bezpośrednio z dyrektywy Rady 91/271/EWG z dnia 21 maja 1991 roku. Wynegocjowane wymogi i zasady dostosowania się do dyrektywy zostały zapisane w Traktacie Akcesyjnym. Przyjęto w nim cele pośrednie i okresy przejściowe na wprowadzenie przepisów ww. dyrektywy do końca 2015 roku. Na potrzebny uporządkowania gospodarki ściekowej w kraju, a tym samym wywiązana się ze zobowiązań traktatowych utworzono Krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych (KPOŚK). Został on przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 16 grudnia 2003 roku. KPOŚK jest dokumentem strategicznym określającym potrzeby i działania w celu wyposażenia aglomeracji w systemy kanalizacji i oczyszczalni ścieków komunalnych oraz realizacji tych działań w przyjętych terminach. W gospodarce ściekowej termin aglomeracja oznacza „*teren, na którym zaludnienie lub działalność gospodarcza są wystarczająco skoncentrowane, aby ścieki komunalne były zbierane i przekazywane do oczyszczalni ścieków albo do końcowego punktu zrzutu tych ścieków*” (za *Prawo wodne*; tekst jednolity Dz.U. 2021 poz. 2233 z późn. zm.). Dotychczas przeprowadzono pięć aktualizacji KPOŚK w latach: 2005, 2009, 2010, 2015 i 2017. Przyjęta przez rząd w 2017 roku aktualizacja (AKPOŚK) dotyczy 1587 aglomeracji, w których zlokalizowanych jest 1769 oczyszczalni ścieków komunalnych, przy liczbie mieszkańców 38,8 mln. W ramach piątej aktualizacji zaplanowano budowę nowych oczyszczalni i sieci kanalizacyjnych oraz modernizację już istniejącej infrastruktury. Działania te miały być realizowane w okresie 2016-2021. Kolejnym krokiem po zatwierdzeniu nowej aktualizacji AKPOŚK 2017, była aktualizacja Master Planu dla dyrektywy 91/271/EWG. Master Plan przedstawia sposób osiągnięcia celu wskazanego w dyrektywie 91/271/EWG uwzględniając zapisy w aktualizacji AKPOŚK 2017. Dokument ten został zatwierdzony przez Kierownictwo Resortu Środowiska w dniu 8 września 2017 roku (źródło: *serwis wody.gov.pl*¹⁹; *V Aktualizacja krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych - AKPOŚK 2017*). W 2021 r. prowadzone były konsultacje społeczne w ramach prac nad projektem VI Aktualizacji Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych (źródło: *serwis wody.gov.pl*²⁰).

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Oleśnica Śląska przeważająca większość obszaru gmin jest zwodociągowana, w nieco mniejszym zakresie skanalizowana. Z powodu lokalnie rozproszonej zabudowy i uwarunkowań terenowych, rozbudowa sieci kanalizacyjnej jest w pewnych zakresach utrudniona. Mieszkańcy miejscowości, które nie mają przyłącza wodnego zaopatrują się w wodę z indywidualnych bądź grupowych studni przydomowych, zaś

¹⁹ <https://www.wody.gov.pl/nasze-dzialania/krajowy-program-oczyszczania-sciekow-komunalnych>

²⁰ <https://www.gov.pl/web/infrastruktura/vi-aktualizacja-krajowego-programu-oczyszczania-sciekow-komunalnych--koniec-konsultacji>

gospodarka ściekowa opiera się na powszechnym, przejściowym gromadzeniu ścieków w zbiornikach wybieralnych (przydomowe szamba) i wywożeniu ich do lokalnych oczyszczalni ścieków, a także (coraz rzadziej) na pola uprawne lub nielegalne wylewiska. Coraz więcej mieszkańców terenów wiejskich instaluje także przydomowe oczyszczalnie ścieków. W granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa Oleśnica Śląska w ramach AKPOŚK 2017 i projektu AKPOŚK 2021 utworzono 7 aglomeracji: Bierutów (PLDO147N), Długołęka (PLDO045), Dobroszyce (PLDO102), Oleśnica (PLDO015), Twardogóra (PLDO060), Wrocław (PLDO001), Zawonia (PLDO600).

Aglomeracja Bierutów (PLDO147N) obejmuje miasto Bierutów. Aglomeracja posiada 11,3 km sieci kanalizacyjnej, co stanowi 99,5% pokrycia w aglomeracji. Nie jest planowana rozbudowa sieci kanalizacyjnej, natomiast pozostałe gromadzone nieczystości są dostarczane transportem asenizacyjnym do oczyszczalni ścieków. Odbiór i oczyszczanie ścieków odbywa się w mechaniczno-biologicznej oczyszczalni ścieków zlokalizowanej w Bierutowie. Średniodobowa przepustowość oczyszczalni wynosi 2 000 m³/d, jest to też maksymalna dobową przepuszczalność oczyszczalni. Oczyszczalnia oczyszcza ścieki z aglomeracji oraz nieczystości gromadzone w zbiornikach bezodpływowych w okolicznych miejscowościach, które są dowożone do oczyszczalni. Kanalizacja komunalna w aglomeracji zbiera również ścieki przemysłowe, wstępnie podczyszczone z metali ciężkich w zakładowej podczyszczalni. Odbiornikiem oczyszczonych ścieków z oczyszczalni jest rzeka Widawa, zgodnie z pozwoleniem wodnoprawnym (za: *Uchwała Nr XXVII/329/20 Rady Miejskiej w Bierutowie z dnia 30 grudnia 2020 r. w sprawie wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji Bierutów; Dz. Urz. Woj. Doln. z 2021 r. poz. 64*).

Aglomeracja Długołęka (PLDO045) obejmuje tereny miejscowości Długołęka, Domaszczyn, Kamień, Kiełczów, Mirków, Piecowice, Prusowice, Szczodre, Wilczyce. Aglomeracja posiada 146 km sieci kanalizacyjnej, co stanowi 98% pokrycia w aglomeracji. Planowane jest uzupełnienie istniejącej sieci kanalizacyjnej i budowa nowej sieci o łącznej długości 70 km. Odbiór i oczyszczanie ścieków odbywa się w biologicznej oczyszczalni ścieków zlokalizowanej w Mirkowie. Średniodobowa przepustowość oczyszczalni wynosi 2 834 m³/d, a średniodobowa ilość ścieków odprowadzanych siecią kanalizacyjną do oczyszczalni to 2 225 m³/d. Odbiornikiem oczyszczonych ścieków z oczyszczalni jest rzeka Topór, zgodnie z pozwoleniem wodnoprawnym. Planowane jest utworzenie drugiej biologicznej oczyszczalni ścieków w Piecowicach. Na terenie aglomeracji funkcjonuje 84 przydomowych oczyszczalni ścieków oraz 573 bezodpływowych zbiorników, z których ścieki dowożone są taborem asenizacyjnym do oczyszczalni ścieków. Na terenie aglomeracji nie powstają ścieki przemysłowe, a zakłady zlokalizowane na terenie aglomeracji produkują ścieki komunalno-bytowe o nie uciążliwym składzie (za: *Uchwała Nr XIII/140/19 Rady Gminy*

Długotłęka z dnia 30 października 2019 r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Długotłęka; Dz. Urz. Woj. Doln. z 2019 r. poz. 6570).

Aglomeracja Dobroszyce (PLDO102) obejmuje tereny miejscowości Dobroszyce, Łuczyna, Mękarzowice, Nowica, Nowosiedlice, Sadków, Siekierowice, Strzelce. Aglomeracja posiada 63 km sieci kanalizacyjnej, co stanowi 98% pokrycia w aglomeracji. Planowane jest uzupełnienie istniejącej sieci kanalizacyjnej o ok. 1 km, między miejscowościami Dobroszyce i Nowosiedlice. Odbiór i oczyszczanie ścieków odbywa się w biologicznej oczyszczalni ścieków zlokalizowanej w Dobroszycach. Średniodobowa przepustowość oczyszczalni wynosi 350 m³/d, natomiast przepuszczalność maksymalna to 503 m³/d. Planowana jest rozbudowa istniejącej oczyszczalni ścieków. Odbiornikiem oczyszczonych ścieków z oczyszczalni jest rzeka Dobra, zgodnie z pozwoleniem wodnoprawnym. Do systemu kanalizacji zbiorczej są odprowadzane ścieki przemysłowe z lokalnych zakładów przemysłowych. Na terenie aglomeracji funkcjonują 24 bezodpływowe zbiorniki, z których ścieki dowożone są taborem asenizacyjnym do oczyszczalni ścieków (za: *Uchwała Nr XXVII-207/2020 Rady Gminy Dobroszyce z dnia 29 grudnia 2020 r. w sprawie wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji Dobroszyce; Dz. Urz. Woj. Doln. z 2021 r. poz. 56).*

Aglomeracja Oleśnica (PLDO015) obejmuje miasto Oleśnica. Aglomeracja posiada 97 km sieci kanalizacyjnej, co stanowi 99% pokrycia w aglomeracji. Planowane jest uzupełnienie istniejącej sieci kanalizacyjnej o ok. 5 km. Odbiór i oczyszczanie ścieków odbywa się w biologicznej oczyszczalni ścieków zlokalizowanej w Oleśnicy. Średniodobowa przepustowość oczyszczalni wynosi 5 727 m³/d. Planowana jest modernizacja i remont istniejącej oczyszczalni ścieków. Odbiornikiem oczyszczonych ścieków z oczyszczalni jest rzeka Oleśnica, zgodnie z pozwoleniem wodnoprawnym. Do systemu kanalizacji zbiorczej są odprowadzane ścieki przemysłowe z miejskich zakładów przemysłowych. Na terenie aglomeracji funkcjonuje 15 przydomowych oczyszczalni ścieków oraz 135 bezodpływowych zbiorników, z których ścieki dowożone są taborem asenizacyjnym do oczyszczalni ścieków (za: *Uchwała Nr XXIV/271/2020 Rady Miasta Oleśnicy z dnia 30 grudnia 2020 r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Oleśnica; Dz. Urz. Woj. Doln. z 2021 r. poz. 272).*

Aglomeracja Twardogóra (PLDO060) obejmuje teren miejscowości Chełstów, Chełstówek, Dąbrowa, Drogoszowice, Goszcz, Grabowno Wielkie, Moszyce, Sądrożyce, Sosnówka, Twardogóra, Wesółka. Aglomeracja posiada 92 km sieci kanalizacyjnej, co stanowi 99% pokrycia w aglomeracji. W najbliższym czasie nie jest planowana rozbudowa istniejącej sieci kanalizacyjnej. Odbiór i oczyszczanie ścieków odbywa się w biologicznej oczyszczalni ścieków zlokalizowanej w Twardogórze. Średniodobowa przepustowość oczyszczalni wynosi 1 921 m³/d, przy czym maksymalna dobową przepuszczalność oczyszczalni to 2 400 m³/d. Oczyszczalnia posiada pozwolenie wodnoprawne na odprowadzanie ścieków z oczyszczalni do środowiska. Do systemu kanalizacji zbiorczej są odprowadzane ścieki przemysłowe

z lokalnych zakładów przemysłowych. Pozostałe nieczystości z terenu aglomeracji gromadzone są w 52 zbiornikach bezodpływowych i dostarczane transportem asenizacyjnym do oczyszczalni ścieków (za: *Uchwała Nr XXXI.250.2020 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 21 grudnia 2020 r. w sprawie wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji Twardogóra; Dz. Urz. Woj. Doln. z 2020 r. poz. 7251*).

Aglomeracja Wrocław (PLDO001) w granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa Oleśnica Śląska obejmuje wschodnią część miasta Wrocław. Aglomeracja posiada 1 228,7 km sieci kanalizacyjnej, co stanowi 98% pokrycia w aglomeracji. Planowana jest rozbudowa i modernizacja istniejącej sieci kanalizacyjnej, obejmująca wybudowanie blisko 200 km sieci i 63 przepompowni. Odbiór i oczyszczanie ścieków odbywa się w mechaniczno-biologicznej Wrocławskiej Oczyszczalni Ścieków. Średniodobowa przepustowość oczyszczalni wynosi 137 754 m³/d, przy czym średnia projektowana dobową przepuszczalność oczyszczalni to 140 000 m³/d. Na terenie Wrocławia eksploatowane są trzy stacje zlewne. Oczyszczalnia posiada pozwolenie wodnoprawne na odprowadzanie ścieków do rzeki Odry. Planowana jest rozbudowa oczyszczalni mająca na celu przyjęcie nadmiarowych ścieków z wody deszczowej. Do systemu kanalizacji zbiorczej są odprowadzane ścieki przemysłowe z lokalnych zakładów przemysłowych. Ścieki te stanowią mieszaninę ścieków, w większości bytowych oraz przemysłowych, wód opadowych i wód infiltracyjnych. Na terenie aglomeracji funkcjonuje 194 przydomowe oczyszczalnie ścieków oraz 4 547 bezodpływowych zbiorników, z których ścieki dowożone są taborem asenizacyjnym do oczyszczalni ścieków (za: *Uchwała Nr XXXI/794/20 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 20 listopada 2020 r. w sprawie wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji Wrocław na potrzeby Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych; Dz. Urz. Woj. Doln. z 2020 r. poz. 6832*).

Aglomeracja Zawonia (PLDO600) obejmuje teren miejscowości Budczyce, Sucha Wielka, Tarnowiec, Zawonia. Aglomeracja Zawonia jest nową aglomeracją posiadającą obecnie 2,6 km sieci kanalizacyjnej, co stanowi jedynie 5,5% pokrycia w aglomeracji. Planowana jest rozbudowa istniejącej sieci kanalizacyjnej o 15 km. Odbiór i oczyszczanie ścieków odbywa się w biologicznej oczyszczalni ścieków zlokalizowanej w Suchoj Wielkiej. Średniodobowa przepustowość oczyszczalni wynosi 80 m³/d, przy czym maksymalna dobową przepuszczalność oczyszczalni to 100 m³/d. Oczyszczalnia posiada pozwolenie wodnoprawne na odprowadzanie ścieków z oczyszczalni do środowiska. Planowana jest przebudowa oczyszczalni w celu zwiększenia jej wydajności i dostosowania do przyjęcia ścieków dostarczanych siecią kanalizacji z terenu aglomeracji oraz ścieków dowożonych spoza terenu aglomeracji. Do systemu kanalizacji zbiorczej nie są odprowadzane ścieki przemysłowe. Na terenie aglomeracji funkcjonuje 10 przydomowych oczyszczalni ścieków oraz 536 zbiorników bezodpływowych. Planowane jest sukcesywne podłączanie wszystkich mieszkańców aglomeracji do sieci kanalizacyjnej (za: *Uchwała Nr XXIV/153/2020 Rady*

Gminy Zawonia z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji Zawonia; Dz. Urz. Woj. Doln. z 2020 r. poz. 7106).

VI.4. GOSPODARKA ODPADAMI NA TERENIE GMIN

Zgodnie z art. 3 ust. ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach z dnia 13 września 1996 r. (t.j. Dz.U. 2022 poz. 1297 z późn. zm.) każda gmina ma obowiązek zapewnić czystość i porządek na swoim terenie i tworzyć warunki niezbędne do ich utrzymania m.in. poprzez tworzenie i utrzymanie własnych lub wspólnych z innymi gminami instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych, w tym instalacji komunalnych, a także poprzez tworzenie punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych (PSZOK) w sposób, zapewniający łatwy dostęp dla wszystkich mieszkańców gminy. Gmina jest zobowiązana utworzyć co najmniej jeden stacjonarny punkt selektywnego zbierania odpadów komunalnych, samodzielnie lub wspólnie z inną gminą lub gminami. W gminach zlokalizowanych w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Oleśnica Śląska funkcjonują punkty selektywnej zbiórki, są to pojedyncze stanowiska w poszczególnych gminach lub punkty zbiorcze dla kilku gmin, jak w mieście Oleśnica, gdzie utworzono dwa PSZOK-i, jeden na potrzeby miasta Oleśnica i drugi na potrzeby gminy Oleśnica. Nowe przepisy ustawy z 2021 r. zniósł regionalizację w odpadach komunalnych, regionalne instalacje przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK) zostały zastąpione przez instalacje komunalne. Ze względu na brak regionów gospodarki odpadami przestały funkcjonować zastępcze i ponadregionalne RIPOK-i. Lista funkcjonujących aktualnie instalacji komunalnych prowadzona jest przez marszałka województwa dolnośląskiego. Zgodnie z listą marszałka na terenie całego województwa dolnośląskiego funkcjonuje 17 instalacji komunalnych do mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych. Na obszarze Nadleśnictwa Oleśnica Śląska brak takich instalacji, najbliższej granic nadleśnictwa znajduje się instalacja zlokalizowana w Krynicznie (gm. Środa Śląska), w Gaci (gm. Oława), w Rudnej Wielkiej (gm. Wąsocz). Na liście marszałka województwa dolnośląskiego znalazły się również instalacje komunalne do składowania odpadów powstających w procesie mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych. Takich instalacji jest 14, żadna z nich nie znajduje się na obszarze nadleśnictwa. Najbliższej granic nadleśnictwa zlokalizowane są składowiska w Gaci (gm. Oława) i w Rudnej Wielkiej (gm. Wąsocz) (źródło: serwis bip.umwd.dolnyslask.pl²¹).

Zgodnie z ustawą z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (tekst jednolity Dz.U. 2022 poz. 699 z późn. zm.) dla osiągnięcia celów założonych w polityce ochrony środowiska,

²¹ <http://bip.umwd.dolnyslask.pl/dokument,iddok,1645,idmp,22,r,r>

oddzielenia tendencji wzrostu ilości wytwarzanych odpadów i ich wpływu na środowisko od tendencji wzrostu gospodarczego kraju, wdrażania hierarchii sposobów postępowania z odpadami oraz zasady samowystarczalności i bliskości, a także utworzenia i utrzymania w kraju zintegrowanej i wystarczającej sieci instalacji gospodarowania odpadami, spełniających wymagania ochrony środowiska, opracowuje się plany gospodarki odpadami. Plany gospodarki odpadami są opracowywane na poziomie krajowym i wojewódzkim. Sporządzane plany odnoszą się do odpadów wytworzonych na obszarze, dla którego są opracowywane jak również dla odpadów przywożonych na ten teren, w tym odpadów komunalnych, odpadów ulegających biodegradacji, odpadów opakowaniowych i odpadów niebezpiecznych. Plany obejmują także środki służące zapobieganiu powstawaniu odpadów. Na obszarze województwa dolnośląskiego funkcjonuje *Plan gospodarki odpadami dla województwa dolnośląskiego na lata 2016-2022* przyjęty Uchwałą Nr XLIII/1450/17 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 21 grudnia 2017 r. wraz z aktualizacją części dotyczącej wyznaczania miejsc spełniających warunki magazynowania zatrzymanych transportów odpadów, przyjętą Uchwałą Nr V/73/19 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 13 lutego 2019 r. Plan obejmuje pełen zakres zadań koniecznych do zapewnienia zintegrowanej gospodarki odpadami, w sposób gwarantujący ochronę środowiska, uwzględniający obecne i przyszłe możliwości, a także uwarunkowania ekonomiczne oraz poziom technologiczny istniejącej infrastruktury. Dokument zawiera Plan Inwestycyjny, wskazujący kierunki rozwoju instalacji do sortowania, odzysku, przygotowywania do ponownego użycia i recyklingu odpadów (za: *Planem gospodarki odpadami dla województwa dolnośląskiego na lata 2016-2022*). Wojewódzki plan gospodarki odpadami jest dokumentem, do którego rada gminy dostosowuje regulamin utrzymania czystości i porządku na swoim terenie. Uchwalenie regulaminu wymaga opinii państwowego powiatowego inspektora sanitarnego, a jego przyjęcie stanowi akt prawa miejscowego, w którym określone zostają zasady utrzymania czystości i porządku na terenie gminy.

Przestrzeganie przez gminy obowiązków w zakresie utrzymania czystości i porządku na swoim terenie podlega cyklicznej kontroli przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska (WIOŚ) we Wrocławiu. W latach 2016-2018 skontrolowano łącznie 50 gmin w zakresie gospodarowania odpadami. Podczas przeprowadzonych kontroli odnotowano szereg naruszeń i nieprawidłowości, należą do nich: brak właściwej dokumentacji kontrolującej podmioty odbierające odpady oraz zawartych z nimi umów, a także nie osiągnięcie wymaganego poziomu recyklingu w niektórych gminach. W okresie 2016-2018 odnotowano 47 przypadków gospodarowania odpadami niezgodnie z przepisami prawa, w tym m.in.: magazynowanie odpadów w miejscu na ten cel nieprzeznaczonym lub bez wymaganego zezwolenia, zbieranie i przetwarzanie odpadów bez wymaganego zezwolenia, deponowanie odpadów w wyrobiskach, porzucenie odpadów oraz pożary odpadów.

Stwierdzone nieprawidłowości były podstawą do wdrożenia przez WIOŚ we Wrocławiu działań pokontrolnych w zakresie wydawania decyzji nakazujących wstrzymanie działalności, czy nakładania mandatów karnych (źródło: *Stan środowiska w województwie dolnośląskim. Raport GIOŚ 2020.*).

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego (GUS) za rok 2020 w województwie dolnośląskim zebrano 1 160 tys. ton odpadów komunalnych, odnotowano tu najwyższy wskaźnik ilości wytworzonych odpadów na mieszkańca wynoszący ok. 400 kg, który średnio na mieszkańca kraju wynosił 342 kg. Ogólnie na poziomie kraju zarejestrowano wzrost wytworzonych ilości odpadów komunalnych o blisko 3% w stosunku do roku poprzedniego. W województwie dolnośląskim zagospodarowaniu poprzez recykling poddano blisko 400 tys. ton odpadów komunalnych, kompostowaniu lub fermentacji 122 tys. ton, przekształceniu termicznemu ok. 100 tys. ton, składowaniu ponad 500 tys. ton. Zebrane selektywnie frakcje odnosiły się do papieru i tektury, szkła, tworzyw sztucznych, metali, odpadów wielkogabarytowych i biodegradowalnych. Odpady przemysłowe wytworzone w województwie dolnośląskim obejmowały ok. 33 300 tys. ton., znaczna część była poddana unieszkodliwieniu, część odzyskowi, część przekazana innym odbiorcom albo czasowo magazynowana. Dotychczas składowanych było ponad 677 500 tys. ton. (źródło: *Ochrona środowiska 2021. Analizy statystyczne GUS*).

VI.5. POZIOM ZANIECZYSZCZENIE GLEB

Na stan jakości gleb wpływają następujące czynniki:

- depozycja zanieczyszczeń z powietrza do gleby, która stanowi istotne źródło jej zanieczyszczenia metalami ciężkimi i węglowodorami, a zwłaszcza benzo(a)pirenem;
- emisja dwutlenku siarki, tlenków azotu i dwutlenku węgla, które docierają do gleb w postaci kwaśnych deszczy powodujących zakwaszenie gleb;
- wyłączanie terenów rolniczych pod trasy komunikacyjne, budownictwo i użytki kopalniane, np. kopalnie kruszywa;
- stosowanie nawozów azotowych i potasowych, powodujących zakwaszenie gleb;
- stosowanie środków poprawiających właściwości gleb np. odpadów z biogazowni czy osadów ściekowych, które mogą być źródłem metali ciężkich na glebach dotychczas nie zanieczyszczonych.

Zgodnie z ustawą *Prawo ochrony środowiska* (tekst jednolity - Dz.U. 2021 poz. 1973 z późn. zm.) oceny oraz badań i obserwacji stanu gleby i ziemi dokonuje się w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. W ramach monitoringu jakości gleb realizowane są dwa zadania:

- ocena jakości gleb użytkowanych rolniczo, która przeprowadzana jest w cyklach 5-letnich przez Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa (IUNG) - Państwowy Instytut Badawczy (PIB) w Puławach oraz w ramach badań prowadzonych przez Okręgową Stację Chemiczno-Rolniczą (OSChR). Zadanie to ma na celu śledzenie zmian różnych cech gleb użytkowanych rolniczo, szczególnie właściwości chemicznych, zachodzących pod wpływem rolniczej i pozarolniczej działalności człowieka w określonych przedziałach czasu;
- identyfikacja terenów, na których wystąpiło przekroczenie dopuszczalnych zawartości w glebie substancji, powodujących ryzyko. Badania gleb na terenach bezpośrednio zagrożonych zanieczyszczeniami prowadzone są przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska (WIOŚ).

W ramach prowadzonych badań gleb użytkowanych rolniczo pomiarom podlegają odczyn gleb, zapotrzebowanie gleb na wapnowanie, zawartość makroelementów - fosforu, potasu i magnezu, a także mikroelementów - boru, manganu, miedzi, żelaza i cynku. Analiza uzyskanych wyników w OSChR we Wrocławiu z lat 2015-2018 na obszarze Nadleśnictwa Oleśnica Śląska wykazała, że odsetek gleb bardzo kwaśnych i kwaśnych na przeważającym obszarze nadleśnictwa (powiat oleśnicki, trzebnicki, Wrocław) wynosi 20-40%, nieco niższy do 20% jest w południowo-zachodniej części nadleśnictwa (powiat wrocławski), zaś najwyższy udział gleb kwaśnych i bardzo kwaśnych 40-60% odnotowano w północnym krańcu nadleśnictwa (powiat milicki). Odczyn jest jednym z podstawowych parametrów fizykochemicznych gleby, który wpływa na przebieg wielu procesów glebowych, w tym na przyswajalność składników pokarmowych przez rośliny. Wraz ze spadkiem pH zmniejsza się przyswajalność azotu, fosforu, potasu, wapnia, magnezu przez rośliny. Niższy odczyn to większa rozpuszczalność metali ciężkich: kadmu, cynku, niklu, miedzi, ołowiu, rtęci. Odzwierciedleniem znacznego zakwaszenia gleb użytkowanych rolniczo są ich znaczne potrzeby wapnowania. Na całym obszarze nadleśnictwa wapnowania w stopniu koniecznym i potrzebnym wymaga 20-40% użytków rolnych. Zawartość przyswajalnych form fosforu, potasu i magnezu jest istotna w procesach życiowych roślin. Fosfor pełni ważne funkcje w fazach rozwojowych roślin, potas związany jest z gospodarką wodną roślin, aktywacją enzymów, procesem fotosyntezy, wpływa na wrażliwość na stres wodny roślin związany z suszą. Magnez wpływa na procesy fotosyntezy, aktywuje enzymy i reguluje gospodarkę azotem w roślinie. Zawartość fosforu, potasu i magnezu w glebach obszaru nadleśnictwa jest zróżnicowana. Na przeważającym obszarze Nadleśnictwa Oleśnica Śląska odnotowano 20-40% gleb o niskiej i bardzo niskiej zawartości fosforu, jedynie w południowo-zachodniej części nadleśnictwa odsetek tych gleb nie przekraczał 20% (powiat wrocławski, Wrocław). Zawartość potasu w glebach przedstawia się podobnie jak zasobność gleb w fosfor. Na

przeważającym obszarze Nadleśnictwa Oleśnica Śląska odnotowano 20-40% gleb o niskiej i bardzo niskiej zawartości potasu, w południowo-zachodniej części nadleśnictwa odsetek tych gleb nie przekraczał 20% (powiat wrocławski), natomiast najwyższy udział gleb o niskiej i bardzo niskiej zawartości potasu 40-60% odnotowano w północnym krańcu nadleśnictwa (powiat milicki). Korzystnie przedstawia się stan zasobności gleb w magnez, gdzie udział gleb ubogich w ten pierwiastek nie przekracza 40%. Zasobność gleb obszaru nadleśnictwa w mikroelementy nie jest jednorodna. Większość gleb obszaru nadleśnictwa odznacza się niską zawartością boru, średnią zawartością manganu, miedzi i żelaza (źródło: *Stan środowiska w województwie dolnośląskim. Raport GIOŚ 2020*).

W ostatnich latach WIOŚ we Wrocławiu prowadził badania gleb na obszarach uprzemysłowionych, wokół składowisk odpadów, wzdłuż tras komunikacyjnych, a także na obszarach działalności rolniczej oraz obszarach chronionych, które zostały wskazane jako obszary narażone na oddziaływanie punktowych źródeł zanieczyszczeń. W latach 2017-2021 przeprowadzone badania w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Oleśnica Śląska dotyczyły:

- badana gleb wokół zakładów przemysłowych, tym szczególnie tych, które emitują węglowodory: teren w okolicy Wytwórni Mas Asfaltowych w Bykowie, gm. Długołęka (2021 r.), teren w okolicy Whirpool Polska Sp. z o.o. Oddział we Wrocławiu ul. Bora Komorowskiego (2021 r.), teren w okolicy Zakładu Galwanizacyjno – Ślusarskiego w Boguszycach, gm. Oleśnica (2021 r.), teren wokół Gold Meble, Trzy Chałupy, gm. Twardogóra (2019 r.), teren wokół HS Wrocław Sp. z o. o we Wrocławiu (2017 r.), teren wokół SUPRA Agrochemia Sp. z o. o we Wrocławiu (2017 r.),
- badanie gleb wzdłuż tras komunikacyjnych: trasa S8 od węzła Wrocław Pawłowice do granicy województwa, gm. Długołęka, Oleśnica, Syców (2019 r.),
- identyfikacja występowania podwyższonych wartości związków azotu lub metali ciężkich na obszarach działalności rolniczej: teren wokół wybranych studni na użytkach rolnych w otoczeniu obszarów szczególnie narażonych (OSN) w miejscowości Świerzna, gm. Oleśnica (2017 r.),
- badanie gleb wokół składowisk odpadów: teren wokół składowiska odpadów w Bierutowie, gm. Bierutów (2017 r.).

Badanie gleb wokół zakładów przemysłowych, tym szczególnie tych, które emitują węglowodory

Teren w okolicy Wytwórni Mas Asfaltowych w Bykowie, gm. Długołęka (2021 r.). Badaniami objęto 5 punktów pomiarowo-kontrolnych (ppk) rozmieszczonych na terenie gruntów ornych wokół wytwórni. Zakres badań obejmował wskaźniki: odczyn, C org., skład granulometryczny, Zn, Pb, Cd, Cr, Cu, Ni, S-SO₄, WWA w tym B(a)P, węglowodory

aromatyczne. Odczyn gleb w badanych próbkach wahał się od bardzo kwaśnego (pH <4,5) w 1 i 5 ppk, poprzez kwaśny (pH 4,6-5,5) w 2 i 4 ppk do lekko kwaśnego (pH 5,6-6,5) w 3 ppk. Zawartość próchnicy kształtowała się od 1,77% do 3,29%. W obrębie analizowanego obszaru nie stwierdzono przekroczenia wartości dopuszczalnych metali ciężkich: cynku, ołowiu, kadmu, chromu, miedzi, niklu. Nie stwierdzono również przekroczenia zawartości dopuszczalnej dla poszczególnych węglowodorów aromatycznych. Jedynie w 1 ppk odnotowano przekroczenie zawartości dopuszczalnej benzo(b)fluorantenu. Zawartość siarki siarczanowej była niska (I stopień) w 1,2 i 5 ppk, wysoka (III stopień), w 4 ppk, a podwyższona antropogenicznie (IV stopień) w 3 ppk (źródło: *Badania monitoringowe gleb w województwie dolnośląskim w 2021 roku. RWMS we Wrocławiu*).

Teren w okolicy Whirpool Polska Sp. z o.o. Oddział we Wrocławiu ul. Bora Komorowskiego (2021 r.). Badaniami objęto 5 punktów pomiarowo-kontrolnych (ppk) rozmieszczonych na terenie gruntów ornych i ogrodu przydomowego w pobliżu zakładu. Zakres badań obejmował wskaźniki: odczyn, C org., skład granulometryczny, Zn, Pb, Cd, Cr, Cu, Ni, S-SO₄, WWA w tym B(a)P, węglowodory aromatyczne. Odczyn gleby był w zakresie od kwaśnego (pH 4,6-5,5) w 4 ppk, poprzez lekko kwaśny (pH 5,6-6,5) w 2 i 5 ppk, do zasadowego (pH>7,2) w 1 i 3 ppk. Zawartość próchnicy wynosiła od 2,29% do 5,22%. W analizowanych próbkach gleb nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych zawartości cynku, ołowiu, kadmu, chromu, miedzi i niklu, a także dopuszczalnej zawartości dla poszczególnych węglowodorów aromatycznych. Odnotowane przekroczenia dotyczyły benzo(a)pirenu w 1 i 3 ppk i benzo(b)fluorantenu w 1, 2, 3 i 5 ppk., a także benzo(a)antracenu, chryzenu, dibenzo(a,h)antracenu, benzo(k)fluorantenu, benzo(g,h,i)perylenu i indeno(1,2,3-c,d)pirenu w 3 ppk. Zawartość siarki siarczanowej była niska (I stopień) w 2, 4 i 5 ppk oraz podwyższona antropogenicznie (IV stopień) w 1 i 3 ppk (źródło: *Badania monitoringowe gleb w województwie dolnośląskim w 2021 roku. RWMS we Wrocławiu*).

Teren w okolicy Zakładu Galwanizacyjno – Ślusarskiego w Boguszycach, gm. Oleśnica (2021 r.). Badaniami objęto 5 punktów pomiarowo-kontrolnych (ppk) rozmieszczonych na terenie gruntów ornych wokół zakładu. Zakres badań obejmował wskaźniki: odczyn, C org., skład granulometryczny, Zn, Pb, Cd, Cr, Cu, Ni, Hg, As, S-SO₄, B(a)P. Zakres odczynu badanych próbek wahał się od kwaśnego (pH 4,6-5,5) w 2 i 5 ppk, poprzez lekko kwaśny (pH 5,6-6,5) w 3 i 4 ppk do obojętnego (pH 6,65) w 1 ppk. Zawartość próchnicy kształtowała się od 1,14% do 2,38%. W obrębie analizowanego obszaru nie stwierdzono przekroczenia wartości dopuszczalnych cynku, ołowiu, kadmu, chromu, miedzi, niklu, rtęci i arsenu. We wszystkich punktach pomiarowych zawartość siarki siarczanowej była niska (I stopień). Jedyne stwierdzone przekroczenia dotyczyły benzo(a)pirenu

w 1 i 3 ppk (źródło: *Badania monitoringowe gleb w województwie dolnośląskim w 2021 roku. RWMŚ we Wrocławiu*).

Teren wokół Gold Meble, Trzy Chałupy, gm. Twardogóra (2019 r.). Badaniami objęto 5 punktów pomiarowo-kontrolnych (ppk) rozmieszczonych wokół obiektu. Zakres badań obejmował wskaźniki: odczyn, C org., SG, Zn, Pb, Cd, Cr, Cu, Ni, S-SO₄, WWA w tym B(a)P, BTX. Odczyn gleb w badanych próbkach wahał się od bardzo kwaśnego (pH 4,5) w 5 ppk, poprzez kwaśny (pH 4,7-5,5) w 2,3,4 ppk, do lekko kwaśnego (pH 5,9) w 1 ppk. Zawartość próchnicy wynosiła od 1,06% do 2,41%. W analizowanych próbkach gleb nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych zawartości cynku, ołowiu, kadmu, chromu, miedzi i niklu, a także BTX oraz WWA w tym benzo(a)pirenu. We wszystkich punktach pomiarowych zawartość siarki siarczanowej była niska (I stopień) (źródło: *Badania monitoringowe gleb w województwie dolnośląskim w 2019 roku. RWMŚ we Wrocławiu*).

Badanie gleb wzdłuż tras komunikacyjnych

Trasa S8 od węzła Wrocław Pawłowice do granicy województwa, gm. Długołęka, Oleśnica, Syców (2019 r.) Badaniami objęto 6 punktów pomiarowo-kontrolnych (ppk) rozmieszczonych na terenie gruntów ornych wzdłuż trasy S8. Zakres badań obejmował wskaźniki: odczyn, C org., SG, Zn, Pb, Cd, S-SO₄, B(a)P, suma węglowodorów C6-C12 (składników frakcji benzyn) i C12-C36 (składników frakcji oleju). Odczyn gleby był kwaśny (pH 4,8-5,3) w 2,3 i 5 ppk oraz odczyn lekko kwaśny (pH 5,6-6,4) w 1, 4 i 6 ppk. Zawartość próchnicy kształtowała się na poziomie od 0,83% do 1,26%. W obrębie analizowanego obszaru nie stwierdzono przekroczenia wartości dopuszczalnych cynku, ołowiu, kadmu oraz benzo(a)pirenu, a także nie odnotowano przekroczeń benzyny i oleju mineralnego. Prawie we wszystkich punktach pomiarowych zawartość siarki siarczanowej była niska (I stopień), jedynie w 1 ppk odnotowano antropogenicznie podwyższoną jej zawartość (IV stopień) (źródło: *Badania monitoringowe gleb w województwie dolnośląskim w 2019 roku. RWMŚ we Wrocławiu*).

Teren wokół HS Wrocław Sp. z o. o we Wrocławiu (2017 r.). Badaniami objęto 5 punktów pomiarowo-kontrolnych (ppk) rozmieszczonych terenie rodzinnych ogrodów działkowych Bażant oraz na polu uprawnym do nich przylegającym. Zakres badań obejmował wskaźniki: odczyn, C org., SG, Zn, Pb, Cd, Cu, Cr, Ni, As, Hg, S-SO₄, WWA. Odczyn badanych gleb na większości punktów pomiarowych był obojętny (pH 6,8 -7,2), tylko na jednym punkcie był lekko kwaśny (pH 6,2) w 5 ppk. Zawartość próchnicy mieściła się w zakresie od 1,45% do 2,71%. W analizowanych próbkach gleb nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych wartości cynku, ołowiu, kadmu, miedzi, chromu, niklu, rtęci i arsenu. W 4 ppk pochodzącej z terenu rodzinnych ogrodów działkowych Bażant stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych zawartości benzo(a)antracenu, benzo(a)pirenu i benzo(b)fluorantenu, natomiast w 5 ppk pobranej na polu przylegającym do rodzinnych ogrodów działkowych Bażant odnotowano przekroczenie dopuszczalnych zawartości

benzo(b)fluorantenu. We wszystkich punktach pomiarowych zawartość siarki siarczanowej była niska (I stopień) (źródło: *Ocena stopnia zanieczyszczenia gleb w województwie dolnośląskim w 2017 roku. Obszary bezpośrednio zagrożone zanieczyszczeniami. WIOŚ we Wrocławiu*).

Teren wokół SUPRA Agrochemia Sp. z o. o we Wrocławiu (2017 r.). Badaniami objęto 6 punktów pomiarowo-kontrolnych (ppk) rozmieszczonych w otoczeniu obiektu na osiedlu Kowale. Zakres badań obejmował wskaźniki: odczyn, C org., SG, Zn, Pb, Cd, Cu, Cr, Ni, As, Hg, S-SO₄, WWA, fluor rozpuszczalny w H₂O. Odczyn badanych gleb na większości punktów pomiarowych był obojętny (pH 6,6-7,0), tylko na jednym punkcie był lekko kwaśny (pH 6,3) w 2 ppk. Zawartość próchnicy wynosiła od 1,48% do 3,91%. W badanych próbach gleb nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych wartości cynku, ołowiu, kadmu, miedzi, chromu, niklu, rtęci i arsenu. Odnotowane przekroczenia dopuszczalnych norm dotyczyły chryzenu, benzo(k)fluorantenu, benzo(ghi)perylenu, indeno(1,2,3-c-d)pirenu w 1 i 5 ppk oraz benzo(a)antracenu, benzo(b)fluorantenu, benzo(a)pirenu w 1,2, 3,5 i 6 ppk. We wszystkich punktach pomiarowych zawartość siarki siarczanowej była niska (I stopień). Zawartość fluoru rozpuszczalnego w H₂O była na poziomie od 0,71 do 1,59 mg/kg w 1 ppk, położonym najbliżej badanego obiektu, przy czym nie wyznaczono norm dla tego związku (źródło: *Ocena stopnia zanieczyszczenia gleb w województwie dolnośląskim w 2017 roku. Obszary bezpośrednio zagrożone zanieczyszczeniami. WIOŚ we Wrocławiu*).

Identyfikacja występowania podwyższonych wartości związków azotu lub metali ciężkich na obszarach działalności rolniczej

Teren wokół wybranych studni na użytkach rolnych w otoczeniu obszarów szczególnie narażonych (OSN) w miejscowości Świerzna, gm. Oleśnica (2017 r.). Badaniami objęto 3 punkty pomiarowo-kontrolne (ppk) rozmieszczone na terenie pól uprawnych w pobliżu studni ujmujących wody podziemne w Świerznej. Zakres badań obejmował wskaźniki: odczyn, C org., SG, Zn, Pb, Cd, Cu, Cr, Ni, N min, makroelementy. Odczyn gleby w dwóch punktach badawczych był lekko kwaśny (pH 5,8-6,1) w jednym kwaśny (pH 4,7). Zawartość próchnicy wynosiła od 1,34% do 1,76%. W analizowanych próbkach gleb nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych zawartości cynku, ołowiu, kadmu, chromu, miedzi i niklu. Zawartość azotu mineralnego wahała się od 88,92 do 146,64 kg/ha, były to wartości wyższe od przyjętych średnich Okręgowej Stacji Chemiczno-Rolniczej we Wrocławiu, tj. 75 kg/ha. Zawartość makroelementów w badanych glebach była zróżnicowana w poszczególnych punktach, zawartość fosforu była od niskiej, przez średnią do wysokiej, zawartość potasu we wszystkich ppk była średnia, zawartość magnezu była średnia w jednym ppk, w pozostałych bardzo niska (źródło: *Ocena stopnia zanieczyszczenia gleb w województwie dolnośląskim w 2017 roku. Obszary bezpośrednio zagrożone zanieczyszczeniami. WIOŚ we Wrocławiu*).

Badanie gleb wokół składowisk odpadów

Teren wokół składowiska odpadów w Bierutowie, gm. Bierutów (2017 r.). Badaniami objęto 5 punktów pomiarowo-kontrolnych (ppk) rozmieszczonych na terenie pola uprawnego i ogrodów działkowych wokół składowiska. Zakres badań obejmował wskaźniki: odczyn, C org., SG, Zn, Pb, Cd, Ni, Cu, Cr, S-SO₄. Odczyn badanych gleb wahał się od kwaśnego (pH 5,5) w 1 ppk, poprzez lekko kwaśny (pH 6,2) w 2 ppk i obojętny (pH 7,1-7,2) w 3 i 5 ppk do zasadowego (pH 7,3) w 4 ppk. Zawartość próchnicy kształtowała się na poziomie od 2,28% do 3,05%. W obrębie analizowanego obszaru nie stwierdzono przekroczenia wartości dopuszczalnych cynku, ołowiu, kadmu, chromu, miedzi i niklu. W trzech punktach pomiarowych 1, 2 i 5, zawartość siarki siarczanowej była niska (I stopień), w 4 ppk odnotowano średnią zawartość (II stopień), natomiast w 3 ppk wysoką zawartość (III stopień) (źródło: *Ocena stopnia zanieczyszczenia gleb w województwie dolnośląskim w 2017 roku. Obszary bezpośrednio zagrożone zanieczyszczeniami. WIOŚ we Wrocławiu*).

VI.6. PLANOWANE PRZEDSIĘWZIĘCIA ZABEZPIECZAJĄCE LASY PRZED NEGATYWNYM ODDZIAŁYWANIEM PRZYSZŁYCH INWESTYCJI

Podstawowe działania mające na celu zabezpieczenie środowiska przed negatywnym oddziaływaniem przyszłych inwestycji zawarte są w programach ochrony środowiska gmin, programie ochrony środowiska i planie gospodarki odpadami województwa śląskiego oraz w planach zagospodarowania przestrzennego gmin, uwzględniające równocześnie działania na rzecz:

- ograniczenia zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego, zwłaszcza z sektora komunalno-bytowego i wzdłuż tras komunikacyjnych;
- wzmocnienie systemu edukacji ekologicznej społeczeństwa skierowanej na promocję postaw służących ochronie powietrza;
- rozwój i dostosowanie instalacji i urządzeń służących zrównoważonej i racjonalnej gospodarce wodno-ściekowej dla potrzeb ludności i przemysłu;
- realizacja racjonalnej gospodarki energetycznej łączącej efektywność energetyczną z nowoczesnymi technologiami;
- wzmocnienie systemu wykorzystania odnawialnych źródeł energii w skali województwa śląskiego;
- gospodarowanie odpadami komunalnymi w województwie w oparciu o regionalne instalacje przetwarzania odpadów oraz zwiększenie udziału odzysku, w szczególności recyklingu, w odniesieniu do szkła, metali, tworzyw sztucznych oraz papieru i tektury;

- minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów sektora gospodarczego i sukcesywne zwiększanie udziału tych odpadów poddanych procesom odzysku i unieszkodliwiania poza składowaniem;
- minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów niebezpiecznych oraz wzrost efektywności systemu zbierania i zwiększanie udziału tych odpadów poddanych procesom odzysku i procesom unieszkodliwiania;
- ochrona i zrównoważone wykorzystanie zasobów kopalin oraz ograniczanie presji na środowisko związanej z eksploatacją kopalin i prowadzeniem prac poszukiwawczych;
- zapobieganie zanieczyszczeniu gleb, w szczególności substancjami powodującymi ryzyko zanieczyszczenia wtórnego;
- rewitalizacja terenów przemysłowych i zdegradowanych;
- zmniejszenie zagrożenia oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii, a także kreowanie właściwych zachowań społeczeństwa w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska i życia ludzi z tytułu wystąpienia awarii przemysłowych.

Główne kierunki działań w gospodarce leśnej zmierzające do ograniczenia negatywnych skutków przyszłych inwestycji to:

- właściwe prowadzenie prac z zakresu kształtowania stosunków wodnych;
- zwiększanie różnorodności biologicznej i zróżnicowania genetycznego kształtującego naturalną odporność lasów;
- doskonalenie gatunkowej i funkcjonalnej struktury lasów;
- kształtowanie granicy rolno-leśnej;
- właściwe zagospodarowanie łowieckie lasu;
- stosowanie biologicznych metod ochrony lasu;
- utrzymanie właściwego stanu sanitarnego lasu;
- prowadzenie racjonalnej gospodarki leśnej z zachowaniem zasad ochrony przyrody;
- dostosowanie prac hodowlanych do warunków mikrosiedliskowych;
- odpowiednia infrastruktura techniczna;
- odpowiednie rekreacyjne użytkowanie i zagospodarowanie lasu;
- zalesianie gruntów nieprzydatnych rolniczo;
- współdziałanie leśnictwa z samorządami i administracją państwową na różnych poziomach w regionie;
- współdziałanie i doskonalenie związków leśnictwa z innymi sektorami gospodarczymi w zakresie rozwoju regionalnego;
- kształtowanie świadomości ekologicznej społeczeństwa.

VI.7. ZAGROŻENIA BIOTYCZNE

Szkody powodowane przez czynniki biotyczne są najczęściej skutkiem osłabienia drzewostanów przez czynniki abiotyczne. Powtarzające się latami susze, obniżenie się poziomu wód gruntowych, zanieczyszczenia przemysłowe doprowadziły do osłabienia drzewostanów i spadku odporności drzew na szkody powodowane przez owady i patogeny. Dodatkowym czynnikiem wpływającym na zwiększenie podatności drzewostanów na gradację i epifitozy jest ich budowa, czyli wielkopowierzchniowe monokultury.

Poniższa tabela przedstawia główne przyczyny zagrożenia biotycznego zarejestrowane podczas prac urządzeniowych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska. Łącznie uszkodzenia od czynników biotycznych zarejestrowano na powierzchni 3 698,86 ha gruntów leśnych. Największe powierzchnie zajmują drzewostany uszkodzone przez zwierzynę płową (6,5%).

Tab. 33. Zestawienie uszkodzeń biotycznych drzewostanów na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska zarejestrowanych w trakcie prac urządzeniowych

Przyczyna uszkodzenia	Procent uszkodzeń				
	10-20%	21-50%	ponad 50%	Ogółem	%
	powierzchnia całkowita [ha]				
Grzyby	815,17	206,76	4,65	1026,58	4,0
Owady	35,78	6,95	0,00	42,73	0,2
Zwierzyna	1380,94	284,66	0,00	1665,60	6,5
Inne (jemioła)	406,19	533,12	24,64	963,95	3,8
Razem	2638,08	1031,49	29,29	3698,86	14,5

Zgodnie z obowiązującą instrukcją urządzania lasu podczas prac terenowych rejestrowano tylko główną przyczynę oraz stopień uszkodzenia. Metodyka ta różni się od stosowanej w instrukcji ochrony lasu, z czego wynikają rozbieżności w ocenie i powierzchni podawanych uszkodzeń.

VI.7.1. CHOROBY GRZYBOWE

Podczas prowadzonych prac urządzeniowych szkody powodowane przez patogeny grzybowe stwierdzone zostały na łącznej powierzchni 1 026,58 ha, szkody istotne występują na 0,8% powierzchni leśnej nadleśnictwa.

VI.7.2. SZKODNIKI OWADZIE

Rejestrowane podczas prac urządzeniowych szkody od owadów stwierdzono na powierzchni 42,73 ha, z czego szkody istotne występują na 0,03% powierzchni leśnej nadleśnictwa.

VI.7.3. SZKODY POWODOWANE PRZEZ ZWIERZYNĘ PŁOWĄ

Podczas prowadzonych prac urządzeniowych szkody powodowane przez zwierzynę płową stwierdzono na powierzchni 1 665,60 ha, z czego szkody istotne występują na 1% powierzchni leśnej nadleśnictwa. Wśród szkód powodowanych przez zwierzynę płową wyodrębniono szkody w uprawach i młodnikach (spalowanie i zgryzanie) oraz szkody w drągowinach (uszkodzenia w trakcie zablźniania).

VI.8. ZAGROŻENIA ABIOTYCZNE

Szkody abiotyczne są wynikiem wystąpienia klęsk żywiołowych w skali lokalnej (zmrozowiska), regionalnej (huragany) lub całego kraju (powódzie). W przeważającej części przeciwdziałanie im jest niemożliwe. Niemniej jednak, poprzez poprawne wykonanie zabiegów pielęgnacyjnych można w pewnym stopniu ograniczyć szkody powodowane przez okiść lub silne wiatry w drzewostanach II klasy wieku, które są najbardziej narażone na uszkodzenia.

Poniższa tabela przedstawia główne przyczyny zagrożeń abiotycznych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska zarejestrowane podczas prac urządzeniowych. Łącznie uszkodzenia od czynników abiotycznych zarejestrowano na powierzchni 4 550,62 ha, co stanowi 18% gruntów leśnych nadleśnictwa. Główną przyczyną szkód abiotycznych są czynniki klimatyczne, oddziałujące na 16% powierzchni leśnej. W istotnej części są to szkody trwałe. Pozostałe grupy uszkodzeń mają charakter losowy i są podejmowane próby ich ograniczenia poprzez prowadzenie działań gospodarczych zgodnych z wiedzą i doświadczeniami nauk leśnych.

Tab. 34. Zestawienie uszkodzeń abiotycznych drzewostanów na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska zarejestrowanych w trakcie prac urządzeniowych

Przyczyna uszkodzenia	Procent uszkodzeń				
	10-20%	21-50%	ponad 50%	ogółem	%
	powierzchnia całkowita [ha]				
Czynniki klimatyczne	1868,84	2203,78	0,00	4072,62	15,9
Antropogeniczne	0,00	11,32	0,00	11,32	0,0
Pożary	36,76	0,65	0,00	37,41	0,1
Zakłócenia stosunków wodnych	46,72	375,97	6,58	429,27	1,7
Razem	1952,32	2591,72	6,58	4550,62	17,8

Zgodnie z obowiązującą instrukcją urządzania lasu podczas prac terenowych rejestrowano tylko główną przyczynę oraz stopień uszkodzenia. Metodyka ta różni się od stosowanej w instrukcji ochrony lasu, z czego wynikają rozbieżności w ocenie i powierzchni podawanych uszkodzeń.

VI.8.1. POŻARY

Zgodnie z *Instrukcją ochrony przeciwpożarowej lasu* z 2020 roku, w oparciu o rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 22 marca 2006 r. w *sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów* (Dz.U. 2006 nr 58 poz. 405) zmienione rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 lipca 2010 r. (Dz.U. 2010 nr 137 poz. 923) i rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 13 lipca 2015 r. (Dz.U. 2015 poz. 1070) obliczono kategorię zagrożenia pożarowego dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska zaliczając je do **I kategorii zagrożenia pożarowego**.

Tab. 35. Średnia roczna liczba pożarów lasu w Nadleśnictwie Oleśnica Śląska (przeciętna z ostatnich 10 lat)

Lp.	Rok	Ilość pożarów [szt.]	Powierzchnia [ha]	Przeciętna wielkość pożaru [ha]
1	2013	20	1,07	0,05
2	2014	14	3,25	0,23
3	2015	19	3,30	0,17
4	2016	7	1,68	0,24
5	2017	2	0,59	0,30
6	2018	11	3,29	0,30
7	2019	14	5,31	0,38
8	2020	5	4,78	0,96
9	2021	3	0,19	0,06
10	2022	8	2,52	0,32
Razem		103	25,98	0,25

W minionym okresie gospodarczym na terenie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska wystąpiły 103 pożary, które objęły powierzchnię 25,98 ha. Przeciętna powierzchnia jednego pożaru wynosiła 0,25 ha. Największe zagrożenie obszaru leśnego Nadleśnictwa Oleśnica Śląska występuje w okresie przedwiośnia i wczesną wiosną, po stopnieniu śniegu - przed rozwojem roślinności i zazielenieniem się runa. Niebezpiecznym zjawiskiem w tym okresie jest wypalanie traw na gruntach przylegających do lasów nadleśnictwa. Duże zagrożenie pożarowe występuje także w okresie letnim, zwłaszcza w przypadku wystąpienia długotrwałych okresów z brakiem opadów atmosferycznych przy równocześnie utrzymującej się wysokiej temperaturze powietrza. Czynnikiem zwiększającym zagrożenie jest sąsiedztwo miejsc atrakcyjnych turystycznie. Okres jesienny z uwagi na niższe temperatury i większą wilgotność powietrza jest stosunkowo bezpieczny, choć nasilona penetracja lasów przez zbierających plody runa leśnego powoduje utrzymywanie się zagrożenia pożarowego.

VI.8.2. CZYNNIKI KLIMATYCZNE

VI.8.2.1. WIATR

Wiatr jest jednym z czynników przyrody nieożywionej mający duże znaczenie dla prowadzenia gospodarki leśnej. Słabo, ale stale wiejący wiatr może powodować szkody w drzewostanach zaniedbanych gospodarczo, jak również na ścianach lasu graniczących z otwartą powierzchnią. Wiatry powodują przesychnienie gleby, zubożenie jej, utratę ciepła i wilgoci. Szkody powodowane przez wiatry mają głównie charakter uszkodzeń mechanicznych (obłamywanie gałęzi, naruszanie systemu korzeniowego, pęknięcia strzał, wiatrolomy, wiatrowały). Najbardziej narażone na szkodliwe działanie wiatru są drzewostany wzrastające na siedliskach wilgotnych, lukowate, przeredzone, jednogatunkowe, zaniedbane pod względem pielęgnacyjnym (niebezpieczne jest gwałtowne rozluźnienie zwarcia w drzewostanach nietrzebionych). Na powstawanie szkód od wiatru w szczególności narażone są drzewostany porażone przez opieńkę i hubę korzeni oraz intensywnie spalowane przez zwierzynę. Mniejsza stabilność drzewostanów przedrębnych i rębnych na siedliskach wilgotnych może skutkować wymuszonym i przedwczesnym ich użytkowaniem po silniejszych wiatrach.

VI.8.2.2. WYŁADOWANIA ATMOSFERYCZNE

Wyładowania atmosferyczne są jednym z czynników powodujących osłabienie kondycji zdrowotnej drzew. Na uderzenia piorunów najbardziej narażone są wysokie, górujące nad otoczeniem drzewa, a także te rosnące samotnie i w ścianie lasu. Uderzenie dotyczy najczęściej pojedynczego drzewa, ale często dochodzi również do przeniesienia ładunku na drzewa sąsiednie poprzez glebę lub stykające się systemy korzeniowe. Powstają wtedy większe powierzchnie porażonych drzew, tzw. pogromiska. Na powstawanie pogromisk wpływają takie czynniki jak wzniesienie nad poziomem morza, ekspozycja i nachylenie terenu, wiek oraz typ drzewostanu, a także warunki geologiczne (Bednarz 2004). Szkody powstałe w wyniku wyładowań atmosferycznych mają charakter mechaniczny i fizjologiczny. Uszkodzenia polegają na powstawaniu rysy, obłamywaniu wierzchołków, rozłupaniu lub powalaniu pni. Główną przyczyną zamierania porażonych drzew jest ich osłabienie i zaburzenie gospodarki wodnej na skutek uszkodzenia systemu korzeniowego. Szkodliwe jest zamieranie grup drzew stojących wokół drzewa rażonego piorunem, zwłaszcza w drzewostanach świerkowych. Porażone kępy mogą stwarzać zagrożenie rozwojem szkodników wtórnych. Pioruny mogą być także przyczyną powstawania pożarów, zwłaszcza przy braku opadów.

VI.8.2.3. OPADY I OSADY ATMOSFERYCZNE

Nadmierne opady atmosferyczne mogą stanowić zagrożenie dla lasu. Występują one w postaci deszczu, gradu, okiści, gołoledzi i szadzi. Bardzo silne deszcze mogą powodować mechaniczne uszkodzenia roślin. Szkody wywołane gradem mogą być bardzo duże zwłaszcza w młodych drzewostanach do 15 roku życia: sadzonki na uprawach mogą być całkowicie zniszczone. W starszych drzewostanach szkody polegają na uszkodzaniu liści, kwiatów, owoców, pędów i kory. Nastęstwem uszkodzeń mogą być choroby drzew, wzrost podatności na zasiedlenie przez szkodniki wtórne. Śnieg przy bezwietrznej pogodzie i temperaturze około 0°C może powodować okiść. Szkody powodowane przez okiść mają charakter uszkodzeń mechanicznych - łamanie gałęzi i wierzchołków, przeginanie, a nawet wywroty drzew. Gołoledź powstaje, gdy na zmrożone kory i pnie drzew pada deszcz. Powstająca warstwa lodu może powodować nadmierne obciążenie drzew i ich uszkodzenia. Wrażliwe gatunki to sosna, olsza i buk. Mało wrażliwe są jodła, modrzew i brzoza. Szadz powstaje w wyniku zetknięcia oziębionej mgły z gałązkami korony drzew. Powoduje szkody podobne do tych od gołoledzi.

VI.8.2.4. ZAKŁÓCENIA STOSUNKÓW WODNYCH

Głównymi przyczynami powstawania niekorzystnych zmian bilansu wodnego są zakłócenia procesów meteorologicznych i hydrologicznych oraz zmiany strukturalne szaty roślinnej i pokrywy glebowej (Kędziora i in. 2014). Ekosystemy leśne należą do obszarów najbardziej wrażliwych na niekorzystne zmiany klimatyczne. Susza w lasach prowadzi do obniżenia wilgotności gleby i ściółki leśnej, obniżenia lustra wód powierzchniowych i gruntowych, zmniejszenia przyrostu drzewostanów i odporności na patogeny i witalności drzewostanów, a także zwiększenia ryzyka pożarów (Miler 2008, 2013). Wzrost średniej temperatury powietrza przy jednoczesnym zwiększeniu zasobów drzewostanowych powoduje kurczenie się dyspozycyjnych zasobów wody w lasach, co przejawia się opadaniem wód gruntowych i zmniejszeniem odpływu w ciekach. Susza wpływa na drzewostany w sposób długotrwały, często widoczny dopiero po kilku latach. Z punktu widzenia rozwoju i wzrostu drzew ważny jest termin wystąpienia suszy. Najbardziej negatywne skutki wywołują susze, które mają miejsce w pierwszych miesiącach okresu wegetacyjnego. Do bardziej wrażliwych gatunków rosnących w Polsce zaliczany jest dąb szypułkowy, u którego łatwo dochodzi do dysfunkcji przewodzenia wody w drewnie. Letnie susze mają hamujący wpływ na przyrost dębów, a susze powtarzające się w kolejnych latach doprowadzają do stopniowego osłabiania i zamierania dębów. Wahanie stanu wód wpływają bezpośrednio na zdrowotny stan lasu i prowadzoną w nim gospodarkę. Rejestrowane podczas prac urządzeniowych szkody we wszystkich drzewostanach nadleśnictwa wywołane przez zmiany stosunków wodnych stwierdzono na powierzchni 429,27 ha. Zachwianie

stosunków wodnych w drzewostanach nadleśnictwa związane jest z niską lub wysoką roczną sumą opadów, gwałtownymi zjawiskami atmosferycznymi.

VI.8.3. CZYNNIKI ANTROPOGENICZNE

Najbardziej istotnymi, negatywnymi formami oddziaływania człowieka na środowisko leśne są: zanieczyszczenia wód powierzchniowych, emisje przemysłowe, zaśmiecanie lasu wywożonymi przez okolicznych mieszkańców śmieciami, powstawanie dzikich wysypisk, nadmierna penetracja lasów przez miejscową ludność w okresach zbioru jagód i grzybów, kłusownictwo, nielegalne pozyskiwanie choinek i stroiszu, niszczenie roślin i grzybów objętych ochroną gatunkową oraz zagrożenie zaprószenia ognia w lesie.

VII. PLAN DZIAŁAŃ – ZESTAWIENIE PRAC OBJĘTYCH PROGRAMEM OCHRONY PRZYRODY

VII.1. KSZTAŁTOWANIE STOSUNKÓW WODNYCH

Podstawą w kształtowaniu odpowiednich stosunków wodnych jest właściwa ochrona siedlisk leśnych, głównie siedlisk wilgotnych i łągowych. Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska siedliska bagienne i łągowe (BMb, Lł, OI, OIJ) zajmują łącznie powierzchnię 415,32 ha, co stanowi prawie 2% powierzchni leśnej nadleśnictwa. Siedliska wilgotne (BMw, LMw, Lw) zajmują 5029,87 ha, co stanowi niemal 20% powierzchni leśnej nadleśnictwa. Pełnią one w przyrodzie swoistą rolę magazynu, który przyjmuje wodę, magazynuje ją, a na końcu uwalnia poprzez transpirację i wysięki. Jedną z podstawowych metod pozwalających właściwie regulować zasobami wodnymi jest mała retencja wodna (na gruntach w zarządzie nadleśnictwa została opisana w podrozdziale warunki hydrologiczne). Stanowi ona istotną część racjonalnej gospodarki człowieka. Oznacza wszelkie działania ukierunkowane na zatrzymywanie lub spowalnianie spływu wód w obrębie małych zlewni, które będzie skutkowało zwiększeniem lokalnych zasobów wodnych, przy jednoczesnym zachowaniu i wspieraniu rozwoju krajobrazu naturalnego. Dlatego w ramach zwiększania możliwości retencyjnych zlewni wskazane są następujące działania:

- zachowanie trwałości lasu poprzez utrzymanie złożonej gatunkowo i strukturalnie szaty roślinnej oraz przebudowę drzewostanów zmierzającą do dostosowania ich składu gatunkowego do zgodnego z siedliskiem;
- przeciwdziałanie degradacji gleb leśnych;
- ograniczanie nadmiernego odpływu wód powierzchniowych w celu wydłużenia czasu infiltracji wody w głąb profilu glebowego i tym samym zwiększenia zasobów wód podziemnych poprzez zatrzymywanie okresowych nadmiarów wód w zbiornikach;
- budowa nowych zbiorników retencyjnych oraz utrzymanie właściwego stanu technicznego istniejącej infrastruktury hydrotechnicznej;
- renaturyzacja siedlisk podmokłych poprzez adaptację istniejących systemów melioracyjnych do pełnienia funkcji retencyjnych;
- poprawa wilgotności siedlisk leśnych poprzez podniesienie lustra wód powierzchniowych w obszarach bezpośrednio sąsiadujących ze zbiornikiem wodnym lub spiętrzenie wody;
- ochrona naturalnych obiektów małej retencji, tj. śródleśnych torfowisk, mokradeł, zbiorników wodnych, cieków, bagien, trzęsawisk, mszarów, źródlisk, młak, itp.

VII.2. KSZTAŁTOWANIE STREFY EKOTONOWEJ

Na styku dwóch biocenoz naturalnych występuje szerszy lub węższy pas przejściowy zwany inaczej ekotonem. Odznacza się on większym bogactwem flory i fauny niż sąsiadujące ze sobą ekosystemy. Szczególnie korzystne są szerokie ekotony będące miejscem bytowania gatunków charakterystycznych dla obu sąsiadujących biocenoz oraz tzw. gatunków stykowych.

Ekoton pełni szczególne funkcje ekologiczne. Jako strefa przejściowa stanowi naturalną barierę chroniącą środowisko leśne przed negatywnymi czynnikami związanymi z bezpośrednim sąsiedztwem terenów otwartych. Ochronę tej strefy, jak również formowanie jej w miejscach, gdzie będzie ona pełnić pożądaną rolę, wymuszają zasady zrównoważonej gospodarki leśnej. Zgodnie z nimi na obrzeżach lasów zaleca się tworzenie pasa ochronnego o szerokości 10-15 m, na który składają się odpowiednie gatunki krzewów i drzew. Dotyczy to również szerokich dróg oraz linii kolejowych przebiegających przez lasy. Skład gatunkowy tworzonych stref musi być dostosowany do warunków siedliskowych. Przy planowaniu, zakładaniu i pielęgnowaniu ekotonów wskazane jest:

- promowanie istniejących odnowień naturalnych różnych gatunków drzew i krzewów;
- wprowadzanie gatunków drzew i krzewów rodzimego pochodzenia, zgodnych z danym siedliskiem;
- stosowanie luźniejszej więźby sadzenia;
- dla sadzonek krzewów stosowanie zmieszania grupowego (kilka sadzonek jednego gatunku w jednej grupie);
- wykonywanie odpowiednich cięć pielęgnacyjnych prowadzących do formowania się silnie ugałęzionych drzew;
- w trakcie cięć popieranie drzew silnie ukorzenionych i ugałęzionych.

W drzewostanach planowanych do użytkowania rębnych położonych przy drogach krajowych, wojewódzkich, kolejowych szlakach komunikacyjnych, przy głównych ciekach (rzekach), źródłiskach i zbiornikach wodnych zaleca się tworzenie w ramach prowadzonych cięć rębnych stref przejściowych (ekotonów) o szerokości nie mniejszej niż wysokość drzew panujących. W przypadku drzewostanów, w których nie występują strefy ekotonowe, zaleca się postępowanie zgodne z zapisami w *Zasadach Hodowli Lasu* oraz *Instrukcji Ochrony Lasu*.

VII.3. KSZTAŁTOWANIE GRANICY ROLNO-LEŚNEJ

Głównym zagadnieniem związanym z kształtowaniem granicy rolno-leśnej jest odpowiednie zagospodarowanie terenów położonych w bezpośrednim sąsiedztwie

kompleksów leśnych. Dotyczy to przede wszystkim budownictwa mieszkaniowego i zagrodowego na terenach enklaw wśród kompleksów leśnych lub wzdłuż granicy z lasami. Zabudowa tego typu miejsc zwiększa lokalnie presję na środowisko leśne i powoduje pojawianie się negatywnych zjawisk, przyczyniających się do jego degradacji. Należą do nich:

- dzikie wysypiska śmieci;
- nielegalny wywóz nieczystości do lasu zanieczyszczających wody gruntowe;
- obniżenie poziomu wód gruntowych przez kopanie studni;
- zakłócanie spokoju i ciszy;
- wydeptywanie brzegów lasu;
- pojawienie się szkodników w postaci wałęsających się psów i kotów;
- nielegalne pozyskiwanie stroiszu i choinek;
- kłusownictwo.

Zapobieganie tego typu problemom powinno odbywać się na etapie planowania w ramach sporządzania planów przestrzennego zagospodarowania lub w czasie wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Właściwa lokalizacja budynków oraz związanej z nimi infrastruktury pozwoli zminimalizować negatywne ich oddziaływanie na środowisko leśne.

Kolejnym problemem związanym z właściwym kształtowaniem granicy polno-leśnej jest ochrona nieleśnych siedlisk sąsiadujących bezpośrednio z lasem. W wielu przypadkach decydują one o różnorodności zarówno krajobrazowej, jak i gatunkowej, ponieważ stanowią często miejsca występowania cennych przyrodniczo gatunków roślin i zwierząt. W celu ochrony tego typu miejsc należy właściwie planować nowe zalesienia. Przed ich zaplanowaniem i przeprowadzeniem zaleca się wykonywanie odpowiedniej waloryzacji przyrodniczej, która pozwoli uniknąć niezamierzonego zniszczenia cennych przyrodniczo siedlisk nieleśnych.

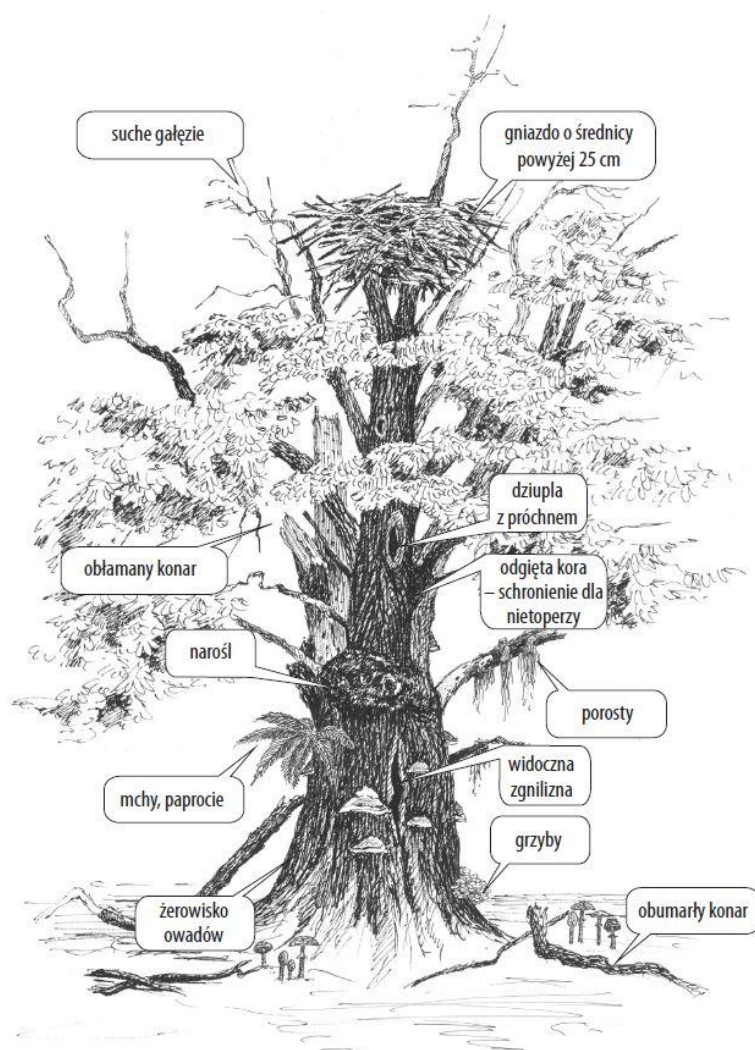
VII.4. OCHRONA RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ

Ochrona różnorodności biologicznej w lasach realizowana jest na podstawie obowiązujących w Lasach Państwowych zarządzeń i instrukcji. W celu ochrony, jak również powiększenia różnorodności biologicznej w lasach Nadleśnictwa Oleśnica Śląska, należy w miarę możliwości dostosować się do następujących zaleceń:

- w celu zachowania różnorodności ekosystemowej należy jak najszerszej wykorzystywać zmienność w ramach mikrosiedlisk wprowadzając na te niewielkie powierzchnie właściwe im gatunki;
- w celu zachowania bogactwa i różnorodności krajobrazowej należy unikać zalesiania śródleśnych pastwisk, bagien, łąk, nieużytków i innych podobnych im powierzchni. Jednakże w przypadku pojawienia się zaawansowanej sukcesji, na obszarach bez

zidentyfikowanych osobliwości przyrodniczych, dopuszcza się wyłączenie ich i uznanie ich za powierzchnie leśne;

- dla zachowania różnorodności gatunkowej należy w lasach zwracać uwagę na dostosowanie się do zalecanych składów odnowieniowych przy zakładaniu upraw;
- dla zachowania różnorodności genowej należy dążyć, by pozyskiwany materiał siewny pochodził z jak największej liczby osobników oraz z udokumentowanych miejsc bazy nasiennej nadleśnictwa;
- w procesie odnowienia cenne fragmenty drzewostanów (np. młodsze i stabilne kępy drzew gatunków głównych, domieszkowych i biocenotycznych, przestoje pełniące funkcję nasienników, drzewa dziuplaste i pomnikowe) powinny pozostać jako pożądane elementy strukturalne i funkcjonalne nowego drzewostanu;
- ochrona drzew mikrosiedliskowych (ekologicznych, biocenotycznych), oznaczających zgodnie z *Instrukcją Ochroną Lasu (2012)*: żywe i martwe drzewa, miejscowo spróchniałe (ze zgnilizną) oraz drzewa z owocnikami grzybów (hubami), w tym m.in. drzewa z widocznymi, otwartymi ranami pnia, dziupłami wypełnionymi próchnem, z uszkodzeniami od pioruna, złamane, z koroną częściowo (powyżej 1/3) obumarłą; drzewa z dziupłami zasiedlonymi przez ptaki lub inne gatunki zwierząt, z dziupłami i próchnowiskami powstałymi w miejscach zranień po obumarłych gałęziach; drzewa o nietypowym pokroju, w tym pozbawione korony na skutek złamania; drzewa z nietypowymi formami morfologicznymi np. szyszek, kory, gałęzi; drzewa rodzimych gatunków biocenotycznych: naturalnie występujące lub wprowadzone, poprawiające bazę żerową zwierzyny, nektarodajne, urozmaicające krajobraz, takie jak jabłoń, grusza, czereśnia, śliwa ałycza i inne; drzewa z gniazdami ptaków, o średnicy gniazda powyżej 25 cm; przestoje: drzewa i grupy drzew pozostawione na następną kolej rębny lub do ich naturalnej śmierci i rozkładu; drzewa będące siedliskiem chronionych gatunków grzybów, roślin i zwierząt; drzewa wyraźnie wyróżniające się wiekiem lub rozmiarami w stosunku do innych drzew na tym terenie; drzewa stanowiące pamiątkę kultury leśnej, np. osobniki gatunków egzotycznych (wyróżniające się wiekiem lub wymiarami), wszystkie powierzchnie doświadczalne założone przed 1945 r. (bez względu na gatunek); drzewa tworzące założenia przestrzenne, np. aleje, szpalery.

Ryc. 30. Drzewo biocenotyczne (rys. Jarosław Janicki) wg *Instrukcji Ochrony Lasu* (2012)

VII.4.1. OCHRONA FAUNY KRĘGOWCÓW – ZALECENIA

Praktyczne działania na rzecz ochrony fauny kręgowców powinny skupiać się na eliminowaniu zagrożeń ze strony człowieka i odtwarzaniu warunków siedliska, umożliwiających zachowanie i rozwój populacji chronionych gatunków. Szczególnie ważna jest tu ochrona naturalnych schronień. W celu zapewnienia odpowiedniej ochrony siedlisk chronionych gatunków kręgowców w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Oleśnica Śląska, jak również zabezpieczenia potencjalnych miejsc ich bytowania wskazane jest prowadzenie dodatkowych działań ochronnych.

W zakresie ochrony nietoperzy ważne jest:

- pozostawianie drzew dziuplastych (głównie dębów i drzew liściastych) w trakcie prac zrębowych oraz rosnących wzdłuż rzek i potoków z wyjątkiem sytuacji stanowiących zagrożenie dla bezpieczeństwa ludzi i ich mienia, w tym odmian drzew owocowych;

- w przypadku drzewostanów w młodszym wieku i ubogich w naturalne dziuple uzupełnianie i zawieszanie skrzynek dla nietoperzy;
- utrzymywanie mozaikowości środowiska leśnego;
- preferowanie biologicznych metod ochrony lasu;
- odpowiednie kształtowanie granicy polno-leśnej w taki sposób, aby była jak najbardziej urozmaicona;
- ochrona śródleśnych oczek wodnych, stawów i innych zbiorników wodnych.

W zakresie ochrony ssaków ziemnowodnych ważne jest:

- kształtowanie ekotonów przy brzegach strumieni i rzek, które pozbawione są jakiegokolwiek roślinności;
- utrzymanie zróżnicowanych środowisk rzecznych, w szczególności dostępności kryjówek dla wydry *Lutra lutra*, występujących na odcinkach cieków o linii brzegowej zbliżonej do naturalnej, pokrytej roślinnością o wielowarstwowej strukturze;
- ochrona stawów bobrowych, o ile nie stanowią one przedmiotu odrębnych decyzji w związku z występowaniem szkód bobrowych;
- pozostawianie wzdłuż cieków gatunków drzew i krzewów preferowanych w diecie bobra (wierzba, topola, osika, brzoza).

W zakresie ochrony płazów i gadów ważne są:

- ochrona zbiorników wodnych stanowiących miejsca ich rozrodu;
- pozostawianie pasów zadrzewień i zakrzewień wzdłuż cieków i zbiorników wodnych;
- rezygnacja z zarybiania potoków i zbiorników wodnych (nieprzeznaczonych do celów gospodarki rybackiej) będących miejscami rozrodu płazów;
- łagodzenie skutków działalności antropogenicznej;
- zapobieganie zarastaniu zbiorników wodnych, będących miejscami rozrodu płazów;
- pozostawianie martwego drewna, układanie stosów gałęzi i liści w rejonie zbiorników wodnych;
- pozostawianie karp korzeniowych wywrotów i wiatrowałów za wyjątkiem sytuacji zagrażających zdrowiu i życiu ludzi;
- zachowanie miejsc występowania żmii zygzakowatej *Vipera berus* (śródleśne suche łąki, maliniaki);
- zapobieganie zarastaniu łęgówisk żółwia błotnego (odslanianie terenu z samosiejek bądź podrostów drzew) oraz ich ochrona.

W zakresie ochrony ptaków ważne są:

- zakładanie budek lęgowych w drzewostanach młodszych klas wieku;
- ochrona drzew z gniazdami ptaków, o średnicy gniazd powyżej 25 cm;

- pozostawianie kęp starodrzewu lub pojedynczych przestojów na zrębach oraz drzew dziuplastych do naturalnego rozpadu, z wyjątkiem sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa ludzi i mienia oraz stanu sanitarnego drzewostanu;
- zwiększanie lub utrzymanie na powierzchniach leśnych odpowiednich ilości martwego drewna stojącego i leżącego w miarę jego wydzielania się, z wyłączeniem sytuacji stwarzających zagrożenie zdrowia, życia lub mienia ludzkiego oraz w przypadku usuwania posuszu czynnego w ramach wykonywania cięć sanitarnych, w sytuacjach zagrażających trwałości lasu;
- w trakcie realizacji zabiegów gospodarczych pozostawiać na powierzchniach leśnych pojedynczo występujące jako domieszka dorosłe brzozy *Betula pendula*, jarzęby *Sorbus aucuparia*, wierzby *Salix sp.* i osiki *Populus tremula*;
- w zakresie szczegółowych zaleceń w sprawie realizacji zadań z zakresu gospodarki leśnej w strefach ochrony gatunków istotne jest, aby:
 - wykonanie zabiegów rębnych w granicach stref ochronnych ptaków zostało rozłożone na całe dziesięciolecie;
 - terminy wykonywania zabiegów w strefie okresowej zostały dostosowane do wymagań gatunku;
 - jeżeli wykonanie któregośkolwiek zabiegu wpłynie negatywnie na występowanie ptaków w wyznaczonych dla nich strefach ochrony, należy niezwłocznie wstrzymać wszystkie prace przewidziane do wykonania w ww. strefach;
 - pozostawienie starodrzewu podczas prowadzenia cięć uprzątających w rębniach gniazdowych i częściowych powinno nastąpić możliwie najbliżej granicy strefy ścisłej (w kierunku gniazda ptaków).

W zakresie ochrony popielicowatych ważne jest:

- rozwieszanie budek dla pilchowatych w drzewostanach liściastych i mieszanych starszych klas wieku;
- prowadzenie drzewostanów w pełnym zwarciu i z bogatym podszytem w miejscach występowania popielicy i orzesznicy;
- wzbogacenie bazy pokarmowej pilchowatych poprzez dosadzanie drzew i krzewów owocowych.

W zakresie ochrony dużych drapieżników ważne jest:

- pozostawianie wykrotów, stert z karp korzeniowych i gałęzi dla zapewnienia kryjówek dla dużych drapieżników;
- utrzymywanie zróżnicowanej struktury wiekowej, wysokościowej i gatunkowej, gęstej warstwy podszytu oraz pozostawianie drzew leżących na dnie lasu oraz nad ciekami;

- ograniczanie wstępu pojazdów na drogi i szlaki zrywkowe aktualnie nieużytkowane;
- modyfikacja rocznych planów pozyskania łowieckiego jeleni i saren.

VII.4.2. OCHRONA FAUNY BEZKRĘGOWCÓW – ZALECENIA

Działania dotyczące fauny bezkręgowców polegają na ochronie pierwotności i naturalności siedlisk oraz naturalnych procesów w nich zachodzących. Ochronie powinny podlegać zarówno siedliska gatunków, w których stwierdzono ich obecność, jak również miejsca ich potencjalnego występowania.

W Nadleśnictwie Oleśnica Śląska faunę bezkręgowców reprezentuje przede wszystkim grupa chrząszczy *Coleoptera*. Należą do niej związane z siedliskami leśnymi chrząszcze saproksyliczne, jak kozioróg dębosz *Cerambyx cerdo*, pachnica dębowa *Osmoderma eremita*, kwietnica okazała *Protaetia aeruginosa*, tęgosz rdzawy *Elater ferrugineus* oraz przedstawiciele rodziny biegaczowatych *Carabidae*. Ich ochrona powinna obejmować:

- zabezpieczenie odpowiedniej ilości starodrzewu na powierzchniach leśnych;
- pozostawianie drzew dziuplastych i z widocznymi wypróchnieniami do ich naturalnego rozpadu;
- zabezpieczenie odpowiedniej ilości martwego drewna poprzez pozostawianie korzeni, konarów, gałęzi, wierzchołków, itd. w różnym stopniu rozkładu (obumierające, martwe, wstępnie rozkładające się, butwiejące) i w różny sposób rozmieszczonych przestrzennie (drzewa stojące, leżące, zawieszane, złomy, karpy, itd.);
- rozluźnianie zwarcia oraz ograniczanie podszytu i części podrostu w zasiedlonych przez chrząszcze fragmentach drzewostanów;
- zapewnienie następstwa pokoleniowego drzew wolno rosnących wokół zasiedlonych przez chrząszcze starych drzew;
- niestosowanie chemicznych środków do ochrony lasu.

Drugą grupę chronionych gatunków fauny bezkręgowcej w Nadleśnictwie Oleśnica Śląska stanowią motyle *Lepidoptera*, w tym gatunki związane z siedliskami łąkowymi, jak modraszek nausitous *Phengaris nausithous*, modraszek telejus *Phengaris teleius*, a także czerwoczyk fioletek *Lycaena helle*, czerwoczyk nieparek *Lycaena dispar*, przeplatka aurinia *Euphydryas aurinia* oraz gatunki związane ze skrajami drzewostanów, jak przeplatka matura *Euphydryas maturna* i barczatka kataks *Eriogaster catax*. Ochrona ich siedlisk polega głównie na utrzymaniu dotychczasowego sposobu ich użytkowania. Dlatego w zakresie ochrony tych gatunków ważne jest:

- przestrzeganie właściwych terminów koszenia łąk dopasowanych do biologii gatunku wraz z usuwaniem z nich pokosu;

- utrzymanie dotychczasowego poziom wilgotności łąk;
- ograniczenie stosowania herbicydów, ciężkiego sprzętu oraz intensywnego nawożenia;
- pozostawianie powierzchni nie podlegających zagospodarowaniu, takich jak skarpy, miedze, przydroża, ekotony las – pole, oraz dopuszczeniu, by w wyniku naturalnej sukcesji kształtowały się na nich ciepłolubne zarośla śliwy tarniny i głogu (barczatka kataks) lub zarośla z udziałem jesionu, kaliny koralowej, derenia świdwy (przeplatka maturalna).

Pozostałe działania w zakresie ochrony potencjalnych miejsc występowania cennych gatunków bezkręgowców powinny skupiać się na:

- właściwym kształtowaniu stref ekotonowych na granicy las-pole, las-woda;
- ochronie śródleśnych oczek wodnych, torfowisk i wysięków wodnych;
- pozostawianiu drzew dziuplastych i drzew z widocznymi wypróchnieniami do ich naturalnego rozpadu, w tym odmian drzew owocowych;
- pozostawianiu kęp starodrzewu do naturalnego rozpadu;
- utrzymanie mozaikowego charakteru dolin rzecznych;
- pozostawianiu w drzewostanach zdrowych, niezagrożonych przez szkodliwe owady leśne i grzyby patogeniczne posuszu jałowego w postaci korzeni, konarów, gałęzi, wierzchołków, itd., w różnym stopniu rozkładu (materiał obumierający, martwy, wstępnie rozkładający się, butwiejący) i w różny sposób rozmieszczony przestrzennie (drzewa stojące, leżące, zawieszane, złomy, karpy, itd.);
- pozostawianiu niewielkich powierzchni do naturalnej sukcesji;
- preferowaniu biologicznych metod ochrony lasu.

VII.4.3. OCHRONA CENNYCH ROŚLIN NACZYNIOWYCH – ZALECENIA

Właściwa ochrona cennych gatunków flory na obszarze nadleśnictwa powinna skupiać się nie tylko na ochronie ich siedlisk, ale również na bezpośredniej ochronie stanowisk tych gatunków.

Chronione gatunki związane z siedliskami wodnymi nie wymagają szczególnych zabiegów ochronnych. W ich przypadku należy utrzymywać w stanie niezmienionym naturalne zbiorniki wodne, w których one występują. Gatunki preferujące miejsca zabagnione, młaki i torfowiska uzależnione są od panujących w danym miejscu niezakłóconych stosunków wodnych. Miejsca takie powinny być wyłączane z użytkowania gospodarczego.

W przypadku gatunków roślin związanych z siedliskami leśnymi, występujących na obszarze nadleśnictwa pospolicie, charakteryzujących się dużymi

zdolnościami regeneracyjnymi i tworzących liczne populacje, odpowiednie zalecenia ochronne będą dotyczyły szczególnie sytuacji, w których w miejscach ich występowania wykonywane będą prace leśne związane z cięciami rębными i pozyskaniem drewna. W takich sytuacjach należy:

- w miejscach wykonywanych cięć rębnych stosować odpowiednie technologie prac ograniczające uszkodzenia gleby przy zrywce drewna;
- wykorzystywać stałe szlaki operacyjno-zrywkowe w celu ograniczenia zasięgu szkód powodowanych w czasie pozyskiwania drewna;
- na powierzchniach zrębowych miejsca występowania chronionych gatunków ujmować w biogrupy o promieniu 20-40 m;
- nie zaburzać i nie zmieniać stosunków wodnych na siedliskach gatunków chronionych.

W przypadku gatunków roślin związanych z siedliskami leśnymi, występujących na obszarze nadleśnictwa rzadko i szczególnie cennych w skali regionu należy w miarę możliwości:

- wykonywać prace leśne poza okresem wegetacyjnym, a w szczególnie uzasadnionych przypadkach w okresie zimowym lub stosować dostępne technologie w celu zminimalizowania uszkodzeń runa;
- dostosowywać zabiegi gospodarcze do wymogów ochronnych gatunków, w tym m.in. wyłączać z zabiegu odpowiednio oznaczone stanowiska cennych i zagrożonych gatunków;
- przeprowadzać odpowiednie szkolenia pracowników z rozpoznawania i zakresu ochrony gatunków.

W zakresie ochrony gatunków roślin związanych z siedliskami nieleśnymi należy:

- chronić płyty nieleśnych siedlisk znajdujące się w mozaice z drzewostanem;
- nie lokalizować składów drewna i szlaków operacyjnych na powierzchniach nieleśnych siedlisk przyrodniczych;
- przeciwdziałać sukcesji wtórnej na łąkowych siedliskach przyrodniczych, poprzez usunięcie nalotu drzew i wykaszanie powierzchni łąkowej;
- utrzymywać właściwe warunki wilgotnościowe na siedliskach ze zidentyfikowanymi stanowiskami chronionych gatunków roślin, zarówno na powierzchniach łąkowych, jak i ziółoroślowych.

VII.4.4. OCHRONA SIEDLISK HYDROGENICZNYCH – ZALECENIA

Siedliska hydrogeniczne to siedliska, o których istnieniu i funkcjonowaniu decyduje woda. Zalicza się do nich siedliska związane z zalewanymi dnami dolin rzecznych, tarasów

nadzalewowych, bezodpływowych obszarów bagiennych oraz mniejszych i większych zbiorników wodnych i cieków. Siedliska te odgrywają znaczącą rolę w krajobrazie i stanowią miejsca występowania szczególnie cennych i rzadkich gatunków roślin i zwierząt. Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska siedliska te reprezentują powierzchnie sklasyfikowane jako siedliska przyrodnicze łągów wierzbowych, topolowych, olszowych i jesionowych (91E0), łągowych lasów dębowo-wiązowo-jesionowych (91F0), zmiennowilgotnych łąk trzęślicowych (6410), ziołorośli górskich i ziołorośli nadrzecznych (6430) oraz starorzeczy i naturalnych eutroficznych zbiorników wodnych (3150), które zajmują łącznie powierzchnię ponad 1190 ha.

Z racji swojego szczególnego bogactwa przyrodniczego oraz dużych zasobów wodnych siedliska te powinny być szczególnie chronione. W związku z tym w miejscach ich występowanie wskazane jest:

- utrzymanie niepogorszonych stosunków wodnych i zachowanie siedlisk hydrogenicznych;
- w miarę możliwości odtwarzanie właściwych siedlisku stosunków wodnych w miejscach, gdzie zostały one zaburzone przez wcześniej prowadzone melioracje;
- nieprowadzenie prac konserwacyjnych na rowach (np. pogłębianie, udroźnianie), powyżej których zlokalizowane są hydrogeniczne siedliska przyrodnicze;
- pozostawianie niewielkich zbiorników wodnych w stanie naturalnym, wraz z otaczającym pasem mokradła i strefą brzegową;
- pozostawianie w naturalnym stanie strefy brzegowej cieków wodnych, wraz z naturalnym buforem, obejmującym najczęściej związane z ciekami siedliska, w szczególności na stokach wąwozów;
- pozostawianie w naturalnym stanie samoczynnych wypływów wód;
- niewprowadzanie gatunków obcych ekologicznie i geograficznie hydrogenicznym siedliskom leśnym oraz ich stopniowe usuwanie na etapie zaplanowanych prac gospodarczych;
- w przypadku prowadzenia zabiegów pielęgnacyjnych oraz odnowienia drzewostanu skład gatunkowy kształtować zgodnie z odpowiednim dla typu siedliska przyrodniczego składem gatunkowym (gatunki charakterystyczne) poprzez stopniowe ograniczenie udziału gatunków niezgodnych z siedliskiem przyrodniczym (głównie świerka);
- zwiększenie lub utrzymanie na powierzchniach leśnych odpowiednich ilości martwego drewna stojącego i leżącego poprzez pozostawianie drzew martwych i umierających, wywrotów, złomów, drzew dziuplastych i drzew z widocznymi wypróchnieniami, rozproszonych pozostałości pozrębowych.

VII.5. WYTYCZNE W SPRAWIE POPRAWY STANU ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO W TRAKCIE WYKONYWANIA PRAC LEŚNYCH

Dla zminimalizowania szkód w środowisku przyrodniczym podczas wykonywania prac leśnych należy praktykować i wprowadzać możliwie najmniej uciążliwe technologie.

W tym celu wskazane jest:

- w miarę posiadanych możliwości pozyskiwanie drewna kłodowanego;
- w miarę możliwości stosowanie w szerszym zakresie zrywki nasiębiejnej;
- wykorzystywanie stałych szlaków operacyjno-zrywkowych w celu ograniczenia zasięgu szkód powodowanych w czasie pozyskiwania drewna;
- w miejscach lokalizacji stanowisk rzadkich gatunków roślin objętych ochroną prawną, wykonywanie prac związanych z pozyskaniem drewna w miarę możliwości po zakończeniu rozwoju tych gatunków na danej powierzchni leśnej;
- stosowanie w trakcie prac leśnych olejów biodegradowalnych;
- zachowanie w stanie zbliżonym do naturalnego i odtwarzanie śródleśnych zbiorników i naturalnych cieków wodnych;
- zachowanie w stanie nienaruszonym śródleśnych nieużytków jak np. bagna, trzęsawiska, mszary, torfowiska wraz z ich florą i fauną w celu ochrony pełnej różnorodności przyrodniczej;
- inicjowanie naturalnego odnowienia lasu na wszystkich siedliskach, o ile uzasadnia to skład gatunkowy drzewostanów, ich jakość i pochodzenie;
- dostosowanie się do zalecanych składów odnowieniowych przy zakładaniu upraw;
- w drzewostanach zdrowych, niezagrożonych przez szkodliwe owady leśne i grzyby patogeniczne, należy pozostawiać w lesie drobne gałęzie i posusz jałowy.

VIII. ROZWIĄZANIA I WNIOSKI DO PROJEKTU PUL

VIII.1. PRZEWIDYWANE ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU OGRANICZANIE NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ PROJEKTU PUL NA ŚRODOWISKO

Zgodnie z art. 52b. *ustawy o ochronie przyrody* (tekst jednolity - Dz.U. 2022 poz. 916 z późn. zm.) właściciel lasu w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 28 września 1991 r. *o lasach* stosuje wymagania dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej. Wymagania te określają sposób postępowania właściciela lasu podczas przygotowywania i realizacji działań w zakresie gospodarki leśnej. Uszczegółowienie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej zostanie określone w drodze rozporządzenia przez Ministra właściwego do spraw środowiska. Wymagania te odnoszą się do zapewnienia ochrony gatunków wymienionych w załączniku IV dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. oraz chronionych gatunków ptaków. W stosunku do gatunków roślin i zwierząt z zał. IV DS wymagania uwzględniają potrzebę zapobiegania:

- a) celowemu chwytaniu lub zabijaniu dziko występujących okazów tych gatunków,
- b) celowemu niepokojeniu okazów tych gatunków, w szczególności w okresie rozrodu, wychowu młodych, snu zimowego i migracji,
- c) celowemu niszczeniu lub wybieraniu jaj okazów tych gatunków,
- d) pogarszaniu stanu lub niszczeniu terenów rozrodu lub odpoczynku okazów tych gatunków,
- e) celowemu zrywaniu, zbieraniu, ścinaniu, wrywaniu lub niszczeniu dziko występujących roślin w naturalnym zasięgu okazów tych gatunków;

W stosunku do gatunków ptaków wymagania uwzględniają potrzebę zapobiegania:

- a) umyślnemu zabijaniu okazów tych gatunków,
- b) umyślnemu niszczeniu lub uszkodzaniu gniazd i jaj okazów tych gatunków lub usuwaniu ich gniazd,
- c) umyślnemu płoszeniu tych ptaków, w szczególności w okresie lęgowym i wychowu młodych, jeżeli mogłoby to wpłynąć na zachowanie właściwego stanu ochrony gatunku tych ptaków.

Należy podkreślić, że ochrona środowiska przyrodniczego w nadleśnictwie opiera się o przepisy i akty prawne oraz wytyczne branżowe, których przestrzeganie zapewnia właściwą ochronę wszystkich elementów środowiska przyrodniczego. Zgodnie z Instrukcją Ochrony Lasu (2012) w nadleśnictwie gromadzi się informacje na temat stanu obiektu (stanowisk chronionych gatunków roślin i grzybów, gniazd ptaków, zasiedlonych nor). Służy do tego obserwacja całoroczna, zakończona notatką sporządzaną przez leśniczego na koniec roku. W ramach corocznego monitoringu sprawdza się znane miejsca występowania

gatunków oraz wskazuje się informacje o nowych miejscach ich występowania. Zebranie takich informacji ma służyć właściwej ochronie gatunków występujących na gruntach w zarządzie nadleśnictwa. Ponadto zgodnie z wytycznymi branżowymi w celu ochrony lęgów i gniazd ptasich wszystkie prace z zakresu pozyskania drewna oraz hodowli lasu, wykonywane w okresie od 15 marca do 15 lipca, muszą być poprzedzone wizją terenową, nastawioną na odszukanie gniazd ptaków i drzew dziuplastych, wykonaną do 7 dni przed ich rozpoczęciem. Poza tym okresem wizje terenowe winny być przeprowadzone każdorazowo przed rozpoczęciem prac na danej powierzchni, a fakt jej wykonania i wyniki zostają odnotowane w dokumentacji przekazywanej wykonawcy prac. Podczas wizji terenowej oznaczeniu w postaci litery E na pniu podlegają drzewa z czynnymi gniazdami, gniazdami dużymi (o średnicy powyżej 25 cm – bez względu na stan zasiedlenia) oraz drzewa dziuplaste. Oznaczeniu taśmą podlegają również gniazda naziemne. Wykonawcy prac są zobligowani do niezwłocznego przekazywania informacji o stwierdzonych podczas wykonywania prac stanowiskach gniazd ptaków, które nie zostały zlokalizowane podczas wizji terenowej (pozostawiając je bez ingerencji). Każdy przypadek ścięcia drzewa z dziupłą lub gniazdem ptaków podczas prac pozyskaniowych jest zgłaszany leśniczemu, a w uzasadnionych przypadkach prace zostają wstrzymane. Nadleśnictwo wyznaczyło interwencyjny numer telefonu dla osób postronnych w celu informowania o przypadkach nieumyślnego zniszczenia lęgowiska na skutek prowadzonych prac gospodarczych. W celu stworzenia szansy na pomyślne dokończenie lęgów ptaków podejmuje się działania ratunkowe. W ramach prowadzonej gospodarki leśnej pozostawia się drzewa biocenotyczne jako element ochrony różnorodności biologicznej w lasach. Zgodnie z Instrukcją Ochrony Lasu (2012) drzewa biocenotyczne powinny być zostawiane do ich biologicznej śmierci i naturalnego rozkładu. Za drzewa biocenotyczne uważa się m.in. żywe i martwe drzewa, miejscowo spróchniałe (ze zgnilizną) oraz drzewa z owocnikami grzybów (hubami), drzewa dziuplaste, drzewa z gniazdami ptaków, o średnicy gniazd powyżej 25 cm, przestoje drzew i grup drzew, drzewa będące siedliskiem chronionych gatunków. Pozostawianie drzew biocenotycznych i dziuplastych ma duże znaczenie w ograniczeniu ryzyka niszczenia potencjalnych siedlisk gatunków związanych ze starymi drzewostanami, szczególnie dziuplaków i nietoperzy, ptaków szponiastych, saproksylicznych chrząszczy. Szczegółowe działania ochronne dla gatunków zwierząt są również zamieszczone w programie ochrony przyrody dla nadleśnictwa. Niektóre zapisy projektu PUL wymagają zastosowania pewnych ograniczeń i towarzyszących im rozwiązań, które pozwolą zminimalizować przewidywane negatywne ich oddziaływanie. W prognozie w poszczególnych rozdziałach zostały umieszczone odpowiednie wytyczne w sprawie właściwego postępowania na siedliskach przyrodniczych i siedliskach gatunków w celu uniknięcia negatywnych zjawisk związanych z realizacją zapisów projektu PUL.

Tab. 36. Przewidywane negatywne oddziaływanie zapisów projektu pul i proponowane w prognozie działania minimalizujące ten wpływ

Obszar oddziaływania	Możliwe potencjalne negatywne oddziaływanie	Zapisy w projekcie PUL i prognozie ograniczające negatywne oddziaływanie
<p>Przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Kumaki Dobrej PLH020078</p>	<p>Pogorszenie stanu zachowania siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunku w obszarze Natura 2000</p>	<p>9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i>, <i>Tilio-Carpinetum</i>)</p> <p>1. W trakcie realizacji planowanego zabiegu CW, CP, TP w wydz. 8 i, 10 b, 12 c, g, 14 a, 16 m, 18 f, 22 o, 27 f, 28 b, 29 f (obr. Oleśnica Śląska) zaleca się aby w obrębie płatów siedliska 9170 promować gatunki zgodne z siedliskiem grądu (poprzez usuwanie z drzewostanu gatunków obcych ekologicznie i geograficznie).</p> <p>2. W trakcie realizacji planowanego zabiegu rębego w wydz. 9 a, 16 j, 17 i, 18 b, j, 38 f, 39 c, 40 c (obr. Oleśnica Śląska) zaleca się pozostawianie 5-10% powierzchni i masy drzewostanów, jako kępy i biogrupy z niezniekształconym, naturalnym podszytem i runem (docelowo do naturalnej śmierci i rozkładu).</p> <p>3. W trakcie realizacji planowanego zabiegu TP oraz rębni złożonej w wydz. 8 i, 9 a, 10 b, 12 c, g, 16 j, m, 17 i, 18 b, j, 22 o, 28 b, 29 f, 38 f, 39 c, 40 c (obr. Oleśnica Śląska) zaleca się zwiększanie zasobów martwego drewna, poprzez nie usuwanie wywrotów i złomów, pozostawianie martwych drzew stojących i nie usuwanie drzew dziuplastych i próchniejących, pozostawianie we fragmentach do naturalnego rozpadu, nieuporządkowanych pozostałości pozrębowych. Za wyjątkiem drzew zagrażających bezpieczeństwu ludzi i ich mienia oraz trwałości drzewostanu.</p> <p>4. W trakcie realizacji planowanego zabiegu rębego w wydz. 10 j (obr. Oleśnica Śląska) zaleca się aby planowane do pozostawienia biogrupy lokować od strony płatów 9170 (wydz. 10 b) w celu utrzymania warunków świetlnych, mikroklimatycznych i ograniczenia pojawiania się gatunków inwazyjnych i ekspansywnych w siedlisku grądu.</p> <p>9190 Kwaśne dąbrowy (<i>Quercion robori-petraeae</i>)</p> <p>1. W trakcie realizacji planowanego zabiegu CP, TP w wydz. 267 h (obr. Grochowo) oraz 20 d, 33 h, 59 b (obr. Twardogóra) zaleca się aby w obrębie płatów siedliska 9190 usuwać gatunki obce dla siedliska oraz ograniczać udział gatunków iglastych.</p> <p>2. W trakcie realizacji planowanego zabiegu rębego w wydz. 54 c, 60 a (obr. Twardogóra) chronić płaty 9190. Zabieg rębny wykonać poza płatem siedliska, a planowane do pozostawienia biogrupy lokować w miejscach występowania płatów kwaśnych dąbrów.</p> <p>3. W trakcie realizacji planowanego zabiegu rębego w wydz. 33 b, f, 34 i, j, 52 f, 53 a, 58 b, 102 b, 103 a (obr. Twardogóra) zaleca się pozostawianie 5-10% powierzchni i masy drzewostanów, jako kępy i biogrupy z niezniekształconym, naturalnym podszytem i runem (docelowo do naturalnej śmierci i rozkładu).</p> <p>4. W trakcie realizacji planowanego zabiegu TP oraz rębni złożonej w wydz. 267 h (obr. Grochowo) oraz 33 b, f, h, 34 i, j, 52 f, 53 a, 58 b, 59 b, 102 b, 103 a (obr. Twardogóra) zaleca się zwiększanie zasobów martwego drewna, poprzez nie usuwanie wywrotów i złomów, pozostawianie martwych drzew stojących i nie usuwanie drzew dziuplastych i próchniejących, pozostawianie we fragmentach do naturalnego rozpadu, nieuporządkowanych pozostałości pozrębowych. Za wyjątkiem drzew zagrażających bezpieczeństwu ludzi i ich mienia oraz trwałości drzewostanu.</p> <p>1084 Pachnica dębowa <i>Osmoderma eremita</i></p> <p>1. W trakcie planowanych zabiegów gospodarczych należy chronić drzewa dziuplaste (zwłaszcza lipy, olsze, dęby i wierzby).</p> <p>2. W trakcie wykonywania zabiegu w otoczeniu zasiedlonych drzew należy dążyć do rozluźnienia zwarcia drzewostanu (trzebieże późne) oraz przerzedzenie zbyt gęstego podszytu (pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów).</p> <p>1088 Kozioróg dębosz <i>Cerambyx cerdo</i></p> <p>1. W trakcie planowanych zabiegów gospodarczych należy chronić drzewa dziuplaste (zwłaszcza lipy, olsze, dęby i wierzby).</p> <p>2. W trakcie wykonywania zabiegu w otoczeniu zasiedlonych drzew należy dążyć do rozluźnienia zwarcia drzewostanu (trzebieże późne) oraz przerzedzenie zbyt gęstego podszytu (pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów).</p>

Obszar oddziaływania	Możliwe potencjalne negatywne oddziaływanie	Zapisy w projekcie PUL i prognozie ograniczające negatywne oddziaływanie
		<p>1166 Traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i></p> <p>1. W trakcie wykonywania planowanego zabiegu pozostawić bez zabiegu brzegi zbiorników wodnych i chronić miejsca mogące stanowić miejsca przebywania chronionych płazów (źródłiska, mlaki, bagna).</p> <p>1188 Kumak nizinny <i>Bombina bombina</i></p> <p>1. W trakcie wykonywania planowanego zabiegu pozostawić bez zabiegu brzegi zbiorników wodnych i chronić miejsca mogące stanowić miejsca przebywania chronionych płazów (źródłiska, mlaki, bagna).</p>
<p>Przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Lasy Gędzińskie PLH020081</p>	<p>Pogorszenie stanu zachowania siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunku w obszarze Natura 2000</p>	<p>9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i>, <i>Tilio-Carpinetum</i>)</p> <p>1. W trakcie realizacji planowanego zabiegu CW, CP, TW, TP w wydz. 117 a, 118 a, 122 b, c, 124 l, 125 b, 126 c, d, 131 f, 133 a, 135 b, d, f, 136 a, 139 d, 140 b, g, 142 a, 143 c, 144 g, 170 a, 175 a, 176 g, h, 184 f, 184A b, f, 189 d, h, 190 g, 196 k (obr. Oleśnica Śląska) zaleca się aby w obrębie płatów siedliska 9170 promować gatunki zgodne z siedliskiem grądu (poprzez usuwanie z drzewostanu gatunków obcych ekologicznie i geograficznie).</p> <p>2. W trakcie realizacji planowanego zabiegu rębego w wydz. 147 i, 184 c (obr. Oleśnica Śląska) chronić płaty 9170. Zabieg rębny wykonać poza płatem siedliska, a planowane do pozostawienia biogrupy lokować w miejscach występowania płatów grądów. 3. W trakcie realizacji planowanego zabiegu rębego w wydz. 116 h, 124 i, 129 d, 132 d, 146 c, 147 d, j, 169 a, 183 b, 193 a, 194 k, l, 195 j, 196 a, 198 h, 199 b (obr. Oleśnica Śląska) zaleca się pozostawianie 5-10% powierzchni i masy drzewostanów, jako kępy i biogrupy z nieznieskształconym, naturalnym podszytem i runem (docelowo do naturalnej śmierci i rozkładu).</p> <p>4. W trakcie realizacji planowanego zabiegu TP oraz rębni złożonej w wydz. 116 h, 117 a, 118 a, 122 b, c, 124 i, 129 d, 131 f, 132 d, 133 a, 135 b, 136 a, 144 g, 146 c, 147 d, j, 169 a, 183 b, 184 f, 184A b, f, 189 d, 190 g, 193 a, 194 k, l, 195 j, 196 a, 198 h, 199 b (obr. Oleśnica Śląska) zaleca się zwiększanie zasobów martwego drewna, poprzez nie usuwanie wywrotów i złomów, pozostawianie martwych drzew stojących i nie usuwanie drzew dziuplastych i próchniejących, pozostawianie we fragmentach do naturalnego rozpadu, nieuporządkowanych pozostałości pozrębowych. Za wyjątkiem drzew zagrażających bezpieczeństwu ludzi i ich mienia oraz trwałości drzewostanu.</p> <p>91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Ficario-Ulmetum</i>)</p> <p>1. W trakcie realizacji planowanego zabiegu rębego w wydz. 121 b (obr. Oleśnica Śląska) zaleca się pozostawianie 5-10% powierzchni i masy drzewostanów, jako kępy i biogrupy z nieznieskształconym, naturalnym podszytem i runem (docelowo do naturalnej śmierci i rozkładu). Zaleca się także zwiększanie zasobów martwego drewna, poprzez nie usuwanie wywrotów i złomów, pozostawianie martwych drzew stojących i nie usuwanie drzew dziuplastych i próchniejących, pozostawianie we fragmentach do naturalnego rozpadu, nieuporządkowanych pozostałości pozrębowych. Za wyjątkiem drzew zagrażających bezpieczeństwu ludzi i ich mienia oraz trwałości drzewostanu.</p> <p>2. W trakcie realizacji planowanego zabiegu rębego w wydz. 121 d, 196 a (obr. Oleśnica Śląska) zaleca się aby planowane do pozostawienia biogrupy lokować od strony płatów 91F0 (wydz. 121 b, 196 h) w celu utrzymania warunków świetlnych, wodnych, mikroklimatycznych i ograniczenia pojawiania się gatunków inwazyjnych i ekspansywnych w siedlisku łęgowego lasu.</p> <p>3. W trakcie realizacji planowanego zabiegu CW w wydz. 145 g (obr. Oleśnica Śląska) zaleca się aby w obrębie płatów siedliska 91F0 promować gatunki zgodne z siedliskiem łęgowych lasów (poprzez usuwanie z drzewostanu gatunków obcych ekologicznie i geograficznie).</p> <p>1308 Mopek <i>Barbastella barbastellus</i></p> <p>1. W trakcie prac związanych z pozyskaniem drewna zaleca się pozostawianie drzew dziuplastych (głównie dębów i drzew liściastych) oraz rosnących wzdłuż rzek i potoków z wyjątkiem sytuacji stanowiących zagrożenie dla bezpieczeństwa ludzi i ich mienia, w tym odmian drzew owocowych.</p> <p>2. W trakcie prowadzenia zabiegów gospodarczych zaleca się odpowiednie kształtowanie ekotonu i granicy rolno-leśnej, zgodnie z wytycznymi branżowymi.</p> <p>1166 Traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i></p>

Obszar oddziaływania	Możliwe potencjalne negatywne oddziaływanie	Zapisy w projekcie PUL i prognozie ograniczające negatywne oddziaływanie
		<p>1. W trakcie wykonywania planowanego zabiegu chronić miejsca mogące stanowić miejsca przebywania chronionych płazów (źródlika, mlaki, bagna).</p> <p>1084 Pachnica dębowa <i>Osmoderma eremita</i></p> <p>1. W trakcie planowanych zabiegów gospodarczych należy chronić drzewa dziuplaste (zwłaszcza lipy, olsze, dęby i wierzby).</p> <p>2. W trakcie wykonywania zabiegu w otoczeniu zasiedlonych drzew należy dążyć do rozluźnienia zwarcia drzewostanu (trzebieże późne) oraz przerzedzenie zbyt gęstego podszytu (pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów).</p>
Przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Leśne stawki koło Goszcza PLH020101	Pogorszenie stanu zachowania siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunku w obszarze Natura 2000	<p>*91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i>, <i>Populetum albae</i>, <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródłiskowe</p> <p>1. W trakcie realizacji planowanego zabiegu w wydz. 82 h, 89 d (obr. Goszcz), chronić płyty siedliska 91E0. Zabieg TW wykonać poza płatami siedliska zlokalizowanymi wzdłuż rzeki Prądnia oraz dopływającego do niej rowu. Ochroną należy objąć strefę brzegową rzeki i jej dopływu.</p> <p>2. W trakcie realizacji planowanego zabiegu rębego w wydz. 100 c (obr. Goszcz) zaleca się aby planowane do pozostawienia biogrupy lokować od strony płatów 91E0 (wydz.90 g) w celu utrzymania warunków świetlnych, wodnych, mikroklimatycznych i ograniczenia pojawiania się gatunków inwazyjnych i ekspansywnych w siedlisku łągi.</p>
Przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Ostoja nad Baryczą PLH020041	Pogorszenie stanu zachowania siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunku w obszarze Natura 2000	<p>9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i>, <i>Tilio-Carpinetum</i>)</p> <p>1. W trakcie realizacji planowanego zabiegu w wydz. 62 a, b, c (obr. Goszcz), chronić płyty siedliska 9170. Zabieg TW i TP wykonać poza płatami siedliska zlokalizowanymi wzdłuż rzeki Czarny Rów. Ochroną należy objąć strefę brzegową rzeki.</p> <p>2. W trakcie realizacji planowanego zabiegu TP w wydz. 61 d (obr. Goszcz) zaleca się promowanie gatunków zgodnych z siedliskiem 9170 (poprzez usuwanie z drzewostanu gatunków obcych ekologicznie i geograficznie). Zaleca się także zwiększanie zasobów martwego drewna, poprzez nie usuwanie wyrotów i złomów, pozostawianie martwych drzew stojących i nie usuwanie drzew dziuplastych i próchniejących. Za wyjątkiem drzew zagrażających bezpieczeństwu ludzi i ich mienia oraz trwałości drzewostanu.</p> <p>3. W trakcie realizacji planowanego zabiegu rębego w wydz. 60 k (obr. Goszcz) zaleca się aby planowane do pozostawienia biogrupy lokować od strony płatów 9170 (wydz.60 g) w celu utrzymania warunków świetlnych, mikroklimatycznych i ograniczenia pojawiania się gatunków inwazyjnych i ekspansywnych w siedlisku łągi.</p> <p>1084 Pachnica dębowa <i>Osmoderma eremita</i></p> <p>1. W trakcie planowanych zabiegów gospodarczych należy chronić drzewa dziuplaste (zwłaszcza lipy, olsze, dęby i wierzby).</p> <p>2. W trakcie wykonywania zabiegu w otoczeniu zasiedlonych drzew należy dążyć do rozluźnienia zwarcia drzewostanu (trzebieże późne) oraz przerzedzenie zbyt gęstego podszytu (pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów).</p> <p>1337 Bóbr europejski <i>Castor fiber</i></p> <p>1. W trakcie prowadzenia zabiegu nad brzegiem stawów zalecane jest kształtowanie ekotonu oraz pozostawianie drzew i krzewów preferowanych w diecie bobra (wierzba, topola, osika, brzoza), zgodnie z wytycznymi branżowymi.</p> <p>1355 Wydra <i>Lutra lutra</i></p> <p>1. W trakcie prowadzenia zabiegu nad brzegiem stawów i cieków wodnych zalecane jest kształtowanie ekotonu zgodnie z wytycznymi branżowymi.</p> <p>2. W trakcie prowadzenia zabiegu rębni zaleca się pozostawianie w naturalnym stanie strefy brzegowej cieków wodnych, wraz z naturalnym buforem, obejmującym najczęściej związane z ciekami siedliska.</p>
Przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Dolina Oleśnicy i Potoku Boguszyckiego	Pogorszenie stanu zachowania siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunku w obszarze Natura 2000	<p>*91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i>, <i>Populetum albae</i>, <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródłiskowe</p> <p>1. W trakcie realizacji planowanego zabiegu w wydz. 122 b, 123 h, 173 b, 180 c (obr. Twardogóra) chronić płyty siedliska 91E0. Zabieg TW i TP wykonać poza płatami siedliska.</p> <p>2. W trakcie realizacji planowanego zabiegu w wydz. 200 f (obr. Twardogóra)</p>

Obszar oddziaływania	Możliwe potencjalne negatywne oddziaływanie	Zapisy w projekcie PUL i prognozie ograniczające negatywne oddziaływanie
PLH020091		<p>chronić płaty siedliska 91E0. Zabieg rębny wykonać poza płatami siedliska. Zaleca się aby planowane do pozostawienia biogrupy lokować w miejscu występowania siedliska - nad Boguszycim Potokiem. Ochroną należy objąć strefę brzegową ciek.</p> <p>3. W trakcie realizacji planowanego zabiegu rębnego w wydz. 184 b, 213 a (obr. Twardogóra) zaleca się aby planowane do pozostawienia biogrupy lokować od strony płatów 91E0 (wydz.184 a, h, 213 f) w celu utrzymania warunków świetlnych, wodnych, mikroklimatycznych i ograniczenia pojawiania się gatunków inwazyjnych i ekspansywnych w siedlisku łągu.</p> <p>1188 Kumak nizinny <i>Bombina bombina</i> 1. W trakcie wykonywania planowanego zabiegu pozostawić bez zabiegu brzegi zbiorników wodnych i chronić miejsca mogące stanowić miejsca przebywania chronionych płazów (źródłiska, młaki, bagna).</p> <p>1308 Mopek <i>Barbastella barbastellus</i> 1. W trakcie wykonywania planowanego zabiegu pozostawiać drzewa dziuplaste i biocenotyczne, z wyjątkiem sytuacji stanowiących zagrożenie dla bezpieczeństwa ludzi i ich mienia.</p> <p>1355 Wydra <i>Lutra lutra</i> 1. W trakcie prowadzenia zabiegu nad brzegiem stawów i cieków wodnych zalecane jest kształtowanie ekotonu zgodnie z wytycznymi branżowymi.</p> <p>1307 Trzepla zielona <i>Ophiogomphus cecilia</i> 1. W trakcie prowadzenia zabiegu nad brzegiem stawów i cieków wodnych zalecane jest kształtowanie ekotonu zgodnie z wytycznymi branżowymi.</p> <p>1084 Pachnica dębowa <i>Osmoderma eremita</i> 1. W trakcie planowanych zabiegów gospodarczych należy chronić drzewa dziuplaste (zwłaszcza lipy, olsze, dęby i wierzby). 2. W trakcie wykonywania zabiegu w otoczeniu zasiedlonych drzew należy dążyć do rozluźnienia zwarcia drzewostanu (trzebieże późne) oraz przerzedzenie zbyt gęstego podszytu (pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów).</p>
Przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Dolina Baryczy PLB020001	Pogorszenie stanu zachowania siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunku w obszarze Natura 2000	<p>A030 Bocian czarny <i>Ciconia nigra</i>, A075 bielik <i>Haliaeetus albicilla</i> 1. W trakcie planowanego zabiegu wskazane jest pozostawianie grup drzew na zrębach i pojedynczych, starych drzew, starszych niż otaczający drzewostan (przestoi, głównie dębów), jako potencjalnych miejsc gniazdowania gatunków. 2. Przed przystąpieniem do planowanych zabiegów gospodarczych dokonanie przeglądów powierzchni pod kątem występowania dużych gniazd w koronach drzew (o średnicy powyżej 25 cm). 3. W przypadku odnalezienia nieznanego dotąd miejsca gniazdowania gatunków: bielik, bocian czarny, w okresie lęgowym oraz zależności od terminu ochrony okresowej danego gatunku (1.01-31.07/15.03-31.08) zaleca się wycofanie się z realizacji zadań gospodarczych w bezpośrednim sąsiedztwie gniazda: w okresie lęgowym - obszar w promieniu do 500 m od gniazda, poza okresem lęgowym - obszar w promieniu do 200 m od gniazda. Wskazania te winny obowiązywać do czasu ewentualnego ustanowienia strefy ochrony.</p> <p>A006 perkoz rdzawoszyi <i>Podiceps grisegena</i>, A021 bąk <i>Botaurus stellaris</i>, A036 łąbędź niemy <i>Cygnus olor</i>, A051 krakwa <i>Mareca strepera</i>, A122 derkacz <i>Crex crex</i> 1. Nie stosować cięć zupełnych bezpośrednio przy źródłiskach, rzekach, jeziorach, pozostawiając pas ochronny o szerokości odpowiadającej co najmniej wysokości otaczającego drzewostanu, stanowiący strefę przejściową.</p> <p>A229 zimorodek <i>Alcedo atthis</i>, A127 żuraw <i>Grus grus</i> 1. Nie stosować cięć zupełnych bezpośrednio przy źródłiskach, rzekach, jeziorach, pozostawiając pas ochronny o szerokości odpowiadającej co najmniej wysokości otaczającego drzewostanu, stanowiący strefę przejściową. 2. Zalecana jest ochrona naturalnych obiektów małej retencji, tj. śródlęśnych torfowisk, mokradeł, zbiorników wodnych, cieków, bagien, trzęsawisk, mszarów, torfowisk, źródlisk, młak.</p>

Obszar oddziaływania	Możliwe potencjalne negatywne oddziaływanie	Zapisy w projekcie PUL i prognozie ograniczające negatywne oddziaływanie
Pozostałe obszarowe formy ochrony przyrody	Pogorszenie stanu zachowania przedmiotów ochrony cennych przyrodniczo obszarów chronionych	<p>Otoczenie rezerwatu przyrody „Torfowisko koło Grabowna”</p> <p>1. Zalecane jest aby nie prowadzić cięć w bezpośrednim otoczeniu rezerwatu i pozostawienie buforu o szerokości min. 1 wys. drzewostanu.</p> <p>Otoczenie użytków ekologicznych „Las Boguszycki”, „Leśne Stawki koło Goszcza”, „Olsy Spalickie”, „Olsy Sokolowickie”, „Polana Grochowska”</p> <p>1. W trakcie prowadzenia cięć rębnych w wydz. 200 f, 209 f, 213 a, 266 l (obr. les. Twardogóra) oraz 87 f, 88 d, h, 89 f, 120 a, b, h, k, l, m, 124 a (obr. les. Grochowo) fragmenty drzewostanu przewidziane do pozostawienia w formie biogrup należy lokować w bezpośrednim otoczeniu granic użytków ekologicznych, celem uzyskania buforu o szerokości min. 1 wys. drzewostanu.</p>
Obiekty chronione w formie pomników przyrody	Pogorszenie warunków na stanowisku	<p>W trakcie realizacji planowanego zabiegu trzebieży nie wykonywać cięć w bezpośrednim otoczeniu pomników przyrody w wydz. 185 d obr. les. Grochowo, 160 n obr. les. Goszcz, 12 d obr. les. Oleśnica Śląska.</p>
Stanowiska chronionych gatunków roślin	Pogorszenie warunków siedliskowych gatunku lub zniszczenie stanowiska	<p>bagno zwyczajne, długosz królewski, parzydło leśne</p> <p>W trakcie realizacji planowanego zabiegu rębni oraz trzebieży zaleca się zachowanie mikrosiedlisk oraz oznakowanie i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków roślin. Fragmenty drzewostanu przewidziane do pozostawienia w formie biogrupy lokować w miejscach w miejscach podmokłych. W celu ograniczenia uszkodzeń roślinności runa zaleca się nie prowadzenie szlaków technologicznych w obrębie stanowisk.</p> <p>kruszczyk szerokolistny, kukulka – rodzaj, listera jajowata, obuwik pospolity, podkolan biały</p> <p>1. W trakcie realizacji planowanego zabiegu odnowień i pielęgnacji upraw zaleca się zachowanie mikrosiedlisk i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków storczykowatych.</p> <p>2. W trakcie realizacji planowanego zabiegu rębni oraz trzebieży zaleca się oznakowanie i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków storczykowatych. Fragmenty drzewostanu przewidziane do pozostawienia w formie biogrupy lokować w miejscach, gdzie znajdują się skupiska roślin chronionych. W celu ograniczenia uszkodzeń roślinności runa zaleca się nie prowadzenie szlaków technologicznych w obrębie stanowisk.</p> <p>chrobotki – rodzaj, płucnica islandzka</p> <p>W trakcie realizacji planowanego zabiegu rębni zaleca się oznakowanie i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków porostów. Fragmenty drzewostanu przewidziane do pozostawienia w formie biogrupy lokować w miejscach, gdzie znajdują się skupiska roślin chronionych. W celu ograniczenia uszkodzeń roślinności runa zaleca się nie prowadzenie szlaków technologicznych w obrębie stanowisk.</p> <p>szmaciak gałęzisty</p> <p>1. W trakcie realizacji planowanego zabiegu rębni zaleca się oznakowanie i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków grzybów oraz drzew biocenotycznych. Fragmenty drzewostanu przewidziane do pozostawienia w formie biogrupy lokować w miejscach, gdzie znajdują się skupiska roślin chronionych. W celu ograniczenia uszkodzeń roślinności runa zaleca się nie prowadzenie szlaków technologicznych w obrębie stanowisk.</p> <p>2. W trakcie realizacji planowanego zabiegu pielęgnacji młodników i młodszych drzewostanów zaleca się oznakowanie i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków grzybów oraz ochronę drzew biocenotycznych.</p> <p>cis pospolity, fiołek przedziwny, gruszynka jednostronna, jarzab szwedzki, lilia złotogłów, pomocnik baldaszkowy, śnieżyca wiosenna, śnieżyzka przebiśnieg, wawrzynek wilczelyko, wiciokrzew (suchokrzew) pomorski</p> <p>1. W trakcie realizacji planowanego zabiegu odnowień i pielęgnacji upraw zaleca się zachowanie mikrosiedlisk oraz ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków roślin.</p> <p>2. W trakcie realizacji planowanego zabiegu rębni oraz trzebieży zaleca się oznakowanie i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków roślin. Fragmenty drzewostanu przewidziane do pozostawienia w formie biogrupy lokować w miejscach, gdzie znajdują się skupiska roślin chronionych. W celu ograniczenia uszkodzeń roślinności runa zaleca się nie prowadzenie szlaków technologicznych w obrębie stanowisk.</p>

Obszar oddziaływania	Możliwe potencjalne negatywne oddziaływanie	Zapisy w projekcie PUL i prognozie ograniczające negatywne oddziaływanie
		<p>widłak goździsty, widłak jałowcowaty</p> <p>1. W trakcie realizacji planowanych odnowień zaleca się zachowanie mikrosiedlisk oraz ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków widłakowatych.</p> <p>2. W trakcie realizacji planowanego zabiegu rębni zaleca się oznakowanie i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków widłakowatych. Fragmenty drzewostanu przewidziane do pozostawienia w formie biogrupy lokować w miejscach, gdzie znajdują się skupiska roślin chronionych. W celu ograniczenia uszkodzeń roślinności runa zaleca się nie prowadzenie szlaków technologicznych w obrębie stanowisk.</p> <p>bielista siwa, brodawkowiec czysty, gajnik lśniący, widłoząb kędzierzawy, widłoząb miotłowy, rokietnik pospolity</p> <p>W trakcie realizacji planowanego zabiegu rębni zaleca się oznakowanie i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków mszaków. Fragmenty drzewostanu przewidziane do pozostawienia w formie biogrupy lokować w miejscach, gdzie znajdują się skupiska roślin chronionych. W celu ograniczenia uszkodzeń roślinności runa zaleca się nie prowadzenie szlaków technologicznych w obrębie stanowisk.</p>
Siedliska chronionych gatunków zwierząt	Pogorszenie warunków siedliskowych gatunku w miejscach bytowania	<p>Gatunki związane z drzewostanami starszych klas wieku: <i>borowiec wielki, gacek brunatny, gacek szary, mopek, nocek Alkatoe / Brandta / wąsatek, nocek duży, nocek Natterera, orzesznica, grubodziób, jastrząb, kobuz, krogulec, myszółów, myszółów włochaty, trzmiełojad, zniczek, bogatka, czarnogłówka, czubatka, dzięcioł białostrzygi, dzięcioł białoszyi, dzięcioł czarny, dzięcioł duży, dzięcioł średni, dzięcioł zielonosiwy, dzięciołek, kowalik, krętogłów, modraszka, muchołówka białoszyja, muchołówka mała, muchołówka szara, muchołówka żałobna, paszkot, pełzacz leśny, pełzacz ogrodowy, pleszka, puszczyk, sikora uboga, siniak, sówka, szpak, kozioróg dębosz, pachnica dębowa, kwietnica okazała, tęgosz rdzawy</i></p> <p>1. W ramach wykonywania szacunków brakarskich dokonanie przeglądów powierzchni pod kątem występowania dużych gniazd w koronach drzew (o średnicy powyżej 25 cm), po czym w sytuacji ich potwierdzenia chronić je przed zniszczeniem w czasie realizowanych prac leśnych.</p> <p>2. Poinformowanie osób nadzorujących prace leśne o obowiązku ochrony dużych gniazd w koronach drzew (o średnicy powyżej 25 cm) i obowiązku zgłaszania Służbie Leśnej stwierdzonych nowych dużych gniazd.</p> <p>3. W okresie lęgowym ptaków nie wycinać drzew, na których zostały zidentyfikowane zasiedlone gniazda.</p> <p>4. W trakcie realizacji zabiegów rębnych na powierzchniach leśnych pozostawiać naturalne elementy ekosystemów leśnych (tj. wykroty, leżanina, drzewa zamierające, martwe stojące drzewa, drzewa dziuplaste, gatunki drzew i krzewów lekko nasiennych i owocodajnych, np. jarzębina, iwa, osika), jeżeli nie koliduje to z zasadą powszechnej ochrony lasu oraz ich usuwanie nie zagraża gatunkom i siedliskom będącym przedmiotem ustanowienia form ochrony przyrody. Fragmenty drzewostanu przeznaczone do naturalnego rozpadu lokalizować w miejscach występowania drzew dziuplastych.</p> <p>5. W trakcie realizacji zabiegów gospodarczych chronić fragmenty śródleśnych torfowisk, mokradeł, zbiorników wodnych, cieków, bagien, trzęsawisk, mszarów, torfowisk, źródlisk, młak.</p> <p>6. Pozostawiać na powierzchni leśnej do naturalnego rozpadu okazałe drzewa z widocznymi wypróchnieniami, które mogą być siedliskiem saproksylicznych chrząszczy.</p> <p>7. Na powierzchniach leśnych, w obrębie których stwierdzono obecność saproksylicznych chrząszczy należy zachowywać rodzime dęby, równocześnie eliminując gatunki obce ekologicznie i zwiększające ocienienie drzewostanu.</p> <p>8. W drzewostanach bukowych oraz mieszanych nie usuwać podszyciu w trakcie prac leśnych z uwagi na możliwość bytowania pilchowatych.</p> <p>Gatunki związane z drzewostanami w bezpośrednim sąsiedztwie wód płynących, otwartych powierzchni mokradeł, torfowisk i bagien, zarośli lub czasowo odsłoniętymi powierzchniami leśnymi (uprawy, zręby): <i>karlik drobny, karlik malutki, karlik średni / większy / malutki / drobnymroczek posrebrzany, nocek rudy, bóbr europejski, rzęsorek rzeczek, wydra, białorzytka, lelek, lerka, świergotek polny, batalion, bekasik, gągoł, łęczak, samotnik, zielonka, zimorodek, żuraw, czerwonończyk fioletek, czerwonończyk nieparek, przepłatką aurinia, przepłatką maturalna, trzepla zielona</i></p>

Obszar oddziaływania	Możliwe potencjalne negatywne oddziaływanie	Zapisy w projekcie PUL i prognozie ograniczające negatywne oddziaływanie
		<p>1. Kształtowanie wokół zbiorników i wzdłuż naturalnych cieków istniejącego pasa ekotonu zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami prawa oraz przepisami wewnętrznymi PGL LP z uwzględnieniem pełnionych przez drzewostan funkcji.</p> <p>2. Na brzegach zbiorników wodnych i cieków, w odległości 10 metrów od linii brzegowej, należy pozostawiać: zwalone pnie drzew, podszyt, duże kamienie w celu ułatwienia zwierzętom dostępu do wody oraz umożliwienie migracji.</p> <p>3. Nie prowadzić zrywki korytami potoków i mniejszych cieków obecnych na powierzchniach leśnych.</p> <p>4. Wzdłuż potoków ograniczać cięcia w obrębie nadbrzeżnych zadrzewień do miejsc, gdzie jest to faktycznie niezbędne i podyktowane względami bezpieczeństwa.</p> <p>5. W trakcie prowadzenia prac w uprawach i na zrębach chronić miejsca lęgowe gatunków ptaków związanych z tymi siedliskami.</p> <p>6. W trakcie zabiegów chronić podmokłe i zabagnione fragmenty drzewostanów, nie prowadzić w ich obrębie szlaków technologicznych, formować w tych miejscach biogrupy i lokować fragmenty drzewostanu pozostawiane do naturalnego rozpadu.</p> <p>7. Pozostawianie powierzchni nie podlegających zagospodarowaniu, takich jak skarpy, miedze, przydroża, ekotony las – pole, oraz dopuszczeniu, by w wyniku naturalnej sukcesji kształtowały się na nich zarośla z udziałem jesionu, kaliny koralowej, derenia świdwy (przeplatka maturalna).</p> <p>Gatunki związane z drzewostanami wymagające ochrony w postaci ustalenia stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania: <i>bielik, bocian czarny, gadożer, kania czarna, kania ruda, orlik krzykliwy, rybołów, sokół wędrowny, włochatka, żółw błotny, wilk</i></p> <p>1. W przypadku odnalezienia nieznanego dotąd miejsca gniazdowania gatunków: bielik, bocian czarny, gadożer, rybołów, sokół wędrowny w okresie lęgowym oraz zależności od terminu ochrony okresowej danego gatunku (1.01-31.07/15.03-31.08/01.03-30.09/1.03-31.08) zaleca się wycofanie się z realizacji zadań gospodarczych w bezpośrednim sąsiedztwie gniazda: w okresie lęgowym - obszar w promieniu do 500 m od gniazda, poza okresem lęgowym - obszar w promieniu do 200 m od gniazda. Wskazania te winny obowiązywać do czasu ewentualnego ustanowienia strefy.</p> <p>2. W przypadku odnalezienia nieznanego dotąd miejsca gniazdowania gatunków: kania czarna, kania ruda orlik krzykliwy w okresie lęgowym oraz zależności od terminu ochrony okresowej danego gatunku (1.03-31.08) zaleca się wycofanie się z realizacji zadań gospodarczych w bezpośrednim sąsiedztwie gniazda: w okresie lęgowym - obszar w promieniu do 500 m od gniazda, poza okresem lęgowym - obszar w promieniu do 100 m od gniazda. Wskazania te winny obowiązywać do czasu ewentualnego ustanowienia strefy.</p> <p>3. W przypadku odnalezienia nieznanego dotąd miejsca gniazdowania włochatki zaleca się wycofanie się z realizacji zadań gospodarczych w bezpośrednim sąsiedztwie gniazda (obszar w promieniu do 50 m od dziupli) i wykonywanie zadań gospodarczych w dalszej odległości. Wskazania te winny obowiązywać do czasu ewentualnego ustanowienia strefy.</p> <p>4. W przypadku odnalezienia nieznanego dotąd miejsca rozrodu i regularnego przebywania żółwia błotnego oraz w zależności od terminu ochrony okresowej (15.03–31.10) zaleca się wycofanie się z realizacji zadań gospodarczych w bezpośrednim sąsiedztwie stanowiska: w okresie lęgowym - obszar w promieniu do 500 m od gniazda, poza okresem lęgowym - obszar w promieniu do 200 m od gniazda. Wskazania te winny obowiązywać do czasu ewentualnego ustanowienia strefy.</p> <p>5. W przypadku odnalezienia nieznanego dotąd miejsca rozrodu wilka zaleca się wycofanie się z realizacji zadań gospodarczych, które wiązałyby się z płożeniem zwierząt lub zniszczeniem siedliska, będącego obszarem ich rozrodu i wychowu młodych, w bezpośrednim sąsiedztwie miejsca rozrodu (obszar do 500 m) i wykonywanie zadań gospodarczych w dalszej odległości poza okresem ochronnym określonym dla okresowej strefy ochrony tego gatunku. Wskazania te winny obowiązywać do czasu ewentualnego ustanowienia strefy.</p> <p>6. W przypadku stwierdzenia miejsc rozrodu i gniazdowania gatunków wymagających ochrony w postaci ustalenia stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania, należy przekazać te informacje do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu.</p> <p>Gatunki związane z drzewostanami wymagające ochrony w obrębie ustanowionych stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania:</p>

Obszar oddziaływania	Możliwe potencjalne negatywne oddziaływanie	Zapisy w projekcie PUL i prognozie ograniczające negatywne oddziaływanie
		<p>Strefa WPN.6442.9.2020.MK.1 z dnia 17 lipca 2020 r.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Planowane zabiegi gospodarcze należy wykonywać poza okresem ochronnym gatunku, w terminie od 1 września do 14 marca. 2. Podczas wykonywania zabiegów rębnych nie należy prowadzić dwóch zabiegów jednocześnie w jednym oddziale. Zachować odstęp prac zrębowych minimum 2-3 letni. 3. Nie należy zakładać gniazd odnowieniowych w pobliżu granicy strefy całorocznej. Planowane do pozostawienia biogrupy należy lokować w formie zwartej fragmentu starego drzewostanu od strony strefy całorocznej. <p>WPN.6442.34.2021.MK.1 z dnia 26 lipca 2022 r.</p> <p>Planowane zabiegi gospodarcze należy wykonywać poza okresem ochronnym gatunku, w terminie od 1 września do 14 marca.</p> <p>WPN-6631/s/12/10/mk z dnia 16 lipca 2010 r.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Planowane zabiegi gospodarcze należy wykonywać poza okresem ochronnym gatunku, w terminie od 1 sierpnia do 31 grudnia. 2. Podczas wykonywania zabiegów rębnych nie należy prowadzić dwóch zabiegów jednocześnie w jednym oddziale. Zachować odstęp prac zrębowych minimum 2-3 letni. 3. Nie należy zakładać gniazd odnowieniowych w pobliżu granicy strefy całorocznej. Planowane do pozostawienia biogrupy należy lokować w formie zwartej fragmentu starego drzewostanu od strony strefy całorocznej. <p>WPN-6631/s/13/10/mk z dnia 16 lipca 2010 r.</p> <p>Planowane zabiegi gospodarcze należy wykonywać poza okresem ochronnym gatunku, w terminie od 1 sierpnia do 31 grudnia.</p> <p>WPN-6631/s/14/10/mk z dnia 16 lipca 2010 r.</p> <p>Planowane zabiegi gospodarcze należy wykonywać poza okresem ochronnym gatunku, w terminie od 1 sierpnia do 31 grudnia.</p> <p>WPN.6442.3.2019.MK.2 z dnia 22 maja 2019 r.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Planowane zabiegi gospodarcze należy wykonywać poza okresem ochronnym gatunku, w terminie od 1 sierpnia do 31 grudnia. 2. Nie należy zakładać gniazd odnowieniowych w pobliżu granicy strefy całorocznej. Planowane do pozostawienia biogrupy należy lokować w formie zwartej fragmentu starego drzewostanu od strony strefy całorocznej.
<p>Stanowiska archeologiczne wpisane do rejestru zabytków</p>	<p>Negatywne oddziaływanie na walory historyczne i kulturowe obiektu historycznego</p>	<p>Cmentarzysko ciałopalne, nr rej. 344/Arch z 1968-12-15; Kurhan, nr rej. 281/Arch z 1967-04-24; Cmentarzysko kurhanowe, nr rej. 269/Arch z 1967-04-08; Osada, nr rej. 343/Arch z 1968-04-05; Cmentarzysko kurhanowe, nr rej. 267/Arch z 1967-04-04; Huta, nr rej. 275/Arch z 1967-04-19; Cmentarzysko kurhanowe, nr rej. 254/Arch z 1966-12-05; Osada, nr rej. 347/Arch z 1968-04-05; Osada, nr rej. 346/Arch z 1968-09-27; Cmentarzysko kurhanowe, nr rej. 277/Arch z 1967-04-19; Cmentarzysko kurhanowe, nr rej. 276/Arch z 1967-04-19</p> <p>Zapisać w pul wskazania gospodarcze należy realizować w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków, z uwzględnieniem przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach).</p> <p>Stanowiska archeologiczne: AZP 79-33/16/2; AZP 79-31/48/1, AZP 79-31/57/4, AZP 79-31/58/5, AZP 79-31/24/23, AZP 79-31/35/13, AZP 78-29/26/1, AZP 78-30/3/2, AZP 79-30/2/6, AZP 75-31/8, AZP 76-31/6, AZP 76-31/7, AZP 76-31/8, AZP 76-31/9, AZP 76-31/10, AZP 76-31/11, AZP 79-31/5/1, AZP 79-31/20/2, AZP 77-33/16/9, AZP 77-33/31/2, AZP 74-32/8/8, AZP 74-33/7/5, AZP 74-32/7/7, AZP 74-32/4/1, AZP 75-32/8/2, AZP 74-32/10/2, AZP 74-32/12/3, AZP 73-32/28/7, AZP 73-32/29/4, AZP 75-30/36/13, AZP 75-30/1/11/2, AZP 75-30/112/3, AZP 75-30/113/4, AZP 75-30/115/6, AZP 75-30/122/6</p> <p>Zapisać w pul wskazania gospodarcze należy realizować w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków, z uwzględnieniem przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach).</p>
<p>Obiekty kulturowe i historyczne niewpisane do rejestru zabytków</p>	<p>Negatywne oddziaływanie na walory kulturowe i historyczne obiektu</p>	<p>Krzyż pokutny, nr rej. 569 z dn. 1990-07-9; Park pałacowy z reliktem fosy w Śliwicach, nr rej. 231/A/03/1-3 z 2003-12-30,</p> <p>Zapisać w pul wskazania gospodarcze należy realizować w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków, z uwzględnieniem przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach).</p> <p>Park pałacowy, dawny zwierzyniec w Domaszczynie, Cmentarz</p>

Obszar oddziaływania	Możliwe potencjalne negatywne oddziaływanie	Zapisy w projekcie PUL i prognozie ograniczające negatywne oddziaływanie
		<p>poewangelicki, Strefa ochrony konserwatorskiej zadrzewień leśnych przy zespole dworskim</p> <p>Zapisać w pul wskazania gospodarcze należy realizować w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków, z uwzględnieniem przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach).</p> <p>Pomnik poległych w I wojnie światowej, Krzyż pamięci króla Alberta I, Ruiny Zamku Myśliwskiego</p> <p>W trakcie realizacji planowanych prac zaleca się zachowanie bezpiecznego odstępu od obiektu kulturowego i niewykonywanie cięć w jego bezpośrednim otoczeniu.</p>

VIII.2. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZASTOSOWANYCH W PROJEKCIE PUL

Projekt planu urządzenia lasu (pul) jest dokumentem określającym zadania z zakresu gospodarki leśnej na dużym poziomie szczegółowości (wskazania gospodarcze dla konkretnych wydzieleń). Podstawą tworzenia planu są między innymi zasady trwale zrównoważonej gospodarki leśnej uwzględniające potrzeby ochrony lasów, zwłaszcza ekosystemów leśnych stanowiących naturalne fragmenty rodzimej przyrody lub lasów szczególnie cennych.

Oczywistą alternatywą dla przyjętego projektu planu urządzenia lasu, podlegającego ocenie w trakcie przeprowadzania procedury oceny jego oddziaływania na środowisko, jest brak pul. Taki wariant należałoby nazwać zerowym (jego skutki omówione są w prognozie w rozdziale V). Z punktu widzenia obowiązującego prawa wariant ten jest niemożliwy. W związku z powyższym w rzeczywistości nie ma realnych możliwości stworzenia wariantu zerowego pul. Dlatego do oceny w prognozie przedstawiony został tylko jeden wariant, najkorzystniejszy z punktu widzenia ochrony siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków oraz użytkowania gospodarczego lasów.

Proces tworzenia ostatecznego wariantu planu jest złożony i długotrwały. Rozwiązania alternatywne konkretnych wskazań są analizowane w trakcie konstruowania całego pul, a ostateczny wybór dokonywany jest na etapie uzgadniania wskazań gospodarczych i planu cięć. Oznacza to rozważanie na etapie tworzenia planu wielu wariantów alternatywnych zapewniających realizację przyjętych celów zgodnie z aktualnymi przepisami prawa, obowiązującymi instrukcjami i zasadą przezorności. Rozwiązania niewłaściwe, szkodliwe dla środowiska lub niezgodne z przyjętymi zasadami zagospodarowania lasu są odrzucane już na etapie tworzenia pul, a przyjęte rozwiązania

podlegają ostatecznie dodatkowej analizie i ocenie w trakcie tworzenia prognozy oddziaływania na środowisko dla projektu pul.

Pierwszym etapem opracowywania wariantów alternatywnych (wariantowania) pul były decyzje Komisji Założeń Planu, zwołanej w celu ustalenia wytycznych i ogólnych zasad prowadzenia terenowych prac urządzeniowych. Kolejnym etapem, na którym rozważano różne warianty, było sporządzenie wykazu projektowanych cięć rębnych wraz z mapą przeglądową cięć. Optymalne rozplanowanie cięć użytkowania zasobów drzewnych, regulowane etatem pozyskania, jest pochodną potrzeb wynikających z celów hodowlanych i ochronnych i ma zapewnić ciągłość produkcji. Pierwotny zakres cięć w planie jest następnie weryfikowany poprzez uzgodnienie zaplanowanych wstępnie zabiegów z wymogami ochrony przyrody, społecznymi, a także zasadami planowania. Ostateczna wersja wykazu projektowanych cięć rębnych powstała w wyniku wielokrotnego korygowania sposobów realizacji użytkowania rębego w poszczególnych gospodarstwach, a wraz z tym w poszczególnych drzewostanach. Przy określaniu lokalizacji planowanych cięć rębnych przestrzegane są następujące zasady: wymogu ładu czasowego i przestrzennego; ograniczeń i nakazów prawnych wynikających z funkcji pełnionych przez poszczególne drzewostany; wytycznych zawartych w aktach normalizacji wewnętrznej w Lasach Państwowych (np. odnośnie szerokości zrębów, nawrotów cięć, długości okresów odnowienia, itp.); wytycznych Komisji Założeń Planu.

Ostatnim etapem, na którym rozważano różne warianty, było posiedzenie Narady Techniczno–Gospodarczej, na której rozpatrywano warianty dotyczące intensywności projektowanego użytkowania przedrębego.

Wariantowanie pod kątem wymagań ochrony środowiska przeprowadzone zostało na etapie tworzenia Programu ochrony przyrody dla nadleśnictwa (POP). W Programie wskazano na miejsca i problemy, które wymagają szczególnego podejścia w gospodarowaniu w lasach i odpowiednio modyfikujące prowadzenie gospodarki leśnej. W POP obok szczegółowej charakterystyki obiektów cennych przyrodniczo i kulturowo na terenie nadleśnictwa zamieszczono propozycje dotyczące modyfikacji zabiegów gospodarczych, które mogą wpłynąć negatywnie na te obiekty. Modyfikacje i zalecenia te zostały opisane w sposób tekstowy przy omawianiu poszczególnych typów obiektów. Najczęstszym zaleceniem w zakresie właściwej ochrony chronionych gatunków roślin i zwierząt oraz siedlisk przyrodniczych było odpowiednie dostosowanie terminów przeprowadzania prac leśnych lub ograniczenie ich zakresu w celu zabezpieczenia fragmentów starodrzewu lub pojedynczych drzew lub ich grup na powierzchniach operacyjnych. Planowanie urządzeniowe w swoich zasadach nie uwzględnia potrzeby planowania terminów wykonania poszczególnych zabiegów, zarówno w ramach roku jak i w

ramach 10-lecia, dlatego wariantowanie czasowe jest znacznie ograniczone w trakcie tworzenia planu.

Podsumowując należy stwierdzić, że przedstawiona wersja projektu planu urządzenia lasu wraz prognozą oddziaływania na środowisko zawierają optymalne, możliwe do zastosowania rozwiązania minimalizujące negatywny wpływ planowanych zabiegów gospodarczych na środowisko naturalne wypracowane podczas konstruowania planu urządzenia lasu, konsultacji społecznych oraz tworzenia prognozy oddziaływania na środowisko.

VIII.3. TRUDNOŚCI NAPOTKANE PODCZAS SPORZĄDZANIA PROGNOZY

Przygotowanie prognozy oddziaływania na środowisko projektu planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska nie wiązało się z istotnymi trudnościami, które uniemożliwiałyby odpowiednie sformułowanie zapisów dokumentacji. Odpowiedni materiał referencyjny (jak np. *Opracowanie fitosocjologiczne dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska z 2022 r.*) oraz stosunkowo nowe informacje na temat walorów przyrodniczych obszarów chronionych (jak ekspertyzy dotyczące przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000) pozwoliły na właściwe dostosowanie wskazań gospodarczych na powierzchniach leśnych. Projekt dokumentu uwzględnia treść obowiązujących aktów prawnych odnoszących się do sposobów prowadzenia gospodarki leśnej na gruntach Skarbu Państwa w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska. Występujące w nich zapisy wymuszają w określonych sytuacjach zmianę metod gospodarowania lub wskazują potrzebę nieplanowania w projekcie pul wskazań na kolejny okres gospodarczy.

VIII.4. WNIOSKI KOŃCOWE

1. Przeprowadzone analizy i ocena pozwalają stwierdzić, że projekt Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska na okres od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2032 r. nie przewiduje realizacji zadań zaliczanych do szczególnie uciążliwych dla środowiska i przedmiotów ochrony obszarów chronionych.
2. Nie przewiduje się, aby mogło nastąpić znacząco negatywne oddziaływanie zapisów projektu PUL dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska na przedmioty ochrony obszarów Natura 2000;
3. Stwierdzone w czasie analiz możliwe potencjalne oddziaływania negatywne niektórych zabiegów na gatunki roślin, zwierząt i grzybów związanych z siedliskiem leśnym oraz gatunki zwierząt i ich siedliska nie mają charakteru oddziaływań znaczących. W prognozie zostały zamieszczone zapisy o sposobach minimalizacji tego typu oddziaływań. Wszystkie zalecenia odnoszące się do minimalizowania możliwego potencjalnego oddziaływania negatywnego niektórych zabiegów gospodarczych na gatunki roślin, zwierząt i grzybów (i ich siedliska), przedmioty ochrony obszarów Natura 2000, obiekty zabytkowe i dobra materialne oraz pozostałe elementy środowiska przyrodniczego zostały zawarte w projekcie PUL w tabeli XXIII (załącznik do POP).

IX. LITERATURA

- Baza danych o Głównych Zbiornikach Wód Podziemnych – GZWP (stan na maj 2017). Państwowy Instytut Geologiczny. *Monographiae Botanicae* Vol. 91, 2003.
- Bazan S., Tarnawski D. 2007. Proponowany użytek ekologiczny „Uroczysko Grotowskiego – Małe Brzezie”. Maszynopis. Instytut Zoologiczny Uniwersytetu Wrocławskiego, Zakład Bioróżnorodności i Taksonomii Ewolucyjnej.
- Bazan S., Tarnawski D. 2005a. Proponowany użytek ekologiczny „Olsy Spalickie”. Maszynopis. Instytut Zoologiczny Uniwersytetu Wrocławskiego, Zakład Bioróżnorodności i Taksonomii Ewolucyjnej.
- Bazan S., Tarnawski D. 2005b. Proponowany użytek ekologiczny „Olsy Sokołowickie”. Maszynopis. Instytut Zoologiczny Uniwersytetu Wrocławskiego, Zakład Bioróżnorodności i Taksonomii Ewolucyjnej.
- Bobrowicz G., Konieczny K. 2004. Waloryzacja przyrodnicza gminy Trzebnica. Polskie Towarzystwo Przyjaciół Przyrody „pro Natura”, Wrocław.
- Borysławski Z., Kosina R. 1976. Sukcesje roślinne torfowiska w okolicy Grabowna Wielkiego. *Fragmenta Floristica et Geobotanica* 22: 463-478.
- Chylarecki P., Chodkiewicz T., Neubauer G., Sikora A., Meissner W., Woźniak B., Wylegała P., Ławicki Ł., Marchowski D., Betleja J., Bzoma S., Cenian Z., Górski A., Korniluk M., Moczarska J., Ochocińska D., Rubacha S., Wieloch M., Zielińska M., Zieliński P., Kuczyński L. 2018. Trendy liczebności ptaków w Polsce. GIOŚ, Warszawa.
- Cieśliński S., Czyżewska K., Fabiszewski J. 2003. Czerwona lista porostów wymarłych i zagrożonych w Polsce. *Monographiae Botanicae* Vol. 91.
- Dajdok Z. 2017. Rezerwat przyrody „Torfowisko koło Grabowna”. [w:] Liberacka H. Szefer-Michalak S. (red.). Rezerваты przyrody województwa dolnośląskiego. Opracowanie zbiorowe. Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska we Wrocławiu, s. 117-118.
- Dąbrowski D. 2020. Pałace Dolnego Śląska. Powiat trzebnicki. Gmina Trzebnica i Zawonia. Wydawnictwo Ciekawe Miejsca, Warszawa.
- Dmyterko E., Mionskowski M., Bruchwald A. 2015. Zagrożenie lasów Polski na podstawie modelu ryzyka uszkodzenia drzewostanu przez wiatr. *Sylvan* 159 (5): 361-371.
- Figarski T. 2010. Ochrona popielicy (*Glis glis* L., 1766) a sposób zagospodarowania buczyn w Polsce. *Chrońmy Przyrodę Ojczystą* 66 (1): 39-44.
- Głowaciński Z. (red.). 2001. Polska Czerwona Księga Zwierząt. Kręgowce. Państwowe Wydawnictwo Rolnicze i Leśne, Warszawa.
- Głowaciński Z. (red.). 2002. Czerwona lista zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce. Instytut Ochrony Przyrody PAN, Kraków.

- Głowaciński Z. (red.). 2004. Polska Czerwona Księga Zwierząt. Bezkręgowce. Państwowe Wydawnictwo Rolnicze i Leśne, Warszawa.
- Głowaciński Z. 2022. Czerwona lista kręgowców polski – wersja uaktualniona (okres 1 i 2 dekady XXI w.). Chrońmy przyrodę ojczystą nr 78/2/2022: 29-67.
- Gorzelać P. 2008. Zagroźone oraz chronione gatunki flory naczyniowej Równiny Oleśnickiej oraz zachodniej części Wzgórz Trzebnickich. Acta Botanica Silesiaca, 2008 (3): 107-119
- Gorzelać P. 2012. Stan rozpoznania stanowisk zagrożonych i chronionych gatunków flory na przykładzie leśnictwa Sokołowice (Nadleśnictwo Oleśnica). Leśne Prace Badawcze (Forest Research Papers), 2012, Vol. 73 (4): 283-295.
- Gorzelać P. 2012a. Nowe stanowisko mieczyka dachówkowatego *Gladiolus imbricatus* L. (*Iridaceae*) na Dolnym Śląsku. Acta Botanica Silesiaca 8: 141-148.
- Heś R. 2008. Kamienny krzyż w Kijowicach. Biuletyn Stowarzyszenia Ochrony i Badań Zbytków Prawa. Pomniki Dawnego Prawa: 29-35.
- Jankowski W. (red.). 2018. Inwentaryzacja przyrodnicza gminy Długoleka. „FULICA” Jankowski Wojciech, Wrocław.
- Kadej M., Doborsz R., Martyniak K., Regner J., Dolata P.T., Smolis A., Tarnawski D. 2018. Nowe stwierdzenia modliszki zwyczajnej *Mantis religiosa religiosa* (Linnaeus, 1758) (Insecta: Mantodea) na Śląsku oraz w Południowej Wielkopolsce. Acta entomologica silesiana vol. 26 (online 042): 1-9.
- Kaźmierczakowa R. (red.). 2016. Polska czerwona lista paprotników i roślin kwiatowych. Instytut Ochrony Przyrody Polskiej Akademii Nauk, Kraków.
- Kaźmierczakowa R., Zarzycki K., Mirek Z. (red.). 2014. Polska Czerwona Księga Roślin. Instytut Ochrony Przyrody Polskiej Akademii Nauk, Kraków.
- Kącki Z., Stefańska-Krzaczek E. 2009. Fitosocjologiczna charakterystyka leśnych siedlisk przyrodniczych Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000 w Nadleśnictwie Oleśnica Śląska. Acta Botanica Silesiaca 4: 15-42.
- Kącki Z., Stefańska-Krzaczek E., Czarniecka M., Łapińska K., Łojko R., Meserszmit M., Szwach G. 2016. Leśne siedliska przyrodnicze Natura 2000 w Polsce - ze szczególnym uwzględnieniem Dolnego Śląska i Opolszczyzny. Uniwersytet Wrocławski.
- Klimat Polski 2021. Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej. Państwowy Instytut Badawczy.
- Koła W. 1995. Flora i zbiorowiska roślinne rezerwatu przyrody Torfowisko k. Grabowna. [w:] Anioł-Kwiatkowska J. (red.). Ochrona przyrody w południowo-zachodniej Polsce. Szata roślinna rezerwatów przyrody województwa wrocławskiego. Acta Universitatis Wratislaviensis. Prace Botaniczne, tom 62, s. 235-249.

- Kolenda K., Kisiel P., Konieczny K., Kuśmierk N., Starzecka A., Konowalik K. 2019. Nowe dane o występowaniu traszki górskiej *Ichthyosaura alpestris* w północno-wschodniej części Dolnego Śląska. *Chrońmy Przyrodę Ojczyzną* 75 (6): 459-469.
- Komorowski W. 2014. Kamienne krzyże i kapliczki na Dolnym Śląsku. Wydawnictwo Dolnośląskiej Wyższej Szkoły Przedsiębiorczości i Techniki w Polkowicach, s. 95.
- Kondracki J. 2011. Geografia regionalna Polski. Wydanie III, uzupełnione. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
- Korzeniak J. 2012. Ekstensywnie użytkowane niżowe łąki świeże (*Arrhenatherion*). [w:] Mróz W. (red.). Monitoring siedlisk przyrodniczych. Przewodnik metodyczny. Część III. GIOŚ, Warszawa, s. 79-94.
- Kossowska M., Fabiszewski J. 2004. Threatened lichens of Lower Silesia, Poland. *Acta Societatis Botanicorum Poloniae*. Vol. 73, No. 2: 139-150.
- Koślacz R. (red.). 2012. Warunki korzystania z wód zlewni Widawy (charakterystyka zlewni). Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej we Wrocławiu.
- Kucharczyk M. 2010. 1902 Obuwik pospolity *Cyripedium calceolus* L. [w:] Perzanowska J. (red.). Monitoring gatunków roślin. Przewodnik metodyczny. GIOŚ, Warszawa. Część I, s. 83-98.
- Liberski J., Miszta A. 2011. Stan zachowania chronionych chrząszczy saproksylicznych w województwie śląskim. *Przyroda Górnego Śląska* nr 66: 7-9.
- Mapa głównych zbiorników wód podziemnych. Dane z Centralnej Bazy Danych Geologicznych, stan na 31.12.2021 r.
- Mapa Podziału Hydrograficznego Polski w skali 1:10 000 (MPHP10k). Wydział Systemu Informacyjnego Gospodarki Wodnej, Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej, PGW Wody Polskie.
- Matuszkiewicz J.M. 2008. Regionalizacja geobotaniczna Polski. Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania im. S. Leszczyckiego PAN, Warszawa.
- Mazgajska J., Rybacki M. 2012. 1188 Kumak nizinny *Bombina bombina*. [w:] Makomaska-Juchiewicz M., Baran P. (red.). Monitoring gatunków zwierząt. Przewodnik metodyczny. GIOŚ, Warszawa. Część III, s. 346-365.
- Michalik S., Michalik R. 1997. Przyczyny zanikania i aktywna ochrona *Osmunda regalis* L. w rezerwacie „Długosz Królewski”. *Ochrona Przyrody* (1997) 54: 91-101.
- Michalska-Hejduk D., Kopeć D. 2012. Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*). [w:] Mróz W. (red.). Monitoring siedlisk przyrodniczych. Przewodnik metodyczny. Część III. GIOŚ, Warszawa, s. 40-52.
- Mikołajków J., Sadurski A. (red.). 2017. Informator PSH. Główne zbiorniki wód podziemnych w Polsce. Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa.

- Miler A.T. 2008. Las i woda – wybrane zagadnienia. [w:] Woda dla lasu, las dla wody. Studia i Materiały Centrum Edukacji Przyrodniczo-Leśnej Rogów. Tom 10. Zeszyt 2(18): 24-32.
- Miler A.T. 2013. Kompleksowa metodyka oceny stosunków wodnych w lasach. Wyd. Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu. Monografia.
- Mioduszewski W. 2008. Mała retencja w lasach elementem kształtowania i ochrony zasobów wodnych. Studia i Materiały Centrum Edukacji Przyrodniczo-Leśnej R. 10. Zeszyt 2 (18): 33-48.
- Mirek Z., Pękoś-Mirkowa H., Zając A., Zając M. 2002. Krytyczna lista roślin naczyniowych Polski. Instytut Botaniki PAN, Kraków.
- Mitrus S. 2004. 1220 Żółw błotny *Emys orbicularis*. [w:] Kepel A. (red.). Gatunki zwierząt (z wyjątkiem ptaków) – Płazy i gady. Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa. Tom 6, s. 309-313.
- Monitoring gatunków i siedlisk przyrodniczych ze szczególnym uwzględnieniem specjalnych obszarów ochrony siedlisk Natura 2000. Wyniki monitoringu w latach 2006-2008, 2013-2014 oraz 2015-2018. <http://siedliska.gios.gov.pl/>.
- Mróz W., Świerkosz K., Kozak M. 2012. Zioborośla górskie (*Adenostylylion alliariae*) i zioborośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*). [w:] Mróz W. (red.). Monitoring siedlisk przyrodniczych. Przewodnik metodyczny. Część III. GIOŚ, Warszawa, s. 53-63.
- Najbar B. 2012. 1220 Żółw błotny *Emys orbicularis orbicularis*. [w:] Makomaska-Juchiewicz M., Baran P. (red.). Monitoring gatunków zwierząt. Przewodnik metodyczny. Część III. GIOŚ, Warszawa, s.564-588.
- Ochyra R. 1992. Czerwona lista mchów zagrożonych w Polsce, s.: 79-85. W: Zarzycki K., Wojewoda W., Heinrich Z. (red.) Lista roślin zagrożonych w Polsce. IB i IOP PAN w Krakowie, Kraków, wyd. 2, ss. 98.
- Oleksa A. 2010. Pachnica dębowa *Osmoderma eremita*. [w:] Makomaska-Juchiewicz M., Baran P. (red.). Monitoring gatunków zwierząt. Przewodnik metodyczny. Część I. GIOŚ, Warszawa, s. 90-111.
- Oleksa A. (red.) 2012. Ochrona pachnicy w Polsce. Propozycja programu działań. Fundacja EkoRozwoju, Wrocław.
- Opracowanie ekofizjograficzne dla województwa dolnośląskiego. Zarząd Województwa Dolnośląskiego Wojewódzkie Biuro Urbanistyczne we Wrocławiu. Wrocław 2005 r.
- Opracowanie fitosocjologiczne dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska wg stanu na 1.01.2022 r. Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Brzegu.
- Pawlaczyk P. 2010. Bory i lasy bagienne. [w:] Mróz W. Mróz (red.). Monitoring siedlisk przyrodniczych. Przewodnik metodyczny. Część I. GIOŚ, Warszawa, s. 216-235.
- Pawlaczyk P. 2010. Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe *Salicetum albae*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae* i olsy źródliskowe. [w:] Mróz W. (red.).

- Monitoring siedlisk przyrodniczych. Przewodnik metodyczny. Część I. GIOŚ, Warszawa, s. 236-254.
- Pawlaczyk P. 2012. Kwaśne dąbrowy (*Quercetea robori-petraeae*). [w:] Mróz W. (red.). Monitoring siedlisk przyrodniczych. Przewodnik metodyczny. Część III. GIOŚ, Warszawa, s. 272-291.
- Pawlaczyk P. 2012. Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*). [w:] Mróz W. (red.). Monitoring siedlisk przyrodniczych. Przewodnik metodyczny. Część III. GIOŚ, Warszawa, s. 292- 315.
- Pawłowska-Indyk A., Indyk F. 1996. Traszka górska *Triturus alpestris* (Laurenti 1768) z terenu rezerwatu „Torfowisko koło Grabowna” w woj. wrocławskim. Parki Narodowe i Rezerwaty Przyrody 15 (3): 81-82.
- Perzanowska J., Mróz W., Ogrodniczuk N. 2015. Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum* i *Tilio-Carpinetum*). [w:] Mróz W. (red.). Monitoring siedlisk przyrodniczych. Przewodnik metodyczny. Część IV. GIOŚ, Warszawa, s. 273-289.
- Pękoś-Mirkowa H., Mirek Z. 2006. Rośliny chronione. Oficyna Wydawnicza Multico.
- Pierzgalski E. 2012. Gospodarowanie wodą w obszarach leśnych. Wiadomości Melioracyjne i Łąkarskie, R. 55, nr 1 (2012), s. 7-9.
- Rachwald A., Fuszara M. 2014. Podręcznik najlepszych praktyk ochrony nietoperzy w lasach. Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych, Warszawa.
- Richling A., Solon J., Macias A., Balon J., Borzyszkowski J., Kistowski M. (red.) 2021. Regionalna geografia fizyczna Polski. Bogucki Wyd. Naukowe, Poznań.
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (t.j. Dz.U. 2022 poz. 2380).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. 2014 poz. 1408).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. 2014 poz. 1409).
- Solon J., Borzyszkowski J., Bidłasik M., Richling A., Badora K., Balon J., Brzezińska-Wójcik T., Chabudziński Ł., Dobrowolski R., Grzegorzczak I., Jodłowski M., Kistowski M., Kot R., Krąż P., Lechnio J., Macias A., Majchrowska A., Malinowska E., Migoń P., Myga-Piątek U., Nita J., Papińska E., Rodzik J., Strzyż M., Terpiłowski S., Ziaja W. 2018. Physico-geographical mesoregions of Poland: Verification and adjustment of boundaries on the basis of contemporary spatial data. Geographia Polonica, vol. 91, no. 2, pp. 143-170.
- Standardowy Formularz Danych dla obszaru Natura 2000 Grądy w Dolinie Odry PLH020017. Data aktualizacji: 03.2022. Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Warszawa.

- Standardowy Formularz Danych dla obszaru Natura 2000 Ostoja nad Baryczą PLH020041.
Data aktualizacji: 03.2022. Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Warszawa.
- Standardowy Formularz Danych dla obszaru Natura 2000 Stawy w Borowej PLH020045.
Data aktualizacji: 03.2022. Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Warszawa.
- Standardowy Formularz Danych dla obszaru Natura 2000 Bierutów PLH020065. Data aktualizacji: 03.2021. Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Warszawa.
- Standardowy Formularz Danych dla obszaru Natura 2000 Kumaki Dobrej PLH020078. Data aktualizacji: 03.2022. Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Warszawa.
- Standardowy Formularz Danych dla obszaru Natura 2000 Lasy Grędzińskie PLH020081.
Data aktualizacji: 03.2022. Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Warszawa.
- Standardowy Formularz Danych dla obszaru Natura 2000 Dolina Oleśnicy i Potoku Boguszyckiego PLH020091. Data aktualizacji: 04.2022. Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Warszawa.
- Standardowy Formularz Danych dla obszaru Natura 2000 Leśne Stawki koło Goszcza PLH020101. Data aktualizacji: 03.2022. Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Warszawa.
- Standardowy Formularz Danych dla obszaru Natura 2000 Dolina Baryczy PLB020001. Data aktualizacji: 03.2022. Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Warszawa.
- Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do 2030, Ministerstwo Środowiska 2013.
- Schmuck A. 1960. Rejonizacja pluwiotermiczna Dolnego Śląska. Zesz. Nauk. Wyższej Szkoły Rolniczej we Wrocławiu, Melioracja V, Nr 27, Wrocław.
- Szczeńiak E. 2017. Rezerwat przyrody „Torfowisko koło Grabowna”. [w:] Liberacka H. Szefer-Michalak S. (red.). Rezerваты przyrody województwa dolnośląskiego. Opracowanie zbiorowe. Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska we Wrocławiu, s. 117-118.
- Szymura J.M. 2004. 1188 Kumak nizinny *Bombina bombina*. [w:] Kepel A. (red.). Gatunki zwierząt (z wyjątkiem ptaków) – Płazy i gady. Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa. Tom 6, s. 298-302.
- Świerkosz K., Reczyńska K. 2015. Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagenion*). [w:] Mróz W. (red.). Monitoring siedlisk przyrodniczych. Przewodnik metodyczny. Część IV. GIOŚ, Warszawa, s. 231-248.
- Terlecka M. K. 2010. Problem ochrony gatunku popielicy (*Glis glis* L.) w Polsce. *Studia Ecologiae et Bioethicae* 8/2010/1: 55-74.
- Terlecka M. K. 2012. Problem ochrony i reintrodukcji popielicy w Polsce. Wydawnictwo ARMAGRAF, Krosno.

- Węgiel A., Grzywiński W., Węgiel J. 2016. Ochrona nietoperzy w lasach gospodarczych. Studia i Materiały CEPL w Rogowie R. 18. Zeszyt 49A / 4 / 2016, s. 177-184.
- Wilk T., Jujka M., Krogulec J., Chylarecki P. (red.). 2010. Ostoje ptaków o znaczeniu międzynarodowym w Polsce. Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków, Marki: 322-324.
- Wilk T., Chodkiewicz T., Sikora A., Chylarecki P., Kuczyński L. 2020. Czerwona lista ptaków Polski. OTOP, Marki.
- Witkowski A., Kotusz J., Przybylski M. 2009. Czerwona lista minogów i ryb. Chrońmy Przyr. Ojcz. 65 (1): 33–52, 2009.
- Wojewoda W., Ławrynowicz M. 2006. Czerwona lista grzybów wielkoowocnikowych w Polsce. [w:] Mirek Z., Zarzycki K., Wojewoda W., Szelaż Z. (red.). Czerwona lista roślin i grzybów Polski. Instytut Botaniki im. W. Szafera PAN. Kraków: 53-70.
- Woś A. 1994. Typy pogody. Regiony klimatyczne. [w:] Atlas Rzeczypospolitej Polskiej, plansza 31.8. Główny Geodeta Kraju, Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN, Polskie Przedsiębiorstwo Wydawnictw Kartograficznych, Warszawa.
- Woś A. 1999. Klimat Polski. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
- Zajac K., Smyk B. 2008. Waloryzacja ornitologiczna Doliny Baryczy. Polskie Towarzystwo Przyjaciół Przyrody „pro Natura”, Wrocław.
- Zajac T. 2012. Rozmieszczenie i liczebność populacji bobra europejskiego i wydry na terenie województwa dolnośląskiego. Wrocław.
- Zarzycki K., Mirek Z. 2006. Czerwona lista roślin i grzybów Polski. Instytut Botaniki im. W. Szafera. Polska Akademia Nauk. Kraków.
- Zielony R., Kliczkowska A. 2012. Regionalizacja przyrodniczo-leśna Polski 2010. Centrum Informacyjne Lasów Państwowych, Warszawa.
- Żelazko P., Śliwiński M., Jakubka-Busse A. 2015. Występowanie pływaczy (*Utricularia* sp., *Lentibulariaceae*) i zbiorowiska roślinne z ich udziałem w województwie dolnośląskim. Acta Botanica Silesiaca 11: 55-72.

X. ZAŁĄCZNIKI

IX. ZAŁĄCZNIKI - KATALOG INFORMACJI WRAŻLIWYCH Z ZAKRESU OCHRONY PRZYRODY

Uwaga! Część danych zawartych w załącznikach do programu ochrony przyrody stanowi informacje wrażliwe i nie podlega upublicznieniu.

Zał. 1. Lokalizacja stanowisk chronionych i/lub zagrożonych gatunków roślin i grzybów ...	298
Zał. 2. Lokalizacja miejsc obserwacji chronionych i/lub zagrożonych gatunków zwierząt...	303
Zał. 3. Tabela XXII Zestawienie przedmiotów ochrony, dla których wyznaczono obszary Natura 2000 w lasach nadleśnictwa lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie	310
Zał. 4. Dodatkowa tabela XXII Zestawienie gatunków zwierząt z II i IV załącznika Dyrektywy Siedliskowej oraz gatunków ptaków z I załącznika Dyrektywy Ptasiej nie stanowiących przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000, a obserwowanych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska	333
Zał. 5. Tabela XXIII Zestawienie zadań z zakresu ochrony przyrody	349
Zał. 6. Lokalizacja stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania gatunków zwierząt na gruntach Nadleśnictwa Oleśnica Śląska – dane wrażliwe	383
Zał. 7. Wykaz obiektów archeologicznych zlokalizowanych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska – dane wrażliwe	391

Załącznik 1. Lokalizacja stanowisk chronionych i/lub zagrożonych gatunków roślin i grzybów

Informacja o źródle pochodzenia informacji o lokalizacji:

(liczba w indeksie górnym za adresem leśnym wydzielenia):

- 1 dane przekazane przez Nadleśnictwo Oleśnica Śląska, 2021 r.
- 2 Opracowanie fitosocjologiczne dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska, BULiGL Oddział w Brzegu, 2022 r.
- 3 Taksacja, lata 2021-2022
- 4 Inwentaryzacja przyrodnicza gminy Długołęka, 2018 r.
- 5 Inwentaryzacja przyrodnicza gminy Długołęka, 1992 r.
- 6 Inwentaryzacja przyrodnicza gminy Oleśnica, 1993 r.
- 7 dane GIOŚ, 2015 r.
- 8 Inwentaryzacja przyrodnicza gminy Twardogóra, 1993 r.
- 9 Inwentaryzacja przyrodnicza gminy Zawonia, 1992 r.
- 10 Inwentaryzacja przyrodnicza gminy Dobroszyce, 1993 r.
- 11 Inwentaryzacja przyrodnicza gminy Bierutów, 1993 r.
- 12 dane z bazy przyrodniczej RDOŚ Wrocław, 2018 r.
- 13 publikacja: Gorzelak P. 2012, Acta Botanica Silesiaca 8: 141-148.

Nazwa polska i łacińska	Status ochronny oraz kategorie zagrożenia	Lokalizacja
bagno zwyczajne <i>Ledum palustre</i>	ochrona częściowa CzLDS: VU	Obr. 1: 7 a ⁽¹⁾ , 48 a ⁽¹⁾ , 173 d ⁽¹⁾ , 179 d ⁽¹⁾ , 198 d ⁽¹⁾ Obr. 2: 5 h ⁽²⁾ , 6 h ⁽¹⁾ Obr. 3: 20 f ⁽¹⁾ , 31 f ⁽¹⁾ , 32 c ⁽¹⁾ , 156 d ⁽¹⁾ Obr. 4: 116 a ⁽¹⁾
bielista siwa <i>Leucobryum glaucum</i> kod: 1400	ochrona częściowa DS: zł. V	Obr. 1: 15 d ⁽²⁾ , 43 a ⁽²⁾ , 67 f ⁽²⁾ , 163 h ⁽²⁾ , 170 c ⁽²⁾ , 187 a ⁽²⁾ Obr. 2: 6 c ⁽²⁾ , 42 a ⁽²⁾ , 109 b ⁽²⁾ , 110 a ⁽²⁾ , 180 g ⁽⁷⁾ , 181 f ⁽⁷⁾ , 187 b ⁽⁷⁾ , 240 d ⁽²⁾ Obr. 3: 7 b ⁽²⁾ , 43 g ⁽²⁾ , 55 b ⁽²⁾ , 80 a ⁽²⁾ , j ⁽²⁾ , 87 f ⁽²⁾ , 98 g ⁽²⁾ Obr. 4: 112 c ⁽²⁾
bobrek trójlistkowy <i>Menyanthes trifoliata</i>	ochrona częściowa CzLDS: VU	Obr. 3: 124 d ⁽³⁾
brodawkowiec czysty <i>Pseudoscleropodium purum</i>	ochrona częściowa	Obr. 1: 34 h ⁽²⁾ , 50 g ⁽²⁾ , 103 a ⁽²⁾ , 208 b ⁽²⁾ Obr. 2: 133 l ⁽²⁾ , 171 a ⁽²⁾ , 175 c ⁽²⁾ , 182 b ⁽²⁾ , f ⁽²⁾ , 184 b ⁽²⁾ , 206 d ⁽²⁾ , 226 g ⁽²⁾ , 240 d ⁽²⁾ , 249 a ⁽²⁾ , 250 g ⁽²⁾ , 260A b ⁽²⁾ , 298 a ⁽²⁾
centuria pospolita <i>Centaureum erythraea</i>	ochrona częściowa	Obr. 1: 130 h ⁽¹⁾ Obr. 4: 96 a ⁽¹⁾
cis pospolity <i>Taxus baccata</i>	ochrona częściowa	Obr. 1: 64 a ⁽¹⁾ Obr. 4: 22 a ⁽¹⁾ , 25 j ⁽²⁾ , k ⁽²⁾ , 89 a ⁽¹⁾
długosz królewski <i>Osmunda regalis</i>	ochrona ścisła PCzL: VU CzLDS: EN gatunek, którego nie dotyczy odstępstwo, o którym mowa w § 8 pkt 1.	Obr. 2: 225 c ⁽¹⁾
fiótek przedziwny <i>Viola mirabilis</i>	CzLDS: NT	Obr. 1: 269 d ⁽⁴⁾ , i ⁽⁴⁾ Obr. 4: 121 b ⁽⁴⁾
gajnik lśniący <i>Hylocomium splendens</i>	ochrona częściowa	Obr. 1: 16 f ⁽²⁾ , 43 a ⁽²⁾ , 103 a ⁽²⁾ Obr. 2: 155 d ⁽²⁾ , 156 a ⁽²⁾ , 161 c ⁽²⁾ , 171 a ⁽²⁾ , 175 b ⁽²⁾ , 182 b ⁽²⁾ , f ⁽²⁾ Obr. 3: 43 b ⁽²⁾ , g ⁽²⁾
gruszyńka jednostronna <i>Orthilia secunda</i>	CzLDS: LC	Obr. 2: 143 c ⁽¹⁾
grzybień białe <i>Nymphaea alba</i>	ochrona częściowa CzLDS: LC	Obr. 2: 131 n ⁽¹⁾ , 174 f ⁽¹⁾ Obr. 3: 175 f ⁽¹⁾

Nazwa polska i łacińska	Status ochronny oraz kategorie zagrożenia	Lokalizacja
jarząb szwedzki <i>Sorbus intermedia</i>	ochrona ścisła PCzK: EN PCzL: EN gatunek, którego nie dotyczy odstępstwo, o którym mowa w § 8 pkt 1.	Obr. 2: 23 h ⁽¹⁾
kocanki piaskowe <i>Helichrysum arenarium</i>	ochrona częściowa	Obr. 1: 9 d ⁽¹⁾ , 14 j ⁽¹⁾ , 70A c ⁽¹⁾ , 153 c ⁽¹⁾ Obr. 2: 4 f ⁽¹⁾ Obr. 3: 31 g ⁽¹⁾ , 43 a ⁽¹⁾ , 44 g ⁽¹⁾ , 50 c ⁽¹⁾ Obr. 4: 165A h ⁽¹⁾ .
kokorycz wątła <i>Corydalis intermedia</i>	CzLDS: LC	Obr. 2: 262 a ⁽¹⁾
kosaciec syberyjski <i>Iris sibirica</i>	ochrona ścisła PCzL: VU CzLDS: VU gatunek wymagający ochrony czynnej	Obr. 1: 44 d ⁽³⁾
kruszczyk szerokolistny <i>Epipactis helleborine</i>	ochrona częściowa	Obr. 1: 51 g ⁽¹⁾ , 206 h ⁽¹⁾ Obr. 3: 8 b ⁽¹⁾ , f ⁽¹⁾ , 38 b ⁽¹⁾
kukułka plamista <i>Dactylorhiza maculata</i>	ochrona częściowa CzLDS: VU	Obr. 4: 2 z ⁽⁵⁾
kukułka szerokolistna <i>Dactylorhiza majalis</i>	ochrona częściowa PCzL: NT CzLDS: NT	Obr. 1: 30 x ⁽⁹⁾ , 113 f ⁽¹⁰⁾ , 123 d ⁽⁹⁾ , 124 i ⁽³⁾ , 157 cx ⁽⁹⁾ , 163 d ⁽³⁾ , 267 k ⁽¹⁰⁾ Obr. 2: 215 d ⁽⁶⁾ , 247 d ⁽⁶⁾ , 268 n ⁽⁶⁾ , 299 g ⁽¹¹⁾ Obr. 4: 1 a ⁽⁵⁾ , 2 m ⁽⁵⁾ , ax ⁽⁵⁾ , 194 i ⁽⁶⁾
lilia złotogłów <i>Lilium martagon</i>	ochrona ścisła CzLDS: LC	Obr. 1: 90 a ⁽¹⁾ , 123 b ⁽¹⁾ Obr. 2: 240 h ⁽¹⁾
listera jajowata <i>Listera ovata</i>	ochrona częściowa	Obr. 1: 123 d ⁽³⁾ , 270 r ⁽¹⁾ Obr. 2: 216 h ⁽²⁾ Obr. 4: 110 c ⁽¹⁾ , 184 b ⁽¹⁾
mieczyk dachówkowaty <i>Gladiolus imbricatus</i>	ochrona ścisła PCzL: NT CzLDS: VU gatunek wymagający ochrony czynnej	Obr. 1: 44 d ⁽¹³⁾ , 123 d ⁽¹³⁾ Obr. 4: 115 f ⁽¹⁾
miodownik melisowaty <i>Melittis melissophyllum</i>	ochrona częściowa CzLDS: NT	Obr. 2: 139 f ⁽¹⁾
mokradłozka zaostrowa <i>Calliergonella cuspidata</i>	ochrona częściowa	Obr. 2: 190 b ⁽²⁾ Obr. 3: 108 j ⁽²⁾
naparstnica zwyczajna <i>Digitalis grandiflora</i>	ochrona częściowa	Obr. 3: 17 g ⁽¹⁾ Obr. 4: 45 c ⁽¹⁾ , 171 i ⁽¹⁾
nasieźrzał pospolity <i>Ophioglossum vulgatum</i>	ochrona ścisła PCzL: VU CzLDS: VU gatunek wymagający ochrony czynnej	Obr. 1: 123 d ⁽³⁾

Nazwa polska i łacińska	Status ochronny oraz kategorie zagrożenia	Lokalizacja
obuwik pospolity <i>Cypripedium calceolus</i> kod: 1902	ochrona ścisła PCzK: VU PCzL: VU CzLDS: CR DS.: zał. II, IV gatunek wymagający ochrony czynnej, którego nie dotyczy odstępstwo, o którym mowa w § 8 pkt 1.	Obr. 4: 166 d ⁽³⁾ , 167 f ⁽¹²⁾
orlik pospolity <i>Aquilegia vulgaris</i>	ochrona częściowa CzLDS: VU	Obr. 1: 162 i ⁽¹⁾
parzydło leśne <i>Aruncus sylvestris</i>	ochrona częściowa CzLDS: NT	Obr. 2: 158 d ⁽¹⁾
pełnik europejski <i>Trollius europaeus</i>	ochrona ścisła PCzL: VU CzLDS: VU gatunek wymagający ochrony czynnej	Obr. 1: 123 d ⁽¹⁾
płonnik pospolity <i>Polytrichum commune</i>	ochrona częściowa	Obr. 1: 106 h ⁽²⁾ , 175 j ⁽²⁾ Obr. 2: 6 c ⁽²⁾ Obr. 3: 108 j ⁽²⁾
płucnica islandzka <i>Cetraria islandica</i>	ochrona częściowa PCzL: VU	Obr. 1: 136 a ⁽¹⁾ Obr. 2: 24A c ⁽¹⁾ , 93 c ⁽¹⁾ , 96 i ⁽¹⁾ , 117 g ⁽¹⁾ , 137 b ⁽¹⁾ , 169 a ⁽¹⁾ , f ⁽¹⁾ , g ⁽¹⁾ Obr. 3: 20 a ⁽¹⁾ , 57 d ⁽¹⁾ , 85 c ⁽¹⁾ , 98 a ⁽¹⁾ , 99 f ⁽¹⁾ , h ⁽¹⁾ , 106 d ⁽¹⁾ , f ⁽¹⁾
podkolan biały <i>Platanthera bifolia</i>	ochrona częściowa CzLDS: LC	Obr. 1: 90 b ⁽¹⁾ , 91 r ⁽¹⁾ , 124 b ⁽¹⁾ , 125 h ⁽¹⁾ Obr. 3: 13 g ⁽¹⁾ , 34 j ⁽¹⁾ Obr. 4: 184A f ⁽³⁾
pomocnik baldaszkowy <i>Chimaphila umbellata</i>	ochrona częściowa PCzL: NT CzLDS: EN	Obr. 2: 166 a ⁽¹⁾ Obr. 3: 80 a ⁽¹⁾
rokietnik pospolity <i>Pleurozium schreberi</i>	ochrona częściowa	Obr. 1: 15 d ⁽²⁾ , 16 f ⁽²⁾ , 27 f ⁽²⁾ , 34 h ⁽²⁾ , 38 h ⁽²⁾ , 43 a ⁽²⁾ , 67 f ⁽²⁾ , 87 f ⁽²⁾ , 96B d ⁽²⁾ , 103 a ⁽²⁾ , 136 a ⁽²⁾ , 140 g ⁽²⁾ , 168 d ⁽²⁾ , 170 c ⁽²⁾ , 208 b ⁽²⁾ , 221 b ⁽²⁾ Obr. 2: 133 j ⁽²⁾ , 171 a ⁽²⁾ , 175 c ⁽²⁾ , 182 b ⁽²⁾ , f ⁽²⁾ , 184 b ⁽²⁾ , 206 d ⁽²⁾ , 226 g ⁽²⁾ , 240 d ⁽²⁾ , 249 a ⁽²⁾ , 260A b ⁽²⁾ , 298 a ⁽²⁾ Obr. 3: 5 a ⁽²⁾ , 7 b ⁽²⁾ , 11 c ⁽²⁾ , 13 a ⁽²⁾ , 79 a ⁽²⁾ , 80 a ⁽²⁾ , j ⁽²⁾ , 86 c ⁽²⁾ , 87 f ⁽²⁾ , h ⁽²⁾ , 96 c ⁽²⁾ , 97 c ⁽²⁾ , h ⁽²⁾ , 98 g ⁽²⁾ , i ⁽²⁾ , 108 h ⁽²⁾ , 177 l ⁽²⁾ , 187 b ⁽²⁾ , 192 d ⁽²⁾ , 201 b ⁽²⁾ , 203 b ⁽²⁾ , 204 a ⁽²⁾ , f ⁽²⁾ , 205 b ⁽²⁾ Obr. 4: 166 g ⁽²⁾ , 167 i ⁽²⁾ , 197 a ⁽²⁾
siedzuń sosnowy <i>Sparassis crispa</i>	PCzL: R	Obr. 1: 4 a ⁽⁹⁾ Obr. 2: 161 a ⁽⁶⁾
śniedek baldaszkowaty <i>Ornithogalum umbellatum</i>	CzLDS: LC	Obr. 4: 2 i ⁽⁵⁾ , 131 g ⁽⁵⁾
śniedek cienkolistny <i>Ornithogalum collinum</i>	ochrona ścisła PCzL: VU CzLDS: EN gatunek wymagający ochrony czynnej	Obr. 3: 133 d ⁽⁸⁾
śnieżyca wiosenna <i>Leucoium vernum</i>	ochrona częściowa PCzL: NT CzLDS: NT	Obr. 1: 90 b ⁽¹⁾ Obr. 2: 95 a ⁽²⁾ , c ⁽¹⁾ , 123 d ⁽²⁾ , f ⁽¹⁾ , 260A a ⁽¹⁾
śnieżyczka przebiśnieg <i>Galanthus nivalis</i> kod: 1866	ochrona częściowa CzLDS: NT DS.: zał. V	Obr. 1: 13 i ⁽¹⁾ , 37 i ⁽¹⁾ , 46 a ⁽¹⁾ , 59 c ⁽¹⁾ , h ⁽¹⁾ , 84 f ⁽³⁾ , 85 j ⁽¹⁾ , k ⁽³⁾ , 113 c ⁽¹⁾ , f ⁽¹⁾ , 120 f ⁽³⁾ , g ⁽¹⁾ , 121 c ⁽¹⁾ , d ⁽³⁾ , 159 c ⁽¹⁾ , 269 i ⁽⁴⁾ Obr. 2: 95 c ⁽¹⁾ , 256 a ⁽¹⁾ Obr. 4: 126 a ⁽¹⁾ , f ⁽²⁾ , i ⁽²⁾ , 130 f ⁽¹⁾ , i ⁽⁴⁾ , 145 a ⁽²⁾ , b ⁽²⁾ , g ⁽¹⁾ , 146 b ⁽⁴⁾ , c ⁽²⁾ , 166 c ⁽¹⁾

Nazwa polska i łacińska	Status ochronny oraz kategorie zagrożenia	Lokalizacja
torfowiec – rodzaj <i>Sphagnum</i> sp. kod: 1409	ochrona częściowa DS.: zał. V	Obr. 1: 198 b ⁽²⁾ Obr. 2: 6 c ⁽²⁾ Obr. 3: 160 d ⁽²⁾
torfowiec błotny <i>Sphagnum palustre</i> kod: 1409	ochrona częściowa DS.: zał. V	Obr. 2: 5 h ⁽²⁾
torfowiec nastroszony <i>Sphagnum squarrosum</i> kod: 1409	ochrona częściowa DS.: zał. V	Obr. 3: 108 j ⁽²⁾
tujowiec tamaryskowaty <i>Thuidium tamariscinum</i>	ochrona częściowa	Obr. 3: 108 j ⁽²⁾
turzyca pchła <i>Carex pulicaris</i>	ochrona ścisła PCzK: EN PCzL: EN CzLDS: VU gatunek wymagający ochrony czynnej	Obr. 1: 123 d ⁽³⁾
wawrzynek wilczczyko <i>Daphne mezereum</i>	ochrona częściowa	Obr. 1: 33 h ⁽¹⁾ , 52 c ⁽³⁾ , 53 h ⁽¹⁾ , 55 f ⁽¹⁾ , 76 d ⁽¹⁾ , 82 f ⁽¹⁾ , h ⁽¹⁾ , 83 c ⁽¹⁾ , 105 a ⁽¹⁾ , g ⁽²⁾ , j ⁽²⁾ , 106 h ⁽²⁾ , 113 b ⁽¹⁾ , c ⁽¹⁾ , 114 a ⁽²⁾ , h ⁽³⁾ , 115 a ⁽¹⁾ , 116 c ⁽³⁾ , f ⁽¹⁾ , 117 a ⁽³⁾ , 120 g ⁽¹⁾ , 121 a ⁽¹⁾ , l ⁽³⁾ , 139 h ⁽¹⁾ , j ⁽²⁾ , 140 c ⁽³⁾ , f ⁽²⁾ , g ⁽¹⁾ , 160 f ⁽¹⁾ , 161 a ⁽³⁾ , 175 d ⁽²⁾ , j ⁽²⁾ , 177 c ⁽¹⁾ , 179 b ⁽¹⁾ , d ⁽²⁾ , g ⁽¹⁾ , h ⁽³⁾ , 202 a ⁽¹⁾ , d ⁽²⁾ , f ⁽²⁾ , j ⁽²⁾ , k ⁽¹⁾ , l ⁽¹⁾ , 203 a ⁽¹⁾ , b ⁽¹⁾ , g ⁽¹⁾ , 221 a ⁽³⁾ , 223 c ⁽¹⁾ , i ⁽¹⁾ , 231 c ⁽¹⁾ , 232 a ⁽¹⁾ , 252 c ⁽³⁾ , 266 c ⁽¹⁾ , 267 b ⁽²⁾ , c ⁽³⁾ Obr. 2: 164 d ⁽¹⁾ , 174 c ⁽¹⁾ , 178 j ⁽²⁾ , 216 h ⁽²⁾ , 246 h ⁽¹⁾ , j ⁽¹⁾ , 248 f ⁽¹⁾ , g ⁽¹⁾ , i ⁽¹⁾ Obr. 3: 5 f ⁽¹⁾ , 61 a ⁽¹⁾ , b ⁽¹⁾ , 75 b ⁽¹⁾ , 90 g ⁽¹⁾ , 91 i ⁽¹⁾ , 111 d ⁽¹⁾ , f ⁽¹⁾ , 140 d ⁽¹⁾ Obr. 4: 89 a ⁽¹⁾ , 130 f ⁽¹⁾ , 132 c ⁽⁴⁾ , 198 h ⁽¹⁾
wiciokrzew pomorski <i>Lonicera periclymenum</i>	ochrona częściowa	Obr. 1: 38 a ⁽¹⁾ , 91 r ⁽²⁾ , 192 c ⁽¹⁾ , 194 a ⁽¹⁾ , 229 o ⁽²⁾ Obr. 2: 52 c ⁽¹⁾ , 54 c ⁽¹⁾ , 57 c ⁽¹⁾ , 60 a ⁽¹⁾ , 102 b ⁽¹⁾ , 103 h ⁽¹⁾ , 108 g ⁽¹⁾ , 223 h ⁽¹⁾ , 236 d ⁽¹⁾ Obr. 3: 28 f ⁽¹⁾ , 29 a ⁽¹⁾ Obr. 4: 40 b ⁽¹⁾
widlicz cyprysowy <i>Diphasiastrum tristachyum</i> kod: 1413	ochrona ścisła PCzK: EN PCzL: EN CzLDS: CR DS.: zał. V	Obr. 3: 85 f ⁽⁸⁾
widlicz spłaszczony <i>Diphasiastrum complanatum</i> kod: 1413	ochrona częściowa PCzL: VU CzLDS: VU DS.: zał. V	Obr. 1: 17 c ⁽¹⁾ Obr. 2: 105 d ⁽¹⁰⁾ Obr. 3: 80 h ⁽⁸⁾ , 91 g ⁽⁸⁾
widłak goździsty <i>Lycopodium clavatum</i> kod: 1413	ochrona częściowa PCzL: NT CzLDS: VU DS.: zał. V	Obr. 1: 9 a ⁽¹⁾ , 17 c ⁽¹⁾ , 42 b ⁽¹⁾ , 45 i ⁽¹⁾ , 53 a ⁽¹⁾ , 65 c ⁽¹⁾ , 68 c ⁽¹⁾ , 106 d ⁽¹⁾ , 129 d ⁽¹⁾ , 200 b ⁽¹⁾ , h ⁽³⁾ , 202 h ⁽¹⁾ , 204 c ⁽¹⁾ Obr. 2: 76 d ⁽¹⁾ , 95 l ⁽¹⁾ , 103 f ⁽¹⁾ , 109 a ⁽³⁾ , b ⁽¹⁾ , 122 c ⁽¹⁾ , 123 a ⁽¹⁾ , 147 d ⁽¹⁾ , 151 c ⁽¹⁾ , 154 d ⁽¹⁾ , h ⁽¹⁾ , 156 a ⁽¹⁾ , 199 d ⁽¹⁾ , 240 b ⁽¹⁾ , 247 g ⁽¹⁾ , 249 c ⁽¹⁾ Obr. 3: 79 a ⁽²⁾ , h ⁽¹⁾ , 86 a ⁽¹⁾ , b ⁽¹⁾ , 88 n ⁽¹⁾ , 93 d ⁽¹⁾ , 105 b ⁽¹⁾ , 128 h ⁽¹⁾ , 147 c ⁽¹⁾ , 160 b ⁽¹⁾ , 164 b ⁽¹⁾ , c ⁽¹⁾ , 165 a ⁽¹⁾ , 166 b ⁽¹⁾ , k ⁽¹⁾ , 191 a ⁽¹⁾ , 193 a ⁽¹⁾ , 202 g ⁽¹⁾ Obr. 4: 4 a ⁽¹⁾ , d ⁽¹⁾
widłak jałowcowaty <i>Lycopodium annotinum</i> kod: 1413	ochrona częściowa PCzL: NT CzLDS: VU DS.: zał. V	Obr. 1: 45 i ⁽¹⁾ , 68 c ⁽¹⁾ , 105 c ⁽¹⁾ , 143 c ⁽¹⁾ , 175 k ⁽¹⁾ , 197 d ⁽³⁾ , f ⁽¹⁾ , 199 a ⁽³⁾ , d ⁽¹⁾ , g ⁽¹⁾ , 200 d ⁽³⁾ , h ⁽³⁾ , 204 d ⁽¹⁾ , 222 b ⁽¹⁾ , k ⁽¹⁾ , 232 a ⁽¹⁾ , 266 c ⁽¹⁾ Obr. 2: 5 d ⁽¹⁾ , 76 j ⁽¹⁾ , 105 d ⁽¹⁾ , 122 c ⁽¹⁾ , 123 a ⁽¹⁾ , 146 c ⁽¹⁾ , 147 a ⁽¹⁾ , 148 c ⁽¹⁾ , 154 d ⁽¹⁾ , h ⁽¹⁾ , 159 b ⁽¹⁾ , 164 a ⁽¹⁾ , 165 a ⁽¹⁾ , 169 b ⁽¹⁾ , 170 c ⁽¹⁾ , 171 d ⁽¹⁾ , 178 b ⁽¹⁾ , 239 k ⁽¹⁾ , 247 g ⁽¹⁾ , 249 c ⁽¹⁾ Obr. 3: 80 h ⁽¹⁾ , 86 d ⁽¹⁾ , 88 i ⁽²⁾ , 90 g ⁽¹⁾ , 91 d ⁽¹⁾ , g ⁽¹⁾ , 93 d ⁽¹⁾ , 94 g ⁽¹⁾ , 96 c ⁽²⁾ , 105 b ⁽¹⁾ , 119 b ⁽¹⁾ , 131 d ⁽¹⁾ , 134 c ⁽¹⁾ , 135 d ⁽¹⁾ , 136 b ⁽²⁾ , c ⁽¹⁾ , 147 c ⁽¹⁾ , 148 c ⁽¹⁾ , 150 d ⁽¹⁾ , f ⁽¹⁾ , 160 b ⁽¹⁾ , 161 c ⁽¹⁾ , 165 a ⁽¹⁾ , 166 c ⁽¹⁾ , l ⁽¹⁾ , 191 a ⁽¹⁾ , 193 a ⁽¹⁾ , 203 b ⁽¹⁾ Obr. 4: 4 a ⁽¹⁾

Nazwa polska i łacińska	Status ochronny oraz kategorie zagrożenia	Lokalizacja
widłoząb kędzierzawy <i>Dicranum polysetum</i>	ochrona częściowa	Obr. 1: 15 d ⁽²⁾ , 16 f ⁽²⁾ , 43 a ⁽²⁾ , 52 h ⁽²⁾ , 67 f ⁽²⁾ , 103 a ⁽²⁾ , 136 a ⁽²⁾ , 168 d ⁽²⁾ , 170 c ⁽²⁾ , 187 a ⁽²⁾ , 208 b ⁽²⁾ Obr. 2: 133 l ⁽²⁾ , 171 a ⁽²⁾ , 175 c ⁽²⁾ , 182 f ⁽²⁾ , 226 g ⁽²⁾ , 240 d ⁽²⁾ , 249 a ⁽²⁾
widłoząb miotłowy <i>Dicranum scoparium</i>	ochrona częściowa	Obr. 1: 136 a ⁽²⁾ , 163 h ⁽²⁾ , 168 d ⁽²⁾ , 170 c ⁽²⁾ Obr. 2: 33 b ⁽²⁾ Obr. 3: 5 a ⁽²⁾ , 11 c ⁽²⁾ , 79 a ⁽²⁾ , 80 a ⁽²⁾ , j ⁽²⁾ , 86 c ⁽²⁾ , 87 f ⁽²⁾ , h ⁽²⁾ , 97 c ⁽²⁾ , h ⁽²⁾ , 98 g ⁽²⁾ , 108 h ⁽²⁾ Obr. 4: 166 g ⁽²⁾
włosienicznik rzeczny <i>Batrachium fluitans</i>	ochrona częściowa CzLDS: LC	Obr. 4: 121 c ⁽³⁾ , 128 d ⁽³⁾
zdrojówka rutewkowata <i>Isopyrum thalictroides</i>	CzLDS: NT	Obr. 2: 262 a ⁽¹⁾

Prawo krajowe – Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r. poz. 1409); Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. 2014 poz. 1408).

Kategorie zagrożenia według:

PCzK: Polska Czerwona Księga Roślin (Kaźmierczakowa i in. 2014): EN - gatunki zagrożone, VU - gatunki narażone.

PCzL: Polska Czerwona Lista paprotników i roślin kwiatowych (Kaźmierczakowa i in. 2016): EN - gatunki zagrożone, VU - gatunki narażone, NT - gatunki bliskie zagrożenia. **Czerwona lista grzybów wielkoowocnikowych w Polsce** (Wojewoda i Ławrynowicz 2006): R - gatunki rzadkie. **Czerwona lista porostów wymarłych i zagrożonych w Polsce** (Cieśliński i in. 2003): VU - gatunki narażone.

CzLDS: Zagrożone gatunki flory naczyniowej Dolnego Śląska (Kąck i in. 2003): CR - gatunki krytycznie zagrożone; EN - gatunki wymierające; VU - gatunki narażone; NT - gatunki bliskie zagrożenia; LC - gatunki stosunkowo stabilne.

DS.: Dyrektywa Siedliskowa - Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory. Załączniki: **II** - Gatunki roślin i zwierząt ważne dla Wspólnoty, których ochrona wymaga wyznaczenia specjalnych obszarów ochrony; **IV** - Gatunki roślin i zwierząt ważnych dla Wspólnoty, które wymagają ścisłej ochrony; **V** - Gatunki zwierząt i roślin ważnych dla Wspólnoty, których pozyskiwanie ze stanu dzikiego i eksploatacja może podlegać działaniom w zakresie zarządzania.

Załącznik 2. Lokalizacja miejsc obserwacji chronionych i/lub zagrożonych gatunków zwierząt

Przypisane do poszczególnych gatunków zwierząt wydzielenia leśne w większości należy traktować jako miejsca ich obserwacji. Zwłaszcza dotyczy to gatunków ptaków, dla których rewir ich występowania często obejmuje znaczny obszar. Wyjątek stanowią gatunki zwierząt, które cechuje dość silne przywiązanie do zasiedlonego miejsca bytowania, jak np. gatunki ściśle związane z środowiskiem wodnym.

Informacja o źródle pochodzenia informacji o lokalizacji:

(liczba w indeksie górnym za adresem leśnym wydzielenia):

- 1 Inwentaryzacja przyrodnicza gminy Długołęka, 2018 r.
- 2 dane przekazane przez Nadleśnictwo Oleśnica Śląska, 2021 r.
- 3 projekt planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Kumaki Dobrej PLH020078
- 4 Zajac T. 2012. Rozmieszczenie i liczebność populacji bobra europejskiego i wydry na terenie woj. dolnośląskiego
- 5 dane z bazy przyrodniczej RDOŚ Wrocław: Inwentaryzacja ornitologiczna Doliny Baryczy, 2015 r.
- 6 dane GIOŚ, lata 2009-2021
- 7 Towarzystwo Herpetologiczne NATRIX: Inwentaryzacja płazów i gadów Wrocławia, 2017 r.
- 8 projekt planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Oleśnicy i Potoku Boguszyckiego PLH020091
- 9 projekt planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Lasy Grędzińskie PLH020081
- 10 dane z bazy przyrodniczej RDOŚ Wrocław: Inwentaryzacja herpetologiczna zbiorników wodnych i terenów podmokłych na terenie miasta Wrocławia, 2016 r.
- 11 projekt planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Leśne stawki koło Goszcza PLH020101
- 12 dane z bazy przyrodniczej RDOŚ Wrocław: PTPP „Pro Natura”, 2017 r.
- 13 dane z bazy przyrodniczej RDOŚ Wrocław: Monitoring ptaków Doliny Baryczy, UWr, lata 2013-2014
- 14 dane z bazy przyrodniczej RDOŚ Wrocław: Projekt Planu Ochrony dla OSO Dolina Baryczy, PTPP „Pro Natura”, 2007 r.
- 15 dane z bazy przyrodniczej RDOŚ Wrocław

Nazwa polska i łacińska	Status ochronny oraz kategorie zagrożenia	Lokalizacja
barczatka kataks <i>Eriogaster catax</i> kod: 1074	ochrona ścisła PCzK: VU PCzL: EN DS: zał. II, IV	Obr. 2: 21 c ⁽²⁾
bączek <i>Ixobrychus minutus</i> kod: A022	ochrona ścisła; wymaga ochrony czynnej PCzK: VU PCzL: DD DP: zał. I	Obr. 4: 29 b ⁽²⁾
bąk <i>Botaurus stellaris</i> kod: A021	ochrona ścisła PCzK: LC PCzL: NT DP: zał. I	Obr. 3: 21 c ⁽⁵⁾
bielik <i>Haliaeetus albicilla</i> kod: A075	ochrona ścisła; wymaga ochrony strefowej PCzK: LC PCzL: LC DP: zał. I	<u>Miejsca obserwacji:</u> Obr. 1: 139 h ⁽²⁾ Obr. 3: 173 a ⁽²⁾ Obr. 4: 138 c ⁽²⁾ Aktualnie na gruntach nadleśnictwa potwierdzono cztery miejsca stałego gniazdowania gatunku – dane wrażliwe, niepodlegające upublicznieniu.
błotniak stawowy <i>Circus aeruginosus</i> kod: A081	ochrona ścisła; wymaga ochrony czynnej PCzL: LC DP: zał. I	Obr. 4: 2 l ⁽¹⁾
bocian czarny <i>Ciconia nigra</i> kod: A030	ochrona ścisła; wymaga ochrony czynnej, strefowej PCzL: LC DP: zał. I	<u>Miejsca obserwacji:</u> Obr. 1: 66 b ⁽²⁾ Obr. 2: 216 h ⁽²⁾ , 233 b ⁽²⁾ Obr. 3: 7 b ^(2,14) , 18 b ⁽⁵⁾ , 109 b ⁽²⁾ , 129 i ⁽²⁾ Obr. 4: 76 f ⁽¹⁾ , 132 a ⁽²⁾ , 175 a ⁽²⁾ Aktualnie na gruntach nadleśnictwa potwierdzono dwa miejsca stałego gniazdowania gatunku – dane wrażliwe, niepodlegające upublicznieniu.

Nazwa polska i łacińska	Status ochronny oraz kategorie zagrożenia	Lokalizacja
borowiec wielki <i>Nyctalus noctula</i> kod: 1312	ochrona ścisła; wymaga ochrony czynnej DS: zał. IV	Obr. 2: 53 a ⁽³⁾ , g ⁽³⁾ , 58 a ⁽³⁾ , b ⁽³⁾ , c ⁽³⁾ , 59 a ⁽³⁾ Obr. 4: 1 l ⁽¹⁾ , 2 b ⁽¹⁾ , j ⁽¹⁾ , p ⁽¹⁾ , 5 f ⁽¹⁾ , 6 c ⁽¹⁾ , f ⁽¹⁾ , 8 h ⁽¹⁾ , 9 i ⁽³⁾ , 12 n ⁽³⁾ , 13 n ⁽¹⁾ , 14 d ⁽¹⁾ , g ⁽¹⁾ , 16 d ⁽¹⁾ , 17 a ⁽¹⁾ , 20 b ⁽³⁾ , d ⁽³⁾ , f ⁽³⁾ , 21 a ⁽³⁾ , 23 b ⁽³⁾ , o ⁽¹⁾ , 25 i ⁽¹⁾ , 29 b ⁽³⁾ , j ⁽¹⁾ , 33 a ⁽¹⁾ , 34 c ⁽¹⁾ , j ⁽¹⁾ , 35 a ⁽¹⁾ , 38 f ⁽¹⁾ , 39 b ⁽³⁾ , 40 f ⁽¹⁾ , 44 c ⁽¹⁾ , 49 f ⁽¹⁾ , 50 g ⁽¹⁾ , 51 l ⁽¹⁾ , 55 b ⁽¹⁾ , 56 g ⁽¹⁾ , i ⁽¹⁾ , 57 a ⁽¹⁾ , 67 g ⁽¹⁾ , 70 a ⁽¹⁾ , 76 j ⁽¹⁾ , 78 a ⁽¹⁾ , 79 b ⁽¹⁾ , 80 n ⁽¹⁾ , 89 f ⁽¹⁾ , 98 c ⁽¹⁾ , f ⁽¹⁾ , 102 d ⁽¹⁾ , g ⁽¹⁾ , 105 b ⁽¹⁾ , 108 b ⁽¹⁾ , c ⁽¹⁾ , 109 d ⁽¹⁾ , 119 c ⁽¹⁾ , 129 f ⁽¹⁾ , 138 d ⁽¹⁾ , 141 a ⁽¹⁾ , b ⁽¹⁾ , 143 c ⁽¹⁾ , 144 a ⁽¹⁾ , 148 d ⁽¹⁾ , t ⁽¹⁾
bóbr europejski <i>Castor fiber</i> kod: 1337	ochrona częściowa DS: zał. II, IV, V	Obr. 2: 215 cx ⁽⁴⁾ , 276 i ⁽⁴⁾ Obr. 3: 34 f ⁽⁴⁾ , g ⁽⁴⁾ , 36 a ⁽⁴⁾ , 60 i ⁽⁴⁾ , 60A c ⁽⁴⁾ , 98 j ⁽¹¹⁾ Obr. 4: 13 m ⁽¹⁾ , 119 f ⁽¹⁾ , 124 k ⁽⁴⁾ , 126 f ⁽¹⁾ , 135 h ^(2,4) , 136 b ⁽¹⁾ , 146 g ⁽¹⁾ , 147 a ⁽¹⁾ , 181 d ⁽⁹⁾ , 184 b ⁽⁹⁾ , 184A a ⁽⁴⁾
czerwończyk fioletek <i>Lycaena helle</i> kod: 4038	ochrona ścisła PCzK: VU PCzL: VU DS: zał. II, IV	Obr. 2: 188 a ⁽²⁾ , b ⁽²⁾ , f ⁽²⁾ , h ⁽²⁾ , 190 c ⁽²⁾ , 200 b ⁽²⁾ , g ⁽²⁾ , 210 i ⁽²⁾ , 215 f ⁽²⁾ , 271 k ⁽²⁾ , 276 d ⁽²⁾ , 277 a ⁽²⁾
czerwończyk nieparek <i>Lycaena dispar</i> kod: 1060	ochrona ścisła PCzK: LR PCzL: LC DS: zał. II, IV	Obr. 1: 31 l ⁽²⁾ , 266 d ⁽³⁾ Obr. 2: 34 d ⁽²⁾ , 38 o ⁽²⁾ , 261 c ⁽²⁾ , 291 k ⁽⁶⁾ Obr. 3: 42 i ⁽²⁾ , 82 d ⁽²⁾ , g ⁽¹¹⁾ , 89 c ⁽²⁾ Obr. 4: 58 f ⁽²⁾ , 79 c ⁽⁶⁾ , 146 g ⁽²⁾
derkacz <i>Crex crex</i> kod: A122	ochrona ścisła; wymaga ochrony czynnej PCzL: VU DP: zał. I	Obr. 3: 28 c ⁽⁵⁾
dudek <i>Upupa epops</i>	ochrona ścisła; wymaga ochrony czynnej PCzL: LC	Obr. 3: 35 g ⁽⁵⁾ Obr. 4: 79 d ⁽¹⁾ , 105 l ⁽¹⁾
dzięciot czarny <i>Dryocopus martius</i> kod: A236	ochrona ścisła; wymaga ochrony czynnej PCzL: LC DP: zał. I	Obr. 3: 7 b ⁽⁵⁾ , 20 a ⁽⁵⁾ , 22 k ⁽⁵⁾ , 23 b ⁽⁵⁾ , 27 p ⁽⁵⁾ Obr. 4: 10 d ⁽¹⁾ , 18 b ⁽¹⁾ , 29 i ⁽¹⁾ , 33 h ⁽¹⁾ , 40 b ⁽¹⁾ , 54 b ⁽¹⁾ , 57 i ⁽¹⁾ , 60 d ⁽¹⁾ , 65 c ⁽¹⁾ , 74 b ⁽¹⁾ , 78 a ⁽¹⁾ , 122 b ⁽¹⁾ , 134 c ⁽¹⁾ , 143 d ⁽¹⁾ , 146 b ⁽¹⁾ , 148 c ⁽¹⁾
dzięciot średni <i>Dendrocytes medius</i> kod: A238	ochrona ścisła; wymaga ochrony czynnej PCzL: LC DP: zał. I	Obr. 3: 8 f ⁽⁵⁾ , 17 d ⁽⁵⁾ , 28 d ⁽⁵⁾ Obr. 4: 2 j ⁽¹⁾ , z ⁽¹⁾ , 6 k ⁽¹⁾ , 8 a ⁽¹⁾ , h ⁽¹⁾ , j ⁽¹⁾ , 9 a ⁽¹⁾ , 10 a ⁽¹⁾ , 15 d ⁽¹⁾ , 17 b ⁽¹⁾ , h ⁽¹⁾ , 18 b ⁽¹⁾ , h ⁽¹⁾ , l ⁽¹⁾ , r ⁽¹⁾ , s ⁽¹⁾ , 21 i ⁽¹⁾ , 22 a ⁽¹⁾ , m ⁽¹⁾ , 29 l ⁽¹⁾ , 31 b ⁽¹⁾ , 38 f ⁽¹⁾ , 39 c ⁽¹⁾ , 40 c ⁽¹⁾ , 60 a ⁽¹⁾ , d ⁽¹⁾ , h ⁽¹⁾ , 64 b ⁽¹⁾ , g ⁽¹⁾ , 65 h ⁽¹⁾ , 69 a ⁽¹⁾ , 71 d ⁽¹⁾ , 74 c ⁽¹⁾ , 75 g ⁽¹⁾ , 76 f ⁽¹⁾ , 77 c ⁽¹⁾ , i ⁽¹⁾ , l ⁽¹⁾ , 79 a ⁽¹⁾ , c ⁽¹⁾ , d ⁽¹⁾ , 80 j ⁽¹⁾ , 105 m ⁽¹⁾ , 109 g ⁽¹⁾ , 115 a ⁽¹⁾ , 116 h ⁽¹⁾ , 117 a ⁽¹⁾ , 118 b ⁽¹⁾ , g ⁽¹⁾ , 122 a ⁽¹⁾ , b ⁽¹⁾ , j ⁽¹⁾ , l ⁽¹⁾ , 124 g ⁽¹⁾ , 125 a ⁽¹⁾ , b ⁽¹⁾ , 126 c ⁽¹⁾ , 127 f ⁽¹⁾ , 129 b ⁽¹⁾ , d ⁽¹⁾ , 130 b ⁽¹⁾ , 131 d ⁽¹⁾ , 132 f ⁽¹⁾ , 133 a ⁽¹⁾ , d ⁽¹⁾ , g ⁽¹⁾ , 135 c ⁽¹⁾ , d ⁽¹⁾ , g ⁽¹⁾ , 136 d ⁽¹⁾ , 137 a ⁽¹⁾ , 140 g ⁽¹⁾ , 141 a ⁽¹⁾ , 142 a ⁽¹⁾ , 143 c ⁽¹⁾ , 144 a ⁽¹⁾ , 145 a ⁽¹⁾ , b ⁽¹⁾ , g ⁽¹⁾ , 146 b ⁽¹⁾ , 147 c ⁽¹⁾ , 148 d ⁽¹⁾
dzięciot zielonosiwy <i>Picus canus</i> kod: A234	ochrona ścisła; wymaga ochrony czynnej PCzL: LC DP: zał. I	Obr. 3: 28 k ⁽⁵⁾ Obr. 4: 1 c ⁽¹⁾ , 32 b ⁽¹⁾ , 80 h ⁽¹⁾ , 136 d ⁽¹⁾ , 148 d ⁽¹⁾
dzięciot zielony <i>Picus viridis</i>	ochrona ścisła; wymaga ochrony czynnej PCzL: LC	Obr. 4: 9 j ⁽¹⁾ , 10 f ⁽¹⁾ , 16 j ⁽¹⁾ , 39 c ⁽¹⁾ , 122 a ⁽¹⁾ , 144 a ⁽¹⁾ , 146 i ⁽¹⁾ , 148 d ⁽¹⁾
dzięciotek <i>Dryobates minor</i>	ochrona ścisła PCzL: LC	Obr. 4: 15 h ⁽¹⁾ , 80 j ⁽¹⁾ , 129 b ⁽¹⁾ , 136 d ⁽¹⁾ , 140 h ⁽¹⁾ , 146 a ⁽¹⁾

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Nazwa polska i łacińska	Status ochronny oraz kategorie zagrożenia	Lokalizacja
gacek brunatny <i>Plecotus auritus</i> kod: 1326	ochrona ścisła; wymaga ochrony czynnej DS: zał. IV	Obr. 2: 54 c ⁽³⁾ Obr. 3: 64 a ⁽²⁾ Obr. 4: 40 f ^(1,3,12)
gacek szary <i>Plecotus austriacus</i> kod: 1329	ochrona ścisła; wymaga ochrony czynnej DS: zał. IV	Obr. 2: 57 g ⁽³⁾ , 58 c ⁽³⁾ , 59 a ⁽³⁾
grzebiuszka ziemna <i>Pelobates fuscus</i> kod: 1197	ochrona ścisła PCzL: NT DS: zał. IV	Obr. 4: 40 a ⁽⁶⁾ , 80 m ⁽¹⁾ , 136 x ⁽¹⁾
gągoł <i>Bucephala clangula</i>	ochrona ścisła; wymaga ochrony czynnej PCzL: LC DP: zał. IIB	Obr. 3: 23 a ⁽⁵⁾
gąsiorek <i>Lanius collurio</i> kod: A338	ochrona ścisła PCzL: LC DP: zał. I	Obr. 3: 37 x ⁽⁵⁾ Obr. 4: 128 f ⁽¹⁾ , 139 d ⁽¹⁾ , 143 l ⁽¹⁾
gęgawa <i>Anser anser</i>	gatunek łowny PCzL: LC DP: zał. IIA, IIIB	Obr. 4: 2 l ⁽¹⁾
jastrząb <i>Accipiter gentilis</i>	ochrona ścisła PCzL: LC	Obr. 4: 2 c ⁽¹⁾ , 9 a ⁽¹⁾ , 16 h ⁽¹⁾ , 27 d ⁽¹⁾ , 33 h ⁽¹⁾ , 56 n ⁽¹⁾ , 69 b ⁽¹⁾ , 93 a ⁽¹⁾ , 100 d ⁽¹⁾ , 147 b ⁽¹⁾ , 148 a ⁽¹⁾
jaszczurka zwinka <i>Lacerta agilis</i> kod: 1261	ochrona częściowa DS: zał. IV	Obr. 4: 37 hx ⁽⁷⁾ , 40 a ⁽¹⁾ , 144 a ⁽¹⁾
jaszczurka żyworodna <i>Zootoca vivipara</i>	ochrona częściowa	Obr. 4: 40 a ⁽¹⁾ , 144 d ⁽¹⁾
kania ruda <i>Milvus milvus</i> kod: A074	ochrona ścisła; wymaga ochrony czynnej, strefowej PCzK: NT PCzL: LC DP: zał. I	<u>Miejsca obserwacji:</u> Obr. 4: 145 g ⁽¹⁾ Aktualnie na gruntach nadleśnictwa nie potwierdzono miejsc stałego gniazdowania gatunku.
karlik drobny <i>Pipistrellus pygmaeus</i> kod: 5009	ochrona ścisła; wymaga ochrony czynnej DS: zał. IV	Obr. 1: 252 f ⁽³⁾ , 253 a ⁽³⁾ , 254 b ⁽³⁾ , 264 f ⁽³⁾ , 266 c ⁽³⁾ , 267 b ⁽³⁾ , d ⁽³⁾ , g ⁽³⁾ , n ⁽³⁾ Obr. 2: 32 g ⁽³⁾ , 54 c ⁽³⁾ , 58 a ⁽³⁾ , c ⁽³⁾ Obr. 4: 1 j ⁽¹⁾ , 2 a ⁽¹⁾ , b ⁽¹⁾ , j ⁽¹⁾ , n ⁽¹⁾ , p ⁽¹⁾ , 5 a ⁽¹⁾ , 6 c ⁽¹⁾ , g ⁽¹⁾ , i ⁽¹⁾ , 9 l ⁽³⁾ , 10 a ⁽³⁾ , c ⁽³⁾ , f ⁽³⁾ , j ⁽³⁾ , 12 c ⁽³⁾ , h ⁽¹⁾ , j ⁽¹⁾ , n ⁽³⁾ , 13 m(1,3), 14 g ⁽¹⁾ , 17 d ⁽¹⁾ , 19 c ⁽³⁾ , 20 c ⁽³⁾ , f ⁽³⁾ , 21 l ⁽³⁾ , 22 b ⁽¹⁾ , o ⁽¹⁾ , r ⁽¹⁾ , 23 a ⁽³⁾ , 27 c ⁽¹⁾ , d ⁽¹⁾ , f ⁽¹⁾ , 29 f ⁽³⁾ , h ⁽³⁾ , k ⁽³⁾ , l ⁽³⁾ , 31 b ⁽³⁾ , 34 f ⁽¹⁾ , j ⁽¹⁾ , 35 a ⁽¹⁾ , 38 f(1,3), 39 c ⁽¹⁾ , 40 c ⁽³⁾ , f ⁽³⁾ , 43 d ⁽¹⁾ , 44 b ⁽¹⁾ , 45 c ⁽¹⁾ , 48 g ⁽²⁾ , h ⁽²⁾ , 49 c ⁽¹⁾ , 50 a ⁽¹⁾ , 51 f ⁽¹⁾ , 53 d ⁽¹⁾ , k ⁽¹⁾ , t ⁽¹⁾ , 54 b ⁽¹⁾ , 55 d ⁽¹⁾ , 60 a ⁽¹⁾ , g ⁽¹⁾ , 61 c ⁽¹⁾ , d ⁽¹⁾ , 63 d ⁽¹⁾ , h ⁽¹⁾ , j(1,64 c ⁽¹⁾ , 65 b ⁽¹⁾ , 71 f ⁽¹⁾ , 77 l ⁽¹⁾ , 78 f ⁽¹⁾ , 80 k ⁽¹⁾ , n ⁽¹⁾ , t ⁽¹⁾ , 102 b ⁽¹⁾ , c ⁽¹⁾ , 105 b ⁽¹⁾ , c ⁽¹⁾ , 114 g ⁽¹⁾ , 122 a ⁽¹⁾ , g ⁽¹⁾ , 125 a ⁽¹⁾ , 126 d ⁽¹⁾ , 132 b ⁽¹⁾ , 138 d ⁽¹⁾ , 140 h ⁽¹⁾ , 141 a ⁽¹⁾ , b ⁽¹⁾ , 143 c ⁽¹⁾ , 144 a ⁽¹⁾
karlik malutki <i>Pipistrellus pipistrellus</i> kod: 1309	ochrona ścisła; wymaga ochrony czynnej DS: zał. IV	Obr. 4: 20 f ⁽³⁾ , 34 j ⁽¹⁾ , 144 d ⁽¹⁾
karlik większy <i>Pipistrellus nathusii</i> kod: 1317	ochrona ścisła; wymaga ochrony czynnej DS: zał. IV	Obr. 2: 54 c ⁽³⁾ , 58 a ⁽³⁾ Obr. 4: 2 b ⁽¹⁾ , 14 g ⁽¹⁾ , 16 d ⁽¹⁾ , 17 b ⁽¹⁾ , d ⁽¹⁾ , 22 j ⁽¹⁾ , 35 a ⁽¹⁾ , 37 s ⁽¹⁾ , 40 c ⁽³⁾ , 44 b ⁽¹⁾ , 52 b ⁽¹⁾ , 53 c ⁽¹⁾ , 56 n ⁽¹⁾ , 59 d ⁽¹⁾ , 60 h ⁽¹⁾ , 61 c ⁽¹⁾ , 64 a ⁽¹⁾ , 70 d ⁽¹⁾ , 74 b ⁽¹⁾ , 76 j ⁽¹⁾ , 77 k ⁽¹⁾ , 80 a ⁽¹⁾ , 103 a ⁽¹⁾ , 133 i ⁽¹⁾ , 138 d ⁽¹⁾
kompleks żab zielonych <i>Rana esculenta complex</i>	ochrona ścisła	Obr. 1: 266 d ⁽⁶⁾ Obr. 4: 10 i ⁽¹⁾ , 14 d ⁽⁶⁾ , 18 c ⁽¹⁾ , 29 l ⁽¹⁾ , 31 b ⁽¹⁾ , 35 r ⁽⁷⁾ , 36 a ⁽⁷⁾ , d ⁽⁷⁾ , 37 c ⁽¹⁰⁾ , l ⁽¹⁰⁾ , 40 b ⁽¹⁾ , 71 a ⁽¹⁾ , 144 g ⁽¹⁾

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Nazwa polska i łacińska	Status ochronny oraz kategorie zagrożenia	Lokalizacja
kozióróg dębosz <i>Cerambyx cerdo</i> kod: 1088	ochrona ścisła; wymaga ochrony czynnej PCzK: VU PCzL: VU DS: zał. II, IV	Obr. 3: 39 g ⁽²⁾ Obr. 4: 9 d ⁽³⁾ , j ⁽²⁾ , 10 f ⁽¹⁾ , 14 f ⁽²⁾ , 18 j ⁽³⁾ , 29 g ⁽¹⁾ , k ^(1,2) , 30 a ⁽¹⁾ , b ⁽²⁾ , 31 b ^(1,3) , f ⁽¹⁾ , 32 c ⁽²⁾ , 40 a ^(1,3) , 80 n ⁽¹⁾ , 122 a ^(1,2) , g ^(1,9) , j ⁽¹⁾ , l ⁽¹⁾
krakwa <i>Mareca strepera</i>	ochrona ścisła; wymaga ochrony czynnej PCzL: LC DP: zał. IIA	Obr. 3: 24 a ⁽⁵⁾ , 36 p ⁽⁵⁾
krogulec <i>Accipiter nisus</i>	ochrona ścisła PCzL: LC	Obr. 4: 6 c ⁽¹⁾ , 15 k ⁽¹⁾ , 33 j ⁽¹⁾ , 43 b ⁽¹⁾ , 59 c ⁽¹⁾ , 92 k ⁽¹⁾ , 101 g ⁽¹⁾ , 126 h ⁽¹⁾ , 138 c ⁽¹⁾
krzyżodziób świerkowy <i>Loxia curvirostra</i>	ochrona ścisła PCzL: LC	Obr. 4: 141 b ⁽¹⁾
krętogłów <i>Jynx torquilla</i>	ochrona ścisła PCzL: LC	Obr. 4: 100 d ⁽¹⁾
kumak nizinny <i>Bombina bombina</i> kod: 1188	ochrona ścisła; wymaga ochrony czynnej PCzL: VU DS: zał. II, IV	Obr. 1: 14 k ⁽²⁾ , 253 b ⁽²⁾ , 266 b ⁽²⁾ Obr. 2: 152 g ⁽²⁾ , 164 a ⁽²⁾ , 165 j ⁽²⁾ , 169 h ⁽²⁾ , j ⁽²⁾ , 172 k ⁽²⁾ , 174 i ⁽²⁾ , 215 d ⁽²⁾ Obr. 3: 37 g ⁽²⁾ , 108 i ⁽²⁾ , 175 f ⁽²⁾ , h ⁽²⁾ , n ⁽²⁾ Obr. 4: 14 d ⁽⁶⁾ , f ⁽²⁾ , 18 b ⁽¹⁾ , 39 a ⁽¹⁾ , 40 a ⁽⁶⁾ , 71 c ⁽¹⁾
kwietnica okazała <i>Protaetia aeruginosa</i>	ochrona częściowa PCzL: VU	Obr. 4: 10 f ⁽¹⁾ , 29 g ⁽¹⁾ , k ⁽¹⁾ , 30 a ⁽¹⁾ , 74 c ⁽¹⁾ , 75 c ⁽¹⁾
lerka <i>Lullula arborea</i> kod: A246	ochrona ścisła PCzL: LC DP: zał. I	Obr. 4: 93 f ⁽¹⁾ , 143 n ⁽¹⁾
łabędź niemy <i>Cygnus olor</i>	ochrona ścisła PCzL: LC DP: zał. IIB	Obr. 2: 215 d ⁽²⁾ Obr. 3: 37 f ⁽⁵⁾ , s ⁽⁵⁾
modraszek nausitous <i>Phengaris nausithous</i> kod: 6179	ochrona ścisła; wymaga ochrony czynnej PCzK: LR PCzL: LC DS: zał. II, IV	Obr. 4: 40 a ⁽³⁾ , 179 c ⁽⁹⁾
modraszek telejus <i>Phengaris teleius</i> kod: 6177	ochrona ścisła; wymaga ochrony czynnej PCzK: LR PCzL: LC DS: zał. II, IV	Obr. 4: 179 c ⁽⁹⁾
mopek <i>Barbastella barbastellus</i> kod: 1308	ochrona ścisła; wymaga ochrony czynnej PCzL: NT DS: zał. II, IV	Obr. 1: 176 f ⁽⁶⁾ Obr. 2: 33 f ⁽³⁾ , 58 c ⁽³⁾ , 173 b ⁽⁸⁾ , 174 f ⁽⁸⁾ , 201 h ⁽⁸⁾ , 213 c ⁽²⁾ , 265 j ⁽⁸⁾ Obr. 4: 6 d ⁽¹⁾ , 35 a ⁽¹⁾ , 40 c ⁽¹⁾ , f ^(1,2,3,12) , 75 d ⁽¹⁾ , 89 f ⁽¹⁾ , 103 b ⁽¹⁾ , 124 k ⁽²⁾ , 133 i ⁽¹⁾ , 138 d ⁽¹⁾ , 184A d ⁽²⁾
mroczek posrebrzany <i>Vespertilio murinus</i> kod: 1332	ochrona ścisła; wymaga ochrony czynnej PCzK: LC PCzL: LC DS: zał. IV	Obr. 4: 35 a ⁽¹⁾
mroczek późny <i>Eptesicus serotinus</i> kod: 1327	ochrona ścisła; wymaga ochrony czynnej DS: zał. IV	Obr. 2: 51 c ⁽³⁾ , 52 d ⁽³⁾ , 57 d ⁽³⁾ , g ⁽³⁾ Obr. 4: 20 c ⁽³⁾ , d ⁽³⁾ , 24 f ⁽¹⁾ , 34 a ⁽¹⁾ , 35 a ⁽¹⁾ , 42 b ⁽¹⁾ , 74 b ⁽¹⁾ , 115 a ⁽¹⁾ , 143 m ⁽¹⁾ , 145 i ⁽¹⁾

Nazwa polska i łacińska	Status ochronny oraz kategorie zagrożenia	Lokalizacja
muchotłówka białoszyja <i>Ficedula albicollis</i> kod: A321	ochrona ścisła PCzL: LC DP: zał. I	Obr. 3: 22 ^{f(5)} Obr. 4: 1 f ⁽¹⁾ , 2 j ⁽¹⁾ , 6 k ⁽¹⁾ , 8 b ⁽¹⁾ , 9 a ⁽¹⁾ , 10 b ⁽¹⁾ , 18 r ⁽¹⁾ , 27 c ⁽¹⁾ , 33 i ⁽¹⁾ , 38 f ⁽¹⁾ , 39 c ⁽¹⁾ , 40 c ⁽¹⁾ , g ⁽¹⁾ , 64 b ⁽¹⁾ , 65 a ⁽¹⁾ , h ⁽¹⁾ , 66 d ⁽¹⁾ , 71 d ⁽¹⁾ , 72 a ⁽¹⁾ , 74 c ⁽¹⁾ , 75 c ⁽¹⁾ , g ⁽¹⁾ , i ⁽¹⁾ , 76 f ⁽¹⁾ , g ⁽¹⁾ , 77 j ⁽¹⁾ , 78 a ⁽¹⁾ , d ⁽¹⁾ , 79 a ⁽¹⁾ , c ⁽¹⁾ , d ⁽¹⁾ , j ⁽¹⁾ , 80 c ⁽¹⁾ , j ⁽¹⁾ , k ⁽¹⁾ , l ⁽¹⁾ , 96 b ⁽¹⁾ , 122 a ⁽¹⁾ , 126 d ⁽¹⁾ , 139 d ⁽¹⁾ , 145 a ⁽¹⁾ , b ⁽¹⁾ , g ⁽¹⁾ , 146 b ⁽¹⁾ , 148 a ⁽¹⁾ , b ⁽¹⁾ , c ⁽¹⁾ , d ⁽¹⁾
muchotłówka żałobna <i>Ficedula hypoleuca</i>	ochrona ścisła PCzL: NT	Obr. 4: 1 g ⁽¹⁾ , 4 c ⁽¹⁾ , 8 a ⁽¹⁾ , j ⁽¹⁾ , 64 b ⁽¹⁾ , 76 f ⁽¹⁾ , 79 f ⁽¹⁾ , 96 b ⁽¹⁾ , f ⁽¹⁾ , 122 g ⁽¹⁾
myszolów <i>Buteo buteo</i>	ochrona ścisła PCzL: LC	Obr. 4: 3 b ⁽¹⁾ , 9 a ⁽¹⁾ , 38 f ⁽¹⁾ , 72 a ⁽¹⁾ , 100 b ⁽¹⁾ , 107 a ⁽¹⁾ , 121 b ⁽¹⁾ , 122 a ⁽¹⁾ , 145 a ⁽¹⁾ , 148 d ⁽¹⁾
nocek Alkatoe / nocek Brandta / nocek wąsatek <i>Myotis alcathoe / Myotis brandti / Myotis mystacinus</i>	ochrona ścisła; wymaga ochrony czynnej DS: zał. IV	Obr. 2: 52 d ⁽³⁾ , 58 c ⁽³⁾ Obr. 4: 14 f ⁽¹⁾ , 35 a ⁽¹⁾ , 40 c ⁽³⁾ , 51 b ⁽¹⁾ , 92 b ⁽¹⁾ , 141 b ⁽¹⁾ , 144 d ⁽¹⁾
nocek duży <i>Myotis myotis</i> kod: 1324	ochrona ścisła; wymaga ochrony czynnej DS: zał. II, IV	Obr. 1: 69 f ⁽²⁾ Obr. 2: 53 g ⁽³⁾ Obr. 4: 34 f ⁽¹⁾ , 40 c ⁽¹⁾ , f ⁽¹⁾ , 102 c ⁽¹⁾ , 127 b ⁽¹⁾
nocek Natterera <i>Myotis nattereri</i> kod: 1322	ochrona ścisła; wymaga ochrony czynnej DS: zał. IV	Obr. 4: 54 a ⁽¹⁾
nocek rudy <i>Myotis daubentoni</i> kod: 1314	ochrona ścisła; wymaga ochrony czynnej DS: zał. IV	Obr. 2: 53 f ⁽³⁾ , 58 c ⁽³⁾ , 218 m ⁽²⁾ Obr. 4: 14 f ⁽¹⁾ , 20 d ⁽³⁾ , 22 o ⁽¹⁾ , 27 c(1,3), 29 l ⁽¹⁾ , 35 a ⁽¹⁾ , 40 c ⁽³⁾ , f ⁽³⁾ , 42 c ⁽¹⁾ , 47 a ⁽¹⁾ , b ⁽¹⁾ , 48 l ⁽¹⁾ , 50 f ⁽¹⁾ , 63 k ⁽¹⁾ , 92 b ⁽¹⁾ , 131 a ⁽¹⁾ , c ⁽¹⁾ , 136 g ⁽¹⁾ , 141 a ⁽¹⁾ , 144 g ⁽¹⁾
ortolan <i>Emberiza hortulana</i> kod: A379	ochrona ścisła PCzL: VU DP: zał. I	Obr. 1: 269 d ⁽¹⁾ , m ⁽¹⁾ Obr. 4: 6 k ⁽¹⁾ , 7 a ⁽¹⁾ , 40 c ⁽¹⁾ , 94 d ⁽¹⁾ , 106 g ⁽¹⁾
pachnica dębowa <i>Osmoderma eremita</i> kod: 1084	ochrona ścisła; wymaga ochrony czynnej PCzK: VU PCzL: VU DS: zał. II, IV	Obr. 1: 14 n ⁽²⁾ , 17 c ⁽²⁾ , 44 d ⁽²⁾ , 64 h ⁽²⁾ , 87 f ⁽²⁾ , 95 f ⁽²⁾ , 96B a ⁽²⁾ , 122 g ⁽²⁾ , 142 i ⁽²⁾ , 171 f ⁽²⁾ , 266 l ⁽²⁾ , 267 g ⁽²⁾ , 269 i ⁽²⁾ Obr. 2: 60 a ⁽²⁾ , 83 g ⁽²⁾ , 193 f ⁽²⁾ , 194 b ⁽²⁾ , d ⁽²⁾ , f ⁽²⁾ , g ⁽²⁾ , h ⁽²⁾ , k ⁽²⁾ , n ⁽²⁾ , 215 d(2,8), 246 f ⁽²⁾ , 256 b ⁽²⁾ , 296 a ⁽²⁾ Obr. 3: 13 j ⁽²⁾ , 17 g ⁽²⁾ , 18 j ⁽²⁾ , 28 l ⁽²⁾ , 62 b ⁽²⁾ , f ⁽²⁾ , 68 a ⁽²⁾ , 75 d ⁽²⁾ , 175 b ⁽²⁾ Obr. 4: 2 a ^(2,15) , 9 d ^(2,3) , g ^(1,2) , 10 f ⁽¹⁾ , 12 h ⁽²⁾ , 13 m ⁽²⁾ , 14 f ⁽²⁾ , 18 b ⁽²⁾ , j ⁽³⁾ , 22 j ⁽¹⁾ , p ^(1,2) , r ⁽¹⁾ , 25 d ⁽¹⁾ , 29 g ⁽¹⁾ , k ^(1,2) , 30 a ⁽¹⁾ , b ⁽²⁾ , 31 b ⁽³⁾ , 74 c ⁽¹⁾ , 75 c ⁽¹⁾ , d ⁽²⁾ , 76 g ⁽²⁾ , 77 l ⁽¹⁾ , 79 d ⁽²⁾ , 80 j ⁽¹⁾ , n ^(1,2) , 122 a ⁽²⁾ , c ⁽²⁾ , g ^(1,9) , l ⁽¹⁾ , 137 a ⁽¹⁾ , 139 d ⁽²⁾ , 140 b ⁽²⁾ , g ⁽²⁾ , 199 b ⁽²⁾
padalec zwyczajny <i>Anguis fragilis</i>	ochrona częściowa	Obr. 4: 71 g ⁽¹⁾ , 143 c ⁽¹⁾
perkoz rdzawoszyi <i>Podiceps griseogen</i>	ochrona ścisła PCzL: VU	Obr. 3: 37 g ⁽⁵⁾
perkozek <i>Tachybaptus ruficollis</i>	ochrona ścisła PCzL: LC	Obr. 3: 37 m ⁽⁵⁾

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Nazwa polska i łacińska	Status ochronny oraz kategorie zagrożenia	Lokalizacja
pliszka górska <i>Motacilla cinerea</i>	ochrona ścisła PCzL: LC	Obr. 1: 81 c ⁽²⁾ Obr. 4: 80 c ⁽¹⁾
przeplatka aurinia <i>Euphydryas aurinia</i> kod: 1065	ochrona ścisła; wymaga ochrony czynnej PCzK: EN PCzL: EN DS: zał. II	Obr. 4: 113 i ⁽²⁾ , 118 h ⁽²⁾
pustułka <i>Falco tinnunculus</i>	ochrona ścisła; wymaga ochrony czynnej PCzL: LC	Obr. 4: 94 d ⁽¹⁾ , 109 g ⁽¹⁾
puszczyk <i>Strix aluco</i>	ochrona ścisła PCzL: LC	Obr. 4: 138 c ⁽¹⁾ , 148 d ⁽¹⁾
remiz <i>Remiz pendulinus</i>	ochrona ścisła PCzL: LC	Obr. 2: 216 d ⁽²⁾ Obr. 3: 34 k ⁽⁵⁾ , 60A b ⁽²⁾ Obr. 4: 17 g ⁽²⁾ , 30 j ⁽²⁾ , m ⁽²⁾ , 71 a ⁽²⁾ , 148 l ⁽²⁾
ropucha szara <i>Bufo bufo</i>	ochrona częściowa	Obr. 4: 29 l ⁽¹⁾ , 32 a ⁽¹⁾ , 78 a ⁽¹⁾ , 140 f ⁽¹⁾
ropucha zielona <i>Pseudepidalea viridis</i> kod: 1201	ochrona ścisła DS: zał. IV	Obr. 4: 37 l ⁽⁷⁾
rzekotka drzewna <i>Hyla arborea</i>	ochrona ścisła; wymaga ochrony czynnej PCzL: NT DS: zał. IV	Obr. 4: 10 i ⁽¹⁾ , 39 b ⁽¹⁾ , 78 a ⁽¹⁾
siniak <i>Columba oenas</i>	ochrona ścisła PCzL: LC DP: zał. IIB	Obr. 4: 56 o ⁽¹⁾ , 125 a ⁽¹⁾ , 143 c ⁽¹⁾
strumieniówka <i>Locustella fluviatilis</i>	ochrona ścisła PCzL: LC	Obr. 4: 122 g ⁽¹⁾ , h ⁽¹⁾ , 124 l ⁽¹⁾ , 128 f ⁽¹⁾ , 143 c ⁽¹⁾
śliz pospolity <i>Barbatula barbatula</i>	ochrona częściowa CzLR: LC	Obr. 4: 70 b ⁽¹⁾ , 126 d ⁽¹⁾
świerszczak <i>Locustella naevia</i>	ochrona ścisła PCzL: LC	Obr. 4: 143 h ⁽¹⁾
traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i> kod: 1166	ochrona ścisła; wymaga ochrony czynnej PCzK: NT PCzL: NT DS: zał. II, IV	Obr. 1: 14 k ⁽²⁾ , 253 b ⁽²⁾ , 266 b ⁽²⁾ , c ⁽²⁾ , d ⁽⁶⁾ Obr. 2: 169 h ⁽²⁾ , j ⁽²⁾ , 172 k ⁽²⁾ Obr. 3: 98 j ⁽²⁾ , 108 i ⁽²⁾ , 175 h ⁽²⁾ Obr. 4: 12 m ⁽²⁾ , 14 d ⁽⁶⁾ , 32 b ⁽¹⁾ , 37 c ⁽¹⁰⁾ , l ⁽¹⁰⁾ , 40 a ^(1,6)
traszka zwyczajna <i>Lissotriton vulgaris</i>	ochrona częściowa	Obr. 4: 36 d ⁽⁷⁾
trzepla zielona <i>Ophiogomphus cecilia</i> kod: 1037	ochrona ścisła DS: zał. II, IV	Obr. 2: 123 h ⁽⁸⁾ , 192 n ⁽⁸⁾ , 260A a ⁽⁸⁾ Obr. 4: 195 l ⁽²⁾
trzmiełojad <i>Pernis apivorus</i> kod: A072	ochrona ścisła PCzL: LC DP: zał. I	Obr. 4: 80 c ⁽¹⁾
turkawka <i>Streptopelia turtur</i>	ochrona ścisła PCzL: VU DP: zał. IIB	Obr. 4: 100 d ⁽¹⁾ , 144 a ⁽¹⁾
uszatka <i>Asio otus</i>	ochrona ścisła PCzL: LC	Obr. 4: 109 d ⁽¹⁾

Nazwa polska i łacińska	Status ochronny oraz kategorie zagrożenia	Lokalizacja
wydra <i>Lutra lutra</i> kod: 1355	ochrona częściowa DS: zał. II, IV	Obr. 1: 14 i ⁽⁴⁾ , k ⁽²⁾ , 113 d ⁽²⁾ , 114 b ⁽⁴⁾ , 130 j ⁽²⁾ , p ⁽⁴⁾ , 238 c ⁽⁴⁾ , 267 b ⁽⁴⁾ Obr. 2: 23 j ⁽⁴⁾ , 37 p ⁽⁴⁾ , 73 f ⁽⁴⁾ , 83 c ⁽²⁾ , i ⁽⁴⁾ , 131 i ⁽⁴⁾ , n ⁽²⁾ , 132 h ⁽²⁾ , 141 d ⁽⁴⁾ , 158 b ⁽⁴⁾ , 192 h ⁽⁸⁾ , 194 h ⁽²⁾ , i ⁽⁴⁾ , 197 d ⁽²⁾ , 201 b ⁽⁴⁾ , h ⁽²⁾ , 215 d ⁽²⁾ , 261 b ⁽⁴⁾ Obr. 3: 18 a ⁽²⁾ , 19 c ⁽²⁾ , 20 g ⁽²⁾ , 27 p ⁽⁴⁾ , 36 c ⁽²⁾ , 53 d ⁽⁴⁾ , 62 c ^(2,4) , 82 f ^(2,4) , 89 b ⁽¹¹⁾ , g ⁽²⁾ , 98 d ⁽⁴⁾ , 108 j ⁽⁴⁾ , 136 b ⁽⁴⁾ , 151 c ⁽⁴⁾ , l ⁽²⁾ , 175 d ⁽⁴⁾ , f ⁽²⁾ Obr. 4: 11 g ⁽²⁾ , 24 i ⁽⁴⁾ , 52 d ⁽⁴⁾ , 72 a ^(2,4) , 80 c ⁽²⁾ , 133 g ⁽⁴⁾ , 135 h ⁽²⁾ , 184 b ⁽⁹⁾ , 184A a ⁽⁴⁾ , 196 j ⁽⁴⁾
zaskroniec zwyczajny <i>Natrix natrix</i>	ochrona częściowa	Obr. 4: 37 d ⁽⁷⁾ , 39 c ⁽¹⁾ , 71 a ⁽¹⁾ , 143 c ⁽¹⁾
zimiródek <i>Alcedo atthis</i> kod: A229	ochrona ścisła PCzL: LC DP: zał. I	Obr. 3: 22 i ⁽⁵⁾ , 34 f ⁽⁵⁾ Obr. 4: 80 i ⁽¹⁾ , 122 a ⁽¹⁾ , 148 c ⁽¹⁾
żaba moczarowa <i>Rana arvalis</i> kod: 1214	ochrona ścisła DS: zał. IV	Obr. 4: 18 b ⁽¹⁾ , 31 b ⁽¹⁾ , 35 r ⁽⁷⁾ , 36 a ⁽⁷⁾ , d ⁽⁷⁾ , 40 a ⁽⁶⁾
żaba trawna <i>Rana temporaria</i>	ochrona częściowa DS: zał. V	Obr. 4: 10 f ⁽¹⁾ , 31 b ⁽¹⁾ , 35 r ⁽⁷⁾ , 36 a ⁽⁷⁾ , d ⁽⁷⁾ , 37 c ⁽¹⁰⁾ , l ⁽¹⁰⁾ , 144 d ⁽¹⁾
żaba wodna <i>Pelophylax esculentus</i>	ochrona częściowa DS: zał. V	Obr. 4: 14 d ⁽⁶⁾
żmija zygzakowata <i>Vipera berus</i>	ochrona częściowa	Obr. 4: 29 i ⁽¹⁾ , 143 c ⁽¹⁾
żółw błotny <i>Emys orbicularis</i> kod: 1220	ochrona ścisła; wymaga ochrony czynnej, strefowej PCzK: EN PCzL: EN DS: zał. II, IV	<u>Miejsca obserwacji:</u> Obr. 3: 89 c ⁽¹¹⁾ , g ⁽⁶⁾ , i ⁽¹¹⁾ , 98 j ^(2,11) , 108 i ⁽²⁾
żuraw <i>Grus grus</i> kod: A127	ochrona ścisła PCzL: LC DP: zał. I	Obr. 2: 114 j ⁽²⁾ Obr. 3: 3 g ⁽¹⁴⁾ , 19 c ⁽⁵⁾ , 21 c ⁽⁵⁾ , 28 a ⁽⁵⁾ , d ⁽⁵⁾ , 34 d ⁽¹³⁾ , f ⁽¹³⁾ , 35 h ⁽⁵⁾ , 37 f ⁽¹³⁾ , m ⁽¹⁴⁾ , s ⁽⁵⁾ Obr. 4: 16 g ⁽¹⁾ , 29 i ⁽¹⁾ , 41 d ⁽¹⁾ , 61 b ⁽¹⁾ , 94 b ⁽¹⁾ , 122 g ⁽¹⁾ , 127 g ⁽²⁾ , 133 b ^(1,2) , 136 w ⁽²⁾ , 144 d ⁽²⁾

Prawo krajowe – Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (t.j. Dz.U. 2022 poz. 2380).

Kategoria zagrożenia według:

PCzK: Polska czerwona księga zwierząt. Kręgowce (Głowaciński 2001): EN - gatunki bardzo wysokiego ryzyka, silnie zagrożone, VU - gatunki wysokiego ryzyka, narażone na wyginięcie, NT - gatunki niższego ryzyka, ale bliskie zagrożenia, LC - gatunki na razie nie zagrożone. **Polska czerwona księga zwierząt. Bezkręgowce** (Głowaciński 2004): EN - gatunki bardzo wysokiego ryzyka, silnie zagrożone, VU - gatunki wysokiego ryzyka, narażone na wyginięcie, LR - gatunki niższego ryzyka.

PCzL: Czerwona lista kręgowców Polski (Głowaciński 2022): EN - gatunki zagrożone, VU - gatunki narażone, NT - gatunki bliskie zagrożenia, LC - gatunki najmniejszej troski. **Czerwona lista ptaków Polski** (Wilk i in. 2020): VU - gatunki narażone, NT - gatunki bliskie zagrożenia, LC - gatunki najmniejszej troski, DD - gatunki niedostatecznie rozpoznane. **Czerwona lista minogów i ryb** (Witkowski i in. 2009): LC - gatunki najmniejszej (obniżonej) troski. **Czerwona lista zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce** (Głowaciński i in. 2002): EN - gatunki bardzo wysokiego ryzyka, silnie zagrożone, VU - gatunki wysokiego ryzyka, narażone na wyginięcie, LC - gatunki na razie nie zagrożone.

DS: Dyrektywa Siedliskowa - Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory. Załączniki: **II** - Gatunki roślin i zwierząt ważne dla Wspólnoty, których ochrona wymaga wyznaczenia specjalnych obszarów ochrony; **IV** - Gatunki roślin i zwierząt ważnych dla Wspólnoty, które wymagają ścisłej ochrony; **V** - Gatunki zwierząt i roślin ważnych dla Wspólnoty, których pozyskiwanie ze stanu dzikiego i eksploatacja może podlegać działaniom w zakresie zarządzania

DP: Dyrektywa Ptasia - Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa - wcześniej dyrektywa Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa. Załączniki: **I** - Gatunki objęte szczególną ochroną; **II** - Gatunki, na które wolno polować: **IIA** - na które wolno polować wszędzie; **IIB** - na które wolno polować tylko w krajach, w których stwierdzono ich występowanie; **III** - Gatunki, w przypadku których jest dozwolony obrót: **IIIB** - gatunki, w przypadku których niektóre ograniczenia obrotu mogą zostać zawieszane przez poszczególne kraje.

Załącznik 3. Tabela XXII Zestawienie przedmiotów ochrony, dla których wyznaczono obszary Natura 2000 w lasach nadleśnictwa lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znany)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział, % zajmowanej w wydzieleniu powierzchni)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5	6
SOO Kumaki Dobrej PLH020078 – siedliska przyrodnicze według SDF					
1	6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>); 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Ficario-Ulmetum</i>)	brak informacji o występowaniu siedliska na gruntach w zarządzie nadleśnictwa	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
2	6510 Ekstensywnie użytkowane niżowe łąki świeże (<i>Arrhenatherion</i>) ocena ogólna wg SDF: C	Obr. 4: 13 j, 38 a (20%), b, c Powierzchnia: 5 ha	Zgodnie z wytycznymi zawartymi w przewodniku metodycznym PMS GIOŚ	Pogorszenie stanu zachowania siedlisk przyrodniczych w obszarze Natura 2000	Prowadzenie ekstensywnej gospodarki kośnej ukierunkowanej na ochronę siedliska, dobranie terminów i intensywności koszenia do wymagań ekologicznych siedliska.
3	9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galia-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>) ocena ogólna wg SDF: B	Obr. 4: 8 i (54%), 9 a, 10 b, 11 h, 12 c, g (71%), 13 m (90%), p, 14 a, c, f (49%), 15 l, 16 j, m, 17 i, 18 b (89%), f, h, i, j, r, s (71%), 22 b, j, n (79%), o, p (55%), r (61%), w (76%), 27 f (26%), 28 a, b (17%), c, 29 f, h, 31 a, b, 33 i, 38 d, f, 39 c, 40 a,c (73%), g Powierzchnia: 153,87 ha	Zgodnie z wytycznymi zawartymi w przewodniku metodycznym PMS GIOŚ	Pogorszenie stanu zachowania siedlisk przyrodniczych w obszarze Natura 2000	Zachowanie wybranych fragmentów starodrzewu oraz drzew dziuplastych do naturalnego rozpadu. Kształtowanie odpowiedniego dla siedliska składu gatunkowego drzewostanu. Gospodarowanie rębiami złożonymi z długim okresem odnowienia.

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znany)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział, % zajmowanej w wydzieleniu powierzchni)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
4	9190 Kwaśne dąbrowy (<i>Quercetea robori-petraeae</i>) ocena ogólna wg SDF: B	Obr. 1: 267 h Obr. 2: 20 d (22%), 32 c, 33 b (84%), c, f, h, 34 i, j, 52 f, 53 a, 54 c (1%), 58 b (49%), 59 b (15%), 60 a (3%), 102 b, 103 a Powierzchnia: 67,99 ha	Zgodnie z wytycznymi zawartymi w przewodniku metodycznym PMS GIOŚ	Pogorszenie stanu zachowania siedlisk przyrodniczych w obszarze Natura 2000	Zachowanie wybranych fragmentów starodrzewu oraz drzew dziuplastych do naturalnego rozpadu. Kształtowanie odpowiedniego dla siedliska składu gatunkowego drzewostanu. Gospodarowanie rębniami złożonymi z długim okresem odnowienia.
SOO Kumaki Dobrej PLH020078 – gatunki zwierząt według SDF					
5	1084 pachnica dębowa <i>Osmoderma eremita</i> ocena ogólna wg SDF: A	Zasiedla drzewa w krajobrazie kulturowym – zadrzewienia przydrożne, parki, cmentarze, sady oraz naturalne lasy bogate w wiekowe drzewa liściaste i luki w drzewostanie. Preferuje duże, dziuplaste drzewa z obszernymi wypróchnieniami rosnące w dobrze nasłonecznionych miejscach, z gatunku dąb, lipa, buk, wierzba, topola i olsza. <u>Obserwacje punktowe:</u> Obr. 1: 266 l, 267 g Obr. 2: 60 a Obr. 4: 9 d, g, 10 f, 12 h, 13 m, 14 f, 18 b, j, 22 j, p, r, 29 g, k, 30 a, b, 31 b	Zgodnie z wytycznymi zawartymi w przewodniku metodycznym PMS GIOŚ	Pogorszenie stanu zachowania populacji gatunku oraz jego siedlisk w obszarze Natura 2000	Ochrona zasiedlonych drzew oraz drzew stanowiących potencjalne siedlisko gatunku. Prowadzenie cięć prześwietlających drzewostan na stanowiskach gatunku. Odnawianie drzewostanu drzewami liściastymi (zwłaszcza lipą, olszą, dębem z domieszką wierzby) oraz pozostawianie dziuplastych drzew tych gatunków.

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znany)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział, % zajmowanej w wydzieleniu powierzchni)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
6	1088 kozioróg dębosz <i>Cerambyx cerdo</i> ocena ogólna wg SDF: B	Preferuje drzewostany o dużym udziale dębów, luźnym zwarcie i z małą ilością podrostu i podszytu, najczęściej lasy łęgowe i grądy. Spotykany jest również w parkach, alejach przydrożnych i na groblach. Zasiedla drzewa senilne, na nasłonecznionych stanowiskach. <u>Obserwacje punktowe:</u> Obr. 4: 9 d, l, 10 f, 14 f, 18 j, 29 g, k, 30 a, b, 31 b, f, 32 c, 40 a <u>Siedliska potencjalne:</u> Obr. 4: 9 a-c, f-k, m, 10 g, 12 a, d-n, 13 d-i, k-m, r-s, 14 a, 17 h, i, 18 a-i, k-s, 21 a-i, k-m, 22 a, d, l-m, o, r, 28 c, 31 a, c-d, g-h, 32 a-b, d, 33 a-c	Zgodnie z wytycznymi zawartymi w przewodniku metodycznym PMS GIOŚ	Pogorszenie stanu zachowania populacji gatunku oraz jego siedlisk w obszarze Natura 2000	Usuwanie podrostu i podszytu powodującego ocienienie drzew zasiedlanych przez larwy kozioroga dębosza. Stopniowe zwiększanie udziału dębów w drzewostanach otaczających stanowiska gatunku. Pozostawianie różnowiekowych pniaków dębowych, złomów i martwych drzew na stanowiskach gatunku.
7	1166 traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i> ocena ogólna wg SDF: A	Preferuje średnie i duże zbiorniki wodne, obficie porośnięte roślinnością wodną, o dobrych warunkach troficznych, bez obecności ryb. <u>Obserwacje punktowe:</u> Obr. 1: 253 b, 266 b, c, d Obr. 4: 12 m, 14 d, 32 b, 40 a	Zgodnie z wytycznymi zawartymi w przewodniku metodycznym PMS GIOŚ	Pogorszenie stanu zachowania populacji gatunku oraz jego siedlisk w obszarze Natura 2000	Ochrona zbiorników wodnych stanowiących miejsca rozrodu traszki grzebieniastej, m.in. poprzez zapobieganie ich zarastaniu, łagodzenie skutków działalności antropogenicznej. Pozostawianie w naturalnym stanie strefy brzegowej zbiorników i cieków wodnych, pozostawianie martwego drewna, układanie stosów gałęzi i liści tworzących dobre warunki troficzne oraz liczne schronienia dla traszek. Nie należy dopuszczać do zarastania krzewami i drzewami obrzeży stawów, co może powodować nadmierne ich zacienienie, a w rezultacie niekorzystne warunki dla rozrodu traszek.

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znany)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział, % zajmowanej w wydzieleniu powierzchni)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
8	1188 kumak nizinny <i>Bombina bombina</i> ocena ogólna wg SDF: A	Preferuje niewielkie zbiorniki wodne, z czystą wodą, położone na łąkach i skrajach lasów, rozlewiskach, starorzeczach z obfitą roślinnością wodną. Zbiorniki położone w miejscach dobrze nasłonecznionych. <u>Obserwacje punktowe:</u> Obr. 1: 253 b, 266 b Obr. 4: 14 d, f, 18 b, 39 a, 40 a	Zgodnie z wytycznymi zawartymi w przewodniku metodycznym PMS GIOŚ	Pogorszenie stanu zachowania populacji gatunku oraz jego siedlisk w obszarze Natura 2000	Ochrona zbiorników wodnych stanowiących miejsca rozrodu kumaka nizinnego, m.in. poprzez zapobieganie ich zarastaniu, łagodzenie skutków działalności antropogenicznej. Pozostawianie w naturalnym stanie strefy brzegowej zbiorników i cieków wodnych, pozostawianie martwego drewna, układanie stosów gałęzi i liści tworzących dobre warunki troficzne oraz liczne schronienia dla kumaków. Nie należy dopuszczać do zarastania krzewami i drzewami obrzeży stawów, co może powodować nadmierne ich zacienienie, a w rezultacie niekorzystne warunki dla rozrodu kumaków.
SOO Lasy Grzędzińskie PLH020081 – siedliska przyrodnicze według SDF					
9	6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>) ocena ogólna wg SDF: B	Obr. 4: 115 f (84%), 179 c (55%), 194 f (97%), g, i, n, 195 c, d, f Powierzchnia: 19,70 ha	Zgodnie z wytycznymi zawartymi w przewodniku metodycznym PMS GIOŚ	Pogorszenie stanu zachowania siedlisk przyrodniczych w obszarze Natura 2000	Prowadzenie ekstensywnej gospodarki kośnej ukierunkowanej na ochronę siedliska, dobranie terminów i intensywności koszenia do wymagań ekologicznych siedliska.
10	6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>) ocena ogólna wg SDF: C	Obr. 4: 183 g Powierzchnia: 4,83 ha	Zgodnie z wytycznymi zawartymi w przewodniku metodycznym PMS GIOŚ	Pogorszenie stanu zachowania siedlisk przyrodniczych w obszarze Natura 2000	Prowadzenie ekstensywnej gospodarki kośnej ukierunkowanej na ochronę siedliska, dobranie terminów i intensywności koszenia do wymagań ekologicznych siedliska.

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znany)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział, % zajmowanej w wydzieleniu powierzchni)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
11	9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum</i>) ocena ogólna wg SDF: A	Obr. 4: 116 h (90%), 117 a, 118 a, b (92%), g, 121 c, 122 a, b, c, k (4%), 124 g, i, l, 125 b, 126 a, c, d, j, 129 d, 130 b, 131 d, f, 132 a, b, d, f, 133 a, b (16%), c, d (74%), 134 c (98%), d, 135 a (86%), b, c, d, f (76%), g, 136 a (79%), b, d (55%), g, h, 137 a (66%), c, 139 d, 140 b, g, 142 a, 143 c, 144 g, 145 b, 146 b (93%), c (64%), 147 c, d, i (15%), j, 168 b (93%), 169 a (90%), 170 a, 174 c (68%), 175 a (94%), 176 a (98%), g, h (93%), 183 b, 184 b (48%), c (6%), f, 184A a, b, f, 189 c (89%), d, h, 190 c (47%), g (8%), 193 a, 194 k, l, 195 j, 196 a, k, 198 h, 199 b (88) Powierzchnia: 516,94 ha	Zgodnie z wytycznymi zawartymi w przewodniku metodycznym PMS GIOŚ	Pogorszenie stanu zachowania siedlisk przyrodniczych w obszarze Natura 2000	Zachowanie wybranych fragmentów starodrzewu oraz drzew dziuplastych do naturalnego rozpadu. Kształtowanie odpowiedniego dla siedliska składu gatunkowego drzewostanu. Gospodarowanie rębniami złożonymi z długim okresem odnowienia.
12	91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Ficario-Ulmetum</i>) ocena ogólna wg SDF: A	Obr. 4: 121 b, 126 f, 131 h, 132 i (10%), 133 g (56%), 134 g, 135 h, 145 a, g, i, 196 h, j Powierzchnia: 47,40 ha	Zgodnie z wytycznymi zawartymi w przewodniku metodycznym PMS GIOŚ	Pogorszenie stanu zachowania siedlisk przyrodniczych w obszarze Natura 2000	Zachowanie wybranych fragmentów starodrzewu oraz drzew dziuplastych do naturalnego rozpadu. Kształtowanie odpowiedniego składu gatunkowego drzewostanu. Gospodarowanie rębniami złożonymi z długim okresem odnowienia.
SOO Lasy Grzędzińskie PLH020081 – gatunki zwierząt według SDF					
13	1188 kumak nizinny <i>Bombina bombina</i>	brak informacji o występowaniu gatunku na gruntach w zarządzie nadleśnictwa	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znany)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział, % zajmowanej w wydzieleniu powierzchni)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
14	1308 mopek <i>Barbastella barbastellus</i> ocena ogólna wg SDF: C	<p>Żerowiska gatunku znajdują się w lasach o złożonej strukturze w wieku powyżej 60 lat, w strefie ekotonu, w lukach drzewostanu, wzdłuż dróg i ścieżek leśnych, a także na terenach zakrzewionych i nad brzegami wód. Kryjówki letnie zlokalizowane są pod odstającymi płatami kory drzew, w spękaniach pni i rozwidleniach, głównie dębów i buków o pierśnicy ponad 40 cm. Zimowiska w różnego rodzaju podziemiach, jak chłodnie, piwnice, jaskinie, forty, bunkry, tunele.</p> <p><u>Obserwacje punktowe:</u> Obr. 4: 124 k, 133 i, 138 d, 184A d</p> <p><u>Żerowiska:</u> Obr. 4: 113 a-k, 115 a, f, 116 b, h, 117 a-g, 118 a-g, 124 d-j, l, 125 a-d, 126 a-l, 128 b, f-h, 129 a-f, 130 a-i, 131 a-h, 132 a-i, 133 a-h, 134 a-i, 135 a-h, 136 a-d, g-h, 137 a-c, 138 a-c, 139 a-d, 140 a-h, 141 a-f, 142 a, 144 g, 145 a-i, 146 a-i, 147 a-k, 168 b, 169 a, 170 a-b, 173 g, 174 a-d, 175 a-b, 176 a-j, 177 a-k, 178 d, 179 c-f, h, 180 a-c, 181 a-d, 182 a-f, 183 a-j, 184A a-c, f-h, 189 a-j, 190 c-g, 191 d, g-o, 192 a-i, 193 a-f, 194 a-n, 195 a-n, 196 a-k, 198 c, g-h, k, 199 a-c</p>	Zgodnie z wytycznymi zawartymi w przewodniku metodycznym PMS GIOŚ	Pogorszenie stanu zachowania populacji gatunku oraz jego siedlisk w obszarze Natura 2000	<p>Pozostawianie drzew dziuplastych (głównie dębów i drzew liściastych) w trakcie prac zrębowych oraz rosnących wzdłuż rzek i potoków z wyjątkiem sytuacji stanowiących zagrożenie dla bezpieczeństwa ludzi i ich mienia.</p> <p>Ochrona zadrzewień liniowych, wzdłuż dróg i cieków wodnych.</p> <p>W przypadku drzewostanów w młodszym wieku i ubogich w naturalne dziuple uzupełnianie i zawieszanie skrzynek dla nietoperzy.</p> <p>Odpowiednie zabezpieczenie zimowisk nietoperzy w celu zapewnienia odpowiednich warunków dla hibernacji stwierdzonych tam gatunków.</p> <p>Utrzymywanie mozaikowości środowiska leśnego, preferowanie biologicznych metod ochrony lasu.</p>

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znany)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział, % zajmowanej w wydzieleniu powierzchni)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
15	1355 wydra <i>Lutra lutra</i> ocena ogólna wg SDF: B	Zasiedla zbiorniki wodne i cieki o naturalnej linii brzegowej, zadrzewionej, zakrzewionej, nieregularnym korycie rzek i czystych wodach zasobnych w pokarm i miejsca schronienia. <u>Obserwacje punktowe:</u> Obr. 4: 133 g, 135 h, 184 b, 184A a, 196 j	Zgodnie z wytycznymi zawartymi w przewodniku metodycznym PMS GIOŚ	Pogorszenie stanu zachowania populacji gatunku oraz jego siedlisk w obszarze Natura 2000	Kształtowanie ekotonów przy brzegach strumieni i rzek, które pozbawione są jakiegokolwiek roślinności. Utrzymanie zróżnicowanych środowisk rzecznych, w szczególności dostępności kryjówek dla wydry, występujących na odcinkach cieków o linii brzegowej zbliżonej do naturalnej, pokrytej roślinnością o wielowarstwowej strukturze. Ograniczenie wycinki drzew rosnących w bezpośrednim sąsiedztwie cieków stałych z wyjątkiem sytuacji zagrażających bezpieczeństwu ludzi i ich mienia oraz trwałości drzewostanu.

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znany)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział, % zajmowanej w wydzieleniu powierzchni)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
16	1166 traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i> ocena ogólna wg SDF: C	Preferuje średnie i duże zbiorniki wodne, obficie porośnięte roślinnością wodną, o dobrych warunkach troficznych, bez obecności ryb. <u>Obserwacje punktowe:</u> Obr. 4: 122 g, 195 k	Zgodnie z wytycznymi zawartymi w przewodniku metodycznym PMS GIOŚ	Pogorszenie stanu zachowania populacji gatunku oraz jego siedlisk w obszarze Natura 2000	Ochrona zbiorników wodnych stanowiących miejsca rozrodu traszki grzebieniastej, m.in. poprzez zapobieganie ich zarastaniu, łagodzenie skutków działalności antropogenicznej. Pozostawianie w naturalnym stanie strefy brzegowej zbiorników i cieków wodnych, pozostawianie martwego drewna, układanie stosów gałęzi i liści tworzących dobre warunki troficzne oraz liczne schronienia dla traszek. Nie należy dopuszczać do zarastania krzewami i drzewami obrzeży stawów, co może powodować nadmierne ich zacienienie, a w rezultacie niekorzystne warunki dla rozrodu traszek.
17	1084 pachnica dębowa <i>Osmoderma eremita</i> ocena ogólna wg SDF: C	Zasiedla drzewa w krajobrazie kulturowym – zadrzewienia przydrożne, parki, cmentarze, sady oraz naturalne lasy bogate w wiekowe drzewa liściaste i luki w drzewostanie. Preferuje duże, dziuplaste drzewa z obszernymi wypróchnieniami rosnące w dobrze nasłonecznionych miejscach, z gatunku dąb, lipa, buk, wierzba, topola i olsza. <u>Obserwacje punktowe:</u> Obr. 4: 122 a,c,g,l, 137 a, 139 d, 140 b,g, 199 b <u>Potencjalne siedliska:</u> Obr. 4: 122 b, d-f, h-k	Zgodnie z wytycznymi zawartymi w przewodniku metodycznym PMS GIOŚ	Pogorszenie stanu zachowania populacji gatunku oraz jego siedlisk w obszarze Natura 2000	Ochrona zasiedlonych drzew oraz drzew stanowiących potencjalne siedlisko gatunku. Prowadzenie cięć prześwietlających drzewostan na stanowiskach gatunku. Odnawianie drzewostanu drzewami liściastymi (zwłaszcza lipą, olszą, dębem z domieszką wierzby) oraz pozostawianie dziuplastych drzew tych gatunków.

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znany)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział, % zajmowanej w wydzieleniu powierzchni)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
18	1037 trzepla zielona <i>Ophiogomphus cecilia</i> ocena ogólna wg SDF: B	Zasiedla nizinne i podgórskie ciekі różnej szerokości, położone wśród lasów lub otoczeniu łąk z nadbrzeżnymi zaroślami, dobrze nasłonecznione, także polany, poręby i drogi śródleśne, skraje lasów. <u>Obserwacje punktowe:</u> Obr. 4: 195 I	Zgodnie z wytycznymi zawartymi w przewodniku metodycznym PMS GIOŚ	Pogorszenie stanu zachowania populacji gatunku oraz jego siedlisk w obszarze Natura 2000	Ochrona śródleśnych cieków i zbiorników wodnych oraz miejsc mogących stanowić miejsca przebywania ważek (źródłiska, młaki, bagna). Właściwe kształtowanie stref ekotonu.
19	1060 czerwończyk nieparek <i>Lycaena dispar</i> ocena ogólna wg SDF: C	Gatunek higrofilny, zasiedla podmokłe łąki, zwłaszcza w pobliżu wód (cieki, zbiorniki wodne, kanały i rowy melioracyjne) oraz torfowiska niskie, przy obecności roślin żywicielskich <i>Rumex</i> spp. W ostatnich latach coraz częściej obserwowany w środowiskach suchszych, w tym także ruderalnych. <u>Obserwacje punktowe:</u> Obr. 4: 146 g	Zgodnie z wytycznymi zawartymi w przewodniku metodycznym PMS GIOŚ	Pogorszenie stanu zachowania populacji gatunku oraz jego siedlisk w obszarze Natura 2000	Ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe, pastwiskowe trwałych użytków zielonych. Ochrona śródleśnych torfowisk, utrzymanie nie pogorszonych stosunków wodnych siedlisk hydrogenicznych. Właściwe kształtowanie stref ekotonowych. Nielokalizowanie składów drewna i szlaków operacyjnych na powierzchniach nieleśnych siedlisk przyrodniczych.

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znany)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział, % zajmowanej w wydzieleniu powierzchni)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
20	1065 przeplatka aurinia <i>Euphydryas aurinia</i> ocena ogólna wg SDF: B	Gatunek zasiedla obrzeża wilgotnych lasów liściastych, głównie lasów łęgowych i łąk. Wymaga obecności prześwietlonych fragmentów drzewostanów z zaroślami jesionu wyniosłego. <u>Obserwacje punktowe:</u> Obr. 4: 113 i, 118 h	Zgodnie z wytycznymi zawartymi w przewodniku metodycznym PMS GIOŚ	Pogorszenie stanu zachowania populacji gatunku oraz jego siedlisk w obszarze Natura 2000	Wdrażanie aktywnych programów ochrony, służących utrzymaniu zarośli jesionowych i ich otoczenia w odpowiednim stanie sukcesji (tzw. cięcie odroślowe). Ochrona śródleśnych torfowisk, utrzymanie nie pogorszonych stosunków wodnych siedlisk hydrogeniczných. Właściwe kształtowanie stref ekotonowych. Nielokalizowanie składów drewna i szlaków operacyjnych na powierzchniach nieleśnych siedlisk przyrodniczych.
21	6177 modraszek telejus <i>Phengaris teleius</i> ocena ogólna wg SDF: C	Zasiedla wilgotne łąki trzęślicowe, torfowiska niskie i torfowiska węglanowe oraz na pogórzach zboczach z lokalnymi wysiękami wody, przy obecności rośliny pokarmowej (<i>Vicia cracca</i> , <i>Serratula tinctoria</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>) i odpowiedniego gatunku mrówki (<i>Myrmica scabrinodis</i> , rzadziej <i>M. rubra</i> i <i>M. gallieni</i>). <u>Obserwacje punktowe:</u> Obr. 4: 179 c	Zgodnie z wytycznymi zawartymi w przewodniku metodycznym PMS GIOŚ	Pogorszenie stanu zachowania populacji gatunku oraz jego siedlisk w obszarze Natura 2000	Ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe, pastwiskowe trwałych użytków zielonych. Ochrona śródleśnych torfowisk, utrzymanie nie pogorszonych stosunków wodnych siedlisk hydrogeniczných. Właściwe kształtowanie stref ekotonowych. Nielokalizowanie składów drewna i szlaków operacyjnych na powierzchniach nieleśnych siedlisk przyrodniczych.

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znany)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział, % zajmowanej w wydzieleniu powierzchni)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
22	6179 modraszek nausitous <i>Phengaris nausithous</i> ocena ogólna wg SDF: C	Zasiedla wilgotne łąki trzęślicowe, torfowiska niskie i torfowiska węglanowe oraz na pogórz z boczka z lokalnymi wysiękami wody, tereny nieco zakrzaczone, przy obecności rośliny pokarmowej (<i>Sanguisorba officinalis</i> , rzadziej <i>Vicia cracca</i> , <i>Serratula tinctoria</i> .) i odpowiedniego gatunku mrówki (<i>Myrmica rubra</i>). <u>Obserwacje punktowe:</u> Obr. 4: 179 c	Zgodnie z wytycznymi zawartymi w przewodniku metodycznym PMS GIOŚ	Pogorszenie stanu zachowania populacji gatunku oraz jego siedlisk w obszarze Natura 2000	Ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe, pastwiskowe trwałych użytków zielonych. Ochrona śródleśnych torfowisk, utrzymanie niepogorszonych stosunków wodnych siedlisk hydrogenicznych. Właściwe kształtowanie stref ekotonowych. Nielokalizowanie składów drewna i szlaków operacyjnych na powierzchniach nieleśnych siedlisk przyrodniczych.
SOO Leśne stawki koło Goszcza PLH020101 – siedliska przyrodnicze według SDF					
23	*91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródłiskowe – siedlisko priorytetowe ocena ogólna wg SDF: C	Obr. 3: 82 d (98%), f, h (23%), 89 d (38%), g, 90 c (65%), g, o, 98 g (1%), h, 99 a (75%), 108 f, j, 109 b, 121 i Powierzchnia: 18,00 ha	Zgodnie z wytycznymi zawartymi w przewodniku metodycznym PMS GIOŚ	Pogorszenie stanu zachowania siedlisk przyrodniczych w obszarze Natura 2000	Zachowanie wybranych fragmentów starodrzewu oraz drzew dziuplastych do naturalnego rozpadu. Kształtowanie odpowiedniego składu gatunkowego drzewostanu. Gospodarowanie rębniami złożonymi z długim okresem odnowienia.

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znany)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział, % zajmowanej w wydzieleniu powierzchni)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
SOO Leśne stawki koło Goszcza PLH020101 – gatunki zwierząt według SDF					
24	1220 żółw błotny <i>Emys orbicularis</i> ocena ogólna wg SDF: B	Zasiedla płytkie, mocno zarośnięte zbiorniki wody stojącej lub wolno płynącej. Łęgowiska to najczęściej nasłonecznione, piaszczyste, trawiaste i suche powierzchnie porośnięte przez roślinność kserotermiczną. <u>Obserwacje punktowe:</u> Obr. 3: 89 c, g, l, 98 i, j, 108 i	Zgodnie z wytycznymi zawartymi w przewodniku metodycznym PMS GIOŚ	Pogorszenie stanu zachowania populacji gatunku oraz jego siedlisk w obszarze Natura 2000	Ochrona zbiorników wodnych i miejsc mogących stanowić miejsca przebywania chronionych gatunków gadów (źródlika, młaki, bagna). Tworzenie nowych i ochrona istniejących miejsc do wygrzewania się żółwi, ograniczanie sukcesji roślin zacięających miejsca wygrzewania. Identyfikacja i ochrona potencjalnych siedlisk łęgowych.
OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041 – siedliska przyrodnicze według SDF					
25	3130 Brzegi lub osuszane dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z <i>Littorelletea</i> , <i>Isoëto Nanojuncetea</i> ; 3150 Starorzeczca i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion</i> , <i>Potamion</i> ; 3260 Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników (<i>Ranunculion fluitantis</i>); 6120 Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (<i>Koelerion glaucae</i>) - siedlisko priorytetowe; 6430 Ziołorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>); 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>); 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością	brak informacji o występowaniu siedliska na gruntach w zarządzie nadleśnictwa	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znany)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział, % zajmowanej w wydzieleniu powierzchni)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
	z <i>Scheuchzerio-Caricetea</i>); 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk; 9110 Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagetum</i>); 9130 Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae Fagenion, Galio odorati-Fagenion</i>); 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albobfragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródliskowe - siedlisko priorytetowe; 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Ficario-Ulmetum</i>)				
26	6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>) ocena ogólna wg SDF: A	Obr. 3: 13 f Powierzchnia: 3,92 ha	Zgodnie z wytycznymi zawartymi w przewodniku metodycznym PMS GIOŚ	Pogorszenie stanu zachowania siedlisk przyrodniczych w obszarze Natura 2000	Prowadzenie ekstensywnej gospodarki kośnej ukierunkowanej na ochronę siedliska, dobranie terminów i intensywności koszenia do wymagań ekologicznych siedliska.
27	9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum</i>) ocena ogólna wg SDF: A	Obr. 3: 60 g, p, r, 61 d, 62 a (16%), b (5%), c (6%), d, f Powierzchnia: 5,09 ha	Zgodnie z wytycznymi zawartymi w przewodniku metodycznym PMS GIOŚ	Pogorszenie stanu zachowania siedlisk przyrodniczych w obszarze Natura 2000	Zachowanie wybranych fragmentów starodrzewu oraz drzew dziuplastych do naturalnego rozpadu. Kształtowanie odpowiedniego składu gatunkowego drzewostanu. Gospodarowanie rębniami złożonymi z długim okresem odnowienia.

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znany)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział, % zajmowanej w wydzieleniu powierzchni)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041 – gatunki roślin i zwierząt według SDF					
28	1887 koleantus delikatny <i>Coleanthus subtilis</i> ; 1060 czerwończyk nieparek <i>Lycaena dispar</i> ; 1083 jelonek rogacz <i>Lucanus cervus</i> ; 1088 kozioróg dębosz <i>Cerambyx cerdo</i> ; 1145 piskorz <i>Misgurnus fossilis</i> ; 1149 koza <i>Cobitis taenia</i> ; 1146 koza złotawa <i>Sabanejewia aurata</i> ; 6144 kielb białopłetwy <i>Romanogobio albiginnatus</i> ; 5339 różanka <i>Rhodeus amarus</i> ; 1166 traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i> ; 1308 mopek <i>Barbastella barbastellus</i> ; 1324 nocek duży <i>Myotis myotis</i>	brak informacji o występowaniu gatunku na gruntach w zarządzie nadleśnictwa	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
29	1084 pachnica dębowa <i>Osmoderma eremita</i> ocena ogólna wg SDF: B	Zasiedla drzewa w krajobrazie kulturowym – zadrzewienia przydrożne, parki, cmentarze, sady oraz naturalne lasy bogate w wiekowe drzewa liściaste i luki w drzewostanie. Preferuje duże, dziuplaste drzewa z obszernymi wypróchnieniami rosnące w dobrze nasłonecznionych miejscach, z gatunku dąb, lipa, buk, wierzba, topola i olsza. <u>Obserwacje punktowe:</u> Obr. 3: 13 j, 17 g, 18 j, 28 l, 62 b, f	Zgodnie z wytycznymi zawartymi w przewodniku metodycznym PMS GIOŚ	Pogorszenie stanu zachowania populacji gatunku oraz jego siedlisk w obszarze Natura 2000	Ochrona zasiedlonych drzew oraz drzew stanowiących potencjalne siedlisko gatunku. Prowadzenie cięć prześwietlających drzewostan na stanowiskach gatunku. Odnawianie drzewostanu drzewami liściastymi (zwłaszcza lipą, olszą, dębem z domieszką wierzby) oraz pozostawianie dziuplastych drzew tych gatunków.
30	1188 kumak nizinny <i>Bombina bombina</i> ocena ogólna wg SDF: B	Preferuje niewielkie zbiorniki wodne, z czystą wodą, położone na łąkach i skrajach lasów, rozlewiskach, starorzeczach z obfitą roślinnością wodną. Zbiorniki położone w miejscach dobrze nasłonecznionych. <u>Obserwacje punktowe:</u>	Zgodnie z wytycznymi zawartymi w przewodniku metodycznym PMS GIOŚ	Pogorszenie stanu zachowania populacji gatunku oraz jego siedlisk w obszarze Natura 2000	Ochrona zbiorników wodnych stanowiących miejsca rozrodu kumaka nizinnego, m.in. poprzez zapobieganie ich zarastaniu, łagodzenie skutków

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znany)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział, % zajmowanej w wydzieleniu powierzchni)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
		Obr. 3: 37 g			działalności antropogenicznej. Pozostawianie w naturalnym stanie strefy brzegowej zbiorników i cieków wodnych, pozostawianie martwego drewna, układanie stosów gałęzi i liści tworzących dobre warunki troficzne oraz liczne schronienia dla kumaków. Nie należy dopuszczać do zarastania krzewami i drzewami obrzeży stawów, co może powodować nadmierne ich zacienienie, a w rezultacie niekorzystne warunki dla rozrodu kumaków.
31	1337 bóbr europejski <i>Castor fiber</i> ocena ogólna wg SDF: B	Zasiedla zarówno duże rzeki i jeziora jak i niewielkie śródleśnie potoki i strumienie, stawy, starorzecza. Preferuje biotopy naturalne z dobrze zachowaną zwartą roślinnością nadbrzeżną zapewniającą odpowiednią bazę pokarmową. <u>Obserwacje punktowe:</u> Obr. 3: 34 f, g, 36 a, 60 i, 60A c	Zgodnie z wytycznymi zawartymi w przewodniku metodycznym PMS GIOŚ	Pogorszenie stanu zachowania populacji gatunku oraz jego siedlisk w obszarze Natura 2000	Kształtowanie ekotonów przy brzegach strumieni i rzek, które pozbawione są jakiegokolwiek roślinności. Ograniczenie wycinki drzew rosnących w bezpośrednim sąsiedztwie cieków stałych z wyjątkiem sytuacji zagrażających bezpieczeństwu ludzi i ich mienia oraz trwałości drzewostanu.
32	1355 wydra <i>Lutra lutra</i> ocena ogólna wg SDF: B	Zasiedla zbiorniki wodne i cieki o naturalnej linii brzegowej, zadrzewionej, zakrzewionej, nieregularnym korycie rzek i czystych wodach zasobnych w pokarm i miejsca schronienia. <u>Obserwacje punktowe:</u> Obr. 3: 18 a, 19 c, 20 g, 27 p, 36 c, 62 c	Zgodnie z wytycznymi zawartymi w przewodniku metodycznym PMS GIOŚ	Pogorszenie stanu zachowania populacji gatunku oraz jego siedlisk w obszarze Natura 2000	Kształtowanie ekotonów przy brzegach strumieni i rzek, które pozbawione są jakiegokolwiek roślinności. Utrzymanie zróżnicowanych środowisk rzecznych, w szczególności dostępności kryjówek dla wydry, występujących na odcinkach cieków o linii brzegowej zbliżonej do naturalnej, pokrytej

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znany)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział, % zajmowanej w wydzieleniu powierzchni)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
					roślinnością o wielowarstwowej strukturze. Ograniczenie wycinki drzew rosnących w bezpośrednim sąsiedztwie cieków stałych z wyjątkiem sytuacji zagrażających bezpieczeństwu ludzi i ich mienia oraz trwałości drzewostanu.
OZW Stawy w Borowej PLH020045 – siedliska przyrodnicze według SDF					
33	3130 Brzegi lub osuszane dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z <i>Littorelletea</i> , <i>Isoëto-Nanojuncetea</i>	brak informacji o występowaniu siedliska na gruntach w zarządzie nadleśnictwa	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
OZW Stawy w Borowej PLH020045 – gatunki według SDF					
34	1887 koleantus delikatny <i>Coleanthus subtilis</i>	brak informacji o występowaniu gatunku na gruntach w zarządzie nadleśnictwa	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
OZW Dolina Oleśnicy i Potoku Boguszyckiego PLH020091 – siedliska przyrodnicze według SDF					
35	2330 Wydmny śródlądowe z murawami napiaskowymi (<i>Corynephorus</i> , <i>Agrostis</i>); 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>); 6510 Ekstensywnie użytkowane niżowe łąki świeże (<i>Arrhenatherion</i>)	brak informacji o występowaniu siedliska na gruntach w zarządzie nadleśnictwa	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
36	6430 Ziołorośla górskie (<i>Adenostylin alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>) ocena ogólna wg SDF: B	Obr. 2: 213 f, 214 b, 276 g pojedyncze punktowe stanowiska	Zgodnie z wytycznymi zawartymi w przewodniku metodycznym PMS GIOŚ	Pogorszenie stanu zachowania siedlisk przyrodniczych w obszarze Natura 2000	Zachowanie naturalnego charakteru koryt rzecznych nad którymi występują płyty ziołorośli.
37	*91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnetion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródłiskowe - siedlisko priorytetowe ocena ogólna wg SDF: B	Obr. 2: 122 b (5%), 123 a (22%), c (21%), d (98%), f (62%), g, h (4%), 138 t, ax, 139 f, g, 173 b (1%), 174 d (89%), f (64%), h, i (5%), 180 a (9%), c (3%), h (2%), 184 a (54%), h (87%), i, 190 a (59%), b (61%), f (92%), 191 b, c, 199 a, 200 f (4%), g (6%), 201 a (17%), b (81%), f (59%), g (4%), 213 f (47%), h (37%), 214 b (29%), i, 215 d (<1%), k (89%), l (1%), z, cx	Zgodnie z wytycznymi zawartymi w przewodniku metodycznym PMS GIOŚ	Pogorszenie stanu zachowania siedlisk przyrodniczych w obszarze Natura 2000	Zachowanie wybranych fragmentów starodrzewu oraz drzew dziuplastych do naturalnego rozpadu. Kształtowanie odpowiedniego składu gatunkowego

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znany)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział, % zajmowanej w wydzieleniu powierzchni)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
		(77%), 216 c, d, f, g (7%), j, k, l (29%), 217 d (58%), g, h, 233 a (70%), b (11%), 242 a (68%), b, d (12%), 256 b, f, g (19%), 260A a, 261 a, c, 262 a, 268 c, f, n, 276 g (34%) Powierzchnia: 108,69 ha			drzewostanu. Gospodarowanie rębniemi złożonymi z długim okresem odnowienia.
OZW Dolina Oleśnicy i Potoku Boguszyckiego PLH020091 – gatunki według SDF					
38	1188 kumak nizinny <i>Bombina bombina</i> ocena ogólna wg SDF: C	Preferuje niewielkie zbiorniki wodne, z czystą wodą, położone na łąkach i skrajach lasów, rozlewiskach, starorzeczach z obfitą roślinnością wodną. Zbiorniki położone w miejscach dobrze nasłonecznionych. <u>Obserwacje punktowe:</u> Obr. 2: 169 h, j, 174 i, 184 g, 215 d	Zgodnie z wytycznymi zawartymi w przewodniku metodycznym PMS GIOŚ	Pogorszenie stanu zachowania populacji gatunku oraz jego siedlisk w obszarze Natura 2000	Ochrona zbiorników wodnych stanowiących miejsca rozrodu kumaka nizinnego, m.in. poprzez zapobieganie ich zarastaniu, łagodzenie skutków działalności antropogenicznej. Pozostawianie w naturalnym stanie strefy brzegowej zbiorników i cieków wodnych, pozostawianie martwego drewna, układanie stosów gałęzi i liści tworzących dobre warunki troficzne oraz liczne schronienia dla kumaków. Nie należy dopuszczać do zarastania krzewami i drzewami obrzeży stawów, co może powodować nadmierne ich zacienienie, a w rezultacie niekorzystne warunki dla rozrodu kumaków.
39	1308 mopek <i>Barbastella barbastellus</i> ocena ogólna wg SDF: C	Żerowiska gatunku znajdują się w lasach o złożonej strukturze w wieku powyżej 60 lat, w strefie ekotonu, w lukach drzewostanu, wzdłuż dróg i ścieżek leśnych, a także na terenach zakrzewionych i nad brzegami wód. Kryjówki letnie zlokalizowane są pod odstającymi płatami kory drzew, w spękaniach pni i rozwidleniach, głównie dębów i buków o pierśnicy ponad 40 cm. Zimowiska w różnego rodzaju podziemiach, jak chłodnie, piwnice, jaskinie, forty, bunkry, tunele.	Zgodnie z wytycznymi zawartymi w przewodniku metodycznym PMS GIOŚ	Pogorszenie stanu zachowania populacji gatunku oraz jego siedlisk w obszarze Natura 2000	Pozostawianie drzew dziuplastych (głównie dębów i drzew liściastych) w trakcie prac zrębowych oraz rosnących wzdłuż rzek i potoków z wyjątkiem sytuacji stanowiących zagrożenie dla bezpieczeństwa ludzi i ich mienia. Ochrona zadrzewień liniowych, wzdłuż dróg i cieków wodnych.

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znany)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział, % zajmowanej w wydzieleniu powierzchni)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
		<p><u>Obserwacje punktowe:</u> Obr. 2: 173 b, 174 f, 201 h, 213 c, 265 j</p>			<p>W przypadku drzewostanów w młodszym wieku i ubogich w naturalne dziuple uzupełnianie i zawieszanie skrzynek dla nietoperzy. Odpowiednie zabezpieczenie zimowisk nietoperzy w celu zapewnienia odpowiednich warunków dla hibernacji stwierdzonych tam gatunków. Utrzymywanie mozaikowości środowiska leśnego, preferowanie biologicznych metod ochrony lasu.</p>
40	1355 wydra <i>Lutra lutra</i> ocena ogólna wg SDF: B	<p>Zasiedla zbiorniki wodne i ciekł o naturalnej linii brzegowej, zadrzewionej, zakrzewionej, nieregularnym korycie rzek i czystych wodach zasobnych w pokarm i miejsca schronienia. <u>Obserwacje punktowe:</u> Obr. 2: 192 h, 194 h, i, 201 b, h, 215 d, 261 b</p>	Zgodnie z wytycznymi zawartymi w przewodniku metodycznym PMS GIOŚ	Pogorszenie stanu zachowania populacji gatunku oraz jego siedlisk w obszarze Natura 2000	<p>Kształtowanie ekotonów przy brzegach strumieni i rzek, które pozbawione są jakiegokolwiek roślinności. Utrzymanie zróżnicowanych środowisk rzecznych, w szczególności dostępności kryjówek dla wydry, występujących na odcinkach cieków o linii brzegowej zbliżonej do naturalnej, pokrytej roślinnością o wielowarstwowej strukturze. Ograniczenie wycinki drzew rosnących w bezpośrednim sąsiedztwie cieków stałych z wyjątkiem sytuacji zagrażających bezpieczeństwu ludzi i ich mienia oraz trwałości drzewostanu.</p>
41	1337 bóbr europejski <i>Castor fiber</i> ocena ogólna wg SDF: C	<p>Zasiedla zarówno duże rzeki i jeziora jak i niewielkie śródlądnie potoki i strumienie, stawy, starorzecza. Preferuje biotopy naturalne z dobrze zachowaną zwałą roślinnością nadbrzeżną zapewniającą</p>	Zgodnie z wytycznymi zawartymi w przewodniku metodycznym PMS GIOŚ	Pogorszenie stanu zachowania populacji gatunku oraz jego siedlisk	Kształtowanie ekotonów przy brzegach strumieni i rzek, które pozbawione są jakiegokolwiek

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znany)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział, % zajmowanej w wydzieleniu powierzchni)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
		odpowiednią bazę pokarmową. <u>Obserwacje punktowe:</u> Obr. 2: 215 cx, 276 i		w obszarze Natura 2000	roślinności. Ograniczenie wycinki drzew rosnących w bezpośrednim sąsiedztwie cieków stałych z wyjątkiem sytuacji zagrażających bezpieczeństwu ludzi i ich mienia oraz trwałości drzewostanu.
42	1307 trzepla zielona <i>Ophiogomphus cecilia</i> ocena ogólna wg SDF: C	Zasiedla nizinne i podgórskie cieki różnej szerokości, położone wśród lasów lub otoczeniu łąk z nadbrzeżnymi zaroślami, dobrze nasłonecznione, także polany, poręby i drogi śródleśne, skraje lasów. <u>Obserwacje punktowe:</u> Obr. 2: 123 h, 192 i, n, 260A a	Zgodnie z wytycznymi zawartymi w przewodniku metodycznym PMS GIOŚ	Pogorszenie stanu zachowania populacji gatunku oraz jego siedlisk w obszarze Natura 2000	Ochrona śródleśnych cieków i zbiorników wodnych oraz miejsc mogących stanowić miejsca przebywania ważek (źródlika, młaki, bagna). Właściwe kształtowanie stref ekotonu.
43	1084 pachnica dębowa <i>Osmoderma eremita</i> ocena ogólna wg SDF: B	Zasiedla drzewa w krajobrazie kulturowym – zadrzewienia przydrożne, parki, cmentarze, sady oraz naturalne lasy bogate w wiekowe drzewa liściaste i luki w drzewostanie. Preferuje duże, dziuplaste drzewa z obszernymi wypróchnieniami rosnące w dobrze nasłonecznionych miejscach, z gatunku dąb, lipa, buk, wierzba, topola i olsza. <u>Obserwacje punktowe:</u> Obr. 2: 194 b, d, f, g, h, k, 215 d, 256 b	Zgodnie z wytycznymi zawartymi w przewodniku metodycznym PMS GIOŚ	Pogorszenie stanu zachowania populacji gatunku oraz jego siedlisk w obszarze Natura 2000	Ochrona zasiedlonych drzew oraz drzew stanowiących potencjalne siedlisko gatunku. Prowadzenie cięć prześwietlających drzewostan na stanowiskach gatunku. Odnawianie drzewostanu drzewami liściastymi (zwłaszcza lipą, olszą, dębem z domieszką wierzby) oraz pozostawianie dziuplastych drzew tych gatunków.
44	1060 czerwończyk nieparek <i>Lycaena dispar</i> ocena ogólna wg SDF: B	Gatunek higrofilny, zasiedla podmokłe łąki, zwłaszcza w pobliżu wód (cieki, zbiorniki wodne, kanały i rowy melioracyjne) oraz torfowiska niskie, przy obecności roślin żywicielskich <i>Rumex</i> spp. W ostatnich latach coraz częściej obserwowany w środowiskach suchszych, w tym także ruderalnych. <u>Obserwacje punktowe:</u> Obr. 2: 261 c	Zgodnie z wytycznymi zawartymi w przewodniku metodycznym PMS GIOŚ	Pogorszenie stanu zachowania populacji gatunku oraz jego siedlisk w obszarze Natura 2000	Ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe, pastwiskowe trwałych użytków zielonych. Ochrona śródleśnych wilgotnych łąk. Ochrona śródleśnych oczek wodnych, torfowisk i wysięków wodnych, utrzymanie niepogorszonych stosunków wodnych siedlisk

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znany)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział, % zajmowanej w wydzieleniu powierzchni)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
					hydrogenicznych. Właściwe kształtowanie stref ekotonowych. Nielokalizowanie składów drewna i szlaków operacyjnych na powierzchniach nieleśnych siedlisk przyrodniczych.
45	4038 czerwończyk fioletek <i>Lycaena helle</i> ocena ogólna wg SDF: A	Gatunek higrofilny, zasiedla wilgotne łąki i polany, często w dolinach rzek i na obrzeżach torfowisk niskich, przy obecności roślin żywicielskich jak rdest wężownik <i>Polygonum bistorta</i> . Sprzyjające jest rozproszone występowanie krzewów wierzby szarej <i>Salix cinerea</i> i wierzby uszatej <i>S. aurita</i> . <u>Obserwacje punktowe:</u> Obr. 2: 188 a, h, 190 c, 200 g, 210 i, 215 f, 271 k, 276 d	Zgodnie z wytycznymi zawartymi w przewodniku metodycznym PMŚ GIOŚ	Pogorszenie stanu zachowania populacji gatunku oraz jego siedlisk w obszarze Natura 2000	Ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe, pastwiskowe trwałych użytków zielonych. Ochrona śródleśnych wilgotnych łąk. Ochrona śródleśnych oczek wodnych, torfowisk i wysięków wodnych, utrzymanie niepogorszonych stosunków wodnych siedlisk hydrogenicznych. Właściwe kształtowanie stref ekotonowych. Nielokalizowanie składów drewna i szlaków operacyjnych na powierzchniach nieleśnych siedlisk przyrodniczych.
OSO Dolina Baryczy PLB020001 – gatunki według SDF					
46	A027 czapla biała <i>Ardea alba</i> , A028 czapla siwa <i>Ardea cinerea</i> , A039 gęś zbożowa <i>Anser fabalis</i> , A041 gęś białoczelna <i>Anser albifrons</i> , A053 krzyżówka <i>Anas platyrhynchos</i> , A055 cyranka <i>Spatula querquedula</i> , A059 głowienka <i>Aythya ferina</i> , A061 czernica <i>Aythya fuligula</i> , A070 nurogęś <i>Mergus merganser</i> , A073 kania czarna <i>Milvus migrans</i> ,	brak informacji o występowaniu gatunków na gruntach w zarządzie nadleśnictwa	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znany)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział, % zajmowanej w wydzieleniu powierzchni)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
	A074 kania ruda <i>Milvus milvus</i> , A119 kropiatka <i>Porzana porzana</i> , A125 łyska <i>Fulica atra</i> , A156 rycyk <i>Limosa limosa</i> , A193 rybitwa rzeczna <i>Sterna hirundo</i> A022 bączek <i>Ixobrychus minutus</i> A005 perkoz dwuczuby <i>Podiceps cristatus</i> A060 podgorzałka <i>Aythya nyroca</i> A118 wodnik <i>Rallus aquaticus</i> A120 zielonka <i>Zapornia parva</i> A038 łabędź krzykliwy <i>Cygnus cygnus</i> A081 błotniak stawowy <i>Circus aeruginosus</i> A043 gęgawa <i>Anser anser</i> A179 śmieszka <i>Chroicocephalus ridibundus</i> A196 rybitwa białowąsa <i>Chlidonias hybrida</i> A197 rybitwa czarna <i>Chlidonias niger</i> A031 bocian biały <i>Ciconia ciconia</i> A075 bielik <i>Haliaeetus albicilla</i>				
47	A030 bocian czarny <i>Ciconia nigra</i> ocena ogólna wg SDF: C	Gniazduje w lasach liściastych i mieszanych, w pobliżu obfitujących w pokarm rzek, starorzeczy, strumieni, rozlewisk, bagien, stawów rybnych i łąk. Chętnie gniazduje też w borach, jeśli przecina je sieć rowów melioracyjnych i inne ciekły wodne. Gniazda budowane są zwykle na dorodnych, przynajmniej 80-letnich drzewach z gatunku dąb, sosna, olsza, jodła, buk, rzadziej brzoza i jesion. <u>Obserwacje punktowe:</u> Obr. 3: 7 b ,18 b	Zgodnie z wytycznymi zawartymi w przewodniku metodycznym PMS GIOS	Pogorszenie stanu zachowania populacji gatunku oraz jego siedlisk w obszarze Natura 2000	Pozostawianie na powierzchni leśnej wybranych fragmentów starodrzewu bukowego oraz drzew dziuplastych do naturalnego rozpadu, z wyjątkiem sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa ludzi i mienia oraz stanu sanitarnego drzewostanu. W ramach wykonywania szacunków brakarskich dokonanie przeglądów powierzchni pod kątem

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znany)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział, % zajmowanej w wydzieleniu powierzchni)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
					występowania gniazd bociana czarnego w koronach drzew. W sytuacji potwierdzenia zasiedlonego miejsca gniazdowania gatunku odstąpienie od planowanych zadań gospodarczych w promieniu do 200 m od gniazda, a w dalszej odległości do 500 m wykonywanie prac leśnych w okresie od 1.09 do 14.03.
48	A006 perkoz rdzawoszyi <i>Podiceps grisegena</i> ocena ogólna wg SDF: C	Zasiedla płytkie, mocno zarośnięte i silnie zeutrofizowane wody, zarówno stawy rybne, jak i zbiorniki śródpolne oraz zalane łąki oraz starorzecza. <u>Obserwacje punktowe:</u> Obr. 3: 37 g	Zgodnie z wytycznymi zawartymi w przewodniku metodycznym PMS GIOŚ	Pogorszenie stanu zachowania populacji gatunku oraz jego siedlisk w obszarze Natura 2000	Ochrona zbiorników wodnych (śródpolnych oczek, starorzeczy, stawów czy jezior) z naturalną linią brzegową oraz pasami trzcinowisk i łożysk.
49	A021 bąk <i>Botaurus stellaris</i> ocena ogólna wg SDF: B	Zamieszkuje wszystkie typy płytkich zbiorników, zarówno naturalnych (starorzecza, jeziora), jak i sztucznych (stawy rybne, duże torfianki i glinianki, zbiorniki retencyjne), z rozległymi płacami trzciny lub palki oraz silnie zarośnięte wysoką roślinnością szuwarową, zabagnione tarasy zalewowe rzek. <u>Obserwacje punktowe:</u> Obr. 3: 21 c	Zgodnie z wytycznymi zawartymi w przewodniku metodycznym PMS GIOŚ	Pogorszenie stanu zachowania populacji gatunku oraz jego siedlisk w obszarze Natura 2000	Ochrona śródleśnych zbiorników wodnych i ich strefy brzegowej, mogącej stanowić miejsca przebywania i gniazdowania gatunku.
50	A036 łabędź niemy <i>Cygnus olor</i> ocena ogólna wg SDF: C	Wszelkiego rodzaju zbiorniki wodne, w większych stadach na dużych zalewach, jeziorach, stawach rybnych i zbiornikach retencyjnych. <u>Obserwacje punktowe:</u> Obr. 3: 37 f, s	Zgodnie z wytycznymi zawartymi w przewodniku metodycznym PMS GIOŚ	Pogorszenie stanu zachowania populacji gatunku oraz jego siedlisk w obszarze Natura 2000	Ochrona śródleśnych zbiorników wodnych i ich strefy brzegowej, mogącej stanowić miejsca przebywania i gniazdowania gatunku.
51	A051 krakwa <i>Mareca strepera</i> ocena ogólna wg SDF: B	Zasiedla zbiorniki wodne prawie wszystkich typów, głównie eutroficzne, w tym jeziora, stawy i starorzecza z dobrze wykształconym pasem szuwarów, także rzeki. <u>Obserwacje punktowe:</u> Obr. 3: 24 a, 36 p	Zgodnie z wytycznymi zawartymi w przewodniku metodycznym PMS GIOŚ	Pogorszenie stanu zachowania populacji gatunku oraz jego siedlisk w obszarze Natura 2000	Ochrona śródleśnych zbiorników wodnych i ich strefy brzegowej, mogącej stanowić miejsca przebywania i gniazdowania gatunku.

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znany)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział, % zajmowanej w wydzieleniu powierzchni)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
52	A122 derkacz <i>Crex crex</i> ocena ogólna wg SDF: C	Preferuje nieużytki, turzycowiska, ziołorośla oraz ekstensywnie użytkowane łąki, a także na pastwiskach, łąkach użytkowanych intensywnie, uprawach leśnych, uprawach zbóż i rzepaku. Istotnym elementem siedlisk łągowych jest obecność nieskoszonych fragmentów łąk, obrzeży rowów melioracyjnych porośniętych ziołoroślami, zakrzewień i pojedynczych krzewów. <u>Obserwacje punktowe:</u> Obr. 3: 28 c	Zgodnie z wytycznymi zawartymi w przewodniku metodycznym PMS GIOŚ	Pogorszenie stanu zachowania populacji gatunku oraz jego siedlisk w obszarze Natura 2000	Ochrona śródleśnych łąk, mogących stanowić miejsca przebywania i gniazdowania gatunku. Pozostawianie nieskoszonych fragmentów łąk, ziołorośli, zakrzewień i pojedynczych krzewów na obrzeżach łąk i rowów melioracyjnych.
53	A229 zimorodek <i>Alcedo atthis</i> ocena ogólna wg SDF: C	Zasiedla głównie zadrzewione odcinki linii brzegowej czystych rzek, strumieni, jezior i stawów rybnych obfitujących w niewielkich rozmiarów ryby. Do gniazdowania wymaga obecności stromych brzegów i urwisk (piaskowych lub piaszczysto-gliniastych). <u>Obserwacje punktowe:</u> Obr. 3: 22 l, 34 f	Zgodnie z wytycznymi zawartymi w przewodniku metodycznym PMS GIOŚ	Pogorszenie stanu zachowania populacji gatunku oraz jego siedlisk w obszarze Natura 2000	Należy unikać wycinania drzew w pasie do 10 m od brzegu rzeki lub zbiornika wodnego. Na brzegach zbiorników wodnych i cieków, w odległości 10 metrów od linii brzegowej, należy pozostawiać: zwalone pnie drzew, podszyt, duże kamienie stanowiące miejsca żerowania, odpoczynku i schronienia dla tego gatunku.
54	A127 żuraw <i>Grus grus</i> ocena ogólna wg SDF: C	Preferuje tereny podmokłe – olsy, łągi, torfowiska, szuwary, śródleśne mokradła, zalewiska bobrowe, brzegi zbiorników wodnych, zwłaszcza w sąsiedztwie łąk, pastwisk i ugorów, które wykorzystuje jako żerowisko w okresie wodzenia młodych. <u>Obserwacje punktowe:</u> Obr. 3: 3 g, 19 c, 21 c, 28 a, d, 34 d, f, 35 h, 37 f, m, s	Zgodnie z wytycznymi zawartymi w przewodniku metodycznym PMS GIOŚ	Pogorszenie stanu zachowania populacji gatunku oraz jego siedlisk w obszarze Natura 2000	Utrzymywanie mozaikowości środowiska leśnego, wszelkiego typu mokradel i terenów podmokłych. Utrzymanie/kształtowanie wokół zbiorników wodnych i cieków istniejącego pasa ekotonu. Zaniechanie osuszania zastoisk wodnych, terenów podmokłych.

Różnice pomiędzy warstwami referencyjnymi a warstwą siedlisk przyjętych do pul mogą wynikać z dostosowania granic wydzielen drzewostanowych do danych ewidencyjnych oraz korekty przebiegu granic wydzielen drzewostanowych zgodnie z pomiarami terenowymi (gniazda, luki, powierzchnie niestanowiące wydzielen), numerycznym modelem terenu (drogi, naturalne granice terenowe) lub wyłączenia z powierzchni siedlisk gruntów stanowiących drogi utwardzone, linie energetyczne, poletka łowieckie.

Zał. 4. Dodatkowa tabela XXII Zestawienie gatunków zwierząt z II i IV załącznika Dyrektywy Siedliskowej oraz gatunków ptaków z I załącznika Dyrektywy Ptasiej nie stanowiących przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000, a obserwowanych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znany)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział, % zajmowanej w wydzieleniu powierzchni)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5	6
Gatunki roślin z zał. II i IV Dyrektywy Siedliskowej					
55	1902 obuwik pospolity <i>Cypripedium calceolus</i>	Gatunek występuje w zbiorowiskach okrajowych, zaroślach kserotermicznych i lasach o luźnym drzewostanie (buczynach, grądach, dąbrowach, borach mieszanych). Obr. 4: 166 d, 167 f	Zgodnie z wytycznymi zawartymi w przewodniku metodycznym PMS GIOŚ	Pogorszenie stanu zachowania populacji gatunku oraz jego siedlisk	Do utrzymania właściwego stanu ochrony populacji leśnych obuwika należy stosować zabiegi ochrony aktywnej, w tym okresowego prześwietlania drzewostanów i zarośli, by nie doprowadzać do zbyt dużego zwarcia krzewów i ocienienia stanowisk gatunku.
Gatunki zwierząt z zał. II i IV Dyrektywy Siedliskowej					
56	1074 barczatka kataks <i>Eriogaster catax</i>	Gatunek występuje w ciepłolubnych zbiorowiskach okrajowych, w szczególności w zaroślach tarniny rozwijających się na wzniesieniach, stromych stokach, wąwozach, miedzach i okrajkach dróg lub terenów przemysłowych. <u>Obserwacje punktowe:</u> Obr. 2: 21 c	Zgodnie z wytycznymi zawartymi w przewodniku metodycznym PMS GIOŚ	Pogorszenie stanu zachowania populacji gatunku oraz jego siedlisk	Wskazana jest czynna ochrona miejsc występowania gatunku poprzez utrzymywanie ich w odpowiednim stadium sukcesji (luźne zakrzewienia tarnin i glogów), poprzez m.in. przycinanie wysokich, przerośniętych krzewów tarniny, wycinka drzew zacięniających zarośla, kreowanie nowych zarośli tarninowych wzdłuż dróg lub skarp.

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znany)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział, % zajmowanej w wydzieleniu powierzchni)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
57	1337 bóbr europejski <i>Castor fiber</i>	Zasiedla zarówno duże rzeki i jeziora jak i niewielkie śródleśne potoki i strumienie, stawy, starorzecza. Preferuje biotopy naturalne z dobrze zachowaną zwartą roślinnością nadbrzeżną zapewniającą odpowiednią bazę pokarmową. <u>Obserwacje punktowe:</u> Obr. 3: 98 j Obr. 4: 13 m, 119 f, 124 k, 126 f, 135 h, 136 b, 146 g, 147 a, 181 d, 184 b, 184A a	Zgodnie z wytycznymi zawartymi w przewodniku metodycznym PMS GIOŚ	Pogorszenie stanu zachowania populacji gatunku oraz jego siedlisk	Utrzymanie/kształtowanie wokół zbiorników wodnych i cieków istniejącego pasa ekotonu. Ograniczenie wycinki drzew rosnących w bezpośrednim sąsiedztwie cieków stałych z wyjątkiem sytuacji zagrażających bezpieczeństwu ludzi i ich mienia oraz trwałości drzewostanu. Zachowanie starorzeczy oraz zadrzewień nadrzecznych.
58	4038 czerwończyk fioletek <i>Lycaena helle</i>	Gatunek higrofilny, zasiedla wilgotne łąki i polany, często w dolinach rzek i na obrzeżach torfowisk niskich, przy obecności roślin żywicielskich jak rdest wężownik <i>Polygonum bistorta</i> . Sprzyjające jest rozproszone występowanie krzewów wierzby szarej <i>Salix cinerea</i> i wierzby uszatej <i>S. aurita</i> . <u>Obserwacje punktowe:</u> Obr. 2: 188 b, f, 200 b, 277 a	Zgodnie z wytycznymi zawartymi w przewodniku metodycznym PMS GIOŚ	Pogorszenie stanu zachowania populacji gatunku oraz jego siedlisk	Ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe, pastwiskowe trwałych użytków zielonych. Ochrona śródleśnych wilgotnych łąk. Ochrona śródleśnych oczek wodnych, torfowisk i wysięków wodnych, utrzymanie niepogorszonych stosunków wodnych siedlisk hydrogeniczných. Właściwe kształtowanie stref ekotonowych. Nielokalizowanie składów drewna i szlaków operacyjnych na powierzchniach nieleśnych siedlisk przyrodniczych.

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znany)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział, % zajmowanej w wydzieleniu powierzchni)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
59	1060 czerwończyk nieparek <i>Lycaena dispar</i>	<p>Gatunek higrofilny, zasiedla podmokłe łąki, zwłaszcza w pobliżu wód (cieki, zbiorniki wodne, kanały i rowy melioracyjne) oraz torfowiska niskie, przy obecności roślin żywicielskich <i>Rumex</i> spp. W ostatnich latach coraz częściej obserwowany w środowiskach suchszych, w tym także ruderalnych.</p> <p><u>Obserwacje punktowe:</u> Obr. 1: 31 l, 266d Obr. 2: 34 d, 38 o, 291 k Obr. 3: 42 i, 82 d, g, 89 c Obr. 4: 58 f, 79 c</p>	Zgodnie z wytycznymi zawartymi w przewodniku metodycznym PMS GIOŚ	Pogorszenie stanu zachowania populacji gatunku oraz jego siedlisk	<p>Ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe, pastwiskowe trwałych użytków zielonych.</p> <p>Ochrona śródleśnych wilgotnych łąk. Ochrona śródleśnych oczek wodnych, torfowisk i wysięków wodnych, utrzymanie niepogorszonych stosunków wodnych siedlisk hydrogenicznych.</p> <p>Właściwe kształtowanie stref ekotonowych.</p> <p>Nielokalizowanie składów drewna i szlaków operacyjnych na powierzchniach nieleśnych siedlisk przyrodniczych.</p>
60	1088 kozioróg dębosz <i>Cerambyx cerdo</i>	<p>Preferuje drzewostany o dużym udziale dębów, luźnym zwarcie i z małą ilością podrostu i podszytu, najczęściej lasy łęgowe i grądy. Spotykany jest również w parkach, alejach przydrożnych i na groblach. Zasiedla drzewa senilne, na nasłonecznionych stanowiskach.</p> <p><u>Obserwacje punktowe:</u> Obr. 3: 39 g Obr. 4: 80 n, 122 a-k</p>	Zgodnie z wytycznymi zawartymi w przewodniku metodycznym PMS GIOŚ	Pogorszenie stanu zachowania populacji gatunku oraz jego siedlisk	<p>Usuwanie podrostu i podszytu powodującego ocienienie drzew zasiedlanych przez larwy kozioroga dębosza.</p> <p>Stopniowe zwiększanie udziału dębów w drzewostanach otaczających stanowiska gatunku.</p> <p>Pozostawianie różnowiekowych pniaków dębowych, złomów i martwych drzew na stanowiskach gatunku.</p>

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znany)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział, % zajmowanej w wydzieleniu powierzchni)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
61	1188 kumak nizinny <i>Bombina bombina</i>	Preferuje niewielkie zbiorniki wodne, z czystą wodą, położone na łąkach i skrajach lasów, rozlewiskach, starorzeczach z obfitą roślinnością wodną. Zbiorniki położone w miejscach dobrze nasłonecznionych. <u>Obserwacje punktowe:</u> Obr. 1: 14 k Obr. 2: 152 g, 164 a, 165 j, 172 k Obr. 3: 44 l, 108 i, 175 f, h, n Obr. 4: 71 c	Zgodnie z wytycznymi zawartymi w przewodniku metodycznym PMŚ GIOŚ	Pogorszenie stanu zachowania populacji gatunku oraz jego siedlisk	Ochrona zbiorników wodnych stanowiących miejsca rozrodu kumaka nizinnego, m.in. poprzez zapobieganie ich zarastaniu, łagodzenie skutków działalności antropogenicznej. Pozostawianie w naturalnym stanie strefy brzegowej zbiorników i cieków wodnych, pozostawianie martwego drewna, układanie stosów gałęzi i liści tworzących dobre warunki troficzne oraz liczne schronienia dla kumaków. Nie należy dopuszczać do zarastania krzewami i drzewami obrzeży stawów, co może powodować nadmierne ich zacienienie, a w rezultacie niekorzystne warunki dla rozrodu kumaków.
62	6179 modraszek nausitous <i>Phengaris nausithous</i>	Zasiedla wilgotne łąki trzęślicowe, torfowiska niskie i torfowiska węglanowe oraz na pogórzu zbocza z lokalnymi wysiękami wody, tereny nieco zakrzaczone, przy obecności rośliny pokarmowej (<i>Sanguisorba officinalis</i> , rzadziej <i>Vicia cracca</i> , <i>Serratula tinctoria</i> .) i odpowiedniego gatunku mrówki (<i>Myrmica rubra</i>). <u>Obserwacje punktowe:</u> Obr. 4: 40 a	Zgodnie z wytycznymi zawartymi w przewodniku metodycznym PMŚ GIOŚ	Pogorszenie stanu zachowania populacji gatunku oraz jego siedlisk	Ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe, pastwiskowe trwałych użytków zielonych. Ochrona śródleśnych torfowisk, utrzymanie niepogorszonych stosunków wodnych siedlisk hydrogenicznych. Właściwe kształtowanie stref ekotonowych. Nielokalizowanie składów drewna i szlaków operacyjnych na powierzchniach nieleśnych siedlisk przyrodniczych.

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znany)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział, % zajmowanej w wydzieleniu powierzchni)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
63	1308 mopek <i>Barbastella barbastellus</i>	<p>Żerowiska gatunku znajdują się w lasach o złożonej strukturze w wieku powyżej 60 lat, w strefie ekotonu, w lukach drzewostanu, wzdłuż dróg i ścieżek leśnych, a także na terenach zakrzewionych i nad brzegami wód. Kryjówki letnie zlokalizowane są pod odstającymi płatami kory drzew, w spękaniach pni i rozwidleniach, głównie dębów i buków o pierśnicy ponad 40 cm. Zimowiska w różnego rodzaju podziemiach, jak chłodnie, piwnice, jaskinie, forty, bunkry, tunele.</p> <p><u>Obserwacje punktowe:</u> Obr. 1: 176 f Obr. 2: 33 f, 58 c Obr. 4: 6 d, 35 a, 40 c, f, 75 d, 89 f, 103 b</p> <p><u>Żerowiska:</u> Obr. 1: 251 d, 252 a-b, d-f, 253 a-b, 264 f-h, 265 c-d, 266 a-l, 267 a-m Obr. 2: 20 c-i, 30 g-h, 31 a-c, 32 a-g, 33 a-d, g-h, 34 a-c, g-j, 51 a-g, 52 a-h, 53 a-g, 54 a-d, 56 a-d, 57 a-g, 58 a-b, d-f, 59 a-d, 60 a, 102 a-b, 103 a</p> <p><u>Zimowiska:</u> Obr. 4: 40 f</p>	Zgodnie z wytycznymi zawartymi w przewodniku metodycznym PMS GIOŚ	Pogorszenie stanu zachowania populacji gatunku oraz jego siedlisk	<p>Pozostawianie drzew dziuplastych (głównie dębów i drzew liściastych) w trakcie prac zrębowych oraz rosnących wzdłuż rzek i potoków z wyjątkiem sytuacji stanowiących zagrożenie dla bezpieczeństwa ludzi i ich mienia.</p> <p>Ochrona zadrzewień liniowych, wzdłuż dróg i cieków wodnych.</p> <p>W przypadku drzewostanów w młodszym wieku i ubogich w naturalne dziuple uzupełnianie i zawieszanie skrzynek dla nietoperzy.</p> <p>Odpowiednie zabezpieczenie zimowisk nietoperzy w celu zapewnienia odpowiednich warunków dla hibernacji stwierdzonych tam gatunków.</p> <p>Utrzymywanie mozaikowości środowiska leśnego, preferowanie biologicznych metod ochrony lasu.</p>

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znany)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział, % zajmowanej w wydzieleniu powierzchni)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
64	1324 nocek duży <i>Myotis myotis</i>	<p>Żerowiska gatunku znajdują się najczęściej w lasach liściastych o ubogim, niskim runie oraz rzadkim podszycie, głównie różnego rodzaju buczyny oraz grądy i dąbrowy. Polują również na terenach otwartych, luźnych parkach, strych sadach. Jako kryjówki letnie wykorzystują skrzynki dla ptaków lub nietoperzy, duże dziuple, strychy. Kolonie rozrodcze najczęściej na strychach lub w podziemiach, schronienia zimowe to najczęściej jaskinie, obszerne piwnice, fortyfikacje.</p> <p><u>Obserwacje punktowe:</u> Obr. 1: 69 f Obr. 2: 53 g Obr. 4: 34 f, 40 c, f, 102 c, 127 b</p>	Zgodnie z wytycznymi zawartymi w przewodniku metodycznym PMS GIOŚ	Pogorszenie stanu zachowania populacji gatunku oraz jego siedlisk	<p>Pozostawianie drzew dziuplastych (głównie dębów i drzew liściastych) w trakcie prac zrębowych oraz rosnących wzdłuż rzek i potoków z wyjątkiem sytuacji stanowiących zagrożenie dla bezpieczeństwa ludzi i ich mienia.</p> <p>Ochrona zadrzewień liniowych, wzdłuż dróg i cieków wodnych, szczególnie w pobliżu kolonii rozrodczych oraz schronień zimowych.</p> <p>W przypadku drzewostanów w młodszym wieku i ubogich w naturalne dziuple uzupełnianie i zawieszanie skrzynek dla nietoperzy.</p> <p>Odpowiednie zabezpieczenie zimowisk nietoperzy w celu zapewnienia odpowiednich warunków dla hibernacji stwierdzonych tam gatunków.</p> <p>Utrzymywanie mozaikowości środowiska leśnego, preferowanie biologicznych metod ochrony lasu.</p>

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znany)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział, % zajmowanej w wydzieleniu powierzchni)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
65	1084 pachnica dębowa <i>Osmoderma eremita</i>	Zasiedla drzewa w krajobrazie kulturowym – zadrzewienia przydrożne, parki, cmentarze, sady oraz naturalne lasy bogate w wiekowe drzewa liściaste i luki w drzewostanie. Preferuje duże, dziuplaste drzewa z obszernymi wypróchnieniami rosnące w dobrze nasłonecznionych miejscach, z gatunku dąb, lipa, buk, wierzba, topola i olsza. <u>Obserwacje punktowe:</u> Obr. 1: 14 n, 17 c, 44 d, 64 h, 87 f, 95 f, 96B a, 122 g, 142 i, 171 f, 269 i Obr. 2: 83 g, 193 f, 194 n, 246 f, 296 a Obr. 3: 68 a, 75 d, 175 b Obr. 4: 2 a, 22 p, 25 d, 74 c, 75 c-d, 76 g, 77 l, 79 d, 80 j, n	Zgodnie z wytycznymi zawartymi w przewodniku metodycznym PMŚ GIOŚ	Pogorszenie stanu zachowania populacji gatunku oraz jego siedlisk	Ochrona zasiedlonych drzew oraz drzew stanowiących potencjalne siedlisko gatunku. Prowadzenie cięć prześwietlających drzewostan na stanowiskach gatunku. Odnawianie drzewostanu drzewami liściastymi (zwłaszcza lipą, olszą, dębem z domieszką wierzby) oraz pozostawianie dziuplastych drzew tych gatunków.
66	1166 traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i>	Preferuje średnie i duże zbiorniki wodne, obficie porośnięte roślinnością wodną, o dobrych warunkach troficznych, bez obecności ryb. <u>Obserwacje punktowe:</u> Obr. 1: 14 k Obr. 2: 169 h, j-j, 172 k, 215 d Obr. 3: 98 j, 108 i, 175 h Obr. 4: 14 d, 29 l, 37 c, lx	Zgodnie z wytycznymi zawartymi w przewodniku metodycznym PMŚ GIOŚ	Pogorszenie stanu zachowania populacji gatunku oraz jego siedlisk	Ochrona zbiorników wodnych stanowiących miejsca rozrodu traszki grzebieniastej, m.in. poprzez zapobieganie ich zarastaniu, łagodzenie skutków działalności antropogenicznej. Pozostawianie w naturalnym stanie strefy brzegowej zbiorników i cieków wodnych, pozostawianie martwego drewna, układanie stosów gałęzi i liści tworzących dobre warunki troficzne oraz liczne schronienia dla traszek. Nie należy dopuszczać do zarastania krzewami i drzewami obrzeży stawów, co może powodować nadmierne ich zacienienie, a w rezultacie niekorzystne warunki dla rozrodu traszek.

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znany)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział, % zajmowanej w wydzieleniu powierzchni)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
67	1355 wydra <i>Lutra lutra</i>	<p>Zasiedla zbiorniki wodne i ciekł o naturalnej linii brzegowej, zadrzewionej, zakrzewionej, nieregularnym korycie rzek i czystych wodach zasobnych w pokarm i miejsca schronienia.</p> <p><u>Obserwacje punktowe:</u></p> <p>Obr. 1: 14 i, k, 113 d, 114 b, 130 j, p, 238 c, 267 b</p> <p>Obr. 2: 23 j, 37 p, 73 f, 83 c, l, 131 l, n, 132 h, 141 d, 158 b, 197 d</p> <p>Obr. 3: 44 l, 53 d, 82 f, 89 b, g, 98 d, 108 j, 136 b, 151 c, l, 175 d-f</p> <p>Obr. 4: 11 g, 24 i, 52 d, 72 a, 80 c</p>	Zgodnie z wytycznymi zawartymi w przewodniku metodycznym PMS GIOŚ	Pogorszenie stanu zachowania populacji gatunku oraz jego siedlisk	<p>Kształtowanie ekotonów przy brzegach strumieni i rzek, które pozbawione są jakiegokolwiek roślinności.</p> <p>Utrzymanie zróżnicowanych środowisk rzecznych, w szczególności dostępności kryjówek dla wydry, występujących na odcinkach cieków o linii brzegowej zbliżonej do naturalnej, pokrytej roślinnością o wielowarstwowej strukturze.</p> <p>Ograniczenie wycinki drzew rosnących w bezpośrednim sąsiedztwie cieków stałych z wyjątkiem sytuacji zagrażających bezpieczeństwu ludzi i ich mienia oraz trwałości drzewostanu.</p>
Gatunki ptaków z zał. I Dyrektywy Ptasiej					
68	A022 bączek <i>Ixobrychus minutus</i>	<p>Zasiedla wszystkie typy płytkich zbiorników, z pasami trzciny lub pałki oraz krzewów, zarówno naturalnych (starorzecza, jeziora, trzcinowiska, łożowiska), jak i sztucznych (stawy hodowlane, kanały, szerokie rowy melioracyjne, gliniarki, torfianki, żwirownie). Zasiedla również brzegi większych rzek, porośnięte zwartymi płatami krzewów wierzby.</p> <p><u>Obserwacje punktowe:</u></p> <p>Obr. 4: 29 b</p>	Zgodnie z wytycznymi zawartymi w przewodniku metodycznym PMS GIOŚ	Pogorszenie stanu zachowania populacji gatunku oraz jego siedlisk	<p>Ochrona zbiorników wodnych, cieków oraz okresowo wypełnionych wodą obniżeń i starorzeczy z naturalną linią brzegową oraz pasami trzcinowisk i łożowisk.</p> <p>Utrzymywanie wysokiego poziomu wód w zbiornikach wodnych.</p>

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znany)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział, % zajmowanej w wydzieleniu powierzchni)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
69	A075 bielik <i>Haliaeetus albicilla</i>	<p>Gnieździ się prawie we wszystkich typach lasów, głównie w borach i buczynach oraz w nadrzecznych łągach. Preferuje okolice jezior i stawów rybnych oraz doliny rzeczne.</p> <p><u>Obserwacje punktowe:</u> Obr. 1: 139 h Obr. 3: 173 a Obr. 4: 138 c</p>	Zgodnie z wytycznymi zawartymi w przewodniku metodycznym PMS GIOŚ	Pogorszenie stanu zachowania populacji gatunku oraz jego siedlisk	<p>Utrzymanie dotychczasowego sposobu gospodarowania w lasach, w szczególności pozostawianie grup drzew na zrębach i pojedynczych, starych drzew, starszych niż otaczający drzewostan (przestoi).</p> <p>W ramach wykonywania szacunków brakarskich dokonanie przeglądów powierzchni pod kątem występowania gniazd bociana czarnego w koronach drzew. W sytuacji potwierdzenia zasiedlonego miejsca gniazdowania gatunku odstępianie od planowanych zadań gospodarczych w promieniu do 200 m od gniazda, a w dalszej odległości do 500 m wykonywanie prac leśnych w okresie od 1.08 do 31.12.</p>
70	A081 błotniak stawowy <i>Circus aeruginosus</i>	<p>Gatunek żeruje głównie na polach uprawnych i pastwiskach w dolinach dużych rzek. Do gniazdowania wymaga zbiorników wodnych (śródpolnych oczek, starorzeczy, stawów czy jezior) z wykształconym szuwarem trzcinowym i pałkowym, rzadziej oczeretowym.</p> <p><u>Obserwacje punktowe:</u> Obr. 4: 2 I</p>	Zgodnie z wytycznymi zawartymi w przewodniku metodycznym PMS GIOŚ	Pogorszenie stanu zachowania populacji gatunku oraz jego siedlisk	Ochrona zbiorników wodnych (śródpolnych oczek, starorzeczy, stawów czy jezior) z naturalną linią brzegową oraz pasami trzcinowisk i łożowisk.

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znany)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział, % zajmowanej w wydzieleniu powierzchni)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
71	A030 bocian czarny <i>Ciconia nigra</i>	<p>Gniazduje w lasach liściastych i mieszanych, w pobliżu obfitujących w pokarm rzek, starorzeczy, strumieni, rozlewisk, bagien, stawów rybnych i łąk. Chętnie gniazduje też w borach, jeśli przecina je sieć rowów melioracyjnych i inne ciek wodne. Gniazda budowane są zwykle na dorodnych, przynajmniej 80-letnich drzewach z gatunku dąb, sosna, olsza, jodła, buk, rzadziej brzoza i jesion.</p> <p><u>Obserwacje punktowe:</u></p> <p>Obr. 1: 66 b Obr. 2: 216 h, 233 b Obr. 3: 109 b, 129 i Obr. 4: 76 f, 132 a, 175 a</p>	Zgodnie z wytycznymi zawartymi w przewodniku metodycznym PMS GIOŚ	Pogorszenie stanu zachowania populacji gatunku oraz jego siedlisk	<p>Pozostawianie na powierzchni leśnej wybranych fragmentów starodzewu bukowego oraz drzew dziuplastych do naturalnego rozpadu, z wyjątkiem sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa ludzi i mienia oraz stanu sanitarnego drzewostanu.</p> <p>W ramach wykonywania szacunków brakarskich dokonanie przeglądów powierzchni pod kątem występowania gniazd bociana czarnego w koronach drzew. W sytuacji potwierdzenia zasiedlonego miejsca gniazdowania gatunku odstąpienie od planowanych zadań gospodarczych w promieniu do 200 m od gniazda, a w dalszej odległości do 500 m wykonywanie prac leśnych w okresie od 1.09 do 14.03.</p>

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znany)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział, % zajmowanej w wydzieleniu powierzchni)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
72	A236 dzięciol czarny <i>Dryocopus martius</i>	<p>Występuje we wszystkich typach lasów, w płatach różnej wielkości. Preferuje wielkopowierzchniowe drzewostany powyżej 100 lat zróżnicowane pod względem struktury przestrzennej, składu gatunkowego drzew oraz o urozmaiconej rzeźbie. Jako miejsca żerowania wykorzystuje różne formy martwego drewna: pniaki pościnkowe, martwe drewno leżące na dnie lasu oraz stojące martwe drzewa.</p> <p><u>Obserwacje punktowe:</u></p> <p>Obr. 3: 7 b, 20 a, 22 k, 23 b, 27 p</p> <p>Obr. 4: 10 d, 18 b, 29 l, 33 h, 40 b, 54 b, 57 i, 60 d, 65 c, 74 b, 78 a, 122 b, 134 c, 143 d, 146 b, 148 c</p>	Zgodnie z wytycznymi zawartymi w przewodniku metodycznym PMS GIOŚ	Pogorszenie stanu zachowania populacji gatunku oraz jego siedlisk	<p>W trakcie realizacji wskazań gospodarczych pozostawiać na powierzchni leśnej wybrane drzewa biocenotyczne oraz kępy starych drzew, drzewa dziuplaste, a także drzewa martwe i zamierające, z wyjątkiem sytuacji zagrażających bezpieczeństwu ludzi i ich mienia oraz trwałości drzewostanu.</p> <p>Utrzymywanie mozaikowości środowiska leśnego, zwłaszcza zachowanie starych drzewostanów.</p> <p>W rozpadających się drzewostanach świerkowych pozostawiać grupy i kępy żywotnych drzew z wyjątkiem sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa ludzi i mienia oraz stanu sanitarnego drzewostanu.</p>

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znany)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział, % zajmowanej w wydzieleniu powierzchni)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
73	A238 dzięcioł średni <i>Dendrocoptes medius</i>	<p>Preferuje dojrzałe lasy liściaste z dominującym udziałem dębów, głównie grądy, świetliste i acydofilne dąbrowy oraz nadrzeczne lasy łęgowe. Występuje też w zaawansowanych wiekowo olsach i buczynach. Istotnym czynnikiem warunkującym występowanie gatunku jest obecność drzew martwych lub obumierających.</p> <p><u>Obserwacje punktowe:</u> Obr. 3: 8 f, 17 d, 28 d Obr. 4: 2 j, z, 6 k, 8 a, h, j, 9 a, 10 a, 15 d, 17 b, h, 18 b, h, l, r-s, 21 i, 22 a, m, 29 l, 31 b, 38 f, 39 c, 40 c, 60 a, d, h, 64 b, g-g, 65 h, 69 a, 71 d, 74 c, 75 g, 76 f, 77 c, i, l, 79 a, c-d, 80 j, 105 m, 109 g, 115 a, 116 h, 117 a, 118 b, g, 122 a-b, j, l, 124 g, 125 a-b, 126 c, 127 f, 129 b, d, 130 b, 131 d, 132 f, 133 a, d, g, 135 c-d, g, 136 d, 137 a, 140 g, 141 a, 142 a, 143 c, 144 a, 145 a-b, g, 146 b, 147 c, 148 d</p>	Zgodnie z wytycznymi zawartymi w przewodniku metodycznym PMS GIOŚ	Pogorszenie stanu zachowania populacji gatunku oraz jego siedlisk	<p>W trakcie realizacji wskazań gospodarczych w starszych drzewostanach liściastych (zwłaszcza z większym udziałem Db) pozostawiać na powierzchni leśnej wybrane drzewa biocenotyczne oraz kępy starych drzew, drzewa dziuplaste, a także drzewa martwe i zamierające, z wyjątkiem sytuacji zagrażających bezpieczeństwu ludzi i ich mienia oraz trwałości drzewostanu.</p> <p>Utrzymywanie mozaikowości środowiska leśnego, zachowanie starych drzewostanów liściastych (zwłaszcza z większym udziałem Db).</p>

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znany)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział, % zajmowanej w wydzieleniu powierzchni)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
74	A234 dzięcioł zielonosiwy <i>Picus canus</i>	<p>Zasiedla starsze lasy liściaste i mieszane, z obecnością drzew martwych i zamierających. Rzadziej występuje w młodszych drzewostanach. Preferuje buczyny, grądy, łęgi, sporadycznie wybiera bory. Gniazduje zarówno we wnętrzu lasu, jak i na jego skraju (w sąsiedztwie terenów otwartych stanowiących jego miejsca żerowiskowe). Występuje w zadrzewieniach śródpolnych, parkach, w zadrzewieniach wokół stawów.</p> <p><u>Obserwacje punktowe:</u> Obr. 3: 28 k Obr. 4: 1 c, 32 b, 80 h, 136 d, 148 d</p>	Zgodnie z wytycznymi zawartymi w przewodniku metodycznym PMS GIOŚ	Pogorszenie stanu zachowania populacji gatunku oraz jego siedlisk	<p>W trakcie realizacji wskazań gospodarczych pozostawiać na powierzchni leśnej wybrane drzewa biocenotyczne oraz kępy starych drzew, drzewa dziuplaste, a także drzewa martwe i zamierające, z wyjątkiem sytuacji zagrażających bezpieczeństwu ludzi i ich mienia oraz trwałości drzewostanu.</p> <p>Utrzymywanie mozaikowości środowiska leśnego, zwłaszcza zachowanie starych drzewostanów oraz powierzchni otwartych.</p> <p>Właściwe kształtowanie stref ekotonowych.</p> <p>Utrzymanie/kształtowanie wokół zbiorników wodnych i cieków istniejącego pasa ekotonu.</p>
75	A338 gąsiorek <i>Lanius collurio</i>	<p>Zasiedla kępy krzewów i niskich drzew w krajobrazie otwartym (miedze, zadrzewienia śródpolne, zadrzewienia nad drobnymi ciekami i zbiornikami wodnymi, nasypy), preferuje krzewy cierniste na terenach silnie nasłonecznionych. W lasach występuje w uprawach leśnych, na zrębach i w strefie ekotonu.</p> <p><u>Obserwacje punktowe:</u> Obr. 3: 37 x Obr. 4: 128 f, 139 d, 143 l</p>	Zgodnie z wytycznymi zawartymi w przewodniku metodycznym PMS GIOŚ	Pogorszenie stanu zachowania populacji gatunku oraz jego siedlisk	<p>Właściwe kształtowanie stref ekotonowych.</p> <p>Zaleca się pozostawianie kęp krzewów (głóg, róża, tarnina) w strefie ekotonu.</p> <p>Utrzymywanie mozaikowości środowiska leśnego.</p>

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znany)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział, % zajmowanej w wydzieleniu powierzchni)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
76	A074 kania ruda <i>Milvus milvus</i>	<p>Gniazduje w starych lasach nadrzecznych, żeruje na terenach otwartych (łąki, pola, zbiorniki wodne). Preferuje tereny o urozmaiconym krajobrazie, gdzie sąsiadują ze sobą tereny leśne, zróżnicowane uprawy, łąki, mokradła i zbiorniki wodne. Gniazda zakładane są na skraju lasu, najczęściej na sośnie, dębie, buku i olszy. Gniazda rzadko wykorzystywane są ponownie w kolejnym roku.</p> <p><u>Obserwacje punktowe:</u> Obr. 4: 145 g</p>	Zgodnie z wytycznymi zawartymi w przewodniku metodycznym PMS GIOŚ	Pogorszenie stanu zachowania populacji gatunku oraz jego siedlisk	<p>Utrzymanie mozaikowego charakteru krajobrazu (nieużytków, oczek wodnych i zadrzewień).</p> <p>Zachowanie starodrzewu sąsiadującego z terenami otwartymi, zwłaszcza w dolinach rzek i nad zbiornikami wodnymi.</p> <p>W ramach wykonywania szacunków brakarskich dokonanie przeglądów powierzchni pod kątem występowania gniazd kani rudej w koronach drzew. W sytuacji potwierdzenia zasiedlonego miejsca gniazdowania gatunku odstępnie od planowanych zadań gospodarczych w promieniu do 200 m od gniazda, a w dalszej odległości do 500 m wykonywanie prac leśnych w okresie od 1.09 do 28.02.</p>
77	A246 lerka <i>Lullula arborea</i>	<p>Zasiedla siedliska suche z niską i luźną roślinnością, preferuje siedliska otwarte na skraju lasu lub piaszczystych dróg leśnych, w lasach związana z dużymi zrębami, haliznami, płazowinami i uprawami sosnowymi.</p> <p><u>Obserwacje punktowe:</u> Obr. 4: 93 f, 143 n</p>	Zgodnie z wytycznymi zawartymi w przewodniku metodycznym PMS GIOŚ	Pogorszenie stanu zachowania populacji gatunku oraz jego siedlisk	<p>Utrzymywanie mozaikowości środowiska leśnego, powierzchni otwartych i odłogów.</p> <p>Utrzymanie gospodarki zrębowej na siedliskach borowych.</p> <p>Stosowanie biologicznych metod ochrony lasu.</p>

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znany)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział, % zajmowanej w wydzieleniu powierzchni)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
78	A321 muchołówka białoszyja <i>Ficedula albicollis</i>	Zasiedla stare drzewostany liściaste ze znacznym udziałem drzew dziuplastych, głównie cieniste lasy grądowe, łęgowe, olsy oraz buczyny. Preferuje lasy z dużym udziałem dębu i grabu. W młodszych drzewostanach zasiedla skrzynki łęgowe. Sporadycznie występuje w parkach. <u>Obserwacje punktowe:</u> Obr. 3: 22 i Obr. 4: 1 f, 2 j, 6 k, 8 b, 9 a, 10 b, 18 r, 27 c, 33 i, 38 f, 39 c, 40 c, g, 64 b, 65 a, h, 66 d, 71 d, 72 a, 74 c, 75 c, g, i, 76 f-g, 77 j, 78 a, d, 79 a, c-d, j, 80 c, j-l, 96 b, 122 a, 126 d, 139 d, 145 a-b, g, 146 b, 148 a-d	Zgodnie z wytycznymi zawartymi w przewodniku metodycznym PMS GIOŚ	Pogorszenie stanu zachowania populacji gatunku oraz jego siedlisk	W trakcie realizacji wskazań gospodarczych w starszych drzewostanach liściastych (zwłaszcza z większym udziałem Bk, Gb) pozostawiać na powierzchni leśnej wybrane drzewa biocenotyczne oraz kępy starych drzew, drzewa dziuplaste, a także drzewa martwe i zamierające, z wyjątkiem sytuacji zagrażających bezpieczeństwu ludzi i ich mienia oraz trwałości drzewostanu. Utrzymywanie mozaikowości środowiska leśnego, zachowanie starych drzewostanów liściastych (zwłaszcza z większym udziałem Bk, Gb). W przypadku drzewostanów w młodszym wieku i ubogich w naturalne dziuple uzupełnianie i zawieszanie skrzynek łęgowych.
79	A379 ortolan <i>Emberiza hortulana</i>	Gatunek związany z krajobrazem rolniczym, gdzie zasiedla aleje przydrożne, zadrzewienia nad drobnymi ciekami i oczkami śródpolnymi, sady, śródpolne zadrzewienia i niewielkie laski. Licznie zasiedla brzegi lasów sosnowych i mieszanych, graniczące z uprawami rolnymi i przesuszonymi łąkami. <u>Obserwacje punktowe:</u> Obr. 1: 269 d, m Obr. 4: 6 k, 7 a, 40 c, 94 d, 106 g	Zgodnie z wytycznymi zawartymi w przewodniku metodycznym PMS GIOŚ	Pogorszenie stanu zachowania populacji gatunku oraz jego siedlisk	Właściwe kształtowanie stref ekotonowych w sąsiedztwie pól. Ochrona różnicowania strukturalnego krajobrazu poprzez zachowanie śródpolnych zadrzewień, starych sadów, alei przydrożnych, oczek wodnych.

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znany)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział, % zajmowanej w wydzieleniu powierzchni)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
80	A072 trzmiełojad <i>Pernis apivorus</i>	Zasiedla stare, rozległe drzewostany, przeważnie liściaste i mieszane, rzadziej bory. Gatunek terytorialny o rozległym rewirze osobniczym. Zajmuje większe kompleksy leśne z polanami i sąsiedztwem otwartych przestrzeni. <u>Obserwacje punktowe:</u> Obr. 4: 80 c	Zgodnie z wytycznymi zawartymi w przewodniku metodycznym PMS GIOŚ	Pogorszenie stanu zachowania populacji gatunku oraz jego siedlisk	Utrzymywanie mozaikowości środowiska leśnego, zróżnicowanej struktury drzewostanów oraz zachowanie przestrzeni otwartych. Ograniczanie sukcesji leśnej na terenach otwartych stanowiących miejsca żerowiskowe trzmiełojada. Ochrona dużych gniazd w koronach drzew, zachowanie szczególnej ostrożności w czasie realizowanych prac leśnych.
81	A229 zimorodek <i>Alcedo atthis</i>	Zasiedla głównie zadrzewione odcinki linii brzegowej czystych rzek, strumieni, jezior i stawów rybnych obfitujących w niewielkich rozmiarów ryby. Do gniazdowania wymaga obecności stromych brzegów i urwisk (piaskowych lub piaszczysto-gliniastych). <u>Obserwacje punktowe:</u> Obr. 4: 80 i, 122 a, 148 c	Zgodnie z wytycznymi zawartymi w przewodniku metodycznym PMS GIOŚ	Pogorszenie stanu zachowania populacji gatunku oraz jego siedlisk	Należy unikać wycinania drzew w pasie do 10 m od brzegu rzeki lub zbiornika wodnego. Na brzegach zbiorników wodnych i cieków, w odległości 10 metrów od linii brzegowej, należy pozostawiać: zwalone pnie drzew, podszyt, duże kamienie stanowiące miejsca żerowania, odpoczynku i schronienia dla tego gatunku.
82	A127 żuraw <i>Grus grus</i>	Preferuje tereny podmokłe – olsy, łągi, torfowiska, szuwały, śródleśne mokradła, zalewiska bobrowe, brzegi zbiorników wodnych, zwłaszcza w sąsiedztwie łąk, pastwisk i ugorów, które wykorzystuje jako żerowisko w okresie wodzenia młodych. <u>Obserwacje punktowe:</u> Obr. 2: 114 j Obr. 4: 16 g, 29 l, 41 d, 61 b, 94 b, 122 g, 127 g, 133 b, 136 w, 144 d	Zgodnie z wytycznymi zawartymi w przewodniku metodycznym PMS GIOŚ	Pogorszenie stanu zachowania populacji gatunku oraz jego siedlisk	Utrzymywanie mozaikowości środowiska leśnego, wszelkiego typu mokradeł i terenów podmokłych. Utrzymanie/kształtowanie wokół zbiorników wodnych i cieków istniejącego pasa ekotonu. Zaniechanie osuszania zastoisk wodnych, terenów podmokłych.

Zał. 5. Tabela XXIII Zestawienie zadań z zakresu ochrony przyrody

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych (obręb leśny, oddział, pododdział)	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
1	2	3	4	5
1	13-09-2-10-6-b 13-09-2-10-6-c 13-09-2-10-5-h	Ochrona walorów przyrodniczych rezerwatu „Torfowisko koło Grabowna”, zgodnie z Zarządzeniem Nr 5.2017 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 2 marca 2017 r.	-	Wycięcie podrostu drzew i krzewów wraz z usunięciem pozyskanej biomasy poza granice rezerwatu. Biomasę należy usunąć ręcznie – niedopuszczalne jest ciągnięcie gałęzi i konarów oraz pni po podłożu. Teren po wycince należy dokładnie oczyścić, zwracając uwagę aby zebrać wszystkie drobne gałęzie. Prace należy prowadzić w okresie jesienno-zimowym (tj. wrzesień-grudzień). Należy monitorować stopień sukcesji na torfowisku, a prace związane z wycinką prowadzić z częstotliwością dostosowaną do potrzeb.
2	13-09-2-10-5-d 13-09-2-10-6-d	Ocena oddziaływania zapisów pul na otoczenie rezerwatu przyrody „Torfowisko koło Grabowna” - działania minimalizujące	W trakcie prowadzenia wyznaczania i prowadzenie zabiegu trzebieży późnych w otoczeniu rezerwatu przyrody zalecane jest, aby nie prowadzić cięć w bezpośrednim otoczeniu rezerwatu i pozostawienie buforu o szerokości min. 1 wys. drzewostanu.	-

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych (obręb leśny, oddział, pododdział)	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
3	13-09-4-22-8-i 13-09-4-22-9-a 13-09-4-22-10-b 13-09-4-22-10-j 13-09-4-22-12-c 13-09-4-22-12-g 13-09-4-22-14-a 13-09-4-22-16-j 13-09-4-22-16-m 13-09-4-22-17-i 13-09-4-22-18-b 13-09-4-22-18-f 13-09-4-22-18-j 13-09-4-22-22-o 13-09-4-22-27-f 13-09-4-22-28-b 13-09-4-22-29-f 13-09-4-22-38-f 13-09-4-22-39-c 13-09-4-22-40-c	Ocena oddziaływania zapisów pul na przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Kumaki Dobrej PLH020078 - działania minimalizujące 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>)	1. W trakcie realizacji planowanego zabiegu CW, CP, TP w wydz. 8 i, 10 b, 12 c, g, 14 a, 16 m, 18 f, 22 o, 27 f, 28 b, 29 f (obr. Oleśnica Śląska) zaleca się aby w obrębie płatów siedliska 9170 promować gatunki zgodne z siedliskiem grądu (poprzez usuwanie z drzewostanu gatunków obcych ekologicznie i geograficznie). 2. W trakcie realizacji planowanego zabiegu rębego w wydz. 9 a, 16 j, 17 i, 18 b, j, 38 f, 39 c, 40 c (obr. Oleśnica Śląska) zaleca się pozostawianie 5-10% powierzchni i masy drzewostanów, jako kępy i biogrupy z nieznieształconym, naturalnym podszytem i runem (docelowo do naturalnej śmierci i rozkładu). 3. W trakcie realizacji planowanego zabiegu TP oraz rębni złożonej w wydz. 8 i, 9 a, 10 b, 12 c, g, 16 j, m, 17 i, 18 b, j, 22 o, 28 b, 29 f, 38 f, 39 c, 40 c (obr. Oleśnica Śląska) zaleca się zwiększanie zasobów martwego drewna, poprzez nie usuwanie wywrotów i złomów, pozostawianie martwych drzew stojących i nie usuwanie drzew dziuplastych i próchnięjących, pozostawianie we fragmentach do naturalnego rozpadu, nieuporządkowanych pozostałości pozrębowych. Za wyjątkiem drzew zagrażających bezpieczeństwu ludzi i ich mienia oraz trwałości drzewostanu. 4. W trakcie realizacji planowanego zabiegu rębego w wydz. 10 j (obr. Oleśnica Śląska) zaleca się aby planowane do pozostawienia biogrupy lokować od strony płatów 9170 (wydz. 10 b) w celu utrzymania warunków świetlnych, mikroklimatycznych i ograniczenia pojawiania się gatunków inwazyjnych i ekspansywnych w siedlisku grądu.	

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych (obręb leśny, oddział, pododdział)	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
4	<p>13-09-1-05-267-h 13-09-2-07-20-d 13-09-2-07-33-b 13-09-2-07-33-f 13-09-2-07-33-h 13-09-2-07-34-i 13-09-2-07-34-j 13-09-2-07-52-f 13-09-2-07-53-a 13-09-2-07-54-c 13-09-2-07-58-b 13-09-2-07-59-b 13-09-2-07-60-a 13-09-2-08-102-b 13-09-2-08-103-a</p>	<p>Ocena oddziaływania zapisów pul na przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Kumaki Dobrej PLH020078</p> <p>- działania minimalizujące</p> <p>9190 Kwaśne dąbrowy (<i>Quercion robori-petraeae</i>)</p>	<p>1. W trakcie realizacji planowanego zabiegu CP, TP w wydz. 267 h (obr. Grochowo) oraz 20 d, 33 h, 59 b (obr. Twardogóra) zaleca się aby w obrębie płatów siedliska 9190 usuwać gatunki obce dla siedliska oraz ograniczać udziału gatunków iglastych.</p> <p>2. W trakcie realizacji planowanego zabiegu rębny w wydz. 54 c, 60 a (obr. Twardogóra) chronić płaty 9190. Zabieg rębny wykonać poza płatem siedliska, a planowane do pozostawienia biogrupy lokować w miejscach występowania płatów kwaśnych dąbrów.</p> <p>3. W trakcie realizacji planowanego zabiegu rębny w wydz. 33 b, f, 34 i, j, 52 f, 53 a, 58 b, 102 b, 103 a (obr. Twardogóra) zaleca się pozostawianie 5-10% powierzchni i masy drzewostanów, jako kępy i biogrupy z niezniekształconym, naturalnym podszytem i runem (docelowo do naturalnej śmierci i rozkładu).</p> <p>4. W trakcie realizacji planowanego zabiegu TP oraz rębni złożonej w wydz. 267 h (obr. Grochowo) oraz 33 b, f, h, 34 i, j, 52 f, 53 a, 58 b, 59 b, 102 b, 103 a (obr. Twardogóra) zaleca się zwiększanie zasobów martwego drewna, poprzez nie usuwanie wywrotów i złomów, pozostawianie martwych drzew stojących i nie usuwanie drzew dziuplastych i próchniejących, pozostawianie we fragmentach do naturalnego rozpadu, nieuporządkowanych pozostałości pozrębowych. Za wyjątkiem drzew zagrażających bezpieczeństwu ludzi i ich mienia oraz trwałości drzewostanu.</p>	-
5	<p>13-09-2-07-60-a 13-09-4-22-9-d 13-09-4-22-9-g 13-09-4-22-10-f 13-09-4-22-18-b 13-09-4-22-18-j 13-09-4-22-30-b</p>	<p>Ocena oddziaływania zapisów pul na przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Kumaki Dobrej PLH020078</p> <p>- działania minimalizujące</p> <p>1084 Pachnica dębowa <i>Osmoderma eremita</i></p>	<p>1. W trakcie planowanych zabiegów gospodarczych należy chronić drzewa dziuplaste (zwłaszcza lipy, olsze, dęby i wierzby).</p> <p>2. W trakcie wykonywania zabiegu w otoczeniu zasiedlonych drzew należy dążyć do rozluźnienia zwarcia drzewostanu (trzebieże późne) oraz przerzedzenie zbyt gęstego podszytu (pielęgnacja młodników i młodszych drzewostanów).</p>	-

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych (obręb leśny, oddział, pododdział)	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
6	13-09-4-22-9-d 13-09-4-22-9-l 13-09-4-22-10-f 13-09-4-22-18-j 13-09-4-22-30-b 13-09-4-22-32-c	Ocena oddziaływania zapisów pul na przedmioty ochrony obszaru Natura 2000Kumaki Dobrej PLH020078 - działania minimalizujące 1088 Kozioróg dębosz <i>Cerambyx cerdo</i>	1. W trakcie planowanych zabiegów gospodarczych należy chronić drzewa dziuplaste (zwłaszcza lipy, olsze, dęby i wierzy). 2. W trakcie wykonywania zabiegu w otoczeniu zasiedlonych drzew należy dążyć do rozluźnienia zwarcia drzewostanu (trzebieże późne) oraz przerzedzenia zbyt gęstego podszytu (pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów).	-
7	13-09-1-05-253-b 13-09-1-05-266-b 13-09-4-22-32-b	Ocena oddziaływania zapisów pul na przedmioty ochrony obszaru Natura 2000Kumaki Dobrej PLH020078 - działania minimalizujące 1166 Traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i>	1. W trakcie wykonywania planowanego zabiegu pielęgnacji pozostawić bez zabiegu brzegi zbiorników wodnych i chronić miejsca mogące stanowić miejsca przebywania chronionych płazów (źródlika, młaki, bagna).	-
8	13-09-1-05-253-b 13-09-1-05-266-b 13-09-4-22-18-b 13-09-4-22-39-a	Ocena oddziaływania zapisów pul na przedmioty ochrony obszaru Natura 2000Kumaki Dobrej PLH020078 - działania minimalizujące 1188 Kumak nizinny <i>Bombina bombina</i>	1. W trakcie wykonywania planowanego zabiegu pozostawić bez zabiegu brzegi zbiorników wodnych i chronić miejsca mogące stanowić miejsca przebywania chronionych płazów (źródlika, młaki, bagna).	-
9	13-09-4-19-169-a 13-09-4-19-170-a 13-09-4-19-174-c 13-09-4-19-175-a 13-09-4-19-176-a 13-09-4-19-176-g 13-09-4-19-176-h 13-09-4-19-183-b 13-09-4-19-189-c 13-09-4-19-189-d 13-09-4-19-189-h 13-09-4-19-190-g 13-09-4-19-193-a	Ocena oddziaływania zapisów pul na przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Lasy Grzędzińskie PLH020081 - działania minimalizujące 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>)	1. W trakcie realizacji planowanego zabiegu CW, CP, TW, TP w wydz. 117 a, 118 a, b, 122 b, c, 124 l, 125 b, 126 c, d, 131 f, 132 a, b, f, 133 a, c, d, 134 c, 135 a, b, d, f, 136 a, d, g, 137 a, 139 d, 140 b, g, 142 a, 143 c, 144 g, 170 a, 174 c, 175 a, 176 a, g, h, 184 f, 184A b, f, 189 c, d, h, 190 g, 196 k (obr. Oleśnica Śląska) zaleca się aby w obrębie płatów siedliska 9170 promować gatunki zgodne z siedliskiem grądu (poprzez usuwanie z drzewostanu gatunków obcych ekologicznie i geograficznie). 2. W trakcie realizacji planowanego zabiegu rębego w wydz. 147 i, 184 c (obr. Oleśnica Śląska) chronić płaty 9170. Zabieg rębny wykonać poza płatem siedliska, a planowane do pozostawienia biogrupy lokować w miejscach występowania płatów grądów. 3. W trakcie realizacji planowanego zabiegu rębego	-

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych (obręb leśny, oddział, pododdział)	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
	13-09-4-19-194-k 13-09-4-19-194-l 13-09-4-19-195-j 13-09-4-19-196-a 13-09-4-19-196-k 13-09-4-19-198-h 13-09-4-19-199-b 13-09-4-20-116-h 13-09-4-20-117-a 13-09-4-20-118-a 13-09-4-20-118-b 13-09-4-20-122-b 13-09-4-20-122-c 13-09-4-20-124-i 13-09-4-20-124-l 13-09-4-20-125-b 13-09-4-20-126-c 13-09-4-20-126-d 13-09-4-20-129-d 13-09-4-20-131-f 13-09-4-20-132-a 13-09-4-20-132-b 13-09-4-20-132-d 13-09-4-20-132-f 13-09-4-20-133-a 13-09-4-20-133-c 13-09-4-20-133-d 13-09-4-20-134-c 13-09-4-20-135-a 13-09-4-20-135-b 13-09-4-20-135-d 13-09-4-20-135-f 13-09-4-20-136-a 13-09-4-20-136-d 13-09-4-20-136-g 13-09-4-20-137-a		<p>w wydz. 116 h, 124 i, 129 d, 132 d, 146 c, 147 d, j, 169 a, 183 b, 193 a, 194 k, l, 195 j, 196 a, 198 h, 199 b (obr. Oleśnica Śląska) zaleca się pozostawianie 5-10% powierzchni i masy drzewostanów, jako kępy i biogrupy z nieznieskształconym, naturalnym podszytem i runem (docelowo do naturalnej śmierci i rozkładu).</p> <p>4. W trakcie realizacji planowanego zabiegu TP oraz rębni złożonej w wydz. 116 h, 117 a, 118 a, 122 b, c, 124 i, 129 d, 131 f, 132 d, 133 a, 135 b, 136 a, 144 g, 146 c, 147 d, j, 169 a, 183 b, 184 f, 184A b, f, 189 d, 190 g, 193 a, 194 k, l, 195 j, 196 a, 198 h, 199 b (obr. Oleśnica Śląska) zaleca się zwiększanie zasobów martwego drewna, poprzez nie usuwanie wywrotów i złomów, pozostawianie martwych drzew stojących i nie usuwanie drzew dziuplastych i próchniejących, pozostawianie we fragmentach do naturalnego rozpadu, nieuporządkowanych pozostałości po zrębowych. Za wyjątkiem drzew zagrażających bezpieczeństwu ludzi i ich mienia oraz trwałości drzewostanu.</p>	

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych (obręb leśny, oddział, pododdział)	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
	13-09-4-20-139-d 13-09-4-20-140-b 13-09-4-20-140-g 13-09-4-20-142-a 13-09-4-20-143-c 13-09-4-20-144-g 13-09-4-20-146-c 13-09-4-20-147-d 13-09-4-20-147-i 13-09-4-20-147-j 13-09-4-20-184-c 13-09-4-20-184-f 13-09-4-20-184A-b 13-09-4-20-184A-f			

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych (obręb leśny, oddział, pododdział)	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
10	13-09-4-20-121-b 13-09-4-20-121-d 13-09-4-20-145-g 13-09-4-19-196-a	<p>Ocena oddziaływania zapisów pul na przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Lasy Grzędzińskie PLH020081</p> <p>- działania minimalizujące</p> <p>91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Ficario-Ulmetum</i>)</p>	<p>1. W trakcie realizacji planowanego zabiegu rębnego w wydz. 121 b (obr. Oleśnica Śląska) zaleca się pozostawianie 5-10% powierzchni i masy drzewostanów, jako kępy i biogrupy z nieznieskształconym, naturalnym podszytem i runem (docelowo do naturalnej śmierci i rozkładu). Zaleca się także zwiększanie zasobów martwego drewna, poprzez nie usuwanie wywrotów i złomów, pozostawianie martwych drzew stojących i nie usuwanie drzew dziuplastych i próchniejących, pozostawianie we fragmentach do naturalnego rozpadu, nieuporządkowanych pozostałości pozrębowych. Za wyjątkiem drzew zagrażających bezpieczeństwu ludzi i ich mienia oraz trwałości drzewostanu.</p> <p>2. W trakcie realizacji planowanego zabiegu rębnego w wydz. 121 d, 196 a (obr. Oleśnica Śląska) zaleca się aby planowane do pozostawienia biogrupy lokować od strony płatów 91F0 (wydz. 121 b, 196 h) w celu utrzymania warunków świetlnych, wodnych, mikroklimatycznych i ograniczenia pojawiania się gatunków inwazyjnych i ekspansywnych w siedlisku łęgowego lasu.</p> <p>3. W trakcie realizacji planowanego zabiegu CW w wydz. 145 g (obr. Oleśnica Śląska) zaleca się aby w obrębie płatów siedliska 91F0 promować gatunki zgodne z siedliskiem łęgowych lasów (poprzez usuwanie z drzewostanu gatunków obcych ekologicznie i geograficznie).</p>	-
11	13-09-4-20-124-k 13-09-4-20-138-d 13-09-4-20-184A-d 13-09-4-19-169-a 13-09-4-19-170-a 13-09-4-19-170-b 13-09-4-19-173-g 13-09-4-19-174-a 13-09-4-19-174-b 13-09-4-19-174-d 13-09-4-19-175-a	<p>Ocena oddziaływania zapisów pul na przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Lasy Grzędzińskie PLH020081</p> <p>- działania minimalizujące</p> <p>1308 Mopek <i>Barbastella barbastellus</i></p>	<p>1. W trakcie prac związanych z pozyskaniem drewna zaleca się pozostawianie drzew dziuplastych (głównie dębów i drzew liściastych) oraz rosnących wzdłuż rzek i potoków z wyjątkiem sytuacji stanowiących zagrożenie dla bezpieczeństwa ludzi i ich mienia, w tym odmian drzew owocowych.</p> <p>2. W trakcie prowadzenia zabiegów gospodarczych zaleca się odpowiednie kształtowanie ekotonu i granicy rolno-leśnej, zgodnie z wytycznymi branżowymi.</p>	-

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych (obręb leśny, oddział, pododdział)	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
	13-09-4-19-175-b 13-09-4-19-176-a 13-09-4-19-176-b 13-09-4-19-176-c 13-09-4-19-176-d 13-09-4-19-176-f 13-09-4-19-176-j 13-09-4-19-177-a 13-09-4-19-177-b 13-09-4-19-177-c 13-09-4-19-177-d 13-09-4-19-177-f 13-09-4-19-177-g 13-09-4-19-177-h 13-09-4-19-177-i 13-09-4-19-177-j 13-09-4-19-177-k 13-09-4-19-178-d 13-09-4-19-179-d 13-09-4-19-179-f 13-09-4-19-179-h 13-09-4-19-180-a 13-09-4-19-180-b 13-09-4-19-180-c 13-09-4-19-181-a 13-09-4-19-181-b 13-09-4-19-181-c 13-09-4-19-181-d 13-09-4-19-182-a 13-09-4-19-182-b 13-09-4-19-182-c 13-09-4-19-182-d 13-09-4-19-182-f 13-09-4-19-183-a 13-09-4-19-183-b 13-09-4-19-183-h			

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych (obręb leśny, oddział, pododdział)	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
	13-09-4-19-189-a			
	13-09-4-19-189-b			
	13-09-4-19-189-c			
	13-09-4-19-189-d			
	13-09-4-19-189-g			
	13-09-4-19-189-i			
	13-09-4-19-189-j			
	13-09-4-19-190-d			
	13-09-4-19-190-f			
	13-09-4-19-190-g			
	13-09-4-19-191-d			
	13-09-4-19-191-m			
	13-09-4-19-191-o			
	13-09-4-19-192-a			
	13-09-4-19-192-b			
	13-09-4-19-192-c			
	13-09-4-19-192-d			
	13-09-4-19-192-f			
	13-09-4-19-192-g			
	13-09-4-19-192-h			
	13-09-4-19-192-i			
	13-09-4-19-193-a			
	13-09-4-19-193-b			
	13-09-4-19-193-c			
	13-09-4-19-193-d			
	13-09-4-19-193-f			
	13-09-4-19-194-b			
	13-09-4-19-194-d			
	13-09-4-19-194-h			
	13-09-4-19-194-k			
	13-09-4-19-194-l			
	13-09-4-19-194-m			
	13-09-4-19-195-a			
	13-09-4-19-195-g			
	13-09-4-19-195-i			
	13-09-4-19-195-j			

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych (obręb leśny, oddział, pododdział)	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
	13-09-4-19-195-k 13-09-4-19-195-k 13-09-4-19-196-a 13-09-4-19-196-b 13-09-4-19-196-c 13-09-4-19-196-d 13-09-4-19-196-f 13-09-4-19-196-g 13-09-4-19-198-c 13-09-4-19-198-g 13-09-4-19-198-h 13-09-4-19-198-k 13-09-4-19-199-a 13-09-4-19-199-b 13-09-4-19-199-c 13-09-4-20-113-a 13-09-4-20-113-b 13-09-4-20-113-d 13-09-4-20-113-g 13-09-4-20-113-h 13-09-4-20-115-a 13-09-4-20-116-h 13-09-4-20-117-a 13-09-4-20-117-b 13-09-4-20-117-c 13-09-4-20-117-d 13-09-4-20-117-f 13-09-4-20-117-g 13-09-4-20-118-a 13-09-4-20-124-f 13-09-4-20-124-h 13-09-4-20-124-i 13-09-4-20-124-j 13-09-4-20-124-k 13-09-4-20-124-l 13-09-4-20-125-a			

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych (obręb leśny, oddział, pododdział)	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
	13-09-4-20-125-b 13-09-4-20-125-c 13-09-4-20-125-d 13-09-4-20-126-b 13-09-4-20-126-c 13-09-4-20-126-d 13-09-4-20-126-g 13-09-4-20-126-h 13-09-4-20-126-i 13-09-4-20-128-b 13-09-4-20-128-f 13-09-4-20-128-g 13-09-4-20-128-h 13-09-4-20-129-a 13-09-4-20-129-b 13-09-4-20-129-d 13-09-4-20-130-c 13-09-4-20-130-d 13-09-4-20-130-f 13-09-4-20-130-g 13-09-4-20-130-h 13-09-4-20-130-i 13-09-4-20-131-a 13-09-4-20-131-b 13-09-4-20-131-f 13-09-4-20-131-g 13-09-4-20-132-a 13-09-4-20-132-b 13-09-4-20-132-c 13-09-4-20-132-d 13-09-4-20-132-f 13-09-4-20-132-g 13-09-4-20-133-a 13-09-4-20-133-b 13-09-4-20-133-c 13-09-4-20-133-d			

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych (obręb leśny, oddział, pododdział)	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
	13-09-4-20-133-f 13-09-4-20-134-a 13-09-4-20-134-c 13-09-4-20-134-f 13-09-4-20-135-a 13-09-4-20-135-b 13-09-4-20-135-c 13-09-4-20-135-f 13-09-4-20-136-a 13-09-4-20-136-b 13-09-4-20-136-c 13-09-4-20-136-d 13-09-4-20-136-g 13-09-4-20-137-a 13-09-4-20-137-b 13-09-4-20-137-c 13-09-4-20-138-a 13-09-4-20-138-c 13-09-4-20-138-d 13-09-4-20-139-a 13-09-4-20-139-b 13-09-4-20-139-d 13-09-4-20-140-a 13-09-4-20-140-b 13-09-4-20-140-c 13-09-4-20-140-d 13-09-4-20-140-f 13-09-4-20-140-g 13-09-4-20-140-h 13-09-4-20-141-a 13-09-4-20-141-b 13-09-4-20-141-d 13-09-4-20-141-f 13-09-4-20-142-a 13-09-4-20-144-g 13-09-4-20-145-c			

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych (obręb leśny, oddział, pododdział)	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
	13-09-4-20-145-d 13-09-4-20-145-g 13-09-4-20-146-a 13-09-4-20-146-b 13-09-4-20-146-c 13-09-4-20-146-f 13-09-4-20-146-h 13-09-4-20-146-i 13-09-4-20-147-a 13-09-4-20-147-b 13-09-4-20-147-d 13-09-4-20-147-g 13-09-4-20-147-h 13-09-4-20-147-i 13-09-4-20-147-j 13-09-4-20-184A-b 13-09-4-20-184A-c 13-09-4-20-184A-d 13-09-4-20-184A-f 13-09-4-20-184A-h			
12	13-09-4-19-195-k	Ocena oddziaływania zapisów pul na przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Lasy Grędzińskie PLH020081 - działania minimalizujące 1166 Traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i>	1. W trakcie wykonywania planowanego zabiegu chronić miejsca mogące stanowić miejsca przebywania chronionych płazów (źródlika, mlaki, bagna).	-
13	13-09-4-19-199-b 13-09-4-20-122-b 13-09-4-20-122-c 13-09-4-20-122-l 13-09-4-20-137-a 13-09-4-20-139-d 13-09-4-20-140-b 13-09-4-20-140-g	Ocena oddziaływania zapisów pul na przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Lasy Grędzińskie PLH020081 - działania minimalizujące 1084 Pachnica dębowa <i>Osmoderma eremita</i>	1. W trakcie planowanych zabiegów gospodarczych należy chronić drzewa dziuplaste (zwłaszcza lipy, olsze, dęby i wierzby). 2. W trakcie wykonywania zabiegu w otoczeniu zasiedlonych drzew należy dążyć do rozluźnienia zwarcia drzewostanu (trzebieże późne) oraz przerzedzenie zbyt gęstego podszytu (pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów).	-

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych (obręb leśny, oddział, pododdział)	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
14	13-09-3-16-82-h 13-09-3-16-89-d 13-09-3-16-100-c	<p>Ocena oddziaływania zapisów pul na przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Leśne stawki koło Goszcza PLH020101</p> <p>- działania minimalizujące</p> <p>91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i>, <i>Populetum albae</i>, <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródłiskowe</p>	<p>1. W trakcie realizacji planowanego zabiegu w wydz. 82 h, 89 d (obr. Goszcz), chronić płyty siedliska 91E0. Zabieg TW wykonać poza płatami siedliska zlokalizowanymi wzdłuż rzeki Prądnia oraz dopływającego do niej rowu. Ochroną należy objąć strefę brzegową rzeki i jej dopływu.</p> <p>2. W trakcie realizacji planowanego zabiegu rębego w wydz. 100 c (obr. Goszcz) zaleca się aby planowane do pozostawienia biogrupy lokować od strony płatów 91E0 (wydz.90 g) w celu utrzymania warunków świetlnych, wodnych, mikroklimatycznych i ograniczenia pojawiania się gatunków inwazyjnych i ekspansywnych w siedlisku łągu.</p>	-
15	13-09-3-15-60-k 13-09-3-15-61-d 13-09-3-15-62-a 13-09-3-15-62-b 13-09-3-15-62-c	<p>Ocena oddziaływania zapisów pul na przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Ostoja nad Baryczą PLH020041</p> <p>- działania minimalizujące</p> <p>9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i>, <i>Tilio-Carpinetum</i>)</p>	<p>1. W trakcie realizacji planowanego zabiegu w wydz. 62 a, b, c (obr. Goszcz), chronić płyty siedliska 9170. Zabieg TW i TP wykonać poza płatami siedliska zlokalizowanymi wzdłuż rzeki Czarny Rów. Ochroną należy objąć strefę brzegową rzeki.</p> <p>2. W trakcie realizacji planowanego zabiegu TP w wydz. 61 d (obr. Goszcz) zaleca się promowanie gatunków zgodnych z siedliskiem 9170 (poprzez usuwanie z drzewostanu gatunków obcych ekologicznie i geograficznie). Zaleca się także zwiększanie zasobów martwego drewna, poprzez nie usuwanie wywrotów i złomów, pozostawianie martwych drzew stojących i nie usuwanie drzew dziuplastych i próchniejących. Za wyjątkiem drzew zagrażających bezpieczeństwu ludzi i ich mienia oraz trwałości drzewostanu.</p> <p>3. W trakcie realizacji planowanego zabiegu rębego w wydz. 60 k (obr. Goszcz) zaleca się aby planowane do pozostawienia biogrupy lokować od strony płatów 9170 (wydz.60 g) w celu utrzymania warunków świetlnych, mikroklimatycznych i ograniczenia pojawiania się gatunków inwazyjnych i ekspansywnych w siedlisku grądu.</p>	-

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych (obręb leśny, oddział, pododdział)	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
16	13-09-3-14-13-j 13-09-3-14-17-g 13-09-3-14-18-j 13-09-3-15-62-b	Ocena oddziaływania zapisów pul na przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Ostoja nad Baryczą PLH020041 - działania minimalizujące 1084 Pachnica dębowa <i>Osmoderma eremita</i>	1. W trakcie planowanych zabiegów gospodarczych należy chronić drzewa dziuplaste (zwłaszcza lipy, olsze, dęby i wierzby). 2. W trakcie wykonywania zabiegu w otoczeniu zasiedlonych drzew należy dążyć do rozluźnienia zwarcia drzewostanu (trzebieże późne) oraz przerzedzenie zbyt gęstego podszytu (pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów).	-
17	13-09-3-14-34-f 13-09-3-15-60-i 13-09-3-15-60A-c	Ocena oddziaływania zapisów pul na przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Ostoja nad Baryczą PLH020041 - działania minimalizujące 1337 Bóbr europejski <i>Castor fiber</i>	1. W trakcie prowadzenia zabiegu nad brzegiem stawów zalecane jest kształtowanie ekotonu oraz pozostawianie drzew i krzewów preferowanych w diecie bobra (wierzba, topola, osika, brzoza), zgodnie z wytycznymi branżowymi.	-
18	13-09-3-14-18-a 13-09-3-14-19-c 13-09-3-14-36-c 13-09-3-15-62-c	Ocena oddziaływania zapisów pul na przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Ostoja nad Baryczą PLH020041 - działania minimalizujące 1355 Wydra <i>Lutra lutra</i>	1. W trakcie prowadzenia zabiegu nad brzegiem stawów i cieków wodnych zalecane jest kształtowanie ekotonu zgodnie z wytycznymi branżowymi. 2. W trakcie prowadzenia zabiegu rębni zaleca się pozostawianie w naturalnym stanie strefy brzegowej cieków wodnych, wraz z naturalnym buforem, obejmującym najczęściej związane z ciekami siedliska.	-

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych (obręb leśny, oddział, pododdział)	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
19	13-09-2-08-122-b 13-09-2-08-123-h 13-09-2-08-200-f 13-09-2-11-180-c 13-09-2-11-184-b 13-09-2-11-213-a 13-09-2-13-173-b	Ocena oddziaływania zapisów pul na przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Dolina Oleśnicy i Potoku Boguszyckiego PLH020091 - działania minimalizujące 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródłiskowe	1. W trakcie realizacji planowanego zabiegu w wydz. 122 b, 123 h, 173 b, 180 c (obr. Twardogóra) chronić płyty siedliska 91E0. Zabieg TW i TP wykonać poza płatami siedliska. 2. W trakcie realizacji planowanego zabiegu w wydz. 200 f (obr. Twardogóra) chronić płyty siedliska 91E0. Zabieg rębny wykonać poza płatami siedliska. Zaleca się aby planowane do pozostawienia biogrupy lokować w miejscu występowania siedliska - nad Boguszyckim Potokiem. Ochroną należy objąć strefę brzegową cieku. 3. W trakcie realizacji planowanego zabiegu rębnego w wydz. 184 b, 213 a (obr. Twardogóra) zaleca się aby planowane do pozostawienia biogrupy lokować od strony płatów 91E0 (wydz. 184 a, h, 213 f) w celu utrzymania warunków świetlnych, wodnych, mikroklimatycznych i ograniczenia pojawiania się gatunków inwazyjnych i ekspansywnych w siedlisku łągu.	-
20	13-09-2-13-169-h 13-09-2-13-169-j	Ocena oddziaływania zapisów pul na przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Dolina Oleśnicy i Potoku Boguszyckiego PLH020091 - działania minimalizujące 1188 Kumak nizinny <i>Bombina bombina</i>	1. W trakcie wykonywania planowanego zabiegu pozostawić bez zabiegu brzegi zbiorników wodnych i chronić miejsca mogące stanowić miejsca przebywania chronionych płazów (źródłiska, młaki, bagna).	-
21	13-09-2-11-213-c 13-09-2-11-265-j 13-09-2-13-173-b 13-09-2-13-173-b	Ocena oddziaływania zapisów pul na przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Dolina Oleśnicy i Potoku Boguszyckiego PLH020091 - działania minimalizujące 1308 Mopek <i>Barbastella barbastellus</i>	1. W trakcie wykonywania planowanego zabiegu pozostawiać drzewa dziuplaste i biocenotyczne, z wyjątkiem sytuacji stanowiących zagrożenie dla bezpieczeństwa ludzi i ich mienia.	-

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych (obręb leśny, oddział, pododdział)	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
22	13-09-2-11-261-b	Ocena oddziaływania zapisów pul na przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Dolina Oleśnicy i Potoku Boguszyckiego PLH020091 - działania minimalizujące 1355 Wydra <i>Lutra lutra</i>	1. W trakcie prowadzenia zabiegu nad brzegiem stawów i cieków wodnych zalecane jest kształtowanie ekotonu zgodnie z wytycznymi branżowymi.	-
23	13-09-2-08-123-h	Ocena oddziaływania zapisów pul na przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Dolina Oleśnicy i Potoku Boguszyckiego PLH020091 - działania minimalizujące 1307 Trzepla zielona <i>Ophiogomphus cecilia</i>	1. W trakcie prowadzenia zabiegu nad brzegiem stawów i cieków wodnych zalecane jest kształtowanie ekotonu zgodnie z wytycznymi branżowymi.	-
24	13-09-2-08-194-b 13-09-2-08-194-d 13-09-2-08-194-g 13-09-2-08-194-k	Ocena oddziaływania zapisów pul na przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Dolina Oleśnicy i Potoku Boguszyckiego PLH020091 - działania minimalizujące 1084 Pachnica dębowa <i>Osmoderma eremita</i>	1. W trakcie planowanych zabiegów gospodarczych należy chronić drzewa dziuplaste (zwłaszcza lipy, olsze, dęby i wierzby). 2. W trakcie wykonywania zabiegu w otoczeniu zasiedlonych drzew należy dążyć do rozluźnienia zwarcia drzewostanu (trzebieże późne) oraz przerzedzenie zbyt gęstego podszytu (pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów).	-

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych (obręb leśny, oddział, pododdział)	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
25	Działanie ogólne – brak możliwości określenia dokładnej lokalizacji działania ochronnego	<p>Ocena oddziaływania zapisów pul na przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Dolina Baryczy PLB020001</p> <p>- działania minimalizujące</p> <p>A030 bocian czarny <i>Ciconia nigra</i></p> <p>A075 bielik <i>Haliaeetus albicilla</i></p>	<p>1. W trakcie wykonywania zabiegów rębnych wskazane jest pozostawianie grup drzew na zrębach i pojedynczych, starych drzew, starszych niż otaczający drzewostan (przestoi, głównie dębów), jako potencjalnych miejsc gniazdowania gatunków.</p> <p>2. Przed przystąpieniem do planowanych zabiegów gospodarczych zaleca się dokonanie przeglądów powierzchni pod kątem występowania dużych gniazd w koronach drzew (o średnicy powyżej 25 cm).</p> <p>3. W przypadku odnalezienia nieznanego dotąd miejsca gniazdowania gatunków: bielik, bocian czarny, w okresie lęgowym oraz zależności od terminu ochrony okresowej danego gatunku (1.01-31.07/15.03-31.08) zaleca się wycofanie się z realizacji zadań gospodarczych w bezpośrednim sąsiedztwie gniazda: w okresie lęgowym - obszar w promieniu do 500 m od gniazda, poza okresem lęgowym - obszar w promieniu do 200 m od gniazda. Wskazania te winny obowiązywać do czasu ewentualnego ustanowienia strefy ochrony.</p>	-
26	Działanie ogólne – brak możliwości określenia dokładnej lokalizacji działania ochronnego	<p>Ocena oddziaływania zapisów pul na przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Dolina Baryczy PLB020001</p> <p>- działania minimalizujące</p> <p>A006 perkoz rdzawoszyi <i>Podiceps grisegena</i></p> <p>A021 bąk <i>Botaurus stellaris</i></p> <p>A036 łabędź niemy <i>Cygnus olor</i></p> <p>A051 krakwa <i>Mareca strepera</i></p> <p>A122 derkacz <i>Crex crex</i></p>	<p>1. Nie stosować cięć zupełnych bezpośrednio przy źródłiskach, rzekach, jeziorach, pozostawiając pas ochronny o szerokości odpowiadającej co najmniej wysokości otaczającego drzewostanu, stanowiący strefę przejściową.</p>	-

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych (obręb leśny, oddział, pododdział)	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
27	Działanie ogólne – brak możliwości określenia dokładnej lokalizacji działania ochronnego	Ocena oddziaływania zapisów pul na przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Dolina Baryczy PLB020001 - działania minimalizujące A229 zimorodek <i>Alcedo atthis</i> A127 żuraw <i>Grus grus</i>	1. Nie stosować cięć zupełnych bezpośrednio przy źródłiskach, rzekach, jeziorach, pozostawiając pas ochronny o szerokości odpowiadającej co najmniej wysokości otaczającego drzewostanu, stanowiący strefę przejściową. 2. Zalecana jest ochrona naturalnych obiektów małej retencji, tj. śródleśnych torfowisk, mokradeł, zbiorników wodnych, cieków, bagien, trzęsawisk, mszarów, torfowisk, źródlisk, młak.	-
28	13-09-1-02-120-a 13-09-1-02-120-b 13-09-1-02-120-h 13-09-1-02-122-k 13-09-1-02-122-l 13-09-1-02-122-m 13-09-1-02-124-a 13-09-1-02-87-f 13-09-1-02-88-d 13-09-1-02-88-h 13-09-1-02-89-f 13-09-2-11-209-f 13-09-2-11-213-a 13-09-2-11-266-l	Ocena oddziaływania zapisów pul na użytki ekologiczne - działanie minimalizujące	1. W trakcie prowadzenia cięć rębnych w wydz. 200 f, 209 f, 213 a, 266 l (obr. les. Twardogóra) oraz 87 f, 88 d, h, 89 f, 120 a, b, h, k, l, m, 124 a (obr. les. Grochowo) fragmenty drzewostanu przewidziane do pozostawienia w formie biogrup należy lokować w bezpośrednim otoczeniu granic użytków ekologicznych, celem uzyskania buforu o szerokości min. 1 wys. drzewostanu.	-
29	13-09-1-04-185-d 13-09-3-17-160-n 13-09-4-22-12-d	Ocena oddziaływania zapisów pul na pomniki przyrody - działanie minimalizujące	W trakcie realizacji planowanego zabiegu trzebieży nie wykonywać cięć w bezpośrednim otoczeniu pomników przyrody w wydz. 185 d obr. les. Grochowo, 160 n obr. les. Goszcz, 12 d obr. les. Oleśnica Śląska.	-

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych (obręb leśny, oddział, pododdział)	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
30	13-09-1-03-7-a 13-09-1-05-179-d 13-09-1-06-198-d 13-09-1-06-48-a 13-09-3-14-31-f 13-09-3-14-32-c 13-09-3-18-156-d 13-09-4-20-116-a 13-09-2-13-225-c 13-09-2-13-158-d	Ocena oddziaływania zapisów pul na stanowiska chronionych gatunków roślin i grzybów - działanie minimalizujące <i>bagno zwyczajne, długosz królewski, parzydło leśne</i>	W trakcie realizacji planowanego zabiegu rębni oraz trzebieży zaleca się zachowanie mikrosiedlisk oraz oznakowanie i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków roślin. Fragmenty drzewostanu przewidziane do pozostawienia w formie biogrupy lokować w miejscach w miejscach podmokłych. W celu ograniczenia uszkodzeń roślinności runa zaleca się nie prowadzenie szlaków technologicznych w obrębie stanowisk.	-
31	13-09-3-14-8-b 13-09-1-04-206-h 13-09-1-04-51-g 13-09-3-14-38-b 13-09-1-02-163-c 13-09-4-21-71-b 13-09-4-20-110-c 13-09-4-19-167-f 13-09-1-02-124-b 13-09-1-02-90-b 13-09-1-02-91-r 13-09-1-02-125-h 13-09-4-20-184A-f	Ocena oddziaływania zapisów pul na stanowiska chronionych gatunków roślin i grzybów - działanie minimalizujące <i>kruszczyk szerokolistny, kukulka – rodzaj, listera jajowata, obuwik pospolity, podkolan biały</i>	1. W trakcie realizacji planowanego zabiegu odnowień i pielęgnacji upraw zaleca się zachowanie mikrosiedlisk i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków storczykowatych. 2. W trakcie realizacji planowanego zabiegu rębni oraz trzebieży zaleca się oznakowanie i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków storczykowatych. Fragmenty drzewostanu przewidziane do pozostawienia w formie biogrupy lokować w miejscach, gdzie znajdują się skupiska roślin chronionych. W celu ograniczenia uszkodzeń roślinności runa zaleca się nie prowadzenie szlaków technologicznych w obrębie stanowisk.	-
32	13-09-3-16-100-c 13-09-2-13-169-g 13-09-3-16-106-f 13-09-3-16-99-h 13-09-1-06-136-a	Ocena oddziaływania zapisów pul na stanowiska chronionych gatunków roślin i grzybów - działanie minimalizujące <i>chrobotki – rodzaj, płucnica islandzka</i>	W trakcie realizacji planowanego zabiegu rębni zaleca się oznakowanie i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków porostów. Fragmenty drzewostanu przewidziane do pozostawienia w formie biogrupy lokować w miejscach, gdzie znajdują się skupiska chronionych gatunków porostów. W celu ograniczenia uszkodzeń roślinności runa zaleca się nie prowadzenie szlaków technologicznych w obrębie stanowisk.	-

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych (obręb leśny, oddział, pododdział)	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
33	13-09-1-03-4-a 13-09-2-13-161-a	Ocena oddziaływania zapisów pul na stanowiska chronionych gatunków roślin i grzybów - działanie minimalizujące <i>siedzeń sosnowy</i>	1. W trakcie realizacji planowanego zabiegu rębni zaleca się oznakowanie i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków grzybów oraz drzew biocenotycznych. Fragmenty drzewostanu przewidziane do pozostawienia w formie biogrupy lokować w miejscach, gdzie znajdują się skupiska chronionych gatunków grzybów. W celu ograniczenia uszkodzeń roślinności runa zaleca się nie prowadzenie szlaków technologicznych w obrębie stanowisk. 2. W trakcie realizacji planowanego zabiegu pielęgnacji młodników i młodszych drzewostanów zaleca się oznakowanie i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków grzybów oraz ochronę drzew biocenotycznych.	-
34	13-09-1-03-64-a 13-09-4-20-121-b 13-09-2-13-143-c 13-09-2-10-23-h 13-09-1-02-90-a 13-09-2-13-166-a 13-09-1-02-90-b 13-09-1-03-13-i 13-09-1-02-159-c 13-09-1-02-84-f 13-09-4-20-146-c 13-09-1-02-116-c 13-09-1-04-52-c 13-09-1-05-221-a 13-09-3-15-61-b 13-09-1-06-139-h 13-09-1-02-82-f 13-09-2-13-246-j 13-09-1-02-116-f 13-09-1-02-117-a 13-09-1-02-83-c 13-09-1-05-202-k 13-09-1-05-231-c	Ocena oddziaływania zapisów pul na stanowiska chronionych gatunków roślin i grzybów - działanie minimalizujące <i>cis pospolity, fiołek przedziwny, gruszyńka jednostronna, jarzab szwedzki, lilia złotogłów, pomocnik baldaszkowy, śnieżyca wiosenna, śnieżyczka przebiśnieg, wawrzynek wilczyko, wiciokrzew pomorski</i>	1. W trakcie realizacji planowanego zabiegu odnowień i pielęgnacji upraw zaleca się zachowanie mikrosiedlisk oraz ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków roślin. 2. W trakcie realizacji planowanego zabiegu rębni oraz trzebieży zaleca się oznakowanie i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków roślin. Fragmenty drzewostanu przewidziane do pozostawienia w formie biogrupy lokować w miejscach, gdzie znajdują się skupiska roślin chronionych. W celu ograniczenia uszkodzeń roślinności runa zaleca się nie prowadzenie szlaków technologicznych w obrębie stanowisk.	-

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych (obręb leśny, oddział, pododdział)	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
	13-09-1-05-232-a 13-09-1-06-140-g 13-09-3-16-111-d 13-09-4-19-198-h 13-09-3-14-29-a 13-09-1-02-91-r 13-09-2-07-54-c 13-09-2-07-60-a 13-09-2-08-102-b 13-09-2-08-108-g 13-09-1-02-192-c 13-09-1-02-194-a 13-09-2-08-103-h 13-09-2-13-223-h			
35	13-09-3-16-86-b 13-09-2-09-109-b 13-09-2-13-154-h 13-09-1-05-202-h 13-09-2-08-122-c 13-09-2-13-156-a 13-09-3-17-128-h 13-09-3-18-166-k 13-09-1-06-197-d 13-09-3-17-136-c 13-09-2-13-154-h 13-09-1-05-199-g 13-09-1-05-232-a 13-09-2-08-122-c 13-09-2-09-178-b 13-09-2-13-164-a 13-09-2-13-165-a 13-09-2-13-169-b 13-09-2-13-170-c 13-09-3-17-150-d 13-09-3-17-161-c 13-09-3-18-203-b	Ocena oddziaływania zapisów pul na stanowiska chronionych gatunków roślin i grzybów - działanie minimalizujące <i>widłak goździsty, widłak jałowcowaty</i>	1. W trakcie realizacji planowanych odnowień zaleca się zachowanie mikrosiedlisk oraz ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków widłakowatych. 2. W trakcie realizacji planowanego zabiegu rębni zaleca się oznakowanie i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków widłakowatych. Fragmenty drzewostanu przewidziane do pozostawienia w formie biogrupy lokować w miejscach, gdzie znajdują się skupiska roślin chronionych. W celu ograniczenia uszkodzeń roślinności runa zaleca się nie prowadzenie szlaków technologicznych w obrębie stanowisk.	-

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych (obręb leśny, oddział, pododdział)	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
36	13-09-2-09-109-b 13-09-2-09-110-a 13-09-2-11-180-g 13-09-2-11-180-g 13-09-3-15-55-b 13-09-3-16-87-f 13-09-1-01-170-c 13-09-1-02-163-h 13-09-1-03-15-d 13-09-1-03-43-a 13-09-1-04-187-a 13-09-3-14-7-b 13-09-3-16-80-j 13-09-2-09-175-c 13-09-2-13-171-a 13-09-1-03-34-h 13-09-1-06-103-a 13-09-2-09-133-l 13-09-2-11-182-f 13-09-2-11-184-b 13-09-2-11-298-a 13-09-2-12-226-g 13-09-2-12-250-g 13-09-2-09-175-b 13-09-2-13-171-a 13-09-1-03-16-f 13-09-1-03-43-a 13-09-1-06-103-a 13-09-2-11-182-f 13-09-2-13-155-d 13-09-2-13-156-a 13-09-2-13-161-c 13-09-3-14-43-b 13-09-1-05-221-b 13-09-1-01-168-d 13-09-2-09-175-c	Ocena oddziaływania zapisów pul na stanowiska chronionych gatunków roślin i grzybów - działanie minimalizujące <i>bielistka siwa, brodawkowiec czysty, gajnik lśniący, widłoząb kędzierzawy, widłoząb miottowy, rokitnik pospolity</i>	W trakcie realizacji planowanego zabiegu rębni zaleca się oznakowanie i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków mszaków. Fragmenty drzewostanu przewidziane do pozostawienia w formie biogrupy lokować w miejscach, gdzie znajdują się skupiska chronionych gatunków mszaków. W celu ograniczenia uszkodzeń roślinności runa zaleca się nie prowadzenie szlaków technologicznych w obrębie stanowisk.	-

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych (obręb leśny, oddział, pododdział)	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
	13-09-2-13-171-a 13-09-3-16-87-f 13-09-3-16-87-h 13-09-3-16-97-c 13-09-4-19-167-i 13-09-1-01-170-c 13-09-1-01-27-f 13-09-1-01-96B-d 13-09-1-02-87-f 13-09-1-03-15-d 13-09-1-03-16-f 13-09-1-03-34-h 13-09-1-03-38-h 13-09-1-03-43-a 13-09-1-06-103-a 13-09-1-06-136-a 13-09-1-06-140-g 13-09-2-09-133-l 13-09-2-11-182-f 13-09-2-11-184-b 13-09-2-11-298-a 13-09-2-12-226-g 13-09-3-14-11-c 13-09-3-14-7-b 13-09-3-16-80-j 13-09-3-16-97-h 13-09-3-18-177-l 13-09-3-18-187-b 13-09-3-18-192-d 13-09-3-18-201-b 13-09-3-18-203-b 13-09-3-18-204-a 13-09-3-18-204-f 13-09-3-18-205-b 13-09-4-19-166-g 13-09-1-01-168-d			

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych (obręb leśny, oddział, pododdział)	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
	13-09-2-09-175-c 13-09-2-13-171-a 13-09-1-01-170-c 13-09-1-03-15-d 13-09-1-03-16-f 13-09-1-03-43-a 13-09-1-04-187-a 13-09-1-06-103-a 13-09-1-06-136-a 13-09-2-09-133-l 13-09-2-11-182-f 13-09-2-12-226-g 13-09-1-01-168-d 13-09-3-16-87-f 13-09-3-16-87-h 13-09-3-16-97-c 13-09-1-01-170-c 13-09-1-02-163-h 13-09-1-06-136-a 13-09-2-07-33-b 13-09-3-14-11-c 13-09-3-16-80-j 13-09-3-16-97-h 13-09-4-19-166-g			
37	13-09-1-02-84-a 13-09-1-02-84-b 13-09-1-03-58-f 13-09-1-03-58-g 13-09-1-03-59-m 13-09-1-03-59-n	Ocena oddziaływania zapisów pul na gatunki objęte ochroną strefową - działanie minimalizujące Strefa WPN.6442.9.2020.MK.1 z dnia 17 lipca 2020 r.	1. Planowane zabiegi gospodarcze należy wykonywać poza okresem ochronnym gatunku, w terminie od 1 września do 14 marca. 2. Podczas wykonywania zabiegów rębnych nie należy prowadzić dwóch zabiegów jednocześnie w jednym oddziale. Zachować odstęp prac zrębowych minimum 2-3 letni. 3. Nie należy zakładać gniazd odnowieniowych w pobliżu granicy strefy całorocznej. Planowane do pozostawienia biogrupy należy lokować w formie zwartego fragmentu starego drzewostanu od strony strefy całorocznej.	

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych (obręb leśny, oddział, pododdział)	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
38	13-09-4-21-68-k	Ocena oddziaływania zapisów pul na gatunki objęte ochroną strefową - działanie minimalizujące WPN.6442.34.2021.MK.1 z dnia 26 lipca 2022 r.	Planowane zabiegi gospodarcze należy wykonywać poza okresem ochronnym gatunku, w terminie od 1 września do 14 marca.	-
39	13-09-1-05-141-g 13-09-1-05-141-h 13-09-1-05-141-i 13-09-1-05-141-j 13-09-1-05-176-d 13-09-1-05-176-f 13-09-1-05-176-l 13-09-1-05-177-d 13-09-1-05-177-g	Ocena oddziaływania zapisów pul na gatunki objęte ochroną strefową - działanie minimalizujące WPN-6631/s/12/10/mk z dnia 16 lipca 2010 r.	1. Planowane zabiegi gospodarcze należy wykonywać poza okresem ochronnym gatunku, w terminie od 1 sierpnia do 31 grudnia. 2. Podczas wykonywania zabiegów rębnych nie należy prowadzić dwóch zabiegów jednocześnie w jednym oddziale. Zachować odstęp prac zrębowych minimum 2-3 letni. 3. Nie należy zakładać gniazd odnowieniowych w pobliżu granicy strefy całorocznej. Planowane do pozostawienia biogrupy należy lokować w formie zwartej fragmentu starego drzewostanu od strony strefy całorocznej.	-
40	13-09-3-17-171-b 13-09-3-17-171-c 13-09-3-17-171-d 13-09-3-17-172-g 13-09-3-17-172-h 13-09-3-17-178-c 13-09-3-17-178-f 13-09-3-17-179-d 13-09-3-17-179-h 13-09-3-18-173-c 13-09-3-18-173-d 13-09-3-18-180-a 13-09-3-18-180-b 13-09-3-18-181-a	Ocena oddziaływania zapisów pul na gatunki objęte ochroną strefową - działanie minimalizujące WPN-6631/s/13/10/mk z dnia 16 lipca 2010 r.	Planowane zabiegi gospodarcze należy wykonywać poza okresem ochronnym gatunku, w terminie od 1 sierpnia do 31 grudnia.	-

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych (obręb leśny, oddział, pododdział)	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
41	13-09-4-20-134-c 13-09-4-20-134-f 13-09-4-20-135-c 13-09-4-20-135-d 13-09-4-20-135-f 13-09-4-20-145-c	Ocena oddziaływania zapisów pul na gatunki objęte ochroną strefową - działanie minimalizujące WPN-6631/s/14/10/mk z dnia 16 lipca 2010 r.	Planowane zabiegi gospodarcze należy wykonywać poza okresem ochronnym gatunku, w terminie od 1 sierpnia do 31 grudnia.	-
42	13-09-4-21-71-b 13-09-4-21-71-c 13-09-4-21-71-g 13-09-4-21-76-b 13-09-4-21-76-c 13-09-4-21-76-j 13-09-4-21-77-a 13-09-4-21-77-d 13-09-4-21-77-f 13-09-4-21-77-g 13-09-4-21-77-h 13-09-4-21-77-i 13-09-4-21-77-j 13-09-4-21-77-n 13-09-4-21-78-f	Ocena oddziaływania zapisów pul na gatunki objęte ochroną strefową - działanie minimalizujące WPN.6442.3.2019.MK.2 z dnia 22 maja 2019 r.	1. Planowane zabiegi gospodarcze należy wykonywać poza okresem ochronnym gatunku, w terminie od 1 sierpnia do 31 grudnia. 2. Nie należy zakładać gniazd odnowieniowych w pobliżu granicy strefy całorocznej. Planowane do pozostawienia biogrupy należy lokować w formie zwartej fragmentu starego drzewostanu od strony strefy całorocznej.	-

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych (obręb leśny, oddział, pododdział)	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
43	13-09-1-01-22A-k 13-09-1-02-119-a 13-09-1-02-153-f 13-09-1-04-115-d 13-09-1-04-152-b 13-09-2-12-282-a 13-09-3-15-65-g 13-09-3-15-76-b 13-09-3-16-83-a 13-09-4-19-161-i 13-09-4-20-114-c 13-09-4-21-81-l 13-09-4-22-6-d	Ocena oddziaływania zapisów pul na stanowiska archeologiczne - działanie minimalizujące <i>Cmentarzysko ciałopalne, nr rej. 344/Arch z 1968-12-15; Kurhan, nr rej. 281/Arch z 1967-04-24; Cmentarzysko kurhanowe, nr rej. 269/Arch z 1967-04-08; Osada, nr rej. 343/Arch z 1968-04-05; Cmentarzysko kurhanowe, nr rej. 267/Arch z 1967-04-04; Huta, nr rej. 275/Arch z 1967-04-19; Cmentarzysko kurhanowe, nr rej. 254/Arch z 1966-12-05; Osada, nr rej. 347/Arch z 1968-04-05; Osada, nr rej. 346/Arch z 1968-09-27; Cmentarzysko kurhanowe, nr rej. 277/Arch z 1967-04-19; Cmentarzysko kurhanowe, nr rej. 276/Arch z 1967-04-19</i>	Zapisane w pul wskazania gospodarcze należy realizować w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków, z uwzględnieniem przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach).	-

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych (obręb leśny, oddział, pododdział)	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
44	<p>13-09-4-19-165-f 13-09-4-20-111-a 13-09-4-21-82-j 13-09-4-22-34-d 13-09-4-22-4-a 13-09-2-12-241-b 13-09-1-04-210-a 13-09-1-02-190-b 13-09-1-05-239-d 13-09-1-04-149-c 13-09-1-02-154-d 13-09-1-02-117-g 13-09-1-02-118-c 13-09-1-02-161-d 13-09-1-04-78-j 13-09-1-01-167-c 13-09-1-01-167-d 13-09-1-04-80-b 13-09-1-03-56-b 13-09-1-03-34-g 13-09-1-03-38-i 13-09-2-10-3-d 13-09-3-15-76-d 13-09-3-15-76-d 13-09-3-15-74B-k 13-09-3-15-63-l 13-09-3-15-63-a 13-09-3-15-58A-f 13-09-3-14-37-x</p>	<p>Ocena oddziaływania zapisów pul na stanowiska archeologiczne</p> <p>- działanie minimalizujące</p> <p><i>Stanowiska archeologiczne: AZP 79-33/16/2; AZP 79-31/48/1, AZP 79-31/57/4, AZP 79-31/58/5, AZP 79-31/24/23, AZP 79-31/35/13, AZP 78-29/26/1, AZP 78-30/3/2, AZP 79-30/2/6, AZP 75-31/8, AZP 76-31/6, AZP 76-31/7, AZP 76-31/8, AZP 76-31/9, AZP 76-31/10, AZP 76-31/11, AZP 79-31/5/1, AZP 79-31/20/2, AZP 77-33/16/9, AZP 77-33/31/2, AZP 74-32/8/8, AZP 74-33/7/5, AZP 74-32/7/7, AZP 74-32/4/1, AZP 75-32/8/2, AZP 74-32/10/2, AZP 74-32/12/3, AZP 73-32/28/7, AZP 73-32/29/4, AZP 75-30/36/13, AZP 75-30/1/111/2, AZP 75-30/112/3, AZP 75-30/113/4, AZP 75-30/115/6, AZP 75-30/122/6</i></p>	<p>Zapisane w pul wskazania gospodarcze należy realizować w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków, z uwzględnieniem przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach).</p>	-
45	<p>13-09-4-19-158-c 13-09-4-20-122-b 13-09-4-20-122-c</p>	<p>Ocena oddziaływania zapisów pul na obiekty zabytkowe</p> <p>- działanie minimalizujące</p> <p><i>Krzyż pokutny, nr rej. 569 z dn. 1990-07-9; Park pałacowy z reliktem fosy w Śliwicach, nr rej. 231/A/03/1-3 z 2003-12-30</i></p>	<p>Zapisane w pul wskazania gospodarcze należy realizować w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków, z uwzględnieniem przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach).</p>	-

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych (obręb leśny, oddział, pododdział)	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
46	13-09-3-15-53B-p 13-09-4-21-81-h 13-09-4-22-14-a 13-09-4-22-25-c 13-09-4-22-25-d 13-09-4-22-25-f 13-09-4-22-25-g	Ocena oddziaływania zapisów pul na obiekty zabytkowe - działanie minimalizujące <i>Park pałacowy, dawny zwierzyniec w Domaszczynie, Cmentarz poewangelicki, Strefa ochrony konserwatorskiej zadrzewień leśnych przy zespole dworskim</i>	Zapisane w pul wskazania gospodarcze należy realizować w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków, z uwzględnieniem przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach).	-
47	13-09-1-04-184-c 13-09-4-22-18-b 13-09-4-22-22-a	Ocena oddziaływania zapisów pul na obiekty zabytkowe - działanie minimalizujące <i>Pomnik poległych w I wojnie światowej, Krzyż pamięci króla Alberta I, Ruiny Zamku Myśliwskiego</i>	W trakcie realizacji planowanych prac zaleca się zachowanie bezpiecznego odstępów od obiektu kulturowego i niewykonywanie cięć w jego bezpośrednim otoczeniu.	-

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych (obręb leśny, oddział, pododdział)	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
48	Działanie ogólne – brak możliwości określenia dokładnej lokalizacji działania ochronnego	<p>Ocena oddziaływania zapisów PUL na gatunki związane z drzewostanami starszych klas wieku</p> <p>– działanie minimalizujące</p> <p><i>borowiec wielki, gacek brunatny, gacek szary, mopek, nocek Alkatoe / Brandta / wąsatek, nocek duży, nocek Natterera, orzesznica, grubodziób, jastrząb, kobuz, krogulec, myszołów, myszołów włochaty, trzmielojad, zniczek, bogatka, czarnogłówka, czubatka, dzięcioł białogrzbiety, dzięcioł białozyi, dzięcioł czarny, dzięcioł duży, dzięcioł średni, dzięcioł zielonosiwy, dzięciołek, kowalik, krętogłów, modraszka, muchołówka białozyja, muchołówka mała, muchołówka szara, muchołówka żałobna, paszkoł, pełzacz leśny, pełzacz ogrodowy, pleszka, puszczyk, sikora uboga, siniak, sójka, szpak, kozioróg dębosz, pachnica dębowa, kwietnica okazała, tęgosz rdzawy</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. W ramach wykonywania szacunków brakarskich dokonanie przeglądów powierzchni pod kątem występowania dużych gniazd w koronach drzew (o średnicy powyżej 25 cm), po czym w sytuacji ich potwierdzenia chronić je przed zniszczeniem w czasie realizowanych prac leśnych. 2. Poinformowanie osób nadzorujących prace leśne o obowiązku ochrony dużych gniazd w koronach drzew (o średnicy powyżej 25 cm) i obowiązku zgłaszania Służbie Leśnej stwierdzonych nowych dużych gniazd. 3. W okresie lęgowym ptaków nie wycinać drzew, na których zostały zidentyfikowane zasiedlone gniazda. 4. W trakcie realizacji zabiegów rębnych na powierzchniach leśnych pozostawiać naturalne elementy ekosystemów leśnych (tj. wykroty, leżanina, drzewa zamierające, martwe stojące drzewa, drzewa dziuplaste, gatunki drzew i krzewów lekko nasiennych i owocodajnych, np. jarzębina, iwa, osika), jeżeli nie koliduje to z zasadą powszechnej ochrony lasu oraz ich usuwanie nie zagraża gatunkom i siedliskom będącym przedmiotem ustanowienia form ochrony przyrody. Fragmenty drzewostanu przeznaczone do naturalnego rozpadu lokalizować w miejscach występowania drzew dziuplastych. 5. W trakcie realizacji zabiegów gospodarczych chronić fragmenty śródleśnych torfowisk, mokradeł, zbiorników wodnych, cieków, bagien, trzęsawisk, mszarów, torfowisk, źródlisk, młak. 6. Pozostawiać na powierzchni leśnej do naturalnego rozpadu okazałe drzewa z widocznymi wypróchnieniami, które mogą być siedliskiem saproksylicznych chrząszczy. 7. Na powierzchniach leśnych, w obrębie których stwierdzono obecność saproksylicznych chrząszczy należy zachowywać rodzime dęby, równocześnie eliminując gatunki obce ekologicznie i zwiększające ocienienie drzewostanu. 8. W drzewostanach bukowych oraz mieszanych nie usuwać podszytu w trakcie prac leśnych z uwagi na możliwość bytowania pilchowatych. 	

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych (obręb leśny, oddział, pododdział)	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
49	Działanie ogólne – brak możliwości określenia dokładnej lokalizacji działania ochronnego	<p>Ocena oddziaływania zapisów PUL na gatunki związane z drzewostanami w bezpośrednim sąsiedztwie wód płynących, otwartych powierzchni mokradel, torfowisk i bagien, zarośli lub czasowo odsłoniętymi powierzchniami leśnymi (uprawy, zręby)</p> <p>– działanie minimalizujące</p> <p><i>karlik drobny, karlik malutki, karlik średni / większy / malutki / drobnymroczek posrebrzany, nocek rudy, bóbr europejski, rzesorek rzeczek, wydra, białorzotka, lelek, lerka, świergotek polny, batalion, bekasik, gągoł, łączak, samotnik, zielonka, zimorodek, żuraw, czerwończyk fioletek, czerwończyk nieparek, przeplatka aurinia, przeplatka maturalna, trzepla zielona</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kształtowanie wokół zbiorników i wzdłuż naturalnych cieków istniejącego pasa ekotonu zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami prawa oraz przepisami wewnętrznymi PGL LP z uwzględnieniem pełnionych przez drzewostan funkcji. 2. Na brzegach zbiorników wodnych i cieków, w odległości 10 metrów od linii brzegowej, należy pozostawiać: zwalone pnie drzew, podszyt, duże kamienie w celu ułatwienia zwierzętom dostępu do wody oraz umożliwienie migracji. 3. Nie prowadzić zrywki korytami potoków i mniejszych cieków obecnych na powierzchniach leśnych. 4. Wzdłuż potoków ograniczać cięcia w obrębie nadbrzeżnych zadrzewień do miejsc, gdzie jest to faktycznie niezbędne i podyktowane względami bezpieczeństwa. 5. W trakcie prowadzenia prac w uprawach i na zrębach chronić miejsca lęgowe gatunków ptaków związanych z tymi siedliskami. 6. W trakcie zabiegów chronić podmokłe i zabagnione fragmenty drzewostanów, nie prowadzić w ich obrębie szlaków technologicznych, formować w tych miejscach biogrupy i lokować fragmenty drzewostanu pozostawiane do naturalnego rozpadu. 7. Pozostawianie powierzchni nie podlegających zagospodarowaniu, takich jak skarpy, miedze, przydroża, ekotony las – pole, oraz dopuszczeniu, by w wyniku naturalnej sukcesji kształtowały się na nich zarośla z udziałem jesionu, kaliny koralowej, derenia świdy (przeplatka maturalna). 	-
50	Działanie ogólne – brak możliwości określenia dokładnej lokalizacji działania ochronnego	<p>Ocena oddziaływania zapisów PUL na gatunki związane z drzewostanami wymagające ochrony w postaci ustalenia stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania</p> <p>– działanie minimalizujące</p> <p><i>bielik, bocian czarny, gadożer, kania</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. W przypadku odnalezienia nieznanego dotąd miejsca gniazdowania gatunków: bielik, bocian czarny, gadożer, rybołów, sokół wędrowny w okresie lęgowym oraz zależności od terminu ochrony okresowej danego gatunku (1.01-31.07/15.03-31.08/01.03-30.09/1.03-31.08) zaleca się wycofanie się z realizacji zadań gospodarczych w bezpośrednim sąsiedztwie gniazda: w okresie lęgowym - obszar w promieniu do 500 m od gniazda, 	-

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych (obręb leśny, oddział, pododdział)	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
		czarna, kania ruda, orlik krzykliwy, rybołów, sokół wędrowny, włośchatka, żółw błotny, wilk	<p>poza okresem lęgowym - obszar w promieniu do 200 m od gniazda. Wskazania te winny obowiązywać do czasu ewentualnego ustanowienia strefy.</p> <p>2. W przypadku odnalezienia nieznanego dotąd miejsca gniazdowania gatunków: kania czarna, kania ruda orlik krzykliwy w okresie lęgowym oraz zależności od terminu ochrony okresowej danego gatunku (1.03-31.08) zaleca się wycofanie się z realizacji zadań gospodarczych w bezpośrednim sąsiedztwie gniazda: w okresie lęgowym - obszar w promieniu do 500 m od gniazda, poza okresem lęgowym - obszar w promieniu do 100 m od gniazda. Wskazania te winny obowiązywać do czasu ewentualnego ustanowienia strefy.</p> <p>3. W przypadku odnalezienia nieznanego dotąd miejsca gniazdowania włośchatki zaleca się wycofanie się z realizacji zadań gospodarczych w bezpośrednim sąsiedztwie gniazda (obszar w promieniu do 50 m od dziupli) i wykonywanie zadań gospodarczych w dalszej odległości. Wskazania te winny obowiązywać do czasu ewentualnego ustanowienia strefy.</p> <p>4. W przypadku odnalezienia nieznanego dotąd miejsca rozrodu i regularnego przebywania żółwia błotnego oraz w zależności od terminu ochrony okresowej (15.03–31.10) zaleca się wycofanie się z realizacji zadań gospodarczych w bezpośrednim sąsiedztwie stanowiska: w okresie lęgowym - obszar w promieniu do 500 m od gniazda, poza okresem lęgowym - obszar w promieniu do 200 m od gniazda. Wskazania te winny obowiązywać do czasu ewentualnego ustanowienia strefy.</p> <p>5. W przypadku odnalezienia nieznanego dotąd miejsca rozrodu wilka zaleca się wycofanie się z realizacji zadań gospodarczych, które wiązałyby się z płoszeniem zwierząt lub zniszczeniem siedliska, będącego obszarem ich rozrodu i wychowu młodych, w bezpośrednim sąsiedztwie miejsca rozrodu (obszar do 500 m) i wykonywanie zadań gospodarczych w dalszej odległości poza okresem ochronnym określonym dla okresowej strefy ochrony tego gatunku. Wskazania te winny obowiązywać do</p>	

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych (obręb leśny, oddział, pododdział)	Ogólna charakterystyka wymagań ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
			<p>czasu ewentualnego ustanowienia strefy.</p> <p>6. W przypadku stwierdzenia miejsc rozrodu i gniazdowania gatunków wymagających ochrony w postaci ustalenia stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania, należy przekazać te informacje do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu.</p>	

Załącznik 6. Lokalizacja stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania gatunków zwierząt na gruntach Nadleśnictwa Oleśnica Śląska – dane wrażliwe

Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska funkcjonuje 6 ustanowionych stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania chronionych gatunków zwierząt:

A030 Bocian czarny *Ciconia nigra*

- 1) Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu WPN.6442.9.2020.MK.1 z dnia 17 lipca 2020 r.
- 2) Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu WPN.6442.34.2021.MK.1 z dnia 26 lipca 2022 r.

A075 Bielik *Haliaeetus albicilla*

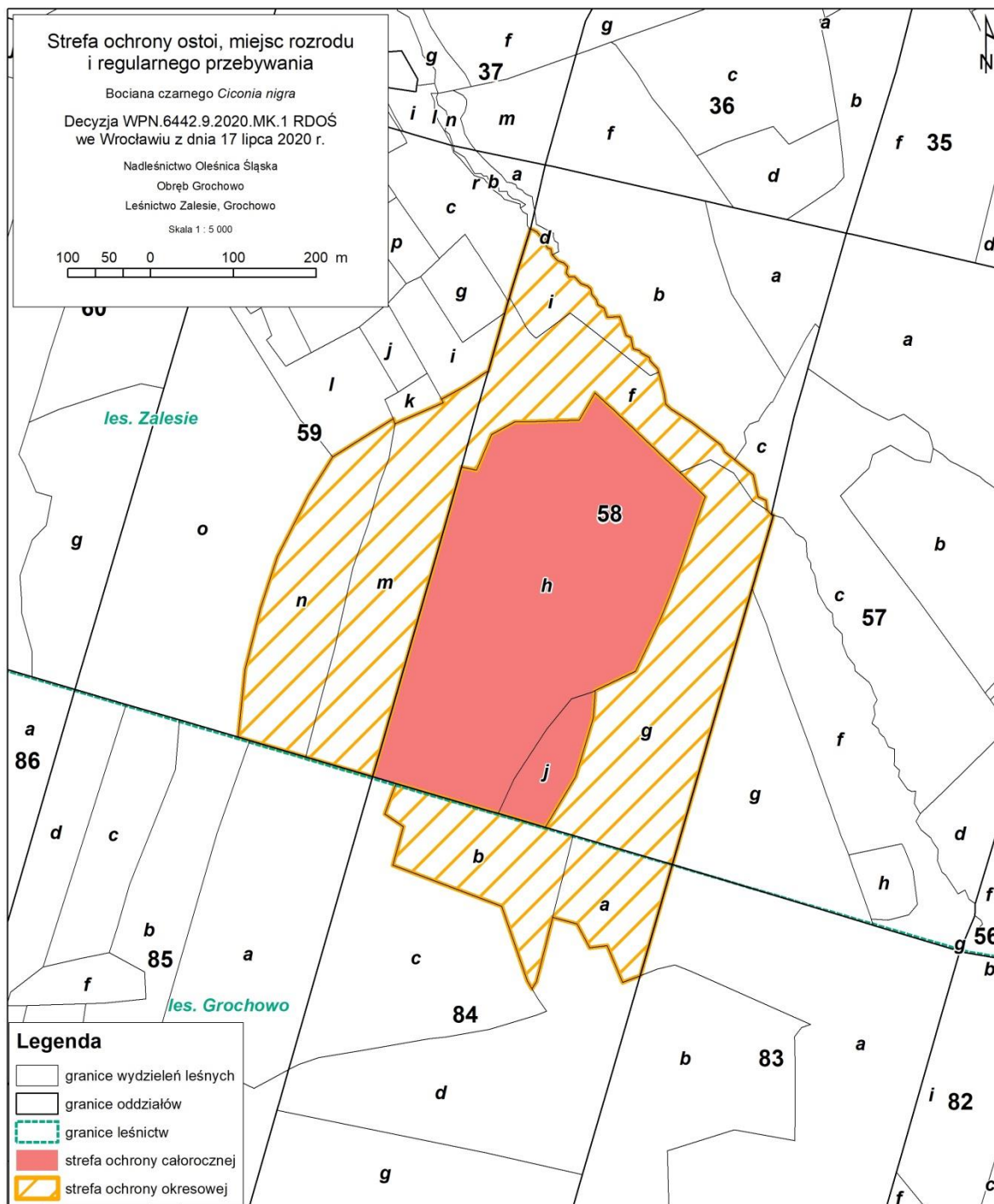
- 3) Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu WPN-6631/s/12/10/mk z dnia 16 lipca 2010 r.
- 4) Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu WPN-6631/s/13/10/mk z dnia 16 lipca 2010 r.
- 5) Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu WPN-6631/s/14/10/mk z dnia 16 lipca 2010 r.
- 6) Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu WPN.6442.3.2019.MK.2 z dnia 22 maja 2019 r.

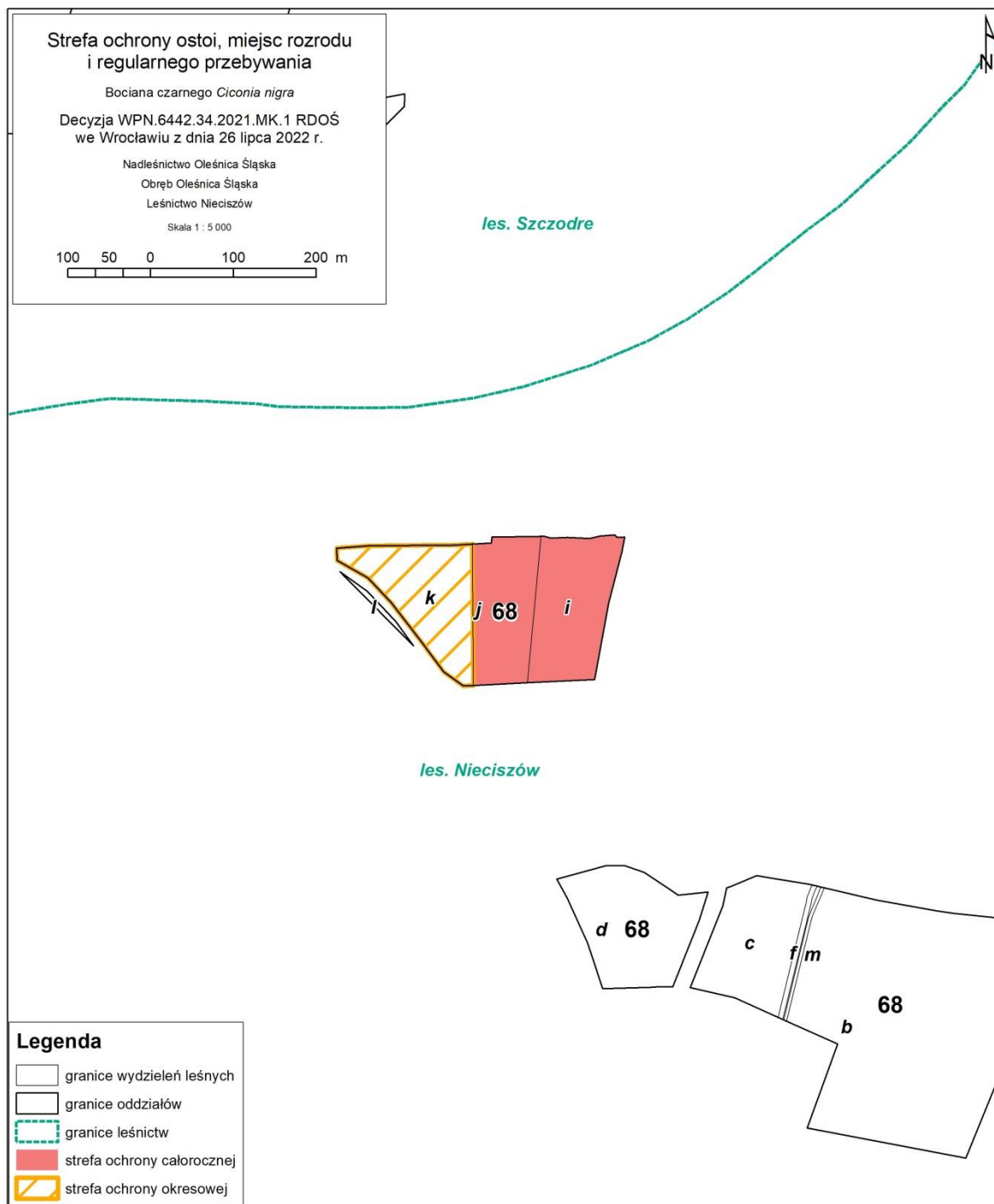
Uwaga! Lokalizacja stref ochrony jest informacją wrażliwą i nie powinna podlegać upublicznieniu. Zestawienie wydziełów w strefach ochrony przedstawia poniższa tabela.

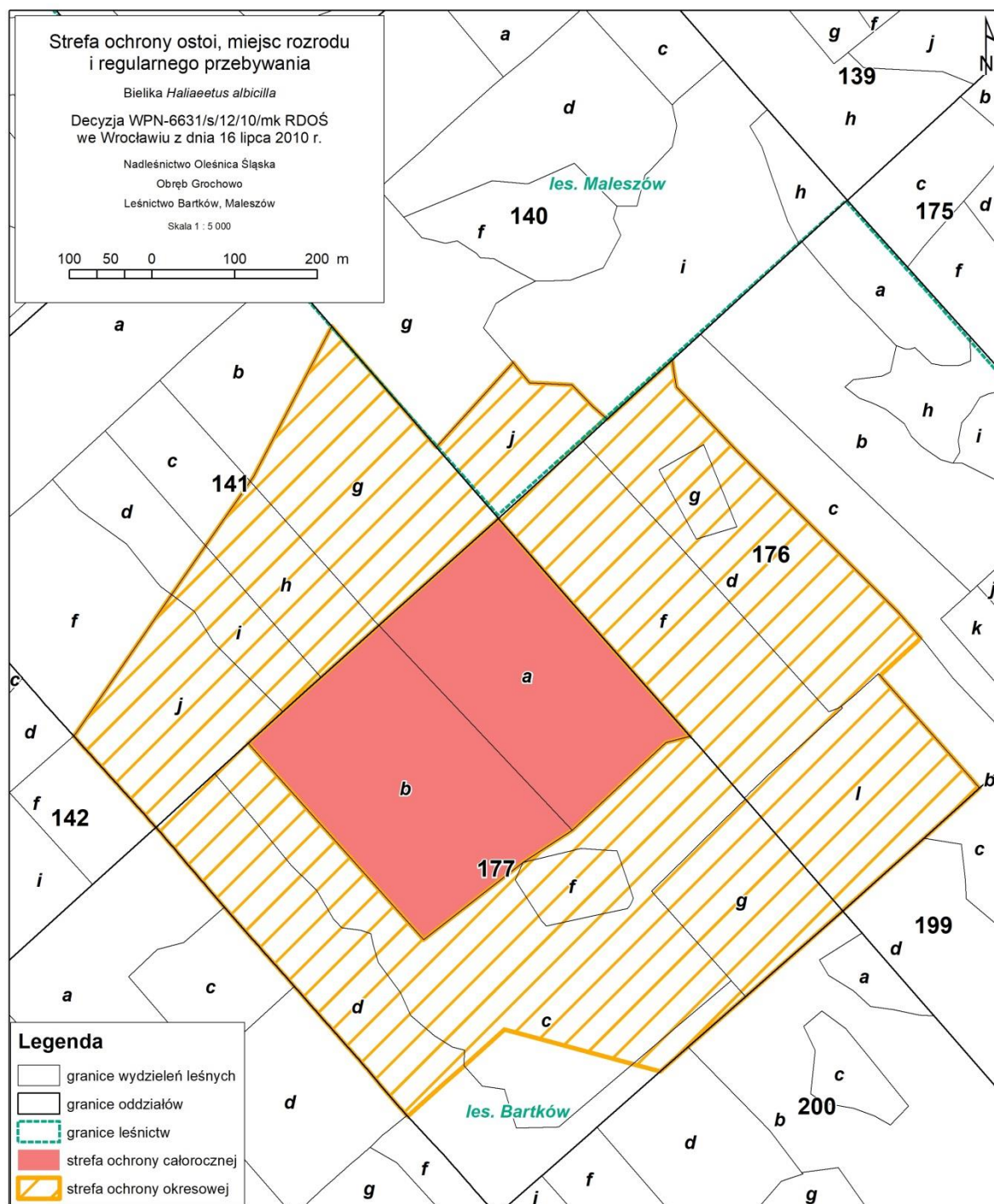
Lokalizacja stref ochrony na gruntach Nadleśnictwa Oleśnica Śląska – dane wrażliwe

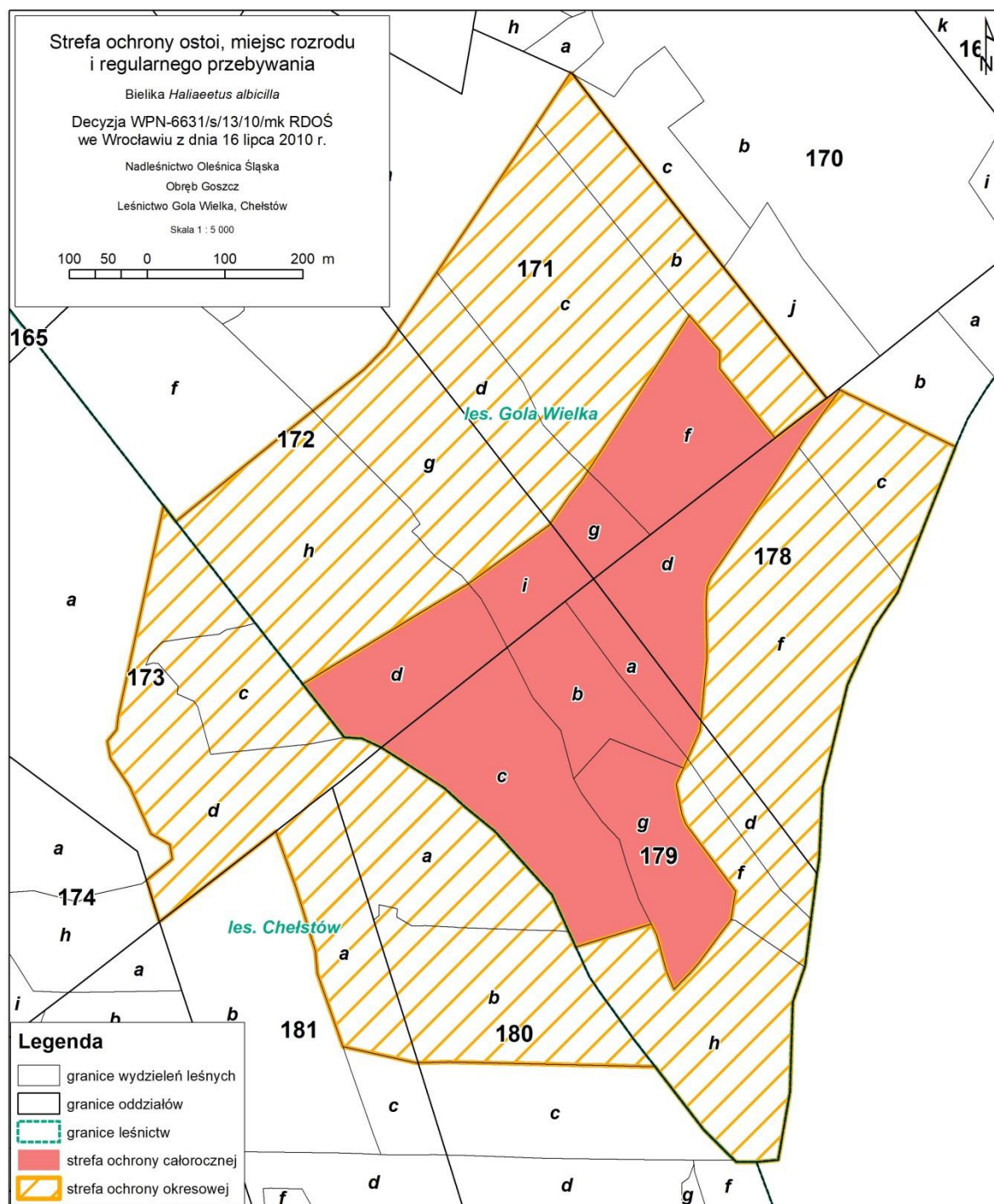
Lp.	Gatunek Nr aktu powołującego	Obręb, leśnictwo, oddział	Powierzchnia [ha] Ochrona całoroczna / ochrona okresowa	Powierzchnia strefy [ha]
1	Bocian czarny <i>Ciconia nigra</i> Dec. RDOŚ we Wrocławiu WPN.6442.9.2020.MK.1 z dnia 17 lipca 2020 r.	Grochowo, Zalesie 58 h, j	12,17	32,09
		Grochowo, Grochowo 84 a, b Grochowo, Zalesie 58 f, g, i, 59 m, n	19,92	
2	Bocian czarny <i>Ciconia nigra</i> Dec. RDOŚ we Wrocławiu WPN.6442.34.2021.MK.1 z dnia 26 lipca 2022 r.	Oleśnica Śląska, Nieciszów 68 i, j	2,76	4,32
		Oleśnica Śląska, Nieciszów 68 k	1,56	

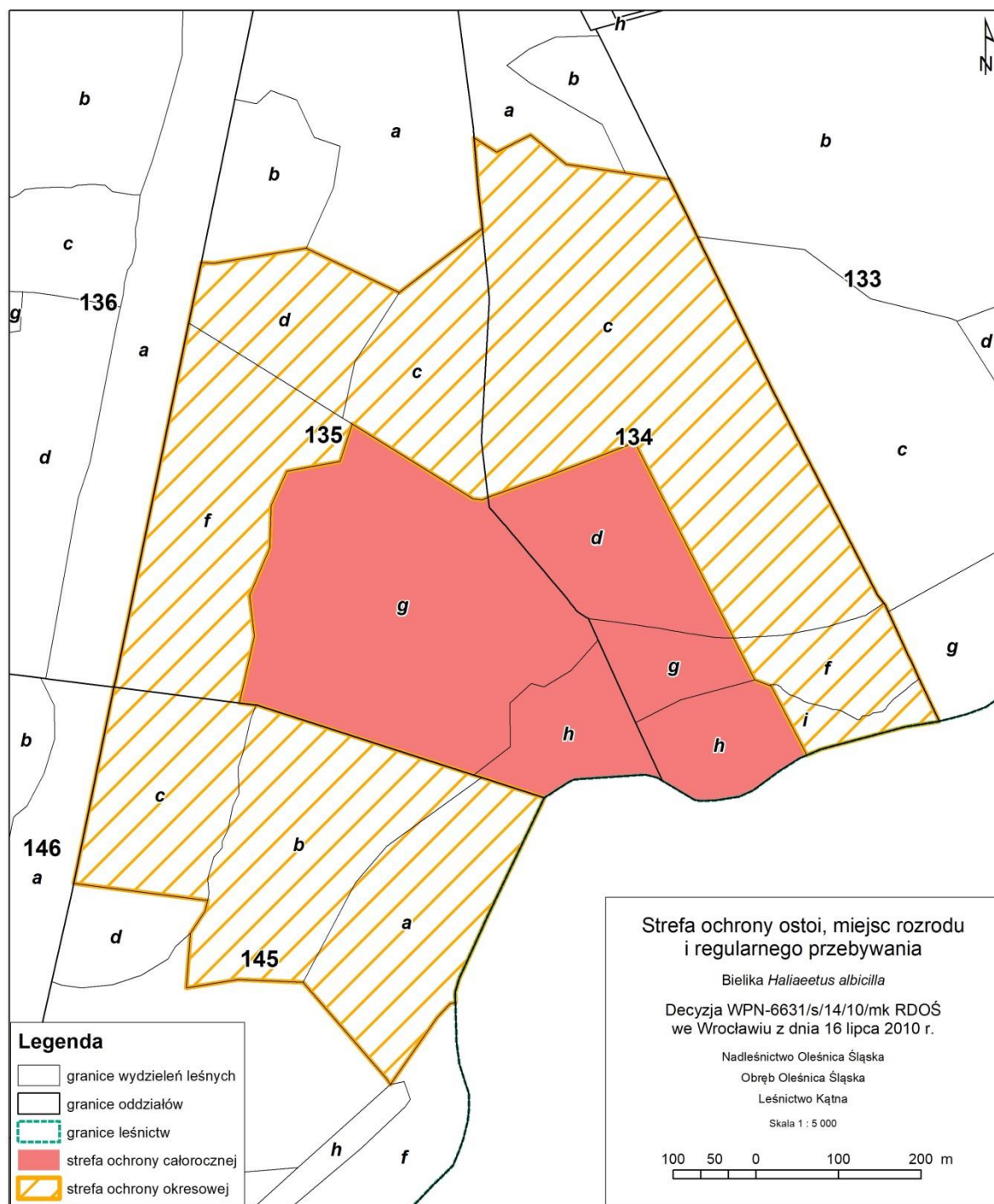
Lp.	Gatunek Nr aktu powołującego	Obręb, leśnictwo, oddział	Powierzchnia [ha] Ochrona całoroczna / ochrona okresowa	Powierzchnia strefy [ha]
3	Bielik <i>Haliaeetus albicilla</i> Dec. RDOŚ we Wrocławiu WPN-6631/s/12/10/mk z dnia 16 lipca 2010 r.	Grochowo, Bartków 177 a, b	12,87	66,30
		Grochowo, Bartków 141 g, h, i, j, 176 d, f, g, l, 177 c, d, f, g Grochowo, Maleszów 140 j	53,43	
4	Bielik <i>Haliaeetus albicilla</i> Dec. RDOŚ we Wrocławiu WPN-6631/s/13/10/mk z dnia 16 lipca 2010 r.	Goszcz, Gola Wielka 171 f, g, 172 d, i, 178 d, 179 a, b, c, g	21,87	82,69
		Goszcz, Gola Wielka 171 b, c, d, 172 g, h, 178 c, f, 179 d, f, h Goszcz, Chelstów 173 c, d, 180 a, b, 181 a	60,82	
5	Bielik <i>Haliaeetus albicilla</i> Dec. RDOŚ we Wrocławiu WPN-6631/s/14/10/mk z dnia 16 lipca 2010 r.	Oleśnica Śląska, Kątna 134 d, g, h, 135 g, h	19,89	64,96
		Oleśnica Śląska, Kątna 134 c, f, i, 135 c, d, f, 145 a, b, c	45,07	
6	Bielik <i>Haliaeetus albicilla</i> Dec. RDOŚ we Wrocławiu WPN.6442.3.2019.MK.2 z dnia 22 maja 2019 r.	Oleśnica Śląska, Nieciszów 77 b, c, m	7,27	39,65
		Oleśnica Śląska, Nieciszów 71 b, c, g, 74 d, 76 b, c, h, j, 77 a, d, f, g, h, i, j, n, 78 f	32,38	

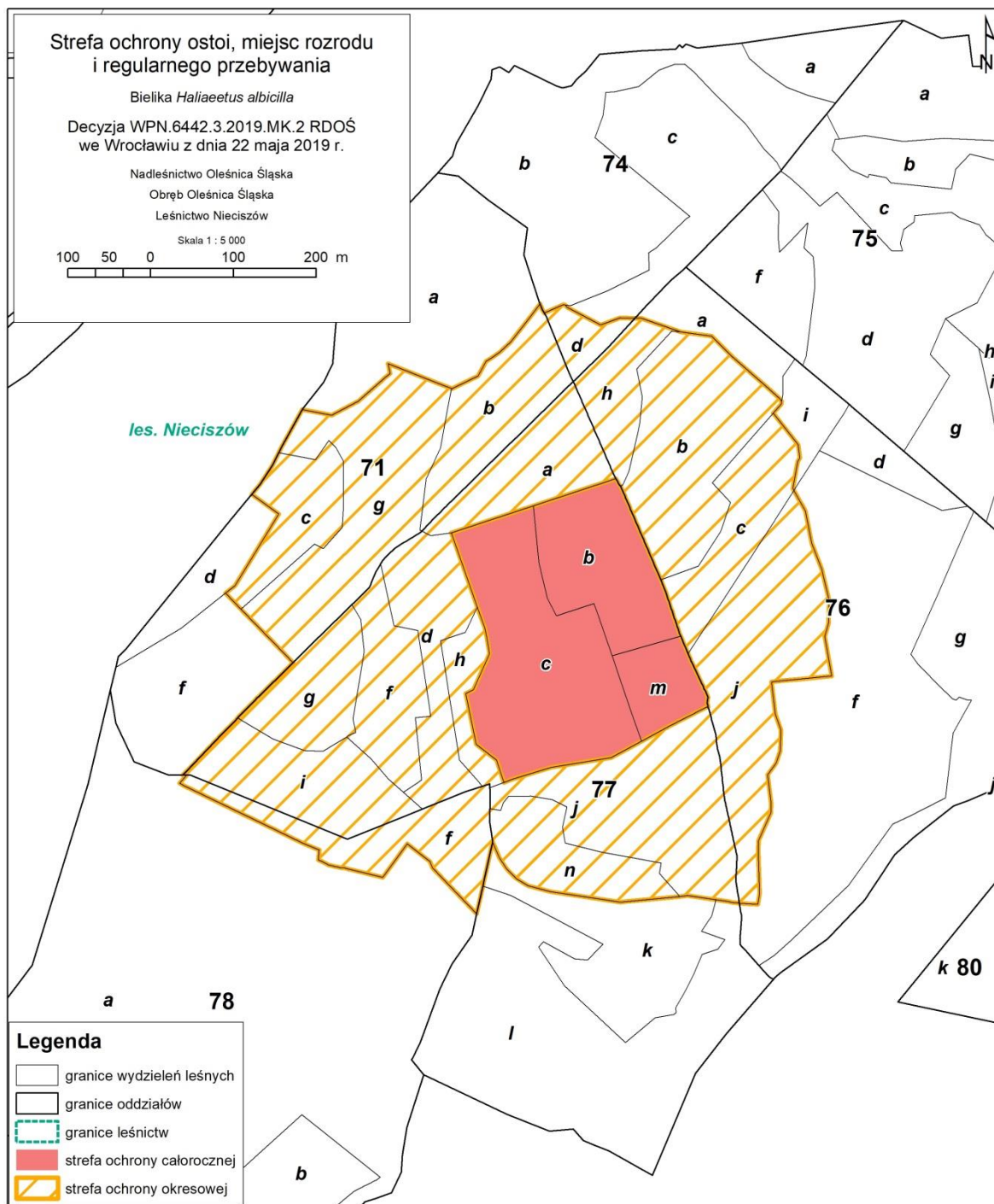

Załącznik 7. Wykaz obiektów archeologicznych zlokalizowanych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska – dane wrażliwe

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Nr rejestru / ewidencji zabytków	Opis obiektu (wg danych NID, WUOZ, GEZ)	Zapisy mpzp / studium uikzp
		obręb leśny, leśnictwo, oddz.	gmina, obręb ewid., działka			
Stanowiska archeologiczne wpisane do rejestru zabytków (dane NID)						
1	Cmentarzysko ciałopalne AZP 79-33/13/3 Zawidowice, st. 3	Oleśnica Śl. Zbytowa 161 i	Bierutów Kijowice 270	344/Arch z 1968-12-15	cmentarzysko ciałopalne, epoka żelaza	<u>MPZP obrębu wsi Kijowice. Uchwała Nr XXVIII/256/12 Rady Miejskiej w Bierutowie z dnia 11 grudnia 2012 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z 8 kwietnia 2013 r. poz. 2364):</u> W obrębie udokumentowanych stanowisk archeologicznych roboty ziemne i zmiana charakteru dotychczasowej działalności na terenie wymagają przeprowadzenia badań archeologicznych zgodnie z przepisami odrębnymi.
2	Grodzisko AZP 77-30/54/13 Szczodre, st. 13 strefa „W” ścisłej ochrony archeologicznej	Oleśnica Śl. Szczodre 2 d-g strefa W ścisłej ochrony archeologicznej: 1 a-b, n, 2 c-g, i	Długołęka Szczodre 380/2	40/Arch z 1964-09-07	grodzisko, średniowiecze	<u>MPZP dla obrębu wsi Szczodre. Uchwała Nr XXXI/539/2005 Rady Gminy Długołęka z dnia 24 lutego 2005 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno z 2005 r. nr 57 poz. 1240):</u> W strefie „W” ścisłej ochrony archeologicznej zakazana jest wszelka działalność budowlana i inwestycyjna niezwiązana z rewaloryzacją tego terenu; dopuszcza się jedynie prowadzenie prac porządkowych oraz konserwacji zachowanych fragmentów zabytkowych w celu ich ekspozycji w terenie; wprowadzanie nasadzeń drzew dopuszczalne wyłącznie po uzgodnieniu z Inspekcją zabytków archeologicznych właściwego oddziału służby ochrony zabytków; wszelkie działania winny być uzgodnione z Dolnośląskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.
3	Kurhan AZP 78-30/8/7 Szczodre, st. 7 strefa „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej / strefa „W” ścisłej ochrony archeologicznej	Oleśnica Śl. Szczodre 6 d strefa A ścisłej ochrony konserwatorskiej / W ścisłej ochrony archeologicznej: 6 d-f	Długołęka Szczodre 383/6	281/Arch z 1967-04-24	kurhan, epoka brązu	<u>MPZP dla obrębu wsi Szczodre. Uchwała Nr XXXI/539/2005 Rady Gminy Długołęka z dnia 24 lutego 2005 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno z 2005 r. nr 57 poz. 1240):</u> W strefie „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej wszelkie zamierzenia inwestycyjne w granicach strefy oraz w bezpośrednim jej sąsiedztwie wymagają uzgodnienia z Dolnośląskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. W strefie „W” ścisłej ochrony archeologicznej zakazana jest wszelka działalność budowlana i inwestycyjna niezwiązana z

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Nr rejestru / ewidencji zabytków	Opis obiektu (wg danych NID, WUOZ, GEZ)	Zapisy mpzp / studium uikzp
		obręb leśny, leśnictwo, oddz.	gmina, obręb ewid., działka			
4	Cmentarzisko kurhanowe AZP 79-31/40/1 Oleśniczka, st. 1 strefa „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej / strefa „W” ścisłej ochrony archeologicznej	Oleśnica Śl. Kątna 114 c strefa A ścisłej ochrony konserwatorskiej / W ścisłej ochrony archeologicznej: 114 c, i	Długotłęka Oleśniczka 382/1	269/Arch z 1967-04-08	cmentarzisko kurhanowe, epoka brązu	rewaloryzacją tego terenu; dopuszcza się jedynie prowadzenie prac porządkowych oraz konserwacji zachowanych fragmentów zabytkowych w celu ich ekspozycji w terenie; wprowadzanie nasadzeń drzew dopuszczalne wyłącznie po uzgodnieniu z Inspekcją zabytków archeologicznych właściwego oddziału służby ochrony zabytków; wszelkie działania winny być uzgodnione z Dolnośląskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.
5	Osada AZP 79-31/2/24 Bystre, st. 24 strefa „W” ścisłej ochrony archeologicznej	Oleśnica Śl. Nieciszków 81 I	Oleśnica Bystre 429	343/Arch z 1968-04-05	osada, epoka żelaza	<u>MPZP dla obrębu Bystre. Uchwała Nr XX/133/12 Rady Gminy Oleśnica z dnia 31 maja 2012 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z dnia 30 sierpnia 2012 r. poz. 3025):</u> Określa się strefę „W” ochrony archeologicznej ustanowioną dla rejestrowego stanowiska archeologicznego wraz z dawnym zespołem osadniczym, dla którego określa się następujące wymogi:
6	Grodzisko AZP 79-31/1/6 Bystre, st. 6 strefa „W” ścisłej ochrony archeologicznej	Oleśnica Śl. Nieciszków 81 bx Strefa „W” ścisłej ochrony archeologicznej: Oleśnica Śl. Nieciszków 81 ax, bx, cx	Oleśnica Bystre 425	26/Ar z 1958-01-13; 94/Arch z 1965-02-03	grodzisko, epoka żelaza	1) wprowadza się zakaz zabudowy w celu właściwego wyeksponowania obiektu, 2) określa się priorytet wymogów konserwatorskich oraz zakaz działań inwestycyjnych nie związanych z rewaloryzacją zabytkowego terenu, 3) dla obiektu dopuszcza się jedynie prowadzenie prac porządkowych, konserwacją zachowanych elementów zabytkowych celem ich ekspozycji lub zabezpieczenie przed zniszczeniem.

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Nr rejestru / ewidencji zabytków	Opis obiektu (wg danych NID, WUOZ, GEZ)	Zapisy mpzp / studium uikzp
		obręb leśny, leśnictwo, oddz.	gmina, obręb ewid., działka			
7	Cmentarzysko kurhanowe AZP 77-34/1/1 Osada Leśna, st. 1 strefa „W” ścisłej ochrony archeologicznej	Twardogóra Ligota Polska 281 b, f; 282 a Strefa „W” ścisłej ochrony archeologicznej: 281 b, c, f, g; 282 a	Oleśnica Osada Leśna 387, 390	267/Arch z 1967-04-04	cmentarzysko kurhanowe, średniowiecze	<u>MPZP dla obrębu Osada Leśna, gmina Oleśnica. Uchwała Nr XII/64/15 Rady Gminy Oleśnica z dnia 24 września 2015 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z dnia 9 października 2015 r. poz. 4145):</u> Określa się strefę „W” ochrony archeologicznej, dla stanowisk archeologicznych o zachowanej formie krajobrazowej, wprowadza się priorytet wymogów wynikających z przepisów odrębnych oraz zakaz działań inwestycyjnych nie związanych bezpośrednio z rewaloryzacją zabytkowego terenu. Wobec obiektu dopuszcza się jedynie prowadzenie prac porządkowych, konserwację zachowanych elementów zabytkowych celem ich ekspozycji w terenie lub zabezpieczenia przed zniszczeniem oraz naukowe badania archeologiczne. Dla dopuszczalnych prac ingerujących w poziom gruntu obowiązuje wymóg przeprowadzenia badań archeologicznych, zgodnie z przepisami odrębnymi.
8	Huta AZP 74-30/36/3 Blizocin, st. 3	Grochowo Budczyce 22A k	Trzebnica Blizocin 191	275/Arch z 1967-04-19	Huta, miejsce produkcji, średniowiecze	<u>Studium uikzp gminy Trzebnica. Uchwała Nr XXXIX/403/22 Rady Miejskiej w Trzebnicy z dnia 30 czerwca 2022 r.:</u> W odniesieniu do stanowisk archeologicznych na terenie objętym studium obowiązują następujące wymogi konserwatorskie: - w obrębie chronionych stanowisk archeologicznych oraz w ich bezpośrednim sąsiedztwie wszelkie zamierzenia inwestycyjne wymagają przeprowadzenia ratowniczych badań archeologicznych; - należy wyłączyć spod zalesienia obszary stanowisk archeologicznych.

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Nr rejestru / ewidencji zabytków	Opis obiektu (wg danych NID, WUOZ, GEZ)	Zapisy mpzp / studium uikzp
		obręb leśny, leśnictwo, oddz.	gmina, obręb ewid., działka			
9	Cmentarzisko kurhanowe AZP 74-33/10/2 Goszcz, st. 2 strefa „W” ściślejszej ochrony archeologicznej	Goszcz Twardogóra 83 a	Twardogóra Goszcz 674	254/Arch z 1966-12-05	cmentarzisko kurhanowe, epoka brązu	<p><u>Studium uikzp gminy Twardogóra. Uchwała Nr XXXVI.293.2021 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 28 kwietnia 2021 r.:</u> Strefą „W” ochrony reliktyw archeologicznych objęto cmentarzysko kurhanowe w południowo zachodniej części wsi, na południe od parku. Teren ten musi być wyłączony z działalności inwestycyjnej. Również wszelkie zabiegi pielęgnacyjne oraz związane z restauracją parku na obszarze cmentarzyska winny być uzgadniane z właściwym wojewódzkim konserwatorem zabytków i prowadzone pod nadzorem archeologicznym, po uprzednim uzyskaniu zezwolenia konserwatorskiego na prowadzenie tych prac.</p> <p><u>MPZP dla terenów rolnych i leśnych na obszarze miasta i gminy Twardogóra. Uchwała Nr XXXV/394/2018 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 22 lutego 2018 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z dnia 6 marca 2018 r. poz. 1115):</u> wyznacza się granicę strefy "W" ochrony archeologicznej w której dopuszcza się jedynie prowadzenie prac porządkowych, konserwację zachowanych reliktyw zabytkowych celem ekspozycji w terenie i zabezpieczenia przed zniszczeniem.</p>
10	Osada AZP 74-32/11/4 Twardogóra, st. 4 strefa „OW” obserwacji archeologicznej	Goszcz Goszcz 76 b	Twardogóra Moszyce 284	347/Arch z 1968-04-05	osada, epoka kamienia	<p><u>MPZP dla terenów rolnych i leśnych na obszarze miasta i gminy Twardogóra. Uchwała Nr XXXV/394/2018 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 22 lutego 2018 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z dnia 6 marca 2018 r. poz. 1115):</u> Obowiązuje ochrona udokumentowanych stanowisk archeologicznych, znajdujących się w ewidencji zabytków, oznaczonych na rysunku planu. Dla inwestycji związanych z pracami ziemnymi wymagane jest przeprowadzenie badań archeologicznych, zgodnie z przepisami odrębnymi.</p>
11	Osada AZP 74-32/9/1 Goszcz, st. 1 strefa „OW” obserwacji archeologicznej	Goszcz Goszcz 65 f	Twardogóra Olszówka 319	346/Arch z 1968-09-27	obozowisko z okresu mezolitu; osada ? z okresu neolitu; osada ? z epoki pradziejowej	<p><u>MPZP dla terenów rolnych i leśnych na obszarze miasta i gminy Twardogóra. Uchwała Nr XXXV/394/2018 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 22 lutego 2018 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z dnia 6 marca 2018 r. poz. 1115):</u> Obowiązuje ochrona udokumentowanych stanowisk archeologicznych, znajdujących się w ewidencji zabytków, oznaczonych na rysunku planu. Dla inwestycji związanych z pracami ziemnymi wymagane jest przeprowadzenie badań archeologicznych, zgodnie z przepisami odrębnymi.</p>

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Nr rejestru / ewidencji zabytków	Opis obiektu (wg danych NID, WUOZ, GEZ)	Zapisy mpzp / studium uikzp
		obręb leśny, leśnictwo, oddz.	gmina, obręb ewid., działka			
12	Cmentarzisko kurhanowe AZP 75-30/110/1 Niedary, st. 1 strefa „W” ścisłej ochrony archeologicznej	Grochowo Grochowo 118 f, h, 119 a	Zawonia Grochowa 54/118	277/Arch z 1967-04-19	cmentarzisko kurhanowe z epoki brązu	<u>Studium uikzp gminy Zawonia. Uchwała Nr XXXI/199/2021 Rady Gminy Zawonia z dnia 23 września 2021 r.:</u> W obrębie stanowisk archeologicznych o zachowanej formie krajobrazowej wprowadza się priorytet wymogów konserwatorskich oraz zakaz działań inwestycyjnych niezwiązanych bezpośrednio z konserwacją i rewaloryzacją zabytkowego terenu - dopuszcza się jedynie prowadzenie prac porządkowych, konserwację zachowanych elementów zabytkowych celem ich ekspozycji w terenie lub zabezpieczenia przed zniszczeniem oraz naukowe badania - w tym archeologiczne.
13	Cmentarzisko kurhanowe AZP 75-30/123/7 Niedary, st. 7 strefa „W” ścisłej ochrony archeologicznej	Grochowo Grochowo 153 f	Zawonia Niedary 119/153	276/Arch z 1967-04-19	cmentarzisko kurhanowe kultury przedłużyckiej z II okresu epoki brązu	<u>MPZP wsi Niedary, gmina Zawonia. Uchwała Nr IV/40/2007 Rady Gminy Zawonia z dnia 26 lutego 2007 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z 2007 r. Nr 96 poz. 1164):</u> Wyznacza się strefę „W” ścisłej ochrony archeologicznej obejmującej stanowisko archeologiczne, w granicach której ustala się zakaz prowadzenia wszelkiej działalności inwestycyjnej.
Pozostałe stanowiska archeologiczne (dane z GEZ i WUOZ)						
14	Stanowisko archeologiczne AZP 79-33/16/2 Zawidowice, st. 2	Oleśnica Śl. Zbytowa 165 f	Bierutów Kijowice 267	gminna ewidencja zabytków	okres lateralski (kultura pomorska)	<u>MPZP obrębu wsi Kijowice. Uchwała Nr XXVIII/256/12 Rady Miejskiej w Bierutowie z dnia 11 grudnia 2012 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z 8 kwietnia 2013 r. poz. 2364):</u> W obrębie udokumentowanych stanowisk archeologicznych roboty ziemne i zmiana charakteru dotychczasowej działalności na terenie wymagają przeprowadzenia badań archeologicznych zgodnie z przepisami odrębnymi.

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Nr rejestru / ewidencji zabytków	Opis obiektu (wg danych NID, WUOZ, GEZ)	Zapisy mpzp / studium uikzp
		obręb leśny, leśnictwo, oddz.	gmina, obręb ewid., działka			
15	Stanowisko archeologiczne AZP 78-30/29/3 Strefa „W” ścisłej ochrony archeologicznej	Oleśnica Śl. Szczodre 14 f	Długoleka Domaszczyn 357/1	gminna ewidencja zabytków	śląd osadnictwa, pradzieje grodzisko średniowiecze	<u>MPZP wsi Domaszczyn, Uchwała Nr XXX/530/2005 Rady Gminy Długoleka z dnia 27 stycznia 2005 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z 2005 r. nr 34 poz.776):</u> Zakazana jest wszelka działalność budowlana i inwestycyjne niezwiązana bezpośrednio z konserwacją lub rewaloryzacją terenu. Dopuszcza się jedynie prowadzenie prac porządkowych, konserwacji zachowanych fragmentów zabytkowych w celu ich ekspozycji w terenie, przystosowania terenu do pełnienia funkcji muzealnych, rekreacyjnych, kultowych i innych. Wprowadzanie nasadzeń drzew dopuszczalne wyłącznie po uzgodnieniu z Inspekcją Zabytków Archeologicznych właściwego oddziału służby ochrony zabytków. Wszelkie działania na terenie strefy „W” powinny być uzgodnione z Dolnośląskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków we Wrocławiu. Obszary stanowisk archeologicznych, w tym położonych na terenach zieleni parkowej na gruntach leśnych (ZN/RL) wyłącza się spod zalesienia.
16	Stanowisko archeologiczne AZP 79-31/48/1	Oleśnica Śl. Kątna 119 h	Długoleka Kątna 255/4	gminna ewidencja zabytków	śląd osadnictwa, epoka kamienia lub epoka brązu	<u>MPZP wsi Kątna, Uchwała Nr XXIV/458/2004 Rady Gminy Długoleka z dnia 27 sierpnia 2004 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z 2004 r. nr 196 poz.3090):</u> Obszary stanowisk archeologicznych wyłącza się spod zalesienia; zalesianie obszarów położonych w bezpośrednim sąsiedztwie stanowisk archeologicznych wymaga wcześniejszego uzgodnienia ich granic z Dolnośląskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.
17	Stanowisko archeologiczne AZP 79-31/57/4	Oleśnica Śl. Kątna 119 h	Długoleka Kątna 255/4	gminna ewidencja zabytków	b.d.	
18	Stanowisko archeologiczne AZP 79-31/58/5	Oleśnica Śl. Kątna 111 m	Długoleka Kątna 327	gminna ewidencja zabytków	śląd osadnictwa, późne średniowiecze	

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Nr rejestru / ewidencji zabytków	Opis obiektu (wg danych NID, WUOZ, GEZ)	Zapisy mpzp / studium uikzp
		obręb leśny, leśnictwo, oddz.	gmina, obręb ewid., działka			
19	Stanowisko archeologiczne AZP 79-31/24/23	Oleśnica Śl. Kątna 115 a	Długoleka Kątna 330	gminna ewidencja zabytków	śląd osadnictwa, późne średniowiecze	
20	Stanowisko archeologiczne AZP 79-31/35/13	Oleśnica Śl. Kątna 114 a	Długoleka Oleśniczka 300/1	gminna ewidencja zabytków	osada, późne średniowiecze (XIII-XIV w.)	<u>MPZP wsi Oleśniczka, Uchwała Nr XXII/434/2004 Rady Gminy Długoleka z dnia 29 czerwca 2004 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z 2004 r. nr 143 poz. 2451):</u> Obszary stanowisk archeologicznych wyłącza się spod zalesienia; zalesianie obszarów położonych w bezpośrednim sąsiedztwie stanowisk archeologicznych wymaga wcześniejszego uzgodnienia ich granic z Dolnośląskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.
21	Stanowisko archeologiczne AZP 78-29/26/1 strefa „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej / strefa „OW” obserwacji archeologicznej	Oleśnica Śl. Szczodre 34 d	Długoleka Prusowice 170	gminna ewidencja zabytków	cmentarzysko ciałopalne, kultura łużycka, epoka brązu (okres IV-V)	<u>MPZP wsi Prusowice, Uchwała Nr XXXII/582/2005 Rady Gminy Długoleka z dnia 31 marca 2005 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z 2005 r. nr 80 poz. 1764):</u> Obszary stanowisk archeologicznych wyłącza się spod zalesienia; zalesianie obszarów położonych w bezpośrednim sąsiedztwie stanowisk archeologicznych wymaga wcześniejszego uzgodnienia ich granic z Dolnośląskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.
22	Stanowisko archeologiczne AZP 78-30/3/2 strefa „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej	Oleśnica Śl. Szczodre 4 a	Długoleka Szczodre 381/4	gminna ewidencja zabytków	cmentarzysko ciałopalne, kultura pomorska, okres lateński faza a	<u>MPZP wsi Szczodre, Uchwała Nr XXXI/539/2005 Rady Gminy Długoleka z dnia 24 lutego 2005 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z 2005 r. nr 57 poz. 1240):</u> Obszary stanowisk archeologicznych wyłącza się spod zalesienia; zalesianie obszarów położonych w bezpośrednim sąsiedztwie stanowisk archeologicznych wymaga wcześniejszego uzgodnienia ich granic z Dolnośląskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Nr rejestru / ewidencji zabytków	Opis obiektu (wg danych NID, WUOZ, GEZ)	Zapisy mpzp / studium uikzp	
		obręb leśny, leśnictwo, oddz.	gmina, obręb ewid., działka				
23	Stanowisko archeologiczne AZP 79-30/2/6	Oleśnica Śl. Kątna 148 d, g	Długoleka Wilczyce 539/4	gminna ewidencja zabytków	śląd osadnictwa, neolit	<u>MPZP wsi Wilczyce. Uchwała Nr XXIV/462/2004 Rady Gminy Długoleka z dnia 27 sierpnia 2004 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z 2004 r. nr 179 poz.2961):</u> Wszelkie prace ziemne w obrębie stanowisk archeologicznych oraz w bezpośrednim sąsiedztwie można prowadzić pod warunkiem zapewnienia nadzoru archeologicznego po uzyskaniu zezwolenia Dolnośląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.	
24	Stanowisko archeologiczne AZP 75-31/1	Grochowo Bartków 232 n	Dobroszyce Bartków 92	gminna ewidencja zabytków	Osada, epoka kamienia, okres późnolateński, okres wędrówek ludów, późne średniowiecze	<u>Studium uikzp gminy Dobroszyce. Uchwała Nr XX/166/2020 Rady Gminy Dobroszyce z dnia 28 maja 2020 r.:</u> Obszary stanowisk archeologicznych należy wyłączyć spod ewentualnego zalesienia.	
25	Stanowisko archeologiczne AZP 75-31/8	Grochowo Bartków 239 d	Dobroszyce Bartków 147	gminna ewidencja zabytków	Osada, epoka kamienia, epoka brązu, okres późnolateński, okres wędrówek ludów		
26	Stanowisko archeologiczne AZP 77-31/28/21	Oleśnica Śl. Szczydrowe 42 g	Dobroszyce Dobra 15	gminna ewidencja zabytków	Osada, epoka kamienia, wczesne średniowiecze		
27	Stanowisko archeologiczne AZP 76-31/6	Grochowo Zamek Myśliwski 210 a	Dobroszyce Łuczyna Wielka 542	gminna ewidencja zabytków	Ślad osadnictwa, epoka kamienia		
28	Stanowisko archeologiczne AZP 76-31/7	Grochowo Zamek Myśliwski 149 c	Dobroszyce Łuczyna Wielka 540	gminna ewidencja zabytków	Ślad osadnictwa, epoka kamienia		
29	Stanowisko archeologiczne AZP 76-31/8 strefa „W” ściślejszej ochrony archeologicznej	Grochowo Zamek Myśliwski 78 h, i, j	Dobroszyce Łuczyna Wielka 551	gminna ewidencja zabytków	Cmentarzysko kurhanowe, epoka brązu		<u>Studium uikzp gminy Dobroszyce. Uchwała Nr XX/166/2020 Rady Gminy Dobroszyce z dnia 28 maja 2020 r.:</u> Obiekty o zachowanej formie krajobrazowej, dla których wyznaczono strefę „W”, wyłączone są z działalności inwestycyjnej, która mogłaby naruszyć ich specyficzną formę. Dla wszystkich obiektów w strefie wprowadza się priorytet wymogów

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Nr rejestru / ewidencji zabytków	Opis obiektu (wg danych NID, WUOZ, GEZ)	Zapisy mpzp / studium uikzp
		obręb leśny, leśnictwo, oddz.	gmina, obręb ewid., działka			
30	Stanowisko archeologiczne AZP 76-31/9 strefa „W” ścisłej ochrony archeologicznej	Grochowo Zamek Myśliwski 80 a, b	Dobroszyce Łuczyna Wielka 558	gminna ewidencja zabytków	Cmentarzysko kurhanowe, epoka brązu	<p>konserwatorskich oraz zakaz działań inwestycyjnych niezwiązanych bezpośrednio z konserwacją i rewaloryzacją zabytkowego terenu – dopuszcza się jedynie prowadzenie prac porządkowych, konserwację zachowanych fragmentów zabytkowych celem ich ekspozycji w terenie lub zabezpieczenia przed zniszczeniem. Inwestor winien liczyć się z koniecznością zlecenia dodatkowych badań lub opracowań studialnych archeologicznych, architektonicznych, stratygraficznych, dendrochronologicznych i innych.</p> <p>Obszary stanowisk archeologicznych należy wyłączyć spod ewentualnego zalesienia.</p>
31	Stanowisko archeologiczne AZP 76-31/10 strefa „W” ścisłej ochrony archeologicznej	Grochowo Zalesie 56 b	Dobroszyce Łuczyna Wielka 565	gminna ewidencja zabytków	Cmentarzysko kurhanowe, epoka brązu	
32	Stanowisko archeologiczne AZP 76-31/11 strefa „W” ścisłej ochrony archeologicznej	Grochowo Zalesie 34 g	Dobroszyce Łuczyna Wielka 564	gminna ewidencja zabytków	Cmentarzysko kurhanowe, epoka brązu	
33	Skarb AZP 79-31/23/3	Oleśnica Śl. Kątna 111 d	Oleśnica Krzeczyn 311	gminna ewidencja zabytków	b.d.	<p><u>MPZP dla obrębu Krzeczyn. Uchwała Nr XLIX/353/18 Rady Gminy Oleśnica z dnia 27 września 2018 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z dnia 16 października 2018 r. poz. 5036):</u></p> <p>Wyznacza się stanowiska archeologiczne, dla których obowiązują następujące wymogi konserwatorskie: w obrębie znajdujących się na terenie planu stanowisk archeologicznych, dla inwestycji związanych z pracami ziemnymi, wymagane jest przeprowadzenie badań archeologicznych, zgodnie z przepisami odrębnymi.</p>
34	Znalezisko luźne AZP 79-31/5/1	Oleśnica Śl. Nieciszów 82 j	Oleśnica Krzeczyn 321	gminna ewidencja zabytków	epoka kamienia lub I okres epoki brązu	
35	Osada AZP 79-31/20/2	Oleśnica Śl. Kątna 111 a	Oleśnica Krzeczyn 324	gminna ewidencja zabytków	epoka brązu, halsztat	

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Nr rejestru / ewidencji zabytków	Opis obiektu (wg danych NID, WUOZ, GEZ)	Zapisy mpzp / studium uikzp
		obręb leśny, leśnictwo, oddz.	gmina, obręb ewid., działka			
36	Ślady osadnictwa, kurhan, osada AZP 77-32/37/14	Twardogóra Ligota Polska 228 d	Oleśnica Ligota Polska 494/2	gminna ewidencja zabytków	ślady osadnictwa: mezolit, neolit; kurhan: II-III okres epoki brązu; osada: IV okres epoki żelaza, halsztat c; osada: kultura łużycka, okres rzymski; osada: kultura przeworska, X-XI w., ślady osadnictwa: XV-XVI w., XVII-XX w.	<u>MPZP dla obrębu Ligota Polska, gmina Oleśnica. Uchwała Nr XV/94/15 Rady Gminy Oleśnica z dnia 22 grudnia 2015 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z dnia 4 stycznia 2016 r. poz. 1):</u> Wyznacza się stanowiska archeologiczne, dla których obowiązują następujące wymogi konserwatorskie: w obrębie znajdujących się na terenie planu stanowisk archeologicznych, dla inwestycji związanych z pracami ziemnymi, wymagane jest przeprowadzenie badań archeologicznych, zgodnie z przepisami odrębnymi.
37	Osada AZP 77-33/16/9	Twardogóra Ligota Polska 280 d	Oleśnica Poniatowice 652	gminna ewidencja zabytków	osada: mezolit, neolit, I okres epoki brązu, V okres epoki brązu - halsztat,	<u>MPZP dla obrębu Poniatowice, gmina Oleśnica. Uchwała Nr XII/65/15 Rady Gminy Oleśnica z dnia 24 września 2015 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z dnia 9 października 2015 r. poz. 4146):</u> Wyznacza się stanowiska archeologiczne, dla których obowiązują następujące wymogi konserwatorskie: w obrębie znajdujących się na terenie planu stanowisk archeologicznych, dla inwestycji związanych z pracami ziemnymi, wymagane jest przeprowadzenie badań archeologicznych, zgodnie z przepisami odrębnymi.
38	Znalezisko luźne AZP 77-33/31/2	Twardogóra Ligota Polska 241 b	Oleśnica Sokołowice 595	gminna ewidencja zabytków	epoka kamienia	<u>MPZP dla obrębu Sokołowice, gmina Oleśnica. Uchwała Nr XXVIII/194/17 Rady Gminy Oleśnica z dnia 26 stycznia 2017 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z dnia 13 lutego 2017 r. poz. 684):</u> Wyznacza się stanowiska archeologiczne, dla których obowiązują następujące wymogi konserwatorskie: w obrębie znajdujących się na terenie planu stanowisk archeologicznych, dla inwestycji związanych z pracami ziemnymi, wymagane jest przeprowadzenie badań archeologicznych, zgodnie z przepisami odrębnymi.
39	Osada AZP 75-32/12/4 strefa „OW” obserwacji archeologicznej	Twardogóra Dąbrowa 7 k	Twardogóra Chelstówek 61/7	gminna ewidencja zabytków	osada ? z okresu nowożytnego z XVI-XVIII w.	<u>MPZP dla terenów rolnych i leśnych na obszarze miasta i gminy Twardogóra. Uchwała Nr XXXV/394/2018 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 22 lutego 2018 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z dnia 6 marca 2018 r. poz. 1115):</u>
40	Osada AZP 74-32/8/8 strefa „OW” obserwacji archeologicznej	Goszcz Goszcz 63 l	Twardogóra Goszcz 680	gminna ewidencja zabytków	osada, neolit	Obowiązuje ochrona udokumentowanych stanowisk archeologicznych, znajdujących się w ewidencji zabytków, oznaczonych na rysunku planu. Wyznacza się granice strefy ochrony konserwatorskiej „OW” dla

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Nr rejestru / ewidencji zabytków	Opis obiektu (wg danych NID, WUOZ, GEZ)	Zapisy mpzp / studium uikzp
		obręb leśny, leśnictwo, oddz.	gmina, obręb ewid., działka			
41	Stanowisko archeologiczne AZP 74-33/7/5 strefa „OW” obserwacji archeologicznej	Goszcz Goszcz 63 a	Twardogóra Goszcz 661	gminna ewidencja zabytków	nieokreślony rodzaj stanowiska z epoki kamienia; nieokreślony rodzaj stanowiska z okresu pradziejowego	ochrony zabytków archeologicznych, zgodnie z rysunkiem planu, w której dla inwestycji związanych z pracami ziemnymi wymagane jest przeprowadzenie badań archeologicznych, zgodnie z przepisami odrębnymi.
42	Osada AZP 74-32/7/7	Goszcz Goszcz 58A f	Twardogóra Goszcz 655	gminna ewidencja zabytków	znalezisko luźne z epoki kamienia; osada z okresu wczesnego średniowiecza	
43	Stanowisko archeologiczne AZP 74-33/8/13 strefa „OW” obserwacji archeologicznej	Goszcz Goszcz 64 m	Twardogóra Goszcz 667/3	gminna ewidencja zabytków	znalezisko luźne z epoki kamienia i I okresu epoki brązu	
44	Stanowisko archeologiczne AZP 74-32/4/1	Goszcz Goszcz 74B k	Twardogóra Grabowno Małe 314	gminna ewidencja zabytków	znalezisko luźne z epoki kamienia; osada ? z okresu wczesnego	
45	Osada AZP 75-32/8/2	Twardogóra Dąbrowa 3 d	Twardogóra Grabowno Wielkie 188/3	gminna ewidencja zabytków	osada kultury przeworskiej z późnego okresu lateńskiego	
46	Osada AZP 74-32/10/2 strefa „OW” obserwacji archeologicznej	Goszcz Goszcz 76 d	Twardogóra Moszyce 284	gminna ewidencja zabytków	osada ? z okresu mezolitu	
47	Osada AZP 74-32/12/3 strefa „OW” obserwacji archeologicznej	Goszcz Goszcz 76 d	Twardogóra Moszyce 284	gminna ewidencja zabytków	osada ? z okresu mezolitu	

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Nr rejestru / ewidencji zabytków	Opis obiektu (wg danych NID, WUOZ, GEZ)	Zapisy mpzp / studium uikzp
		obręb leśny, leśnictwo, oddz.	gmina, obręb ewid., działka			
48	Osada AZP 73-32/28/7	Goszcz Drożęcin 37 x	Twardogóra Nowa Wieś Goszczańska 298	gminna ewidencja zabytków	osada z okresu wpływów rzymskich	
49	Osada AZP 73-32/29/4	Goszcz Drożęcin 37 p	Twardogóra Nowa Wieś Goszczańska 298	gminna ewidencja zabytków	osada ? kultury łużyckiej, z epoki brązu – okres halszacki; osada kultury przeworskiej z okresu wpływów rzymskich; osada z epoki pradziejowej; ślad osadnictwa z okresu halszackiego	
50	Osada AZP 75-30/34/11	Grochowo Budczyce 131 j	Zawonia Budczyce 147/3	gminna ewidencja zabytków	pradzieje, kultura przeworska	<u>MPZP wsi Pęciszów oraz części wsi Budczyce, gmina Zawonia. Uchwała Nr VI/53/2007 Rady Gminy Zawonia z dnia 26 kwietnia 2007 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z 2007 r. Nr 137, poz. 1791):</u>
51	Ślad osadniczy AZP 75-30/35/12	Grochowo Budczyce 167 d	Zawonia Budczyce 144	gminna ewidencja zabytków	punkt osadniczy z okresu pradziejowego; ślad osadniczy kultury łużyckiej	W obrębie chronionych stanowisk archeologicznych oraz w ich bezpośrednim sąsiedztwie przed uzyskaniem pozwolenia na budowę oraz przed uzyskaniem przez inwestora zaświadczenia potwierdzającego akceptację zgłoszenia robót budowlanych niewymagających pozwolenia
52	Kopiec ziemny AZP 75-30/36/13	Grochowo Budczyce 167 c	Zawonia Budczyce 144	gminna ewidencja zabytków	kopiec ziemny, nieokreślony	na budowę należy uzyskać pozwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na przeprowadzenie prac ziemnych; ewentualne prace ziemne muszą być poprzedzone ratowniczymi badaniami archeologicznymi i wykopaliskowymi oraz prowadzone przez uprawnionego archeologa, na koszt inwestora.
53	Cmentarzisko kurhanowe AZP 75-30/1/111/2 strefa „W” ściślej ochrony archeologicznej	Grochowo Grochowo 117 g, 118 c, 154 d	Zawonia Grochowa 52/117, 54/118 Zawonia Niedary 118/154	gminna ewidencja zabytków	cmentarzisko kurhanowe, nieokreślone	<u>Studium uikzp gminy Zawonia. Uchwała Nr XXXI/199/2021 Rady Gminy Zawonia z dnia 23 września 2021 r.:</u> W obrębie znajdujących się na terenie objętym opracowaniem studium stanowisk archeologicznych oraz w ich zasięgu, zamierzenia inwestycyjne związane z pracami ziemnymi wymagają przeprowadzenia badań archeologicznych, zgodnie z przepisami odrębnymi.
54	Ślad osadnictwa AZP 75-30/112/3	Grochowo Grochowo 121 a	Zawonia Grochowa 58/121	gminna ewidencja zabytków	średniowiecze	

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Nr rejestru / ewidencji zabytków	Opis obiektu (wg danych NID, WUOZ, GEZ)	Zapisy mpzp / studium uikzp
		obręb leśny, leśnictwo, oddz.	gmina, obręb ewid., działka			
55	Ślad osadnictwa AZP 75-30/113/4	Grochowo Grochowo 161 d	Zawonia Grochowa 841	gminna ewidencja zabytków	epoka kamienia	
56	Ślad osadnictwa AZP 75-30/114/5	Grochowo Grochowo 193 r	Zawonia Grochowa 843	gminna ewidencja zabytków	epoka kamienia	
57	Kopiec ziemny AZP 75-30/115/6	Grochowo Zalesie 38 i	Zawonia Grochowa 13/2	gminna ewidencja zabytków	kopiec ziemny, nieokreślony	
58	Cmentarzysko szkieletowe AZP 75-30/122/6	Grochowo Grochowo 190 b	Zawonia Niedary 151	gminna ewidencja zabytków	cmentarzysko szkieletowe	<u>MPZP wsi Niedary, gmina Zawonia. Uchwała Nr IV/40/2007 Rady Gminy Zawonia z dnia 26 lutego 2007 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z 2007 r. Nr 96 poz. 1164):</u> W obrębie chronionych stanowisk archeologicznych oraz w ich bezpośrednim sąsiedztwie przed uzyskaniem pozwolenia na budowę oraz przed uzyskaniem przez inwestora zaświadczenia potwierdzającego akceptację zgłoszenia robót budowlanych niewymagających pozwolenia na budowę należy uzyskać pozwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na przeprowadzenie prac ziemnych; ewentualne prace ziemne muszą być poprzedzone ratowniczymi badaniami archeologicznymi i wykopaliskowymi oraz prowadzone przez uprawnionego archeologa, na koszt inwestora.
59	Ślad osadnictwa AZP 75-30/16/7	Grochowo Budczyce 95 m	Zawonia Pęciszów 382	gminna ewidencja zabytków	ślad osadnictwa, nieokreślony	<u>MPZP wsi Pęciszów oraz części wsi Budczyce, gmina Zawonia. Uchwała Nr VI/53/2007 Rady Gminy Zawonia z dnia 26 kwietnia 2007 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z 2007 r. Nr 137, poz. 1791):</u>
60	Ślad osadnictwa AZP 75-30/17/8	Grochowo Budczyce 95 j	Zawonia Pęciszów 406	gminna ewidencja zabytków	punkt osadniczy, pradzieje ślad osadnictwa, epoka kamienia	W obrębie chronionych stanowisk archeologicznych oraz w ich bezpośrednim sąsiedztwie przed uzyskaniem pozwolenia na budowę oraz przed uzyskaniem przez inwestora zaświadczenia

Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Nr rejestru / ewidencji zabytków	Opis obiektu (wg danych NID, WUOZ, GEZ)	Zapisy mpzp / studium uikzp
		obręb leśny, leśnictwo, oddz.	gmina, obręb ewid., działka			
61	Ślad osadnictwa AZP 75-30/21/12	Grochowo Budczyce 95 z	Zawonia Pęciszów 383	gminna ewidencja zabytków	śląd osadnictwa, wczesne średniowiecze X-XIII; punkt osadniczy, pradzieje; punkt osadniczy, kultura przeworska	potwierdzającego akceptację zgłoszenia robót budowlanych niewymagających pozwolenia na budowę należy uzyskać pozwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na przeprowadzenie prac ziemnych; ewentualne prace ziemne muszą być poprzedzone ratowniczymi badaniami archeologicznymi i wykopaliskowymi oraz prowadzone przez uprawnionego archeologa, na koszt inwestora.

Spis aktów prawnych wymienionych w treści dokumentu dołączonych w wersji elektronicznej do dokumentacji planu urządzenia lasu

Rezerwat przyrody

Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 11 sierpnia 1980 r. w sprawie uznania za rezerwaty przyrody (M.P. z 1980 r. nr 19 poz. 94).

Zarządzenie Nr 11 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 28 stycznia 2011 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Torfowisko koło Grabowna” (Dz. Urz. Woj. Dolno. z 2011 r. nr 28 poz. 355).

Park krajobrazowy

Rozporządzenie Wojewody Kaliskiego i Wojewody Wrocławskiego z dnia 3 czerwca 1996 r. w sprawie utworzenia i ochrony parku krajobrazowego „Dolina Baryczy” (Dz. Urz. Woj. Wroc. z 1996 r. nr 6 poz. 65).

Rozporządzenie Nr 1 Wojewody Dolnośląskiego i Wojewody Wielkopolskiego z dnia 2 października 2000 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z 2000 r. nr 38 poz. 656).

Rozporządzenie Nr 3 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 28 marca 2007 r. w sprawie Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy”, dla terenu Parku leżącego w granicach województwa dolnośląskiego (Dz. Urz. Woj. Dolno. z 2007 r. nr 88 poz. 1012),

Rozporządzenie Nr 19 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 12 listopada 2008 r. zmieniające rozporządzenie Wojewody Dolnośląskiego w sprawie Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy”, dla terenu Parku leżącego w granicach województwa dolnośląskiego (Dz. Urz. Woj. Dolno. z 2008 r. nr 303 poz. 3494).

Obszary Natura 2000

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Grądy w Dolinie Odry PLH020017 (Dz.U. 2017 poz. 975).

Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 17 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Grądy w Dolinie Odry PLH020017 (Dz. Urz. Woj. Dolno. z dnia 18 kwietnia 2014 r. poz. 2020).

Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 13 czerwca 2022 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Bierutów (PLH020065) (Dz.U. 2022 poz. 1560).

Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 1 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Bierutów PLH020065 (Dz. Urz. Woj. Dolno. z dnia 3 kwietnia 2014 r. poz. 1690).

Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 10 października 2017 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Bierutów PLH020065 (Dz. Urz. Woj. Dolno. z dnia 11 października 2017 r. poz. 4160).

Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 9 maja 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Stawy w Borowej PLH020045 (Dz. Urz. Woj. Dolno. z dnia 12 maja 2014 r. poz. 2343).

Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 10 października 2017 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Stawy w Borowej PLH020045 (Dz. Urz. Woj. Dolno. z dnia 11 października 2017 r. poz. 4161).

Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 14 października 2021 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Kumaki Dobrej (PLH020078) (Dz.U. 2021 poz. 2128).

Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 14 października 2021 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Lasy Grędzińskie (PLH020081) (Dz.U. 2021 poz. 2208).

Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 14 października 2021 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Leśne Stawki koło Goszcza (PLH020101) (Dz.U. 2021 poz. 2188).

Rozporządzenie Ministra Środowiska z 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz.U. 2011 nr 25 poz. 133).

Pomniki przyrody

Uchwała Nr IV/71/11 Rady Gminy Długołęka z dnia 25 marca 2011 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 90, poz. 1435).

Rozporządzenie Wojewody Dolnośląskiego z dnia 19 kwietnia 2002 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2002 r. nr 69 poz. 1321)

Ogłoszenie o uznaniu tworów przyrody za pomniki przyrody (Dz. Urz. WRN we Wrocławiu Nr 3 z 20.05.1966 r.)

Uchwała Rady Gminy Oleśnica z dnia 24 marca 2005 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2005 r. nr 77 poz. 1692).

Uchwała Nr L.420.2022 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 26 maja 2022 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z dnia 2 czerwca 2022 r. poz. 2992).

Uchwała Nr V/46/2007 Rady Gminy Zawonia z dnia 30 marca 2007 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2007 r. nr 96 poz. 1179).

Użytki ekologiczne

Uchwałą Nr IV/6/07 Rady Gminy Oleśnica z dnia 24 stycznia 2007 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego „Las Boguszycki” (Dz. Urz. Woj. Dolno. z 2007 r. nr 53 poz. 558).

Rozporządzenie Nr 1 Wojewody Wrocławskiego z dnia 3 stycznia 1995 r. w sprawie wprowadzenia indywidualnej formy ochrony przyrody (Dz. Urz. Woj. Wroc. z 1995 r. nr 1 poz.1).

Rozporządzenie Wojewody Dolnośląskiego z dnia 22 sierpnia 2002 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne i zespół przyrodniczo-krajobrazowy (Dz. Urz. Woj. Dolno. z 2002 r. nr 185 poz. 2615).

Uchwała Nr XIII/161/05 Rady Gminy Oleśnica z dnia 24 marca 2005 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego „Olsy Sokołowickie” (Dz. Urz. Woj. Dolno. z 2005 r. nr 67 poz. 1441).

Uchwała Nr XIII/160/05 Rady Gminy Oleśnica z dnia 24 marca 2005 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego „Olsy Spalickie” (Dz. Urz. Woj. Dolno. z 2005 r. nr 67 poz. 1440).

Uchwała Nr V/47/2007 Rady Gminy Zawonia z dnia 30 marca 2007 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne obszaru „Polana Grochowska” na terenie wsi Grochowa (Dz. Urz. Woj. Dolno. z 2007 r. nr 116 poz. 1538).

Uchwała Nr XVIII/124/04 Rady Gminy Oleśnica z dnia 29 listopada 2004 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego „Mokradła Boguszyckie” (Dz. Urz. Woj. Dolno. z 2005 r. nr 7 poz. 198).

Strefy ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania gatunków

Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu WPN.6442.9.2020.MK.1 z dnia 17 lipca 2020 r. w sprawie ustalenia strefy ochrony ostoi, miejsca rozrodu i regularnego przebywania bociana czarnego *Ciconia nigra*.

Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu WPN.6442.34.2021.MK.1 z dnia 26 lipca 2022 r. w sprawie ustalenia strefy ochrony ostoi, miejsca rozrodu i regularnego przebywania bociana czarnego *Ciconia nigra*.

Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu WPN-6631/s/12/10/mk z dnia 16 lipca 2010 r. w sprawie ustalenia strefy ochrony ostoi, miejsca rozrodu i regularnego przebywania bielika *Haliaeetus albicilla*.

Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu WPN-6631/s/13/10/mk z dnia 16 lipca 2010 r. w sprawie ustalenia strefy ochrony ostoi, miejsca rozrodu i regularnego przebywania bielika *Haliaeetus albicilla*.

Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu WPN-6631/s/14/10/mk z dnia 16 lipca 2010 r. w sprawie ustalenia strefy ochrony ostoi, miejsca rozrodu i regularnego przebywania bielika *Haliaeetus albicilla*.

Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu WPN.6442.3.2019.MK.2 z dnia 22 maja 2019 r. w sprawie ustalenia strefy ochrony ostoi, miejsca rozrodu i regularnego przebywania bielika *Haliaeetus albicilla*.

MAPA SYTUACYJNO-PRZEGLĄDOWA
WALORÓW PRZYRODNICZO-KULTUROWYCH

Stan na 1 stycznia 2023 r.

OBREBY

Grochowo, Twardogóra, Goszcz, Oleśnica Śląska

NADLEŚNICTWO

Oleśnica Śląska

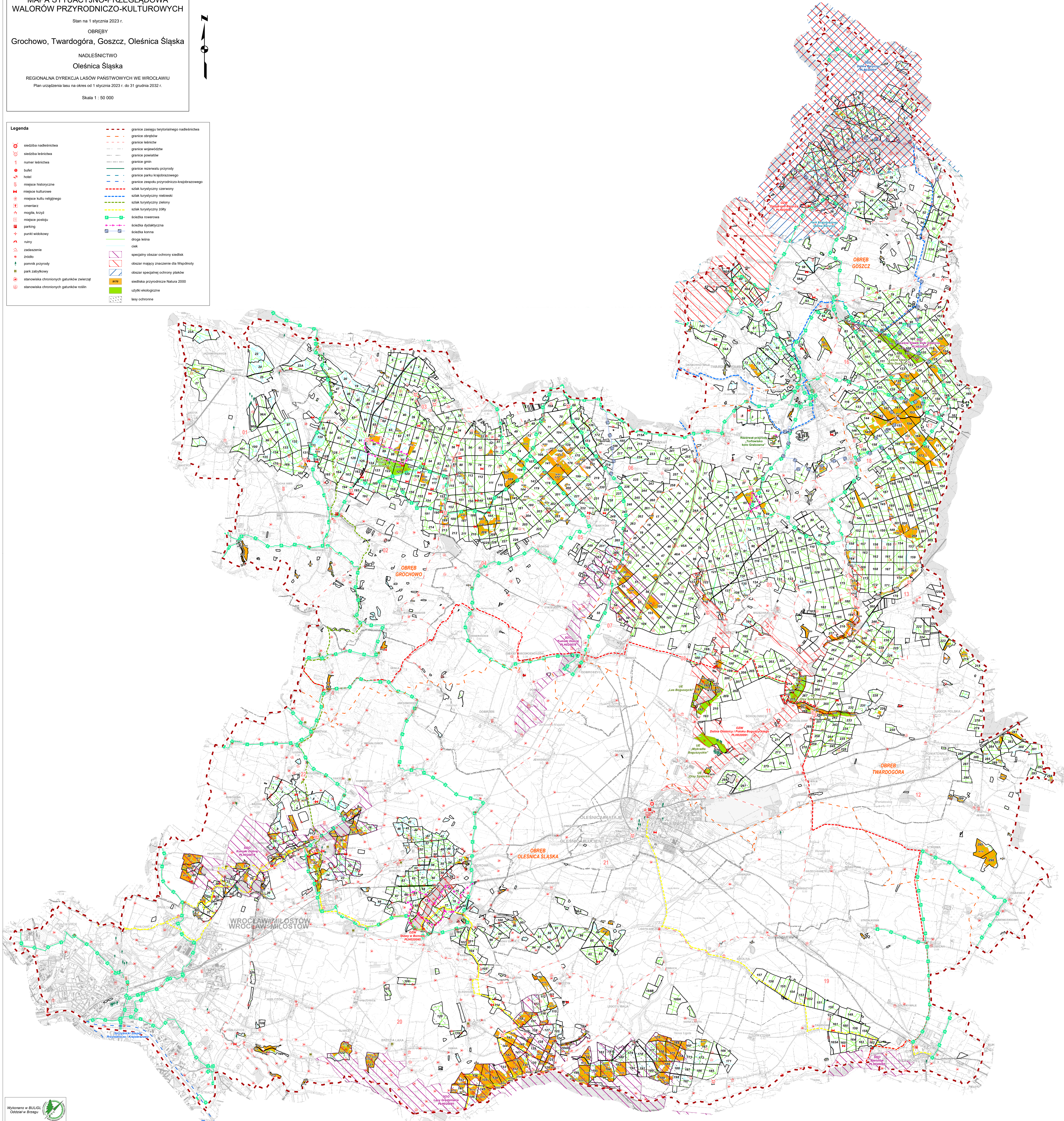
REGIONALNA DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH WE WROCŁAWIU
Plan urządzenia lasu na okres od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2032 r.

Skala 1 : 50 000

Legenda

- siedźba nadsiedźca
 - siedźba leśnictwa
 - 1 numer leśnictwa
 - ☒ bufet
 - ☒ hotel
 - ☒ miejsce historyczne
 - ☒ miejsce kulturowe
 - ☒ miejsce kultu religijnego
 - ☒ cmentarz
 - ☒ mogiła, krzyż
 - ☒ miejsce postoiu
 - ☒ parking
 - ☒ punkt widokowy
 - ☒ ruiny
 - ☒ zadaszanie
 - ☒ źródło
 - ☒ pomnik przyrody
 - ☒ park zabytkowy
 - ☒ stanowiska chronionych gatunków zwierząt
 - ☒ stanowiska chronionych gatunków roślin
- granice zasięgu terytorialnego nadsiedźca
 - granice obrębów
 - granice leśnicze
 - granice wojewódzkie
 - granice powiatów
 - granice gmin
 - granice rezerwatu przyrody
 - granice parku krajobrazowego
 - granice zespołu przyrodniczo-krajobrazowego
 - szlak turystyczny czerwony
 - szlak turystyczny niebieski
 - szlak turystyczny zielony
 - szlak turystyczny żółty
 - ścieżka rowerowa
 - ścieżka dydaktyczna
 - ścieżka konna
 - droga leśna
 - ciek
 - ☒ specjalny obszar ochrony siedlisk
 - ☒ obszar mający znaczenie dla Wspólnoty
 - ☒ obszar specjalnej ochrony ptaków
 - ☒ siedliska przyrodnicze Natura 2000
 - ☒ użytki ekologiczne
 - ☒ lasy ochronne

REGIONALNA DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH
WE WROCŁAWIU

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
PROJEKTU PLANU URZĄDZENIA LASU**

DLA NADLEŚNICTWA OLEŚNICA ŚLĄSKA

na okres od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2032 r.

**OPRACOWANO W BIURZE URZĄDZANIA LASU I GEODEZJI LEŚNEJ
ODDZIAŁ W BRZEGU**

Prognozę opracowała:

.....
mgr inż. Urszula Franczak

sekretariat@brzeg.buligl.pl
www.brzeg.buligl.pl

Sprawdził:
Zastępca Dyrektora Oddziału

.....
mgr inż. Marek Matyjaszczyk

Akceptuje:
Dyrektor Oddziału

.....
mgr inż. Janusz Bańkowski

BRZEG 2023

Projekt Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska na okres od 01.01.2023 do 31.12.2032 opracowano na podstawie umowy nr EZ.271.3.2021 z dnia 30 kwietnia 2021 r. zawartej pomiędzy Skarbem Państwa – Państwowym Gospodarstwem Leśnym Lasy Państwowe Regionalną Dyрекcją Lasów Państwowych we Wrocławiu z siedzibą przy ul. Grunwaldzkiej 90, 50-357 Wrocław, a Przedsiębiorstwem Państwowym Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej w Sękocinie Starym Oddział w Brzegu z siedzibą w Brzegu, ul. Piastowska 9, 49-300 Brzeg.

Współpraca: mgr inż. Katarzyna Drozd

SPIS TREŚCI

I. WSTĘP	9
II. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.....	10
III. WYKAZ STOSOWANYCH SKRÓTÓW I POJĘĆ	26
IV. INFORMACJE OGÓLNE.....	31
IV.1. Położenie nadleśnictwa.....	31
IV.2. Podstawa formalno-prawna prognozy.....	31
IV.2.1. Akty prawa krajowego	31
IV.2.2. Akty prawa wspólnotowego	34
IV.2.3. Akty porozumień międzynarodowych	34
IV.3. Zakres prognozy	35
IV.4. Zawartość projektu Planu Urządzenia Lasu	37
IV.5. Główne cele projektu Planu Urządzenia Lasu	43
IV.6. Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy	44
IV.6.1. Metodyka przypisania wskazań gospodarczych do przedmiotów ochrony.....	44
IV.6.2. Kryteria i sposób oceny wpływu realizacji zapisów projektu Planu Urządzenia Lasu na środowisko	45
IV.6.3. Źródła informacji na temat chronionych i cennych gatunków roślin i zwierząt	46
IV.6.4. Źródła informacji na temat granic obszarów Natura 2000 oraz siedlisk przyrodniczych	47
IV.7. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektu PUL oraz częstotliwość jej przeprowadzania	48
IV.8. Informacja o możliwym transgranicznym oddziaływaniu projektu PUL.....	48
IV.9. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotne z punktu widzenia projektu PUL	48
IV.10. Powiązania projektu Planu Urządzenia Lasu z innymi dokumentami, w tym z dokumentami, dla których zostały przeprowadzone strategiczne oceny oddziaływania na środowisko	54
V. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA STANU ŚRODOWISKA	57
V.1. Istniejący stan środowiska w granicach zasięgu terytorialnego nadleśnictwa	57
V.1.1. Różnorodność biologiczna	57
V.1.2. Ludzie	57
V.1.3. Zwierzęta.....	58
V.1.4. Rośliny i grzyby.....	63
V.1.5. Wody.....	66
V.1.6. Klimat	67
V.1.7. Powietrze	68
V.1.8. Zasoby naturalne.....	69
V.1.1. Zabytki i dobra materialne	72
V.1.2. Wykaz form ochrony przyrody występujących na obszarach objętych postanowieniami projektu PUL.....	99
V.1.2.1. Rezerwy przyrody.....	99
V.1.2.2. Parki krajobrazowe.....	100
V.1.2.3. Obszary Natura 2000.....	101

V.1.2.1.	Pomniki przyrody.....	135
V.1.2.1.	Użytki ekologiczne.....	140
V.2.	Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektu PUL	142
V.3.	Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji planu	142
V.4.	Istniejący stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem	144
V.4.1.	Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem negatywnym.....	144
V.4.2.	Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem pozytywnym	144
VI.	PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE PROJEKTU PUL NA ŚRODOWISKO I OBSZARY	
	NATURA 2000	145
VI.1.	Wpływ zapisów projektu PUL wyznaczających ramy dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko	145
VI.2.	Przewidywane oddziaływanie projektu PUL na cele i przedmioty ochrony oraz integralność obszarów Natura 2000.....	145
VI.2.1.	Analiza wpływu zapisów PUL na strukturę gatunkową drzewostanów na siedliskach przyrodniczych stanowiących przedmioty ochrony obszarów Natura 2000	146
VI.2.2.	Analiza wpływu wskazań gospodarczych projektu PUL na siedliska przyrodnicze w specjalnych obszarach ochrony siedlisk oraz obszarach mających znaczenie dla Wspólnoty	147
VI.2.2.1.	Kumaki Dobrej PLH020078.....	147
VI.2.2.2.	Lasy Grędzińskie PLH020081	153
VI.2.2.3.	Leśne stawki koło Goszcza PLH020101	159
VI.2.2.4.	Ostoja nad Baryczą PLH020041.....	162
VI.2.2.5.	Dolina Oleśnicy i Potoku Boguszyckiego PLH020091	166
VI.2.3.	Prognoza oddziaływania projektu PUL na gatunki zwierząt i roślin (przedmioty ochrony w specjalnych obszarach ochrony siedlisk, obszarach mających znaczenie dla Wspólnoty oraz w obszarze specjalnej ochrony ptaków).....	170
VI.2.4.	Przewidywane oddziaływanie zapisów projektu PUL na integralność obszarów Natura 2000	188
VI.3.	Wpływ ustaleń projektu PUL na inne formy ochrony przyrody	188
VI.4.	Przewidywane oddziaływanie projektu PUL na środowisko	189
VI.4.1.	Oddziaływanie na różnorodność biologiczną.....	189
VI.4.2.	Oddziaływanie na ludzi	195
VI.4.3.	Oddziaływanie na wodę.....	196
VI.4.4.	Oddziaływanie na powietrze.....	197
VI.4.5.	Oddziaływanie na powierzchnię ziemi.....	197
VI.4.6.	Oddziaływanie na krajobraz	198
VI.4.7.	Oddziaływanie na znane stanowiska chronionych gatunków roślin i grzybów	199
VI.4.8.	Oddziaływanie na zwierzęta i ich siedliska.....	218
VI.4.9.	Oddziaływanie na klimat.....	233
VI.4.10.	Oddziaływanie na zasoby naturalne	235
VI.4.11.	Oddziaływanie na zabytki i dobra kultury materialnej	237
VI.4.12.	Zestawienie zbiorcze wpływu projektu Planu Urządzenia Lasu na środowisko	264

VII. ROZWIĄZANIA I WNIOSKI DO PROJEKTU PUL	265
VII.1. Przewidywane rozwiązania mające na celu ograniczanie negatywnych oddziaływań projektu PUL na środowisko	265
VII.2. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zastosowanych w projekcie PUL.....	275
VII.3. Trudności napotkane podczas sporządzania prognozy.....	277
VII.4. Wnioski końcowe	278
VIII. LITERATURA.....	279

SPIS TABEL

Tab. 1. Przedstawienie stopnia szczegółowości zapisów projektu PUL dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska	40
Tab. 2. Zestawienie powierzchni gruntów nadleśnictwa na 1. rok obowiązywania PUL i zadań wynikających z projektu PUL dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska	41
Tab. 3. Zestawienie powierzchni zaplanowanych zadań gospodarczych dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska	42
Tab. 4. Wykaz obiektów historycznych i kulturowych zlokalizowanych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska.....	72
Tab. 5. Wykaz obiektów archeologicznych zlokalizowanych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska	85
Tab. 6. Wykaz gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska zaliczonych w całości w zasięgu granic Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy”	100
Tab. 7. Wykaz gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska leżących w całości w zasięgu granic obszaru Natura 2000 Kumaki Dobrej PLH020078 (granica obszaru wg Rozp. Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 14 października 2021 r.)	102
Tab. 8. Wykaz gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska leżących w całości w zasięgu granic obszaru Natura 2000 Lasy Grzędzińskie PLH020081 (granica obszaru wg Rozp. Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 14 października 2021 r.).....	107
Tab. 9. Wykaz gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska leżących w całości w zasięgu granic obszaru Natura 2000 Leśne stawki koło Goszcza PLH020101 (granica obszaru wg Rozp. Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 14 października 2021 r.)	113
Tab. 10. Wykaz gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska leżących w całości w zasięgu granic obszaru Natura 2000 Ostoja nad Baryczą PLH020041 (granica obszaru wg Decyzji wykonawczej Komisji (UE) 2022/231 z dnia 16 lutego 2022 r.)	117
Tab. 11. Wykaz gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska leżących w całości w zasięgu granic obszaru Natura 2000 Stawy w Borowej PLH020045 (granica obszaru wg Decyzji wykonawczej Komisji (UE) 2022/231 z dnia 16 lutego 2022 r.)	123
Tab. 12. Wykaz gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska leżących w całości w zasięgu granic obszaru Natura 2000 Dolina Oleśnicy i Potoku Boguszyckiego PLH020091 (granica obszaru wg Decyzji wykonawczej Komisji (UE) 2022/231 z dnia 16 lutego 2022 r.).....	127
Tab. 13. Wykaz gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska leżących w całości w zasięgu granic obszaru Natura 2000 Dolina Baryczy PLB020001 (granica obszaru wg Rozp. Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r.).....	132
Tab. 14. Wykaz pomników przyrody na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska (wg Rejestru Form Ochrony Przyrody RDOŚ we Wrocławiu z 2022 r., Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody z 2022 r., danych Nadleśnictwa Oleśnica Śląska).....	135

Tab. 15.	Wykaz użytków ekologicznych zlokalizowanych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska	140
Tab. 16.	Zestawienie ustalonych typów drzewostanu i składów odnowieniowych upraw dla leśnych siedlisk przyrodniczych, stanowiących przedmioty ochrony obszarów Natura 2000 ze składami naturalnych typów lasu	146
Tab. 17.	Powierzchniowa tabela klas wieku wg leśnych siedlisk przyrodniczych stanowiących przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Kumaki Dobrej PLH020078 wg stanu na 1 stycznia 2023 r. (ha) i na koniec obowiązywania planu (ha)	148
Tab. 18.	Planowane wskazania gospodarcze na powierzchniach z siedliskami przyrodniczymi stanowiącymi przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Kumaki Dobrej PLH020078	149
Tab. 19.	Powierzchniowa tabela klas wieku wg leśnych siedlisk przyrodniczych stanowiących przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Lasy Grzędzińskie PLH020081 wg stanu na 1 stycznia 2023 r. (ha) i na koniec obowiązywania planu (ha)	153
Tab. 20.	Planowane wskazania gospodarcze na powierzchniach z siedliskami przyrodniczymi stanowiącymi przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Lasy Grzędzińskie PLH020081..	154
Tab. 21.	Powierzchniowa tabela klas wieku wg leśnych siedlisk przyrodniczych stanowiących przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Leśne stawki koło Goszcza PLH020101 wg stanu na 1 stycznia 2023 r. (ha) i na koniec obowiązywania planu (ha)	159
Tab. 22.	Planowane wskazania gospodarcze na powierzchniach z siedliskami przyrodniczymi stanowiącymi przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Leśne stawki koło Goszcza PLH020101.....	160
Tab. 23.	Powierzchniowa tabela klas wieku wg leśnych siedlisk przyrodniczych stanowiących przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Ostoja nad Baryczą PLH020041 wg stanu na 1 stycznia 2023 r. (ha) i na koniec obowiązywania planu (ha)	162
Tab. 24.	Planowane wskazania gospodarcze na powierzchniach z siedliskami przyrodniczymi stanowiącymi przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Ostoja nad Baryczą PLH020041	163
Tab. 25.	Powierzchniowa tabela klas wieku wg leśnych siedlisk przyrodniczych stanowiących przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Dolina Oleśnicy i Potoku Boguszyckiego PLH020091 wg stanu na 1 stycznia 2023 r. (ha) i na koniec obowiązywania planu (ha) ..	166
Tab. 26.	Planowane wskazania gospodarcze na powierzchniach z siedliskami przyrodniczymi stanowiącymi przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Dolina Oleśnicy i Potoku Boguszyckiego PLH020091	167
Tab. 27.	Zestawienie projektowanych wskazań gospodarczych na powierzchniach leśnych z siedliskami przyrodniczymi (przedmioty ochrony) na poziomie wszystkich obszarów Natura 2000 w Nadleśnictwie Oleśnica Śląska	169
Tab. 28.	Ocena zapisów projektu PUL na gatunki roślin i zwierząt stanowiące przedmioty ochrony ostoi siedliskowych.....	170
Tab. 29.	Ocena zapisów projektu PUL na gatunki ptaków stanowiące przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Dolina Baryczy PLB020001	183
Tab. 30.	Planowane wskazania gospodarcze w obrębie wydzieleń leśnych z siedliskami przyrodniczymi poza obszarami Natura 2000 oraz w obszarach Natura 2000, gdzie siedlisko nie stanowi przedmiotu ochrony.....	195
Tab. 31.	Zestawienie chronionych gatunków roślin i grzybów oraz przewidywany na nie wpływ zapisów projektu PUL dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska	200
Tab. 32.	Powierzchniowa tabela klas wieku wg stanu na 1 stycznia 2023 r. (ha) i na koniec obowiązywania planu (ha).....	226
Tab. 33.	Zestawienie zapisów projektu PUL w strefach ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania gatunków na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska	232

Tab. 34.	Prognoza stanu zasobów drzewnych na koniec okresu gospodarczego dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska	235
Tab. 35.	Wskaźniki stanu zasobów drzewnych Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - stan obecny i prognoza na koniec obowiązywania planu.....	235
Tab. 36.	Zestawienie zapisów projektu PUL dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska dla powierzchni leśnych z obiektami historycznych i kulturowych	238
Tab. 37.	Zestawienie zapisów projektu PUL dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska dla powierzchni leśnych z obiektami archeologicznymi	248
Tab. 38.	Macierz przewidywanego oddziaływania projektu PUL na środowisko w granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa Oleśnica Śląska.....	264
Tab. 39.	Przewidywane negatywne oddziaływanie zapisów projektu pul i proponowane w prognozie działania minimalizujące ten wpływ	267

SPIS RYCIN

Ryc. 1.	Struktura powierzchni gatunków panujących w Nadleśnictwie Oleśnica Śląska	70
Ryc. 2.	Struktura powierzchni rzeczywistych składów gatunkowych Nadleśnictwie Oleśnica Śląska	70
Ryc. 3.	Powierzchniowa struktura klas wieku drzewostanów w Nadleśnictwie Oleśnica Śląska ...	71
Ryc. 4.	Struktura powierzchni gatunków panujących w Natura 2000 Kumaki Dobrej PLH020078	105
Ryc. 5.	Struktura powierzchni rzeczywistych składów gatunkowych w Natura 2000 Kumaki Dobrej PLH020078.....	105
Ryc. 6.	Struktura klas wieku drzewostanów w Natura 2000 Kumaki Dobrej PLH020078	106
Ryc. 7.	Struktura powierzchni gatunków panujących w Natura 2000 Lasy Grędzińskie PLH020081	109
Ryc. 8.	Struktura powierzchni rzeczywistych składów gatunkowych w Natura 2000 Lasy Grędzińskie PLH020081.....	110
Ryc. 9.	Struktura klas wieku drzewostanów w Natura 2000 Lasy Grędzińskie PLH020081.....	111
Ryc. 10.	Struktura powierzchni gatunków panujących w Natura 2000 Leśne Stawki koło Goszcza PLH020101.....	114
Ryc. 11.	Struktura powierzchni rzeczywistych składów gatunkowych w Natura 2000 Leśne Stawki koło Goszcza PLH020101.....	115
Ryc. 12.	Struktura klas wieku drzewostanów w Natura 2000 Leśne Stawki koło Goszcza PLH020101	116
Ryc. 13.	Struktura powierzchni gatunków panujących w Natura 2000 Ostoja nad Baryczą PLH020041.....	120
Ryc. 14.	Struktura powierzchni rzeczywistych składów gatunkowych w Natura 2000 Ostoja nad Baryczą PLH020041	120
Ryc. 15.	Struktura klas wieku drzewostanów w Natura 2000 Ostoja nad Baryczą PLH020041	121
Ryc. 16.	Struktura powierzchni gatunków panujących w Natura 2000 Stawy w Borowej PLH020045	124
Ryc. 17.	Struktura powierzchni rzeczywistych składów gatunkowych w Natura 2000 Stawy w Borowej PLH020045	124
Ryc. 18.	Struktura klas wieku drzewostanów w Natura 2000 Stawy w Borowej PLH020045	125
Ryc. 19.	Struktura powierzchni gatunków panujących w Natura 2000 Dolina Oleśnicy i Potoku Boguszyckiego PLH020091	129
Ryc. 20.	Struktura powierzchni rzeczywistych składów gatunkowych w Natura 2000 Dolina Oleśnicy i Potoku Boguszyckiego PLH020091	130
Ryc. 21.	Struktura klas wieku drzewostanów w Natura 2000 Dolina Oleśnicy i Potoku Boguszyckiego PLH020091	131
Ryc. 22.	Stan zasobów drzewnych w Nadleśnictwie Oleśnica Śląska	236

I. WSTĘP

Konieczność opracowania dla projektu Planu Urządzenia Lasu prognozy oddziaływania na środowisko wynika bezpośrednio z art. 46 p. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (t.j. Dz.U. 2022 poz. 1029 z późn. zm.). Artykuł ten nakłada na organy opracowujące projekty planów obowiązek przeprowadzenia postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko skutków ich realizacji.

Celem sporządzenia prognozy oddziaływania projektu Planu Urządzenia Lasu na środowisko jest:

- określenie istniejącego stanu środowiska oraz problemów jego ochrony istotnych z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu;
- analiza celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotnych z punktu widzenia projektowanego dokumentu;
- ocena możliwego wpływu zaprojektowanych w projekcie planu działań na cele i przedmioty ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność obszarów;
- przedstawienie rozwiązań mających na celu zminimalizowanie potencjalnie negatywnego oddziaływania zapisów projektu planu na przedmioty ochrony obszarów Natura 2000, ich integralność oraz pozostałe, cenne komponenty przyrodnicze.

Gdziekolwiek w tekście niniejszego opracowania jest mowa o „projekcie planu”, „projekcie PUL” lub „projekcie planu urządzenia” dotyczy to projektu Planu Urządzenia Lasu (PUL) dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska na lata 2023-2032. Tam, gdzie mowa jest o „prognozie” dotyczy to prognozy oddziaływania na środowisko projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska na lata 2023-2032.

II. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Podstawą do sporządzenia prognozy jest umowa zawarta pomiędzy Biurem Urządzenia Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Brzegu a Regionalną Dyрекcją Lasów Państwowych we Wrocławiu na sporządzenie projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska wraz z prognozą oddziaływania na środowisko. Natomiast podstawą prawną zakresu i stopnia szczegółowości prognozy są zapisy art. 51 i 52 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko* (t.j. Dz.U. 2022 poz. 1029 z późn. zm.), a także uzgodnienie zawarte pomiędzy Dyrektorem Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych we Wrocławiu a Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska we Wrocławiu (pismo WPN.411.1.2020.PT z dnia 6 listopada 2020 r.) oraz uzgodnienie zawarte pomiędzy Dyrektorem Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych we Wrocławiu a Dolnośląskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym zawarte w piśmie ZNS.9022.4.57.2020.DG z dnia 18 września 2020 roku.

Głównym celem opracowanej prognozy było przeprowadzenie analizy zapisów projektu Planu Urządzenia Lasu w odniesieniu do ich wpływu na środowisko przyrodnicze. W trakcie analiz badano czy zapisy w odpowiedni sposób gwarantują bezpieczeństwo środowiska przyrodniczego i czy sprzyjają trwałemu zachowaniu zasobów przyrodniczych.

Przy sporządzaniu prognozy analizowano zapisy zamieszczone w projekcie planu, w szczególności w opisach taksacyjnych, bazach danych i w warstwach numerycznych. W metodyce opracowania szczegółowo opisano sposób przypisania wskazań gospodarczych uwzględnionych w projekcie Planu Urządzenia Lasu do przedmiotów ochrony. Ponadto przedstawiono w tej części kryteria oceny oddziaływania zapisów projektu planu na cele, przedmioty ochrony oraz integralność obszaru Natura 2000, a także na środowisko i poszczególne jego elementy (różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki i dobra materialne). Ocenę oddziaływania wskazań gospodarczych na środowisko oparto o informacje o rodzaju wpływu planowanego zabiegu na przedmiot ochrony oraz długości czasu jego oddziaływania. W ten sposób wyróżniono sytuacje, w których dane wskazanie mogło mieć wpływ pozytywny, negatywny bądź neutralny oraz oddziaływać krótkoterminowo, średnioterminowo lub długoterminowo. W uzasadnionych przypadkach wskazywano na możliwość wystąpienia oddziaływania skumulowanego lub pośredniego lub też na brak takiej możliwości. Do wyników przeprowadzonych analiz dodano wskazówki o sposobach minimalizacji potencjalnie negatywnego oddziaływania określonego zapisu projektu PUL na przedmioty ochrony. Ocenę i wskazania oparto na wiedzy teoretycznej, doświadczeniu praktycznym zespołu ekspertów i konsultantów uwzględniając uwarunkowania środowiskowe obszaru, na którym mają być

realizowane planowane zadania oraz występujących na nim problemów ochrony przyrody. Wyniki prac zestawiono w tabelach, wykresach i formie opisów.

Dokument prognozy został podzielony na osiem głównych rozdziałów. Pierwsze cztery opisują ogólne założenia opracowania, objaśniają zastosowane w obszernym dokumencie skróty i pojęcia oraz odnoszą się do podstaw prawnych decydujących o formie i zawartości opracowania. Piąty rozdział: V. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA STANU ŚRODOWISKA zawiera dokładną charakterystykę poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego, w stosunku do których rozważa się w kolejnej części opracowania możliwość wystąpienia negatywnych lub pozytywnych oddziaływań zapisów projektu PUL. W tym rozdziale opisana zostaje również sytuacja, w której Plan Urządzenia Lasu nie będzie realizowany na gruncie i konsekwencje takiego teoretycznego założenia.

Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska znajduje się szereg obszarów i obiektów objętych ochroną prawną. Do takich obszarów należą: rezerwat przyrody „Torfowisko koło Grabowna”, fragment Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy”, obszary Natura 2000 – Kumaki Dobrej PLH020078, Lasy Grędzińskie PLH020081, Leśne stawki koło Goszcza PLH020101, Ostoja nad Baryczą PLH020041, Stawy w Borowej PLH020045, Dolina Oleśnicy i Potoku Boguszyckiego PLH020091, Dolina Baryczy PLB020001, użytki ekologiczne – „Las Boguszycki”, „Leśne Stawki koło Goszcza”, „Olsy Spalickie”, „Olsy Sokołowickie”, „Polana Grochowska”. Zebrano również informacje dotyczące występowania na gruntach w zarządzie nadleśnictwa chronionych gatunków roślin, grzybów i zwierząt oraz pomników przyrody, a także dóbr materialnych o wartości historycznej i kulturowej.

Rozdział szósty prognozy VI. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE PROJEKTU PUL NA ŚRODOWISKO I OBSZARY NATURA 2000 to część opracowania, w której dokonano przede wszystkim szczegółowej analizy wpływu zapisów projektu planu na siedliska przyrodnicze i gatunki będące przedmiotami ochrony w obszarach Natura 2000 oraz na integralność tych obszarów.

W trakcie opracowywania założeń pul uwzględniono udostępnione przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska we Wrocławiu wyniki ekspertyz dotyczących przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000 Kumaki Dobrej PLH020078, Lasy Grędzińskie PLH020081, Leśne stawki koło Goszcza PLH020101, Ostoja nad Baryczą PLH020041, Dolina Oleśnicy i Potoku Boguszyckiego PLH020091 oraz Dolina Baryczy PLB020001, dla których opracowywane są plany zadań ochronnych. Podstawą w określeniu roślinności rzeczywistej na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska było *Opracowanie fitosocjologiczne dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska*, wg stanu na 1 stycznia 2022 r.

W celu przeciwdziałania wystąpieniu potencjalnie negatywnego wpływu zapisów projektu pul na siedliska przyrodnicze będące przedmiotami ochrony ostoi siedliskowych Natura 2000, a także na gatunki podlegające ochronie gatunkowej i będące przedmiotem zainteresowania Wspólnoty w efekcie analiz sformułowano następujące działania minimalizujące:

Przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Kumaki Dobrej PLH020078:

9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*)

1. W trakcie realizacji planowanego zabiegu CW, CP, TP w wydz. 8 i, 10 b, 12 c, g, 14 a, 16 m, 18 f, 22 o, 27 f, 28 b, 29 f (obr. Oleśnica Śląska) zaleca się aby w obrębie płatów siedliska 9170 promować gatunki zgodne z siedliskiem grądu (poprzez usuwanie z drzewostanu gatunków obcych ekologicznie i geograficznie).

2. W trakcie realizacji planowanego zabiegu rębego w wydz. 9 a, 16 j, 17 i, 18 b, j, 38 f, 39 c, 40 c (obr. Oleśnica Śląska) zaleca się pozostawianie 5-10% powierzchni i masy drzewostanów, jako kępy i biogrupy z niezniekształconym, naturalnym podszytem i runem (docelowo do naturalnej śmierci i rozkładu).

3. W trakcie realizacji planowanego zabiegu TP oraz rębni złożonej w wydz. 8 i, 9 a, 10 b, 12 c, g, 16 j, m, 17 i, 18 b, j, 22 o, 28 b, 29 f, 38 f, 39 c, 40 c (obr. Oleśnica Śląska) zaleca się zwiększanie zasobów martwego drewna, poprzez nie usuwanie wywrotów i złomów, pozostawianie martwych drzew stojących i nie usuwanie drzew dziuplastych i próchniejących, pozostawianie we fragmentach do naturalnego rozpadu, nieuporządkowanych pozostałości pozrębowych. Za wyjątkiem drzew zagrażających bezpieczeństwu ludzi i ich mienia oraz trwałości drzewostanu.

4. W trakcie realizacji planowanego zabiegu rębego w wydz. 10 j (obr. Oleśnica Śląska) zaleca się aby planowane do pozostawienia biogrupy lokować od strony płatów 9170 (wydz. 10 b) w celu utrzymania warunków świetlnych, mikroklimatycznych i ograniczenia pojawiania się gatunków inwazyjnych i ekspansywnych w siedlisku grądu.

9190 Kwaśne dąbrowy (*Quercion robori-petraeae*)

1. W trakcie realizacji planowanego zabiegu CP, TP w wydz. 267 h (obr. Grochowo) oraz 20 d, 33 h, 59 b (obr. Twardogóra) zaleca się aby w obrębie płatów siedliska 9190 usuwać gatunki obce dla siedliska oraz ograniczać udziału gatunków iglastych.

2. W trakcie realizacji planowanego zabiegu rębego w wydz. 54 c, 60 a (obr. Twardogóra) chronić płaty 9190. Zabieg rębny wykonać poza płatem siedliska, a planowane do pozostawienia biogrupy lokować w miejscach występowania płatów kwaśnych dąbrów.

3. W trakcie realizacji planowanego zabiegu rębego w wydz. 33 b, f, 34 i, j, 52 f, 53 a, 58 b, 102 b, 103 a (obr. Twardogóra) zaleca się pozostawianie 5-10% powierzchni i masy

drzewostanów, jako kępy i biogrupy z niezniekształconym, naturalnym podszytem i runem (docelowo do naturalnej śmierci i rozkładu).

4. W trakcie realizacji planowanego zabiegu TP oraz rębni złożonej w wydz. 267 h (obr. Grochowo) oraz 33 b, f, h, 34 i, j, 52 f, 53 a, 58 b, 59 b, 102 b, 103 a (obr. Twardogóra) zaleca się zwiększanie zasobów martwego drewna, poprzez nie usuwanie wywrotów i złomów, pozostawianie martwych drzew stojących i nie usuwanie drzew dziuplastych i próchniejących, pozostawianie we fragmentach do naturalnego rozpadu, nieuporządkowanych pozostałości pozrębowych. Za wyjątkiem drzew zagrażających bezpieczeństwu ludzi i ich mienia oraz trwałości drzewostanu.

1084 Pachnica dębowa *Osmoderma eremita*

1. W trakcie planowanych zabiegów gospodarczych należy chronić drzewa dziuplaste (zwłaszcza lipy, olsze, dęby i wierzby).

2. W trakcie wykonywania zabiegu w otoczeniu zasiedlonych drzew należy dążyć do rozluźnienia zwarcia drzewostanu (trzebieże późne) oraz przerzedzenie zbyt gęstego podszytu (pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów).

1088 Kozioróg dębosz *Cerambyx cerdo*

1. W trakcie planowanych zabiegów gospodarczych należy chronić drzewa dziuplaste (zwłaszcza lipy, olsze, dęby i wierzby).

2. W trakcie wykonywania zabiegu w otoczeniu zasiedlonych drzew należy dążyć do rozluźnienia zwarcia drzewostanu (trzebieże późne) oraz przerzedzenie zbyt gęstego podszytu (pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów).

1166 Traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*

1. W trakcie wykonywania planowanego zabiegu pozostawić bez zabiegu brzegi zbiorników wodnych i chronić miejsca mogące stanowić miejsca przebywania chronionych płazów (źródlika, młaki, bagna).

1188 Kumak nizinny *Bombina bombina*

1. W trakcie wykonywania planowanego zabiegu pozostawić bez zabiegu brzegi zbiorników wodnych i chronić miejsca mogące stanowić miejsca przebywania chronionych płazów (źródlika, młaki, bagna).

Przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Lasy Grzędzińskie PLH020081

9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*)

1. W trakcie realizacji planowanego zabiegu CW, CP, TW, TP w wydz. 117 a, 118 a, 122 b, c, 124 l, 125 b, 126 c, d, 131 f, 133 a, 135 b, d, f, 136 a, 139 d, 140 b, g, 142 a, 143 c, 144 g, 170 a, 175 a, 176 g, h, 184 f, 184A b, f, 189 d, h, 190 g, 196 k (obr. Oleśnica Śląska) zaleca

się aby w obrębie płatów siedliska 9170 promować gatunki zgodne z siedliskiem grądu (poprzez usuwanie z drzewostanu gatunków obcych ekologicznie i geograficznie).

2. W trakcie realizacji planowanego zabiegu rębego w wydz. 147 i, 184 c (obr. Oleśnica Śląska) chronić płaty 9170. Zabieg rębny wykonać poza płatem siedliska, a planowane do pozostawienia biogrupy lokować w miejscach występowania płatów grądów.

3. W trakcie realizacji planowanego zabiegu rębego w wydz. 116 h, 124 i, 129 d, 132 d, 146 c, 147 d, j, 169 a, 183 b, 193 a, 194 k, l, 195 j, 196 a, 198 h, 199 b (obr. Oleśnica Śląska) zaleca się pozostawianie 5-10% powierzchni i masy drzewostanów, jako kępy i biogrupy z nieznieształconym, naturalnym podszytem i runem (docelowo do naturalnej śmierci i rozkładu).

4. W trakcie realizacji planowanego zabiegu TP oraz rębni złożonej w wydz. 116 h, 117 a, 118 a, 122 b, c, 124 i, 129 d, 131 f, 132 d, 133 a, 135 b, 136 a, 144 g, 146 c, 147 d, j, 169 a, 183 b, 184 f, 184A b, f, 189 d, 190 g, 193 a, 194 k, l, 195 j, 196 a, 198 h, 199 b (obr. Oleśnica Śląska) zaleca się zwiększanie zasobów martwego drewna, poprzez nie usuwanie wywrotów i złomów, pozostawianie martwych drzew stojących i nie usuwanie drzew dziuplastych i próchniejących, pozostawianie we fragmentach do naturalnego rozpadu, nieuporządkowanych pozostałości po zrębach. Za wyjątkiem drzew zagrażających bezpieczeństwu ludzi i ich mienia oraz trwałości drzewostanu.

91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*)

1. W trakcie realizacji planowanego zabiegu rębego w wydz. 121 b (obr. Oleśnica Śląska) zaleca się pozostawianie 5-10% powierzchni i masy drzewostanów, jako kępy i biogrupy z nieznieształconym, naturalnym podszytem i runem (docelowo do naturalnej śmierci i rozkładu). Zaleca się także zwiększanie zasobów martwego drewna, poprzez nie usuwanie wywrotów i złomów, pozostawianie martwych drzew stojących i nie usuwanie drzew dziuplastych i próchniejących, pozostawianie we fragmentach do naturalnego rozpadu, nieuporządkowanych pozostałości po zrębach. Za wyjątkiem drzew zagrażających bezpieczeństwu ludzi i ich mienia oraz trwałości drzewostanu.

2. W trakcie realizacji planowanego zabiegu rębego w wydz. 121 d, 196 a (obr. Oleśnica Śląska) zaleca się aby planowane do pozostawienia biogrupy lokować od strony płatów 91F0 (wydz. 121 b, 196 h) w celu utrzymania warunków świetlnych, wodnych, mikroklimatycznych i ograniczenia pojawiania się gatunków inwazyjnych i ekspansywnych w siedlisku łęgowego lasu.

3. W trakcie realizacji planowanego zabiegu CW w wydz. 145 g (obr. Oleśnica Śląska) zaleca się aby w obrębie płatów siedliska 91F0 promować gatunki zgodne z siedliskiem łęgowych lasów (poprzez usuwanie z drzewostanu gatunków obcych ekologicznie i geograficznie).

1308 Mopek *Barbastella barbastellus*

1. W trakcie prac związanych z pozyskaniem drewna zaleca się pozostawianie drzew dziuplastych (głównie dębów i drzew liściastych) oraz rosnących wzdłuż rzek i potoków z wyjątkiem sytuacji stanowiących zagrożenie dla bezpieczeństwa ludzi i ich mienia, w tym odmian drzew owocowych.
2. W trakcie prowadzenia zabiegów gospodarczych zaleca się odpowiednie kształtowanie ekotonu i granicy rolno-leśnej, zgodnie z wytycznymi branżowymi.

1166 Traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*

1. W trakcie wykonywania planowanego zabiegu chronić miejsca mogące stanowić miejsca przebywania chronionych płazów (źródlika, młaki, bagna).

1084 Pachnica dębowa *Osmoderma eremita*

1. W trakcie planowanych zabiegów gospodarczych należy chronić drzewa dziuplaste (zwłaszcza lipy, olsze, dęby i wierzby).
2. W trakcie wykonywania zabiegu w otoczeniu zasiedlonych drzew należy dążyć do rozluźnienia zwarcia drzewostanu (trzebieże późne) oraz przerzedzenie zbyt gęstego podszytu (pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów).

Przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Leśne stawki koło Goszcza PLH020101

***91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe**

1. W trakcie realizacji planowanego zabiegu w wydz. 82 h, 89 d (obr. Goszcz), chronić płyty siedliska 91E0. Zabieg TW wykonać poza płytami siedliska zlokalizowanymi wzdłuż rzeki Prądnia oraz dopływającego do niej rowu. Ochroną należy objąć strefę brzegową rzeki i jej dopływu.
2. W trakcie realizacji planowanego zabiegu rębego w wydz. 100 c (obr. Goszcz) zaleca się aby planowane do pozostawienia biogrupy lokować od strony płyt 91E0 (wydz.90 g) w celu utrzymania warunków świetlnych, wodnych, mikroklimatycznych i ograniczenia pojawiania się gatunków inwazyjnych i ekspansywnych w siedlisku łągi.

Przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Ostoja nad Baryczą PLH020041

9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*)

1. W trakcie realizacji planowanego zabiegu w wydz. 62 a, b, c (obr. Goszcz), chronić płyty siedliska 9170. Zabieg TW i TP wykonać poza płytami siedliska zlokalizowanymi wzdłuż rzeki Czarny Rów. Ochroną należy objąć strefę brzegową rzeki.
2. W trakcie realizacji planowanego zabiegu TP w wydz. 61 d (obr. Goszcz) zaleca się promowanie gatunków zgodnych z siedliskiem 9170 (poprzez usuwanie z drzewostanu

gatunków obcych ekologicznie i geograficznie). Zaleca się także zwiększanie zasobów martwego drewna, poprzez nie usuwanie wywrotów i złomów, pozostawianie martwych drzew stojących i nie usuwanie drzew dziuplastych i próchniejących. Za wyjątkiem drzew zagrażających bezpieczeństwu ludzi i ich mienia oraz trwałości drzewostanu.

3. W trakcie realizacji planowanego zabiegu rębego w wydz. 60 k (obr. Goszcz) zaleca się aby planowane do pozostawienia biogrupy lokować od strony płatów 9170 (wydz.60 g) w celu utrzymania warunków świetlnych, mikroklimatycznych i ograniczenia pojawiania się gatunków inwazyjnych i ekspansywnych w siedlisku grądu.

1084 Pachnica dębowa *Osmoderma eremita*

1. W trakcie planowanych zabiegów gospodarczych należy chronić drzewa dziuplaste (zwłaszcza lipy, olsze, dęby i wierzby).

2. W trakcie wykonywania zabiegu w otoczeniu zasiedlonych drzew należy dążyć do rozluźnienia zwarcia drzewostanu (trzebieże późne) oraz przerzedzenie zbyt gęstego podszytu (pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów).

1337 Bóbr europejski *Castor fiber*

1. W trakcie prowadzenia zabiegu nad brzegiem stawów zalecane jest kształtowanie ekotonu oraz pozostawianie drzew i krzewów preferowanych w diecie bobra (wierzba, topola, osika, brzoza), zgodnie z wytycznymi branżowymi.

1355 Wydra *Lutra lutra*

1. W trakcie prowadzenia zabiegu nad brzegiem stawów i cieków wodnych zalecane jest kształtowanie ekotonu zgodnie z wytycznymi branżowymi.

2. W trakcie prowadzenia zabiegu rębni zaleca się pozostawianie w naturalnym stanie strefy brzegowej cieków wodnych, wraz z naturalnym buforem, obejmującym najczęściej związane z ciekami siedliska.

Przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Dolina Oleśnicy i Potoku Boguszyckiego PLH020091

***91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe**

1. W trakcie realizacji planowanego zabiegu w wydz. 122 b, 123 h, 173 b, 180 c (obr. Twardogóra) chronić płaty siedliska 91E0. Zabieg TW i TP wykonać poza płatami siedliska.

2. W trakcie realizacji planowanego zabiegu w wydz. 200 f (obr. Twardogóra) chronić płaty siedliska 91E0. Zabieg rębny wykonać poza płatami siedliska. Zaleca się aby planowane do pozostawienia biogrupy lokować w miejscu występowania siedliska - nad Boguszyckim Potokiem. Ochroną należy objąć strefę brzegową cieku.

3. W trakcie realizacji planowanego zabiegu rębego w wydz. 184 b, 213 a (obr. Twardogóra) zaleca się aby planowane do pozostawienia biogrupy lokować od strony płatów

91E0 (wydz.184 a, h, 213 f) w celu utrzymania warunków świetlnych, wodnych, mikroklimatycznych i ograniczenia pojawiania się gatunków inwazyjnych i ekspansywnych w siedlisku łągu.

1188 Kumak nizinny *Bombina bombina*

1. W trakcie wykonywania planowanego zabiegu pozostawić bez zabiegu brzegi zbiorników wodnych i chronić miejsca mogące stanowić miejsca przebywania chronionych płazów (źródłiska, młaki, bagna).

1308 Mopek *Barbastella barbastellus*

1. W trakcie wykonywania planowanego zabiegu pozostawiać drzewa dziuplaste i biocenotyczne, z wyjątkiem sytuacji stanowiących zagrożenie dla bezpieczeństwa ludzi i ich mienia.

1355 Wydra *Lutra lutra*

1. W trakcie prowadzenia zabiegu nad brzegiem stawów i cieków wodnych zalecane jest kształtowanie ekotonu zgodnie z wytycznymi branżowymi.

1307 Trzepla zielona *Ophiogomphus cecilia*

1. W trakcie prowadzenia zabiegu nad brzegiem stawów i cieków wodnych zalecane jest kształtowanie ekotonu zgodnie z wytycznymi branżowymi.

1084 Pachnica dębowa *Osmoderma eremita*

1. W trakcie planowanych zabiegów gospodarczych należy chronić drzewa dziuplaste (zwłaszcza lipy, olsze, dęby i wierzby).

2. W trakcie wykonywania zabiegu w otoczeniu zasiedlonych drzew należy dążyć do rozluźnienia zwarcia drzewostanu (trzebieże późne) oraz przerzedzenie zbyt gęstego podszytu (pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów).

Przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Dolina Baryczy PLB020001

A030 Bocian czarny *Ciconia nigra*, A075 bielik *Haliaeetus albicilla*

1. W trakcie planowanego zabiegu wskazane jest pozostawianie grup drzew na zrębach i pojedynczych, starych drzew, starszych niż otaczający drzewostan (przestoi, głównie dębów), jako potencjalnych miejsc gniazdowania gatunków.

2. Przed przystąpieniem do planowanych zabiegów gospodarczych dokonanie przeglądów powierzchni pod kątem występowania dużych gniazd w koronach drzew (o średnicy powyżej 25 cm).

3. W przypadku odnalezienia nieznanego dotąd miejsca gniazdowania gatunków: bielik, bocian czarny, w okresie lęgowym oraz zależności od terminu ochrony okresowej danego gatunku (1.01-31.07/15.03-31.08) zaleca się wycofanie się z realizacji zadań gospodarczych w bezpośrednim sąsiedztwie gniazda: w okresie lęgowym - obszar w promieniu do 500 m od

gniazda, poza okresem lęgowym - obszar w promieniu do 200 m od gniazda. Wskazania te winny obowiązywać do czasu ewentualnego ustanowienia strefy ochrony.

A006 perkoz rdzawoszyi *Podiceps grisegena*, A021 bąk *Botaurus stellaris*, A036 łąbędź niemy *Cygnus olor*, A051 krakwa *Mareca strepera*, A122 derkacz *Crex crex*

1. Nie stosować cięć zupełnych bezpośrednio przy źródłiskach, rzekach, jeziorach, pozostawiając pas ochronny o szerokości odpowiadającej co najmniej wysokości otaczającego drzewostanu, stanowiący strefę przejściową.

A229 zimorodek *Alcedo atthis*, A127 żuraw *Grus grus*

1. Nie stosować cięć zupełnych bezpośrednio przy źródłiskach, rzekach, jeziorach, pozostawiając pas ochronny o szerokości odpowiadającej co najmniej wysokości otaczającego drzewostanu, stanowiący strefę przejściową.

2. Zalecana jest ochrona naturalnych obiektów małej retencji, tj. śródleśnych torfowisk, mokradeł, zbiorników wodnych, cieków, bagien, trzęsawisk, mszarów, torfowisk, źródlisk, młak.

W omawianej części prognozy ocenie poddano również zapisy projektu PUL w stosunku do pozostałych, obszarowych form ochrony przyrody oraz do pomników przyrody.

Pozostałe obszarowe formy ochrony przyrody

Otoczenie rezerwatu przyrody „Torfowisko koło Grabowna”

1. Zalecane jest aby nie prowadzić cięć w bezpośrednim otoczeniu rezerwatu i pozostawienie buforu o szerokości min. 1 wys. drzewostanu.

Otoczenie użytków ekologicznych „Las Boguszycki”, „Leśne Stawki koło Goszcza”, „Olsy Spalickie”, „Olsy Sokołowickie”, „Polana Grochowska”

1. W trakcie prowadzenia cięć rębnych w wydz. 200 f, 209 f, 213 a, 266 I (obr. les. Twardogóra) oraz 87 f, 88 d, h, 89 f, 120 a, b, h, k, l, m, 124 a (obr. les. Grochowo) fragmenty drzewostanu przewidziane do pozostawienia w formie biogrup należy lokować w bezpośrednim otoczeniu granic użytków ekologicznych, celem uzyskania buforu o szerokości min. 1 wys. drzewostanu.

Pomniki przyrody

W trakcie realizacji planowanego zabiegu trzebieży nie wykonywać cięć w bezpośrednim otoczeniu pomników przyrody w wydz. 185 d obr. les. Grochowo, 160 n obr. les. Goszcz, 12 d obr. les. Oleśnica Śląska.

W zakresie oddziaływania zapisów projektu pul na różnorodność biologiczną istotnym aspektem było zabezpieczenie na powierzchniach leśnych stanowisk cennych gatunków roślin lub miejsc rozrodu chronionych gatunków zwierząt. W przypadku cennych gatunków roślin już na etapie planowania wskazań gospodarczych w projekcie pul w większości

przypadków zostały uwzględnione ich potrzeby ochronne. W sytuacji przewidywanego potencjalnie negatywnego oddziaływania sformułowano działania minimalizujące:

bagno zwyczajne, długosz królewski, parzydło leśne

W trakcie realizacji planowanego zabiegu rębni oraz trzebieży zaleca się zachowanie mikrosiedlisk oraz oznakowanie i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków roślin. Fragmenty drzewostanu przewidziane do pozostawienia w formie biogrupy lokować w miejscach w miejscach podmokłych. W celu ograniczenia uszkodzeń roślinności runa zaleca się nie prowadzenie szlaków technologicznych w obrębie stanowisk.

kruszczyk szerokolistny, kukułka – rodzaj, listera jajowata, obuwik pospolity, podkolan biały

1. W trakcie realizacji planowanego zabiegu odnowień i pielęgnacji upraw zaleca się zachowanie mikrosiedlisk i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków storczykowatych.

2. W trakcie realizacji planowanego zabiegu rębni oraz trzebieży zaleca się oznakowanie i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków storczykowatych. Fragmenty drzewostanu przewidziane do pozostawienia w formie biogrupy lokować w miejscach, gdzie znajdują się skupiska roślin chronionych. W celu ograniczenia uszkodzeń roślinności runa zaleca się nie prowadzenie szlaków technologicznych w obrębie stanowisk.

chrobotki – rodzaj, płucnica islandzka

W trakcie realizacji planowanego zabiegu rębni zaleca się oznakowanie i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków porostów. Fragmenty drzewostanu przewidziane do pozostawienia w formie biogrupy lokować w miejscach, gdzie znajdują się skupiska roślin chronionych. W celu ograniczenia uszkodzeń roślinności runa zaleca się nie prowadzenie szlaków technologicznych w obrębie stanowisk.

siedzuń sosnowy

1. W trakcie realizacji planowanego zabiegu rębni zaleca się oznakowanie i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków grzybów oraz drzew biocenotycznych. Fragmenty drzewostanu przewidziane do pozostawienia w formie biogrupy lokować w miejscach, gdzie znajdują się skupiska roślin chronionych. W celu ograniczenia uszkodzeń roślinności runa zaleca się nie prowadzenie szlaków technologicznych w obrębie stanowisk.

2. W trakcie realizacji planowanego zabiegu pielęgnacji młodników i młodszych drzewostanów zaleca się oznakowanie i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków grzybów oraz ochronę drzew biocenotycznych.

cis pospolity, fiołek przedziwny, gruszyńka jednostronna, jarząb szwedzki, lilia złotogłów, pomocnik baldaszkowy, śnieżycza wiosenna, śnieżyczka przebiśnieg, wawrzynek wilczelyko, wiciokrzew pomorski

1. W trakcie realizacji planowanego zabiegu odnowień i pielęgnacji upraw zaleca się zachowanie mikrosiedlisk oraz ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków roślin.

2. W trakcie realizacji planowanego zabiegu rębni oraz trzebieży zaleca się oznakowanie i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków roślin. Fragmenty drzewostanu przewidziane do pozostawienia w formie biogrupy lokować w miejscach, gdzie znajdują się skupiska roślin chronionych. W celu ograniczenia uszkodzeń roślinności runa zaleca się nie prowadzenie szlaków technologicznych w obrębie stanowisk.

widłak goździsty, widłak jałowcowaty

1. W trakcie realizacji planowanych odnowień zaleca się zachowanie mikrosiedlisk oraz ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków widłakowatych.

2. W trakcie realizacji planowanego zabiegu rębni zaleca się oznakowanie i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków widłakowatych. Fragmenty drzewostanu przewidziane do pozostawienia w formie biogrupy lokować w miejscach, gdzie znajdują się skupiska roślin chronionych. W celu ograniczenia uszkodzeń roślinności runa zaleca się nie prowadzenie szlaków technologicznych w obrębie stanowisk.

bielistka siwa, brodawkowiec czysty, gajnik Isniący, widłoząb kędzierzawy, widłoząb miotłowy, rokitnik pospolity

W trakcie realizacji planowanego zabiegu rębni zaleca się oznakowanie i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków mszaków. Fragmenty drzewostanu przewidziane do pozostawienia w formie biogrupy lokować w miejscach, gdzie znajdują się skupiska roślin chronionych. W celu ograniczenia uszkodzeń roślinności runa zaleca się nie prowadzenie szlaków technologicznych w obrębie stanowisk.

Przedstawiona w prognozie analiza oddziaływania projektu PUL na poszczególne gatunki zwierząt pozwoliła stwierdzić, że zapisy projektu planu nie są szkodliwe i pozwolą na zachowanie we właściwym stanie ochrony gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty i chronionych gatunków ptaków oraz ich siedlisk. W wielu miejscach będzie to jednak warunkowane uwzględnieniem w trakcie realizacji prac leśnych wytycznych ochronnych zawartych w programie ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska oraz dodatkowo sformułowanych działań minimalizujących. Do tych ostatnich należą:

Gatunki związane z drzewostanami starszych klas wieku:

1. W ramach wykonywania szacunków brakarskich dokonanie przeglądów powierzchni pod kątem występowania dużych gniazd w koronach drzew (o średnicy powyżej 25 cm), po czym w sytuacji ich potwierdzenia chronić je przed zniszczeniem w czasie realizowanych prac leśnych.

2. Poinformowanie osób nadzorujących prace leśne o obowiązku ochrony dużych gniazd w koronach drzew (o średnicy powyżej 25 cm) i obowiązku zgłaszania Służbie Leśnej stwierdzonych nowych dużych gniazd.
3. W okresie lęgowym ptaków nie wycinać drzew, na których zostały zidentyfikowane zasiedlone gniazda.
4. W trakcie realizacji zabiegów rębnych na powierzchniach leśnych pozostawiać naturalne elementy ekosystemów leśnych (tj. wykroty, leżanina, drzewa zamierające, martwe stojące drzewa, drzewa dziuplaste, gatunki drzew i krzewów lekko nasiennych i owocodajnych, np. jarzębina, iwa, osika), jeżeli nie koliduje to z zasadą powszechnej ochrony lasu oraz ich usuwanie nie zagraża gatunkom i siedliskom będącym przedmiotem ustanowienia form ochrony przyrody. Fragmenty drzewostanu przeznaczone do naturalnego rozpadu lokalizować w miejscach występowania drzew dziuplastych.
5. W trakcie realizacji zabiegów gospodarczych chronić fragmenty śródleśnych torfowisk, mokradeł, zbiorników wodnych, cieków, bagien, trzęsawisk, mszarów, torfowisk, źródlisk, młak.
6. Pozostawiać na powierzchni leśnej do naturalnego rozpadu okazałe drzewa z widocznymi wypróchnieniami, które mogą być siedliskiem saproksylicznych chrząszczy.
7. Na powierzchniach leśnych, w obrębie których stwierdzono obecność saproksylicznych chrząszczy należy zachowywać rodzime dęby, równocześnie eliminując gatunki obce ekologicznie i zwiększające ocienienie drzewostanu.
8. W drzewostanach bukowych oraz mieszanych nie usuwać podszytu w trakcie prac leśnych z uwagi na możliwość bytowania pilchowatych.

Gatunki związane z drzewostanami w bezpośrednim sąsiedztwie wód płynących, otwartych powierzchni mokradeł, torfowisk i bagien, zarośli lub czasowo odsłoniętymi powierzchniami leśnymi (uprawy, zręby):

1. Kształtowanie wokół zbiorników i wzdłuż naturalnych cieków istniejącego pasa ekotonu zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami prawa oraz przepisami wewnętrznymi PGL LP z uwzględnieniem pełnionych przez drzewostan funkcji.
2. Na brzegach zbiorników wodnych i cieków, w odległości 10 metrów od linii brzegowej, należy pozostawiać: zwalone pnie drzew, podszyt, duże kamienie w celu ułatwienia zwierzętom dostępu do wody oraz umożliwienie migracji.
3. Nie prowadzić zrywki korytami potoków i mniejszych cieków obecnych na powierzchniach leśnych.
4. Wzdłuż potoków ograniczać cięcia w obrębie nadbrzeżnych zadrzewień do miejsc, gdzie jest to faktycznie niezbędne i podyktowane względami bezpieczeństwa.

5. W trakcie prowadzenia prac w uprawach i na zrębach chronić miejsca lęgowe gatunków ptaków związanych z tymi siedliskami.

6. W trakcie zabiegów chronić podmokłe i zabagnione fragmenty drzewostanów, nie prowadzić w ich obrębie szlaków technologicznych, formować w tych miejscach biogrupy i lokować fragmenty drzewostanu pozostawiane do naturalnego rozpadu.

7. Pozostawianie powierzchni nie podlegających zagospodarowaniu, takich jak skarpy, miedze, przydroża, ekotony las – pole, oraz dopuszczeniu, by w wyniku naturalnej sukcesji kształtowały się na nich zarośla z udziałem jesionu, kaliny koralowej, derenia świdy (przeplatka maturalna).

Gatunki związane z drzewostanami wymagające ochrony w postaci ustalenia stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania:

1. W przypadku odnalezienia nieznanego dotąd miejsca gniazdowania gatunków: bielik, bocian czarny, gadożer, rybołów, sokół wędrowny w okresie lęgowym oraz zależności od terminu ochrony okresowej danego gatunku (1.01-31.07/15.03-31.08/01.03-30.09/1.03-31.08) zaleca się wycofanie się z realizacji zadań gospodarczych w bezpośrednim sąsiedztwie gniazda: w okresie lęgowym - obszar w promieniu do 500 m od gniazda, poza okresem lęgowym - obszar w promieniu do 200 m od gniazda. Wskazania te winny obowiązywać do czasu ewentualnego ustanowienia strefy.

2. W przypadku odnalezienia nieznanego dotąd miejsca gniazdowania gatunków: kania czarna, kania ruda orlik krzykliwy w okresie lęgowym oraz zależności od terminu ochrony okresowej danego gatunku (1.03-31.08) zaleca się wycofanie się z realizacji zadań gospodarczych w bezpośrednim sąsiedztwie gniazda: w okresie lęgowym - obszar w promieniu do 500 m od gniazda, poza okresem lęgowym - obszar w promieniu do 100 m od gniazda. Wskazania te winny obowiązywać do czasu ewentualnego ustanowienia strefy.

3. W przypadku odnalezienia nieznanego dotąd miejsca gniazdowania włośчатки zaleca się wycofanie się z realizacji zadań gospodarczych w bezpośrednim sąsiedztwie gniazda (obszar w promieniu do 50 m od dziupli) i wykonywanie zadań gospodarczych w dalszej odległości. Wskazania te winny obowiązywać do czasu ewentualnego ustanowienia strefy.

4. W przypadku odnalezienia nieznanego dotąd miejsca rozrodu i regularnego przebywania żółwia błotnego oraz w zależności od terminu ochrony okresowej (15.03–31.10) zaleca się wycofanie się z realizacji zadań gospodarczych w bezpośrednim sąsiedztwie stanowiska: w okresie lęgowym - obszar w promieniu do 500 m od gniazda, poza okresem lęgowym - obszar w promieniu do 200 m od gniazda. Wskazania te winny obowiązywać do czasu ewentualnego ustanowienia strefy.

5. W przypadku odnalezienia nieznanego dotąd miejsca rozrodu wilka zaleca się wycofanie się z realizacji zadań gospodarczych, które wiązałyby się z płoszeniem zwierząt lub zniszczeniem siedliska, będącego obszarem ich rozrodu i wychowu młodych, w

bezpośrednim sąsiedztwie miejsca rozrodu (obszar do 500 m) i wykonywanie zadań gospodarczych w dalszej odległości poza okresem ochronnym określonym dla okresowej strefy ochrony tego gatunku. Wskazania te winny obowiązywać do czasu ewentualnego ustanowienia strefy.

6. W przypadku stwierdzenia miejsc rozrodu i gniazdowania gatunków wymagających ochrony w postaci ustalenia stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania, należy przekazać te informacje do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu.

Gatunki związane z drzewostanami wymagające ochrony w obrębie ustanowionych stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania:

Strefa WPN.6442.9.2020.MK.1 z dnia 17 lipca 2020 r.

1. Planowane zabiegi gospodarcze należy wykonywać poza okresem ochronnym gatunku, w terminie od 1 września do 14 marca.

2. Podczas wykonywania zabiegów rębnych nie należy prowadzić dwóch zabiegów jednocześnie w jednym oddziale. Zachować odstęp prac zrębowych minimum 2-3 letni.

3. Nie należy zakładać gniazd odnowieniowych w pobliżu granicy strefy całorocznej. Planowane do pozostawienia biogrupy należy lokować w formie zwartej fragmentu starego drzewostanu od strony strefy całorocznej.

Strefa WPN.6442.34.2021.MK.1 z dnia 26 lipca 2022 r.

Planowane zabiegi gospodarcze należy wykonywać poza okresem ochronnym gatunku, w terminie od 1 września do 14 marca.

Strefa WPN-6631/s/12/10/mk z dnia 16 lipca 2010 r.

1. Planowane zabiegi gospodarcze należy wykonywać poza okresem ochronnym gatunku, w terminie od 1 sierpnia do 31 grudnia.

2. Podczas wykonywania zabiegów rębnych nie należy prowadzić dwóch zabiegów jednocześnie w jednym oddziale. Zachować odstęp prac zrębowych minimum 2-3 letni.

3. Nie należy zakładać gniazd odnowieniowych w pobliżu granicy strefy całorocznej. Planowane do pozostawienia biogrupy należy lokować w formie zwartej fragmentu starego drzewostanu od strony strefy całorocznej.

Strefa WPN-6631/s/13/10/mk z dnia 16 lipca 2010 r.

Planowane zabiegi gospodarcze należy wykonywać poza okresem ochronnym gatunku, w terminie od 1 sierpnia do 31 grudnia.

Strefa WPN-6631/s/14/10/mk z dnia 16 lipca 2010 r.

Planowane zabiegi gospodarcze należy wykonywać poza okresem ochronnym gatunku, w terminie od 1 sierpnia do 31 grudnia.

Strefa WPN.6442.3.2019.MK.2 z dnia 22 maja 2019 r.

1. Planowane zabiegi gospodarcze należy wykonywać poza okresem ochronnym gatunku, w terminie od 1 sierpnia do 31 grudnia.

2. Nie należy zakładać gniazd odnowieniowych w pobliżu granicy strefy całorocznej. Planowane do pozostawienia biogrupy należy lokować w formie zwartej fragmentu starego drzewostanu od strony strefy całorocznej.

Analiza zapisów projektu pul objęła szczegółowo również miejsca, w których według danych gminnych ewidencji zabytków, wojewódzkiego rejestru zabytków oraz Narodowego Instytutu Dziedzictwa na gruntach w zarządzie nadleśnictwa zlokalizowane są dobra materialne w postaci stanowisk archeologicznych, parków podworskich, mogił, cmentarzy, kapliczek oraz innych obiektów ujętych w gminnej ewidencji zabytków. Na większości powierzchni leśnych z zabytkami ujętymi w rejestrze nie są planowane żadne wskazania gospodarcze. Dla pozostałych miejsc, gdzie zlokalizowane są zabytki nieruchomości oraz stanowiska archeologiczne, a projekt pul przewiduje wykonanie wskazań gospodarczych wskazano na konieczność uzgodnienia planowanych zabiegów z wojewódzkim konserwatorem zabytków oraz zachowanie bezpiecznego odstępów od obiektu kulturowego i niewykonywanie cięć w jego bezpośrednim otoczeniu.

Dalsze analizy zapisów projektu pul odnoszące się do większości elementów środowiskowych (woda, powietrze, krajobraz, powierzchnia ziemi, klimat) wykazały ich neutralny wpływ. Ponadto nie stwierdzono w projektowanym dokumencie zapisów z zakresu planowania przedsięwzięć wymienionych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. 2019 poz. 1839).

Siódmy rozdział opracowania: VII. ROZWIĄZANIA I WNIOSKI DO PROJEKTU PUL zawiera m.in. podsumowanie rozwiązań minimalizujących możliwe negatywne oddziaływania zapisów projektu PUL w stosunku do poszczególnych komponentów przyrody. W tej części prognozy zamieszczono również opis procesu tworzenia i wprowadzania do PUL rozwiązań alternatywnych. Wybór rozwiązania najkorzystniejszego z punktu widzenia środowiska przyrodniczego dokonywany był na każdym etapie procesu planistycznego. Wariantowanie terminowe i technologiczne było rozpatrywane głównie na etapie tworzenia zapisów w programie ochrony przyrody, natomiast wariantowanie lokalizacyjne - na etapie tworzenia planów cięć rębnych i przedrębnych. Ponadto wybór najodpowiedniejszych sposobów zagospodarowania i innych elementów planu odbywał się podczas komisji założeń planu, w których brali udział również przedstawiciele lokalnej społeczności.

Skutki realizacji zadań zleconych z zakresu ochrony przyrody powinny być monitorowane w cyklu 10-letnim. Jest to związane z cyklem sporządzania Planów Urządzenia Lasu i informacjami wynikającymi z inwentaryzacji terenowej przeprowadzanej w trakcie taksacji lasów nadleśnictwa. Śledzenie skutków realizacji postanowień planu należy oprzeć na monitoringu następujących wskaźników:

- powierzchnia lasów według rzeczywistych składów gatunkowych i wieku dla siedliska przyrodniczego w obszarach Natura 2000,
- pozyskanie drewna według gatunków i kategorii użytkowania dla siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków w obszarach Natura 2000 w wymiarze powierzchniowym i miąższościowym,
- zestawienie gruntów zalesionych według siedlisk przyrodniczych.

Po przeprowadzeniu wszystkich analiz i podsumowaniu ich wyników stwierdzono, że projekt Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska nie zawiera zapisów, które mogłyby w sposób istotnie negatywny oddziaływać na chronione zasoby przyrodnicze nadleśnictwa. W tej sytuacji nie przewiduje się możliwości wystąpienia konfliktów planu z systemem ochrony przyrody, a w szczególności możliwego negatywnego oddziaływania na obszary Natura 2000.

III. WYKAZ STOSOWANYCH SKRÓTÓW I POJĘĆ

W niniejszej prognozie zastosowano zwroty i skróty wymagające szerszego objaśnienia.

BULiGL	Biuro Urządzenia Lasu i Geodezji Leśnej
RDOŚ	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
RDLP	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych
SOO	specjalny obszar ochrony siedlisk
OZW	obszar mający znaczenie dla Wspólnoty
SDF	Standardowy Formularz Danych
POP	Program Ochrony Przyrody
POS	Prognoza oddziaływania na środowisko
IUL	Instrukcja Urządzenia Lasu
PUL	plan urządzenia lasu
SILP	System Informatyczny Lasów Państwowych
SLMN	Standard Leśnej Mapy Numerycznej
6410	Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>)
6430	Ziołorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)
6510	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)
9110	Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagetum</i>)
9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum</i>)
9190	Kwaśne dąbrowy (<i>Quercion robori-petraeae</i>)
91D0	Bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio uliginosi Betuletum pubescentis, Vaccinio uliginosi Pinetum, Pino mugo-Sphagnetum, Sphagno girgensohnii-Piceetum</i>) - siedlisko priorytetowe
91E0	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródliskowe - siedlisko priorytetowe
91F0	Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Ficario-Ulmetum</i>)
A005	perkoz dwuczuby <i>Podiceps cristatus</i>
A006	perkoz rdzawoszyi <i>Podiceps grisegena</i>
A021	bąk <i>Botaurus stellaris</i>
A022	bączek <i>Ixobrychus minutus</i>
A030	bocian czarny <i>Ciconia nigra</i>
A031	bocian biały <i>Ciconia ciconia</i>
A036	łabędź niemy <i>Cygnus olor</i>
A038	łabędź krzykliwy <i>Cygnus cygnus</i>
A043	gęgawa <i>Anser anser</i>
A051	krakwa <i>Mareca strepera</i>
A060	podgorzałka <i>Aythya nyroca</i>
A075	bielik <i>Haliaeetus albicilla</i>

A081	błotniak stawowy <i>Circus aeruginosus</i>
A118	wodnik <i>Rallus aquaticus</i>
A120	zielonka <i>Zapornia parva</i>
A122	derkacz <i>Crex crex</i>
A127	żuraw <i>Grus grus</i>
A179	śmieszka <i>Chroicocephalus ridibundus</i>
A196	rybitwa białowąsa <i>Chlidonias hybrida</i>
A197	rybitwa czarna <i>Chlidonias niger</i>
A229	zamorodek <i>Alcedo atthis</i>
6177	modraszek telejus <i>Phengaris teleius</i>
6179	modraszek nausitous <i>Phengaris nausithous</i>
1084	pachnica dębowa <i>Osmoderma eremita</i>
1088	kozióróg dębosz <i>Cerambyx cerdo</i>
1166	traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i>
1188	kumak nizinny <i>Bombina bombina</i>
1220	żółw błotny <i>Emys orbicularis</i>
1308	mopek <i>Barbastella barbastellus</i>
1337	bóbr europejski <i>Castor fiber</i>
1355	wydra <i>Lutra lutra</i>
1887	koleantus delikatny <i>Coleanthus subtilis</i>

Biogrupa – grupa drzew wyodrębniająca się w lesie, jako zwarta, zespołowa jednostka ekologiczna. Kępy pozostawiane na zrębach powinny tworzyć biogrupy, tj. zwarte fragmenty starodrzewu, których zadaniem jest inicjowanie, a następnie przyspieszenie restytucji leśnej fauny i flory w fazie uprawy i młodnika. Wielkość kępy powinna wynosić co najmniej 6 arów i być nie większa niż 5% powierzchni manipulacyjnej pasa zrębowego, strefy lub smugi. Kępa powinna być na tyle funkcjonalną całością, aby zapewnić występowanie i przetrwanie wszystkich elementów biocenozy, istotnych dla trwałości procesów ekologicznych

Typ siedliskowy lasu (TSL) - powierzchnie leśne o zbliżonych warunkach siedliskowych wynikających z żyzności i wilgotności gleb, podobieństwa cech klimatu oraz ukształtowania terenu i jego budowy geologicznej.

Typ drzewostanu (TD) – specyficzny skład gatunkowy warstwy drzew, który powinien być zachowany na danym terenie jako perspektywiczny cel hodowlany; zależnie od funkcji lasu może on przyjmować kierunek gospodarczy lub ochronny.

Odnowienia – odnowienie lasu ma na celu inicjowanie i kształtowanie młodego pokolenia lasu. Odbывается ono w sposób naturalny (samosiew, odrośla) lub sztuczny (sadzenie, siew). Podstawą określenia sposobów i zasad prowadzenia odnowień są przyjęte cele hodowlane, wyrażone w typach drzewostanów dla poszczególnych siedlisk.

Okres odnowienia – przewidywany czas od zainicjowania odnowienia drzewostanu do cięcia uprzętającego.

Pielęgnacje – pielęgnowanie lasu obejmuje pielęgnowanie drzewostanu, polegające na prowadzeniu cięć pielęgnacyjnych i pielęgnowaniu drzew oraz pielęgnowanie siedliska obejmujące prace związane z pielęgnowaniem gleby, wprowadzaniem podszytów i dolnego piętra oraz kształtowaniem brzegów drzewostanów. Celem tych zabiegów jest regulowanie zagęszczenia i odpowiedniego rozmieszczenia drzew w drzewostanie; regulowanie składu gatunkowego oraz wytwarzanie i utrwalanie pożądanej formy zmieszania i budowy piętrowej; popieranie najbardziej wartościowych składników drzewostanu i naturalnej różnorodności biologicznej lasu; wyprzedzanie procesu naturalnego wydzielania się drzew z drzewostanu; polepszanie stanu sanitarnego i biologicznej odporności lasu; poprawa jakości drzewostanu oraz poprawa mikroklimatu i zdolności retencyjnych gleb. Charakter wykonywanych zabiegów pielęgnacyjnych zależy od okresu życia drzewostanu. Zasadą jest kształtowanie dzięki zabiegom pielęgnacyjnym wykonywanym we wcześniejszym okresie życia takich cech drzewostanu, które umożliwią jego harmonijny rozwój w okresie następnym.

Trzebież wczesna – trzebież wczesną przeprowadza się w fazie drzewostanu dojrzewającego. Jest to okres, w którym drzewa najintensywniej się rozwijają, a proces wydzielania jest najsilniejszy. Celem trzebieży wczesnych jest m.in. zabezpieczenie warunków rozwojowych najcenniejszych drzew, polepszenie stanu sanitarnego i odporności biologicznej lasu oraz polepszenie warunków przyrostowych drzew.

Trzebież późna – trzebież późną rozpoczynamy, gdy słabnie intensywność przyrostu drzew na wysokość oraz słabnie proces wydzielania. Jednym z celów wykonywania trzebieży późnej jest skrócenie okresu produkcji pożądanych sortymentów drzewnych, pielęgnowanie zapasu oraz przygotowanie drzewostanu do odnowienia naturalnego. W trakcie TP (ale także TW) można rozpocząć proces przebudowy drzewostanów. Zabieg wykonuje się kilkakrotnie w ciągu dziesięcioleci. W drzewostanach użytkowanych rębniami złożonymi ostatnie wejście z TP powinno pełnić rolę cięcia przygotowawczego, czyli rozpoczęcia procesu odnowienia naturalnego.

Rębnia – rębnia jest jednym z działań zmierzających do wytworzenia nowego drzewostanu o pożądanym charakterze i ustalonym celu hodowlanym. Każdą rębnię charakteryzują określone elementy techniczne, przestrzenne i czasowe. W zależności od sposobu cięcia, stwarzającego różne możliwości osłony odnowienia przez starodrzew, wyróżnia się dwie grupy rębni: rębnię zupełną (I) i rębnię złożoną (II-V).

Rębnia zupełna – polega na jednorazowym usunięciu z określonej powierzchni całego drzewostanu. W efekcie na otwartej powierzchni zrębowej powstają przestrzennie rozgraniczone uprawy równoległe. Zręby zupełne stosuje się przede wszystkim w odniesieniu do drzewostanów na siedliskach borowych i olsowych; silnie zachwaszczonych (np. wrzos, trzcinnik) przewidzianych do odnowienia gatunkami światłoządnymi; których natychmiastowe wycięcie jest podyktowane względami sanitarnymi; w których są lub będą zakładane bloki upraw pochodnych, składające się z gatunków światłoządnymi; lub

w których uzyskanie odnowienia naturalnego jest utrudnione ze względu na zwarty podszyt złożony z gatunków o dużej sile odroślowej, stan pokrywy glebowej, degradację gleby itp.

Rębnie złożone – do rębni złożonych zalicza się rębnię częściową (symbol II), rębnię gniazdową (symbol III), rębnię stopniową (symbol IV), oraz rębnię przerębową (ciągłą) (symbol V). Rębnia częściowa (II) odznacza się regularnie rozłożonym w czasie użytkowaniem drzewostanu, prowadzonym z zastosowaniem cięć częściowych, o średnim lub długim okresie odnowienia. Odnowienia naturalnego, przeważnie gatunków ciężkonasiennych (np. Db, Bk), dokonuje się obsiewem górnym pod osłoną drzewostanu macierzystego. Wykorzystuje się zasadniczo jeden rok nasienny, a powstałe odnowienia łącznie z niezbędnymi uzupełnieniami tworzą młodnik o stosunkowo niewielkim zróżnicowaniu wieku i wysokości. Rębnia gniazdowa (III) polega na jednorazowym lub stopniowym wykonywaniu w dojrzałym lub przebudowywanym drzewostanie gniazd o wielkości od 5 do 50 arów, z osłoną górną lub bez osłony, zależnie od wymagań ekologicznych odnawianych gatunków drzew. W czasie wykonywania cięć na gniazdach prowadzona jest pielęgnacja zapasu na powierzchni między gniazdami. Powstające pod osłoną boczną lub górną odnowienie naturalne lub sztuczne tworzy w zasadzie jednogatunkowe kępy, przewyższające o 1-3 m wysokości późniejsze odnowienie, naturalne lub sztuczne, na powierzchni między gniazdami. Rębnia stopniowa (IV) polega na wykonywaniu w drzewostanie na tej samej powierzchni manipulacyjnej różnego rodzaju cięć odnowieniowych (w tym także zupełnych na małych powierzchniach) prowadzących do nierównomiernego, rozłożonego w czasie przeredzenia drzewostanu. Rębnia ta służy do kształtowania drzewostanów wielogatunkowych, różnowiekowych, o kępowej formie zmieszania gatunków, w tym złożonych z gatunków światłożądnych i cienioznośnych. W rębni tej wykorzystuje się wiele lat nasiennych, przy czym proces odnowienia na powierzchni manipulacyjnej nie odbywa się w tym samym czasie, dzięki czemu wszystkie stadia odnowienia występują obok siebie. Okres odnowienia może być średni, długi i bardzo długi. Rębnię przerębową (V), nazywaną również ciągłą, zaleca się stosować przede wszystkim w litych drzewostanach jodłowych i mieszanych z dużą przewagą jodły, o budowie wielopiętrowej, a także w formie rębni przerębowej górskiej w świerczynach regla górnego w pasie boru luźnego. Polega ona na prowadzeniu w sposób ciągły cięcia przerębowego na całej powierzchni drzewostanu. Proces odnowienia naturalnego odbywa się nieprzerwanie, a naloty i podrosty korzystają trwale z osłony drzewostanu.

Drzewostany w klasie odnowienia (KO) – są to drzewostany, które osiągnęły wiek dojrzałości do odnowienia i w których rozpoczęto proces odnowienia rębniami złożonymi, a jednocześnie występuje w nich młode pokolenie o pożądanym składzie gatunkowym i dobrej jakości o pokryciu nie mniejszym niż 50% lub 30%.

Drzewostany w klasie do odnowienia (KDO) – są to drzewostany, w których rozpoczęto już proces odnowienia z zastosowaniem rębni złożonych (w zasadzie w ubiegłym okresie gospodarczym), lecz które nie spełniają kryteriów klasy odnowienia. Kontynuacja cięć

rębnych jest w nich możliwa po uprzednim wprowadzeniu (uzupełnieniu) młodego pokolenia pod okapem drzewostanu.

Wyłączenie taksacyjne (wydzielenie) – każdy opisywany w oddziale leśnym szczegół, dla którego na mapie gospodarczej i w opisie taksacyjnym ustala się powierzchnię. Wśród wyłączeń taksacyjnych wyróżnia się liniowe wyłączenia literowane ze znakiem „~” oraz pododdziały. Na gruntach nieleśnych oraz zadrzewionych i zakrzewionych tworzy się wyłączenia taksacyjne według grup rodzajów powierzchni w ramach rodzajów użytków gruntowych, granic administracyjnych i granic oddziałów.

Powierzchnie niestanowiące wyłączeń – powierzchnie nie wydzielone do osobnych wyłączeń taksacyjnych, ze względu na kryterium powierzchniowe, w tym: luki, gniazda (odnowione lub nieodnowione), kępy, szkółki, poletka łowieckie, oczka wodne oraz różne inne wyjątkowe obiekty i stanowiska o ustalonych granicach.

Ak	robinia akacyjowa <i>Robinia pseudoacacia</i>	Kl.p.	klon polny <i>Acer campestre</i>
Bk	buk zwyczajny <i>Fagus silvatica</i>	Lp	lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i>
Brz	brzoza brodawkowata <i>Betula pendula</i>	Md	modrzew europejski <i>Larix decidua</i>
Db	dąb <i>Quercus</i> sp.	OI	olsza czarna <i>Alnus glutinosa</i>
Db. c.	dąb czerwony <i>Quercus rubra</i>	Os	topola osika <i>Populus tremula</i>
Db.s	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	So	sosna zwyczajna <i>Pinus sylvestris</i>
Db.b	dąb bezszypułkowy <i>Quercus petraea</i>	Św	świerk pospolity <i>Picea abies</i>
Gb	grab zwyczajny <i>Carpinus betulus</i>	Tp	topola <i>Populus</i> sp.
Js	jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i>	Wb	wierzba <i>Salix</i> sp.
Jw	klon jawor <i>Acer pseudoplatanus</i>	Wz	wiąz <i>Ulmus</i> sp.
Kl	klon zwyczajny <i>Acer platanoides</i>		

IV. INFORMACJE OGÓLNE

IV.1. POŁOŻENIE NADLEŚNICTWA

Pod względem przynależności administracyjnej Nadleśnictwo Oleśnica Śląska położone jest w północnej części województwa dolnośląskiego. Zasięg terytorialny nadleśnictwa obejmuje powiaty: Miasto Wrocław, powiat wrocławski (gmina wiejska Długołęka), powiat milicki (gmina wiejska Krośnice), powiat oleśnicki (Miasto Oleśnica, gmina wiejska Oleśnica, gmina miejsko-wiejska Bierutów, gmina wiejska Dobroszyce, gmina miejsko-wiejska Twardogóra), powiat trzebnicki (gmina miejsko-wiejska Trzebnica, gmina wiejska Zawonia).

Nadleśnictwo Oleśnica Śląska składa się z 4 obrębów leśnych: Grochowo (obręb 1), Twardogóra (obręb 2), Goszcz (obręb 3) i Oleśnica Śląska (obręb 4) podzielonych na 22 leśnictwa, których łączna powierzchnia wynosi 26 806,45 ha.

IV.2. PODSTAWA FORMALNO-PRAWNA PROGNOZY

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska na lata 2023-2032 została opracowana na podstawie umowy nr EZ.271.3.2021 z dnia 30 kwietnia 2021 r. pomiędzy Biurem Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Brzegu a Regionalną Dyrekcją Lasów Państwowych we Wrocławiu, w oparciu o aktualne przepisy prawne, zawarte w aktach prawnych wymienionych w kolejnych podrozdziałach.

IV.2.1. AKTY PRAWA KRAJOWEGO

- Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach
- (tekst jednolity - Dz.U. 2022 poz. 672 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody
- (tekst jednolity - Dz.U. 2022 poz. 916 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska
- (tekst jednolity - Dz.U. 2021 poz. 1973 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity - Dz.U. 2022 poz. 503 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami
- (tekst jednolity - Dz.U. 2022 poz. 840 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie
- (tekst jednolity - Dz.U. 2022 poz. 1173 z późn. zm.);

- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity - Dz.U. 2022 poz. 1029 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (tekst jednolity - Dz.U. 2020 poz. 2187 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tekst jednolity - Dz.U. 2021 poz. 1326);
- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (tekst jednolity - Dz.U. 2021 poz. 2233 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jednolity - Dz.U. 2022 poz. 1297 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (tekst jednolity - Dz.U. 2022 poz. 699 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o leśnym materiale rozmnożeniowym (tekst jednolity – Dz.U. 2019 poz. 1097 z późn. zm.);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 29 lipca 2015 r. w sprawie wykazu, obszarów i map regionów pochodzenia leśnego materiału rozmnożeniowego (Dz.U. 2015 poz. 1425);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz.U. 2014 poz. 1409);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz.U. 2014 poz. 1408);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (tekst jednolity – Dz.U. 2022 poz. 2380);
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2019 poz. 1839);
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 5 maja 2022 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2022 poz. 1071);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 22 lipca 2019 r. w sprawie kryteriów oceny wystąpienia szkody w środowisku (Dz.U. 2019 poz. 1383);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz.U. 2011 Nr 25, poz. 133 z późn. zm.);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Grądy w Dolinie Odry (PLH020017) (Dz.U. 2017 poz. 975);
- Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 13 czerwca 2022 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Bierutów (PLH020065) (Dz.U. 2022 poz. 1560);

- Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 14 października 2021 r. *w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Kumaki Dobrej (PLH020078)* (Dz.U. 2021 poz. 2128);
- Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 14 października 2021 r. *w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Lasy Grędzińskie (PLH020081)* (Dz.U. 2021 poz. 2208);
- Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 14 października 2021 r. *w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Leśne Stawki koło Goszcza (PLH020101)* (Dz.U. 2021 poz. 2188).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 marca 2005 r. w sprawie rodzajów, typów i podtypów rezerwatów przyrody (Dz.U. 2005 Nr 60, poz. 533);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (tekst jednolity - Dz.U. 2014 poz. 1713);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2012 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu sporządzania planu urządzenia lasu, uproszczonego planu urządzenia lasu oraz inwentaryzacji stanu lasu (Dz.U. 2012 r. poz. 1302).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 września 2012 r. w sprawie centralnego rejestru form ochrony przyrody (Dz.U. 2012 poz. 1080);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 września 2011 r. w sprawie listy roślin i zwierząt gatunków obcych, które w przypadku uwolnienia do środowiska przyrodniczego mogą zagrozić gatunkom rodzimym lub siedliskom przyrodniczym (Dz.U. 2011 Nr 210, poz. 1260);
- Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 maja 2005 r. w sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonywania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody (Dz.U. 2005 nr 94, poz. 794);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz.U. 2010 nr 34 poz. 186 z późn. zm.).

IV.2.2. AKTY PRAWA WSPÓLNOTOWEGO

- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (wraz z późn. zm.);
- Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (wraz z późn. zm.);
- Dyrektywa Rady 2000/60/WE z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (wraz z późn. zm.);
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko;
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko;
- Dyrektywa Rady 2004/35/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie odpowiedzialności za środowisko w odniesieniu do zapobiegania i zaradzania szkodom wyrządzanym środowisku naturalnemu;
- Decyzja wykonawcza Komisji Europejskiej (UE) 2022/231 z dnia 16 lutego 2022 r. w sprawie przyjęcia piętnastego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (Dz.U.UE L 39/14 z dnia 21 lutego 2022 r.).

IV.2.3. AKTY POROZUMIEŃ MIĘDZYNARODOWYCH

- Konwencja Ramsarska o obszarach wodno-błotnych mających znaczenie międzynarodowe, zwłaszcza jako środowisko życiowe ptactwa wodnego, sporządzona w Ramsarze dnia 2 lutego 1971 r. (Dz. U. 1978 Nr 7, poz. 24 z późn. zm.);
- Konwencja Paryska w sprawie ochrony światowego dziedzictwa kulturalnego i naturalnego, przyjęta w Paryżu dnia 16 listopada 1972 r. przez Konferencję Generalną Organizacji Narodów Zjednoczonych dla Wychowania, Nauki i Kultury na jej siedemnastej sesji (Dz. U. 1976 Nr 32, poz. 190);
- Konwencja Berneńska o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk, sporządzona w Bernie dnia 19 września 1979 r. (Dz. U. 1996 Nr 58, poz. 263 z późn. zm.);
- Konwencja Bońska o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt, sporządzona w Bonn dnia 23 czerwca 1979 r. (Dz. U. 2003 Nr 2, poz. 17);
- Konwencja o różnorodności biologicznej, sporządzona w Rio de Janeiro 5 czerwca 1992 r. (Dz. U. 2002 Nr 184, poz. 1532).

IV.3. ZAKRES PROGNOZY

Zakres i szczegółowość opracowania informacji zawartych w niniejszym dokumencie są zgodne z zapisami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o *udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko* (tekst jednolity – Dz.U. 2022 poz. 1029 z późn. zm.) oraz uzgodnieniami pomiędzy Dyrektorem Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych we Wrocławiu a Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska we Wrocławiu (pismo WPN.411.1.2020.PT z dnia 6 listopada 2020 r.) oraz uzgodnieniami zawartymi pomiędzy Dyrektorem Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych we Wrocławiu a Dolnośląskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym (ZNS.9022.4.57.2020.DG z dnia 18 września 2020 r.).

Dodatkowo w trakcie sporządzania dokumentu prognozy zastosowano się do obowiązujących *Ramowych wytycznych zmieniających ramowe wytyczne w sprawie zakresu i stopnia szczegółowości prognozy oddziaływania na środowisko planu urządzenia lasu z dnia 18.08.2011 r.* opracowanych w zespole powołanym przez Ministra Środowiska i wprowadzonych do stosowania w dniu 28 sierpnia 2013 roku oraz *Instrukcji urządzania lasu*, stanowiącej załącznik do Zarządzenia nr 55 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 21 listopada 2011 r., które szczegółowo określają zakres i sposób sporządzenia prognozy.

Zakres szczegółowości prognozy określony w art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o *udostępnianiu...*, który mówi o tym, że prognoza oddziaływania na środowisko:

1) zawiera:

- a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami (*rozdz. IV prognozy*);
- b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy (*rozdz. IV prognozy*);
- c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania (*rozdz. IV prognozy*);
- d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko (*rozdz. IV prognozy*);
- e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym (*rozdz. II prognozy*).

2) określa, analizuje i ocenia:

- a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu (*rozdz. V prognozy*);

- b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem (*rozd. V prognozy*);
- c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* (*rozd. V prognozy*);
- d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu (*rozd. IV prognozy*);
- e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki i dobra materialne z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy (*cały rozdz. VI prognozy*).

3) przedstawia:

- a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru (*rozd. VII prognozy*);
- b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy (*rozd. VII prognozy*).

Informacje zawarte w prognozie zostały opracowane zgodnie z wymogami art. 52 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu...* tj. stosownie do stanu współczesnej wiedzy o zasobach przyrodniczych na gruntach w zarządzie nadleśnictwa, których dotyczą

zapisy projektu PUL oraz stosownie do zawartości projektu PUL i stopnia jego szczegółowości.

IV.4. ZAWARTOŚĆ PROJEKTU PLANU URZĄDZENIA LASU

Projekt Planu Urządzenia Lasu obejmuje grunty Skarbu Państwa znajdujące się w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska o łącznej powierzchni 26 806,45 ha. Obowiązkowe składniki Planu Urządzenia Lasu wymienione są ogólnie w art. 18 Ustawy o lasach, a szczegółowo w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2012 roku *w sprawie szczegółowych warunków i trybu sporządzania planu urządzenia lasu, uproszczonego planu urządzenia lasu oraz inwentaryzacji stanu lasu* (Dz. U. 2012 poz. 1302). Jego układ i formę poszczególnych składników określa Instrukcja Urządzenia Lasu (IUL), stanowiąca załącznik do Zarządzenia nr 55 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 21 listopada 2011 r. Pewne modyfikacje układu mogą wynikać z wytycznych szczegółowo sprecyzowanych w zawieranych umowach na wykonanie projektu Planu Urządzenia Lasu i dodatkowych ustaleniach.

Plan składa się z następujących części składowych: części inwentaryzacyjnej, części analitycznej oraz części planistyczno-prognostycznej. Części te zebrane są w następujących tomach:

Elaborat zawierający:

- ogólny opis nadleśnictwa i charakterystykę lasów,
- zestawienia zbiorcze danych inwentaryzacyjnych (raporty w formie tabel i wykazów),
- analizę gospodarki leśnej w minionym okresie gospodarczym,
- podstawy gospodarki przyszłego okresu, w tym cele i zasady trwale zrównoważonej gospodarki leśnej w lasach wielofunkcyjnych, oraz przewidywane sposoby ich realizacji,
- określenie etatów cięć użytkowania głównego,
- zestawienie i opisanie zadań z zakresu użytkowania głównego (rębного i przedrębного),
- zestawienie i opisanie zadań z zakresu hodowli lasu, w tym zalesień gruntów przeznaczonych do zalesienia, odnowienia lasu oraz pielęgnowania upraw i młodników,
- określenie kierunkowych zadań z zakresu ochrony lasu, w tym ochrony przeciwpożarowej,
- określenie kierunkowych zadań z zakresu gospodarki łowieckiej,
- określenie potrzeb w zakresie infrastruktury technicznej, w tym dotyczących turystyki i rekreacji.

Program ochrony przyrody nadleśnictwa obejmujący:

- kompleksowy opis stanu przyrody w nadleśnictwie;
- podstawowe zadania z zakresu ochrony przyrody i sposoby realizacji tych zadań,
- mapę obszarów chronionych i funkcji lasu oraz mapę walorów przyrodniczo-kulturowych.

Szczegółowe dane inwentaryzacyjne są zebrane dla każdego obrębu w oddzielny tom, w skład którego wchodzi:

- opis taksacyjny lasu,
- zestawienie i tabele zbiorcze.

Osobnym tomem dla obrębu są **wykazy**:

- projektowanych cięć rębnych,
- projektowanych cięć przedrębnych,
- wskazań gospodarczych w zakresie hodowli lasu.

Niezbędnym elementem składowym Planu są mapy **tematyczne** w różnej skali. Sporządza się je na bazie mapy numerycznej, zgodnie z SLMN:

- Mapy gospodarcze w skali 1:5000 - służą do wizualizacji przestrzennej zbioru informacji o gruntach w zarządzie nadleśnictwa na tle oddziałów, pododdziałów, z uwzględnieniem ważniejszych szczegółów sytuacji wewnętrznej w podziale arkuszowym formacie A1.
- Mapy przeglądowe wg obrębów leśnych w skali 1:25 000 - służą do wizualizacji przestrzennej zbioru informacji o siedliskach, drzewostanach, funkcjach lasu, itp. na tle oddziałów, pododdziałów, z uwzględnieniem ważniejszych szczegółów sytuacji wewnętrznej w obrębie leśnym.
- Mapy przeglądowe drzewostanów;
- Mapy przeglądowe siedlisk;
- Mapy przeglądowe cięć rębnych;
- Mapy przeglądowe ochrony przeciwpożarowej;
- Mapy przeglądowe zagospodarowania rekreacyjnego;
- Mapy przeglądowe ochrony lasu;
- Mapy przeglądowe gospodarki łowieckiej.
- Mapy sytuacyjne i sytuacyjno-przeglądowe w skali 1:50 000 lub 1:100 000 - służą do wizualizacji przestrzennej zbioru informacji istotnych dla gospodarki leśnej oraz ważnych do zarządzania nadleśnictwem na tle oddziałów leśnych, na podkładzie odpowiedniej mapy topograficznej.
- Mapa sytuacyjno-przeglądowa funkcji lasów;
- Mapa sytuacyjno-przeglądowa walorów przyrodniczo-kulturowych (załącznik POP);

- Mapa sytuacyjna obszaru terytorialnego zasięgu dla nadleśnictwa.

Baza danych inwentaryzacyjnych TAKSATOR

Program Taksator służy do obsługi danych opisu taksacyjnego od momentu ich pobrania z SILP poprzez wprowadzanie informacji z dokumentów źródłowych i ich przetwarzanie, aż do ich powrotu do struktur SILP. Informacje są zapisywane w formacie *.mdb

Baza danych geometrycznych według SLMN

W bazie geometrycznej wyróżnia się warstwy podstawowe (w tym fakultatywne) i pochodne (generowane z warstw podstawowych). Dla warstw podstawowych lista atrybutów jest zredukowana do niezbędnych identyfikatorów. Obiekty poligonowe i liniowe przechowywane są w prostym formacie wektorowym, natomiast dane o obiektach punktowych znajdują się w całości w bazie opisowej systemu LAS.

Najbardziej istotnym elementem projektu planu, podlegającym ocenie wpływu na środowisko, są zaprojektowane zadania i wskazania gospodarcze. Rozmiar zadań gospodarczych jest wynikiem podsumowania wszystkich prac w nadleśnictwie z danego zakresu. Natomiast wskazania gospodarcze są propozycją wykonania pewnych czynności w każdym konkretnym wydzieleniu, w celu osiągnięcia założeń i celów projektu planu. Propozycja ta jest przez gospodarza terenu na bieżąco weryfikowana i wykonywana na podstawie aktualnego stanu lasu oraz bieżących potrzeb. Poziom szczegółowości zaprojektowanych czynności jest różny. Prawidłową ocenę wpływu na środowisko można przeprowadzić, znając poziom szczegółowości każdego rodzaju czynności, z jakim zostały one zapisane w projekcie planu.

Tab. 1. Przedstawienie stopnia szczegółowości zapisów projektu PUL dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Rodzaj zabiegu lub zapisu w projekcie planu	Szczegółowość informacji zapisana w projekcie planu	Opis	Skala (% pow. leśnej nadleśnictwa)
Etat cięć użytków rębnych	Dla całego nadleśnictwa (obrębu leśnego)	Określa możliwą do pozyskania miąższość drewna w drzewostanach przewidzianych do użytkowania rębego w całym okresie obowiązywania Planu Urządzenia Lasu rozliczaną w wymiarze miąższościowym	100%
Etat cięć użytków przedrębnych	Dla całego nadleśnictwa (obrębu leśnego)	Określa powierzchniowy etat cięć z szacunkowym pozyskaniem w drzewostanach przeznaczonych do użytkowania przedrębego w całym okresie obowiązywania Planu Urządzenia Lasu	100%
Etat pielęgnowania drzewostanów	Dla całego nadleśnictwa	Określa powierzchnię przewidzianą do pielęgnowania, jaką trzeba obowiązkowo wykonać w 10-leciu	100%
Zalecenia zamieszczone w Programie ochrony Przyrody	Zasadniczo ogólne zapisy, w pewnych przypadkach odniesienie do konkretnych wydzieleń	Zapisy różnego typu: pozostawianie martwego drewna, ochrona stanowisk roślin przed przypadkowym zniszczeniem, pozostawianie kęp drzewostanu itp. Zalecenia te mają zazwyczaj charakter wskazań fakultatywnych	100%
Składy gatunkowe upraw	Zapis odnoszący się nie do konkretnego wydziału, ale do typów siedliskowych lasu w ramach TD	Zaplanowane składy gatunkowe upraw są realizowane w terenie podczas odnawiania lasu	100%
Bez wskazań	Do konkretnego wydziału	Wydziału, w których nie zaplanowano żadnych zabiegów	9,17%
Odnowienia na powierzchniach otwartych	Do konkretnego wydziału	Odnawianie drzewostanów wiąże się zwykle z ich uprzednim użytkowaniem. Grunt leśny, w myśl ustawy o lasach powinien być w ciągu 5 lat od wycięcia, odnowiony	2,32%
Pielęgnacje upraw	Do konkretnego wydziału	Zabiegi pielęgnacyjne dążące do uzyskania młodnika o składzie gatunkowym zgodnym z siedliskiem, odpowiednim zwarcie i przyjętej formie zmieszania	3,75%
Pielęgnacje młodszych drzewostanów	Do konkretnego wydziału	Zabieg pielęgnacyjny w młodnikach, tyczkownikach i drągownikach polegający na usuwaniu drzew wadliwych, niepożądanych dążąc do uzyskania odpowiedniego drzewostanu dojrzewającego	26,40%
Trzebież późna	Do konkretnego wydziału	Zabieg pielęgnacyjny w drzewostanach dojrzewających polegający na regulowaniu zagęszczenia drzew poprawiający zwiększenie przestrzeni życiowej drzew, którego celem jest pielęgnacja zapasu	38,51%
Rębnie złożone	Do konkretnego wydziału	Użytkowanie polegające na częściowym lub stopniowym usuwaniu drzewostanu z młodzieńczego pokolenia w trakcie dość długiego okresu czasu	16,59%
Rębnia zupełna	Do konkretnego wydziału	Użytkowanie rębnią zupełną wiąże się z jednorazowym usunięciem całego drzewostanu. W efekcie na otwartej powierzchni zrębowej powstają przestrzenie rozgraniczone uprawy jednowiekowe	3,25%
Zalesienia	Do konkretnego wydziału	Wprowadzenie lasu na grunty nieleśne. Przy zalesianiu gruntów porolnych należy wykorzystywać sukcesję naturalną w postaci kęp i grup, o ile ich skład gatunkowy jest zgodny z przyjętymi celami hodowlanymi	0,01%

Tab. 2. Zestawienie powierzchni gruntów nadleśnictwa na 1. rok obowiązywania PUL i zadań wynikających z projektu PUL dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Rodzaj powierzchni	Obr. Grochowo		Obr. Twardogóra		Obr. Goszcz		Obr. Oleśnica Śląska		Nadleśnictwo Oleśnica Śląska		
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	
wg pełnionych funkcji (grunty zales. i nie zales.)											
Lasy rezerwatowe	0,00	0,00	3,80	0,05	0,00	0,00	0,00	0,00	3,80	0,01	
Lasy ochronne	627,97	8,62	878,90	10,94	1096,54	20,27	3515,20	72,22	6118,61	23,91	
Lasy gospodarcze	6660,39	91,38	7150,55	89,01	4311,88	79,73	1352,34	27,78	19475,16	76,08	
Razem	7288,36	100,00	8033,25	100,00	5408,42	100,0	4867,54	100,00	25597,57	100,00	
Grunty leśne zalesione											
Klasy wieku	I (1-20)	911,65	11,9	1268,38	15,1	643,18	11,4	543,27	10,6	3366,48	12,6
	II (21-40)	1349,40	17,6	1731,98	20,6	1526,50	27,1	793,72	15,5	5401,60	20,2
	III (41-60)	1858,21	24,2	1765,19	21,0	1322,14	23,5	1116,29	21,8	6061,83	22,6
	IV (61-80)	1234,77	16,1	1176,41	14,0	784,05	13,9	872,73	17,0	4067,96	15,2
	V (81-100)	745,91	9,7	1065,62	12,7	358,31	6,4	542,48	10,6	2712,32	10,1
	VI (101-120)	156,09	2,0	190,76	2,3	134,44	2,4	108,83	2,1	590,12	2,2
	VII (121-140)	112,66	1,5	119,77	1,4	34,67	0,6	80,20	1,6	347,30	1,3
	VIII (141 i starsze)	32,01	0,4	60,32	0,7	10,60	0,2	121,55	2,4	224,48	0,8
	KO	835,58	10,9	595,47	7,1	537,17	9,5	648,86	12,7	2617,08	9,8
KDO	39,78	0,5	29,43	0,4	32,83	0,6	1,06	0,0	103,10	0,4	
Razem grunty leśne zalesione	7276,06	94,9	8003,33	95,4	5383,89	95,6	4828,99	94,3	25492,27	95,1	
Grunty leśne niezalesione											
W produkcji ubocznej	9,30	0,1	4,71	0,1	2,38	0,0	2,25	0,0	18,64	0,1	
Do odnowienia	0,00	0,0	4,62	0,1	14,51	0,3	7,68	0,1	26,81	0,1	
Pozostałe	3,00	0,0	20,59	0,2	7,64	0,1	28,62	0,6	59,85	0,2	
Razem grunty leśne niezalesione	12,30	0,2	29,92	0,4	24,53	0,4	38,55	0,8	105,30	0,4	
Grunty związane z gosp. leśną	210,80	2,7	207,68	2,5	157,49	2,8	125,56	2,5	701,53	2,6	
Grunty nieleśne											
Do zalesienia	0,64	0,0	1,17	0,0	0,00	0,0	1,30	0,0	3,11	0,0	
Pozostałe	167,36	2,2	147,20	1,8	64,00	1,1	125,68	2,5	504,24	1,9	
Razem grunty nieleśne	168,00	2,2	148,37	1,8	64,00	1,1	126,98	2,5	507,35	1,9	
Grunty ogólnie	7667,16	100,0	8389,30	100,0	5629,91	100,0	5120,08	100,0	26806,45	100,0	

*bez gruntów stanowiących współwłasność Skarbu Państwa i osób fizycznych: 5,6005 ha

Tab. 3. Zestawienie powierzchni zaplanowanych zadań gospodarczych dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Powierzchnia		Obr. Grochowo	Obr. Twardogóra	Obr. Goszcz	Obr. Oleśnica Śląska	Nadleśnictwo Oleśnica Śląska
Zadania obligatoryjne						
Pozyskanie drewna	ha - pow.	5596,78	5775,87	4289,06	3287,37	18949,08
	m ³ brutto	529296	530745	387367	251858	1699266
	m ³ netto	432082	433083	317741	203920	1386826
Etat cięć w użytkowaniu rębny	ha - pow.	1415,83	1364,97	925,77	754,53	4461,10
	m ³ brutto	272033	266442	193024	101678	833177
	m ³ netto	226272	221641	162267	83776	693956
<i>w tym niezaliczone na poczet przyjętego etatu</i>	m ³ brutto	1196	1875	574	715	4360
	m ³ netto	994	1567	496	589	3646
Szacunkowy etat cięć w użytkowaniu przedrębny	ha - pow.	4180,95	4410,90	3363,29	2532,84	14487,98
	m ³ brutto	257263	264303	194343	150180	866089
	m ³ netto	205810	211442	155474	120144	692870
Pielęgnowanie młodników (CP-P)	ha – pow.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Trzebieże	ha – pow.	4180,95	4410,90	3363,29	2532,84	14487,98
Zadania określone kierunkowo - zadania dotyczące zalesień i odnowień – pow. [ha]						
Zalesienia gruntów (przeznaczonych do zalesienia w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego)		0,64	1,17	0,00	1,30	3,11
Odnowienia halizn, płazowin i zrębów		0,00	4,62	14,51	7,68	26,81
Orientacyjna powierzchnia odnowień drzewostanów przewidzianych do użytkowania rębno		760,41	793,66	489,94	333,41	2377,42
- w tym zrębami zupełnymi		122,10	275,85	80,58	21,53	500,06
Orientacyjna powierzchnia podsadzeń, dolesień i uzupełnień		6,04	9,58	8,09	4,95	28,66
Orientacyjna powierzchnia wprowadzania podszytów		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Orientacyjna powierzchnia melioracji		767,09	804,43	505,93	347,34	2424,79
- w tym wodnych		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Pielęgnowanie upraw i młodników		1149,62	1470,47	1012,16	876,44	4508,69

IV.5. GŁÓWNE CELE PROJEKTU PLANU URZĄDZENIA LASU

Celem planowania urządzeniowego jest opracowywanie projektów Planów Urządzenia Lasu zgodnie z wymaganiami przepisów prawa oraz trwale zrównoważonej gospodarki leśnej z odpowiednim uwzględnieniem oczekiwań społecznych w sprawie ochrony środowiska i racjonalnego gospodarowania zasobami przyrody (IUL). Cele trwale zrównoważonej gospodarki leśnej są wymienione w ustawie o lasach w art. 6. ust. 1. p. 1a):

(...) działalność zmierzającą do ukształtowania struktury lasów i ich wykorzystania w sposób i tempie zapewniającym trwałe zachowanie ich bogactwa biologicznego, wysokiej produktywności oraz potencjału regeneracyjnego, żywotności i zdolności do wypełniania, teraz i w przyszłości, wszystkich ważnych ochronnych, gospodarczych i socjalnych funkcji na poziomie lokalnym, narodowym i globalnym, bez szkody dla innych ekosystemów (...)

Cele, dla których sporządzono projekt PUL, osiągnąć są poprzez realizację następujących zadań planowania urządzeniowego:

- inwentaryzację oraz ocenę stanu lasu,
- rozpoznanie walorów przyrodniczych w lasach,
- rozpoznanie założeń polityki zagospodarowania przestrzennego regionu,
- zebranie informacji w sprawie programu ochrony przyrody,
- sformułowanie celów, zasad i sposobów realizacji trwale zrównoważonej gospodarki leśnej,
- przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania ustaleń Planu Urządzenia Lasu na środowisko wraz z opracowaniem wymaganej prognozy,
- rozpoznanie ekonomicznych warunków gospodarki leśnej,
- określenie długo- oraz średniookresowych hodowlanych i technicznych celów gospodarki leśnej dla urządzanego obiektu,
- projektowanie pożądanych typów drzewostanów oraz możliwie zróżnicowanej budowy lasu (wiekowej i przestrzennej);
- ustalenie etatów cięć głównego użytkowania lasu (rębego oraz przedrębego);
- projektowanie odnowień, zalesień oraz zadań z zakresu pielęgnowania lasu;
- określenie kierunkowych zadań z zakresu ochrony lasu, w tym ochrony przeciwpożarowej;
- określenia kierunkowych zadań z zakresu gospodarki łowieckiej w lasach;
- określenie potrzeb w zakresie remontów oraz budowy infrastruktury technicznej;
- zobrazowanie przestrzenne, w formie odpowiednich map, podstawowych danych o urządzanym obiekcie;
- sporządzenie ogólnego opisu lasów.

IV.6. METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

IV.6.1. METODYKA PRZYPISANIA WSKAZAŃ GOSPODARCZYCH DO PRZEDMIOTÓW OCHRONY

Na potrzeby analiz prognozy oddziaływania na środowisko przeprowadzono agregację i uproszczenie wskaźników gospodarczych zaprojektowanych dla wydziałów leśnych literowanych w projekcie PUL. Podstawowym założeniem było przypisanie jednej, dominującej z punktu widzenia potencjalnego wpływu na środowisko, wskaźniki dla każdego wydziału. Wynikiem pracy było utworzenie następujących grup wskaźników gospodarczych projektowanych w PUL:

- grupa „odnowienia” utworzona z pozycji zawierających odnowienie zrębów lub odnowienie po rębniach złożonych, odnowienia luk oraz płazowin i związane z tym zabiegi agrotechniczne, a także poprawki i uzupełnienia;
- grupa „pielęgnacje upraw” utworzona z następujących pozycji planu: pielęgnowanie gleby i czyszczenia wczesne;
- grupa „pielęgnacje młodszych drzewostanów” utworzona z pozycji: czyszczenia późne, trzebieże wczesne;
- grupa „trzebieże późne”, zawierająca pozycje z zaplanowanymi trzebieżami późnymi;
- grupa „rębnia złożona” utworzona z pozycji zawierających rębnię złożoną – w ramach tej pozycji planowane są cięcia rębne częściowe, gniazdowe, brzegowe lub przerębne, zabiegi agrotechniczne przygotowujące glebę pod odnowienie oraz odnowienie powierzchni gatunkami zgodnymi z typem drzewostanu (naturalne lub sztuczne);
- grupa „rębnia zupełna” utworzona z pozycji zawierających rębnię zupełną – w ramach tej pozycji planowane są cięcia zupełne, zabiegi agrotechniczne przygotowujące glebę pod odnowienie oraz odnowienie powierzchni gatunkami zgodnymi z typem drzewostanu.

Opis poszczególnych grup zabiegów gospodarczych planowanych w ramach PUL zawiera rozdział *III. Wykaz stosowanych skrótów i pojęć*.

Przy ocenie potencjalnego wpływu zapisów projektu PUL na chronione lub cenne elementy przyrodnicze, oceniano nie sposób wykonania danego zabiegu (który zależy od konkretnego realizatora zapisów PUL w terenie), ale wpływ zabiegu na kształtowanie warunków siedliskowych na siedlisku przyrodniczym bądź siedlisku gatunku.

W stosunku do siedlisk przyrodniczych analizowano zapisy projektu PUL w określonych wydziałach leśnych, w których w trakcie prac taksacyjnych została potwierdzona obecność siedliska przyrodniczego. Przy czym rozróżniano sytuacje, w których

siedlisko przyrodnicze zajmowało całe lub większą część wydzielenia leśnego od takich, w których występowało jedynie w postaci niewielkiego fragmentu.

W stosunku do znanych stanowisk roślin i grzybów chronionych analizowano zapisy projektu PUL w określonych wydzieleniach leśnych, w których źródła referencyjne wskazywały na obecność stanowiska danego gatunku. Niezależnie od liczby czy lokalizacji stanowisk gatunku w wydzieleniu leśnym przyjmowano, że potencjalny wpływ zaplanowanego w projekcie PUL zabiegu gospodarczego w jednakowy sposób może oddziaływać na ten gatunek. W przypadku stwierdzenia możliwości wystąpienia negatywnego oddziaływania, formułowano odpowiednie działania minimalizujące.

W stosunku do zwierząt, które w większości są organizmami zmieniającymi miejsca swojego bytowania, nawet w przypadku istnienia obserwacji punktowych określonych gatunków w konkretnych wydzieleniach, analiza zaplanowanych w tych miejscach zabiegów nie pozwalałaby na rzetelną ocenę wpływu zapisów projektu PUL na dany gatunek. Dlatego, pomimo wskazanych w programie ochrony przyrody obserwacji punktowych, zapisy projektu PUL nie były analizowane tylko we wskazanych lokalizacjach, ale w szerszym ujęciu siedlisk danego gatunku. Wyjątek w tym przypadku stanowiły gatunki zwierząt, które cechuje dość silne przywiązanie do zasiedlonego miejsca bytowania, jak np. tzw. gatunki strefowe. W takich przypadkach ocenie poddawano wskazanie gospodarcze przypisane do konkretnego wydzielenia leśnego, w którym materiały referencyjne wskazują na obecność stanowiska takiego gatunku, a w niektórych przypadkach oceniano również zaplanowane prace w bezpośrednim otoczeniu wydzielenia ze stanowiskiem gatunku.

IV.6.2. KRYTERIA I SPOSÓB OCENY WPŁYWU REALIZACJI ZAPISÓW PROJEKTU PLANU URZĄDZENIA LASU NA ŚRODOWISKO

Prognoza określa przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na pozostałe elementy środowiska. Ocena wpływu zapisów projektu planu sporządzona została w formie macierzy, na podstawie których sformułowano podstawowe ustalenia prognozy. Przy sporządzaniu oceny przyjęto następujące kody:

- + oddziaływanie pozytywne,
- oddziaływanie negatywne,
- 0 brak oddziaływania lub oddziaływanie neutralne,
- 1 oddziaływanie krótkoterminowe,
- 2 oddziaływanie średnioterminowe,
- 3 oddziaływanie długoterminowe.

Powyższe przyjęte kryteria kodowania ocen wpływu dotyczą głównie oddziaływań o charakterze nieznaczącym, bezpośrednim, krótko lub średnioterminowym. W sytuacji wystąpienia oddziaływania znaczącego pozytywnego lub negatywnego przypadki tego typu zostały opisane w osobnym rozdziale prognozy. Z kolei przypadki, w których istniała potencjalna możliwość wystąpienia oddziaływania skumulowanego, pośredniego lub wtórnego opisywano dodatkowo w poszczególnych podrozdziałach rozdziału VI.

Wpływ zapisów projektu planu urządzenia lasu na gatunki Natura 2000 analizowano dla gatunków, dla których w SDF obszarze przyjęto ocenę ogólną A, B lub C. Wpływ na siedliska przyrodnicze analizowano dla wszystkich typów siedlisk przyrodniczych stwierdzonych w granicach specjalnych obszarów ochrony siedlisk (SOO) lub obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (OZW), stanowiących przedmioty ochrony danego obszaru. Wyniki oceny zestawiono w formie macierzy przewidywanego wpływu planu urządzenia lasu na zachowanie stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, w tym ptaków i ich siedlisk, dla których wyznaczono dany obszar Natura 2000, zgodnie ze wzorami zawartymi w *Ramowych wytycznych zmieniających ramowe wytyczne w sprawie zakresu i stopnia szczegółowości prognozy oddziaływania na środowisko planu urządzenia lasu* z dnia 18.08.2011 r. opracowanych w zespole powołanym przez Ministra Środowiska i wprowadzonych do stosowania w dniu 28 sierpnia 2013 roku oraz w *Instrukcji urządzania lasu*, stanowiącej załącznik do Zarządzenia nr 55 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 21 listopada 2011 r., które szczegółowo określają zakres i sposób sporządzenia prognozy.

Oceny wpływu planowanych w pul zabiegów gospodarczych na siedliska przyrodnicze, stanowiska gatunków chronionych oraz ich siedliska oparto o dostępne wyniki monitoringu i ekspertyz prowadzonych przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska we Wrocławiu, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, zalecenia zawarte w publikacjach Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska oraz aktualne opracowania dotyczące poszczególnych gatunków i siedlisk. Zaproponowane działania minimalizujące potencjalny wpływ zabiegów na stan zachowania poszczególnych elementów środowiska wynikają z przykładów dobrych praktyk stosowanych w gospodarce leśnej.

IV.6.3. ŹRÓDŁA INFORMACJI NA TEMAT CHRONIONYCH I CENNYCH GATUNKÓW ROŚLIN I ZWIERZĄT

Informacje dotyczące lokalizacji stanowisk chronionych roślin, grzybów i zwierząt na gruntach w zarządzie nadleśnictwa zebrane zostały z następujących źródeł: dane udostępnione przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska we Wrocławiu, Dolnośląski Zespół Parków Krajobrazowych, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, dane zebrane podczas prac taksacyjnych i dane archiwalne BULiGL oddział w Brzegu, dane z opracowania

fitosocjologicznego wykonanego dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska przez BULiGL oddział w Brzegu, a także materiały zebrane przez pracowników Nadleśnictwa Oleśnica Śląska i Regionalną Dyрекcję Lasów Państwowych we Wrocławiu. Wykorzystano także dane dotyczące obszarów Natura 2000 w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa zamieszczone w serwisie internetowym Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, a także dokumentację z Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody. Do pozostałych źródeł danych należały miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego gmin oraz inwentaryzacje przyrodnicze gmin zlokalizowanych w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa

IV.6.4. ŹRÓDŁA INFORMACJI NA TEMAT GRANIC OBSZARÓW NATURA 2000 ORAZ SIEDLISK PRZYRODNICZYCH

Granice obszarów specjalnej ochrony ptaków na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska przyjęto za Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. *w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków* (Dz. U. z 2011 r. Nr 25, poz. 133 z późn. zm.).

Granice siedliskowych obszarów Natura 2000 na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska przyjęto według decyzji wykonawczej Komisji Europejskiej (UE) 2022/231 z dnia 16 lutego 2022 r. *w sprawie przyjęcia piętnastego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny* (Dz.U.UE L 39/14 z dnia 21 lutego 2022 r.) oraz odpowiednich rozporządzeń Ministra właściwego do spraw środowiska:

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 28 marca 2017 r. *w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Grądy w Dolinie Odry (PLH020017)* (Dz.U. 2017 poz. 975);
- Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 13 czerwca 2022 r. *w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Bierutów (PLH020065)* (Dz.U. 2022 poz. 1560);
- Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 14 października 2021 r. *w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Kumaki Dobrej (PLH020078)* (Dz.U. 2021 poz. 2128);
- Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 14 października 2021 r. *w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Lasy Grzędzińskie (PLH020081)* (Dz.U. 2021 poz. 2208);
- Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 14 października 2021 r. *w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Leśne Stawki koło Goszcza (PLH020101)* (Dz.U. 2021 poz. 2188).

Informacje na temat występowania siedlisk przyrodniczych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska przyjęto za *Opracowaniem fitosocjologicznym dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska wg stanu na dzień 1 stycznia 2022 r.*

IV.7. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU PUL ORAZ CZĘSTOTLIWOŚĆ JEJ PRZEPROWADZANIA

Monitorowanie skutków realizacji postanowień projektu PUL powinno być przeprowadzane przez organ nadzorujący, którym jest, zgodnie z zapisem art. 34 pkt. 2c) ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach, dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych. Śledzenie skutków realizacji postanowień planu należy oprzeć na monitoringu następujących wskaźników:

- powierzchnia lasów według rzeczywistych składów gatunkowych i wieku dla siedliska przyrodniczego w obszarze Natura 2000,
- pozyskanie drewna według gatunków i kategorii użytkowania dla siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków w obszarze Natura 2000 w wymiarze powierzchniowym i miąższościowym,
- zestawienie gruntów zalesionych według siedlisk przyrodniczych.

Skutki realizacji zadań zleconych z zakresu ochrony przyrody powinny być monitorowane w cyklu 10-letnim. Jest to związane z cyklem sporządzania Planów Urządzenia Lasu i informacjami wynikającymi z inwentaryzacji terenowej przeprowadzanej w trakcie taksacji lasów nadleśnictwa. Zaproponowane metody monitorowania skutków realizacji postanowień projektu PUL są analogiczne do Planów Urządzenia Lasu, które weszły w życie w latach ubiegłych.

IV.8. INFORMACJA O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU PROJEKTU PUL

Nadleśnictwo Oleśnica Śląska położone jest w znacznym oddaleniu od granicy państwa. Ze względu na lokalny i miejscowy charakter działań zapisanych w projekcie PUL, nie stwierdza się, aby możliwe było transgraniczne oddziaływanie zapisów projektu PUL na środowisko.

IV.9. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTU PUL

Dokumentami międzynarodowymi, istotnymi z punktu widzenia realizacji zapisów projektu PUL są:

- A. Konwencja o różnorodności biologicznej, której celem jest ochrona światowych zasobów różnorodności biologicznej ma wszystkich trzech poziomach, tzn. w obrębie gatunku,

pomiędzy gatunkami oraz ekosystemami. Konwencja wprowadziła pojęcia różnorodności biologicznej, ekosystemu i siedliska, obszarów chronionych oraz zrównoważonego użytkowania zasobów. Na jej podstawie państwa członkowskie są zobowiązane do wspólnego działania na rzecz ochrony różnorodności biologicznej i zrównoważonego użytkowania jej elementów oraz opracowania strategii, planów lub programów dotyczących ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej. Środkami do osiągnięcia celu są m.in. identyfikacja i monitoring elementów różnorodności biologicznej istotnych dla jej ochrony i zrównoważonego użytkowania, ochrona in-situ i ex-situ, a także zrównoważone użytkowanie elementów różnorodności biologicznej. Konwencja zobowiązuje też do wprowadzenia odpowiednich procedur wymagających wykonania oceny oddziaływania na środowisko proponowanych projektów, które mogą mieć istotne negatywne skutki dla różnorodności biologicznej. Projekt pul, którego elementem jest program ochrony przyrody zawiera kompleksowy opis istniejącego stanu środowiska w granicach zasięgu terytorialnego nadleśnictwa wraz z programem działań zmierzających do zachowania istniejącego stanu różnorodności biologicznej. Przewidywany wpływ zapisów projektu pul na różnorodność biologiczną zawarty jest w rozdziale VI.4. prognozy.

- B. Konwencja Berneńska, której celem jest ochrona gatunków dzikiej fauny i flory oraz ich siedlisk naturalnych, zwłaszcza tych gatunków i siedlisk, których ochrona wymaga współdziałania kilku państw oraz wspieranie współdziałania w tym zakresie. Konwencja wymaga wdrożenia krajowej polityki ochrony dzikiej flory i fauny oraz siedlisk naturalnych, ze szczególnym uwzględnieniem gatunków zagrożonych i ginących, zwłaszcza gatunków endemicznych oraz tych, których siedliska są zagrożone. Szczególną uwagę należy zwrócić na ochronę obszarów ważnych dla gatunków wędrownych, wymienionych w załącznikach II i III, które są odpowiednio usytuowane na szlakach wędrówek i spełniają rolę terenów zimowania, odpoczynku, żerowania, rozmnażania lub pierzenia. W ramach sporządzania projektu PUL oraz programu ochrony przyrody zebrano dane dotyczące występowania w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa gatunków dzikiej fauny i flory oraz obszarów cennych przyrodniczo, opisano szczegółowo wymagania ich ochrony, a także uwzględniono potrzeby ochrony tych gatunków m.in. poprzez ograniczenie realizacji celów gospodarczych w najcenniejszych przyrodniczo drzewostanach oraz wycofanie na etapie planowania zabiegów rębni zupełnych na siedliskach przyrodniczych stanowiących siedliska najcenniejszych gatunków związanych z siedliskami leśnymi w nadleśnictwie.
- C. Konwencja Bońska, której celem jest ochrona dzikich zwierząt migrujących, stanowiących niezastąpiony element środowiska naturalnego. Na terenie nadleśnictwa występuje

szereg gatunków zwierząt z zał. II konwencji. Należą do nich głównie gatunki ptaków oraz niektóre gatunki nietoperzy. W ramach konwencji przyjęto również *Porozumienie o ochronie nietoperzy w Europie*. Zobowiązuje ono m.in. do identyfikacji oraz ochrony przed niszczeniem żerowisk ważnych dla nietoperzy i zakłócaniem spokoju na tych obszarach. W odniesieniu do celów konwencji w zapisach programu ochrony przyrody dla nadleśnictwa na nadchodzące dziesięciolecie uwzględniono potrzeby ochrony tych gatunków m.in. poprzez określenie niezbędnych wytycznych do sposobu realizacji działań gospodarczych na siedliskach nietoperzy.

- D. Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską. W art. 6 tego dokumentu jest mowa o tym, że: przy ustalaniu i realizacji polityk i działań Wspólnoty, o których mowa w artykule 3., w szczególności w celu wspierania stałego rozwoju, muszą być brane pod uwagę wymogi ochrony środowiska naturalnego. Aktami prawa wprowadzającymi w życie ustalenia Traktatu są dyrektywy. W zakresie ochrony przyrody, na terenie nadleśnictwa zastosowanie ma głównie tzw. Dyrektywa Siedliskowa (DS). Dyrektywa Siedliskowa ma na celu zapewnienie różnorodności biologicznej poprzez ochronę siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory na europejskim terytorium państw członkowskich. W celu odtworzenia lub zachowania siedlisk przyrodniczych i gatunków, objętych zakresem zainteresowania Wspólnoty, we właściwym stanie ochrony, konieczne jest wyznaczenie specjalnych obszarów ochrony w celu stworzenia spójnej europejskiej sieci ekologicznej. Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska zlokalizowanych jest sześć obszarów Natura 2000. W projekcie PUL zapisy dla powierzchni leśnych, na których zlokalizowane są przedmioty ochrony siedliskowych obszarów Natura 2000 uwzględniły cele ich ochrony. Dyrektywa Ptasia (DP) na celu ochronę wszystkich gatunków ptactwa występujących naturalnie w stanie dzikim na europejskim terytorium państw członkowskich, gospodarowanie nimi oraz ich kontrolę i ustanawia reguły ich eksploatacji. Gatunki wymienione w załączniku I podlegają specjalnym środkom ochrony dotyczącym ich naturalnego siedliska w celu zapewnienia im przetrwania oraz reprodukcji na obszarze ich występowania. W projekcie PUL zebrano informacje na temat występowania gatunków wymienionych w zał. I DP, a przeprowadzona ocena oddziaływania zapisów PUL na siedliska tych gatunków wykazała, że ilość dostępnych biotopów zostanie zachowana.
- E. Europejska Strategia Ochrony Różnorodności Biologicznej do 2030. W celu ochrony bioróżnorodności w ramach UE opracowano *Unijną strategię na rzecz bioróżnorodności 2030*. Celem jest odwrócenie procesu degradacji ekosystemów i odbudowa bioróżnorodności, poprzez: zwiększenie powierzchni obszarów chronionych, w tym obszarów objętych ścisłą ochroną. Strategia wskazuje, że ochroną należy objąć co najmniej 30% obszarów lądowych i 30% obszarów morskich w UE, zaś ścisłą ochroną należy objąć co najmniej jedną trzecią obszarów chronionych, czyli 10% obszarów

łądowych i 10% obszarów morskich w UE. Podstawę stanowi zdefiniowanie, mapowanie, monitorowanie i ścisła ochrona wszystkich pozostałych w UE lasów pierwotnych i starodrzewów, przy czym definicję starodrzewów rozumie się tutaj jako lasy o charakterze pierwotnym lub lasy gospodarcze, które zachowały lub wtórnie rozwinęły strukturę i gatunki typowe dla lasów niezagospodarowanych i funkcjonują jako odrębny ekosystem. Ścisłą ochroną należy również objąć znaczne obszary innych, bogatych w węgiel ekosystemów, takich jak torfowiska, użytki zielone, tereny podmokłe, itp. Wyznaczone obszary powinny uzupełniać sieć Natura 2000 albo powinny być objęte krajowymi systemami ochrony. Aby utrzymać spójność całej sieci ważne będzie ustanowienie korytarzy ekologicznych, co ma zapobiec izolacji genetycznej, umożliwić migrację gatunków oraz przyczynić się do utrzymania zdrowych ekosystemów i poprawy ich stanu. Ważnym elementem strategii jest zwiększenie powierzchni lasów oraz poprawa stanu ich zdrowia i odporności. Wszystkie lasy powinny być utrzymywane w dobrym stanie, aby mogły zachować swoją funkcję w zakresie różnorodności biologicznej i klimatu. W Nadleśnictwie Oleśnica Śląska grunty objęte ochroną prawną, w formie rezerwatu przyrody „Torfowisko koło Grabowna”, obszarów Natura 2000, Parku Krajobrazowego Doliny Baryczy oraz użytków ekologicznych obejmują ponad 4000 ha, co stanowi 15% gruntów leśnych nadleśnictwa. W programie ochrony przyrody zebrano ponadto informacje o obszarach o szczególnych walorach przyrodniczych, opisywanych w dokumentach planistycznych gmin i regionu oraz inwentaryzacjach przyrodniczych gmin w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa.

Dokumentami krajowymi, w których określono cele ochrony środowiska istotne z punktu widzenia planu są:

- A. Ustawa o ochronie przyrody, według której ochrona polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody: dziko występujących roślin, zwierząt i grzybów, roślin, zwierząt i grzybów objętych ochroną gatunkową, zwierząt prowadzących wędrowny tryb życia, siedlisk przyrodniczych, siedlisk zagrożonych wyginięciem, rzadkich i chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, tworów przyrody żywej i nieożywionej oraz kopalnych szczątków roślin i zwierząt, krajobrazu i zadrzewień. W zakresie ujętym projektem PUL oraz programem ochrony przyrody cele ustawy realizowane są poprzez zgromadzenie maksymalnej ilości informacji o zasobach przyrodniczych gruntów w zarządzie nadleśnictwa przy uwzględnieniu dostępnych źródeł informacji oraz wyników prac terenowych i takim zaplanowaniu działań gospodarczych, aby mogły być spełnione wymogi ochronne gatunków i siedlisk przyrodniczych na terenach objętych zapisami projektu PUL.
- B. Polityka leśna państwa z 1997 r. wyznaczająca ogólne ramy prowadzenia gospodarki leśnej, szczególnie w okresie jej przechodzenia z modelu surowcowego na model

„proekologicznej i zrównoważonej ekonomicznie, wielofunkcyjnej gospodarki leśnej”. Jej nadrzędnym celem jest wyznaczenie kompleksu działań kształtujących stosunek człowieka do lasu, zmierzających do zachowania, w zmieniającej się rzeczywistości przyrodniczej i społeczno-gospodarczej, warunków do trwałej w nieograniczonej perspektywie czasowej wielofunkcyjności lasów, ich wszechstronnej użyteczności i ochrony oraz roli w kształtowaniu środowiska przyrodniczego zgodnie z obecnymi i przyszłymi oczekiwaniami społeczeństwa. W zapisach projektu PUL założenia polityki leśnej na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska realizowane są przez szereg działań, z których najważniejsze to: poprawa stanu i ochrona lasu tak, aby mogły one w szerszy sposób spełniać różnorodne funkcje, zwiększanie różnorodności genetycznej i gatunkowej biocenoz leśnych oraz różnorodności ekosystemów w kompleksach leśnych oraz zapewnienie w oparciu o ustawę o ochronie przyrody, ustawę o lasach i ustawę o ochronie gruntów rolnych i leśnych, ochrony wszystkim lasom, a szczególnie najcenniejszym ekosystemom oraz kluczowym i rzadkim elementom biocenoz leśnych.

- C. Polityka ekologiczna państwa 2030 - jest jedną z podstaw prowadzenia polityki ochrony środowiska w Polsce, a także jedną z dziewięciu strategii, stanowiących fundament zarządzania rozwojem kraju. Niektóre kierunki interwencji odnoszą się do kwestii zarządzania zasobami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, w tym ochrony i poprawy stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu, wspierania wielofunkcyjnej i trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, adaptacji do zmian klimatu oraz zarządzania ryzykiem klęsk żywiołowych. Priorytetem polityki ekologicznej jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego państwa z jednoczesnym zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju. Strategia zakłada w perspektywie 2030 r. wzrost lesistości kraju do 31%, objęcie planami ochrony wszystkich obszarów Natura 2000, zwiększenie pojemności obiektów małej retencji wodnej i kształtowanie krajobrazów sprzyjających zatrzymywaniu wody. System dodatkowych działań związanych z prowadzoną zrównoważoną gospodarką leśną zakłada m.in. pozyskiwanie i zalesianie gruntów, opracowanie wieloletnich programów przebudowy składu gatunkowego drzewostanów oraz programów kształtowania ich struktury wielopiętrowej, zwiększenie udziału różnych typów martwych drzew w ekosystemach leśnych, ochrona populacji rzadkich rodzimych gatunków drzew i krzewów oraz ptaków leśnych.
- D. Krajowy program zwiększania lesistości jest opracowaniem studialnym o charakterze strategicznym. Stanowi instrument polityki leśnej w zakresie kształtowania przestrzeni przyrodniczej kraju i zawiera ogólne wytyczne sporządzania regionalnych planów przestrzennego zagospodarowania w dziedzinie zwiększania lesistości. Założono w nim zwiększenie lesistości Polski do poziomu 30% w 2020 r. oraz do 33% w 2050 r.

Zgodnie z danymi GUS (Rocznik Statystyczny Leśnictwa 2021) lesistość Polski w 2020 r. wynosiła 29,6%, a lasy zajmowały łącznie 9 464 tys. ha.

- E. Strategiczny plan adaptacji dla sektorów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020, z perspektywą do roku 2030. SPA 2020 wskazuje cele i kierunki działań adaptacyjnych, które należy podjąć w najbardziej wrażliwych sektorach i obszarach w okresie do roku 2020, m.in. gospodarce wodnej, rolnictwie, leśnictwie, różnorodności biologicznej i obszarach prawnie chronionych. Wrażliwość tych sektorów została określona w oparciu o przyjęte dla SPA scenariusze zmian klimatu, które wykazały, że w okresie do 2030 największe zagrożenie dla gospodarki i społeczeństwa będą stanowiły ekstremalne zjawiska pogodowe (nawalne deszcze, powodzie, podtopienia, osunięcia ziemi, fale upałów, susze, huragany, osuwiska itp.), będące pochodnymi zmian klimatycznych. Zjawiska te będą występować z coraz większą częstotliwością i natężeniem oraz będą dotyczyć coraz większych obszarów kraju. Z punktu widzenia ochrony siedlisk najistotniejsze są działania związane z utrzymaniem obszarów wodno-błotnych i ich odtwarzaniem wszędzie tam, gdzie jest to możliwe. Jednocześnie istotne będą działania sprzyjające prowadzeniu zrównoważonej gospodarki leśnej w warunkach zmian klimatu, jak również przygotowaniu ekosystemów leśnych na zwiększoną presję wynikającą z nasilenia ekstremalnych zjawisk pogodowych, m.in. okresów suszy, fal upałów, gwałtownych opadów deszczu, porywistych wiatrów. Działania adaptacyjne SPA 2020 obejmują m.in. retencję wód; zwiększanie lesistości zarówno w wyniku sztucznych nasadzeń, jak i sukcesji naturalnej, oraz racjonalizacja użytkowania gruntów, zmniejszenie fragmentacji kompleksów leśnych; wprowadzanie do gospodarki leśnej zasad leśnictwa ekosystemowego, dynamiczna ochrona istniejącego zróżnicowania biologicznego wykorzystująca zarówno naturalne procesy genetyczne (adaptacja) jak i działania człowieka, ukierunkowane na zachowanie istniejącego zróżnicowania biologicznego, ukierunkowanie sztucznej selekcji również na cechy przystosowawcze do zmieniających się warunków klimatycznych; zróżnicowanie drzewostanu, zwłaszcza w trakcie przebudowy, pod względem: gęstości, składu gatunkowego (zwiększenie udziału gatunków liściastych), struktury wysokości, wieku, płatowości/ mozaikowatości; kontrola i przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu się gatunków obcych, które zagrażają rodzimym gatunkom lub siedliskom przyrodniczym; wzmocnienie ochrony przeciwpożarowej lasu; monitoring lasów pod kątem reakcji drzew na zmiany klimatyczne; okresowa ocena przyrodniczych obszarów chronionych.

Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska realizacja ww. celów z zakresu ochrony środowiska będzie odbywać się również poprzez:

- wyłączenie z użytkowania cennych kompleksów leśnych, siedlisk przyrodniczych o wysokim stopniu naturalności;
- przyjęcie etatów użytkowania przedrębego i rębego na poziomie zabezpieczającym zasadę trwałości i wielofunkcyjności lasu;
- realizację zasady kompleksowej ochrony ekosystemów leśnych poprzez wyróżnienie i uwzględnienie pełniących przez nie funkcji ochronnych, optymalne dostosowanie wieków rębności poszczególnych gatunków drzew do istniejących warunków przyrodniczych oraz pełniących funkcji produkcyjnych i ochronnych;
- możliwość stosowania składów gatunkowych upraw dostosowanych do naturalnych składów gatunkowych siedlisk leśnych;
- usystematyzowanie, uzupełnienie i zaktualizowanie informacji na temat zasobów przyrodniczych nadleśnictwa w formie opracowanego programu ochrony przyrody.

IV.10. POWIĄZANIA PROJEKTU PLANU URZĄDZENIA LASU Z INNYMI DOKUMENTAMI, W TYM Z DOKUMENTAMI, DLA KTÓRYCH ZOSTAŁY PRZEPROWADZONE STRATEGICZNE OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Ustalenia w projekcie Planu Urządzenia lasu wiążą się z miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego sporządzanymi dla gmin znajdujących się w zasięgu granic nadleśnictwa. W planach tych określone są m.in. obszary przeznaczone do zalesienia. W Nadleśnictwie Oleśnica Śląska projekt PUL przewiduje na okres 2023-2032 zalesienie powierzchni gruntów porolnych o łącznej powierzchni 3,11 ha, przeznaczonych na cele leśne zgodnie z miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, położonych poza granicami ustawowych form ochrony przyrody. Na powierzchniach tych nie występują siedliska przyrodnicze, ani też nie są dla nich podawane w dostępnych i analizowanych źródłach informacji żadne dane o występowaniu chronionych gatunków roślin, grzybów lub zwierząt, ściśle związanych ze środowiskiem przestrzeni otwartych. W tej sytuacji nie stwierdza się możliwości wystąpienia negatywnego oddziaływania planowanych zalesień na walory przyrodnicze nadleśnictwa. Z kolei zwiększenie powierzchni leśnych zbiorowisk roślinnych należy oceniać pozytywnie w długotrwałym horyzoncie czasowym.

Dokumentami planistycznymi powiązаныmi z projektem PUL są również plany ochrony dla powierzchniowych form ochrony przyrody wynikające z Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 maja 2005 r. *w sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonywania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody* (Dz.U. 2005 nr 94, poz. 794). Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska występują dwa obszary, których dotyczy powyższe rozporządzenie, są to rezerwat przyrody „Torfowisko koło Grabowna” oraz

Park Krajobrazowy „Dolina Baryczy”. Wymienione formy ochrony przyrody nie posiadają zatwierdzonych planów ochrony. Natomiast rezerwat przyrody „Torfowisko koło Grabowna” posiada zadania ochronne na okres 5 lat ustanowione Zarządzeniem Nr 5.2017 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 2 marca 2017 r.

Innymi dokumentami planistycznymi powiązаныmi z projektem PUL są plany zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 wynikające z Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. *w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000* (Dz.U. 2010 nr 34 poz. 186 z późn. zm.). Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska zlokalizowanych jest siedem obszarów Natura 2000. Tylko jeden z nich, tj. Stawy w Borowej PLH020045 posiada zatwierdzony plan zadań ochronnych. Jednak zapisy tego planu odnoszą się do przedmiotów ochrony zlokalizowanych poza gruntami w zarządzie nadleśnictwa i nie mają wpływu na planowane wskazania gospodarcze w projekcie PUL.

Dokumentami powiązаныmi z projektem PUL dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska są również Plany Urządzenia Lasu dla nadleśnictw bezpośrednio z nim sąsiadujących, tj. Nadleśnictw: Milicz, Antonin, Syców, Namysłów, Oława, Miękinia, Oborniki Śląskie, Żmigród. Powiązanie to dotyczy jedynie ustalenia granic pomiędzy nadleśnictwami i ponadto w żaden sposób nie odnosi się wprost do Nadleśnictwa Oleśnica Śląska. Procedura Strategicznej Oceny Oddziaływania na Środowisko (SOOŚ) została przeprowadzona dla Planów Urządzenia Lasu Nadleśnictw: Milicz (2016), Antonin (2014), Syców (2020), Namysłów (2021), Oława (2014), Miękinia (2022), Oborniki Śląskie (2015), Żmigród (2015). W związku z brakiem zapisów w analizowanym projekcie PUL dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska, które wspólnie z zapisami PUL dla Nadleśnictw: Milicz, Antonin, Syców, Namysłów, Oława, Miękinia, Oborniki Śląskie, Żmigród mogłyby przyczynić się do niekorzystnych zmian w środowisku, nie przewiduje się, aby mogło dojść do pojawienia się skumulowanych zapisów wymienionych Planów Urządzenia Lasu na cenne i chronione elementy przyrodnicze zlokalizowane na terytoriach tych nadleśnictw.

Ważnymi dokumentami powiązаныmi z projektem PUL dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska są:

- Plan zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego. Uchwała Nr XIX/482/20 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 16 czerwca 2020 r.
- Wojewódzki Program Ochrony Środowiska województwa dolnośląskiego na lata 2014-2017 z perspektywą do 2021 r. Uchwała Nr LV/2121/14 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 30 października 2014 r.;
- programy ochrony środowiska powiatów i gmin, w granicach których zlokalizowane są grunty w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska;
- prognozy oddziaływania na środowisko projektów ww. dokumentów.

W powyższych dokumentach opisano kompleksowy stan środowiska na terenie poszczególnych jednostek administracyjnych i określono kierunki i zadania w zakresie m.in. ochrony przyrody.

V. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA STANU ŚRODOWISKA

V.1. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA W GRANICACH ZASIĘGU TERYTORIALNEGO NADLEŚNICTWA

V.1.1. RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA

Różnorodność biologiczna oznacza zróżnicowanie życia na wszelkich poziomach jego organizacji. Różnorodność biologiczną można podzielić na:

- różnorodność gatunkową – bogactwo roślin i zwierząt. Na poziomie gatunkowym można wyróżnić wiele grup gatunków wymagających szczególnej uwagi. Zainteresowanie każdą z tych grup może być podyktowane innymi względami. Należą do nich przede wszystkim gatunki szczególnie cenne lub objęte ochroną prawną.
- różnorodność genetyczną (wewnątrzgatunkową) – zróżnicowanie genów poszczególnych gatunków. Na poziomie genetycznym największą uwagę przywiązuje się do zachowania puli genowej gatunków użytkowanych gospodarczo, ze względu na ich znaczenie dla człowieka. Dotyczy to przede wszystkim wytworzonej zmienności wewnątrzgatunkowej roślin, w tym drzew i krzewów leśnych oraz zwierząt.
- różnorodność ekosystemów – bogactwo siedlisk warunkujących bogactwo ekosystemów. Poziom systemów ekologicznych obejmuje różnorodność ekosystemów oraz ich układów, przesądzających o różnorodności krajobrazów przyrodniczych. Dla nich tereny leśne mają strategiczne znaczenie.

Ochrona różnorodności biologicznej w lasach realizowana jest na podstawie obowiązujących w Lasach Państwowych zarządzeń oraz Instrukcji Ochrony Lasu.

V.1.2. LUDZIE

Potencjalny wpływ zapisów PUL na ludzi zostanie przeanalizowany głównie w odniesieniu do pracowników leśnych, wykonujących w terenie zadania gospodarcze zapisane w projekcie Planu Urządzenia Lasu oraz innych grup ludzi korzystających z zasobów leśnych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska. Dotyczy to zwłaszcza osób, które korzystają z terenów leśnych w celach turystycznych, poznawczych i wypoczynkowych, a także zamieszkujących miejscowości położone w otoczeniu głównych kompleksów leśnych nadleśnictwa.

V.1.3. ZWIERZĘTA

Na podstawie zebranych danych na temat występowania na terenie nadleśnictwa cennych i rzadkich gatunków zwierząt ustalono, że w zasięgu jego granic odnotowano występowanie 320 gatunków chronionych i/lub zagrożonych. Spośród nich 241 objętych jest ochroną ścisłą, 61 ochroną częściową, pozostałe gatunki nie są chronione, ale notowane są na listach gatunków zagrożonych w skali kraju/regionu bądź stanowią przedmiot zainteresowania UE.

Do gatunków szczególnie cennych, zagrożonych w skali kraju i regionu, podawanych dla obszaru Nadleśnictwa Oleśnica Śląska należą:

- **ssaki** – bóbr europejski *Castor fiber*, mopek *Barbastella barbastellus*, nocek duży *Myotis myotis*, wilk *Canis lupus*, wydra *Lutra lutra*;
- **ptaki** – batalion *Philomachus pugnax*, bączek *Ixobrychus minutus*, biegus zmienny *Calidris alpina*, błotniak łąkowy *Circus pygargus*, błotniak zbożowy *Circus cyaneus*, derkacz *Crex crex*, gadożer *Circaetus gallicus*, kobczyk *Falco vespertinus*, łęczak *Tringa glareola*, mewa czarnogłowa *Ichthyaetus melanocephalus*, mewa mała *Hydrocoloeus minutus*, nur czarnoszyi *Gavia arctica*, ortolan *Emberiza hortulana*, podgorzałka *Aythya nyroca*, rybitwa czarna *Chlidonias niger*, rybołów *Pandion haliaetus*, siewka złota *Pluvialis apricaria*, sokół wędrowny *Falco peregrinus*, świergotek polny *Anthus campestris*;
- **gady** – żółw błotny *Emys orbicularis*;
- **płazy** – kumak nizinny *Bombina bombina*, traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*;
- **ryby** – koza złotawa *Sabanejewia aurata*, miętus *Lota lota*, piskorz *Misgurnus fossilis*, różanka *Rhodeus amarus*;
- **minogi** – minóg strumieniowy *Lampetra planeri*;
- **bezkregowce** – barczatka kataks *Eriogaster catax*, biegacz szykowny *Carabus nitens*, czerwonończyk fioletek *Lycaena helle*, kozioróg dębosz *Cerambyx cerdo*, kwietnica okazała *Protaetia aeruginosa*, modliszka zwyczajna *Mantis religiosa*, pachnica dębowa *Osmoderma eremita*, pijawka lekarska *Hirudo medicinalis*, przeplatka aurinia *Euphydryas aurinia*, skójka gruboskorupowa *Unio crassus*, szczeżuja wielka *Anodonta cygnea*, szlaczkoń szafraniec *Colias myrmidone*, tęgosz rdzawy *Elater ferrugineus*.

Dużą grupę stanowią **gatunki, które nie są związane z terenami leśnymi** lub pojawiają się na nich sporadycznie w czasie wędrówek. Należą do nich:

- gatunki objęte ochroną ścisłą: mroczek późny *Eptesicus serotinus*, błotniak stepowy *Circus marmuru*, błotniak zbożowy *Circus cyaneus*, bocian biały *Ciconia ciconia*, cierniówka *Sylvia communis*, czajka *Vanellus vanellus*, czeczotka *Carduelis flammea*,

derkacz *Crex crex*, drzemlik *Falco columbarius*, dudek *Upupa epops*, dymówka *Hirundo rustica*, dzierlatka *Galerida cristata*, dzierzba czarnoczelna *Lanius minor*, dziwonka *Carpodacus erythrinus*, dzwonec *Chloris chloris*, gąsiorek *Lanius collurio*, jarzębatka *Curruca nisoria*, jerzyk *Apus apus*, kłaskawka *Saxicola rubicola*, kopciuszek *Phoenicurus ochruros*, kulczyk *Serinus serinus*, kwiczoł *Turdus pilaris*, makolągwa *Carduelis cannabina*, mazurek *Passer montanus*, mornel *Charadrius morinellus*, oknówka *Delichon urbicum*, ortolan *Emberiza hortulana*, pasterz *Pastor roseus*, piegża *Sylvia curruca*, płomykówka *Tyto alba*, pokłaskwa *Saxicola rubetra*, potrzyszcz *Miliaria calandra*, pójdzka *Athene noctua*, przepiórka *Coturnix coturnix*, pustułka *Falco tinnunculus*, sierpówka *Streptopelia decaocto*, skowronek *Alauda arvensis*, srokosz *Lanius excubitor*, szczygieł *Carduelis carduelis*, świergotek łąkowy *Anthus pratensis*, świerszczak *Locustella naevia*, trznadel *Emberiza citrinella*, wróbel *Passer domesticus*, żoła *Merops apiaster*, bączek *Ixobrychus minutus*, bąk *Botaurus stellaris*, bernikla białolica *Branta leucopsis*, biegus malutki *Calidris minuta*, biegus mały *Calidris temminckii*, biegus zmienny *Calidris alpina*, bielaczek *Mergellus albellus*, błotniak łąkowy *Circus pygargus*, błotniak stawowy *Circus aeruginosus*, brodziec piskliwy *Actitis hypoleucos*, brodziec śniady *Tringa erythropus*, brzegówka *Riparia riparia*, brzęczka *Locustella luscinioides*, cyraneczka karolińska *Anas carolinensis*, cyranka *Spatula querquedula*, czapla biała *Egretta alba*, czapla nadobna *Egretta garzetta*, edredon *Somateria mollissima*, hełmiatka *Netta rufina*, karolinka *Aix sponsa*, kobczyk *Falco vespertinus*, kokoszka *Gallinula chloropus*, krakwa *Mareca strepera*, kropiatka *Porzana porzana*, krwawodziób *Tringa totanus*, kszyk *Gallinago gallinago*, kulik wielki *Numenius arquata*, kwokacz *Tringa nebularia*, lodówka *Clangula hyemalis*, łabędź krzykliwy *Cygnus cygnus*, łabędź niemy *Cygnus olor*, łożówka *Acrocephalus palustris*, mandarynka *Aix galericulata*, markaczka *Melanitta nigra*, mewa czarnogłowa *Ichthyophaga melanocephala*, mewa mała *Hydrocoloeus minutus*, mewa siwa *Larus canus*, nur czarnoszyi *Gavia arctica*, nur rdzawoszyi *Gavia stellata*, nurogęś *Mergus merganser*, ogorzalka *Aythya marila*, perkoz dwuczuby *Podiceps cristatus*, perkoz rdzawoszyi *Podiceps grisegena*, perkozek *Tachybaptus ruficollis*, pliszka cytrynowa *Motacilla citreola*, pliszka górską *Motacilla cinerea*, pliszka siwa *Motacilla alba*, pliszka żółta *Motacilla flava*, płaskonos *Spatula clypeata*, podgorzalka *Aythya nyroca*, podróżniczek *Luscinia svecica*, potrzoz *Emberiza schoeniclus*, remiz *Remiz pendulinus*, rokitniczka *Acrocephalus schoenobaenus*, rozeniec *Anas acuta*, rybitwa białoskrzydła *Chlidonias leucopterus*, rybitwa białowąsa *Chlidonias hybrida*, rybitwa czarna *Chlidonias niger*, rybitwa rzeczna *Sterna hirundo*, rycyk *Limosa limosa*, sieweczka obroźna *Charadrius hiaticula*, sieweczka rzeczna *Charadrius dubius*, siewka złota *Pluvialis apricaria*, siewnica *Pluvialis squatarola*, szczydlak *Himantopus*

himantopus, ślepowron *Nycticorax nycticorax*, śmieszka *Chroicocephalus ridibundus*, śnieżyca duża *Anser caerulescens*, świstun *Anas penelope*, trzciniak *Acrocephalus arundinaceus*, trzcinniczek *Acrocephalus scirpaceus*, uhla *Melanitta fusca*, wąsatka *Panurus biarmicus*, wodnik *Rallus aquaticus*, zausznik *Podiceps nigricollis*, koza złotawa *Sabanejewia aurata*, barczatka kataks *Eriogaster catax*, modliszka zwyczajna *Mantis religiosa*, modraszek nausitous *Phengaris nausithous*, modraszek telejus *Phengaris teleius*, postojak wiesiołkowiec *Proserpinus proserpina*, szlaczkoń szafraniec *Colias myrmidone*, skójką gruboskorupowa *Unio crassus*,

- gatunki objęte ochroną częściową: kret *Talpa europaea*, zębiełek karliczek *Crocidura suaveolens*, gawron *Corvus frugilegus*, gołąb miejski *Columba livia forma urbana*, kawka *Corvus monedula*, wrona siwa *Corvus cornix*, czapla siwa *Ardea cinerea*, kormoran *Phalacrocorax carbo*, mewa białogłowa *Larus cachinnans*, mewa srebrzysta *Larus argentatus*, kiełb białopłetwy *Romanogobio albiginnatus*, koza *Cobitis taenia*, minóg strumieniowy *Lampetra planeri*, piskorz *Misgurnus fossilis*, różanka *Rhodeus amarus*, śliz pospolity *Barbatula barbatula*, biegacz Scheidlera *Carabus scheidleri*, biegacz szykowny *Carabus nitens*, biegacz Ulrichiego *Carabus ulrichi*, ślimak winniczek *Helix pomatia*, trzmiel kamiennik *Bombus lapidarius*, trzmiel ogrodowy *Bombus hortorum*, trzmiel ziemny *Bombus terrestris*, trzmiel żółty *Bombus muscorum*, pijawka lekarska *Hirudo medicinalis*, szczeżuja wielka *Anodonta cygnea*.

Do **gatunków typowo leśnych** oraz związanych ze strefą ekotonową lasu, dla których zapisy projektu PUL mogą wywierać potencjalny wpływ należą:

- gatunki objęte ochroną ścisłą: borowiec wielki *Nyctalus noctula*, gacek brunatny *Plecotus auritus*, gacek szary *Plecotus austriacus*, mopek *Barbastella barbastellus*, nocek Alkatoe / Brandta / wąsatek *Myotis alcaethoe / brandtii / mystacinus*, nocek Brandta / nocek wąsatek *Myotis brandtii / alcaethoe*, nocek duży *Myotis myotis*, nocek Natterera *Myotis nattereri*, orzesznica *Muscardinus avellanarius*, wilk *Canis lupus* (gatunek wędrowny), bogatka *Parus major*, czarnogłówka *Poecile montanus*, czubotka *Lophophanes cristatus*, dzięcioł białogrzbiety *Dendrocopos leucotos*, dzięcioł białoszyi *Dendrocopos syriacus*, dzięcioł czarny *Dryocopus martius*, dzięcioł duży *Dendrocopos major*, dzięcioł średni *Dendrocoptes medius*, dzięcioł zielonosiwy *Picus canus*, dzięciołek *Dryobates minor*, kowalik *Sitta europaea*, krętogłów *Jynx torquilla*, modraszka *Cyanistes caeruleus*, muchołówka białoszyja *Ficedula albicollis*, muchołówka mała *Ficedula parva*, muchołówka szara *Muscicapa striata*, muchołówka żałobna *Ficedula hypoleuca*, paszkot *Turdus viscivorus*, pęczacz leśny *Certhia familiaris*, pęczacz ogrodowy *Certhia brachydactyla*, pleszka *Phoenicurus phoenicurus*, puszczyk *Strix aluco*, sikora uboga *Parus palustris*, siniak *Columba oenas*, sójka

Garrulus glandarius, szpak *Sturnus vulgaris*, *Cyanistes caeruleus*, bielik *Haliaeetus albicilla*, bocian czarny *Ciconia nigra*, gadożer *Circaetus gallicus*, kania czarna *Milvus migrans*, kania ruda *Milvus milvus*, orlik krzykliwy *Aquila pomarina*, rybołów *Pandion haliaetus*, sokół wędrowny *Falco peregrinus*, włośchatka *Aegolius funereus*, grubodziób *Coccothraustes coccothraustes*, jastrząb *Accipiter gentilis*, kobuz *Falco subbuteo*, krogulec *Accipiter nisus*, myszołów *Buteo buteo*, myszołów włośchaty *Buteo lagopus*, trzmielojad *Pernis apivorus*, zniczek *Regulus ignicapilla*, czyż *Spinus spinus*, drożdżik *Turdus iliacus*, dzięcioł zielony *Picus viridis*, gajówka *Sylvia borin*, gil *Pyrrhula pyrrhula*, kapturka *Sylvia atricapilla*, kos *Turdus merula*, krzyżodziób świerkowy *Loxia curvirostra*, kukułka *Cuculus canorus*, mysikrólik *Regulus regulus*, orzechówka *Nucifraga caryocatactes*, piecuszek *Phylloscopus trochilus*, pierwiosnek *Phylloscopus collybita*, pokrzywnica *Prunella modularis*, raniuszek *Aegithalos caudatus*, rudzik *Erithacus rubecula*, słowik rdzawy *Luscinia megarhynchos*, sokół wędrowny *Falco peregrinus*, strumieniówka *Locustella fluviatilis*, strzyżyk *Troglodytes troglodytes*, śpiewak *Turdus philomelos*, świergotek drzewny *Anthus trivialis*, świstunka leśna *Phylloscopus sibilatrix*, turkawka *Streptopelia turtur*, uszatka *Asio otus*, wilga *Oriolus oriolus*, zaganiacz *Hippolais icterina*, zięba *Fringilla coelebs*, kozioróg dębosz *Cerambyx cerdo*, pachnica dębowa *Osmoderma eremita*,

- gatunki objęte ochroną częściową: gronostaj *Mustela erminea*, jeż wschodni *Erinaceus concolor*, jeż zachodni *Erinaceus europaeus*, łasica *Mustela nivalis*, ryjówka aksamitna *Sorex araneus*, ryjówka malutka *Sorex minutus*, tchórz *Mustela putorius*, wiewiórka *Sciurus vulgaris*, kruk *Corvus corax*, sroka *Pica pica*, kwietnica okazała *Protaetia aeruginosa*, tęgosz rdzawy *Elater ferrugineus*, biegacz gładki *Carabus glabratus*, biegacz pomarszczony *Carabus intricatus*, biegacz skórzasty *Carabus coriaceus*, biegacz zielonozłoty *Carabus auronitens*, tęcznik mniejszy *Calosoma inquisitor*, trzmiel gajowy *Bombus lucorum*, trzmiel leśny *Bombus pratorum*.

Gatunki **związane ze środowiskiem nieleśnym (poręby, polany leśne, brzegi wód, śródleśne mokradła, torfowiska i bagna, zarośla) w sąsiedztwie drzewostanów**, na które zapisy projektu PUL mogą potencjalnie oddziaływać:

- gatunki objęte ochroną ścisłą: karlik drobny *Pipistrellus pygmaeus*, karlik malutki *Pipistrellus pipistrellus*, karlik średni / większy / malutki / drobny *Pipistrellus kuhlii / nathusii / pipistrellus / pygmaeus*, karlik większy *Pipistrellus nathusii*, mroczek posrebrzany *Vespertilio murinus*, nocek rudy *Myotis daubentonii*, białorzytka *Oenanthe oenanthe*, lelek *Caprimulgus europaeus*, lerka *Lullula arborea*, świergotek polny *Anthus campestris*, batalion *Philomachus pugnax*, bekasik *Lymnocyptes minimus*, gągoł *Bucephala clangula*, łączak *Tringa glareola*, samotnik *Tringa*

- ochropus*, zielonka *Zapornia parva*, zimorodek *Alcedo atthis*, żuraw *Grus grus*, grzebiuszka ziemna *Pelobates fuscus*, kumak nizinny *Bombina bombina*, ropucha paskówka *Epidalea calamita*, ropucha zielona *Pseudepidalea viridis*, rzekotka drzewna *Hyla arborea*, traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*, żaba moczarowa *Rana arvalis*, żółw błotny *Emys orbicularis*, czerwończyk fioletek *Lycaena helle*, czerwończyk nieparek *Lycaena dispar*, przeplatka aurinia *Euphydryas aurinia*, przeplatka maturalna *Euphydryas maturna*, trzepla zielona *Ophiogomphus cecilia*,
- gatunki objęte ochroną częściową: bóbr europejski *Castor fiber* rzęsorek rzeczek *Neomys fodiens* wydra *Lutra lutra*, jaszczurka zwinka *Lacerta agilis*, jaszczurka żyworodna *Zootoca vivipara*, padalec zwyczajny *Anguis fragilis*, zaskroniec zwyczajny *Natrix natrix*, żmija zygzakowata *Vipera berus*, ropucha szara *Bufo bufo*, salamandra plamista *Salamandra salamandra*, traszka górską *Triturus alpestris*, traszka zwyczajna *Lissotriton vulgaris*, żaba jeziorkowa *Pelophylax lessonae*, żaba śmieszka *Pelophylax ridibundus*, żaba trawna *Rana temporaria*, żaba wodna *Pelophylax esculentus*.

Zgodnie z danymi przekazanymi przez nadleśnictwo i Regionalną Dyрекcyję Ochrony Środowiska we Wrocławiu, na gruntach w zarządzie Nadleśnictwie Oleśnica Śląska zlokalizowanych jest sześć stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania zwierząt objętych ochroną gatunkową:

A030 Bocian czarny *Ciconia nigra*

- Decyzja WPN.6442.9.2020.MK.1 z dnia 17 lipca 2020 r.
- Decyzja WPN.6442.34.2021.MK.1 z dnia 26 lipca 2022 r.

A075 Bielik *Haliaeetus albicilla*

- Decyzja WPN-6631/s/12/10/mk z dnia 16 lipca 2010 r.
- Decyzja WPN-6631/s/13/10/mk z dnia 16 lipca 2010 r.
- Decyzja WPN-6631/s/14/10/mk z dnia 16 lipca 2010 r.
- Decyzja WPN.6442.3.2019.MK.2 z dnia 22 maja 2019 r.

V.1.4. ROŚLINY I GRZYBY

Na podstawie zebranych danych na temat występowania na terenie nadleśnictwa cennych gatunków roślin ustalono, że w zasięgu jego granic zinwentaryzowano dotychczas 118 gatunków roślin rzadkich i chronionych. Spośród nich 18 objętych jest ochroną ścisłą, 60 ochroną częściową, zaś pozostałe 40 gatunków znajduje się na listach zagrożonych gatunków w skali kraju lub regionu.

Do gatunków szczególnie zagrożonych w skali kraju, odnotowanych w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Oleśnica Śląska należą długosz królewski *Osmunda regalis*, goryczka wąskolistna *Gentiana pneumonanthe*, grzybieńczyk wodny *Nymphoides peltata*, jarząb szwedzki *Sorbus intermedia*, koleantus delikatny *Coleanthus subtilis* (DS. zał. II, IV), kosaciec syberyjski *Iris sibirica*, nadwodnik naprzeciwlistny *Elatine hydropiper*, nasięźrzał pospolity *Ophioglossum vulgatum*, obuwik pospolity *Cypripedium calceolus* (DS. zał. II, IV), pełnik europejski *Trollius europaeus*, śniedek cienkolistny *Ornithogalum collinum*, turzyca pchła *Carex pulicaris*, widlicz cyprysowy *Diphasiastrum tristachyum*.

Duża część ze zinwentaryzowanych gatunków należy również do grupy roślin zagrożonych w skali regionu. Do najbardziej zagrożonych gatunków na obszarze Dolnego Śląska, odnotowanych w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Oleśnica Śląska należą gatunki podlegające ochronie gatunkowej: bagno zwyczajne *Ledum palustre*, bobrek trójlistkowy *Menyanthes trifoliata*, kukułka krwista *Dactylorhiza incarnata*, kukułka plamista *Dactylorhiza maculata*, orlik pospolity *Aquilegia vulgaris*, pokrzyk wilcza jagoda *Atropa bella-donna*, salwinia pływająca *Salvinia natans*, widlicz spłaszczony *Diphasiastrum complanatum*.

Do pozostałych gatunków odnotowanych w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Oleśnica Śląska o najniższym statusie zagrożenia w skali kraju lub regionu, albo jego braku należą gatunki podlegające ochronie gatunkowej: bielista siwa *Leucobryum glaucum*, brodawkowiec czysty *Pseudoscleropodium purum*, cebulica dwulistna *Scilla bifolia*, centuria pospolita *Centaurium erythraea*, cis pospolity *Taxus baccata*, drabik drzewkowaty *Climacium dendroides*, dzióbekowiec bruzdowany *Eurhynchium striatum*, dzióbekowiec Zetterstedta *Eurhynchium angustirete*, fałdownik nastroszony *Rhytidiadelphus squarrosus*, fałdownik szeleszczący *Rhytidiadelphus triquetrus*, gajnik lśniący *Hylocomium splendens*, groszek błotny *Lathyrus palustris*, grzybień białe *Nymphaea alba*, grzybień północne *Nymphaea candida*, kocanki piaskowe *Helichrysum arenarium*, kruszczyk szerokolistny *Epipactis helleborine*, kukułka Fuchsa *Dactylorhiza fuchsii*, kukułka szerokolistna *Dactylorhiza majalis*, lilia złotogłów *Lilium martagon*, listera jajowata *Listera ovata*, miodownik melisowaty *Melittis melissophyllum*, mokradłoszka zaostzona *Calliergonella cuspidata*, naparstnica zwyczajna *Digitalis grandiflora*, natorfek nagi *Odontoschisma denudatum*, parzydło leśne *Aruncus sylvestris*, pierwiosnek wyniosły *Primula elatior*, piórosz pierzasty *Ptilium crista-castrensis*,

plonnik pospolity *Polytrichum commune*, podkolan biały *Platanthera bifolia*, próchniczek błotny *Aulacomnium palustre*, rokitnik pospolity *Pleurozium schreberi*, śnieżycza wiosenna *Leucoium vernum*, śnieżyczka przebiśnieg *Galanthus nivalis*, torfowiec błotny *Sphagnum palustre*, torfowiec kończysty *Sphagnum fallax*, torfowiec nastroszony *Sphagnum squarrosum*, torfowiec obły *Sphagnum teres*, torfowiec pogięty *Sphagnum flexuosum*, torfowiec szpiczastolistny *Sphagnum cuspidatum*, tujowiec tamaryszkowaty *Thuidium tamariscinum*, wawrzynek wilczętyko *Daphne mezereum*, wiciokrzew pomorski *Lonicera periclymenum*, widłoząb kędzierzawy *Dicranum polysetum*, widłoząb miotłowy *Dicranum scoparium*, włosienicznik rzeczny *Batrachium fluitans*, włosienicznik skąpopręcikowy *Batrachium trichophyllum*.

Szczegółowe informacje na temat lokalizacji stanowisk poszczególnych gatunków na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska zawiera załącznik nr 1 „Lokalizacja stanowisk chronionych i/lub zagrożonych gatunków roślin i grzybów” do programu ochrony przyrody.

Gatunki, których nie dotyczy odstępstwo opisane w § 8 pkt 1 Rozp. Min. Środ. z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. 2014 poz. 1409):

- ochrona ścisła – długosz królewski *Osmunda regalis* (1 stanowisko), jarząb szwedzki *Sorbus intermedia* (1 stanowisko).

Gatunki, których nie dotyczy odstępstwo opisane w § 8 pkt 1 Rozp. Min. Środ. z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. 2014 poz. 1409), wymagające ochrony czynnej:

- ochrona ścisła – obuwik pospolity *Cypripedium calceolus* (2 stanowiska).

Gatunki wymagające ochrony czynnej zgodnie z Rozp. Min. Środ. z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. 2014 poz. 1409):

- ochrona ścisła – kosaciec syberyjski *Iris sibirica* (1 stanowisko), mieczyk dachówkowy *Gladiolus imbricatus* (3 stanowiska), nasięźrzał pospolity *Ophioglossum vulgatum* (1 stanowisko), pełnik europejski *Trollius europaeus* (1 stanowisko), śniedek cienkolistny *Ornithogalum collinum* (1 stanowisko), turzyca pchła *Carex pulicaris* (1 stanowisko).

Gatunki rzadkie siedlisk leśnych:

- ochrona ścisła – lilia złotogłów *Lilium martagon* (3 stanowiska),
- ochrona częściowa – cis pospolity *Taxus baccata* (5 stanowisk), kruszczyk szerokolistny *Epipactis helleborine* (5 stanowisk), listera jajowata *Listera ovata* (5 stanowisk), naparstnica zwyczajna *Digitalis grandiflora* (3 stanowiska), orlik

pospolity *Aquilegia vulgaris* (1 stanowisko), parzydło leśne *Aruncus sylvestris* (1 stanowisko), płonnik pospolity *Polytrichum commune* (4 stanowiska), podkolan biały *Platanthera bifolia* (7 stanowisk), pomocnik baldaszkowy *Chimaphila umbellata* (2 stanowiska), śnieżycza wiosenna *Leucoium vernum* (6 stanowisk), tujowiec tamaryszkowy *Thuidium tamariscinum* (1 stanowisko).

Gatunki pospolite siedlisk leśnych:

- ochrona częściowa – brodawkowiec czysty *Pseudoscleropodium purum* (17 stanowisk), gajnik lśniący *Hylocomium splendens* (12 stanowisk), rokietnik pospolity *Pleurozium schreberi* (55 stanowisk), śnieżyczka przebiśnieg *Galanthus nivalis* (29 stanowisk), wawrzynek wilczełyko *Daphne mezereum* (77 stanowisk), widłak goździsty *Lycopodium clavatum* (49 stanowisk), widłak jałowcowaty *Lycopodium annotinum* (66 stanowisk), widłoząb kędzierzawy *Dicranum polysetum* (18 stanowisk), widłoząb miotłowy *Dicranum scoparium* (18 stanowisk).

Gatunki siedlisk podmokłych (torfowisk, trzęsawisk, młak i źródlisk):

- ochrona częściowa – bagno zwyczajne *Ledum palustre* (12 stanowisk), bielistka siwa *Leucobryum glaucum* (22 stanowiska), bobrek trójlistkowy *Menyanthes trifoliata* (1 stanowisko), mokradłoszka zaostrowana *Calliergonella cuspidata* (2 stanowiska), torfowiec błotny *Sphagnum palustre* (1 stanowisko), torfowiec nastroszony *Sphagnum squarrosum* (1 stanowisko).

Gatunki siedlisk ściśle wodnych:

- ochrona częściowa – grzybień białe *Nymphaea alba* (3 stanowiska), włosienicznik rzeczny *Batrachium fluitans* (2 stanowiska).

Gatunki siedlisk łąkowych, traworośli i obrzeży lasów:

- ochrona częściowa – kocanki piaskowe *Helichrysum arenarium* (10 stanowisk),

Do chronionych gatunków roślin i grzybów wskazywanych jako występujące w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa, ale niepotwierdzonych na gruntach w zarządzie nadleśnictwa należą:

- ochrona ścisła – goryczka wąskolistna *Gentiana pneumonanthe*, grzybieńczyk wodny *Nymphoides peltata*, koleantus delikatny *Coleanthus subtilis*, kukulka Fuchsa *Dactylorhiza fuchsii*, natorfek nagi *Odontoschisma denudatum*, pływacz drobny *Utricularia minor*, salwinia pływająca *Salvinia natans*, widlicz cyprysowy *Diphasiastrum tristachyum*,

- ochrona częściowa – brodaczka zwyczajna *Usnea filipendula*, cebulica dwulistna *Scilla bifolia*, centuria pospolita *Centaureum erythraea*, chrobotek leśny *Cladonia arbuscula*, chrobotek najeżony *Cladonia portentosa*, chrobotek reniferowy *Cladonia rangiferina*, chrobotek smukły *Cladonia ciliata*, drabik drzewkowaty *Climacium dendroides*, dzióbkwiec bruzdowany *Eurhynchium striatum*, dzióbkwiec Zetterstedta *Eurhynchium angustirete*, fałdownik nastroszony *Rhytidiadelphus squarrosus*, fałdownik szeleszczący *Rhytidiadelphus triquetrus*, groszek błotny *Lathyrus palustris*, grzybienie północne *Nymphaea candida*, kukulka krwista *Dactylorhiza incarnata*, kukulka plamista *Dactylorhiza maculata*, kukulka szerokolistna *Dactylorhiza majalis*, miodownik melisowaty *Melittis melissophyllum*, nadwodnik naprzeciwlistny *Elatine hydropiper*, pierwiosnek wyniosły *Primula elatior*, piórosz pierzasty *Ptilium crista-castrensis*, pokrzyk wilcza jagoda *Atropa bella-donna*, próchniczek błotny *Aulacomnium palustre*, torfowiec kończysty *Sphagnum fallax*, torfowiec obły *Sphagnum teres*, torfowiec pogięty *Sphagnum flexuosum*, torfowiec szpiczastolistny *Sphagnum cuspidatum*, wiciokrzew pomorski *Lonicera periclymenum*, widlicz spłaszczony *Diphasiastrum complanatum*, włosienicznik skąpopręcikowy *Batrachium trichophyllum*.

V.1.5. WODY

Lasy nadleśnictwa Oleśnica Śląska są usytuowane w zlewisku Bałtyku, w całości w prawobrzeżnym dorzeczu Odry. Sieć hydrograficzna Nadleśnictwa Oleśnica Śląska należy w części północnej nadleśnictwa do zlewiska Baryczy i tworzona jest przez jej dopływy - Głęboki Rów, Sąsiedznicę i Prądnę. Część centralna i południowa położona jest w zlewni Widawy i jej dopływów – Oleśnicy i Dobrej. Widawa w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa przepływa w większej części przez Równinę Oleśnicko-Bierutowską i tworzy wąską dolinę, w której dominują podmokłe łąki, zadrzewienia i niewielkie kompleksy lasów. Źródła rzeki położone są na terenach leśnych między Gołą Wielką a Drołtovicami. Największymi dopływami Widawy w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa są Oleśnica z Boguszyckim Potokiem, Dobra, Smolna i Świerzna. Oleśnica i Dobra mają szerokie meandrujące koryta, z licznymi starorzeczami. Źródła Dobrej zlokalizowane są na terenach leśnych między Złotowem a Bartkowem w obrębie Wzgórz Trzebnickich. Oleśnica bierze swój początek u podnóża Chelstowskiej Góry koło Chelstowa, zaś Boguszycki Potok na zachód od Sądrożyc w obrębie Wzgórz Twardogórskich. W dolinach obu cieków występuje duża ilość stawów rybnych w rejonie Szczodrego, Domaszczyna i Borowej. Głównymi ciekami w północnej części nadleśnictwa są Prądnia, Sąsiedznicza oraz Głęboki Rów. Źródła Prądni znajdują się na terenach leśnych między Gołą Wielką a Chelkówkiem, Sąsiedznicza bierze swój początek w pobliżu miejscowości Białe Błoto na Wzgórzach Twardogórskich, zaś

Głęboki Rów ma źródła w rejonie Cegielni na Wzgórzach Trzebnickich. W rejonie Grabka, Drożdżęcina i Lędziny w obrębie Kotliny Milickiej występują duże kompleksy stawów rybnych położonych w sąsiedztwie terenów leśnych, stanowiące ważną ostoję ptactwa. W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Oleśnica zlokalizowane są dwa główne zbiorniki wód podziemnych (GZWP): GZWP nr 303 Pradolina Barycz – Głogów (E) oraz GZWP nr 322 Zbiornik Oleśnica. Obszar Nadleśnictwa Oleśnica Śląska znajduje się w obrębie jednego regionu wodnego - Środkowej Odry. Zgodnie z *Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry* (Dz.U. 2016 poz. 1967) w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa znajduje się 26 zlewni jednolitych części wód powierzchniowych oraz 4 jednolite części wód podziemnych, dla których wyznaczono zbiór działań, których realizacja pozwoli na osiągnięcie przez wody celów środowiskowych przewidzianych w Ramowej Dyrektywie Wodnej (RDW).

V.1.6. KLIMAT

Obszar Nadleśnictwa Oleśnica Śląska znajduje się pod wpływem regionalnych warunków klimatycznych. Z uwagi na zróżnicowanie wysokości nad poziomem morza pewne specyficzne warunki pogodowe i klimatyczne panują w obrębie Wzgórz Trzebnickich i Twardogórskich. Zgodnie z regionalizacją klimatyczną Polski (Woś 1993) część północna nadleśnictwa położona jest w regionie XVI Południowowielkopolskim, zaś część południowa w regionie XXIV Dolnośląskim Środkowym. Region Południowowielkopolski obejmuje część nadleśnictwa w obrębie Wzgórz Trzebnickich i Twardogórskich oraz Kotliny Milickiej i Żmigrodzkiej. Charakteryzuje się częstym występowaniem pogody umiarkowanie ciepłej i bardzo ciepłej, a także umiarkowanie ciepłej, pochmurnej, bez opadów. Częstość pogody przymrozkowej wynosi średnio 78 dni, a pogody mroźnej 30 dni. Region Dolnośląski Środkowy obejmuje część nadleśnictwa w obrębie Równiny Oleśnickiej i Pradoliny Wrocławskiej. Najczęściej w roku występuje tu pogoda umiarkowanie ciepła, bardzo ciepła oraz przymrozkowa. Dni mroźnych jest 28, w tym bardzo mroźnych 14. Długość okresu wegetacyjnego wynosi od 210 dni w części północnej do ponad 220 w części południowej (źródło: *Opracowanie ekofizjograficzne dla województwa dolnośląskiego, 2005 r.*).

Średnia roczna temperatura powietrza z wielolecia (1991-2020) na przeważającej części obszaru nadleśnictwa jest zbliżona i wynosi ponad 9°C. Notowane w wieloleciu maksymalne temperatury wahały się między 28-29°C w północnej części nadleśnictwa oraz ponad 29°C w obrębie Pradoliny Wrocławskiej. Minimalne temperatury w wieloleciu wynosiły przeciętnie między -7 a -8°C. Średnia roczna suma usłonecznienia z wielolecia (1991-2020) utrzymywała się na poziomie ponad 1850 godzin. Suma opadów w tym okresie wyniosła

średnio od 500 mm w Pradolinie Odry, 600 mm w obrębie Równiny Oleśnickiej, do 650 mm w rejonie Wzgórz Trzebnickich i Twardogórskich (źródło: *serwer klimat.imgw.pl*¹).

Wartości średniej obszarowej temperatury powietrza w 2021 roku wyniosły w rejonie Wrocławia 9,4°C, przy średniej dla całego kraju 8,7°C. W ostatnim dziesięcioleciu mieliśmy przewagę lat ciepłych, bardzo ciepłych i ekstremalnie ciepłych (2012-2021), na tym tle rok 2013 został sklasyfikowany jako lekko chłodny, zaś rok 2012 i 2021 jako normalny. Pod względem opadów w ostatnim dziesięcioleciu następowały okresy suche (2019) i bardzo suche (2015, 2018) naprzemiennie z okresami normalnymi (2012, 2014, 2017, 2021), wilgotnymi (2013, 2016) i bardzo wilgotnymi (2020). Przeważały w tym czasie wiatry z kierunku zachodniego (źródło: *Biuletyn Monitoringu Klimatu Polski rok 2021. IMGW*).

Obserwowane zmiany temperatury z wielolecia na obszarze kraju wykazują wyraźny wzrost. Od 1951 r. temperatura powietrza na terenie kraju wzrosła o nieco więcej niż 2,0°C. Średnie roczne temperatury były w tym czasie wyższe o 0,3-1,5°C wyższe od średniej z wielolecia 1991-2020 i o 0,2-1,9°C wyższe od średniej z wielolecia 1981-2010. Ogólnie wzrost średniej temperatury powietrza w skali roku w okresie 1951-2020 wyniósł 0,29°C/10 lat dla kraju. W samym Wrocławiu temperatura w okresie 1951-2021 wzrosła o 0,38°C/10 lat, a w okresie 1981-2021 nawet 0,59°C/10 lat. W całej zachodniej i środkowej części wschodniej Polski w 2021 roku parowanie z powierzchni gruntu przeważało nad opadami. Utrata wilgoci na wspomnianym obszarze dochodziła do 220 mm, tj. ok 1/3 opadów. Od szeregu lat obserwowany jest także wzrost zagrożenia związany z oddziaływaniem silnego wiatru. To zagrożenie jest szczególnie częste w okresie od października do marca. W przypadku wiatrów o prędkościach przekraczających 15 ms⁻¹ obserwujemy wzrost częstości występowania takich wiatrów o 6% w październiku, ponad 5% w grudniu, 10% w styczniu i 7,8% w lutym. (źródło: *Klimat Polski 2020. IMGW*).

V.1.7. POWIETRZE

Obszar Nadleśnictwa Oleśnica Śląska znajduje się w zasięgu strefy aglomeracji wrocławskiej obejmującej miasto Wrocław oraz strefy dolnośląskiej obejmującej powiat milicki, oleśnicki, trzebnicki i wrocławski. Wyniki klasyfikacji strefy dolnośląskiej i aglomeracji wrocławskiej za 2021 rok, ze względu na ochronę zdrowia ludzi nie były zadowalające. Odnotowano znaczne przekroczenia dopuszczalnych norm pyłu zawieszonego PM₁₀, pyłu zawieszonego PM_{2,5} (II faza i I faza) i poziomów docelowych arsenu i benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀ w strefie dolnośląskiej oraz dwutlenku azotu, pyłu zawieszonego PM_{2,5} (II faza) i poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀ w aglomeracji wrocławskiej. Ponadto w całym województwie dolnośląskim został przekroczony poziom celu

¹ https://klimat.imgw.pl/pl/climate-maps/#Extreme_Temperature/Yearly/1981-2010/1/Winter

długoterminowego ozonu. Stężenia dwutlenku siarki, benzenu, tlenu węgla, oraz oznaczanych w pyłe PM10: ołowiu, kadmu i niklu na większości stacji pomiarowych utrzymały się na zadowalającym poziomie (poniżej dopuszczalnych norm). Ze względu na ochronę roślin nie stwierdzono przekroczeń poziomów dopuszczalnych dwutlenku siarki, tlenków azotu i poziomu docelowego ozonu, jedyne obserwowane przekroczenia dotyczyły ozonu w odniesieniu do poziomu celu długoterminowego w strefie dolnośląskiej. Przekroczenia poziomów dopuszczalnych ww. substancji wypłynęły na ogólną ocenę stref i wskazanie potrzeb realizacji działań naprawczych mających na celu poprawę jakości powietrza. W ramach działań na rzecz poprawy jakości powietrza na terenie stref województwa dolnośląskiego od 2010 r. wdrażane są programy ochrony powietrza. Aktualnie obowiązującym dokumentem jest „*Program ochrony powietrza dla stref w województwie dolnośląskim, w których w 2018 r. zostały przekroczone poziomy dopuszczalne i docelowe substancji w powietrzu wraz z planem działań krótkoterminowych*”, przyjęty Uchwałą Nr XXI/505/20 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 16 lipca 2020 r. Ponadto na terenie województwa dolnośląskiego od 2017 r. funkcjonują tzw. „uchwały antysmogowe” wprowadzające ograniczenia w spalaniu paliw.

V.1.8. ZASOBY NATURALNE

Typy siedliskowe lasu

Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska wyróżniono 11 typów siedliskowych lasu. Z wszystkich wyróżnionych w nadleśnictwie typów siedliskowych lasu dominują siedliska lasowe (ok. 60% udziału powierzchniowego), przy czym największy ich udział jest w obrębie Goszcz. Głównym siedliskiem w grupie siedlisk lasowych jest las mieszany świeży (37%). Większe powierzchnie w tej grupie zajmują także las mieszany wilgotny, las wilgotny, po ok. 8%. Natomiast w grupie siedlisk borowych wyraźnie dominują siedliska boru mieszanego świeżego (35%). Pozostałe typy siedliskowe lasu obejmują niewielkie powierzchnie, należą do nich: bór świeży, bór mieszany wilgotny, bór mieszany bagienny, las świeży, las łąkowy, ols i ols jesionowy.

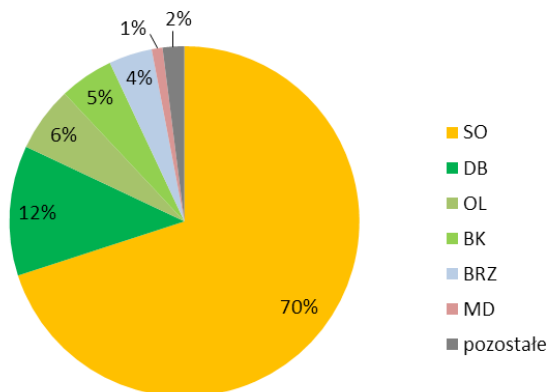
Bogactwo gatunkowe

Lasy Nadleśnictwa Oleśnica Śląska charakteryzują się znacznym zróżnicowaniem gatunkowym drzewostanów. Udział powierzchni w poszczególnych grupach gatunkowych na poziomie nadleśnictwa jest zbliżony. Największą powierzchnię zalesioną zajmują drzewostany trzygatunkowe (27%). Drzewostany jednogatunkowe, dwugatunkowe oraz cztero- i więcej gatunkowe posiadają podobny udział, po 24-25%.

Gatunki panujące i rzeczywiste składy gatunkowe

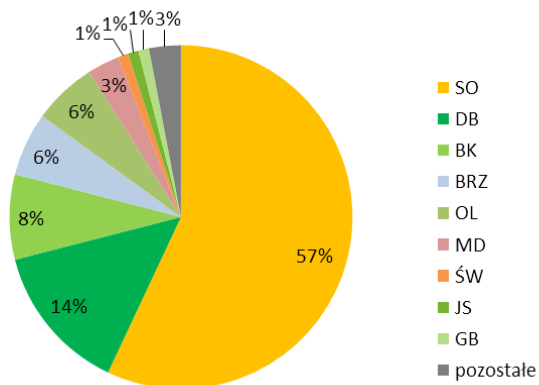
W Nadleśnictwie Oleśnica Śląska głównym gatunkiem panującym w drzewostanach jest sosna, zajmująca 70% powierzchni leśnej zalesionej. Z pozostałych gatunków

panujących większym udziałem odznaczają się dąb (12%), olsza (6%), buk (5%), brzoza (4%) i modrzew (1%). Pozostałe gatunki panujące w drzewostanach nadleśnictwa posiadają niewielki udział powierzchniowy (łącznie 2%), należą do nich m.in.: jesion, świerk, lipa, jawor, grab, osika, klon, wiąz, topola.

Ryc. 1. Struktura powierzchni gatunków panujących w Nadleśnictwie Oleśnica Śląska

Struktura powierzchni rzeczywistych składów gatunkowych w drzewostanach Nadleśnictwa Oleśnica Śląska jest zbliżona do struktury powierzchniowej gatunków panujących w tych drzewostanach. Dominującym gatunkiem w rzeczywistych składach gatunkowych jest sosna, zajmująca 57% powierzchni leśnej zalesionej. Większym udziałem powierzchniowym odznaczają się dąb (14%), buk (8%), brzoza (6%), olsza (6%) i modrzew (3%). Do pozostałych gatunków budujących drzewostany nadleśnictwa należą m.in.: świerk, jesion, grab, jawor, lipa, osika, wiąz, klon, topola.

Ryc. 2. Struktura powierzchni rzeczywistych składów gatunkowych Nadleśnictwie Oleśnica Śląska

Budowa pionowa

Drzewostany Nadleśnictwa Oleśnica Śląska odznaczają się uproszczoną strukturą pionową. Dominują tu drzewostany jednopiętrowe, zajmujące blisko 87% powierzchni leśnej

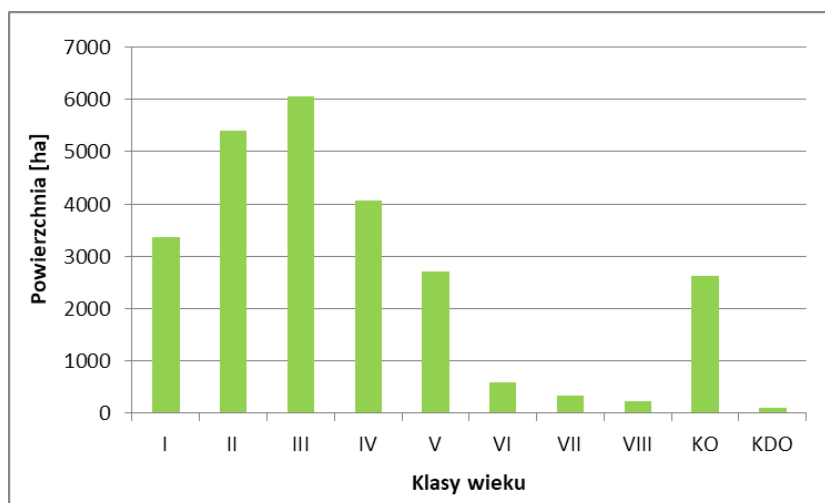
zalesionej nadleśnictwa. Drugą grupę stanowią drzewostany w klasie odnowienia i w klasie do odnowienia obejmujące blisko 11% powierzchni leśnej zalesionej. Pozostałą powierzchnię (ok. 2%) porastają drzewostany dwupiętrowe. Nie występują tu drzewostany wielopiętrowe i drzewostany o budowie przerębowej.

Zgodność składu gatunkowego z siedliskiem

Podczas prac taksacyjnych obecnej rewizji urządzenia lasu na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska dokonano oceny zgodności składu gatunkowego drzewostanów z siedliskiem. Drzewostany zgodne z siedliskiem zajmują 26% powierzchni leśnej zalesionej nadleśnictwa. Drzewostany o składzie gatunkowym częściowo zgodnym z siedliskiem obejmują 70% powierzchni, zaś drzewostany niezgodne (obojętnie) z siedliskiem występują na 4% powierzchni leśnej zalesionej.

Wiek drzewostanów

Średni wiek drzewostanów w Nadleśnictwie Oleśnica Śląska wynosi 59 lat, przy czym najwyższy jest w obrębie Oleśnica Śląska 67 lat, najniższy w obrębie Goszcz- 55 lat, w pozostałych obrębach średni wiek drzewostanów wynosi 57 lat w obrębie Twardogóra i 60 lat w obrębie Grochowo. W nadleśnictwie wyraźnie dominują drzewostany w II i III klasie wieku, których udział powierzchniowy wynosi odpowiednio 21% i 24%. Większe powierzchnie zajmują również drzewostany w I, IV, V klasie wieku i drzewostany w klasie odnowienia. Najmniejsze powierzchnie zajmują drzewostany w wieku powyżej 100 lat i drzewostany w klasie do odnowienia.

Ryc. 3. Powierzchniowa struktura klas wieku drzewostanów w Nadleśnictwie Oleśnica Śląska

V.1.1. ZABYTKI I DOBRA MATERIALNE

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Oleśnica Śląska zlokalizowanych jest wiele miejsc i obiektów o wartościach historycznych i kulturowych, najważniejsze z nich zostały wpisane do wojewódzkiego rejestru zabytków lub do ewidencji gminnych.

Tab. 4. Wykaz obiektów historycznych i kulturowych zlokalizowanych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Nr rejestru zabytków	Opis obiektu (wg danych NID, WUOZ, DZPK)	Zapisy mpzp/studium
		obręb leśny, leśnictwo, oddz.	gmina, obręb ewid., działka			
Obiekty wpisane do rejestru zabytków (dane NID)						
1	Krzyż pokutny	Oleśnica Śl. Zbytowa 162 c	Bierutów Kijowice 256	569 z dn. 1990-07-9	Kamienny krzyż z 1357 r. Krzyż granitowy, wys. 2,4 m i szer. 1,09 m. Ryt przedstawia ukrzyżowanego Chrystusa i postać modlącą się u jego stóp. Na obrzeżach inskrypcja w majuskule gotyckiej ² .	<u>Studium uikzp miasta i gminy Bierutów. Uchwała Nr XIX/235/20 Rady Miejskiej w Bierutowie z dnia 27 lutego 2020 r.:</u> Wyznacza się strefę „W” ochrony archeologicznej obejmującą swym zasięgiem krzyże pokutne wraz z najbliższym otoczeniem. Dla wyżej wymienionej strefy wprowadza się zakaz jakichkolwiek działań za wyjątkiem prac związanych bezpośrednio z konserwacją i rewaloryzacją danego terenu, a także zabezpieczeniem przed zniszczeniem. Wszelkie prace w tym archeologiczne i wykopaliskowe należy uzgodnić z Dolnośląskim Wojewódzkim Urzędem Ochrony Zabytków.

² Heś R. 2008. Kamienny krzyż w Kijowicach. Biuletyn Stowarzyszenia Ochrony i Badań Zabytków Prawa. Pomniki Dawnego Prawa: 29-35.

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Nr rejestru zabytków	Opis obiektu (wg danych NID, WUOZ, DZPK)	Zapisy mpzp/studium
		obręb leśny, leśnictwo, oddz.	gmina, obręb ewid., działka			
2	<p>Park pałacowy w Borowej</p> <p>Strefa „A” / „B” ochrony konserwatorskiej</p>	Oleśnica Śl. Nieciszów 53 g-m, p-s	Długoleka Borowa 397, 399/1, 239/2	635/W z 1990-01-16; A/3797/635/W z 2010-09-16	<p>Zespół pałacowy, XVIII-XX w. Renesansowy pałac wzniesiony w latach 1770-1786 dla rodziny von Schwerin, zmodernizowany w XIX wieku w stylu klasycystyczno-modernistycznym. Park pierwotnie barokowy, w połowie XIX wieku został przekształcony w krajobrazowy oraz umiejętnie wkomponowany w skomplikowany system rzek, kanałów i stawów.</p>	<p><u>Studium uikzp gminy Długoleka. Uchwała Nr XL/471/22 Rady Gminy Długoleka z dnia 17 lutego 2022 r.:</u> W obrębie zabytkowych parków obowiązuje ochrona układu przestrzennego, alei, ochrona zabytkowego drzewostanu i elementów małej architektury. Zakazuje się zmian układu przestrzennego, likwidacji historycznych elementów małej architektury. Uczytelnienie w przestrzeni obecności parku oraz zadbanie o jego uporządkowanie jest głównym kierunkiem działań.</p> <p><u>MPZP wsi Borowa. Uchwała Nr XXIV/456/2004 Rady Gminy Długoleka z dnia 27 sierpnia 2004 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z 2004 r. nr 193 poz.3062):</u> Tereny zieleni parkowej: wszelkie działania, w tym podziały terenu należy prowadzić w uzgodnieniu z Dolnośląskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.</p>
3	<p>Park pałacowy w Szczodrem</p> <p>strefa „B” ochrony konserwatorskiej / strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego</p>	Oleśnica Śl. Szczodre 18 b, f, r Strefa „B” ochrony konserwatorskiej: 18 b, 22 a-c Strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego:	Długoleka Szczodre 195/2, 190/7, 185/3	649/W z 1990-09-21; A/3803/649/W z 2010-09-16	<p>Zespół pałacowy, 1851-67 r. Neogotycka rezydencja księżąt oleśnicko – wirtemburskich, zwana Sybillenort lub Śląskim Windsorem. Zbudowany dla Marii księżniczki saksońsko-merseburskiej, żony księcia oleśnickiego Fryderyka Augusta. Założenie ogrodowe (ogród krajobrazowo-botaniczny) oraz park krajobrazowy i zwierzyńiec o powierzchni 250 ha. Teren 200-hektarowego zwierzyńca położonego pomiędzy wioskami: Mirkowem, Domaszczynem, aż po Łozinę na północy oraz Dobroszowem i Bykowem na wschodzie był ogrodzony, przy bramach wjazdowych znajdowały się murowane strażnice. Na czterech bramach umieszczono rzeźby z brązu: jeleni, saren, orłów i lwów.</p>	<p><u>MPZP dla obrębu wsi Szczodre. Uchwała Nr XXXI/539/2005 Rady Gminy Długoleka z dnia 24 lutego 2005 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno z 2005 r. nr 57 poz. 1240):</u> Lasy i grunty leśne w obrębie parku zabytkowego: za zgodne z funkcją wiodącą uznaje się wykorzystanie terenów dla celów prowadzenia gospodarki leśnej. Gospodarkę leśną należy prowadzić w porozumieniu z Dolnośląskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.</p>
4	<p>Park pałacowy Zapreżyn</p> <p>Strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego</p>	Grochowo Grochowo 269 i	Długoleka Zapreżyn 61/7	A/5866 z 2013-04-19	<p>Rezydencja powstała pomiędzy 1880 a 1890 rokiem, kiedy majątek znajdował się w rękach rodziny Matzke. Do pałacu przylega park z pojedynczymi ciekawymi okazami starodrzewu.</p>	<p><u>MPZP wsi Zapreżyn. Uchwała Nr XXII/437/2004 Rady Gminy Długoleka z dnia 29 czerwca 2004 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno z 2004 r. nr 143 poz.2454):</u></p>

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Nr rejestru zabytków	Opis obiektu (wg danych NID, WUOZ, DZPK)	Zapisy mpzp/studium
		obręb leśny, leśnictwo, oddz.	gmina, obręb ewid., działka			
5	<p>Park pałacowy z reliktem fosy w Śliwicach</p> <p>Strefa „B” ochrony konserwatorskiej / strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego</p>	<p>Oleśnica Śl. Kątna 122 a-f</p> <p>Strefa „B” ochrony konserwatorskiej: 122 a-f, k-m</p> <p>Strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego: 122 a, g-h</p>	<p>Długoleka Śliwice 262/124</p>	<p>231/A/03/1-3 z 2003-12-30</p>	<p>Renesansowy dwór w Śliwicach powstał w połowie XVI wieku. Rezydencję odnowił i rozbudował w 1590 i 1600 roku Friedrich von Lindainer. W XIX w. za rządów rodziny Yorck von Wartenburg dobudowano secesyjne skrzydło wschodnie, na początku XX w. w południowym narożniku dostawiono okrągłą wieżę zwieńczoną sterczyną z kulą i iglicą w stylu secesyjnym. Park z drugiej połowy XVIII w., zmiany po 1870 r.</p>	<p>Tereny zieleni parkowej.</p> <p><u>MPZP wsi Śliwice. Uchwała Nr XXIV/461/2004 Rady Gminy Długoleka z dnia 27 sierpnia 2004 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno z 2004 r. nr 193 poz.3066):</u> Tereny zieleni parkowej.</p>

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Nr rejestru zabytków	Opis obiektu (wg danych NID, WUOZ, DZPK)	Zapisy mpzp/studium
		obręb leśny, leśnictwo, oddz.	gmina, obręb ewid., działka			
Pozostałe dobra materialne						
6	<p>Park pałacowy, dawny zwierzyniec w Domaszczynie</p> <p>Strefa „B” ochrony konserwatorskiej</p>	Oleśnica Śl. Szczodre 14 a-g	Długoleka Domaszczyn 304, 357/1, 357/2	gminna i wojewódzka ewidencja zabytków	<p>Pałacyk myśliwski będący częścią kompleksu pałacowo-parkowego w Szczodrem. Dom Łowczego został zbudowany w latach 1851-1869. Odbywały się tu spotkania myśliwych po udanych polowaniach organizowanych przez Wilhelma von Braunschweig-Lüneburg-Oels, księcia oleśnickiego i księcia Brunshwiku. W otaczającym parku urządzony był zwierzyniec.</p>	<p><u>Studium uikzp gminy Długoleka, Uchwała Nr XL/471/22 Rady Gminy Długoleka z dnia 17 lutego 2022 r.:</u></p> <p>W obrębie zabytkowych parków obowiązuje ochrona układu przestrzennego, alei, ochrona zabytkowego drzewostanu i elementów małej architektury. Zakazuje się zmian układu przestrzennego, likwidacji historycznych elementów małej architektury. Uczytelnienie w przestrzeni obecności parku oraz zadbanie o jego uporządkowanie jest głównym kierunkiem działań.</p>
7	<p>Park pałacowy w Rakowie</p> <p>Strefa „B” ochrony konserwatorskiej / strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego</p>	<p>Oleśnica Śl. Nieciszów 80 n, o</p> <p>Strefa „B” ochrony konserwatorskiej: 80 n, o, w, 99 a , 101 a</p>	Długoleka Raków 305/4, 305/5	gminna i wojewódzka ewidencja zabytków	<p>Park otaczający nieistniejący obecnie pałac rodziny von Kessel z drugiej połowy XVIII wieku. W części północno-zachodniej znajduje się mauzoleum właścicieli, obecnie kaplica Matki Bożej Królowej Świata.</p>	<p><u>MPZP wsi Domaszczyn, Uchwała Nr XXX/530/2005 Rady Gminy Długoleka z dnia 27 stycznia 2005 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z</u></p>

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Nr rejestru zabytków	Opis obiektu (wg danych NID, WUOZ, DZPK)	Zapisy mpzp/studium
		obręb leśny, leśnictwo, oddz.	gmina, obręb ewid., działka			
8	<p>Park dworski w Węgrowie</p> <p>Strefa „B” ochrony konserwatorskiej / strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego</p>	Grochowo Grochowo 269 d	Długoleka Węgrów 145/4	gminna i wojewódzka ewidencja zabytków	<p>Od 1741 roku posiadłość należała do rodziny von Poser, zniszczona pod koniec II wojny światowej. W miejscu pałacu zbudowano budynek szkoły.</p>	<p>2005 r. nr 34 poz.776): Zieleń parkowa na gruntach leśnych: za zgodne z planem uznaje się wykorzystanie terenów dla celów prowadzenia gospodarki leśnej; urządzenie parku z zachowaniem istniejącego drzewostanu; lokalizację urządzeń rekreacji; lokalizację obiektów małej architektury parkowo-ogrodowej.</p> <p>MPZP wsi Raków. Uchwała Nr <u>XXVI/482/2004 Rady Gminy Długoleka z dnia 08 listopada 2004 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z 2005 r. nr 3 poz.107):</u> Tereny zieleni parkowej.</p> <p>MPZP wsi Węgrów. Uchwała Nr <u>XXII/436/2004 Rady Gminy Długoleka z dnia 29 czerwca 2004 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z 2004 r. nr 143 poz. 2453):</u> W określonej na rysunku planu strefie „K” obowiązuje zakaz lokalizacji zabudowy kubaturowej.</p>
9	Bunkry w okolicy Pruszwic	Oleśnica Śl. Szczydło 40 f	Długoleka Ramiszów 927/2	-	<p>Bunkry pochodzą z początku lat 40-tych XX w. Prawdopodobnie kompleks pełnił rolę składu amunicji i części do myśliwców produkowanych w zakładach Rheinmetall-Borsig (później PZL Hydral, obecnie Wrocławski Park Biznesu 3), możliwe również że był to skład bomb dla położonego niedaleko lotniska wojskowego w rejonie obecnego Rakowa Wielkiego - Cienina, z którego prawdopodobnie m.in. podczas II wojny światowej startowały samoloty Junkers Ju-88.</p> <p>Obiekt był zwarty, bardzo dobrze zamaskowany, zabezpieczony, otoczony drutem kolczastym. Przy wjeździe zachowały się betonowe słupy po dawnej bramie.</p>	-

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Nr rejestru zabytków	Opis obiektu (wg danych NID, WUOZ, DZPK)	Zapisy mpzp/studium
		obręb leśny, leśnictwo, oddz.	gmina, obręb ewid., działka			
10	Pomnik poległych w I wojnie światowej ³	Oleśnica Śl. Szczodre 22 a	Długoleka Szczodre 185/3	-	Pomnik poświęcony pamięci poległych w I Wojnie Światowej. Na tablicy zwieńczonej koroną znajdowały się imiona poległych. Całość postumentu zakończona kopułą w kształcie średniowiecznego hełmu rycerskiego. Pomnik obecnie uległ zniszczeniu i jest w stanie ruiny.	-
11	Krzyż pamięci króla Alberta I ⁴	Oleśnica Śl. Szczodre 18 b	Długoleka Szczodre 195/2	-	Krzyż pamięci poświęcony królowi Saksonii Albertowi I.	-
12	Brama Jelenia (Hirschtor), Brama Orla	Oleśnica Śl. Szczodre 25 b, h; 22 j	Długoleka Szczodre 79/27; 388/24	-	Pozostałości dwóch z czterech bram prowadzących do zwierzynca w Szczodrem.	-

³ https://polska-org.pl/7030384,Szczodre,Pomnik_wojenny_Szczodre.html

⁴ <https://polska-org.pl/4675815,foto.html?idEntity=5902611>

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Nr rejestru zabytków	Opis obiektu (wg danych NID, WUOZ, DZPK)	Zapisy mpzp/studium
		obręb leśny, leśnictwo, oddz.	gmina, obręb ewid., działka			
13	Mauzoleum i cmentarz rodziny von Poser	Grochowo Grochowo 269 d	Długoleka Węgrów 145/4	gminna i wojewódzka ewidencja zabytków	1861 r.	<p><u>Studium uikzp gminy Długoleka, Uchwała Nr XL/471/22 Rady Gminy Długoleka z dnia 17 lutego 2022 r.:</u></p> <p>W obrębie zabytkowych cmentarzy (w tym poniemieckich) obowiązuje ochrona układu przestrzennego, alei, układu kwater, ochrona zabytkowego drzewostanu, ochrona historycznych nagrobków i innych elementów małej architektury. Zakazuje się zmian układu przestrzennego, likwidacji historycznych elementów małej architektury oraz historycznych nagrobków. Uczytelnienie w przestrzeni obecności cmentarza oraz zadbanie o jego uporządkowanie jest głównym kierunkiem działań.</p> <p><u>MPZP wsi Węgrów, Uchwała Nr XXII/436/2004 Rady Gminy Długoleka z dnia 29 czerwca 2004 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z 2004 r. nr 143 poz. 2453):</u></p> <p>Wszelkie prace modernizacyjne związane z przebudową, rozbudową, nadbudową i remontem budynków wpisanych do wykazu zabytków architektury i budownictwa należy prowadzić w porozumieniu z Dolnośląskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.</p>
14	Ruiny Zamku Myśliwskiego (Jagdschloss Blucherwald)	Grochowo Zamek Myśliwski 184 c	Dobroszyce Łuczyna Wielka 547	-	b.d.	-
15	Pozostałości leśniczówki (Blucherwald)	Grochowo Zamek Myśliwski 184 h	Dobroszyce Łuczyna Wielka 547	-	b.d.	-
16	Zabytkowa zieleń do zachowania	Oleśnica Śl. Kątna 111 f-k	Oleśnica Krzeczyn 311	-	Pozostałości folwarku pańskiego.	-

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Nr rejestru zabytków	Opis obiektu (wg danych NID, WUOZ, DZPK)	Zapisy mpzp/studium
		obręb leśny, leśnictwo, oddz.	gmina, obręb ewid., działka			
17	Dawna osada Lorki strefa „OW” obserwacji archeologicznej	Twardogóra Ostrowina 172 h, 260 a	Oleśnica Ostrowina 382, 384	-	Osada, w której znajdował się młyn i zabudowania folwarczne. W XIX w. własność hrabiego Reichenbacha.	-
18	Mogiła carskiego żołnierza	Twardogóra Ligota Polska 255 g	Oleśnica Sokółowice 594	-	Grób rosyjskiego żołnierza Kalinika Rotczenki z 15.03.1813 r. w lesie zwanym Katutscher Walde.	-
19	Zadrzewienie leśne Strefa ochrony konserwatorskiej zadrzewień leśnych przy zespole dworskim	Oleśnica Śl. Nieciszów 81 h	Oleśnica Zimnica 141	gminna i wojewódzka ewidencja zabytków	Pozostałości zadrzewienia w zespole dworskim z ok. 1840 i 1920 r.	<p><u>MPZP dla obrębu Zimnica w gminie Oleśnica. Uchwała Nr XXIII/156/16 Rady Gminy Oleśnica z dnia 29 września 2016 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z dnia 17 października 2016 r. poz. 4686):</u></p> <p>Obejmuje się ochroną konserwatorską zadrzewienia leśne przy zespole dworskim, ujęte w wykazie zabytków, na terenie obowiązują następujące wymogi konserwatorskie:</p> <p>a) obszar zadrzewienia powinien pozostać założeniem zielonym o funkcji rekreacyjnej;</p> <p>b) obowiązują działania odtworzeniowe i rewaloryzacyjne;</p> <p>c) należy zachować historyczną zieleń,</p> <p>d) obowiązuje zakaz podziału nieruchomości oraz wznoszenia nowych zabudowań i innych obiektów kubaturowych (o ile nie mają one uzasadnienia historycznego); zakazuje się też lokowania obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej nie związanych bezpośrednio z obsługą terenu.</p>

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Nr rejestru zabytków	Opis obiektu (wg danych NID, WUOZ, DZPK)	Zapisy mpzp/studium
		obręb leśny, leśnictwo, oddz.	gmina, obręb ewid., działka			
20	Obszar zieleni chronionej	Grochowo Maleszów 171 a, b, c, d, f, h	Twardogóra Bukowinka 205, 214	-	Lasy położone na wschód, północny wschód oraz na południe od miejscowości Bukowinka	<p><u>Studium uikzp gminy Twardogóra. Uchwała Nr XXXVI.293.2021 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 28 kwietnia 2021 r.:</u></p> <p>Ze względów krajobrazowych nie należy odsuwać dalej od wsi granicy lasu, w związku z czym ochroną objęto lasy położone na wschód, północny wschód oraz na południe od miejscowości.</p> <p>W przypadku zaznaczenia obszaru leśnego jako terenu zielonego ważna jest rola lasu jako zielonej otuliny miejscowości lub bariery optycznej i jedynym wymogiem konserwatorskim jest jego zachowanie.</p>
21	Obszar zieleni chronionej	Goszcz Gola Wielka 149 k, 150 h, i, 151 a, c, f-t, 160 ac, f-m, o-y, 161 a-b, d-i, 162 a-w, 163 a-m, 164 a-c, 169 a-j, 170 a-h, 171 a-c	Twardogóra Gola Wielka 3/3, 3/4, 44, 49/1, 51, 80/12, 80/15, 80/16, 85/6, 91, 92/2, 93, 96-105, 160/2, 107-109, 113, 120-123	-	Lasy otaczające miejscowość Gola Wielka	<p><u>Studium uikzp gminy Twardogóra. Uchwała Nr XXXVI.293.2021 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 28 kwietnia 2021 r.:</u></p> <p>Zalecane jest wykorzystanie krajobrazowych walorów miejscowości. Z tego względu nie należy odsuwać dalej od wsi granicy lasu.</p> <p>W przypadku zaznaczenia obszaru leśnego jako terenu zielonego ważna jest rola lasu jako zielonej otuliny miejscowości lub bariery optycznej i jedynym wymogiem konserwatorskim jest jego zachowanie.</p>

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Nr rejestru zabytków	Opis obiektu (wg danych NID, WUOZ, DZPK)	Zapisy mpzp/studium
		obręb leśny, leśnictwo, oddz.	gmina, obręb ewid., działka			
22	Cmentarz poewangelicki strefa „B” ochrony konserwatorskiej / strefa „W” ścisłej ochrony archeologicznej	Goszcz Goszcz 53B p	Twardogóra Domasławice 198/4	gminna i wojewódzka ewidencja zabytków	Dawny cmentarz ewangelicki z 2 połowy XIX w., położony na wschód od wsi.	<p><u>Studium uikzp gminy Twardogóra. Uchwała Nr XXXVI.293.2021 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 28 kwietnia 2021 r.:</u></p> <p>W strefie „B” należy m.in. zachować i wyeksponować elementy historycznego układu przestrzennego. Obowiązuje tu bezwzględny priorytet wymagań i ustaleń konserwatorskich. Należy dążyć do pełnej rewitalizacji tych obiektów.</p> <p>Wszelkie działania na terenie strefy „W” ochrony relikwów archeologicznych winny być uzgodnione z Dolnośląskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków i przeprowadzone za pozwoleniem na prace archeologiczne i wykopaliskowe.</p> <p>Cmentarze nie użytkowane należy zachować jako tereny zielone, np. miejsca spacerowe; należy zaznaczyć w terenie obszar cmentarza przez ogrodzenie go w sposób trwały. Funkcję ogrodzenia pełnić może zarówno twór sztuczny (mur, estetyczne ogrodzenie metalowe), jak i naturalny (np. żywopłot); należy zachować i konserwować elementy historycznych układów przestrzennych cmentarzy, w tym historyczne ogrodzenia, bramy, nagrobki, obiekty sztuki sakralnej, zieleń.</p>
23	Miejsce po dawnym polskim cmentarzu	Goszcz Goszcz 78 f	Twardogóra Goszcz 682	-	Na północ od drogi do Goszcza, w lesie, znajdował się cmentarz polski. Jego śladów nie odnaleziono. Fakt istnienia tego cmentarza zaznacza krzyż drewniany usytuowany przy tej drodze, na wysokości dawnego cmentarza.	

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Nr rejestru zabytków	Opis obiektu (wg danych NID, WUOZ, DZPK)	Zapisy mpzp/studium
		obręb leśny, leśnictwo, oddz.	gmina, obręb ewid., działka			
24	Pałacyk myśliwski	Goszcz Gola Wielka 140 a	Twardogóra Moszyce 311	-	Nieistniejący już pałacyk myśliwski wchodzący w skład rezydencji Heinricha Leopolda von Reichenbacha w Goszczu. Wybudowany w latach 1750-1760 w lesie pod Twardogórą, w obrębie dóbr goszczańskich (Waldhaus bei Festenberg), zniszczony po 1945 r. Wzniesiony na rzucie ośmioboku pałacyk tworzyła wieżowa część centralna, nakryta dachem mansardowym, z czterech boków symetrycznie ujęta mniejszymi pawilonami o dachach trójspadowych. ⁵	-
25	Teren dawnego cmentarza żydowskiego strefa "B" ochrony konserwatorskiej	Goszcz Goszcz 77 p	Twardogóra Twardogóra 1/77	gminna i wojewódzka ewidencja zabytków	Miejsce po dawnym cmentarzu żydowskim, założonym w 1751 r. Kirkut mieścił się przy ulicy Leśnej przy cmentarzu komunalnym, po wojnie funkcjonowała tu kopalnia piasku ⁶ .	<u>MPZP dla terenów rolnych i leśnych na obszarze miasta i gminy Twardogóra. Uchwała Nr XXXV/394/2018 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 22 lutego 2018 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z dnia 6 marca 2018 r. poz. 1115):</u> Wyznacza się strefę ochrony miejsca pocmentarnego – dawnego cmentarza żydowskiego, zgodnie z rysunkiem planu, w której: a) należy zachować teren zielony, z dopuszczeniem ogrodzenia w sposób trwały, b) należy zachować i konserwować elementy historycznego układu przestrzennego, w tym historyczne ogrodzenia, bramy, nagrobki, obiekty sztuki sepulkralnej, zieleń, c) mogiły i nagrobki o wartościach zabytkowych zabezpieczyć przed dewastacją i pozostawić na miejsc, ewentualnie tworzyć dla nich lapidaria lub zachować je w inny sposób zgodnie z przepisami ogólnymi w zakresie ochrony zabytków.

⁵ <http://www.palaceiparki.pl/zespol-palacowo-parkowy-w-goszczu/dzieje-zespolu-i-jego-wlasciciele-i142>

⁶ Burchard P. 1990. Pamiątki i zabytki kultury żydowskiej w Polsce. Zakłady Graficzne Reprint, Warszawa: s. 185.

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Nr rejestru zabytków	Opis obiektu (wg danych NID, WUOZ, DZPK)	Zapisy mpzp/studium
		obręb leśny, leśnictwo, oddz.	gmina, obręb ewid., działka			
26	Głaz upamiętniający 80-lecie powstania Lasów Państwowych	Goszcz Chelstów 195 d	Twardogóra Chelstów 275	-	„Uprawa założona przez pracowników Nadleśnictwa Oleśnica i sympatyków lasów dnia 16.04.2004 r. upamiętniająca 80-lecie powstania Lasów Państwowych”	-
27	Zespół leśniczówki Strefa „B” ochrony konserwatorskiej	Goszcz Drożdżecin 30 h, i strefa „B” ochrony konserwatorskiej: Goszcz Drożdżecin 29 f-g, 30 f-k, n-p	Twardogóra Drożdżecin 164, 166, 168, 169, 178	gminna i wojewódzka ewidencja zabytków	Zespół leśniczówki Będzin: leśniczówka i stodoła z około 1905 r. Obecnie przysiółek wsi Drożdżecin.	<u>Studium uikzp gminy Twardogóra. Uchwała Nr XXXVI.293.2021 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 28 kwietnia 2021 r.:</u> Na obszarze tej strefy należy kontynuować zabudowę zagrodową poprzez sytuowanie budynków wokół prostokątnego dziedzińca, pełniącego funkcje gospodarcze i komunikacyjne. Niedopuszczalne jest lokalizowanie nowych budynków pojedynczo, w środku działki (posesji). W przypadku dobudowywania nowych budynków na terenie zagród już istniejących należy te obiekty tak lokalizować, aby stanowiły logiczną kontynuację dotychczasowego układu budynków (np. należy dobudować czwarty bok prostokąta).
28	Zespół mieszkalno-gospodarczy Strefa „B” ochrony konserwatorskiej	Goszcz Drożdżecin 40 g-j	Twardogóra Drożdżecin 170	gminna i wojewódzka ewidencja zabytków	Historyczna zabudowa wsi Pajęczak obecnie przysiółek wsi Drożdżecin.	<u>Studium uikzp gminy Twardogóra. Uchwała Nr XXXVI.293.2021 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 28 kwietnia 2021 r.:</u> Na obszarze tej strefy należy kontynuować zabudowę zagrodową poprzez sytuowanie budynków wokół prostokątnego dziedzińca, pełniącego funkcje gospodarcze i komunikacyjne. Niedopuszczalne jest lokalizowanie nowych budynków pojedynczo, w środku działki (posesji). W przypadku dobudowywania nowych budynków na terenie zagród już istniejących należy te obiekty tak lokalizować, aby stanowiły logiczną kontynuację dotychczasowego układu budynków (np. należy dobudować czwarty bok prostokąta).

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Nr rejestru zabytków	Opis obiektu (wg danych NID, WUOZ, DZPK)	Zapisy mpzp/studium
		obręb leśny, leśnictwo, oddz.	gmina, obręb ewid., działka			
29	Grób nieznanego polskiego żołnierza poległego w marcu 1945 r.		Zawonia Rzędziszowice			

Tab. 5. Wykaz obiektów archeologicznych zlokalizowanych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Nr rejestru / ewidencji zabytków	Opis obiektu (wg danych NID, WUOZ, GEZ)	Zapisy mpzp / studium uikzp
		obręb leśny, leśnictwo, oddz.	gmina, obręb ewid., działka			
Stanowiska archeologiczne wpisane do rejestru zabytków (dane NID)						
1	Cmentarzysko ciałopalne AZP 79-33/13/3 Zawidowice, st. 3	Oleśnica Śl. Zbytowa 161 i	Bierutów Kijowice 270	344/Arch z 1968-12-15	cmentarzysko ciałopalne, epoka żelaza	<u>MPZP obrębu wsi Kijowice. Uchwała Nr XXVIII/256/12 Rady Miejskiej w Bierutowie z dnia 11 grudnia 2012 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z 8 kwietnia 2013 r. poz. 2364):</u> W obrębie udokumentowanych stanowisk archeologicznych roboty ziemne i zmiana charakteru dotychczasowej działalności na terenie wymagają przeprowadzenia badań archeologicznych zgodnie z przepisami odrębnymi.
2	Grodzisko AZP 77-30/54/13 Szczodre, st. 13 strefa „W” ścisłej ochrony archeologicznej	Oleśnica Śl. Szczodre 2 d-g strefa W ścisłej ochrony archeologicznej: 1 a-b, n, 2 c-g, i	Długoleka Szczodre 380/2	40/Arch z 1964-09-07	grodzisko, średniowiecze	<u>MPZP dla obrębu wsi Szczodre. Uchwała Nr XXXI/539/2005 Rady Gminy Długoleka z dnia 24 lutego 2005 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno z 2005 r. nr 57 poz. 1240):</u> W strefie „W” ścisłej ochrony archeologicznej zakazana jest wszelka działalność budowlana i inwestycyjna niezwiązana z rewaloryzacją tego terenu; dopuszcza się jedynie prowadzenie prac porządkowych oraz konserwacji zachowanych fragmentów zabytkowych w celu ich ekspozycji w terenie; wprowadzanie nasadzeń drzew dopuszczalne wyłącznie po uzgodnieniu z Inspekcją zabytków archeologicznych właściwego oddziału służby ochrony zabytków; wszelkie działania winny być uzgodnione z Dolnośląskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.
3	Kurhan AZP 78-30/8/7 Szczodre, st. 7 strefa „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej / strefa „W” ścisłej ochrony archeologicznej	Oleśnica Śl. Szczodre 6 d strefa A ścisłej ochrony konserwatorskiej / W ścisłej ochrony archeologicznej: 6 d-f	Długoleka Szczodre 383/6	281/Arch z 1967-04-24	kurhan, epoka brązu	<u>MPZP dla obrębu wsi Szczodre. Uchwała Nr XXXI/539/2005 Rady Gminy Długoleka z dnia 24 lutego 2005 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno z 2005 r. nr 57 poz. 1240):</u> W strefie „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej wszelkie zamierzenia inwestycyjne w granicach strefy oraz w bezpośrednim jej sąsiedztwie wymagają uzgodnienia z Dolnośląskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. W strefie „W” ścisłej ochrony archeologicznej zakazana jest wszelka działalność budowlana i inwestycyjna niezwiązana z

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Nr rejestru / ewidencji zabytków	Opis obiektu (wg danych NID, WUOZ, GEZ)	Zapisy mpzp / studium uikzp
		obręb leśny, leśnictwo, oddz.	gmina, obręb ewid., działka			
4	Cmentarzisko kurhanowe AZP 79-31/40/1 Oleśniczka, st. 1 strefa „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej / strefa „W” ścisłej ochrony archeologicznej	Oleśnica Śl. Kątna 114 c strefa A ścisłej ochrony konserwatorskiej / W ścisłej ochrony archeologicznej: 114 c, i	Długotłęka Oleśniczka 382/1	269/Arch z 1967-04-08	cmentarzisko kurhanowe, epoka brązu	rewaloryzacją tego terenu; dopuszcza się jedynie prowadzenie prac porządkowych oraz konserwacji zachowanych fragmentów zabytkowych w celu ich ekspozycji w terenie; wprowadzanie nasadzeń drzew dopuszczalne wyłącznie po uzgodnieniu z Inspekcją zabytków archeologicznych właściwego oddziału służby ochrony zabytków; wszelkie działania winny być uzgodnione z Dolnośląskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.
5	Osada AZP 79-31/2/24 Bystre, st. 24 strefa „W” ścisłej ochrony archeologicznej	Oleśnica Śl. Nieciszów 81 I	Oleśnica Bystre 429	343/Arch z 1968-04-05	osada, epoka żelaza	<u>MPZP dla obrębu Bystre. Uchwała Nr XX/133/12 Rady Gminy Oleśnica z dnia 31 maja 2012 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z dnia 30 sierpnia 2012 r. poz. 3025):</u> Określa się strefę „W” ochrony archeologicznej ustanowioną dla rejestrowego stanowiska archeologicznego wraz z dawnym zespołem osadniczym, dla którego określa się następujące wymogi:
6	Grodzisko AZP 79-31/1/6 Bystre, st. 6 strefa „W” ścisłej ochrony archeologicznej	Oleśnica Śl. Nieciszów 81 bx Strefa „W” ścisłej ochrony archeologicznej: Oleśnica Śl. Nieciszów 81 ax, bx, cx	Oleśnica Bystre 425	26/Ar z 1958-01-13; 94/Arch z 1965-02-03	grodzisko, epoka żelaza	1) wprowadza się zakaz zabudowy w celu właściwego wyeksponowania obiektu, 2) określa się priorytet wymogów konserwatorskich oraz zakaz działań inwestycyjnych nie związanych z rewaloryzacją zabytkowego terenu, 3) dla obiektu dopuszcza się jedynie prowadzenie prac porządkowych, konserwacją zachowanych elementów zabytkowych celem ich ekspozycji lub zabezpieczenie przed zniszczeniem.

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Nr rejestru / ewidencji zabytków	Opis obiektu (wg danych NID, WUOZ, GEZ)	Zapisy mpzp / studium uikzp
		obręb leśny, leśnictwo, oddz.	gmina, obręb ewid., działka			
7	Cmentarzysko kurhanowe AZP 77-34/1/1 Osada Leśna, st. 1 strefa „W” ścisłej ochrony archeologicznej	Twardogóra Ligota Polska 281 b, f; 282 a Strefa „W” ścisłej ochrony archeologicznej: 281 b, c, f, g; 282 a	Oleśnica Osada Leśna 387, 390	267/Arch z 1967-04-04	cmentarzysko kurhanowe, średniowiecze	<u>MPZP dla obrębu Osada Leśna, gmina Oleśnica. Uchwała Nr XII/64/15 Rady Gminy Oleśnica z dnia 24 września 2015 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z dnia 9 października 2015 r. poz. 4145):</u> Określa się strefę „W” ochrony archeologicznej, dla stanowisk archeologicznych o zachowanej formie krajobrazowej, wprowadza się priorytet wymogów wynikających z przepisów odrębnych oraz zakaz działań inwestycyjnych nie związanych bezpośrednio z rewaloryzacją zabytkowego terenu. Wobec obiektu dopuszcza się jedynie prowadzenie prac porządkowych, konserwację zachowanych elementów zabytkowych celem ich ekspozycji w terenie lub zabezpieczenia przed zniszczeniem oraz naukowe badania archeologiczne. Dla dopuszczalnych prac ingerujących w poziom gruntu obowiązuje wymóg przeprowadzenia badań archeologicznych, zgodnie z przepisami odrębnymi.
8	Huta AZP 74-30/36/3 Blizocin, st. 3	Grochowo Budczyce 22A k	Trzebnica Blizocin 191	275/Arch z 1967-04-19	Huta, miejsce produkcji, średniowiecze	<u>Studium uikzp gminy Trzebnica. Uchwała Nr XXXIX/403/22 Rady Miejskiej w Trzebnicy z dnia 30 czerwca 2022 r.:</u> W odniesieniu do stanowisk archeologicznych na terenie objętym studium obowiązują następujące wymogi konserwatorskie: - w obrębie chronionych stanowisk archeologicznych oraz w ich bezpośrednim sąsiedztwie wszelkie zamierzenia inwestycyjne wymagają przeprowadzenia ratowniczych badań archeologicznych; - należy wyłączyć spod zalesienia obszary stanowisk archeologicznych.

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Nr rejestru / ewidencji zabytków	Opis obiektu (wg danych NID, WUOZ, GEZ)	Zapisy mpzp / studium uikzp
		obręb leśny, leśnictwo, oddz.	gmina, obręb ewid., działka			
9	Cmentarzisko kurhanowe AZP 74-33/10/2 Goszcz, st. 2 strefa „W” ściślejszej ochrony archeologicznej	Goszcz Twardogóra 83 a	Twardogóra Goszcz 674	254/Arch z 1966-12-05	cmentarzisko kurhanowe, epoka brązu	<p><u>Studium uikzp gminy Twardogóra. Uchwała Nr XXXVI.293.2021 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 28 kwietnia 2021 r.:</u> Strefą „W” ochrony reliktyw archeologicznych objęto cmentarzysko kurhanowe w południowo zachodniej części wsi, na południe od parku. Teren ten musi być wyłączony z działalności inwestycyjnej. Również wszelkie zabiegi pielęgnacyjne oraz związane z restauracją parku na obszarze cmentarzyska winny być uzgadniane z właściwym wojewódzkim konserwatorem zabytków i prowadzone pod nadzorem archeologicznym, po uprzednim uzyskaniu zezwolenia konserwatorskiego na prowadzenie tych prac.</p> <p><u>MPZP dla terenów rolnych i leśnych na obszarze miasta i gminy Twardogóra. Uchwała Nr XXXV/394/2018 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 22 lutego 2018 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z dnia 6 marca 2018 r. poz. 1115):</u> wyznacza się granicę strefy "W" ochrony archeologicznej w której dopuszcza się jedynie prowadzenie prac porządkowych, konserwację zachowanych reliktyw zabytkowych celem ekspozycji w terenie i zabezpieczenia przed zniszczeniem.</p>
10	Osada AZP 74-32/11/4 Twardogóra, st. 4 strefa „OW” obserwacji archeologicznej	Goszcz Goszcz 76 b	Twardogóra Moszyce 284	347/Arch z 1968-04-05	osada, epoka kamienia	<p><u>MPZP dla terenów rolnych i leśnych na obszarze miasta i gminy Twardogóra. Uchwała Nr XXXV/394/2018 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 22 lutego 2018 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z dnia 6 marca 2018 r. poz. 1115):</u> Obowiązuje ochrona udokumentowanych stanowisk archeologicznych, znajdujących się w ewidencji zabytków, oznaczonych na rysunku planu. Dla inwestycji związanych z pracami ziemnymi wymagane jest przeprowadzenie badań archeologicznych, zgodnie z przepisami odrębnymi.</p>
11	Osada AZP 74-32/9/1 Goszcz, st. 1 strefa „OW” obserwacji archeologicznej	Goszcz Goszcz 65 f	Twardogóra Olszówka 319	346/Arch z 1968-09-27	obozowisko z okresu mezolitu; osada ? z okresu neolitu; osada ? z epoki pradziejowej	<p><u>MPZP dla terenów rolnych i leśnych na obszarze miasta i gminy Twardogóra. Uchwała Nr XXXV/394/2018 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 22 lutego 2018 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z dnia 6 marca 2018 r. poz. 1115):</u> Obowiązuje ochrona udokumentowanych stanowisk archeologicznych, znajdujących się w ewidencji zabytków, oznaczonych na rysunku planu. Dla inwestycji związanych z pracami ziemnymi wymagane jest przeprowadzenie badań archeologicznych, zgodnie z przepisami odrębnymi.</p>

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Nr rejestru / ewidencji zabytków	Opis obiektu (wg danych NID, WUOZ, GEZ)	Zapisy mpzp / studium uikzp
		obręb leśny, leśnictwo, oddz.	gmina, obręb ewid., działka			
12	Cmentarzysko kurhanowe AZP 75-30/110/1 Niedary, st. 1 strefa „W” ścisłej ochrony archeologicznej	Grochowo Grochowo 118 f, h, 119 a	Zawonia Grochowa 54/118	277/Arch z 1967-04-19	cmentarzysko kurhanowe z epoki brązu	<u>Studium uikzp gminy Zawonia. Uchwała Nr XXXI/199/2021 Rady Gminy Zawonia z dnia 23 września 2021 r.:</u> W obrębie stanowisk archeologicznych o zachowanej formie krajobrazowej wprowadza się priorytet wymogów konserwatorskich oraz zakaz działań inwestycyjnych niezwiązanych bezpośrednio z konserwacją i rewaloryzacją zabytkowego terenu - dopuszcza się jedynie prowadzenie prac porządkowych, konserwację zachowanych elementów zabytkowych celem ich ekspozycji w terenie lub zabezpieczenia przed zniszczeniem oraz naukowe badania - w tym archeologiczne.
13	Cmentarzysko kurhanowe AZP 75-30/123/7 Niedary, st. 7 strefa „W” ścisłej ochrony archeologicznej	Grochowo Grochowo 153 f	Zawonia Niedary 119/153	276/Arch z 1967-04-19	cmentarzysko kurhanowe kultury przedłużyckiej z II okresu epoki brązu	<u>MPZP wsi Niedary, gmina Zawonia. Uchwała Nr IV/40/2007 Rady Gminy Zawonia z dnia 26 lutego 2007 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z 2007 r. Nr 96 poz. 1164):</u> Wyznacza się strefę „W” ścisłej ochrony archeologicznej obejmującej stanowisko archeologiczne, w granicach której ustala się zakaz prowadzenia wszelkiej działalności inwestycyjnej.
Pozostałe stanowiska archeologiczne (dane z GEZ i WUOZ)						
14	Stanowisko archeologiczne AZP 79-33/16/2 Zawidowice, st. 2	Oleśnica Śl. Zbytowa 165 f	Bierutów Kijowice 267	gminna ewidencja zabytków	okres lateralski (kultura pomorska)	<u>MPZP obrębu wsi Kijowice. Uchwała Nr XXVIII/256/12 Rady Miejskiej w Bierutowie z dnia 11 grudnia 2012 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z 8 kwietnia 2013 r. poz. 2364):</u> W obrębie udokumentowanych stanowisk archeologicznych roboty ziemne i zmiana charakteru dotychczasowej działalności na terenie wymagają przeprowadzenia badań archeologicznych zgodnie z przepisami odrębnymi.

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Nr rejestru / ewidencji zabytków	Opis obiektu (wg danych NID, WUOZ, GEZ)	Zapisy mpzp / studium uikzp
		obręb leśny, leśnictwo, oddz.	gmina, obręb ewid., działka			
15	Stanowisko archeologiczne AZP 78-30/29/3 Strefa „W” ścisłej ochrony archeologicznej	Oleśnica Śl. Szczodre 14 f	Długoleka Domaszczyn 357/1	gminna ewidencja zabytków	śląd osadnictwa, pradzieje grodzisko średniowiecze	<u>MPZP wsi Domaszczyn, Uchwała Nr XXX/530/2005 Rady Gminy Długoleka z dnia 27 stycznia 2005 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z 2005 r. nr 34 poz.776):</u> Zakazana jest wszelka działalność budowlana i inwestycyjne niezwiązana bezpośrednio z konserwacją lub rewaloryzacją terenu. Dopuszcza się jedynie prowadzenie prac porządkowych, konserwacji zachowanych fragmentów zabytkowych w celu ich ekspozycji w terenie, przystosowania terenu do pełnienia funkcji muzealnych, rekreacyjnych, kultowych i innych. Wprowadzanie nasadzeń drzew dopuszczalne wyłącznie po uzgodnieniu z Inspekcją Zabytków Archeologicznych właściwego oddziału służby ochrony zabytków. Wszelkie działania na terenie strefy „W” powinny być uzgodnione z Dolnośląskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków we Wrocławiu. Obszary stanowisk archeologicznych, w tym położonych na terenach zieleni parkowej na gruntach leśnych (ZN/RL) wyłącza się spod zalesienia.
16	Stanowisko archeologiczne AZP 79-31/48/1	Oleśnica Śl. Kątna 119 h	Długoleka Kątna 255/4	gminna ewidencja zabytków	śląd osadnictwa, epoka kamienia lub epoka brązu	<u>MPZP wsi Kątna, Uchwała Nr XXIV/458/2004 Rady Gminy Długoleka z dnia 27 sierpnia 2004 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z 2004 r. nr 196 poz.3090):</u> Obszary stanowisk archeologicznych wyłącza się spod zalesienia; zalesianie obszarów położonych w bezpośrednim sąsiedztwie stanowisk archeologicznych wymaga wcześniejszego uzgodnienia ich granic z Dolnośląskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.
17	Stanowisko archeologiczne AZP 79-31/57/4	Oleśnica Śl. Kątna 119 h	Długoleka Kątna 255/4	gminna ewidencja zabytków	b.d.	
18	Stanowisko archeologiczne AZP 79-31/58/5	Oleśnica Śl. Kątna 111 m	Długoleka Kątna 327	gminna ewidencja zabytków	śląd osadnictwa, późne średniowiecze	

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Nr rejestru / ewidencji zabytków	Opis obiektu (wg danych NID, WUOZ, GEZ)	Zapisy mpzp / studium uikzp
		obręb leśny, leśnictwo, oddz.	gmina, obręb ewid., działka			
19	Stanowisko archeologiczne AZP 79-31/24/23	Oleśnica Śl. Kątna 115 a	Długoleka Kątna 330	gminna ewidencja zabytków	śląd osadnictwa, późne średniowiecze	
20	Stanowisko archeologiczne AZP 79-31/35/13	Oleśnica Śl. Kątna 114 a	Długoleka Oleśniczka 300/1	gminna ewidencja zabytków	osada, późne średniowiecze (XIII-XIV w.)	<u>MPZP wsi Oleśniczka, Uchwała Nr XXII/434/2004 Rady Gminy Długoleka z dnia 29 czerwca 2004 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z 2004 r. nr 143 poz. 2451):</u> Obszary stanowisk archeologicznych wyłącza się spod zalesienia; zalesianie obszarów położonych w bezpośrednim sąsiedztwie stanowisk archeologicznych wymaga wcześniejszego uzgodnienia ich granic z Dolnośląskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.
21	Stanowisko archeologiczne AZP 78-29/26/1 strefa „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej / strefa „OW” obserwacji archeologicznej	Oleśnica Śl. Szczodre 34 d	Długoleka Prusowice 170	gminna ewidencja zabytków	cmentarzysko ciałopalne, kultura łużycka, epoka brązu (okres IV-V)	<u>MPZP wsi Prusowice, Uchwała Nr XXXII/582/2005 Rady Gminy Długoleka z dnia 31 marca 2005 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z 2005 r. nr 80 poz. 1764):</u> Obszary stanowisk archeologicznych wyłącza się spod zalesienia; zalesianie obszarów położonych w bezpośrednim sąsiedztwie stanowisk archeologicznych wymaga wcześniejszego uzgodnienia ich granic z Dolnośląskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.
22	Stanowisko archeologiczne AZP 78-30/3/2 strefa „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej	Oleśnica Śl. Szczodre 4 a	Długoleka Szczodre 381/4	gminna ewidencja zabytków	cmentarzysko ciałopalne, kultura pomorska, okres lateński faza a	<u>MPZP wsi Szczodre, Uchwała Nr XXXI/539/2005 Rady Gminy Długoleka z dnia 24 lutego 2005 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z 2005 r. nr 57 poz. 1240):</u> Obszary stanowisk archeologicznych wyłącza się spod zalesienia; zalesianie obszarów położonych w bezpośrednim sąsiedztwie stanowisk archeologicznych wymaga wcześniejszego uzgodnienia ich granic z Dolnośląskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Nr rejestru / ewidencji zabytków	Opis obiektu (wg danych NID, WUOZ, GEZ)	Zapisy mpzp / studium uikzp
		obręb leśny, leśnictwo, oddz.	gmina, obręb ewid., działka			
23	Stanowisko archeologiczne AZP 79-30/2/6	Oleśnica Śl. Kątna 148 d, g	Długoleka Wilczyce 539/4	gminna ewidencja zabytków	śląd osadnictwa, neolit	<u>MPZP wsi Wilczyce. Uchwała Nr XXIV/462/2004 Rady Gminy Długoleka z dnia 27 sierpnia 2004 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z 2004 r. nr 179 poz.2961):</u> Wszelkie prace ziemne w obrębie stanowisk archeologicznych oraz w bezpośrednim sąsiedztwie można prowadzić pod warunkiem zapewnienia nadzoru archeologicznego po uzyskaniu zezwolenia Dolnośląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.
24	Stanowisko archeologiczne AZP 75-31/1	Grochowo Bartków 232 n	Dobroszyce Bartków 92	gminna ewidencja zabytków	Osada, epoka kamienia, okres późnolateński, okres wędrówek ludów, późne średniowiecze	<u>Studium uikzp gminy Dobroszyce. Uchwała Nr XX/166/2020 Rady Gminy Dobroszyce z dnia 28 maja 2020 r.:</u> Obszary stanowisk archeologicznych należy wyłączyć spod ewentualnego zalesienia.
25	Stanowisko archeologiczne AZP 75-31/8	Grochowo Bartków 239 d	Dobroszyce Bartków 147	gminna ewidencja zabytków	Osada, epoka kamienia, epoka brązu, okres późnolateński, okres wędrówek ludów	
26	Stanowisko archeologiczne AZP 77-31/28/21	Oleśnica Śl. Szczydła 42 g	Dobroszyce Dobra 15	gminna ewidencja zabytków	Osada, epoka kamienia, wczesne średniowiecze	
27	Stanowisko archeologiczne AZP 76-31/6	Grochowo Zamek Myśliwski 210 a	Dobroszyce Łuczyna Wielka 542	gminna ewidencja zabytków	Ślad osadnictwa, epoka kamienia	
28	Stanowisko archeologiczne AZP 76-31/7	Grochowo Zamek Myśliwski 149 c	Dobroszyce Łuczyna Wielka 540	gminna ewidencja zabytków	Ślad osadnictwa, epoka kamienia	
29	Stanowisko archeologiczne AZP 76-31/8 strefa „W” ściślejszej ochrony archeologicznej	Grochowo Zamek Myśliwski 78 h, i, j	Dobroszyce Łuczyna Wielka 551	gminna ewidencja zabytków	Cmentarzysko kurhanowe, epoka brązu	

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Nr rejestru / ewidencji zabytków	Opis obiektu (wg danych NID, WUOZ, GEZ)	Zapisy mpzp / studium uikzp
		obręb leśny, leśnictwo, oddz.	gmina, obręb ewid., działka			
30	Stanowisko archeologiczne AZP 76-31/9 strefa „W” ścisłej ochrony archeologicznej	Grochowo Zamek Myśliwski 80 a, b	Dobroszyce Łuczyna Wielka 558	gminna ewidencja zabytków	Cmentarzysko kurhanowe, epoka brązu	<p>konserwatorskich oraz zakaz działań inwestycyjnych niezwiązanych bezpośrednio z konserwacją i rewaloryzacją zabytkowego terenu – dopuszcza się jedynie prowadzenie prac porządkowych, konserwację zachowanych fragmentów zabytkowych celem ich ekspozycji w terenie lub zabezpieczenia przed zniszczeniem. Inwestor winien liczyć się z koniecznością zlecenia dodatkowych badań lub opracowań studialnych archeologicznych, architektonicznych, stratygraficznych, dendrochronologicznych i innych.</p> <p>Obszary stanowisk archeologicznych należy wyłączyć spod ewentualnego zalesienia.</p>
31	Stanowisko archeologiczne AZP 76-31/10 strefa „W” ścisłej ochrony archeologicznej	Grochowo Zalesie 56 b	Dobroszyce Łuczyna Wielka 565	gminna ewidencja zabytków	Cmentarzysko kurhanowe, epoka brązu	
32	Stanowisko archeologiczne AZP 76-31/11 strefa „W” ścisłej ochrony archeologicznej	Grochowo Zalesie 34 g	Dobroszyce Łuczyna Wielka 564	gminna ewidencja zabytków	Cmentarzysko kurhanowe, epoka brązu	
33	Skarb AZP 79-31/23/3	Oleśnica Śl. Kątna 111 d	Oleśnica Krzeczyn 311	gminna ewidencja zabytków	b.d.	<p><u>MPZP dla obrębu Krzeczyn. Uchwała Nr XLIX/353/18 Rady Gminy Oleśnica z dnia 27 września 2018 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z dnia 16 października 2018 r. poz. 5036):</u></p> <p>Wyznacza się stanowiska archeologiczne, dla których obowiązują następujące wymogi konserwatorskie: w obrębie znajdujących się na terenie planu stanowisk archeologicznych, dla inwestycji związanych z pracami ziemnymi, wymagane jest przeprowadzenie badań archeologicznych, zgodnie z przepisami odrębnymi.</p>
34	Znalezisko luźne AZP 79-31/5/1	Oleśnica Śl. Nieciszów 82 j	Oleśnica Krzeczyn 321	gminna ewidencja zabytków	epoka kamienia lub I okres epoki brązu	
35	Osada AZP 79-31/20/2	Oleśnica Śl. Kątna 111 a	Oleśnica Krzeczyn 324	gminna ewidencja zabytków	epoka brązu, halsztat	

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Nr rejestru / ewidencji zabytków	Opis obiektu (wg danych NID, WUOZ, GEZ)	Zapisy mpzp / studium uikzp
		obręb leśny, leśnictwo, oddz.	gmina, obręb ewid., działka			
36	Ślady osadnictwa, kurhan, osada AZP 77-32/37/14	Twardogóra Ligota Polska 228 d	Oleśnica Ligota Polska 494/2	gminna ewidencja zabytków	śląd osadnictwa: mezolit, neolit; kurhan: II-III okres epoki brązu; osada: IV okres epoki żelaza, halsztat c; osada: kultura łużycka, okres rzymski; osada: kultura przeworska, X-XI w., ślady osadnictwa: XV-XVI w., XVII-XX w.	<u>MPZP dla obrębu Ligota Polska, gmina Oleśnica. Uchwała Nr XV/94/15 Rady Gminy Oleśnica z dnia 22 grudnia 2015 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z dnia 4 stycznia 2016 r. poz. 1):</u> Wyznacza się stanowiska archeologiczne, dla których obowiązują następujące wymogi konserwatorskie: w obrębie znajdujących się na terenie planu stanowisk archeologicznych, dla inwestycji związanych z pracami ziemnymi, wymagane jest przeprowadzenie badań archeologicznych, zgodnie z przepisami odrębnymi.
37	Osada AZP 77-33/16/9	Twardogóra Ligota Polska 280 d	Oleśnica Poniatowice 652	gminna ewidencja zabytków	osada: mezolit, neolit, I okres epoki brązu, V okres epoki brązu - halsztat,	<u>MPZP dla obrębu Poniatowice, gmina Oleśnica. Uchwała Nr XII/65/15 Rady Gminy Oleśnica z dnia 24 września 2015 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z dnia 9 października 2015 r. poz. 4146):</u> Wyznacza się stanowiska archeologiczne, dla których obowiązują następujące wymogi konserwatorskie: w obrębie znajdujących się na terenie planu stanowisk archeologicznych, dla inwestycji związanych z pracami ziemnymi, wymagane jest przeprowadzenie badań archeologicznych, zgodnie z przepisami odrębnymi.
38	Znalezisko luźne AZP 77-33/31/2	Twardogóra Ligota Polska 241 b	Oleśnica Sokołowice 595	gminna ewidencja zabytków	epoka kamienia	<u>MPZP dla obrębu Sokołowice, gmina Oleśnica. Uchwała Nr XXVIII/194/17 Rady Gminy Oleśnica z dnia 26 stycznia 2017 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z dnia 13 lutego 2017 r. poz. 684):</u> Wyznacza się stanowiska archeologiczne, dla których obowiązują następujące wymogi konserwatorskie: w obrębie znajdujących się na terenie planu stanowisk archeologicznych, dla inwestycji związanych z pracami ziemnymi, wymagane jest przeprowadzenie badań archeologicznych, zgodnie z przepisami odrębnymi.
39	Osada AZP 75-32/12/4 strefa „OW” obserwacji archeologicznej	Twardogóra Dąbrowa 7 k	Twardogóra Chelstówek 61/7	gminna ewidencja zabytków	osada ? z okresu nowożytnego z XVI-XVIII w.	<u>MPZP dla terenów rolnych i leśnych na obszarze miasta i gminy Twardogóra. Uchwała Nr XXXV/394/2018 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 22 lutego 2018 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z dnia 6 marca 2018 r. poz. 1115):</u>
40	Osada AZP 74-32/8/8 strefa „OW” obserwacji archeologicznej	Goszcz Goszcz 63 l	Twardogóra Goszcz 680	gminna ewidencja zabytków	osada, neolit	Obowiązuje ochrona udokumentowanych stanowisk archeologicznych, znajdujących się w ewidencji zabytków, oznaczonych na rysunku planu. Wyznacza się granice strefy ochrony konserwatorskiej „OW” dla

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Nr rejestru / ewidencji zabytków	Opis obiektu (wg danych NID, WUOZ, GEZ)	Zapisy mpzp / studium uikzp
		obręb leśny, leśnictwo, oddz.	gmina, obręb ewid., działka			
41	Stanowisko archeologiczne AZP 74-33/7/5 strefa „OW” obserwacji archeologicznej	Goszcz Goszcz 63 a	Twardogóra Goszcz 661	gminna ewidencja zabytków	nieokreślony rodzaj stanowiska z epoki kamienia; nieokreślony rodzaj stanowiska z okresu pradziejowego	ochrony zabytków archeologicznych, zgodnie z rysunkiem planu, w której dla inwestycji związanych z pracami ziemnymi wymagane jest przeprowadzenie badań archeologicznych, zgodnie z przepisami odrębnymi.
42	Osada AZP 74-32/7/7	Goszcz Goszcz 58A f	Twardogóra Goszcz 655	gminna ewidencja zabytków	znalezisko luźne z epoki kamienia; osada z okresu wczesnego średniowiecza	
43	Stanowisko archeologiczne AZP 74-33/8/13 strefa „OW” obserwacji archeologicznej	Goszcz Goszcz 64 m	Twardogóra Goszcz 667/3	gminna ewidencja zabytków	znalezisko luźne z epoki kamienia i I okresu epoki brązu	
44	Stanowisko archeologiczne AZP 74-32/4/1	Goszcz Goszcz 74B k	Twardogóra Grabowno Małe 314	gminna ewidencja zabytków	znalezisko luźne z epoki kamienia; osada ? z okresu wczesnego	
45	Osada AZP 75-32/8/2	Twardogóra Dąbrowa 3 d	Twardogóra Grabowno Wielkie 188/3	gminna ewidencja zabytków	osada kultury przeworskiej z późnego okresu lateńskiego	
46	Osada AZP 74-32/10/2 strefa „OW” obserwacji archeologicznej	Goszcz Goszcz 76 d	Twardogóra Moszyce 284	gminna ewidencja zabytków	osada ? z okresu mezolitu	
47	Osada AZP 74-32/12/3 strefa „OW” obserwacji archeologicznej	Goszcz Goszcz 76 d	Twardogóra Moszyce 284	gminna ewidencja zabytków	osada ? z okresu mezolitu	

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Nr rejestru / ewidencji zabytków	Opis obiektu (wg danych NID, WUOZ, GEZ)	Zapisy mpzp / studium uikzp
		obręb leśny, leśnictwo, oddz.	gmina, obręb ewid., działka			
48	Osada AZP 73-32/28/7	Goszcz Drożęcin 37 x	Twardogóra Nowa Wieś Goszczańska 298	gminna ewidencja zabytków	osada z okresu wpływów rzymskich	
49	Osada AZP 73-32/29/4	Goszcz Drożęcin 37 p	Twardogóra Nowa Wieś Goszczańska 298	gminna ewidencja zabytków	osada ? kultury łużyckiej, z epoki brązu – okres halszacki; osada kultury przeworskiej z okresu wpływów rzymskich; osada z epoki pradziejowej; ślad osadnictwa z okresu halszackiego	
50	Osada AZP 75-30/34/11	Grochowo Budczyce 131 j	Zawonia Budczyce 147/3	gminna ewidencja zabytków	pradzieje, kultura przeworska	<u>MPZP wsi Pęciszów oraz części wsi Budczyce, gmina Zawonia. Uchwała Nr VI/53/2007 Rady Gminy Zawonia z dnia 26 kwietnia 2007 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z 2007 r. Nr 137, poz. 1791):</u>
51	Ślad osadniczy AZP 75-30/35/12	Grochowo Budczyce 167 d	Zawonia Budczyce 144	gminna ewidencja zabytków	punkt osadniczy z okresu pradziejowego; ślad osadniczy kultury łużyckiej	W obrębie chronionych stanowisk archeologicznych oraz w ich bezpośrednim sąsiedztwie przed uzyskaniem pozwolenia na budowę oraz przed uzyskaniem przez inwestora zaświadczenia potwierdzającego akceptację zgłoszenia robót budowlanych niewymagających pozwolenia
52	Kopiec ziemny AZP 75-30/36/13	Grochowo Budczyce 167 c	Zawonia Budczyce 144	gminna ewidencja zabytków	kopiec ziemny, nieokreślony	na budowę należy uzyskać pozwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na przeprowadzenie prac ziemnych; ewentualne prace ziemne muszą być poprzedzone ratowniczymi badaniami archeologicznymi i wykopaliskowymi oraz prowadzone przez uprawnionego archeologa, na koszt inwestora.
53	Cmentarzisko kurhanowe AZP 75-30/1/111/2 strefa „W” ściślejszej ochrony archeologicznej	Grochowo Grochowo 117 g, 118 c, 154 d	Zawonia Grochowa 52/117, 54/118 Zawonia Niedary 118/154	gminna ewidencja zabytków	cmentarzisko kurhanowe, nieokreślone	<u>Studium uikzp gminy Zawonia. Uchwała Nr XXXI/199/2021 Rady Gminy Zawonia z dnia 23 września 2021 r.:</u> W obrębie znajdujących się na terenie objętym opracowaniem studium stanowisk archeologicznych oraz w ich zasięgu, zamierzenia inwestycyjne związane z pracami ziemnymi wymagają przeprowadzenia badań archeologicznych, zgodnie z przepisami odrębnymi.
54	Ślad osadnictwa AZP 75-30/112/3	Grochowo Grochowo 121 a	Zawonia Grochowa 58/121	gminna ewidencja zabytków	średniowiecze	

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Nr rejestru / ewidencji zabytków	Opis obiektu (wg danych NID, WUOZ, GEZ)	Zapisy mpzp / studium uikzp
		obręb leśny, leśnictwo, oddz.	gmina, obręb ewid., działka			
55	Ślad osadnictwa AZP 75-30/113/4	Grochowo Grochowo 161 d	Zawonia Grochowa 841	gminna ewidencja zabytków	epoka kamienia	
56	Ślad osadnictwa AZP 75-30/114/5	Grochowo Grochowo 193 r	Zawonia Grochowa 843	gminna ewidencja zabytków	epoka kamienia	
57	Kopiec ziemny AZP 75-30/115/6	Grochowo Zalesie 38 i	Zawonia Grochowa 13/2	gminna ewidencja zabytków	kopiec ziemny, nieokreślony	
58	Cmentarzysko szkieletowe AZP 75-30/122/6	Grochowo Grochowo 190 b	Zawonia Niedary 151	gminna ewidencja zabytków	cmentarzysko szkieletowe	<u>MPZP wsi Niedary, gmina Zawonia. Uchwała Nr IV/40/2007 Rady Gminy Zawonia z dnia 26 lutego 2007 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z 2007 r. Nr 96 poz. 1164):</u> W obrębie chronionych stanowisk archeologicznych oraz w ich bezpośrednim sąsiedztwie przed uzyskaniem pozwolenia na budowę oraz przed uzyskaniem przez inwestora zaświadczenia potwierdzającego akceptację zgłoszenia robót budowlanych niewymagających pozwolenia na budowę należy uzyskać pozwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na przeprowadzenie prac ziemnych; ewentualne prace ziemne muszą być poprzedzone ratowniczymi badaniami archeologicznymi i wykopaliskowymi oraz prowadzone przez uprawnionego archeologa, na koszt inwestora.
59	Ślad osadnictwa AZP 75-30/16/7	Grochowo Budczyce 95 m	Zawonia Pęciszów 382	gminna ewidencja zabytków	ślad osadnictwa, nieokreślony	<u>MPZP wsi Pęciszów oraz części wsi Budczyce, gmina Zawonia. Uchwała Nr VI/53/2007 Rady Gminy Zawonia z dnia 26 kwietnia 2007 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z 2007 r. Nr 137, poz. 1791):</u>
60	Ślad osadnictwa AZP 75-30/17/8	Grochowo Budczyce 95 j	Zawonia Pęciszów 406	gminna ewidencja zabytków	punkt osadniczy, pradzieje ślad osadnictwa, epoka kamienia	W obrębie chronionych stanowisk archeologicznych oraz w ich bezpośrednim sąsiedztwie przed uzyskaniem pozwolenia na budowę oraz przed uzyskaniem przez inwestora zaświadczenia

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Nr rejestru / ewidencji zabytków	Opis obiektu (wg danych NID, WUOZ, GEZ)	Zapisy mpzp / studium uikzp
		obręb leśny, leśnictwo, oddz.	gmina, obręb ewid., działka			
61	Ślad osadnictwa AZP 75-30/21/12	Grochowo Budczyce 95 z	Zawonia Pęciszów 383	gminna ewidencja zabytków	śląd osadnictwa, wczesne średniowiecze X-XIII; punkt osadniczy, pradzieje; punkt osadniczy, kultura przeworska	potwierdzającego akceptację zgłoszenia robót budowlanych niewymagających pozwolenia na budowę należy uzyskać pozwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na przeprowadzenie prac ziemnych; ewentualne prace ziemne muszą być poprzedzone ratowniczymi badaniami archeologicznymi i wykopaliskowymi oraz prowadzone przez uprawnionego archeologa, na koszt inwestora.

V.1.2. WYKAZ FORM OCHRONY PRZYRODY WYSTĘPUJĄCYCH NA OBSZARACH OBJĘTYCH POSTANOWIENIAMI PROJEKTU PUL

V.1.2.1. REZERWATY PRZYRODY

Aktualnie na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska zlokalizowany jest jeden rezerwat przyrody – „Torfowisko koło Grabowna”.

Rezerwat przyrody „Torfowisko koło Grabowna” został powołany Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 11 sierpnia 1980 r. w sprawie uznania za rezerwaty przyrody (M.P. z 1980 r. nr 19 poz. 94). Aktualnie obowiązującym aktem prawnym jest Zarządzenie Nr 11 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 28 stycznia 2011 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Torfowisko koło Grabowna” (Dz. Urz. Woj. Dolno. z 2011 r. nr 28 poz. 355). Nadzór nad rezerwatem sprawuje Regionalny Konserwator Przyrody we Wrocławiu. Rezerwat posiada zadania ochronne na okres 5 lat ustanowione Zarządzeniem Nr 5.2017 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 2 marca 2017 r.

Rezerwat obejmuje obszar torfowiska o powierzchni **4,22 ha**, położony w województwie dolnośląskim na terenie gminy Twardogóra, w obrębie ewidencyjnym Grabowno Wielkie, na części działek ewidencyjnych nr 190/7 i 192/8. Obszar oznaczony w planie urządzenia lasu na lata 2023-2032 jako wydz. 5 h, 6 a-c leśnictwa Dąbrowa (obr. les. Twardogóra). Rezerwat położony jest w zasięgu granic obszaru Natura 2000 Grądy w Dolinie Odry PLH020017 oraz Ślążańskiego Parku Krajobrazowego.

Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie torfowiska o interesującej roślinności i stratygrafii. Typ rezerwatu ustalono jako Torfowiskowy (T), ze względu na dominujący przedmiot ochrony: typ – Florystyczny (PFI), podtyp – roślin zielnych i krzewinek (rzk); zaś ze względu na główny typ ekosystemu: typ – Torfowiskowy (bagienny) (ET), podtyp – torfowisk przejściowych (tp).

V.1.2.2. PARKI KRAJOBRAZOWE

Aktualnie na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska zlokalizowany jest fragment Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy”.

Park Krajobrazowy „Dolina Baryczy” został powołany Rozporządzeniem Wojewody Kaliskiego i Wojewody Wrocławskiego z dnia 3 czerwca 1996 r. w sprawie utworzenia i ochrony parku krajobrazowego „Dolina Baryczy” (Dz. Urz. Woj. Wroc. z 1996 r. nr 6 poz. 65). Kolejnymi aktami prawnymi w sprawie parku były: Rozporządzenie Nr 1 Wojewody Dolnośląskiego i Wojewody Wielkopolskiego z dnia 2 października 2000 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z 2000 r. nr 38 poz. 656), Rozporządzenie Nr 3 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 28 marca 2007 r. w sprawie Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy”, dla terenu Parku leżącego w granicach województwa dolnośląskiego (Dz. Urz. Woj. Dolno. z 2007 r. nr 88 poz. 1012) oraz Rozporządzenie Nr 19 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 12 listopada 2008 r. zmieniające rozporządzenie Wojewody Dolnośląskiego w sprawie Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy”, dla terenu Parku leżącego w granicach województwa dolnośląskiego (Dz. Urz. Woj. Dolno. z 2008 r. nr 303 poz. 3494). Nadzór nad obszarem sprawuje Zarząd Województwa Dolnośląskiego. Park nie posiada obowiązującego planu ochrony.

Zgodnie z Rozporządzeniem Nr 3 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 28 marca 2007 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z 2007 r. nr 88 poz. 1012) Park obejmuje obszar o powierzchni **70 040 ha** w granicach gmin: Cieszków, Krośnice i Milicz w powiecie milickim; Prusice, Trzebnica i Żmigród w powiecie trzebnickim i Twardogóra w powiecie oleśnickim. Wokół Parku nie została wyznaczona otulina. W granicach Parku znajdują się grunty położone w północnej części Nadleśnictwa Oleśnica Śląska w obrębie leśnym Goszcz, leśnictwa Drożęcina i Goszcz. Łączna powierzchnia gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska wchodzących w zasięg Parku wynosi **1097,85 ha**. Obszar Parku w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa posiada wspólne grunty z obszarami Natura 2000 - Ostoja nad Baryczą PLH020041 oraz Dolina Baryczy PLB020001.

Tab. 6. Wykaz gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska zaliczonych w całości w zasięgu granic Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy”

Nazwa obrębu	Adres leśny	Powierzchnia [ha]*		
		leśna	nieleśna	razem
Goszcz	1 a-f; 2 a-g; 3 a-m; 4 a-l; 5 a-d, h-k; 6 a-g; 7 a-c; 8 a-g; 9 a-g; 10 a-h; 11 a-g; 12 a-g; 13 a-j; 14 a-i; 15 a-d; 16 a-l; 17 a-h; 18 a-k; 19 a-i; 20 a-h; 21 a-h; 22 a-m; 23 a-i; 24 a-j; 25 a-g; 26 a-i; 27 a-p; 28 a-r; 29 a-h; 30 a-p; 31 a-g; 32 a-n; 33 a-h; 34 a-k; 35 a-i; 36 a-r; 37 a-x; 38 a-l; 59 a-i, k, p; 59A a-t; 60 a-t; 60A a-g; 61 a-h; 62 a-f	1061,94	10,29	1072,23
	1 ~a; 2 ~a~i; 3 ~a~f; 4 ~a~f; 5 ~a~b; 6 ~a~b; 7 ~a~c; 8 ~a~b; 9 ~a~f; 10 ~a~g; 11 ~a~h; 12 ~a~i; 13 ~a~g; 14 ~a~h; 15 ~a~h; 16 ~a~j; 17 ~a~g; 18 ~a~b; 19 ~a~d; 20 ~a; 21 ~a~d; 22 ~a~j;	25,62	-	25,62

Nazwa obrębu	Adres leśny	Powierzchnia [ha]*		
		leśna	nieleśna	razem
	23 ~a~c; 24 ~a~d; 25 ~a~d; 26 ~a~f; 27 ~a~g; 28 ~a~f; 29 ~a; 30 ~a~f; 31 ~a~g; 32 ~a~h; 33 ~a~g; 34 ~a~i; 35 ~a~c; 36 ~a~b; 37 ~a~h; 38 ~a~d; 59 ~a; 59A ~a; 60 ~a~d; 60A ~a~h; 61 ~a~c			
Ogółem		1 087,56	10,29	1 097,85

*powierzchnia wydziałów literowanych i nieliterowanych

Park Krajobrazowy „Dolina Baryczy” obejmuje obszar chroniony ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania, popularyzowania tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju. Szczególnymi celami ochrony Parku są: zachowanie doliny rzeki Baryczy wraz z łąkami, starorzeczami i terenami podmokłymi oraz zachowanie stawów i innych zbiorników wodnych, będących siedliskami chronionych i rzadkich gatunków roślin i zwierząt.

V.1.2.3. OBSZARY NATURA 2000

Aktualnie na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska zlokalizowanych jest siedem obszarów Natura 2000, trzy z nich to specjalne obszary ochrony siedlisk - Kumaki Dobrej PLH020078, Lasy Grędzińskie PLH020081, Leśne stawki koło Goszcza PLH020101, trzy to obszary mające znaczenie dla Wspólnoty - Ostoja nad Baryczą PLH020041, Stawy w Borowej PLH020045, Dolina Oleśnicy i Potoku Boguszyckiego PLH020091, jeden to obszar specjalnej ochrony ptaków - Dolina Baryczy PLB020001.

Kumaki Dobrej PLH020078 (specjalny obszar ochrony siedlisk powołany Rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 14 października 2021 r.)

Powierzchnia obszaru wg SDF z 03.2022: 2 094,03 ha

Powierzchnia wg Dec. wyk. Komisji (UE) 2022/231 z dnia 16 lutego 2022 r.: 2 094,03 ha

Na dzień 1.01.2023 roku obszar Natura 2000 Kumaki Dobrej PLH020078 nie posiada obowiązującego planu zadań ochronnych ani planu ochrony. Obecnie trwają prace nad projektem pzo dla obszaru prowadzone przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska we Wrocławiu w ramach projektu nr POIS.02.04.00-00-0193/16 pn. „Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000” (PZO bis). Koordynatorem prac nad projektem pzo dla obszaru Natura 2000 Kumaki Dobrej PLH020078 jest Pan Piotr Tubielewicz⁷.

Podstawą w określeniu roślinności rzeczywistej na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska było *Opracowanie fitosocjologiczne dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska* wg stanu na dzień 1 stycznia 2022 r.

⁷ <https://www.gov.pl/web/rdos-wroclaw/plan-zadan-ochronnych-dla-obszaru-natura-2000-kumaki-dobrej-plh020078>

Charakterystyka obszaru

Obszar Natura 2000 Kumaki Dobrej PLH020078 obejmuje ochroną dwa najcenniejsze fragmenty doliny rzeki Dobrej, położone w granicach gmin Długołęka, Dobroszyce oraz Wrocław. Występują tu kompleksy lasów z dużym udziałem starodrzewu dębowego, zespoły stawów hodowlanych otoczone w większości starymi dziuplastymi dębami, mozaika pól uprawnych, łąk i terenów podmokłych. Przedmiotem ochrony są bardzo bogate i wysokie liczebnie populacje kumaka nizinnego *Bombina bombina* i traszki grzebieniastej *Triturus cristatus* oraz dwóch saproksylicznych gatunków chrząszczy: kozioroga dębosza *Cerambyx cerdo* i pachnicy dębowej *Osmoderma eremita*. W ramach prac nad planem zadań ochronnych dla obszaru potwierdzono obecność traszki grzebieniastej na 6 stanowiskach, kumaka nizinnego na 29 stanowiskach. Stanowiska kozioroga dębosza i pachnicy dębowej zlokalizowane są głównie z południowej części obszaru w otoczeniu stawów, w lasach i przy drogach polnych. W części północnej zinwentaryzowano 4 stanowiska czerwończyka nieparka *Lycaena dispar* oraz 1 stanowisko modraszka nausitousa *Phengaris nausithous*, proponowanych do listy przedmiotów ochrony obszaru. Gatunki te związane są głównie z siedliskami łąkowymi (Myśków i Zawisza 2021). Z terenami leśnymi obszaru związany jest szereg gatunków nietoperzy, jak nocek duży *Myotis myotis*, nocek rudy *Myotis daubentonii*, mroczek późny *Eptesicus serotinus*, karlik malutki *Pipistrellus pipistrellus*, karlik drobny *Pipistrellus pygmaeus*, karlik większy *Pipistrellus nathusii*, borowiec wielki *Nyctalus noctula*, gacek brunatny *Plecotus auritus*, gacek szary *Plecotus austriacus* oraz mopek *Barbastella barbastellus*. W części południowej zlokalizowane są schronienia zimowe (bunkry w Pawłowicach). W wyniku prac inwentaryzacyjnych zaproponowano włączenie mopka do listy przedmiotów ochrony obszaru (Gottfried 2021).

W granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa Oleśnica Śląska znajduje się cały obszar Natura 2000 Kumaki Dobrej PLH020078, zlokalizowany w południowo-zachodniej oraz centralnej części nadleśnictwa. Łączna powierzchnia gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska wchodzących w zasięg ostoi wynosi **962,91 ha**.

Tab. 7. Wykaz gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska leżących w całości w zasięgu granic obszaru Natura 2000 Kumaki Dobrej PLH020078 (granica obszaru wg Rozp. Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 14 października 2021 r.)

Nazwa obrębu	Adres leśny	Powierzchnia [ha]*		
		leśna	nieleśna	razem
Grochowo	252 a-b, d-f; 253 a-d; 254 a-b, f-g; 264 f-h; 265 c-d; 266 a-l; 267 a-n	138,00	1,60	139,60
	252 ~a~b; 253 ~a; 254 ~a; 264 ~a; 266 ~a~b; 267 ~a~d	1,65	-	1,65
Twardogóra	20 c-i; 30 g-h; 31 b-c; 32 a-f; 33 a-h; 34 a-c, h-j; 51 a-g; 52 a-h; 53 a-g; 54 a-d; 56 b-d; 57 a-g; 58 a-f; 59 a-i; 60 a; 102 a-b; 103 a-b	307,3	2,12	309,42
	20 ~a~c;30 ~f,~h;31 ~f;32~d~f;33 ~a~f;34 ~b~f;51 ~a~c;52 ~a~c;53 ~a~f;54 ~a~c,~f;56 ~c;57 ~a~f;58 ~a~h;59 ~a~g;60 ~a~b,~d;102 ~c~g;103 ~a,~d	8,35	-	8,35

Nazwa obrębu	Adres leśny	Powierzchnia [ha]*		
		leśna	nieleśna	razem
Oleśnica Śląska	8 c, h-i; 9 a-m; 10 a-j; 11 h; 12 a-n; 13 a-s; 14 a-f; 15 a-j, l; 16 b-m; 17 c-j; 18 a-r; 19 a-f; 20 a-g; 21 a-o; 22 a-b, d-o, r-t; 23 a-f; 27 b-f; 28 a-c; 29 a-m; 30 a-b; 31 a-h; 32 a-d; 33 a-k, m; 34 a-k, w; 38 a-f; 39 a-c; 40 a-g; 42 f;	474,00	19,32	493,32
	9 ~a~d; 10 ~a~h; 12 ~a~d; 13 ~a~f; 14 ~a~c; 15 ~a; 16 ~a~f; 17 ~a~d; 18 ~a~f; 19 ~b; 20 ~a~g; 21 ~a~c; 22 ~c; 23 ~a, ~c~f; 27 ~a, ~c; 28 ~a, ~c~d; 29 ~a~d; 31 ~a~c; 32 ~a~b; 33 ~a~d; 34 ~b~f, ~l; 35 ~j; 38 ~a~b; 39 ~a~f; 40 ~a~d	10,57	-	10,57
Ogółem		939,87	23,04	962,91

*powierzchnia wydzieleni literowanych i nieliterowanych

Pozostałe powierzchnie leśne zlokalizowane jedynie w części w zasięgu granic obszaru Natura 2000 Kumaki Dobrej PLH020078 stanowią wydzielenia leśne: 251 d; 252 g-h; 251 ~c; 252 ~c; 265 ~b (obr. les. Grochowo), 30 d; 31 a; 32 g; 34 d, g; 56 a; 104 a, d; 30 ~c; 31 31 ~a~b, ~d, ~g; 32 ~a~b; 56 ~a~b, ~f; 103 ~c; 104 104 ~b, ~c, ~f (obr. les. Twardogóra), 8 b, g; 16 a; 17 b; 22 p, w-x; 27 a; 30 f-g; 35 a-c, k-l; 19 ~a; 22 ~a, ~d; 23 ~b; 28 ~b; 30 ~a; 34 ~g; 35 ~f (obr. les. Oleśnica Śląska).

Przedmioty ochrony obszaru

Do przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Kumaki Dobrej PLH020078 w postaci siedlisk przyrodniczych występujących na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska (w wydzieleniach zaliczonych w całości i części do ostoi) należą:

- 6510 Ekstensywnie użytkowane niżowe łąki świeże (*Arrhenatherion*) – 5,00 ha;
- 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*) - 153,87 ha;
- 9190 Kwaśne dąbrowy (*Quercetea robori-petraeae*) – 67,99 ha.

Do przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Kumaki Dobrej PLH020078 w postaci gatunków zwierząt występujących na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska (w wydzieleniach zaliczonych w całości i części do ostoi) należą:

- 1084 Pachnica dębowa *Osmoderma eremita*;
- 1088 Kozioróg dębosz *Cerambyx cerdo*;
- 1166 Traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*;
- 1188 Kumak nizinny *Bombina bombina*.

Ponadto w granicach obszaru Natura 2000 Kumaki Dobrej PLH020078 stwierdzono obecność siedliska przyrodniczego 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródłiskowe), nie stanowiącego przedmiotu ochrony ostoi. W wyniku przeprowadzonych w latach 2021-2022 prac fitosocjologicznych nie potwierdzono występowania siedlisk zmiennowilgotnych łąk

trzęślicowych (6410), zaś zbiorowiska łęgowych lasów dębowo-wiązowo-jesionowych (91F0) nie zostały potwierdzone lub zdiagnozowane jako grądy (9170). Nie potwierdzono także obecności torfowisk przejściowych i trzęsawisk (7140). Obecnie są to zbiorowiska zastępcze lub mają charakter roli lub łąki.

Charakterystyka drzewostanów obszaru Natura 2000 Kumaki Dobrej PLH020078

Typy siedliskowe lasu

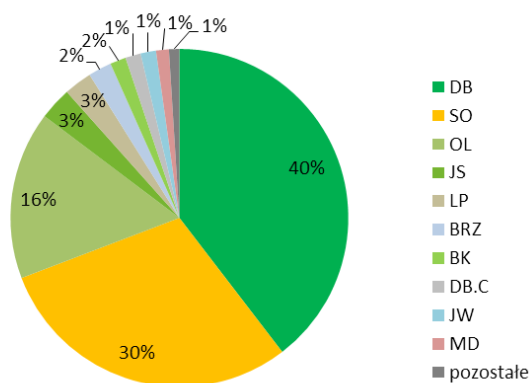
Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska w granicach obszaru Natura 2000 Kumaki Dobrej PLH020078 wyróżniono 8 typów siedliskowych lasu. Prawie wszystkie typy siedliskowe lasu to siedliska lasowe (92% udziału powierzchniowego), jedynie niewielką część stanowią siedliska borowe, które reprezentuje jeden typ - bór mieszany świeży. Z siedlisk leśnych największe powierzchnie zajmuje las mieszany świeży (43%). Większy udział powierzchniowy posiada również las wilgotny (25%) i las świeży (14%). Pozostałe leśne typy siedliskowe lasu to las mieszany wilgotny, las łęgowy, ols i ols jesionowy.

Bogactwo gatunkowe

Lasy obszaru Natura 2000 Kumaki Dobrej PLH020078 charakteryzują się znacznym zróżnicowaniem gatunkowym drzewostanów. Dominującą grupą drzewostanów są drzewostany cztero- i więcej gatunkowe, pokrywające 37% powierzchni leśnej zalesionej obszaru. Większe powierzchnie (31%) zajmują również drzewostany trzygatunkowe. Pozostałą powierzchnię leśną zalesioną w ostoi porastają drzewostany dwugatunkowe (20%) oraz drzewostany jednogatunkowe (12%).

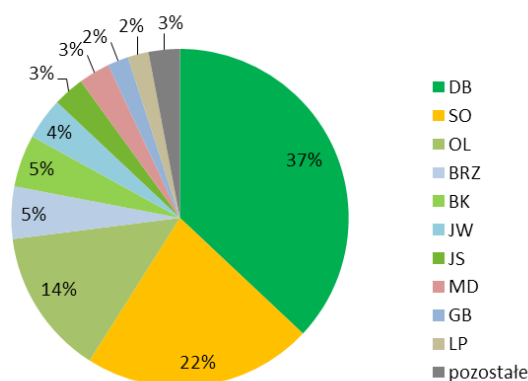
Gatunki panujące i rzeczywiste składy gatunkowe

Głównymi gatunkami panującymi w drzewostanach obszaru Natura 2000 Kumaki Dobrej PLH020078 są dąb i sosna, zajmujące odpowiednio 40% i 30% powierzchni leśnej zalesionej. Większy udział powierzchniowy posiada również olsza (16%). Pozostałe gatunki panujące w drzewostanach ostoi mają niewielki udział powierzchniowy, należą do nich: jesion, lipa, brzoza, buk, dąb czerwony, jawor, modrzew, świerk i grab.

Ryc. 4. Struktura powierzchni gatunków panujących w Natura 2000 Kumaki Dobrej PLH020078

Struktura powierzchni rzeczywistych składów gatunkowych w obszarze Natura 2000 Kumaki Dobrej PLH020078 jest zbliżona do struktury powierzchni gatunków panujących tego obszaru. Dominującymi gatunkami w rzeczywistych składach gatunkowych są dąb i sosna, zajmujące odpowiednio 37% i 22% powierzchni leśnej zalesionej. Większy udział powierzchniowy posiada również olsza (14%). Pozostałe gatunki budujące drzewostany ostoi posiadają niewielki udział powierzchniowy, należą do nich m.in.: brzoza, buk, jawor, jesion, modrzew, grab, lipa, wiąz, świerk, osika, topola, klon.

Ryc. 5. Struktura powierzchni rzeczywistych składów gatunkowych w Natura 2000 Kumaki Dobrej PLH020078

Zgodność składu gatunkowego

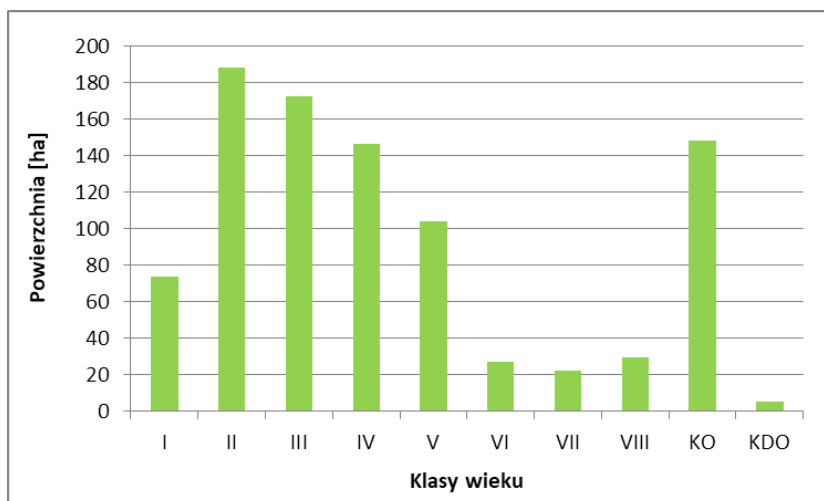
W wyniku oceny zgodności składu gatunkowego drzewostanów obszaru Natura 2000 Kumaki Dobrej PLH020078 z typem siedliskowym lasu stwierdzono, że drzewostany zgodne z siedliskiem zajmują 22% powierzchni, drzewostany o składzie gatunkowym częściowo zgodnym z siedliskiem obejmują 72% powierzchni, zaś drzewostany niezgodne z siedliskiem występują na 6% powierzchni leśnej zalesionej obszaru.

Budowa pionowa

Większość drzewostanów obszaru Natura 2000 Kumaki Dobrej PLH020078 to drzewostany jednopiętrowe, wykształcone na 77% powierzchni. Drugą grupę stanowią drzewostany w klasie odnowienia i w klasie do odnowienia obejmujące 17% powierzchni leśnej zalesionej obszaru. Pozostałą powierzchnię (6%) porastają drzewostany dwupiętrowe.

Wiek drzewostanów

Średni wiek drzewostanów w obszarze Natura 2000 Kumaki Dobrej PLH020078 wynosi 70 lat. W ostoi wyraźnie dominują drzewostany w II klasie wieku, których udział powierzchniowy wynosi 20%. Większe powierzchnie zajmują również drzewostany w III-V klasie wieku oraz drzewostany w klasie odnowienia. Najmniejsze powierzchnie zajmują drzewostany w klasie do odnowienia.

Ryc. 6. Struktura klas wieku drzewostanów w Natura 2000 Kumaki Dobrej PLH020078

Lasy Grzędzińskie PLH020081 (specjalny obszar ochrony siedlisk powołany Rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z 14 października 2021 r.)

Powierzchnia obszaru wg SDF z 03.2022: 3 087,53 ha

Powierzchnia wg Dec. wyk. Komisji (UE) 2022/231 z dnia 16 lutego 2022 r.: 3 087,53 ha

Na dzień 1.01.2023 roku obszar Natura 2000 Lasy Grzędzińskie PLH020081 nie posiada obowiązującego planu zadań ochronnych ani planu ochrony. Obecnie trwają prace nad projektem pzo dla obszaru prowadzone przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska we Wrocławiu w ramach projektu nr POIS.02.04.00-00-0193/16 pn. „Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000” (PZO bis). Koordynatorem prac nad projektem pzo dla obszaru Natura 2000 Lasy Grzędzińskie PLH020081 jest Pan Kamil Martyniak⁸.

Podstawą w określeniu roślinności rzeczywistej na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska było *Opracowanie fitosocjologiczne dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska* wg stanu na dzień 1 stycznia 2022 r.

Charakterystyka obszaru

Obszar Natura 2000 Lasy Grzędzińskie PLH020081 obejmuje około 15 km odcinek doliny Widawy oraz jej dopływów (Smolna, Świerzna, Leniwka, Oleśnica) pomiędzy Zbytową a Kiełczówkiem. Reprezentuje ona fragment słabo zagospodarowanej doliny rzeki nizinnej z zachowanymi procesami aluwialnymi. Podłoże geologiczne stanowią utwory czwartorzędowe (gliny zwałowe i utwory pochodzenia rzecznoego), na których rozwijają się mady rzeczne, a także brunatne i czarne ziemie. Większość obszaru jest zalesiona,

⁸ <https://www.gov.pl/web/rdos-wroclaw/plan-zadan-ochronnych-dla-obszaru-natura-2000-lasy-gredzinskie-plh020081>

pozostałą część zajmują łąki i pastwiska. Główny przedmiot ochrony stanowią dobrze zachowane nadrzeczne lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (91F0) oraz grądy (9170). Przedmiotem ochrony są również zbiorowiska zmiennowilgotnych łąk trzęślicowych (6410) i świeże łąki użytkowane ekstensywnie (6510), stanowiące siedliska motyli z Zał. II DS.: modraszek telejus *Phengaris teleius*, modraszek nausitous *Phengaris nausithous*. Z siedliskami nadrzeczными związane są populacje bobra *Castor fiber* (6 rodzin) i wydry *Lutra lutra* (4 dorosłe osobniki) (Duduś 2021) oraz czerwończyka nieparka *Lycaena dispar* i trzepli zielonej *Ophiogomphus cecilia* (Myśków i Zawisza 2021). Małe stawy śródpolne i śródleśne stanowią siedliska kumaka nizinnego *Bombina bombina* oraz traszki grzebieniastej *Triturus cristatus* (łącznie 10 stanowisk). Kompleks lasów mieszanych położony w centralnej części obszaru stanowi siedlisko mopka zachodniego *Barbastella barbastellus*. W ramach badań do planu zadań ochronnych nie udało się potwierdzić obecności nocka dużego *Myotis myotis* na tym obszarze. Bytują tu wyłącznie gatunki należące do małych nocków: nocek wąsatek *Myotis mystacinus*, nocek Brandta *Myotis brandtii* i nocek Alkatoe *Myotis alcatoe*, a nad Widawą nocek rudy *Myotis daubentonii*. Najliczniejszym nietoperzem był tutaj karlik drobny *Pipistrellus pygmaeus*, a mniej licznie pojawiały się mroczyki późne *Eptesicus serotinus*, karliki większe *Pipistrellus nathusii* i borowce wielkie *Nyctalus noctula* (Gottfried 2021).

W granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa Oleśnica Śląska znajduje się północna część obszaru Natura 2000 Lasy Grędzińskie PLH020081, zlokalizowana przy południowej granicy zasięgu terytorialnego nadleśnictwa. Łączna powierzchnia gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska wchodzących w zasięg ostoi wynosi **1255,88 ha**.

Tab. 8. Wykaz gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska leżących w całości w zasięgu granic obszaru Natura 2000 Lasy Grędzińskie PLH020081 (granica obszaru wg Rozp. Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 14 października 2021 r.)

Nazwa obrębu	Adres leśny	Powierzchnia [ha]*		
		leśna	nieleśna	razem
Oleśnica Śląska	113 a-k; 115 f; 116 b, h; 117 a-g; 118 a-i; 121 a-f; 122 a-l; 124 d-l; 125 a-d; 126 a-l; 128 b, f-h; 129 a-f; 130 a-i; 131 a-h; 132 a-i; 133 a-i; 134 a-i; 135 a-h; 136 a-d, g-h; 137 a-c; 138 a-d; 139 a-d; 140 a-h; 141 a-f; 142 a; 144 g; 145 a-i; 146 a-i; 147 a-k; 168 b; 169 a; 170 a-b; 173 g; 174 a-d; 175 a-b; 176 a-j; 177 a-k; 178 d; 179 a, c-f, h; 180 a-c; 181 a-d; 182 a-f; 183 a-j; 184 b-f; 184A a-h; 189 a-j; 190 c-g; 191 d, h-p; 192 a-i; 193 a-f; 194 a-n; 195 a-n; 196 a-k; 198 c, h; 199 a-c	1193,05	35,71	1228,76
	113 ~a~b; 116 ~d; 117 ~a~g; 118 ~a~d; 122 ~a~p; 124 ~a, ~d~i; 125 ~a~c; 126 ~a~b; 128 ~b; 129 ~a~c; 130 ~a~h; 131 ~a~f; 132 ~a~d; 133 ~a~c; 134 ~a~g; 135 ~a~g; 136 ~b~d; 137 ~a; 138 ~a~c; 139 ~a; 140 ~a~b; 141 ~a; 142 ~a~b; 145 ~a~b; 146 ~a~d; 147 ~a~b; 169 ~a~b; 170 ~a~d; 174 ~a~c; 175 ~a~d; 176 ~a~j; 177 ~a~c, ~f~i; 178 ~f~h; 180 ~d~h; 181 ~a~d; 182 ~a~b; 183 ~a~g; 184 ~a; 184A ~a; 189 ~a~f; 190 ~a~d; 191 ~b~c; 192 ~a~c; 193 ~a~f; 194 ~a~f; 195 ~a~h; 196 ~a~n; 198 ~a; 199 ~a~g	27,12	-	27,12
Ogółem		1220,17	35,71	1255,88

*powierzchnia wydziałów literowanych i nieliterowanych

Pozostałe powierzchnie leśne zlokalizowane jedynie w części w zasięgu granic obszaru Natura 2000 Lasy Grędzińskie PLH020081 stanowią wydzielania leśne: 115 a, h; 116 c-d; 123 c; 127 c; 128 a, c; 143 c; 168 d; 173 f; 180 d, g; 191 c; 198 g; 113 ~c; 115 ~c; 116 ~c; 128 ~a; 144 ~b-~c; 168 ~b; 173 ~a; 179 ~f; 180 ~b-~c; 191 ~f; 198 ~b (obr. les. Oleśnica Śląska).

Przedmioty ochrony obszaru

Do przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Lasy Grędzińskie PLH020081 w postaci siedlisk przyrodniczych występujących na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska (w wydzieleniach zaliczonych w całości do ostoi) należą:

- 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*) - 19,70 ha;
- 6510 Ekstensywnie użytkowane niżowe łąki świeże (*Arrhenatherion*) - 4,83 ha;
- 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*) - 516,94 ha;
- 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*) – 47,40 ha.

Do przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Lasy Grędzińskie PLH020081 w postaci gatunków zwierząt występujących na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska (w wydzieleniach zaliczonych w całości i części do ostoi) należą:

- 1308 Mopek *Barbastella barbastellus*;
- 1355 Wydra *Lutra lutra*;
- 1166 Traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*;
- 1037 Trzepla zielona *Ophiogomphus cecilia*;
- 1084 Pachnica dębowa *Osmoderma eremita*;
- 1060 Czerwończyk nieparek *Lycaena dispar*;
- 1065 Przeplatka aurinia *Euphydryas aurinia*;
- 6177 Modraszek telejus *Phengaris teleius*;
- 6179 Modraszek nausitous *Phengaris nausithous*.

Do pozostałych przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Lasy Grędzińskie PLH020081 w postaci gatunków zwierząt, których obecność nie została potwierdzona na gruntach w zarządzie nadleśnictwa należą 1188 Kumak nizinny *Bombina bombina*.

Ponadto w granicach obszaru Natura 2000 Lasy Grędzińskie PLH020081 stwierdzono obecność siedlisk przyrodniczych 9190 Kwaśne dąbrowy (Quercion roboretraeae) oraz *91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe nie stanowiących przedmiotów ochrony ostoi.

Charakterystyka drzewostanów obszaru Natura 2000 Lasy Grędzińskie PLH020081

Typy siedliskowe lasu

Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska w granicach obszaru Natura 2000 Lasy Grędzińskie PLH020081 wyróżniono 7 typów siedliskowych lasu. Prawie wszystkie typy siedliskowe lasu to siedliska lasowe (98% udziału powierzchniowego), jedynie niewielką część stanowią siedliska borowe, które reprezentuje jeden typ - bór mieszany świeży. Z siedlisk leśnych wyraźnie dominuje las wilgotny, zajmujący blisko 70% powierzchni. Pozostałe leśne typy siedliskowe lasu to las mieszany wilgotny, las mieszany świeży, las łąkowy i ols.

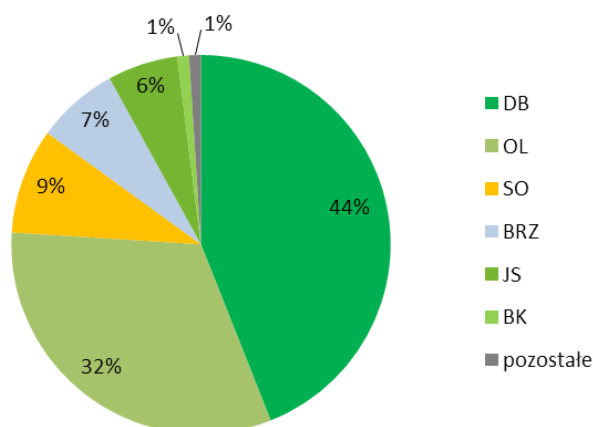
Bogactwo gatunkowe

Lasy obszaru Natura 2000 Lasy Grędzińskie PLH020081 charakteryzują się dużym zróżnicowaniem gatunkowym drzewostanów. Dominującą grupą drzewostanów są drzewostany cztero- i więcej gatunkowe, pokrywające 45% powierzchni leśnej zalesionej obszaru. Większe powierzchnie (32%) zajmują również drzewostany trzygatunkowe. Pozostałą powierzchnię leśną zalesioną w ostoi porastają drzewostany dwugatunkowe (15%) oraz drzewostany jednogatunkowe (8%).

Gatunki panujące i rzeczywiste składy gatunkowe

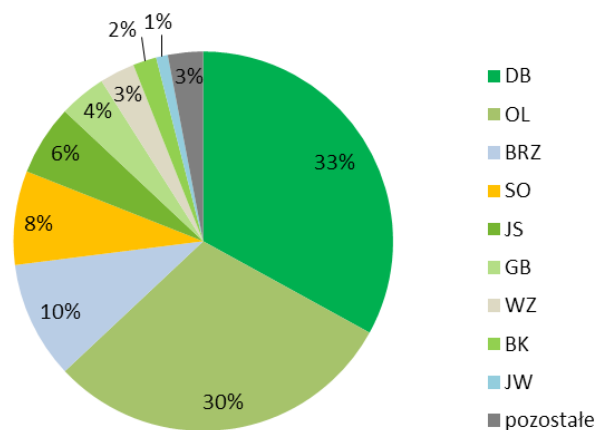
Głównymi gatunkami panującymi w drzewostanach obszaru Natura 2000 Lasy Grędzińskie PLH020081 są dąb i olsza, zajmujące odpowiednio 44% i 32% powierzchni leśnej zalesionej.

Większy udział powierzchniowy posiada również sosna (9%), brzoza (7%) i jesion (6%). Pozostałe gatunki panujące w drzewostanach ostoi mają niewielki udział powierzchniowy, należą do nich buk, świerk i modrzew.

Ryc. 7. Struktura powierzchni gatunków panujących w Natura 2000 Lasy Grędzińskie PLH020081

Struktura powierzchni rzeczywistych składów gatunkowych w obszarze Natura 2000 Lasy Grędzińskie PLH020081 jest zbliżona do struktury powierzchni gatunków panujących tego obszaru. Dominującymi gatunkami w rzeczywistych składach gatunkowych są dąb i olsza, zajmujące odpowiednio 33% i 30% powierzchni leśnej zalesionej. Większy udział powierzchniowy posiada również brzoza (10%), sosna (8%) i jesion (6%). Pozostałe gatunki budujące drzewostany ostoi posiadają niewielki udział powierzchniowy, należą do nich m.in.: grab, wiąz, buk, jawor, świerk, lipa, modrzew, topola, osika, wierzba, klon.

Ryc. 8. Struktura powierzchni rzeczywistych składów gatunkowych w Natura 2000 Lasy Grędzińskie PLH020081

Zgodność składu gatunkowego

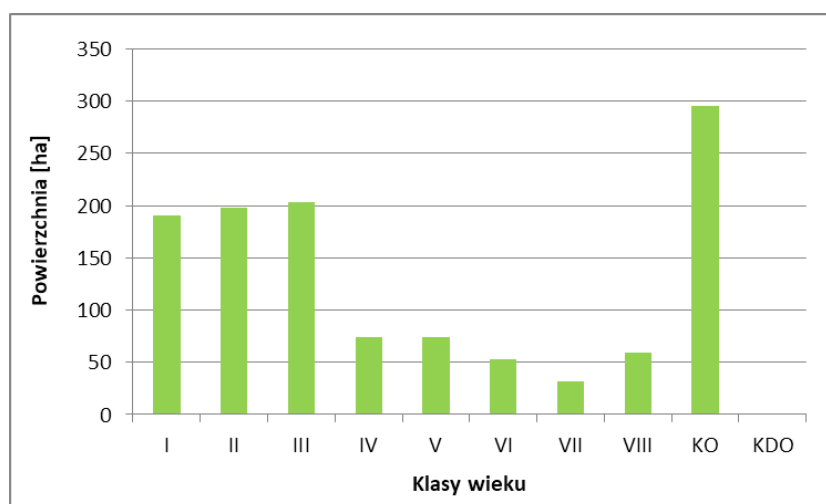
W wyniku oceny zgodności składu gatunkowego drzewostanów obszaru Natura 2000 Lasy Grędzińskie PLH020081 z typem siedliskowym lasu stwierdzono, że drzewostany zgodne z siedliskiem zajmują 34% powierzchni, drzewostany o składzie gatunkowym częściowo zgodnym z siedliskiem obejmują 50% powierzchni, zaś drzewostany niezgodne z siedliskiem występują na 16% powierzchni leśnej zalesionej obszaru.

Budowa pionowa

Większość drzewostanów obszaru Natura 2000 Lasy Grędzińskie PLH020081 to drzewostany jednopiętrowe, wykształcone na 71% powierzchni. Drugą grupę stanowią drzewostany w klasie odnowienia i w klasie do odnowienia obejmujące 25% powierzchni leśnej zalesionej obszaru. Pozostałą powierzchnię (4%) porastają drzewostany dwupiętrowe.

Wiek drzewostanów

Średni wiek drzewostanów w obszarze Natura 2000 Lasy Grędzińskie PLH020081 wynosi 77 lat. W ostoi wyraźnie dominują drzewostany w klasie odnowienia, których udział powierzchniowy wynosi 25%. Większe powierzchnie zajmują również drzewostany w I-III klasie wieku, zajmujące po 16-17% powierzchni. Drzewostany w pozostałych klasach wieku obejmują po 3-6% powierzchni. Natomiast brak jest drzewostanów w klasie do odnowienia.

Ryc. 9. Struktura klas wieku drzewostanów w Natura 2000 Lasy Głęzińskie PLH020081

Leśne stawki koło Goszcza PLH020101 (specjalny obszar ochrony siedlisk powołany Rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z 14 października 2021 r.)

Powierzchnia obszaru wg SDF z 03.2022: 111,92 ha

Powierzchnia wg Dec. wyk. Komisji (UE) 2022/231 z dnia 16 lutego 2022 r.: 111,92 ha

Na dzień 1.01.2023 roku obszar Natura 2000 Leśne stawki koło Goszcza PLH020101 nie posiada obowiązującego planu zadań ochronnych ani planu ochrony. Obecnie trwają prace nad projektem pzo dla obszaru prowadzone przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska we Wrocławiu w ramach projektu nr POIS.02.04.00-00-0193/16 pn. „*Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000*” (PZO bis). Koordynatorką prac nad projektem pzo dla obszaru Natura 2000 Leśne stawki koło Goszcza PLH020101 jest Pani Anna Rudzińska⁹.

Podstawą w określeniu roślinności rzeczywistej na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska było *Opracowanie fitosocjologiczne dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska* wg stanu na dzień 1 stycznia 2022 r.

Charakterystyka obszaru

Obszar Natura 2000 Leśne stawki koło Goszcza PLH020101 położony jest w dolinie Prądni, stanowiącej lewostronny dopływ Baryczy. Obejmuje ciąg niewielkich stawów rybnych zlokalizowanych w kompleksie leśnym na południe od Troski, założonych na początku XX w. przez rodzinę Reichenbachów, która w tamtym czasie zarządzała znacznymi terenami w obrębie Goszcza i Twardogóry. Obszar został utworzony dla ochrony reintrodukowanej

⁹ <https://www.gov.pl/web/rdos-wroclaw/plan-zadan-ochronnych-dla-obszaru-natura-2000-lesne-stawki-kolo-goszcza-plh020101>

populacji żółwia błotnego *Emys orbicularis*. Oprócz niego na terenie tym stwierdzono występowanie innych gatunków z Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej, które nie zostały jednak uznane za przedmiot ochrony, tj. wydry *Lutra lutra*, bobra europejskiego *Castor fiber*, traszki grzebieniastej *Triturus cristatus*, kumaka nizinnego *Bombina bombina*. Obszar stanowi także istotne stanowisko czerwończyka nieparka *Lycaena dispar* w sieci Natura 2000 pomiędzy doliną Baryczy od północy a ostojami w okolicach Oleśnicy od południa. Nad Prądną i dwoma stałymi ciekami w obszarze występują płaty łągu jesionowo-olszowego *Fraxino-Alnetum* oraz łągu jesionowego *Carici remotae-Fraxinetum excelsioris*. Dno stawu III porastają kłęby moczarki kanadyjskiej *Elodea canadensis* tożsame z zespołem *Elodeetum canadensis*. W zbiornikach I, II, III i IV dwa gatunki zakorzenione w dnie, lecz o liściach pływających na powierzchni wody tworzą dwa kolejne zespoły: *Ranunculetum circinatis* z włosienicznikiem krążkolistnym *Batrachium circinatum* oraz *Potamogetetum natantis* z rdestnicą pływającą *Potamogeton natans*. W śródleśnych oczkach wodnych i płytkich rozlewiskach występuje rzęsa wodna *Lemna minor*, tworząca inicjalną fazę zespołu *Lemno-Spirodelletum polyrrhizae*.

W granicach obszaru Nadleśnictwo Oleśnica Śląska prowadzi działania ochronne populacji żółwia błotnego, m.in. poprzez utrzymywanie stałego piętrzenia wody na wszystkich stawkach, ograniczanie nielegalnego wędkowania, ograniczanie ruchu po drogach leśnych w okresie lęgowym, tworzenie nowych miejsc do wygrzewania się żółwi, jak np. oparte o brzeg pnie drzew, ograniczanie sukcesji roślin zacieniających miejsca wygrzewania się żółwi, a także tworzenie potencjalnych miejsc lęgowych poprzez zastosowanie rębni gniazdowej w drzewostanach otaczających stawy (Jabłoński 2021). W ramach realizacji projektu nr POIS.02.04.00-00-0191/16 pn. „Inwentaryzacja cennych siedlisk przyrodniczych kraju, gatunków występujących w ich obrębie oraz stworzenie Banku Danych o Zasobach Przyrodniczych” planowane jest wykonanie w terenie inwentaryzacji przyrodniczej obejmującej rozpoznanie łągowisk i tras przejścia na łągowiska żółwia błotnego *Emys orbicularis* na podstawie badań telemetrycznych samic, określenie stosunku płci w lokalnej populacji oraz ocenę stanu zachowania populacji gatunku i jego siedliska.

W granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa Oleśnica Śląska znajduje się cały obszar Natura 2000 Leśne stawki koło Goszcza PLH020101, zlokalizowany w północno-wschodniej części nadleśnictwa. W granicach obszaru położony jest użytek ekologiczny „Leśne stawki koło Goszcza”. Łączna powierzchnia gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska wchodzących w zasięg ostoi wynosi **109,89 ha**.

Tab. 9. Wykaz gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska leżących w całości w zasięgu granic obszaru Natura 2000 Leśne stawki koło Goszcza PLH020101 (granica obszaru wg Rozp. Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 14 października 2021 r.)

Nazwa obrębu	Adres leśny	Powierzchnia [ha]*		
		leśna	nieleśna	razem
Goszcz	82 f-i; 89 b-l; 90 a-f, k; 98 d-m; 99 a-b; 108 f, h-j; 109 a-m; 121 a-d, h; 122 a	104,81	0,91	105,72
	82 ~a, ~c, ~f; 89 ~a~b, ~d, ~h~j; 90 ~b~d; 98 ~d~f, ~k~m; 99 ~d~f, ~h; 108 ~d, ~g~i; 109 ~a, ~f~j; 121 ~b, ~c, ~g, ~j; 122 ~b~c	4,17	-	4,17
Ogółem		108,98	0,91	109,89

*powierzchnia wydzieleni literowanych i nieliterowanych

Pozostałe powierzchnie leśne zlokalizowane jedynie w części w zasięgu granic obszaru Natura 2000 Ostoja nad Baryczą PLH020041 stanowią wydzielenia leśne: 81 x; 82 d, j; 88 k, n, p; 89 a; 90 g, i-j; 98 b-c, n; 108 d; 109 n; 110 c; 121 f; 122 b; 88 ~c; 89 ~f; 90 ~g; 98 ~a, ~j; 99 ~c, ~g; 108 ~a; 109 ~b; 110 ~c; 121 ~h, ~i (obr. les. Goszcz).

Przedmioty ochrony obszaru

Do przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Leśne stawki koło Goszcza PLH020101 w postaci siedlisk przyrodniczych występujących na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska (w wydzieleniach zaliczonych w całości do ostoi) należą:

- *91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródłiskowe – 18,00 ha.

Do przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Leśne stawki koło Goszcza PLH020101 w postaci gatunków zwierząt występujących na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska (w wydzieleniach zaliczonych w całości i części do ostoi) należą:

- 1220 Żółw błotny *Emys orbicularis*.

Charakterystyka drzewostanów obszaru Natura 2000 Leśne Stawki koło Goszcza PLH020101

Typy siedliskowe lasu

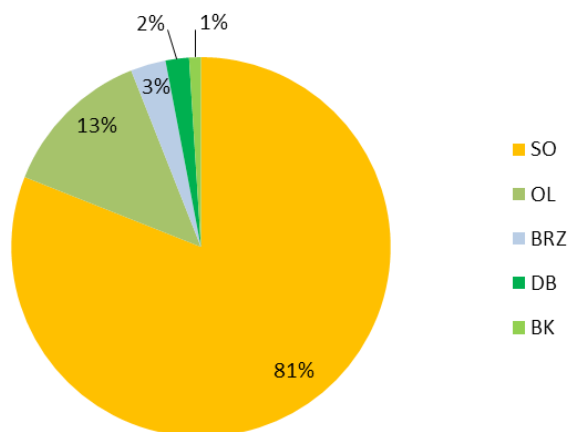
Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska w granicach obszaru Natura 2000 Leśne Stawki koło Goszcza PLH020101 wyróżniono 6 typów siedliskowych lasu. W niewielkim zakresie przeważają siedliska lasowe, posiadające 51% udziału powierzchniowego. W tej grupie siedlisk dominują siedliska lasu mieszanego świeżego zajmujące 31% powierzchni. Pozostałe leśne typy siedliskowe lasu to las mieszany wilgotny, las świeży i ols. Siedliska borowe reprezentują dwa typy - bór mieszany świeży (48%) i bór mieszany wilgotny (1%).

Bogactwo gatunkowe

Lasy obszaru Natura 2000 Leśne Stawki koło Goszcza PLH020101 charakteryzują się niewielkim zróżnicowaniem gatunkowym drzewostanów. Dominującą grupą drzewostanów są drzewostany jednogatunkowe pokrywające 40% powierzchni leśnej zalesionej obszaru. Drugą grupę tworzą drzewostany dwugatunkowe zajmujące 31% powierzchni. Pozostałą powierzchnię leśną zalesioną w ostoi porastają drzewostany trzygatunkowe (16%) oraz drzewostany cztero- i więcej gatunkowe (13%).

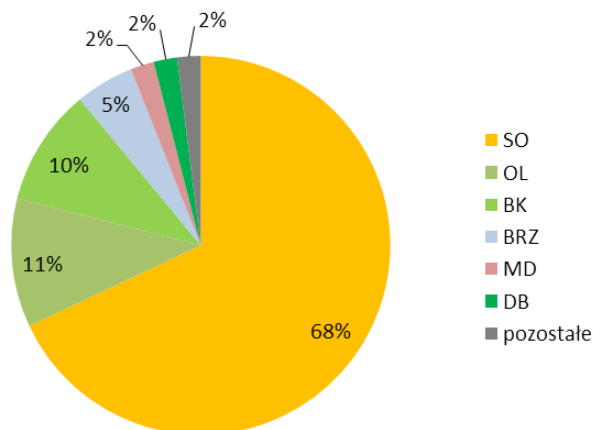
Gatunki panujące i rzeczywiste składy gatunkowe

Głównym gatunkiem panującym w drzewostanach obszaru Natura 2000 Leśne Stawki koło Goszcza PLH020101 jest sosna, zajmująca 81% powierzchni leśnej zalesionej. Większy udział powierzchniowy posiada również olsza (13%). Pozostałe gatunki panujące w drzewostanach ostoi posiadają niewielki udział powierzchniowy, należą do nich brzoza, dąb i buk.

Ryc. 10. Struktura powierzchni gatunków panujących w Natura 2000 Leśne Stawki koło Goszcza PLH020101

Struktura powierzchni rzeczywistych składów gatunkowych w obszarze Natura 2000 Leśne Stawki koło Goszcza PLH020101 jest zbliżona do struktury powierzchni gatunków panujących tego obszaru. Dominującym gatunkiem w rzeczywistych składach gatunkowych jest sosna, zajmująca 68% powierzchni leśnej zalesionej. Większy udział powierzchniowy posiada również olsza (11%), buk (10%) i brzoza (5%). Pozostałe gatunki budujące drzewostany ostoi posiadają niewielki udział powierzchniowy, należą do nich m.in.: modrzew, dąb, świerk, jawor, grab, jodła i lipa.

Ryc. 11. Struktura powierzchni rzeczywistych składów gatunkowych w Natura 2000 Leśne Stawki koło Goszcza PLH020101

Zgodność składu gatunkowego

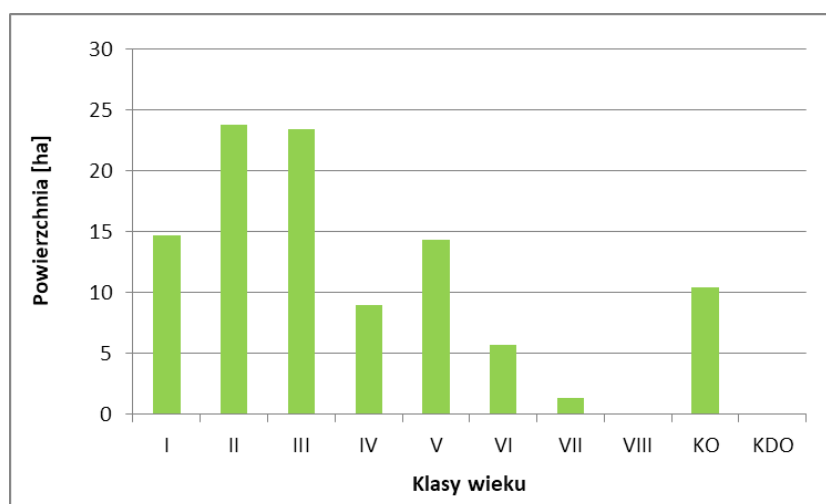
W wyniku oceny zgodności składu gatunkowego drzewostanów obszaru Natura 2000 Leśne Stawki koło Goszcza PLH020101 z typem siedliskowym lasu stwierdzono, że drzewostany zgodne z siedliskiem zajmują 33% powierzchni, drzewostany o składzie gatunkowym częściowo zgodnym z siedliskiem obejmują 55% powierzchni, zaś drzewostany niezgodne z siedliskiem występują na 12% powierzchni leśnej zalesionej obszaru.

Budowa pionowa

Większość drzewostanów obszaru Natura 2000 Leśne Stawki koło Goszcza PLH020101 to drzewostany jednopiętrowe, wykształcone na 90% powierzchni. Pozostałą powierzchnię (10%) porastają drzewostany w klasie odnowienia i do odnowienia.

Wiek drzewostanów

Średni wiek drzewostanów w obszarze Natura 2000 Leśne Stawki koło Goszcza PLH020101 wynosi 58 lat. W ostoi wyraźnie dominują drzewostany w II i III klasie wieku, których udział powierzchniowy wynosi po 23%. Większe powierzchnie zajmują również drzewostany w I i V klasie wieku oraz drzewostany w klasie odnowienia. Najmniejszą powierzchnię (1%) zajmują drzewostany w VII klasie wieku. Natomiast nie występują drzewostany w wieku powyżej 140 lat i drzewostany w klasie do odnowienia.

Ryc. 12. Struktura klas wieku drzewostanów w Natura 2000 Leśne Stawki koło Goszcza PLH020101

Ostoja nad Baryczą PLH020041 (obszar mający znaczenie dla Wspólnoty powołany Decyzją Komisji (UE) 2009/93/WE z dnia 12 grudnia 2008 r.)

Powierzchnia obszaru wg SDF z 03.2022: 82 026,38 ha

Powierzchnia wg Dec. wyk. Komisji (UE) 2022/231 z dnia 16 lutego 2022 r.: 82 026,38 ha

Na dzień 1.01.2023 roku obszar Natura 2000 Ostoja nad Baryczą PLH020041 nie posiada obowiązującego planu zadań ochronnych ani planu ochrony. Obecnie trwają prace nad projektem pzo dla obszaru prowadzone przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska we Wrocławiu w ramach projektu nr POIS.02.04.00-00-0193/16 pn. „*Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000*” (PZO bis). Koordynatorem prac nad projektem pzo dla obszaru Natura 2000 Ostoja nad Baryczą PLH020041 jest Pan Alojzy Przemyski¹⁰.

Podstawą w określeniu roślinności rzeczywistej na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska było *Opracowanie fitosocjologiczne dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska* wg stanu na dzień 1 stycznia 2022 r.

Charakterystyka obszaru

Obszar Natura 2000 Ostoja nad Baryczą PLH020041 obejmuje bagniste obniżenie doliny Baryczy, z wieloma dopływami, fragmentami terenów zalewanych i dobrze zachowanymi starorzeczami, a także kompleks łąk zalewowych, stawów rybnych, pól uprawnych i rozległych terenów leśnych. Lasy tworzą dwa większe kompleksy - Lasy Milickie na zachodzie i Lasy Ostrzeszowskie na wschodzie. W granicach obszaru znajduje się największy kompleks stawów hodowlanych w Polsce, założony przez cystersów w XIII w.,

¹⁰ <https://www.gov.pl/web/rdos-wroclaw/plan-zadan-ochronnych-dla-obszaru-natura-2000-ostoja-nad-barycza-plh020041>

Stawy Milickie. Przedmiotami ochrony obszaru jest 14 typów siedlisk przyrodniczych i 16 gatunków zwierząt z załącznika II DS. Największe powierzchnie zajmują siedliska leśne, w tym kwaśne buczyny (9110), żyzne buczyny (9130), grądy (9170), łągi (*91E0) oraz łągowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (91F0). Wykazywano tu również obecność, niestanowiących przedmiotu ochrony, kwaśnych dąbrów (9190) oraz sosnowych borów chrobotkowych (91T0). Siedliska nieleśne prezentowane są przez zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (6410), świeże łąki użytkowane ekstensywnie (6510), ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (*6120), torfowiska przejściowe (7140), torfowiska zasadowe (7230), starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne (3150) oraz nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników (3150).

W granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa Oleśnica Śląska znajduje się część obszaru Natura 2000 Ostoja nad Baryczą PLH020041, zlokalizowanego w północno-wschodniej części nadleśnictwa. Łączna powierzchnia gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska wchodzących w zasięg ostoi wynosi **1101,34 ha**. Zasięg obszaru Natura 2000 na gruntach w zarządzie nadleśnictwa pokrywa się częściowo z granicami obszaru OSO Dolina Baryczy PLB020001 oraz Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy”.

Tab. 10. Wykaz gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska leżących w całości w zasięgu granic obszaru Natura 2000 Ostoja nad Baryczą PLH020041 (granica obszaru wg Decyzji wykonawczej Komisji (UE) 2022/231 z dnia 16 lutego 2022 r.)

Nazwa obrębu	Adres leśny	Powierzchnia [ha]*		
		leśna	nieleśna	razem
Goszcz	1 a-f; 2 a-g; 3 a-m; 4 a-l; 5 a-k; 6 a-g; 7 a-c; 8 a-g; 9 a-g; 10 a-h; 11 a-g; 12 a-g; 13 a-j; 14 a-i; 15 a-d; 16 a-l; 17 a-g; 18 a-k; 19 a-i; 20 a-h; 21 a-h; 22 a-m; 23 a-i; 24 a-j; 25 a-g; 26 a-i; 27 a-p; 28 a-r; 29 a-h; 30 a-p; 31 a-g; 32 a-n; 33 a-h; 34 a-k; 35 a-i; 36 a-r; 37 a-x; 38 a-l; 59 a-i, k, p; 59A a-t; 60 a-t; 60A a-g; 61 a-h; 62 a-f	1065,43	10,29	1075,72
	1 ~a; 2 ~a~i; 3 ~a~f; 4 ~a~f; 5 ~a~b; 6 ~a~b; 7 ~a~c; 8 ~a~b; 9 ~a~f; 10 ~a~g; 11 ~a~h; 12 ~a~i; 13 ~a~g; 14 ~a~h; 15 ~a~h; 16 ~a~j; 17 ~a~g; 18 ~a~b; 19 ~a~d; 20 ~a; 21 ~a~d; 22 ~a~j; 23 ~a~c; 24 ~a~d; 25 ~a~d; 26 ~a~f; 27 ~a~g; 28 ~a~f; 29 ~a; 30 ~a~f; 31 ~a~g; 32 ~a~h; 33 ~a~g; 34 ~a~i; 35 ~a~c; 36 ~a~b; 37 ~a~h; 38 ~a~d; 59 ~a; 59A ~a; 60 ~a~d; 60A ~a~h; 61 ~a~c	25,62	-	25,62
Ogółem		1091,05	10,29	1 101,34

*powierzchnia wydziałów literowanych i nieliterowanych

Pozostałe powierzchnie leśne zlokalizowane jedynie w części w zasięgu granic obszaru Natura 2000 Ostoja nad Baryczą PLH020041 stanowią wydziałenia leśne: 74C g-h (obr. les. Goszcz).

Przedmioty ochrony obszaru

Do przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Ostoja nad Baryczą PLH020041 w postaci siedlisk przyrodniczych występujących na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska (w wydziałeniach zaliczonych w całości do ostoi) należą:

- 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*) - 3,92 ha;

- 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*) - 5,09 ha.

Do przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Ostoja nad Baryczą PLH020041 w postaci gatunków zwierząt występujących na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska (w wydzieleniach zaliczonych w całości i części do ostoi) należą:

- 1084 Pachnica dębowa *Osmoderma eremita*;
- 1188 Kumak nizinny *Bombina bombina*;
- 1337 Bóbr europejski *Castor fiber*;
- 1355 Wydra *Lutra lutra*.

Ponadto w granicach obszaru Natura 2000 Lasy Grędzińskie PLH020081 stwierdzono obecność siedlisk przyrodniczych 9190 Kwaśne dąbrowy (*Quercion robur-petraeae*) nie stanowiących przedmiotu ochrony ostoi.

Nie potwierdzono występowania na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska występowania pozostałych przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Ostoja nad Baryczą PLH020041, do których należą:

- Siedliska przyrodnicze:
 - 3130 Brzegi lub osuszane dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z *Littorelletea*, *Isoëto Nanojuncetea*,
 - 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion*,
 - 3260 Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników (*Ranunculion fluitantis*),
 - *6120 Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (*Koelerion glaucae*),
 - 6430 Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*),
 - 6510 Nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*),
 - 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*),
 - 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk,
 - 9110 Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagetum*),
 - 9130 Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*),

- *91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe,
- 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*);
- Gatunki:
 - 1887 Koleantus delikatny *Coleanthus subtilis*,
 - 1060 Czerwończyk nieparek *Lycaena dispar*,
 - 1083 Jelonek rogacz *Lucanus cervus*,
 - 1088 Kozioróg dębosz *Cerambyx cerdo*,
 - 1145 Piskorz *Misgurnus fossilis*,
 - 1149 Koza *Cobitis taenia*,
 - 1146 Koza złotawa *Sabanejewia aurata*,
 - 6144 Kiełb białopłetwy *Romanogobio albipinnatus*,
 - 5339 Różanka *Rhodeus amarus*,
 - 1166 Traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*,
 - 1308 Mopek zachodni *Barbastella barbastellus*,
 - 1324 Nocek duży *Myotis myotis*.

Charakterystyka drzewostanów obszaru Natura 2000 Ostoja nad Baryczą PLH020041

Typy siedliskowe lasu

Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska w granicach obszaru Natura 2000 Ostoja nad Baryczą PLH020041 wyróżniono 7 typów siedliskowych lasu. W niewielkim zakresie przeważają siedliska borowe, posiadające 58% udziału powierzchniowego. Siedliska borowe są reprezentowane przez dwa typy - bór mieszany wilgotny (35%) i bór mieszany świeży (23%). Siedliska lasowe reprezentuje kilka typów siedliskowych lasu. Wśród nich największe powierzchnie zajmuje las mieszany wilgotny (20%) i las mieszany świeży (14%). Pozostałe leśne typy siedliskowe lasu to las świeży, las wilgotny i ols.

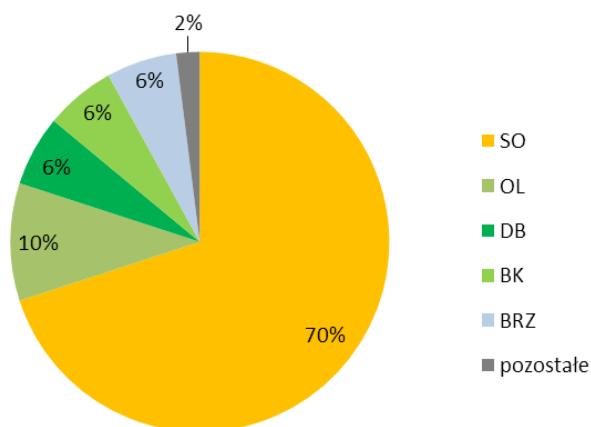
Bogactwo gatunkowe

Lasy obszaru Natura 2000 Ostoja nad Baryczą PLH020041 charakteryzują się znacznym zróżnicowaniem gatunkowym drzewostanów. Dominującą grupą drzewostanów są drzewostany cztero- i więcej gatunkowe, pokrywające 35% powierzchni leśnej zalesionej obszaru. Drugą grupę tworzą drzewostany trzygatunkowe obejmujące 25% powierzchni. Pozostałą powierzchnię leśną zalesioną w ostoi porastają drzewostany jednogatunkowe (20%) oraz drzewostany dwugatunkowe (20%).

Gatunki panujące i rzeczywiste składy gatunkowe

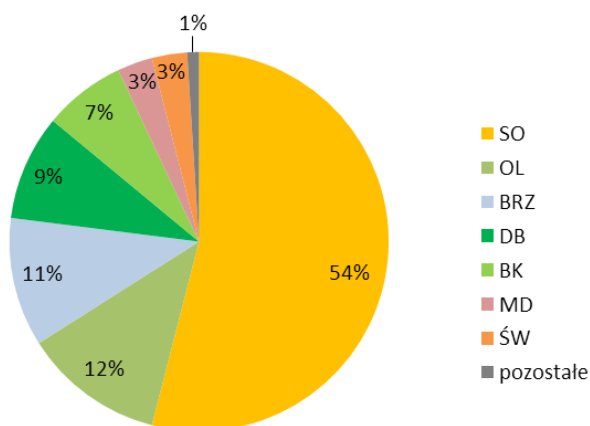
Głównym gatunkiem panującym w drzewostanach obszaru Natura 2000 Ostoja nad Baryczą PLH020041 jest sosna, zajmująca 70% powierzchni leśnej zalesionej. Większy

udział powierzchniowy posiada również olsza (10%), dąb (6%), buk (6%) i brzoza (6%). Pozostałe gatunki panujące w drzewostanach ostoi mają niewielki udział powierzchniowy, należą do nich: modrzew, świerk, dąb czerwony, lipa i osika.

Ryc. 13. Struktura powierzchni gatunków panujących w Natura 2000 Ostoja nad Baryczą PLH020041

Struktura powierzchni rzeczywistych składów gatunkowych w obszarze Natura 2000 Ostoja nad Baryczą PLH020041 jest zbliżona do struktury powierzchni gatunków panujących tego obszaru. Dominującym gatunkiem rzeczywistym jest sosna zajmująca 54% powierzchni leśnej zalesionej. Większy udział powierzchniowy posiada również olsza (12%), brzoza (11%), dąb (9%) i buk (7%). Pozostałe gatunki budujące drzewostany ostoi to modrzew, świerk, dąb czerwony, grab, lipa, osika, jodła i jawor.

Ryc. 14. Struktura powierzchni rzeczywistych składów gatunkowych w Natura 2000 Ostoja nad Baryczą PLH020041

Zgodność składu gatunkowego

W wyniku oceny zgodności składu gatunkowego drzewostanów obszaru Natura 2000 Ostoja nad Baryczą PLH020041 z typem siedliskowym lasu stwierdzono, że drzewostany

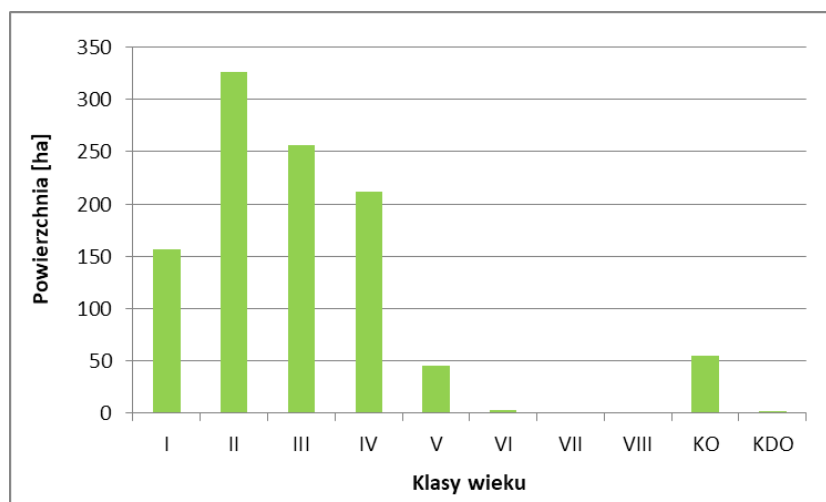
zgodne z siedliskiem zajmują 14% powierzchni, drzewostany o składzie gatunkowym częściowo zgodnym z siedliskiem obejmują 79% powierzchni, zaś drzewostany niezgodne z siedliskiem występują na 7% powierzchni leśnej zalesionej obszaru.

Budowa pionowa

Większość drzewostanów obszaru Natura 2000 Ostoja nad Baryczą PLH020041 to drzewostany jednopiętrowe, wykształcone na 94% powierzchni. Pozostałą powierzchnię porastają drzewostany w klasie odnowienia i w klasie do odnowienia oraz drzewostany dwupiętrowe, obejmujące odpowiednio 5% i 1% powierzchni leśnej zalesionej obszaru.

Wiek drzewostanów

Średni wiek drzewostanów w obszarze Natura 2000 Ostoja nad Baryczą PLH020041 wynosi 47 lat. W ostoi wyraźnie dominują drzewostany w II klasie wieku, których udział powierzchniowy wynosi 31%. Większe powierzchnie zajmują również drzewostany w I, III, IV klasie wieku. Najmniejsze powierzchnie zajmują drzewostany powyżej 100 lat i drzewostany w klasie do odnowienia.

Ryc. 15. Struktura klas wieku drzewostanów w Natura 2000 Ostoja nad Baryczą PLH020041

Stawy w Borowej PLH020045 (obszar mający znaczenie dla Wspólnoty powołany Decyzją Komisji (UE) 2009/93/WE z dnia 12 grudnia 2008 r.)

Powierzchnia obszaru wg SDF z 03.2022: 189,11 ha

Powierzchnia wg Dec. wyk. Komisji (UE) 2022/231 z dnia 16 lutego 2022 r.: 189,11 ha

Na dzień 1.01.2023 roku obszar Natura 2000 Stawy w Borowej PLH020045 posiada plan zadań ochronnych ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 9 maja 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Stawy w Borowej PLH020045 (Dz. Urz. Woj. Dolno. z dnia 12 maja 2014 r. poz. 2343), zmieniony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska

we Wrocławiu z dnia 10 października 2017 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z dnia 11 października 2017 r. poz. 4161)¹¹.

Podstawą w określeniu roślinności rzeczywistej na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska było *Opracowanie fitosocjologiczne dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska* wg stanu na dzień 1 stycznia 2022 r.

Charakterystyka obszaru

Obszar Natura 2000 Stawy w Borowej PLH020045 obejmuje kompleks czterech stawów hodowlanych powstałych w XII-XIII w. (Staw Kolejowy, Staw Borowski, Staw Łąkowy, Staw Bielawski), położonych w dolinie rzeki Oleśnica, pomiędzy Borową a Bielawą w gminie Długołęka. Obszar powołano w celu ochrony koleantusa delikatnego *Coelantus subtilis*, dla którego było to pierwsze stanowisko odkryte w Polsce. Siedliskiem gatunku są brzegi lub osuszane dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z *Littorelletea*, *Isoëto-Nanojuncetea*, gdzie towarzyszą mu inne rzadkie gatunki roślin naczyniowych, jak namulnik brzegowy *Limosella aquatica* czy mysiurek drobny *Myosurus minimus*. Tradycyjny sposób użytkowania stawów polega na okresowym spuszczeniu wody, co powoduje cykliczne odsłanianie mulisto-piaszczystego dna jest tu głównym czynnikiem warunkującym występowanie siedliska 3130 oraz koleantusa delikatnego. Od dwóch lat na powierzchni stawów – w obrębie przybrzeżnych wypłyceń pojawia się nie obserwowany wcześniej kożuch glonów (informacja niepublikowana przekazana przez lokalnego eksperta). Brzegi stawów porasta pas roślinności szuwarowej o zmiennej szerokości – nie przekraczającej jednak 10 m. Przez obszar przebiega dwutorowa linia kolejowa oddzielająca Staw Kolejowy (położony na północy obszaru) od trzech pozostałych stawów rozdzielonych jedynie wąskimi groblami. Po obu stronach linii kolejowej znajduje się szeroki na kilkanaście metrów pas zakrzewień i zadrzewień. Na południowym zachodzie oraz północnym wschodzie obszar graniczy z polami uprawnymi oraz rozproszoną zabudową wiejską. W odległości około 200 m na zachód od obszaru znajduje się składowisko odpadów przemysłowych (Niedźwiedź 2012).

Zagrożenie dla przedmiotów ochrony obszaru może stanowić intensyfikacja gospodarki rybackiej - przede wszystkim zwiększenie dawek nawozów oraz wapnowania. Podobnie ekstensyfikacja gospodarki rybackiej i dopuszczenie do zarastania większych powierzchni roślinnością szuwarową jest zjawiskiem niekorzystnym.

W granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa Oleśnica Śląska znajduje się cały obszar Natura 2000 Stawy w Borowej PLH020045, zlokalizowany w środkowej części

¹¹ <http://wroclaw.rdos.gov.pl/plh020045-stawy-w-borowej>

nadleśnictwa. Łączna powierzchnia gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska wchodzących w zasięg ostoi wynosi **115,67 ha**.

Tab. 11. Wykaz gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska leżących w całości w zasięgu granic obszaru Natura 2000 Stawy w Borowej PLH020045 (granica obszaru wg Decyzji wykonawczej Komisji (UE) 2022/231 z dnia 16 lutego 2022 r.)

Nazwa obrębu	Adres leśny	Powierzchnia [ha]*		
		leśna	nieleśna	razem
Oleśnica Śląska	58 a, c-h; 59 f; 64 a; 70 b, d; 71 a-f; 72 a-b; 74 a-c; 78 a-d; 79 a-j	111,56	1,6	113,16
	58 ~a, ~c; 59 ~c; 64 ~f; 70 ~d, ~g; 71 ~a--d; 72 ~a; 74 ~a--c; 78 ~a-~k; 79 ~a~f	2,51	-	2,51
Ogółem		114,07	1,6	115,67

*powierzchnia wydzieleni literowanych i nieliterowanych

Pozostałe powierzchnie leśne zlokalizowane jedynie w części w zasięgu granic obszaru Natura 2000 Stawy w Borowej PLH020045 stanowią wydzielania leśne: 77 j-l (obr. les. Oleśnica Śląska).

Przedmioty ochrony obszaru

Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska nie potwierdzono występowania przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Stawy w Borowej PLH020045, do których należą siedliska przyrodnicze 3130 Brzegi lub osuszone dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z *Littorelletea*, *Isoëto-Nanojuncetea* oraz gatunki 1887 koleantus delikatny *Coleanthus subtilis*.

Ponadto w granicach obszaru Natura 2000 Stawy w Borowej PLH020045 stwierdzono obecność siedlisk przyrodniczych 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*) nie stanowiących przedmiotu ochrony ostoi.

Charakterystyka drzewostanów obszaru Natura 2000 Stawy w Borowej PLH020045

Typy siedliskowe lasu

Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska w granicach obszaru Natura 2000 Stawy w Borowej PLH020045 wyróżniono 2 typy siedliskowe lasu. Są to wyłącznie siedliska lasowe. Przeważającą część powierzchni leśnej ostoi (97%) zajmuje las wilgotny. Pozostałą powierzchnie obejmuje las mieszany wilgotny (3%).

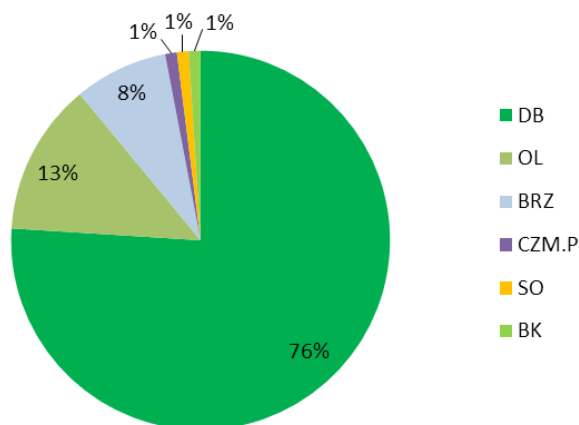
Bogactwo gatunkowe

Lasy obszaru Natura 2000 Stawy w Borowej PLH020045 charakteryzują się znacznym zróżnicowaniem gatunkowym drzewostanów. Dominującą grupą drzewostanów są drzewostany cztero- i więcej gatunkowe, pokrywające 71% powierzchni leśnej zalesionej obszaru. Większe powierzchnie (15%) zajmują również drzewostany trzygatunkowe.

Pozostałą powierzchnię leśną zalesioną w ostoi porastają drzewostany jednogatunkowe (9%) oraz drzewostany dwugatunkowe (5%).

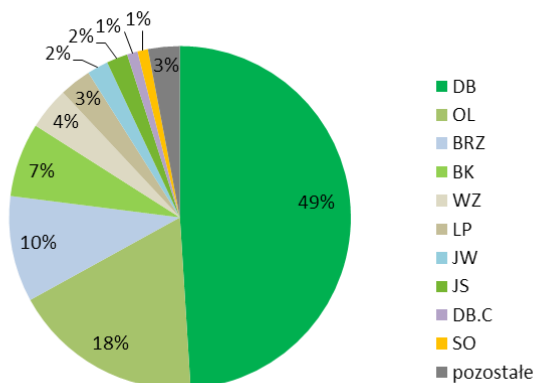
Gatunki panujące i rzeczywiste składy gatunkowe

Głównym gatunkiem panującym w drzewostanach obszaru Natura 2000 Stawy w Borowej PLH020045 jest dąb, zajmujący 76% powierzchni leśnej zalesionej. Większy udział powierzchniowy posiada również olsza (13%) i brzoza (8%). Pozostałe gatunki panujące w ostoi to brzoza, czeremcha amerykańska, sosna i buk.

Ryc. 16. Struktura powierzchni gatunków panujących w Natura 2000 Stawy w Borowej PLH020045

Struktura powierzchni rzeczywistych składów gatunkowych w obszarze Natura 2000 Stawy w Borowej PLH020045 jest zbliżona do struktury powierzchni gatunków panujących tego obszaru. Dominującym gatunkiem w rzeczywistych składach gatunkowych jest dąb, zajmujący 49% powierzchni leśnej zalesionej. Większy udział powierzchniowy posiada również olsza (18%), brzoza (10%), buk (7%). Pozostałe gatunki budujące drzewostany ostoi posiadają niewielki udział powierzchniowy, należą do nich: wiąz, lipa, jawor, jesion, dąb czerwony, sosna, czeremcha amerykańska, grab, świerk, czeremcha pospolita i osika.

Ryc. 17. Struktura powierzchni rzeczywistych składów gatunkowych w Natura 2000 Stawy w Borowej PLH020045

Zgodność składu gatunkowego

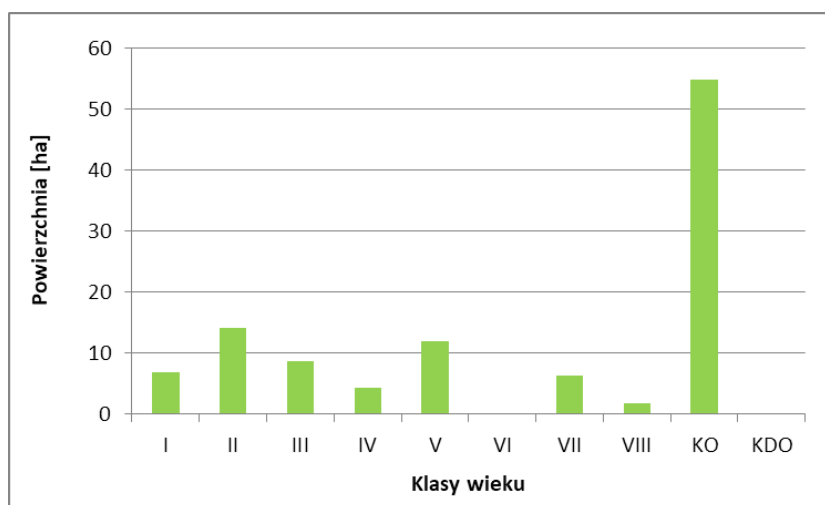
W wyniku oceny zgodności składu gatunkowego drzewostanów obszaru Natura 2000 Stawy w Borowej PLH020045 z typem siedliskowym lasu stwierdzono, że drzewostany zgodne z siedliskiem zajmują 70% powierzchni, drzewostany o składzie gatunkowym częściowo zgodnym z siedliskiem obejmują 19% powierzchni, zaś drzewostany niezgodne z siedliskiem występują na 11% powierzchni leśnej zalesionej ostoi.

Budowa pionowa

Połowa drzewostanów obszaru Natura 2000 Stawy w Borowej PLH020045 to drzewostany w klasie odnowienia i w klasie do odnowienia. Drugą grupę stanowią drzewostany jednopiętrowe, obejmujące 46% powierzchni leśnej zalesionej obszaru. Pozostałą powierzchnię (4%) porastają drzewostany dwupiętrowe.

Wiek drzewostanów

Średni wiek drzewostanów w obszarze Natura 2000 Stawy w Borowej PLH020045 wynosi 105 lat. W ostoi wyraźnie dominują drzewostany w klasie odnowienia, których udział powierzchniowy wynosi 50%. Większe powierzchnie zajmują również drzewostany w II i V klasie wieku. Najmniejsze powierzchnie (2%) zajmują drzewostany w VIII klasie wieku. Natomiast nie występują drzewostany w wieku 100-120 lat i drzewostany w klasie do odnowienia.

Ryc. 18. Struktura klas wieku drzewostanów w Natura 2000 Stawy w Borowej PLH020045

Dolina Oleśnicy i Potoku Boguszyckiego PLH020091 (obszar mający znaczenie dla Wspólnoty powołany Decyzją Komisji (UE) 2011/64/UE z dnia 10 stycznia 2011 r.)

Powierzchnia obszaru wg SDF z 04.2022: 1 118,81 ha

Powierzchnia wg Dec. wyk. Komisji (UE) 2022/231 z dnia 16 lutego 2022 r.: 1 118,81 ha

Na dzień 1.01.2023 roku obszar Natura 2000 Dolina Oleśnicy i Potoku Boguszyckiego PLH020091 nie posiada obowiązującego planu zadań ochronnych ani planu ochrony.

Obecnie trwają prace nad projektem pzo dla obszaru prowadzone przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska we Wrocławiu w ramach projektu nr POIS.02.04.00-00-0193/16 pn. „Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000” (PZO bis). Koordynatorką prac nad projektem pzo dla obszaru Natura 2000 Dolina Oleśnicy i Potoku Boguszyckiego PLH020091 jest Pani Anna Szelka¹².

Podstawą w określeniu roślinności rzeczywistej na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska było *Opracowanie fitosocjologiczne dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska* wg stanu na dzień 1 stycznia 2022 r.

Charakterystyka obszaru

Obszar Natura 2000 Dolina Oleśnicy i Potoku Boguszyckiego PLH020091 obejmuje doliny Oleśnicy i Potoku Boguszyckiego wraz z ich dopływami położone pomiędzy miejscowościami Kolonia Sosnówka w gminie Twardogóra, Miodary w gminie Dobroszyce, a Miastem Oleśnica. Oba ciekі to małe rzeki nizinne o szerokości od 1 do 5 m, płytkie, o silnie przekształconym korycie, dnie mulistym, słabo morfologicznie zróżnicowanej linii brzegowej, bez roślinności zanurzonej i bardzo ubogiej roślinności wynurzonej. Obszar powołany do ochrony jednej z najważniejszych dolnośląskich populacji czerwończyka fioletka *Lycaena helle*. Większość obszaru zajmują tereny otwarte, zdominowane przez pola uprawne, pozostałą część obszaru stanowią wilgotne siedliska łąkowe i pastwiska. Wzdłuż potoków zachowało się siedlisko łągu jesionowo-olszowego (91E0) oraz niewielkie płyty ziołorośli nadrzecznych (6430). Zbiorowiska łąkowe reprezentują płyty ubogich zbiorowisk kostrzewy czerwonej *Festuca rubra* i wiechliny łąkowej *Poa proatensis* (6510) (Kulpiński i Tyc 2021). Przedmiotem ochrony w obszarze są populacje czerwończyka fioletka *Lycaena helle* i czerwończyka nieparka *Lycaena dispar*. Badania terenowe wykonane w 2019 i 2020 r. na potrzeby sporządzenia planu zadań ochronnych nie potwierdziły występowania trzepli zielonej *Ophiogomphus cecilia* oraz pachnicy dębowej *Osmoderma eremita* w obszarze (Myśków i Zawisza 2021). Obszar stanowi siedlisko kumaka nizinnego *Bombina bombina* oraz traszki grzebieniastej *Triturus cristatus* (łącznie 12 stanowisk), a także wydry *Lutra lutra* (4-5 dorosłych osobników) i bobra europejskiego *Castor fiber* (6 rodzin) (Duduś 2021). Obszar wykorzystywany jest również jako żerowisko pojedynczych osobników mopka zachodniego *Barbastella barbastellus* z kolonii występujących w dużym kompleksie leśnym znajdującym się na północ od obszaru. Nie udało się potwierdzić obecności nocka dużego *Myotis myotis*, wymienianego w SDF obszarze. Najliczniej występującym tu nietoperzem jest karlik drobny *Pipistrellus pygmaeus*, mniej licznie pojawiały borowce wielkie *Nyctalus*

¹² <https://www.gov.pl/web/rdos-wroclaw/plan-zadan-ochronnych-dla-obszaru-natura-2000-dolina-olesnicy-i-potoku-boguszyckiego-plh020091>

noctula, notowano również pojedynczo nocka rudego *Myotis daubentonii* oraz osobniki należące do jednego z gatunku małych nocków wąsatek *Myotis mystacinus*/nocek Brandta *Myotis brandtii*/nocek Alkatoe *Myotis alcatoe* (Gottfried 2021).

W granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa Oleśnica Śląska znajduje się cały obszar Natura 2000 Dolina Oleśnicy i Potoku Boguszyckiego PLH020091, zlokalizowany w centralnej części nadleśnictwa. Łączna powierzchnia gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska wchodzących w zasięg ostoi wynosi **407,66 ha**. W granicach obszaru Natura 2000 Dolina Oleśnicy i Potoku Boguszyckiego PLH020091 znajdują się cztery użytki ekologiczne: „Las Boguszycki”, „Olsy Spalickie”, „Olsy Sokołowickie” oraz „Mokradła Boguszyckie”.

Tab. 12. Wykaz gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska leżących w całości w zasięgu granic obszaru Natura 2000 Dolina Oleśnicy i Potoku Boguszyckiego PLH020091 (granica obszaru wg Decyzji wykonawczej Komisji (UE) 2022/231 z dnia 16 lutego 2022 r.)

Nazwa obrębu	Adres leśny	Powierzchnia [ha]*		
		leśna	nieleśna	razem
Twardogóra	122 b, f; 123 a-h; 138 t-bx; 139 b-c, f-g; 169 g-j; 173 g; 174 a-k; 180 a; 184 a, g-i; 188 a, h, j; 189 l, o; 190 a-k; 191 a-h; 192 a-h, k-l, n-p, s, x-y; 194 a-l; 199 a, h-i; 200 g; 201 a-j; 210 i-j; 213 a-h; 214 a-n; 215 a-t, z; 216 c-h, j-l; 217 d-h; 233 a-c; 242 a-b, d-f; 256 a-i, l, n; 260A a; 261 a, c; 262 a; 268 a-k, m-n; 271 k-l; 276 a-k	365,35	37,27	402,62
	122 ~f; 123 ~a~f; 139 ~a; 169 ~c; 174 ~a~d; 184 ~d~g; 188 ~d; 190 ~a; 191 ~a; 192 ~a, ~c; 194 ~a~f; 213 ~a~b; 214 ~a~g; 215 ~a~i; 216 ~b; 217 ~a; 233 ~c~f; 242 ~a, ~c; 256 ~a, ~c; 260A ~a; 271 ~a; 276 ~a~b	5,04	-	5,04
Ogółem		370,39	37,27	407,66

*powierzchnia wydziełów literowanych i nieliterowanych

Pozostałe powierzchnie leśne zlokalizowane jedynie w części w zasięgu granic obszaru Natura 2000 Dolina Oleśnicy i Potoku Boguszyckiego PLH020091 stanowią wydzienienia leśne: 122 a, c; 139 a, d; 169 b; 173 a-b; 175 d; 180 b-c, h; 188 b, d-g; 189 a, d, k, m, p; 192 i, r; 200 f; 210 k; 216 a-b; 217 a; 242 g; 255 f-g; 261 b; 268 l; 122 ~a, ~c; 139 ~h; 173 ~a, ~f; 175 ~a; 180 ~b; 184 ~c; 188 ~f~g; 189 ~a; 192 ~b; 242 ~b; 256 ~b; 261 ~b; 262 ~c (obr. les. Twardogóra).

Przedmioty ochrony obszaru

Do przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Dolina Oleśnicy i Potoku Boguszyckiego PLH020091 w postaci siedlisk przyrodniczych występujących na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa (w wydzienieniach zaliczonych w całości i części do ostoi) Oleśnica Śląska należą:

- 6430 Ziółorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziółorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*) - pojedyncze punktowe stanowiska;

- *91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródłiskowe - 108,69 ha.

Do przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Dolina Oleśnicy i Potoku Boguszyckiego PLH020091 w postaci gatunków zwierząt występujących na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska (w wydzieleniach zaliczonych w całości i części do ostoi) należą:

- 1188 Kumak nizinny *Bombina bombina*;
- 1308 Mopek *Barbastella barbastellus*;
- 1355 Wydra *Lutra lutra*;
- 1337 Bóbr europejski *Castor fiber*;
- 1307 Trzepla zielona *Ophiogomphus cecilia*;
- 1084 Pachnica dębowa *Osmoderma eremita*;
- 1060 Czerwończyk nieparek *Lycaena dispar*,
- 4038 Czerwończyk fioletek *Lycaena helle*.

Ponadto w granicach obszaru Natura 2000 Dolina Oleśnicy i Potoku Boguszyckiego PLH020091 stwierdzono obecność siedlisk przyrodniczych 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*) nie stanowiących przedmiotu ochrony ostoi.

Nie potwierdzono na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska występowania pozostałych przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Dolina Oleśnicy i Potoku Boguszyckiego PLH020091, do których należą siedliska przyrodnicze: 2330 Wydmy śródładowe z murawami napiaskowymi (*Corynephorus*, *Agrostis*), 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*), 6510 Ekstensywnie użytkowane niżowe łąki świeże (*Arrhenatherion*).

Charakterystyka drzewostanów obszaru Natura 2000 Dolina Oleśnicy i Potoku Boguszyckiego PLH020091

Typy siedliskowe lasu

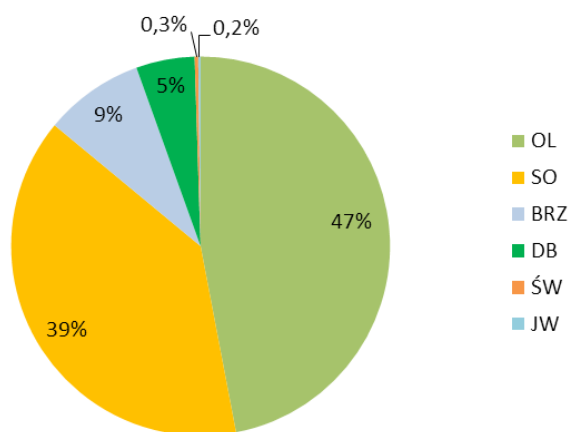
Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska w granicach obszaru Natura 2000 Dolina Oleśnicy i Potoku Boguszyckiego PLH020091 wyróżniono 7 typów siedliskowych lasu. Większość typów siedliskowych lasu to siedliska lasowe (84% udziału powierzchniowego), jedynie niewielką część stanowią siedliska borowe, które reprezentują dwa typy - bór mieszany świeży (11%) i bór mieszany wilgotny (5%). Z siedlisk leśnych największe powierzchnie zajmuje las mieszany świeży (30%). Pozostałe leśne typy siedliskowe lasu to las mieszany wilgotny, las wilgotny, ols i ols jesionowy.

Bogactwo gatunkowe

Lasy obszaru Natura 2000 Dolina Oleśnicy i Potoku Boguszyckiego PLH020091 charakteryzują się niewielkim zróżnicowaniem gatunkowym drzewostanów. Dominującą grupą drzewostanów są drzewostany jednogatunkowe pokrywające 37% powierzchni leśnej zalesionej obszaru. Drugą grupę tworzą drzewostany dwugatunkowe zajmujące 25% powierzchni. Pozostałą powierzchnię leśną zalesioną w ostoi porastają drzewostany cztero- i więcej gatunkowe (23%) oraz drzewostany trzygatunkowe (15%).

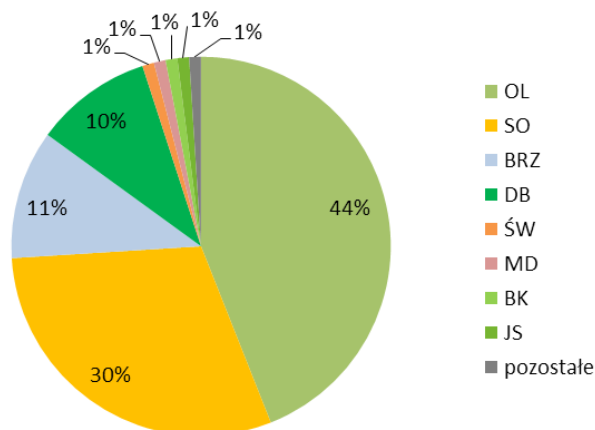
Gatunki panujące i rzeczywiste składy gatunkowe

Głównymi gatunkami panującymi w drzewostanach obszaru Natura 2000 Dolina Oleśnicy i Potoku Boguszyckiego PLH020091 są olsza i sosna, zajmujące odpowiednio 47% i 39% powierzchni leśnej zalesionej. Pozostałe gatunki panujące w drzewostanach ostoi mają niewielki udział powierzchniowy, należą do nich: brzoza, dąb, świerk i jawor.

Ryc. 19. Struktura powierzchni gatunków panujących w Natura 2000 Dolina Oleśnicy i Potoku Boguszyckiego PLH020091

Struktura powierzchni rzeczywistych składów gatunkowych w obszarze Natura 2000 Dolina Oleśnicy i Potoku Boguszyckiego PLH020091 jest zbliżona do struktury powierzchni gatunków panujących tego obszaru. Dominującymi gatunkami w rzeczywistych składach gatunkowych są olsza i sosna, zajmujące odpowiednio 44% i 30% powierzchni leśnej zalesionej. Większy udział powierzchniowy posiada również brzoza (11%) i dąb (10%). Pozostałe gatunki budujące drzewostany ostoi posiadają niewielki udział powierzchniowy, należą do nich m.in.: świerk, modrzew, buk, jesion, jawor, topola, grab, osika, lipa, wiąz.

Ryc. 20. Struktura powierzchni rzeczywistych składów gatunkowych w Natura 2000 Dolina Oleśnicy i Potoku Boguszyckiego PLH020091

Zgodność składu gatunkowego

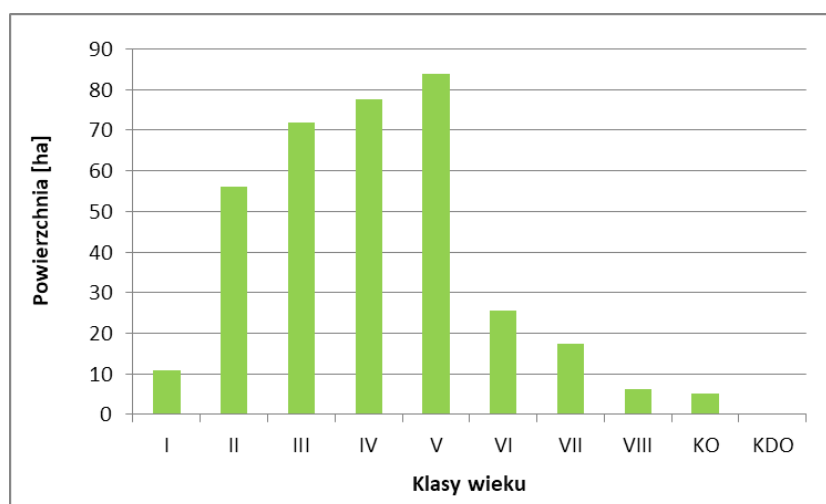
W wyniku oceny zgodności składu gatunkowego drzewostanów obszaru Natura 2000 Dolina Oleśnicy i Potoku Boguszyckiego PLH020091 z typem siedliskowym lasu stwierdzono, że drzewostany zgodne z siedliskiem zajmują 10% powierzchni, drzewostany o składzie gatunkowym częściowo zgodnym z siedliskiem obejmują 79% powierzchni, zaś drzewostany niezgodne z siedliskiem występują na 11% powierzchni leśnej zalesionej obszaru.

Budowa pionowa

Większość drzewostanów obszaru Natura 2000 Dolina Oleśnicy i Potoku Boguszyckiego PLH020091 to drzewostany jednopiętrowe, wykształcone na 93% powierzchni. Pozostałą powierzchnię porastają drzewostany dwupiętrowe i drzewostany w klasie odnowienia i w klasie do odnowienia, obejmujące odpowiednio 5% i 2% powierzchni leśnej zalesionej obszaru.

Wiek drzewostanów

Średni wiek drzewostanów w obszarze Natura 2000 Dolina Oleśnicy i Potoku Boguszyckiego PLH020091 wynosi 72 lata. W ostoi wyraźnie dominują drzewostany w V klasie wieku, których udział powierzchniowy wynosi 23%. Większe powierzchnie zajmują również drzewostany w II-IV klasie wieku. Najmniejsze powierzchnie zajmują drzewostany powyżej 100 lat. Natomiast nie występują drzewostany w klasie do odnowienia.

Ryc. 21. Struktura klas wieku drzewostanów w Natura 2000 Dolina Oleśnicy i Potoku Boguszyckiego PLH020091

Dolina Baryczy PLB020001 (obszar specjalnej ochrony ptaków powołany Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r., zm. dnia 12 stycznia 2011 r.)

Powierzchnia obszaru wg SDF z 03.2022: 55 516,83 ha

Powierzchnia obszaru wg Rozp. Ministra Środowiska z dnia 12.01.2011 r.: 55 516,8 ha

Uwaga! Na dzień 1.01.2023 roku obszar Natura 2000 Dolina Baryczy PLB020001 nie posiada obowiązującego planu zadań ochronnych ani planu ochrony. Obecnie trwają prace nad projektem pzo dla obszaru prowadzone przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska we Wrocławiu w ramach projektu nr POIS.02.04.00-00-0193/16 pn. „Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000” (PZO bis). Koordynatorem prac nad projektem pzo dla obszaru Natura 2000 Dolina Baryczy PLB020001 jest Pan Zdzisław Cichocki¹³.

Charakterystyka obszaru

Obszar Natura 2000 Dolina Baryczy PLB020001 został powołany w celu ochrony bardzo bogatego zespołu gatunkowego ptaków związanych z wodami otwartymi i siedliskami im towarzyszącymi, takimi jak trzcinowiska, szuwały, wilgotne zarośla i olsy, łąki i pastwiska. Jest to ostoja międzynarodowa IBA PL092, obejmująca dolinę największego prawobrzeżnego dopływu Odry na Śląsku – Baryczy na odcinku od Przygodzic do Żmigrodu. Rzeka zajmuje tu fragment rozległej, równoleżnikowo ułożonej i zabagnionej pradoliny, która była drogą odpływu wód lodowcowych w czasie ostatniego zlodowacenia. Najcenniejszym siedliskiem są tu duże kompleksy stawów rybnych, których historia sięga XIII wieku. W ostoi

¹³ <https://www.gov.pl/web/rdos-wroclaw/plan-zadan-ochronnych-dla-obszaru-natura-2000-dolina-baryczy-plb020001>

stwierdzono 286 gatunków ptaków, w tym 180 lęgowych, z których 161 regularnie gniazduje. Przedmiotem ochrony jest 36 gatunków ptaków z zał. I Dyrektywy Ptasiej. Jest to istotne lęgowisko zagrożonej globalnie podgorzałki *Aythya nyroca*, a także jedno z najważniejszych w kraju miejsc gniazdowania bąka *Botaurus stellaris*, bączka *Ixobrychus minutus*, gęgawy *Anser anser*, łabędzia krzykliwego *Cygnus cygnus*, błotniaka stawowego *Circus aeruginosus* i zielonki *Porzana parva*. Ostoja stanowi również ważne w skali Europy miejsce odpoczynku w czasie migracji ptaków wodno-błotnych, których koncentracje sięgają tu 70 tys. osobników w czasie przelotu jesiennego (Wilk i in. 2010). W granicach Nadleśnictwa Oleśnica Śląska znajduje się fragment w południowej części ostoi, z kompleksem stawów w rejonie Suliradzic, Grabka, Drożdżęcina i Nowej Wsi Goszczańskiej (Biały Most, Drozd/Drozd Wielki, Drozdek/Drozd Mały, Duży/Mieczysław, Grabek, Kwasek/Pelagia, Malec/Mała Amalia, Okrągłak/Henryk, Pisarz/Staw Leśny, Ponik/Nowy Staw, Suliradzicki Staw/Strzelecki Staw, Świniarski Staw/Wielka Amalia, Wąski Staw, Zakrzowski Staw/Zakrzewo, Ziemięc). Jest to miejsce gniazdowania 100% populacji rybitwy białowąsej *Chlidonias hybrida* występującej w Dolinie Baryczy, a także stanowisko lęgowe m.in. gęgawy *Anser anser*, bąka *Botaurus stellaris*, żurawia *Grus grus* i rybitwy czarnej *Chlidonias niger* (stawy Grabek), miejsce gniazdowania ponad 30% populacji rybitwy czarnej *Chlidonias niger* występującej w Dolinie Baryczy oraz stanowisko lęgowe gęgawy *Anser anser*, zausznika, bąka *Botaurus stellaris*, błotniaka stawowego *Circus aeruginosus*, żurawia *Grus grus*, sieweczki rzecznej i zimorodka *Alcedo atthis* (stawy Drożdżęcina) (za: Zając i Smyk 2008).

W granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa Oleśnica Śląska znajduje się niewielki fragment obszaru Natura 2000 Dolina Baryczy PLB020001, zlokalizowany w północnej części nadleśnictwa. Łączna powierzchnia gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska wchodzących w zasięg ostoi wynosi **940,40 ha**. Zasięg obszaru Natura 2000 na gruntach w zarządzie nadleśnictwa pokrywa się częściowo z granicami obszaru OZW Ostoja nad Baryczą PLH020041 oraz Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy”.

Tab. 13. Wykaz gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska leżących w całości w zasięgu granic obszaru Natura 2000 Dolina Baryczy PLB020001 (granica obszaru wg Rozp. Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r.)

Nazwa obrębu	Adres leśny	Powierzchnia [ha]*		
		leśna	nieleśna	razem
	1 a-f; 2 a-g; 3 a-m; 4 a-l; 5 a-k; 6 a-g; 7 a-c; 8 a-g; 9 a-g; 10 a-h; 11 a-g; 12 a-g; 13 a-j; 14 a-i; 15 a-d; 16 a-l; 17 a-h; 18 a-k; 19 a-i; 20 a-h; 21 a-h; 22 a-m; 23 a-i; 24 a-j; 25 a-g; 26 a-i; 27 a-p; 28 a-r; 29 a-h; 30 a-p; 31 a-g; 32 a-n; 33 a-h; 34 a-k; 35 a-i; 36 a-r; 37 a-x; 38 a-l; 56 a	907,65	8,93	916,58
	1 ~a; 2 ~a~i; 3 ~a~f; 4 ~a~f; 5 ~a~b; 6 ~a~b; 7 ~a~c; 8 ~a~b; 9 ~a~f; 10 ~a~g; 11 ~a~h; 12 ~a~i; 13 ~a~g; 14 ~a~h; 15 ~a~h; 16 ~a~j; 17 ~a~g; 18 ~a~b; 19 ~a~d; 20 ~a; 21 ~a~d; 22 ~a~j; 23 ~a~c; 24 ~a~d; 25 ~a~d; 26 ~a~f; 27 ~a~g; 28 ~a~f; 29 ~a; 30 ~a~f; 31 ~a~g; 32 ~a~h; 33 ~a~g; 34 ~a~i; 35 ~a~c; 36 ~a~b; 37 ~a~h; 38 ~a~d	23,82	-	23,82

Nazwa obrębu	Adres leśny	Powierzchnia [ha]*		
		leśna	nieleśna	razem
Ogółem		931,47	8,93	940,40

*powierzchnia wydzieleń literowanych i nieliterowanych

W granicach Nadleśnictwa Oleśnica Śląska, w zasięgu ostoi OSO Dolina Baryczy PLB020001 stwierdzono dotychczas obecność następujących przedmiotów ochrony obszaru (dane z lat 2007, 2013-2014, 2015, 2021):

- A005 perkoz dwuczuby *Podiceps cristatus* (Stawy Drożdżęcín);
- A006 perkoz rdzawoszyi *Podiceps grisegena* (Stawy Drożdżęcín i Grabek);
- A021 bąk *Botaurus stellaris* (Stawy Drożdżęcín i Grabek);
- A022 bączek *Ixobrychus minutus* (Stawy Drożdżęcín i Grabek);
- A030 bocian czarny *Ciconia nigra* (tereny leśne);
- A031 bocian biały *Ciconia ciconia* (miejscowości poza gruntami w zarządzie LP);
- A036 łabędź niemy *Cygnus olor* (Stawy Drożdżęcín i Grabek);
- A038 łabędź krzykliwy *Cygnus cygnus* (Stawy Drożdżęcín i Grabek);
- A043 gęgawa *Anser anser* (Stawy Drożdżęcín i Grabek);
- A051 krakwa *Mareca strepera* (Stawy Drożdżęcín i Grabek);
- A060 podgorzałka *Aythya nyroca* (Stawy Drożdżęcín);
- A075 bielik *Haliaeetus albicilla* (okolice stawów poza gruntami w zarządzie LP);
- A081 błotniak stawowy *Circus aeruginosus* (Stawy Drożdżęcín i Grabek);
- A118 wodnik *Rallus aquaticus* (Stawy Drożdżęcín i Grabek);
- A120 zielonka *Zapornia parva* (Stawy Drożdżęcín i Grabek);
- A122 derkacz *Crex crex* (łąki poza gruntami w zarządzie LP);
- A127 żuraw *Grus grus* (Stawy Drożdżęcín i Grabek, tereny leśne);
- A179 śmieszka *Chroicocephalus ridibundus* (Stawy Drożdżęcín);
- A196 rybitwa białowąsa *Chlidonias hybrida* (Stawy Drożdżęcín);
- A197 rybitwa czarna *Chlidonias niger* (Stawy Drożdżęcín);
- A229 zimorodek *Alcedo atthis* (otoczenie Stawów Drożdżęcín i Grabek).

Ponadto notowano tu szereg gatunków nie stanowiących przedmiotów ochrony, związanych z siedliskami wodnymi jak: perkozek *Tachybaptus ruficollis*, zauszniak *Podiceps nigricollis*, cyraneczka *Anas crecca*, płaskonos *Spatula clypeata*, gągoł *Bucephala clangula*, sieweczka rzeczna *Charadrius dubius*, kszczyk *Gallinago gallinago*, krwawodziób *Tringa totanus*, samotnik *Tringa ochropus*, mewa czarnogłowa *Ichthyaetus melanocephalus*, brzęczka *Locustella luscinioides*, trzciniak *Acrocephalus arundinaceus*, wąsatka *Panurus biarmicus*, terenami otwartymi: dziwonka *Carpodacus erythrinus*, gąsiorek *Lanius collurio*, ortolan *Emberiza hortulana*, srokosz *Lanius excubitor*, jarzębatka *Curruca nisoria*, czajka

Vanellus vanellus, dudek *Upupa epops*, świerszczak *Locustella naevia*, remiz *Remiz pendulinus*, oraz lasami: dzięcioł zielonosiwy *Picus canus*, dzięcioł czarny *Dryocopus martius*, dzięcioł średni *Dendrocoptes medius*, muchołówka białoszyja *Ficedula albicollis*, turkawka *Streptopelia turtur*, krogulec *Accipiter nisus*.

V.1.2.1. POMNIKI PRZYRODY

Aktualnie na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska znajduje się 30 pomników przyrody. Są to zarówno pojedyncze okazy drzew, jak i grupy drzew (jedno i wielogatunkowe).

Tab. 14. Wykaz pomników przyrody na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska (wg Rejestru Form Ochrony Przyrody RDOŚ we Wrocławiu z 2022 r., Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody z 2022 r., danych Nadleśnictwa Oleśnica Śląska)

Lp.	Nr rejestru RDOŚ	Akt prawny	Położenie		Opis obiektu			Uwagi
			Obręb, leśnictwo, wydzielenie	Gmina, obr. ew., dz. ewid.	Gatunek/ Obiekt	Obw. [cm]	Wys. [m]	
1	188	Decyzja Nr 38/64 Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej z dnia 26 marca 1964 r. (Dz. Urz. WRN we Wrocławiu Nr 3 z 20.05.1966 r.); Uchwała Nr IV/71/11 Rady Gminy Długołęka z dnia 25 marca 2011 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 90, poz. 1435)	Oleśnica Śl. Szczodre 22 n	Długołęka Szczodre 388/4	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	744	29	Dąb z dwoma przewodnikami szczytowymi
2	196	Decyzja Nr 8/82 Wojewody Wrocławskiego z dnia 28 lutego 1982 r.; Uchwała Nr IV/71/11 Rady Gminy Długołęka z dnia 25 marca 2011 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 90, poz. 1435)	Oleśnica Śl. Nieciszów 79 d	Długołęka Bielawa 380/1	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	410	27	Drzewo martwe, brak kory.
3	194	Decyzja Nr 9/82 Wojewody Wrocławskiego z dnia 28 lutego 1982 r.; Uchwała Nr IV/71/11 Rady Gminy Długołęka z dnia 25 marca 2011 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 90, poz. 1435)	Oleśnica Śl. Nieciszów 79 d	Długołęka Bielawa 380/1	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	517	27	Drzewo obumarłe.
4	195	Decyzja Nr 10/82 Wojewody Wrocławskiego z dnia 28 lutego 1982 r.; Uchwała Nr IV/71/11 Rady Gminy Długołęka z dnia 25 marca 2011 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 90, poz. 1435)	Oleśnica Śl. Nieciszów 79 d	Długołęka Bielawa 380/1	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	416	29	Drzewo w złym stanie zdrowotnym

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lp.	Nr rejestru RDOŚ	Akt prawny	Położenie		Opis obiektu			Uwagi
			Obręb, leśnictwo, wydzielenie	Gmina, obr. ew., dz. ewid.	Gatunek/ Obiekt	Obw. [cm]	Wys. [m]	
5	186	Decyzja Nr 11/82 Wojewody Wrocławskiego z dnia 28 lutego 1982 r.; Uchwała Nr IV/71/11 Rady Gminy Długołęka z dnia 25 marca 2011 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 90, poz. 1435)	Oleśnica Śl. Szczodre 12 h	Długołęka Szczodre 51	Modrzew japoński <i>Larix kaempferi</i>	342	15	Drzewo z obłamanym wierzchołkiem, zamarte.
6	185	Decyzja Nr 12/82 Wojewody Wrocławskiego z dnia 28 lutego 1982 r.; Uchwała Nr IV/71/11 Rady Gminy Długołęka z dnia 25 marca 2011 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 90, poz. 1435)	Oleśnica Śl. Nieciszów 75 c	Długołęka Borowa 246	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	553	27	-
7	192	Rozporządzenie Wojewody Dolnośląskiego z dnia 19 kwietnia 2002 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2002 r. nr 69 poz. 1321)	Oleśnica Śl. Szczodre 12 d	Długołęka Szczodre 385	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	481	26	Drzewo z dwumetrowym wypróchnieniem pnia po liście mrozowej.
8	203	Decyzja Nr 26/64 Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej z dnia 21 marca 1964 r. (Dz. Urz. WRN we Wrocławiu Nr 3 z 20.05.1966 r.)	Grochowo Zamek Myśliwski 185 d	Dobroszyce Łuczyna 70/185	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	550	25	Posusz w koronie ok. 80%.
9	618	Decyzja Nr 2/64 Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej z dnia 20 marca 1964 r. (Dz. Urz. WRN we Wrocławiu Nr 3 z 20.05.1966 r.)	Goszcz Drożęcín 25 a	Krośnice Grabownica 429	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	559	22	-
10	619	Decyzja 22/66 Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej z dnia 28 lutego 1966 r. (Dz. Urz. WRN we Wrocławiu Nr 3 z 20.05.1966 r.)	Goszcz Drożęcín 28 l	Krośnice Grabownica 431	Grupa 2 drzew Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	851	19	Drzewa zamarte.
11	1139	Decyzja Nr 34/64 Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej z dnia 23 marca 1964 r. (Dz. Urz. WRN we Wrocławiu Nr 3 z 20.05.1966 r.)	Twardogóra Ligota Polska 293 d	Oleśnica Osada Leśna 397	Buk zwyczajny <i>Fagus sylvatica</i>	371	23	-

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lp.	Nr rejestru RDOŚ	Akt prawny	Położenie		Opis obiektu			Uwagi
			Obręb, leśnictwo, wydzielenie	Gmina, obr. ew., dz. ewid.	Gatunek/ Obiekt	Obw. [cm]	Wys. [m]	
12	1144	Uchwała Rady Gminy Oleśnica z dnia 24 marca 2005 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2005 r. nr 77 poz. 1692)	Twardogóra Sokolowice 276 a	Oleśnica Boguszyce 665	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	450	b.d.	-
13	1145	Uchwała Rady Gminy Oleśnica z dnia 24 marca 2005 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2005 r. nr 77 poz. 1692)	Twardogóra Sokolowice 276 a	Oleśnica Boguszyce 665	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	390	b.d.	-
14	1146	Uchwała Rady Gminy Oleśnica z dnia 24 marca 2005 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2005 r. nr 77 poz. 1692)	Twardogóra Sokolowice 276 a	Oleśnica Boguszyce 665	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	270	b.d.	-
15	1147	Uchwała Rady Gminy Oleśnica z dnia 24 marca 2005 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2005 r. nr 77 poz. 1692)	Twardogóra Sokolowice 276 a	Oleśnica Boguszyce 665	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	230	b.d.	-
16	1148	Uchwała Rady Gminy Oleśnica z dnia 24 marca 2005 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2005 r. nr 77 poz. 1692)	Twardogóra Sokolowice 276 a	Oleśnica Boguszyce 665	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	400	b.d.	-
17	1149	Uchwała Rady Gminy Oleśnica z dnia 24 marca 2005 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2005 r. nr 77 poz. 1692)	Twardogóra Sokolowice 276 a	Oleśnica Boguszyce 665	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	410	b.d.	-
18	1150	Uchwała Rady Gminy Oleśnica z dnia 24 marca 2005 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2005 r. nr 77 poz. 1692)	Twardogóra Sokolowice 276 a	Oleśnica Boguszyce 665	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	440	b.d.	-
19	1151	Uchwała Rady Gminy Oleśnica z dnia 24 marca 2005 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2005 r. nr 77 poz. 1692)	Twardogóra Sokolowice 276 a	Oleśnica Boguszyce 665	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	370	b.d.	-
20	1152	Uchwała Rady Gminy Oleśnica z dnia 24 marca 2005 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2005 r. nr 77 poz. 1692)	Twardogóra Sokolowice 276 a	Oleśnica Boguszyce 665	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	310	b.d.	-

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lp.	Nr rejestru RDOŚ	Akt prawny	Położenie		Opis obiektu			Uwagi
			Obręb, leśnictwo, wydzielenie	Gmina, obr. ew., dz. ewid.	Gatunek/ Obiekt	Obw. [cm]	Wys. [m]	
21	1153	Uchwała Rady Gminy Oleśnica z dnia 24 marca 2005 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2005 r. nr 77 poz. 1692)	Twardogóra Sokolowice 276 a	Oleśnica Boguszyce 665	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	320	b.d.	-
22	1154	Uchwała Rady Gminy Oleśnica z dnia 24 marca 2005 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2005 r. nr 77 poz. 1692)	Twardogóra Sokolowice 276 a	Oleśnica Boguszyce 665	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	310	b.d.	-
23	1155	Uchwała Rady Gminy Oleśnica z dnia 24 marca 2005 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2005 r. nr 77 poz. 1692)	Twardogóra Sokolowice 276 a	Oleśnica Boguszyce 665	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	385	b.d.	-
24	1156	Uchwała Rady Gminy Oleśnica z dnia 24 marca 2005 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2005 r. nr 77 poz. 1692)	Twardogóra Sokolowice 276 a	Oleśnica Boguszyce 665	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	385	b.d.	-
25	1157	Uchwała Rady Gminy Oleśnica z dnia 24 marca 2005 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2005 r. nr 77 poz. 1692)	Twardogóra Sokolowice 276 a	Oleśnica Boguszyce 665	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	270	b.d.	-
26	1158	Uchwała Rady Gminy Oleśnica z dnia 24 marca 2005 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2005 r. nr 77 poz. 1692)	Twardogóra Sokolowice 276 a	Oleśnica Boguszyce 665	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	290	b.d.	-
27	-	Uchwała Nr L.420.2022 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 26 maja 2022 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z dnia 2 czerwca 2022 r. poz. 2992)	Goszcz Goszcz 68 a	Twardogóra Goszcz 665	„Bliźniak” Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	916	17	Stan agonalny.
28	-	Uchwała Nr L.420.2022 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 26 maja 2022 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z dnia 2 czerwca 2022 r. poz. 2992)	Goszcz Goszcz 68 a	Twardogóra Goszcz 665	„Henryk” Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	616	16	Stan agonalny.

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lp.	Nr rejestru RDOŚ	Akt prawny	Położenie		Opis obiektu			Uwagi
			Obręb, leśnictwo, wydzielenie	Gmina, obr. ew., dz. ewid.	Gatunek/ Obiekt	Obw. [cm]	Wys. [m]	
29	-	Uchwała Nr L.420.2022 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 26 maja 2022 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. z dnia 2 czerwca 2022 r. poz. 2992)	Goszcz Gola Wielka 160 n	Twardogóra Gola Wielka 106/2	„Goluś” Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	443	19	Stan dobry.
30	2397	Uchwała Nr V/46/2007 Rady Gminy Zawonia z dnia 30 marca 2007 r (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2007 r. nr 96 poz. 1179)	Grochowo Grochowo 122 g	Zawonia Grochowa 69/122	„Dąb Grochowski” Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	691	18	Drzewo silnie wypróchniałe, główny pień złamany.

V.1.2.1. UŻYTKI EKOLOGICZNE

Aktualnie na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska znajduje się pięć użytków ekologicznych: „Las Boguszycki”, „Leśne Stawki koło Goszcza”, „Olsy Sokołowickie”, „Olsy Spalickie”, „Polana Grochowska”.

Tab. 15. Wykaz użytków ekologicznych zlokalizowanych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lp.	Nazwa użytku ekologicznego	Rok powołania	Akt prawny	Położenie		Pow. [ha]	Walory przyrodnicze
				Obręb, leśnictwo, wydzielanie	Gmina, obr. ew., dz. ewid.		
1	„Las Boguszycki”	2007	Uchwała Nr IV/6/07 Rady Gminy Oleśnica z dnia 24 stycznia 2007 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z 2007 r. nr 53 poz. 558)	Twardogóra Miodary 190 a-h, 191 a-f, 190 ~a; 191 ~a; 192 a-d, g, i-j, m, o, z, 192 ~a--c; 201 a-i	Oleśnica Boguszyce 669, 670, 671, 672, 673/2, 675, 676, 678, 692, 693	70,72	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albae</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>), olsy źródłiskowe mokrzołka zaostrzona, czerwończyk fioletek, czerwończyk nieparek, kumak nizinny, bóbr europejski, wydra, mopek, nocek duży
2	„Leśne Stawki koło Goszcza”	1995	Rozp. Nr 1 Woj. Wroc. z dnia 3 stycznia 1995 r. (Dz. Urz. Woj. Wroc. z 1995 r. nr 1 poz.1); Rozp. Woj. Dolno. z dnia 22 sierpnia 2002 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z 2002 r. nr 185 poz. 2615)	Goszcz Twardogóra 98 d-j, l-m, 98 ~d--f, ~k~m; 99 a-c, 99 ~d--f, ~h; 108 f, h-j, 108 ~d, ~g--i; 109 a-b, d-f, l-m, 109 ~g--j; 120 d, 121 c-d, h, 121 ~g--j	Twardogóra Domastawice 281, 330, 331, 335, 336 Twardogóra Goszcz 606, 690, 691	55,31	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albae</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>), olsy źródłiskowe bielistka siwa, mokrzołka zaostrzona, płonnik pospolity, rokielnik pospolity, torfowiec nastroszony, tujowiec tamaryszkowaty, widłoząb miotłowy kumak nizinny, traszka grzebieniasta, żółw błotny, wydra, bóbr europejski

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lp.	Nazwa użytku ekologicznego	Rok powołania	Akt prawny	Położenie		Pow. [ha]	Walory przyrodnicze
				Obręb, leśnictwo, wydzielenie	Gmina, obr. ew., dz. ewid.		
3	„Olsy Sokołowickie”	2005	Uchwała Nr XIII/161/05 Rady Gminy Oleśnica z dnia 24 marca 2005 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z 2005 r. nr 67 poz. 1441)	Twardogóra Sokołowice 213 f-h, 213 ~b; 214 b, i-n, 214 ~c~f; 215 a-g, k-l, cx, 215 ~c~i; 268 b-c, f, h Twardogóra Ligota Polska 233 a-c, 233 ~c~f; 242 a-b, d-f, 242 ~a, ~c; 256 a-g, l, 256 ~a, ~c	Oleśnica Sokołowice 579, 580, 581, 582, 567/2, 518, 521, 522, 528, 529, 530 Oleśnica Cieśle 299, 300, 301, 302	77,98	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albae</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>), olsy źródłiskowe śnieżyczka przebiśnieg, kukułka szerokolistna bóbr europejski, wydra, czerwończyk fioletek, kumak nizinny
4	„Olsy Spalickie”	2005	Uchwała Nr XIII/160/05 Rady Gminy Oleśnica z dnia 24 marca 2005 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z 2005 r. nr 67 poz. 1440)	Twardogóra Sokołowice 276 g, 276 ~b	Oleśnica Spalice 393	4,9483	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albae</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>), olsy źródłiskowe
5	„Polana Grochowska”	2007	Uchwała Nr V/47/2007 Rady Gminy Zawonia z dnia 30 marca 2007 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z 2007 r. nr 116 poz. 1538)	Twardogóra Grochowo 120 c-g, i, 120 ~a~b; 121 a-g, l, 121 ~a~b, ~d, ~i; 122 a-h, n, 122 ~a, ~d; 123 a-b, d-f, j-k, 123 ~a, ~d	Zawonia Grochowa 57/120, 58/121, 69/122, 70/123	54,33	pachnica dębowa kukułka szerokolistna, lilia złotogłów, listera jajowata, mieczyk dachówkowaty, nasięźrzał pospolity, pełnik europejski, śnieżyczka przebiśnieg, turzyca pchła, wawrzynek wilczyko

V.2. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTU PUL

Przyczyną zaburzeń środowiska przyrodniczego są równoczesne oddziaływania różnych czynników o charakterze naturalnym bądź antropogenicznym na naturalne procesy zachodzące w przyrodzie. Na gruntach znajdujących się w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska wiele z nich pośrednio lub bezpośrednio może wiązać się z realizowaną na nich gospodarką leśną. Do najbardziej istotnych problemów ochrony środowiska w Nadleśnictwie Oleśnica Śląska należą:

- zagrożenia powodowane przez czynniki klimatyczne – obniżenie poziomu wód gruntowych, długotrwałe susze oraz szkody od wiatru, powodujące osłabienie kondycji zdrowotnej drzewostanów i zwiększenie podatności na patogeny;
- zagrożenia powodowane przez czynniki biotyczne – zagrożenia powodowane przez choroby grzybowe i przez zwierzynę płową, powodujące obniżenie zdrowotności przeważającej w składach gatunkowych drzewostanów sosny, a także dębu i brzozy;
- zagrożenia antropogeniczne – istotne problemy związane z ochroną środowiska przyrodniczego są w dużej mierze powodowane również przez ludzi i związane są głównie z intensywną penetracją cennych przyrodniczo terenów przez turystów oraz przez okoliczną ludność w okresie zbierania owoców runa leśnego. Generuje to zwiększoną możliwość powstania pożaru oraz zaśmiecanie lasu.

V.3. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PLANU

Sporządzanie Planu Urządzenia Lasu, który jest podstawą funkcjonowania gospodarki leśnej, jest obowiązkiem nałożonym ustawą z dnia 28 września 1991 r. *o lasach*. Plan ten jest sporządzany z wykorzystaniem właściwych instrukcji i zasad, z uwzględnieniem ochrony lasów, zwłaszcza lasów stanowiących naturalne fragmenty rodzimej przyrody oraz lasów szczególnie cennych, przy zachowaniu zasady zrównoważonego rozwoju. Odstąpienie od jego realizacji z wielu względów nie jest możliwe. Ewentualne odstąpienie mogłoby pociągnąć za sobą niekorzystne skutki nie tylko dla środowiska, ale też dla społeczeństwa. Pozostawałoby również w sprzeczności z obowiązującym prawem.

W krótkiej perspektywie (w kontekście gospodarki leśnej to około 30 lat) wyłączenie znacznych powierzchni obszarów leśnych spod presji gospodarki leśnej spowoduje teoretycznie wzrost zasobów, średniego wieku oraz przeciętnej zasobności. W dłuższej perspektywie m.in. w związku z prawdopodobną utratą stabilności drzewostanów, zagrożeniami abiotycznymi i biotycznymi, stan i struktura lasów ulegną zmianie. Będą one

różne zarówno od modelu lasów zagospodarowanych, jak też będą dalekie od stabilnych lasów o charakterze zbliżonym do naturalnego. Zmiany klimatyczne mogą również powodować zmiany w zasięgach gatunków drzewiastych lub składzie i strukturze tworzonych przez nie zbiorowisk leśnych. Powrót do naturalnej dynamiki oraz odbudowa cech strukturalnych typowych dla fazy starodrzewu (np. martwe drzewa, drzewa żywe o dużych rozmiarach, występowanie różnej wielkości luk), przy braku zaburzeń powodowanych przez człowieka, trwa bardzo długo.

Realizacja Planu Urządzenia Lasu wspomaga przemianę pokoleń w środowisku leśnym, co jest szczególnie ważne w sytuacji drzewostanów niezgodnych lub częściowo zgodnych z zajmowanym siedliskiem. Wprawdzie znaczna część fitocenozy leśnych w niezakłóconych warunkach siedliskowych może funkcjonować bez pomocy człowieka, jednak w sytuacji zniekształceń składu gatunkowego drzewostanów i często silnej presji ze strony neofitów, niekontrolowane starzenie się tego typu drzewostanów i ich rozpad przy braku odpowiedniego naturalnego potencjału odnowieniowego siedliska może doprowadzić do niekorzystnych zmian w ekosystemie leśnym i utraty jego wielu cennych komponentów.

Niewykonanie zadań zapisanych w projekcie PUL w Nadleśnictwie Oleśnica Śląska będzie niosło ze sobą negatywne skutki szczególnie w odniesieniu do drzewostanów z młodszych klas wieku. Zbyt duże zagęszczenie upraw i młodników spowoduje wystąpienie nadmiernej konkurencji o światło, a w jej następstwie, zaburzenie proporcji między wysokością drzewek, ich grubością i wielkością korony, czego skutkiem może być spadek kondycji zdrowotnej tych drzewostanów, narażenie na szkody od wiatru i zwiększenie ich podatności na choroby grzybowe i działanie szkodników owadzich. W konsekwencji tego typu powierzchnie będą stanowiły źródło chorób dla pozostałych, starszych drzewostanów. Brak odnowień spowoduje, że obecne na gruntach w zarządzie nadleśnictwa zręby bieżące staną się haliznami. Zahamowany zostanie proces wymiany pokoleń lasu, w wyniku postępującego starzenia się drzewostanów i drastycznego zmniejszenia powierzchni najmłodszej klasy wieku.

Kolejnym skutkiem wstrzymania działań wg Planu Urządzenia Lasu w nadleśnictwie będzie ograniczenie w istotny sposób informacji na temat obiektów chronionych i tym samym możliwości ich skutecznej ochrony, plan zawiera bowiem (w postaci programu ochrony przyrody) uporządkowane opisy wyników unikalnych inwentaryzacji przyrodniczych, lokalizacji obiektów chronionych, opisy ich stanu i zalecane sposoby ochrony.

Ostatnim, ważnym aspektem są skutki społeczne i gospodarcze. Pozyskiwane w lesie drewno jest podstawowym źródłem dochodów PGL Lasy Państwowe oraz pośrednio wszystkich gałęzi przemysłu drzewnego i usług związanych z przeróbką drewna. Przerwanie lub istotne ograniczenie prowadzenia gospodarki leśnej doprowadziłoby do utraty źródła finansowania pracy rzeszy ludzi zatrudnionych w leśnictwie i branżach od niego zależnych.

V.4. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM

V.4.1. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM NEGATYWNYM

Zapisy projektu PUL na lata 2023-2032 nie przewidują działań znacząco negatywnie oddziałujących na środowisko, które mieściłyby się w zakresie przedsięwzięć wymienionych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. *w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko* (Dz. U. 2019 poz. 1839 z późn. zm.)). Nie przewiduje się również innych działań, które mogłyby osobno lub w połączeniu z innymi działaniami powodować znacząco negatywne oddziaływanie na komponenty środowiska przyrodniczego, a które nie są wymienione w ww. rozporządzeniu. W związku z powyższym, na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska nie ma obszarów objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem negatywnym.

V.4.2. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM POZYTYWNYM

Zapisy projektu PUL na lata 2023-2032 nie przewidują działań, które w szczególności sposób znacząco pozytywnie zmieniałyby warunki panujące na siedliskach przyrodniczych lub siedliskach gatunków na gruntach w zarządzie nadleśnictwa. Zapisy projektu uwzględniły na etapie planowania potrzeby ochronne przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000 oraz krajowych form ochrony i w wielu przypadkach w końcowej wersji projektu PUL nie figuruje już zapisy, które mogły wpływać negatywnie na komponenty przyrodnicze na gruntach w zarządzie nadleśnictwa. Podobnie konieczność uwzględnienia celów ochrony środowiska zawartych w dokumentach międzynarodowych i krajowych pozwoliła sformułować zapisy projektu PUL w sposób gwarantujący zachowanie najcenniejszych elementów przyrodniczych na gruntach w zarządzie nadleśnictwa. Analiza takiego sposobu planowania w kategoriach znaczącego oddziaływania pozwala jednak na określenie go jako neutralnego dla środowiska.

VI. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE PROJEKTU PUL NA ŚRODOWISKO I OBSZARY NATURA 2000

VI.1. WPŁYW ZAPISÓW PROJEKTU PUL WYZNACZAJĄCYCH RAMY DLA PRZEDSIĘWZIĘĆ MOGĄCYCH ZNACZĄCO ODDZIAŁYWAĆ NA ŚRODOWISKO

Analiza projektu PUL nie wykazała obecności zapisów z zakresu planowania przedsięwzięć wymienionych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. *w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko* (Dz. U. 2019 poz. 1839).

VI.2. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE PROJEKTU PUL NA CELE I PRZEDMIOTY OCHRONY ORAZ INTEGRALNOŚĆ OBSZARÓW NATURA 2000

Art. 55.2 ustawy OOŚ stwierdza, że „projekt dokumentu, o którym mowa w art. 46 lub 47, nie może zostać przyjęty, o ile nie zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 34 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, jeżeli ze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wynika, że może on znacząco negatywnie oddziaływać na obszar Natura 2000.” Znaczące oddziaływanie na obszar Natura 2000 zostało zdefiniowane w Art. 3, pkt.1, ppkt.17 Ustawy OOŚ i oznacza:

„Oddziaływanie na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności działania mogące:

- 1) pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 lub
- 2) wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, lub
- 3) pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.”

W związku z brakiem zapisów w projekcie PUL, które mogłyby przyczynić się do ww. zjawisk, na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska nie ma obszarów Natura 2000, których przedmioty ochrony mogłyby podlegać znacząco negatywnemu oddziaływaniu zapisów projektu PUL.

VI.2.1. ANALIZA WPŁYWU ZAPISÓW PUL NA STRUKTURĘ GATUNKOWĄ DRZEWOSTANÓW NA SIEDLISKACH PRZYRODNICZYCH STANOWIĄCYCH PRZEDMIOTY OCHRONY OBSZARÓW NATURA 2000

Poniższe zestawienie obejmuje leśne siedliska przyrodnicze, przedmioty ochrony ostoi zinwentaryzowane na gruntach leśnych w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska w granicach obszarów Natura 2000: Kumaki Dobrej PLH020078, Lasy Grzędzińskie PLH020081, Leśne stawki koło Goszcza PLH020101, Ostoja nad Baryczą PLH020041, Dolina Oleśnicy i Potoku Boguszyckiego PLH020091. Zestawienie to nie obejmuje powierzchni siedlisk przyrodniczych na innych grupach użytków gruntowych (innych niż Ls) oraz nie obejmuje leśnych siedlisk przyrodniczych niestanowiących przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000 lub zlokalizowanych poza ich granicami. Proponowane składy odnowień są zgodne z naturalnym składem gatunkowym leśnych siedlisk przyrodniczych.

Tab. 16. Zestawienie ustalonych typów drzewostanu i składów odnowieniowych upraw dla leśnych siedlisk przyrodniczych, stanowiących przedmioty ochrony obszarów Natura 2000 ze składami naturalnych typów lasu

Typ siedliska przyrodniczego	TSL	TD	Naturalny skład gatunkowy	Ustalony skład odnowienia	Pow. wydzieleń [ha] (liczba wydzieleń)
Kumaki Dobrej PLH020078					
9170	LŁ	Lp-Db	Db 40, Lp 30, inne 30	Db 40, Lp 30, inne 30	3,60(2)
	LMŚW				1,95(2)
	LŚW				85,42(16)
	LW				65,09(20)
9190	LMŚW	Db	Db 70, inne 30	Db 70, inne 30	65,97(13)
Lasy Grzędzińskie PLH020081					
9170	LŁ	Lp-Db	Db 40, Lp 30, inne 30	Db 40, Lp 30, inne 30	9,04(2)
	LMW				35,52(8)
	LŚW				5,41(1)
	LW				478,30(69)
91F0 zbiorowisko <i>Ficario-Ulmetum</i>	LŁ	Js-Wz-Db	Db 40, Wz 30, Js 20, Jw i inne 10	Db 40, Wz 30, Js 20, Jw i inne 10	23,32(5)
	LŚW				7,68(1)
91F0 zbiorowisko <i>Stellario-Carpinetum</i>	LŁ	Lp-Db	Db 60%, Lp 20% Jw, Bk, Wz, Js i inne 20%	Db 60%, Lp 20% Jw, Bk, Wz, Js i inne 20%	16,97(4)
	LW				1,20(1)
Leśne stawki koło Goszcza PLH020101					
*91E0	LMŚW	Ol-Js	Js 40, Ol 30, Jw i inne 30	Js 40, Ol 30, Jw i inne 30	0,96(1)
	LMW				1,64(2)
	OL				9,15(7)
Ostoja nad Baryczą PLH020041					
9170	LMŚW	Lp-Db	Db 40, Lp 30, inne 30	Db 40, Lp 30, inne 30	0,66(1)
	LMW				0,77(3)
	LŚW				2,90(2)

Typ siedliska przyrodniczego	TSL	TD	Naturalny skład gatunkowy	Ustalony skład odnowienia	Pow. wydzieleń [ha] (liczba wydzieleń)
Dolina Oleśnicy i Potoku Boguszyckiego PLH020091					
*91E0	BMW	OI-Js	Js 40, OI 30, Jw i inne 30	Js 40, OI 30, Jw i inne 30	5,56(3)
	LMŚW				4,64(4)
	LMW				7,31(3)
	LW				37,51(15)
	OL				51,22(16)
	OLJ				22,60(9)

Proponowane typy drzewostanu i składy odnowieniowe upraw zostały ustalone na podstawie opracowania J.M. Matuszkiewicza „*Regionalne optymalne składy gatunkowe drzewostanów w typach siedliskowych lasów i zespołach leśnych*”, stanowiącego załącznik do Monografii pt. *Geobotaniczne rozpoznanie tendencji rozwojowych zbiorowisk leśnych w wybranych regionach Polski* (IGiPZ PAN, 2007), zrealizowanego w ramach projektu badawczego KBN 6 P04G 145 21. Zaproponowane składy gatunkowe upraw są zgodne z naturalnym składem gatunkowym zbiorowisk oraz leśnych siedlisk przyrodniczych, przyjętych za *Opracowaniem fitosocjologicznym dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska*, wg stanu na 1 stycznia 2022 r.

VI.2.2. ANALIZA WPŁYWU WSKAZAŃ GOSPODARCZYCH PROJEKTU PUL NA SIEDLISKA PRZYRODNICZE W SPECJALNYCH OBSZARACH OCHRONY SIEDLISK ORAZ OBSZARACH MAJĄCYCH ZNACZENIE DLA WSPÓLNOTY

VI.2.2.1. KUMAKI DOBREJ PLH020078

Siedliskami przyrodniczymi (przedmiotami ochrony) kwalifikującymi ten obszar na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska są:

- 6510 Ekstensywnie użytkowane niżowe łąki świeże (*Arrhenatherion*);
- 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*);
- 9190 Kwaśne dąbrowy (*Quercetea robori-petraeae*).

Pozostałe siedliska przyrodnicze stanowiące przedmioty ochrony ostoi nie zostały zidentyfikowane na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska.

Tab. 17. Powierzchniowa tabela klas wieku wg leśnych siedlisk przyrodniczych stanowiących przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Kumaki Dobrej PLH020078 wg stanu na 1 stycznia 2023 r. (ha) i na koniec obowiązywania planu (ha)

Kod siedliska	Gr. leśne niezalesione	Gr. związane z gosp. leśną	Gr. niezaliczone do lasów	D-stany			KO, KDO	Razem (pow. wydz.)
				<=40 lat	41-100 lat	>100 lat		
Stan na 1 stycznia 2023 r.								
9170	0,00	0,00	0,00	0,00	84,89	43,46	27,71	156,06
9190	0,00	0,00	0,00	2,84	4,50	14,77	43,86	65,97
Stan koniec obowiązującego planu								
9170	0,00	0,00	0,00	0,00	49,14	39,73	67,19	156,06
9190	0,00	0,00	0,00	15,90	7,16	1,45	41,46	65,97

Tab. 18. Planowane wskazania gospodarcze na powierzchniach z siedliskami przyrodniczymi stanowiącymi przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Kumaki Dobrej PLH020078

Lp.	Nazwa i kod siedliska przyrodniczego oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony							Ogólne uwagi o siedlisku i jego stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń PUL w zarządzanym obiekcie
			odnowienia	pielęgnacje upraw	pielęgnacje młodszych drzewostanów	trzebieże późne	rębnie zupełne	rębnie złożone	zalesienia		
1	Siedliska przyrodnicze: 6410 Zmiennewilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>), 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Ficario-Ulmetum</i>), nie występuje na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska. W związku z tym nie przewiduje się, aby zapisy projektu PUL w jakikolwiek sposób mogły oddziaływać na wskazane siedlisko przyrodnicze. W tej sytuacji zapisy projektu PUL ocenia się jako neutralne.										
2	Siedl. przyr.: Ekstensywnie użytkowane niżowe łąki świeże (<i>Arrhenatherion</i>) kod: 6510 ocena ogólna wg SDF: C	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	<p>Uwaga! Brak pzo i po.</p> <p>Siedlisko 6510 zinwentaryzowano w 4 wydzieleniach o łącznej powierzchni 5,00 ha.</p> <p>Projekt PUL dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska nie obejmuje planowania wskazań na powierzchniach nieleśnych, jakim są powierzchnie łąk, pastwisk i roli ze zinwentaryzowanym siedliskiem.</p> <p>W tej sytuacji zapisy projektu PUL ocenia się jako neutralne dla stanu zachowania siedliska 6510 w ostoi.</p>	brak
		2	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
3	Siedl. przyr.: Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>) kod: 9170 ocena ogólna wg SDF: B	1	brak	brak	0	0	brak	0	brak	<p>Uwaga! Brak pzo i po.</p> <p>Siedlisko zinwentaryzowano w 46 wydzieleniach leśnych, na łącznej powierzchni 153,87 ha.</p> <p>Projekt PUL dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska pozostawia ponad 40% powierzchni leśnych z grądami bez wskazań gospodarczych.</p> <p>Planowane w projekcie PUL pielęgnacje wczesne i późne oraz trzebieże późne wpłyną pozytywnie na strukturę przestrzenną i gatunkową drzewostanów, zwłaszcza płatów zniekształconych obecnością gatunków obcych dla siedliska jak So, Md, Św. Dla właściwej ochrony tych płatów siedliska sformułowano działanie minimalizujące polegające na promowaniu gatunków zgodnych z siedliskiem 9170 podczas prowadzenia zabiegów czyszczeń i trzebieży.</p>	<p>1. W trakcie realizacji planowanego zabiegu CW, CP, TP w wydz. 8 i, 10 b, 12 c, g, 14 a, 16 m, 18 f, 22 o, 27 f, 28 b, 29 f (obr. Oleśnica Śląska) zaleca się aby w obrębie płatów siedliska 9170 promować gatunki zgodne z siedliskiem grądu (poprzez usuwanie z drzewostanu gatunków obcych ekologicznie i geograficznie).</p> <p>2. W trakcie realizacji planowanego zabiegu rębnego w wydz. 9 a, 16 j, 17 i, 18 b, j, 38 f, 39 c, 40 c (obr. Oleśnica Śląska) zaleca się pozostawianie 5-10%</p>
		2	brak	brak	0/+2	0/+2	brak	0/-2	brak		
		3	brak	brak	0	0	brak	0	brak		

Lp.	Nazwa i kod siedliska przyrodniczego oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony							Ogólne uwagi o siedlisku i jego stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń PUL w urządzanym obiekcie
			odnowienia	pielęgnacje upraw	pielęgnacje młodszych drzewostanów	trzebieże późne	rębnie zupełne	rębnie złożone	zalesienia		
										<p>Planowane cięcia rębne będą wykonywane rębniami złożonymi (IVd) z wydłużonym okresem odnowienia (średnim i długim okresem odnowienia). Przy cięciach uprzętających na siedlisku 9170 w rębniach złożonych (IVdu) zaplanowano pozyskanie miąższości na poziomie 60%, co zabezpiecza pozostawianie fragmentów starodrzewia na powierzchniach rębnych. Ogólnie przyjęte w projekcie PUL pozyskanie w grądach ostoi w cięciach rębnych IVd wynosi 20-30%. Planowane zabiegi gospodarcze będą uwzględniać zachowanie typu siedliska. TD został dostosowany do siedliska przyrodniczego i zgodnie z zapisami KZP zmieniony na Lp Db. Składy gatunkowe odnowień zostały dostosowane do siedliska grądu, co wpłynie pozytywnie na strukturę i funkcje przyszłych drzewostanów. Zaleca się wykorzystywanie odnowień naturalnych Lp, Db w drzewostanach.</p> <p>Dla właściwej ochrony płatów siedliska sformułowano działanie minimalizujące mające na celu zwiększenie zasobów martwego drewna podczas prowadzenia zabiegów rębnych oraz trzebieży.</p> <p>Dla właściwej ochrony płatów siedliska grądu analizą objęto również wydzielenia leśne z planowanymi zabiegami w sąsiedztwie siedlisk 9170, dla 1 takiej powierzchni z planowaną rębnią zupełną (Ic) zalecono działania minimalizujące potencjalnie negatywny wpływ zabiegu, polegające na pozostawianiu biogrup drzewostanu od strony płatów siedliska, w celu utrzymania warunków świetlnych, mikroklimatycznych i ograniczenia pojawiania się gatunków inwazyjnych i ekspansywnych w siedlisku grądu.</p>	<p>powierzchni i masy drzewostanów, jako kępy i biogrupy z nieznieskształconym, naturalnym podszytem i runem (docelowo do naturalnej śmierci i rozkładu).</p> <p>3. W trakcie realizacji planowanego zabiegu TP oraz rębni złożonej w wydz. 8 i, 9 a, 10 b, 12 c, g, 16 j, m, 17 i, 18 b, j, 22 o, 28 b, 29 f, 38 f, 39 c, 40 c (obr. Oleśnica Śląska) zaleca się zwiększanie zasobów martwego drewna, poprzez nie usuwanie wywrotów i złomów, pozostawianie martwych drzew stojących i nie usuwanie drzew dziuplastych i próchniejących, pozostawianie we fragmentach do naturalnego rozpadu, nieuporządkowanych pozostałości pozrębowych. Za wyjątkiem drzew zagrażających bezpieczeństwu ludzi i ich mienia oraz trwałości drzewostanu.</p> <p>4. W trakcie realizacji planowanego zabiegu rębego w wydz. 10 j (obr. Oleśnica Śląska) zaleca się aby planowane do pozostawienia biogrupy</p>

Lp.	Nazwa i kod siedliska przyrodniczego oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony							Ogólne uwagi o siedlisku i jego stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń PUL w urządzanym obiekcie
			odnowienia	pielęgnacje upraw	pielęgnacje młodszych drzewostanów	trzebieże późne	rębnie zupełne	rębnie złożone	zalesienia		
										Przy zastosowaniu działań minimalizujących zaplanowane wskazania gospodarcze będą uwzględniały wymagania ochronne siedliska 9170 w ostoi.	lokować od strony płatów 9170 (wydz. 10 b) w celu utrzymania warunków świetlnych, mikroklimatycznych i ograniczenia pojawiania się gatunków inwazyjnych i ekspansywnych w siedlisku grądu.
4	Siedl. przyr.: Kwaśne dąbrowy (<i>Quercetea robori-petraeae</i>) kod: 9190 ocena ogólna wg SDF: B	1	0	brak	0	0	brak	0	brak	<p>Uwaga! Brak pzo i po.</p> <p>Siedlisko zinwentaryzowano w 17 wydzieleniach leśnych, na łącznej powierzchni 67,99 ha. Projekt PUL dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska pozostawia tylko 1 powierzchnię leśną z kwaśnymi dąbrowami bez wskazań gospodarczych.</p> <p>Zaplanowane w projekcie PUL odnowienia odnoszą się do 1 powierzchni, ich składy gatunkowe będą dostosowane do siedliska kwaśnych dąbrów, co wpłynie pozytywnie na strukturę siedliska.</p> <p>Planowane w projekcie PUL pielęgnacje późne oraz trzebieże późne wpłyną pozytywnie na strukturę przestrzenną i gatunkową drzewostanów, zwłaszcza płatów zniekształconych obecnością gatunków obcych dla siedliska. Dla właściwej ochrony tych płatów siedliska sformułowano działanie minimalizujące polegające na promowaniu gatunków zgodnych z siedliskiem 9190 podczas prowadzenia zabiegów czyszczeń i trzebieży.</p> <p>Planowane cięcia rębne będą wykonywane rębniami złożonymi (IIa, IIIb, IVd) z wydłużonym okresem odnowienia (średnim i długim okresem odnowienia). Przy cięciach uprzątających na siedlisku 9170 w rębniach złożonych (IIau, IVdu)</p>	<p>1. W trakcie realizacji planowanego zabiegu CP, TP w wydz. 267 h (obr. Grochowo) oraz 20 d, 33 h, 59 b (obr. Twardogóra) zaleca się aby w obrębie płatów siedliska 9190 usuwać gatunki obce dla siedliska oraz ograniczać udział gatunków iglastych.</p> <p>2. W trakcie realizacji planowanego zabiegu rębego w wydz. 54 c, 60 a (obr. Twardogóra) chronić płaty 9190. Zabieg rębny wykonać poza płatem siedliska, a planowane do pozostawienia biogrupy lokować w miejscach występowania płatów kwaśnych dąbrów.</p> <p>3. W trakcie realizacji planowanego zabiegu rębego w wydz. 33 b, f, 34 i, j, 52 f, 53 a, 58 b, 102 b, 103 a (obr. Twardogóra) zaleca się pozostawianie 5-10% powierzchni i masy</p>
		2	+2	brak	0/+2	0/+2	brak	0/-2	brak		
		3	0	brak	0	0	brak	0	brak		

Lp.	Nazwa i kod siedliska przyrodniczego oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony							Ogólne uwagi o siedlisku i jego stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń PUL w urządzanym obiekcie
			odnowienia	pielęgnacje upraw	pielęgnacje młodszych drzewostanów	trzebieże późne	rębnie zupełne	rębnie złożone	zalesienia		
										<p>zaplanowano pozyskanie miąższości na poziomie 70-80%, co zabezpiecza pozostawianie fragmentów starodrzewia na powierzchniach rębnych. Ogólnie przyjęte w projekcie PUL pozyskanie w kwaśnych dąbrowach ostoi w cięciach rębnych, IIIb, IVd wynosi 30-40%. Planowane zabiegi gospodarcze będą uwzględniać zachowanie typu siedliska. TD został dostosowany do siedliska przyrodniczego i zgodnie z zapisami KZP zmieniony na Db. Składy gatunkowe odnowień zostały dostosowane do siedliska kwaśnych dąbrów, co wpłynie pozytywnie na strukturę i funkcje przyszłych drzewostanów. Zaleca się wykorzystywanie odnowień naturalnych Db w drzewostanach.</p> <p>Dla właściwej ochrony płatów siedliska sformułowano działanie minimalizujące mające na celu zwiększenie zasobów martwego drewna podczas prowadzenia zabiegów rębnych oraz trzebieży.</p> <p>Dla 2 niewielkich płatów siedliska 0,1-0,3 ha, zaleca się wykonanie zabiegów rębnych poza powierzchniami tych płatów.</p> <p>Przy zastosowaniu działań minimalizujących zaplanowane wskazania gospodarcze będą uwzględniały wymagania ochronne siedliska 9190 w ostoi.</p>	<p>drzewostanów, jako kępy i biogrupy z nieznieształconym, naturalnym podszytem i runem (docelowo do naturalnej śmierci i rozkładu).</p> <p>4. W trakcie realizacji planowanego zabiegu TP oraz rębni złożonej w wyd. 267 h (obr. Grochowo) oraz 33 b, f, h, 34 i, j, 52 f, 53 a, 58 b, 59 b, 102 b, 103 a (obr. Twardogóra) zaleca się zwiększanie zasobów martwego drewna, poprzez nie usuwanie wywrotów i złomów, pozostawianie martwych drzew stojących i nie usuwanie drzew dziuplastych i próchniejących, pozostawianie we fragmentach do naturalnego rozpadu, nieuporządkowanych pozostałości po zrębnych. Za wyjątkiem drzew zagrażających bezpieczeństwu ludzi i ich mienia oraz trwałości drzewostanu.</p>

¹⁾ Symbole wpływu planowanych czynności gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony oraz symbole dotyczące okresu tego oddziaływania: + (plus) – wpływ dodatni, pozytywny; 0 (zero) – wpływ obojętny; - (minus) – wpływ ujemny, negatywny; brak – gdy brak danej czynności w projekcie planu; 1. oddziaływanie krótkoterminowe, 2. oddziaływanie średnioterminowe, 3. oddziaływanie długoterminowe. ²⁾ Wskaźniki zachowania stanu: Kryterium 1: Naturalny zasięg i powierzchnia siedliska przyrodniczego w obrębie tego zasięgu są stałe lub zwiększają się: zwiększają się (+), pozostają bez zmian (0), zmniejszają się (-); Kryterium 2: Struktura drzewostanów i funkcje konieczne do długotrwałego zachowania siedliska przyrodniczego istnieją i prawdopodobnie będą istnieć nadal: poprawiają się (+), pozostają bez zmian (0), pogarszają się (-); Kryterium 3: Stan ochrony typowych gatunków siedliska przyrodniczego jest korzystny: poprawia się (+), pozostaje bez zmian (0), pogarsza się (-). ³⁾ Zadania gospodarcze sformułowane na poziomie ogólnym (nieadresowane do wydziałów drzewostanowych) nie kwalifikują się do ujęcia w formie macierzy, stąd omówienie ich przewidywanego wpływu możliwe tylko w formie tekstowej.

VI.2.2.2. LASY GRĘDZIŃSKIE PLH020081

Siedliskami przyrodniczymi (przedmiotami ochrony) kwalifikującymi ten obszar na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska są:

- 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*);
- 6510 Ekstensywnie użytkowane niżowe łąki świeże (*Arrhenatherion*);
- 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*);
- 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*).

Pozostałe siedliska przyrodnicze stanowiące przedmioty ochrony ostoi nie zostały zidentyfikowane na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska.

Tab. 19. Powierzchniowa tabela klas wieku wg leśnych siedlisk przyrodniczych stanowiących przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Lasy Grędzińskie PLH020081 wg stanu na 1 stycznia 2023 r. (ha) i na koniec obowiązywania planu (ha)

Kod siedliska	Gr. leśne niezalesione	Gr. związane z gosp. leśną	Gr. niezaliczone do lasów	D-stany			KO, KDO	Razem (pow. wydz.)
				<=40 lat	41-100 lat	>100 lat		
Stan na 1 stycznia 2023 r.								
9170	0,00	0,00	0,00	137,61	75,91	98,57	216,18	528,27
91F0	0,00	0,00	0,00	0,00	1,20	39,23	8,74	49,17
Stan koniec obowiązyującego planu								
9170	0,00	0,00	0,00	173,42	61,69	78,68	214,48	528,27
91F0	0,00	0,00	0,00	0,00	1,20	31,55	16,42	49,17

Tab. 20. Planowane wskazania gospodarcze na powierzchniach z siedliskami przyrodniczymi stanowiącymi przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Lasy Grzędzińskie PLH020081

Lp.	Nazwa i kod siedliska przyrodniczego oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony							Ogólne uwagi o siedlisku i jego stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń PUL w urządzanym obiekcie
			odnowienia	pielęgnacje upraw	pielęgnacje młodszych drzewostanów	trzebieże późne	rębnie zupełne	rębnie złożone	zalesienia		
1	Siedl. przyr.: Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>) kod: 6410 ocena ogólna wg SDF:B	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	<p>Uwaga! Brak pzo i po. Siedlisko 6410 zinwentaryzowano w 9 wydzieleniach o łącznej powierzchni 19,70 ha. Projekt PUL dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska nie obejmuje planowania wskazań na powierzchniach nieleśnych, jakim są powierzchnie łąk i pastwisk ze zinwentaryzowanym siedliskiem. W projekcie PUL bez wskazań pozostawiono również powierzchnię sukcesji z siedliskiem zmiennowilgotnych łąk. W tej sytuacji zapisy projektu PUL ocenia się jako neutralne dla stanu zachowania siedliska 6410 w ostoi.</p>	brak
		2	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
2	Siedl. przyr.: Ekstensywnie użytkowane niżowe łąki świeże (<i>Arrhenatherion</i>) kod: 6510 ocena ogólna wg SDF: C	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	<p>Uwaga! Brak pzo i po. Siedlisko 6510 zinwentaryzowano w postaci 1 płata o powierzchni 4,83 ha. Projekt PUL dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska nie obejmuje planowania wskazań na powierzchniach nieleśnych, jakim jest powierzchnia łąki z siedliskiem. W tej sytuacji zapisy projektu PUL ocenia się jako neutralne dla stanu zachowania siedliska 6510 w ostoi.</p>	brak
		2	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak		

Lp.	Nazwa i kod siedliska przyrodniczego oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony							Ogólne uwagi o siedlisku i jego stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń PUL w zarządzanym obiekcie
			odnowienia	pielęgnacje upraw	pielęgnacje młodszych drzewostanów	trzebieże późne	rębnie zupełne	rębnie złożone	zalesienia		
3	Siedl. przyr.: Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>) kod: 9170 ocena ogólna wg SDF: A	1	0	0	0	0	brak	0	brak	<p>Uwaga! Brak pzo i po.</p> <p>Siedlisko zinwentaryzowano w 90 wydzieleniach leśnych, na łącznej powierzchni 516,94 ha.</p> <p>Projekt PUL dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska pozostawia ponad 12% powierzchni leśnych z grądami bez wskazań gospodarczych.</p> <p>Zaplanowane w projekcie PUL odnowienia odnoszą się do ok.9% powierzchni siedlisk, ich składy gatunkowe będą dostosowane do siedliska grądów, co wpłynie pozytywnie na strukturę siedliska.</p> <p>Planowane w projekcie PUL czyszczenia wczesne i późne oraz trzebieże wczesne i późne wpłyną pozytywnie na strukturę przestrzenną i gatunkową drzewostanów, zwłaszcza płatów zniekształconych obecnością gatunków obcych dla siedliska jak So, Md, Św. Dla właściwej ochrony tych płatów siedliska sformułowano działanie minimalizujące polegające na promowaniu gatunków zgodnych z siedliskiem 9170 podczas prowadzenia zabiegów czyszczeń i trzebieży.</p> <p>Planowane cięcia rębne będą wykonywane rębiami złożonymi (IIIb, IVd) z wydłużonym okresem odnowienia (średnim i długim okresem odnowienia). Przy cięciach uprzętających na siedlisku 9170 w rębniach złożonych (IIIbu, IVdu) zaplanowano pozyskanie miąższości na poziomie 50%, co zabezpiecza pozostawianie fragmentów starodrzewia na powierzchniach rębnych. Ogólnie przyjęte w projekcie PUL pozyskanie w grądach ostoi w cięciach rębnych IVd wynosi 20%. Planowane zabiegi gospodarcze będą uwzględniać zachowanie typu siedliska.</p>	<p>1. W trakcie realizacji planowanego zabiegu CW, CP, TW, TP w wydz. 117 a, 118 a, b, 122 b, c, 124 l, 125 b, 126 c, d, 131 f, 132 a, b, f, 133 a, c, d, 134 c, 135 a, b, d, f, 136 a, d, g, 137 a, 139 d, 140 b, g, 142 a, 143 c, 144 g, 170 a, 174 c, 175 a, 176 a, g, h, 184 f, 184A b, f, 189 c, d, h, 190 g, 196 k (obr. Oleśnica Śląska) zaleca się aby w obrębie płatów siedliska 9170 promować gatunki zgodne z siedliskiem grądu (poprzez usuwanie z drzewostanu gatunków obcych ekologicznie i geograficznie).</p> <p>2. W trakcie realizacji planowanego zabiegu rębego w wydz. 147 i, 184 c (obr. Oleśnica Śląska) chronić płaty 9170. Zabieg rębny wykonać poza płatem siedliska, a planowane do pozostawienia biogrupy lokować w miejscach występowania płatów grądów.</p> <p>3. W trakcie realizacji planowanego zabiegu rębego w wydz. 116 h, 124 i, 129 d, 132 d, 146 c, 147 d, j, 169 a, 183 b, 193 a, 194 k, l, 195 j, 196 a, 198 h, 199 b (obr. Oleśnica Śląska) zaleca się pozostawianie 5-10% powierzchni i masy drzewostanów, jako kępy i biogrupy</p>
		2	+2	0/+2	0/+2	0/+2	brak	0/-2	brak		
		3	0	0	0	0	brak	0	brak		

Lp.	Nazwa i kod siedliska przyrodniczego oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony							Ogólne uwagi o siedlisku i jego stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń PUL w zarządzanym obiekcie
			odnowienia	pielęgnacje upraw	pielęgnacje młodszych drzewostanów	trzebieże późne	rębnie zupełne	rębnie złożone	zalesienia		
										<p>TD został dostosowany do siedliska przyrodniczego i zgodnie z zapisami KZP zmieniony na Lp Db. Składy gatunkowe odnowień zostały dostosowane do siedliska grądu, co wpłynie pozytywnie na strukturę i funkcje przyszłych drzewostanów. Zaleca się wykorzystywanie odnowień naturalnych Lp, Db w drzewostanach.</p> <p>Dla właściwej ochrony płatów siedliska sformułowano działanie minimalizujące mające na celu zwiększanie zasobów martwego drewna podczas prowadzenia zabiegów rębnych oraz trzebieży.</p> <p>Dla 2 niewielkich płatów siedliska 0,4-0,6 ha, zaleca się wykonanie zabiegów rębnych poza powierzchniami tych płatów.</p> <p>Przy zastosowaniu działań minimalizujących zaplanowane wskazania gospodarcze będą uwzględniały wymagania ochronne siedliska 9170 w ostoi.</p>	<p>z nieznieskształconym, naturalnym podszytem i runem (docelowo do naturalnej śmierci i rozkładu).</p> <p>4. W trakcie realizacji planowanego zabiegu TP oraz rębni złożonej w wydz. 116 h, 117 a, 118 a, 122 b, c, 124 i, 129 d, 131 f, 132 d, 133 a, 135 b, 136 a, 144 g, 146 c, 147 d, j, 169 a, 183 b, 184 f, 184A b, f, 189 d, 190 g, 193 a, 194 k, l, 195 j, 196 a, 198 h, 199 b (obr. Oleśnica Śląska) zaleca się zwiększanie zasobów martwego drewna, poprzez nie usuwanie wywrotów i złomów, pozostawianie martwych drzew stojących i nie usuwanie drzew dziuplastych i próchniejących, pozostawianie we fragmentach do naturalnego rozpadu, nieuporządkowanych pozostałości po zrębowych. Za wyjątkiem drzew zagrażających bezpieczeństwu ludzi i ich mienia oraz trwałości drzewostanu.</p>

Lp.	Nazwa i kod siedliska przyrodniczego oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony							Ogólne uwagi o siedlisku i jego stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń PUL w zarządzanym obiekcie
			odnowienia	pielęgnacje upraw	pielęgnacje młodszych drzewostanów	trzebieże późne	rębnie zupełne	rębnie złożone	zalesienia		
4	Siedl. przyr.: Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Ficario-Ulmetum</i>) kod: 91F0 ocena ogólna wg SDF: A	1	brak	brak	brak	brak	brak	0	brak	<p>Uwaga! Brak pzo i po.</p> <p>Siedlisko zinwentaryzowano w 14 wydzieleniach leśnych, na łącznej powierzchni 47,40 ha.</p> <p>Projekt PUL dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska pozostawia 65% powierzchni leśnych z łęgowymi lasami bez wskazań gospodarczych.</p> <p>Zaplanowane w projekcie PUL pielęgnacje upraw odnoszą się do 1 powierzchni. Zabieg wpłynie pozytywnie na strukturę przestrzenną i gatunkową drzewostanu, zwłaszcza fragmentów zniekształconych obecnością gatunków obcych dla siedliska. Dla właściwej ochrony tych płatów siedliska sformułowano działania minimalizujące polegające na promowaniu gatunków zgodnych z siedliskiem 91F0 podczas prowadzenia zabiegów czyszczeń wczesnych.</p> <p>Planowane cięcia rębne będą wykonywane rębniami złożonymi (IVd) z wydłużonym okresem odnowienia (średnim i długim okresem odnowienia). Cięcia rębne obejmują 1 powierzchnie leśną z siedliskiem, a planowane pozyskanie wynosi 20%, co zabezpiecza pozostawianie fragmentów starodrzewia na powierzchniach rębnych.</p> <p>Planowany zabieg gospodarczy będzie uwzględnił zachowanie typu siedliska. TD został dostosowany do siedliska przyrodniczego i zgodnie z zapisami KZP zmieniony na Js Wz Db. Składy gatunkowe odnowień zostały dostosowane do siedliska łęgowych lasów, co wpłynie pozytywnie na strukturę i funkcje przyszłych drzewostanów. Zaleca się wykorzystywanie odnowień naturalnych Js, Wz w drzewostanach.</p>	<p>1. W trakcie realizacji planowanego zabiegu rębного w wydz. 121 b (obr. Oleśnica Śląska) zaleca się pozostawianie 5-10% powierzchni i masy drzewostanów, jako kępy i biogrupy z niezniekształconym, naturalnym podszytem i runem (docelowo do naturalnej śmierci i rozkładu). Zaleca się także zwiększanie zasobów martwego drewna, poprzez nie usuwanie wywrotów i złomów, pozostawianie martwych drzew stojących i nie usuwanie drzew dziuplastych i próchniejących, pozostawianie we fragmentach do naturalnego rozpadu, nieuporządkowanych pozostałości po zrębnych. Za wyjątkiem drzew zagrażających bezpieczeństwu ludzi i ich mienia oraz trwałości drzewostanu.</p> <p>2. W trakcie realizacji planowanego zabiegu rębного w wydz. 121 d, 196 a (obr. Oleśnica Śląska) zaleca się aby planowane do pozostawienia biogrupy lokować od strony płatów 91F0 (wydz. 121 b, 196 h) w celu utrzymania warunków świetlnych, wodnych, mikroklimatycznych i ograniczenia pojawiania się</p>
		2	brak	0/+2	brak	brak	brak	0/-2	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak	0	brak		

Lp.	Nazwa i kod siedliska przyrodniczego oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony							Ogólne uwagi o siedlisku i jego stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń PUL w zarządzanym obiekcie
			odnowienia	pielęgnacje upraw	pielęgnacje młodszych drzewostanów	trzebieże późne	rębnie zupełne	rębnie złożone	zalesienia		
										<p>Dla właściwej ochrony płatów siedliska sformułowano działanie minimalizujące mające na celu zwiększanie zasobów martwego drewna podczas prowadzenia zabiegu rębego.</p> <p>Dla właściwej ochrony płatów siedliska łęgowych lasów analizą objęto również wydzielenia leśne z planowanymi zabiegami w sąsiedztwie siedlisk 91F0, dla 2 takich powierzchni z planowaną rębnią złożoną (IVd) zalecono działania minimalizujące potencjalnie negatywny wpływ zabiegu, polegające na pozostawianiu biogrup drzewostanu od strony płatów siedliska, w celu utrzymania warunków świetlnych, wodnych, mikroklimatycznych i ograniczenia pojawiania się gatunków inwazyjnych i ekspansywnych w siedlisku łęgowego lasu.</p> <p>Przy zastosowaniu działań minimalizujących zaplanowane wskazania gospodarcze będą uwzględniały wymagania ochronne siedliska 91F0 w ostoi.</p>	<p>gatunków inwazyjnych i ekspansywnych w siedlisku łęgowego lasu.</p> <p>3. W trakcie realizacji planowanego zabiegu CW w wydz. 145 g (obr. Oleśnica Śląska) zaleca się aby w obrębie płatów siedliska 91F0 promować gatunki zgodne z siedliskiem łęgowych lasów (poprzez usuwanie z drzewostanu gatunków obcych ekologicznie i geograficznie).</p>

¹⁾ Symbole wpływu planowanych czynności gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony oraz symbole dotyczące okresu tego oddziaływania: + (plus) – wpływ dodatni, pozytywny; 0 (zero) – wpływ obojętny; - (minus) – wpływ ujemny, negatywny; brak – gdy brak danej czynności w projekcie planu; 1. oddziaływanie krótkoterminowe, 2. oddziaływanie średnioterminowe, 3. oddziaływanie długoterminowe. ²⁾ Wskaźniki zachowania stanu: Kryterium 1: Naturalny zasięg i powierzchnia siedliska przyrodniczego w obrębie tego zasięgu są stałe lub zwiększają się: zwiększają się (+), pozostają bez zmian (0), zmniejszają się (-); Kryterium 2: Struktura drzewostanów i funkcje konieczne do długotrwałego zachowania siedliska przyrodniczego istnieją i prawdopodobnie będą istnieć nadal: poprawiają się (+), pozostają bez zmian (0), pogarszają się (-); Kryterium 3: Stan ochrony typowych gatunków siedliska przyrodniczego jest korzystny: poprawia się (+), pozostaje bez zmian (0), pogarsza się (-). ³⁾ Zadania gospodarcze sformułowane na poziomie ogólnym (nieadresowane do wydzieleni drzewostanowych) nie kwalifikują się do ujęcia w formie macierzy, stąd omówienie ich przewidywanego wpływu możliwe tylko w formie tekstowej.

VI.2.2.3. LEŚNE STAWKI KOŁO GOSZCZA PLH020101

Siedliskami przyrodniczymi (przedmiotami ochrony) kwalifikującymi ten obszar na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska są:

- *91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe.

Pozostałe siedliska przyrodnicze stanowiące przedmioty ochrony ostoi nie zostały zidentyfikowane na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska.

Tab. 21. Powierzchniowa tabela klas wieku wg leśnych siedlisk przyrodniczych stanowiących przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Leśne stawki koło Goszcza PLH020101 wg stanu na 1 stycznia 2023 r. (ha) i na koniec obowiązywania planu (ha)

Kod siedliska	Gr. leśne niezalesione	Gr. związane z gosp. leśną	Gr. niezaliczone do lasów	D-stany			KO, KDO	Razem (pow. wydz.)
				<=40 lat	41-100 lat	>100 lat		
Stan na 1 stycznia 2023 r.								
*91E0	0,00	0,00	0,00	3,25	7,54	0,96	0,00	11,75
Stan koniec obowiązującego planu								
*91E0	0,00	0,00	0,00	2,44	8,35	0,96	0,00	11,75

Tab. 22. Planowane wskazania gospodarcze na powierzchniach z siedliskami przyrodniczymi stanowiącymi przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Leśne stawki koło Goszcza PLH020101

Lp.	Nazwa i kod siedliska przyrodniczego oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony							Ogólne uwagi o siedlisku i jego stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń PUL w zarządzanym obiekcie	
			odnowienia	pielęgnacje upraw	pielęgnacje młodszych drzewostanów	trzebieże późne	rębnie zupełne	rębnie złożone	zalesienia			
1	Siedl. przyr.: Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródliskowe - siedlisko priorytetowe kod: 91E0 ocena ogólna wg SDF: C	1	brak	brak	0	brak	brak	brak	brak	brak	<p>Uwaga! Brak pzo i po.</p> <p>Siedlisko zinwentaryzowano w 15 wydzieleniach leśnych, na łącznej powierzchni 18,00 ha. Część płatów siedliska 91E0 znajduje się w obrębie użytku ekologicznego „Leśne stawki koło Goszcza”.</p> <p>Dla większości powierzchni leśnych z siedliskiem 91E0 projekt PUL dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska pozostawia wydzielenia leśne bez wskazań gospodarczych.</p> <p>Jedynie dla dwóch wydzieleni leśnych, w których drzewostany So współwystępują z fragmentami siedliska 91E0 zaprojektowano trzebież wczesną. Płaty siedliska łągów zlokalizowane są wzdłuż rzeki Prądnia oraz dopływającego do niej rowu. Zgodnie z zasadami racjonalnie prowadzonej gospodarki leśnej należy uwzględnić potrzebę kształtowania stref ekotonowych. W sytuacji, kiedy dany drzewostan z planowanym zabiegiem sąsiaduje z rzeką, zgodnie z wymogami Instrukcji</p>	<p>1. W trakcie realizacji planowanego zabiegu w wydz. 82 h, 89 d (obr. Goszcz), chronić płaty siedliska 91E0. Zabieg TW wykonać poza płatami siedliska zlokalizowanymi wzdłuż rzeki Prądnia oraz dopływającego do niej rowu. Ochroną należy objąć strefę brzegową rzeki i jej dopływu.</p> <p>2. W trakcie realizacji planowanego zabiegu rębego w wydz. 100 c (obr. Goszcz) zaleca się aby planowane do pozostawienia biogrupy lokować od strony płatów 91E0 (wydz.90 g) w celu utrzymania warunków świetlnych, wodnych,</p>

Lp.	Nazwa i kod siedliska przyrodniczego oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony							Ogólne uwagi o siedlisku i jego stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń PUL w urządzanym obiekcie	
			odnowienia	pielęgnacje upraw	pielęgnacje młodszych drzewostanów	trzebieże późne	rębnie zupełne	rębnie złożone	zalesienia			
		2	brak	brak	0	brak	brak	brak	brak	brak	<p>Ochrony Lasu oraz zaleceniami branżowymi zapewnia się ochronę strefy brzegowej rzeki, kształtując jej naturalny bufor. Dlatego dla wydzielen z planowaną TW zabiegiem należy objąć jedynie część powierzchni drzewostanu znajdującego się poza płatami siedliska 91E0. Dla właściwej ochrony tych płatów siedliska sformułowano działania minimalizujące polegające na wykonaniu zabiegu TW wyłącznie poza tymi płatami.</p> <p>Dla właściwej ochrony płatów siedliska łęgu analizą objęto również wydzielenia leśne z planowanymi zabiegami w sąsiedztwie siedlisk 91E0, dla 1 takiej powierzchni z planowaną rębnią zupełną (Ib) zalecono działania minimalizujące potencjalnie negatywny wpływ zabiegu, polegające na pozostawianiu biogrup drzewostanu od strony płatów siedliska, w celu utrzymania warunków świetlnych, wodnych, mikroklimatycznych i ograniczenia pojawiania się gatunków inwazyjnych i ekspansywnych w siedlisku grądu.</p> <p>Przy wykonaniu zapisów działań minimalizujących w projekcie PUL wszystkie płaty siedliska 91E0 nie będą objęte zbiegami gospodarczymi.</p>	<p>mikroklimatycznych i ograniczenia pojawiania się gatunków inwazyjnych i ekspansywnych w siedlisku łęgu.</p>
		3	brak	brak	0	brak	brak	brak	brak			

¹⁾ Symbole wpływu planowanych czynności gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony oraz symbole dotyczące okresu tego oddziaływania: + (plus) – wpływ dodatni, pozytywny; 0 (zero) – wpływ obojętny; - (minus) – wpływ ujemny, negatywny; brak – gdy brak danej czynności w projekcie planu; 1. oddziaływanie krótkoterminowe, 2. oddziaływanie średnioterminowe, 3. oddziaływanie długoterminowe. ²⁾ Wskaźniki zachowania stanu: Kryterium 1: Naturalny zasięg i powierzchnia siedliska przyrodniczego w obrębie tego zasięgu są stałe lub zwiększają się: zwiększają się (+), pozostają bez zmian (0), zmniejszają się (-); Kryterium 2: Struktura drzewostanów i funkcje konieczne do długotrwałego zachowania siedliska przyrodniczego istnieją i prawdopodobnie będą istnieć nadal: poprawiają się (+), pozostają bez zmian (0), pogarszają się (-); Kryterium 3: Stan ochrony typowych gatunków siedliska przyrodniczego jest korzystny: poprawia się (+), pozostaje bez zmian (0), pogarsza się (-). ³⁾ Zadania gospodarcze formułowane na poziomie ogólnym (nieadresowane do wydzielen drzewostanowych) nie kwalifikują się do ujęcia w formie macierzy, stąd omówienie ich przewidywanego wpływu możliwe tylko w formie tekstowej.

VI.2.2.4. OSTOJA NAD BARYCZĄ PLH020041

Siedliskami przyrodniczymi (przedmiotami ochrony) kwalifikującymi ten obszar na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska są:

- 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (Molinion);
- 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*).

Pozostałe siedliska przyrodnicze stanowiące przedmioty ochrony ostoi nie zostały zidentyfikowane na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska.

Tab. 23. Powierzchniowa tabela klas wieku wg leśnych siedlisk przyrodniczych stanowiących przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Ostoja nad Baryczą PLH020041 wg stanu na 1 stycznia 2023 r. (ha) i na koniec obowiązywania planu (ha)

Kod siedliska	Gr. leśne niezalesione	Gr. związane z gosp. leśną	Gr. niezaliczone do lasów	D-stany			KO, KDO	Razem (pow. wydz.)
				<=40 lat	41-100 lat	>100 lat		
Stan na 1 stycznia 2023 r.								
9170	0,00	0,00	0,00	0,00	2,81	1,52	0,00	4,33
Stan koniec obowiązyującego planu								
9170	0,00	0,00	0,00	0,00	2,57	1,76	0,00	4,33

Tab. 24. Planowane wskazania gospodarcze na powierzchniach z siedliskami przyrodniczymi stanowiącymi przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Ostoja nad Baryczą PLH020041

Lp.	Nazwa i kod siedliska przyrodniczego oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony							Ogólne uwagi o siedlisku i jego stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń PUL w urządzanym obiekcie
			odnowienia	pielęgnacje upraw	pielęgnacje młodszych drzewostanów	trzebieże późne	rębnie zupełne	rębnie złożone	zalesienia		
1	Siedliska przyrodnicze: 3130 Brzegi lub osuszone dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z <i>Littorelletea</i> , <i>Isoëto Nanojuncetea</i> , 3150 Starorzeczca i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion</i> , <i>Potamion</i> , 3260 Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników (<i>Ranunculion fluitantis</i>), 6120 Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (<i>Koelerion glaucae</i>) - siedlisko priorytetowe, 6430 Ziołorośla górskie (<i>Adenostyilion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>), 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>), 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzerio-Caricetea</i>), 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk, 9110 Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagetum</i>), 9130 Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae Fagenion</i> , <i>Galio odorati-Fagenion</i>), 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródlikowe - siedlisko priorytetowe, 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Ficario-Ulmetum</i>), nie występują na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska. W związku z tym nie przewiduje się, aby zapisy projektu PUL w jakikolwiek sposób mogły oddziaływać na wskazane siedliska przyrodnicze. W tej sytuacji zapisy projektu PUL ocenia się jako neutralne.										
2	Siedl. przyr.: Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>) kod: 6410 ocena ogólna wg SDF: A	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	<p>Uwaga! Brak pzo i po.</p> <p>Siedlisko 6410 zinwentaryzowano w postaci 1 płata o powierzchni 3,92 ha.</p> <p>Projekt PUL dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska nie obejmuje planowania wskazań na powierzchniach nieleśnych, jakim jest powierzchnia łąki z siedliskiem.</p> <p>W tej sytuacji zapisy projektu PUL ocenia się jako neutralne dla stanu zachowania siedliska 6410 w ostoi.</p>	brak
		2	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak		

Lp.	Nazwa i kod siedliska przyrodniczego oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony							Ogólne uwagi o siedlisku i jego stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń PUL w urządzanym obiekcie
			odnowienia	pielęgnacje upraw	pielęgnacje młodszych drzewostanów	trzebieże późne	rębnie zupełne	rębnie złożone	zalesienia		
3	Siedl. przyr.: Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>) kod: 9170 ocena ogólna wg SDF: A	1	brak	brak	0	0	brak	brak	brak	<p>Uwaga! Brak pzo i po.</p> <p>Siedlisko zinwentaryzowano w 9 wydzieleniach leśnych, na łącznej powierzchni 5,09 ha.</p> <p>Należy podkreślić, że na gruntach Nadleśnictwa Oleśnica Śląska obszar Natura 2000 Ostoja nad Baryczą PLH020041 zajmuje jedynie niewielki fragment, dlatego dla ochrony powierzchni z siedliskiem grądu ograniczono planowanie zabiegów gospodarczych jedynie do zabiegów wynikających z potrzeb hodowlanych. Projekt PUL dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska pozostawia połowę powierzchni z grądami bez wskazań gospodarczych.</p> <p>Dla 3 wydzieleni, w których drzewostany So, Brz, Db, współwystępują z fragmentami siedliska 9170 zaprojektowano trzebież wczesną i trzebież późną. Płaty siedliska grądów zlokalizowane są w nich wąskim pasem wzdłuż rzeki Czarny Rów. Zgodnie z zasadami racjonalnie prowadzonej gospodarki leśnej należy uwzględnić potrzebę ochrony strefy brzegowej cieków poprzez właściwe kształtowanie stref ekotonowych. W sytuacji, kiedy dany drzewostan z planowanym zabiegiem sąsiaduje z rzeką, zgodnie z wymogami Instrukcji Ochrony Lasu oraz zaleceniami branżowymi zapewnia się ochronę strefy brzegowej rzeki, kształtując jej naturalny bufor. Dlatego dla wydzieleni z planowaną TW i TP zabiegiem należy objąć jedynie część powierzchni drzewostanu znajdującego się poza płatami siedliska 9170. Dla właściwej ochrony tych płatów siedliska sformułowano działania minimalizujące polegające na wykonaniu zabiegu TW i TP wyłącznie poza tymi płatami. Przy wykonaniu zapisów tych działań minimalizujących w projekcie PUL większość płatów siedliska 9170 nie będzie objęte żadnymi</p>	<p>1. W trakcie realizacji planowanego zabiegu w wydz. 62 a, b, c (obr. Goszcz), chronić płaty siedliska zlokalizowanymi wzdłuż rzeki Czarny Rów. Ochroną należy objąć strefę brzegową rzeki.</p> <p>2. W trakcie realizacji planowanego zabiegu TP w wydz. 61 d (obr. Goszcz) zaleca się promowanie gatunków zgodnych z siedliskiem 9170 (poprzez usuwanie z drzewostanu gatunków obcych ekologicznie i geograficznie). Zaleca się także zwiększanie zasobów martwego drewna, poprzez nie usuwanie wywrotów i złomów, pozostawianie martwych drzew stojących i nie usuwanie drzew dziuplastych i próchniejących. Za wyjątkiem drzew zagrażających bezpieczeństwu ludzi i ich mienia oraz trwałości drzewostanu.</p> <p>3. W trakcie realizacji planowanego zabiegu rębego w wydz. 60 k (obr.</p>
		2	brak	brak	0	0/+2	brak	brak	brak		

Lp.	Nazwa i kod siedliska przyrodniczego oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony							Ogólne uwagi o siedlisku i jego stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń PUL w urządzanym obiekcie
			odnowienia	pielęgnacje upraw	pielęgnacje młodszych drzewostanów	trzebieże późne	rębnie zupełne	rębnie złożone	zalesienia		
		3	brak	brak	0	0	brak	brak	brak	<p>zbiegami gospodarczymi.</p> <p>Jedynie dla jednego wydzielenia leśnego, gdzie siedlisko 9170 zajmuje całą powierzchnię zaplanowana jest trzebież późna, zabieg będzie dotyczył całego drzewostanu. Trzebież wpłynie pozytywnie na strukturę przestrzenną i gatunkową drzewostanu, zwłaszcza fragmentów zniekształconych obecnością gatunków obcych dla siedliska jak So, Md. Dla właściwej ochrony tego płatu siedliska sformułowano działanie minimalizujące polegające na promowaniu gatunków zgodnych z siedliskiem 9170 podczas prowadzenia zabiegu trzebieży, a także zalecenia zwiększania zasobów martwego drewna.</p> <p>Dla właściwej ochrony płatów siedliska grądu analizą objęto również wydzielenia leśne z planowanymi zabiegami w sąsiedztwie siedlisk 9170, dla 1 takiej powierzchni z planowaną rębnią zupełną (lb) zalecono działania minimalizujące potencjalnie negatywny wpływ zabiegu, polegające na pozostawianiu biogrup drzewostanu od strony płatów siedliska, w celu utrzymania warunków świetlnych, mikroklimatycznych i ograniczenia pojawiania się gatunków inwazyjnych i ekspansywnych w siedlisku grądu.</p> <p>Przy zastosowaniu działań minimalizujących zaplanowane wskazania gospodarcze będą uwzględniały wymagania ochronne siedliska 9170 w ostoi.</p>	<p>Goszcz) zaleca się aby planowane do pozostawienia biogrupy lokować od strony płatów 9170 (wydz.60 g) w celu utrzymania warunków świetlnych, mikroklimatycznych i ograniczenia pojawiania się gatunków inwazyjnych i ekspansywnych w siedlisku grądu.</p>

¹⁾ Symbole wpływu planowanych czynności gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony oraz symbole dotyczące okresu tego oddziaływania: + (plus) – wpływ dodatni, pozytywny; 0 (zero) – wpływ obojętny; - (minus) – wpływ ujemny, negatywny; brak – gdy brak danej czynności w projekcie planu; 1. oddziaływanie krótkoterminowe, 2. oddziaływanie średnioterminowe, 3. oddziaływanie długoterminowe. ²⁾ Wskaźniki zachowania stanu: Kryterium 1: Naturalny zasięg i powierzchnia siedliska przyrodniczego w obrębie tego zasięgu są stałe lub zwiększają się: zwiększają się (+), pozostają bez zmian (0), zmniejszają się (-); Kryterium 2: Struktura drzewostanów i funkcje konieczne do długotrwałego zachowania siedliska przyrodniczego istnieją i prawdopodobnie będą istnieć nadal: poprawiają się (+), pozostają bez zmian (0), pogarszają się (-); Kryterium 3: Stan ochrony typowych gatunków siedliska przyrodniczego jest korzystny: poprawia się (+), pozostaje bez zmian (0), pogarsza się (-). ³⁾ Zadania gospodarcze formułowane na poziomie ogólnym (nieadresowane do wydzieleni drzewostanowych) nie kwalifikują się do ujęcia w formie macierzy, stąd omówienie ich przewidywanego wpływu możliwe tylko w formie tekstowej.

VI.2.2.5. DOLINA OLEŚNICY I POTOKU BOGUSZYCKIEGO PLH020091

Siedliskami przyrodniczymi (przedmiotami ochrony) kwalifikującymi ten obszar na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska są:

- 6430 Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*),
- *91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe.

Pozostałe siedliska przyrodnicze stanowiące przedmioty ochrony ostoi nie zostały zidentyfikowane na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska.

Tab. 25. Powierzchniowa tabela klas wieku wg leśnych siedlisk przyrodniczych stanowiących przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Dolina Oleśnicy i Potoku Boguszyckiego PLH020091 wg stanu na 1 stycznia 2023 r. (ha) i na koniec obowiązywania planu (ha)

Kod siedliska	Gr. leśne niezalesione	Gr. związane z gosp. leśną	Gr. niezaliczone do lasów	D-stany			KO, KDO	Razem (pow. wydz.)
				<=40 lat	41-100 lat	>100 lat		
Stan na 1 stycznia 2023 r.								
*91E0	0,00	0,00	0,00	14,43	90,46	23,95	0,00	128,84
Stan koniec obowiązującego planu								
*91E0	0,00	0,00	0,00	5,47	82,27	41,10	0,00	128,84

Tab. 26. Planowane wskazania gospodarcze na powierzchniach z siedliskami przyrodniczymi stanowiącymi przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Dolina Oleśnicy i Potoku Boguszyckiego PLH020091

Lp.	Nazwa i kod siedliska przyrodniczego oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony							Ogólne uwagi o siedlisku i jego stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń PUL w zarządzanym obiekcie
			odnowienia	pielęgnacje upraw	pielęgnacje młodszych drzewostanów	trzebieże późne	rębnie zupełne	rębnie złożone	zalesienia		
1	Siedliska przyrodnicze: 2330 Wydmy śródładowe z murawami napiaskowymi (<i>Corynephorus</i> , <i>Agrostis</i>), 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>), 6510 Ekstensywnie użytkowane niżowe łąki świeże (<i>Arrhenatherion</i>), nie występuje na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska. W związku z tym nie przewiduje się, aby zapisy projektu PUL w jakikolwiek sposób mogły oddziaływać na wskazane siedliska przyrodnicze. W tej sytuacji zapisy projektu PUL ocenia się jako neutralne.										
2	Siedl. przyr.: Ziołorośla górskie (<i>Adenostylon allariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>) kod: 6430 ocena ogólna wg SDF: B	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	<p>Uwaga! Brak pzo i po.</p> <p>Siedlisko 6430 zinwentaryzowano w postaci niewielkich powierzchniowo płatów zlokalizowanych w 3 wydzieleniach leśnych.</p> <p>Projekt PUL dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska pozostawia wydzielenia z siedliskiem bez wskazań gospodarczych.</p> <p>W tej sytuacji zapisy projektu PUL ocenia się jako neutralne dla stanu zachowania siedliska 6430 w ostoi.</p>	brak
		2	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
7	Siedl. przyr.: Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródłiskowe - siedlisko priorytetowe kod: 91E0 ocena ogólna wg SDF: B	1	brak	brak	0	0	brak	0	brak	<p>Uwaga! Brak pzo i po.</p> <p>Siedlisko 91E0 zinwentaryzowano w 69 wydzieleniach leśnych, na łącznej powierzchni 108,69 ha.</p> <p>Większość wydzieleń leśnych z siedliskiem 91E0 w projekcie PUL dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska pozostawiono bez wskazań gospodarczych.</p> <p>Pozostałe powierzchnie siedliska stanowią niewielkie płaty zajmujące 0,1-0,2 ha, zlokalizowane w 5 wydzieleniach leśnych. Dla właściwej ochrony tych płatów zaleca się działania minimalizujące polegające na wykonaniu zabiegów gospodarczych wyłącznie poza tymi płatami.</p> <p>Przy wykonaniu tych zapisów działań minimalizujących w projekcie PUL wszystkie płaty siedliska 91E0 nie będą objęte żadnymi zbiegami</p>	<p>1. W trakcie realizacji planowanego zabiegu w wydz. 122 b, 123 h, 173 b, 180 c (obr. Twardogóra) chronić płaty siedliska 91E0. Zabieg TW i TP wykonać poza płatami siedliska.</p> <p>2. W trakcie realizacji planowanego zabiegu w wydz. 200 f (obr. Twardogóra) chronić płaty siedliska 91E0. Zabieg rębny wykonać poza płatami siedliska. Zaleca się aby planowane do pozostawienia biogrupy lokować w miejscu występowania siedliska - nad Boguszyckim</p>
		2	brak	brak	0	0	brak	0	brak		
		3	brak	brak	0	0	brak	0	brak		

Lp.	Nazwa i kod siedliska przyrodniczego oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony							Ogólne uwagi o siedlisku i jego stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń PUL w urządzonym obiekcie
			odnowienia	pielęgnacje upraw	pielęgnacje młodszych drzewostanów	trzebieże późne	rębnie zupełne	rębnie złożone	zalesienia		
										<p>gospodarczymi.</p> <p>Dla właściwej ochrony płatów siedliska łągu analizą objęto również wydzielenia leśne z planowanymi zabiegami w sąsiedztwie siedlisk 91E0, dla 2 takich powierzchni z planowanymi zabiegami rębnymi (IIIa, IIIau) zalecono działania minimalizujące potencjalnie negatywny wpływ zabiegów, polegające na pozostawianiu biogrup drzewostanu od strony płatów siedliska, w celu utrzymania warunków świetlnych, wodnych, mikroklimatycznych i ograniczenia pojawiania się gatunków inwazyjnych i ekspansywnych w siedlisku łągu.</p> <p>Przy zastosowaniu działań minimalizujących zaplanowane wskazania gospodarcze będą uwzględniały wymagania ochronne siedliska 91E0 w ostoi.</p>	<p>Potokiem. Ochroną należy objąć strefę brzegową cieku.</p> <p>3. W trakcie realizacji planowanego zabiegu rębnego w wydz. 184 b, 213 a (obr. Twardogóra) zaleca się aby planowane do pozostawienia biogrupy lokować od strony płatów 91E0 (wydz.184 a, h, 213 f) w celu utrzymania warunków świetlnych, wodnych, mikroklimatycznych i ograniczenia pojawiania się gatunków inwazyjnych i ekspansywnych w siedlisku łągu.</p>

¹⁾ Symbole wpływu planowanych czynności gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony oraz symbole dotyczące okresu tego oddziaływania: + (plus) – wpływ dodatni, pozytywny; 0 (zero) – wpływ obojętny; - (minus) – wpływ ujemny, negatywny; brak – gdy brak danej czynności w projekcie planu; 1. oddziaływanie krótkoterminowe, 2. oddziaływanie średnioterminowe, 3. oddziaływanie długoterminowe. ²⁾ Wskaźniki zachowania stanu: Kryterium 1: Naturalny zasięg i powierzchnia siedliska przyrodniczego w obrębie tego zasięgu są stałe lub zwiększają się: zwiększają się (+), pozostają bez zmian (0), zmniejszają się (-); Kryterium 2: Struktura drzewostanów i funkcje konieczne do długotrwałego zachowania siedliska przyrodniczego istnieją i prawdopodobnie będą istnieć nadal: poprawiają się (+), pozostają bez zmian (0), pogarszają się (-). Kryterium 3: Stan ochrony typowych gatunków siedliska przyrodniczego jest korzystny: poprawia się (+), pozostaje bez zmian (0), pogarsza się (-). ³⁾ Zadania gospodarcze sformułowane na poziomie ogólnym (nieadresowane do wydzieleni drzewostanowych) nie kwalifikują się do ujęcia w formie macierzy, stąd omówienie ich przewidywanego wpływu możliwe tylko w formie tekstowej.

Tab. 27. Zestawienie projektowanych wskaźników gospodarczych na powierzchniach leśnych z siedliskami przyrodniczymi (przedmioty ochrony) na poziomie wszystkich obszarów Natura 2000 w Nadleśnictwie Oleśnica Śląska

Obszar Natura 2000	Kod siedliska przyrodniczego	Łączna pow. wydziałów leśnych z siedliskiem przyrodniczym [ha] (liczba wydz.)	Brak wskaźników	Odnowienia	Pielęgnacje upraw	Pielęgnacje młodszych drzewostanów	Trzebieże późne	Rębnie złożone	Rębnie zupełne	Zalesienia
Kumaki Dobrej PLH020078	6510	6,80 (4)	6,80	-	-	-	-	-	-	-
	9170	174,73 (46)	75,34	-	-	7,92	18,05	73,42	-	-
	9190	111,06 (17)	1,45	2,84	-	1,35	20,07	85,35**	-	-
Lasy Gęrdzińskie PLH020081	6410	20,64 (9)	20,64	-	-	-	-	-	-	-
	6510	5,32 (1)	5,32	-	-	-	-	-	-	-
	9170	617,87 (90)	77,71	60,68	122,71	182,9	32,75	141,12**	-	-
	91F0	58,81 (14)	42,39	-	8,74	-	-	7,68	-	-
Leśne stawki koło Goszcza PLH020101	*91E0	26,09 (15)	21,25	-	-	4,84**	-	-	-	-
Ostoja nad Baryczą PLH020041	6410	3,93 (1)	3,93	-	-	-	-	-	-	-
	9170	8,62 (9)	1,94	-	-	1,81**	4,87**	-	-	-
Dolina Oleśnicy i Potoku Boguszyckiego PLH020091	6430	11,16 (3)	11,16	-	-	-	-	-	-	-
	*91E0	182,42 (69)	159,27	-	-	1,68**	17,01**	4,46**	-	-
Łącznie	6430	11,16 (3)	11,16	-	-	-	-	-	-	-
	6410	24,57 (10)	24,57	-	-	-	-	-	-	-
	6510	12,12 (5)	12,12	-	-	-	-	-	-	-
	9170	801,22 (145)	154,99	60,68	122,71	192,63**	55,67**	214,54**	-	-
	9190	111,06 (17)	1,45	2,84	-	1,35	20,07	85,35**	-	-
	*91E0	208,51 (84)	180,52	-	-	6,52**	17,01**	4,46**	-	-
	91F0	58,81 (14)	42,39	-	8,74	-	-	7,68	-	-

**) dla części siedlisk przyrodniczych planowany zabieg dotyczy wyłącznie drzewostanu, z którym siedlisko współwystępuje w danym wydziale leśnym

VI.2.3. PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA PROJEKTU PUL NA GATUNKI ZWIERZĄT I ROŚLIN (PRZEDMIOTY OCHRONY W SPECJALNYCH OBSZARACH OCHRONY SIEDLISK, OBSZARACH MAJĄCYCH ZNACZENIE DLA WSPÓLNOTY ORAZ W OBSZARZE SPECJALNEJ OCHRONY PTAKÓW)

Tab. 28. Ocena zapisów projektu PUL na gatunki roślin i zwierząt stanowiące przedmioty ochrony ostoi siedliskowych

Lp.	Nazwa gatunku rośliny/zwierzęcia oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotów ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony							Ogólne uwagi o siedliskach gatunków roślin lub zwierząt i ich stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń PUL w urządzanym obiekcie
			odnowienia	pielęgnacje upraw	pielęgnacje młodszych drzewostanów	trzebieże późne	rębnie złożone	rębnie zupełne	zalesienia		
Kumaki Dobrej PLH020078											
1	Gatunek: pachnica dębowa <i>Osmoderma eremita</i> kod: 1084 ocena ogólna wg SDF: A	1	brak	brak	-3/ +2	-3/ +2	-3/ +2	brak	brak	<p>Uwaga! Brak obowiązującego planu zadań ochronnych dla obszaru.</p> <p>Gatunek został potwierdzony w 19 wydzieleniach na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.</p> <p>Dwanaście powierzchni pozostawiono bez wskazań gospodarczych, dla dwóch zaplanowano pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów, dla dwóch trzebież późną, zaś dla trzech rębnie złożone.</p> <p>Z uwagi na zapotrzebowanie gatunku na obecność siedlisk senilnych zaplanowane zabiegi trzebieży późnych oraz rębni złożonych mogłyby mieć negatywny wpływ na stanowisko gatunku. Konieczne jest zastosowanie działań minimalizujących to zagrożenie.</p> <p>W przypadku zabiegów pielęgnacji młodników i młodszych drzewostanów wpływ może zostać oceniony pozytywnie, z uwagi na możliwość rozluźnianie zwarcia oraz ograniczanie podszytu i części podrostu w zasiedlonych przez chrząszcze fragmentach drzewostanów. Wskazane jest zastosowanie się do zaleceń ochrony gatunku.</p>	<p>1. W trakcie planowanych zabiegów gospodarczych należy chronić drzewa dziuplaste (zwłaszcza lipy, olsze, dęby i wierzby).</p> <p>2. W trakcie wykonywania zabiegu w otoczeniu zasiedlonych drzew należy dążyć do rozluźnienia zwarcia drzewostanu (trzebieże późne) oraz przerzedzenie zbyt gęstego podszytu (pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów).</p>
		2	brak	brak	-3/ +2	-3/ +2	-3/ +2	brak	brak		
		3	brak	brak	-3/ +2	-3/ +2	-3/ +2	brak	brak		
2	Gatunek: kozioróg dębosz <i>Cerambyx cerdo</i> kod: 1088	1	brak	brak	-3/ +2	-3/ +2	-3/ +2	brak	brak	<p>Uwaga! Brak obowiązującego planu zadań ochronnych dla obszaru.</p> <p>Gatunek został potwierdzony w 13 wydzieleniach na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.</p>	<p>1. W trakcie planowanych zabiegów gospodarczych należy chronić drzewa dziuplaste (zwłaszcza lipy, olsze, dęby i wierzby).</p> <p>2. W trakcie wykonywania zabiegu w</p>

Lp.	Nazwa gatunku rośliny/zwierzęcia oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony							Ogólne uwagi o siedliskach gatunków roślin lub zwierząt i ich stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń PUL w urządzanym obiekcie
			odnowienia	pielęgnacje upraw	pielęgnacje młodszych drzewostanów	trzebieże późne	rębnie złożone	rębnie zupełne	zalesienia		
	ocena ogólna wg SDF: B	2	brak	brak	-3/ +2	-3/ +2	-3/ +2	brak	brak	<p>Siedem powierzchni pozostawiono bez wskazań gospodarczych, dla dwóch zaplanowano pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów, dla trzech trzebieży późną, zaś dla jednej rębnie złożone.</p> <p>Z uwagi na zapotrzebowanie gatunku na obecność siedlisk senilnych zaplanowane zabiegi trzebieży późnych oraz rębni złożonych mogłyby mieć negatywny wpływ na stanowisko gatunku. Konieczne jest zastosowanie działań minimalizujących to zagrożenie.</p> <p>W przypadku zabiegów pielęgnacji młodników i młodszych drzewostanów wpływ może zostać oceniony pozytywnie, z uwagi na możliwość rozluźnianie zwarcia oraz ograniczanie podszytu i części podrostu w zasiedlonych przez chrząszcze fragmentach drzewostanów. Wskazane jest zastosowanie się do zaleceń ochrony gatunku.</p>	otoczeniu zasiedlonych drzew należy dążyć do rozluźnienia zwarcia drzewostanu (trzebieże późne) oraz przerzedzenie zbyt gęstego podszytu (pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów).
		3	brak	brak	-3/ +2	-3/ +2	-3/ +2	brak	brak		
3	Gatunek: traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i> kod: 1166 ocena ogólna wg SDF: A	1	brak	brak	-1/0	brak	brak	brak	brak	<p>Uwaga! Brak obowiązującego planu zadań ochronnych dla obszaru.</p> <p>Gatunek został potwierdzony w 8 wydzieleniach na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.</p> <p>Pięć powierzchni pozostawiono bez wskazań gospodarczych, dla trzech zaplanowano pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów. Wpływ planowanego zabiegu trzebieży na liczebność populacji gatunku może być negatywny, z uwagi na możliwość przypadkowego zabijania osobników w trakcie wykonywania prac. Jednocześnie może przyczynić się do powstawania nowych mikrosiedlisk odpowiednich dla gatunku.</p>	1. W trakcie wykonywania planowanego zabiegu pozostawić bez zabiegu brzegi zbiorników wodnych i chronić miejsca mogące stanowić miejsca przebywania chronionych płazów (źródlika, młaki, bagna).
		2	brak	brak	0	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	-1/+1	brak	brak	brak	brak		

Lp.	Nazwa gatunku rośliny/zwierzęcia oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony							Ogólne uwagi o siedliskach gatunków roślin lub zwierząt i ich stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń PUL w zarządzanym obiekcie
			odnowienia	pielęgnacje upraw	pielęgnacje młodszych drzewostanów	trzebieże późne	rębnie złożone	rębnie zupełne	zalesienia		
4	Gatunek: kumak nizinny <i>Bombina bombina</i> kod: 1188 ocena ogólna wg SDF: A	1	brak	brak	-1/0	-1/0	-1/0	brak	brak	<p>Uwaga! Brak obowiązującego planu zadań ochronnych dla obszaru.</p> <p>Gatunek został potwierdzony w 7 wydzieleniach na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.</p> <p>Trzy powierzchnie pozostawiono bez wskazań gospodarczych, dla dwóch zaplanowano pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów, dla jednej trzebież późną, dla jednej rębnię złożoną.</p> <p>Wpływ planowanego zabiegu trzebieży na liczebność populacji gatunku może być negatywny, z uwagi na możliwość przypadkowego zabijania osobników w trakcie wykonywania prac. Jednocześnie może przyczynić się do powstawania nowych mikrosiedlisk odpowiednich do zimowania gatunku (sterty gałęzi).</p>	<p>1. W trakcie wykonywania planowanego zabiegu pozostawić bez zabiegu brzegi zbiorników wodnych i chronić miejsca mogące stanowić miejsca przebywania chronionych płazów (źródlika, młaki, bagna).</p>
		2	brak	brak	0	0	0	brak	brak		
		3	brak	brak	-1/+1	-1/+1	-1/+1	brak	brak		
Lasy Grędzińskie PLH020081											
5	Gatunki zwierząt stanowiące przedmioty ochrony ostoji 1188 kumak nizinny <i>Bombina bombina</i> , nie zostały potwierdzone na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska. W związku z tym nie przewiduje się, aby zapisy projektu PUL w jakikolwiek sposób mogły oddziaływać na populacje wskazanych gatunków oraz ich siedlisk. W tej sytuacji zapisy projektu PUL ocenia się jako neutralne.										
6	Gatunek: mopek <i>Barbastella barbastellus</i> kod: 1308 ocena ogólna wg SDF: C	1	brak	brak	-1/0	-1/0	-1/0	brak	brak	<p>Uwaga! Brak obowiązującego planu zadań ochronnych dla obszaru.</p> <p>Gatunek został potwierdzony w 4 wydzieleniach na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.</p> <p>Jedną powierzchnię pozostawiono bez wskazań gospodarczych, dla dwóch zaplanowano pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów, zaś na jednej trzebież późną.</p> <p>Ponadto gatunek może występować w drzewostanach liściastych i mieszanych w odpowiednim wieku (głównie ponad 80-letnich), wykorzystując je jako żerowiska i miejsca letnich schronień.</p> <p>Jednym z potencjalnych oddziaływań</p>	<p>1. W trakcie prac związanych z pozyskaniem drewna zaleca się pozostawianie drzew dziuplastych (głównie dębów i drzew liściastych) oraz rosnących wzdłuż rzek i potoków z wyjątkiem sytuacji stanowiących zagrożenie dla bezpieczeństwa ludzi i ich mienia, w tym odmian drzew owocowych.</p> <p>2. W trakcie prowadzenia zabiegów gospodarczych zaleca się odpowiednie kształtowanie ekotonu i granicy rolno-leśnej, zgodnie z wytycznymi branżowymi.</p>
		2	brak	brak	0	0	0	brak	brak		
		3	brak	brak	0	0	0	brak	brak		

Lp.	Nazwa gatunku rośliny/zwierzęcia oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony							Ogólne uwagi o siedliskach gatunków roślin lub zwierząt i ich stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń PUL w urządzanym obiekcie
			odnowienia	pielęgnacje upraw	pielęgnacje młodszych drzewostanów	trzebieże późne	rębnie złożone	rębnie zupełne	zalesienia		
										zaplanowanych zabiegów trzebieży wczesnych, trzebieży późnych oraz rębni może być płoszenie lub zabijanie pojedynczych osobników w wyniku usuwania drzew dziuplastych. Ten rodzaj oddziaływania można określić jako negatywny, bezpośredni, chwilowy. W programie ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska określono kierunki ochrony i właściwego kształtowania siedlisk nietoperzy.	
7	Gatunek: wydra <i>Lutra lutra</i> kod: 1355 ocena ogólna wg SDF: B	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	<p>Uwaga! Brak obowiązującego planu zadań ochronnych dla obszaru.</p> <p>Gatunek został potwierdzony w 5 wydzieleniach na gruntach w zarządzie nadleśnictwa. Powierzchnie pozostawione bez wskazań gospodarczych. Wpływ pul neutralny.</p>	brak
		2	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
8	Gatunek: traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i> kod: 1166 ocena ogólna wg SDF: C	1	brak	-1/0	brak	brak	brak	brak	brak	<p>Uwaga! Brak obowiązującego planu zadań ochronnych dla obszaru.</p> <p>Gatunek został potwierdzony w 3 wydzieleniach na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.</p> <p>Dwie powierzchnie pozostawiono bez wskazań gospodarczych, dla jednej zaplanowano pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów. Zabieg nie obejmuje powierzchni sklasyfikowanej jako miejsce rozrodu gatunku z uwagi na opisanie</p>	1. W trakcie wykonywania planowanego zabiegu chronić miejsca mogące stanowić miejsca przebywania chronionych płazów (źródlika, młaki, bagna).
		2	brak	0	brak	brak	brak	brak	brak		

Lp.	Nazwa gatunku rośliny/zwierzęcia oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony							Ogólne uwagi o siedliskach gatunków roślin lub zwierząt i ich stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń PUL w zarządzanym obiekcie	
			odnowienia	pielęgnacje upraw	pielęgnacje młodszych drzewostanów	trzebieże późne	rębnie złożone	rębnie zupełne	zalesienia			
		3	brak	- 1/+1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	jej jako powierzchni pnsw bagno. Jednocześnie wpływ planowanego zabiegu na liczebność populacji gatunku może być negatywny, z uwagi na możliwość przypadkowego zabijania osobników w trakcie wykonywania prac.	
9	Gatunek: pachnica dębowa <i>Osmoderma eremita</i> kod: 1084 ocena ogólna wg SDF: C	1	brak	brak	-3/ +2	-3/ +2	-3/ +2	brak	brak	Uwaga! Brak obowiązującego planu zadań ochronnych dla obszaru. Gatunek został potwierdzony w 9 wydzieleniach na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.	1. W trakcie planowanych zabiegów gospodarczych należy chronić drzewa dziuplaste (zwłaszcza lipy, olsze, dęby i wierzyby). 2. W trakcie wykonywania zabiegu w otoczeniu zasiedlonych drzew należy dążyć do rozluźnienia zwarcia drzewostanu (trzebieże późne) oraz przerzedzenie zbyt gęstego podszytu (pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów).	
		2	brak	brak	-3/ +2	-3/ +2	-3/ +2	brak	brak	Dwie powierzchnie pozostawiono bez wskazań gospodarczych, dla czterech zaplanowano pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów, dla jednej powierzchni trzebieże późne, zaś dla dwóch rębnie złożone.		
		3	brak	brak	-3/ +2	-3/ +2	-3/ +2	brak	brak	Z uwagi na zapotrzebowanie gatunku na obecność siedlisk senilnych zaplanowane zabiegi trzebieży późnych oraz rębni złożonych mogłyby mieć negatywny wpływ na stanowisko gatunku. Konieczne jest zastosowanie działań minimalizujących to zagrożenie. W przypadku zabiegów pielęgnacji młodników i młodszych drzewostanów wpływ może zostać oceniony pozytywnie, z uwagi na możliwość rozluźnianie zwarcia oraz ograniczanie podszytu i części podrostu w zasiedlonych przez chrząszcze fragmentach drzewostanów. Wskazane jest zastosowanie się do zaleceń ochrony gatunku.		
10	Gatunek: trzepla zielona <i>Ophiogomphus</i>	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	Uwaga! Brak obowiązującego planu zadań ochronnych dla obszaru. Gatunek został potwierdzony w 1 wydzieleniu na gruntach w zarządzie nadleśnictwa. Powierzchnia	brak	

Lp.	Nazwa gatunku rośliny/zwierzęcia oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony							Ogólne uwagi o siedliskach gatunków roślin lub zwierząt i ich stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń PUL w urządzanym obiekcie
			odnowienia	pielęgnacje upraw	pielęgnacje młodszych drzewostanów	trzebieże późne	rębnie złożone	rębnie zupełne	zalesienia		
	<i>cecilia</i> kod: 1037 ocena ogólna wg SDF: B	2	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	pozostawiona bez wskazań gospodarczych. Wpływ pul neutralny.	
		3	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
11	Gatunek: czerwończyk nieparek <i>Lycaena dispar</i> kod: 1060 ocena ogólna wg SDF: C	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	Uwaga! Brak obowiązującego planu zadań ochronnych dla obszaru. Gatunek notowany na obrzeżu wydzielenia położonego nad Widawą. Powierzchnia pozostawiona bez wskazań gospodarczych. Wpływ pul neutralny.	brak
		2	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
12	Gatunek: przeplatka aurinia <i>Euphydryas aurinia</i> kod: 1065 ocena ogólna wg SDF: B	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	Uwaga! Brak obowiązującego planu zadań ochronnych dla obszaru. Gatunek został potwierdzony w 2 wydzieleniach na gruntach w zarządzie nadleśnictwa. Powierzchnie pozostawione bez wskazań gospodarczych. Wpływ pul neutralny.	brak
		2	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak		

Lp.	Nazwa gatunku rośliny/zwierzęcia oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony							Ogólne uwagi o siedliskach gatunków roślin lub zwierząt i ich stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń PUL w zarządzanym obiekcie
			odnowienia	pielęgnacje upraw	pielęgnacje młodszych drzewostanów	trzebieże późne	rębnie złożone	rębnie zupełne	zalesienia		
		3	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
13	Gatunek: modraszek telejus <i>Phengaris teleius</i> kod: 6177 ocena ogólna wg SDF: C	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	<p>Uwaga! Brak obowiązującego planu zadań ochronnych dla obszaru.</p> <p>Gatunek został potwierdzony w 1 wydzieleniu na gruntach w zarządzie nadleśnictwa. Powierzchnia pozostawiona bez wskazań gospodarczych. Wpływ pul neutralny.</p>	brak
		2	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
14	Gatunek: modraszek nausitous <i>Phengaris nausithous</i> kod: 6179 ocena ogólna wg SDF: C	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	<p>Uwaga! Brak obowiązującego planu zadań ochronnych dla obszaru.</p> <p>Gatunek został potwierdzony w 1 wydzieleniu na gruntach w zarządzie nadleśnictwa. Powierzchnia pozostawiona bez wskazań gospodarczych. Wpływ pul neutralny.</p>	brak
		2	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak		

Lp.	Nazwa gatunku rośliny/zwierzęcia oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony							Ogólne uwagi o siedliskach gatunków roślin lub zwierząt i ich stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń PUL w urządzanym obiekcie
			odnowienia	pielęgnacje upraw	pielęgnacje młodszych drzewostanów	trzebieże późne	rębnie złożone	rębnie zupełne	zalesienia		
		3	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
Leśne stawki koło Goszcza PLH020101											
15	Gatunek: żółw błotny <i>Emys orbicularis</i> kod: 1220 ocena ogólna wg SDF: B	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	<p>Uwaga! Brak obowiązującego planu zadań ochronnych dla obszaru.</p> <p>Gatunek został potwierdzony w 5 wydzieleniach na gruntach w zarządzie nadleśnictwa. Powierzchnie opisane jako zbiorniki i urządzenia wodne, pozostawione bez wskazań gospodarczych. Wpływ pul neutralny.</p>	brak
		2	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
Ostoja nad Baryczą PLH020041											
16	Gatunki roślin i zwierząt stanowiące przedmioty ochrony ostoi: 1887 koleantus delikatny <i>Coleanthus subtilis</i> , 1060 czerwończyk nieparek <i>Lycaena dispar</i> , 1083 jelonek rogacz <i>Lucanus cervus</i> , 1088 kozioróg dębosz <i>Cerambyx cerdo</i> , 1145 piskorz <i>Misgurnus fossilis</i> , 1149 koza <i>Cobitis taenia</i> , 1146 koza złotawa <i>Sabanejewia aurata</i> , 6144 kielb białopłetwy <i>Romanogobio albipinnatus</i> , 5339 różanka <i>Rhodeus amarus</i> , 1166 traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i> , 1308 mopek <i>Barbastella barbastellus</i> , 1324 nocek duży <i>Myotis myotis</i> , nie zostały potwierdzone na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska. W związku z tym nie przewiduje się, aby zapisy projektu PUL w jakikolwiek sposób mogły oddziaływać na populacje wskazanych gatunków oraz ich siedlisk. W tej sytuacji zapisy projektu PUL ocenia się jako neutralne.										
17	Gatunek: pachnica dębowa <i>Osmoderma eremita</i> kod: 1084 ocena ogólna wg SDF: B	1	brak	brak	-3/ +2	-3/+2	brak	brak	brak	<p>Uwaga! Brak obowiązującego planu zadań ochronnych dla obszaru.</p> <p>Gatunek został potwierdzony w 6 wydzieleniach na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.</p> <p>Dwie powierzchnie pozostawiono bez wskazań gospodarczych, na trzech zaplanowano pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów, zaś na jednej trzebieżę późną.</p> <p>Z uwagi na zapotrzebowanie gatunku na obecność</p>	<p>1. W trakcie planowanych zabiegów gospodarczych należy chronić drzewa dziuplaste (zwłaszcza lipy, olsze, dęby i wierzyby).</p> <p>2. W trakcie wykonywania zabiegu w otoczeniu zasiedlonych drzew należy dążyć do rozluźnienia zwarcia drzewostanu (trzebieże późne) oraz przerzedzenie zbyt gęstego podszytu</p>
		2	brak	brak	-3/ +2	-3/+2	brak	brak	brak		

Lp.	Nazwa gatunku rośliny/zwierzęcia oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony							Ogólne uwagi o siedliskach gatunków roślin lub zwierząt i ich stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń PUL w urządzanym obiekcie
			odnowienia	pielęgnacje upraw	pielęgnacje młodszych drzewostanów	trzebieże późne	rębnie złożone	rębnie zupełne	zalesienia		
		3	brak	brak	-3/ +2	-3/+2	brak	brak	brak	siedlisk senilnych zaplanowany zabieg trzebieży późnych mógłby mieć negatywny wpływ na stanowisko gatunku. Konieczne jest zastosowanie działań minimalizujących to zagrożenie, W przypadku zabiegów pielęgnacji młodników i młodszych drzewostanów wpływ może zostać oceniony pozytywnie, z uwagi na możliwość rozluźnianie zwarcia oraz ograniczanie podszytu i części podrostu w zasiedlonych przez chrząszcze fragmentach drzewostanów. Wskazane jest zastosowanie się do zaleceń ochronnych gatunku.	(pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów).
18	Gatunek: kumak nizinny <i>Bombina bombina</i> kod: 1188 ocena ogólna wg SDF: B	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	Uwaga! Brak obowiązującego planu zadań ochronnych dla obszaru. Gatunek został potwierdzony w 1 wydzieleniu na gruntach w zarządzie nadleśnictwa. Powierzchnia położona nad brzegiem stawu, pozostawiona bez wskazań gospodarczych. Wpływ pul neutralny.	brak
		2	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
19	Gatunek: bóbr europejski <i>Castor fiber</i> kod: 1337 ocena ogólna wg SDF: B	1	brak	brak	0	0	brak	brak	brak	Uwaga! Brak obowiązującego planu zadań ochronnych dla obszaru. Gatunek został potwierdzony w 5 wydzieleniach na gruntach w zarządzie nadleśnictwa. Dwie powierzchnie pozostawiono bez wskazań gospodarczych, na dwóch zaplanowano pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów, zaś na jednej trzebież późną. Wpływ zabiegów na populację gatunku oceniono jako krótkotrwale negatywny, co związane jest z możliwym płoszeniem osobników w trakcie prowadzenia prac. Przy zastosowaniu działań minimalizujących wpływ zabiegu pozostanie neutralny.	1. W trakcie prowadzenia zabiegu nad brzegiem stawów zalecane jest kształtowanie ekotonu oraz pozostawianie drzew i krzewów preferowanych w diecie bobra (wierzba, topola, osika, brzoza), zgodnie z wytycznymi branżowymi.
		2	brak	brak	0	0	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	-1/0	-1/0	brak	brak	brak		

Lp.	Nazwa gatunku rośliny/zwierzęcia oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony							Ogólne uwagi o siedliskach gatunków roślin lub zwierząt i ich stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń PUL w zarządzanym obiekcie
			odnowienia	pielęgnacje upraw	pielęgnacje młodszych drzewostanów	trzebieże późne	rębnie złożone	rębnie zupełne	zalesienia		
20	Gatunek: wydra <i>Lutra lutra</i> kod: 1355 ocena ogólna wg SDF: B	1	brak	brak	0	0	0	brak	brak	<p>Uwaga! Brak obowiązującego planu zadań ochronnych dla obszaru.</p> <p>Gatunek został potwierdzony w 5 wydzieleniach na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.</p> <p>Dwie powierzchnie pozostawiono bez wskazań gospodarczych, na jednej zaplanowano pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów, na trzech trzebież późną, zaś na jednej rębnię złożoną.</p> <p>Wpływ zabiegów na populację gatunku oceniono jako krótkotrwale lub średniookresowo negatywny, co związane jest z możliwym płoszeniem osobników w trakcie prowadzenia prac. Przy zastosowaniu działań minimalizujących wpływ zabiegu pozostanie neutralny.</p>	<p>1. W trakcie prowadzenia zabiegu nad brzegiem stawów i cieków wodnych zalecane jest kształtowanie ekotonu zgodnie z wytycznymi branżowymi.</p> <p>2. W trakcie prowadzenia zabiegu rębni zaleca się pozostawianie w naturalnym stanie strefy brzegowej cieków wodnych, wraz z naturalnym buforem, obejmującym najczęściej związane z ciekami siedliska.</p>
		2	brak	brak	0	0	0	brak	brak		
		3	brak	brak	-1/0	-1/0	-2/0	brak	brak		
Stawy w Borowej PLH020045											
21	<p>Gatunki roślin stanowiące przedmioty ochrony ostoi: 1887 koleantus delikatny <i>Coleanthus subtilis</i> nie zostały potwierdzone na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska. W związku z tym nie przewiduje się, aby zapisy projektu PUL w jakikolwiek sposób mogły oddziaływać na populację wskazanego gatunku oraz jego siedlisk. W tej sytuacji zapisy projektu PUL ocenia się jako neutralne.</p>										
Dolina Oleśnicy i Potoku Boguszyckiego PLH020091											
22	Gatunek: kumak nizinny <i>Bombina bombina</i> kod: 1188 ocena ogólna wg SDF: C	1	brak	brak	brak	-1/0	brak	brak	brak	<p>Uwaga! Brak obowiązującego planu zadań ochronnych dla obszaru.</p> <p>Gatunek został potwierdzony w 4 wydzieleniach na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.</p> <p>Dwie powierzchnie pozostawiono bez wskazań gospodarczych, na dwóch zaplanowano trzebież późną.</p> <p>Wpływ planowanego zabiegu trzebieży na liczebność populacji gatunku może być negatywny, z uwagi na możliwość przypadkowego zabijania osobników w trakcie wykonywania prac. Jednocześnie może przyczynić się do powstawania nowych mikrosiedlisk odpowiednich do zimowania gatunku (sterty gałęzi).</p>	<p>1. W trakcie wykonywania planowanego zabiegu pozostawić bez zabiegu brzegi zbiorników wodnych i chronić miejsca mogące stanowić miejsca przebywania chronionych płazów (źródlika, młaki, bagna).</p>
		2	brak	brak	brak	0	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	-1/+1	brak	brak	brak		

Lp.	Nazwa gatunku rośliny/zwierzęcia oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony							Ogólne uwagi o siedliskach gatunków roślin lub zwierząt i ich stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń PUL w urządzanym obiekcie
			odnowienia	pielęgnacje upraw	pielęgnacje młodszych drzewostanów	trzebieże późne	rębnie złożone	rębnie zupełne	zalesienia		
23	Gatunek: mopek <i>Barbastella barbastellus</i> kod: 1308 ocena ogólna wg SDF: C	1	brak	brak	brak	-1/0	brak	brak	brak	<p>Uwaga! Brak obowiązującego planu zadań ochronnych dla obszaru.</p> <p>Gatunek został potwierdzony w 4 wydzieleniach na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.</p> <p>Dwie powierzchnie pozostawiono bez wskazań gospodarczych, na dwóch zaplanowano trzebież późną.</p> <p>Wpływ planowanego zabiegu trzebieży na liczebność populacji gatunku może być negatywny, z uwagi na możliwość usunięcia drzew dziuplastych, stanowiących miejsca schronienia. Konieczne zastosowanie działań minimalizujących. Jednocześnie rozluźnienie drzewostanu wpływa na zwiększenie dostępności dogodnych żerowisk.</p>	<p>1. W trakcie wykonywania planowanego zabiegu pozostawiać drzewa dziuplaste i biocenotyczne, z wyjątkiem sytuacji stanowiących zagrożenie dla bezpieczeństwa ludzi i ich mienia.</p>
		2	brak	brak	brak	0	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	-2/+1	brak	brak	brak		
24	Gatunek: wydra <i>Lutra lutra</i> kod: 1355 ocena ogólna wg SDF: B	1	brak	brak	brak	0	brak	brak	brak	<p>Uwaga! Brak obowiązującego planu zadań ochronnych dla obszaru.</p> <p>Gatunek został potwierdzony w 7 wydzieleniach na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.</p> <p>Sześć powierzchni pozostawiono bez wskazań gospodarczych, na jednej zaplanowano trzebież późną.</p> <p>Wpływ zabiegów na populację gatunku oceniono jako krótkotrwale lub średniookresowo negatywny, co związane jest z możliwym płoszeniem osobników w trakcie prowadzenia prac. Przy zastosowaniu działań minimalizujących wpływ zabiegu pozostanie neutralny.</p>	<p>1. W trakcie prowadzenia zabiegu nad brzegiem stawów i cieków wodnych zalecane jest kształtowanie ekotonu zgodnie z wytycznymi branżowymi.</p>
		2	brak	brak	brak	0	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	-1/0	brak	brak	brak		
25	Gatunek: bóbr europejski <i>Castor fiber</i> kod: 1337 ocena ogólna wg SDF: C	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	<p>Uwaga! Brak obowiązującego planu zadań ochronnych dla obszaru.</p> <p>Gatunek został potwierdzony w 2 wydzieleniach na gruntach w zarządzie nadleśnictwa. Powierzchnie pozostawiono bez wskazań gospodarczych.</p> <p>Wpływ pul neutralny.</p>	brak
		2	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak		

Lp.	Nazwa gatunku rośliny/zwierzęcia oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony							Ogólne uwagi o siedliskach gatunków roślin lub zwierząt i ich stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń PUL w zarządzanym obiekcie
			odnowienia	pielęgnacje upraw	pielęgnacje młodszych drzewostanów	trzebieże późne	rębnie złożone	rębnie zupełne	zalesienia		
26	Gatunek: trzepla zielona <i>Ophiogomphus cecilia</i> kod: 1307 ocena ogólna wg SDF: C	1	brak	brak	brak	0	brak	brak	brak	<p>Uwaga! Brak obowiązującego planu zadań ochronnych dla obszaru.</p> <p>Gatunek został potwierdzony w 3 wydzieleniach na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.</p> <p>Dwie powierzchnie pozostawiono bez wskazań gospodarczych, na jednej zaplanowano trzebież późną.</p> <p>Wpływ planowanego zabiegu trzebieży na dostępność siedlisk można ocenić jako pozytywny, z uwagi na rozluźnienie drzewostanu i zwiększenie ilości powierzchni otwartych, wykorzystywanych przez osobniki dorosłe. Możliwy negatywny wpływ wiąże się z możliwością naruszenia strefy brzegowej rzek, konieczne określenie działań minimalizujących.</p>	1. W trakcie prowadzenia zabiegu nad brzegiem stawów i cieków wodnych zalecane jest kształtowanie ekotonu zgodnie z wytycznymi branżowymi.
		2	brak	brak	brak	0	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	-1/+2	brak	brak	brak		
27	Gatunek: pachnica dębowa <i>Osmoderma eremita</i> kod: 1084 ocena ogólna wg SDF: B	1	brak	brak	-3/+2	brak	-3/+2	brak	brak	<p>Uwaga! Brak obowiązującego planu zadań ochronnych dla obszaru.</p> <p>Gatunek został potwierdzony w 9 wydzieleniach na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.</p> <p>Pięć powierzchni pozostawiono bez wskazań gospodarczych, na trzech zaplanowano pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów, zaś na jednej rębnie złożone.</p> <p>Z uwagi na zapotrzebowanie gatunku na obecność siedlisk senilnych zaplanowany zabieg rębni mógłby mieć negatywny wpływ na stanowisko gatunku. Konieczne jest zastosowanie działań minimalizujących to zagrożenie,</p> <p>W przypadku zabiegów pielęgnacji młodników i młodszych drzewostanów wpływ może zostać oceniony pozytywnie, z uwagi na możliwość rozluźnianie zwarcia oraz ograniczanie podszytu i części podrostu w zasiedlonych przez chrząszcze</p>	1. W trakcie planowanych zabiegów gospodarczych należy chronić drzewa dziuplaste (zwłaszcza lipy, olsze, dęby i wierzby). 2. W trakcie wykonywania zabiegu w otoczeniu zasiedlonych drzew należy dążyć do rozluźnienia zwarcia drzewostanu (trzebieże późne) oraz przerzedzenie zbyt gęstego podszytu (pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów).
		2	brak	brak	-3/+2	brak	-3/+2	brak	brak		
		3	brak	brak	-3/+2	brak	-3/+2	brak	brak		

Lp.	Nazwa gatunku rośliny/zwierzęcia oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony							Ogólne uwagi o siedliskach gatunków roślin lub zwierząt i ich stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń PUL w urządzanym obiekcie
			odnowienia	pielęgnacje upraw	pielęgnacje młodszych drzewostanów	trzebieże późne	rębnie złożone	rębnie zupełne	zalesienia		
										fragmentach drzewostanów. Wskazane jest zastosowanie się do zaleceń ochrony gatunku.	
28	Gatunek: czerwoczyk nieparek <i>Lycaena dispar</i> kod: 1060 ocena ogólna wg SDF: B	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	Uwaga! Brak obowiązującego planu zadań ochronnych dla obszaru. Gatunek został potwierdzony w 1 wydzieleniu na gruntach w zarządzie nadleśnictwa. Powierzchnię pozostawiono bez wskazań gospodarczych. Wpływ pul neutralny.	brak
		2	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
29	Gatunek: czerwoczyk fioletek <i>Lycaena helle</i> kod: 4038 ocena ogólna wg SDF: A	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	Uwaga! Brak obowiązującego planu zadań ochronnych dla obszaru. Gatunek został potwierdzony w 8 wydzieleniach na gruntach w zarządzie nadleśnictwa. Powierzchnię pozostawiono bez wskazań gospodarczych. Wpływ pul neutralny.	brak
		2	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak		
		3	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak		

¹⁾ Symbole wpływu planowanych czynności gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony oraz symbole dotyczące okresu tego oddziaływania: + (plus) – wpływ dodatni, pozytywny; 0 (zero) – wpływ obojętny; - (minus) – wpływ ujemny, negatywny; brak – gdy brak danej czynności w projekcie planu; 1. oddziaływanie krótkoterminowe, 2. oddziaływanie średnioterminowe, 3. oddziaływanie długoterminowe. ²⁾ Wskaźniki zachowania stanu: Kryterium 1: Liczebność populacji gatunku wskazuje na to, że sam utrzyma się w długim okresie jako żywotny składnik swoich siedlisk przyrodniczych: liczebność populacji zwiększa się (+), pozostaje bez zmian (0), zmniejsza się (-); Kryterium 2: Naturalny zasięg występowania gatunku nie zmniejsza się; zwiększa się (+), pozostaje bez zmian (0), zmniejsza się (-); Kryterium 3: Powierzchnia siedlisk odpowiednich dla rozwoju gatunku nie zmniejsza się; zwiększa się (+), pozostaje bez zmian (0), zmniejsza się (-). ³⁾ Zadania gospodarcze formułowane na poziomie ogólnym (nieadresowane do wydzieleń drzewostanowych) nie kwalifikują się do ujęcia w formie macierzy, stąd omówienie ich przewidywanego wpływu możliwe tylko w formie tekstowej

Tab. 29. Ocena zapisów projektu PUL na gatunki ptaków stanowiące przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Dolina Baryczy PLB020001

Lp.	Nazwa gatunku ptaka oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony							Ogólne uwagi o siedliskach gatunków ptaków i ich stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń PUL w zarządzanym obiekcie
			odnowienia	pielęgnacje upraw	pielęgnacje młodszyc dirzewostanów	trzebieże późne	rębnie złożone	rębnie zupełne	zalesienia		
Dolina Baryczy PLB020001											
1	<p>Gatunki ptaków stanowiące przedmioty ochrony ostoi: A027 czapla biała <i>Ardea alba</i>, A028 czapla siwa <i>Ardea cinerea</i>, A039 gęś zbożowa <i>Anser fabalis</i>, A041 gęś białoczelna <i>Anser albifrons</i>, A053 krzyżówka <i>Anas platyrhynchos</i>, A055 cyranka <i>Spatula querquedula</i>, A059 głowienka <i>Aythya ferina</i>, A061 czernica <i>Aythya fuligula</i>, A070 nurogęś <i>Mergus merganser</i>, A073 kania czarna <i>Milvus migrans</i>, A074 kania ruda <i>Milvus milvus</i>, A119 kropiatka <i>Porzana porzana</i>, A125 łyska <i>Fulica atra</i>, A156 rycyk <i>Limosa limosa</i>, A193 rybitwa rzeczna <i>Sterna hirundo</i>, nie zostały potwierdzone na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska. W związku z tym nie przewiduje się, aby zapisy projektu PUL w jakikolwiek sposób mogły oddziaływać na populacje wskazanych gatunków oraz ich siedliska. W tej sytuacji zapisy projektu PUL ocenia się jako neutralne.</p>										
2	<p>Gatunek: bączek <i>Ixobrychus minutus</i> kod: A022 ocena ogólna wg SDF: C</p>	1	brak	brak	brak	brak	brak	brak	brak	<p>Uwaga! Brak obowiązującego planu zadań ochronnych dla obszaru. Obecność gatunków potwierdzona w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa, brak stwierdzeń na gruntach w zarządzie LP. Gatunki związane bezpośrednio ze stawami i ich otoczeniem, szuwarami i trzcinowiskami oraz nadbrzeżnymi zaroślami. Zgodnie z obowiązującymi przepisami wewnętrznymi LP w miejscach tych nie są prowadzone żadne prace gospodarcze, zalecana jest ochrona takich obiektów i pozostawianie ich w naturalnym stanie, wraz z naturalnym buforem. Nie należy również stosować zrębów zupełnych bezpośrednio przy źródłiskach, rzekach, jeziorach. W projekcie pul nie planowano cięć rębnych w bezpośrednim otoczeniu stawów, stanowiących siedliska przedmiotów ochrony obszaru, przy zastosowaniu się do wytycznych zawartych w programie ochrony przyrody wpływ zapisów pul na ww. gatunki pozostanie neutralny.</p>	brak
	<p>Gatunek: perkoz dwuczuby <i>Podiceps cristatus</i> kod: A005 ocena ogólna wg SDF: C</p>	2	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	<p>Gatunek: podgorzałka <i>Aythya nyroca</i> kod: A060 ocena ogólna wg SDF: A</p>	3	brak	brak	brak	brak	brak	brak			
	<p>Gatunek: wodnik <i>Rallus aquaticus</i> kod: A118 ocena ogólna wg SDF: C</p>		brak	brak	brak	brak	brak	brak			

Lp.	Nazwa gatunku ptaka oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony						Ogólne uwagi o siedliskach gatunków ptaków i ich stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń PUL w zarządzanym obiekcie
			odnowienia	pielęgnacje upraw	pielęgnacje młodszych drzewostanów	trzebieże późne	rębnie złożone	rębnie zupełne		
	Gatunek: zielonka <i>Zapornia parva</i> kod: A120 ocena ogólna wg SDF: C									
	Gatunek: łabędź krzykliwy <i>Cygnus cygnus</i> kod: A038 ocena ogólna wg SDF: B									
	Gatunek: błotniak stawowy <i>Circus aeruginosus</i> kod: A081 ocena ogólna wg SDF: B									
	Gatunek: gęgawa <i>Anser anser</i> kod: A043 ocena ogólna wg SDF: A									
	Gatunek: śmieszka <i>Chroicocephalus ridibundus</i> kod: A179 ocena ogólna wg SDF: C									
	Gatunek: rybitwa									

Lp.	Nazwa gatunku ptaka oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony							Ogólne uwagi o siedliskach gatunków ptaków i ich stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń PUL w zarządzanym obiekcie
			odnowienia	pielęgnacje upraw	pielęgnacje młodszych drzewostanów	trzebieże późne	rębnie złożone	rębnie zupełne	zalesienia		
	białowąsa <i>Chlidonias hybrida</i> kod: A196 ocena ogólna wg SDF: B Gatunek: rybitwa czarna <i>Chlidonias niger</i> kod: A197 ocena ogólna wg SDF: B Gatunek: bocian biały <i>Ciconia ciconia</i> kod: A031 ocena ogólna wg SDF: C										
3	Gatunek: bocian czarny <i>Ciconia nigra</i> kod: A030 ocena ogólna wg SDF: C	1	0	0	0	0	0	0	brak	<p>Uwaga! Brak obowiązującego planu zadań ochronnych dla obszaru.</p> <p>Gatunki związane z terenami leśnymi, gniazdujące w obrębie starszych drzewostanów. Bociana czarnego notowano w obrębie dwóch wydzieli na gruntach w zarządzie nadleśnictwa, bielika notowano w pobliżu stawów poza gruntami w zarządzie LP. Nie wyznaczono tu dotychczas stref ochrony miejsc rozrodu i regularnego przebywania gatunków.</p> <p>Do budowy gniazd wybierane są zwykle stare, ponad 100-letnie, dorodne drzewa, głównie dęby, sosny oraz buki, położone w lasach liściastych i mieszanych, w pobliżu obfitujących w pokarm rzek, starorzeczy, strumieni, rozlewisk, bagien, stawów rybnych i łąk.</p> <p>W trakcie prowadzenia cięć rębnych i trzebieżowych w granicach ostoi wskazane są działania minimalizujące</p>	<p>1. W trakcie planowanego zabiegu wskazane jest pozostawianie grup drzew na zrębach i pojedynczych, starych drzew, starszych niż otaczający drzewostan (przestoi, głównie dębów), jako potencjalnych miejsc gniazdowania gatunków.</p> <p>2. Przed przystąpieniem do planowanych zabiegów gospodarczych dokonanie przeglądów powierzchni pod kątem występowania dużych gniazd w koronach drzew (o średnicy powyżej 25 cm).</p>
	Gatunek: bielik <i>Haliaeetus albicilla</i> kod: A075 ocena ogólna wg SDF: C	2	0	0	0	0	0	brak			
		3	0	0	0	-2/0	-2/0	-2/0	brak		

Lp.	Nazwa gatunku ptaka oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony							Ogólne uwagi o siedliskach gatunków ptaków i ich stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń PUL w zarządzanym obiekcie
			odnowienia	pielęgnacje upraw	pielęgnacje młodszych drzewostanów	trzebienie późne	rębnie złożone	rębnie zupełne	zalesienia		
										zagrożenie usunięcia w trakcie cięć drzew dogodnych do gniazdowania gatunku.	3. W przypadku odnalezienia nieznanego dotąd miejsca gniazdowania gatunków: bielik, bocian czarny, w okresie lęgowym oraz zależności od terminu ochrony okresowej danego gatunku (1.01-31.07/15.03-31.08) zaleca się wycofanie się z realizacji zadań gospodarczych w bezpośrednim sąsiedztwie gniazda: w okresie lęgowym - obszar w promieniu do 500 m od gniazda, poza okresem lęgowym - obszar w promieniu do 200 m od gniazda. Wskazania te winny obowiązywać do czasu ewentualnego ustanowienia strefy ochrony.
4	Gatunek: perkoz rdzawoszyi <i>Podiceps grisegena</i> kod: A006 ocena ogólna wg SDF: C	1	brak	brak	0	0	0	brak	brak	<p>Uwaga! Brak obowiązującego planu zadań ochronnych dla obszaru.</p> <p>Gatunki związane bezpośrednio ze stawami i ich otoczeniem, szuwarami i trzcinowiskami oraz nadbrzeżnymi zaroślami, notowane na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.</p> <p>W obrębie wydzieleń, w których notowano obecność gatunków planowane są wskazania gospodarcze związane z pozyskaniem drewna. Możliwe oddziaływanie planowanych zabiegów obejmuje płoszenie osobników znajdujących się w obrębie powierzchni objętych pracami i wymaga zastosowania działań minimalizujących.</p>	1. Nie stosować cięć zupełnych bezpośrednio przy źródłiskach, rzekach, jeziorach, pozostawiając pas ochronny o szerokości odpowiadającej co najmniej wysokości otaczającego drzewostanu, stanowiący strefę przejściową.
		2	brak	brak	0	0	0	brak	brak		
	Gatunek: bąk <i>Botaurus stellaris</i> kod: A021 ocena ogólna wg SDF: B	3	brak	brak	-1/0	-1/0	-1/0	brak	brak		
	Gatunek: łabędź niemy <i>Cygnus olor</i> kod: A036										

Lp.	Nazwa gatunku ptaka oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ³⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony							Ogólne uwagi o siedliskach gatunków ptaków i ich stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działania ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń PUL w zarządzanym obiekcie
			odnowienia	pielęgnacje upraw	pielęgnacje młodszych drzewostanów	trzebieże późne	rębnie złożone	rębnie zupełne	zalesienia		
	ocena ogólna wg SDF: C Gatunek: krakwa <i>Mareca strepera</i> kod: A051 ocena ogólna wg SDF: B Gatunek: derkacz <i>Crex crex</i> kod: A122 ocena ogólna wg SDF: C										
5	Gatunek: zimorodek <i>Alcedo atthis</i> kod: A229 ocena ogólna wg SDF: C	1	0	0	0	0	0	brak	brak	<p>Uwaga! Brak obowiązującego planu zadań ochronnych dla obszaru.</p> <p>Gatunki związane z siedliskami bagiennymi oraz brzegami wód, notowane na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.</p> <p>W obrębie wydzieleń, w których notowano obecność gatunków planowane są wskazania gospodarcze związane z odnowieniem lasu, pielęgnacją oraz pozyskaniem drewna.</p> <p>Możliwe oddziaływanie planowanych zabiegów obejmuje zmianę warunków siedliskowych na powierzchniach wykorzystywanych jako żerowiska i lęgowiska. Ich wykonanie wymaga zastosowania działań minimalizujących.</p>	<p>1. Nie stosować cięć zupełnych bezpośrednio przy źródłiskach, rzekach, jeziorach, pozostawiając pas ochronny o szerokości odpowiadającej co najmniej wysokości otaczającego drzewostanu, stanowiący strefę przejściową.</p> <p>2. Zalecana jest ochrona naturalnych obiektów małej retencji, tj. śródleśnych torfowisk, mokradeł, zbiorników wodnych, cieków, bagien, trzęsawisk, mszarów, torfowisk, źródlisk, młak.</p>
	ocena ogólna wg SDF: C	2	0	0	0	0	0	brak	brak		
	Gatunek: żuraw <i>Grus grus</i> kod: A127 ocena ogólna wg SDF: C	3	-1/0	-1/0	-1/0	-2/0	-2/0	brak	brak		

¹⁾ Symbole wpływu planowanych czynności gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony oraz symbole dotyczące okresu tego oddziaływania: + (plus) – wpływ dodatni, pozytywny; 0 (zero) – wpływ obojętny; - (minus) – wpływ ujemny, negatywny; brak – gdy brak danej czynności w projekcie planu; 1. oddziaływanie krótkoterminowe, 2. oddziaływanie średnioterminowe, 3. oddziaływanie długoterminowe. ²⁾ Wskaźniki zachowania stanu: Kryterium 1: Liczebność populacji gatunku wskazuje na to, że sam utrzyma się w długim okresie jako żywotny składnik swoich siedlisk przyrodniczych: liczebność populacji zwiększa się (+), pozostaje bez zmian (0), zmniejsza się (-); Kryterium 2: Naturalny zasięg występowania gatunku nie zmniejsza się: zwiększa się (+), pozostaje bez zmian (0), zmniejsza się (-); Kryterium 3: Powierzchnia siedlisk odpowiednich dla rozwoju gatunku nie zmniejsza się: zwiększa się (+), pozostaje bez zmian (0), zmniejsza się (-). ³⁾ Zadania gospodarcze formułowane na poziomie ogólnym (nieadresowane do wydzieleń drzewostanowych) nie kwalifikują się do ujęcia w formie macierzy, stąd omówienie ich przewidywanego wpływu możliwe tylko w formie tekstowej

VI.2.4. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE ZAPISÓW PROJEKTU PUL NA INTEGRALNOŚĆ OBSZARÓW NATURA 2000

Zgodnie z definicją w art. 5 Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku *o ochronie przyrody* integralność obszarów Natura 2000 to spójność czynników strukturalnych i funkcjonalnych warunkujących zrównoważone trwanie populacji gatunków i siedlisk przyrodniczych, dla ochrony których zaprojektowano lub wyznaczono dany obszar. Jest to takie działanie, które pozwala na zachowanie właściwego statusu ochrony siedlisk i gatunków oraz zachowanie ich kluczowych struktur. W projekcie PUL dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska nie planuje się działań, które mogłyby się przyczynić do trwałego zniszczenia lub pogorszenia stanu zachowania siedliska przyrodniczego stanowiącego przedmiot ochrony obszaru. W pełni uwzględniają one cele ochrony wszystkich obszarów Natura 2000 na gruntach w zarządzie nadleśnictwa.

VI.3. WPŁYW USTALEŃ PROJEKTU PUL NA INNE FORMY OCHRONY PRZYRODY

Analiza zapisów projektu PUL została przeprowadzona również dla powierzchni pozostałych obszarowych form ochrony przyrody – rezerwatu przyrody „Torfowisko koło Grabowna”, Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy”, a także użytków ekologicznych – „Las Boguszycki”, „Leśne Stawki koło Goszcza”, „Olsy Spalickie”, „Olsy Sokołowickie”, „Polana Grochowska” oraz dla powierzchni, na których zlokalizowane są obiekty chronione w postaci pomników przyrody.

W obrębie wydziałów leśnych znajdujących się w zasięgu granic rezerwatu przyrody „Torfowisko koło Grabowna”, nie są planowane żadne wskazania gospodarcze. Tym samym zapisy projektu PUL nie będą miały wpływu na cele ochrony wskazanego obszaru. Omawiany rezerwat przyrody ma wyznaczone zadania ochronne, które są realizowane poza gospodarką leśną ze środków zewnętrznych. W otoczeniu rezerwatu (wydz. 5d, 6 d) projektowane są zabiegi trzebieży późnych. Zalecane jest aby nie prowadzić cięć w bezpośrednim otoczeniu rezerwatu i pozostawienie buforu o szerokości min. 1 wys. drzewostanu.

Park Krajobrazowy „Dolina Baryczy” nie posiada obowiązującego planu ochrony. Jednakże wszystkie obszary oraz chronione gatunki roślin i zwierząt wskazane jako cenne na obszarze parku krajobrazowego zostały uwzględnione w projekcie PUL. Najcenniejsze zbiorowiska roślinne objęto ochroną w ramach ochrony siedlisk przyrodniczych i ograniczono na nich wskazania gospodarcze. Część ze wskazań ochronnych dla gatunków i siedlisk zostało uwzględnionych w ramach ochrony przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000 Ostoja nad Baryczą PLH020041 oraz Dolina Baryczy PLB020001. Dominującym typem zagospodarowania na obszarze Parku są rębnie złożone (13% powierzchni) i trzebieże

późne (36% powierzchni), bez wskazań gospodarczych pozostawiono 6% gruntów leśnych. Wszystkie wskazania gospodarcze zostały zaplanowane w sposób gwarantujący zachowanie walorów przyrodniczych, krajobrazowych oraz kulturowych Parku.

W wydzieleniach leśnych znajdujących się w zasięgu granic użytków ekologicznych „Las Boguszycki”, „Leśne Stawki koło Goszcza”, „Olsy Spalickie”, „Olsy Sokołowickie”, „Polana Grochowska” projekt PUL pozostawia wszystkie powierzchnie leśne bez zabiegów gospodarczych. Tym samym projekt PUL pozostaje neutralny dla przedmiotów ochrony tych obszarów. Analiza wskazań gospodarczych planowanych w otoczeniu użytków ekologicznych wykazała określenia działań minimalizujących dla planowanych zabiegów związanych z pozyskaniem drewna:

1. W trakcie prowadzenia cięć rębnych w wydz. 200 f, 209 f, 213 a, 266 I (obr. les. Twardogóra) oraz 87 f, 88 d, h, 89 f, 120 a, b, h, k, l, m, 124 a (obr. les. Grochowo) fragmenty drzewostanu przewidziane do pozostawienia w formie biogrup należy lokować w bezpośrednim otoczeniu granic użytków ekologicznych, celem uzyskania buforu o szerokości min. 1 wys. drzewostanu.

W miejscach, w których zlokalizowane są na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska pomniki przyrody, projekt pul nie przewiduje żadnych wskazań gospodarczych (9 wydz.), pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów (2 wydz.) oraz trzebieże późne (3 wydz.). Lokalizacja chronionych obiektów jest dobrze znana, więc nie przewiduje się, aby mogło dojść do ich uszkodzenia w trakcie wykonywanych prac. Jedyne niekorzystne oddziaływanie może obejmować nagłe odsłonięcie drzew, proponuje się zatem aby nie wykonywać cięć w bezpośrednim otoczeniu pomników przyrody w wydz. 185 d obr. les. Grochowo, 160 n obr. les. Goszcz, 12 d obr. les. Oleśnica Śląska.

VI.4. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE PROJEKTU PUL NA ŚRODOWISKO

VI.4.1. ODDZIAŁYWANIE NA RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNĄ

Ochronę różnorodności biologicznej należy rozpatrywać na trzech poziomach - genetycznym, gatunkowym i krajobrazowym (ekosystemowym).

W zakresie różnorodności **na poziomie genetycznym** projekt PUL nie zawiera zapisów, które mogłyby wpłynąć na ograniczenia w pulach genowych gatunków występujących na obszarze nadleśnictwa. Prowadzona obecnie przez nadleśnictwo gospodarka leśna realizowana jest zgodnie z obowiązującymi Zasadami Hodowli Lasu. Wprowadzany na odnawiane powierzchnie leśne materiał sadzeniowy pochodzi z wyselekcjonowanych źródeł materiału rozmnożeniowego, ściśle określonych obowiązującą w Polsce regionalizacją dla nasion i sadzonek (Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 29 lipca 2015 r. w sprawie wykazu, obszarów i map regionów pochodzenia leśnego materiału rozmnożeniowego; Dz.U.

2015 poz. 1425). Dzięki temu możliwa jest ochrona genetycznej odrębności naturalnych, rodzimych lub prawdopodobnie rodzimych populacji gatunków lasotwórczych oraz zachowanie pożądanych cech genetycznych w następnych pokoleniach drzew.

Nadleśnictwo Oleśnica Śląska stanowi jedno z zapleczy dla produkcji szkółkarskiej posiadając na swoim terenie 4 wyłączone drzewostany nasienne (WDN), w tym 3 dębu szypułkowego (o łącznej powierzchni blisko 33 ha) i 1 sosny zwyczajnej (o pow. 13 ha) oraz 78 powierzchni z gospodarczymi drzewostanami nasiennymi (GDN) - sosny zwyczajnej, modrzewia europejskiego, świerka pospolitego, buka zwyczajnego, dęba szypułkowego, dęba bezszypułkowego, klona jawora, jesionu wyniosłego, olszy czarnej i lipy drobnolistnej (o łącznej powierzchni ok. 450 ha). Wszystkie drzewostany nasienne gospodarcze charakteryzują się dobrymi cechami zdrowotnymi i jakościowymi, i służą jako podstawowa baza nasienna dla nowo zakładanych upraw. Nadleśnictwo posiada bloki upraw pochodnych zaakceptowane przez Wydział Gospodarowania Ekosystemami RDLP we Wrocławiu, które po osiągnięciu dojrzałości stanowią będą podstawową bazę pozyskania nasion jako drzewostany o ulepszonej jakości genetycznej. Istniejąca baza nasienna zaspokaja potrzeby nadleśnictwa na materiał siewny podstawowych gatunków lasotwórczych. Nadleśnictwo Oleśnica Śląska posiada wyznaczone źródła nasion zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Leśnego Materiału Podstawowego, takich gatunków jak sosna wejmutka, daglezią zieloną, dąb czerwony, klon polny, grab zwyczajny, olsza szara i czereśnia ptasia. W nadleśnictwie brak jest drzewostanów zachowawczych oraz drzew zachowawczych i matecznych, a także plantacji drzew.

W zakresie różnorodności **na poziomie gatunkowym** projekt PUL szeroko analizuje aktualny stan zróżnicowania gatunkowego drzewostanów nadleśnictwa i dość szczegółowo określa dalsze kierunki hodowli lasu. Dla każdej powierzchni leśnej proponuje potencjalne składy odnowieniowe drzewostanów, pożądane na poszczególnych siedliskach leśnych, z uwzględnieniem celów gospodarczych, możliwości produkcyjnych siedlisk leśnych oraz wymagań ochrony przyrody. Dostosowany do warunków siedliskowych odpowiedni skład odnowień będzie sprzyjał kształtowaniu się poprawnej struktury gatunkowej drzewostanów w przyszłości.

Projekt PUL wskazuje również, na jakich powierzchniach leśnych w drzewostanach obecne są gatunki obce geograficznie i jak wysoki jest ich udział. W trakcie wykonanych prac taksacyjnych w latach 2021-2022 w drzewostanach nadleśnictwa zinwentaryzowano gatunki drzew, w tym gatunki obce. Na niewielkich powierzchniach stwierdzono drzewostany z gatunkami obcymi geograficznie - sosną wejmutką, daglezią zieloną, dębem czerwonym, orzechem czarnym, robinią akacjową, kasztanowcem zwyczajnym, czeremchą amerykańską. Konieczność ochrony różnorodności gatunkowej drzewostanów przed

zjawiskiem neofityzacji sygnalizowana jest w programie ochrony przyrody dla nadleśnictwa, który jest częścią projektu PUL.

Kolejnym istotnym aspektem w ochronie różnorodności gatunkowej jest zabezpieczenie na powierzchniach leśnych odpowiedniej ilości martwego drewna. Projekt PUL nie określa zadań gospodarczych, które odnosiłyby się bezpośrednio do tego problemu. Pozostawianie martwego drewna na powierzchniach manipulacyjnych wynika z wewnętrznych przepisów branżowych obowiązujących w PGL Lasy Państwowe i zaleceń ochronnych zapisanych w programie ochrony przyrody. Pomiary drewna martwego przeprowadzono na części powierzchni próbnych kołowych zakładanych dla celów inwentaryzacji zasobów drzewnych metodą reprezentacyjną w każdej warstwie gatunkowo – wiekowej. Pomiaru dokonano z podziałem na: drewno martwych drzew stojących i złomów, drewno drzew ściętych i wyróconych oraz drewno stanowiące fragmenty drzew martwych. Ogółem na terenie nadleśnictwa miąższość drewna martwego oszacowano na 141114,92 m³ (brutto), co stanowi 2,12% ogólnej miąższości wszystkich drzewostanów. Średnia miąższość drzew martwych stojących i leżących w lasach nadleśnictwa wynosi 6,49 m³/ha, i jest niższa od średniej krajowej (9,8 m³/ha) oraz średniej dla gruntów w zarządzie LP (9,4 m³/ha) (źródło: WISL 2017-2021, BULiGL). Dokładne zaplanowanie ilości pozostawianego martwego drewna na etapie sporządzania projektu PUL nie jest możliwe. Zakładając jednak, że zaplanowane działania gospodarcze będą wykonywane na gruncie zgodnie z obowiązującymi wytycznymi oraz zaleceniami ochronnymi zapisanymi w programie ochrony przyrody, przewiduje się wzrost zasobów martwego drewna oraz drzew dziuplastych na koniec nadchodzącego dziesięciolecia.

W celu ochrony populacji szczególnie cennych gatunków zwierząt i ich siedlisk na terenach w zasięgu ostoi Natura 2000, projekt PUL uwzględnia wymagania ochronne przedmiotów ochrony poprzez określone działania ochronne zawarte w programie ochrony przyrody. Stąd w zakresie ochrony gatunkowej w ocenie zapisów projektu PUL nie przewiduje się możliwości wystąpienia długotrwałego negatywnego oddziaływania, które w znaczący sposób wpływałoby na różnorodność gatunkową chronionych roślin, grzybów i zwierząt. Powierzchnie leśne ze stanowiskami szczególnie zagrożonych gatunków roślin, których występowanie zostało potwierdzone w ostatnich latach zostały pozostawione w projekcie PUL bez wskazań gospodarczych lub sformułowano dla nich odpowiednie działania minimalizujące.

Istotną kwestią analizowaną w projekcie PUL jest ochrona różnorodności **na poziomie ekosystemowym**. Odpowiedni dobór rodzaju rębni do warunków siedliskowych, pozostawienie bez wskazań gospodarczych najcenniejszych drzewostanów będących identyfikatorami siedlisk przyrodniczych oraz zapisane w programie ochrony przyrody zalecenia przyczynią się do zachowania zróżnicowania i dobrego stanu

najcenniejszych ekosystemów w nadleśnictwie. Dla zachowania różnorodności biologicznej na poziomie ekosystemu projekt PUL zwraca uwagę na:

- szerokie wykorzystywanie zmienności w ramach mikrosiedlisk poprzez wprowadzanie na te niewielkie powierzchnie właściwych gatunków drzew;
- konieczność unikania zalesiania śródleśnych pastwisk, łąk, nieużytków i innych podobnych im powierzchni;
- konieczność dostosowania się do zalecanych składów odnowieniowych przy zakładaniu upraw;
- konieczność ograniczania nadmiernego odpływu wód powierzchniowych przez stosowanie zastawek na rowach i innych budowli piętrzących;
- konieczność zwiększania uwilgotnienia siedlisk przez podniesienie poziomu zwierciadła wód gruntowych
- konieczność ochrony naturalnych obiektów małej retencji;
- konieczność pozostawiania na powierzchniach leśnych drzew dziuplastych;
- preferowanie biologicznych metod ochrony lasu;
- odpowiednie kształtowanie granicy polno-leśnej w taki sposób, aby była jak najbardziej urozmaicona;
- kształtowanie ekotonów przy brzegach strumieni i rzek, które pozbawione są jakiegokolwiek roślinności;
- pozostawianie martwego drewna, układanie stosów gałęzi i liści w rejonie zbiorników wodnych;
- pozostawianie karp korzeniowych wywrotów i wiatrowałów za wyjątkiem sytuacji zagrażających zdrowiu i życiu ludzi;
- tworzenie stref przejściowych (ekotonów), tzn. granicy lasu z innymi ekosystemami, zwłaszcza polnymi, łąkowymi, wodnymi i bagiennymi oraz wzdłuż dróg publicznych.

Przestrzeganie powyższych zaleceń w trakcie realizacji zaplanowanych zadań gospodarczych powinno przyczynić się do zwiększenia ilości i naturalności ekosystemów.

Zgodnie z określonym zakresem szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska (pismo WPN.411.1.2020.PT z dnia 6 listopada 2020 r.) ocenie poddano potencjalny wpływ zapisów projektu PUL na siedliska przyrodnicze, których płaty zlokalizowane są poza obszarami Natura 2000. Do takich siedlisk przyrodniczych należały:

- 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*);
- 9110 Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagetum*);

- 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*);
- 9190 Kwaśne dąbrowy (*Quercion robori-petraeae*);
- 91D0 Bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi Pinetum*, *Pino mugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum*) i brzozowo-sosnowe bagienne lasy borealne - siedlisko priorytetowe;
- 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe - siedlisko priorytetowe;
- 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*).

Siedliska przyrodnicze poza obszarami Natura 2000 są w dużej mierze rozproszone w przestrzeni terytorialnej nadleśnictwa. Wskazania ochronne zawarte w programie ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska, ukierunkowane na zabezpieczanie dobrze zachowanych fragmentów cennych siedlisk przyrodniczych, wyznaczają właściwy kierunek ochrony naturalnych zasobów rodzimej przyrody. W projekcie PUL bez wskazań pozostawiono powierzchnie z nielicznymi płatami siedlisk: 6150 (1 wydz.), 91D0 (2 wydz. w rezerwacie przyrody „Torfowisko koło Grabowna”) oraz 91F0 (6 wydz.). Pozostałe siedliska 9110, 9170, 9190, 91E0 zajmują znacznie większe powierzchnie; 24% ogólnej powierzchni tych siedlisk pozostawiono w projekcie PUL bez wskazań gospodarczych – 7% 9110, 41% 9170, 1% 9190, 86% 91E0. Dla siedlisk 9110, 9170, 9190, 91E0, ograniczono użytkowanie rębne do rębni złożonych, jedynie w pojedynczych przypadkach w wydzieleniach leśnych zaplanowano rębnie zupełne. Dotyczą one 2 wydzieleń z siedliskiem 91E0, gdzie siedlisko łęgów zajmuje niewielkie powierzchnie wzdłuż cieków, dla których zgodnie z zasadami racjonalnie prowadzonej gospodarki leśnej należy uwzględnić potrzebę ochrony strefy brzegowej cieków poprzez właściwe kształtowanie stref ekotonowych. W sytuacji, kiedy dany drzewostan z planowanym zabiegiem sąsiaduje z rzeką, zgodnie z wymogami Instrukcji Ochrony Lasu oraz zaleceniami branżowymi zapewnia się ochronę strefy brzegowej rzeki, kształtując jej naturalny bufor. Tym samym zapewniając ochronę wąskich pasów siedliska łęgów nadrzecznych. Jedynie jedna powierzchnia z siedliskiem 9190 w całości przeznaczona została do zabiegu rębni zupełnej, z uwagi na obecność bloku upraw pochodnych. Pozostałe zaplanowane wskazania gospodarcze (odnowienia, pielęgnacje, czyszczenia i trzebieże) wynikają z potrzeb hodowlanych i zapewnią stabilność, żywotność i trwałość drzewostanów. W tej sytuacji nie ma potrzeby formułowania dodatkowych działań minimalizujących w stosunku do powierzchni leśnych z siedliskami przyrodniczymi poza granicami ostoi siedliskowych Natura

2000. Zapisy projektu PUL ocenia się jako neutralne dla stanu zachowania siedlisk przyrodniczych poza obszarami Natura 2000.

Ponadto w granicach obszaru Natura 2000 Dolina Oleśnicy i Potoku Boguszyckiego PLH020091 stwierdzono obecność siedliska przyrodniczego 9170 grądu nie stanowiącego przedmiotu ochrony ostoi; w granicach obszaru Natura 2000 Ostoja nad Baryczą PLH020041 stwierdzono obecność siedliska przyrodniczego 9190 kwaśnych dąbrów, nie stanowiącego przedmiotu ochrony ostoi; w granicach obszaru Natura 2000 Stawy w Borowej PLH020045 stwierdzono obecność siedliska przyrodniczego 6510 świeżych łąk, nie stanowiącego przedmiotu ochrony ostoi; w granicach obszaru Natura 2000 Lasy Grędzińskie PLH020081 stwierdzono obecność siedliska przyrodniczego 9190 kwaśnych dąbrów i 91E0 łągów, nie stanowiących przedmiotów ochrony ostoi; w granicach obszaru Natura 2000 Kumaki Dobrej PLH020078 stwierdzono obecność siedliska przyrodniczego 91E0 łągów, nie stanowiącego przedmiotu ochrony ostoi. Siedliska te uwzględniono w ocenie potencjalnego wpływu zapisów projektu PUL na siedliska przyrodnicze. Powierzchnie siedlisk w obszarach - Dolina Oleśnicy i Potoku Boguszyckiego PLH020091, Ostoja nad Baryczą PLH020041, Stawy w Borowej PLH020045 w projekcie PUL pozostawiono bez wskazań gospodarczych dlatego jego zapisy ocenia się jako neutralne dla stanu zachowania tych siedlisk. Jedynie w obszarach Natura 2000 Kumaki Dobrej PLH020078 oraz Lasy Grędzińskie PLH020081 dla części powierzchni z siedliskami przyrodniczymi zaplanowano wskazania gospodarcze. Dla siedliska 91E0 w ostoi Kumaki Dobrej PLH020078 najlepiej zachowane płaty pozostawiono bez wskazań gospodarczych, dla 3 powierzchni z siedliskiem łągów zaplanowano trzebież wczesną i czyszczenia późne, są to zabiegi wynikające z potrzeb hodowlanych i zapewnią stabilność, żywotność i trwałość drzewostanów. Jedynie na 1 powierzchni z siedliskiem łągów została zaplanowana rębnia złożona (IV 20%) w celu przebudowy drzewostanu jesionowego. Dla siedliska 91E0 i 9190 w ostoi Lasy Grędzińskie PLH020081 najlepiej zachowane płaty pozostawiono bez wskazań gospodarczych, dla 1 powierzchni z siedliskiem kwaśnych dąbrów zaplanowano trzebież późną, wynikającą z potrzeb hodowlanych i zapewniającą stabilność, żywotność i trwałość tego drzewostanu. Jedynie na 1 powierzchni z siedliskiem łągów została zaplanowana rębnia złożona (IVD 20%). Zapisy projektu PUL ocenia się jako neutralne dla stanu zachowania siedlisk przyrodniczych nie stanowiących przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000.

Tab. 30. Planowane wskazania gospodarcze w obrębie wydziałów leśnych z siedliskami przyrodniczymi poza obszarami Natura 2000 oraz w obszarach Natura 2000, gdzie siedlisko nie stanowi przedmiotu ochrony

Siedlisko przyrodnicze kod	Łączna pow. wydziałów leśnych z siedliskiem przyrodniczym [ha] (liczba wydz.)	Brak wskazań	Odnowienia	Pielęgnacje upraw	Pielęgnacje młodszych drzewostanów	Trzebież późna	Rębnie złożone	Rębnie zupełne	Zalesienia
6510	5,77 (2)	5,77	-	-	-	-	-	-	-
9110	658,57 (130)	43,36	13,66	12,57	203,29	162,64	223,05	-	-
9170	400,07 (110)	150,90	24,44	-	24,47	41,07	159,19	-	-
9190	211,27 (50)	5,03	3,70	4,91	10,15	60,95	123,16	3,37	-
*91D0	2,2 (2)	2,20	-	-	-	-	-	-	-
*91E0	616,03 (205)	222,80	4,66	5,14	85,10	185,23	87,84	25,26	-
91F0	3,5 (6)	3,50	-	-	-	-	-	-	-

**) dla części siedlisk przyrodniczych planowany zabieg dotyczy wyłącznie drzewostanu, z którym siedlisko współwystępuje w danym wydziale leśnym

VI.4.2. ODDZIAŁYWANIE NA LUDZI

Realizacja projektu PUL nie wpłynie bezpośrednio na ludzi. Poszczególne zapisy projektu PUL można jednak interpretować zawsze jako pozytywne w średniej lub długiej perspektywie czasowej np. w odniesieniu do przyszłych zysków z aktualnie realizowanych zabiegów odnawiania powierzchni leśnych czy pielęgnowania młodszych drzewostanów w celu poprawy jakości surowca drzewnego w przyszłości. Krótkotrwałe, pośrednie oddziaływanie pozytywne wiązać się będzie ze zwiększonym zapotrzebowaniem na wykonawców w okresach realizacji zadań, co okresowo wpłynie na zwiększenie zatrudnienia. W tym zakresie oddziaływanie projektu PUL należy oceniać jako krótkoterminowo pozytywne. Dodatni wpływ zapisów planu w wymiarze społecznym będzie również związany przede wszystkim z udostępnianiem lasów jako miejsca rekreacji, wypoczynku oraz prowadzenia edukacji przyrodniczej. Zadania związane z tymi zagadnieniami uwzględnia projekt Planu Urządzenia Lasu. W tym względzie, wpływ zapisów projektu Planu Urządzenia Lasu na ludzi, zarówno w krótkim, jak i długim okresie czasu należy uznać za dodatni.

W wyniku analizy intensywności użytkowania lasu przez społeczności lokalne w Nadleśnictwie Oleśnica Śląska zidentyfikowano lasy poddane zwiększonym oddziaływaniom społecznym, do których zaliczono m.in. fragmenty kompleksów leśnych położonych w bezpośrednim otoczeniu miejscowości Białe Błoto, Boguszyce, Borowa, Cieśle, Długołęka, Domaszczyn, Złotówek, Leśny Młyn, Miodary, Pawłowice, Piecowice, Prusowice, Sadek, Sokołowice, Spalice, Strzałkowa, Strzelce, Szczodre, Śliwice, Wilczyce, Zakrzów oraz Złotów. Obejmują one powierzchnię 959,17 ha gruntów w zarządzie

Nadleśnictwa Oleśnica Śląska. Celem planowanej gospodarki w tych lasach będzie zachowanie krajobrazu leśnego i jego estetyki, spowolnienie następujących zmian, przy jednoczesnym zachowaniu trwałości lasu i zdolności do pełnienia wskazanych funkcji w przyszłości. Nie są one tożsame z lasami miejskimi ani z lasami ochronnymi w miastach i wokół miast, lecz wymagają indywidualnego podejścia w ich zagospodarowaniu. Stosowane zabiegi z zakresu użytkowania ukierunkowane będą na poprawę stanu zdrowotnego oraz zróżnicowanie struktury gatunkowej, wiekowej i przestrzennej. Cięcia pielęgnacyjne powinny mieć charakter sanitarny lub przekształceniowy, z uwzględnieniem naturalnych procesów przemiany pokoleń oraz stanu zdrowotnego drzewostanu. W wyznaczonych fragmentach drzewostanów zaplanowano użytkowanie rębne z zastosowaniem rębni Vb (kępowo-przerębowej). Użytkowaniem objęto 9% gruntów leśnych pełniących funkcję społeczną i rekreacyjną, bez wskazań pozostawiono 45% powierzchni, zaplanowano także wskazania wynikające z potrzeb hodowlanych, zapewniające stabilność, żywotność i trwałość drzewostanów. Wyznaczenie w projekcie PUL grupy drzewostanów o zwiększonej funkcji społecznej i indywidualne podejście do wyznaczonych w niej zabiegów gospodarczych ocenia się pozytywnie. Działania te bezpośrednio ograniczą intensywność zabiegów gospodarczych w lasach wykorzystywanych przez lokalną społeczność, wtórnie przyczynią się do zróżnicowania struktury tych drzewostanów oraz naturalizacji zachodzących w nich procesów, co ocenia się pozytywnie zarówno w krótkim, jak i średnim okresie czasu.

VI.4.3. ODDZIAŁYWANIE NA WODĘ

Zgodnie z obowiązującą Instrukcją urządzania lasu, uwzględniając funkcje pełnione przez drzewostany, w planie ujęto powierzchnie lasów wodochronnych (2397,75 ha). Obejmują one m.in. drzewostany położone nad ciekami oraz zbiornikami wodnymi, drzewostany na siedliskach wilgotnych, bagiennych i łągowych. Przyjęto przy tym zasadę, że planowane w drzewostanach czynności gospodarcze nie mogą naruszać funkcji, dla których drzewostany te zaliczono do lasów wodochronnych. Większość powierzchni pozostawiono bez wskazań gospodarczych lub projektowano jedynie zabiegi pielęgnacyjne (80%). Dla 20% zaplanowano użytkowanie rębniami złożonymi. W odniesieniu do całości lasów nadleśnictwa zalecana jest również ochrona powierzchni położonych nad brzegami cieków oraz zbiorników wodnych, poprzez ograniczenie zabiegów w ich bezpośrednim sąsiedztwie. Zapisy planu mogą oddziaływać pośrednio na stan zachowania zasobów wodnych obszaru nadleśnictwa, poprzez trwałe zachowanie pokrywy leśnej, szczególnie na siedliskach hydrogenicznych. Bez wskazań pozostawiono 80% siedlisk bagiennych i łągowych (BMb, OI, OIJ), na siedliskach wilgotnych (BMw, LMw, Lw) – 20%. Odnowienie planowano

z zastosowaniem rębni złożonych z intensywnością od 10 do 50%, w przypadku rębni uprzętających od 50 do 95%. Rębnią zupełną zagospodarowano 3,25% powierzchni drzewostanów nadleśnictwa, rębnią złożoną kolejne 16,6%. Rozłożenie zabiegów przestrzennie oraz czasowo na kolejne 10 lat wraz z realizacją programu małej retencji oraz zastosowanie zaleceń zawartych w programie ochrony przyrody gwarantuje, że wpływ zapisów planu na bilans wodny pozostanie neutralny. Projekt planu urządzenia lasu nie wskazuje żadnych działań związanych z regulacją stosunków wodnych, retencją czy melioracją wodną. Planowane przed odnowieniem zabiegi agromelioracyjne, polegające m.in. na głębokim spulchnianiu podłoża umożliwiają magazynowanie wody w porach, jej większe wsiąkanie i przesiąkanie do głębszych warstw gleby. Takie zabiegi polepszają strukturę gleby, zwiększają jej przewodność wodną i likwidują słabo przepuszczalne przewarstwienia utrudniające pionowy przepływ wody, przyczyniając się do większego zasilania wód podziemnych.

VI.4.4. ODDZIAŁYWANIE NA POWIETRZE

Ze względu na lokalny charakter zaplanowanych prac nie przewiduje się, aby realizacja ustaleń projektu planu miała znaczący wpływ na stan powietrza atmosferycznego, dlatego w ocenie ogólnej wpływ projektu planu na powietrze atmosferyczne należy uznać za neutralny.

VI.4.5. ODDZIAŁYWANIE NA POWIERZCHNIĘ ZIEMI

Spośród planowanych zabiegów w projekcie Planu Urządzenia Lasu największy wpływ na powierzchnię ziemi mają prace bezpośrednio i pośrednio związane z prowadzeniem rębni. Bezpośredni wpływ jest związany z technologią prowadzenia prac, do której należy zrywka wleczona i półpodwieszona, prowadząca do uszkodzenia wierzchnich warstw ziem. Wpływ na właściwości gleby poprzez jej zagęszczanie ma również zastosowanie ciężkiego sprzętu do pozyskania i zrywki (harwester, forwarder), przy czym wpływ ten ograniczy zastosowanie stałych szlaków technologicznych, wyznaczonych w terenie przed rozpoczęciem zabiegów, z zachowaniem zasad ochrony stanowisk chronionych gatunków. Pośredni wpływ na powierzchnię ziemi jest związany z późniejszym przygotowaniem gleby pod odnowienie, jednak zabieg ten jest ograniczony wyłącznie do miejsc sadzenia i konieczny do przeprowadzenia dla poprawienia warunków wzrostowych nowo wprowadzanego pokolenia drzewostanu. Oddziaływanie tego typu na powierzchnię ziemi ma więc charakter lokalny i krótkotrwały, w związku z czym nie wymaga formułowania działań minimalizujących ten wpływ.

VI.4.6. ODDZIAŁYWANIE NA KRAJOBRAZ

Zgodnie z definicją Światowej Unii Ochrony Przyrody (IUCN) krajobraz to geograficzna mozaika złożona z oddziałujących na siebie ekosystemów będąca rezultatem wzajemnego oddziaływania czynników geologicznych, topograficznych, glebowych, klimatycznych, biotycznych i ludzkich na danym obszarze. Walory krajobrazowe obszaru objętego projektem pul związane są denudacyjną równiną peryglacjalną Równiny Oleśnickiej oraz morenowymi, zalesionymi pasmami Wzgórz Trzebnickich i Twardogórskich. Duży udział mają również równiny zalewowe Odry i terasowe rzek, przede wszystkim Widawy, Oleśnicy i Dobrej. W części północnej oraz w biegu rzek zlokalizowane są kompleksy stawów rybnych. Dominują tu bory mieszane, grądy, łągi oraz miejscami bory sosnowe. Wszelkie działania gospodarcze przewidziane w projekcie planu urządzenia lasu opierają się na zasadach trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, zakładającej zachowanie i pomnażanie zasobów leśnych. Ich celem jest m.in. utrzymanie właściwej dla lokalnego krajobrazu naturalnej mozaiki zbiorowisk roślinnych i zróżnicowanie faz rozwojowych drzewostanów. Projekt planu urządzenia lasu zawiera między innymi zapisy odnośnie prawidłowego kształtowania granicy polno-leśnej oraz strefy ekotonowej, które sprzyjają zachowaniu charakterystycznych elementów krajobrazu leśnego. Składy gatunkowe upraw oraz przyjęte typy drzewostanów zostały dostosowane do lokalnych warunków przyrodniczych i efektów prac hodowlanych uzyskiwanych w ubiegłym okresie gospodarczym i są zgodne z właściwymi typami siedliskowymi lasu. Jako pozytywne można również ocenić zapisy wskazujące na konieczność zachowywania śródleśnych pastwisk, łąk, bagien, torfowisk, trzęsawisk, mszarów, mokradeł, źródlisk, zbiorników wodnych, cieków, nieużytków, drzew mikrosiedliskowych. Bez wskazań gospodarczych pozostawiono ponadto 139 ha stabilnych drzewostanów bukowych, dębowych i sosnowych starszych niż 150 lat. Wszystkie te działania można ocenić jako średnioterminowo pozytywne. Przewidywany największy wpływ na krajobraz terenów leśnych mają cięcia rębne. Kształtują one strukturę gatunkowo-wiekową drzewostanu. Dominującym sposobem zagospodarowania są rębnie złożone, głównie gniazdowe oraz stopniowe. Obejmują one łącznie 16,6% powierzchni leśnych, przy czym zredukowana powierzchnia cięć wynosi 3893,04 ha (15% pow. leśnej zalesionej). Stosowane są tu cięcia częściowe, gniazdowe, brzegowe oraz przerębne. Rębnie zupełne obejmują 3,25% powierzchni leśnych, przy czym cięcia zupełne obejmą 384,42 ha (1,5% pow. leśnej zalesionej). Taki sposób zagospodarowania jest na stałe wpisany w lokalny krajobraz i w przypadku zastosowania przewidzianych w pul działań ograniczających ich możliwy negatywny wpływ na krajobraz pozostanie neutralny.

VI.4.7. ODDZIAŁYWANIE NA ZNANE STANOWISKA CHRONIONYCH GATUNKÓW ROŚLIN I GRZYBÓW

Analizę oddziaływania zapisów projektu PUL na chronione i rzadkie gatunki grzybów i roślin wykonano w oparciu o dane zawarte w programie ochrony przyrody i zaplanowane zabiegi gospodarcze w wydzieleniach, w których te gatunki zinwentaryzowano. Przeprowadzono ją dla gatunków o znanej lokalizacji stanowisk stwierdzonych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska.

Należy podkreślić, że zgodnie z Instrukcją Ochrony Lasu (2012) w nadleśnictwie gromadzi się informacje na temat stanu obiektu (np. stanowiska gatunku). Służy do tego obserwacja całoroczna, zakończona notatką sporządzaną przez leśniczego na koniec roku. W ramach corocznego monitoringu sprawdza się znane miejsca występowania gatunków chronionych oraz wskazuje się informacje o nowych miejscach ich występowania. Zebranie takich informacji ma służyć właściwej ochronie gatunków występujących na gruntach w zarządzie nadleśnictwa. W poniższej tabeli zestawiono wszystkie chronione gatunki roślin i grzybów wskazywane na gruntach w zarządzie nadleśnictwa, znaczna część została potwierdzona podczas prowadzonego przez pracowników nadleśnictwa monitoringu, dla części nie potwierdzono ich występowania w ostatnich latach, natomiast ze względu na uniknięcie potencjalnego zagrożenia analizie poddano wszystkie stanowiska.

Ponadto, zgodnie z art. 52b. ustawy o *ochronie przyrody* (tekst jednolity - Dz.U. 2022 poz. 916 z późn. zm.), właściciel lasu w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach stosuje wymagania dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej. Wymagania te określają sposób postępowania właściciela lasu podczas przygotowywania i realizacji działań w zakresie gospodarki leśnej, a w odniesieniu do gatunków roślin z zał. IV DS uwzględniają potrzebę zapobiegania celowemu zrywaniu, zbieraniu, ścinaniu, wrywaniu lub niszczeniu dziko występujących roślin w naturalnym zasięgu okazów tych gatunków. Uszczegółowienie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej zostanie określone w drodze rozporządzenia przez Ministra właściwego do spraw środowiska.

Tab. 31. Zestawienie chronionych gatunków roślin i grzybów oraz przewidywany na nie wpływ zapisów projektu PUL dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Gatunek	Powierzchnia i liczba wydziałów ze zinventaryzowanym stanowiskiem gatunku na gruntach w zarządzie nadleśnictwa	Zabiegi zaplanowane w miejscach występowania	Przewidywane oddziaływanie	Uwagi, wnioski do projektu PUL
Grupa I: Gatunki roślin i grzybów, dla których nie przewiduje się wpływu zapisów projektu PUL				
bagno zwyczajne	2,87 (2)	brak wskazań	Wpływ zapisów projektu PUL neutralny.	brak
bielistka siwa	13,07 (4)	brak wskazań	Wpływ zapisów projektu PUL neutralny.	brak
brodawkowiec czysty	30,02 (4)	brak wskazań	Wpływ zapisów projektu PUL neutralny.	brak
cis pospolity	10,61 (2)	brak wskazań	Wpływ zapisów projektu PUL neutralny.	brak
fiołek przedziwny	11,03 (2)	brak wskazań	Wpływ zapisów projektu PUL neutralny.	brak
gajnik lśniący	18 (1)	brak wskazań	Wpływ zapisów projektu PUL neutralny.	brak
grzybień biały	9,84 (3)	brak wskazań	Wpływ zapisów projektu PUL neutralny.	brak
kokorycz wątła	1,38 (1)	brak wskazań	Wpływ zapisów projektu PUL neutralny.	brak
kukułka - rodzaj	29,57 (14)	brak wskazań	Wpływ zapisów projektu PUL neutralny.	brak
kukułka plamista	2,1 (1)	brak wskazań	Wpływ zapisów projektu PUL neutralny.	brak
kukułka szerokolistna	28,96 (13)	brak wskazań	Wpływ zapisów projektu PUL neutralny.	brak
listera jajowata	16,69 (4)	brak wskazań	Wpływ zapisów projektu PUL neutralny.	brak
mieczyk dachówkowaty	3,3 (2)	brak wskazań	Wpływ zapisów projektu PUL neutralny.	brak
miodownik melisowaty	2,23 (1)	brak wskazań	Wpływ zapisów projektu PUL neutralny.	brak
mokradłozka zaostrowana	6,17 (2)	brak wskazań	Wpływ zapisów projektu PUL neutralny.	brak
nasieźrzał pospolity	3,11 (1)	brak wskazań	Wpływ zapisów projektu PUL neutralny.	brak
obuwik pospolity	2,3 (1)	brak wskazań	Wpływ zapisów projektu PUL neutralny.	brak
orlik pospolity	0,44 (1)	brak wskazań	Wpływ zapisów projektu PUL neutralny.	brak
pełnik europejski	3,11 (1)	brak wskazań	Wpływ zapisów projektu PUL neutralny.	brak
plonnik pospolity	10,16 (4)	brak wskazań	Wpływ zapisów projektu PUL neutralny.	brak

Gatunek	Powierzchnia i liczba wydzieleń ze zinventaryzowanym stanowiskiem gatunku na gruntach w zarządzie nadleśnictwa	Zabiegi zaplanowane w miejscach występowania	Przewidywane oddziaływanie	Uwagi, wnioski do projektu PUL
podkolan biały	0,55 (1)	brak wskazań	Wpływ zapisów projektu PUL neutralny.	brak
rokietnik pospolity	45,84 (9)	brak wskazań	Wpływ zapisów projektu PUL neutralny.	brak
starzec - rodzaj	9,54 (5)	brak wskazań	Wpływ zapisów projektu PUL neutralny.	brak
śniedek - rodzaj	2,7 (2)	brak wskazań	Wpływ zapisów projektu PUL neutralny.	brak
śniedek baldaszkowaty	1,42 (1)	brak wskazań	Wpływ zapisów projektu PUL neutralny.	brak
śnieżyca wiosenna	8,29 (4)	brak wskazań	Wpływ zapisów projektu PUL neutralny.	brak
śnieżyca przebiśnieg	36,27 (14)	brak wskazań	Wpływ zapisów projektu PUL neutralny.	brak
torfowiec - rodzaj	6,3 (3)	brak wskazań	Wpływ zapisów projektu PUL neutralny.	brak
torfowiec błotny	1,4 (1)	brak wskazań	Wpływ zapisów projektu PUL neutralny.	brak
torfowiec nastroszony	1,02 (1)	brak wskazań	Wpływ zapisów projektu PUL neutralny.	brak
tujowiec tamaryszkowaty	1,02 (1)	brak wskazań	Wpływ zapisów projektu PUL neutralny.	brak
turzyca pchła	3,11 (1)	brak wskazań	Wpływ zapisów projektu PUL neutralny.	brak
wawrzynek wilczelyko	72,36 (25)	brak wskazań	Wpływ zapisów projektu PUL neutralny.	brak
wiciokrzew pomorski	5,94 (2)	brak wskazań	Wpływ zapisów projektu PUL neutralny.	brak
widlak goździsty	0,99 (1)	brak wskazań	Wpływ zapisów projektu PUL neutralny.	brak
widlak jałowcowaty	22,76 (8)	brak wskazań	Wpływ zapisów projektu PUL neutralny.	brak
widłóżąb kędzierzawy	5,46 (1)	brak wskazań	Wpływ zapisów projektu PUL neutralny.	brak
widłóżąb miotłowy	9,53 (2)	brak wskazań	Wpływ zapisów projektu PUL neutralny.	brak
włosienicznik rzeczny	0,44 (1)	brak wskazań	Wpływ zapisów projektu PUL neutralny.	brak
zdrojówka rutewkowata	1,38 (1)	brak wskazań	Wpływ zapisów projektu PUL neutralny.	brak

Gatunek	Powierzchnia i liczba wydzieleń ze zinventaryzowanym stanowiskiem gatunku na gruntach w zarządzie nadleśnictwa	Zabiegi zaplanowane w miejscach występowania	Przewidywane oddziaływanie	Uwagi, wnioski do projektu PUL
Grupa II: Gatunki roślin i grzybów, dla których nie przewiduje się istotnego wpływu zapisów projektu PUL ze względu na liczebność populacji i/lub zdolności regeneracyjne gatunku, rodzaj planowanego zabiegu w miejscu występowania gatunku lub specyfikę siedliska gatunku				
Stanowiska gatunków w tej grupie, dla których nie przewidziano wskazań gospodarczych umieszczono w I części tabeli.				
bagno zwyczajne	pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów	3,72 (2)	Wpływ zapisów projektu PUL neutralny dla zachowania gatunku w nadleśnictwie. Zabieg nie obejmuje właściwych dla gatunku siedlisk.	brak
bielistka siwa	pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów	5,31 (1)	Wpływ zapisów projektu PUL bezpośredni, krótkotrwale negatywny bez istotnego znaczenia dla zachowania gatunku w nadleśnictwie z uwagi na dużą liczebność jego populacji i/lub zdolności regeneracyjne	brak
	pielęgnacje upraw	4,54 (1)		
	trzebieże późne	10,77 (4)		
bobrek trójlistkowy	trzebieże późne	1,63 (1)	Wpływ zapisów projektu PUL neutralny dla zachowania gatunku w nadleśnictwie. Zabieg nie obejmuje właściwych dla gatunku siedlisk.	brak
brodawkowiec czysty	trzebieże późne	14,26 (3)	Wpływ zapisów projektu PUL bezpośredni, krótkotrwale negatywny bez istotnego znaczenia dla zachowania gatunku w nadleśnictwie z uwagi na dużą liczebność jego populacji i/lub zdolności regeneracyjne	brak
centuria pospolita	trzebieże późne	3,79 (2)	Wpływ zapisów projektu PUL neutralny dla zachowania gatunku w nadleśnictwie. Zabieg nie obejmuje właściwych dla gatunku siedlisk.	brak
chrobotki - rodzaj	pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów	4,04 (1)	Wpływ zapisów projektu PUL bezpośredni, krótkotrwale negatywny bez istotnego znaczenia dla zachowania gatunku w nadleśnictwie z uwagi na dużą liczebność jego populacji i/lub zdolności regeneracyjne	brak
	trzebieże późne	4,68 (1)		
cis pospolity	pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów	1,98 (1)	Wpływ zapisów projektu PUL neutralny dla zachowania gatunku w nadleśnictwie. Zabieg nie obejmuje właściwych dla gatunku siedlisk.	brak
	trzebieże późne	5,5 (1)		

Gatunek	Powierzchnia i liczba wydzieleń ze zinventaryzowanym stanowiskiem gatunku na gruntach w zarządzie nadleśnictwa	Zabiegi zaplanowane w miejscach występowania	Przewidywane oddziaływanie	Uwagi, wnioski do projektu PUL
gajnik lśniący	trzebieże późne	3,28 (1)	Wpływ zapisów projektu PUL bezpośredni, krótkotrwale negatywny bez istotnego znaczenia dla zachowania gatunku w nadleśnictwie z uwagi na dużą liczebność jego populacji i/lub zdolności regeneracyjne	brak
kocanki piaszkowe	pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów	49,73 (8)	Wpływ zapisów projektu PUL neutralny dla zachowania gatunku w nadleśnictwie. Zabieg nie obejmuje właściwych dla gatunku siedlisk.	brak
	trzebieże późne	3,84 (2)		
kosaciec syberyjski	pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów	6,03 (1)	Wpływ zapisów projektu PUL neutralny dla zachowania gatunku w nadleśnictwie. Zabieg nie obejmuje właściwych dla gatunku siedlisk.	brak
kruszczyk szerokolistny	pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów	3,98 (1)	Wpływ zapisów projektu PUL neutralny dla zachowania gatunku w nadleśnictwie. Zabieg nie obejmuje właściwych dla gatunku siedlisk.	brak
kukułka - rodzaj	pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów	6,78 (3)	Wpływ zapisów projektu PUL neutralny dla zachowania gatunku w nadleśnictwie. Zabieg nie obejmuje właściwych dla gatunku siedlisk.	brak
kukułka szerokolistna	pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów	3,53 (2)	Wpływ zapisów projektu PUL neutralny dla zachowania gatunku w nadleśnictwie. Zabieg nie obejmuje właściwych dla gatunku siedlisk.	brak
lilia złotogłów	pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów	3,76 (1)	Wpływ zapisów projektu PUL neutralny dla zachowania gatunku w nadleśnictwie. Zabieg nie obejmuje właściwych dla gatunku siedlisk.	brak
mieczyk dachówkowaty	pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów	6,03 (1)	Wpływ zapisów projektu PUL neutralny dla zachowania gatunku w nadleśnictwie. Zabieg nie obejmuje właściwych dla gatunku siedlisk.	brak
naparstnica zwyczajna	pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów	7,89 (2)	Wpływ zapisów projektu PUL neutralny dla zachowania gatunku w nadleśnictwie. Zabieg nie obejmuje właściwych dla gatunku siedlisk.	brak
	trzebieże późne	8,87 (1)		
płucnica islandzka	pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów	18,13 (6)	Wpływ zapisów projektu PUL bezpośredni, krótkotrwale negatywny bez istotnego znaczenia dla zachowania gatunku w nadleśnictwie z uwagi na dużą liczebność	brak
	pielęgnacje upraw	7,84 (2)		

Gatunek	Powierzchnia i liczba wydzieleń ze zinventaryzowanym stanowiskiem gatunku na gruntach w zarządzie nadleśnictwa	Zabiegi zaplanowane w miejscach występowania	Przewidywane oddziaływanie	Uwagi, wnioski do projektu PUL
	trzebieże późne	54,69 (5)	jego populacji i/lub zdolności regeneracyjne	
podkolan biały	pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów	2,01 (1)	Wpływ zapisów projektu PUL neutralny dla zachowania gatunku w nadleśnictwie. Zabieg nie obejmuje właściwych dla gatunku siedlisk.	brak
pomocnik baldaszkowy	trzebieże późne	3,34 (1)	Wpływ zapisów projektu PUL neutralny dla zachowania gatunku w nadleśnictwie. Zabieg nie obejmuje właściwych dla gatunku siedlisk.	brak
rokietnik pospolity	pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów	7,52 (1)	Wpływ zapisów projektu PUL bezpośredni, krótkotrwale negatywny bez istotnego znaczenia dla zachowania gatunku w nadleśnictwie z uwagi na dużą liczebność jego populacji i/lub zdolności regeneracyjne	brak
	pielęgnacje upraw	4,54 (1)		
	trzebieże późne	38,66 (7)		
śniedek - rodzaj	pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów	1,23 (1)	Wpływ zapisów projektu PUL neutralny dla zachowania gatunku w nadleśnictwie. Zabieg nie obejmuje właściwych dla gatunku siedlisk.	brak
	trzebieże późne	5,64 (2)		
śniedek baldaszkowaty	trzebieże późne	4,02 (1)	Wpływ zapisów projektu PUL neutralny dla zachowania gatunku w nadleśnictwie. Zabieg nie obejmuje właściwych dla gatunku siedlisk.	brak
śniedek cienkolistny	pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów	1,23 (1)	Wpływ zapisów projektu PUL neutralny dla zachowania gatunku w nadleśnictwie. Zabieg nie obejmuje właściwych dla gatunku siedlisk.	brak
śnieżyca wiosenna	trzebieże późne	5,32 (1)	Wpływ zapisów projektu PUL bezpośredni, krótkotrwale negatywny bez istotnego znaczenia dla zachowania gatunku w nadleśnictwie z uwagi na dużą liczebność jego populacji i/lub zdolności regeneracyjne	brak
śnieżyczka przebiśnieg	pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów	3,07 (2)	Wpływ zapisów projektu PUL bezpośredni, krótkotrwale negatywny bez istotnego znaczenia dla zachowania gatunku w nadleśnictwie z uwagi na dużą liczebność jego populacji i/lub zdolności regeneracyjne	brak
	trzebieże późne	30,55 (6)		

Gatunek	Powierzchnia i liczba wydzieleń ze zinwentaryzowanym stanowiskiem gatunku na gruntach w zarządzie nadleśnictwa	Zabiegi zaplanowane w miejscach występowania	Przewidywane oddziaływanie	Uwagi, wnioski do projektu PUL
wawrzynek wilczelyko	pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów	53,01 (15)	Wpływ zapisów projektu PUL neutralny dla zachowania gatunku w nadleśnictwie. Zabieg nie obejmuje właściwych dla gatunku siedlisk.	brak
wiciokrzew pomorski	pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów	16,91 (5)	Wpływ zapisów projektu PUL neutralny dla zachowania gatunku w nadleśnictwie. Zabieg nie obejmuje właściwych dla gatunku siedlisk.	brak
widlicz cyprysowy	trzebieże późne	3,36 (1)	Wpływ zapisów projektu PUL bezpośredni, krótkotrwale negatywny bez istotnego znaczenia dla zachowania gatunku w nadleśnictwie z uwagi na dużą liczebność jego populacji i/lub zdolności regeneracyjne.	brak
widlicz spłaszczony	pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów	2,51 (1)	Wpływ zapisów projektu PUL bezpośredni, krótkotrwale negatywny bez istotnego znaczenia dla zachowania gatunku w nadleśnictwie z uwagi na dużą liczebność jego populacji i/lub zdolności regeneracyjne.	brak
	trzebieże późne	17,61 (3)		
widłak goździsty	pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów	53,09 (10)	Wpływ zapisów projektu PUL bezpośredni, krótkotrwale negatywny bez istotnego znaczenia dla zachowania gatunku w nadleśnictwie z uwagi na dużą liczebność jego populacji i/lub zdolności regeneracyjne.	brak
	pielęgnacje upraw	15,91 (4)		
	trzebieże późne	173,56 (26)		
widłak jałowcowaty	pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów	83,77 (17)	Wpływ zapisów projektu PUL bezpośredni, krótkotrwale negatywny bez istotnego znaczenia dla zachowania gatunku w nadleśnictwie z uwagi na dużą liczebność jego populacji i/lub zdolności regeneracyjne.	brak
	pielęgnacje upraw	5,72 (2)		
	trzebieże późne	164,45 (25)		
widłakowate - rodzina	trzebieże późne	3,36 (1)	Wpływ zapisów projektu PUL bezpośredni, krótkotrwale negatywny bez istotnego znaczenia dla zachowania gatunku w nadleśnictwie z uwagi na dużą liczebność jego populacji i/lub zdolności regeneracyjne.	brak

Gatunek	Powierzchnia i liczba wydziałów ze zinventaryzowanym stanowiskiem gatunku na gruntach w zarządzie nadleśnictwa	Zabiegi zaplanowane w miejscach występowania	Przewidywane oddziaływanie	Uwagi, wnioski do projektu PUL
widłoząb kędzierzawy	pielęgnacje upraw	8,78 (2)	Wpływ zapisów projektu PUL bezpośredni, krótkotrwale negatywny bez istotnego znaczenia dla zachowania gatunku w nadleśnictwie z uwagi na dużą liczebność jego populacji i/lub zdolności regeneracyjne.	brak
widłoząb kędzierzawy	trzebieże późne	11,95 (2)		
widłoząb miotłowy	pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów	7,52 (1)	Wpływ zapisów projektu PUL bezpośredni, krótkotrwale negatywny bez istotnego znaczenia dla zachowania gatunku w nadleśnictwie z uwagi na dużą liczebność jego populacji i/lub zdolności regeneracyjne.	brak
	trzebieże późne	21,04 (3)		
włosienicznik rzeczny	rębnie złożone	2,9 (1)	Wpływ zapisów projektu pul neutralny dla zachowania gatunku w nadleśnictwie. Zabieg nie obejmuje właściwych dla gatunku siedlisk.	brak
Grupa III: Gatunki roślin i grzybów, dla których przewiduje się potencjalne wystąpienie negatywnego wpływu zapisów projektu PUL, wymagające stosowania działań minimalizujących ten wpływ				
Stanowiska gatunków w tej grupie, dla których nie przewidziano wskazań gospodarczych lub zaprojektowano wskazania gospodarcze, dla których nie przewiduje się negatywnego wpływu na te gatunki umieszczono w I i II części tabeli. Poniżej pozostałe ich stanowiska wymagające stosowania działań minimalizujących potencjalnie negatywny wpływ zapisanych w projekcie PUL zabiegów.				
bagno zwyczajne	rębnie złożone	12,66 (1)	Wpływ zapisów projektu pul bezpośredni, średnioterminowo negatywny. Wymaga działań minimalizujących.	W trakcie realizacji planowanego zabiegu zaleca się zachowanie mikrosiedlisk oraz oznakowanie i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków roślin. Fragmenty drzewostanu przewidziane do pozostawienia w formie biogrupy lokować w miejscach w miejscach podmokłych. W celu ograniczenia uszkodzeń roślinności runa zaleca się nie prowadzenie szlaków technologicznych w obrębie stanowisk.
	trzebieże późne	29,06 (7)		

Gatunek	Powierzchnia i liczba wydzieleń ze zinventaryzowanym stanowiskiem gatunku na gruntach w zarządzie nadleśnictwa	Zabiegi zaplanowane w miejscach występowania	Przewidywane oddziaływanie	Uwagi, wnioski do projektu PUL
bielistka siwa	rębnia zupełna	33,83 (5)	Wpływ zapisów projektu pul bezpośredni, średnioterminowo negatywny. Wymaga działań minimalizujących.	W trakcie realizacji planowanego zabiegu zaleca się oznakowanie i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków mszaków. Fragmenty drzewostanu przewidziane do pozostawienia w formie biogrupy lokować w miejscach, gdzie znajdują się skupiska roślin chronionych. W celu ograniczenia uszkodzeń roślinności runa zaleca się nie prowadzenie szlaków technologicznych w obrębie stanowisk.
	rębnie złożone	55,03 (7)		
brodawkowiec czysty	rębnia zupełna	46,4 (2)	Wpływ zapisów projektu pul bezpośredni, średnioterminowo negatywny. Wymaga działań minimalizujących.	W trakcie realizacji planowanego zabiegu zaleca się oznakowanie i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków mszaków. Fragmenty drzewostanu przewidziane do pozostawienia w formie biogrupy lokować w miejscach, gdzie znajdują się skupiska roślin chronionych. W celu ograniczenia uszkodzeń roślinności runa zaleca się nie prowadzenie szlaków technologicznych w obrębie stanowisk.
	rębnie złożone	61,11 (8)		
chrobotki - rodzaj	rębnia zupełna	7,29 (1)	Wpływ zapisów projektu pul bezpośredni, średnioterminowo negatywny. Wymaga działań minimalizujących.	W trakcie realizacji planowanego zabiegu zaleca się oznakowanie i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków porostów. Fragmenty drzewostanu przewidziane do pozostawienia w formie biogrupy lokować w miejscach, gdzie znajdują się skupiska roślin chronionych. W celu ograniczenia uszkodzeń roślinności runa zaleca się nie prowadzenie szlaków technologicznych w obrębie stanowisk.
cis pospolity	odnowienia	5,91 (1)	Wpływ zapisów projektu pul bezpośredni, średnioterminowo negatywny. Wymaga działań minimalizujących.	W trakcie realizacji planowanego zabiegu zaleca się zachowanie mikrosiedlisk oraz ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków roślin.

Gatunek	Powierzchnia i liczba wydzieleń ze zinventaryzowanym stanowiskiem gatunku na gruntach w zarządzie nadleśnictwa	Zabiegi zaplanowane w miejscach występowania	Przewidywane oddziaływanie	Uwagi, wnioski do projektu PUL
długosz królewski	rębnie złożone	1,87 (1)	Wpływ zapisów projektu pul bezpośredni, średnioterminowo negatywny. Wymaga działań minimalizujących.	W trakcie realizacji planowanego zabiegu zaleca się zachowanie mikrosiedlisk oraz oznakowanie i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków roślin. Fragmenty drzewostanu przewidziane do pozostawienia w formie biogrupy lokować w miejscach w miejscach podmokłych. W celu ograniczenia uszkodzeń roślinności runa zaleca się nie prowadzenie szlaków technologicznych w obrębie stanowisk.
fiólek przedziwny	rębnie złożone	7,68 (1)	Wpływ zapisów projektu pul bezpośredni, średnioterminowo negatywny. Wymaga działań minimalizujących.	W trakcie realizacji planowanego zabiegu zaleca się oznakowanie i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków roślin. Fragmenty drzewostanu przewidziane do pozostawienia w formie biogrupy lokować w miejscach, gdzie znajdują się skupiska roślin chronionych. W celu ograniczenia uszkodzeń roślinności runa zaleca się nie prowadzenie szlaków technologicznych w obrębie stanowisk.
gajnik lsniący	odnowienia	3,9 (1)	Wpływ zapisów projektu pul bezpośredni, średnioterminowo negatywny. Wymaga działań minimalizujących.	W trakcie realizacji planowanego zabiegu zaleca się zachowanie mikrosiedlisk oraz ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków mszaków.
	rębnia zupełna	24,48 (1)		W trakcie realizacji planowanego zabiegu zaleca się oznakowanie i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków mszaków. Fragmenty drzewostanu przewidziane do pozostawienia w formie biogrupy lokować w miejscach, gdzie znajdują się skupiska roślin chronionych. W celu ograniczenia uszkodzeń roślinności runa zaleca się nie prowadzenie szlaków technologicznych w obrębie stanowisk.
	rębnie złożone	71,26 (8)		

Gatunek	Powierzchnia i liczba wydzieleń ze zinwentaryzowanym stanowiskiem gatunku na gruntach w zarządzie nadleśnictwa	Zabiegi zaplanowane w miejscach występowania	Przewidywane oddziaływanie	Uwagi, wnioski do projektu PUL
gruszyńka jednostronna	odnowienia	4,49 (1)	Wpływ zapisów projektu pul bezpośredni, średnioterminowo negatywny. Wymaga działań minimalizujących.	W trakcie realizacji planowanego zabiegu zaleca się zachowanie mikrosiedlisk oraz ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków roślin.
jarząb szwedzki	trzebieże późne	8,62 (1)	Wpływ zapisów projektu pul bezpośredni, średnioterminowo negatywny. Wymaga działań minimalizujących.	W trakcie realizacji planowanego zabiegu zaleca się oznakowanie i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków roślin. Fragmenty drzewostanu przewidziane do pozostawienia w formie biogrupy lokować w miejscach, gdzie znajdują się skupiska roślin chronionych. W celu ograniczenia uszkodzeń roślinności runa zaleca się nie prowadzenie szlaków technologicznych w obrębie stanowisk.
kruszczyk szerokolistny	odnowienia	5,6 (1)	Wpływ zapisów projektu pul bezpośredni, średnioterminowo negatywny. Wymaga działań minimalizujących.	W trakcie realizacji planowanego zabiegu zaleca się zachowanie mikrosiedlisk oraz ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków storczykowatych.
	rębnie złożone	7,51 (2)		W trakcie realizacji planowanego zabiegu zaleca się oznakowanie i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków storczykowatych. Fragmenty drzewostanu przewidziane do pozostawienia w formie biogrupy lokować w miejscach, gdzie znajdują się skupiska roślin chronionych. W celu ograniczenia uszkodzeń roślinności runa zaleca się nie prowadzenie szlaków technologicznych w obrębie stanowisk.
	trzebieże późne	2,57 (1)		

Gatunek	Powierzchnia i liczba wydziałów ze zinwentaryzowanym stanowiskiem gatunku na gruntach w zarządzie nadleśnictwa	Zabiegi zaplanowane w miejscach występowania	Przewidywane oddziaływanie	Uwagi, wnioski do projektu PUL
kukułka - rodzaj	pielęgnacje upraw	1,36 (1)	Wpływ zapisów projektu pul bezpośredni, średnioterminowo negatywny. Wymaga działań minimalizujących.	W trakcie realizacji planowanego zabiegu zaleca się ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków storczykowatych.
	trzebieże późne	1,81 (1)		W trakcie realizacji planowanego zabiegu zaleca się oznakowanie i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków storczykowatych. Fragmenty drzewostanu przewidziane do pozostawienia w formie biogrupy lokować w miejscach, gdzie znajdują się skupiska roślin chronionych. W celu ograniczenia uszkodzeń roślinności runa zaleca się nie prowadzenie szlaków technologicznych w obrębie stanowisk.
lilia złotogłów	pielęgnacje upraw	2,45 (1)	Wpływ zapisów projektu pul bezpośredni, średnioterminowo negatywny. Wymaga działań minimalizujących.	W trakcie realizacji planowanego zabiegu zaleca się ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków roślin.
listera jajowata	trzebieże późne	2,41 (1)	Wpływ zapisów projektu pul bezpośredni, średnioterminowo negatywny. Wymaga działań minimalizujących.	W trakcie realizacji planowanego zabiegu zaleca się oznakowanie i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków storczykowatych. Fragmenty drzewostanu przewidziane do pozostawienia w formie biogrupy lokować w miejscach, gdzie znajdują się skupiska roślin chronionych. W celu ograniczenia uszkodzeń roślinności runa zaleca się nie prowadzenie szlaków technologicznych w obrębie stanowisk.

Gatunek	Powierzchnia i liczba wydzieleń ze zinwentaryzowanym stanowiskiem gatunku na gruntach w zarządzie nadleśnictwa	Zabiegi zaplanowane w miejscach występowania	Przewidywane oddziaływanie	Uwagi, wnioski do projektu PUL
obuwik pospolity	trzebieże późne	7,19 (1)	Wpływ zapisów projektu pul bezpośredni, średnioterminowo negatywny. Wymaga działań minimalizujących.	W trakcie realizacji planowanego zabiegu zaleca się oznakowanie i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków storczykowatych. Fragmenty drzewostanu przewidziane do pozostawienia w formie biogrupy lokować w miejscach, gdzie znajdują się skupiska roślin chronionych. W celu ograniczenia uszkodzeń roślinności runa zaleca się nie prowadzenie szlaków technologicznych w obrębie stanowisk.
parzydło leśne	trzebieże późne	4,92 (1)	Wpływ zapisów projektu pul bezpośredni, średnioterminowo negatywny. Wymaga działań minimalizujących.	W trakcie realizacji planowanego zabiegu zaleca się zachowanie mikrosiedlisk oraz oznakowanie i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków roślin. Fragmenty drzewostanu przewidziane do pozostawienia w formie biogrupy lokować w miejscach w miejscach podmokłych. W celu ograniczenia uszkodzeń roślinności runa zaleca się nie prowadzenie szlaków technologicznych w obrębie stanowisk.
płucnica islandzka	rębnia zupełna	27,26 (3)	Wpływ zapisów projektu pul bezpośredni, średnioterminowo negatywny. Wymaga działań minimalizujących.	W trakcie realizacji planowanego zabiegu zaleca się oznakowanie i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków porostów. Fragmenty drzewostanu przewidziane do pozostawienia w formie biogrupy lokować w miejscach, gdzie znajdują się skupiska roślin chronionych. W celu ograniczenia uszkodzeń roślinności runa zaleca się nie prowadzenie szlaków technologicznych w obrębie stanowisk.
	rębnie złożone	3,47 (1)		

Gatunek	Powierzchnia i liczba wydzieleń ze zinwentaryzowanym stanowiskiem gatunku na gruntach w zarządzie nadleśnictwa	Zabiegi zaplanowane w miejscach występowania	Przewidywane oddziaływanie	Uwagi, wnioski do projektu PUL
podkolan biały	rębnie złożone	26,16 (3)	Wpływ zapisów projektu pul bezpośredni, średnioterminowo negatywny. Wymaga działań minimalizujących.	W trakcie realizacji planowanego zabiegu zaleca się oznakowanie i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków storczykowatych. Fragmenty drzewostanu przewidziane do pozostawienia w formie biogrupy lokować w miejscach, gdzie znajdują się skupiska roślin chronionych. W celu ograniczenia uszkodzeń roślinności runa zaleca się nie prowadzenie szlaków technologicznych w obrębie stanowisk.
	trzebieże późne	6,4 (2)		
pomocnik baldaszkowy	rębnia zupełna	13,37 (1)	Wpływ zapisów projektu pul bezpośredni, średnioterminowo negatywny. Wymaga działań minimalizujących.	W trakcie realizacji planowanego zabiegu zaleca się oznakowanie i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków roślin. Fragmenty drzewostanu przewidziane do pozostawienia w formie biogrupy lokować w miejscach, gdzie znajdują się skupiska roślin chronionych. W celu ograniczenia uszkodzeń roślinności runa zaleca się nie prowadzenie szlaków technologicznych w obrębie stanowisk.

Gatunek	Powierzchnia i liczba wydzieleń ze zinwentaryzowanym stanowiskiem gatunku na gruntach w zarządzie nadleśnictwa	Zabiegi zaplanowane w miejscach występowania	Przewidywane oddziaływanie	Uwagi, wnioski do projektu PUL
rokitnik pospolity	odnowienia	15,58 (1)	Wpływ zapisów projektu pul bezpośredni, średnioterminowo negatywny. Wymaga działań minimalizujących.	W trakcie realizacji planowanego zabiegu zaleca się zachowanie mikrosiedlisk oraz ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków mszaków.
	rębnia zupełna	60,59 (6)		W trakcie realizacji planowanego zabiegu zaleca się oznakowanie i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków mszaków. Fragmenty drzewostanu przewidziane do pozostawienia w formie biogrupy lokować w miejscach, gdzie znajdują się skupiska roślin chronionych. W celu ograniczenia uszkodzeń roślinności runa zaleca się nie prowadzenie szlaków technologicznych w obrębie stanowisk.
	rębnie złożone	228,07 (30)		
siedzuń sosnowy	rębnia zupełna	11,91 (1)	Wpływ zapisów projektu pul bezpośredni, średnioterminowo negatywny. Wymaga działań minimalizujących.	W trakcie realizacji planowanego zabiegu zaleca się oznakowanie i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków grzybów oraz drzew biocenotycznych. Fragmenty drzewostanu przewidziane do pozostawienia w formie biogrupy lokować w miejscach, gdzie znajdują się skupiska roślin chronionych. W celu ograniczenia uszkodzeń roślinności runa zaleca się nie prowadzenie szlaków technologicznych w obrębie stanowisk.
	pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów	7,66 (1)		W trakcie realizacji planowanego zabiegu zaleca się oznakowanie i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków grzybów oraz ochronę drzew biocenotycznych.

Gatunek	Powierzchnia i liczba wydzieleń ze zinwentaryzowanym stanowiskiem gatunku na gruntach w zarządzie nadleśnictwa	Zabiegi zaplanowane w miejscach występowania	Przewidywane oddziaływanie	Uwagi, wnioski do projektu PUL
śnieżyca wiosenna	rębnie złożone	12,07 (1)	Wpływ zapisów projektu pul bezpośredni, średnioterminowo negatywny. Wymaga działań minimalizujących.	W trakcie realizacji planowanego zabiegu zaleca się oznakowanie i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków roślin. Fragmenty drzewostanu przewidziane do pozostawienia w formie biogrupy lokować w miejscach, gdzie znajdują się skupiska roślin chronionych. W celu ograniczenia uszkodzeń roślinności runa zaleca się nie prowadzenie szlaków technologicznych w obrębie stanowisk.
śnieżyczka przebiśnieg	odnowienia	1,93 (1)	Wpływ zapisów projektu pul bezpośredni, średnioterminowo negatywny. Wymaga działań minimalizujących.	W trakcie realizacji planowanego zabiegu zaleca się zachowanie mikrosiedlisk oraz ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków roślin.
	rębnie złożone	32,73 (6)		W trakcie realizacji planowanego zabiegu zaleca się oznakowanie i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków roślin. Fragmenty drzewostanu przewidziane do pozostawienia w formie biogrupy lokować w miejscach, gdzie znajdują się skupiska roślin chronionych. W celu ograniczenia uszkodzeń roślinności runa zaleca się nie prowadzenie szlaków technologicznych w obrębie stanowisk.
wawrzynek wilczczyko	odnowienia	17,82 (4)	Wpływ zapisów projektu pul bezpośredni, średnioterminowo negatywny. Wymaga działań minimalizujących.	W trakcie realizacji planowanego zabiegu zaleca się zachowanie mikrosiedlisk oraz ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków roślin.
	pielęgnacje upraw	5,14 (1)		W trakcie realizacji planowanego zabiegu zaleca się ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków roślin.
	rębnia zupełna	3,76 (2)		W trakcie realizacji planowanego zabiegu zaleca się oznakowanie i ochronę widocznych stanowisk chronionych
	rębnie złożone	52,2 (10)		

Gatunek	Powierzchnia i liczba wydzieleń ze zinwentaryzowanym stanowiskiem gatunku na gruntach w zarządzie nadleśnictwa	Zabiegi zaplanowane w miejscach występowania	Przewidywane oddziaływanie	Uwagi, wnioski do projektu PUL
	trzebieże późne	120,87 (20)		gatunków roślin. Fragmenty drzewostanu przewidziane do pozostawienia w formie biogrupy lokować w miejscach, gdzie znajdują się skupiska roślin chronionych. W celu ograniczenia uszkodzeń roślinności runa zaleca się nie prowadzenie szlaków technologicznych w obrębie stanowisk.
wiciokrzew pomorski	pielęgnacje upraw	3,43 (1)	Wpływ zapisów projektu pul bezpośredni, średnioterminowo negatywny. Wymaga działań minimalizujących.	W trakcie realizacji planowanego zabiegu zaleca się ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków roślin.
	rębnie złożone	57,54 (5)		W trakcie realizacji planowanego zabiegu zaleca się oznakowanie i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków roślin. Fragmenty drzewostanu przewidziane do pozostawienia w formie biogrupy lokować w miejscach, gdzie znajdują się skupiska roślin chronionych. W celu ograniczenia uszkodzeń roślinności runa zaleca się nie prowadzenie szlaków technologicznych w obrębie stanowisk.
	trzebieże późne	20,38 (4)		
widłak goździsty	odnowienia	3,82 (1)	Wpływ zapisów projektu pul bezpośredni, średnioterminowo negatywny. Wymaga działań minimalizujących.	W trakcie realizacji planowanego zabiegu zaleca się zachowanie mikrosiedlisk oraz ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków widłakowatych.
	rębnia zupełna	19,06 (2)		W trakcie realizacji planowanego zabiegu zaleca się oznakowanie i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków widłakowatych. Fragmenty drzewostanu przewidziane do pozostawienia w formie biogrupy lokować w miejscach, gdzie znajdują się skupiska roślin chronionych. W celu ograniczenia uszkodzeń roślinności runa zaleca się nie prowadzenie szlaków technologicznych w obrębie stanowisk.
	rębnie złożone	49,22 (5)		

Gatunek	Powierzchnia i liczba wydzieleń ze zinwentaryzowanym stanowiskiem gatunku na gruntach w zarządzie nadleśnictwa	Zabiegi zaplanowane w miejscach występowania	Przewidywane oddziaływanie	Uwagi, wnioski do projektu PUL
widłak jałowcowaty	odnowienia	11,62 (2)	Wpływ zapisów projektu pul bezpośredni, średnioterminowo negatywny. Wymaga działań minimalizujących.	W trakcie realizacji planowanego zabiegu zaleca się zachowanie mikrosiedlisk oraz ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków widłakowatych.
	rębnia zupełna	3,24 (1)		W trakcie realizacji planowanego zabiegu zaleca się oznakowanie i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków widłakowatych. Fragmenty drzewostanu przewidziane do pozostawienia w formie biogrupy lokować w miejscach, gdzie znajdują się skupiska roślin chronionych. W celu ograniczenia uszkodzeń roślinności runa zaleca się nie prowadzenie szlaków technologicznych w obrębie stanowisk.
	rębnie złożone	95,48 (11)		
widłoząb kędzierzawy	rębnia zupełna	48,98 (3)	Wpływ zapisów projektu pul bezpośredni, średnioterminowo negatywny. Wymaga działań minimalizujących.	W trakcie realizacji planowanego zabiegu zaleca się oznakowanie i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków mszaków. Fragmenty drzewostanu przewidziane do pozostawienia w formie biogrupy lokować w miejscach, gdzie znajdują się skupiska roślin chronionych. W celu ograniczenia uszkodzeń roślinności runa zaleca się nie prowadzenie szlaków technologicznych w obrębie stanowisk.
	rębnie złożone	64,09 (10)		
widłoząb miotłowy	rębnia zupełna	14,19 (4)	Wpływ zapisów projektu pul bezpośredni, średnioterminowo negatywny. Wymaga działań minimalizujących.	W trakcie realizacji planowanego zabiegu zaleca się oznakowanie i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków mszaków. Fragmenty drzewostanu przewidziane do pozostawienia w formie biogrupy lokować w miejscach, gdzie znajdują się skupiska roślin chronionych. W celu ograniczenia uszkodzeń roślinności runa zaleca się nie prowadzenie szlaków technologicznych w obrębie stanowisk.
	rębnie złożone	37,61 (8)		

Uwaga! W przypadku rozpoznania chronionego gatunku rośliny bądź grzyba w miejscach nieujętych w tabeli należy postępować zgodnie z wytycznymi co do działań minimalizujących potencjalnie negatywne oddziaływanie zabiegów gospodarczych zawartymi w powyższej tabeli oraz w programie ochrony przyrody.

VI.4.8. ODDZIAŁYWANIE NA ZWIERZĘTA I ICH SIEDLISKA

Analizę potencjalnego wpływu zapisów projektu PUL na zwierzęta i ich siedliska przeprowadzono dla wszystkich gruntów w zarządzie nadleśnictwa. Przedstawienie stopnia szczegółowości zapisów projektu PUL dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska obrazuje zawartość tabeli 1 w prognozie. W zależności od rodzaju siedliska, wieku drzewostanu oraz innych jego cech określono grupy zwierząt, które występują w określonych miejscach lub mogą na nich występować z dużym prawdopodobieństwem wynikającym z liczebności populacji danego gatunku oraz jego preferencji siedliskowych. Na potrzeby analizy potencjalnego wpływu zapisów projektu PUL na zwierzęta wyróżniono określone ich grupy. Należą do nich:

1. Gatunki chronione, które nie są związane z terenami leśnymi lub pojawiają się na nich sporadycznie w czasie wędrówek. Dla tej grupy gatunków zapisy projektu PUL pozostają neutralne. Do tej grupy zwierząt należą:

Gatunki terenów otwartych, zurbanizowanych i osiedli ludzkich, śródpolnych zadrzewień i stref ekotonu, łąk, suchych muraw oraz otwartych terenów wodnych, wodno-błotnych i trzcinowisk:

- **ssaki:** mroczek późny *Eptesicus serotinus* (zał. IV DS.), kret *Talpa europaea*, zębielek karliczek *Crocidura suaveolens*,
- **ptaki:** błotniak stepowy *Circus marmuru* (zał. I DP), błotniak zbożowy *Circus cyaneus* (zał. I DP), bocian biały *Ciconia ciconia* (zał. I DP), cierniówka *Sylvia communis*, czajka *Vanellus vanellus*, czeczotka *Carduelis flammea*, derkacz *Crex crex* (zał. I DP), drzemlik *Falco columbarius* (zał. I DP), dudek *Upupa epops*, dymówka *Hirundo rustica*, dzierlatka *Galerida cristata*, dzierzba czarnoczelna *Lanius minor* (zał. I DP), dziwonia *Carpodacus erythrinus*, dzwonec *Chloris chloris*, gąsiorek *Lanius collurio* (zał. I DP), jarzębatka *Curruca nisoria* (zał. I DP), jerzyk *Apus apus*, kłaskawka *Saxicola rubicola*, kopciuszek *Phoenicurus ochruros*, kulczyk *Serinus serinus*, kwiczoł *Turdus pilaris*, makolągwa *Carduelis cannabina*, mazurek *Passer montanus*, mornel *Charadrius morinellus* (zał. I DP), oknówka *Delichon urbicum*, ortolan *Emberiza hortulana* (zał. I DP), pasterz *Pastor roseus*, piegża *Sylvia curruca*, płomykówka *Tyto alba*, pokłaskwa *Saxicola rubetra*, potrzyszcz *Miliaria calandra*, pójdzka *Athene noctua*, przepiórka *Coturnix coturnix*, pustułka *Falco tinnunculus*, sierpówka *Streptopelia decaocto*, skowronek *Alauda arvensis*, srokosz *Lanius excubitor*, szczygieł *Carduelis carduelis*, świergotek łąkowy *Anthus pratensis*, świerszczak *Locustella naevia*, trznadel *Emberiza citrinella*, wróbel *Passer domesticus*, żońna *Merops apiaster*, bączek *Ixobrychus minutus* (zał. I DP), bąk *Botaurus stellaris* (zał. I DP), bernikla białolica *Branta leucopsis* (zał. I DP), biegus malutki *Calidris minuta*,

biegus mały *Calidris temminckii*, biegus zmienny *Calidris alpina* (zał. I DP), bielaczek *Mergellus albellus* (zał. I DP), błotniak łąkowy *Circus pygargus* (zał. I DP), błotniak stawowy *Circus aeruginosus* (zał. I DP), brodziec piskliwy *Actitis hypoleucos*, brodziec śniady *Tringa erythropus*, brzegówka *Riparia riparia*, brzęczka *Locustella luscinioides*, cyraneczka karolińska *Anas carolinensis*, cyranka *Spatula querquedula*, czapla biała *Egretta alba* (zał. I DP), czapla nadobna *Egretta garzetta* (zał. I DP), edredon *Somateria mollissima*, hełmiatka *Netta rufina*, karolinka *Aix sponsa*, kobczyk *Falco vespertinus* (zał. I DP), kokoszka *Gallinula chloropus*, krakwa *Mareca strepera*, kropiatka *Porzana porzana* (zał. I DP), krwawodziób *Tringa totanus*, kszyk *Gallinago gallinago*, kulik wielki *Numenius arquata*, kwokacz *Tringa nebularia*, lodówka *Clangula hyemalis*, łabędź krzykliwy *Cygnus cygnus* (zał. I DP), łabędź niemy *Cygnus olor*, łożówka *Acrocephalus palustris*, mandarynka *Aix galericulata*, markaczka *Melanitta nigra*, mewa czarnogłowa *Ichthyaetus melanocephalus* (zał. I DP), mewa mała *Hydrocoloeus minutus* (zał. I DP), mewa siwa *Larus canus*, nur czarnoszyi *Gavia arctica* (zał. I DP), nur rdzawoszyi *Gavia stellata* (zał. I DP), nurogęś *Mergus merganser*, ogorzałka *Aythya marila*, perkoz dwuczuby *Podiceps cristatus*, perkoz rdzawoszyi *Podiceps grisegena*, perkozek *Tachybaptus ruficollis*, pliszka cytrynowa *Motacilla citreola*, pliszka górską *Motacilla cinerea*, pliszka siwa *Motacilla alba*, pliszka żółta *Motacilla flava*, płaskonos *Spatula clypeata*, podgorzałka *Aythya nyroca* (zał. I DP), podróżniczek *Luscinia svecica* (zał. I DP), potrzos *Emberiza schoeniclus*, remiz *Remiz pendulinus*, rokitniczka *Acrocephalus schoenobaenus*, rożeniec *Anas acuta*, rybitwa białoskrzydła *Chlidonias leucopterus*, rybitwa białowąsa *Chlidonias hybrida* (zał. I DP), rybitwa czarna *Chlidonias niger* (zał. I DP), rybitwa rzeczna *Sterna hirundo* (zał. I DP), rycyk *Limosa limosa*, sieweczka obroźna *Charadrius hiaticula*, sieweczka rzeczna *Charadrius dubius*, siewka złota *Pluvialis apricaria* (zał. I DP), siewnica *Pluvialis squatarola*, szczudłak *Himantopus himantopus* (zał. I DP), ślepowron *Nycticorax nycticorax* (zał. I DP), śmieszka *Chroicocephalus ridibundus*, śnieżyca duża *Anser caerulescens*, świstun *Anas penelope*, trzciniak *Acrocephalus arundinaceus*, trzcinniczek *Acrocephalus scirpaceus*, uhla *Melanitta fusca*, wąsatka *Panurus biarmicus*, wodnik *Rallus aquaticus*, zausznik *Podiceps nigricollis*, gawron *Corvus frugilegus*, gołąb miejski *Columba livia forma urbana*, kawka *Corvus monedula*, wrona siwa *Corvus cornix*, czapla siwa *Ardea cinerea*, kormoran *Phalacrocorax carbo*, mewa białogłowa *Larus cachinnans*, mewa srebrzysta *Larus argentatus*,

- **ryby i minogi:** koza złotawa *Sabanejewia aurata* (zał. II i IV DS.), kielb białopłetwy *Romanogobio albipinnatus* (zał. II DS.), koza *Cobitis taenia* (zał. II i IV DS.), minóg

strumieniowy *Lampetra planeri* (zał. II DS.), piskorz *Misgurnus fossilis* (zał. II i IV DS.), różanka *Rhodeus amarus* (zał. II DS.), śliz pospolity *Barbatula barbatula*,

- **bezkęgowce:** barczatka kataks *Eriogaster catax* (zał. II i IV DS.), modliszka zwyczajna *Mantis religiosa*, modraszek nausitous *Phengaris nausithous* (zał. II i IV DS.), modraszek telejus *Phengaris teleius* (zał. II i IV DS.), postojak wiesiołkowiec *Proserpinus proserpina*, szlaczkoń szafraniec *Colias myrmidone* (zał. II i IV DS.), skójka gruboskorupowa *Unio crassus*, biegacz Scheidlera *Carabus scheidleri*, biegacz szykowny *Carabus nitens*, biegacz Ulrichiego *Carabus ulrichii*, ślimak winniczek *Helix pomatia*, trzmiel kamiennik *Bombus lapidarius*, trzmiel ogrodowy *Bombus hortorum*, trzmiel ziemny *Bombus terrestris*, trzmiel żółty *Bombus muscorum*, pijawka lekarska *Hirudo medicinalis* (zał. II i IV DS.), szczeżuja wielka *Anodonta cygnea*.

Potencjalne oddziaływanie zapisów projektu PUL

Projekt PUL nie przewiduje zabiegów gospodarczych na gruntach nieleśnych, w tym rolach, łąkach, pastwiskach i wodach. Projekt pul przewiduje zachowanie naturalnych oczek wodnych, śródleśnych mokradeł i torfowisk jako potencjalnych miejsc rozrodu płazów, żerowisk lub miejsc występowania zwierząt związanych z siedliskami wodnymi lub obszarami wodno-błotnymi. Zachowanie i odtwarzanie torfowisk, bagien, łąk śródleśnych, muraw kserotermicznych, cieków, zbiorników wodnych, wydm i innych tego typu miejsc w gospodarce leśnej wynika z *Instrukcji Ochrony Lasu (2012)* i *Zasad Hodowli Lasu (2012)* i jest jednym z elementów ochrony różnorodności biologicznej w lasach.

Ważnym elementem ochrony naturalnych cieków i zbiorników wodnych oraz granicy lasu z terenami otwartymi jest kształtowanie wokół nich ekotonów takie działania wynikają z IOL, ZHL i branżowych wytycznych i są podejmowane w racjonalnie prowadzonej gospodarce leśnej. Zalecenia co do kształtowania strefy ekotonowej i granicy rolno-leśnej zawiera program ochrony przyrody. W tworzeniu przestrzeni dla gatunków związanych z terenami otwartymi pozytywne oddziaływanie mają powierzchnie czasowo otwarte w wyniku prowadzenia użytkowania rębego.

Projektowane w pul zalesienia obejmują grunty porolne o powierzchni 2,47 ha, przeznaczonych na cele leśne zgodnie z miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Na powierzchniach tych nie występują siedliska przyrodnicze, ani też nie są dla nich podawane w dostępnych i analizowanych źródłach informacji żadne dane o występowaniu chronionych gatunków roślin, grzybów lub zwierząt, ściśle związanych ze środowiskiem przestrzeni otwartych. W tej sytuacji nie stwierdza się możliwości wystąpienia negatywnego oddziaływania planowanych zalesień na populacje chronionych gatunków.

NIE MA POTRZEBY FORMUŁOWANIA DZIAŁAŃ MINIMALIZUJĄCYCH

2. Gatunki, które potencjalnie mogą być spotykane na większości powierzchni leśnych pod zarządem Nadleśnictwa Oleśnica Śląska, ale z uwagi na pospolite występowanie i stabilne populacje lub też z uwagi na sporadyczne bytowanie na terenach nadleśnictwa w okresach wędrówek, nie podlegają istotnym wpływom prawidłowo prowadzonej gospodarki leśnej zgodnie z zapisami projektu PUL.

Do tej grupy należą:

- **ssaki:** gronostaj *Mustela erminea*, jeź wschodni *Erinaceus concolor*, jeź zachodni *Erinaceus europaeus*, łasica *Mustela nivalis*, ryjówka aksamitna *Sorex araneus*, ryjówka malutka *Sorex minutus*, tchórz *Mustela putorius*, wiewiórka *Sciurus vulgaris*,
- **ptaki:** czyż *Spinus spinus*, drożdżik *Turdus iliacus*, dzięcioł zielony *Picus viridis*, gajówka *Sylvia borin*, gil *Pyrrhula pyrrhula*, kapturka *Sylvia atricapilla*, kos *Turdus merula*, krzyżodziób świerkowy *Loxia curvirostra*, kukułka *Cuculus canorus*, mysikrólik *Regulus regulus*, orzechówka *Nucifraga caryocatactes*, piecuszek *Phylloscopus trochilus*, pierwiosnek *Phylloscopus collybita*, pokrzywnica *Prunella modularis*, raniuszek *Aegithalos caudatus*, rudzik *Erithacus rubecula*, słowik rdzawy *Luscinia megarhynchos*, sokół wędrowny *Falco peregrinus* (zał. I DP), strumieniówka *Locustella fluviatilis*, strzyżyk *Troglodytes troglodytes*, śpiewak *Turdus philomelos*, świergotek drzewny *Anthus trivialis*, świstunka leśna *Phylloscopus sibilatrix*, turkawka *Streptopelia turtur*, uszatka *Asio otus*, wilga *Oriolus oriolus*, zaganiacz *Hippolais icterina*, zięba *Fringilla coelebs*, kruk *Corvus corax*, sroka *Pica pica*,
- **płazy:** grzebiuszka ziemna *Pelobates fuscus*, kumak nizinny *Bombina bombina*, ropucha paskówka *Epidalea calamita*, ropucha zielona *Pseudepidalea viridis* (zał. IV DS), rzekotka drzewna *Hyla arborea* (zał. IV DS), traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*, żaba moczarowa *Rana arvalis* (zał. IV DS), ropucha szara *Bufo bufo*, salamandra plamista *Salamandra salamandra*, traszka górską *Triturus alpestris*, traszka zwyczajna *Lissotriton vulgaris*, żaba jeziorkowa *Pelophylax lessonae*, żaba śmieszka *Pelophylax ridibundus*, żaba trawna *Rana temporaria*, żaba wodna *Pelophylax esculentus*,
- **gady:** jaszczurka zwinka *Lacerta agilis*, jaszczurka żyworodna *Zootoca vivipara*, padalec zwyczajny *Anguis fragilis*, zaskroniec zwyczajny *Natrix natrix*, żmija zygzakowata *Vipera berus*,
- **bezkęgowce:** biegacz gładki *Carabus glabratus*, biegacz pomarszczony *Carabus intricatus*, biegacz skórzasty *Carabus coriaceus*, biegacz zielonozłoty *Carabus auronitens*, tęcznik mniejszy *Calosoma inquisitor*, trzmiel gajowy *Bombus lucorum*, trzmiel leśny *Bombus pratorum*.

Potencjalne oddziaływanie zapisów projektu PUL

Projekt PUL nie przewiduje zabiegów gospodarczych, które mogłyby istotnie negatywnie oddziaływać na populacje wyżej wymienionych gatunków. Rozplanowanie poszczególnych działań gospodarczych na cały obszar nadleśnictwa ogranicza czasową i powierzchniową koncentrację czynności gospodarczych w jednym miejscu, co powoduje rozproszenie ryzyka negatywnego oddziaływania na siedliska i populacje. Czynności gospodarcze mają charakter punktowy i nie przyczyniają się do zmniejszenia miejsc występowania ptaków i potencjalnych miejsc lęgowych oraz żerowisk. Prace leśne nie powodują również ciągłego hałasu, który jest uciążliwy dla zwierząt [ok. 40dB]. Hałas rozpatrywany w kontekście prowadzonych prac leśnych jest efektem pracy pilarek spalinowych i ciągników, których rozkład przestrzenny dźwięku dla izofony emitowanej przez te urządzenia w lesie wynosi jedynie ok. 100 m. Prace związane z wykonaniem powyższych zabiegów trwają w konkretnym wydzieleniu najwyżej od kilku do kilkunastu dni, a odległość, na jaką może oddziaływać ścinka drzew i pielęgnacja lasu jest bardzo mała. Gatunki o wysokim stopniu antropofobności z pewnością będą unikać przebywania w tej strefie oddziaływania. Natomiast gatunki mniej wrażliwe i gatunki zamieszkujące obrzeża lasu będą przebywać w tej strefie.

Należy podkreślić, że zgodnie z Instrukcją Ochrony Lasu (2012) w nadleśnictwie gromadzi się informacje na temat stanu obiektu (gniazda ptaków, zasiedlonych nor). Służy do tego obserwacja całoroczna, a szczególnie obserwacja w okresie lęgowym (ptaków) zakończona notatką sporządzaną przez leśniczego na koniec roku. W ramach corocznego monitoringu sprawdza się znane miejsca bytowania gatunków zwierząt oraz wskazuje się informacje o nowych miejscach ich występowania. Zebranie takich informacji ma służyć właściwej ochronie gatunków występujących na gruntach w zarządzie nadleśnictwa. Ponadto zgodnie z Zarządzeniem Nr 13 Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych we Wrocławiu w sprawie *minimalizowania wpływu realizacji prac gospodarczych na miejsca rozrodu i lęgi ptaków* z dnia 23 lutego 2021 r. (zn. spr. ZO.021.2.2021) nadleśnictwo stosuje odpowiednie wytyczne dotyczące ochrony miejsc rozrodu i lęgów ptaków. Wytyczne te obligują gospodarza lasów do prowadzenia wizji terenowych polegających na dokładnym przeglądzie wnętrza drzewostanu przeznaczonego do zabiegu. Wizję przeprowadza się przed przystąpieniem do wszelkich prac z zakresu pozyskania drewna i hodowli lasu. W przypadku zabiegów wykonywanych w okresie od 15 marca do 15 lipca wizję terenową przeprowadza się bezpośrednio przed rozpoczęciem prac tj. najdalej na 7 dni przed rozpoczęciem zabiegu. Podczas wizji terenowej oznaczeniu w postaci litery E na pniu podlegają drzewa z czynnymi gniazdami, gniazdami dużymi (o średnicy powyżej 25 cm – bez względu na stan zasiedlenia) oraz drzewa dziuplaste. Oznaczeniu taśmą podlegają również gniazda naziemne. Wszystkie zidentyfikowane stanowiska gniazd i drzew

dziuplastych muszą zostać wskazane wykonawcy prac przed ich rozpoczęciem. Drzewa z gniazdami czynnymi oraz drzewa dziuplaste, które zagrażają bezpieczeństwu życia lub mienia i powinny zostać usunięte w pierwszej kolejności, muszą zostać opisane i sfotografowane, a informacja zostaje przekazana bezpośrednio do nadleśnictwa w celu weryfikacji. Wykonawca powinien również przekazywać informacje o stwierdzonych podczas wykonywania prac stanowiskach gniazd ptaków, które nie zostały zlokalizowane podczas wizji terenowej (pozostawiając je bez ingerencji). Ponadto każdy przypadek ścięcia drzewa z dziupłą lub gniazdem ptaków podczas prac pozyskaniowych jest zgłaszany leśniczemu, a w uzasadnionych przypadkach prace zostają wstrzymane. Nadleśnictwo wyznaczyło nr telefonu dla osób postronnych w celu informowania o przypadkach nieumyślnego zniszczenia lęgowiska na skutek prowadzonych prac gospodarczych. W celu stworzenia szansy na pomyślne dokończenie lęgów ptaków podejmuje się działania ratunkowe.

Dodatkowo zgodnie z art. 52b. ustawy o *ochronie przyrody* (tekst jednolity - Dz.U. 2022 poz. 916 z późn. zm.) właściciel lasu w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o *lasach* stosuje wymagania dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej. Wymagania te określają sposób postępowania właściciela lasu podczas przygotowywania i realizacji działań w zakresie gospodarki leśnej. Uszczegółowienie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej zostanie określone w drodze rozporządzenia przez Ministra właściwego do spraw środowiska. Wymagania te odnoszą się do zapewnienia ochrony gatunków zwierząt wymienionych w załączniku IV dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. oraz chronionych gatunków ptaków.

W stosunku do gatunków zwierząt z zał. IV DS wymagania powinny uwzględniać potrzebę zapobiegania: celowemu chwytaniu lub zabijaniu dziko występujących okazów tych gatunków; celowemu niepokojeniu okazów tych gatunków, w szczególności w okresie rozrodu, wychowu młodych, snu zimowego i migracji; celowemu niszczeniu lub wybieraniu jaj okazów tych gatunków; pogarszaniu stanu lub niszczeniu terenów rozrodu lub odpoczynku okazów tych gatunków. W stosunku do gatunków ptaków wymagania uwzględniają potrzebę zapobiegania: umyślnemu zabijaniu okazów tych gatunków; umyślnemu niszczeniu lub uszkodzeniu gniazd i jaj okazów tych gatunków lub usuwaniu ich gniazd; umyślnemu płoszeniu tych ptaków, w szczególności w okresie lęgowym i wychowu młodych, jeżeli mogłoby to wpłynąć na zachowanie właściwego stanu ochrony gatunku tych ptaków.

Dla większości wyżej wymienionych gatunków nie ma potrzeby formułowania działań minimalizujących, takimi działaniami należy jednak objąć gatunki strefowe, dla których zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (t.j. Dz.U. 2022 poz. 2380) wprowadza się dodatkową ochronę w postaci stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu lub regularnego przebywania.

DZIAŁANIA MINIMALIZUJĄCE

1. W przypadku odnalezienia nieznanego dotąd miejsca gniazdowania sokoła wędrownego *Falco peregrinus* oraz zależności od terminu ochrony okresowej danego gatunku (1.01 – 31.07) zaleca się wycofanie się z realizacji zadań gospodarczych w bezpośrednim sąsiedztwie gniazda: w okresie lęgowym - obszar w promieniu do 500 m od gniazda, poza okresem lęgowym - obszar w promieniu do 200 m od gniazda. Wskazania te winny obowiązywać do czasu ewentualnego ustanowienia strefy.

2. Informację o stwierdzeniu miejsc rozrodu i gniazdowania gatunków wymagających ochrony w postaci ustalenia stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania, należy przekazać do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu.

3. Rzadkie gatunki zwierząt, które mogą być spotykane na powierzchniach leśnych pod zarządem Nadleśnictwa Oleśnica Śląska i wymagają działań minimalizujących w trakcie realizacji zapisów projektu PUL w drzewostanach różnych klas wieku. Zaproponowane poniżej działania minimalizujące, które powinien zastosować wykonawca PUL wyłącznie uszczegóławiają przepisy i akty prawne oraz wytyczne branżowe stosowane w gospodarce leśnej.

Gatunki związane z drzewostanami starszych klas wieku:

- **ssaki:** borowiec wielki *Nyctalus noctula*, gacek brunatny *Plecotus auritus*, gacek szary *Plecotus austriacus*, mopek *Barbastella barbastellus* (zał. II i IV DS), nocek Alkatoe / Brandta / wąsatek *Myotis alcaethoe / brandtii / mystacinus*, nocek Brandta / nocek wąsatek *Myotis brandtii / alcaethoe*, nocek duży *Myotis myotis* (zał. II i IV DS), nocek Natterera *Myotis nattereri*, orzesznica *Muscardinus avellanarius*, wilk *Canis lupus* (gatunek wędrowny) (zał. II i IV DS),
- **ptaki:** grubodziób *Coccothraustes coccothraustes*, jastrząb *Accipiter gentilis*, kobuz *Falco subbuteo*, krogulec *Accipiter nisus*, myszołów *Buteo buteo*, myszołów włochaty *Buteo lagopus*, trzmiołojad *Pernis apivorus*, zniczek *Regulus ignicapilla*, bogatka *Parus major*, czarnogłówka *Poecile montanus*, czubatka *Lophophanes cristatus*, dzięcioł biało-grzbiety *Dendrocopos leucotos*, dzięcioł białoszyi *Dendrocopos syriacus*, dzięcioł czarny *Dryocopus martius*, dzięcioł duży *Dendrocopos major*, dzięcioł średni *Dendrocytes medius*, dzięcioł zielonosiwy *Picus canus*, dzięciołek *Dryobates minor*, kowalik *Sitta europaea*, krętogłów *Jynx torquilla*, modraszka *Cyanistes caeruleus*, muchołówka białoszyja *Ficedula albicollis*, muchołówka mała *Ficedula parva*, muchołówka szara *Muscicapa striata*, muchołówka żałobna *Ficedula hypoleuca*, paszkot *Turdus viscivorus*, pełzacz leśny *Certhia familiaris*, pełzacz ogrodowy *Certhia brachydactyla*, pleszka *Phoenicurus phoenicurus*, puszczyk *Strix aluco*, sikora uboga

Parus palustris, siniak *Columba oenas*, sójka *Garrulus glandarius*, szpak *Sturnus vulgaris*,

- **bezkęgowce:** kozioróg dębosz *Cerambyx cerdo* (zał. II i IV DS), pachnica dębowa *Osmoderma eremita* (zał. II i IV DS), kwietnica okazała *Protaetia aeruginosa*, tęgosz rdzawy *Elater ferrugineus*.

Potencjalne oddziaływanie zapisów projektu PUL

Planowane w projekcie pul zabiegi na powierzchniach upraw (pielęgnacje upraw), zrębów (odnowienia) oraz zabiegi pielęgnacyjne w drzewostanach młodszych klas wieku (pielęgnacje młodszych drzewostanów) nie mają wpływu na wymienione wyżej gatunki, gdyż preferują one drzewostany starszych klas wieku. W przypadku drzewostanów starszych, dla których zaplanowano trzebieże późne lub zabiegi rębne, negatywne oddziaływanie na powyższą grupę gatunków może wystąpić bezpośrednio, krótkoterminowo i będzie się wiązać głównie z płożeniem lub sporadycznie z niezamierzonym zabiciem pojedynczych osobników w przypadku wycięcia drzewa dziuplastego lub drzewa, na którym znajduje się gniazdo z lęgiem. Oddziaływania pośrednie średnioterminowe wiązać się będą ze zmianą warunków siedliskowych w miejscu wykonania zabiegu, poprzez czasowe obniżenie wieku drzewostanów, zmianę struktury gatunkowej i przestrzennej drzewostanów, powstanie otwartych powierzchni zrębów i późniejszych upraw. Mimo możliwego niekorzystnego wpływu zabiegów na pojedyncze osobniki gatunków, realizacja zapisów projektu pul nie oddziałuje negatywnie w stopniu istotnym na stan całych populacji wymienionych wyżej gatunków i ich siedliska. Powierzchnie zrębowe i uprawy tworzą dodatkowe miejsca żerowania dla gatunków chwytających owady na otwartej przestrzeni oraz gatunków żerujących wzdłuż krawędzi lasu. Przerzedzenie drzewostanu, jak i obecność niewielkich otwartych przestrzeni oraz zwiększenie długości granicy lasu oraz zróżnicowanie struktury drzewostanów użytkowanych rębiami złożonymi oraz zmniejszenie zagęszczenia drzew w wyniku cięć trzebieżowych ma również pozytywny wpływ na aktywność i różnorodność gatunkową nietoperzy. Pozytywnie na dostępność drzewostanów dla nietoperzy wpływa także wykonywanie szlaków operacyjnych (technologicznych) w młodych i średniowiekowych drzewostanach (Węgiel i in. 2016). W projekcie pul dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska drzewostany starszych klas wieku (80 lat i więcej) zajmują 6916,86 ha, przy czym drzewostany z dominacją gatunków liściastych obejmują 2396,34 ha (35%). Bez wskazań pozostawiono 1200,28 ha (17%) drzewostanów starszych niż 80 lat. Drzewostany starsze niż 120 lat zajmują 1746,78 ha, bez wskazań pozostawiono 408,34 ha (23%). Pozostałe zabiegi obejmują głównie trzebieże późne, rębnie złożone i rębnie zupełne. Wszystkie zabiegi związane z pozyskaniem drewna zaplanowano zgodnie z zasadami Instrukcji Urządzenia Lasu (2012), zachowując odpowiedni ład czasowy i przestrzenny, co zapewnia brak

kumulacji zabiegów w jednym miejscu i w tym samym czasie. Otwarte powierzchnie zrębów i późniejszych upraw będą stanowić dogodne miejsca żerowania wybranych gatunków i przyczynią się lokalnie do wzrostu bioróżnorodności. Drzewostany użytkowane rębnią złożoną będą klasyfikowane jako klasa odnowienia, zwiększy się udział drzewostanów średnich klas wieku, udział starszych klas wieku zmniejszy się, przeciętny wiek drzewostanów wzrośnie z 59 na 60 lat, a przeciętna zasobność wzrośnie z 261 na 264 m³/ha. Ubytek drzewostanów w starszych klasach wieku będzie częściowo rekompensowany przez pozostawianie fragmentów drzewostanów do naturalnego rozpadu.

Tab. 32. Powierzchniowa tabela klas wieku wg stanu na 1 stycznia 2023 r. (ha) i na koniec obowiązywania planu (ha)

Gr. leśne niezależone	Gr. związane z gosp. leśną	D-stany			KO	KDO	Razem
		<40 lat	40-80 lat	>80 lat			
Stan na 1 stycznia 2023 r.							
105,30	701,56	8768,08	10129,79	3874	2617,08	103,10	26299,13
Stan koniec obowiązującego planu							
78,49	701,56	7733,54	11993,55	3261,36	2477,76	52,87	26299,13
Różnica / procent							
-26,81	0,00	-1034,54	1863,76	-612,86	-139,32	-50,23	0,00

Należy wskazać, że zaplanowane zabiegi będą rozłożone zarówno w przestrzeni powierzchniowej nadleśnictwa jak i rozciągnięte w czasie, co pozwoli zapewnić na terenie leśnym spokojne biotopy zasiedlane przez gatunki zwierząt. Ponadto zgodnie z wytycznymi branżowymi (Zarządzenie Nr 13/2021 Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych we Wrocławiu z dnia 23 lutego 2021 r.; zn. spr. ZO.021.1.2021) przed wykonaniem każdego zabiegu rębego lub z zakresu hodowli lasu wykonuje się wizję terenową, mającą na celu minimalizowanie wpływu realizacji prac gospodarczych na miejsca rozrodu i lęgi ptaków. Wytyczne obligują gospodarza lasów do prowadzenia wizji terenowych polegających na dokładnym przeglądzie wnętrza drzewostanu przeznaczonego do zabiegu. W celu zapewnienia należytej skuteczności wizji terenowych przeprowadza się wizje kontrolne na co najmniej 10% losowo wybranych powierzchni (lub fragmentów) przeznaczonych do pozyskania drewna. W przypadku zabiegów z zakresu pozyskania i hodowli lasu wykonywanych w okresie od 15 marca do 15 lipca wizję terenową przeprowadza się bezpośrednio przed rozpoczęciem prac tj. najdalej na 7 dni przed rozpoczęciem zabiegu. Zidentyfikowane dziuple oraz duże gniazda (o średnicy ponad 25 cm) pozostawia się w stanie nienaruszonym. Pozostałe, zidentyfikowane czynne gniazda (użytkowane jednorazowo), pozostawia się w stanie nienaruszonym do czasu zakończenia lęgu. W zależności od wymagań gatunków pozostawia się fragmenty wokół zasiedlonych drzew. Przedmiotem wizji są również pozostałe elementy przyrodnicze. Odstępstwa od

przytoczonych wytycznych odnoszą się jedynie do sytuacji związanymi z klęskami żywiołowymi lub gradacyjnym pojawem organizmów zagrażających trwałości lasu, lub ze względu na priorytet bezpieczeństwa życia i zdrowia ludzkiego, czy ochrony mienia. Każdy przypadek ścięcia drzewa z dziuplą lub gniazdem ptaków podczas prac pozyskaniowych jest zgłaszany leśniczemu, a w uzasadnionych przypadkach prace zostają wstrzymane. Nadleśnictwo wyznaczyło nr telefonu dla osób postronnych w celu informowania o przypadkach nieumyślnego zniszczenia lęgowiska na skutek prowadzonych prac gospodarczych. W celu stworzenia szansy na pomyślne dokończenie lęgów ptaków podejmuje się działania ratunkowe. W ramach prowadzonej gospodarki leśnej pozostawia się drzewa biocenotyczne jako element ochrony różnorodności biologicznej w lasach. Zgodnie z Instrukcją Ochrony Lasu (2012) drzewa biocenotyczne powinny być zostawiane do ich biologicznej śmierci i naturalnego rozkładu. Za drzewa biocenotyczne uważa się m.in. żywe i martwe drzewa, miejscowo spróchniałe (ze zgnilizną) oraz drzewa z owocnikami grzybów (hubami), drzewa dziuplaste, drzewa z gniazdami ptaków, o średnicy gniazd powyżej 25 cm, przestoje drzew i grup drzew, drzewa będące siedliskiem chronionych gatunków. Pozostawianie drzew biocenotycznych i dziuplastych ma duże znaczenie w ograniczeniu ryzyka niszczenia potencjalnych siedlisk gatunków związanych ze starymi drzewostanami, szczególnie dziuplaków i nietoperzy, ptaków szponiastych, saproksylicznych chrząszczy. Szczegółowe działania ochronne dla gatunków zwierząt są również zamieszczone w programie ochrony przyrody dla nadleśnictwa. Dodatkowo zgodnie z art. 52b. ustawy o ochronie przyrody (tekst jednolity - Dz.U. 2022 poz. 916 z późn. zm.) właściciel lasu w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach stosuje wymagania dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej. Wymagania te określają sposób postępowania właściciela lasu podczas przygotowywania i realizacji działań w zakresie gospodarki leśnej. Uszczegółowienie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej zostanie określone w drodze rozporządzenia przez Ministra właściwego do spraw środowiska.

DZIAŁANIA MINIMALIZUJĄCE

1. W ramach wykonywania szacunków brakarskich dokonanie przeglądów powierzchni pod kątem występowania dużych gniazd w koronach drzew (o średnicy powyżej 25 cm), po czym w sytuacji ich potwierdzenia chronić je przed zniszczeniem w czasie realizowanych prac leśnych.
2. Poinformowanie osób nadzorujących prace leśne o obowiązku ochrony dużych gniazd w koronach drzew (o średnicy powyżej 25 cm) i obowiązku zgłaszania Służbie Leśnej stwierdzonych nowych dużych gniazd.
3. W okresie lęgowym ptaków nie wycinać drzew, na których zostały zidentyfikowane zasiedlone gniazda.

4. W trakcie realizacji zabiegów rębnych na powierzchniach leśnych pozostawiać naturalne elementy ekosystemów leśnych (tj. wykroty, leżanina, drzewa zamierające, martwe stojące drzewa, drzewa dziuplaste, gatunki drzew i krzewów lekko nasiennych i owocodajnych, np. jarzębina, iwa, osika), jeżeli nie koliduje to z zasadą powszechnej ochrony lasu oraz ich usuwanie nie zagraża gatunkom i siedliskom będącym przedmiotem ustanowienia form ochrony przyrody. Fragmenty drzewostanu przeznaczone do naturalnego rozpadu lokalizować w miejscach występowania drzew dziuplastych.
5. W trakcie realizacji zabiegów gospodarczych chronić fragmenty śródleśnych torfowisk, mokradeł, zbiorników wodnych, cieków, bagien, trzęsawisk, mszarów, torfowisk, źródlisk, młak.
6. Pozostawiać na powierzchni leśnej do naturalnego rozpadu okazałe drzewa z widocznymi wypróchnieniami, które mogą być siedliskiem saproksylicznych chrząszczy.
7. Na powierzchniach leśnych, w obrębie których stwierdzono obecność saproksylicznych chrząszczy należy zachowywać rodzime dęby, równocześnie eliminując gatunki obce ekologicznie i zwiększające ocienienie drzewostanu.
8. W drzewostanach bukowych oraz mieszanych nie usuwać podszytu w trakcie prac leśnych z uwagi na możliwość bytowania pilchowatych.

- **Gatunki związane z drzewostanami w bezpośrednim sąsiedztwie wód płynących, otwartych powierzchni mokradeł, torfowisk i bagien, zarośli lub czasowo odsłoniętymi powierzchniami leśnymi (uprawy, zręby):**

- **ssaki:** karlik drobny *Pipistrellus pygmaeus*, karlik malutki *Pipistrellus pipistrellus*, karlik średni / większy / malutki / drobny *Pipistrellus kuhlii* / *nathusii* / *pipistrellus* / *pygmaeus*, karlik większy *Pipistrellus nathusii*, mroczek posrebrzany *Vespertilio murinus*, nocek rudy *Myotis daubentonii*, bóbr europejski *Castor fiber*, rzęsorek rzeczek *Neomys fodiens*, wydra *Lutra lutra*;
- **ptaki:** białorzytka *Oenanthe oenanthe*, lelek *Caprimulgus europaeus*, lerka *Lullula arborea*, świergotek polny *Anthus campestris*, batalion *Philomachus pugnax*, bekasik *Lymnocyptes minimus*, gałgół *Bucephala clangula*, łączak *Tringa glareola*, samotnik *Tringa ochropus*, zielonka *Zapornia parva*, zimorodek *Alcedo atthis*, żuraw *Grus grus*;
- **bezkęgowce:** czerwończyk fioletek *Lycaena helle*, czerwończyk nieparek *Lycaena dispar*, przeplatka aurinia *Euphydryas aurinia*, przeplatka maturna *Euphydryas maturna*, trzepla zielona *Ophiogomphus cecilia*.

Potencjalne oddziaływanie zapisów projektu PUL

Potencjalne oddziaływanie projektu pul na wskazane gatunki dotyczy sytuacji, kiedy zabiegi związane z pozyskaniem drewna będą realizowane w strefie brzegowej rzek, rowów z wodą płynącą, strumieni lub otwartych terenów mokradeł. Tego typu działania mogą skutkować usunięciem zasiedlonych przez np. nocka rudego lub gągoła drzew dziuplastych lub płoszeniem gatunków bytujących w strefie brzegowej strumieni, zbiorników lub mokradeł, jak np. żuraw czy bóbr. Bezpośrednie zagrożenie stanowi również prowadzona korytami potoków zrywka drewna czy wytyczanie szlaków technologicznych w obrębie terenów podmokłych. Dla gatunków związanych z powierzchniami zrębów i upraw (np. lerek, lerka) pozytywne znaczenie mają planowane w PUL zręby zupełne sprzyjające odsłanianiu powierzchni suchych i świeżych siedlisk. Natomiast niekorzystne jest prowadzenie zabiegów na zrębach i uprawach w trakcie okresu lęgowego tych ptaków.

W projekcie PUL zastosowano indywidualne podejście do użytkowania drzewostanów znajdujących się w sąsiedztwie cieków naturalnych (i ich fragmentów), przepływających przez obszar nadleśnictwa. W takich drzewostanach z zaplanowanymi zabiegami rębnyymi rozmiar pozyskania nie przekracza 90%, a często jest o wiele niższy. Takie podejście ma na celu pozostawienia fragmentu drzewostanu nieużytkowanego od strony naturalnych cieków, stanowiąc ich naturalny bufor. Należy dodać, że racjonalnie prowadzona gospodarka leśna uwzględnia potrzebę ochrony strefy brzegowej cieków, zbiorników wodnych, czy terenów otwartych poprzez właściwe kształtowanie stref ekotonowych (wymogi Instrukcji Ochrony Lasu, zalecenia branżowe). Takie zalecenia zawiera również program ochrony przyrody.

Dla tej grupy zwierząt w trakcie realizacji prac konieczne jest stosowanie określonych działań minimalizujących opisane powyżej zagrożenia.

DZIAŁANIA MINIMALIZUJĄCE

1. Kształtowanie wokół zbiorników i wzdłuż naturalnych cieków istniejącego pasa ekotonu zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami prawa oraz przepisami wewnętrznymi PGL LP z uwzględnieniem pełnionych przez drzewostan funkcji.
2. Na brzegach zbiorników wodnych i cieków, w odległości 10 metrów od linii brzegowej, należy pozostawiać: zwalone pnie drzew, podszyt, duże kamienie w celu ułatwienia zwierzętom dostępu do wody oraz umożliwienie migracji.
3. Nie prowadzić zrywki korytami potoków i mniejszych cieków obecnych na powierzchniach leśnych.
4. Wzdłuż potoków ograniczać cięcia w obrębie nadbrzeżnych zadrzewień do miejsc, gdzie jest to faktycznie niezbędne i podyktowane względami bezpieczeństwa.
5. W trakcie prowadzenia prac w uprawach i na zrębach chronić miejsca lęgowe gatunków ptaków związanych z tymi siedliskami.

6. W trakcie zabiegów chronić podmokłe i zabagnione fragmenty drzewostanów, nie prowadzić w ich obrębie szlaków technologicznych, formować w tych miejscach biogrupy i lokować fragmenty drzewostanu pozostawiane do naturalnego rozpadu.

7. Pozostawianie powierzchni nie podlegających zagospodarowaniu, takich jak skarpy, miedze, przydroża, ekotony las – pole, oraz dopuszczeniu, by w wyniku naturalnej sukcesji kształtowały się na nich zarośla z udziałem jesionu, kaliny koralowej, derenia świdy (przeplatka matura).

- **Gatunki związane z drzewostanami wymagające ochrony w postaci ustalenia stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania:**

bielik *Haliaeetus albicilla*, bocian czarny *Ciconia nigra*, gadożer *Circaetus gallicus*, kania czarna *Milvus migrans*, kania ruda *Milvus milvus*, orlik krzykliwy *Aquila pomarina*, rybołów *Pandion haliaetus*, sokół wędrowny *Falco peregrinus*, włochatka *Aegolius funereus*, żółw błotny *Emys orbicularis*, wilk *Canis lupus*

Potencjalne oddziaływanie zapisów projektu PUL

Potencjalne oddziaływanie na wskazane gatunki jest możliwe w sytuacji osiedlenia się któregoś z nich w nieznanym dotąd miejscu na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska. W sytuacji potwierdzenia nowego miejsca rozrodu i regularnego przebywania, konieczne jest podjęcie określonych działań minimalizujących negatywny wpływ.

DZIAŁANIA MINIMALIZUJĄCE

1. W przypadku odnalezienia nieznanego dotąd miejsca gniazdowania gatunków: bielik, bocian czarny, gadożer, rybołów, sokół wędrowny w okresie lęgowym oraz zależności od terminu ochrony okresowej danego gatunku (1.01-31.07/15.03-31.08/01.03-30.09/1.03-31.08) zaleca się wycofanie się z realizacji zadań gospodarczych w bezpośrednim sąsiedztwie gniazda: w okresie lęgowym - obszar w promieniu do 500 m od gniazda, poza okresem lęgowym - obszar w promieniu do 200 m od gniazda. Wskazania te winny obowiązywać do czasu ewentualnego ustanowienia strefy.

2. W przypadku odnalezienia nieznanego dotąd miejsca gniazdowania gatunków: kania czarna, kania ruda, orlik krzykliwy w okresie lęgowym oraz zależności od terminu ochrony okresowej danego gatunku (1.03-31.08) zaleca się wycofanie się z realizacji zadań gospodarczych w bezpośrednim sąsiedztwie gniazda: w okresie lęgowym - obszar w promieniu do 500 m od gniazda, poza okresem lęgowym - obszar w promieniu do 100 m od gniazda. Wskazania te winny obowiązywać do czasu ewentualnego ustanowienia strefy.

3. W przypadku odnalezienia nieznanego dotąd miejsca gniazdowania włośчатки zaleca się wycofanie się z realizacji zadań gospodarczych w bezpośrednim sąsiedztwie gniazda (obszar w promieniu do 50 m od dziupli) i wykonywanie zadań gospodarczych w dalszej odległości. Wskazania te winny obowiązywać do czasu ewentualnego ustanowienia strefy.
4. W przypadku odnalezienia nieznanego dotąd miejsca rozrodu i regularnego przebywania żółwia błotnego oraz w zależności od terminu ochrony okresowej (15.03–31.10) zaleca się wycofanie się z realizacji zadań gospodarczych w bezpośrednim sąsiedztwie stanowiska: w okresie lęgowym - obszar w promieniu do 500 m od gniazda, poza okresem lęgowym - obszar w promieniu do 200 m od gniazda. Wskazania te winny obowiązywać do czasu ewentualnego ustanowienia strefy.
5. W przypadku odnalezienia nieznanego dotąd miejsca rozrodu wilka zaleca się wycofanie się z realizacji zadań gospodarczych, które wiązałyby się z płoszeniem zwierząt lub zniszczeniem siedliska, będącego obszarem ich rozrodu i wychowu młodych, w bezpośrednim sąsiedztwie miejsca rozrodu (obszar do 500 m) i wykonywanie zadań gospodarczych w dalszej odległości poza okresem ochronnym określonym dla okresowej strefy ochrony tego gatunku. Wskazania te winny obowiązywać do czasu ewentualnego ustanowienia strefy.
6. W przypadku stwierdzenia miejsc rozrodu i gniazdowania gatunków wymagających ochrony w postaci ustalenia stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania, należy przekazać te informacje do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu.

- **Gatunki związane z drzewostanami wymagające ochrony w obrębie ustanowionych stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania:**
*bielik *Haliaeetus albicilla*, bocian czarny *Ciconia nigra**

Ocenie poddano zabiegi planowane w strefie ochrony okresowej. Strefy ochrony całorocznej pozostawiono bez wskazań gospodarczych. Przy zachowaniu odpowiednich działań minimalizujących i okresu ochronnego właściwego dla gatunków strefowych wpływ planowanych działań gospodarczych na stan ochrony gatunków oceniono jako neutralny.

Tab. 33. Zestawienie zapisów projektu PUL w strefach ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania gatunków na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Gatunek	Decyzja ustanawiająca strefę ochrony	Status	Zapisy projektu PUL liczba wydz./pow. [ha]	Uwagi i działania minimalizujące
Bocian czarny <i>Ciconia nigra</i>	WPN.6442.9.2020.MK.1 z dnia 17 lipca 2020 r.	całoroczna	brak wskazań – 2 wydz. (12,17 ha)	-
		okresowa	brak wskazań – 1 wydz. (0,95 ha) rębnie złożone – 3 wydz. (8,91 ha) trzebieże późne – 3 wydz. (10,06 ha)	1. Planowane zabiegi gospodarcze należy wykonywać poza okresem ochronnym gatunku, w terminie od 1 września do 14 marca. 2. Podczas wykonywania zabiegów rębnych nie należy prowadzić dwóch zabiegów jednocześnie w jednym oddziale. Zachować odstęp prac zrębowych minimum 2-3 letni. 3. Nie należy zakładać gniazd odnowieniowych w pobliżu granicy strefy całorocznej. Planowane do pozostawienia biogrupy należy lokować w formie zwartej fragmentu starego drzewostanu od strony strefy całorocznej.
Bocian czarny <i>Ciconia nigra</i>	WPN.6442.34.2021.MK.1 z dnia 26 lipca 2022 r.	całoroczna	brak wskazań – 2 wydz. (2,76 ha)	-
		okresowa	trzebieże późne – 1 wydz. (1,56 ha)	Planowane zabiegi gospodarcze należy wykonywać poza okresem ochronnym gatunku, w terminie od 1 września do 14 marca.
Bielik <i>Haliaeetus albicilla</i>	WPN-6631/s/12/10/mk z dnia 16 lipca 2010 r.	całoroczna	brak wskazań – 2 wydz. (12,87 ha)	-
		okresowa	brak wskazań - 4 wydz. (14,58 ha) pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów - 2 wydz. (10,48 ha) rębnie złożone - 4 wydz. (22,18 ha) trzebieże późne - 3 wydz. (6,19 ha)	1. Planowane zabiegi gospodarcze należy wykonywać poza okresem ochronnym gatunku, w terminie od 1 sierpnia do 31 grudnia. 2. Podczas wykonywania zabiegów rębnych nie należy prowadzić dwóch zabiegów jednocześnie w jednym oddziale. Zachować odstęp prac zrębowych minimum 2-3 letni. 3. Nie należy zakładać gniazd odnowieniowych w pobliżu granicy strefy całorocznej. Planowane do pozostawienia biogrupy należy lokować w formie zwartej fragmentu starego drzewostanu od strony strefy całorocznej.

Gatunek	Decyzja ustanawiająca strefę ochrony	Status	Zapisy projektu PUL liczba wydz./pow. [ha]	Uwagi i działania minimalizujące
Bielik <i>Haliaeetus albicilla</i>	WPN-6631/s/13/10/mk z dnia 16 lipca 2010 r.	całoroczna	brak wskazań – 9 wydz. (21,87 ha)	-
		okresowa	brak wskazań - 1 wydz. (1,42 ha) rębnie złożone - 3 wydz. (12,36 ha) trzebieże późne - 11 wydz. (47,04 ha)	Planowane zabiegi gospodarcze należy wykonywać poza okresem ochronnym gatunku, w terminie od 1 sierpnia do 31 grudnia.
Bielik <i>Haliaeetus albicilla</i>	WPN-6631/s/14/10/mk z dnia 16 lipca 2010 r.	całoroczna	brak wskazań – 5 wydz. (19,89 ha)	-
		okresowa	brak wskazań - 3 wydz. (11,42 ha) odnowienia - 1 wydz. (3,41 ha) pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów - 3 wydz. (23,32 ha) pielęgnacje upraw - 1 wydz. (3,01 ha) trzebieże późne - 1 wydz. (3,91 ha)	Planowane zabiegi gospodarcze należy wykonywać poza okresem ochronnym gatunku, w terminie od 1 sierpnia do 31 grudnia.
Bielik <i>Haliaeetus albicilla</i>	WPN.6442.3.2019.MK.2 z dnia 22 maja 2019 r.	całoroczna	brak wskazań – 3 wydz. (7,27 ha)	-
		okresowa	brak wskazań - 2 wydz. (1,43 ha) pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów - 6 wydz. (10,79 ha) rębnie złożone - 2 wydz. (5,61 ha) trzebieże późne - 7 wydz. (14,55 ha)	1. Planowane zabiegi gospodarcze należy wykonywać poza okresem ochronnym gatunku, w terminie od 1 sierpnia do 31 grudnia. 2. Nie należy zakładać gniazd odnowieniowych w pobliżu granicy strefy całorocznej. Planowane do pozostawienia biogrupy należy lokować w formie zwartej fragmentu starego drzewostanu od strony strefy całorocznej.

VI.4.9. ODDZIAŁYWANIE NA KLIMAT

Ze względu na lokalny charakter zaplanowanych prac nie przewiduje się, aby realizacja ustaleń planu miała znaczący wpływ na klimat. Zmiany mikroklimatu pod wpływem realizowanych zadań gospodarczych będą dotyczyły bezpośrednio powierzchni objętych danym zabiegiem. Skutki tych zmian nie wpłyną jednak istotnie na warunki topograficzne i mezoklimatyczne regionu. Wpływ na klimat ma również bilans emisji gazów cieplarnianych, głównie dwutlenku węgla do atmosfery. Wzrost stężenia dwutlenku węgla w atmosferze powoduje dalsze zmiany związane z efektem cieplarnianym. Ze zmianami klimatycznymi wiążą się niekorzystne zmiany warunków hydrologicznych. Niska wilgotność gleby spowalnia proces mineralizacji, co przekłada się na zmniejszenie zawartości węgla w glebie. Parametrem istotnym z punktu widzenia walki ze zmianami klimatu jest zdolność lasów do

wiązania węgla. Analizy przeprowadzone na potrzeby sporządzenia różnych scenariuszy wprowadzenia *Unijnej Strategii na rzecz bioróżnorodności 2030* (Wysocka-Fijorek 2021) wykazały, że wyłączenie znacznej powierzchni gruntów leśnych z użytkowania ze względu na wiek daje najlepszy efekt, jeżeli mowa o maksymalizacji ilości związanego węgla biomasy nadziemnej, przy czym w kolejnych dziesięcioletnich okresach ilość zakumulowanego węgla rośnie. Jednocześnie zasoby węgla zakumulowanego w pozyskanym drewnie, związane z rozmiarem pozyskania oraz strukturą gatunkową pozyskanego drewna razem z biomasą związaną w kolejnych okresach planowania cechują się bardzo zbliżonymi efektami, w kontekście ilości związanego węgla, przy założeniu wykorzystania drewna jako surowca do produkcji m.in. mebli czy domów. Starsze drzewostany mają istotny wpływ na pochłanianie dwutlenku węgla, w dużej mierze jest on uzależniony od składu gatunkowego drzewostanów. Z badań porównujących długoterminowy bilans węgla w lasach borealnych wynika, że w dłuższej perspektywie, pozostawienie lasu gospodarczego bez zarządzania przyczynia się początkowo do wzrostu bilansu węgla przez kilka kolejnych dekad, po czym słabnie, aż do poziomu bliskiego zeru w perspektywie około 200 lat (Pukkala, 2017). W lasach użytkowanych gospodarczo ekosystemy leśne złożone z młodych drzewostanów sosnowych są emitentem netto, największe pochłanianie ma miejsce w drzewostanach młodszych i średniowiekowych (20-60 lat), następnie zmniejsza się i w drzewostanach w wieku ponad 100 lat pochłanianie jest zbliżone do emisji (Olejnik i Małek 2020, Ziemblińska i in. 2018). W projekcie pul bez wskazań gospodarczych pozostawiono 9% gruntów leśnych zalesionych, w tym 1200,28 ha drzewostanów starszych niż 80 lat (5%), w tym 408,34 ha stabilnych drzewostanów starszych niż 120 lat (2%). Pozostałe powierzchnie podlegające zabiegom z zakresu hodowli i pielęgnacji obejmują 30% gruntów leśnych zalesionych, trzebieże późne zaplanowano na 39% powierzchni leśnych, zaś zabiegi rębne i odnowieniowe obejmą 22% gruntów leśnych zalesionych (18% licząc powierzchnie realnie zaplanowanych zabiegów). W perspektywie średnioterminowej (30 lat) w kontekście sekwestracji CO₂ ubytek drzewostanów starszych klas wieku powinien zostać zrekompenzowany w drzewostanach młodszych i średniowiekowych. Zaznaczyć należy również stopniowy wzrost rzeczywistego udziału gatunków liściastych w drzewostanach nadleśnictwa. W związku z tym w ocenie ogólnej wpływ planu na klimat oceniany jest jako neutralny. Realny wzrost pochłaniania dwutlenek węgla można osiągnąć głównie poprzez zalesianie terenów obecnie bezleśnych oraz poprzez zachowanie lasów o charakterze zbliżonym do naturalnego (Szwagrzyk i in. 2021).

VI.4.10. ODDZIAŁYWANIE NA ZASOBY NATURALNE

Stan zasobów drzewnych na koniec okresu gospodarczego obliczono zgodnie z *Instrukcją Urządzenia Lasu* §123 pkt. 1. Podstawą do obliczenia orientacyjnej, spodziewanej na koniec okresu gospodarczego, wielkości zasobów miąższości grubizny drzewostanów nadleśnictwa są tabele zamieszczone w PUL: nr III - powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku według głównych funkcji lasu i gatunków panujących; nr VIIIa - tabela klas wieku spodziewanego bieżącego rocznego przyrostu miąższości według gatunków panujących i stref uszkodzenia - przyrost tablicowy; nr XVII - zestawienie łączne użytków głównych według kategorii cięć. Syntetyczne zestawienie wskaźników charakteryzujących potencjał produkcyjny nadleśnictwa wg stanu obecnego i w prognozie przedstawiono w tabeli pt. *Wskaźniki stanu zasobów drzewnych Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - stan obecny i prognoza na koniec obowiązywania planu*.

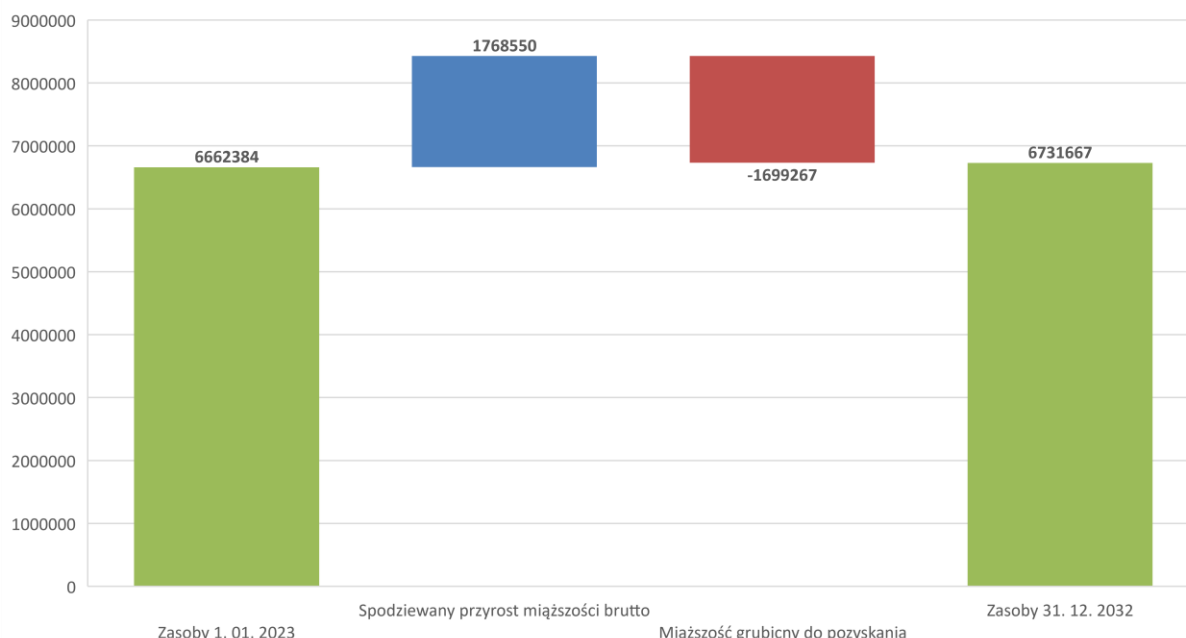
Tab. 34. Prognoza stanu zasobów drzewnych na koniec okresu gospodarczego dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Obręb	Wielkość zasobów na początku okresu (na 01.01.2023 r.)	Spodziewany przyrost miąższości grubizny	Miąższość grubizny przewidziana do pozyskania	Wielkość zasobów na koniec okresu (na 31.12.2032 r.)	Różnica procentowa
Obręb leśny Grochowo	2056842	535050	529296	2062596	0,28%
Obręb leśny Twardogóra	2063448	558600	530773	2091275	1,33%
Obręb leśny Goszcz	1327493	396400	387367	1336526	0,68%
Obręb leśny Oleśnica Śląska	1214601	278500	251858	1241243	2,19%
Nadleśnictwo Oleśnica Śląska	6662384	1768550	1699294	6731640	1,04%

Tab. 35. Wskaźniki stanu zasobów drzewnych Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - stan obecny i prognoza na koniec obowiązywania planu

Wskaźnik	Jednostka	Stan na 1.01.2023 r.	Stan na 31.12.2032 r.	Różnica	
				+ / -	%
Obręb leśny Grochowo					
Zapas aktualny	m ³	2056842	2062596	5754	0,28
Zasobność	m ³ / ha	283	283	0	0,00
Obręb leśny Twardogóra					
Zapas aktualny	m ³	2063448	2091275	27827	1,35

Wskaźnik	Jednostka	Stan na 1.01.2023 r.	Stan na 31.12.2032 r.	Różnica	
				+ / -	%
Zasobność	m ³ / ha	258	261	3	1,35
Obręb leśny Goszcz					
Zapas aktualny	m ³	1327493	1336526	9033	0,68
Zasobność	m ³ / ha	247	248	1	0,41
Obręb leśny Oleśnica Śląska					
Zapas aktualny	m ³	1214601	1241263	26642	2,19
Zasobność	m ³ / ha	252	257	5	1,95
Nadleśnictwo Oleśnica Śląska					
Zapas aktualny	m ³	6662384	6731640	69256	1,04
Zasobność	m ³ / ha	261	264	3	1,04

Ryc. 22. Stan zasobów drzewnych w Nadleśnictwie Oleśnica Śląska

Zasoby naturalne, rozumiane w tym przypadku jako zasoby drzewne, są zasobami w pełni odnawialnymi. Ich pozyskiwanie opiera się o zasadę trwałości użytkowania, które odbywa się na zasadach zrównoważonej i wielofunkcyjnej gospodarki leśnej łączącej w jeden proces użytkowanie zasobów (pozyskanie w cięciach przedrębnych, rębnych i przygodnych) z ich odnawianiem (wprowadzanie młodego pokolenia w odnowieniach naturalnych i sztucznych) oraz ciągłą pielęgnacją na każdym etapie życia drzewostanu. Istotą trwałości lasu jest zachowanie właściwej relacji pomiędzy ciągłymi procesami odnawiania, przeżywania i ubywania drzew i drzewostanów w gospodarstwie leśnym.

Analiza stanu zasobów drzewnych w nadleśnictwie, właściwe określenie potrzeb i możliwości pozyskania drewna oraz postępowania hodowlanego pozwala stworzyć takie zapisy projektu PUL, które umożliwiają racjonalne pozyskanie surowca drzewnego i kształtowanie wielkości i struktury zapasu produkcyjnego w perspektywie wielu dziesięcioleci. Zadania te realizowane są dzięki wykorzystaniu bogatej wiedzy leśnej, doświadczeniu, ale również optymalizacji projektowanych etatów użytkowania rębego i przedrębego.

VI.4.11. ODDZIAŁYWANIE NA ZABYTKI I DOBRA KULTURY MATERIALNEJ

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Oleśnica Śląska zlokalizowanych jest wiele miejsc i obiektów o wartościach historycznych i kulturowych, najważniejsze z nich zostały wpisane do wojewódzkiego rejestru zabytków lub do ewidencji gminnych. Analiza wpływu zapisów projektu pul miała na celu zbadanie czy w określonych sytuacjach może dojść do pogorszenia stanu chronionego obiektu historycznego w wyniku czynności związanych z realizacją danego wskazania gospodarczego. Taki wpływ mogłaby mieć np. realizacja zabiegów rębnych w bezpośrednim otoczeniu obiektów historycznych. W poniższej tabeli zestawiono powierzchnie leśne, na których zlokalizowane są dobra materialne wraz z planowanymi dla tych powierzchni wskazaniami gospodarczymi zapisanymi w projekcie pul. Z wyjątkiem kilku przypadków związanych z planowanymi zabiegami rębnymi, trzebieżami późnymi lub wczesnymi, nie przewiduje się możliwości wystąpienia negatywnego oddziaływania zapisów projektu pul oraz czynności towarzyszących realizacji zadań gospodarczych na obiekty kulturowe i dobra materialne. W pozostałych przypadkach zastosowanie działań minimalizujących, poprzez uzgodnienie realizacji planowanych zabiegów gospodarczych z właściwym wojewódzkim konserwatorem zabytków skutecznie zapobiegnie potencjalnym szkodom.

Tab. 36. Zestawienie zapisów projektu PUL dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska dla powierzchni leśnych z obiektami historycznymi i kulturowymi

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Nr rejestru zabytków	Zapisy mpzp/studium	Zapisy projektu PUL	Uwagi
		obręb leśny, leśnictwo, oddz.					
Obiekty wpisane do rejestru zabytków (dane NID)							
1	Krzyż pokutny	Oleśnica Śl. Zbytowa 162 c		569 z dn. 1990-07-9	<p><u>Studium uikzp miasta i gminy Bierutów. Uchwała Nr XIX/235/20 Rady Miejskiej w Bierutowie z dnia 27 lutego 2020 r.:</u></p> <p>Wyznacza się strefę „W” ochrony archeologicznej obejmującą swym zasięgiem krzyże pokutne wraz z najbliższym otoczeniem. Dla wyżej wymienionej strefy wprowadza się zakaz jakichkolwiek działań za wyjątkiem prac związanych bezpośrednio z konserwacją i rewaloryzacją danego terenu, a także zabezpieczeniem przed zniszczeniem. Wszelkie prace w tym archeologiczne i wykopaliskowe należy uzgodnić z Dolnośląskim Wojewódzkim Urzędem Ochrony Zabytków.</p>	rębnie złożone	Zapisać w pul wskazania gospodarcze należy realizować w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków, z uwzględnieniem przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach).
2	Park pałacowy w Borowej Strefa „A” / „B” ochrony konserwatorskiej	Oleśnica Śl. Nieciszów 53 g-m, p-s		635/W z 1990-01-16; A/3797/635/W z 2010-09-16	<p><u>Studium uikzp gminy Długołęka. Uchwała Nr XL/471/22 Rady Gminy Długołęka z dnia 17 lutego 2022 r.:</u></p> <p>W obrębie zabytkowych parków obowiązuje ochrona układu przestrzennego, alei, ochrona zabytkowego drzewostanu i elementów małej architektury. Zakazuje się zmian układu przestrzennego, likwidacji historycznych elementów małej architektury. Uczytelnienie w przestrzeni obecności parku oraz zadbanie o jego uporządkowanie jest głównym kierunkiem działań.</p> <p><u>MPZP wsi Borowa. Uchwała Nr XXIV/456/2004 Rady Gminy Długołęka z dnia 27 sierpnia 2004 r. (Dz. Urz.</u></p>	brak wskazań	wpływ neutralny

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja	Nr rejestru zabytków	Zapisy mpzp/studium	Zapisy projektu PUL	Uwagi
		obręb leśny, leśnictwo, oddz.				
3	<p>Park pałacowy w Szczodrem</p> <p>strefa „B” ochrony konserwatorskiej / strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego</p>	<p>Oleśnica Śl. Szczodre 18 b, f, r</p> <p>Strefa „B” ochrony konserwatorskiej: 18 b, 22 a-c</p> <p>Strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego:</p>	649/W z 1990-09-21; A/3803/649/W z 2010-09-16	<p>Woj. Dolno. z 2004 r. nr 193 poz.3062): Tereny zieleni parkowej: wszelkie działania, w tym podziały terenu należy prowadzić w uzgodnieniu z Dolnośląskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.</p> <p>MPZP dla obrębu wsi Szczodre. Uchwała Nr <u>XXXI/539/2005 Rady Gminy Długoleka z dnia 24 lutego 2005 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno z 2005 r. nr 57 poz. 1240):</u> Lasy i grunty leśne w obrębie parku zabytkowego: za zgodne z funkcją wiodącą uznaje się wykorzystanie terenów dla celów prowadzenia gospodarki leśnej. Gospodarkę leśną należy prowadzić w porozumieniu z Dolnośląskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.</p>	brak wskazań	wpływ neutralny
4	<p>Park pałacowy Zapreżyn</p> <p>Strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego</p>	Grochowo Grochowo 269 i	A/5866 z 2013-04-19	<p>MPZP wsi Zapreżyn. Uchwała Nr <u>XXII/437/2004 Rady Gminy Długoleka z dnia 29 czerwca 2004 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno z 2004 r. nr 143 poz.2454):</u> Tereny zieleni parkowej.</p>	brak wskazań	wpływ neutralny
5	<p>Park pałacowy z reliktem fosy w Śliwicach</p> <p>Strefa „B” ochrony konserwatorskiej / strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego</p>	<p>Oleśnica Śl. Kątna 122 a-f</p> <p>Strefa „B” ochrony konserwatorskiej: 122 a-f, k-m</p> <p>Strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego: 122 a, g-h</p>	231/A/03/1-3 z 2003-12-30	<p>MPZP wsi Śliwice. Uchwała Nr <u>XXIV/461/2004 Rady Gminy Długoleka z dnia 27 sierpnia 2004 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno z 2004 r. nr 193 poz.3066):</u> Tereny zieleni parkowej.</p>	brak wskazań, trzebaż późne	Zapisane w pul wskazania gospodarcze należy realizować w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków, z uwzględnieniem przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach).

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja	Nr rejestru zabytków	Zapisy mpzp/studium	Zapisy projektu PUL	Uwagi
		obręb leśny, leśnictwo, oddz.				
Pozostałe dobra materialne						
6	Park pałacowy, dawny zwierzyniec w Domaszczynie Strefa „B” ochrony konserwatorskiej	Oleśnica Śl. Szczodre 14 a-g	gminna i wojewódzka ewidencja zabytków	<u>Studium uikzp gminy Długoleka. Uchwała Nr XL/471/22 Rady Gminy Długoleka z dnia 17 lutego 2022 r.:</u> W obrębie zabytkowych parków obowiązuje ochrona układu przestrzennego, alei, ochrona zabytkowego drzewostanu i elementów małej architektury. Zakazuje się zmian układu przestrzennego, likwidacji historycznych elementów małej architektury. Uczytelnienie w przestrzeni obecności parku oraz zadbanie o jego uporządkowanie jest głównym kierunkiem działań.	brak wskazań, pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów	Zapisane w pul wskazania gospodarcze należy realizować w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków, z uwzględnieniem przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach).
7	Park pałacowy w Rakowie Strefa „B” ochrony konserwatorskiej / strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego	Oleśnica Śl. Nieciszów 80 n, o Strefa „B” ochrony konserwatorskiej: 80 n, o, w, 99 a , 101 a	gminna i wojewódzka ewidencja zabytków	<u>MPZP wsi Domaszczyn, Uchwała Nr XXX/530/2005 Rady Gminy Długoleka z dnia 27 stycznia 2005 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z 2005 r. nr 34 poz.776):</u> Zieleń parkowa na gruntach leśnych: za zgodne z planem uznaje się wykorzystanie terenów dla celów prowadzenia gospodarki leśnej; urządzenie parku z zachowaniem istniejącego drzewostanu; lokalizację urządzeń rekreacji; lokalizację obiektów małej architektury parkowo-ogrodowej.	brak wskazań	wpływ neutralny
8	Park dworski w Węgrowie Strefa „B” ochrony konserwatorskiej / strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego	Grochowo Grochowo 269 d	gminna i wojewódzka ewidencja zabytków	<u>MPZP wsi Raków. Uchwała Nr XXVI/482/2004 Rady Gminy Długoleka z dnia 08 listopada 2004 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z 2005 r. nr 3 poz.107):</u> Tereny zieleni parkowej. <u>MPZP wsi Węgrów. Uchwała Nr XXII/436/2004 Rady Gminy Długoleka z dnia 29 czerwca 2004 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z 2004 r. nr 143 poz. 2453):</u> W określonej na rysunku planu strefie „K” obowiązuje zakaz lokalizacji zabudowy kubaturowej.	brak wskazań	wpływ neutralny
9	Bunkry w okolicy Pruszwic	Oleśnica Śl. Szczodre 40 f	-	-	brak wskazań	wpływ neutralny

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Nr rejestru zabytków	Zapisy mpzp/studium	Zapisy projektu PUL	Uwagi
		obręb leśny, leśnictwo, oddz.					
10	Pomnik poległych w I wojnie światowej ¹⁴	Oleśnica Śl. Szczodre 22 a		-	-	trzebienie późne	W trakcie realizacji planowanych prac zaleca się zachowanie bezpiecznego odstępu od obiektu kulturowego i niewykonywanie cięć w jego bezpośrednim otoczeniu.
11	Krzyż pamięci króla Alberta I ¹⁵	Oleśnica Śl. Szczodre 18 b		-	-	rębnie złożone	W trakcie realizacji planowanych prac zaleca się zachowanie bezpiecznego odstępu od obiektu kulturowego i niewykonywanie cięć w jego bezpośrednim otoczeniu.
12	Brama Jelenia (Hirschtor), Brama Orła	Oleśnica Śl. Szczodre 25 b, h; 22 j		-	-	brak wskazań	wpływ neutralny

¹⁴ https://polska-org.pl/7030384,Szczodre,Pomnik_wojenny_Szczodre.html

¹⁵ <https://polska-org.pl/4675815,foto.html?idEntity=5902611>

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja	Nr rejestru zabytków	Zapisy mpzp/studium	Zapisy projektu PUL	Uwagi
		obręb leśny, leśnictwo, oddz.				
13	Mauzoleum i cmentarz rodziny von Poser	Grochowo Grochowo 269 d	gminna i wojewódzka ewidencja zabytków	<p><u>Studium uikzp gminy Długoleka, Uchwała Nr XL/471/22 Rady Gminy Długoleka z dnia 17 lutego 2022 r.:</u> W obrębie zabytkowych cmentarzy (w tym poniemieckich) obowiązuje ochrona układu przestrzennego, alei, układu kwater, ochrona zabytkowego drzewostanu, ochrona historycznych nagrobków i innych elementów małej architektury. Zakazuje się zmian układu przestrzennego, likwidacji historycznych elementów małej architektury oraz historycznych nagrobków. Uczytelnienie w przestrzeni obecności cmentarza oraz zadbanie o jego uporządkowanie jest głównym kierunkiem działań.</p> <p><u>MPZP wsi Węgrów. Uchwała Nr XXII/436/2004 Rady Gminy Długoleka z dnia 29 czerwca 2004 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z 2004 r. nr 143 poz. 2453):</u> Wszelkie prace modernizacyjne związane z przebudową, rozbudową, nadbudową i remontem budynków wpisanych do wykazu zabytków architektury i budownictwa należy prowadzić w porozumieniu z Dolnośląskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.</p>	brak wskazań	wpływ neutralny
14	Ruiny Zamku Myśliwskiego (Jagdschloss Blucherwald)	Grochowo Zamek Myśliwski 184 c	-	-	ręcznie złożone	W trakcie realizacji planowanych prac zaleca się zachowanie bezpiecznego odstępu od obiektu kulturowego i niewykonywanie cięć w jego bezpośrednim otoczeniu.
15	Pozostałości leśniczówki (Blucherwald)	Grochowo Zamek Myśliwski 184 h	-	-	brak wskazań	wpływ neutralny
16	Zabytkowa zieleń do zachowania	Oleśnica Śl. Kątna 111 f-k	-	-	brak wskazań	wpływ neutralny

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Nr rejestru zabytków	Zapisy mpzp/studium	Zapisy projektu PUL	Uwagi
		obręb leśny, leśnictwo, oddz.					
17	Dawna osada Lorki strefa „OW” obserwacji archeologicznej	Twardogóra Ostrowina 172 h, 260 a		-	-	brak wskazań	wpływ neutralny
18	Mogiła carskiego żołnierza	Twardogóra Ligota Polska 255 g		-	-	brak wskazań	wpływ neutralny
19	Zadrzewienie leśne Strefa ochrony konserwatorskiej zadrzewień leśnych przy zespole dworskim	Oleśnica Śl. Nieciszów 81 h	gminna i wojewódzka ewidencja zabytków	<p><u>MPZP dla obrębu Zimnica w gminie Oleśnica. Uchwała Nr XXIII/156/16 Rady Gminy Oleśnica z dnia 29 września 2016 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z dnia 17 października 2016 r. poz. 4686):</u></p> <p>Obejmuje się ochroną konserwatorską zadrzewienia leśne przy zespole dworskim, ujęte w wykazie zabytków, na terenie obowiązują następujące wymogi konserwatorskie:</p> <p>a) obszar zadrzewienia powinien pozostać założeniem zielonym o funkcji rekreacyjnej;</p> <p>b) obowiązują działania odtworzeniowe i rewaloryzacyjne;</p> <p>c) należy zachować historyczną zieleń,</p> <p>d) obowiązuje zakaz podziału nieruchomości oraz wznoszenia nowych zabudowań i innych obiektów kubaturowych (o ile nie mają one uzasadnienia historycznego); zakazuje się też lokowania obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej nie związanych bezpośrednio z obsługą terenu.</p>	trzebieże późne	Zapisać w pul wskazania gospodarcze należy realizować w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków, z uwzględnieniem przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach).	

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja	Nr rejestru zabytków	Zapisy mpzp/studium	Zapisy projektu PUL	Uwagi
		obręb leśny, leśnictwo, oddz.				
20	Obszar zieleni chronionej	Grochowo Maleszów 171 a, b, c, d, f, h	-	<p><u>Studium uikzp gminy Twardogóra. Uchwała Nr XXXVI.293.2021 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 28 kwietnia 2021 r.:</u></p> <p>Ze względów krajobrazowych nie należy odsuwać dalej od wsi granicy lasu, w związku z czym ochroną objęto lasy położone na wschód, północny wschód oraz na południe od miejscowości.</p> <p>W przypadku zaznaczenia obszaru leśnego jako terenu zielonego ważna jest rola lasu jako zielonej otuliny miejscowości lub bariery optycznej i jedynym wymogiem konserwatorskim jest jego zachowanie.</p>	pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów, trzebieże późne, rębnie złożone	wpływ neutralny
21	Obszar zieleni chronionej	Goszcz Gola Wielka 149 k, 150 h, i, 151 a, c, f-t, 160 ac, f-m, o-y, 161 a-b, d-i, 162 a-w, 163 a-m, 164 a-c, 169 a-j, 170 a-h, 171 a-c	-	<p><u>Studium uikzp gminy Twardogóra. Uchwała Nr XXXVI.293.2021 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 28 kwietnia 2021 r.:</u></p> <p>Zalecane jest wykorzystanie krajobrazowych walorów miejscowości. Z tego względu nie należy odsuwać dalej od wsi granicy lasu.</p> <p>W przypadku zaznaczenia obszaru leśnego jako terenu zielonego ważna jest rola lasu jako zielonej otuliny miejscowości lub bariery optycznej i jedynym wymogiem konserwatorskim jest jego zachowanie.</p>	brak wskazań, odnowienia, pielęgnacje upraw, pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów, trzebieże późne, rębnie złożone	wpływ neutralny

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Nr rejestru zabytków	Zapisy mpzp/studium	Zapisy projektu PUL	Uwagi
		obręb leśny, leśnictwo, oddz.					
22	Cmentarz poewangelicki strefa „B” ochrony konserwatorskiej / strefa „W” ścisłej ochrony archeologicznej	Goszcz Goszcz 53B p		gminna i wojewódzka ewidencja zabytków	<p>Studium uikzp gminy Twardogóra. Uchwała Nr XXXVI.293.2021 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 28 kwietnia 2021 r.:</p> <p>W strefie „B” należy m.in. zachować i wyeksponować elementy historycznego układu przestrzennego. Obowiązuje tu bezwzględny priorytet wymagań i ustaleń konserwatorskich. Należy dążyć do pełnej rewaloryzacji tych obiektów.</p> <p>Wszelkie działania na terenie strefy „W” ochrony reliktywów archeologicznych winny być uzgodnione z Dolnośląskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków i przeprowadzone za pozwoleniem na prace archeologiczne i wykopaliskowe.</p> <p>Cmentarze nie użytkowane należy zachować jako tereny zielone, np. miejsca spacerowe; należy zaznaczyć w terenie obszar cmentarza przez ogrodzenie go w sposób trwały. Funkcję ogrodzenia pełnić może zarówno twór sztuczny (mur, estetyczne ogrodzenie metalowe), jak i naturalny (np. żywopłot); należy zachować i konserwować elementy historycznych układów przestrzennych cmentarzy, w tym historyczne ogrodzenia, bramy, nagrobki, obiekty sztuki sakralnej, zieleni.</p>	trzebieże późne	Zapisane w pul wskazania gospodarcze należy realizować w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków, z uwzględnieniem przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach).
23	Miejsce po dawnym polskim cmentarzu	Goszcz Goszcz 78 f	-	-		trzebieże późne	wpływ neutralny
24	Pałacyk myśliwski	Goszcz Gola Wielka 140 a	-	-	-	pielęgnacja młodników i młodszych drzewostanów	wpływ neutralny

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja	Nr rejestru zabytków	Zapisy mpzp/studium	Zapisy projektu PUL	Uwagi
		obręb leśny, leśnictwo, oddz.				
25	Teren dawnego cmentarza żydowskiego strefa "B" ochrony konserwatorskiej	Goszcz Goszcz 77 p	gminna i wojewódzka ewidencja zabytków	<p><u>MPZP dla terenów rolnych i leśnych na obszarze miasta i gminy Twardogóra. Uchwała Nr XXXV/394/2018 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 22 lutego 2018 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z dnia 6 marca 2018 r. poz. 1115):</u></p> <p>Wyznacza się strefę ochrony miejsca pocmentarnego – dawnego cmentarza żydowskiego, zgodnie z rysunkiem planu, w której:</p> <p>a) należy zachować teren zielony, z dopuszczeniem ogrodzenia w sposób trwały,</p> <p>b) należy zachować i konserwować elementy historycznego układu przestrzennego, w tym historyczne ogrodzenia, bramy, nagrobki, obiekty sztuki sepulkralnej, zieleń,</p> <p>c) mogiły i nagrobki o wartościach zabytkowych zabezpieczyć przed dewastacją i pozostawić na miejsc, ewentualnie tworzyć dla nich lapidaria lub zachować je w inny sposób zgodnie z przepisami ogólnymi w zakresie ochrony zabytków.</p>	brak wskazań	wpływ neutralny
26	Głaz upamiętniający 80-lecie powstania Lasów Państwowych	Goszcz Chelstów 195 d	-	-	pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów	wpływ neutralny
27	Zespół leśniczówki Będzin Strefa „B” ochrony konserwatorskiej	Goszcz Drożęcín 30 h, i strefa „B” ochrony konserwatorskiej: Goszcz Drożęcín 29 f-g, 30 f-k, n-p	gminna i wojewódzka ewidencja zabytków	<p><u>Studium uikzp gminy Twardogóra. Uchwała Nr XXXVI.293.2021 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 28 kwietnia 2021 r.:</u></p> <p>Na obszarze tej strefy należy kontynuować zabudowę zagrodową poprzez sytuowanie budynków wokół prostokątnego dziedzińca, pełniącego funkcje gospodarcze i komunikacyjne. Niedopuszczalne jest lokalizowanie nowych budynków pojedynczo, w środku działki (posesji). W przypadku dobudowywania nowych budynków na terenie zagród już istniejących należy te obiekty tak lokalizować, aby stanowiły logiczną kontynuację dotychczasowego układu budynków (np. należy dobudować czwarty bok prostokąta).</p>	brak wskazań	wpływ neutralny

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Nr rejestru zabytków	Zapisy mpzp/studium	Zapisy projektu PUL	Uwagi
		obręb leśny, leśnictwo, oddz.					
28	Zespół mieszkalno-gospodarczy Pajęczak Strefa „B” ochrony konserwatorskiej	Goszcz Drożęcín 40 g-j		gminna i wojewódzka ewidencja zabytków	<p><u>Studium uikzp gminy Twardogóra. Uchwała Nr XXXVI.293.2021 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 28 kwietnia 2021 r.:</u></p> <p>Na obszarze tej strefy należy kontynuować zabudowę zagrodową poprzez sytuowanie budynków wokół prostokątnego dziedzińca, pełniącego funkcje gospodarcze i komunikacyjne. Niedopuszczalne jest lokalizowanie nowych budynków pojedynczo, w środku działki (posesji). W przypadku dobudowywania nowych budynków na terenie zagród już istniejących należy te obiekty tak lokalizować, aby stanowiły logiczną kontynuację dotychczasowego układu budynków (np. należy dobudować czwarty bok prostokąta).</p>	brak wskazań	wpływ neutralny

Tab. 37. Zestawienie zapisów projektu PUL dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska dla powierzchni leśnych z obiektami archeologicznymi

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja	Nr rejestru / ewidencji zabytków	Zapisy mpzp / studium uikzp	Zapisy projektu PUL	Uwagi
		obręb leśny, leśnictwo, oddz.				
Stanowiska archeologiczne wpisane do rejestru zabytków (dane NID)						
1	Cmentarzysko ciepłopalne AZP 79-33/13/3 Zawidowice, st. 3	Oleśnica Śl. Zbytowa 161 i	344/Arch z 1968-12-15	<u>MPZP obrębu wsi Kijowice. Uchwała Nr XXVIII/256/12 Rady Miejskiej w Bierutowie z dnia 11 grudnia 2012 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z 8 kwietnia 2013 r. poz. 2364):</u> W obrębie udokumentowanych stanowisk archeologicznych roboty ziemne i zmiana charakteru dotychczasowej działalności na terenie wymagają przeprowadzenia badań archeologicznych zgodnie z przepisami odrębnymi.	odnowienia	Zapisane w pul wskazania gospodarcze należy realizować w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków, z uwzględnieniem przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach).
2	Grodzisko AZP 77-30/54/13 Szczodre, st. 13 strefa „W” ścisłej ochrony archeologicznej	Oleśnica Śl. Szczodre 2 d-g strefa W ścisłej ochrony archeologicznej: 1 a-b, n, 2 c-g, i	40/Arch z 1964-09-07	<u>MPZP dla obrębu wsi Szczodre. Uchwała Nr XXXI/539/2005 Rady Gminy Długoleka z dnia 24 lutego 2005 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno z 2005 r. nr 57 poz. 1240):</u> W strefie „W” ścisłej ochrony archeologicznej zakazana jest wszelka działalność budowlana i inwestycyjna niezwiązana z rewaloryzacją tego terenu; dopuszcza się jedynie prowadzenie prac porządkowych oraz konserwacji zachowanych fragmentów zabytkowych w celu ich ekspozycji w terenie; wprowadzanie nasadzeń drzew dopuszczalne wyłącznie po uzgodnieniu z Inspekcją zabytków archeologicznych właściwego oddziału służby ochrony zabytków; wszelkie działania winny być uzgodnione z Dolnośląskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.	brak wskazań	wpływ neutralny

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja	Nr rejestru / ewidencji zabytków	Zapisy mpzp / studium uikzp	Zapisy projektu PUL	Uwagi
		obręb leśny, leśnictwo, oddz.				
3	Kurhan AZP 78-30/8/7 Szczodre, st. 7 strefa „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej / strefa „W” ścisłej ochrony archeologicznej	Oleśnica Śl. Szczodre 6 d strefa A ścisłej ochrony konserwatorskiej / W ścisłej ochrony archeologicznej: 6 d-f	281/Arch z 1967-04-24	<u>MPZP dla obrębu wsi Szczodre. Uchwała Nr XXXI/539/2005 Rady Gminy Długoleka z dnia 24 lutego 2005 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno z 2005 r. nr 57 poz. 1240):</u> W strefie „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej wszelkie zamierzenia inwestycyjne w granicach strefy oraz w bezpośrednim jej sąsiedztwie wymagają uzgodnienia z Dolnośląskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. W strefie „W” ścisłej ochrony archeologicznej zakazana jest wszelka działalność budowlana i inwestycyjna niezwiązana z rewaloryzacją tego terenu; dopuszcza się jedynie prowadzenie prac porządkowych oraz konserwacji zachowanych fragmentów zabytkowych w celu ich ekspozycji w terenie; wprowadzanie nasadzeń drzew dopuszczalne wyłącznie po uzgodnieniu z Inspekcją zabytków archeologicznych właściwego oddziału służby ochrony zabytków; wszelkie działania winny być uzgodnione z Dolnośląskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.	trzebieże późne	Zapisane w pul wskazania gospodarcze należy realizować w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków, z uwzględnieniem przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach).
4	Cmentarzisko kurhanowe AZP 79-31/40/1 Oleśniczka, st. 1 strefa „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej / strefa „W” ścisłej ochrony archeologicznej	Oleśnica Śl. Kątna 114 c strefa A ścisłej ochrony konserwatorskiej / W ścisłej ochrony archeologicznej: 114 c, i	269/Arch z 1967-04-08	W strefie „W” ścisłej ochrony archeologicznej zakazana jest wszelka działalność budowlana i inwestycyjna niezwiązana z rewaloryzacją tego terenu; dopuszcza się jedynie prowadzenie prac porządkowych oraz konserwacji zachowanych fragmentów zabytkowych w celu ich ekspozycji w terenie; wprowadzanie nasadzeń drzew dopuszczalne wyłącznie po uzgodnieniu z Inspekcją zabytków archeologicznych właściwego oddziału służby ochrony zabytków; wszelkie działania winny być uzgodnione z Dolnośląskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.	trzebieże późne	Zapisane w pul wskazania gospodarcze należy realizować w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków, z uwzględnieniem przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach).
5	Osada AZP 79-31/2/24 Bystre, st. 24 strefa „W” ścisłej ochrony archeologicznej	Oleśnica Śl. Nieciszów 81 I	343/Arch z 1968-04-05	<u>MPZP dla obrębu Bystre. Uchwała Nr XX/133/12 Rady Gminy Oleśnica z dnia 31 maja 2012 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z dnia 30 sierpnia 2012 r. poz. 3025):</u> Określa się strefę „W” ochrony archeologicznej ustanowioną dla rejestrowego stanowiska archeologicznego wraz z dawnym zespołem osadniczym, dla którego określa się następujące	trzebieże późne	Zapisane w pul wskazania gospodarcze należy realizować w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków, z uwzględnieniem przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach).

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja	Nr rejestru / ewidencji zabytków	Zapisy mpzp / studium uikzp	Zapisy projektu PUL	Uwagi
		obręb leśny, leśnictwo, oddz.				
6	Grodzisko AZP 79-31/1/6 Bystre, st. 6 strefa „W” ścisłej ochrony archeologicznej	Oleśnica Śl. Nieciszków 81 bx Strefa „W” ścisłej ochrony archeologicznej: Oleśnica Śl. Nieciszków 81 ax, bx, cx	26/Ar z 1958-01-13; 94/Arch z 1965-02-03	wymogi: 1) wprowadza się zakaz zabudowy w celu właściwego wyeksponowania obiektu, 2) określa się priorytet wymogów konserwatorskich oraz zakaz działań inwestycyjnych nie związanych z rewaloryzacją zabytkowego terenu, 3) dla obiektu dopuszcza się jedynie prowadzenie prac porządkowych, konserwacją zachowanych elementów zabytkowych celem ich ekspozycji lub zabezpieczenie przed zniszczeniem.	brak wskazań	wpływ neutralny
7	Cmentarzisko kurhanowe AZP 77-34/1/1 Osada Leśna, st. 1 strefa „W” ścisłej ochrony archeologicznej	Twardogóra Ligota Polska 281 b, f; 282 a Strefa „W” ścisłej ochrony archeologicznej: 281 b, c, f, g; 282 a	267/Arch z 1967-04-04	<u>MPZP dla obrębu Osada Leśna, gmina Oleśnica. Uchwała Nr XII/64/15 Rady Gminy Oleśnica z dnia 24 września 2015 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z dnia 9 października 2015 r. poz. 4145):</u> Określa się strefę „W” ochrony archeologicznej, dla stanowisk archeologicznych o zachowanej formie krajobrazowej, wprowadza się priorytet wymogów wynikających z przepisów odrębnych oraz zakaz działań inwestycyjnych nie związanych bezpośrednio z rewaloryzacją zabytkowego terenu. Wobec obiektu dopuszcza się jedynie prowadzenie prac porządkowych, konserwację zachowanych elementów zabytkowych celem ich ekspozycji w terenie lub zabezpieczenia przed zniszczeniem oraz naukowe badania archeologiczne. Dla dopuszczalnych prac ingerujących w poziom gruntu obowiązuje wymóg przeprowadzenia badań archeologicznych, zgodnie z przepisami odrębnymi.	pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów	Zapisane w pul wskazania gospodarcze należy realizować w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków, z uwzględnieniem przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach).

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Nr rejestru / ewidencji zabytków	Zapisy mpzp / studium uikzp	Zapisy projektu PUL	Uwagi
		obręb leśny, leśnictwo, oddz.					
8	Huta AZP 74-30/36/3 Blizocin, st. 3	Grochowo Budczyce 22A k		275/Arch z 1967-04-19	<p><u>Studium uikzp gminy Trzebnica. Uchwała Nr XXXIX/403/22 Rady Miejskiej w Trzebnicy z dnia 30 czerwca 2022 r.:</u></p> <p>W odniesieniu do stanowisk archeologicznych na terenie objętym studium obowiązują następujące wymogi konserwatorskie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - w obrębie chronionych stanowisk archeologicznych oraz w ich bezpośrednim sąsiedztwie wszelkie zamierzenia inwestycyjne wymagają przeprowadzenia ratowniczych badań archeologicznych; - należy wyłączyć spod zalesienia obszary stanowisk archeologicznych. 	trzebieże późne	Zapisać w pul wskazania gospodarcze należy realizować w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków, z uwzględnieniem przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach).

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja	Nr rejestru / ewidencji zabytków	Zapisy mpzp / studium uikzp	Zapisy projektu PUL	Uwagi
		obręb leśny, leśnictwo, oddz.				
9	Cmentarzysko kurhanowe AZP 74-33/10/2 Goszcz, st. 2 strefa „W” ścisłej ochrony archeologicznej	Goszcz Twardogóra 83 a	254/Arch z 1966-12-05	<p><u>Studium uikzp gminy Twardogóra. Uchwała Nr XXXVI.293.2021 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 28 kwietnia 2021 r.:</u></p> <p>Strefą „W” ochrony reliktywów archeologicznych objęto cmentarzysko kurhanowe w południowo zachodniej części wsi, na południe od parku. Teren ten musi być wyłączony z działalności inwestycyjnej. Również wszelkie zabiegi pielęgnacyjne oraz związane z restauracją parku na obszarze cmentarzyska winny być uzgadniane z właściwym wojewódzkim konserwatorem zabytków i prowadzone pod nadzorem archeologicznym, po uprzednim uzyskaniu zezwolenia konserwatorskiego na prowadzenie tych prac.</p> <p><u>MPZP dla terenów rolnych i leśnych na obszarze miasta i gminy Twardogóra. Uchwała Nr XXXV/394/2018 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 22 lutego 2018 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z dnia 6 marca 2018 r. poz. 1115):</u></p> <p>wyznacza się granicę strefy "W" ochrony archeologicznej w której dopuszcza się jedynie prowadzenie prac porządkowych, konserwację zachowanych reliktywów zabytkowych celem ekspozycji w terenie i zabezpieczenia przed zniszczeniem.</p>	pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów	Zapisane w pul wskazania gospodarcze należy realizować w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków, z uwzględnieniem przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach).
10	Osada AZP 74-32/11/4 Twardogóra, st. 4 strefa „OW” obserwacji archeologicznej	Goszcz Goszcz 76 b	347/Arch z 1968-04-05	<p><u>MPZP dla terenów rolnych i leśnych na obszarze miasta i gminy Twardogóra. Uchwała Nr XXXV/394/2018 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 22 lutego 2018 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z dnia 6 marca 2018 r. poz. 1115):</u></p> <p>Obowiązuje ochrona udokumentowanych stanowisk archeologicznych, znajdujących się w ewidencji zabytków, oznaczonych na rysunku</p>	pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów	Zapisane w pul wskazania gospodarcze należy realizować w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków, z uwzględnieniem przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach).

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja	Nr rejestru / ewidencji zabytków	Zapisy mpzp / studium uikzp	Zapisy projektu PUL	Uwagi
		obręb leśny, leśnictwo, oddz.				
11	Osada AZP 74-32/9/1 Goszcz, st. 1 strefa „OW” obserwacji archeologicznej	Goszcz Goszcz 65 f	346/Arch z 1968-09-27	planu. Dla inwestycji związanych z pracami ziemnymi wymagane jest przeprowadzenie badań archeologicznych, zgodnie z przepisami odrębnymi.	pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów	Zapisane w pul wskazania gospodarcze należy realizować w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków, z uwzględnieniem przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach).
12	Cmentarzisko kurhanowe AZP 75-30/110/1 Niedary, st. 1 strefa „W” ścisłej ochrony archeologicznej	Grochowo Grochowo 118 f, h, 119 a	277/Arch z 1967-04-19	<u>Studium uikzp gminy Zawonia. Uchwała Nr XXXI/199/2021 Rady Gminy Zawonia z dnia 23 września 2021 r.:</u> W obrębie stanowisk archeologicznych o zachowanej formie krajobrazowej wprowadza się priorytet wymogów konserwatorskich oraz zakaz działań inwestycyjnych niezwiązanych bezpośrednio z konserwacją i rewaloryzacją zabytkowego terenu - dopuszcza się jedynie prowadzenie prac porządkowych, konserwację zachowanych elementów zabytkowych celem ich ekspozycji w terenie lub zabezpieczenia przed zniszczeniem oraz naukowe badania - w tym archeologiczne.	brak wskazań trzebieże późne	Zapisane w pul wskazania gospodarcze należy realizować w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków, z uwzględnieniem przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach).
13	Cmentarzisko kurhanowe AZP 75-30/123/7 Niedary, st. 7 strefa „W” ścisłej ochrony archeologicznej	Grochowo Grochowo 153 f	276/Arch z 1967-04-19	<u>MPZP wsi Niedary, gmina Zawonia. Uchwała Nr IV/40/2007 Rady Gminy Zawonia z dnia 26 lutego 2007 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z 2007 r. Nr 96 poz. 1164):</u> Wyznacza się strefę „W” ścisłej ochrony archeologicznej obejmującej stanowisko archeologiczne, w granicach której ustala się zakaz prowadzenia wszelkiej działalności inwestycyjnej.	brak wskazań pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów rębnie złożone	Zapisane w pul wskazania gospodarcze należy realizować w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków, z uwzględnieniem przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach).

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja	Nr rejestru / ewidencji zabytków	Zapisy mpzp / studium uikzp	Zapisy projektu PUL	Uwagi
		obręb leśny, leśnictwo, oddz.				
Pozostałe stanowiska archeologiczne (dane z GEZ i WUOZ)						
14	Stanowisko archeologiczne AZP 79-33/16/2 Zawidowice, st. 2	Oleśnica Śl. Zbytowa 165 f	gminna ewidencja zabytków	<p>MPZP obrębu wsi Kijowice. Uchwała Nr <u>XXVIII/256/12 Rady Miejskiej w Bierutowie z dnia 11 grudnia 2012 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z 8 kwietnia 2013 r. poz. 2364)</u>:</p> <p>W obrębie udokumentowanych stanowisk archeologicznych roboty ziemne i zmiana charakteru dotychczasowej działalności na terenie wymagają przeprowadzenia badań archeologicznych zgodnie z przepisami odrębnymi.</p>	rębnia zupełna	Zapisać w pul wskazania gospodarcze należy realizować w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków, z uwzględnieniem przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach).
15	Stanowisko archeologiczne AZP 78-30/29/3 Strefa „W” ścisłej ochrony archeologicznej	Oleśnica Śl. Szczodre 14 f	gminna ewidencja zabytków	<p>MPZP wsi Domaszczyn. Uchwała Nr <u>XXX/530/2005 Rady Gminy Długoleka z dnia 27 stycznia 2005 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z 2005 r. nr 34 poz. 776)</u>:</p> <p>Zakazana jest wszelka działalność budowlana i inwestycyjne niezwiązana bezpośrednio z konserwacją lub rewaloryzacją terenu. Dopuszcza się jedynie prowadzenie prac porządkowych, konserwacji zachowanych fragmentów zabytkowych w celu ich ekspozycji w terenie, przystosowania terenu do pełnienia funkcji muzealnych, rekreacyjnych, kultowych i innych. Wprowadzanie nasadzeń drzew dopuszczalne wyłącznie po uzgodnieniu z Inspekcją Zabytków Archeologicznych właściwego oddziału służby ochrony zabytków. Wszelkie działania na terenie strefy „W” powinny być uzgodnione z Dolnośląskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków we Wrocławiu. Obszary stanowisk archeologicznych, w tym położonych na terenach zieleni parkowej na gruntach leśnych (ZN/RL) wyłącza się spod zalesienia.</p>	brak wskazań	wpływ neutralny

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja	Nr rejestru / ewidencji zabytków	Zapisy mpzp / studium uikzp	Zapisy projektu PUL	Uwagi
		obręb leśny, leśnictwo, oddz.				
16	Stanowisko archeologiczne AZP 79-31/48/1	Oleśnica Śl. Kątna 119 h	gminna ewidencja zabytków	MPZP wsi Kątna, Uchwała Nr XXIV/458/2004 Rady Gminy Długoleka z dnia 27 sierpnia 2004 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z 2004 r. nr 196 poz.3090): Obszary stanowisk archeologicznych wyłącza się spod zalesienia; zalesianie obszarów położonych w bezpośrednim sąsiedztwie stanowisk archeologicznych wymaga wcześniejszego uzgodnienia ich granic z Dolnośląskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.	trzebieże późne	Zapisane w pul wskazania gospodarcze należy realizować w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków, z uwzględnieniem przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach).
17	Stanowisko archeologiczne AZP 79-31/57/4	Oleśnica Śl. Kątna 119 h	gminna ewidencja zabytków		trzebieże późne	
18	Stanowisko archeologiczne AZP 79-31/58/5	Oleśnica Śl. Kątna 111 m	gminna ewidencja zabytków		trzebieże późne	
19	Stanowisko archeologiczne AZP 79-31/24/23	Oleśnica Śl. Kątna 115 a	gminna ewidencja zabytków		pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów	
20	Stanowisko archeologiczne AZP 79-31/35/13	Oleśnica Śl. Kątna 114 a	gminna ewidencja zabytków	MPZP wsi Oleśniczka, Uchwała Nr XXII/434/2004 Rady Gminy Długoleka z dnia 29 czerwca 2004 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z 2004 r. nr 143 poz. 2451): Obszary stanowisk archeologicznych wyłącza się spod zalesienia; zalesianie obszarów położonych w bezpośrednim sąsiedztwie stanowisk archeologicznych wymaga wcześniejszego uzgodnienia ich granic z Dolnośląskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.	trzebieże późne	Zapisane w pul wskazania gospodarcze należy realizować w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków, z uwzględnieniem przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach).
21	Stanowisko archeologiczne AZP 78-29/26/1 strefa „A” ściślej ochrony konserwatorskiej / strefa „OW” obserwacji archeologicznej	Oleśnica Śl. Szczodre 34 d	gminna ewidencja zabytków	MPZP wsi Pruszwice, Uchwała Nr XXXII/582/2005 Rady Gminy Długoleka z dnia 31 marca 2005 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z 2005 r. nr 80 poz. 1764): Obszary stanowisk archeologicznych wyłącza się spod zalesienia; zalesianie obszarów położonych w bezpośrednim sąsiedztwie stanowisk archeologicznych wymaga wcześniejszego uzgodnienia ich granic z Dolnośląskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.	pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów	Zapisane w pul wskazania gospodarcze należy realizować w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków, z uwzględnieniem przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach).

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja	Nr rejestru / ewidencji zabytków	Zapisy mpzp / studium uikzp	Zapisy projektu PUL	Uwagi
		obręb leśny, leśnictwo, oddz.				
22	Stanowisko archeologiczne AZP 78-30/3/2 strefa „A” ściślej ochrony konserwatorskiej	Oleśnica Śl. Szczodre 4 a	gminna ewidencja zabytków	<u>MPZP wsi Szczodre. Uchwała Nr XXXI/539/2005 Rady Gminy Długoleka z dnia 24 lutego 2005 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z 2005 r. nr 57 poz.1240):</u> Obszary stanowisk archeologicznych wyłącza się spod zalesienia; zalesianie obszarów położonych w bezpośrednim sąsiedztwie stanowisk archeologicznych wymaga wcześniejszego uzgodnienia ich granic z Dolnośląskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.	trzebieże późne	Zapisane w pul wskazania gospodarcze należy realizować w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków, z uwzględnieniem przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach).
23	Stanowisko archeologiczne AZP 79-30/2/6	Oleśnica Śl. Kątna 148 d, g	gminna ewidencja zabytków	<u>MPZP wsi Wilczyce. Uchwała Nr XXIV/462/2004 Rady Gminy Długoleka z dnia 27 sierpnia 2004 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z 2004 r. nr 179 poz.2961):</u> Wszelkie prace ziemne w obrębie stanowisk archeologicznych oraz w bezpośrednim sąsiedztwie można prowadzić pod warunkiem zapewnienia nadzoru archeologicznego po uzyskaniu zezwolenia Dolnośląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.	brak wskazań pielęgnacji młodników i młodszych drzewostanów	Zapisane w pul wskazania gospodarcze należy realizować w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków, z uwzględnieniem przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach).
24	Stanowisko archeologiczne AZP 75-31/1	Grochowo Bartków 232 n	gminna ewidencja zabytków	<u>Studium uikzp gminy Dobroszyce. Uchwała Nr XX/166/2020 Rady Gminy Dobroszyce z dnia 28 maja 2020 r.:</u> Obszary stanowisk archeologicznych należy wyłączyć spod ewentualnego zalesienia.	brak wskazań	Zapisane w pul wskazania gospodarcze należy realizować w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków, z uwzględnieniem przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach).
25	Stanowisko archeologiczne AZP 75-31/8	Grochowo Bartków 239 d	gminna ewidencja zabytków		trzebieże późne	
26	Stanowisko archeologiczne AZP 77-31/28/21	Oleśnica Śl. Szczodre 42 g	gminna ewidencja zabytków		brak wskazań	
27	Stanowisko archeologiczne AZP 76-31/6	Grochowo Zamek Myśliwski 210 a	gminna ewidencja zabytków		trzebieże późne	

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Nr rejestru / ewidencji zabytków	Zapisy mpzp / studium uikzp	Zapisy projektu PUL	Uwagi
		obręb leśny, leśnictwo, oddz.					
28	Stanowisko archeologiczne AZP 76-31/7	Grochowo Zamek Myśliwski 149 c		gminna ewidencja zabytków		ręcznie złożone	
29	Stanowisko archeologiczne AZP 76-31/8 strefa „W” ścisłej ochrony archeologicznej	Grochowo Zamek Myśliwski 78 h, i, j		gminna ewidencja zabytków	<p><u>Studium uikzp gminy Dobroszyce. Uchwała Nr XX/166/2020 Rady Gminy Dobroszyce z dnia 28 maja 2020 r.:</u></p> <p>Obiekty o zachowanej formie krajobrazowej, dla których wyznaczono strefę „W”, wyłączone są z działalności inwestycyjnej, która mogłaby naruszyć ich specyficzną formę. Dla wszystkich obiektów w strefie wprowadza się priorytet wymogów konserwatorskich oraz zakaz działań inwestycyjnych niezwiązanych bezpośrednio z konserwacją i rewitalizacją zabytkowego terenu – dopuszcza się jedynie prowadzenie prac porządkowych, konserwację zachowanych fragmentów zabytkowych celem ich ekspozycji w terenie lub zabezpieczenia przed zniszczeniem. Inwestor winien liczyć się z koniecznością zlecenia dodatkowych badań lub opracowań studialnych archeologicznych, architektonicznych, stratygraficznych, dendrochronologicznych i innych.</p> <p>Obszary stanowisk archeologicznych należy wyłączyć spod ewentualnego zalesienia.</p>	trzebieże późne	<p>Zapisane w pul wskazania gospodarcze należy realizować w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków, z uwzględnieniem przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach).</p>
30	Stanowisko archeologiczne AZP 76-31/9 strefa „W” ścisłej ochrony archeologicznej	Grochowo Zamek Myśliwski 80 a, b		gminna ewidencja zabytków		trzebieże późne	
31	Stanowisko archeologiczne AZP 76-31/10 strefa „W” ścisłej ochrony archeologicznej	Grochowo Zalesie 56 b		gminna ewidencja zabytków		trzebieże późne	
32	Stanowisko archeologiczne AZP 76-31/11 strefa „W” ścisłej ochrony archeologicznej	Grochowo Zalesie 34 g		gminna ewidencja zabytków		pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów	
33	Skarb AZP 79-31/23/3	Oleśnica Śl. Kątna 111 d		gminna ewidencja zabytków	<u>MPZP dla obrębu Krzeczyn. Uchwała Nr XLIX/353/18 Rady Gminy Oleśnica z dnia 27 września 2018 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z dnia 16</u>	brak wskazań	wpływ neutralny

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja	Nr rejestru / ewidencji zabytków	Zapisy mpzp / studium uikzp	Zapisy projektu PUL	Uwagi
		obręb leśny, leśnictwo, oddz.				
34	Znalezisko luźne AZP 79-31/5/1	Oleśnica Śl. Nieciszów 82 j	gminna ewidencja zabytków	<u>października 2018 r. poz. 5036</u>): Wyznacza się stanowiska archeologiczne, dla których obowiązują następujące wymogi konserwatorskie: w obrębie znajdujących się na terenie planu stanowisk archeologicznych, dla inwestycji związanych z pracami ziemnymi, wymagane jest przeprowadzenie badań archeologicznych, zgodnie z przepisami odrębnymi.	rębnie złożone	Zapisane w pul wskazania gospodarcze należy realizować w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków, z uwzględnieniem przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach).
35	Osada AZP 79-31/20/2	Oleśnica Śl. Kątna 111 a	gminna ewidencja zabytków		trzebieże późne	
36	Ślady osadnictwa, kurhan, osada AZP 77-32/37/14	Twardogóra Ligota Polska 228 d	gminna ewidencja zabytków	<u>MPZP dla obrębu Ligota Polska, gmina Oleśnica. Uchwała Nr XV/94/15 Rady Gminy Oleśnica z dnia 22 grudnia 2015 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z dnia 4 stycznia 2016 r. poz. 1)</u> : Wyznacza się stanowiska archeologiczne, dla których obowiązują następujące wymogi konserwatorskie: w obrębie znajdujących się na terenie planu stanowisk archeologicznych, dla inwestycji związanych z pracami ziemnymi, wymagane jest przeprowadzenie badań archeologicznych, zgodnie z przepisami odrębnymi.	brak wskazań	wpływ neutralny
37	Osada AZP 77-33/16/9	Twardogóra Ligota Polska 280 d	gminna ewidencja zabytków	<u>MPZP dla obrębu Poniatowice, gmina Oleśnica. Uchwała Nr XII/65/15 Rady Gminy Oleśnica z dnia 24 września 2015 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z dnia 9 października 2015 r. poz. 4146)</u> : Wyznacza się stanowiska archeologiczne, dla których obowiązują następujące wymogi konserwatorskie: w obrębie znajdujących się na terenie planu stanowisk archeologicznych, dla inwestycji związanych z pracami ziemnymi, wymagane jest przeprowadzenie badań archeologicznych, zgodnie z przepisami odrębnymi.	<u>trzebieże późne</u>	Zapisane w pul wskazania gospodarcze należy realizować w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków, z uwzględnieniem przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach).

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja	Nr rejestru / ewidencji zabytków	Zapisy mpzp / studium uikzp	Zapisy projektu PUL	Uwagi
		obręb leśny, leśnictwo, oddz.				
38	Znalezisko luźne AZP 77-33/31/2	Twardogóra Ligota Polska 241 b	gminna ewidencja zabytków	<u>MPZP dla obrębu Sokołowice, gmina Oleśnica. Uchwała Nr XXVIII/194/17 Rady Gminy Oleśnica z dnia 26 stycznia 2017 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z dnia 13 lutego 2017 r. poz. 684):</u> Wyznacza się stanowiska archeologiczne, dla których obowiązują następujące wymogi konserwatorskie: w obrębie znajdujących się na terenie planu stanowisk archeologicznych, dla inwestycji związanych z pracami ziemnymi, wymagane jest przeprowadzenie badań archeologicznych, zgodnie z przepisami odrębnymi.	pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów	Zapisane w pul wskazania gospodarcze należy realizować w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków, z uwzględnieniem przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach).
39	Osada AZP 75-32/12/4 strefa „OW” obserwacji archeologicznej	Twardogóra Dąbrowa 7 k	gminna ewidencja zabytków	<u>MPZP dla terenów rolnych i leśnych na obszarze miasta i gminy Twardogóra. Uchwała Nr XXXV/394/2018 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 22 lutego 2018 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z dnia 6 marca 2018 r. poz. 1115):</u> Obowiązuje ochrona udokumentowanych stanowisk archeologicznych, znajdujących się w ewidencji zabytków, oznaczonych na rysunku planu.	brak wskazań	Zapisane w pul wskazania gospodarcze należy realizować w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków, z uwzględnieniem przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach).
40	Osada AZP 74-32/8/8 strefa „OW” obserwacji archeologicznej	Goszcz Goszcz 63 l	gminna ewidencja zabytków	Wyznacza się granice strefy ochrony konserwatorskiej „OW” dla ochrony zabytków archeologicznych, zgodnie z rysunkiem planu, w której dla inwestycji związanych z pracami ziemnymi wymagane jest przeprowadzenie badań archeologicznych, zgodnie z przepisami odrębnymi.	pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów	
41	Stanowisko archeologiczne AZP 74-33/7/5 strefa „OW” obserwacji archeologicznej	Goszcz Goszcz 63 a	gminna ewidencja zabytków	Wyznacza się granice strefy ochrony konserwatorskiej „OW” dla ochrony zabytków archeologicznych, zgodnie z rysunkiem planu, w której dla inwestycji związanych z pracami ziemnymi wymagane jest przeprowadzenie badań archeologicznych, zgodnie z przepisami odrębnymi.	pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów	
42	Osada AZP 74-32/7/7	Goszcz Goszcz 58A f	gminna ewidencja zabytków		pielęgnacje upraw	

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja	Nr rejestru / ewidencji zabytków	Zapisy mpzp / studium uikzp	Zapisy projektu PUL	Uwagi
		obręb leśny, leśnictwo, oddz.				
43	Stanowisko archeologiczne AZP 74-33/8/13 strefa „OW” obserwacji archeologicznej	Goszcz Goszcz 64 m	gminna ewidencja zabytków		brak wskazań	
44	Stanowisko archeologiczne AZP 74-32/4/1	Goszcz Goszcz 74B k	gminna ewidencja zabytków		trzebieże późne	
45	Osada AZP 75-32/8/2	Twardogóra Dąbrowa 3 d	gminna ewidencja zabytków		pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów	
46	Osada AZP 74-32/10/2 strefa „OW” obserwacji archeologicznej	Goszcz Goszcz 76 d	gminna ewidencja zabytków		pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów	
47	Osada AZP 74-32/12/3 strefa „OW” obserwacji archeologicznej	Goszcz Goszcz 76 d	gminna ewidencja zabytków		pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów	
48	Osada AZP 73-32/28/7	Goszcz Drożęcín 37 x	gminna ewidencja zabytków		trzebieże późne	
49	Osada AZP 73-32/29/4	Goszcz Drożęcín 37 p	gminna ewidencja zabytków		pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów	

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja	Nr rejestru / ewidencji zabytków	Zapisy mpzp / studium uikzp	Zapisy projektu PUL	Uwagi	
		obręb leśny, leśnictwo, oddz.					
50	Osada AZP 75-30/34/11	Grochowo Budczyce 131 j	gminna ewidencja zabytków	<p><u>MPZP wsi Pęciszów oraz części wsi Budczyce, gmina Zawonia. Uchwała Nr VI/53/2007 Rady Gminy Zawonia z dnia 26 kwietnia 2007 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z 2007 r. Nr 137, poz. 1791):</u></p> <p>W obrębie chronionych stanowisk archeologicznych oraz w ich bezpośrednim sąsiedztwie przed uzyskaniem pozwolenia na budowę oraz przed uzyskaniem przez inwestora zaświadczenia potwierdzającego akceptację zgłoszenia robót budowlanych niewymagających pozwolenia na budowę należy uzyskać pozwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na przeprowadzenie prac ziemnych; ewentualne prace ziemne muszą być poprzedzone ratowniczymi badaniami archeologicznymi i wykopaliskowymi oraz prowadzone przez uprawnionego archeologa, na koszt inwestora.</p>	brak wskazań	wpływ neutralny	
51	Ślad osadniczy AZP 75-30/35/12	Grochowo Budczyce 167 d	gminna ewidencja zabytków		brak wskazań	wpływ neutralny	
52	Kopiec ziemny AZP 75-30/36/13	Grochowo Budczyce 167 c	gminna ewidencja zabytków		pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów	Zapisane w pul wskazania gospodarcze należy realizować w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków, z uwzględnieniem przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach).	
53	Cmentarzisko kurhanowe AZP 75-30/1/111/2 strefa „W” ścisłej ochrony archeologicznej	Grochowo Grochowo 117 g, 118 c, 154 d	gminna ewidencja zabytków		<p><u>Studium uikzp gminy Zawonia. Uchwała Nr XXXI/199/2021 Rady Gminy Zawonia z dnia 23 września 2021 r.:</u></p> <p>W obrębie znajdujących się na terenie objętym opracowaniem studium stanowisk archeologicznych oraz w ich zasięgu, zamierzenia inwestycyjne związane z pracami ziemnymi wymagają przeprowadzenia badań archeologicznych, zgodnie z przepisami odrębnymi.</p>	trzebieże późne rębnie złożone	Zapisane w pul wskazania gospodarcze należy realizować w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków, z uwzględnieniem przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach).
54	Ślad osadnictwa AZP 75-30/112/3	Grochowo Grochowo 121 a	gminna ewidencja zabytków		rębnie złożone		
55	Ślad osadnictwa AZP 75-30/113/4	Grochowo Grochowo 161 d	gminna ewidencja zabytków	trzebieże późne			

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Nr rejestru / ewidencji zabytków	Zapisy mpzp / studium uikzp	Zapisy projektu PUL	Uwagi
		obręb leśny, leśnictwo, oddz.					
56	Ślad osadnictwa AZP 75-30/114/5	Grochowo Grochowo 193 r		gminna ewidencja zabytków		brak wskazań	
57	Kopiec ziemny AZP 75-30/115/6	Grochowo Zalesie 38 i		gminna ewidencja zabytków		trzebieże późne	
58	Cmentarzysko szkieletowe AZP 75-30/122/6	Grochowo Grochowo 190 b		gminna ewidencja zabytków	<p><u>MPZP wsi Niedary, gmina Zawonia. Uchwała Nr IV/40/2007 Rady Gminy Zawonia z dnia 26 lutego 2007 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z 2007 r. Nr 96 poz. 1164):</u></p> <p>W obrębie chronionych stanowisk archeologicznych oraz w ich bezpośrednim sąsiedztwie przed uzyskaniem pozwolenia na budowę oraz przed uzyskaniem przez inwestora zaświadczenia potwierdzającego akceptację zgłoszenia robót budowlanych niewymagających pozwolenia na budowę należy uzyskać pozwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na przeprowadzenie prac ziemnych; ewentualne prace ziemne muszą być poprzedzone ratowniczymi badaniami archeologicznymi i wykopaliskowymi oraz prowadzone przez uprawnionego archeologa, na koszt inwestora.</p>	pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów	Zapisane w pul wskazania gospodarcze należy realizować w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków, z uwzględnieniem przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach).
59	Ślad osadnictwa AZP 75-30/16/7	Grochowo Budczyce 95 m		gminna ewidencja zabytków	<p><u>MPZP wsi Pęciszów oraz części wsi Budczyce, gmina Zawonia. Uchwała Nr VI/53/2007 Rady Gminy Zawonia z dnia 26 kwietnia 2007 r. (Dz. Urz. Woj. Dolno. z 2007 r. Nr 137, poz. 1791):</u></p>	brak wskazań	wpływ neutralny
60	Ślad osadnictwa AZP 75-30/17/8	Grochowo Budczyce 95 j		gminna ewidencja zabytków	W obrębie chronionych stanowisk archeologicznych oraz w ich bezpośrednim	brak wskazań	wpływ neutralny

Lp.	Typ obiektu	Lokalizacja		Nr rejestru / ewidencji zabytków	Zapisy mpzp / studium uikzp	Zapisy projektu PUL	Uwagi
		obręb leśny, leśnictwo, oddz.					
61	Ślad osadnictwa AZP 75-30/21/12	Grochowo Budczyce 95 z		gminna ewidencja zabytków	sąsiedztwie przed uzyskaniem pozwolenia na budowę oraz przed uzyskaniem przez inwestora zaświadczenia potwierdzającego akceptację zgłoszenia robót budowlanych niewymagających pozwolenia na budowę należy uzyskać pozwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na przeprowadzenie prac ziemnych; ewentualne prace ziemne muszą być poprzedzone ratowniczymi badaniami archeologicznymi i wykopaliskowymi oraz prowadzone przez uprawnionego archeologa, na koszt inwestora.	brak wskazań	wpływ neutralny

VI.4.12. ZESTAWIENIE ZBIORCZE WPŁYWU PROJEKTU PLANU URZĄDZENIA LASU NA ŚRODOWISKO

Tab. 38. Macierz przewidywanego oddziaływania projektu PUL na środowisko w granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa Oleśnica Śląska

Lp.	Elementy środowiska	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych oraz ich przewidywane znaczące oddziaływanie na elementy środowiska						Oddziaływanie łączne planowanych czynności i zadań gospodarczych
		Odnowienia	Pielęgnacje upraw	Pielęgnowanie młodszych drzewostanów	Trzebieże późne	Rębnie złożone	Rębnie zupełne	
1	Różnorodność biologiczna	+2	+2	+2	+/-1	+/-1	-2/0	+2
2	Ludzie	+3	+2	+1	+1	+1	+1	+2
3	Zwierzęta	0	0	-1/0	-1/0	-1/0	-2/0	0
4	Rośliny	0	0	0	-1	-1	0	0
5	Woda	0	0	0	0	0	0	0
6	Powietrze	0	0	0	0	0	0	0
7	Powierzchnia ziemi	0	0	0	0	0	0	0
8	Krajobraz	0	0	0	0	0	0	0
9	Klimat	0	0	0	0	0	0	0
10	Zasoby naturalne	+3	+3	+2	0	-1	-2	+2
11	Zabytki i dobra materialne	0	0	0	0	-1/0	0	0
12	Integralność obszarów Natura 2000	0	0	0	0	0	0	0

VII. ROZWIĄZANIA I WNIOSKI DO PROJEKTU PUL

VII.1. PRZEWIDYWANE ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU OGRANICZANIE NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ PROJEKTU PUL NA ŚRODOWISKO

Zgodnie z art. 52b. *ustawy o ochronie przyrody* (tekst jednolity - Dz.U. 2022 poz. 916 z późn. zm.) właściciel lasu w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 28 września 1991 r. *o lasach* stosuje wymagania dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej. Wymagania te określają sposób postępowania właściciela lasu podczas przygotowywania i realizacji działań w zakresie gospodarki leśnej. Uszczegółowienie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej zostanie określone w drodze rozporządzenia przez Ministra właściwego do spraw środowiska. Wymagania te odnoszą się do zapewnienia ochrony gatunków wymienionych w załączniku IV dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. oraz chronionych gatunków ptaków. W stosunku do gatunków roślin i zwierząt z zał. IV DS wymagania uwzględniają potrzebę zapobiegania:

- a) celowemu chwytaniu lub zabijaniu dziko występujących okazów tych gatunków,
- b) celowemu niepokojeniu okazów tych gatunków, w szczególności w okresie rozrodu, wychowu młodych, snu zimowego i migracji,
- c) celowemu niszczeniu lub wybieraniu jaj okazów tych gatunków,
- d) pogarszaniu stanu lub niszczeniu terenów rozrodu lub odpoczynku okazów tych gatunków,
- e) celowemu zrywaniu, zbieraniu, ścinaniu, wrywaniu lub niszczeniu dziko występujących roślin w naturalnym zasięgu okazów tych gatunków;

W stosunku do gatunków ptaków wymagania uwzględniają potrzebę zapobiegania:

- a) umyślnemu zabijaniu okazów tych gatunków,
- b) umyślnemu niszczeniu lub uszkodzaniu gniazd i jaj okazów tych gatunków lub usuwaniu ich gniazd,
- c) umyślnemu płoszeniu tych ptaków, w szczególności w okresie lęgowym i wychowu młodych, jeżeli mogłoby to wpłynąć na zachowanie właściwego stanu ochrony gatunku tych ptaków.

Należy podkreślić, że ochrona środowiska przyrodniczego w nadleśnictwie opiera się o przepisy i akty prawne oraz wytyczne branżowe, których przestrzeganie zapewnia właściwą ochronę wszystkich elementów środowiska przyrodniczego. Zgodnie z Instrukcją Ochrony Lasu (2012) w nadleśnictwie gromadzi się informacje na temat stanu obiektu (stanowisk chronionych gatunków roślin i grzybów, gniazd ptaków, zasiedlonych nor). Służy do tego obserwacja całoroczna, zakończona notatką sporządzaną przez leśniczego na koniec roku. W ramach corocznego monitoringu sprawdza się znane miejsca występowania

gatunków oraz wskazuje się informacje o nowych miejscach ich występowania. Zebranie takich informacji ma służyć właściwej ochronie gatunków występujących na gruntach w zarządzie nadleśnictwa. Ponadto zgodnie z wytycznymi branżowymi w celu ochrony lęgów i gniazd ptasich wszystkie prace z zakresu pozyskania drewna oraz hodowli lasu, wykonywane w okresie od 15 marca do 15 lipca, muszą być poprzedzone wizją terenową, nastawioną na odszukanie gniazd ptaków i drzew dziuplastych, wykonaną do 7 dni przed ich rozpoczęciem. Poza tym okresem wizje terenowe winny być przeprowadzone każdorazowo przed rozpoczęciem prac na danej powierzchni, a fakt jej wykonania i wyniki zostają odnotowane w dokumentacji przekazywanej wykonawcy prac. Podczas wizji terenowej oznaczeniu w postaci litery E na pniu podlegają drzewa z czynnymi gniazdami, gniazdami dużymi (o średnicy powyżej 25 cm – bez względu na stan zasiedlenia) oraz drzewa dziuplaste. Oznaczeniu taśmą podlegają również gniazda naziemne. Wykonawcy prac są zobligowani do niezwłocznego przekazywania informacji o stwierdzonych podczas wykonywania prac stanowiskach gniazd ptaków, które nie zostały zlokalizowane podczas wizji terenowej (pozostawiając je bez ingerencji). Każdy przypadek ścięcia drzewa z dziupłą lub gniazdem ptaków podczas prac pozyskaniowych jest zgłaszany leśniczemu, a w uzasadnionych przypadkach prace zostają wstrzymane. Nadleśnictwo wyznaczyło interwencyjny numer telefonu dla osób postronnych w celu informowania o przypadkach nieumyślnego zniszczenia lęgowiska na skutek prowadzonych prac gospodarczych. W celu stworzenia szansy na pomyślne dokończenie lęgów ptaków podejmuje się działania ratunkowe. W ramach prowadzonej gospodarki leśnej pozostawia się drzewa biocenotyczne jako element ochrony różnorodności biologicznej w lasach. Zgodnie z Instrukcją Ochrony Lasu (2012) drzewa biocenotyczne powinny być zostawiane do ich biologicznej śmierci i naturalnego rozkładu. Za drzewa biocenotyczne uważa się m.in. żywe i martwe drzewa, miejscowo spróchniałe (ze zgnilizną) oraz drzewa z owocnikami grzybów (hubami), drzewa dziuplaste, drzewa z gniazdami ptaków, o średnicy gniazd powyżej 25 cm, przestoje drzew i grup drzew, drzewa będące siedliskiem chronionych gatunków. Pozostawianie drzew biocenotycznych i dziuplastych ma duże znaczenie w ograniczeniu ryzyka niszczenia potencjalnych siedlisk gatunków związanych ze starymi drzewostanami, szczególnie dziuplaków i nietoperzy, ptaków szponiastych, saproksylicznych chrząszczy. Szczegółowe działania ochronne dla gatunków zwierząt są również zamieszczone w programie ochrony przyrody dla nadleśnictwa. Niektóre zapisy projektu PUL wymagają zastosowania pewnych ograniczeń i towarzyszących im rozwiązań, które pozwolą zminimalizować przewidywane negatywne ich oddziaływanie. W prognozie w poszczególnych rozdziałach zostały umieszczone odpowiednie wytyczne w sprawie właściwego postępowania na siedliskach przyrodniczych i siedliskach gatunków w celu uniknięcia negatywnych zjawisk związanych z realizacją zapisów projektu PUL.

Tab. 39. Przewidywane negatywne oddziaływanie zapisów projektu pul i proponowane w prognozie działania minimalizujące ten wpływ

Obszar oddziaływania	Możliwe potencjalne negatywne oddziaływanie	Zapisy w projekcie PUL i prognozie ograniczające negatywne oddziaływanie
<p>Przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Kumaki Dobrej PLH020078</p>	<p>Pogorszenie stanu zachowania siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunku w obszarze Natura 2000</p>	<p>9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i>, <i>Tilio-Carpinetum</i>)</p> <p>1. W trakcie realizacji planowanego zabiegu CW, CP, TP w wydz. 8 i, 10 b, 12 c, g, 14 a, 16 m, 18 f, 22 o, 27 f, 28 b, 29 f (obr. Oleśnica Śląska) zaleca się aby w obrębie płatów siedliska 9170 promować gatunki zgodne z siedliskiem grądu (poprzez usuwanie z drzewostanu gatunków obcych ekologicznie i geograficznie).</p> <p>2. W trakcie realizacji planowanego zabiegu rębego w wydz. 9 a, 16 j, 17 i, 18 b, j, 38 f, 39 c, 40 c (obr. Oleśnica Śląska) zaleca się pozostawianie 5-10% powierzchni i masy drzewostanów, jako kępy i biogrupy z niezniekształconym, naturalnym podszytem i runem (docelowo do naturalnej śmierci i rozkładu).</p> <p>3. W trakcie realizacji planowanego zabiegu TP oraz rębni złożonej w wydz. 8 i, 9 a, 10 b, 12 c, g, 16 j, m, 17 i, 18 b, j, 22 o, 28 b, 29 f, 38 f, 39 c, 40 c (obr. Oleśnica Śląska) zaleca się zwiększanie zasobów martwego drewna, poprzez nie usuwanie wywrotów i złomów, pozostawianie martwych drzew stojących i nie usuwanie drzew dziuplastych i próchniejących, pozostawianie we fragmentach do naturalnego rozpadu, nieuporządkowanych pozostałości pozrębowych. Za wyjątkiem drzew zagrażających bezpieczeństwu ludzi i ich mienia oraz trwałości drzewostanu.</p> <p>4. W trakcie realizacji planowanego zabiegu rębego w wydz. 10 j (obr. Oleśnica Śląska) zaleca się aby planowane do pozostawienia biogrupy lokować od strony płatów 9170 (wydz. 10 b) w celu utrzymania warunków świetlnych, mikroklimatycznych i ograniczenia pojawiania się gatunków inwazyjnych i ekspansywnych w siedlisku grądu.</p> <p>9190 Kwaśne dąbrowy (<i>Quercion robori-petraeae</i>)</p> <p>1. W trakcie realizacji planowanego zabiegu CP, TP w wydz. 267 h (obr. Grochowo) oraz 20 d, 33 h, 59 b (obr. Twardogóra) zaleca się aby w obrębie płatów siedliska 9190 usuwać gatunki obce dla siedliska oraz ograniczać udział gatunków iglastych.</p> <p>2. W trakcie realizacji planowanego zabiegu rębego w wydz. 54 c, 60 a (obr. Twardogóra) chronić płaty 9190. Zabieg rębny wykonać poza płatem siedliska, a planowane do pozostawienia biogrupy lokować w miejscach występowania płatów kwaśnych dąbrów.</p> <p>3. W trakcie realizacji planowanego zabiegu rębego w wydz. 33 b, f, 34 i, j, 52 f, 53 a, 58 b, 102 b, 103 a (obr. Twardogóra) zaleca się pozostawianie 5-10% powierzchni i masy drzewostanów, jako kępy i biogrupy z niezniekształconym, naturalnym podszytem i runem (docelowo do naturalnej śmierci i rozkładu).</p> <p>4. W trakcie realizacji planowanego zabiegu TP oraz rębni złożonej w wydz. 267 h (obr. Grochowo) oraz 33 b, f, h, 34 i, j, 52 f, 53 a, 58 b, 59 b, 102 b, 103 a (obr. Twardogóra) zaleca się zwiększanie zasobów martwego drewna, poprzez nie usuwanie wywrotów i złomów, pozostawianie martwych drzew stojących i nie usuwanie drzew dziuplastych i próchniejących, pozostawianie we fragmentach do naturalnego rozpadu, nieuporządkowanych pozostałości pozrębowych. Za wyjątkiem drzew zagrażających bezpieczeństwu ludzi i ich mienia oraz trwałości drzewostanu.</p> <p>1084 Pachnica dębowa <i>Osmoderma eremita</i></p> <p>1. W trakcie planowanych zabiegów gospodarczych należy chronić drzewa dziuplaste (zwłaszcza lipy, olsze, dęby i wierzby).</p> <p>2. W trakcie wykonywania zabiegu w otoczeniu zasiedlonych drzew należy dążyć do rozluźnienia zwarcia drzewostanu (trzebieże późne) oraz przerzedzenie zbyt gęstego podszytu (pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów).</p> <p>1088 Kozioróg dębosz <i>Cerambyx cerdo</i></p> <p>1. W trakcie planowanych zabiegów gospodarczych należy chronić drzewa dziuplaste (zwłaszcza lipy, olsze, dęby i wierzby).</p> <p>2. W trakcie wykonywania zabiegu w otoczeniu zasiedlonych drzew należy dążyć do rozluźnienia zwarcia drzewostanu (trzebieże późne) oraz przerzedzenie zbyt gęstego podszytu (pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów).</p>

Obszar oddziaływania	Możliwe potencjalne negatywne oddziaływanie	Zapisy w projekcie PUL i prognozie ograniczające negatywne oddziaływanie
		<p>1166 Traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i></p> <p>1. W trakcie wykonywania planowanego zabiegu pozostawić bez zabiegu brzegi zbiorników wodnych i chronić miejsca mogące stanowić miejsca przebywania chronionych płazów (źródłiska, mlaki, bagna).</p> <p>1188 Kumak nizinny <i>Bombina bombina</i></p> <p>1. W trakcie wykonywania planowanego zabiegu pozostawić bez zabiegu brzegi zbiorników wodnych i chronić miejsca mogące stanowić miejsca przebywania chronionych płazów (źródłiska, mlaki, bagna).</p>
<p>Przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Lasy Gędzińskie PLH020081</p>	<p>Pogorszenie stanu zachowania siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunku w obszarze Natura 2000</p>	<p>9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i>, <i>Tilio-Carpinetum</i>)</p> <p>1. W trakcie realizacji planowanego zabiegu CW, CP, TW, TP w wydz. 117 a, 118 a, 122 b, c, 124 l, 125 b, 126 c, d, 131 f, 133 a, 135 b, d, f, 136 a, 139 d, 140 b, g, 142 a, 143 c, 144 g, 170 a, 175 a, 176 g, h, 184 f, 184A b, f, 189 d, h, 190 g, 196 k (obr. Oleśnica Śląska) zaleca się aby w obrębie płatów siedliska 9170 promować gatunki zgodne z siedliskiem grądu (poprzez usuwanie z drzewostanu gatunków obcych ekologicznie i geograficznie).</p> <p>2. W trakcie realizacji planowanego zabiegu rębego w wydz. 147 i, 184 c (obr. Oleśnica Śląska) chronić płaty 9170. Zabieg rębny wykonać poza płatem siedliska, a planowane do pozostawienia biogrupy lokować w miejscach występowania płatów grądów. 3. W trakcie realizacji planowanego zabiegu rębego w wydz. 116 h, 124 i, 129 d, 132 d, 146 c, 147 d, j, 169 a, 183 b, 193 a, 194 k, l, 195 j, 196 a, 198 h, 199 b (obr. Oleśnica Śląska) zaleca się pozostawianie 5-10% powierzchni i masy drzewostanów, jako kępy i biogrupy z niezniekształconym, naturalnym podszytem i runem (docelowo do naturalnej śmierci i rozkładu).</p> <p>4. W trakcie realizacji planowanego zabiegu TP oraz rębni złożonej w wydz. 116 h, 117 a, 118 a, 122 b, c, 124 i, 129 d, 131 f, 132 d, 133 a, 135 b, 136 a, 144 g, 146 c, 147 d, j, 169 a, 183 b, 184 f, 184A b, f, 189 d, 190 g, 193 a, 194 k, l, 195 j, 196 a, 198 h, 199 b (obr. Oleśnica Śląska) zaleca się zwiększanie zasobów martwego drewna, poprzez nie usuwanie wywrotów i złomów, pozostawianie martwych drzew stojących i nie usuwanie drzew dziuplastych i próchniejących, pozostawianie we fragmentach do naturalnego rozpadu, nieuporządkowanych pozostałości pozrębowych. Za wyjątkiem drzew zagrażających bezpieczeństwu ludzi i ich mienia oraz trwałości drzewostanu.</p> <p>91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Ficario-Ulmetum</i>)</p> <p>1. W trakcie realizacji planowanego zabiegu rębego w wydz. 121 b (obr. Oleśnica Śląska) zaleca się pozostawianie 5-10% powierzchni i masy drzewostanów, jako kępy i biogrupy z niezniekształconym, naturalnym podszytem i runem (docelowo do naturalnej śmierci i rozkładu). Zaleca się także zwiększanie zasobów martwego drewna, poprzez nie usuwanie wywrotów i złomów, pozostawianie martwych drzew stojących i nie usuwanie drzew dziuplastych i próchniejących, pozostawianie we fragmentach do naturalnego rozpadu, nieuporządkowanych pozostałości pozrębowych. Za wyjątkiem drzew zagrażających bezpieczeństwu ludzi i ich mienia oraz trwałości drzewostanu.</p> <p>2. W trakcie realizacji planowanego zabiegu rębego w wydz. 121 d, 196 a (obr. Oleśnica Śląska) zaleca się aby planowane do pozostawienia biogrupy lokować od strony płatów 91F0 (wydz. 121 b, 196 h) w celu utrzymania warunków świetlnych, wodnych, mikroklimatycznych i ograniczenia pojawiania się gatunków inwazyjnych i ekspansywnych w siedlisku łęgowego lasu.</p> <p>3. W trakcie realizacji planowanego zabiegu CW w wydz. 145 g (obr. Oleśnica Śląska) zaleca się aby w obrębie płatów siedliska 91F0 promować gatunki zgodne z siedliskiem łęgowych lasów (poprzez usuwanie z drzewostanu gatunków obcych ekologicznie i geograficznie).</p> <p>1308 Mopek <i>Barbastella barbastellus</i></p> <p>1. W trakcie prac związanych z pozyskaniem drewna zaleca się pozostawianie drzew dziuplastych (głównie dębów i drzew liściastych) oraz rosnących wzdłuż rzek i potoków z wyjątkiem sytuacji stanowiących zagrożenie dla bezpieczeństwa ludzi i ich mienia, w tym odmian drzew owocowych.</p> <p>2. W trakcie prowadzenia zabiegów gospodarczych zaleca się odpowiednie kształtowanie ekotonu i granicy rolno-leśnej, zgodnie z wytycznymi branżowymi.</p>

Obszar oddziaływania	Możliwe potencjalne negatywne oddziaływanie	Zapisy w projekcie PUL i prognozie ograniczające negatywne oddziaływanie
		<p>1166 Traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i> 1. W trakcie wykonywania planowanego zabiegu chronić miejsca mogące stanowić miejsca przebywania chronionych płazów (źródlika, młaki, bagna).</p> <p>1084 Pachnica dębowa <i>Osmoderma eremita</i> 1. W trakcie planowanych zabiegów gospodarczych należy chronić drzewa dziuplaste (zwłaszcza lipy, olsze, dęby i wierzby). 2. W trakcie wykonywania zabiegu w otoczeniu zasiedlonych drzew należy dążyć do rozluźnienia zwarcia drzewostanu (trzebieże późne) oraz przerzedzenie zbyt gęstego podszytu (pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów).</p>
Przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Leśne stawki koło Goszcza PLH020101	Pogorszenie stanu zachowania siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunku w obszarze Natura 2000	<p>*91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i>, <i>Populetum albae</i>, <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródłiskowe 1. W trakcie realizacji planowanego zabiegu w wydz. 82 h, 89 d (obr. Goszcz), chronić płyty siedliska 91E0. Zabieg TW wykonać poza płatami siedliska zlokalizowanymi wzdłuż rzeki Prądnia oraz dopływającego do niej rowu. Ochroną należy objąć strefę brzegową rzeki i jej dopływu. 2. W trakcie realizacji planowanego zabiegu rębego w wydz. 100 c (obr. Goszcz) zaleca się aby planowane do pozostawienia biogrupy lokować od strony płatów 91E0 (wydz.90 g) w celu utrzymania warunków świetlnych, wodnych, mikroklimatycznych i ograniczenia pojawiania się gatunków inwazyjnych i ekspansywnych w siedlisku łągi.</p>
Przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Ostoja nad Baryczą PLH020041	Pogorszenie stanu zachowania siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunku w obszarze Natura 2000	<p>9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i>, <i>Tilio-Carpinetum</i>) 1. W trakcie realizacji planowanego zabiegu w wydz. 62 a, b, c (obr. Goszcz), chronić płyty siedliska 9170. Zabieg TW i TP wykonać poza płatami siedliska zlokalizowanymi wzdłuż rzeki Czarny Rów. Ochroną należy objąć strefę brzegową rzeki. 2. W trakcie realizacji planowanego zabiegu TP w wydz. 61 d (obr. Goszcz) zaleca się promowanie gatunków zgodnych z siedliskiem 9170 (poprzez usuwanie z drzewostanu gatunków obcych ekologicznie i geograficznie). Zaleca się także zwiększanie zasobów martwego drewna, poprzez nie usuwanie wyrotów i złomów, pozostawianie martwych drzew stojących i nie usuwanie drzew dziuplastych i próchniejących. Za wyjątkiem drzew zagrażających bezpieczeństwu ludzi i ich mienia oraz trwałości drzewostanu. 3. W trakcie realizacji planowanego zabiegu rębego w wydz. 60 k (obr. Goszcz) zaleca się aby planowane do pozostawienia biogrupy lokować od strony płatów 9170 (wydz.60 g) w celu utrzymania warunków świetlnych, mikroklimatycznych i ograniczenia pojawiania się gatunków inwazyjnych i ekspansywnych w siedlisku grądu.</p> <p>1084 Pachnica dębowa <i>Osmoderma eremita</i> 1. W trakcie planowanych zabiegów gospodarczych należy chronić drzewa dziuplaste (zwłaszcza lipy, olsze, dęby i wierzby). 2. W trakcie wykonywania zabiegu w otoczeniu zasiedlonych drzew należy dążyć do rozluźnienia zwarcia drzewostanu (trzebieże późne) oraz przerzedzenie zbyt gęstego podszytu (pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów).</p> <p>1337 Bóbr europejski <i>Castor fiber</i> 1. W trakcie prowadzenia zabiegu nad brzegiem stawów zalecane jest kształtowanie ekotonu oraz pozostawianie drzew i krzewów preferowanych w diecie bobra (wierzba, topola, osika, brzoza), zgodnie z wytycznymi branżowymi.</p> <p>1355 Wydra <i>Lutra lutra</i> 1. W trakcie prowadzenia zabiegu nad brzegiem stawów i cieków wodnych zalecane jest kształtowanie ekotonu zgodnie z wytycznymi branżowymi. 2. W trakcie prowadzenia zabiegu rębni zaleca się pozostawianie w naturalnym stanie strefy brzegowej cieków wodnych, wraz z naturalnym buforem, obejmującym najczęściej związane z ciekami siedliska.</p>
Przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Dolina Oleśnicy i Potoku	Pogorszenie stanu zachowania siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunku w obszarze Natura	<p>*91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i>, <i>Populetum albae</i>, <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródłiskowe 1. W trakcie realizacji planowanego zabiegu w wydz. 122 b, 123 h, 173 b, 180 c (obr. Twardogóra) chronić płyty siedliska 91E0. Zabieg TW i TP wykonać poza płatami siedliska.</p>

Obszar oddziaływania	Możliwe potencjalne negatywne oddziaływanie	Zapisy w projekcie PUL i prognozie ograniczające negatywne oddziaływanie
Boguszyckiego PLH020091	2000	<p>2. W trakcie realizacji planowanego zabiegu w wydz. 200 f (obr. Twardogóra) chronić płaty siedliska 91E0. Zabieg rębny wykonać poza płatami siedliska. Zaleca się aby planowane do pozostawienia biogrupy lokować w miejscu występowania siedliska - nad Boguszyckim Potokiem. Ochroną należy objąć strefę brzegową ciek.</p> <p>3. W trakcie realizacji planowanego zabiegu rębnego w wydz. 184 b, 213 a (obr. Twardogóra) zaleca się aby planowane do pozostawienia biogrupy lokować od strony płatów 91E0 (wydz. 184 a, h, 213 f) w celu utrzymania warunków świetlnych, wodnych, mikroklimatycznych i ograniczenia pojawiania się gatunków inwazyjnych i ekspansywnych w siedlisku łągu.</p> <p>1188 Kumak nizinny <i>Bombina bombina</i> 1. W trakcie wykonywania planowanego zabiegu pozostawić bez zabiegu brzegi zbiorników wodnych i chronić miejsca mogące stanowić miejsca przebywania chronionych płazów (źródlika, mlaki, bagna).</p> <p>1308 Mopek <i>Barbastella barbastellus</i> 1. W trakcie wykonywania planowanego zabiegu pozostawiać drzewa dziuplaste i biocenotyczne, z wyjątkiem sytuacji stanowiących zagrożenie dla bezpieczeństwa ludzi i ich mienia.</p> <p>1355 Wydra <i>Lutra lutra</i> 1. W trakcie prowadzenia zabiegu nad brzegiem stawów i cieków wodnych zalecane jest kształtowanie ekotonu zgodnie z wytycznymi branżowymi.</p> <p>1307 Trzepla zielona <i>Ophiogomphus cecilia</i> 1. W trakcie prowadzenia zabiegu nad brzegiem stawów i cieków wodnych zalecane jest kształtowanie ekotonu zgodnie z wytycznymi branżowymi.</p> <p>1084 Pachnica dębowa <i>Osmoderma eremita</i> 1. W trakcie planowanych zabiegów gospodarczych należy chronić drzewa dziuplaste (zwłaszcza lipy, olsze, dęby i wierzyby). 2. W trakcie wykonywania zabiegu w otoczeniu zasiedlonych drzew należy dążyć do rozluźnienia zwarcia drzewostanu (trzebieże późne) oraz przerzedzenie zbyt gęstego podszytu (pielęgnacje młodników i młodszych drzewostanów).</p>
Przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Dolina Baryczy PLB020001	Pogorszenie stanu zachowania siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunku w obszarze Natura 2000	<p>A030 Bocian czarny <i>Ciconia nigra</i>, A075 bielik <i>Haliaeetus albicilla</i> 1. W trakcie planowanego zabiegu wskazane jest pozostawianie grup drzew na zrębach i pojedynczych, starych drzew, starszych niż otaczający drzewostan (przestoi, głównie dębów), jako potencjalnych miejsc gniazdowania gatunków. 2. Przed przystąpieniem do planowanych zabiegów gospodarczych dokonanie przeglądów powierzchni pod kątem występowania dużych gniazd w koronach drzew (o średnicy powyżej 25 cm). 3. W przypadku odnalezienia nieznanego dotąd miejsca gniazdowania gatunków: bielik, bocian czarny, w okresie lęgowym oraz zależności od terminu ochrony okresowej danego gatunku (1.01-31.07/15.03-31.08) zaleca się wycofanie się z realizacji zadań gospodarczych w bezpośrednim sąsiedztwie gniazda: w okresie lęgowym - obszar w promieniu do 500 m od gniazda, poza okresem lęgowym - obszar w promieniu do 200 m od gniazda. Wskazania te winny obowiązywać do czasu ewentualnego ustanowienia strefy ochrony.</p> <p>A006 perkoz rdzawoszyi <i>Podiceps grisegena</i>, A021 bąk <i>Botaurus stellaris</i>, A036 łabędź niemy <i>Cygnus olor</i>, A051 krakwa <i>Mareca strepera</i>, A122 derkacz <i>Crex crex</i> 1. Nie stosować cięć zupełnych bezpośrednio przy źródłiskach, rzekach, jeziorach, pozostawiając pas ochronny o szerokości odpowiadającej co najmniej wysokości otaczającego drzewostanu, stanowiący strefę przejściową.</p> <p>A229 zimorodek <i>Alcedo atthis</i>, A127 żuraw <i>Grus grus</i> 1. Nie stosować cięć zupełnych bezpośrednio przy źródłiskach, rzekach, jeziorach, pozostawiając pas ochronny o szerokości odpowiadającej co najmniej wysokości otaczającego drzewostanu, stanowiący strefę przejściową. 2. Zalecana jest ochrona naturalnych obiektów małej retencji, tj. śródleśnych torfowisk, mokradeł, zbiorników wodnych, cieków, bagien, trzęsawisk, mszarów,</p>

Obszar oddziaływania	Możliwe potencjalne negatywne oddziaływanie	Zapisy w projekcie PUL i prognozie ograniczające negatywne oddziaływanie
		torfowisk, źródlisk, młak.
Pozostałe obszarowe formy ochrony przyrody	Pogorszenie stanu zachowania przedmiotów ochrony cennych przyrodniczo obszarów chronionych	<p>Otoczenie rezerwatu przyrody „Torfowisko koło Grabowna”</p> <p>1. Zalecane jest aby nie prowadzić cięć w bezpośrednim otoczeniu rezerwatu i pozostawienie buforu o szerokości min. 1 wys. drzewostanu.</p> <p>Otoczenie użytków ekologicznych „Las Boguszycki”, „Leśne Stawki koło Goszcza”, „Olsy Spalickie”, „Olsy Sokołowickie”, „Polana Grochowska”</p> <p>1. W trakcie prowadzenia cięć rębnych w wydz. 200 f, 209 f, 213 a, 266 l (obr. les. Twardogóra) oraz 87 f, 88 d, h, 89 f, 120 a, b, h, k, l, m, 124 a (obr. les. Grochowo) fragmenty drzewostanu przewidziane do pozostawienia w formie biogrup należy lokować w bezpośrednim otoczeniu granic użytków ekologicznych, celem uzyskania buforu o szerokości min. 1 wys. drzewostanu.</p>
Obiekty chronione w formie pomników przyrody	Pogorszenie warunków na stanowisku	W trakcie realizacji planowanego zabiegu trzebieży nie wykonywać cięć w bezpośrednim otoczeniu pomników przyrody w wydz. 185 d obr. les. Grochowo, 160 n obr. les. Goszcz, 12 d obr. les. Oleśnica Śląska.
Stanowiska chronionych gatunków roślin	Pogorszenie warunków siedliskowych gatunku lub zniszczenie stanowiska	<p>bagno zwyczajne, długosz królewski, parzydło leśne</p> <p>W trakcie realizacji planowanego zabiegu rębni oraz trzebieży zaleca się zachowanie mikrosiedlisk oraz oznakowanie i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków roślin. Fragmenty drzewostanu przewidziane do pozostawienia w formie biogrupy lokować w miejscach w miejscach podmokłych. W celu ograniczenia uszkodzeń roślinności runa zaleca się nie prowadzenie szlaków technologicznych w obrębie stanowisk.</p> <p>kruszczyk szerokolistny, kukułka – rodzaj, listera jajowata, obuwik pospolity, podkolan biały</p> <p>1. W trakcie realizacji planowanego zabiegu odnowień i pielęgnacji upraw zaleca się zachowanie mikrosiedlisk i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków storczykowatych.</p> <p>2. W trakcie realizacji planowanego zabiegu rębni oraz trzebieży zaleca się oznakowanie i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków storczykowatych. Fragmenty drzewostanu przewidziane do pozostawienia w formie biogrupy lokować w miejscach, gdzie znajdują się skupiska roślin chronionych. W celu ograniczenia uszkodzeń roślinności runa zaleca się nie prowadzenie szlaków technologicznych w obrębie stanowisk.</p> <p>chrobotki – rodzaj, płucnica islandzka</p> <p>W trakcie realizacji planowanego zabiegu rębni zaleca się oznakowanie i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków porostów. Fragmenty drzewostanu przewidziane do pozostawienia w formie biogrupy lokować w miejscach, gdzie znajdują się skupiska gatunków porostów. W celu ograniczenia uszkodzeń roślinności runa zaleca się nie prowadzenie szlaków technologicznych w obrębie stanowisk.</p> <p>siedzuń sosnowy</p> <p>1. W trakcie realizacji planowanego zabiegu rębni zaleca się oznakowanie i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków grzybów oraz drzew biocenotycznych. Fragmenty drzewostanu przewidziane do pozostawienia w formie biogrupy lokować w miejscach, gdzie znajdują się skupiska chronionych gatunków grzybów. W celu ograniczenia uszkodzeń roślinności runa zaleca się nie prowadzenie szlaków technologicznych w obrębie stanowisk.</p> <p>2. W trakcie realizacji planowanego zabiegu pielęgnacji młodników i młodszych drzewostanów zaleca się oznakowanie i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków grzybów oraz ochronę drzew biocenotycznych.</p> <p>cis pospolity, fiołek przedziwny, gruszynka jednostronna, jarząb szwedzki, lilia złotogłów, pomocnik baldaszkowy, śnieżyca wiosenna, śnieżyczka przebiśnieg, wawrzynek wilczczyko, wiciokrzew pomorski</p> <p>1. W trakcie realizacji planowanego zabiegu odnowień i pielęgnacji upraw zaleca się zachowanie mikrosiedlisk oraz ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków roślin.</p> <p>2. W trakcie realizacji planowanego zabiegu rębni oraz trzebieży zaleca się oznakowanie i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków roślin. Fragmenty drzewostanu przewidziane do pozostawienia w formie biogrupy lokować w miejscach, gdzie znajdują się skupiska roślin chronionych. W celu ograniczenia uszkodzeń roślinności runa zaleca się nie prowadzenie szlaków</p>

Obszar oddziaływania	Możliwe potencjalne negatywne oddziaływanie	Zapisy w projekcie PUL i prognozie ograniczające negatywne oddziaływanie
		<p>technologicznych w obrębie stanowisk.</p> <p>widłak goździsty, widłak jałowcowaty</p> <p>1. W trakcie realizacji planowanych odnowień zaleca się zachowanie mikrosiedlisk oraz ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków widłakowatych.</p> <p>2. W trakcie realizacji planowanego zabiegu rębni zaleca się oznakowanie i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków widłakowatych. Fragmenty drzewostanu przewidziane do pozostawienia w formie biogrupy lokować w miejscach, gdzie znajdują się skupiska roślin chronionych. W celu ograniczenia uszkodzeń roślinności runa zaleca się nie prowadzenie szlaków technologicznych w obrębie stanowisk.</p> <p>bielistka siwa, brodawkowiec czysty, gajnik lśniący, widłoząb kędzierzawy, widłoząb miotłowy, rokitnik pospolity</p> <p>W trakcie realizacji planowanego zabiegu rębni zaleca się oznakowanie i ochronę widocznych stanowisk chronionych gatunków mszaków. Fragmenty drzewostanu przewidziane do pozostawienia w formie biogrupy lokować w miejscach, gdzie znajdują się skupiska chronionych gatunków mszaków. W celu ograniczenia uszkodzeń roślinności runa zaleca się nie prowadzenie szlaków technologicznych w obrębie stanowisk.</p>
Siedliska chronionych gatunków zwierząt	Pogorszenie warunków siedliskowych gatunku w miejscach bytowania	<p>Gatunki związane z drzewostanami starszych klas wieku:</p> <p><i>borowiec wielki, gacek brunatny, gacek szary, mopek, nocek Alkatoe / Brandta / wąsatek, nocek duży, nocek Natterera, orzesznica, grubodziób, jastrząb, kobuz, krogulec, myszółów, myszółów włochaty, trzmiełojad, zniczek, bogatka, czarnogłówka, czubatka, dzięcioł białostrzygi, dzięcioł białoszyi, dzięcioł czarny, dzięcioł duży, dzięcioł średni, dzięcioł zielonosiwy, dzięciołek, kowalik, krętogłów, modraszka, muchołówka białoszyja, muchołówka mała, muchołówka szara, muchołówka żałobna, paszkoł, pełzacz leśny, pełzacz ogrodowy, pleszka, puszczyk, sikora uboga, siniak, sówka, szpak, kozioróg dębosz, pachnica dębowa, kwietnica okazała, tęgosz rdzawy</i></p> <p>1. W ramach wykonywania szacunków brakarskich dokonanie przeglądów powierzchni pod kątem występowania dużych gniazd w koronach drzew (o średnicy powyżej 25 cm), po czym w sytuacji ich potwierdzenia chronić je przed zniszczeniem w czasie realizowanych prac leśnych.</p> <p>2. Poinformowanie osób nadzorujących prace leśne o obowiązku ochrony dużych gniazd w koronach drzew (o średnicy powyżej 25 cm) i obowiązku zgłaszania Służbie Leśnej stwierdzonych nowych dużych gniazd.</p> <p>3. W okresie lęgowym ptaków nie wycinać drzew, na których zostały zidentyfikowane zasiedlone gniazda.</p> <p>4. W trakcie realizacji zabiegów rębnych na powierzchniach leśnych pozostawiać naturalne elementy ekosystemów leśnych (tj. wykroty, leżanina, drzewa zamierające, martwe stojące drzewa, drzewa dziuplaste, gatunki drzew i krzewów lekko nasiennych i owocodajnych, np. jarzębina, iwa, osika), jeżeli nie koliduje to z zasadą powszechnej ochrony lasu oraz ich usuwanie nie zagraża gatunkom i siedliskom będącym przedmiotem ustanowienia form ochrony przyrody. Fragmenty drzewostanu przeznaczone do naturalnego rozpadu lokalizować w miejscach występowania drzew dziuplastych.</p> <p>5. W trakcie realizacji zabiegów gospodarczych chronić fragmenty śródleśnych torfowisk, mokradeł, zbiorników wodnych, cieków, bagien, trzęsawisk, mszarów, torfowisk, źródlisk, młak.</p> <p>6. Pozostawiać na powierzchni leśnej do naturalnego rozpadu okazałe drzewa z widocznymi wypróchnieniami, które mogą być siedliskiem saproksylicznych chrząszczy.</p> <p>7. Na powierzchniach leśnych, w obrębie których stwierdzono obecność saproksylicznych chrząszczy należy zachowywać rodzime dęby, równocześnie eliminując gatunki obce ekologicznie i zwiększające ocienienie drzewostanu.</p> <p>8. W drzewostanach bukowych oraz mieszanych nie usuwać podszyciu w trakcie prac leśnych z uwagi na możliwość bytowania pilchowatych.</p> <p>Gatunki związane z drzewostanami w bezpośrednim sąsiedztwie wód płynących, otwartych powierzchni mokradeł, torfowisk i bagien, zarośli lub czasowo odsłoniętymi powierzchniami leśnymi (uprawy, zręby):</p> <p><i>karlik drobny, karlik malutki, karlik średni / większy / malutki / drobnymroczek posrebrzany, nocek rudy, bóbr europejski, rzęsorek rzeczek, wydra, białorzytka, lelek, lerka, świergotek polny, batalion, bekasik, gągoł, łączak, samotnik, zielonka, zimorodek, żuraw, czerwonończyk fioletek, czerwonończyk nieparek, przeplatka aurinia, przeplatka maturalna, trzepla zielona</i></p>

Obszar oddziaływania	Możliwe potencjalne negatywne oddziaływanie	Zapisy w projekcie PUL i prognozie ograniczające negatywne oddziaływanie
		<p>1. Kształtowanie wokół zbiorników i wzdłuż naturalnych cieków istniejącego pasa ekotonu zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami prawa oraz przepisami wewnętrznymi PGL LP z uwzględnieniem pełnionych przez drzewostan funkcji.</p> <p>2. Na brzegach zbiorników wodnych i cieków, w odległości 10 metrów od linii brzegowej, należy pozostawiać: zwalone pnie drzew, podszyt, duże kamienie w celu ułatwienia zwierzętom dostępu do wody oraz umożliwienie migracji.</p> <p>3. Nie prowadzić zrywki korytami potoków i mniejszych cieków obecnych na powierzchniach leśnych.</p> <p>4. Wzdłuż potoków ograniczać cięcia w obrębie nadbrzeżnych zadrzewień do miejsc, gdzie jest to faktycznie niezbędne i podyktowane względami bezpieczeństwa.</p> <p>5. W trakcie prowadzenia prac w uprawach i na zrębach chronić miejsca lęgowe gatunków ptaków związanych z tymi siedliskami.</p> <p>6. W trakcie zabiegów chronić podmokłe i zabagnione fragmenty drzewostanów, nie prowadzić w ich obrębie szlaków technologicznych, formować w tych miejscach biogrupy i lokować fragmenty drzewostanu pozostawiane do naturalnego rozpadu.</p> <p>7. Pozostawianie powierzchni nie podlegających zagospodarowaniu, takich jak skarpy, miedze, przydroża, ekotony las – pole, oraz dopuszczeniu, by w wyniku naturalnej sukcesji kształtowały się na nich zarośla z udziałem jesionu, kaliny koralowej, derenia świdwy (przeplatka maturalna).</p> <p>Gatunki związane z drzewostanami wymagające ochrony w postaci ustalenia stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania: <i>bielik, bocian czarny, gadożer, kania czarna, kania ruda, orlik krzykliwy, rybołów, sokół wędrowny, włośchatka, żółw błotny, wilk</i></p> <p>1. W przypadku odnalezienia nieznanego dotąd miejsca gniazdowania gatunków: bielik, bocian czarny, gadożer, rybołów, sokół wędrowny w okresie lęgowym oraz zależności od terminu ochrony okresowej danego gatunku (1.01-31.07/15.03-31.08/01.03-30.09/1.03-31.08) zaleca się wycofanie się z realizacji zadań gospodarczych w bezpośrednim sąsiedztwie gniazda: w okresie lęgowym - obszar w promieniu do 500 m od gniazda, poza okresem lęgowym - obszar w promieniu do 200 m od gniazda. Wskazania te winny obowiązywać do czasu ewentualnego ustanowienia strefy.</p> <p>2. W przypadku odnalezienia nieznanego dotąd miejsca gniazdowania gatunków: kania czarna, kania ruda orlik krzykliwy w okresie lęgowym oraz zależności od terminu ochrony okresowej danego gatunku (1.03-31.08) zaleca się wycofanie się z realizacji zadań gospodarczych w bezpośrednim sąsiedztwie gniazda: w okresie lęgowym - obszar w promieniu do 500 m od gniazda, poza okresem lęgowym - obszar w promieniu do 100 m od gniazda. Wskazania te winny obowiązywać do czasu ewentualnego ustanowienia strefy.</p> <p>3. W przypadku odnalezienia nieznanego dotąd miejsca gniazdowania włośchatki zaleca się wycofanie się z realizacji zadań gospodarczych w bezpośrednim sąsiedztwie gniazda (obszar w promieniu do 50 m od dziupli) i wykonywanie zadań gospodarczych w dalszej odległości. Wskazania te winny obowiązywać do czasu ewentualnego ustanowienia strefy.</p> <p>4. W przypadku odnalezienia nieznanego dotąd miejsca rozrodu i regularnego przebywania żółwia błotnego oraz w zależności od terminu ochrony okresowej (15.03-31.10) zaleca się wycofanie się z realizacji zadań gospodarczych w bezpośrednim sąsiedztwie stanowiska: w okresie lęgowym - obszar w promieniu do 500 m od gniazda, poza okresem lęgowym - obszar w promieniu do 200 m od gniazda. Wskazania te winny obowiązywać do czasu ewentualnego ustanowienia strefy.</p> <p>5. W przypadku odnalezienia nieznanego dotąd miejsca rozrodu wilka zaleca się wycofanie się z realizacji zadań gospodarczych, które wiązałyby się z płożeniem zwierząt lub zniszczeniem siedliska, będącego obszarem ich rozrodu i wychowu młodych, w bezpośrednim sąsiedztwie miejsca rozrodu (obszar do 500 m) i wykonywanie zadań gospodarczych w dalszej odległości poza okresem ochronnym określonym dla okresowej strefy ochrony tego gatunku. Wskazania te winny obowiązywać do czasu ewentualnego ustanowienia strefy.</p> <p>6. W przypadku stwierdzenia miejsc rozrodu i gniazdowania gatunków wymagających ochrony w postaci ustalenia stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania, należy przekazać te informacje do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu.</p>

Obszar oddziaływania	Możliwe potencjalne negatywne oddziaływanie	Zapisy w projekcie PUL i prognozie ograniczające negatywne oddziaływanie
		<p>Gatunki związane z drzewostanami wymagające ochrony w obrębie ustanowionych stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania:</p> <p>WPN.6442.9.2020.MK.1 z dnia 17 lipca 2020 r.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Planowane zabiegi gospodarcze należy wykonywać poza okresem ochronnym gatunku, w terminie od 1 września do 14 marca. 2. Podczas wykonywania zabiegów rębnych nie należy prowadzić dwóch zabiegów jednocześnie w jednym oddziale. Zachować odstęp prac zrębowych minimum 2-3 letni. 3. Nie należy zakładać gniazd odnowieniowych w pobliżu granicy strefy całorocznej. Planowane do pozostawienia biogrupy należy lokować w formie zwartego fragmentu starego drzewostanu od strony strefy całorocznej. <p>WPN.6442.34.2021.MK.1 z dnia 26 lipca 2022 r.</p> <p>Planowane zabiegi gospodarcze należy wykonywać poza okresem ochronnym gatunku, w terminie od 1 września do 14 marca.</p> <p>WPN-6631/s/12/10/mk z dnia 16 lipca 2010 r.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Planowane zabiegi gospodarcze należy wykonywać poza okresem ochronnym gatunku, w terminie od 1 sierpnia do 31 grudnia. 2. Podczas wykonywania zabiegów rębnych nie należy prowadzić dwóch zabiegów jednocześnie w jednym oddziale. Zachować odstęp prac zrębowych minimum 2-3 letni. 3. Nie należy zakładać gniazd odnowieniowych w pobliżu granicy strefy całorocznej. Planowane do pozostawienia biogrupy należy lokować w formie zwartego fragmentu starego drzewostanu od strony strefy całorocznej. <p>WPN-6631/s/13/10/mk z dnia 16 lipca 2010 r.</p> <p>Planowane zabiegi gospodarcze należy wykonywać poza okresem ochronnym gatunku, w terminie od 1 sierpnia do 31 grudnia.</p> <p>WPN-6631/s/14/10/mk z dnia 16 lipca 2010 r.</p> <p>Planowane zabiegi gospodarcze należy wykonywać poza okresem ochronnym gatunku, w terminie od 1 sierpnia do 31 grudnia.</p> <p>WPN.6442.3.2019.MK.2 z dnia 22 maja 2019 r.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Planowane zabiegi gospodarcze należy wykonywać poza okresem ochronnym gatunku, w terminie od 1 sierpnia do 31 grudnia. 2. Nie należy zakładać gniazd odnowieniowych w pobliżu granicy strefy całorocznej. Planowane do pozostawienia biogrupy należy lokować w formie zwartego fragmentu starego drzewostanu od strony strefy całorocznej.
<p>Stanowiska archeologiczne wpisane do rejestru zabytków</p>	<p>Negatywne oddziaływanie na walory historyczne i kulturowe obiektu historycznego</p>	<p>Cmentarzysko ciałopalne, nr rej. 344/Arch z 1968-12-15; Kurhan, nr rej. 281/Arch z 1967-04-24; Cmentarzysko kurhanowe, nr rej. 269/Arch z 1967-04-08; Osada, nr rej. 343/Arch z 1968-04-05; Cmentarzysko kurhanowe, nr rej. 267/Arch z 1967-04-04; Huta, nr rej. 275/Arch z 1967-04-19; Cmentarzysko kurhanowe, nr rej. 254/Arch z 1966-12-05; Osada, nr rej. 347/Arch z 1968-04-05; Osada, nr rej. 346/Arch z 1968-09-27; Cmentarzysko kurhanowe, nr rej. 277/Arch z 1967-04-19; Cmentarzysko kurhanowe, nr rej. 276/Arch z 1967-04-19</p> <p>Zapisać w pul wskazania gospodarcze należy realizować w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków, z uwzględnieniem przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach).</p> <p>Stanowiska archeologiczne: AZP 79-33/16/2; AZP 79-31/48/1, AZP 79-31/57/4, AZP 79-31/58/5, AZP 79-31/24/23, AZP 79-31/35/13, AZP 78-29/26/1, AZP 78-30/3/2, AZP 79-30/2/6, AZP 75-31/8, AZP 76-31/6, AZP 76-31/7, AZP 76-31/8, AZP 76-31/9, AZP 76-31/10, AZP 76-31/11, AZP 79-31/5/1, AZP 79-31/20/2, AZP 77-33/16/9, AZP 77-33/31/2, AZP 74-32/8/8, AZP 74-33/7/5, AZP 74-32/7/7, AZP 74-32/4/1, AZP 75-32/8/2, AZP 74-32/10/2, AZP 74-32/12/3, AZP 73-32/28/7, AZP 73-32/29/4, AZP 75-30/36/13, AZP 75-30/1/111/2, AZP 75-30/112/3, AZP 75-30/113/4, AZP 75-30/115/6, AZP 75-30/122/6</p> <p>Zapisać w pul wskazania gospodarcze należy realizować w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków, z uwzględnieniem przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach).</p>
<p>Obiekty kulturowe i historyczne niewpisane do</p>	<p>Negatywne oddziaływanie na walory kulturowe</p>	<p>Krzyż pokutny, nr rej. 569 z dn. 1990-07-9; Park pałacowy z reliktem fosy w Śliwicach, nr rej. 231/A/03/1-3 z 2003-12-30</p> <p>Zapisać w pul wskazania gospodarcze należy realizować w uzgodnieniu z</p>

Obszar oddziaływania	Możliwe potencjalne negatywne oddziaływanie	Zapisy w projekcie PUL i prognozie ograniczające negatywne oddziaływanie
rejestr zabytków	i historyczne obiektu	wojewódzkim konserwatorem zabytków, z uwzględnieniem przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach). Park pałacowy, dawny zwierzyniec w Domaszczynie, Cmentarz poewangelicki, Strefa ochrony konserwatorskiej zadrzewień leśnych przy zespole dworskim Zapisane w pul wskazania gospodarcze należy realizować w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków, z uwzględnieniem przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach). Pomnik poległych w I wojnie światowej, Krzyż pamięci króla Alberta I, Ruiny Zamku Myśliwskiego W trakcie realizacji planowanych prac zaleca się zachowanie bezpiecznego odstępów od obiektu kulturowego i niewykonywanie cięć w jego bezpośrednim otoczeniu.

VII.2. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZASTOSOWANYCH W PROJEKCIE PUL

Projekt Planu Urządzenia Lasu (PUL) jest dokumentem określającym zadania z zakresu gospodarki leśnej na dużym poziomie szczegółowości (wskazania gospodarcze dla konkretnych wydzieleń). Podstawą tworzenia planu są między innymi zasady trwale zrównoważonej gospodarki leśnej uwzględniające potrzeby ochrony lasów, zwłaszcza ekosystemów leśnych stanowiących naturalne fragmenty rodzimej przyrody lub lasów szczególnie cennych.

Oczywistą alternatywą dla przyjętego projektu Planu Urządzenia Lasu, podlegającego ocenie w trakcie przeprowadzania procedury oceny jego oddziaływania na środowisko, jest brak PUL. Taki wariant należałoby nazwać zerowym (jego skutki omówione są w prognozie w rozdziale V). Z punktu widzenia obowiązującego prawa wariant ten jest niemożliwy. W związku z powyższym w rzeczywistości nie ma realnych możliwości stworzenia wariantu zerowego PUL. Dlatego do oceny w prognozie przedstawiony został tylko jeden wariant, najkorzystniejszy z punktu widzenia ochrony siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków oraz użytkowania gospodarczego lasów.

Proces tworzenia ostatecznego wariantu planu jest złożony i długotrwały. Rozwiązania alternatywne konkretnych wskazań są analizowane w trakcie konstruowania całego PUL, a ostateczny wybór dokonywany jest na etapie uzgadniania wskazań gospodarczych i planu cięć. Oznacza to rozważanie na etapie tworzenia planu wielu wariantów alternatywnych zapewniających realizację przyjętych celów zgodnie z aktualnymi przepisami prawa, obowiązującymi instrukcjami i zasadą przeczności. Rozwiązania niewłaściwe, szkodliwe dla środowiska lub niezgodne z przyjętymi zasadami

zagospodarowania lasu są odrzucane już na etapie tworzenia PUL, a przyjęte rozwiązania podlegają ostatecznie dodatkowej analizie i ocenie w trakcie tworzenia prognozy oddziaływania na środowisko dla projektu PUL.

Pierwszym etapem opracowywania wariantów alternatywnych (wariantowania) PUL były decyzje Komisji Założeń Planu, zwołanej w celu ustalenia wytycznych i ogólnych zasad prowadzenia terenowych prac urządzeniowych. Kolejnym etapem, na którym rozważano różne warianty, było sporządzenie wykazu projektowanych cięć rębnych wraz z mapą przeglądową cięć. Optymalne rozplanowanie cięć użytkowania zasobów drzewnych, regulowane etatem pozyskania, jest pochodną potrzeb wynikających z celów hodowlanych i ochronnych i ma zapewnić ciągłość produkcji. Pierwotny zakres cięć w planie jest następnie weryfikowany poprzez uzgodnienie zaplanowanych wstępnie zabiegów z wymogami ochrony przyrody, społecznymi, a także zasadami planowania. Ostateczna wersja wykazu projektowanych cięć rębnych powstała w wyniku wielokrotnego korygowania sposobów realizacji użytkowania rębego w poszczególnych gospodarstwach, a wraz z tym w poszczególnych drzewostanach. Przy określaniu lokalizacji planowanych cięć rębnych przestrzegane są następujące zasady: wymogu ładu czasowego i przestrzennego; ograniczeń i nakazów prawnych wynikających z funkcji pełnionych przez poszczególne drzewostany; wytycznych zawartych w aktach normalizacji wewnętrznej w Lasach Państwowych (np. odnośnie szerokości zrębów, nawrotów cięć, długości okresów odnowienia, itp.); wytycznych Komisji Założeń Planu.

Ostatnim etapem, na którym rozważano różne warianty, było posiedzenie Narady Techniczno-Gospodarczej, na której rozpatrywano warianty dotyczące intensywności projektowanego użytkowania przedrębego.

Wariantowanie pod kątem wymagań ochrony środowiska przeprowadzone zostało na etapie tworzenia *Programu ochrony przyrody* dla nadleśnictwa (POP). W Programie wskazano na miejsca i problemy, które wymagają szczególnego podejścia w gospodarowaniu w lasach i odpowiednio modyfikujące prowadzenie gospodarki leśnej. W POP obok szczegółowej charakterystyki obiektów cennych przyrodniczo i kulturowo na terenie nadleśnictwa zamieszczono propozycje dotyczące modyfikacji zabiegów gospodarczych, które mogą wpłynąć negatywnie na te obiekty. Modyfikacje i zalecenia te zostały opisane w sposób tekstowy przy omawianiu poszczególnych typów obiektów. Najczęstszym zaleceniem w zakresie właściwej ochrony chronionych gatunków roślin i zwierząt oraz siedlisk przyrodniczych było odpowiednie dostosowanie terminów przeprowadzania prac leśnych lub ograniczenie ich zakresu w celu zabezpieczenia fragmentów starodrzewu lub pojedynczych drzew lub ich grup na powierzchniach operacyjnych. Planowanie urządzeniowe w swoich zasadach nie uwzględnia potrzeby planowania terminów wykonania poszczególnych zabiegów, zarówno w ramach roku

jak i w ramach 10-lecia, dlatego wariantowanie czasowe jest znacznie ograniczone w trakcie tworzenia planu.

Podsumowując należy stwierdzić, że przedstawiona wersja projektu Planu Urządzenia Lasu wraz prognozą oddziaływania na środowisko zawierają optymalne, możliwe do zastosowania rozwiązania minimalizujące negatywny wpływ planowanych zabiegów gospodarczych na środowisko naturalne wypracowane podczas konstruowania Planu Urządzenia Lasu, konsultacji społecznych oraz tworzenia prognozy oddziaływania na środowisko.

VII.3. TRUDNOŚCI NAPOTKANE PODCZAS SPORZĄDZANIA PROGNOZY

Przygotowanie prognozy oddziaływania na środowisko projektu planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska nie wiązało się z istotnymi trudnościami, które uniemożliwiłyby odpowiednie sformułowanie zapisów dokumentacji. Odpowiedni materiał referencyjny (jak np. *Opracowanie fitosocjologiczne dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska z 2022 r.*) oraz stosunkowo nowe informacje na temat walorów przyrodniczych obszarów chronionych (jak ekspertyzy dotyczące przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000) pozwoliły na właściwe dostosowanie wskazań gospodarczych na powierzchniach leśnych. Projekt dokumentu uwzględnia treść obowiązujących aktów prawnych odnoszących się do sposobów prowadzenia gospodarki leśnej na gruntach Skarbu Państwa w zarządzie Nadleśnictwa Oleśnica Śląska. Występujące w nich zapisy wymuszają w określonych sytuacjach zmianę metod gospodarowania lub wskazują potrzebę nieplanowania w projekcie pul wskazań na kolejny okres gospodarczy.

VII.4. WNIOSKI KOŃCOWE

1. Przeprowadzone analizy i ocena pozwalają stwierdzić, że projekt Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska na okres od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2032 r. nie przewiduje realizacji zadań zaliczanych do szczególnie uciążliwych dla środowiska i przedmiotów ochrony obszarów chronionych.
2. Nie przewiduje się, aby mogło nastąpić znacząco negatywne oddziaływanie zapisów projektu PUL dla Nadleśnictwa Oleśnica Śląska na przedmioty ochrony obszarów Natura 2000;
3. Stwierdzone w czasie analiz możliwe potencjalne oddziaływania negatywne niektórych zabiegów na gatunki roślin, zwierząt i grzybów związanych z siedliskiem leśnym oraz gatunki zwierząt i ich siedliska nie mają charakteru oddziaływań znaczących. W prognozie zostały zamieszczone zapisy o sposobach minimalizacji tego typu oddziaływań. Wszystkie zalecenia odnoszące się do minimalizowania możliwego potencjalnego oddziaływania negatywnego niektórych zabiegów gospodarczych na gatunki roślin, zwierząt i grzybów (i ich siedliska), przedmioty ochrony obszarów Natura 2000, obiekty zabytkowe i dobra materialne oraz pozostałe elementy środowiska przyrodniczego zostały zawarte w projekcie PUL w tabeli XXIII (załącznik do POP).

VIII. LITERATURA

- Cieśliński S., Czyżewska K., Fabiszewski J. 2003. Czerwona lista porostów wymarłych i zagrożonych w Polsce. *Monographiae Botanicae* vol. 91, 2003: 13-49.
- Głowaciński Z. (red.). 2001. Polska czerwona księga zwierząt. Kręgowce. PWRiL, Warszawa.
- Głowaciński Z. (red.). 2002. Czerwona lista zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce. Instytut Ochrony Przyrody PAN, Kraków.
- Głowaciński Z. (red.). 2004. Polska czerwona księga zwierząt. Bezkręgowce. PWRiL, Warszawa.
- Głowaciński Z. 2022. Czerwona lista kręgowców polski – wersja uaktualniona (okres 1 i 2 dekady XXI w.). *Chrońmy przyrodę ojczystą* nr 78/2/2022: 29-67.
- Kaźmierczakowa R. (red.). 2016. Polska czerwona lista paprotników i roślin kwiatowych. Instytut Ochrony Przyrody Polskiej Akademii Nauk, Kraków.
- Kaźmierczakowa R., Zarzycki K. (red.). 2014. Polska czerwona księga roślin. Instytut Ochrony Przyrody Polskiej Akademii Nauk, Kraków.
- Kącki Z., Stefańska Krzaczek E., Czarniecka M., Łapińska K., Łojko R., Meserszmit M., Szwach G. 2016. Leśne siedliska przyrodnicze Natura 2000 w Polsce - ze szczególnym uwzględnieniem Dolnego Śląska i Opolszczyzny. Uniwersytet Wrocławski.
- Olejniki J., Małek S. (red.). 2020. Rola lasu w pochłanianiu dwutlenku węgla z atmosfery. Wydawnictwo Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu.
- Pukkala T. 2017. Does management improve the carbon balance of forestry? *Forestry* 2017; 90, 125–135.
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (t.j. Dz.U. 2022 poz. 2380).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. 2014 poz. 1408).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. 2014 poz. 1409).
- Standardowy Formularz Danych dla obszaru Natura 2000 Grądy w Dolinie Odry PLH020017. Data aktualizacji: 03.2022. Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Warszawa.
- Standardowy Formularz Danych dla obszaru Natura 2000 Ostoja nad Baryczą PLH020041. Data aktualizacji: 03.2022. Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Warszawa.
- Standardowy Formularz Danych dla obszaru Natura 2000 Stawy w Borowej PLH020045. Data aktualizacji: 03.2022. Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Warszawa.
- Standardowy Formularz Danych dla obszaru Natura 2000 Bierutów PLH020065. Data aktualizacji: 03.2021. Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Warszawa.

- Standardowy Formularz Danych dla obszaru Natura 2000 Kumaki Dobrej PLH020078. Data aktualizacji: 03.2022. Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Warszawa.
- Standardowy Formularz Danych dla obszaru Natura 2000 Lasy Grędzińskie PLH020081. Data aktualizacji: 03.2022. Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Warszawa.
- Standardowy Formularz Danych dla obszaru Natura 2000 Dolina Oleśnicy i Potoku Boguszyckiego PLH020091. Data aktualizacji: 04.2022. Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Warszawa.
- Standardowy Formularz Danych dla obszaru Natura 2000 Leśne Stawki koło Goszcza PLH020101. Data aktualizacji: 03.2022. Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Warszawa.
- Standardowy Formularz Danych dla obszaru Natura 2000 Dolina Baryczy PLB020001. Data aktualizacji: 03.2022. Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Warszawa.
- Szwagrzyk J., Orczewska A., Jaroszewicz B. 2021. Rola lasów w bilansie węglowym oraz utrzymaniu bioróżnorodności i dobrostanu człowieka. Materiały z II Konferencji naukowej Instytutu Dendrologii PAN oraz Komisji Nauk Leśnych i Drzewnych O/PAN w Poznaniu, Drzewa i lasy w zmieniającym się środowisku. Kórnik–Poznań, 11-13 października 2021 r.
- Wilk T., Chodkiewicz T., Sikora A., Chylarecki P., Kuczyński L. 2020. Czerwona lista ptaków Polski. OTOP, Marki.
- Witkowski A., Kotusz J., Przybylski M. 2009. Stopień zagrożenia słodkowodnej ichtiofauny Polski: Czerwona lista minogów i ryb - stan 2009. *Chrońmy Przyr. Ojcz.* 65 (1): 33-52.
- Wojewoda W., Ławrynów M. 2006. Czerwona lista grzybów wielkoowocnikowych w Polsce. [w:] Mirek Z., Zarzycki K., Wojewoda W., Szelaż Z. (red.). *Czerwona lista roślin i grzybów Polski*. Instytut Botaniki im. W. Szafera PAN. Kraków: 53-70.
- Wysocka-Fijorek E. 2021. Konsekwencje objęcia ochroną ścisłą znacznych obszarów leśnych Polski (wdrożenie jednego z celów unijnej Strategii na rzecz bioróżnorodności do 2030 roku - objęcie ścisłą ochroną 10% obszarów lądowych, w tym wszystkich pozostałych w UE lasów pierwotnych i starodrzewów), na możliwość sekwestracji węgla (netto) przez polskie lasy oraz produkcję drewna z uwzględnieniem sortymentacji. Instytut Badawczy Leśnictwa, Zakład Zarządzania Zasobami Leśnymi, Sękocin Stary.
- Zarzycki K., Mirek Z. 2006. *Czerwona lista roślin i grzybów Polski*. Instytut Botaniki im. W. Szafera. Polska Akademia Nauk. Kraków.
- Ziemlińska K., Urbaniak M., Merbold T., Black T.A., Jagodziński A.M., Herbst M., Qiu Ch., Olejnik J. 2018. The carbon balance of a Scots pine forest following severe windthrow: Comparison of reforestation techniques. *Agricultural and Forest Meteorology Volumes* 260–261: 216-228.